ÎNTOARCEREA LUI PHINEAS FINN
În româneşte de VERONICA ŞUTEU
PHINEAS REDUX by
ANTHONY TROLLOPE London Oxford University Press

CAPITOLUL I
SFÂNTA ISPITĂ

ORICE PĂRTAŞ la viaţa politică a ţării a păstrat multă vreme neştearsă amintirea alegerilor electorale de la începutul secolului al nouăsprezecelea. Şi mai ales a împrejurărilor care le-au precedat.

Înaintea evenimentului se perindaseră la putere guverne liberale şi conservatoai e, într-o succesiune destul de vertiginoasă, prilejuind mari emoţii dar aducând şi foloase, prin revelarea adevăratelor sentimente ale naţiunii faţă de numeroase măsuri ce-o priveau.

Într-un Timp venise ca prim-ministru onorabilul Gresham, în fruntea partidului său liberal. Însă peste puţin, tocmai adepţii pe care se bizuia să-i susţină mult vânturatul proiect cu privire la votul secret începură să se dezbine între ei şi, în cele din urmă, îl părăsiră, astfel că se văzu nevoit să-i lase locul rivalului său Daubeny. Instalat la conducere, acesta se apucă să hrănească din grânarele Coroanei păsăruicile sale conservatoare care-l împresurau cu ciocuri căscate şi pipote hămesite, după şirul de ani cât înfometaseră, departe de înlesnirile sau onorurile dregătoriilor.

Domnul Daubeny le purtă de grijă vreme de douăsprezece luni, spre dezgustul şi scandalizarea tuturor liberalilor, încredinţaţi până la ultimul dintre ei că dreptul la cârma ţării le revenea numai lor, ca unii ce deţineau majoritatea numerică în Cameră.

Dar a pretinde monopolul puterii însemna fanatism. Or patriotul de mijloc nu cădea în extreme, mulţumindu-se

cu rotaţia micilor binefaceri ale administraţiei. Ar putea dar năzui liberalii ca în jilţul legiuitorului din fiecare judeţ să troneze de-a pururi confraţi de ai lor? La fel în fruntea justiţiei şi a curţilor de apel? Oare această acaparare ar pecetlui o. Mai bună împărţire a dreptăţii? Sau era de închipuit ca mesagerii Coroanei în Canada, în India şi pe alte meleaguri să fie aleşi doar din mijlocul lor, şi niciodată dintre consevatori? Desigur n-ar fi fost cu putinţă, şi-au răspuns liberalii cu vederi moderate. Şi, în consecinţă, cedaseră pasul unui Daubeny şi măscăricilor săi. Iar aceştia nu întârziară să se înfrupte din norocul ce le picase. De cum se văzură la guvernare, începură să profite cu o lăcomie fără de seamăn, iritându-i şi chiar scoţându-i din fire pe eternii lor adversari. De fapt trecuse numai un an de când se arătaseră bucuroşi să facă schimb cu conservatorii, şi poate normal ar fi fost să le privească mai resemnaţi „jaful”. Căci „jaf” însemna, şi nu alta, această îndopare cu prăjitura diriguirii, prelungită cu mult peste aşteptările iniţiale.

Doar nu ei – liberalii – erau adevăraţii soli ai poporului şi, ca atare, nu lor li se cuvenea prăjitura? Că renunţaseră de bunăvoie la ea, nimic mai adevărat. O făcuseră, în parte, din pură comoditate; apoi, fiindcă deficitara lor cârmurre i-ar fi dus cu ţară cu tot la dezastru, ca şi din pricina necurmatelor certuri iscate între ei. Dar mai presus decât toate, le-o lăsaseră în convingerea că-şi fac un mare serviciu trecând un răstimp prăjitura în mâinile opoziţiei, ca să guste şi ea vreo doi dumicaţi. Însă când au văzut în ce hal era ciopârţită, Dumnezeule atotputernic!, le-a venit să turbeze. Şi pe loc au hotărât să nu se mai certe, să pună capăt comodităţii şi proastei administraţii, pentru ca slăbănogii să nu mai pozeze în puternici ori să primească răsplata care se cuvenea celor tari.

Odată luate deciziile, s-a declanşat răzmeriţa pe faţă şi, până la capătul ei, prăjitura s-a împărţit, fără jenă şi reticenţe. Se ştia dinainte cum va decurge conflictul şi că va culmina printr-o aprigă bătălie. Dar până la începerea ei, adversarul făcea tot soiul de mişcări şi aranjamente, în locul judecătorilor vârstnici, pensionaţi peste noapte, instala alţii, aleşi pe sprânceană; împărţea posturi cheie cu zecile, iar pe cele mărunte, cu sutele. Numea ici şi colo noi secretari particulari, şi chiar în momentele de încordare supremă, când abia îşi mai trăgea răsuflarea, tot mai schimba câte un viceguvernator. Pe scurt, echipa Daubeny continua să-şi apere interesele chiar când norocul pălise. De aceea se spunea la început – şi pe bună dreptate – că alegerile din anii 18… au împrumutat o înfăţişare cu totul deosebită.

Onorabilul Daubeny a dizolvat Parlamentul poate nu atât în speranţa că prin actul său va recâştiga norocul intrat în eclipsă, cât în ideea că numai astfel mai putea să ocupe cea din urmă poziţie într-o luptă purtată în limitele prevederilor constituţionale. Inamicii săi erau însă mai hotărâţi ca oricând să-i dea ia cap şi să-l torpilez*? în alegerile pe care le provocase. Iar premisele de la care porneau îi favorizau copios, deoarece, până la ceasul acela, guvernul conservator suferise multe şi ruşinoase înfrângtjeri în Cameră. La ultimul scrutin, prilejuit de reforma sistemului monetar, prezentată de Plantagenet Palliser fostul ministru al finanţelor – Daubeny ieşise cu o minoritate de treizeci şi şapte de voturi.

E drept, că niciun parlamentar – începând cu Pallisei însuşi – nu scontase triumful proiectului în sesiunea de atunci. De fapt fusese pus pe tapet în primul rând ca un mijloc de măsurare a forţelor – un scop pe care-l slujea la fel de bine ca orice altă măsură propusă; şi apoi fiindcă era slăbiciunea domnului Palliser, oricând fericit să expună

proiectul în public, chiar şi fără succes, cum se întâmplase mereu, din pricina complicatelor amănunte privind aplicarea în practică. Dar eşecul – de astă dată, care, oricum, au l-a intimidat pe autor – convins până în pânzele albe, că într-o zi îşi va impune ideea – a avut cel puţin, o latură pozitivă: răpunerea inamicului.

Fiind învins pentru a treia – sau poate a patra oară – domnul Daubeny se văzu constrâns să dizolve Camera.

Potrivit părerilor unanime, înţelept ar fi fost să demisioneze imediat. Fiind sfârşitul lui iulie, se putea foarte bine întrerupe activitatea parlamentară, spre a fi reluată în toamnă, cu proaspeţii deputaţi. Adică după alegeri, când Daubeny pierdea orice susţinător. Cum era şi firesc. Fiindcă prea Îşi făcuse de cap. Prea multă îngăduinţă i se arătase, lăsându-i-se prăjitura pe mână douăsprezece luni încheiate. Iar de-i căşuna cumva s-o mai ţină, cu ce lozinci ar fi ademenit spiritele? Sau în ce fel explica dizolvarea sa abuzivă, scizionistă şi neconstituţională? Aşa susţineau liberalii şi, din cât răsuflase, până şi adepţii domniei sale spumegau de nemulţumire. Or atunci la ce-i folosea o tergiversare de numai trei luni?

Unii deştepţi mai aruncau câte o vorbă, pretinzând că tartorul opoziţiei avea un plan ştiut doar de dânsul: un truc nemaipomenit în materie de scamatorie politică; un „hocus-pocus”, executai cu mare îndemânare, prin care s-ar fi menţinut la putere indiferent de rezultatul alegerilor. Însă chiar dacă pregătise o asemenea lovitură, în mod cert nu o divulgase nici colegilor intimi.

Adversarii săi pretindeau că nu are lozinci cu care să amăgească alegătorii. Dar parcă ei şedeau mai pe roze? Liberalii moderaţi aveau să-şi clădească discursurile pe aceleaşi teme străvechi privind reformarea armatei; politica de economii; perfecţionarea marinei; sistemul

monetar zecimal preconizat de Plantagenet Palliser şi o guvernare dreaptă şi chibzuită. Probabil, cei cu vederi mai înaintate făgăduiau şi votul secret ori separarea bisericii de autoritatea statală. Însă grija lor de moment nu se îndrepta spre ce vor promite. Mai întâi trebuia măturată echipa conservatoare. Şi aveau s-o răstoarne pe motivul incompetenţei. Nu existase scrutin la care să întrunească majoritatea. Ceea ce dovedea o slăbiciune de netolerat. În zadar încercase Daubeny s-o lecuiască dizolvând Camera. Neinspirata manevră nu-i adusese decât un val de aversiune atât din partea rivalilor cât şi a multor confraţi. Mai toţi se simţeau în pericol de a pierde un bun capital, anume locul în Parlament, care însemna o blagoslovire când îl deţineai pe cinci, şase ani. Dar un mare semn de întrebare când trebuia să-l recucereşti de la o sesiune, la alta.

Din clipa prezentă, ce-i umplea de nelinişte, liberalii mai înţelepţi şi cu intenţii curate trăgeau învăţăminte pentru ziua de mâine. În Paiiamentul ce urma să ia fiinţă aveau nevoie nu doar de o netă majoritate, ci de oameni destoinici şi devotaţi care să intre în alcătuirea ei. De asemeni trebuia să se pună capăt certurilor interne, slabei oerrmuiri şi comodităţii, fiindcă altminteri erau condamnaţi să îndure la infinit această caricatură de prim-ministru care se îndopa în neştire din prăjitura ce li se cuvenea lor. Or aşa ceva nu se putea suporta. Până şi venerabilii episcopi ajunseseră la intoleranţă şi voiau să demisioneze. Iar o serie de lorzi, purtători ai Ordinului Jartierei, muriseră – parcă în semn de protest. Hotărî ţi s-a purceadă la acţiune, liberalii făceau mare larmă la cluburi, chemând la luptă şi căutând voluntari loiali şi zeloşi.

Avuseseră im combatant de excepţie chiar în perioada ultimei lor guvernări, dar cariera lui se sfârşise pe negândite în momentul când apăra o reformă nedorită

de administraţie, deşi mai târziu adoptată de aceiaşi oameni care-l siliseră să renunţe la funcţia de înalt demnitar şi să bată în retragere. Eclipsa lui scandalizase amicii care-l împresurau, şi care o consideraseră, dacă nu un abuz al propriilor săi colegi, cel puţin o ironie a sorţii. Fiindcă în fond de ce se făcuse vinovat? De faptul că anticipase cu douăsprezece luni o reformă votată? în mod categoric fusese nedreptăţit. Şi pierderea lui era regretată.

De aceea când o mână de liberali" încercaţi se adunară într-o cameră mai retrasă – care servea drept cartier general pentru ostilităţile parlamentare în curs – şi începură să cearnă elementele de nădejde, cântărindu-le calităţile şi eventualele roluri în conjunctura care se pregătea, numele lui se auzi în mai multe rânduri rostit. Se chema Phineas Finn, dar fiecare îi spunea într-altfel, în funcţie de gradul prieteniei ce i-o nutrea.

— Din câte ştiu, Finn deţine un post permanent la care, cu siguranţă, n-o să renunţe, se pronunţă domnul Ratler, un vechi liberal ce trăia în speranţa – destul de întemeiată – că în viitoarea distribuire a dregătoriilor avea să primească portofoliul finanţelor.

Indiscutabil că Ratler vorbea dintr-o vastă experienţă, dar şi dintr-o anumită rezervă pe care-o manifestase mereu pentru Phineas.

— Va lăsa slujba, şi încă repede, dacă-i oferi ceva care să-l ispitească, îl asigură Laurence Fitzgibbon – şi el aspirant la viitoare funcţii înalte.

— Dar staţi puţin, domnilor, că s-a căsătorit, şi deci nu mai e liber să facă orice, se amestecă domnul Bonteen – un alt pretendent la mărire.

— Însurătoarea nu i-a adus fericire, preciză Laurence Fitzgibbon. Biata soţie a murit la naştere, cu copil cu tot. Aşa că Phinny e cam dat peste cap. Dar asta nu-l împiedică să ni se alăture. E tot atât de singur şi de lipsit de obligaţii

ca şi mine.

— S-a dovedit cel mai destoinic irlandez din câţi am avut printre noi, interveni Barrington Erle. După care se grăbi să adauge: exceptând persoanele aflate de faţă…

— Haide deh, Barrington, că doar nu la mine te-oi referi! îi ripostă cel vizat. Mă pricep destul de bine la oameni. Ştiu din ce aluat e făcut fiecare, ce poate da şi ce nu. Bunăoară eu mă descurc în oricare treabă, numai să nu fiu legat de un scaun şi zidit între hârtii şi dosare. Pe cuvânt, merit leafa pe care o primesc. Şi o afirm perfect conştient de ceea ce reprezint. Dar Phineas este alt soi de om. El poate sta ţintuit la birou de la prânz până seara. Ca după cină să-l tragă aţa înapoi. De aşa ceva este bun. Afară de asta, a moştenit o sumă de bani din care sunt sigur că i-ar place să cheltuiască o parte, candidând în vreo circumscripţie de a noastră…

— Totuşi, nu este un element de absolută încredere, interveni din nou domnul Bonteen, care nu-l avusese niciodată la suflet pe tânărul irlandez.

— Oricum ar fi, îl vom încerca iar, decretă Barrington Erle, notându-şi într-un carnet hotărârea. Pe care nu întârzie s-o şi traducă în faptă.

La ultimele sale apariţii printre prietenii londonezi, Phineas o rupsese cu viaţa parlamentară şi, cu ambiţia năruită, se pregătise pentru o existenţă modestă, în ţara natală, unde sperase să-şi câştige pâinea ca avocat. După multe tatonări şi necazuri, căpătase, în fine, o slujbă, căsătorindu-se mai apoi cu fata pe care o iubea. Din nefericire, însă, îşi pierduse soţia, iar acum era singur pe lume. Amicul Fitzgibbon declarase că avea ceva bani. Şi nu se înşela. Dar suma era destul de modestă. După moartea soţiei şi a tatălui – căci şi pe el îl pierduse – primise drept moştenire patru mii de lire sterline. Deci nu se putea spune că este bogat. Şi, din păcate, nici mulţumit. La cei

treizeci şi trei de ani, pe care abia-i împlinise, trăia din amintirile luminoase ale trecutului, suspinând după splendorile de la Wastminster şi din Downing Street, lăsate pentru totdeauna în urmă.

Adevărul e că le regretase încă din ziua plecării din Londra, şi poate că niciodată nu avea să se împace cu traiul de acum. Fiindcă există anumite moduri de viaţă care, odată gustate, te cuceresc pentru totdeauna, făcând imposibilă reconcilierea cu altă ambianţă. Probabil la o vârstă înaintată se renunţă mai lesne la glorie şi onoruri, deşi s-au văzut multe cazuri când nici bătrânii nu au dovedit resemnare. Însă la tinereţe, când mintea ţi-e ageră, trupul plin de vigoare şi sufletul freamătă de ambiţii, o schimbare ca cea făcută de Phineas se îndura foarte greu, şi nu doar de el, ci de oricare om. Prea îl desfătase strălucirea lampioanelor londoneze, ca să-l mai incinte un simplu popas pe un mal însorit! Şi prea fusese deprins cu bucate alese, ca să-i mai placă o cană-cu lapte şi un codru de pâine! De aceea când se trezise în Dublin, trebăluind ca toţi muritorii de rând – fără a fi menţionat în gazete, fără a încerca sentimentul că muncea pentru binele ţării – se îmbolnăvise de inimă rea. Aidoma viteazului legendar, rănit pe câmpul de luptă şi trimis acasă, în refacere, ofta după calul şi sabia lui, după larma câmpului de bătaie. După cinci ani petrecuţi în incandescenţa şi viitoarea societăţii din Londra, viaţa în Irlanda i st părea rece ca sloiul de gheaţă, searbădă şi exasperantă.

Deşi nu făcea nicio comparaţie între manierele din metropolă şi cele de semimetropolă, constata fără voie, că lumea din Dublin se deosebea radical de aceea cu care se obişnuise în capitală. Acolo se învârtea între lorzi, în T tre’ fiii şi fiicele lor şi, cu toate că înalţii funcţionari irlandezi, printre care îl aruncase ursita, erau în mare majoritate

inteligenţi, sociabili şi cu o conversaţie poate chiar mai aleasă decât a lui, nu putea să-i asemuie cu colegii pe care-i lăsase în urmă – aferaţi de activitatea parlamentară, discutând-o fără încetare şi trăind doar prin ea. Fiind în Londra, deseori o găsise prea zgomotoasă şi se trezise dorindu-şi o viaţă mai liniştită, provincială. Ca odată sosit în Dublin, să-şi descopere nfestatornicia dorinţei şi, asemenea vechilor romani căzuţi în dizgraţie şi surghiuniţi de Cezari, să tânjească numai după întoarcerea în capitală.

În această stare de spirit nu era de mirare că scrisoarea lui Barrington Erle găsise acelaşi ecou în cugetul său ca în cel al eroului legendar, vindecat şi rechemat să ia spada şi să lupte din nou. Citind-o, se trezi chiuind de emoţii şi bucurie, auzind parcă zarva din Parlament şi din cluburi, şi văzând ca aievea viaţa pe care-o îndrăgise aşa mult şi i se oferea iarăşi când niciun visa.

Dar iată mai întâi cuprinsul mesajului:

„Dragă Finn, deşi în momentul de faţă nu te interesează asemenea chestiuni mărunte, poate ai auzit totuşi că va trebui să reapăiem în circumscripţiile electorale, întrucât, la sfârşitul lunii septembrie, vom avea noi alegeri. În ce ne priveşte, suntem încredinţaţi că vom obţine o majoritate cum n-am mai avut, şi vrem să-i asigurăm trăinicia prin calitatea oamenilor ce-o vor alcătui. Drept aceea, chemăm alături de noi pe toţi liberalii fideli şi capabili, întrebându-te, natural, şi pe tine: nu. Ai vrea să mai candidezi? în definitiv este o încercare teribil de captivantă.

Poate ştii de pe acum o circumscripţie irlandeză în care

— Ai avea sorţi de izbândă. De la noi nu aştepta indicaţii în această direcţie, pentru că, sincer să fiu, deţinem puţine date – chiar nepermis de puţine – referitoare la Posibilităţile din Irlanda. În cazul că nu ai

pus ochii pe niciun târg băştinaş, îţi sugerez Tankerville, din Durham.

Fără îndoială va fi o dispută care va cere şi oarecari investiţii. Dar nu prea mari. De trei ani încoace, deputatul de Tankerville este Browborough, care pare convins că va păstra acest lo-o pe vecie. Însă, după câte am aflat, este o nimica toată să-l detronezi. Desigur ţi-l aminteşti pe Browborough – un tip mătăhălos şi greoi care abia-şi mişcă, leşul, care nu *a* scos o silabă în Parlament şi întotdeauna se iveşte de după umărul lordului Macaw. M-am interesat despre el şi de situaţia din circumscripţie, şi mi s-a spus că poate fi aruncat peste bord de primul candidat care va coborî o săptămână în subteran şi va sta de vox bă cu minerii. Ceea ce ştiu că ţi-ar plăcea să faci. Se înţelege că vei avea tot sprijinul nostru. Molescroft te va da pe mâinile unui agent electoral care nu-ţi va irosi banii. Cu cinci sute de lire se face treaba.

Sunt dezolat de pierderea pe care ai suferit-o. La fel şi lady Laura care, după cum bănuieşti, se află tot pe meleaguri străine împreună cu tatăl ei. Ne-am gândit, cu toţii, că viaţa singuratică pe care o duci te va îndemna să revii printre noi.

Ţi-am scris eu, şi nu Ratler, deoarece îl ajut în activitatea legată de circumscripţiile din nord, cât şi din alte considerente pe care le vei deduce.

Al dumitale, cu aceeaşi sinceritate, *Barrington Erle*.

P.S. Bineînţeles că deputăţia din Tankerville e mai mult decât deocheată. Browborough a cheltuit o avere cu ea. Dar nu e cazul ca cest amănunt să te descurajeze. Dumneata mergi cu Conştiinţa curată. Şi vei proceda tot corect. Trebuie să previi oamenii că de pe urma alegerii dumitale nu vor căpăta nici măcar o halbă cu bere. După informaţiile culese, localnicii n-or să-i dea votul lui Browborough decât dacă împinge bani grei. Or, după câte

s-au întâmplat, cred că se teme de mită. Totuşi, dacă va recurge la ea, vei face o contestaţie. Şi tot ai să-l zbori. Aştept să ne răspunzi cât mai repede”.

La sfârşitul lecturii, Phineas hotărî să plece la Londra pentru a se informa mai pe larg – aşa va suna răspunsul către Barrington Erle. Dar înainte de a-l scrie, porni spre cheiul din Kingston, pe care îl străbătu de câteva ori, cântărindu-şi decizia.

Nu avea pe nimeni în lume. Nici familie, nici îndatoriri. Şi orice necazuri şi-ar fi atras, loveau doar în el. Ori atunci nu avea libertatea cea mai deplină să-şi pună viitorul la încercare? Îl putea judeca cineva că renunţă la slujbă sau iroseşte bruma, de bani moşteniţi? Natural, nu. Şi totuşi, se gândi mai pe urmă, răthas fără pâine şi fără un sfanţ, în ce chip se va descurca? Ar fi fost o ruşine, pentru ţară şi societate, să ajungă în oribila situaţie de a umbla hămesit după o cină, fără o leţcaie în buzunar. Uşor era să se laude că e stăpân pe viaţă şi pe acţiunile sale şi că, neavând obligaţii, putea să facă orice cu mica rezervă de bani. Dar când o isprăvea, fără niciun folos, ce avea să devină? Putea oricând să-şi facă de petrecanie cu eternul pumnal sau aruncându-se în apă, între Kingston şi Holyhead, într-o noapte întunecată şi cu asemenea dibăcie, încât şi amicii să-i atribuie moartea unui nefericit accident. Existau, slavă Domnului, destule modalităţi de a-ţi curma zilele. Numai că sinuciderea era osândită de unele pravile, pe care nu orice om se simţea în stare să le nesocotească.

Fără doar şi poate oferta primită comporta riscuri enorme. Păstrându-şi poziţia de azi, era la adăpost sigur, în afara pâinii de toate zilele mai avea şi o rezervă. Munca la slujbă nu-i cerea mari eforturi. Iar în lumea provincială era cineva. Calitatea de fost deputat îi atrăsese preţuirea notabilităţilor irlandeze. Mai marii executivi se arătau plini de condescendenţă, şi consoartele lor îl scăldau în surâsuri

la ospeţele la care-l pofteau. Toţi îl încurajau să vorbească de războaiele zeilor la care fusese martor şi prin întregul comportament îi dădeau de înţeles că reprezintă o valoare pentru societatea din Dublin. Ca acum să apară o scrisoare în care i se cerea să renunţe la tot ce avea… Şi pentru ce?

La această întrebare îşi răspunse în chipul cel mai convingător. În schimbul poziţiei de azi, primea darul cel mai de preţ: locul în Parlament, care însemnase cândva însuşi oxigenul inhalat în plămâni. Iar în sprijinul câştigului oferit – care părea ca şi sigur, din spusele lui Barrington Erle – aduse un şir de argumente şi de zicale, încercând ca oricine, în momente de nesocotinţă şi de pripeală, să-şi clădească încrederea în cuget. În fond „Numai vitejii merită cununa de lauri", declară cu tărie. „Cine are voinţă, va izbândi". „Norocul e de partea celui care îndrăzneşte/ „Cine nu riscă niciun câştigă! s

Fireşte că multe alte proverbe susţineau cumpătarea. Ca de pildă: „Nu da cioara din mână pe vrabia de pe gard". Sau, /vâăsoară de multe ori şi croieşte o dată". Ori: „Nu te întinde mai mult decât ţi-e plapuma".

Le invocă şi pe acestea în lunga sa promenadă pe cheiul portului Kingston. Şi dacă nu le rosti cu luare aminte, cel puţin le repetă de mai multe ori.

Deşi la ce bun? Doar se ştie că, în asemenea situaţie, emul tot va alege alternativa care-i convine, renunţând la argumente potrivnice şi limitându-se la acelea care-i favorizează opţiunea. Exact cum făcea şi Phineas. Lăsând la o parte proverbele, începu să recheme fapte de viaţă care pledau pentru hotărârea ce-l atrăgea. Oare prima lui încercare nu se soldase cu un succes nevisat? Nu era limpede că după uriaşa experienţă din Londra îşi irosea fiecare. Secundă de viaţă într-o urbe ca Dublin şi cu o slujbă ca cea actuală? în plus, nu avea şi o datorie faţă de patrie? Dar ţara şi prietenii londonezi cum aveau să-şi

achite propriile îndatoriri faţă de el?

Întrebarea din urmă îl descumpăni pe moment, însă imediat îi veni în minte că oameni care începuseră precum el au ajuns în fruntea guvernelor, cârmuind întregul Imperiu Britanic. Şi la gândul acesta se mai linişti.

De-ar fi trăit Mary, nu s-ar mai fi frământat cu dilema de acum. Nu l-ar mai fi tentat minunăţiile din Westminster. S-ar fi mulţumit cu ce i-a dăruit viaţa şi nu i-ar mai îi cerut nimic. Dar după fericirea deplină, de douăsprezece luni – care zburase ca o părere – se trezise dintr-odată singur şi pustiit. De aceea, oricare ar fi fost riscurile chemării lui Barrington, îl ispitea grozav. Şi astfel, la începutul lui august, îşi făcu apariţia la Londra.

Dacă se ambala în alegeri, trebuia să renunţe la slujba pentru care primea o mie de lire pe an. Şi asta, cât de curând, întrucât calitatea de viitor deputat excludea de la sine pe cea de umil funcţionar. Noroc cu cele câteva mii de lire din care acoperea cheltuielile cerute de propaganda electorală, taxele pentru eventuala contestaţie

— Sugerată cu atâta grijă de Barrington –, rămânându-i; i din ce să trăiască o vreme la Londra în ipoteza că va obţine locul în Parlament. Abia după o sesiune sau două începea drama. Fără serviciu şi cu mica rezervă sleită, se va trezi din nou în situaţia tânărului sărac şi cutezător care poposise cândva în metropolă, cu gândul s-o cucerească. Numai că lupta va fi de astă dată mai grea, pentru că nu mai avea douăzeci şi cinci de ani. La vârsta aceea societatea i se păruse un soi de stridie, care trebuia despicată cu vârful cuţitului, pentru a-i scormoni conţinutul din care avea să se îndestuleze, încercarea se dovedise anevoioasă, cerându-i o stăruinţă neobosită, deoarece, la cea mai mici slăbire a cuţitului, carapacele se închideau, şi operaţia trebuia repetată de la început. Iar când izbutise, într-mn târziu, s-o desfacă, ce

aflase înăuntru nu fusese tocmai ce îşi dorise. Ca acum, când niciun visa, să reia vechile tentative, cu cine ştie ce rezultate.

Aşa cum îl sfătuise Barrington Erle, odată ajuns la Londra, îl căută pe Molescroft, şi după o discuţie cu acesta, porni către Tankerville. Vizita se dovedi o cruntă decepţie. Şi totuşi, peste foarte scurt timp, demisionă din slujba ce-i asigura existenţa. Prin urmare făcu pasul hotărâtor care, de fapt, însemna o săritură în necunoscut.

Alegerile se fixaseră pe douăzeci octombrie, deşi, la dizolvarea Camerei, domnul Daubeny sugerase o dată mult mai apropiată. Dar se vede că interesele îi dictaseră o schimbare. Ceea ce-i asmuţise pe liberali, care-l comentau spumegând de revoltă. Amânarea era doar un truc. Susţineau mânioşi. Normal ar fi fost ca rivalul să-şi ia tălpăşiţa a doua zi după ce Parlamentul i-a azvârlit blamul incompetenţei, nu să-şi facă de cap în continuare! însă probabil că liderul opoziţiei mai avea suficientă putere ca să tergiverseze alegerile.

Oricum, cele din Tankerville erau sorocite pentru ziua de douăzeci octombrie, uimind ca până la finele lunii să se termine cu primenirea Camerei şi să înceapă sesiunea de toamnă. Dar sub auspiciile aceluiaşi Daubeny. Amarnică ironie pentru tabăra liberală! Cum adică, să-l vadă tronând ca şef al guvernului până la Crăciun sau chiar în februarie? Era de neconceput. Şi unii ca Ratler sau Bonteen se jurau pe toţi sfinţii că aşa ceva n-o să se întâmple.

Domnul Molescroft, pe care Phineas îl consultă la Londra, nu-i arătă nici pic de entuziasm.

— Care va să zică vrei să-ţi depui candidatura în Tankerville? îi zise nepăsător.

— Amicii sunt de părere că ar merita să încerc…

— Cum de un au dreptate. În definitiv cineva tot

trebuie să încerce. Şi apoi ar fi o ruşine pentru întregul partid liberal să câştige tot de-alde Browborough. Dacă nu şi-ar vârî nasul, mi-aş pune capul că Tankerville şi-ar alege un deputat liberal. Doar îi cunosc pe localnici şi simpatiile lor politice. Cu toate astea, de doişpe ani încheiaţi iese tot blestematu ăsta de conservator… numai fiindcă împinge. Parale.

— Aşadar, credeţi că l-am putea răsturna?

— Am zis eu asta? Doar nu şi-a golit toţi sacii cu bani. Şi are mulţi, nu glumă.

— Bine, dar după măsurile luate, se va teme să umble cu mita… aminti Phineas cu timiditate.

— Să se teamă? îngână Molescroft rânjind. Nici nu-i pasă. Şi ce măsuri au fost luate? Poţi să-mi numeşti un singur parlamentar care a fost pedepsit?

— Asta nu. Dar s-au compromis, rosti Phineas, cu demnitate. Şi mi-ar crăpa obrazul să se vorbească de mine ce aud spunându-se despre mulţi.

— Personal nu ştiu vreunul care să fi fost ocărit de prieteni pe motiv că a împins gologani în alegeri. Nu zic. Poate i-or defăima vrăjmaşii. Dar părerea duşmanilor nu-i interesează. Principalul e că au obţinut ce au doi it. Când se pune o circumscripţie la bătaie, toţi se aruncă pe ea şi se luptă ca fiarele. Dar când e vorba de pedepsirea unui parlamentar, fiarele se îmblânzesc. La ce să se năpustească pe el şi să-l sfâşie? Doar nu se ştie care va cădea în păcat la o viitoare campanie.

— După cât înţeleg, zise Phineas, Browborough va repeta vechiul joc…

— Vezi bine că aşa o să facă. Pe care altul să-l joace când nici nu-l ştie decât pe ăsta? Toţi puriştii din ţară n-ar izbuti să-i vâre în cap că săracul nu trebuie plătit pentru votul ce-l dă, iar bogatul nu trebuie să şi-l cumpere. Dumneata pui preţ pe teoriile astea, ale puriştilor?

— Bineînţeles, confirmă Phineas cu gravitate.

— Atunci Browborough te va privi cu aceeaşi ochi răi cu care-l priveşti dumneata. Ba încă te va urî, fiindcă încerci să îl văduveşti de un bun ce şi l-a cumpărat cu bişt arii lui. Şi chiar o să te blesteme pentru că vrei să-i păgubeşti şi pe alegători. Dacă ai sta faţă în faţă cu el şi l-ai întreba de ce îşi cumpără voturile, ţi-ar zice că el nu pretinde locul din Parlament pe de gratis, la fel cum nu. Ar concepe să aibă o casă ori trăsură cu cai fără să le plătească. În ochii lui ai fi un meschin care se amestecă în treburile altora. Dar poate nu te interesează părerile lui…

— Câtuşi de puţin. Îl asigură Phineas înţepat. Mă interesează doar să câştig în alegeri.

— Cred şi eu, pufni Molescroft. Dar mă cam tem că n-ai sorţi. Browborough va fi ales. Iar dumneata ai să faci contestaţie. Şi cu asta-l înfunzi. Va veni e comisie care, ciupii ce va cerceta situaţia, o să declare nulă alegerea sa. M o cale cinstită, dar ceva mai anevoioasă. Şi la răsplată r. A nu te aştepţi, afară de mulţumirea că ai îndreptat un i ni. Oricum, domnul Ruddles, adică agentul electoral, vi i face tot ce-i stă în puteri pentru dumneata. Şi cu ajuţi nul său e posibil să ieşi cumva la liman.

Cum era de aşteptat, acest dialog l-a descurajat mult pe Phineas, deşi Barrington l-a asigurat mai pe urmă că T/i discuta Molescroft cu toţi candidaţii şi că spusele lui un aveau importanţă prea mare sau chiar niciuna. Însă, uiicarear fi fost realitatea, Phineas intrase în joc.

CAPITOLUL Îl

CONACUL HARRINGTON

CÂND POPOSI în metropolă, sesiunea parlamentară se încheiase, astfel că, dintre vechii prieteni, nu revăzu decât o mână de întârziaţi, reţinuţi de interese şi obligaţii până la acea dată. Era zece august – marea zi a exodului estival – şi amănuntul îl făcu să călătorească cu gândul

înapoi, peste ani, retrăind vacanţele petrecute în Scoţia, frumoasele partide de vânătoare şi toate peripeţiile de acolo, îşi amintea ca aievea minunatul domeniu Loughlinter şi amabila găzduire a domnului Kennedy care, în virtutea prieteniei statornicită între ei, cu siguranţă l-ar fi primit şi acum în magnificul său conac. Într-adevăr se scursese destulă vreme de când pierduse orice legătură cu el. Despre soţia lui, lady Laura, mai aflase câte ceva pe calea corespondenţei. În schimb, despre Kennedy nu avea nicio veste. Şi totuşi, putea să jure că odată ce se înfăţişa la conac, l-ar fi primit întocmai ca în alte daţi.

Ideea vizitei nu-i căşunase din chiar senin, ci fusese surnită de migraţia masivă a prietenilor către regiunile nordice. La toate uşile pe unde bătuse în dorinţa de a-şi revedea amicii, constata că tocmai plecaseră sau porneau înspre miază noapte. De unde şi nostalgia, tot mai stăruitoare, de a-i urma. Sub imboldul ei, începu să întrebe de Kennedy ba pe Barrington Erle, ba pe alţii. Iar ştirile adunate erau cam aceleaşi: castelanul îşi păstra locul în Parlament, dar în ultima sesiune aproape nu se arătase la faţă, şi mulţi bănuiau că nici în alegeri nu va mai candida. Cât despre viaţa pe care o ducea la moşie, se cunoştea prea puţin.

— Ceea ce ştiu în mod cert, îi declară Barrington Erle, este că nimeni nu mai vânează şi niciun mai pescuieşte pe domeniul Loughlinter. Se vede că proprietarul îşi duce zilele stând cu nasul în Biblie şi în registrele cu încasări. Cu alte cuvinte se roagă şi strânge bani la ciorap.

— A mai făcut vreo tentativă de împăcare? se interesă Phineas cu gândul la căsătoria destrămată a lui Kennedy.

— Ca să scape de încercările lui, lady Laura a părăsit Anglia, stabilindu-se în străinătate, şi acolo va continua să

trăiască, alături de lordul Brentford, apărându-şi astfel liniştea, îl informă Erle.

După care adăugă cu o voce scăzută, ca pentru sine: Nu ştiu, dar dintre toate resentimentele ce se nasc, între oameni, ura femeii împotriva soţului mi se pare cea mai devastatoare.

Deşi atras de Scoţia, eroul nostru plecă în Irlanda, iar de acolo, spre Tankerville, unde petrecu câteva zile de tristă memorie. Atât priveliştea târgului, cât şi discuţiile cu localnicii i-au produs o impresie detestabilă. La hanul „Yellow", unde se instalase, era tratat de parcă se scălda în avere. Dezgustat, scurtă pe cât posibil şederea şi se întoarse în metropolă, hotărât. Să nu mai calce în antipatica urbe decât cu puţin înainte de alegeri. Reveni deci la Londra descumpănit şi fără să ştie încotro s-o apuce. Dar spre norocul lui găsi o scrisoare de la o veche prietenă, care îl scoase pe loc din încurcătură. Şi iată în ce fel:

„Dragă domnule Finn, eu siguranţă ai aflat că Oswald a devenit maestru de vânătoare – o îndeletnicire absolut ideală pentru unul ca el, te rog să mă crezi. Este extrem de sârguitor şi pretenţios în ce face, muncind cu atâta râvnă, de parcă din asta şi-ar câştiga existenţa. Suntem aici, în ţinutul Brake, de la începutul lui august, pregătind câinii şi caii pentru vânătoarea puilor de vulpi care e în plină desfăşurare. Oswald ar vrea să ştie dacă nu-i faci o vizită până nu te acaparează alegerile.

Ne-a bucurat grozav vestea că ţi-ai reluat activitatea politică. Eu una am fost convinsă că aşa se va întâmpla. De câte ori nu i-am spxis lui Oswald că nu-ţi vei găsi tihna decât în Parlament şi că adevărata-ţi menire e să ajungi înalt demnitar. Fiindcă omul rămâne sclavul însuşirilor înnăscute. Aşa cum Oswald e născut pentru a fi maestru de vânătoare, dumneata ai fost plăntădit să devii subsecretar

de stat. Ca maestru de vânătoare trudeşte enorm, şi pentru beneficii aproape inexistente. Dar aşa cum afixmă adesea, cel puţin nu riscă a fi debarcat.

Iar acum despre casa noastră, de aici. Nu e deloc formidabilă, însă destul de cuprinsă ca să te găzduiască. De fapt niciun ne-am prea gândit dacă e bună sau rea. Esenţialul constă în a avea un acoperiş pe lângă crescătoria de câini. Şi grajduri pentru caii lui Oswald. De-ai şti câţi avem! în octombrie mi se par herghelii nesfârşite. Pentru ca în luna martie să nu găseşti unul la îndemână. E perioada cea mai precară, când se risipesc toţi cu hăitaşii. Aşa că vino acum, să profiţi de sezon şi de un roib ca lumea.

Nu pot să-ţi spun cât de bucuroşi vom fi să te revedem. Normal ar fi fost să-ţi scrie Oswald în locul meu. Numai că el spunea… dar mai bine păstrez pentru mine ce a zis. Te previn că nu admitem nicio formulă de eschivare. Doar ştiu că nu ai nimic de făcut până începe campania electorală în Tankerville.

M-a întristat mult pierderea pe care ai suferit-o. Niciun ştiu dacă e bine s-o menţionez ori s-ar cuveni s-o trec sub tăcere în scrisoarea de faţă. De-ai fi aici, natural am vorbi despre dispărută. Mai degrabă ţi-aş redeschide o rană, decât să-ţi închipui că mă lasă nepăsătoare suferinţa pe care ai trăit-o.

Te rog vino la noi.

Cu cea mai profundă sinceritate, *Violet Ckiltern*.

Conacul Hamngton – miercuri”.

O invitaţie atât de stăruitoare şi caldă nu putea fi respinsă, ci acceptată fără rezerve, hotărî Phineas. Perspectiva de a-şi revedea prietenii şi a reînnoda, prin aceasta, firul încântătoarei vieţi de odinioară. Îl lumină dintr-odată. Era măgulit de atenţia Violetei, de faptul că nu întârziase să-l caute, că în sfârşit. Nu-l dăduse uitării ca de

altfel şi lordul Chiltern, a cărui statornică amiciţie, pecetluită prin gestul de acum, nu o pusese nicicând la îndoială. Există momente în viaţă care nu pot fi şterse din memoria celor care le-au petrecut. Şi totuşi, s-ar fi putut foarte bine ca păstrând amintirea clipelor ce-i legaseră altă dată, oamenii aceştia să nu-i mai caute apropierea. Dar aşa cum o dovedea mesajul primit, familia Chiltern se interesase mereu de el, aflând de revenirea-i în Londra poate din prima zi.

Scrisoarea îi parvenise prin mijlocirea lui Barrington Erle – vărul lordului Chiltern – şi cerea un răspuns neîntârziat. Pe care îl alcătui după cum urmează.

„Hotelul Fowler, strada Jermyn 1 octombrie

Mult stimată lady Chiltern, nu pot exprima în cuvinte plăcerea pe care am simţit-o văzând slovele aşternute de mâna dumitale. Într-adevăr, iată-mă reîntors şi încrcându-mi norocul din nou. Se zice că jucătorii de cărţi şi politicienii nu au lecuire. N-aş fi crezut asta cât am fost fericit. Dar după lovitura îndurată, mi-a fost greu să rezist tentaţiei. De aceea mă vedeţi înapoi, la vechea mea slăbiciune. Nu îmi găsesc locul până nu am să revăd peruca preşedintelui Camerei şi nu am să aud iarăşi ditirambele usturătoare la adresa cutărui „prea stimabil” sau a cutărui „prea onorabil”. Doream să revin în mijlocul acestui vârtej fascinant. Şi fiindcă am rămas incredibil de singur, fără vreo legătură familială ce mi-ar impune prudenţa şi păstrarea modestei mele poziţii, am hsotărât. Să înfrunt orice risc, renunţând şi la slujba pe care o deţineam. Aşa cum aţi auzit, voi candida în circumscripţia Tankerville, cu toate că aceia în a căror suavă grijă mă aflu, din îndemnul amicului B.E., mă previn că nu am sorţi de izbândă.

Invitaţia dumitale şi a lordului este atât de ispititoare, încât nu am puterea să o refuz. Cum singură

observai în scrisoarea trimisă, nu mă reţin niciun fel de ocupaţii până la începerea „sarabandei” – adică, a campaniei electorale. Am rostit primul discurs în Tankerville, şi urmează perioada de chibzuinţă în care localnicii mă vor cântări după nume şi faimă. Au tot răgazul s-o facă până la zece octombrie, când reapar înaintea lor.

Desigur aflasem că lordul Chiltern e staroste peste ţinutul Brake, şi că face o treabă admirabilă acolo. Te-aş ruga să-i comunici că n-am mai văzut un roib din memorabila zi când l-am scos din râul Wissindine. Aşa că nu ştiu dacă mai sunt în stare să mă ţin în şa pe o distanţă de câţiva iarzi!

Voi sosi pe ziua de patru şi, dacă mă îngăduiţi, voi rămâne până la data de nouă. În cazul când Chiltern poate îmi pună la îndemână un bidiviu mai puţin zvăpăiat ca Bonebreaker, l-aş însoţi la vânarea puilor de vulpi, îndrăznesc să sper că Bonebreaker a fost înlocuit între timp şi voi primi o jivină care să nu mă pună prea mult la încercare.

Te rog transmite-i din parte-mi numai gânduri de bine. Se pricepe la îngrijirea copilului?

Cu aceeaşi prietenie, *Phineas Finn*.

P.S. Mt-e imposibil să spun cu ce nerăbdare aştept şi vă reîntâlnesc pe amândoi”.

După expedierea scrisorii, urmară zile apăsătoare şi parcă fără sfârşit pentru el. De ar fi fost după îndemnul inimii, zbura fără nicio zăbavă la bunii prieteni, însă tergiversase plecarea pentru a nu le lăsa impresia că era chiar în vânt, fără treburi şi fără căpătâi. O copilărie, în fond, fiindcă de faţă cu ei ar fi recunoscut acest adevăr dureros. Dar odată ce fixase o zi, nu putea s-o mai schimbe. Aşa că aştepta să se scurgă răstimpul până la patru octombrie.

În toată Londra mai rămăseseră Barrington Erle şi Ratler, ţintuiţi de îndatoriri legate de apropiatele alegeri. Cu aceştia se văzu în câteva rânduri, fiecare arătându-i, sub forma încurajării sau a pesimismului negru, sentimentele pe care i Io nutreau. Primul căuta să-i ridice moralul, cel de al doilea, să-i spulbere orice încredere în reuşită.

— Nu te-aş povăţui să-ţi pui mari speranţe în Tankorviile, îi declară Ratler, în dorinţa de a-l amărî.

Nici nu-mi pun, îi ripostă Phineas, care-i cunoştea vechea antipatie şi i-o întorcea cu aceeaşi măsură.

— Browborough cunoaşte acest târg ca pe propriile-i buzunare, continuă celălalt să-l înţepe. Doar îl reprezintă de atâţia ani! în plus, la unul ca el investiţiile nu contează, şi niciun se sinchiseşte de comentariile oamenilor. Personal nu prea cred că vei izbuti să-l înlături.

— S-ar putea, dar asta nu mă împiedică să fac o încercare, replică Phineas cu prefăcută seninătate, deşi în cugetul său pogorâseră norii îngrijorării, tot mai grei şi ameninţători, cu fiecare săgeată aruncată de maliţiosul confrate.

Evident se cerea să-l înfrunte cu nepăsare, şi de aceea făcea eforturi să pară calm. Dar în sinea lui norii neliniştii stăruiau. Va scăpa de ei doar în casa lui Chiltern

— O ştia de pe acum – unde gazdele aveau să-i încurajeze. Deşi nici îmbărbătările lor, nici răutăţile debitate de Ratler nu aveau să influenţeze mersul alegerilor ca atare ar fi trebuit să-şi impună un control mai sever. Să aştepte rezultatul scrutinului complet detaşat. Nu să tresalte, cu speranţe sporite, la cuvintele mângâioase ale prietenilor, şi nici să tresară îngrozit la sumbrele prevestiri ale fariseilor. Aşa ar fi fost ideal. Însă cu firea lui slabă, pe care şi-o cunoştea, nu mai putea să îndure supliciul la care era supus. Încă o săptămână între

pereţii hotelului Fowler, şi expus veninoaselor profeţii ale domnului Ratler, l-ar fi surpat într-aşa un hal, încât apărea mai mult mort decât viu la confruntarea din Tankerville.

Dar veni, în fine, şi data de patru octombrie, când porni către Harrington. Ajunse la conac după-amiază şi o găsi doar pe lady Chiltern acasă, în salonul de la parter. Era neschimbată, deşi, între timp, născuse un prunc, care se afla lângă ea. Violet era mamă! Dar la chip şi la trup rămăsese fermecătoarea tânără de altă dată. Ca şi în purtarea faţă de Phineas, pe care-l întâmpină fără ceremonie, dar cu căldură, făcându-l să simtă privilegiile adevăratei prietenii, atât de rar întâlnită şi prea puţin căutată de oameni.

După primele cuvinte de bun sosit, Violet începu să vorbească de parcă relua o discuţie întreruptă deunăzi.

— Vezi unde stăm şi cum ne-am instalat? Aici ne vom duce zilele cine ştie câţi ani. Conacul şi terenul aparţin, mi se pare, bătrânului lord Gunthorpe – cu toate că nu sunt sigură. În schimb ştiu în mod cert că nu putem renunţa la de niciun vom fi alungaţi câtă vreme vom ţine câini de vânătoare. Nu e caraghios să depindem de o haită de javre?

— Nu uita că şi de depind de voi, râse Phineas.

— Adevărat. E un fel de compromis ca atâtea altele în viaţă. Dar ia priveşte-mi feciorul. Ce zici? Nu e frumos? L-am adus în salon cu gândul să ţi-l arăt. Eu mă laud cu odrasla, iar Oswald cu potăile lui. Sunt singurele atracţii care ar putea să intereseze pe cei care vin la noi.

Aici Violet se opri şi se adresă doicii, rugând-o să ia băiatul. După care se întoarse din nou către musafir.

I

h

— Ţi-aş propune să ne plimbăm pe afară până la întoarcerea lui Oswald. Azi au plecat tocmai în pădurile

Trumpeton, de unde n-au cum să le scape vânatul, şi se întorc abia pe la şase.

— Se întorc? Dar cine-l mai însoţeşte? întrebă Phineas în timp ce îşi luă pălăria.

— Adelaide Palliser, îl informă Violet. Mi se pare că nu ai cunoscut-o… sau poate mă înşel.

— Ai dreptate. Nu ne-am cunoscut, confirmă Phineas. E cumva rudă cu ceilalţi Palliser?

— Aproape cu toţi, fiind, pe rând, strănepoată, nepoată, verişoară primară şi aşa mai departe. Tatăl ei a fost cel de-al patrulea dintre fraţii Palliser, şi cum fata era a şasea la moştenire, i-a revenit o cotă foarte modestă. Bizare fiinţe sunt în această familie! Domnişoara de care vorbim cred că nu l-a văzut niciodată la chip pe faimosul duce de Omnium. Este orfană, sărmana de ea, şi trăieşte alături de o soră căsătorită şi mult mai vârstnică – doamna Attenbury.

— Mi-o amintesc, zise Phineas.

— Cred şi eu. Cine poate s-o uite pe doamna Attenbury! Dar pe vremea când o ştiai, musafira mea, Adelaide Palliser era o copilă. Deşi nu mi se pare verosimil când în clipa de faţă pretinde că ar avea douăzeci şi unu de ani… Oricum, mă interesează ce impresie o să-ţi facă. Probabil ai s-o găseşti frumoasă. Ceea ce nu mi se pare. În schimb îi preţuiesc însuşirile. E cultivată, vorbeşte italieneşte, goneşte călare la pas cu ogarii, ba chiar mai iute Este o prietenă devotată. Şi scrie pentru gazeta „Times”.

— Pentru „Times”? se miră Phineas.

Mfi rog, nu sunt sigură. Însă ar fi în stare s-o facă. Şi încă un amănunt pe care vreau să ţi-l spun: e logodiţii şi urmează să se mărite.

— Cu cine?

— Nu ştiu dacă pot divulga numele tânărului şi, de

fapt, nu sunt sigură că s-au logodit. Dar e topit după ea.

— Dacă sunteţi prietene, e normal să-i cunoşti toate tainele, vorbi Phineas mai mult ca să spună ceva.

— I le ştiu, cum de un, şi nu le-aş da nimănui în vileag – mai ales că există o mulţime de complicaţii şi dedesubturi. Însă faţă de dumneata nu am putut să mă abţin. Iar acum. Le lăsăm deoparte şi ne întoarcem în casă, unde ne aşteaptă ceaiul şi pe urmă un pui de somn.

— Să ne culcăm? exclamă cu surprindere invitatul.

— Aici ne odihnim înainte de cină. E o tradiţie în perioada de vânătoare. Când începe sezonul puiandrilor, Oswald se scoală la trei dimineaţa.

— Lucru pe care nu-l face acum, nu-i aşa?

— Într-adevăr, nu. Dar ne retragem totuşi pentru o mică siestă. Dacă nu simţi nevoia, nu te obligă nimeni să dormi. Rămâj aici şi eu îţi ţin de urât până va trebui să ne îmbrăcăm pentru cină.

În timp ce sorbeau din ceai, Violet reveni la ideea pe care o menţionase şi în scrisoare.

— Eram convinsă că te vei întoarce. Te vedeam ca aievea înapoi, la Londra, şi la fel de tânăr precum te ştiam…

— Deşi eu mă simt extrem de schimbat… în toate privinţele.

— Ba deloc, îl contrazise prietena. Eşti acelaşi, domnule Finn. Şi cum ai fi altul în numai doi ani? Despre mine se poate spune că m-am schimbat. Doar am devenit mamă. Sunt altă femeie. Trăiesc pentru fiul meu şi mă-ntreb încontinuu ce-o să devină? Va fi ca taică-său, maestru de vânătoare? Un fermier înstărit? Parlamentar şi ministru? Sau vreo mână spartă, care va risipi toată agoniseala păi inţilor şi a bunicilor?

— Pentru ce să te gândeşti la un lucru detestabil? o întrerupse Phineas cu o undă de mustrare în glas.

— O fac fără voie. Doar bărbaţii alunecă şi pe asemenea pante. În special tinerii care au crescut în huzur şi cu bani pe mână. Or atunci de ce mi-aş închipui că băiatul meu o să fie mai bun decât alţii? Şi totuşi, în realitate, nădăjduiesc că va fi. Sper, bunăoară, să ajungă un dregător renumit. În definitiv este cariera cea mai frumoasă şi mai utilă pentru bărbaţi… dacă nu cumva I-o atrage viaţa de sfânt sau cea de martir, perspective care nu încălzesc sufletul unei mame.

— Însă, oricum, le preferă, decât să-şi vadă odrasla ducând o viaţă de pierde-vară sau irosind banii la jocuri de cărţi.

— Ferească-mă cerul de amândouă. Dar nici cu ascetismul nu mă pot împăca. Şi e ciudat, nu? Când ni se spune întruna, iar noi încercăm să credem, că viaţa de pe pământ e numai o pregătire pentru cea viitoare şi se cuvine trăită în consecinţă. Doar aşa învăţăm, nu? însă e atât de rece şi deprimantă această concepţie, că nu ne vine s-o aplicăm la propriii copii. Poate voi, irlandezii, *o* simţiţi mai aproape de inimă decât noi, îl tatonă pe Phineas, ca romano-catolic. Dar în acelaşi moment auzi larmă în curte şi schimbă subiectul. Au sosit vânătorii, spuse voioasă, Oswald se anunţă cu surle şi trâmbiţe, să se ştie în toată casa că s-a întors. Vorbind, se ridică în picioare şi ieşi în întâmpinarea soţului ei, urmată de Phineas.

Lordul Chiltern îl primi cu aceeaşi efuziune ca şi Violet, încât, la puţine minute, dispăru orice urmă de stinghereală. În hol se afla şi Adelaide Palliser, însă din cauza luminăţiei slabe, a costumului şi a pălăriei de amazoană, Phineas nu o distinse prea bine.

În salon, unde intrară cu toţii, noii veniţi începură să povestească peripeţiile zilei. Se părea că expediţia întreprinsă nu se soldase cu succesul dorit. Bârloagale vulpilor fuseseră desfiinţate, jivinele dispăruseră şi

maestrul de vânătoare se înfuriase, ocărându-l amarnic pe stăpânul pădurilor Trumpeton – un duce de mare faimă.

— La un moment dat, lordul Chiltern s-a făcut foc şi pară, istorisi Adelaide Palliser chicotind amuzată, iar ou, ca să nu rămân mai prejos, m-am pornit să bombănesc după el, spunând că este o batjocură ceea ce se întâmplă. Ca să ne cânte în strună, s-au mâniat şi ceilalţi, astfel că toată ziua, am repetat împreună sudălmile lordului, fără să ştim careva ce anume îl supărase.

— Vrei să ne spui motivul? îl întrebă Violet.

— N-ar avea niciun rost, se opuse maestrul de vânătoare. E de ajuns să ştiţi că ne-a mers de-andoaselea, cum se întâmplă de regulă în pădurile Trumpeton. De aceea. Sunt gata să jur că n-am să mai calc pe acolo.

— Şi eu l-am iscodit în drumul spre casă ce l-a înfuriat aşa de grozav, dar am primit acelaşi răspuns, şuşoti Adelaide către gazdă.

— Lăsaţi asta, le pofti Chiltern, şi haide cu mine băiete să-ţi arăt odaia în care vei sta, îi spuse lui Phineas. Nu e chiar atât de îmbietoare ca cea de la hanul „BuH”, unde adăslam pe vremuri. Însă ţi-o aranjăm noi, ca să te simţi bine în ea.

După plecarea lordului, Phineas rămase o vreme lângă şemineul aprins, meditând la cele întâmplate şi analizândii-:; i starea lăuntrică. Trecuseră numai câteva ceasuri d când poposise la Hanrington, şi se simţea parcă de o veşnicie acolo. Ciudată senzaţie! Şi contrarie învăţămintelor cu care se nutrise timp de doi ani. Fiind în Irlanda, îşi repetase întruna că viaţa la Londra fusese dacă nu Hlmplu vis, oricum, o paranteză fără semnificaţie atât pentru anii et-o precedaseră, cât şi cei următori. Nimic din tot ce trăise în metropolă nu avea legătură cu existenţa ulterioară. Prietenii cultivaţi în scurta şi zbuclumata-i ascensiune împrumutaseră inconsistenţa amintirilor, care,

cu timpul, deveneau tot mai palide. Îi pierduse. Şi era singur. Viaţa-i servise o lecţie, a cărei înţelepciune – pe deplin confirmată de strămutarea în patrie – se cuvenea s-o reţină. Odată desprins din cercurile amicilor înstăriţi şi cu vază, nu mai auzise nimic despre ei. Nici lordul Chiltern, nici Violet nu-l onoraseră cu un rând. Faptul nu-l surprinsese, deoarece, cunoscându-le firea şi genul de trai, nu se aşteptase să-i scrie. Însă pe lângă ei, mai cunoscuse atâţia alţii. Barrington Erle, Laurence Fitzgibbon, domnul Monk – principalul său sfetnic în ale politicii care, prin statornicele îndemnuri, îi adusese însăşi dizgraţia guvernului. Şi niciunul nu catadicsise să-i trimită un răvaş. Iar dacă ei nu găsiseră cu cale s-o facă, adoptase aceeaşi tăcere. Cât trăise la Dublin nu suferise de pe urma uitării la care se vedea condamnat. Dar odată întors în Anglia şi încolţit de singurătate, se gândea cu durere la abandonul prietenilor. Grozav îşi dorea să-i revadă. Să reediteze împreună plăcutele clipe de odinioară care, în perspectiva timpului, păreau infinit mai atrăgătoare decât fuseseră în realitate.

Şi iată că nesperatul miracol se înfăptuise. Familia Chiltern îl căutase, venise în casă la ei, se arătaseră la fel de apropiaţi ca pe vremuri. Constatarea îl nedumerise şi căuta s-o desluşească într-un fel. Deşi explicaţia era cât se poate de simplă.

Care om poate să întreţină corespondenţă cu amicii de pretutindeni? Sau pe cine nu plictiseşte îndeletnicirea chiar atunci când se adresează unor persoane iubite? în mod normal se recurge la forma epistolară când se transmit unele veşti importante, şi în astfel de situaţii poşta înseamnă o binecuvântare cerească. E necesar să comunice soţii între ei, îndrăgostiţii sau părinţii cu copiii. În plus mai există şi alte mesaje impuse de viaţa cotidiană. Bunăoară, cel trimis administratorului moşiei, pentru a-l

întreba cum merg treburile. Ori maestrului de vânătoare, anunţându-i o partidă de zile mari. Sau editorului, cu rugămintea să-ţi publice o carte ori să-ţi dea ceva bani. Sau, în fine, croitorului, spre a-i comanda un costum. În toate aceste ocazii, slova scrisă este o binefacere.

Dar ce ar putea să îşi spună prietenii între ei? Sau prietenele? Un Horace Walpole 1 este îndreptăţit să comunice cu unul ca domnul Mann 2, debitându-i tot ce-i rece prin minte, de la bârfele londoneze, până la concepţie de filosofie transcendentală, deoarece, sub pana-i măiastră, ideile mărită a fi citite nu doar de rubedenia pentru care au fost sorocite, ci de întreaga viitorime.

Însă a zgâria hârtia, înşirând verzi şi uscate, doar cu intenţia de a menţine o prietenie, este inutil şi absurd. Fiindcă oricât efort s-ar depune, depărtarea în timp şi în spaţiu – dar mai cu seamă în timp – diluiază prietenia, Este o lege a fiirii. Şi viaţa i se supune. De aceea, adevăratele amiciţii sălăşluiesc între fiinţele care se văd şi pot să-şi împărtăşească izbânzile sau necazurile. Când un amic se strămută în Patagonia, fă-i un locşor în memorie şi păstrează-i acolo imaginea. S-ar putea ca într-una din zile să revină din Patagonia şi ca bucuriile de altă dată să mai fie reeditate. Dar a păstra savoarea lor prin simpla corespondenţă, este o iluzie deşartă.

La toate acestea Phineas nu reflectase, probabil, şi de aceea îl uluise primirea soţilor Chiltern prin care avusese dovada că, deşi nu-i scriseseră un rând în tot timpul absenţei, erau fericiţi să-l revadă. Când coborî în salon avu surpriza să dea peste o altă veche amică.

— Vai, domnule Finn! Ce plăcere să te reîntâlnesc! îl întâmpină cu însufleţire. Sper că eşti sănătos, nu? Cum o găseşti pe nepoată-mea? Nu-i aşa că s-a schimbat mult?

— Niciun pic, lady Baldock, o asigură el, strângându-i mâna întinsă. Oare de ce Violet nu-i anunţase prezenţa mă

tuş îi? se întrebă agasat. Doar stătuseră la şuetă un era. Şi mai bine. Sunteţi cu fiica, lady Baldock? zise automat. X

Bătrâna dădu din cap eu tristeţe şi solemnitate.

— Să nu-mi vorbeşti despre ea, domnule Finn, pentru cât prea mă doare! În vremea din urmă nimeni nu-i pomeneşte numele.

Auzind-o, Phineas îşi luă o expresie cât mai patetică l nu mai scoase un cuvânt. Judecând după tonul bătrânei, fiica nu decedase, chibzui pe tăcute. Iar din cât şi-o amintea pe Augusta Boreham, era ultima fiinţă care ar

I *Hora ce Walpole* (1717 – 1797), gânditor şi scriitor englez, autorul unei vaste corespondenţe însumând 50 de volume.

— *Horace Mann*, vărul lui Horace Walpole, unul din principalii mii e iunţi ale vestitelor sale epistole.

fi şters-o de acasă cu un surugiu. Prin urmai e, dacă niciun murise şi niciun pătase onoarea familiei, pentru care motiv clătina lady Baldock din cap cu atâta tristeţe? întrebări nu-i putea adresa, fiindcă-i ceruse să ocolească acest subiect. Aşa că rămase tăcut, aşteptând-o pe ea să redeschidă discuţia. Ceea ce nu întârzie să se întâmple, deoarece lady Baldock nu voia să planeze asupra fiicei supoziţii mai grave decât jalnicul adevăr.

— Am pierdut-o pentru vecie, reîncepu ea cu aceeaşi durere.

— Ce lucru îngrozitor! se prefăcu Phineas impresionat.

— Adevărat. Groaznic. Şi nu putem înţelege cum de a putut face una ca asta.

— Anume ce? îndrăzni el să întrebe aproape în şoaptă.

— În familie n-a avut exemple nefaste, continuă imperturbabilă relatarea. În ce mă priveşte, am fost şi rămân fidelă bisericii protestante din Anglia. De vină e

numai un blestemat de preot catolic care, cu minciuni şi cu vicleşuguri, i-a sucit capul fetei şi a făcut-o călugăriţă. A şi botezat-o, nemernicul! O cheamă Sora Veronica-John.

Vorbind despre convertirea fetei, lady Baldock îşi vărsa năduful asupra autorului moral, condamnându-l cu asprime şi imprimând relatării un dramatism cu totul aparte. Abia la sfârşitul istorisirii, când epuizase o largă gamă de invective la adresa călugărului catolic, o fulgeră o idee ce-o făcu să încremenească.

— Vai, mie! exclamă, plesnindu-se peste frunte, iartă-mă, domnule Finn… Am uitat complet că şi dumneata eşti de-ai lor.

— Dar nu călugăr, lady Baldock, încercă el s-o dreagă.

Noroc că tocmai atunci se deschise uşa şi intră lordul Chiltern. Aşa că bătrâna răsuflă uşurată.

CAPITOLUL III
GERARD MAULE

— DE CE NU M-AI PREVENIT că se află la voi? îi reproşa Phineas gazdei în aceeaşi seară, după ce lady Baldock se retrăsese în camera ei.

Se aflau în fumoar. Bărbaţii se făcuseră comozi. Phineas îşi scosese redingota, rămânând doar în vestă şi în cămaşă, pe când lordul îmbrăcase o jachetă chinezească, de casă, în locul sacoului – negru. Lăsaseră eticheta de o parte şi trăgeau cu nesaţ din trabucuri. Dar în ciuda îndeletnicirii şi a ţinutei lor degajate, cele două femei le ţineau companie.

— Cum era să te pun la curent cu toate în puţinul timp cât am discutat? se justifică Violet.

— Aş fi dat un galben de aur să fiu de faţă şi s-o aud pe babetă! chicoti Chiltern, învârtindu-se ca un titirez şi frecându-şi mâinile aferat. Vă imaginaţi ce venin a putut să împroaşte şi ce mutră a făcut când i-a venit în minte că şi

Phineas e papistaş?

— Dar ce a determinat-o pe domnişoara Boreham să se călugărească? întrebă „papistaşul”.

— O fi găsit că mortificările de la mănăstire sunt mai uşor de îndurat decât cele de acasă, îi răspunse tot Chiltern. Oricum, mai grele nu pot să fie\.

— Biata mătuşă-mea! o căină nepoata de formă.

— Şi chiar nu se duce deloc s-o vadă pe sora Veronica? se amestecă tânăra Palliser.

— A fost. Dar o singură dată, o informă Violet.

— Şi nu fără să se afume înainte, ea să nu se prindă catolicismul de ea, completă lordul. Să-l auzi, Phineas, pe Gerard Maule imitând-o când îl terfeleşte pe călugărul cel spurcat. E o încântare, nu alta.

— Cine e Gerard Maule? întrebă el.

Din privirea ce-o aruncă Violet spre prietenă, înţelese că ora tipul care „se topea11 după Adelaide Palliser. Totuşi amfitrioana se simţi obligată să dea un răspuns, pe care îl formulă cu multă diplomaţie.

— Gerard Maule este aliatul meu de nădejde, zise ea.

— E un june care-şi închipuie că poate goni la rând cu copoii, deşi nu o dată le-o ia înainte, adăugă lordul.

— Nu e frumos să vorbeşti aşa despre el, îi impută domnişoara Adelaide.

— Spun exact ce gândesc, îi replică lordul. O fi având el o droaie de cai şi o fi un călăreţ neîntrecut – că doar nu are altă preocupare. Însă eu goana lui întrece toţi vânătorii şi, oricât l-ar înjura ei, se ţine scai după pradă, încât ne lipseşte de orice plăcere. Ori asta-i frumos? Să ne fie cu iertare.

— Ba este un tânăr foarte simpatic şi un bun amic al lui Oswald, căută Violet să îndulcească discuţia. Îl aşteptăm mâine. Şi sunt sigură că-ţi va place, Nu-i aşa,

dragă

Adelaide?

— Nu cunosc în aceeaşi măsură ca tine preferinţele domnului Finn. Aşa că nu pot să mă pronunţ, zise tânăra eu prudenţă. Totuşi, e atât de inofensiv, încât nu văd cum i-ar putea displace cuiva.

— Eu nu-l socotesc chiar atât de inofensiv, îi replică Violet.

După care se retraseră în dormitoare.

Phineas rămase la Harrington până la nouă octombrie, când porni către Londra, iar de acolo spre Tankerville, unde era aşteptat pe data de zece. În răstimpul petrecut la conac, gonise, alături de Chiltern, pe faimoşii lui roibi, participase la câteva expediţii de vânătoare şi dădăcise până şi pruncul. Înaintea plecării, Violet îl descusu în legătură cu Gerard Maule.

— Ce părere ai despre el?

— Presupun că acesta e junele care „se topeşte" după domnişoara Palliser.

— N-ai putea să-mi răspunzi la întrebare fără să alunecăm pe panta indiscreţiilor?

— Cum de un Respect întru totul discreţia. Dar în caz că el este supirantul pe care îl suspectez, atunci aş fi obligat să-i atribui numai însuşiri remarcabile. Ar însemna cel puţin o grosolănie din parte-mi să denigrez candidatul domnişoarei Adelaide, înnegrindu-i imaginea trandafirie pe care i-a plăsmuit-o.

— Îţi închipui că i-aş sufla fetei un singur cuvânt din ce-mi spui? se apără lady Chiltern.

— Departe de mine acest gând! Dar într-un fel sau altul, părerile oamenilor se află. Oricum ar fi, după mine, Gerard Maule e un tânăr de treabă. Atâta doar că-l găsesc cam tăciut. Nu i-ar sta bine să vorbească mai des?

— De acord, zise Violet.

şi

— Şi pe urmă, de ce pretinde că nu-l atrage nimic? L-am observat călărind. E mort de plăcere. În schimb când se discută de călărie, afişează o nepăsare zeflemitoare. De ce s-or fi prefăcând unii oameni că ar fi mai presus de trăirile şi preocupările obişnuite, n-am să pricep niciodată. Doar nu câştigă nici simpatie, nici preţuirea celor care-i privesc şi-i ascultă. Şi nici nu-mi închipui că le aşteaptă, când dau de înţeles că nu citesc, că nu-şi frământă creierul cu nimic, că nu au nicio îndeletnicire, nu le pasă ce li se pune în farfurie că, în sfârşit, lâncezesc cât e ziua de lungă. Şi nu din lene, vezi Doamne, ci fiindcă ar fi detaşaţi de aceste nimiori. Categoric, realitatea e alta. Mănâncă la fel ca noi, se dau în vânt după vânătoare şi călărie, îşi scormonesc mintea cum să-şi apere interesele. Pe scurt, duc o viaţă normală. Şi restul e numai poză.

— Constat că ai cam înnegrit portretul trandafiriu pe care ai fi vrut să îl menajezi, observă lady Chiltern zâmbind ironic.

— Se poate. Dar mi-ai promis totală discreţie, îi aminti Phineas.

— Şi mă ţin de cuvânt, rosti serioasă.

— Presupun că tânărul e înstărit, continuă Phineas.

— Este cel mai în vârstă dintre copii, dar proprietatea familiei este destul de modestă. Şi în plus, grevată de un ştiu ce încurcături.

— Nu are nicio profesie? se interesă Phineas mai departe.

— Nu. Doar un venit anual de opt sute de lire care-i conferă oarecare independenţă materială faţă de tatăl său. Pe lângă asta, nu mai câştigă un penny, neavând niciun fel de ocupaţie. Şi avuţia prietenei mele constă în patru mii de lire. De aceea ral întreb, dacă se vor căsători, cum or scoate-o la capăt?

— Totuşi mi se pare că au destul pentru două persoane. Nu crezi?

— S-ar cuveni să le ajungă, mai cu seamă că, într-una din zile, vor dispune şi de mica proprietate pe care am menţionat-o. Şi bine ar fi să facă şi el ceva, ca să mai că Itige un ban. Altminteri ce viaţă ar duce? De trâator?

— Să devină maestru de vânătoare, de pildă, sugeră Phineas.

— Asta e o aluzie răutăcioasă, îi impută Violet în iiftundu-se.

— Mii de scuze! Dar nu am avut nicio intenţie rea. Pe cuvânt. Şi ai toate motivele să mă crezi, se apără Phineas.

— E adevărat că Oswald a trăit multă vreme fără niciun fel de preocupare, pe când eu doream din tot sufletul. Să I văd angrenat în viaţa politică. Să devină parlamentar. Dumneata mi-ai cunoscut frământarea, precum şi grev Iile lui. Însă indiferent de erorile tinereţii, Oswald nu (seamănă nici la degetul mic eu Gerard Maule.

«Aşa e. Sunt doi poli opuşi, întări Phineas»

— Oswald debordează de energie şi nu are un strop din afectarea pe care o condamnai. Apoi, când s-a apucat de o treabă, o face cu o râvnă neîntrecută. Într-adevăr, nu produce aproape nimic, deşi educaţia ne învaţă să muncim cu foloase. Dar e nevoie şi de maeştri de vânătoare, şi în această activitate nu-l taie nimeni.

— Nu ţi-o trece prin minte că am vrut să-l jignesc prin remarca de adineauri? o întrebă cu îngrijorare.

— Sper că nu ai avut această intenţie.

— Te rog să fii pe deplin convinsă, insistă Phineas. După care trecu la alt subiect. Cu lordul Brentford cum se împacă acum?

— La început, bătrânul ţinea morţiş să ne instalăm la Saulsiby. Dar Oswald niciun a vrut să audă. Urăşte întregul domeniu.

Aceeaşi moşie, detestată de lordul Chiltern, însemnase pentru Phineas un adevărat colţ de rai pe vremea când, îndrăgostit de Violet Effingham – lady Chiltern de azi – rătăcea cu ea prin pădurea învecinată, ţesând miriade de visuri. Cu gândul la Saulsby şi la zilele petrecute acolo, întrebă cu melancolie:

— Şi conacul ce a devenit? Stă încuiat şi pustiu?

— Exact. La fel ca şi reşedinţa din Piaţa Portman. Şi cred că nu există ceva mai trist şi mai dezolant ca viaţa stăpânilor de altă dată. Pe lordul Brentford ţi-ar fi greu să-l mai recunoşti. Atât de mult a îmbătrânit. A fost în primăvară aici – adică în Anglia; dar a tras la un hotel londonez. Locuieşte în continuare la Dresda, împreună cu Laura, fiecare cu amarul său.

— Primeşti ştiri de la ea? se interesă Phineas.

— Ne scrie destul de frecvent şi vădeşte aceeaşi preocupare, de odinioară, pentru politică. Am anunţat-o că vei candida iar. Ştiam că-i fac o surpriză plăcută. Fiindcă nicio făptură din lume nu se interesează cu atâta ardoare de dumneata ca această femeie. Îţi poartă o grijă pe care nu vrea s-o împartă cu nimeni. Şi dacă vei reuşi în alegeri, ai s-o trezeşti din amorţeala de acum, reaprinzându-i vechile năzuinţe.

Întoarcerea lui Phineas Finn

33

32

Phineas asculta în tăcere, sorbind fiecare cuvânt. Se simţea măgulit de cele auzite, chiar dacă mesagera mai înflorea realitatea. Oare pentru ce îl iubea lady Laura cu atâta devotament când, pentru el, încetase de mult să mai însemne ceva? îi respecta obârşia nobilă, valoroasele şi multele însuşiri, caracterul neprihănit şi integru.

Îi deplânsese cu toată sinceritatea nefericita convieţuire cu Kennedy şi, mai pe urmă, separarea de acel

căpcăun. Însă de doi ani încoace 11-O mai văzuse, iar la plecare se despărţiseră aproape ca doi străini. E drept că în Irlanda îi dăduse destule semne de viaţă, dar numai sub forma unor mesaje scurte şi glaciale, în care nu străbătea niciun fior sufletesc. Ca acum s-o audă pe cea mai bună prietenă a ei declarându-i că fericirea şi binele lui însemnau lucrul cel mai de preţ pentru Laura!

— O mai cauţi vreodată cu gândul? îl iscodi Violet.

— Cum de un, o încredinţă el.

— Mi-aduc aminte cu ce virtuţi te împodobea! Câte greşeli ţi-a iertat! Cu câtă însufleţire lupta pentru dumneata! Şi cu toate că astăzi nu mai are cum să te ajute, se frământă la fel de mult să te vadă împlinit.

— Sărmana lady Laura! şopti cu tristeţe.

— Adevărat, sărmana de ea! îng înă Violet. Când asişti la un cataclism ca cel prin care a trecut Laura, te întrebi, ca femeie, oare merită să-ţi legi viaţa de vreun bărbat?

— Şi totuşi, Kennedy este un om de treabă. Sau cel puţin aşa am auzit-o spunând…

— Nu ştiu, dar după mine prea puţini sunt bărbaţii cu adevărat cumsecade. Câţi dintre ei se dovedesc înţelegători? Sauncăţi consimt să renunţe la unele apucături ca să fii o pe placul soţiilor? Cei mai mulţi au pretenţia cu de să se plieze. Şi bietele fete îşi închipuie că se pot transforma după cum li se cere. Să luăm ca exemplu pe tânărul Maule, care e mort – aşa cum ţi-am spus – după Adelaide Palliser. Ea este plină de energie şi de bune speranţe. Lui îi lipsesc cu desăvârşire. Şi totuşi, are neobrăzarea să creadă că nu el va trebui să se schimbe, ei ea e datoare să se adapteze modii lui sau de a trăi, în Ipoteza că se căsătoresc.

— Prin urmare tot spre căsătorie se tinde, cu toate eu nu voiai să recunoşti la început, zise Phineas pe un Ion de

şăgalnică imputare.

— Probabil la asta se va ajunge, aşa cum se întâmplă! regulă, când curtezanul e insistent. Iar odată ce sunt cerute, gâsculiţele acceptă, socotind o lipsă de bună creştere să răspundă măgulitoarei propuneri printr-un „nu” categoric.

— Totuşi, în cazul de faţă, am impresia că „gâsculiţa”, îl şi place pe domnul Maule…

— Bineînţeles, confirmă Violet. Orice fată se ataşează de bărbatul care-i tot turuie e-o iubeşte – dacă nu cumva e un monstru care-i repugnă. Deşi, ce i-o place la tânărul Maule, să mă tai în bucăţi şi nu pot să-ţi spun. Poate faptul că-i arătos, de familie bună şi destul de isteţ. Dar mă întreb: ajung aceste însuşiri ca s-o ameţească pe una ca Adelaide Palliser, făcând-o să vadă în Maule idealul la care a visat?

— Va să zică trebuie să întruchipăm idealul pentru a fi acceptaţi ca soţi…

— Sau măcar jumătate din el, admise Violet. Şi nu atât ca înfăţişare, cât din punct de vedere al caracterului. Or la Maule nu am descoperit nici măcar o pătrime din idealul la care m-am referit.

— Asta pentru că nu îl iubeşti, îi zise Phineas zâmbindu-i poznaş.

După zilele petrecute la Harrington, eroul nostru porni din nou singur şi cu inima grea, la drum. Însă mai decis ca oricând să continue pe calea ce o alesese. Desfătarea gustată în scurta sa vizită M. Aţâţase dorul de a se întoarce la viaţa şi la prietenii de altă dată. În definitiv merita orice risc reintrarea în Edenul vremelnic pierdut. Numai că ce avea să devină dacă nu câştigă bătălia din Tankerville?

CAPITOLUL IV
TANKERVILLE

FAIMOSUL MOLESCROFT se deplasă personal în fârgul unde candida Phineas Finn pentru a-l prezenta electorilor cât şi domnului Ruddles – agentul local liberal, care urma să-l slujească. Candidatul trăsese la hanul „Lanxbton Arms”, unde petrecu zece zile de necurmate şicane şi chinuri, pe care le intuise din clipa sosirii. Aici se văzu cu solii lui Barrington Erle – domnii Molescroft şi Ruddles – plănuind împreună ofensiva care avea să înceapă.

Tankerville era un târg destul de prosper, însă urât şi soios de parcă împroşea din fiecare fibră ce-i alcătuia fiinţa numai funingine sau glod de cărbune. Atât de obişnuiţi era negreala în care se scăldau uliţele şi oamenii, că niciun localnic nu avea absurda pretenţie de a-şi vedea semenii cu chipurile şi mâinile nemânjite de zgură. Nicio haină sau rufă nu arăta o secundă curată şi chiar doamnele adunate în saloane, la five-o clockuri, se deprinseseră cu senzaţia prafului negru în gură, în nas, în urechi.

Însă precum în Oii City mirosul petrolului se zice că n-ar supăra niciun suflet de om, tot astfel şi în Tankerville izul cărbunelui părea că nu deranjează pe nimeni. Sau chiar de-ar fi existat obiecţii în această privinţă, aşa cum localnicii din Oii City fuseseră educaţi să îndure usturătoarea miasmă a petrolului, la fel se întâmplase şi în Tankerville cu acreala insidioasă şi persistentă a cărbunelui. Ba mai mult. Cetăţenii de aici îndrăgiseră pur şi simplu cărbunele şi nici unuia nu-i trecea prin minte că ar constitui o sursă de veşnică îmbâcseală. Domnul. Ruddles era mânjit cu zgură din creştet până în tălpi, aidoma alegătorilor liberali mai de seamă pe care Phineas avusese prilejul să-i întâlnească. Privinidu-i în parte, se gândea fericit că oricât de mare ar fi fost obolul cerut de alegerea sa, totuşi, nu era obligat să rămână în acea gură de iad în care picase, ci curând avea s-o lase în urmă, spre

a nu se mai întoarce poate de-a pururi. Doar gândul apropiatei plecări îl mai înviora, deoarece în privinţa izbânzii devenea tot mai sceptic, întrebându-se, cu crescândă nedumerire, ce duh necurat îl vârâse într-o aventură atât de stupidă şi hazardată.

Aşa cum cititorul probabil îşi aminteşte, în afara încercării de faţă, mai candidase în trei rânduri: de două ori! N circumscripţia Loughshane, din patria irlandeză, şi o dată în târgul Loughton, din Anglia. Şi în toate ocaziile, mersese totul ca uns, fiind scutit de emoţiile, de incertitudinea şi de corvezile inerente unei dispute reale, ca cea de acum. În Loughton – unde patrona lordul Brentford – ieşise biruitor fără să mişte un deget, pentru binecuvântata pricină că însuşi lordul îl propusese. La fel de uşor mersese treaba şi în Loughshane, unde izbânda îi fusese netezită de alţii, încât ajunsese să creadă că pentru a obţine locul în Parlament era de ajuns să debiteze câteva vorbe alegătorilor. Şi nimic mai mult. Adevărata greutate venea după izbândă, când se trezea deputat fără niciun stipendiu şi trebuia să-şi asigure traiul. Cu asta îşi muncise creierul, nicidecum cu alegerea propriu-zisă.

Numai că Loughton şi Loughshane făceau parte din vremurile apuse, ca şi multe alte comodităţi. Circum scripţia Tankerville nu părea să-i fi fost indicată pentru a-i servi interesele personale, ci mai curând ale liberalilor, care ţineau cu dintâi de ea, sau, oricum, nu erau dispuşi s-o cedeze fără o prealabilă luptă. Deci fusese trimis să se războiască, indiferent de sorţii victoriei. Cu dreptate vorbind se înfruntase destul şi fără strădanii din deliciile vieţii parlamentare. Deci poate sunase ceasul să dea şi cuvenitul tribut. Fără îndoială l-ar fi putut ocoli na răspunzând chemării lui Barrington sau bătând în retragere după prima convorbire cu Molescroft. Dar nu avusese tăria s-o facă, şi nici acum nu putea să dea înapoi,

deşi agentul local liberal – domnul Ruddles – nu se arăta cu nimic mai entuziast decât Molescroft.

— Browborough a sosit de trei zile şi de atunci trage sforile, îl întâmpină Ruddles cu un aer de imputare. În concepţia sa, oricâte strădanii depunea un candidat în alegeri, rămânea totdeauna loc de mai multe.

— Credeţi, cumva, că sosirea lui mai din, timp îi asigură avantaje în plus? întrebă Phineas cu totală naivitate.

— Păi vezi bine că da, îi răspunse celălalt cu arţag. Venind mai din vreme, a şi intrat în vorbă cu minerii. Or asta trebuia s-o fi făcut noi, nu să-i dăm pas ca să le înşire bazaconiile mnealui.

— Am venit la data care mi-a fost prescrisă, se justifică Phineas cu indiferenţă.

— V-aş fi bătu! o telegramă, să fi ştiut de un' să vă iau. Da parcă intraserăţi în pământ, nu alta. Acuma, nu-i vorbă, degeaba ne-am văicări, că tot nu mai îndreptăm răul. Mai bine am vedea ce avem de făcut. Vă gândiţi la separarea bisericii de puterea statală? Ar fi o idee pe care aţi putea-o vântura p-aici…

— Sincer să fiu, nu mă atrage prea mult, se codi Phineas care, ca romano-catolic, se ferea de o chestiune atât de spinoasă.

— Păi e nevoie să ne băgăm într-o treabă ca ăsta? Eu aş zice că nu, interveni Molescroft – un liberal cu vederi foarte stricte în privinţa bisericii, în ciuda răspunsurilor primite, Ruddles pledă mai departe pentru reforma bisericii, ea unica formulă ce-ar fi stârnit interesul alegătorilor. Spre deosebire de Molescroft, la el nu primau convingerile religioase, ci obligaţiile politice. Iar acestea-i cereau să-l scoată învingător pe liberalul trimis de la centru, nu să apere secta de care aparţinea.

— Eu, unu, o ţin pe-a mea, dom'le Molescroft,

continuă Ruddles neabătut. Să-i tragem cu separarea bisericii, şi-o să iasă pasienţa la fix. Aveţi încredere în mine. De-alde Browborough s-a şi declarat împotrivă. Şi se trage de brăcihari cu toţi popii. Duminica de-a trecut, s-a înfiinţat la biserică, cu primaru' şi cu doi de la consiliu orăşenesc şi, din cât am aflat, când dădeau credincioşii răspunsuri, la liturghie, mnealui îşi spărgea bojocii, ridicându-şi glasu peste toate câte cântau. A doua zi, luni, a cinat cu vicaru, la biserica Sfinţii Treimi. Şi pe unde a umblat, i-a tăiat gura-n săbii, zbierând că domnu' Finn e catolic, şi că Tankerville să duce pe copcă de alege ca deputat un prieten al Papii. Aşa că ascultaţi ce vă zic. În alegerile de acu, se va bate monedă pe chestia bisericii. Nu-ţi dă nimeni vun premiu dacă ţii partea popilor. În schimb, te-ai putea învârti de voturi, trâmbiţând pretutindeni că eşti de când lumea pentru despărţirea statului de biserică.

— Nu am obţine aceleaşi sufragii dacă ne-am lega de impozite? sugeră domnul Molescroft, amator de orice reformă posibilă, cu excepţia celei religioase.

— Mi-am pregătit şi eu o idee, interveni Phineas. Să anunţăm că de aci înainte vom controla cheltuielile municipiului.

— Nu ţine! i-o tăie Ruddles. Ascultaţi la ce vă spun eu. Din cât i-am mirosit pe localnici, la alegerile astea îi atrage reforma bisericii. Vedeţi 'mneavoastră, adversaru vă şi are la mână. Sunteţi catolic. Şi ăsta e clenciul cu care v-atacă, ştiind că cei de p-aici nu-i înghite pe papistaş.i. Ori dacă o-ntoarceţi frumuşel din condei, declarând ca un' vă pasă de Papă, că slujiţi, în prifflu rând, ţara, că vă doare să vedeţi cumetria dintre stat şi biserică… şi aşa mai departe, am putea să le tragem o păcăleală, smulgându-i pe mulţi din braţele adversarului şi întorcându-i spre noi. Domnu' Molescroft cam ştie cum merge treburile astea, şi mă

pricepe mai bine.

— Tenţeleg, tenţeleg, zise delegatul din Londra. După care agentul electoral urmă cu aceeaşi dârzenie şi cu noi argumente, căutând să-şi impună convingerile spre victoria cauzei liberale. Cei doi îl ascultară tăcuţi. Molescroft renunţă să-l mai contrazică, chiar dacă nu-i împărtăşea teoriile, pe când Phineas interveni doar la urmă, concis şi tot evaziv, spunând că doreşte să chibzuiască de unul singur ce avea de făcut.

Un loc în Parlament, cugetă mal târziu, însemna o distincţie onorifică, pe care nu putea să şi-o îngăduie în jalnica-i stare materială. Voia să lucreze în politică. Însă nu pe gratis. Pe de altă parte, din puţina experienţă acumulată, ştia că falanga liberală nu va îmbrăţişa reforma despre care i se vorbise. Dimpotrivă, o va ocoli cu îndărătnicie. Şi nu dintr-o raţiune de stat, ci din străvechea deprindere de a evita orice propunere impiâcând o schimbare majoră.

Iar meteahna nu aparţinea exclusiv liberalilor. Toţi politicienii cu greutate trăiau în sfânta credinţă că presiunile din afară, menite a-i forţa să adopte măsuri importante, erau întru totul nesănătoase, împinşi de la spate, li se imprima un ritm mai alert, peste puterile şi concepţiile lor. De unde şi obişnuinţa, intrată în tradiţie, de *a* se opune cu străşnicie oricărei presiuni de acest fel. În definitiv şi un cal de ispravă se opinteşte din răsputeri când trăsura o ia devale, oprind-o la timp, în loc să se răstoarne împreună. Cam asta era şi mentalitatea parlamentarilor eu vechime, pe care Phineas o cunoştea. Şi atunci cum ar fi putut să-şi imagineee că un Barrington, un Ratler şi, toţi de o seamă cu ei or să-l felicite pentru vânturarea unei măsuri novatoare? Indiscutabil, avea să vină şi ziua când va fi adoptată. Dar până atunci se expunea la cine ştie ce consecinţe. Se mai încumetase

cândva să anticipeze o reformă, şi plătise scump gestul lui. Măcar pe atunci crezuse cu toată fiinţa în ideea care-i adusese dizgraţia. Pe când cea de acum îi fusese aproape străină până i-o sugerase agentul electoral. Şi totuşi, trebuia s-o adopte ca formulă de propagandă, fiindcă singură ea putea să-i aducă succesul. Iar de un, mai bine îşi făcea bagajele şi pleca fără întârziere.

Până la urmă se hotărî să ticluiască un răvaş amicului Barrington, nu ca să-i ceară poveţe, ci pentru a-i lămuri împrejurarea în care se afla.

„Reuşita în alegeri mă obligă să aţa; e bunurile bisericeşti. În sinea mea niciodată nu le-am îndreptăţit existenţa şi consideram necesară desfiinţarea lor sub o formă oarecare. Când şi cam? Nu m-am întrebat, însă, deoarece nu constituia pentru mine o chestiune de strictă actualitate, şi bucuros o lăsam în suspensie, la fel ca atât ea altele care, eu timpul, se vor rezolva de la sine. Dar fiindcă astăzi nu am altă soluţie, va trebui să recurg la aceasta.5*

Odată descărcat sufleteşte faţă de Barrington Erle, nu-i rămânea decât să purceadă la luptă, cu arma pe care i-o înmuiase agentul electoral. Ajutorul lui Molescroft se dovedi subţiratic şi de scurtă durată. Apăsat de timp îi de obligaţii, solul din Londra plecase la câteva ceasuri după consfătuirea ţinută în trei. E greu de ştiut dacă aderase la ideea lui Ruddles, dar după ce se făcu nevăzut, numele aşa-zisului său protejat apăru pe pancarte şi afişe, care circulau în tot târgul, anunţând, cu litere de o şchioapă, sosirea lui Phineas Finn „vrăjmaşul de moarte al averilor, bisericeşti”.

Curând după declanşarea campaniei, începu să-şi dea seama că Ruddles avusese dreptate. În afara reformei bisericeşti, nimic nu părea să trezească interesul localnicilor din Tankerville.

Conservatorul Browborough, care trăise fără să-i pese prea mult de cele „zece porunci şi fără să amestece pravila sfântă cu plăcerile şi ocupaţiile lumeşti, repeta la fiecare adunare şi faţă de orice alegător întâlnit, una şi aceeaşi deviză: „Propăşirea Angliei atârnă doar de biserica ei”.

Trebuie din capul locului precizat că Browborough nu era orator. Ba mai grav. Rar se putea întâlni om ca el – trăind pe picior şi cu relaţii întinse – care să nu poată lega trei cuvinte cu noimă. Ori să memoreze două propoziţii în şir. Drept urmare, la întrunirile ţinute în Tankerville, îşi îmbăţoşa pieptul, sălta cu solemnitate bărbia şi repeta, fără pic de ruşine, una şi aceeaşi formulă: „Propăşirea Angliei atârnă de biserica ei”. De I-ar fi întrebat cineva dacă prosperitatea făgăduită era de natură spirituală ori pământească, ar fi rămas ca trăsnit, nu numai incapabil să formuleze un răspuns, dar nici măcar să priceapă esenţa întrebării. Şi totuşi, pe cât de puţine vorbe avea la îndemână, le rostea cu atâta împăunare şi aroganţă, de păreau să exprime o întreagă filosofie. Şi astfel mulţi din localnici erau amăgiţi de impresia că au de-a face cu un tribun valoros.

Cât despre Phineas, ţinuse seară de seară câte două, trei cuvântări, uimindu-l şi pe unul ca Ruddles eu inepuizaba-i elocinţă. Odată aflat înaintea alegătorilor, reînviase vechea sa râvnă oratorică, graţie căreia, ideea lui Ruddles – primită cu atâta rezervă – căpăta amplitudine, profunzime şi forme nebănuite. Cu răbdare şi tact, vorbitorul îşi expunea teza, arătând că averea bisericească prinsese bine în vremuri străvechi, dar acum nu-şi mai justifica rostul. Şi acest lucru – atrăgea el atenţia – îl afirma cu desăvârşită nepărtinire, necum în virtutea unui anumit crez. Pe timpul lui Henric.al VIII-lea sau în aşazâs j.1 ev protestant ce urmase, seminariile teologice se

ceruseră întreţinute din fondurile bisericilor. Fusese o necesitate impusă de stadiul în care se afla societatea de atunci. Dar pe măsura creşterii populaţiei şi a numărului de amatori la cariera sacerdotală, aceste fonduri deveniseră neîndestulătoare, iar procedeul, în sine, anacronic. În situaţia creată, era posibilă majorarea veniturilor şi avuţiilor bisericeşti pentru acoperirea nevoilor tot mai sporite? Nu se cunoştea faptul că înşişi clericii anglicani, proveniţi din rândul seminariştilor întreţinuţi de biserică, erau complet incapabili să satisfacă cererile din oraşele mari? Oare locuitorii din Tankerville trăiau în credinţa că numeroşii prelaţi din Londra, din Liverpool sau din Manchester mai primeau stipendii din veniturile bisericilor? Argumentele care se dovediseră eficace în Irlanda ce impuneau adoptate şi în Anglia, declarase Phineas la un moment dat.

De biserica protestantă nu se atinse în nicio împrejurare. În schimb, se pronunţă net împotriva împerecherii ce dăinuia între aceasta şi puterea de stat. Combinaţia dintre cele două instituţii trebuia să dispară. Iar dacă cetăţenii din Tankerville îl alegeau deputat, îndată ce va apărea ca mesajerul lor în marele sfat al ţării, prima sa grijă va fi de a curma această anomalie.

Şi teoria sa prinse, aducându-i atâţia aderenţi, încât adepţii lui Browborough intrară în panică. Minerii nu se lăsaseră îmbrobodiţi de agitaţia stârnită împotriva papistaşului irlandez. Se mai aruncau invective, se zvârlea şi cu noroi, se spărseseră şi câteva capete. Dar Phineas persevera. Domnul Ruddles era leşinat de admiraţie. De când exista Tankerville, nu se auzise orator să cuvinte aşa de frumos!

Iar în tot acest timp. Mătăhălosul Browborough repeta fără istov deviza lui răsuflată, încă primită cu aclamaţii – deşi, se înţelege, doar de conservatori. Alaiul

domniei sale se compunea mai ales din prelaţi, ce-l însoţeau pas de pas, îi binecuvântau căznitele apariţii în public, încrezându-se în el ca într-un trimis al Proniei. Aşa înţelegeau ei să lupte, şi chiar dacă tactica folosită nu era dintre cele mai iscusite, nu puteau fi învinuiţi de comoditate sau lipsă de zel. Fiindcă nu cunoşteau o clipă de tihnă.

Şi totuşi, lucru de necrezut! Cei mai mulţi mineri se îngrămădeau în jurul lui Phineas, ascultându-l cu luare aminte, şi hotărâţi să-i dea votul. Dar din păcate, aşa cum află Ruddles prin antenele sale multiple, se părea că adversarul recurge la vechea lui stratagemă – adică la mituirea votanţilor”.

— Aud că Browborough se scarpină iară în buzunare, să ungă osia, îl preveni el pe Phineas în seara premergătoare alegerilor.

— E o surpriză la care nu te aşteptai?

— M-aşteptam… da nu eram sigur. La început crezuse că merge şi fără biştari. Dar acu tremură să nu piardă ciolanu…

— Nici eu nu vreau să îl scap, recunoscu Phineas.

— Ştiu. Numa că pentru asta, mnealui iese cu arginţii pe masă. De-am avea lângă noi o juma de duzină din minerii de la abataju Faligate, am fi căpitani, spuse, rânjind cu subînţeles.

— Dacă succesul atârnă de numai şase votanţi, mergem la Faligate şi stăm de vorbă cu ei. Doar ştii că le pot vorbi ceasuri întregi.

— Cum de un, zise Ruddles. Numa că nu de vorbă au nevoie.

În ziua alegerilor, până pe la orele două după amiază, era balotaj. Dar după cum preveniseră rezultatele, atât la sediul lui Browborough, cât şi la cel al lui Phineas, fiecare se credea biruitor. Abia la trei s-au limpezit lucrurile,

comunicându-se de ambele părţi că Finn avea zece voturi în plus – un succes ce-l uimi şi pe el, făcându-l să jubileze. Prin urmare norocul nu-l părăsise, îşi spunea fericit. Numai că bucuria nu dură mult. La un sfert de ceas apăru Ruddles care-i spuse opărit:

— S-a zis cu noi! La abataju Faligate a-nceput să curgă bişţarii. O liră şi zece şilingi se încasează pe vot…

— Va trebui să dovedim mişelia! sări Phineas aprins ca o torţă. Spune-mi, putem?

— Cred că da, bâigui Ruddles întors pe dos.

La ora patru se închiseră urnele şi, la scurt timp, se anunţă rezultatul definitiv: Browborough ieşise învingător, obţinând şapte voturi mai mult decât adversarul, în aceeaşi seară, în cadrul unei ceremonii, primarul târgului îl felicită pe proaspătul reales care asigură din nou asistenţa că propăşirea Angliei atârna exclusiv de biserica ei.

— Ai să vezi că-l dăm peste cap, îl încuraja Ruddles pe Phineas. Ascultă la ce zic eu. Cerem anchetă şi-l zburăm ca de două ori doi, patru.

Candidatul înfrânt îi cucerise admiraţia nu numai prin harul său oratoric, dar şi prin dârzenia cu care luptase.

CAPITOLUL V

MANEVRA DOMNULUI DAUBENY

DEVIEREA ALEGERILOR de pe făgaşul scontat produse mare uimire în tabăra liberală. Sau mai exact printre membrii cu poziţii cheie în Parlament. Niciunul nu prevăzuse o dezbatere serioasă a chestiunii religioase în această campanie. Natural nu excluseseră posibilitatea să fie sugerată pe alocuri. Dar nicidecum discutată cu stăruinţa şi amploarea de care se aflase. Neprevăzuta întorsătură dădea apă la moară sectanţilor, care abia apucau să-şi impună vederile. De fapt spiritele începuseră să se agite de când cu abolirea bisericii irlandeze ca

instituţie de stat – un eveniment ce speriase în egală măsură pe liberali şi conservatori. Cu siguranţă năpasta avea să-i calce şi pe ei într-o zi. Însă nu se gândiseră la o dată anume. Sau nici într-un caz la una atât de apropiată ca actuala campanie electorală. Liberalii intenţionaseră să o folosească pentru a demonstra naţiunii incompetenţa echipei Daubeny, pe care doreau s-o debarce cât mai urgent.

Neputinţa formaţiei rivale de a întruni majoritatea în Cameră li se păruse o armă hotărâtoare nu numai în alegeri, dar şi pentru redeschiderea Parlamentului. In extremis, ar fi putut să recurgă şi la reforma bisericească

— O manevră gigantică, alături de care pălea orice tactică. Dar nu o socotiseră necesară. Aşa că o lăsară de o parte, în chip de rezervă, pentru o eventuală dispută mai crâncenă, când poate vor fi siliţi să lupte pe viaţă să moarte.

Deci spre deosebire de opoziţie, liberalii cochetaseră cu ideea reformei bisericeşti, şi, ca urmare, mulţi dintre aceia care cu zece ani înainte o priviseră cu suspiciune şi groază începeau să se deprindă cu ea. Ba chiar s-o accepte – pe încetul şi pe tăcute, cum se strecoară orice convingere în cuget. Iar odată acceptată, unii o comentau cu licăriri de entuziasm, uitându-şi fidelitatea de acum un deceniu faţă de biserica patronată de stat. „E numai o chestiune de timp”, şuşoteau cu subînţeles, „timpul” însemnând ivirea unei conjuncturi speciale, în care plănuita manevră va da roadele cuvenite. Desigur, nici prin minte nu le trecea s-o folosească în aceste alegeri. De unde şi mirarea lor fără margini auzind ce tapaj se făcuse cu ea.

Barrington se înfuriase de-a binelea citind mesajul lui Phineas. La primirea lui, se afla la ducele de St. Bungay, considerat de falanga liberală ca singurul lider posibil în ipoteza că domnul Gresham i-ar fi placat dintr-un motiv

oarecare. Unii membri mai vechi, cum era şi Barrington Erle, ar fi dorit chiar s-o facă, pentru că-l preferau pe bătrânul duce. Dar un om cu autoritatea lui Gresham îşi alegea singur drumul, şi de avea să vină în fruntea guvernului, Barrington şi ducele de St. Bungay l-ar fi urmat cu credinţă, deoarece amândoi considerau un act de trădare nesupunerea faţă de şeful suprem. Însă deşi hotărâţi să-l slujească, şi unul şi altul erau uneori încercaţi de teama că impulsivul Gresham îi va mâna într-o direcţie complet nedorită.

Aflând de isprava lui Phineas, Barrington îşi pierdu cumpătul şi-l ocări de faţă cu ducele:

— Ia uite ce măgărie să-mi facă! vorbi cătrănit. E un bleg şi un ingrat!

— O fi, zise celălalt potolit, dar nu uita că vinovatul eşti tu, care l-ai înfipt în politică.

— Sunt vinovat, dar nu pe de-a-ntregul. A mai avut şi alţi binefăcători. E o poveste lungă şi complicată, pe care nu-mi propun să ţi-o depăn. Şi nici să-mi fac imputări. Finn are şi multe însuşiri: e deştept, blajin şi extrem de agreabil în societate. Femeile îl preţuiesc la superlativ.

— Aşa mi-a spus şi ducesa.

— Şi totuşi, nu e ceea ce numesc eu loial. Se închină când la un zeu, când la altul. Acum ce nevoie avea să se ni; aţe de reforma bisericii? Adevărul e, domnule duce, că ne merge treaba anapoda. Recoltăm oameni cu calităţi, le facem vânt în Parlament ca, odată înfipţi, să-i vezi că’s (caţără unde niciun visezi – şi prin mijloace nu totdeauna corecte. Degeaba îi tragem de mânecă şi le spunem că e absurd să ţintească numai la jilţul de prim-ministru.

Ca veteran pe scena politică, ducele îl asculta cu seninătate şi zâmbitor. De patru decenii încoace auzea aceleaşi observaţii tânguitoare. Şi el fusese credincios cauzei liberale şi respecta confraţii loiali. Însă cu trecerea

timpului, învăţase că loialitatea nu excludea interesele personale.

Singur patriotismul nu ţinea seamă de de iar ce înţelegea Erle prin bună-credinţă, era consecvenţa faţă de tabăra pe care o slujeai, şi din care nu puteai dezerta fără a-ţi atrage anatema.

Barrington era doar un singur exemplu de liberal indignat în faţa unei abateri ca cea săvârşită de Phineas. Dar câţi alţii trăsneau şi pufneau, aflând de ieşiri similare din partea unor confraţi pe care mizaseră în guvernul de mâine. Numai că tot acest freamăt dispăru ca prin farmec, strivit de o altă surpriză, cu urmări incalculabil mai grave pentru tabăra liberală.

Era vorba de o cuvântare de anvergură, rostită tot în campania electorală, însă nu de un candidat oarecare, ci de Daubeny în persoană. Se – ştia că primul ministru reprezintă de ani de zile în Cameră circumscripţia East Barsetshire. Se mai ştia că tot acolo îşi depusese candidatura şi că va fi în mod cert reales. Doar era sigur de locul în Parlament ca regina de tronul ce-l ocupa. Şi atunci la ce se mai vânturase în campania de propagandă? Cine ar fi avut năstruşnica îndrăzneală de a-l concura?

Şi totuşi, Daubeny găsise cu cale să se înfăţişeze înaintea alegătorilor, spre a-şi susţine, chipurile, Poziţia de nou candidat. Iar cum prilejul cerea să vorbească, trânti şi celebrul discurs.

Din întâmplare, ziua votării în acel colţ de ţară căzuse tocmai când frământarea politică atingea apogeul. Mai precis, în momentul când în mai toată Anglia alegerile erau pe sfârşite. Amănuntul trecuse neobservat la început. Dar nu peste mult, liberalii îl luară la scărmănat, diagnosticându-l drept stratagemă politică – şi încă una abjectă. Tot ei socoteau că blestematul Daubeny se potrivise cu dibăcie ea să-şi strecoare ideile cam la

închiderea urnelor, când soarta era hotărâtă, şi seria discursurilor se încheiase. Altminteri conservatorii s-ar fi văzut în neplăcuta postură de a veni cu corective şi dezminţiri la adresa spuselor sale. Ţitatural, localnicii erau prea netoţi – ziceau liberalii – ca să descopere miezul întortocheatelor fraze ticluite de Daubeny. Dar pentru o minte ascuţită era un moft să le purice şi să extragă semnificaţia – care nu era alta decât acordul primului ministru pentru reforma religioasă!

— Să nu-mi spuneţi mie pe nume, de nu ne-o lăsa iarăşi cu buza umflată! profeţise Ratler înverzit de mânie.

Cuvântarea ţinută în East Barsetshire fusese extrem de sofisticată, încât se prea poate ca băştinaşii să nu-i fi dibuit înţelesul. Dar nu pentru că ar fi fost nişte tonţi

— Cum se exprimaseră liberalii – ci din cu totul alte motive. Mai întâi, fiindcă afurisita aluzie – care-i scosese din fire pe adversarii lui Daubeny – fusese măiestrit învelită în cuvinte, şi constituia doar o părticică din copiosul discurs. În al doilea rând, pentru că ascultătorii de acolo erau copleşiţi de prezenţa eminentului personaj, cât şi de neîntâlnitul său meşteşug în ale vorbirii. Şi, în fine, deoarece sufletele lor visătoare se lăsaseră legănate de unduirea plăcută a cuvintelor, fără ca mintea să le caute tâlcui.

Când tribunul le declarase, de pildă, că prezenţa lor îi stimulase gândirea, retrezindu-i o idee mai veche care, tot graţie lor, se conturase mai limpede şi pe care avea s-o transpună în faptă, primenind prin ea constituţia, se exprimase cu asemenea iscusinţă, înfăşurând substratul politic în atâta poezie şi înţelepciune, încât fermierii se pierduseră în admiraţie, fără a se mai gândi să pătrundă miezul cuvintelor. Era o mare cinste pentru unii ca ei să culeagă primii, din toată ţara, perlele oferite de Daubeny. Şi chiar de un încăpuseră pe mâinile cele mai iscusite, ca

să le sesizeze esenţa, tot nu fuseseră irosite. Fiindcă la foarte scurt timp au fost culese de presă, devenind, astfel, nu doar un bun al celor din East Barsetshire, ci al întregii naţiuni. Ziariştii le-au. Adunat cu minuţie, şi tot astfel le-au cercetat, descoperind, printre de o perlă rarisimă şi enormă, însă neagră – ceea ce pentru mulţi însemna un semn rău.

„În epoca noastră avem datoria de a reînnoi întrebări le care dăinuiesc din ziua când omul a devenit pentru prima oară conştient de destinul său. Să ne întrebăm, aşadar, ce legătură există şi câtă va trebui să rămână între formele de conducere spirituală şi simpla guvernare omenească; între religie şi politică; între Coroană şi mitra bisericească”.

Fermierii şi preoţii din East Barsetshire tresar încântaţi la cuvinte ca „mitra episcopală”, strecurate în discursuri electorale. Sunetul lor le merge la suflet, pentru că aparţine vremilor bune şi faptelor mari, de demult. Dar, cu cât rezonanţa lor le desfată auzul, eu atât percepţia semnificaţiei diminuează. De aceea, versatul Daubeny le prilejuise mai multă încântare decât reflecţii.

Abia a doua zi, când cuvântarea apăru în ziare şi sub ochii amatorilor de noutăţi, i s-a descoperit acel înţeles mai ascuns ce-l făcuse pe Ratler să explodeze cu indignare şi teamă.

Era posibil ca Daubeny să fi recurs la trucul abilului scamator numai spre a rămâne la cârmă? Iar de-i prindea stratagema, avea să pună în practică ideea ce-o strecurase? La o cercetare atentă, partea în care se referise la Coroană şi mitra episcopală, precum şi la legătura ce trebuia să existe între de un însemna decât separarea statului de biserică. Iar un Ratler şi prietenii săi niciun aveau nevoie să analizeze prea mult fragmentul ca să-i extragă seva. Pentru ei ameninţarea lui Daubeny era

izbitoare. Deşi nu de natură să-i sperie. Doar se simţeau destul de puternici pentru a-i zădărnici încercarea. Care era şi smintită. Aşa ar fi consemnat-o istoria, iar pe Daubeny

— Ca guvernant susţinut de biserică şi cu îndatorirea să apere tot ce era mai străvechi şi de preţ în Constituţia britanică – pe el, l-ar fi clasificat drept nebun, săvârşind un act de sinucidere politică, într-un moment de iresponsabilitate totală. Acesta ar fi fost verdictul posterităţii. Dar până una alta, i-l aplicau contemporanii.

La numai o săptămână după rostirea discursului, în mai toate gospodăriile englezeşti era luat în răspăr. De la fermierii mărunţi până la moşierii cu domenii întinse, şi de la preoţi, la gospodarii săraci, şeful guvernului era condamnat şi ocărit pentru ieşirea avută, fiecare manifestându-şi speranţa că prin fapta-i necugetată nu va păgubi gruparea conservatoare.

Doar Ratler urmărea sceptic talazul protestelor ce se ridicau. Le mai auzise şi în alte ocazii, şi totuşi nu stăviliseră un şir de reforme ca: emanciparea catolicilor; abrogarea legii agrare – la care asistase chiar el – sau dreptul la vot al proprietarilor imobiliari, o măsură care-l scandalizase aşa de grozav, că era cât pe aci să se îmbolnăvească de gălbinare. Şi toate se înfăptuiseră sub ochii conservatorilor!

Bonteen arăta mai mult optimism, susţinând că până şi un scamator iscusit ca Daubeny nu va putea înşela spiritele prin şmecheriile sale.

— La urma urmei, nu e de capul lui ca să facă ce vrea. Are în coastă colegii, care-l vor pune la punct, căută el să-l încredinţeze pe Ratler.

Dar acesta făcu o grimasă care i-ar fi lăsat consternaţi pe adversari prin dispreţul ce-l exprima. Se vedea limpede că domnul Ratler nu crede în loialitatea,

inteligenţa sau cinstea conservatorilor, considerându-i o turmă placidă care-şi urma ciobanul încotro i-ar fi căşunat lui s-o mâne.

— Totuşi, nu-i consider în stare să atace biserica, insistă Bonteen care-i citise gândurile întipărite pe chip. Prea ţin la tradiţia religioasă ca să consimtă la o schimbare.

— Ba ţin la jilţurile lor, îl contrazise celălalt cu tărie. Au renunţat la vechile idealuri, apărându-şi doar interesele. Şi cu atâta înverşunare, că de-ar trebui să-şi păstreze puterea răsturnând monarhia, i-ai vedea îmbulzindu-se ca oile să voteze republica. Nu zic, au existat timpuri când luptau pentru anumite reforme; dar le-au plătit cu atâtea căderi, încât astăzi luptă doar pentru ei.

— În definitiv doar câţiva stau pe funcţii înalte, observă domnul Bonteen.

— Aşa e, se arătă confratele de acord. Şi cu toate că se despart greu de de se mulţumesc să le aibă şi numai un an. E tocmai răgazul trebuincios ca să-şi consolideze poziţiile în circumscripţii; să pună mâna pe câte un ordin al Jartierei; să-şi înfigă surorile în alaiul reginei – ca dame de onoare sau mai ştiu eu ce; să-şi aşeze fraţii pe tronuri episcopale, şi aşa mai departe. Puţini sunt aceia care să nu-şi fi plantat rubedeniile şi odraslele exact unde au vrut ori să nu se îngrijească de pielea lor. Îţi aminteşti de Peel şi de legea sa?[1]

— Cum de un, zise Bonteen. S-au ridicat cincizeci de parlamentari să-l combată.

— Şi ce înseamnă cincizeci? Cui îi convine să se

---

1 l/ege votată în secolul al XlX-lea prin care s-a restrîns importul de grîao.

Oricît de mic ar fi darul, vine de la greci (graiâ înseamnă greci, în accepţiunea latinilor).

numere printre cincizeci de oameni? Nimănui. În primul rând, fiindcă se pierde între ceilalţi şi nu poate deveni o notorietate; apoi, pentru că nu sunt de ajuns nici să formeze un nucleu mai puternic. Iată concluzia pe care se pare că au tras-o „iubiţii" noştri adversari, şi potrivit căreia „lasă lucrurile să decurgă de la sine" – cum spun yankeii. Probabil n-o fac cu inimile împăcate şi, pe acasă, bombănesc la răstimpuri. Dar cu ce s-ar alege dacă se aşază de-a curmezişul? O mai fi existând printre ei şi vechi luptători neînfricaţi, care nu pot sta în castelul de fildeş privind impasibili la ce se întâmplă, ci se aruncă în arenă, indiferent de răul ce şi-l atrag. Însă majoritatea rămân de o parte, cu toate că nu este în firea omului. Să stea cu braţele încrucişate şi eu gura legată. De aceea, mi-e peste poate să înţeleg cum s-or fi împăcând cu rezerva ce şi-au impus-o…

Cam acestea erau teoriile şi temerile domnului Ratler pe care se osteni să le împărtăşească şi amicului său. Deşi cu puţine foloase, fiindcă lui Bonteen tot nu-i venea să creadă că vrăjmaşul de moarte va izbuti să le tragă o cacealma. „Nu s-o fi sinchisind de ocările oamenilor", îşi zise, cu gândul la Daubeny. „Dar jugul la care se înhamă îi întrece puterile. Aşa că se va lăsa. Păgubaş", conchise el după ce mai analiză afirmaţiile făcute de Ratler cât şi poziţia rivalului.

Indignarea stârnită de discursul starostelui conservator nu se oprise la liberalii cu ranguri mai mici, ca un Ratler sau Bonteen, ci cuprinsese şi cercurile înalte, unde politicienii se exprimau însă mai cu perdea, drămuindu-şi reacţiile. Pe onorabilul Gresham nefasta veste a cuvântării din East Barsetshire îl surprinse la domeniul său din afara Londrei, unde-l avea ca oaspete pe lordul Cantrip

— Un prieten de toată încrederea şi colaborator în

mai multe guverne. Aşa încât comentară împreună declaraţiile lui Daubeny.

— Să ştii că are ceva de gând, vorbi lordul Cantrip.

— Bineînţeles că are. Şi anume să vadă dacă lucrul e realizabil, îi. Explică domnul Gresham. Aluzia strecurată în discurs e un fel de testare a propriilor adepţi.

— Cu dreptate vorbind, nu este genul de om care se teme de ei. Odată ce şi-a propus ceva, nu mai dă înapoi, chiar de refuză cu toţii să-l sprijine. Nu-i recunosc alte merite, dar pe acesta îl are fără discuţie.

Amicul îşi luă un răgaz de gândire înainte de a-i răspunde.

— Ce ne-ar îndreptăţi să credem că omul rămâne mereu acelaşi? se pronunţă după momentele de tăcere. Cândva Daubeny a dovedit cutezanţă. Şi-a reuşit. Însă pe-atunei l-au favorizat două împrejurări. Întâi, avea un şef extrem de comod, şi apoi, combătea o teorie realmente nesănătoasă. Bucurându-se de bunăvoinţa mai marelui său, automat a câştigat-o şi pe a colegilor. Cu alte cuvinte, îşi asigurase un spate. Pe care astăzi nu-l are. Or ca să pună în practică ideea care i-a căşunat, îi trebuie adeziunea confraţilor din Camera Lorzilor şi a Comunelor. Şi mă întreb cum o va dobândi? O să-i sperie din nou, ca pe timpul când voiau să reducă sufragiul? Atunci le-a spus că-şi dau singuri o palmă prin măsura ce vor s-o adopte. Oare să-i fi intimidat? Se prea poate. Şi ar fi bine să fi reuşit, pentru că am reface o întreagă categorie de alegători care a existat în Anglia de altă dată, dar a dispărut din lipsa ocrotitorilor. Vezi dumneata, când oamenii au impresia că săvârşesc un act de dreptate se lasă convinşi mai uşor. Însă acum, când e însăşi biserica în joc, cine ar putea să le îndoaie voinţa? Şi cum?

— Va găsi el un mijloc, îi ripostă lordul Cantrip.

— E posibil, conveni Gresham. Dar ştii că în politică

există o continuă fluctuaţie a opiniilor, şi cum eu sunt ultimul de pe lume care ar nega acest fenomen sau binefacerile ce ni le aduce, e greu să-mi închipui că un om care s-a dovedit odată curajos şi biruitor va fi mereu curajos şi încununat de izbânzi. Să luăm şi un exemplu de altă natură. Bunăoară un călăreţ în faţa unui obstacol primejdios. Dacă are un animal solid şi docil, va trece cu bine peste obstacol. Însă de aci nu urmează că acelaşi cal o să-l poarte peste o casă, ori că stăpânul său ar avea neghiobia să-i pretindă asemenea performanţă.

— Cu toate astea Daubeny îşi mână calul spre Parlament. Şi o face numai fiindcă l-au zădărât alţii, vorbind de reforma bisericii pe unde au candidat. Ai văzut în gazetă ce a declarat, cu nechibzuinţă, prietenul meu, Phineas Finn?

— Şi cu ce s-a ales? Cu nimic. O larmă stârnită în deşert, rosti Gresham vag dezgustat.

— De asta nu prea sunt sigur, se împotrivi lordul Cani ip. După informaţiile culese, is-a arătat şi el bătăios ca şi re: „Tul. Iar în caz că Daubeny obţine adeziunea conservatorilor săi, atunci biserica – în forma de azi – probabil nu mai are mult de trăit.

— Şi ce dacă? zise Gresham oftând, deşi avusese intenţia să afişeze indiferenţă sau chiar un licăr de satisfacţie. În fond ce noutate îmi spui? urmă el, controlându-se mai atent. Doar ştim deopotrivă că se impune o schimbare. Oricare ar fi sentimentele sau optica noastră în clipa de faţă – pentru că mâine poate vom judeca şi vom simţi altfel – ne dăm perfect seama că actuala convieţuire dintre stat şi biserică este exclus să mai dăinuiască. Contravine însăşi concepţiei de viaţă spre care se tinde. Or de vreme ce reforma este inevitabilă şi spre mai binele tuturor, ce importanţă are dacă o înfăptuieşte Daubeny sau altul? Şi, în fond, nu e de

preferat să i-o lăsăm lui, dacă prin asta scăpăm de nemulţumirile şi de protestele ce ni le-am atrage? Nu am fi mulţumiţi să-l vedem înhămat la această treabă, dacă ar face-o cu mai multă diplomaţie ca noi, scutindu-i pe credincioşii fanatici de un şoc prea puternic?

— Am impresia că nu ai să te opui, vorbi lordul Cantrip ascunzându-şi pe cât posibil surprinderea.

— Qoo, mai rămân o mulţime de cumpănit până s-ajungem la această afirmaţie. S-ar putea ca Daubeny să încalce voinţa colegilor, pe când la noi există o unitate de opinii ce va trebui respectată în continuare. Apoi nu mi-am format o convingere propriu-zisă. Dacă am discutat împreună o anume stare de spirit, nu înseamnă că ne-am închegat şi o convingere, încercând să ne-o întărim reciproc. Ne-am pregătit doar pentru redeschiderea Parlamentului, când s-ar putea să ne trezim în faţa acestei surprize.

De astă dată lordul a fost acela care şi-a luat un răstimp de gândire înainte de a continua dialogul, deşi, în realitate, ştia ce avea să rostească.

— Ţi-o declar de pe acum şi cu deplină sinceritate că rămâi pentru mine şeful de care voi asculta. Dar în privinţa reformei, voi fi alături de opoziţie, pledând în favoarea ei.

— Şi glasul dumitale s-a dovedit întotdeauna convingător, îi replică Gresham cu un zâmbet abia schiţat.

Dacă în rândurile adversarilor declaraţia lui Daubeny declanşase reacţiile de care am luat cunoştinţă, prietenii săi erau şi mai scandalizaţi. Toţi o citiseră, comentând-o şi criticând-o până la ultima slovă. Iar printre cei mai loviţi se socoteau preoţii. Fiindcă ce puteau să însemne cuvintele azvârlite în East Barsetshire decât ruperea bisericii de autoritatea statului? Şi cine le aruncase? Tocmai bărbatul în care-şi puseseră toată nădejdea să-i ocrotească! Va să zică acesta fusese apărătorul în care se încrezuseră! Aşa

se purta viteazul care se ridicase cu atâta dârzenie întru apărarea bisericii de stat irlandeze, pe vremea când necuratele hotărâri ale dregătorilor triumfaseră, smulgând rădăcinile acelei. Grădini a lui Dumnezeu – ce e drept, neudată şi neplivită, după cuviinţă, dar sacră cu toate astea.

Ce zile cumplite trăiseră şi atunci slujitorii lăcaşelor sfinte. Cu ce presimţiri sumbre priviseră fapta satanei, recunoască Ed între ei îngroziţi că primul pumnal fusese implântat în temelia binecuvântatului aşezământ irlandez, iar surparea totală nu e departe. Căci duşmanii bisericii erau mulţi şi puternici, şi nu-i oprea conştiinţa de la tiia Aleşii. Noroc că mai exista câte un fiu devotat, ca Daubeny, cum îl socotiseră pe atunci, fără a le trece prin minte că şi el va ameninţa zidirile sacre. Ca acum să-şi dea seama cât de amarnic se înşelaseră! Apărătorul de ieri se prefăcuse în vrăjmaş. Le-o dovedise cu prisosinţă prin declaraţia din East Barsetshire.

Aşa se tânguiau clericii de la un capăt la altul al ţării, şi peste puţin li se alăturară femeile şi bărbaţii de rând – care înseamnă sarea pământului englezesc. Întocmai ca preoţii, crezuseră şi ei în Daubeny, împodobindu-l cu cele mai alese însuşiri şi alegându-şi-l ca tribun. Dar judecându-i fapta recentă, marile calităţi dispăruseră, fiecare amintindu-şi numai de laturile care îl supăraseră în anumite momente. Spre exemplu, prea făcea pe misteriosul, ascunzându-se după vorbe de nepătruns. Sau prea se avânta în treburi periculoase, din care numai cu vicleşuguri de scamator mai ieşea. Se vede treaba că îi plăcea să se dea în spectacol. Şi-i înghiţiseră slăbiciunea. Deşi nu le-a fost niciodată pe plac. I-o toleraseră poate dintr-o exagerată supunere, de care acum se căiau. Nu ar fi trebuit să-i îngăduie pandaliile de jongler, din care nu pricepeau mai nimic, şi le urmăreau cu sufletele îngheţate,

neştiind cum aveau să sfârşească. Aici greşiseră răbdându-i orice năzdrăvănie. Numai că cea din urmă le pusese capac la toate. Aşa că nu mai puteau să i-o iorle. Şi odată ce apucară câţiva să se pună de acord în această privinţă, toţi admiratorii şi adepţii de până ieri începură să-l foarfece.

Unde şi când se mai pomenise, în toată istoria Anfjlin, alila risipă de îndrăzneală câtă făcuse Daubeny în!: „I.i Bursei shirō? De bună seamă, Cromwell vădise mare curaj inehizind Parlamentul Cel Lung. La fel şi cu Shaftslmry, când pusese la cale vestitu-i complot de pe urma cu uia au pătimit Russel şi alţii. Cutezător se dovedise şi Walpoleatunci când, împins de setea de putere, înlăturase pe foştii săi aliaţi. Şi nici lui Peel[2] nu-i lipsise temeritatea când hotărâse abrogarea legii privind limitarea importului cerealier. Dar niciunul din ei nu-şi vânturase atât de spectaculos îndrăzneala, mai înainte de a trece la fapte, cum făcuse Daubeny, trâmbiţându-şi intenţia de a răsturna iv, E/area ecleziastică de la tribuna propagandei electorale. Şi. Asta când reprezenta un partid atât de legat de biserică! Cum de ajunsese un astfel de om în jilţul cel mai înalt al administraţiei?! se mira câte unul. Probabil datorită priceperii, şi mai puţin respectării principiilor, presupunea altul. Şi fiindcă mulţi l-au socotit necesar, deşi nu potrivit întru totul, completa un al treilea. Dar indiferent pe ce căi parvenise la suprema demnitate de azi, deocamdată o deţinea. Şi cu oricâtă suspiciune l-ar fi privit oamenii, considerându-l ba scamator, ba neserios, cu reforma bisericii părea că nu mai glumeşte. Deşi nimeni nu găsise oportun să se întrebe care erau adevăratele sale concepţii referitoare la chestiunea religioasă în genere. Frazele tipărite în gazete – întortocheate, misterioase şi,

2: I Robert Peel (1783—1850), înfăptuitorul multor reforme cu caracter liberal.

pe alocuri, intenţionat de nedesluşit – nu ofereau dezlegarea dorită. Şi totuşi, pe de se punea preţ. De unde numeroasele supoziţii că de astă dată Daubeny nu se juca, ci avea să răstoarne biserica de stat anglicană. Unii adepţi mai şedeau în cumpănă, amintindu-şi de vremea când acelaşi Daubeny o apărase cu vitejie, arătându-se gata să-şi jertfească şi cariera, de-ar fi fost necesar. Doar prin faptele acestea le câştigase admiraţia, şi propăşise el însuşi, ajungând aşa sus, ca acum să distrugă ceea ce ocrotise?

Cât n-ar fi dat fiecare să cunoască realitatea curată. Numai că nu aveau cum şi de unde. Fiindcă Daubeny nu se consultase cu nimeni – nici măcar cu un prieten – şi nici nu-şi divulgase proiectele. Ca întotdeauna pornise la drum convins că ştie ce face. Odată ce-şi anunţa despărţirea de perimatul aşezământ, implicit îi chema pe adepţi să-i urmeze exemplul. Acesta-i fusese planul. Şi-l socotise cum nu se poate mai înţelept.

Cât despre scurta sa trecere prin East Barsetshire, trebuie arătat că primise aici cuvenita cinstire după izbânda în alegeri, plecând aclamat şi acoperit de elogii mai înainte ca fermierii să dibuie scopul ce-l adusese în mijlocul lor. Pesemne îşi calculase la ţanc fiecare mişcare, începând cu popasul în circumscripţie şi cu tot ce avea să-i urmeze. Se socotise, probabil, că la două, trei zile după rostirea discursului, acesta nu va mai fi un secret, ci un fapt unanim cunoscut. Aşa cum se şi întâmplă. A doua zi după înfăţişarea înaintea alegătorilor, a şi apărut un anunţ în gazete, iar a treia zi, articole în Pagina întâi, prin care întreaga seminţie britanică lua cunoştinţă de spusele primului ministru.

Şi astfel începu marea zarvă, care se propagă cu viteza luminii de la capii bisericii până la parohii rurali, lo la moşieri până la agricultorii modeşti, şi de la nobilii din

Camera Lorzilor, până la ultimul parlamentar din t'umera Comunelor. Toţi intraseră în panică, schimbau păreri între ei, iar demnitarii se întrebau ce aveau de făcut, de-o arece, ca membri ai guvernului, erau datori să-l urmeze. Oare nu cumva ziariştii îi răstălmăciseră declaraţiile? îşi spuneau luminaţi de o speranţă. Poate Daubeny nutrea alte intenţii, nu cele atribuite.

În deruta ce se crease era absolut necesară o limpezire; Drept care, exact la o săptămână de la pocinogul din East Barsetshire, se convocă o întrunire a Cabinetului în care preşedintele Consiliului de miniştri era chemat să-şi explice poziţia. Dar între timp acesta se văzuse cu vreo doi colegi şi folosise ocaziile după cum crezuse mai nimerit.

— Pentru ce am ocoli chestiunea? se înfipse în primul. Din contra, s-o abordăm cât mai repede.

— Dar de ce atâta grabă? se mirase acesta.

— Pentru că ne pândeşte o furtună, al lămuri prompt. O presimţeam dinainte, cum o ştii foarte bine, însă nu prevedeam când anume se va stârni. Dar în campania electorală i-am auzit vuietul. Şi atunci te întreb: în ce fel am putea să o stăvilim ca să nu facă ravagii? După mine, într-un singur chip: să trântim o reformă.

— Care să lovească în biserică? ripostă celălalt indignat.

— Prezentând un proiect care are drept scop să modereze influenţa bisericii, fără a leza sentimentele religioase ale populaţiei, am salva foarte mult din ce ar trebui să dispară complet. Şi dacă tot se impune o reformă, ai prefera să fie concepută de aceia care urăsc biserica? Sau de noi, care o iubim?

Argumentul servit de Daubeny îl mânie teribil pe colegul interpelat, care îl repezi spunându-i de la obraz ca degeaba îşi răcise gura atrăgându-l într-o discuţie

prematură, în loc să aştepte adunarea miniştrilor, când avea să-l combată alături de ceilalţi. La această înfruntare, mai marele său arboră o demnitate ultragiată, ripoatându-i pe un ton patetic că, în faţa unei împotriviri generale, va renunţa neîntârziat la preşedinţie. Deşi nădăjduia că nu se va lovi de un asemenea zid. La o reacţie ce aşteptase, firește, ca urmare a declaraţiilor făcute în East Barsetshire. Dar avusese datfria să împărtăşească alegătorilor adevăratele sale intenţii. Iar dacă acestea alungaseră liniştea din unele cugete, se va sili să le-o readucă, făgădui el cu solemnitate. Şi promisiunea părea că se adevereşte chiar de pe atunci. Căci până la încheierea dialogului, refractarul confrate se arătă mai puţin incisiv. Deşi nu mai puţin tulburat.

În acelaşi interval, se mai întreţinu cu un deputat ce şedea mereu alături, în Parlament, şi care se manifestă fără agresivitate.

— E foarte îndrăzneaţă mişcarea pe care ai de gând s-o faci, şi ană tem să nu iasă cu tărăboi, îl preveni cu o privire complice.

— Poate să iasă şi cu încăierare, dar e singura şansă pe care-o avem. Şi dacă eşti convins, ea şi mine, că binele ţării ne cere să rămânem în continuare la cârmă, atunci avem obligaţia să înfruntăm orice riscuri.

Faţă de un al treilea coleg – care atribuia bisericii locul pe care trebuia, de fapt, să-l ocupe – Daubeny veni cu altă formulă:

— Sunt încredinţat, zise el, că jertfind o parte din influenţa pe care se presupune că ne-o conferă biserica, vom apropia această instituţie de sufletele şi nevoile oamenilor.

Cuprinsul acestor mici convorbiri s-a răspândit, evident, cu iuţeală. Astfel că în ziua întrunirii guvernului, întregul plen era la curent cu intenţiile preşedintelui.

CAPITOLUL vi
PRIETENII DE ODINIOARĂ

LA ÎNTOARCEREA în metropolă, Phineas avea un moral mult mai bun decât la plecarea spre Tankerville. Şi faptul ar fi putut să pară bizar, deoarece pierduse în alegeri. Însă cum înaintea scrutinului îşi repetase mereu că nu avea niciun sorţ de izbândă, înfrângerea nu venise chiar ca un trăsnet. Iar în afară de asta, îi rămăsese şi o portiţă deschisă prin contestaţia făcută.

Cu ani în urmă, o asemenea cercetare presupunea o cheltuială imensă pe care puţini şi-o îngăduiau. Dar potrivit legilor mai recente, taxele se înjumătăţiseră şi dacă reclamantul câştigă acţiunea, spezele cădeau exclusiv în sarcina vinovatului. Soarta lui Phineas atârna de opt voturi, şi spera ca ancheta să le anuleze necinstitului adversar, atribuindu-i-le lui ea un drept ce-i fusese prădat. Fără îndoială, Browborough obţinuse mai multe voturi prin mituire, şi pe toate le-ar fi pierdut dacă s-ar fi cunoscut realitatea, se gândea indignat, fără să-l ducă mintea că şi nobilii săi prieteni recurgeau la aceleaşi tertipuri. Oricum, pe el nu-l interesau decât cele opt buletine care-i asigurau locul în Parlament. Atâta doar că judele însărcinat cu investigaţia mai avea o mulţime de alte treburi, aşa încât era foarte posibil să des-cindă în Tankerville abia după Crăciun, dacă nu chiar în primăvară. Or până i se hotăra viitorul, ce-i rămânea de făcut?

Să se întoarcă la Dublin niciun putea fi vorba. Apucase să joace o carte care-l ţinea ca pe jar, şi în aşteptarea rezultatului decisiv era de neconceput să trăiască în Irlanda. Dacă şi după contestaţie nu ajungea deputat, atunci negreşit trebuia să dispară. Uncie şi ce avea să devină? încă nu se întrebase. Dar cât mai licărea o nădejde, voia să-şi ducă viaţa la Londra, cât mai aproape de arena politică al cărei freamăt îl fascina. Ce bine că la

plecarea în patrie nu renunţase la toate cluburile, pustrându-şi calitatea de membru la unul din de ca de cu rând să fie reales şi la celebrul „Reform Club! Deci avea unde să-şi vadă amicii. Iar în ce priveşte locuinţa, putea să reia modestele camere diii strada Great Marlborough. Ceea ce şi făcu.

— Care va să zică o iei de la capăt cu vechiul năravˌ îi zise proprietarul de cum îl văzu.

— Cam aşa, recunoscu Phineas amuzat. Şi cum îl ştia pe Bunce dăruit trup şi suflet politicii, considerându-se mare democrat, îi spuse în continuare: dar şi dumneata, mi se pare, ai rămas cu aceeaşi meteahnă…

— Nu zic ba, dom'le Finn. Cu toate că, să ţi-o spui pe a dreaptă, trebile nu stau mai bine de cum le-ai lăsat. Din ce aud pe la „People's Banner", şi la alegerile de acu şi-au vârât mărimile coada… cum au făcut-o mereu.

— Poate că cei de la „People's Banner" nu sunt prea bine informaţi, îi replică Phineas. Şi apoi am impresia că Slide şi ziarul său au virat-o de partea cealaltă, în perioada cât am lipsit.

— De oricare parte ar fi, dom Slide e veşnic cu ochii în patru. Şi nu-i bag vină c-o mai coteşte şi el, îl apără Bunce. Da văzui la gazetă că te-ai dat rău de tot la biserică, acolo, în Tankerville, unde ai candidat.

— Ei, am zis vreo două cuvinte, încuviinţă chiriaşul cu modestie.

— Ba ai trântit o mulţime şi toate drepte, dom Finn. Eu nu prea ştiu cum stai cu religia, că niciun mă-nteresează. Cum şi altuia nici că-i pasă de religia mea.

— Pe care nici c-o practici cu mare fervoare, după cât mi-am dat seama, îl înţepă interlocutorul.

— Şi te doare cumva că n-o practic?

— Se înţelege că nu, zise Phineas.

— Păi vezi? În schimb, te pişcă când scoţi de la

buzunar: să-i plăteşti pe episcopi…

— Scuză-mă că te contrazic, îl opri chiriaşul din vorbă, însă episcopii nu sunt plătiţi din banii noştri.

— Da’ din ce? îl întrebă proprietarul închizând un ochi. Dacă nu i-am ţine din paralele noastre, ni s-ar întoarce în palmă toate daniile către biserică, şi le-am folosi cum ne-ar place. Doar am dovedit lucru ăsta când le-am mai tăiat-o din unghiuţă. Ai putea să-mi spui. Ce-i aia o Comisie ecleziastică? Aşa-i că nu ştii? Atunci ascultă la mine. E doar numele pentru altă puşculiţă popească în care picuri bişatri până-ţi vine s-o spargi şi săiţi ici gologanii înapoi. D-aia, când aud că bisericile nu se ţin din ce le dăm noi – punând banii jos ca la teatru ori la cârciumă – mi se urcă sângele în cap şi-mi spui că multă apă mai trebe să curgă, în jos, pe Tamisa, până or veni ăi cinstiţi la putere. Acuma pricepi de ce m-a uns la rărunchi tot ce-ai zis de biserică? Bine ai făcut. Zău aşa. Cum tot (bine ai făcut când ai întins-o şi ai lăsat naibii dregătoria. Şi trag nădejde să nu te mai văz la cât cu miniştrii…

Deşi se afla doar la prima discuţie cu Phineas după toţi anii în care nu se văzuseră, Bunce îl trata cu obişnuita sa duritate, pe care consoarta căuta că o contracareze prin declaraţii de mare afecţiune.

— Vai de mine, dom Finn, ce sărbătoare să vă văd iar în căsuţa noastră! N-aş fi crezut asta odată cu capul! Da’ să ştiţi c-o să vă ţin ca în palmă, la fel ca-n trecut, De asta să fiţi sigur, dom Finn. Doamne, ce rău mi-a părut când am aflat că vi s-a prăpădit soţioara! Mi s-a rupt inima, nu alta. Şi poate nu fac bine că v-o aduc iar în minte; da’ mi-am zis că nu se cade s-o fac uitată când vă cunosc de atâta vreme şi vă privesc ca pe unu d-ai noştri. Nu m-am gândit bine, dom Finn? Cât despre Bunce al meu, a rămas cum îl ştiţi, nicio picătură mai bun ori mai rău. Îi dă înainte cu sindicatu şi cu şilingii de-l plăteşte săptămână de

săptămână, fără s-aleagă un ce profit de pe urma lui. De m-apucă la inimă câteodată, şi-mi vine să mă duc încotro văz cu ochii. V-o spui pe cuvânt, dom Finn. Şi când mă gândesc cum era înainte să-i căşuneze cu pârdalnicu ăsta de sindicat! Ce mai om era Bunce, şi cum aducea tot bănuţu în casă! Nu-i prăpădea pe cotizaţii şi mofturi din astea. Că mai bine mi-ar părea. Să-i bea. Să mă credeţi. Şi ce altceva să vă spui despre noi? Jaek – băiatu' ăl mare – scrie de o frumuseţe, la fel ca tat-su, şi se ţine de treabă. Adevărat, nu ne dă încă nicio para în casă, da niciun putem să ne ridicăm cu pretenţii. Nu-i aşa, dom Finn? Atâta lucru ne duce capu' – adică ce să cerem de la un puşti, în ziua de azi. Iar fata noastră – Mary Jane – a-nceput să deprindă la trebile gospodăriei. Numai atâta că sparge când pahare, când ceşti, de mă seacă la suflet. Le scapă din mâini de parcă ar avea degetele din ellţi, şi să ştiţi că v-aduc apa fiartă, de ceai, la opt fără un minuţel.

După inerentele dialoguri cu vechile gazde, Phineas îşi luă în primire odăiţele de altă dată, încărcate cu atâtea amintiri, încât de cum se aşeză în fotoliu începu să le depene fără voie, îl revedea pe junele Chiltern, în lunile cât îl găzduise acolo. Pe urmă apriga ceartă ce-i dezbinase, punându-i însăşi viaţa în cumpănă. Pentru ca astăzi, acelaşi lord Chiltern să-i fie din nou prieten apropiat. Iar în jilţul din preajma căminului obişnuia sa, şi tdă un cămătar pisălog, de care nu putea să mai scape. Oare cât de curând va fi nevoit să apeleze la un zaraf? îl muşcă un gând drept de inimă. Dar se grăbi să-l alun: r, rechemând o imagine îmbietoare şi anume mutarea lui de aici într-o locuinţă mai centrală şi mai luxoasa, pe măsura funcţiei pe care o primise, de subsecxetar de stat la Colonii. Oare va mai fi vreodată silit Li aceeaşi imigraţie? O să mai vadă rama oglinzii de de mira căminului înţesată cu invitaţii primite de la contese şi soţii de miniştri? izbutise odată să

cucerească lumea – să despice stridia, cum avea obiceiul să spună. Însă tot el retrăsese vârful cuţitului cu care-i căscase ear), pacele lipite ermetic şi, în aceeaşi secundă, se închişi. El a cu un trosnet. Oare va reuşi să le desfacă din nou? Va mai pătrunde în societatea de mare elită? Şi în HHln; mele ultraselecte, din care unele i se deschiseseră numai lui? La capătul şirului de întrebări se opri asupra mima dintre de in care fusese îmbiat cu propuneri ca din poveşti, dar care nu-l abătuseră de la hotărârea de a părăsi Anglia şi de la alegerea viitoarei soţii. Renunţase la perspectivele minunate ce i se oferiseră în metro.

pală, în credinţa că îşi făurea o viaţă mai bună. O’are aşa să fi fost? Se prea poate. Deşi niciodată nu reuşise să-şi dea un răspuns categoric. Dar că suspinase întruna după splendorile lăsate în urmă, n-ar fi putut niciodată să nege. Cât trăise Mary îşi ascunsese oftaturile, ca să nu o mâhnească. Însă faţă de sine recunoscuse că existenţa în Irlanda era sălcie şi plicticoasă. Şi astfel, mereu bântuit de fantomele amintirilor, sucombase apelului trimis de Barrington Erle, întorcându-se la mult îndrăgita viaţă de altă dată. Numai de-ar vedea iar pliculeţele albe, cu invitaţii din partea conteselor, sosindu-i cu droaia!

Găsise unul la înapoierea din Tankerville, dacă nude natura celor pe care şi le visa, oricum, tot legat de prima şedere în Londra. Era vorba de o invitaţie trimisă de doamna Low, soţia magistrului la care îşi făcuse ucenicia de avocat. Respectabila doamnă îl poftea să cineze, după vechea tradiţie, în reşedinţa din strada Baker, fixând o zi când, după spusele dânsei, obligaţiile impuse de campania electorală vor fi încheiate, probabil. Mai strecurase şi menţiunea că actualmente domnul Low era plecat cu aceleaşi îndatoriri în Worth Broughton, lăsând de înţeles că realegerea sa era iminentă. Din cele câteva rânduri străbătea o undă de ironie, în dorinţa de a-l înţepa pe

Phineas. Sau, cel puţin, aşa i se păru lui. Cu toate acestea se duse la fostul dascăl, care-l primi cu braţe deschise. Ca de altminteri şi doamna, scuzându-se pentru masa restrânsă la care-l chemase. Ar fi dorit – se explică ea – să-i prilejuiască şi alte reîntâlniri; însă mai toată lumea lipsea din metropolă.

De fapt, pe vremuri, în casa lor, Phineas închegase multe relaţii şi se simţise împresurat de afecţiune – cu mici excepţii, când severa matroană îl dojenise cu asprime. Dar cum pricina mustrărilor dispăruse, nu mai avea de ce să le reediteze. Sau aşa era de sperat. În orice caz, la început se arătă binevoitoare la culme, pomenindu-i de moartea soţiei lui, cu tristeţea şi cuvenita compătimire. Amabilitatea se prelungi şi la cină – doar o singură dată văzând-o că-şi încruntă sprâncenele, când le anunţă demisionarea din slujbă. Evident, vestea o supărase totuşi nu-l încolţi ca în alte dăţi. Abia mai târziu, când trecură în salon, i se adresă cu necruţarea obişnuită:

— Va să zică aşa. Ai început să ataci biserica. Frumos, n-am ce zice.

E necesar să *se* precizeze că, până la data aceea, onorabilul Daubeny nu incendiase cugetele drept-credincioşilor prin blestemata sa declaraţie, astfel că doamna Low îl considera doar pe Phineas vinovat de un asemenea sacrilegiu. La aceasta mai trebuie adăugat şi amănuntul eu pentru ea biserica de stat însemna însuşi aerul pe care îl respira.

Ceea ce nu se putea spune şi despre soţ, pentru care atmosfera din tribunale, unde trăise din tinereţe, părea dătătoare de viaţă. Cu toate astea, şi el ar fi fost într-o dureroasă dilemă, dacă ar fi trebuit să voteze – ca adept ni lui Daubeny – desfiinţarea actualei biserici.

— Nu cumva mă învinuiţi că am azvârlit prima piatră? încercă Phineas să se apere.

— S-au aruncat pietre în lăcaşele Domnului încă de la zidirea lor, numai că toate s-au fărâmat în turlele ascuţite, prăvălindu-se în ţărână, vorbi matroana cu patimă, confundând, probabil, biserica de stat anglicană cu însăşi religia creştină, ori îachipuindu-şi că amândouă apăruseră deodată în lume.

— Nu dumneata ai azvârlit prima piatră, interveni domnul Low, dar ai făcut-o chiar la început, când orice huire este primejdioasă.

— Ba deloc! Nicio blasfemie nu distruge biserica, îl contrazise consoarta eu înflăcărare.

Ideea bisericii patronată de stat contravine concepţiei care o nutresc în legătură cu emanciparea comunităţii, reîncepu Phineas cu desăvârşit calm. Şi sper că priel ni şi nu vor pune pe seama catolicismului meu faptul că jini atacat biserica protestantă. Ar fi fost îndreptăţiţi să o fiu-a în cazul când eram preot. Dar nu sunt.

Amfitrionul destupă o sticlă cu vin, prezentând-o drept cea mai bună din colecţia casei, şi se arătă tot tir, ipul prevenitor cu fostul discipol. Totuşi nu îl ierta pl niru cele afirmate în Tankerville, combătându-l la cot cu soţia sa care, deşi convinsă până în străfundul sufletului l imunitatea bisericii, îi ocăra cu înverşunare pe vrăjmaşii ce loveau în sfântul lăcaş. Lucru ciudat pentru orice im, în fi tor. Fiindcă de vreme ce nu o rodea nicio teamă! mai făcea atâta scandal? Discuţia cu ei – penibilă în: trem de obositoare – dură până la orele zece, când I'lui cias scăpă buimăcit din ghearele gazdei. Dar cel pu (în o lăsase încântată pentru perdaful ce i-l trăsese, îşi pu: e pe drum, amintindu-şi licărul de triumf pe care i-l Burprinaeise în priviri. Desigur nu! 1 ducea gândul la cataclismul ce o aştepta. Căci dacă o declaraţie ca a lui o dăduse complet peste cap, cum avea să reacţioneze faţă de a lui Daubeny,

de care nu se auzise încă? Sărmana femeie! O pândeau ceasuri de mare restrişte, iar pe soţul ei obstacole grele, ca nişte munţi, în cariera politică.

Pentru Phineas urmă o perioadă de lâncezeală şi nesiguranţă, petrecută pe acasă şi pe la cluburi, unde comenta cu amicii senzaţionala maşinaţie a liderului conservator şi aştepta redeschiderea Parlamentului. Nimic din acest interval nu merită menţionat, afară, poate, de o scrisoare a Laurei Kennedy, pe care o transcriem întocmai.

„18 noiembrie, Dresda

Iubite domnule Finn, am aflat cu nespusă plăcere de la cumnata mea despre vizita ce le-ai făcut-o la Harrington. Mi se pare atât de firesc şi aidoma zilelor de altă dată acest mănunchi format din Violet, Oswald şi dumneata! Infinit mai firesc decât să te ştiu în Dublin. În gândurile mele, dintotdeauna mi te-am închipuit numai în Parlament, în Downing Street ori la cluburi. Şi auzind de popasul la Harrington, am ştiut că ai revenit la existenţa visată de mine.

Te rog insistent să-mi dai veşti despre traiul lui Oswald cu Violet. De la el nu primesc nicio ştire. Îşi imaginează, probabil, la fel ca mulţi alţii, că, odată însurat, are datoria să se dedice numai făpturii alese. Violet mă alimentează cu noutăţi, dar niciuna din cele trimise

— Ori extrem de puţine – se referă la viaţa lor. Scrisorile ei sunt foarte drăguţe, pline de haz şi alcătuite cu măiestrie, încât merită să fie păstrate şi chiar tipărite. Autoarea este inimitabilă când descrie, de pildă, suferinţele îndurate ca soţia unui maestru de vânătoare. Numai că suferinţele ei sunt la fel de reale cabasmele ascultate în copilărie! Mi-a relatat şi gafa făcută de lady Baldock, când ţi-a istorisit nenorocirea cu fiica, ei, şi a pus atâta savoare în rândurile aşternute, de mi-a stârnit până şi mie râsul. Dar mite altora, dacă ar fi publicate!

Incontestabil, Violet are harul condeiului. Însă niciodată nu-l foloseşte ca să-mi povestească de viaţa sa intimă, de copil sau de Oswald ca soţ. De aceea te-am rugat s-o faci dumneata. Ai stat îndeajuns ca să te edifici, şi te pricepi destul la femei ca să-mi spui cum o duce cu fratele meu. Nu mă îndoiesc că sunt fericiţi, pentru că

Violet are o judecată şi un tact pe care nu le-am întâlnit la nicio altă femeie.

Şi te mai rog să mă ţii la curent cu tot ce se întâmplă în legătură cu Tankerville. Din informaţiile vărului meu, Barrington Erle, reiese că vei căpăta în mod sigur locul în Pai lament. El susţine că domnul Browborough înclină să renunţe la luptă, deşi nu pare verosimil, când a recurs la mită ca să câştige în alegeri. Tot de la Barrington ştiu că te-ai descurcat destul de mulţumitor, „cu toate că ai luat-o razna cu declaraţiile41 – după cum s-a exprimat el. Desigur nu ne aşteptam să ataci cu atâta vehemenţă biserica. Şi să nu mi-o iei ca o imputare, pentru că nu ţi-o aduc, te asigur. Mă indispune gândul reformei. O recunosc. Însă de vreme ce se impune, mi-e indiferent ine o face. E greu de crezut că şi dumneata ai aderat la argumentele folosite în campania electorală. Dar a trebuit să le adopţi în vederea ţelului urmărit. Vorba lui Barrington: „scopul scuză mijloacele”.

Despre mine ce aş putea să îţi spun? Duc o viaţă retrasă, tristă şi apăsătoare alături de papă. Locuim într-o casă destul de cuprinsă, în afara oraşului, eu o grădină drăguţă şi o privelişte agreabilă. Papă nu are nicio activitate. Citeşte gazetele englezeşti, discută despre partidele englezeşti, face scurte plimbări cu trăsura, mănâncă şi doarme. Cu totul altfel trăia în patrie, unde prea bitu – ştii cât de dinamic era şi în politică şi în conducerea averii. Acolo nimic nu i se părea prea mult sau obositor. IV când aici pregetă să înşire până şi două rând

un, către administrator. A căzut într-o apatie totală. Şi asta, din plici na mea. Îndură surghiunul, departe de ţară, pentru «a nu concepe să rămân singură. I-am propus să ne întoarcem la Saulsby – în speranţa că domnul Kennedy va înceta cu stăruinţele sale. Ori să mă lase la Dresda, şi; lă plece în Anglia. Dar nu a acceptat niciuna din cele

Ionii, alternative. Se teme de orice mişcare. Şi o evită. Povara lâncezelii l-a covârşit într-atât, că nu mai poate – o. Scuture.

Pentru mine fiecare zi e un chin. Mă torturează gândurile, şi mă urmăresc imputările. Mă întorc, fără voie, lua; i „i, şi retrăiesc fiecare întâmplare, punând în cumpăna comparaţiei ce a fost şi ce este. În urmă cu numai trei ani., papă şi soţul meu ocupau funcţii mari în guvern, pe când dumneata, deşi foarte tânăr, îi urmai la o diferenţă un pas. Necazul oare mă copleşea era Oswald – să rac, fără căpătâi şi la cuţite cu propriul său tată. În plus, îl refuzase şi Violet de câteva ori. Întreaga lume părea să-i fie potrivnică; până şi dumneata, care l-ai înfruntat în duel. Pentru ca într-o zi să dispari dintr-odată de pe scena familială. Iar la puţină vreme, şi noi. O năpastă de necuprins în cuvinte s-a abătut asupra mea şi a nefericitului meu bărbat. Şi de tot ce avusesem parte – mulţumire, prieteni sau poziţie socială – s-a spulberat fără urmă. Doar Oswald, cel oropsit până atunci, şi-a văzut împlinită marea iubire, apucând pe făgaşul bun. El, dintre toţi, duce o viaţă tihnită, pe care o merită, cred. A câştigat-o pe Violet în mod cinstit, nu? De altfel întotdeauna a fost cinstit. Şi sunt mândră că nu l-am trădat nicio clipă. Binele de care se bucură astăzi e un prinos meritat, la fel ca şi răul ce ne macină pe mine şi pe soţul meu. Să nu iei spusele mele drept tânguire, fiindcă ai greşi. Nu te poţi plânge de o, nenorocire ce ţi-ai făcut-o cu Mâna ta. Căsătoria mea era sortită pieirii, deoarece-i lipsea temelia,

asemenea castelului înălţat pe nisip. Şi atunci pentru ce l-am luat pe Kennedy de bărbat? iartă-mă că vin cu această întrebare. Dar nu am pe nimeni în lume care să mi-o asculte şi să-mi poată da un răspuns.

E aproape de necrezut cât de puţine lucruri ştiu despre Kennedy. Şi de fapt la cine aş putea să mă interesez de el? Atâta doar am aflat că, la ultima sesiune parlamentară, nu şi-a făcut apariţia, de unde presupun că va renunţa la locul pe care-l deţine. Mă tem că nu stă bine cu sănătatea. Sau şi mai grav, că existenţa sa izolată şi sumbră i-a afectat judecata. Din câte am dedus, trăieşte zăvorât în conacul Loughlinter. Probabil de acolo îmi trimite mesajele ce le primesc la răstimpuri, în care mă cheamă înapoi pentru a-mi îndeplini datoria. Nu în numele unor sentimente. De aşa ceva nu se aminteşte. La fel cum nu strecoară nicio aluzie la fericire sau la o eventuală înţelegere pe care mi-ar arăta-o. Nu încearcă să mă convingă făgăduindu-mi grijă ori mângâiere. Mă someaz invocând doar scriptura şi obligaţiile ce ar trebui să mi le cunosc. Nu mi-a declarat nici o singură dată că mă iubeşte. În schimb îmi repetă întruna că cei uniţi în faţa lui Dumnezeu nu au voie să se despartă. De când sunt în Dresda i-am scris doar o dată – o misivă lungă, tristă şi chinuită. După care m-am acoperit de tăcere.

Şi acum, prietene drag, ai consimţi să-mi faci o imensă favoare? Cum te ştiu liber până la terminarea anchetei din Tankerville, nu ai vrea să vii pe la noi? L-am anunţat pe papa că intenţionez să te chem, şi a fost încântat E greu să-ţi explic ce-ar însemna pentru mine să-mi pot deschide iar sufletul în faţa cuiva care-mi cunoaşte greşelile şi caznele din trecut. Aici e foarte frig iarna. Şi nu ştiu dacă nu te sperie perspectiva. Oricum, la noi se încălzesc bine încăperile, astfel că şi papă suportă clima perfect. Deşi se plânge mereu. În martie ne vom muta mai

spre sud, pentru câteva luni. Te rog frumos vino!

cu deplină sinceritate.

Laura Kennedy

P.S. Dacă accepţi invitaţia, te previn că va trebui să ajungi prin mijloace proprii până la locuinţa noastră. Iar de poţi să afli detalii privitoare la starea lui Kennedy, mi-ai face un bine, întrucât zvonurile care-mi parvin mă îngrijorează teribil.

CAPITOLUL VII

ÎNTOARCEREA DE LA VÂNĂTOARE

CÂNDVA LADY CHILTERN spusese că soţul ei s-a născut parcă anume spre a fi maestru de vânătoare, adăugând mai pe urmă că trebuie să existe şi oameni cu ucoast.fi. Îndeletnicire. Şi, într-adevăr, erau necesari.

În Anglia secolului al nouăsprezecelea vânătoarea se ra. Spândise considerabil ca sport. Numărul amatorilor sporise văzând cu ochii. Vulpile erau ocrotite cu bunăvoinţa agricultorilor; moşierii renunţau la prăsirea fazanilor, lăsându-şi terenurile în stăpânirea patrupedelor favorite care îşi încropeau bârloguri pe de se creşteau a le mai variate soiuri de ogari, precum se dresau şi caii cei mai de rasă pentru hăituirea prăzii. Pe scurt, se dul îi va cu grijă neţărmurită tot ce putea înlesni practica cinegetică. Şi cum buna-i desfăşurare atârna de un vătaf în fiecare ţinut – aşa numitul maestru de vânătoare – evident se înmulţiseră şi obligaţiile acestuia. De care Chiltern – trebuie să o recunoaştem – se achita la superlativ. Şi faptul avea explicaţii. În primul rând stăp înea messeria mai bine ca oricare alta cerându-i aceeaşi agerime a minţii. Apoi dibăcia lui nu se mărginea la aplicarea canoanelor învăţate din cărţi, pe care poate că le cunoştea mai puţin decât alţii, ci se îmbina cu un fler extraordinar, graţie căruia intuia în orice ocazie ce trebuia să se facă şi ce nu era indicat. De asemeni vădea un discernământ remarcabil în

rezolvarea conflictelor inerente ocupaţiei, sesizând întotdeauna când era nimerit şi când nu să-şi apere interesele, deşi renunţarea nu însemna teamă ci dovada unei probităţi funciare, care-l făcea să respecte dreptul aproapelui. Călăuzit de aceste însuşiri, înfrunta neajunsurile cu mijloace pe cât de diverse pe atât de adecvate împrejurărilor, aşa cum o demonstrau două din incidentele mai îecente.

La cel dintâi, petrecut în pădurile Trumpeton – unde găsise vizuinele devastate precum şi capcane sădite în caleavulpilor – reacţionase printr-un mesaj ultimativ, trimis proprietarului – un duce de mare faimă – în care scrisese „Dacă Alteţa voastră este împotriva vânatului pe domeniile proprii, nu are decât să ne-o comunice răspicat. Iar de un, să nu se mai cotropească animalele.’1

În al doilea caz, cu implicaţii mai grave, schimbase radical procedeul. Fiind vorba de interzicerea vânătoarei pe latifundia Gartlow – aflată chiar în inima ţinutului Brake, unde îşi desfăşura Chiltern activitatea – hotărî să abordeze într-o discuţie directă pe stăpânul care dăduse această poruncă. Drept care se înfăţişă la Smith – moşierul în speţă – şi-i vorbi cu atâta diplomaţie încât, în pofida vestitei lui îndărătnicii, îi captă întreaga bunăvoinţă. Începuse prin a-i îndreptăţi măsura, condamnând comportarea ortacilor săi. Nimeni nu avea dreptul să-i treacă peste pământuri, zdrobind, sub copitele cailor, răsadurile de lauri, îi declarase Chiltern. De bună seamă se abuzase de îngăduinţa sa, îi spusese în continuare. Ca până la urmă să-l câştige pe Smith, care îşi revocă ordinul, lăsându-le mai departe, în folosinţă, terenurile. Din Gartlow.

65

Dar în afara neînfricaţii, abilităţii şi corectitudinii, un maestru de vânătoare trebuia să întrunească şi alte

calităţi. I se cerea, de exemplu, să se impună în faţa oamenilor pe care-i călăuzea, inspirându-le un soi de respect îmbinat cu teamă şi afecţiune. Să se poarte în aşa fel, încât să nu dea pas nimănui să-l înfrunte. Să fie aspru, neiertător, lipsit de scrupule, şi totuşi cinstit. Un tiran, însă numai cu cei netrebnici. Capabil de orice cruzime, dar fără să împlânte pumnalul în victimă înainte de a se convinge că-i vinovată. Brutal, şi totodată prietenos; sever dar şi îngăduitor; feroce şi agreabil în egală N măsură. Să nu-şi slăbească autoritatea o secundă, dacă vi-a câştigat şi necesara popularitate. Să fie scurt la vorbă, tăios, totdeauna la obiect şi să evite ciondănelile. Poruncile date – chiar fără noimă în aparenţă – să-i fie împlinite fără tocmeală. Să fie curat la cuget, discret în orice ocazie şi niciodată ipocrit. Să nu se coboare la explicaţii când ia hotărâri, ci să-i convingă pe cei vizaţi de justeţea lor. În activitate să lase impresia că nu-l preocupă binele nimănui, dar grija lui permanentă să fie aceea de a nu păgubi niciun suflet. Să aibă prieteni, dar nu favoriţi. Să fie gata de sacrificiu, harnic, cu ochii în patru şi circumspect. Să aibă o sănătate de fier, o ţintă precisă, o inimă mare şi o pungă pe aceeaşi măsură. Să nu arunce u banii, dar nici să nu drămuiască fiecare pară. Să fie mărinimos ca vântul şi îndârjit ca viscolul. Să trăiască în credinţa că vânătoarea e cea mai frumoasă îndeletnicire din lume, iar dintre vieţuitoare, vulpea e cea mai de preţ. Să-şi educe simţirea ca s-o privească şi cu drag şi cu sălbăticie – un amestec inexplicabil pentru orice alt om. Să protejeze cu patimă acest animal şi tot la fel sări ucidă, însă respectând pravilele nescrise, care cer vreme şi sârg pentru a fi învăţate.

Poate Chiltern nu întrunea până la ultima buche trăsăturile mai sus înşirate, dar nici nu-i lipseau prea multe, încât nu dezminţea o afirmaţie mai veche a soţiei

sale. Violet spusese cândva că s-a născut parcă anume spre a fi m. Istru de vânătoare. Şi nu se înşelase.

Într-o zi de la începutul lunii noiembrie, lordul se întorcea, în alaiul hăitaşilor şi al ogarilor, dintr-o raită prin pădurile învecinate. Mergea alături de Adelaide Palliser şi, într-o vreme când se aşternuse oarecare distanţă între ei şi restul însoţitorilor, tânăra amazoană îl stârni la vorbă.

Te declari mulţumit pentru ziua de azi?

Nici un pic, îi răspunse moi ocănos.

Bine, dar ce nu ţi-a convenit? îl întrebă ea surprinzi. Din câte am observat până acum, există totdeauna

«va fi în neregulă. Dumnezeu să mai înţeleagă! Bărbaţii. Mi morţi după vânătoare şi, totuşi, nu am văzut încă unul întorcându-se cu inima împăcată.

În cazul de faţă nici n-aş avea motive. Doar n-am împuşcat nimic, se justifică Chiltern.

În fond, de ce te-ai fi aşteptat la altceva? zise Adelaide cu un aer atotştiutor, arborat de mai toate femeile care practică vânătoarea. Se ştie că în Gartlow nu i. In1 multe vulpi.

Întoarcerea lui Phineas Finn

— De-ar fi numai una, şi tot nu are voie să-mi scape. Altminteri la ce-am mai bătut drumul?

— Eu găsesc că a meritat osteneala, susţinu tânăra. S-a gonit într-un ritm care cred că a plăcut tuturor.

— Dacă asta numeşti viteză, află că la fel de iute se merge şi cu poştalionul, o ironiză el. Dar mai bine să-ţi spun ce mă roade: gândul că aş fi împuşcat totuşi vulpea după care s-a alergat, dacă nu ne-o lua înainte Maule, la ieşirea din pădurice. M-a supărat gestul său, şi l-am repezit.

— Am auzit cum l-ai ocărit, mărturisi fata.

— Şi m-ai taxat drept o brută…

— Cine? Eu? Te înşeli, se dezvinovăţi cu t ăne. Doar

ştiu că bărbaţii se mai ciocnesc între ei.

— Cred că Maule nu s-a formalizat.

— Dar nici bine nu i-a căzut să te audă spunând că îndată ce apare el la o vânătoare, se ştie că partida e compromisă, şi mai bine ar pleca toţi acasă.

— Am zis eu asta? se miră Chiltern. Te rog să mă crezi că nu mai ţin minte. Doar atâta ştiu că m-a scos din sărite. Şi haide să mergem mai repede, nu în urma hăitaşilor.

Adelaide aruncă un „bună seara”, când depăşiră grupul de călăreţi, după care continuă către lord:

— Bietul Gerard Maule! Mi-a fost milă de el fiindcă, deşi n-o arată, sunt convinsă că l-au afectat cuvintele dumitale; De aceea a şi lăsat atâta distanţă între noi. Se vede că vrea să-şi rumege de unul singur amărăciunea.

— Te doare ce i s-a întâmplat, observă lordul.

— Pe mine? protestă fata. Pe el şi poate pe dumneata. Dar eu ce motive aş avea să oftez?

— De fapt m-am exprimat eu greşit, căută Chiltern s-o întoarcă. Maule este cel cu durerea. Deşi nu văd pentru ce nu i-ai fi părtaşă. Doar sunteţi prieteni.

— Asta da, recunoscu Adelaide.

— Chiar foarte apropiaţi, adăugă după o clipă. Violet vă pomeneşte mereu împreună…

— Niciun mă mir, îi tăie fata vorba. Orice femeie căsătorită devine indiscretă cu semenele. Şi lady Chiltern cu siguranţă nu; se abate de la regula generală. Deşi, în ce mă priveşte, nu mă are la mână cu vreun secret.

— Cu niciunul? insistă lordul.

— 5 u nici umil, repetă fermă.

— Pe cuvânt de onoare?

— Pe cuvânt de onoare, dacă asta-ţi ajunge ca să mă crezi.

— Să ştii că regret, zise el. Regret foarte mult.

— De ce? îl întrebă nedumerită.

— Fiindcă, dacă eraţi logodiţi, mă gândeam că ai fi putut să-l convingi să călărească mai cumpătat, nu s-o

1.1 veşnic razna, înaintea noastră.

— Lord Chiltern, îi vorbi pe un ton afectat, de aci încolo vom discuta exclikiv despre vânătoare, şi de nimic altceva.

Chiar atunci răsări lângă ei şi tânărul Gerard Maule, cu un trabuc între dinţi şi cu o mutră destinsă care putea «x prima orişice, afară de suferinţa pentru care-l căinase Adelaide, închipuindu-şi că şi-o rumegă în singurătate.

— A mers binişor treaba, i se adresă lordului.

— A mers, îi răspunse celălalt sec.

— Şi copoii au urmărit prada până la capăt.

— Au urmărit-o, repetă lordul automat.

— E ciudat cum îşi pierde vânatul urma când niciun te aştepţi. După cum s-a întâmplat şi azi. La ieşirea noastră din crâng, ogarii n-au mai gonit peste câmpuri.

— N-au mai gonit, îngână Chiltern ca un papagal.

Sincer să fiu, mă bucur că n-am împuşcat vulpea, continuă Maule imperturbabil.

Şi eu mă bucur de nu-mi mai încap în piele, zise l’hillern cu amarnică ironie.

După care nimeni nu mai scoase o vorbă. Şi, treptat, lmărul se depărtă iar.

Să fiu al naibii dacă are habar de praftura pe care i am tras-o! izbucni lordul după ce se asigură că Maule nu-l mai putea auzi. Cred că face pe surdul când i se Pun lucruri ce nu-i convin.

Asta ar trebui să-ţi uşureze conştiinţa, mormăi Adela ide cu subînţeles.

— Niciun mi-o uşurează, niciun mi-o încarcă. Mă

1.1. A absolut rece. Fiindcă ori ai ocărî un copac, ori pe M.mie, o totuna. Într-un fel merită pizmuit. Dacă aş di

Parr, ar simţi oare imboldul să vină şi să-ţi vorbească?

Sper că n-ai de gând să faci această experienţă?

Cred că nu ar veni. Şi poţi fi pe pace, fiindcă nu te las singură. Dar spune-mi drept, ţii la el?

Niciun pic, îi răspunse fără să stea pe gânduri.

fel schimb, el o fi ţinând la dumneata?

— Cât şi mine, după cât îmi dau seama, deşi nu pot vorbi în numele lui cu siguranţa ce-o am despre mine. În plus ţine cont că bărbaţii se mai şi joacă de-a dragostea.

— Adică flirtează, preciză lordul.

— Ba tocmai contrariul. Prin flirt înţeleg freamătul dragostei, ceva însă lipsit de realitatea iubirii şi care, de obicei, nu sfârşeşte prin clasicul mariaj. Pe când jocul de-a dragostea, deşi e lipsit de fiorul iubirii, duce, de cele mai multe ori, la căsătorie, sau, alteori, se preface într-o afecţiune amicală.

— Prin urmare, dacă Maule va persevera, ai să-l iei de bărbat şi, cu timpul, vei ţine la el.

— S-ar putea să ajungem şi la asta în vreo două decenii şi cu condiţia să locuim sub acelaşi acoperiş. Dar cum el va pleca mâine de-aici, şi probabil am să-l revăd peste patru ani, şansele noastre sunt minime.

În secundele următoare apăru din nou Maule şi, o bucată de vreme, înaintară tăcuţi. Într-un târziu junele scoase o tabacheră masivă din buzunar, luă un trabuc, îl aprinse de la cel pe sfârşite, poftindu-l şi pe Chiltern să-i urmeze exemplul.

— Trage-i un tutunaş, îl îmbie, întinzându-i tabachera deschisă.

— Mulţumesc, nu fumez niciodată când vin de la vânătoare, îl refuză lordul, explicând mai pe urmă: în drum către casă mă copleşesc mai mult ca oricând grijile meseriei şi, în afară de asta, mi se întâmplă adesea să mă întorc, ca şi astăzi, nemulţumit de rezultatele expediţiei.

Aşa că nu am chef de ţigară. Şi acuma vă las. Vreau să-l prind pe Cox, cel cu câinii. Trebuie să-i amintesc de o treabă. Altfel aş fi silit să fac un ocol, ca să trec pe la crescătorie.

Şi spunând acestea, răsuci calul şi porni în galop spre grupul rămas în urmă.

Gerard Maule pufăi jumătate din trabuc, până să scoată o vorbă, iar Adelaide se jurase că nu va grăi înaintea lui.

— E mort după chestiile astea. Se vede de la o poştă, rosti el, în sfârşit.

— Cine e mort? Şi după ce? întrebă partenera confuză.

— Mă gândeam la Chiltern şi la ocările lui. Îi arde pe oameni cu o plăcere nebună.

— Nu i-am observat-o, însă dojenile ştiu că sunt necesare. I le cere ocupaţia.

— Cu asta sunt de acord, declară tânărul. Numai că eu l l-aş considera o năpastă, şi aş proceda altfel. Nu ca (Hitler n, care se ambalează de-ţi face silă. L-am surprins astăzi bruftuluind pe unul, şi punea atâta patimă, de-ai fi zis că întreaga lui soartă era în joc.

— E foarte energic, zise fata cu admiraţie.

— Exact. Şi aici greşeşte. Sunt gata să dau în scris. Şi-ţi explic pentru ce. Timpul banalizează înflăcăratele sale mustrări, şi oamenii ajung să nu *s0* mai sinchisească de de Deci care-i câştigul? Zero.

— Nu cred că energia echivalează cu zero, îl combătu ca eu oarecare severitate.

— Un taur de porţelan, expus într-o vitrină, nu prezintă nicio utilitate, dar sugerează noţiunea de energie. Iepurele din fabulă deborda de energie. Numai că a pierdut întrecerea cu ariciul. Concluzia: cel care stă pe loc, ronservându-şi puterile, câştigă cursa în viaţă.

— Dumneata stai pe loc când te afli la vânătoare? îţi soi) d i p r o vocatoare.

— Bineînţeles că nu stau. Gonesc cât mă duce calul, şi Chiltern mă ocărăste. Orice om mai face câte o prostie.

— Prin urmare înţelepciunea care te călăuzeşte în viaţa de toate zilele, cu rezultate aşa de minunate, se evaporează când alergi după vulpi, remarcă ea ironică.

— Poţi să mă iei oricât în derâdere. Nu mă supără. Fiindcă ştiu ce gândeşti despre mine ca şi când mi-ai îi. Spus-o în faţă.

— Şi ce gândesc? îl întrebă ea curioasă.

— Că sunt un terchea-berchea, dormind de-anpicioaivlea, un răsfăţat fără prea multă minte, care face umbră pânnântului, neavând niciun fel de ambiţie.

— Ambiţie nu ai. Asta-i adevărat, domnule Maule.

— Afirmaţia de faţă atrage cu sine şi recunoaşterea celorlalte păcate. Nu-i aşa? Dar în fond la ce serveşte ambiţia? Să luăm ca exemplu pe irlandezul de care pomeneau soţii Chiltern aseară…

Te referi la domnul Finn?

— Da. La el. Uite un tip cu ambiţie. Şi la ce îl va duce? O să crape de foame, după cum spunea Chiltern. Eu unul, nu i-aş urma pilda. Şi nu doar a lui. Ci a multora. Am atâta minte ca să-mi dau seama de ce sunt în stare.

— Că ai minte e drept, murmură fata.

— Zi tot ce vrei despre mine. Ai acest privilegiu.

— Nu am vrut să te înţep. Crede-mă, încercă tânăra Palliser să se scuze. Recunosc că ţi-ai însuşit o anumită filosofie de viaţă demnă de toată lauda. Însă nu îmi poţi cere să mă declar de acord cu ea când în realitate nu sunt.

— Şi totuşi, vreau să te văd aprobând-o.

— Îmi pare rău, dar mi-e imposibil să-ţi împlinesc dorinţa.

— Eşti singura de la care aştept o încuviinţare.

— Şi poate singura care nu ţi-o va da.

— Atunci ia în mâinile dumitale pe cel bolnav şi nevolnic. Vindecându-l de Suferinţe şi întărindu-l. Poate am să învăţ... dacă faci o încercare.

— Nu simt chemarea să educ oamenii, îl refuză hotărâtă.

— Totuşi, odată ziceai... ziceai că...

— Nu comite impoliteţea de a repeta o vorbă pe care am rostit-o cândva. Dar acum n-aş mai spune-o.

— Nu sunt un prost crescut, se apără demn.

— Nici eu nu te cred, îl linişti ea.

— Dar nu am încredere în mine, şi de aceea m-am agăţat de câte un cuvânt de încurajare care mi-a fost adresat la răstimpuri. Din aceste fărâme, culese cu grijă, îmi făurisem credinţa că ţi-ai propus să mă apropii de inima dumitale.

— E de ajuns să-ţi propui ca să şi îndrăgeşti o persoană? îl întrebă cu nedumerire.

— Cred că da... din câte am văzut la unii bărbaţi şi chiar la mvilte tinere.

— Se poate „domnule Maule, să fi întâlnit asemenea cazuri. Însă cu mine n-o. Să se întâmple la fel. N-am să iubesc pentru că mi-am propus, ci pur şi simplu fiindcă mi-a fost inima cucerită.

— Aidoma unei fortăreţe, domnişoară Palliser?

— Mă rog, dacă dumneata găseşti comparaţia potrivită, s-o luăm şi aşa. Voinţa nu zămisleşte dragoste. Dar ajută la câte ceva. Bunăoară îţi dă tăria să scapi de cei care te plictisesc.

— Şi eu te plictisesc cu ce-ţi spun?

— Nu am zis asta. Dar iată, se aude Chiltern venind, şi după ropotul stârnit de copitele cailor, se pare că ar fi din nou supărat.

Şi nu se înşelase. Lordiil era mânios. Unul din roibii

folosiţi la vânătoarea din acea zi fusese atât de alergat şi cotonogit, încât, după expresia lui „era bun de pus pe făraş”. Însă pe Chiltern nu paguba îl înfuriase, cât

I ăi nutrea ispravei de către făptaş.

— Dac-o ţinem aşa, până la Crăciun nu ne mai rămân cai pentru vânători. Bombănea cătrănit.

— Până atunci aveţi timp berechet să mai luaţi citiv* roibi, îi sugeră Gerard Maule cu seninătate. La care Chillern se Răsuci precum un vârtej şi-i şuieră printre dinţi:

— Ce-ai spus? Să mai cumpăr câţiva? Dar ce, am vorbit de acadele?

Noroc că nu mai erau departe de casă. Şi până la intrarea în curte, din nou nu se mai scoase o vorbă.

CAPITOLUL VIII

MOŢIUNEA CĂTRE REGINĂ

ÎNAINTEA ZILEI de îl noiembrie – 1 dată la care se întrunea Parlamentul – întreaga ţară zumzăia ca un roi de albine. Satisfacţia şi consternarea îşi disputau pretutindeni supremaţia. Mulţumiţii susţineau că, în chipul cel mai neaşteptat – de parcă ar fi fost o lucrare a Providenţei, asemenea multor cataclisme ivite pe Terra, ca foametea, incendiile mari şi războaiele devastatoare – deci din voia cerească, se întinsese o mână puternică asupra Angliei care avea s-o ducă la mântuire, izbăvind-o de superstiţii, de uneltirile clerului şi de bigotismul în care trăia. Cei covârşiţi de stupoare pretindeau că, dimpotrivă, niciodată Marea Britanie nu fusese într-o iilare primejdie ce-i va aduce, fără îndoială, pieirea. Şi sursa acestor păreri dezbinate nu era alta decât reforma religioasă.

Cum era de aşteptat, această aprigă divergenţă de opinii crease şi o mare derută, din care nu se zărea o Ieşire. De obicei, în oricare ţară, înclinaţiile politice sunt destul de pregnant conturate ca să se întrevadă încotro

bate vântul. Sau altfel spus, se cunoaşte din vreme cine va sprijini o legislaţie şi cine se va opune. Înainte de a îi prezentată în forul suprem, se convoacă întruniri în care oamenii sunt chemaţi să susţină guvernul, zilei sau, dimpotrivă, să-i bage beţe în roate. Iar în urma acestora cam prevede soarta legii propuse. Nu ca de astă dată, când nimeni nu avea habar ce va fi. Se ştia doar atât, că onorabilul Daubeny, liderul formaţiei conservatoare, va propune o reformă. Dar nu ştia încă nimeni cine avea s-o aprobe. Chiar colegii iniţiatorului nu se împăcau cu ideea. Ba cei mai mulţi o urau şi nu-şi mai găseau liniştea din ceasul când aflaseră despre ea. Însă părerile unora sau tânguirile altora nu aveau puterea să hotărască soarta rfeformei. Mai existaseră ocazii când sărmanii conservatori îşi plânseseră neputinţa de a impune punctul lor de vedere, deşi parcă niciodată nu o făcuseră cu atâta jale.

Categoric, reforma bisericească avea implicaţii mai grave decât legea Comerţului liber sau cea a sufragiului acordat proprietarilor imobiliari, eu toate că şi acestea le încălcaseră în modul cel mai flagrant convingerile nutrite. Şi totuşi, le înghiţiseră pe amândouă. Împotriva primei – care părea mai puţin scandaloasă – se Ridicase un grup. De parlamentari încercaţi. Dar cu ce se aleseseră? Cu amarnicul gust al înfrângerii. Şi atât. Drept urmare, când apăru cea de a doua năpastă, adică acordarea sufragiului proprietarilor de imobile – o măsură care cu douăzeci de ani mai în urmă nu ar fi fost sprijinită nici de o şutime din liberalii ce voiau s-o impună – conservatorii nu mai comiseră nebunia de a se agăţa de crezurile tradiţionale, ci înghiţiră găluşca fără să se dezbine prea mult între ei. Înţeleşi pe tăcute, se pronunţaseră aproape unanim în favoarea sufragiului, perindându-se prin faţa urnei din Parlament fie cu chipuri schimonosite – de-ţi făcea milă să le priveşti; sau arborând o prefăcută indiferenţă or, în

sfârşit, o voioşie cu totul exagerată. Însă oricât de crunt le fusese tributul cerut de ambele împrejurări, învăţaseră lecţia de a se menţine cu orice preţ la putere. Or dacă biata Anglie tot trebuia să se ducă de râpă, datorită blestemului de a fi cârmuită de nesocotinţa celor mulţi şi smintiţi, şi nu de înţelepciunea celor puţini şi cu judecată, atunci pentru ce ar fi riscat cei puţini să piardă ciolanul din mână, conştienţi cum erau că tot nu ajutau cu nimic naţiunea?

În general, disensiunile din cercurile vrăjmaşe le aduceau un plus de putere, când erau folosite cu tact. Numai că în situaţia creată, chiar acest ascendent părea inutil, întrucât nu puteau să profite de el decât adoptând aceeaşi detestabilă lege în care vedeau distrugerea ţării. Iar de băteau în retragere, o salvau cumva de la năruire? Nici pomeneală. Soarta era aceeaşi. Şi apoi mai trebuiau să ţină cont de ceva. Anume de poziţia lor. Natural, ca simpli anonimi le-ar fi plăcut să stea deoparte, vârându-şi, ca struţul, capetele în nisip, rămânând impasibili la ce se petrece în jur. Însă ca oameni politici nu puteau să-şi îngăduie această desprindere totală de realitate. Şi nici să-şi dezică spiritul practic. Doar slujeau o formaţie politică! Iar aceasta nu putea subzista decât prin cota dregătoriilor deţinute şi a înaltelor decoraţii primite. Chiar dacă ţara mergea spre prăpastie, formaţia lor trebuia susţinută. Aşa se procedase mereu, obţinându-se în felul acesta mai toate distincţiile şi posturile dorite – de la Ordinul Jartierei şi scaune ministeriale, până la mitre episcopale. Şi cele mai multe înfăptuiri se datorau iscusinţei şi strategiei onorabilului Daubeny, o strălucită replică englezească a vestitului Von Moltke. 1

Şi totuşi, în ciuda imenselor şi incontestabilelor sale servicii, cum avea să reacţioneze partidul conservator în faţa reformei ce o sugerase? Fiindcă până şi un partid

trebuia să impună o limită anume. Era regretabil, fără îndoială, să se coboare de la înălţimea preocupărilor sale la capriciile unor indivizi; numai că toana domnului prim-ministru punea în primejdie însăşi religia. Şi atunci cu dreptate se putea întreba orişicine: oare conservatorii nu mai conservă nimic? Dacă aceluiaşi Daubeny i s-ar năzări într-o bună zi să afirme înaintea alegătorilor din East Barsetschire că moştenirea titlurilor nobiliare era o absurdilate? Sau dacă în cine. Ştie ce colţişor din Beoţia s-ar apuca să susţină – în acelaşi limbaj păsăresc pentru ascultătorii rurali – că republica este singura orânduire care apără interesele oamenilor? De aceea ducii începuseră a declara către duci, baronii către baroni şi lorzii mire ei că trebuia trasă o linie undeva. Episcopii şuşoteau mai puţin fiindcă, de regulă, nu prea comunică între luminăţiile lor, şi în impasul în care se aflau le îngheţau mădularele la orice vorbă scăpată. Însă tăcerea lor nu însemna că nu osândeau rătăcirea fiului în care crezuseră.

I chiar atacase sfânta biserică! Şi, din punctul lor de vedere, în trecuse orice măsură. Aşa că trebuia să se pună piciorul în prag. Dar în pofida revoltei – mărturisită ori ascunsă – majoritatea colegilor lui Daubeny erau îneer-I *Helmut Karl Bernhart von Moltke* (1800 – 1891), teoretician al Nl l alegiei şi. Istoric militar, a reorganizat armata prusacă pe baze moderne, obţinând victoria în războaiele contra Danemarcei, Austriei şi Franţei.

caţi de dureroasa convingere că se vor trezi tiviţi, împotriva voinţei şi a crezurilor nutrite. Ia urna din Parlament.

Iată dar în ce dezorientare şi panică aşteptau ziua de mâine. Şi dacă tagma conservatorilor trecea prin ceasuri atât îl grele, cine s-ar încumeta să descrie turbarea rivalilor liberali? Ei, care se considerau harnici şi

merituoşi, să vadă cum. Li se smulge pâinea de la gură! Era scandalos şi dezgustător să-i vadă pe adversari ghiftuindu-se în neştire cu bunurile ce li se cuveneau lor! Să încaseze salarii grase să troneze pe scaunele administraţiei, să facă tot soiul de învârteli, pe scurt, să se bucure de binefacerile puterii care, pe drept, le aparţinea lor!

— Norocul nostru e că deţin o majoritate în luptă cum nu a mai existat de pe vremea lordului Liverpool. Aşa că nu-i prea văd încercând marea cu degetul, ci vor fi nevoiţi s-o ia la picior, decretă domnul Ratler care privea orice situaţie în lumina judecăţii lui practice.

— Aşa ar fi normal să se întâmple, însă, din nenorocire, nu a mai rămas nici urmă de cinste în politică, oftase amicul său Bonteen, adăugând mai pe urmă că, personal, se soarbise de viaţă.

La rândul său, Barrington Erle opină că aveau datoria să se opună reformei. Deşi liberali, nu erau democraţi; şi nici păgâni – cel puţin deocamdată. Numai că la ceasul când se pronunţa Barrington, propriile căpetenii nu hotărâseră încă atitudinea ce urmau s-o adopte.

Şi niciun era uşor să se ajungă la o decizie, fiindcă de atâtea ori se spusese că reforma bisericească era doar o chestiune de timp, încât se obişnuiseră s-o considere ca atare. Cine lansase ideea? Nimeni n-ar fi putut spune. Şi niciun interesa. Fapt era că se răspândise ca fulgerul şi se afla pe buzele tuturor. O repetau preoţii, cu sufletele cernite, în alcovurile lor conjugale – slujitori care în parohii se arătau entuziaşti, pioşi, neprihăniţi şi utili.

O repetau în sinea lor şi episcopii, care îşi mai pierduseră puritatea, frecventând cluburile, unde, bineînţeles, nu se rosteau niciodată pe faţă, ci ridicau doar din umeri, clătinau cu tristeţe din cap, în vreme ce gândul le zbura a sfintele investiţii făcute, gâdilându-le inimile.

Aceeaşi idee o auzeau şi cârmuitorii, ascultând-o cu politeţe şi fără a se osteni s-o dezmintă. Circula şi printre foştii miniştri, discutând-o la întâlnirile intime. Iar presa nu scăpa un prilej să nu amintească, în feluritele publicaţii, că reformarea bisericii era doar o chestiune de timp. Oare cât? se întreba toată lumea. Şi prognozele variau, se în Hoge. Credincioşii fervenţi şi optimişti susţineau că soluţionarea unei chestiuni atât de spinoase necesită un secol. Alţii „mai împietriţi la cuget şi docţi „afirmau că două decenii ar fi de ajuns pentru a se pune capăt anomaliei. Pe când o mână de vrăjmaşi înrăiţi se juraseră în recenta campanie electorală să-i facă de petrecanie venerabilei fiice a Babikmului chiar în viitoarea sesiune parlamentară. Dar în ciuda prognozelor, nimeni nu se aşteptase ca1 lovitura să vină aşa de curând şi mai ales din partea lui Daubeny.

Cu fiecare zi ce trecea, liberalii se sfătuiau tot mai neliniştiţi în ce chip să pareze apropiatul pericol... Ratler se menţinea la ideea unei combateri masive a reformei, trecându-se sub tăcere eventualele-i binefaceri. Ce-l înverşuna îndeosebi era că iniţiativa pornise de la Daubeny, ultimul om care ar fi avut căderea să apară cu aşa ceva. Însă pledoariile trebuiau şi apuce pe altă cărare, mascându-le adevăratele sentimente. Ca atare, se vor agăţa de caracterul intempestiv al propunerii, cât şi de faptul că aparţinea opoziţiei – o formulă dibace, care-i punea şi la adăpost, în ipoteza când le venea toana să desfiinţeze chiar ei orice aşezământ naţional până la închiderea sesiunii. Aşa suna teoria lui Ratler, şi o considera cea mai. Înţeleaptă. Pe de altă parte, Barrington Erle care, pentru prima oară în viaţă nutrea o convingere politică, recomanda o apărare, cavalerească şi dârză, i bisericii, apreciind că înfăptuirea prefacerii discutate necesita douăzeci de ani. Domnul Bonteen, deşi prezent la

dezbateri, se pronunţa rareori, afişând un dezgust suveran faţă de tot ce se întâmplă. Lucrurile mergeau anapoda şi, după opinia dânsului, răul pornea chiar de la liderul lor – domnul Gresham – care nu arăta pic de râvnă. De fapt era o părere intimă, ţinută doar pentru sine, de teamă ca un cumva la redeschiderea Parlamentului să fie lăsat pe la uşă.

Dacă am pluti mai puţin în abstract, am fi în mare profit, îi strecurase într-o zi colegului Laurence Fitzgibbon, care-l ascultă zâmbitor, crezând că *se* referea la profituri financiare, ca mai apoi să se pleoştească complet, a fiind de la cineva că Bonteen făcuse o metaforă, şi nu se gândise la bani.

Inaugurarea sesiunii parlamentare îi găsi pe liberali la fel de mofluzi şi descumpăniţi ca în zilele ce o precedaseră, întrucât, nici până la ivirea evenimentului, domnul Gresham, de la care aşteptaseră cuvântul de ordine, nu găsise necesar să-l pronunţe. Ceremonialul deschiderii nu atrase interesul auditoriului, fiind urmărit mai degrabă în virtutea obişnuinţei. Salutul reginei cuprindea, în partea introductivă, generalităţi şi fraze stereotipe, pentru ca mai spre mijloc, unde apăreau chestiunile zilei, să declanşeze o adevărată senzaţie. „Va fi probabil nevoie să se cântărească din nou legătura care mai dăinuie între stat şi biserică, şi le uneşte într-un tot”, se spunea în discurs. Şi ideea părea desprinsă din faimoasa declaraţie a domnului Daubeny. Evident, abilul tribun îngemănase altfel cuvintele; dar sensul fusese identic. Şi cu toate că de la rostirea lor crema conservatoare fiersese ca într-un cazan, aceiaşi gentilomi, înşiraţi pe băncile Camerei, le ascultară fără o tresărire, fără un murmur. Mai târziu, unii dintre cei prezenţi susţineau că membrii guvernului păruseră stânjeniţi la citirea neplăcutului paragraf. Dar observaţia nu trezi luare

aminte şi nici crezare. Un singur amănunt rămânea mai presus de orice îndoială: atitudinea lui Daubeny în acele momente. Aproape toate privirile fuseseră aţintite pe el, căutând să-i surprindă orice eventual gest. Care nu se ivise însă, domnia sa stând ascuns sub borul jobenului tras pe frunte, învăluit în tăcere şi nepăsare, încremenit şi distant, pentru ca nimeni să nu-l întrebe de vorbă. Aşa îl surprinse, şi propunerea moţiunii către regină, cât şi seria cuvântărilor ce le prilejui.

Primul orator a fost reprezentantul unui orăşel din inima ţării, un deputat imberb, din care nu scânteiâse nicio idee până atunci, dar se ştia că nu e potrivnic bisericii. Şi totuşi, spre surprinderea multora, tânărul împopoţonat ca de paradă, stâlci limba maternă încercând să explice că religia avea nevoie de un sprijin mai larg şi de o înţelegere mai, deplină, ceea ce nu se putea înfăptui atâta vreme cât statul făcea corp comun cu biserica. Sistemul avusese incontestabile merite în vremurile trecute – cum o recunoştea fiecare englez – dar astăzi era perimat. Cam asta fusese esenţa căznitei lui intervenţii, după care urmă la cuvânt un individ şi mai ţanţoş, gătit în uniforma gărzii călare. Declarându-se de acord cu proiectul de moţiune şi, implicit, cu reforma religioasă, vorbitorul ţinu să remarce că nimic nu ilustra mai pregnant înţelepciunea unei administraţii decât iniţiativa de a se lua în discuţie o rânduială care s-a dovedit utilă o perioadă de timp, însă a încetat să mai fie. De-a lungul argumentării strecură şi expresia *status pupillaris*[3], din care auditoriul deduse că Anglia dispunea de suficientă maturitate pentru a-şi menţine religia şi fără tutela statului.

Există credinţa că Discursurile rostite în sprijinul ori împotriva moţiunii către regină ar fi rodul unor eforturi spontane, depuse chiar în sala de întrunire unde se fac

3 Statut de minor.

auzite. E aproape de neconceput ca lucrurile să se petreacă altminteri, adică oraţiile să fie, pregătite din vreme şi de către alţii, şi pe urmă trimise cutărui parlamentar sau cutărui lord, spre a fi învăţate pe dinafară, aidoma unor teme şcolare. Şi totuşi, judecându-le după construcţie, după stilul şi tonul lor general, după platitudinile ce le cuprind, ea şi după remarcile de bun simţ; după faptul că sunt lipsite de orice, scânteie oratorică menită să înflăcăreze un prilej important, ajungi la inevitabila încheiere – că sunt controlate cu mare atenţie. Cuvântătorii ce se perindă în ţinută pompoasă par să se bucure de o libertate totală în alegerea veşmintelor ce le îmbracă, dar nu şi în selecţia frazelor. Şi apoi, ascultându-i pe rând, îţi lasă certa impresie că oricare din ei ar putea foarte bine să fie şi autorul celorlalte discursuri. Însă indiferent de părerile fiecăruia în această privinţă, cuvântarea colonelului Mowbray Dick, deputat al districtului West Bustard, nu-i aparţinea sub niciun cuvânt. De unde să fi scos colonelul teoria cu *status pupillaris*? Că nu exista ofiţer mai cumsecade, mai blajin şi mai iubit decât el în toată armata, nimic mai adevărat. Dar mult respectatul şi preţuitul militar nu avusese nici când concepţii liberaliste în privinţa religiei. Ştiuse un singur lucru: să meargă în fiecare duminică, însoţit de familie, la biserică. O tradiţie la care probabil trebuia să renunţe după declaraţiile de acum.

La sfârşitul discursurilor – patru la număr şi toate după acelaşi tipar – se declanşă bătălia. Liberalii şi-au dezlănţuit artileria nimicitoare, administrând lovituri de o mare cruzime politică. Onorabilul Gresham ajunse, în sfârşit, să declare de faţă cu întregul plen ceea ce tăiâiuise propriilor confraţi. Abia de pă memorabila sa intervenţie se află că, într-o discuţie purtată cu bunul coleg, lordul Cantrip îşi exprimase neţărmurita revoltă împotriva

duplicităţii, a lăcomiei după putere şi a lipsei de patriotism demonstrate de opoziţie. Şi tot mai târziu recunoscu înaintea confraţilor că lovitura duşmanului fusese atât de rapidă şi neprevăzută, că socotise înţelept să-i lase soluţionarea pe mâinile deputaţilor, fără a le influenţa atitudinea.

Gresham îşi începu atacul, împroşcând trâmbe de ironie asupra vrăjmaşului, îrusă, pe încetul, zeflemeaua se prefăcu în mânie, care culmină cu respingerea moţiunii către regină. În actuala sa formă nu putea fi trimisă, tună căpetenia liberalilor. Şi ceru amendarea ei din două motive. Întâi, fiindcă prezentarea unei reforme în Parlament, fără consultarea prealabilă a naţiunii, era un act abuziv; şi apoi, fiindcă nu admitea ca o reaşezare a bisericii să fie iniţiată de preaonorabilul său oponent. La prima obiecţiune se abţinu de la alte argumentări, anunţând că Le amână până la citirea oficială a proiectului. În schimb pe cea de-a doua o dezvoltă îndeajuns ca să pună în lumină inegalabila-i artă de a-şi răni adversarii. Pe drept pretindeau cei de faţă că nu vor uita toată viaţa momentul când oratorul se întorsese către un grup de susţinători, alcătuit din sectanţi şi, arătând cu un deget înspre conservatori, citase cunoscutul adagiu latin: „*Quod minimerţ râs*, *graia pandetur ab urbe*”. I Tonul răsunător şi mlădiat după voie atinsese un efect de-a dreptul spectaculos la i oştirea cuvântului*, Graia*”. Şi întreaga sală, până la galeria lixită, tresărise cu admiraţie. Curând după aceea îşi încheie cuvântarea, însă nu înainte de a cere asistenţei – indiferent de culoarea politică a fiecăruia – să voteze în sensul modificării propuse în legătură cu moţiunea către Coroană.

Se părea că onorabilul Daubeny va fi nevoit, în sfârşit, să iasă din izolarea în care se cufundase, pentru a vorbi adunării. Şi aşa se întâmplă. Cu gesturi încete, îşi

scoase, mai întâi, jobenul sub care se ascunsese, apoi se ridică tacticos de pe bancă şi, îmbrăţişând cu privirea întreaga sală, îşi exprimă surprinderea şi, în acelaşi timp, mulţumirea faţă de faptul că se afla încă viu şi teafăr după sălbaticul atac al preaonorabilului său adversar. Domnia sa adoptă un ton şugubăţ, pe care nu-l părăsi până la ultima vorbă, ceea ce se consideră o greşeală, întrucât tactica defensivă nu îl prindea niciun pic. Dar oricare vor fi fost părerile altora, Daubeny îşi continuă jocul, informându-şi rivalul că în zadar jubila aşteptând să-i foarfece legea, fiindcă nu aşternuse încă o buche din ea. Îi mai anunţă că deşi-i urmărise tirada de sub borurile, jobenului, îi observase gestul de aţâţare a sectanţilor împotriva reformei, şi îl preveni de pe acum că pe disidenţi nu legea-i preocupa, şi nici persoana care-o propune. Ci numai să fie o absurditate. Asta-i ungea pe inimă, şi ar primi-o indiferent de la cine ar veni. Fie şi de ia graiă-l, adăugă el, glumeţ. Întorcându-se către conservatorii din spate şi fluturându-le o mână. Cât despre furia preaonorabilului antecuvântător, o înţelegea foarte bine» urmă mustăcind. Doar se aşteptase să vină iar la putere. Ba o dăduse şi în scris.

Cu această ultimă. Şi usturătoare săgeată, Daubeny sfârşf diatriba şi, aproape imediat, preşedintele Camerei anunţă suspendarea lucrărilor.

CAPITOLUL IX

DEZBATEREA

DECLANŞAREA OSTILITĂŢILOR descrise în paginile anutioare se produsese într-o vineri, şi cum Parlamentul nu funcţiona în următoarele două zile, până luni, când. Şi a redeschis porţile, S-a comentat copios înfruntarea lin. Ham – Daubeny. În legătură cu primul, circula păreţi i tot mai acreditată că făcuse o gafă imensă. Ţinuse într-adevăr un discurs epocal. Poate cum nu se mai auzise ut Camera. În

timp ce rivalul vorbise sub orice critică. L-ar în ce privea strategia, acesta din urmă se dovedise un a". I e când Gresham călcase yi străchini. Se ştie că în politică nimic nu e mai păgubitor ca lipsa de cumpăt Impulsivitatea compromite orice. Şi un om cu această inch ahnă – cum era domnul Gresham – nu putea să-şi asum: atribuţii înalte fără să-şi dea în petec. Dovadă, imprudenta sa cuvântare. Un altul în locul său – mai diplomat şi domol – ar fi ştiut unde să se oprească. Şi ar fi 1 nst mult mai câştigat.

Evident s-ar fi putut invoca. Teoria că oratorul care i, i pierde controlul de sine este pătruns de adevărul ce-l a para şi, prin urmare, arată sinceritate; pe când aceia care vorbeşte tihnit, fără să-şi iasă din fire, poate fi

De la greci.

suspectat de făţărnicie. Că lipsa de probitate ar fi preferată de caracterele irascibile, e foarte puţin probabil; dar că stăpânirea de sine constituie o cheie de boltă în activitatea oamenilor de stat, rămâne mai presus de îndoială. În politică se urmăresc rezultatele practice – uneori chiar în dauna adevărului. Cu alte cuvinte, se pune mai mare preţ pe o judecată limpede decât pe o inimă nepătată. Ce folos de un cal pur sânge, splendid ca înfăţişare, dac-o ia razna, şi nu în direcţia dorită, ori dacă nu se opreşte la ordin?

Domnul Gresham păcătuise de moarte, în primul rând fiindcă dăduse în vileag lucruri ce se cereau tăinuite şi, în al doilea, pentru că se opusese moţiunii către regină fără o prealabilă consultare a colegilor. Şi după aceste boacăne, mai se făcuse şi nevăzut, închizându-se în propria-i carapace cât a durat suspendarea dezbaterilor – adică sâmbătă, duminică şi întreaga dimineaţă de luni. În loc să convoace o întrunire cât de restrânsă în care să ceară opiniile şi ajutorul confraţilor, se întâlnise de vreo trei, patru ori cu lordul Cantrip; odată cu Palliser – ex-

ministrul finanţelor – şi la urmă cu domnul Ratler, căruia îi exprimase dorinţa ca liberalii să voteze moţiunea după cum le dictează convingerile.

Această ultimă ştire generă tot soiul de zvonuri în rândul adepţilor săi. Se şuşotea, de exemplu, că liderul lor avea să-i abandoneze; că-şi prezentase demisia ori că urma s-o prezinte. Unii mergeau mai departe, lămurind şi motivele gestului. Îşi dăduse seama de firea sa pătimaşă, care nu avea leac. Se căia de nefastele-i izbucniri. Era covârşit de aprige remuşcări. Şi aşa mai departe.

Luni dimineaţă se ivi însă un alt eveniment care merita luat în seamă: miniştrii de la putere ţineau o consfătuire. Aşa că atenţia tuturor şi, fireşte, imaginaţia, se îndreptară în această direcţie. Se zicea că întrunirea ieşise cu tărăboi. Că doi dintre demnitari îşi puseseră demisiile pe masă. Şi mai umbla vorba că pilda lor va fi urmată de mulţi alţi colegi, dacă proiectul de care se pomenise în treacăt va intra în vigoare. Toate acestea erau simple zvonuri, întrucât hotărârile unui conclav al miniştrilor sunt ţinute în mare secret sau, oricum, nu transpiră cu atâta iuţeală. Şi totuşi, cele două demisii de care se pomenise nu erau. Plăsmuiri. Lordul Drummond, ministrul apărării, şi domnul Boffin, ministrul comerţului, îşi părăsiseră posturile. Acesta din urmă îşi explică hotărârea chiar în acea după-amiază, în faţa parlamentaiilor reveniţi la dezbaterile din Cameră… Nu am intrat în guvern cu gândul să nimicesc biserica, declară dânsul cu voce patetică. De aceea, în loc să lovesc în ea, prefer să mă aşez în rând cu independenţii, nădăjduind că Parlamentul va judeca după cum se cuvine atitudinea pe care «im fost constrâns s-o adopt”.

Scurta sa explicaţie declanşă un ropot de exclamaţii şi, timp de zece minute, Boffin deveni un erou. Dar afurisitul de Daubeny nu scăpă din vedere să-i dilueze

efemera victorie deplângând, cu un patos încărcat de sarcasm, pierderea valorosului său colaborator. Era un truc demn de un tartor ca el, pentru că cel regretat îşi câştigase de mult reputaţia de incapabil.

Adevărata surpriză a zilei nu s-a datorat însă celor două demisionări, cât faptului că nu le-au urmat şi altele. Cum adică? se întrebau deputaţii uimiţi. Din douăzeci ori treizeci de înalţi dregători, câţi alcătuiau Cabinetul, numai doi luaseră poziţie? Şi mai cutezau să-şi spună conservatori! Cu câtă silă repetau amicii lui Ratler această denumire nemeritată: conservatori! Cei chemaţi să păstreze, prin însuşi apelativul ce şi-l dăduseră, datinile străbune erau gata să renege biserica, urmându-l orbeşte pe unul ca Daubeny! în indignarea sa fără margini, până şi Ratler parcă simţea că iubeşte biserica. Auzi dumneata, numai două demisionări, când de fapt se aşteptase la destrămarea întregului Cabinet! Oare cum puteau să mai slujească un guvern hotărât să distrugă biserica toţi acei conţi şi marchizi şi duci care se socoteau apărătorii tradiţiei? Să se rezume întreaga simţire şi probitate a demnitarilor zilei la un Boffin şi la lordul Drummond? Fără îndoială că da; iar toţi ceilalţi erau nişte Iude. Şi totuşi, era posibil să-şi vândă un drept câştigat prin naştere pe blidul de ciorbă ce-l primeau ca membri ai guvernului?

Cele petrecute în acea după amiază de pomină ajunseră iute la urechile preoţilor de ţară şi a boiernaşilor care veneau la răstimpuri în Londra, şi toţi le priviră cu aceeaşi revoltă simţită de liberalii pe potriva lui Ratler. În unele parohii din provincie, domnul Boffin, a fost trecut în rândul sfinţilor, deşi, dintre toţi miniştrii perindaţi la conducerea Angliei, niciunul nu avusese o faimă mai ştearsă decât fericitul canonizat.

După trădarea conservatorilor care nu putea fi scuzată, atenţia dezamăgiţilor se îndreptă către liberali. Ce

atitudine aveau să adopte aceia care se arătaseră în favoarea reformării bisericii, criticând, cu brutalitate, dominaţia episcopatului. Protestant? Se vor alătura opoziţiei, înâesni. Ndu-i succesul? Doar era limpede că reuşita lui Daubeny nu atârna de propriii adepţi, cât de liberali. Deal imin ieri aşa fusese dintotdeauna şi cu orice reformă propusă de guverne conservatoare. Şi. Veşnic se găsiseră nechemaţi să le pună în palmă ofranda, pe care o luaseră fără a se sinchişi de unde au primit-o. În fond, dacă adversarii se ofereau să le-o dea, pentru ce ar fi refuzat-o? Dar cum va reacţiona unul ca Turnbull de astă dată? Sau domnul Monk? Cu ce gânduri aşteptau amândoi reluarea dezbaterilor? Domnul Turnbull era considerat tribunul poporului – şi încă unul la modă. Spre deosebire de Monk care. Deşi vorbea de când lumea în numele celor mulţi, ba chiar pierduse. Şi un portofoliu apărându-le drepturile, nu se mai bucura de simpatia şi aderenţele de altă dată. Cu toate astea existau încă oameni, atât în Parlament, cât şi afară, care-l priveau ca pe cel mai cinstit şi patriot politician.

Dezbaterea a fost lungă şi furtunoasă, dar meritase osteneala de a fi urmărită, îndeosebi pentru virtuozitatea cu care mărimile tagmei conservatoare îşi netezeau /calea pentru înfăptuirea ce-o aveau în proiect. Începând cu primul şi până la ultimul vorbitor, toţi susţinuseră moţiunea către regină în forma iniţială, arătând totodată binefacerile reformei propuse. Astfel, se afirmă pe rând – şi în termenii cei mai convingători – că modificarea ce-o plănuiau era numai spre propăşirea religiei.

O naţiune înfloritoare şi cu un spirit lucid avea nevoie de o biserică activă şi bine gospodărită. Cât privea bogăţiile şi veniturile sale de acum, apologeţii reformei păreau cam dezorientaţi, neştiind să explice în ce chip vor fi folosite. Totuşi, asigurară adunarea că nimic nu se va

întreprinde în dauna religiei sacrosancte. O bună parte din fonduri vor fi puse la dispoziţia seminariilor, însă fără a fi păgubiţi prelaţii ale căror averi rămâneau neatinse, fiind apărate prin lege. Neîndoielnic că mulţi dintre clericii eu dare de mână – care şi-ar fi dăruit chiar şi viaţa din dragoste pentru sfântul lăcaş ce-l slujeau – vor întreţine de bunăvoie şi din buzunarele proprii biserica episcopală.

Din spusele oratorilor perindaţi la tribună reieşea că, în viitoarea rânduială a lucrurilor, preoţimea o va duce mai bine ca în trecut. Cât despre convieţuirea statului cu edificiul ecleziastic, aceasta era o formulă total perimată.

Odată ce biserica va fi smulsă de sub actuala supraveghere, putând să-şi aleagă şi să numească episcopii fără nicio imixtiune, se va simţi mai puternică. De altfel era de mirare cum îndurase atâta vreme aservirea sa către stat! Unii vorbitori îşi pledară cauza atât de perfect, încât lăsaseră aproape impresia că, prin ruperea bisericii de patronatul statal, de fapt nu se desfiinţa dominaţia episcopală ci, dimpotrivă, era. Repusă în drepturi depline.

Când, spre sfârşitul dezbaterilor, se ridică să vorbească şi Turnbull, care era sectarist, Ratler şi toţi ai săi avură certa senzaţie că partida era pierdută. Sau, mai precis, că rezultatul scrutinului va fi net în favoarea moţiunii către Coroană. Or tocmai de această majoritate, obţinută de opoziţie, atârnă triumful lui Daubeny şi rămânerea sa la putere.

Domnul Turnbull începu cuvântarea prin a mărturisi că, personal, nu avea nicio simpatie pentru primul ministru Daubeny. Aşa cum nicicând nu se apropiase cu sufletul de vreo căpetenie de stat. Deoarece experienţa îl învăţase să suspecteze pe fiecare conducător refuzându-i beneficiul ataşamentului şi încrederii. Cazul de faţă era, poate, mai special întrucât, dintre toţi politicienii pasibili de a sta în fruntea unuiguvern, domnul Daubeny i se părea cel mai

nepotrivit. Şi cel mai primejdios. Cu toate acestea propunerea de acum era prea meritorie ca să fie respinsă, indiferent de la cine venea în definitiv nu aşa se întâmplase cu toate reformele ce slujeau interesele naţiunii? Nu fuseseră adoptate ca urmare a unor rivalităţi între cârmuitori? De câte ori un guvern s-a agăţat de putere, vrând s-o păstreze cu orice chip. A recurs la ademenirea poporului, şperţuindu-l cu câte o lege. Iar cei mai mulţi au acceptat mita – un gest prin nimic neonest. Şi dânsul avea să facă la fel: va primi şperţuiala întinsă, fără să stea pe gânduri.

Domnul Monk, vorbitorul care-i urmă, mărturisi dintru început că nu va respinge moţiunea către regină pe motivul reformei la care se referea deoarece, personal, anticipase această măsură, considerând-o de multă vreme drept necesară. Şi cum nu voia ca posteritatea să-i atribuie vina d a-şi fi dat votul în favoarea menţinerii bisericii, patronata de stat, era obligat să-l dea onorabilului Daubeny.

Auzindu-l, Ratler se aplecă spre vecinul de bancă şi-i şopti ia ureche:

— Ştiam încotro va merge din ziua când Gresham a stăruit pe lângă zahărişi tul de Mildmay să-l ia în guvern.

— Toată povestiea-i o măgărie. Îi murmură Bonteen în chip de răspuns.

În cea de-a patra seară. Camera se împărţi în tabere, în vederea scrutinului, şi la numărarea voturilor se constată că Daubeny obţinuse cincisprezece buletine mai mult decât oponenţii.

Deci liberalii pierduseră, după cum presimţise Ratler, şi cei mai mulţi îl scoteau vinovat pe Gresham pentru înfrângerea suferită. Numai lui i se datora eşecul, fiindcă nu avusese judecată şi tact. Ca orice incriminare, şi aceasta se repercută asupra adepţilor domnului Gresham

care, de unde până deunăzi îl urmaseră fără cârtire, acum îl priveau înciudaţi şi bănuitori, ceea ce, evident, le slăbea unitatea de care aveau nevoie ca formaţie politică. De bună seamă nu toţi colegii îl bombăneau. Câţiva dintre ei îl adorau mai mult ca oricând. Atâta doar că puterea nu-şi trage seva din asemenea adoraţii.

Pe de altă parte, Ratler şi acoliţii săi convocară un sfat de trei zile, la capătul căruia ajunseră la concluzia că unicul om capabil să le mai asigure unitatea organizaţiei era ducele de St. Bimgay.

— Şi atunci care ar fi liderul nostru în Parlament? întrebă Bonteen plin de nedumerire.

La care onorabilul Ratler oftă din rărunchi în loc să-i răspundă. Urât se mai încurcaseră iţele, şi tare nu-i convenea soluţia la care trebuiau să recurgă. Şi totuşi, Gresham era singurul lider de ales în impasul de faţă. Afurisită treabă! Deoarece, aşa cum se ştie, liderul Camerei avea un rol decisiv în guvern, oricare ar fi fost aşa-zisul preşedinte al Consiliului de Miniştri.

CAPITOLUL X

SOŢUL ABANDONAT

PHINEAS URMĂRISE dezbaterile de pe băncile galeriei şi era foarte mâhnit de victoria conservatorilor. E drept, în campania electorală, pledase şi el pentru ideea reformei, dar o făcuse de pe poziţia liberalului cu concepţii înaintate, fără să-i treacă prin minte că ar putea fi preluată şi de opoziţie. Ca acum, când o văzuse biruitoare în mâinile adversarului, să-i apară ca o progenitură hidoasă şi născută înainte de vreme. Asistase la lucrările

Camerei ca spectator, şi nu vedea cum şi-ar schimba calitatea până la sfârşitul sesiunii în curs, deoarece judecătorul ales pentru anchetarea cazului său ajungea abia în ianuarie la Tankerville. Întârzierea nu ar fi fost o nenorocire dacă cercetările se încheiau în favoarea lui,

căci în proxima sesiune ar fi redevenit deputat, bucurându-se de privilegiile titlului şi uitând de sinistra păcăleală înghiţită în alegeri. Adevărata nenorocire ar fi survenit în cazul când investigaţia cerută nu-i aducea speratul câştig de cauză. Atunci realmente nu ştia ce va face. Timp de un an sau chiar doi, cât aveau să-i ajungă modestele fonduri, se va descurca într-un fel. Dar dincolo de acest interval se aşternea întunericul totalei nesiguranţe. Numai revenirea în Parlament putea să-l smulgă din beznă şi să-i redea perspectiva împlinirii ca om şi ca politician.

Crăciunul. Se hotărâse să-i petreacă la Dresda, cu lordul Brentford şi lady Laura. Le şi anunţase sosirea. Dar o chemare cu totul neaşteptată îl abătu de la programul iniţial, silindu-l să-l mai amine. Era vorba de o invitaţie pe care n-o putea refuza. Fiindcă venea de la Kennedy.

„9 noiembrie, Loughlinter

Sir, sunt informat printr-o scrisoare primită din Dresda că te afli la Londra, de unde vei întreprinde o călătorie în Germania, cu scopul de a-i face o vizită, de câteva zile, lordului Brentford. În consecinţă, te vei afla iarăşi în compania soţiei mele, lady Laura Kennedy.

Nu i-am înţeles şi niciun i-am aprobat încălcarea jurământului de căsătorie şi părăsirea căminului. Eu nu am îndemnat-o să plece. Dimpotrivă, am stăruit mereu să se întoarcă. Şi am făcut-o în ideea că, oricare ar fi sentimentele ce ni le nutrim unul celuilalt, are datoria să stea lângă mine, iar eu s-o primesc înapoi. Asta mi-a fost atitudinea, de care nu mă dezic nici acum. Dacă tribunalele englezeşti ar da dovadă de suficientă eficienţă şi omenie, aş obliga-o să se întoarcă la domiciliul abandonat, fiindcă păcătuieşte trăind în afara lui, aşa cum şi eu aş păcătui dacă n-aş forţa-o, prin mijloace legale, să facă ce se cuvine. După cum vezi, îţi scriu fără rezerve, trecând peste anii care ne-au despărţit. A existat însă o

anumită perioadă când ne cunoşteai foarte bine viaţa familială, şi în virtutea oi fac apel la dumneata.

De la plecarea soţiei mele nu am avut un singur prilej să-i comunic vreun mesaj printr-un prieten comun. De aceea, de când am aflat despre vizita ce i-o vei face la Dresda, mă urmăreşte cu insistenţă dorinţa de a te vedea spre a-i transmite o comunicare personală. Sănătatea mea şubrezită, cât şi traiul complet diferit pe care l-am adoptat fac aproape cu neputinţă o deplasare la Londra, în scopul de a-ţi vorbi. Drept care apelez la caritatea dumitale creştină, chemându-te la conacul meu pentru a discuta. Ca romano-catolic sunt convins că aperi legătura căsătoriei. Sau cel puţin nu-i concepi destrămarea din capriciul unei femei irascibile, care nu a fost şi nu este în stare să-şi motiveze părăsirea căminului şi renunţarea la ocrotirea soţului.

Am foarte multe să-ţi spun, şi vreau să cred că ai să vii. Nu-ţi pretind să rămâi multă vreme la minej deoarece nu îţi pot oferi niciun fel de amuzament în singurătatea de aici. Afară de mama, nu am pe nimeni în preajmă. De când m-a. Părăsit soţia mea am considerat că nu se mai cade să primesc oaspeţi ori să mai frecventez societatea. Aşa că duc o viaţă de văduv. Şi nu am prin ceisă te atrag. Să vânezi, nu se poate – pentru că nu mai dispun de personalul trebuincios. La fel, nici să pescuieşti. Nu fiindcă ar fi dispărut peştii – căci Dumnezeu tot îşi împarte darurile, oricât de netrebuiţi ar fi oamenii. Dar în noiembrie nu se pescuiaşite – după cât mi se pare. Deci venirea la mine nu va însemna o plăcere, ci numai îndeplinirea unei datorii creştineşti.

Al dumitale *Robert Kennedy*". i împăturind paginile, Phineas chibzui în ce fel să răspundă, deşi era conştient că nu avea decât o singură alternativă: să primească invitaţia. Fără discuţie, vizita va fi o corvoadă nesuferită. Însă nu

putea s-o evite. Drept aceea, trimise pe loc acceptarea, menţionând şi data venirii, după care îi scrise şi Laurei, prevenind-o de schimbarea ivită şi amânând cu o săptămână sosirea la Dresda. Iar în ziua când se încheiară dezbaterile, porni către Loughlinter.

Tot drumul până acolo vântură sumedenii de amintiri legate de prima şedere în Londra – acel episod ce păruse definitiv încheiat în anii petrecuţi în Irlanda şi, totuşi, atât de masiv ancorat în clipa prezentă, prin întâmplările şi trăirile ce le cuprinsese. Atunci o cunoscuse pe lady Laura şi pe moşierul spre care călătorea acum.

Întâia sa vizită la conacul Loughlinter nu o făcuse atât la invitaţia formală a lui Kennedy, cât la stăruinţele Laurei. Iar la câteva zile după sosire, îi vorbise de dragostea lui, pentru ca nobila domnişoară să-i anunţe logodna eu stăpânul domeniului unde se afla ca oaspete. Îşi amintea durerea pricinuită de parcă ar fi simţit-o deunăzi. Dar suferinţa şi deznădejdea dispăruseră destul de cu rând, şi devenise prietenul favorit al femeii care îl respinsese – o legătură neprihănită, din care lipsea orice urmă de pasiune, după asigurările Laurei. Deşi, ceva mai târziu, rând îi mărturisise că o iubeşte pe Violet Effingham, păruse grozav de rănită. După aceea. – sau poate înainte – ivise accidentul lui Kennedy, pe care-l scăpase de la piei re, – câştigându-i astfel prietenia. Însă o prietenie de suprafaţă, izvorâtă din pură obligaţie, şi care niciun a durat. Moşierul îi arătase gelozie, suspectând o dragoste vinovată între el şi Laura. Menajul lor începuse să scirţi le pe motivul acesta şi pe multe altele – cu toate că Adevărata pricină era îngrozitoarea nepotrivire ce-i dezbina şi care, până la urmă, le-a şi destrămat căsnicia, răpindu-le tihna şi satisfacţiile vieţii mondene pe care o. Duseseră înainte. Tot cam pe atunci ieşise şi. El din strălucitorul e. Idril londonez şi, o bucată de vreme, lady Laura şi Robert

Kennedy i se păruseră locuitorii altei planete. Ca acum să-i reîntâlnească pe fiecare în „parte şi să încerce o mediere între ei. Deşi, după intima sa convingere 7 sau poate numai impresie – tentativa era sortită eşecului.

Era noapte de-a binelea când trăsurica în care venise din Callender se opri la uşa conacului. Trecuseră şase ori şapte ani de la primul popas ce-l făcuse aici, şi cu toate astea nu uitase niciun detaliu.

Atunci voiajase cu Ratler, şi lady Laura îl dojenise pentru alegerea unei asemenea companii. Voia să-l vadă împresurându-se de alţi oameni, mai bine cotaţi în societatea înaltă şi cu ţeluri mai nobile. Şi-i împlinise dorinţa, alegându-şi prieteni numai din marea elită. Însă cu ce foloase? Astăzi un Ratler era cineva, pe când el, nimeni. Un alt amănunt legat tot de prima venire îl făcu să z. Îmbească. Doamne, cât îl mai frământase angajarea unui valet! Nu ştia dacă în lumea simandicoasă, unde avea să descindă, trebuia sau nu să apară escortat. Şi, după multe dureri de cap, tocmise, în fine, o slugă, pentru ca după aceea să-i fie ruşine de gugumănia făcută.

De astă dată nu avea însoţitor, nici bagaje arătoase, puşcă de vânătoare sau costum impecabil de munte. Dar îşi simţea inima la fel de grea. Atunci urma să-i declare Laurei marea lui dragoste, şi nu ştia cum s-o facă. Acum urma să-i consoleze soţul. Şi nu-l tăia mintea ce-ar fi putut să-i spună.

La uşă îl întâmpină un lacheu bătrân, îmbrăcat în negru, care-i propuse să meargă direct în camera ce-i fusese atribuită. Uriaşul hol care cândva fremătase de viaţă era pustiu şi neprimitor. Trăversându-l, se scutură înfiorat nu numai de aspectul său dezolant, cât şi de frigul ce-l străpunse. Instinctiv, îşi aruncă ochii la şernineul impunător. Era stins. Valetul îl anunţă că cina era pregătită pentru şapte şi jumătate.

— Doriţi cumva să vă schimbaţi ţinuta? îl întrebă el.

— Bineînţeles; zise Phineas. Şi cum trecuse de ora comunicată, îşi iuţi paşii spre cameră, unde găsi tot frig şi o atmosferă respingătoare. Căminul era îngheţat, şi o singură luminare aprinsă. Pe masa de toaletă mai existau sfeşnice, însă goale. Înaintea plecării, bătrânul mormăise ceva despre o cană cu apă caldă. Dar n-o mai aduse. Pentru Phineas era de necrezut ceea ce vedea. Atâtea lipsuri nu pomenise nici în perioadele sale de mare jenă financiară. Iar Kennedy era cel mai bogat deputat din Marea Britanie.

Zgribulit şi ca vai de lume, se îmbrăcă la mare ţinută şi porni din nou către hol, fără să ştie unde îl va întâlni pe amfitrion sau pe mama acestuia. În drum, trecu prin faţa mai multor uşi cunoscute care, cândva, şedeau deschise în lături, dar acum erau încuiate, parcă anume ca să blocheze pătrunderea în încăperile din spatele lor. Şi amănuntul imprima un plus de tristeţe interiorului sumbru. Ajuns la parter, se pregăti să aştepte în hardughia îngheţată. Însă valetul, aflat la pândă, îi ieşi înainte, conducându-l într-un salon mai retras. Aici îl informă că sănătatea domnului Kennedy nu-i permitea să cineze la ore atât de târzii, aşa încât luase masa de unul singur, cum o va face şi prea onoratul oaspete, după care va fi primit de stăpânul casei. Auzindu-l, Phineas se aprinse la faţă de furie. Cum îşi permitea Kennedy să-l desconsidere în halul acesta, după ce-l obligase să facă un voiaj aşa de lung şi de incomod, numai în interesul lui? Nu era cazul să plece imediat, fără să mai dea ochii cu el? Dar în secundele următoare îşi aminti de ţicneala ce i-o atribuiau colegii la Londra; de felul cum î.1 căinau pe şoptite. Şi se domoli, aşezându-se să mănânce.

Atâta doar că nu prea avu ce. La început i se aduse un peşte alb, fleşcăit, de un soi cu totul incert; apoi o

friptură care, în mod cert, era de vacă; iar la urmă, o tartă strivită, cumpărată, probabil, de vizitiul trăsurii de la cofetăria din Callender. Ca băutură, i. Se dădu vin *de* Xeres, însă cu mare zgârcenie. Se pusese pe masă şi o sticlă de Claret \ pe care Phineas, deşi nepretenţios la vinuri, nu-l mai atinse după o sorbitură. Şi eu toate că dăduse paharul de o parte, valetul închiondorat, care nu-l părăsi o secundă, se tot oferea să-i mai toarne, ca şi când prin asta îi apăra lui Kennedy faima de amfitrion ospitalier. Numai că bătrânelul nu era singurul vinovat de ceea ce latinii denumeau „*tenuis ratio saporum*". Există gazde cu mari pretenţii care, în loc să-şi îndestuleze musafirii cu de-ale gurii, încearcă să le ia ochii cu vesela de argint şi cu paharele de cristal etalate pe masă. Noroc că Phineas nu era un mâncău şi nici băutor, încât nu l'ăcuo tragedie din cauza bucatelor pricăjite ce i-au fost puse în faţă. Gustă absent din peştele fad, se înfruptă cu nădejde din friptura destul de acceptabilă, înghiţi un dumicat din tarla boţită şi consideră cina încheiată, fără să manifeste nemulţumire. Dar când, la sfârşit, valetul îl îmbie încă odată cu detestabilul Claret, îi porunci enervat să-i aducă un pahar cu bere. Moşuleţul ieşi şontâc, şontâc, din salon şi, după puţin, se întoarse cu un degetar de alcool care, în limba sa scoţiană, se chema „usquebough". [4]Bucuros de picătura de whisky, musafirul renunţă la bere şi o dădu pe gât, după care se ridică aşa brusc de pe scaun, încât lacheul pierdu curajul să-l mai piseze cu faimosul vin roşu. Sau poate o aluzie tot strecură, deşi foarte discretă, întrebându-l cu ochii la sticla de Claret:

— Nu mai zăboviţi chiar deloc? Vreţi să-l vedeţi acum pe conaş?

— În momentul acesta, îi răspunse Phineas categoric.

Aşa că porni, în urma bătrânului, traversând holul cel

4 Un sort de whisky scoţian.

mare, apoi luând-o pe un culoar dosnic, pe care nu-l străbătuse în vizitele anterioare, până ajunse în dreptul „camerei castelanului”, cum i se spusese dintotdeauna. Şi într-adevăr înăuntru îl aştepta Kennedy.

Dar, vai, în ce hai arăta! Cunoscându-i vsrsta, Phineas calculă la iuţeală că nu împlinise cincizeci de ani. Şi totuşi părea de şaptezeci. De când îl ştia fusese slab, însă acum era numai. Piele pe os. Păru-i. Albise aproape complet, şi se cocoşase atât de grozav, încât, deşi făcu doi, trei paşi. Venind să-l întâmpine, s-ar fi zis că nu. Şi dăduse osteneala să se îndrepte din şale.

— Mă găseşti mult schimbat, nu-i aşa? rosti el.

În faţa unei transformări atât de izbitoare, ar fi fost ridicol să-l contrazică, drept care Phineas îndrugă o formulă de compromis, exprimându-şi regretul că era suferind.

— Nu trupul mi-este bolnav, ci sufletul, domnule Finn. Şi asta din cauza ei, bombăni moşierul. Numai ea m-a nenorocit. Viaţa mea nu-i uşoară, cum nici obligaţiile ce mă apasă. Din clipa când ne-am căsătorit, am socotit-o carne din carnea mea şi sâng e din sângele meu. Or atunci te întreb: pot renunţa la carnea şi la sângele meu, ştiind că nu se află sub veghea dumnezeiască, ci în ghearele necuratului? Mai pot avea pic de linişte? De-aş fi dus-o la groapă, înduram resemnat lovitura. Dar mai întâi spune-mi, eşti mulţumit de găzduirea ce ţi s-a dat?

— Cum. De un, minţi Phineas.

— Nu am pretenţia că la conacul Loughlinter se mai simte cineva ca înainte. Cum ar putea un bărbat părăsit de nevastă să îngrijească de oaspeţi după cum se cuvine? Mi-e jenă să privesc şi un prieten în ochi, zise, acoperindu-şi faţa cu palma, ca să ascundă, chipurile, ruşinea ce o resimţea.

Phineas îl urmări ca trăsnit, deşi nu ar fi putut

preciza ce îl descumpănise mai tare: gestul absurd pe care-l schiţase ori substratul melodramatic al afirmaţiei.

— Cu ce i-am greşit ca să mă părăsească? îşi urmă Kennedy văicăreala. I-am fost necredincios? Am lovit-o vreodată? Am speriat-o prin cuvinte brutale sau obligaţii prea grele? Nu i-am împărtăşit orice gând şi intenţie? Na am considerat-o parte din fiinţa mea, atât în viaţa de aici cât şi în aceea mai dreaptă, spre care mergem cu toţii? Nu i-am dat numele meu? Şi atunci, pentru ce a plecat? Ce a determinat-o să mă abandoneze? Dumneata ştii, domnule Finn?

Înşirase aproape o duzină de întrebări, nu cu pretenţia de a primi o ripostă la fiecare, ci folosise interogaţia doar ca un mijloc de a-şi potenţa dramatismul. Totuşi, la ultima dintre de aştepta un răspuns, după impresia lui Phineas. Şi Kennedy i-o confirmă aproape imediat, repetând-o cu voce scăzută, nerăbdătoare, cu faţa strâmbată de o crispare vicleană şi cu un ochi mai închis, ce-i dădeau, la un loc, un aer grotesc.

— Dumneata ştii pentru ce m-a lăsal nu-i aşa? spuse el repezindu-şi bărbia înainte.

— Presupun că nu a fost fericită, bâigui încurcat.

— Fericită! îl îng înă latifundiarul ironic. Dar cine îi dădea dreptul să aspire la fericire? Se aşteaptă careva dintre noi s-o afle aici, pe pământ? Nu se ştie c-o dobândira numai pe lumea cealaltă? declară el patetic, înălţând mâna stângă spre tavan. Şi la urma urmelor, pentru ce n-ar fi fost fericită? Ce-ar fi dorit să aibă? S-a pronunţat vreodată împotriva mea? Aş vrea să mi-o spui, domnule Finn.

— Cu dragă inimă aş face-o. Numai că n-am auzit de la ea decât că nu vă potriviţi ca temperament.

— Bănuiam într-o vreme că dumneata ai povăţuitlo să plece, zise celălalt, încercând să-l tragă de limbă.

— Niciodată! negă Phineas cu tărie.

— Ţi-a mărturisit dinainte ce intenţii nutrea? îl iscodi mai departe.

— Mi-a anunţat hotărârea ei după ce o luase şi căpătase consimţământul lordului Brentford. Dar ştiam că este nemulţumită.

— Cum adică nemulţumită? Şi pentru care motive? Când făceam exact ce-i căşuna ei. Nu ţi-a interzis, cu de la sine putere, să cinezi cu mine, în Londra? Din ce cauză? Nu am priceput niciodată. Însă n-am contrazis-o. E drept că i-am atras luarea aminte când comitea o greşeală gravă. Ceea ce mi se pare perfect normal. Doar cine era s-o înveţe de bine dacă nu soţul ei? Aaa! De-aş fi fost un amic oarecare, şi nu bărbatul cu cununie, mi-ar fi îngăduit să-i spun tot ce vreau. Fiindcă vezi dumneata, femeii nu-i place jugul căsătoriei. Acceptă să-l poarte doar ca să facă o partidă. Aici e coada satanei. E o lucrare diavolească. Oare un preot n-ar fi în stare s-o readucă pe calea cea bună?

— Nu cred, murmură Phineas.

— Nici eu, i se alătură Kennedy. Numai frica de Dumnezeu îţi arată drumul cel bun. Şi când femeia este prea înfumurată ca să ceară ajutorul divin, o ia diavolul în primire, îndemnând-o numai la rele. Exact cum s-a întâmplat şi, cu Laura. În loc să meargă cu mine la vecernia de duminică, se ducea la petreceri drăceşti, în casă la taică-său.

Phineas ar fi vrut să-i răspundă că aşa numitele... Petreceri drăceşti” nu fuseseră altceva decât nevinovate reuniuni amicale, la care şi el luase parte, şi unde se discuta doar politică. Nu interveni, însă, pentru că tot nu l-ar fi convins şi fiindcă celălalt nici nu-i dădu pas, urmându-şi neabătut peroraţia:

— De cum am văzut că nesocoteşte poruncile Domnului, pângărind ziua de Sabat, am ştiut că vom

ajunge aici…

— Mă scuzaţi, domnule Kennedy, se interpuse Phineas. Vorbind pe tonul cel mai spăsit, dar după mine, soţul nu este îndrituit să impună consoartei concepţiile sale religioase. Sau în ipoteza că este foarte rigid în această privinţă, bine ar fi ca înaintea căsătoriei să verifice dacă aleasa nutreşte aceleaşi vederi.

— Ai pronunţat cuvântul rigid? sări moşierul ca ars. Mi se pare impropriu, domnule Finn. Fiindcă aici nu e vorba de rigiditate. Ci de supunere faţă de pravila sacră.

— Bine, dar oamenii mai pun la îndoială această pravilă…

— Dac-o pun, sunt damnaţi, ripostă celălalt vehement şi ridicându-se de pe scaun., Sunt afurisiţi pe vecie.

— Poate femeii nu-i place să audă că e damnată, observă musafirul zâmbind abia perceptibil.

— Niciun i-am spus-o, se replie Kennedy. Te rog să mă crezi. Şi niciodată nu am atins-o cu o vorbă. M-am purtat cum nu se poate mai omenos. De câte ori avea o migrenă, şedeam neclintit lângă ea, şi nu ştiam în ce chip s-o mai îngrijesc. Nu şi-a exprimat o dorinţă pe care să nu i-o duc la îndeplinire. Iar când vedeam că nu-i în apele ei, alegeam, la rugăciunea de seară, parabola cea mai scurtă – spre marea nemulţumire a maică-mii.

Această ultimă afirmaţie părea de necrezut pentru Phineas. Oare Kennedy nu-l minţea? Fiindcă nu era verosimil ca o fiinţă omenească – fie şi o mamă bătrână – să prefere o poliloghie unei parabole scurte, afară de preoţi, bineînţeles. Absorbit de reflecţie, nu-şi urmări partenerul câteva fraze, ca după un timp, să-i audă din nou întrebarea de la început:

— Spune-mi, domnule Finn, chiar nu ştii de ce m-a lăsat?

— V-am mai dat un răspuns în această privinţă, şi nu

am nimic de adăugat.

— Totuşi, a existat un timp când credeam că ea…

— Nu aveţi ce să credeţi în afară de ce vă declar, i-o reteză Phineas cu fermitate, de teamă ca un cumva sărmanul descreierat să-i arunce o trăsnaie care l-ar fi jignit. A plecat, urmă el, deoarece şi-a dat seama că nu putea să vă facă fericit…

— Dar nici nu-i ceream acest lucru. Cum nu-l pretind nimănui. Voiam doar s-o văd că-şi împlineşte îndatoririle. Dumneata ai iubit-o cândva, nu-i aşa, domnule Finn?

— Da, am iubit-o, recunoscu prompt. Însă pe vremea când se numea lady Laura Standish.

— Exact, exact! făcu celălalt. Şi nu văd nimic nefiresc în asta. Dar când a existat o dragoste între două fiinţe, bine ar fi ca acestea să se ocolească pe urmă. Aşa consider că se cuvine… Şi nu fiindcă m-ar chinui gelozia…

— Sper că nu, rosti Phineas apăsat.

— De aceea, nu văd ce rost ar avea să baţi atâta cale, până la Dresda, ca s-o vizitezi. La ce ar servi osteneala? Mai cuminte ar fi să rămâi pe loc, domnule Finn. Aşa gândesc eu. Nu e decent ca un bărbat neînsurat să traverseze jumătate din Europa pentru a vedea o doamnă despărţită de soţ… pe care a mai şi iubit-o cândva. Da, da. A iubit-o. E deplasată şi condamnabilă intenţia dumitale. Şi, în consecinţă, îţi cer să renunţi la ea.

Aşadar Kennedy îl păcălise într-un mod grosolan, se gândi Phineas. Chemându-l sub pretext că vrea să-i dea o solie, acum profita de buna-i credinţă, interzicându-i vizita dintr-o gelozie smintită. Auzise că nu mai este întreg la minte şi, ca atare, nu avea sens să se înfurie. Totuşi obsei vase că nebunia lui nu era într-atât de avansată, încât să nu îi pretindă un răspuns net. Pe care trebuia să i-l dea.

— Lady Laura Kennedy locuieşte împi eună cu tatăl dumneaei, vorbi cu cel mai desăvârşit calm.

— Cu ramolitul ăla! Pfui! exclamă Kennedy în semn că nu l-a convins argumentul.

— Repet: lady Laura locuieşte împreună cu tatăl dumneaei şi eu mă duc în casa lordului Brentford.

— Dar cine ţi-a scris şi te-a poftit? îl întrebă închizând iar din ochi şi boţindu-şi chipul.

— Lady Laura, admise Phineas fără codeli.

— Va să zică soţia mea. Dumitale îţi trimite invitaţia, pe când mie nu-mi răspunde un rând la repetatele apeluri. Şi asta-i soţia mea! Femeia cu care mi-am unit viaţa înaintea lui Dumnezeu şi de care nicio pravilă omenească n-a izbutit să mă rupă. Deci ea soţ al Laurei Kennedy îţi cer să renunţi la vizita proiectată, spuse, urnindu-se de pe scaun şi apucând vătraiul în mână. E drept că scaunul lui era lângă şemineu, şi poate voia să scormonească jarul. Oricum, după felul cum şedea încovoiat, cu vătraiul în mâna dreaptă şi cu privirea aţintita asupra musafirului, era greu să deduci ce gânduri avea. Însă cum Phineas îl credea nebun, şi deci în stare de orişice, se ridică binişor în picioare, observându-l cu atenţie. Pe moment, vătraiul o luase în jos – despre asta nu încăpea îndoială; iar pe măsură ce Phineas se deşirase din jilţ, îl văzu îndreptându-se înspre cămin şi, în cele din urmă, înfipt printre cărbunii aprinşi. Într-adevăr, Kennedy aţâţa focul. Totuşi, vizitatorul rămase încredinţat că alta-i fusese. Intenţia la început.

— După cele vorbite, sunt sigur că ai renunţat la gândul călătoriei, îi zise după ce se reaşeză.

— Vă înşelaţi, îi ripostă Phineas. Voi pleca ia Dresda. Şi dacă aveţi de trimis un mesaj, daţi-mi-l să i-l duc.

— În cazul ăsta vei fi acuzat de adulter, iar de serviciile unui păcătos ca dumneata mă lipsesc, erupse Kennedy ca un vulcan. Din ziua când te-am întâlnit am ştiut că eşti un închinător la zei, odraslă nemernică a lui Apolo. Şi cu toate astea, în ce rătăcire am căzut! Nu

trebuia să primesc în casă un idolatru, un ins care se preface a crede că într-o fărâmă de pâine stă trupul lui Dumnezeu. Un papistaş şi un făţarnic, necredincios ţării şi Mântuitorului său. Nu trebuia să cedez rugăminţilor *ei*, ci să-ţi închid uşa, după cum mă îndemna sufletul. Fiindcă dumneata eşti capul tuturor răutăţilor. De la dumneata ni se trage nenorocirea. Şi dacă *ea* trăieşte azi în surghiun, să-i porţi îndoit păcatul pe suflet.

În vreme ce moşierul îl acoperea cu injurii, Phineas chibzuia la ce avea de făcut. În primul rând trebuia să-i dispară cât mai grabnic din faţă, iar în zorii zilei, şi din conac. Neîndoielnic, prezenţa lui îl iritase la culme, deşi, judecându-i întregul comportament, era limpede că nefericitul o lua razna în orice împrejurare. E drept, îi mai suflase unul şi altul că „bietul Kennedy s-a ţicnit*, însă în maniesa în carp se vorbeşte despre câte un prieten care a ieşit pentru o vreme din tiparele vieţii obişnuite. Dar în realitate omul înnebunise, devenind de-a dreptul primejdios.

— Ar fi timpul să punem capăt discuţiei şi să vă spun noapte bună, rosti Phineas pregătindu-şi retragere va.

— O clipă, domnule Finn. Îl reţinu celălalt.

— Mă rog, ce doriţi?

— Sper că nu vei adânci răul pe care l-ai şi făcut.

— Aşa ceva garantez că n-o să se întâmple.

— N-ai să-i repeţi spusele mele…

— Nici măcar un cuvânt care i-ar da de înţeles că-i nutriţi mai puţină consideraţie decât cea meritată.

v-Atunci poţi pleca, îl concedie sec.

— Noapte bună, zise vizitatorul, ieşind glonţ pe uşă.

Era devreme – încă nici ora nouă – şi totuşi nu-i rămânea altceva de făcut decât să se culce. Dibui drumul până în holul cel mare, iar de acolo, pe scară, spre camera lui. De cum intră, văzu că nu se aprinsese focul, deşi era o

noapte rece şi umedă. Se duse la fereastră şi o deschise, cu gândul că poate avea să audă cascada Linter, al cărei ropot nu îl uitase nici azi. Îl izbi întunericul ca de păcură, forfecat de un vânt ascuţit, şi frigul igrasios, de noiembrie. Atmosfera era lugubră. Dar în ciuda ei s-ar fi strecurat din conac până la capătul povârnişului unde poposise odinioară cu Laura Standish. Renunţă însă la idee, de teamă ca un cumva la întoarcere să găsească uşa de la intrare încuiată, rămânând astfel pe dinafară. Închise geamul şi sună clopoţelul, după valet. Aşteptă un răstimp şi repetă chemarea. Într-un târziu apăru, în fine., şi bătrânelul.

— Ai putea să-mi aduci un ceai?

Valetul scutură capul în sens negativ, explicând mai pe urmă că, la ceasul acela, nu avea unde să fiarbă apa.

— Dar gustarea de dimineaţă mi-o poţi aduce la şapte iar la puţin după aceea pot avea o trăsură sau orice vehicul cu care să ajung în Callender?

Valetul clătină şi mai viguros capul, înspăimântat parcă de enormitatea pretenţiilor auzite.

— Atunci ştii ceva? îl luă Phineas din scurt. Du-te şi spune-i stăpânului că de micul dejun mă pot dispensa fără niciun regret, dar insist să-mi pună la dispoziţie mijlocul necesar de transport.

Abia a doua zi dimineaţă primi cuvenitul răspuns – sub forma unei gustări amărâte şi a unui faeton tras la scară. Plecă fără să mai dea ochii cu Kennedy. Şi nici pe maică-sa nu o văzu. Iar în marea sa grabă de a scăpa da conacul nesuferit – care cu vremea avea să devină» probabil, sinistru – renunţă să facă măcar câţiva paşi peste pajiştea ce ducea la îndrăgita cascadă.

CAPITOLUL XI

SOŢIA PRIBEAGĂ

LA ÎNTOARCEREA în metropolă, se achită mai întâi

de o promisiune făcută tinerei lady Chiltern care, auzind de vizita sa la conacul Loughlinter, îl rugase s-o informeze asupra sănătăţii cumnatului ei. Şi iată ce-i scrise:

„L-am găsit pe Kennedy bântuit de gânduri întunecate, de fixaţii şi ciudăţenii vecine cu nebunia, deşi nu dement declarat, după umila-mi părere. Nu cred că lady Laura mai poate fi îndemnată de amici sau de rude să se întoarcă la el. Din cât mi-am dat seama, e robit de două idei. Prima., de a sluji o religie neîndurătoare. A doua, să strângă bani. Am avut o singură întrevedere cât se poate de neplăcută".

După expedierea mesajului, mai rămase două zile la Londra, participind – pe cât i-o îngădui scurtul răgaz – la revolta stârnită de odioasa purtare a lui Daubeny şi de succesul ce-l repurtase. Iar a treia zi, porni spre Dresda.

7 – întoarcerea lui Phineas Finn

97

96

Oraşul i s-a părut curat, plăcut şi ceea ce îl izbi îndeosebi, ca de altfel pe orice străin la prima sa vizită, a fost natura localnicilor – oameni aglomeraţi de treburi, şi totuşi veseli şi extrem de prietenoşi. O atmosferă aşa de îmbietoare se întâlneşte rar în orice ţară din Europa şi cu atât mai puţin în Germania. În Leipzig, de pildă, domneşte acelaşi freamăt ca în Dresda; în schimb populaţia este izolată şi rece. Vienezii, din contră, sunt foarte petrecăreţi deşi, lucru bizar, străzile lor poartă pecetea melancoliei, în München există ospitalitate şi voie bună, însă lipseşte larma activităţii cotidiene. Frankfurt e atrăgător şi plin de agitaţie, dar îmbâcsit şi parcă duşman declarat al distracţiei. Spre deosebire de Dresda, unde voioşia tronează la loc de cinste, aşa încât, dacă nobilul Brentford ar fi părăsit Anglia în căutarea unei existenţe tihnite şi mondene, nu putea să aleagă un colţ mai prielnic şi. Poate

nicio locuinţă mai agreabilă.

Şedea la marginea dinspre miază noapte a oraşului, într-o casă cuprinsă şi împresurată de o grădină imensă. Numai că în situaţia lui specială – de surghiunit împreună cu fiica sa – oricare din centrele mai sus înşirate nu l-ar fi încântat, fiindcă nu se vedea cu nimeni şi nu îl interesa societatea locală. Despre Dresda. În sine, recunoştea doar două caracteristici: că era prea friguroasă în sezonul de iarnă, şi prea călduroasă în timpul verii. Iar el detesta şi gerul şi canicula. Însă cum ajunsese la definitiva concluzie că toate aşezările urbane şi însăşi viaţa nu însemnau decât inepuizabile surse de neplăceri, rămăsese pe loc, nemulţumit de climă, de oameni, şi bombănind aproape tot timpul.

Abia la uşa impunătoarei lui reşedinţe îl încolţiră îndoielile pe drumeagul Phineas Finn. Nu cumva greşise venind să-l vadă pe Brentford, cum se întâmplase şi văzitându-l pe Kennedy? Adevărat, prietenia cu venerabilul lord îi adusese mari împliniri, dar cunoscuse şi crize puternice. Iar fericirea pe care o simţise adesea în casă la el nu izvorâse dintr-o afecţiune faţă de lord. Cum avea să reacţioneze dacă-i va face aceeaşi primire ca şi zănatecul ginere de la care se întorcea? Perspectiva nu era imposibilă, fiindcă Brentford avea „talentul” de a fi distant şi respingător cu semenii. Or dintre toate metehnele date omului, e ştiut că de asta se dezbară cel mai târziu.

Deşi bântuit de temeri, sună la uşa de la intrare. Călătorise o noapte întreagă, şi-l pătrunsese frigul până în măduva, oaselor. De la oprirea în Leipzig, unde se prevedea un popas de douăzeci de minute pentru a se lua o gustare – dar în realitate stătuseră doar cât să înghită o cafea – nu mai băgase nimic în gură. Şi cum de atunci trecuseră ceasuri, i se făcuse foame. Poate mai nimerit ar fi fost să tragă la un hotel, să mănânce pe săturate şi abia

pe urmă să-şi vadă prietenii, se socotea el după ce sunase. Ca aproape imediat să se trezească într-un hol spaţios, împresurat de o ceată de servitori, printre care recunoscu şi un lacheu de la Saulsby. Prea mult răgaz nu avu pentru alte observaţii, fiindcă niciun intră bine şi Laura i se aruncă în braţe. Venise fugind să-l întâmpine şi, înainte de a apuca s-o privească, îşi lipise obrazul de buzele lui, strângându-i, în acelaşi timp, mâinile.

— Oo, prietenul meu! îi spuse cu voce tremurătoare. Ce bun ai fost că ai venit!

După această primire îl conduse într-o cameră mare, unde se aranjase o masă cu micul dejun, alături de un şemineu englezesc, în care ardeau buşteni.

— Cât de înfrigurat oi fi şi cât de flămând, continuă Laura. Vrei să mănânci acum ori mai întâi să te schimbi? Te rog de la bun început să te simţi ca în familie, să te porţi ca un frate cu o soră, fără urmă de protocol, îi zise cu acelaşi glas strangulat de emoţie. Şi din nou îl prinse de mână.

Phineas încă un o privise în faţă şi se ferea să o facă, fiind convins că avea s-o vadă plângând. Îi spuse, deci, uitându-se în altă parte că ar vrea, dacă e posibil, să facă întâi o baie.

— Cum de un, îi răspunse cu aceeaşi neţărmurită solicitudine. Atunci, te conduc în odaia unde ai să stai. Şi ţi-aş căra cu mâna mea apa fierbinte în cadă, de un aş şti că e de pe acum umplută. Dar spune-mi, cât vei întârzia? O jumătate de ceas?

— Cam aşa, zise el.

— Foarte bine. Am să te aştept. Şi ai prefera ceai în locul cafelei ori laptelui, nu-i aşa?

— Se înţelege că ceai.

— Ţi-l voi pregăti eu. Papă Coboară întotdeauna cam în jurul orei două. Aşa că vom avea toată dimineaţa la

dispoziţie ca să vorbim. Vai, Phineas, cât de mare plăcere îmi face să-ţi aud iarăşi glasul. Ai fost la domeniul Loughlinter?

— Da. Am trecut pe acolo.

— Câtă mărinimie din parte-ţi! Dar acum nu îţi pun întrebări. Le las pentru mai târziu. Te previn că aici nu avem şemineuri în dormitoare şi va trebui – să te mulţumeşti cu căldura dată de sobă. Şi să nu zăboveşti peste o jumătate de oră. Fiindcă o să-mi fie greu să te aştept.

Dar în ciuda rugăminţii ei de a se grăbi, ajuns în cameră, se aşează cu spatele spre soba încinsă, ca să cugete un răstimp. Trecuseră doi ani de când n-o mai văzuse pe această femeie şi despărţirea lor înseninase mai curând un memento al vechii prietenii, decât o manifestare de afecţiune. Cu puţin înaintea plecării sale în Irlanda, când amiciţia nu părea complet destrămată, Laura ti anunţase hotărârea de a-şi părăsi soţul, dar o făcuse din datorie şi ca o măsură de autoapărare. Fiindcă numai aşa putea să-şi explice atitudinea ce-o adoptase pe tirmă când, revenită la viaţa mondenă din Londra – pe care Phineas o cunoştea pe de rost – devenise ostilă sau, oricum, se înstrăinase. De câteva ori îi spusese cuvinte grele, acuzându-l de nepăsare şi lipsă de suflet. În locul măgulirilor de altă dată, care inc întă bărbaţii, îi arăta o răceală de gheaţă, deşi mai săpa aluzii răutăcioase la căldura sentimentelor lui de odinioară. Distantă, plină de imputări, se vedea că doreşte s-o rupă cu ce a fost. Dacă o dată îi respinsese iubirea, în cele din urmă părea să-i retragă şi amiciţia. Oare ţinuse vreodată la el? se întrebase contrariat, fără a putea să-şi dea un răspuns.

Ca acum, revăzând-o şi cântărindu-i purtarea, să i se desluşească adevărul. Şi cheia întregii enigme i-o oferea felul cum îl primise. Cu câtă duioşie şi naturaleţe îl

întâmpinase! S-ar fi zis că-l aştepta de când lumea, ca o femeie inimoasă şi devotată. Văzându-l, prima ei grijă fusese să-i dea îngrijirea de care avea nevoie: să-l vadă într-o cameră. Încălzită, să îl hrănească, să-i asigure tihna. Fie-i cât de amărât sufletul sau cât de răsfăţat de iubire, femeia cu adevărat credincioasă nu uită că un drumeţ care a călătorit pe o noapte de iarnă e rebegit şi înfometat, şi sare fericită să-l îngrijească. A-şi vedea bărbatul iubit ospătându-se, stând confortabil în jilţ şi odihnindu-şi picioarele în papucii de casă, înseamnă o încântare pentru femeia ce-l îndrăgeşte.

Rechemând clipe de mult trecute şi cele abia perindate, Phineas îşi dădu seama că Laura îl iubea. Îl îmbrăţişase la venire, îi întinsese obrazul să i-l sărute, îi strânsese mâinile, se agăţase de el. Demonstrând prin toate acestea că simpla-i prezenţă o făcea fericită chiar în nenorocirea ce-i fărâmase viaţa. Un altul în locul lui poate s-ar fi simţit flatat de efuziunea pe care i-o arătase. Dar cu caracterul pe care-l avea, ar fi fost de neconceput această senzaţie. Păcătuia prin alte scăderi, pe care şi le recunoştea singur. Ştia, bunăoară, că are o mare doză de slăbiciune şi tot atâta nehotărâre; că nu e destul de energic, şi nu şi-a definit încă un ideal. Însă de vanitate nu suferea. Într-adevăr, fusese iubit de femei, şi dragostea lor îi adusese când fericire, când deznădejde. Dar niciodată nu îşi făcuse un titlu de glorie din cuceririle amoroase. Cum se întâmplă şi cu Laura Kennedy. Îşi aminti că-l rugase să se simtă ca în familie, considerându-se frate şi soră. Şi pentru asta îi mulţumi.

Abia atunci se gândi şi la înfăţişarea ei. De fapt prea mult nu o privise, însă din puţinele ocheade aruncate observase că e veştedă şi obosită, că se înăsprise la chip. Pierzând orice urmă de frumuseţe. Bineînţeles că aceste prefaceri nu-i alterau cu nimic sentimentele pe care i le

nutrea. Dar le constatase cu nespusă mâhnire. Când o întâlnise, cu ani în urmă, era o domnişoară prezentabilă, fără trăsăturile dulci şi feminitatea unei Violet Effingham, totuşi, proaspătă, atrăgătoare, strălucind de sănătate şi tinereţe. Ca vârstă, erau cam de un leat. Amândoi împliniseră

— La mică distanţă – treizeci şi doi de ani. Dar în vreme ce el se simţea încă în plină juneţe „pe Laura n-o mai putea socoti o femeie primăvăratică.

Pândindu-i paşii, îl auzi coborând scările şi veni din nou să-l întâmpine.

— Acum te rog să te aşezi la masă, îl îmbie grijulie, şi să te obişnuieşti – dacă poţi – cu ritmul de viaţă de aici, unde toate se fac mai încetinel, de-ţi cam dau programele peste cap. Gara din Leipzig e groaznică. Ştiu. Se serveşte cafea. Şi chiar bună. Dar ce folos de calitate, dacă nu ai timp să o bei? Trebuie să guşti din omletă… E poate singurul lucru făcut aici mai bine ca în Anglia… Şi cârnaţii sunt delicioşi. La noi nu lipsesc de pe masă, deşi musafirii germani nu-i ating. Vrei un cotlet, nu-i aşa? Eu am luat micul dejun acum un ceas, fiindcă am vrut să fiu liberă, ca să te servesc. N-aş fi crezut să mai existe în viaţă ceva care m-ar putea bucura. Şi iată-mă fericită, văzându-te aici! Vai, câte avem să ne spunem! Ţii minte ultima noastră convorbire… când urma să pleci în Irlanda?

— Bineînţeles.

— O, Doamne, cât de stranii mi se par toate, când mă întorc cu gândul în urmă. Cred că ai uitat împrejurările în care ne-am cunoscut… Eram la Onorabilul Mildmay când te-am poftit la noi. Barrington îmi şoptise că eşti foarte inteligent. Îţi mai aminteşti?

— Cum de un.

— Atunci a început totul. Şi când privesc la ce a fost, mi-e foarte greu să discern unde am greşit şi unde nu. Dar

probabil am comis erori grave, pentru că altfel nu pătimeam atâta.

— Suferinţa vine şi fără s-o meriţi, încercă Phineas s-o mângâie.

— Se poate. Însă nu şi în cazul meu. Dacă ai chef să fumezi, aprinde-ţi ţigara, îl îndemnă văzându-l că se codeşte. Papă nu pune piciorul aici, şi chiar de-ar intra, nu se formalizează. În maximum două zile ne vei cunoaşte felul de viaţă şi-ţi vei da seama că poţi să faci orişice. Şi-acum vorbeşte-mi întâi despre Violet. E fericită?

— Pe deplin, din cât mi-am dat seama.

— Ştiam că Oswald se va purta impecabil, Dar ea se împacă cu viaţa pe care o duce?

— Perfect, o informă Phineas.

— Cred şi eu. Are un copil, şi asta înseamnă fericire. Din spusele ei, ar fi cel mai grozav flăcău din Câţi au existat pe pământ.

— E un puşti reuşit, şi ambii părinţi par înaintaţi de el. Numai că nu-l pomenesc prea des.

— Nu mă miră acest fapt. Şi eu aş fi procedat la fel de-aş fi avut un copil, deşi l-aş fi iubit mai presus ca orice. Pe când tu, Phineas, ai fi turuit numai despre odrasla ta. Sunt convinsă. Pentru Violet principala preocupare rămâne soţul. Aşa este ea construită. Ia spune-mi, Oswald s-a îmblânzit?

— Nu aş zice, după cum l-am văzut la vânătoare…

— Dar cu Violet?

— Cu ea se poartă ca mielul. Fiindcă e plină de tact…

— Într-adevăr. Violet are diplomaţie…

— Ştie cum să evite ciocnirile, completă Phineas entuziasmat.

— Pe când eu nu-s capabilă să le ocolesc nici măcar pentru un ceas, adăugă Laura cu oarecare amărăciune. Despre drumul în Belgia s-a vorbit cât ai stat la ei?

— Doar Chiltern l-a amintit… şi chiar de câteva ori. O dată m-a pus să-mi dezgolesc umărul şi să-i arăt locul unde m-a împuşcat.

— Cât de caracteristic e gestul pentru unul ca Oswald! exclamă sora lui.

— Şi mi-a afirmat că pe atunci şi-ar fi dat şi un ochi, numai să mă ucidă. Iar dacă nu a făcut-o, e meritul lui Coleptepper – martorul său – care l-a prevenit că eu nu trăsesem, şi trebuia să înceteze duelul. Cu multă ciondăneală, l-a ascultat până în cele din urmă. „Şi sunt incinta t de cum s-a sfârşit povestea”, mi-a spus Chiltern. La care m-am declarat întru totul de acord, Se înţelege.

— Cum te-a primit Violet? îl iscodi prietena în continuare.

— Ca un înger… precum şi este.

— Mă rog, acum sunt de aceeaşi părere. A existat însă un timp când eram supărată pe ea, după cum bine ştii. Voi bărbaţii întâlniţi prea mulţi îngeri în cale. Totuşi trebuie să recunosc că ai fost mai cinstit decât mulţi. Deşi nu terminaseşi bine cu un înger şi căzuseşi în adoraţia altuia, cel puţin mi-ai mărturisit-o.

— S-o iau ca o imputare? o întrebă Phineas.

— Nu, prietene. Nicidecum. E o întâmplare trecută şi înmormântată. De altfel, în vreme ce te aşteptam, mi-am făgăduit să nu rostesc nicio vorbă răutăcioasă. Şi mi-am spus şi altele…

— Cum ar fi? o provocă Phineas.

— Mi-am zis că nu ai meritat răutăţi niciodată – sau, în orice caz, nu de la mine. Dar ai fost tare naiv.

— Se pare că da, admise el.

— Când bărbaţii sunt sinceri, au o mare doză de naivitate. Desigur, mulţi sunt făţarnici;, şi pe aceştia nici Lucifer nu-i întrece în viclenie. Însă neprefăcutul îi judecă pe ceilalţi după sine, şi nu-i crede capabili de şiretenie. Pe

– când femeia poate fi sinceră şi totodată şireată. S-o luăm pe Violet ca exemplu. Cât de vicleană a fost! Şi totuşi, nu şira înşelat nici măcar printr-un gest curtezanii. Am dreptate sau nu?

— Dacă sunt eu cel vizat, într-adevăr, nu m-a minţit niciodată. Nu dădea o pară pe mine, şi mi-a spus-o de la obraz;

— Ba dădea. Şi încă multe. Numai că l-a iubit întotdeauna pe Oswald. Dacă l-a respins în câteva rânduri, a făcut-o de teama riscului pe care şi-l asuma. Dar ştiam că nu va lua alt bărbat în afară de el. Şi când mă gândesc ce puţină înţelegere îi arăta lady Baldock 1 Ca în cele din urmă s-o întâlneşti la Oswald în casă! Ce ciudăţenie!

— Dar mai bizară e convertirea Augustei în călugăriţă catolică.

— Ce caraghioasă trebuie să fi fost văicăreala bătrânei faţă de tine…

— Te-aşigur că am compătimit-o din suflet.

— Te cred. Fiindcă eşti bun ca pâinea. Şi acum, Phineas, haide să nu ne mai dăm după degete. Spune-mi tot ce ştii despre *el*.

CAPITOLUL XII
KÖNIGSTEIN

ŞI ASTFEL CEI DOI prieteni au continuat să-şi vorbească până la ceasul când un lacheu le vesti că lordul Brentford era în camera de alături şi aştepta să-i primească pe domnul Finn.

— Vei vedea că papă s-a schimbat foarte mult, îl preveni Laura. Chiar mai mult decât mine…

— Pe tine nu te găsesc deloc schimbată, o minţi Phineas.

— Oo, ba da. Ca înfăţişare nu mai semăn cu ce am fost. Sunt o femeie în vârstă, conştientă de metamorfoza prin care am trecut, ca şi de unele drepturi pe care mi le

conferă. În schimb, papa s-a deteriorat enorm, şi nu atât ca sănătate, cât în felul de a fi. E un moşneag, ai să vezi, dar va fi bucuros să te aibă din nou în preajmă. Şi spunând aceasta, îl conduse în odaia vecină, unde lordul se afla instalat într-un jilţ, înfofolit în blănuri. La apariţia oaspetelui se ridică în picioare, şi Phineas observă într-o clipă că, în cei doi ani de exil, robustul şi jovialul bătrân devenise o epavă. Venind în întâmpinarea vizitatorului, se clătina aproape să cadă, strângând o blană în jurul trupului vlăguit, cu pedanteria specifică oamenilor betegi.

— Eşti foarte amabil că ai venit să mă vizitezi, domnule Finn. Îi zise cu glas anemic.

— Nu i te adresa cu „domnule Finn”, interveni Laura. Spune-i Phineas, ca şi mine.

— Aşaa? se miră moşneagul. După care se întoarse spre musafir, vorbindu-i cu aerul cel mai candid: E un drum teribil de lung de la Londra şi până aici. Nu găseşti, domnule Finn?

— Adevărat. Mult prea lung ca să-ţi facă plăcere.

— Plăcere? De asta niciun poate fi vorba! se scutură lordul înfiorat. Dar ia spune-mi, cum de aţi avut sesiune parlamentară şi în toamnă? După mine e o nerozie, afară de cazul când e cerută de interese băneşti.

— Tocmai o lege financiară a fost la mijloc. Sau cel puţin asta e scuza Onorabilului Daubeny.

— Dacă e vorba de bani, atunci jos pălăria. Şi dumneata eşti iară în Parlament?

— Din păcate nu, ripostă Phineas.

Şi imediat Laura îi explică tatălui – probabil pentru a treia ori a patra oară – în ce situaţie se afla musafirul.

— Ai cerut o anchetă? auzi drăcie! Când ai candidat în Loughton parcă nu a fost nevoie de aşa ceva. Dar vai, parcă toată lumea s-a întors pe dos. Din câte mi se spune, li s-a năzărit unora să atace şi biserica, zise lordul evident

dezgustat, la care Laura aruncă o privire piezişă spre Phineas. Drept să spun, nu prea înţeleg ce au de gând, continuă Brentford. Am aflat doar că domnii conservatori şi-au pus în minte să scoată biserica de sub patronajul statului, şi de atunci încoace mă bucur că nu mai sunt printre demnitari. S-a ajuns la lucruri aşa de ruşinoase, încât, zău, nu văd cum un gentilom ar mai accepta să fie în administraţie. L-ai văzut pe Chiltern în vremea din urmă? întrebă el, schimbând brusc subiectul.

Cu lux de amănunte, Phineas povesti tot ce ştia despre fiul şi nepotul amfitrionului, după care trecu la viaţa politică şi activitatea din Parlament.

— Ştii, papă, că Phineas a fost la moşia Loughlinter şi a stat de vorbă cu domnul Kennedy? se amestecă, la un moment dat, Laura.

— Aşa?! se minună lordul din nou.

— Iar în urma celor văzute şi discutate, a ajuns la definitiva convingere că ar fi o enormă imprudenţă să revin la aşa-zisul meu soţ.

— Bine, dar asta este o recomandare teribil de gravă şi tot atât de riscantă, tresări Brentford.

— Însă cât se poate de fermă, completă fiica.

— Într-adevăr, nu am nicio îndoială în privinţa sfatului dat, interveni Phineas. Deşi nu aş putea spune că domnul Kennedy e nebun, felul complet deplasat în care o judecă pe lady Laura i-ar primejdui existenţa alături de dânsul. E obsedat de religie şi nutreşte tot soiul de concepţii scrântite în această privinţă.

— Vai de noi şi de noi! se tângui lordul.

— Atmosfera din casă este pur şi simplu sinistră, continuă Phineas, şi când vorbeşte de revenirea soţiei, declară pe faţă că nu o aşteaptă în ideea de a duce un trai fericit…

— Dar atunci pentru ce? întrebă Brentfoi’d.

— Ca să ne chinuim împreună, îl lămuri fiica.

— Deoarece dumnealui nu crede în fericire, adaugă Phineas. Iar dacă ţine morţiş s-o vadă din nou lângă el, o face numai la gândul că doi oameni uniţi prin căsătorie trebuie neapărat să trăiască împreună.

— Asta cam aşa e, mormăi bătrânul.

— O fi, zise Laura, dar nu ca să se tortureze amândoi. Şi apoi m-a avertizat, urmă ea, arătând către Phineas, că odată ce m-aş întoarce, ar începe din nou să mă acuze. Desigur, nu mi-a istorisit totul, continuă privindu-şi prietenul. Probabil sunt lucruri pe care nu le poate împărtăşi. Dar oricare ar fi de tot nu mă întorc la moşia Loughlinter.

— Foarte bine, fetiţo, încuviinţă tatăl.

— Ba nu e bine, papă. Însă acolo n-am să mai calc. Niciunul din voi nu poate să bănuiască prin ce suferinţe am trecut.

În acea după amiază, Phineas a cutreierat de unul. Singur prin Dresda, deşi numai în zilele următoare, călăuzit de Laura, i-a descoperit frumuseţile în mantia lor hibernală, şi tot alături de ea a străbătut galeria de uită, admirând împreună fiecare comoară expusă, de la I1 nzele marilor maeştri, până la miniaturile de aceeaşi nepieritoare valoare. Aşa cum făgăduise, rămase o lună în casa prietenilor, însoţit la tot pasul de Laura, îngrijit ţii răsfăţat cum nu mai fusese de nimeni. În dorinţa de a-i face cât mai plăcută şederea, ar fi vrut să îi ducă şi pe valea Elinei, în aşa-numita Elveţie saxonă şi cu siguranţă i-ar fi împlinit voia – în ciuda gerului şi a mustrărilor tatălui – dacă nu o refuza însuşi oaspetele, susţinând sus, şi tare” că în oraş se simţea mai bine. Până la urmă, au făcut totuşi o escapadă la Königstein, care avea să rămână de neuitat pentru Phineas, nu datorită faimoasei fortăreţe clădite pe o stâncă, ci dialogului purtat cu însoţitoarea.

Nu era pentru prima dată când discutau perspectivele sale de viitor. De la venirea în Dresda, le dezbătuseră în repetate rânduri şi, cu fiecare prilej, Laura îl încurajase. Chiar şi când îi spusese cât de puţini bani mai avea până la obţinerea unei slujbe şi, prin aceasta, al unui venit cert, ea îl asigurase cu însufleţire că într-un timp foarte scurt – de numai câteva luni – va scăpa de orice grijă. Încredinţată de revenirea liberalilor la putere, se arăta la fel de convinsă că aceştia or să-i găsească un rost. Doar nu aveau să-l lase pe dinafară, după ce îl stârniseră să renunţe la postul şi leafa pe care le avusese. Esenţialul era să se vadă în Parlament, ca deputat al circumscripţiei Tankerville. Or alegerea sa era ca şi sigură. Nu?

Cam aşa sunau argumentele Laurei, şi dacă cele dintâi – referitoare la obligaţiile liberalilor – izbuteau să-i convingă, victoria în Tankerville era încă o himeră. Şi totuşi, se lăsa mângâiat de teoriile inimoasei prietene. Fapt întrucâtva explicabil. Căci odată ce ai săvârşit o m-i. Abumţă, e reconfortant să auzi că orice om chibzuit ar fi procedat la fel.

— Era firesc să revii pe scena politică, îi spunea lady Laura. Cu atât mai firesc cu cât ţi-ai pierdut familia. Şi fie că această viaţă îţi va oferi satisfacţii sau nu, odaia ce i-ai simţit gustul, nu mai poţi fără ea. Ştim acest lucru deopotrivă de bine. Fiindcă şi eu şi tu suntem ca nişte actori care, după ce s-au. Scăldat în luminile rampei, nu mai pot trăi în obscuritate.

Aceste cuvinte, rostite în preajma faimoasei cetăţi Königstein, îl făcură să tresară pe Phineas, deoarece amarnicul lor substrat o viza pe ea însăşi. Doar îşi petrecuse

O parte din existenţă în strălucirea luminilor la care se referise; ca pe urmă să se autosurghiunească departe

de de.

— Nu te-ai fi mulţumit cu viaţa din Dublin, îl încredinţă ea.

— Dar pe tine te satisface traiul din Dresda? o întrebă cu inima strânsă.

— Se înţelege că nu. Deşi mişcarea de colo, colo e ceva care place. Până şi infirmilor cu un singur picior. Dar şi din aceştia unii se mişcă destul de lesne, alţii cu unele greutăţi ţii riscuri şi, în fine, alţii nu pot face un pas. Tu te înscrii în a doua categorie, pe când eu, în cea de pe urmă.

— Nu văd pentru ce nu te-ai întoarce la Londra, o îndemnă el.

— Cu ce m-aş alege? în locul izolării de aici, aş fi osândită la aceea din Piaţa Portman sau de la Saulsby. Fiindcă cine crezi că ar catadicsi să-mi trimită o invitaţie ori să vină la mine? Doar ştii cât de efemeră şi de nesigură e voga unei femei. Dacă este înfiptă, bogată, isteaţă şi cu rang social, şi-o poate păstra câţiva ani. Însă o dată ce şi-a pierdut-o, adio! Nu mai poate s-o recâştige. Iar eu m-am înstrăinat aşa mult de cunoştinţele londoneze, de parcă aş fi îngropată de un secol. Cu bărbaţii altfel stau lucrurile. Ei se pot face utili. Pe când femeile, nu.

1 – Toate aceste reguli nu înseamnă nimic. Eu, în locul tău, aş face o încercare, stărui Phinea A.

— Nu, dragul meu. Fiindcă ştiu de pe acum ce mă aşteaptă. Numai decepţii. Steaua mea a apus şi, odată cu ea, întreaga în ea viaţă. Dar bănuieşti oare când s-a întâmplat asta?

— Îţi pot spune şi ziua, îi răspunse cu siguranţă deplină.

— Te referi, cumva, la aceea când am acceptat să mă mărit cu *el*?

— Se înţelege că da. O ştim deopotrivă. Şi n-ar avea niciun rost să existe *secrete* între noi.

— Aşa e. De altminteri de când te cunosc nu ţi-am ascuns nimic. Şi nici n-o voi fate… Vreodăta.

— Acelaşi lucru îl pot spune şi despre mine, o încredinţa el.

— Niciun era nevoie s-o mai afirfni. Îţi cunosc sufletul din ziua mărturisirii ce mi-ai făcut-o la moşia Loughlinter… când încercam să-ţi îngrădesc declaraţiile.

— Cum-credeai că m-ai fi putut face să tac?

— Ai dreptate. Ar fi fost imposibil. Fiindcă erai prea naiv. Veniseşi acolo mânat de un singur gând, te care nu puteai renunţa dintr-odată. Chiar când te-am anunţat că sunt logodită, nu ţi-ai înfrânat vorbele încă nerostite. O, cât de limpede îmi amintesc totul. Numai că te înşeli în privinţa motivului care mâna năruit viaţa. Nu logodna sau mariajul m-au adus în jalnica situaţie de azi. Aproape amuţit de o stranie tulburare lăuntrică, Phineas nu putu să-i pună nicio întrebare. Şi acest lucru îl ştii şi tu „completă ea cu voce molcomă.

— Cum adică? Nu căsătoria e pricina? vorbi el cu glas sugrumat.

— Nu, dragul meu. Ci puternica şi neostoita mea dragoste pentru tine. Iar când inima îmi bătea doar pentru tine şi gândurile mele goneau către tot ce însemnai tu, cum i-aş fi putut arăta celuilalt o cât de slabă undă de duioşie? Acesta e adevărul, pe care tu – naiv şi lipsit cu totul de vanitate, curat la suflet şi demn – nu l-ai bănuit. Aşa e? îi zise lipindu-i-se de braţ.

— E drept. Şi nici astăzi n-aş vrea să-l cred.

— Dar trebuie. Şi te rog. Fiindcă nu-ţi cer să-mi întorci sentimentele. De-ar fi fost altfel, adică de-aş fi crezut că mă poţi iubi în Felul cum te iubesc eu, cerul mi-e martor că mai degrabă îmi luam viaţa, decât să-ţi spun toate acestea.

Sprijinită de braţul său, tăcu un răstimp, aşteptând,

pesemne, o vorbă venind de la el, pe care Phineas nu se simţi în stare să o pronunţe. Şi doar câte-i treceau prin minte! Câte amintiri legate de ei. Cum o îmbrăţişase în poiana de la cascadă; cum, mai apoi, Laura îi ceruse să nu mai vină pe la conac, deoarece prezenţa lui îi făcea numai rău; cum, nu peste mult, îl încurajase s-o viziteze din nou. Ca pe urmă să-i interzică şi de a lua masa cu Kennody. Îşi aminti, de asemeni, cumplita ei răzvrătire când îi mărturisise dragostea lui pentru Violet Effingham. Şi multe altele, cărora, în starea sa de acum, se simţea incapabil să le dea glas. Iar tăcerea lui o sili tot pe Laura nă continue:

— Ca să îndepărtez orice echivoc dintre noi, e necesar să îţi precizez ce însemni pentru mine în clipa de faţă şi cum trebuie să mă priveşti. Să vezi în mine o prietenă devotată, o soră, sau o a doua mamă, dacă doreşti. Sunt perfect conştientă de ceea ce reprezint şi de năzuinţele ce le nutresc. Chiar dacă soţul meu n-ar trăi, aş duce aceeaşi viaţă. Sunt hotărâtă să nu mă mai mărit niciodată. Am depăşit perioada când, ca femeie, mai pot fi iubită; în schimb nu am pierdut niciun strop din puterea de a iubi. Aşa încât mă voi perpeli pentru tine şi de aci înainte, urmărindu-te pas cu pas, ca o găină tomnatică ce aleargă, cu grijă, în urma puişorului ei. Dar fiindcă tu nu eşti pui de găină, ci un răţoi, şi te avânţi prin apă, unde nu pot să te însoţesc, mă voi învârti, cotcodăcind în jurul eleşteului pe care ai să zburzi, fără a te pierde o secundă din ochi.

Între timp Phineas îi luase o mână într-a lui şi o strângea cu putere, tot incapabil de a vorbi, însă de astă dată din pricina lacrimilor ce-i curgeau pe obraji.

— Când am fost tânără, urmă Laura, nu mi-am dat seama de câtă iubire pot fi în stare. Pe atunci îmi ziceam că dragostea trebuie îngenuncheată, şi nu lăsată să ne domine. De aceea m-am măritat cu gândul de a-mi împlini

datoria faţă de soţ necum de a-l iubi. Şi iată unde am ajuns.

— De vină a fost el, şi nu tu, şuşoti Phineas.

— Ba deloc. Greşeala-i a mea, fiindcă nu l-am iubit. Doar nu m-ai prevenit înainte de a-l lua ce fel de om este? Şi te-am crezut pe deplin. Deşi te contraziceam. Apoi, când am plecat spre Loughlinter, ştiam prea bine că ţie ţi-am dăruit inima. Şi mai ştiam că m-ai fi luat de soţie, de un s-ar fi hotărât logodna cealaltă. Cu toate astea, continuam să-mi repet că, în ciuda dragostei noastre, nu te voi accepta de bărbat. Pe atunci nu aveam niciun ban, iar tu erai la fel de sărac.

— Aş fi muncit pentru tine, îngăimă printre lacrimi.

— Sunt sigură; dar acum n-are rost să mai vii cu imputări. Aminteşte-ţi că eu ţi-am rămas credincioasă, slujindu-ţi mereu interesele, pe când dragostea ta s-a stins foarte curând. Să nu-ţi închipui că te acuz de ceva. Ai procedat după cum ai simţit. Şi ai făcut foarte bine. De vreme ce femeia pe care-o iubeai te-a respins, în chip firesc ţi-ai îndreptat sentimentele către alta. Şi cum îţi simţeai inima complet vindecată, ai venit la prima iubită ca să-i împărtăşeşti noua ta dragoste.

— Încotro trebuia să mă îndrept decât spre un prieten? se apără el.

— Într-adevăr, ai venit la o bună prietenă care, deşi s-a simţit rănită de moarte şi nu a putut răpune demonul geloziei ce-i rodea inima, ţi-ar fi sărit în ajutor, dacă mijlocirea ei ţi-ar fi fost de folos. Ar fi renunţat bucuroasă la vechiul ideal de a-şi vedea fratele însurat cu Violet, spre a sluji altul, şi mai înălţător, care pusese stăpânire pe sufletul ei: acela de a-ţi înlesni fericirea. Numai că meditaţia ei nu servea la nimic. Violet nu era tânăra care să se mărite la îndemnul cuiva. Recunoşti?

— Aş a e.

— Ţi se pare, probabil, complet de prisos să mai răscolesc toate acestea. Dar o fac pentru că vreau să mă înţelegi pe de-a întregul. Şi să judeci dacă am greşit ori dacă am fost dreaptă. De când mi-am dat seama că pentru mine eşti fiinţa cea mai iubită, te-am slujit cu desăvârşită credinţă, în ciuda izbucnirilor pe care nu mi le-am putut domina. Eram rea câteodată, însă devotamentul faţă de tine a rămas neştirbit. Mai târziu s-a ivit acel minunat episod când i-ai salvat viaţa soţului meu.

— E cam exagerat spus, o corectă el cu modestie.

— Ba deloc, se împotrivi Laura. Întâmplarea m-a zguduit profund, deoarece mi s-a părut extraordinar de ciudat ca salvatorul lui să fi tocmai tu. Era un semn a.1 destinului său, cel puţin, aşa l-am socotit eu. Şi am încercat să folosesc accidentul spre a-l face pe Kennedy să te considere la fel de apropiat, ca prieten, cum erai pentru mine. Din păcate, a venit însă o vreme când m-am văzut silită să te îndepărtez. Şi asta îjumai din pricina mea... fiindcă... fiindcă, în fond, nu eram decât o biată femeie... prfia slabă ca să îndure supliciul de a te avea în preajmă. Dar acum gândesc şi simt altfel; prezenţa ta nu mai înseamnă o tortură.

— Scumpă Laura! exclamă Phineas.

— Da, aşa e. Mă socot sora ta. Şi nădăjduiesc că de vreme ce ştii cât de credincioasă îţi sunt, vei fi în stare să mă iubeşti puţintel. A trecut vremea zvârcolirilor, când nu puteam să te simt lângă mine; acum te privesc ca pe puiul de raţă care, pentru moment, a ieşit din apă şi-l pot ţine sub aripa mea. Înţelegi, Phineas?

— Înţeleg doar că sunt nevrednic de tot ce îmi spui.

— În general meritele nu au nicio legătură cu sentimentele. Desigur, nu pretind că ai întrece în virtuţi po toţi semenii ce-i cunosc. Dar oare când a fost dragostea inspirată numai de însuşiri? Ce aş dori foarte mult este să

crezi în mine; să ştii că există un legământ sufletesc care nu va putea niciodată fi destrămat; că ai pe lume o făptură în care te poţi încrede oricând şi căreia poţi să-i mărturiseşti orice greşeală comisă, fără a risca să-i pierzi preţuirea. În asta constă legătura dintre noi doi, al cărei nume nu este altul decât prietenie. Neîndoielnic, vei mai iubi în viaţă.

— Asta nu, protestă Phineas.

— Ba da. Şi ţi-o garantez. Eu una, am încercat să mă înalţ în rang social prin căsătoria încheiată. Şi am dat greş

— Fiind femeie. Căci femeia trebuie să se mărite numai din dragoste. Pe când tu s-ar putea să-mi repeţi exemplul şi să iasă perfect. Oricum va fi, te rog să ţii minte că n-am să mai fiu geloasă. Aşa că poţi să-ţi deschizi inima fără nicio reţinere. Ai s-o faci?

— De va fi cazul, fireşte că da.

— Nu voi sta niciodată între soţia ta şi tine – deşi mi-ar plăcea să ştie cât de sinceră e prietenia pe care ţi-o port. Dar iată că ne-am plimbat până s-a făcut noapte, şi sentinela va crede că furăm pişnul fortăreţe! Ai îngheţat, dragul meu?

— Nu m-am gândit nicio clipă la frig.

— Nici eu. Totuşi vom merge la han, ea să ne încălzim până va sosi trenul. Oare de ce te-oi fi adus până aici ca să-mi deşert sufletul?! Oh, Phineas, suspină de-abia auzit, şi se aruncă în braţele lui. El o strânse la piept, îi sărută fruntea, obrajii, iar la urmă, şi buzele.

— N-am să mai am niciodată asemenea slăbiciune, îi zise Laura, de parcă-şi cerea iertare… Numai dragostea va rămâne întreagă, urmându-te pretutindeni şi împărtăşindu-se din fericirea, din izbânzile, din înălţarea care te aşteaptă. Pe toate le voi trăi prin tine până la ultima mea suflare. Însă n-am să-ţi mai simt niciodată încolăcirea braţelor în jurul trupului. Şi acum, haide să mergem. Iată

paznicul care ne va conduce, aşa că nu ne vom rătăci.

Odată ieşiţi din perimetrul cetăţii, o porniră devale, pe povârnişul abrupt, deşirindu-se către orăşelul de la poale, unde mai zăboviră un timp, până când trenul, venind de la Praga, îi duse înapoi la Dresda.

În ajunul plecării lui Phineas – fixată *la* două zile după întâmplarea mai sus redată – lordul îi adresă rugămintea să aibă o convorbire cu el. Drept urmare se închiseră într-o încăpere, discutând aproape un ceas, deşi bătrânul nu avea mare lucru de spus. Trăind e* viaţă impusă de împrejurări, îşi pierduse aproape orice iniţiativă, lăsându-se în anii din urmă dirijat exclusiv de Laura. Cu toate acestea, îl consultă, chipurile, pe vechiul prieten asupra oportunităţii de a se înapoia la Saulsby.

— Crezi că întoarcerea mea în patrie ar aduce foloase organizaţiei noastre? începu el, arogându-şi oarecare importanţă.

Ce răspuns putea să-i dea interlocutorul, conştient, cum era, că revenirea bătrânului nu schimba cu nimic situaţia liberalilor? Ba mai grav. Niciun ar fi fost observată. Când un politician îşi pierde influenţa – cum era cazul lui Brentford – colegii uită subit că ar fi însemnat vreodată ceva. La drept vorbind, lordul niciun jucase un rol prea de seamă, aşa că, oricât de bine crescut ar fi vrut să se arate cel întrebat, tot nu putea să afirme că prezenţa unchiaşului ar salva interesele liberale. În consecinţă, încropi o formulă politicoasă, la care se grăbi să adauge şi decizia Laurei de a rămâne la Dresda chiar dacă dânsul avea să plece.

— De ce nu ar veni şi ea? replică lordul nedumerit. Ca pe urmă să-şi etaleze micul său plan, alcătuit cu indiferenţa tipică omului vârstnic. Părerea mea este că ar trebui să mai facă o încercare, întorcându-se la bărbatu-său.

— Aşa ceva nu va accepta niciodată, îl preveni Phineas.

— Bine, dar gândeşte-te cât de mult pierde, stărui lordul.

— Oricât de mare ar fi paguba, nu se va duce înapoi. Şi niciun trebuie, după convingerea mea. Această căsătorie a fost un dezastru. Deci e mai bine să stea despărţiţi.

Auzindu-l, Brentford nu mai îndrăzni să insiste, şi se referi la fiul său, Chiltern.

— Nu crezi că e vremea să intre în Parlament?

— Nu prea văd cine ar putea să-l determine.

— Atunci să se apuce de cultivarea pământului, sugeră tatăl.

— Din câte am văzut, este foarte înglodat în treburile de acum.

— O fi, admise bătrânul. Dar mai există oameni care, pe lângă îndeletnicirea de maestru de vânătoare, conduc şi o moşie.

— Se poate. Numai că Chiltern nu e ca alţii. Îşi investeşte toată capacitatea şi energia în ceea ce face. Plus că această ocupaţie îi aduce satisfacţii depline. L-am văzut fericit şi pe el şi pe Violet. Şi ce aţi putea să-i doriţi mai mult? Toată lumea îl respectă.

— Asta înseamnă enorm, recunoscu lordul, după care îi mulţumi cu însufleţire vizitatorului, simţindu-se împăcat că-şi împlinise, ca întotdeauna, datoria faţă de ai săi, între Laura şi Phineas nu s-a mai strecurat nici măcar o aluzie la pătimaşa discuţie pe care o avuseseră în preajma fortăreţe! Königstein, dar ecoul ei se făcea resimţit prin sporul de duioşie şi înţelegere pe care le arătau. Laura vorbea şi se purta ca o soră mai mare – chiar mult mai vârstnică decât fratele, iar Phineas accepta faptul nu doar cu supunere şi candoare, ci şi cu o ascunsă bucurie lăuntrică. Nu-i mulţumise pentru marea ei dragoste nici în

momentul destăinuirii, nici după aceea. Ci pur şi simplu o primise, închinându-se în faţa ei şi recunoscând-o drept unul din viitoarele comandamente ale vieţii sale. De acum înainte nu avea să mai facă un pas important fără să-i dea de ştire, iar odată revenită în Anglia, era hotărât s-o ajute la orice nevoie.

— Fără îndoială o să sune şi ceasul întoarcerii mele în patrie, îi spuse Laura chiar în seara dinaintea plecării.

— De fapt nu înţeleg pentru ce nu ai veni şi acum... mai ales că tatăl tău o doreşte.

— E doar o închipuire. Te rog să mă crezi. Dacă l-aş anunţa că vom pleca mâine sau în vara ce vine, ar începe să se frământe. Nu uita că, la reapariţia în ţară, domnul Kennedy ar putea să-mi reclame prin tribunal înapoierea la domiciliul abandonat.

— Poate s-o ceară, dar n-o va obţine, o asigură Phineas.

— Oricum, va face o încercare... Şi asta m-ar da peste cap. De aceea, sunt hotărâtă să nu mă întorc până n-o să consimtă la separare definitivă. Şi, ca să-ţi spun adevărul, e preferabil să stau aici un răstimp. Se zice că animalele atinse de-o suferinţă, se ascund undeva, cât mai departe de larma obişnuită, şi zac în culcuşul lor. Ei bine, şi eu sunt un animal bolnav, şi cum tot m-am târât până aici, voi rămâne până-mi recapăt puterile. Dar să nu mai vorbim despre mine! Cât de îngrijorat şi de nerăbdător trebuie să fi în legătură cu Tankerville!

— Recunosc că sunt.

— Ai să-mi telegrafiezi de îndată ce ştii rezultatul? N-ai să uiţi?

— Ferească sfântul!

— Şi dacă nu vei avea câştig de cauză?

— Habar nu am ce se va întâmplă.

— În ce mă priveşte, îi voi scrie pe loc lui Barrington

Erle. Nu prea m-aştept să răstoarne el munţii pentru o verişoară sărmană; dar, oricum, îţi va da o idee. Te-aş pofti să vii iarăşi aici, dacă proştii şi caraghioşii nu ar cleveti că-mi eşti amant. Pe mine m-ar lăsa complet rece bârfelile, dar mă gândesc că ar putea ajunge la urechile lui, şi am datoria să nu-l zădărăsc. Te-ai mai duce la Oswald?

— În ce scop?

— Fiindcă orice e preferabil unei întoarceri în Dublin. De ce nu ai merge la Saulsby, să îngrijeşti de moşie? Ai avea astfel un adăpost de care nu e nevoie să te simţi legat. Am să-i vorbesc lui papă despre această idee. Însă cu siguranţă vei căpăta locul în Parlament.

— Nădăjduiesc, suspină Phineas.

— Te rog să nu-ţi pierzi nicio clipă speranţa. Ah, de-aş putea să pun mâna pe judele care face ancheta şi să-l scutur niţel! Ştii cumva cât e ceasul? A bătut miezul nopţii, şi trenul tău pleacă la opt dimineaţa.

— Phineas se ridică de pe scaun, pregătindu-se să-şi ia de pe atunci, rămas bun. Însă Laura protestă vehement: Nu-mi spune adio de astă seară. Am de gând să te conduc mâine.

— Aa, nu, se împotrivi el. La ceasul când plec, va fi aproape întuneric şi un ger cumplit.

— Nici bezna, nici frigul nu mă vor omorî. Oare crezi că te las să mă părăseşti fără să-ţi dau ultima gustare? Cerul să te binecuvânteze!

Întocmai cum promisese, a doua zi dimineaţă îi servi micul dejun la lumina sfeşnicelor aprinse şi pe urmă îl însoţi la gară. Afară era întuneric şi gerul tăia în carne. Cu toate acestea, Laura părea bine dispusă – ba chiar fericită – la o cercetare superficială.

— A fost o bucurie fără de margini să te am aici, să-mi deschid inima şi să întrevezi tot ce se ascunde în ea. Acum mă vei înţelege.

— Înţeleg dar nu ştiu cum să şi cred.

— Să crezi. Altfel ai fi mai ipocrit ca un fariseu. Vreau să te văd însurându-te, şi te rog să-i spui viitoarei soţii tot adevărul în legătură cu noi. De-mi va sta în putinţă, am s-o iubesc aproape ca şi pe tine. Iar de va fi să trăiesc, copiii tăi vor fi şi ai mei. Sau cel puţin unul. Ai să-mi spui când te însori, nu-i aşa?

— Dacă voi avea vreodată această intenţie, vei fi prima care-o va şti.

— Şi acum, la revedere. Voi sta în ungherul acela retras până porneşte trenul Dar tu să nu iei seama la mine. Dumnezeu să-ţi poarte de grijă, Phineas, îi murmură strângându-i o mână într-ale ei şi privindu-l în ochi cu o dragoste imposibil de redat în cuvinte. Pe urmă îşi trase vălul pe obraz şi se duse într-un colţ, de unde urmări trenul până se puse în mişcare şi dispăru înghiţit de orizont.

— A plecat, papa. Zise aproape mecanic, instalându-se la căpătâiul bătrânului.

— Într-adevăr? Aaa, daa. Ştiam că trebuie să plece. M-am bucurat să-l revăd, draga mea.

— Şi, eu, papa. Mi-a adus o mare mulţumire. Şi orice i s-ar întâmpla, avem datoria să nu-l pierdem din ochi.

— Vom auzi, cu siguranţă, de el dacă va fi iară în Cameră.

— Indiferent că va fi sau nu, trebuie să păstrăm legătura. Şi atâta vreme cât avem ceva bunuri, să ne îngrijim şi de el.

Cuvintele de pe urmă îl făcură pe Brentford să se holbeze la ea, fiindcă, deşi posesorul unor mari bogăţii, nu putea să priceapă de ce ar avea datoria să le împartă cu Phineas Finn.

— Sunt convinsă, papă, că nu vei răstălmăci niciodată faptele mele.

— Niciodată, fetiţo.

— Atunci află că am jurat să-i fiu ca o soră acestui om, şi am de gând să-mi respect jurământul.

— Ştiu că i-ai fost o soră cum nu se poate mai devotată lui Chiltern. Şi, spunând acestea, se întoarse cu gândul la vremea când Laura îşi pierduse întreaga avere, plătind datoriile fratelui – bani care mai târziu fuseseră restituiţi şi apoi încasaţi de neisprăvitul de Kennedy. Probabil, într-una din zile, fiica lui va acoperi şi datoriile contractate de Phineas Finn, cugetă lordul cu inima cât un purice.

CAPITOLUL XIII

„AM OBŢINUT LOCUL ÎN PARLAMENT”.

CÂND PHINEAS ajunse la Londra, sesiunea de toamnă, care se întinsese până în pragul Crăciunului – spre exasperarea multor parlamentari – se încheiase cu două săptămâni înainte. În decursul dezbaterilor, de la prima şi până la cea din urmă, Onorabilul Daubeny îi învârtise pe toţi eu desăvârşita sa măiestrie. Nu apăruse cu nicio lege în faţa adunării, în schimb declarase că avea s-o înfăţişeze curând după reluarea lucrărilor. Şi mai afirmase că de la început îşi dăduse seama de imposibilitatea votării reformei domniei sale în acel interval de numai câteva săptămâni, pe care-l avusese la dispoziţie de la deschiderea Camerei şi până în Ajunul Crăciunului, însă considerase înţelept s-o anunţe şi să fie comentată un răstimp, pentru ca deputaţii din ambele formaţii politice s-o cântărească cu deplină seriozitate; – după cum o cerea însăşi amploarea măsurii – mai înainte de a le fi efectiv prezentată.

Dar surpriza – şi chiar senzaţia acestor mult prelungite dezbateri – o constituise nu atât anunţarea de către Daubeny a proiectatei sale prefaceri, cât reacţia plenului faţă de – ideea în sine. Căci în urma votării

separate a moţiunii către regină, se constată o majoritate cu totul neaşteptată în favoarea reformei propuse. Cu alte cuvinte, Daubeny îşi atinsese ambiţia, fiindcă, deşi adunarea avusese în program şi adoptarea unor decrete financiare de importanţă vitală pentru interesele naţiunii – motiv care-i şi adusese pe deputaţi la o convocare oarecum n r-bişnuită şi într-o perioadă complet deplasată – în reali: i;, o. Slujise cauza Onorabilului Daubeny. Pentru el acea iuiio coii: liluist un prilej ideal pentru a-şi face cunos

e’s: a intenţia de a purcede, alături de guvernul pe care-l prezenta, la transformarea actualei biserici. Şi înştiinţarea dezlănţui un adevărat potop de ofense şi imputări din partea taberei adverse, adică a liberalilor. Îndrăznea pl castimabilul să se arate prevenitor faţă de adunare, anunţându-i, vezi Doamne, planurile din timp când, până la ceasul acela, nu catadicsise nici dânsul, nici vreunul din acoliţi să pomenească de de! Oare nu se ştia de la un capăt la altul al ţării că prima-i aluzie la reforma religioasă o făcuse în circumscripţia pe care-o reprezenta? Şi nu era un fapt la fel de notoriu că se înfăţişase acolo într-un moment anume ales, pentru ca „minunata propunere” să nu-i afecteze alegerea şi nici să nu ajungă la urechile propriuluisău partid? Poate preastimabilul dispunea de talentul de a-şi vrăji adepţii, făcându-i să îl urmeze până şi împotriva celor mai sfinte convingeri nutrite de ei. Aşa cum o demonstrase chiar în sesiunea de faţă. Ar putea însă crede măcar un singur suflet de om că ar mai fi câştigat adeziunea poporului sau ar mai fi fost reales în East Barsetshire dacă şi-ar fi dat în vileag diabolicul său proiect? Ca acum să facă pe grijuliul, dând răgaz deputaţilor să cugete la propunerea sa! Dibace formulă, dar s-o creadă numai onorabilul gentilom! Fiindcă nu gândul acesta l-a îndemnat să vorbească. Ci setea-i nepotolită de a ţine în gheare puterea. Cu scopul acesta se

folosise şi de sesiunea prezentă, fără să-i pese de constituţie, de organizaţia lui şi de ţară.

Poate nicicând nu se rostiseră în Cameră cuvinte mai injurioase şi mai grave. Atâta doar că, în pofida lor, Daubeny îşi văzuse visul cu ochii. Obţinuse majoritatea dorită la votarea moţiunii către regină, după care plecase să-şi petreacă sărbătorile în oraşul său de obârşie – adică în East Barsetshire – poate urmărit de unele temeri în legătură cu reacţia preoţilor de acolo, dar convins până în pânzele albe că, oricum, îşi asigurase citirea proiectului de reformă.

În zilele imediat următoare Crăciunului, Londra cunoştea o agitaţie şi o afluenţă de oameni complet neobişnuite într-o asemenea perioadă. Se părea – după spusele liberalilor – că tristul eveniment politic se repercutase şi asupra sărbătorilor, vitregindu-le de atmosfera lor pastorală. Cui putea să-i mai ardă de plăcinte umplute cu carne sau de slujbele religioase când se urzea o ticăloşie atât de îngrozitoare ca aceea de a-i ţine departe de jilţurile conducerii tocmai vpe oamenii ce reprezentau adevărata majoritate – adică pe liberali? Era o n edreptate strigătoare la cer, care-i umplea de venin. Ca să nu mai vorbim cât de mărunţi se simţeau faţă de iscusinţa arătată de Daubeny.

Înfrângerea suferită îşi găsea o comparaţie ideală cu o partidă de şah în care câştigătorul, redus la numai doi pioni şi un nebun, obţinuse victoria recurgând la o stratagemă teribil de îndrăzneaţă, cu toate că partenerul dispunea de o regină şi două ture, pe care – culmea ridicolului! – le folosi tot învingătorul. Întocmai ca în disputa politică, fiindcă ideea reformei religioase aparţinea liberalilor – era o piesă pe tabla lor de şah – pe care n-o utilizaseră încă socotind înţelept s-o păstreze pentru un prilej la fel de valoros şi de important pe cât era piesa în

sine. Socotind-o un bun ce le aparţinea, puteau să jongleze cu timpul, aşteptând momentul propice ca s-o lanseze. Şi apoi, după opinia multora, poporul nu era pregătit pentru o măsură atât de radicală. Natural trebuia odată înfăptuită, însă cu multă abilitate şi grijă. Se impunea respectarea preoţilor, cât şi a sentimentelor populaţiei faţă de mareabiserică-a An gliei. Până şi sectariştii cei mai porniţi nu ar fi privit cu ochi buni destrămarea brutală a unei instituţii ce cuprindea, orişieum, ideea divinităţii. Ca atare, trebuia să se procedeze cu sobrietate, cu moderaţie, cu grijă şi cu infinită delicateţe la îngropăciunea străvechii biserici – ca un bun prea de preţ, prea fragil şi prea nobil pentru apucăturile grosolane ale lumii!

Aşa sunau ideile liberalilor cu privire la reforma religioasă, pentru ca dintr-odată să apară acest om, nesusţinut măcar de o majoritate. Acest Cagliostro răsărit printre politicieni, cel mai distructiv lider din câţi avusese falanga conservatoare, care se bătea cu pumnii în piept, pledând pentru necesitatea reformei şi pretinzând că avea s-o înfăptuiască fără nicio zăbavă! Că măsura devenea o necesitate tot mai stringentă, nu era nicio noutate. Însăşi populaţia începuse a-şi da seama că vechea biserică de stat şi-a trăit traiul şi trebuie să dispară. Or când se ştiau toate acestea şi când chiar liberalii aveau în program să aducă aşteptata prefacere, nu era firesc să sesizeze ticăloşia aceştia Cagliostro, să se ridice împotrivă-i şi să-i acopere fapta cu dispreţul ce-l merita?

Consternaţi şi clocotind de revoltă, era firesc ca sărbătorile de Crăciun să treacă aproape neobservate de un Ratler sau de un Bonteen.

— Singurul lucru de necrezut pentru mine e că englezii pot fi atât de necinstiţi, afirmase într-un cerc de prieteni Onorabilul Ratler, referindu-se, fără îndoială, la conservatorii ce se arătaseră gata să îl susţină pe Daubeny

numai spre a-şi menţine dregătoriile, şi nu cu gândul la binele ţării.

Necruţător în proferarea învinuirilor, domnul Ratler nu cunoştea însă de ajuns caracterele acuzaţiilor, şi nu îşi dădea seama – după cum i-ar fi cerut-o experienţa – cât de puţini dintre aceştia erau oameni de acţiune în grup. Apărarea bisericii era, incontestabil, o datorie pentru orice conservator, numai că tot datorie era şi susţinerea propriului partid. Cu una din de se descurca fiecare, pe când cealaltă le apărea mai confuză şi, în ultimă instanţă, probabil cu neputinţă. De îndeplinit. Dacă ar fi fost hotărâţi să scape de blestemata autoritate1 a conducătorului lor, cu siguranţă s-ar fi ridicat dintre ei un om de curaj şi înţelept, cerând acest lucru. Iar în clipa când i se mai alăturau vreo câţiva, îşi detronau tartorul. Dar unde puteau fi găsiţi acei înţelepţi şi curajoşi care să-şi strige protestul în grup? Oare ce soi de oameni alcătuiau partidul conservator? ss întreba Ratler plin de parapon.

Cineva mai puţin pornit decât dânsul i-ar fi răspuns liniştit că adversarii pe care-i judeca aşa aspru erau oneşti, generoşi şi plini de entuziasm, însă mulţi dintre ei sufereau de boala comodităţii, simţindu-se incapabili să-şi asume răspunderea unei acţiuni. Cât despre liderii lor, aceştia excelaseră în virtuţi, dovedindu-se totdeauna inteligenţi, războinici şi zeloşi, dar mai toţi avuseseră obârşie străină. Şi aidoma comandanţilor mercenari angajaţi de unele state medievale spre a le apăra soarta cu vitejia şi spadele lor, căpeteniile venetice se arătaseră oricând gata de luptă, numai că tot de hotărau – cum se întâmplase din vremuri străvechi – când era şi când nu *„casus belli” 1*.

Astfel stând lucrurile, nu necinstea domnea în rândur. Ile conservatorilor – cum îşi închipuia domnul Ratler – ci mai degrabă mâhnirea. Oare n-ar fi fost preferabil să lase baltă politica şi să se întoarcă la

conacele lor, ducând o viaţă tihnită, împresuraţi de familie, luând parte la expediţii de vânătoare, asistând la sesiunile trimestriale ale judecătorilor de pace şi fiind astfel liberi să spună, în fiecare dimineaţă şi seară, că ţara se duce de râpă? Cam aşa cugetau cei mai mulţi din confraţii Onorabilului Daubeny care H susţinuseră în Parlament.

La stăruinţele Laurei, curând după revenirea la Londra, Phineas îl vizită pe ducele de St. Bungay, care-i făcu o primire extrem de frumoasă. În timpuri mai vechi, când actualul partid liberal purta denumirea de „whig", existase aproape o regulă ca membrii marcanţi să fie uniţi şi prin relaţii de rubedenie. Obiceiul fusese pe cât de plăcut pe atât de avantajos, conferind o pronunţată coeziune în sânul organizaţiei. Însă, cu trecei ea anilor, ieşise din modă, dispărând pe încetul. Totuşi îi supravieţuiseră câteva excepţii răzleţe, astfel că, printre liberalii de viţă nobilă existau încă legături de sânge. Aşa se explică cum purtătorii numelui de St. Bungay Fitz-Howards se înrudeau cu familiile Mildmay şi Standish, iar un Barrington Erle era văr cu toţi cei mai sus pomeniţi. Deci lady Laura îşi trimisese amicul ia o rudă apropiată, şi cum ducele şi Phineas Finn făcuseră cândva parte din Acelaşi guvern, Alteţa sa se arătă oarecum bucuros de a primi un fost şi, poate, viitor colaborator.

De bună seamă la începutul întrevederii se rostise câte ceva cu privire la actuala existenţă, în Dresda, a lordului Brentford. Amintindu-se de motivul acestui surghiun, ducele scuturase abătut din cap, iar când auzi despre lamentabila stare a lui Kennedy, îşi compuse o expresie de-a dreptul mâhnită. În realitate nu-l afectase nici prima, nici ultima veste, aşa că îndată ce Phineas pomeni de politică, renunţă la mimarea durerii, arătându-se vesel, precum şi era.

— Prin urmare te-ai întors la noi, domnule Finn, zise

cu voioşie.

— Am speranţe că voi obţine din nou un loc în Cameră.

— Mă bucur din suflet, fiindcă te-ai dovedit foarte util. Mi-aduc aminte cum se mai jeluia Cantrip când m-a anunţat că îl părăseşti. După câte ştiam, fusese nemulţumit de subalternul de dinainte – un tip neserios, care nu-l respecta.

— Şi eu am aceeaşi impresie, Alteţă…

— Deocamdată, nu vei primi nicio slujbă, ci un titlu onorific şi atât, îl preveni ducele.

— O situaţie care va dăinui un răstimp, adăugă celălalt cu ascunsă îngrijorare.

— Prea mult nu cred că va dura, îl îmbună demnitarul. Deşi, pentru cel care aşteaptă – cum e cazul matale – îmi închipui că i se pare enorm. Oricum, domnul Daubeny mai rămâne la cârmă. Cel puţin şi în sesiunea care urmează. Mă îndoiesc, însă, că va încerca realmente să-şi introducă reforma în anul acesta. O va prezenta, se înţelege, fiindcă şi-a dobândit acest drept prin majoritatea ce a obţinut-o la recentul scrutin. Dar după ce-o va citi în faţa întregii adunări, va propune, candid, înfiinţarea unor comisii care să procedeze la analiza ei detailată, motivându-şi măsura prin însăşi amploarea şi importanţasegii propuse. De altminteri, nici nu-i posibil ca o atare, prefacere să se înfăptuiască la repezeală.

— Dar la urma urmelor, de ce-ar realiza-o unul ca el? observă Phineas vag revoltat.

— Asta se întreabă fiecare din noi, deşi. Răspunsul este cum nu se poate mai limpede: fiindcă el poate, pe când noi, nu. El va recolta un sprijin considerabil din rândurile partidului liberal, în vreme ce noi nu am obţine niciunul de la ciracii săi.

— Această necinste din partea lor mă dezgustă, îşi

arătă Phineas indignarea.

— Numai că ţara are de câştigat –, şi apoi, personal, nu aş putea afirma că sunt lipsiţi de onestitate, Glăsui ducele cu desăvârşit calm. După dumneata ar fi preferabil să nu se mai scoată legi cine ştie cât timp, pentru ca partidele să se războiască în voie până când unul va fi răpus?

— Asta nu, recunoscu interlocutorul. Însă niciun sunt de acord ca un om să susţină o lege pe care o consideră distructivă.

— Oare crezi că Daubeny nutreşte această credinţă? Poate doar teoretic. Sau nici atât. Pentru dânsul reforma bisericească e. Mai degrabă, un vis exaltat, de care se agaţă cu detaşarea omului rupt de realităţile înconjurătoare. Care moşier, bunăoară, întrevede vreun neajuns în scumpirea continuă a pământului, când el îşi poate păstra domeniul ce-l stăpâneşte? Tot aşa se întâmplă şi în comerţ. Câtă vreme impozitele sunt de patru sau cinci la sută, se consideră că poporul o duce ca în paradis, deşi toată lumea se plânge că merge către ruină.

— Oricum ar fi, mă declar fericit că nu sunt conservator, afirmă Phineas cu un aer solemn.

— Aceasta e o mărturie a dezinteresului dumitale de care, cu siguranţă, vei da dovadă şi în ce priveşte obţinerea unei dregătorii. Acum te las. Dar te rog vino s-o vezi pe ducesă când se va întoarce în metropolă. Iar în caz că Nu ai ceva mai ispititor în program, te invit, de Paşti, pentru două, trei zile, la moşia noastră din Longroyston – (unde, în treacăt fie adăugat, de două secole încheiate familia ducelui de Stbungay primea cu ospitalitate regească, în numele şi în interesul partidului liberal).

Pe data de 20 ianuarie, Phineas plecă din nou la Tankerville, fiind chemat de judecătorul trimis să facă lumină în alegerea deputatului Browborough. În sfârşit, se

urnise din loc contestaţia i se bucurase eroul la primirea citaţiei, ştiind că, potrivit unei reguli destul de bizare, în asemenea situaţii anchetatorului îi revenea obligaţia nu numai de a stabili adevărul, ci odată ce dovedea culpa candidatului reclamat, să-l detroneze fără întârziere, instalându-l în drepturi pe cel tras pe sfoară. Astfel stând lucrurile, dacă se constata mituiala la care recursese Browborough, i se anulau buletinele cumpărate, acestea treceau pe numele adversarului jefuit de de după care vinovatul trebuia să suporte cheltuielile întregii anchete.

În aşteptarea rezultatului ei, Phineas se agăţa tot mai mult de nădejdea că-i va aduce dreptate, pe când celălalt o privea profund dezgustat, ca pe ceva ridicol şi complet de prisos. Căci ce sens mai avea să se răscolească trecutul după încheierea unei mari bătălii, în loc să fie lăsat baltă, până la o viitoare înfruntare?!” în definitiv, el investise bănet în lupta electorală – ca un adevărat gentilom; şi tot ca un gentilom detesta asemenea procedee meschine, ca reclamaţiile şi cercetările judiciare. Cel puţin, slavă cerului că nimeni nu-l va învinui vreodată de obţinerea unui loc în Cameră datorită unei contestaţii spurcate!

Aşa gândea Onorabilul Browborough despre întorsătura ce-o luase recenta sa realegere, nu atât revoltat, cât scârbit. Şi în caz că nu s-a uitat deviza ce-o vânturase în Tankerville, potrivit căreia „propăşirea Angliei atârna exclusiv de biserica ei” – îşi poate oricine închipui cu ce inimă urmărise dezbaterile ultimei sesiuni. Niciodată nu i se păruseră mai agasante şi mai greu de îngurgitat. Dar indiferent de reacţiile sale intime, rămăsese alături de organizaţie, votând în favoarea ideii domnului Daubeny. E drept că, pe atunci, încă un primise plăcinta cu verificarea realegerii sale. Însă oricum ar fi fost, tot aşa ar fi procedat. De când se ştia nu-şi trădase partidul, devotamentul şi consecvenţa însemnând pentru

dânsul însăşi mândria vieţii de până acum. Iar drept răsplată, cu ce se alesese? Cu blestemata citaţie, în la fel de blestematul Tankerville unde, fără îndoială, va trebui să se înfăţişeze şi tot aşa sigur va primi bobârnace în legătură cu lozinca sa despre Anglia şi propăşirea ei prin biserică.

Urâte zile îl aşteptau în viitorul apropiat, se gândea plictisit, fără să-l ducă mintea cât de oribile se vor dovedi. Căci în răstimpul petrecut acolo, avu de înghiţit nu numai bobârnacele pe care le bănuise şi nici simpla revendicare a drepturilor de către adversarul său, Finn. Ci neaşteptata ferocitate a lui Ruddles, care, pornit ca un zmeu, izbuti să-l despoaie de buletinele însuşite pe bani, dovedind miluirea alegătorilor. Zelul apărătorului său îl uimi şi pe Phineas, mai ales prin neruşinarea cu care se lăuda că el nu plătise pe nimeni spre a-şi da votul candidatului liberal – o minciună sfruntată, deoarece, la un moment dat, însuşi Finn îi sugerase să-i îmbie cu parale pe minerii de la puţurile Faligate. Dar avu destul tact ca să nu-i mai împrospăteze memoria. De altminteri intervenţia ar fi fost şi complet deplasată, căci în momentele. Acelea, domnul Ruddles tocmai pleda cu înfrigurare pentru desăvârşita onestitate în alegeri.

— Niciun sfanţ, n-a fost dat pe la nasul localnicilor de către partizanii lui Finn! striga el cât îl ţinea gura. Noi am obţinut voturile numai pe cale cinstită, nu ca de-aide Browborough!

Cu toată argumentarea sa avântată, vreo două buletine tot le-au fost contestate la instigările adversarului şi ale partizanilor săi. Dar acest amănunt nu a împiedicat reuşita lui Phineas – declarat deputat al circumscripţiei Tankerville – şi nici hotărârea judelui de a-l trimite pe culpabil spre judecată înaintea unei. Comisii desemnată de-Parlament.

Domnul Browborough părăsi târgul la fel de scârbi-l

cum venise, dar cu coada între picioare şi în huiduielile adversarilor care-i strigau răsuflata deviză cu Anglia şi propăşirea ei prin biserică. În urma sa, Phineas primi cuvenitele onoruri din, partea adepţilor liberali, caresărbătoriră cu mare pompă. Printre libaţiuni şi urale. Câţiva nu se sfiiră, totuşi, să i-o spună de la obraz că după sforţările lor susţinute pentru a-l vedea în marele sfat al ţării, ca deputat al iubitei lor urbe, avea şi el datoria să vâre mâna în pungă şi să doneze niscaiva fonduri pentru aşezămintele filantropice din oraşul pe care-l reprezenta.

— Sunt dezolat, domnilor, însă trebuie să vă înştiinţez de la bun început că sunt extrem de sărac, le răspunse cu deplină francheţe.

Declaraţia sa produse multe priviri holbate. Dar nu şi alte reacţii, care, oricum, ar fi fost tardive, după ungerea sa.

Din clipa când i se hotărî soarta, prima sa grijă a fost să scape de îmbulzeala felicitărilor şi să fugă la poştă, de unde-i trimise Laurei Kennedy următorul anunţ telegrafic: „Am obţinut locul în Parlament41. Felul cum îl privi funcţionarul la auzul lapidarei formule, mai că-l făcu să roşească, însă dictarea mesajului constituia o îndatorire pe care nu putea s-o încredinţeze altei persoane. Prea însemnată era ştirea comunicată şi prea covârşitoare satisfacţia trăită în acele momente – poate cele mai fericite din întreaga sa existenţă. Cât despre Laura, spre care pleca această veste a victoriei, ştia că avea s-o primească cu o bucurie atât de copleşitoare şi străină de orice interes personal, încât ar fi meritat să i-o ducă el însuşi – un prilej, care, fără îndoială, s-ar fi soldat cu o nouă îmbrăl işare.

Aşadar devenise din nou membru în Parlament şi din nou beneficia de acel privilegiu după care nu încetase a ofta din secunda când îl pierduse. Un beţiv sau un cartofor mai poate fi lecuit de viciul ce-l macină. Dar nu şi un

îndrăgostit de politică. A pătrunde în Parlament, ca mai pe urmă să-l părăseşti – cum se întâmplase cu el – însemna o sursă de necurmată mâhnire. Însă acum se văzuse din nou în măreaţa arenă şi era hotărât să nu. Ştirbească mult visatu-i triumf, lăsându-se torturat de grija zilei de mâine. Va munci din tot sufletul atâta vreme cât îl vor ţine resursele. Şi negreşit vor dura măcar o sesiune întreagă. În fond, era singur pe lume şi putea aştepta viitorul, cu fruntea sus şi gata de orice surpriză – bună sau rea.

— De când mă ţin minte nu am văzut un tip cu norocul tău, îl întâmpină Barrington Erle la întoarcerea în Londra. Deşi la orizont aproape nu se întrevedea o circumscripţie în care să candidezi, ţi-a picat totuşi una din ceruri.

— Într-adevăr, am noroc, recunoscu deputatul de Tankerville.

— Înainte de a te întâlni, am primit o epistolă de la vară-mea, Laura, în care îmi scrie de tine.

— Am fost la Dresda, ştiai?

— Am aflat. Laura-mi înşiră nişte bazaconii în scrisoare în legătură cu taică-său care ar consimţi să facă orişice pentru tine. Dar mă întreb ce i-ar sta în puterea bă Irinului astăzi, când cuvântul lui, într-o circumscripţie ca Loughton, atârnă exact cât al meu. S-a zis cu vremurile când se învârteau pe degete candidaturile în Parlament. Doar unid sau doi potentaţi mai deţin influenţă. Şi află că regret acest lucru, deoarece prin metodele de altă dată, recoltam oameni mai de nădejde.

— Personal mă-ndoiese, se împotrivi Phineas.

— N-ai decât. Dar dreptatea-i de partea mea. Dispuneam de oameni mai devotaţi şi cu o direcţie precisă. Apropo, Phineas, să ştii că nu vrem să umble nimeni cu fofârlica în chestiunea reformei. Suntem hotărâţi să facem

orice spre a împiedica citirea proiectului.

— Eşti la curent cu ce am declarat în campania electorală…

— O dau dracului de campanie! pufni Barrington scos din răbdări. Doar ştii ce a trăncănit şi Browborough, dar usla nu l-a împiedicat să voteze solidar cu formaţia ce o slujeşte. Tu te-ai arătat în favoarea reformei, Browborough, împotriva ei. Aşa că ai să votezi invers de cum şi vorbit. Vei stârni oarecare confuzie, însă alegătorii din Tankerville nu îşi vor aminti despre toate câte le-ai îndrugat.

— Nu cred că pot face acest lucru, îi replică Phineas.

— Ei bine, ştii că îmi placi? se oţărî Erle şi măi nervos. Ori dacă eşti hotărât să ne pui beţe în roate, află că n-ai să mai pupi în veci o slujbă de la un guvern liberal… chiar dacă Laura ar plânge până şi-ar pierde vederea.

CAPITOLUL XIV

PĂDUREA TRUMPETON

ÎN TIMP CE SE PETRECEAU toate acestea, în ţinutul Brake sezonul de vânătoare era în toi, aducându-le unora satisfacţii, iar altora neajunsuri. Se iscase conflictul cu pădurile Trumpeton – o poveste care poate vreme de un an avea să-i delecteze pe amatorii acestui sport, dar pentru unul ca Chiltern însemna o adevărată năpastă.

Domeniile Trumpeton se aflau în stăpânirea bătrânului duce de Omnium care ajunsese într-aşa o stare de ramolisment, încât ar fi fost de neconceput să se amestece în neajunsul ivit, ori măcar să ia cunoştinţă de el. Însă cu hotărârea sa de neabătut, Chiltern se încăpăţânase a trimite repetate avertismente moşneagului. Ani în şir se vânase în lungul şi în latul acelor păduri, şi nimeni nu le făcuse de petrecanie vulpilor. Din contră, fuseseră ocrotite în vederea partidelor cinegetice. Era o datorie a pădurarilor să vegheze la menţinerea prăzii şi, în scopul

acesta, interziceau desfiinţarea vizuinelor sau folosirea capcanelor. Totuşi, pentru ca numărul animalelor să nu sporească în neştire, era necesar ca, la anumite răstimpuri, să mai fie rărite, ceea ce se înfăptuia în aşa numitele „sezoane de vânătoare”. Într-unul din de se urmărea, spre exemplu, stârpirea jivinelor mai bătrâne, care puneau în primejdie puii abia fătaţi, şi organizarea partidei, asemenea celorlalte, cădea în sarcina maeştrilor de vânătoare. Odată însă pădurarii s-au plâns că Chiltern îşi neglijase această îndatorire. Lordul a protestat vehement împotriva nedreptei învinuiri. Ca după scurt timp să afle un lucru îngrozitor; la liziera pădurii se găsise o vulpe aproape moartă, cu una din labe strivită într-o capcană. Scandalizat, îi scrise bătrânului proprietar, cerând socoteală de cele întâmplate, iar în aşteptarea răspunsului, îşi contiiiuă raitele prin aceleaşi împrejurimi. Într-una din expediţii se trezi cu trei ogari otrăviţi care pieriră sub chiar ochii săi. Mai furios ca oricând, trânti un alt răvaş către duce – mai bătăios decât primul. Abia la acesta primi un răspuns, dar sub forma unei notiţe, din partea domnului I’othergill, administratorul prea distinsului latifundiar. Pentru Chiltern procedeul constituia o insultă. Cum o consemnă şi presa sportivă. Însă relatările oficiale au sistat în această fază a conflictului, deşi el continuă să ofere un subiect suculent de discuţii gentilomilor din ţinuturile vecine. Toţi comentau episodul cu indignare profundă, pe când Chiltern aproape turbase, de părea gata să-l distrugă pe duce cu domeniu cu tot pentru uciderea dinilor. Şi reacţia lui era, într-un fel, explicabilă, căci pentru orice maestru de vânătoare otrăvirea unui ogar însemna crima cea mai abjectă, iar făptaşul descoperit merita să piară în spânzurătoare. Ba unii mergeau mai departe cu setea de răzbunare, susţinând că, negăsindu-se ucigaşul, pedeapsa putea

foarte bine să treacă asupra moşierului pe ale cărui terenuri se posese otrava. Numai că în cazul ducelui, răfuiala părea absurdă, vinovatul fiind un bătrân complet vlăguit şi căzut în mintea copiilor. În plus, Alteţa sa nu fusese. Nicicând un pasionat după cinegetică, ci doar încercase, în felul său detaşat, să se achite de obligaţiile avute faţă de vecinii şi iubitorii acestui sport.

E drept, avea un urmaş – pe Plantagenet Palliser – care putea eventual să răspundă de cruzimile petrecute. Dar şi acesta era la fel de străin de substratul şi implicaţiile lor ca şi ilustrul înaintaş. Dăruit întru totul treburilor de stat, Palliser nu-şi acorda un răgaz cât de mic pentru propriul amuzament, iar în ce privea vânătoarea, nutrea concepţii nefericite şi absurde: că fazanii şi iepurii ar distruge recoltele ori că vulpile însemnau un pericol continuu pentru găinile bietelor gospodine. Convins de asemenea năstruşnicii şi nefiind deocamdată titularul domeniului, refuzase orice amestec.

Ar mai fi existat posibilitatea ca Chiltern să comunice cu stăpânul prin descendenţii mai tineri ai nobilei stârpe, însă dragostea lor pentru vânătoare şi apărarea intereselor i stârniseră certuri în sânul familiei, încât, cu vremea; soarta partidelor cinegetice în pădurile Trumpeton ajunşese pe Mâinile domnului Folhergili. Cunoscându-i apucăturile, Chiltern era gata să jure că ogarii săi fuseseră otrăviţi, dacă nu la porunca-i nemijlocită, în orice caz la una exprimată pe ocolite, pentru care motiv l-ar fi trimis la galere de i-ar fi stat în putinţă.

Obsedat de nenorocita păţanie, până şi acasă nu vorbea decât despre ea, ocărându-l pe duce – şi pe rubedeniile sale chiar de faţă cu Adelaide Palliser – nepoata Alteţei Sale de Omnium şi verişoara moştenitorului său.

— Nu te mai osteni să te scuzi când eu îi consider

nişte străini, îi spusese odată lordului care, după ce-i încuiase neamurile în pietre, încerca să-i ceară iertare. Pe bătrânul duce nu l-am văzut de când eram de-o şchioapă, continuase Adelaide, iar pe ilustrul meu văr nu cred să-l mai recunosc dacă l-aş întâlni.

— Ce relaţii ciudate între oameni atât de strâns înrudiţi! interveni lady Chiltern cu tact. Sau cel puţin aşa le consideră Oswald.

— Şi nu am dreptate? se justifică lordul. Până şi eu îi cunosc mai de aproape, care sunt un străin. Cândva am petrecut câteva zile cu ei, fiind invitat la conacul Matohing. Acolo l-am observat mai atent pe duce – un coclit fără minte, mai înfumurat decât toţi nobilii ţării şi cu mai puţine merite ca oricare dintre ei. Cât despre pianty Pali, se deosebeşte atât de radical de mine, încât niciun s-ar spune că suntem şi unul şi altul bărbaţi.

— Totuşi unul trebuie negreşit să fie. Şi care anume? îl provocă tânăra Palliser.

— Acela pe care-l vei desemna dumneata, însă nicidecum amândoi, susţinu Chiltern. Vă înştiinţez că Doggett a fost ieri prin pădurile Trumpeton şi a găsit trei capcane puse la diferite distanţe.

— Şi ce a făcut cu de? se interesă Violet.

— Am avut destulă diplomaţie ca să nu-l chestionez. Dar cred că le-a aruncat în apă, aşa cum l-ar zvârli şi pe Palliser, de-ar putea să-l înşface. Oricum, eu nu aş, mai da cu dinii pe acolo chiar de n-ar mai exista vizuini pe întregul cuprins al Angliei.

— Atunci nu te mai frământa şi lasă lucrurile cum sunt, îl povăţui Violet. Să fiu în locul tău, pentru toate vulpile de pe lume nu mi-aş bate capul cu moşierii şi cu proprietăţile lor.

— Voi beşti aşa fiindcă nu te pricepi la vânat, îi replică lordul. Altfel ai şti că orice posesor de pământuri

este numai în parte stăpânul lor, în sensul că nu are dreptul să facă ce-i trece prin minte cu vizuinile de pe latifundia sa.

— Ba e liber oricând să le desfiinţeze, îl contrazise consoarta.

— Te înşeli, draga mea. Dacă are terenuri într-o regiune unde se practică vânătoarea, e obligat să ocrotească vulpile, nu să-şi pună vătafii să le extermine.

— Aşa o fi, Oswald, cedă ea. Dar cine l-ar putea obliga dacă nu există o lege?

— Frica de mine, drăguţo, îi răspunse rânjind. Şi acum, ca să mai schimbăm subiectul, spune-mi ce-ai aranjat cu Phineas Finn?

— L-am invitat de pe data de întâi, până la redeschiderea Parlamentului.

— Va veni şi femeia aceea?

— Am poftit două sau trei. Aşa că nu ştiu la care ţi-e gândul…

— La una cu nume nemţesc… la caze m-ai silit să cinez…

— Aaa, doamna Goesler! făcu Violet luminată. Fireşte că vine. Şi cu cai proprii, care vor sta în grajdurile lui Doggett.

— Natural că nu-i vom ţine aici. Doar ştii că nu avem unde.

— Îmi cer iertare că vă. Incomodez şi cu bietul meu căluţ, se amestecă tânăra Palliser.

— Ai o specialitate să ofensezi omul şi, zău, nu-mi dau seama cum pot ierta o jignire din partea oricărei fiinţe ce are vreo legătură cu pădurile Trumpeton, zise Chiltern şi în glumă şi în serios. Apoi, întorcându-se către Violet, continuă şirul întrebărilor începute: Şi pe ce o să călărească Phineas?

— Pe caii mei, îi răspunse consoarta a cărei stare – de

mamă în devenire – îi interzicea orice fel de efort.

— E drăguţ să-i oferi caii tăi, însă niciunul din ei n-o să-l ducă o singură milă în spinare. Phineas are nevoie de un animal zdravăn. Şi să mă bată cerul dacă ştiu de unde să i-l procur. Uşor îi vine sorămei, Laura, să-mi poruncească să-i dau un cal bun.

— Doar nu ţi-o trece prin minte să-l laşi pe jos! okelamă Violet aproape îngrozită.

— I-aş da şi mâna mea dreaptă, ca s-o mulţumesc pe soră-mea şi pe el, numai că mâna nu-l poate duce. Iar vi ăjitor mă ştii că nu sunt. Ca să scot cai din pârnând şi din piatră seacă. Deunăzi s-a întors Harry cu armăsarul pe cai e l-a folosit, dar l-a adus aşa stors de puteri că nu mai e bun de nimic. Ce naiba or face cu animalele de le prăpădesc într-aşa un hal, n-am să pricep nici să mă tai în bucăţi. Pe vremuri, scoteam şi eu untul din bidivii, alergând pe spinările lor. Pe unii chiar i-am dat gata. Dar niciodată nu i-am bătut şi nu i-am rănit ca hăitaşii de acum.

— Dacă nu întrevezi nicio posibilitate, poate ar fi mai bine să-i scriu domnului Finn şi să-i explic cum stă treaba, sugeră lady Chiltern vădit abătută.

— Oh, Phineas! exclamă lordul. Oh, Phineas Finn, de ce n-o fi pierit unul din noi când ne-am bătut în duel?!

— Cum vorbeşti, Oswald! exclamă Violet, ţâşnind de pe scaun şi punându-i o mână pe umăr. De ce-oi fi îndrugând prostii când în sinea ta eşti de pe acum hotărât să-i dai cel mai bun cal chiar de-ar fi să-ţi opreşti pentru tine un asin?

— Aşa e, recunoscu el râzând. Iar de un aş vrea-o de bunăvoie, m-ai forţa tu s-o fac. Şi cu aceasta se încheie discuţia, considerându-se definitiv aranjată şederea prietenului la ei.

Mai târziu, când rămăseseră în doi, au reluat dialogul

privitor la oaspeţii ce urmau să sosească.

— O să vină şi Gerard Maule? se interesă Chiltern.

— L-am chemat şi, cum ştii foarte bine, şi-a lăsat caii în grajdul lui Doggett.

— O aud pentru întâia oară, se minună el.

— Da de vinde! Te-am mai anunţat, Oswald. Ai ceva împotriva venirii lui? Doar nu te supără cu adevărat faptul că o goneşte înaintea voastră?

— Nu asta mă deranjează. Cineva trebuie să fie în frunte, şi Maule e la fel de bun ca şi altul. Dar nu-mi place cum o scaldă eu fata.

— Nu toţi tinerii merg la ţintă, aşa cum procedai tu…

— Eu aveam ceva serios de spus, şi am repetat-o până am fost crezut, pe când el nu vorbeşte cu gândul de a convinge.

— Tu puneai zel în fiecare discuţie, nu-i aşa, Oswald?

— Adevărat, recunoscu el visător.

— Dar nu-ţi arătai râvna decât atât cât ţinea pledoaria, adică vreo trei minute de obicei. Totuşi, au fost şi de de ajuns, şi astăzi eşti bucuros că ai stăruit, nu?

— Ce ridicole sunt femeile! bombăni dus pe gânduri.

— Lasă asta. Şi spune că-ţi pare bine de ce ai făcut, îmi place să aud acest lucru, chiar dacă mă consideri caraghioasă.

— Dar tu de ce ai fost aşa îndărătnică?

— Nu ştiu. Şi nu am putut niciodată să rai-o explic. Şi U sigură, însă, că n-am făcut-o pentru că nu te iulx.im, că nu mă gândeam la tine sau nu eram sigură că I îi şi nu altul, va fi soţul meu.

— Mă rog, ai procedat cum ai crezut de cuviinţă, dar oi. Şovăielile tale era cât pe aci să mă faci să împuşc un o111, pentru care îmi storc acum creierii ca să-i găsesc un

al zdravăn. Ce zici, ar putea să călărească pe Dandolo?

— Nu-i da unul primejdios, îl rugă Violet.

— De ce nu? Doar nu are soţie, nici plod sau vreun petec de proprietate. Aşa că e liber mai mult ca oricine» înfrunte pericolul, îi răspunse în glumă. Ca imediat să-i Duuge serios: Fii pe pace, iubito! Dandolo e cel mai bun i ib după ce l-ai urnit din loc. Şi acum, haide la culcare. lui ine ia opt trebuie s-o întind la drum. Mă aşteaptă optsprezece mile de mers.

Veşnic preocupată de Phineas, lady Laura expediase două scrisori: una către Barrington Erle, impţferându-l...1 ajute mai departe în politică; a doua către soţia 'ni Oswald, cu rugămintea să-l cheme la ei în vacanţa p. Iiiamentară. Ideea că va rămâne singur în Londra până la redeschiderea Camerei îi părea de netolerat şi, în îi. iecinţă, apelase la Violet, suplicând-o, în numele trecutului ce-i lega, să-l invite la Harrington. Dar patetica intervenţie se dovedi complet inutilă. Şi nu fiindcă Violet... În fi topit de grija lui Phineas – cum era caztd cumnatei – sau că nu ar mai fi ţinut la Chiltern. În realitate poate nicio femeie* nu îşi iubea bărbatul ca ea. Deci soli

— Ludinea pe care avea s-o arate trebuia căutată altunde, i anume în vechea tradiţie de a-l răsfăţa, împreună cu 1". îi a., pe junele deputat irlandez.

În virtutea ei, se sili să-i facă vacanţa plăcută, prevrnindu-i orice dorinţă. Din cât ţinea minte, era mare amator să vâneze şi, ca atare, se îngriji să-i asigure calul trebuin jos. Mai ştia că întotdeauna îi fugiseră ochii după femei frumoase, că acum era văduv şi poate în curând îi vor trebui bani. Drept urmare, o poftise şi pe doamna M.ix Goesler pentru o perioadă de două săptămâni. Că l liineas o cunoştea mai demult, nu mai era un secret în cercurile înalte, şi cu atât mai puţin pentru Violet. Totuşi, '11 (1 îi scrisese, invitând-o la Harrington, în mod cert nu avea

habar câtă intimitate existase, cu ani în urmă, între cele două făpturi pe care încerca să le reapropie.

Doamna Goesler sosi la conac cu câteva zile înaintea lui Phineas şi porni la vânătoare în chiar dimineaţa venirii. Deşi femeie, gonea la cot cu cei mai încercaţi vânători şi, în general, era capabilă de orice lucru pe care şi-l propunea. La înfăţişare nu se schimbase în intervalul de când nu o văzuse prietenul irlandez. Şi nici în alte privinţe Rămăsese tot subţirică, negricioasă, plină de sănătate şi de vino încoace, precum şi inteligentă, ambiţioasă, bogată, nemulţumită de sine şi poate oarecum lipsită de scrupul – dar în niciun caz de conştiinţă. Înzestrată cu atâtea însuşiri, putea să mimeze oriunde şi oricând fericirea deşi, în străfundul sufletului, mocnea o tristeţe continuă, alături de dorul după o viaţă mai împlinită şi mai utilă.

În drum către locul de întâlnire al vânătorilor, Chiltern se apucă să-i vorbească de neplăcerile îndurate de pe urma ilustrului duce de Omnium, pe care, după vechiul Bău obicei, îl ocăra cu întreaga-i familie.

— Scuză-mă, stimate lord Chiltern, îl întrerupse noua venită cu un aer uşor vexat, dar în faţa mea nu-ţi permit să-l vorseşti de rău pe duce.

V – Şi mă rog pentru care motiv? o întrebă el în –, chiondorat.

— Fiindcă suntem prieteni extrem de apropiaţi.

— Bine, dar ducele are o sută de ani, se cruci celălalt.

— Şi de ce nu aş avea un amic centenar? Cât despre domnul Palliser, te previn că e la fel de nepriceput în materie de vânat şi de vulpi, cum sunt eu în privinţa impozitelor de care se ocupă. De ce nu i-ai scrie soţiei sale, lady Glencora. Ea se pricepe la toate.

— E şi dânsa, cumva, prietena dumneavoastră?

— Şi încă cea mai bună din câte am. Împreună îl veghem pe marele duce.

— Ea înţeleg pentru ce îl veghează…

— Pe când eu, de ce-o fac? îl completă doamna Goesler. Adevărul e că faţă de mine însămi nu am găsit un răspuns. Ori poate din aceleaşi motive pentru care nu suport să-l aud defăimat. Oricum, îmi dai dezlegare să-i scriu amicii mele – lady Glencora – despre neajunsurile de care te plângi?

— Cum de un, dacă vreţi, se învoi Chiltern. Dar nu ca o intervenţie venind de la mine, se grăbi să specifice. Proprietatea unchiului ei este jalnic administrată. Şi asta puteţi să i-o spuneţi din partea mea, dacă, bineînţeles, «ocotiţi nimerit. În ce mă priveşte, nu cer nicio favoare. Cum n-am făcut-o de când mă ştiu. Totuşi, consider de datoria ducelui sau a lui Planty Pali să ia o hotărâre definitivă. Fie să ţină eu noi, ori să ne lase din braţe. Dar să ne-o spună pe şleau. Mi-a plăcut totdeauna să ştiu care mi-este prieten şi care duşman, vorbi el cu aprindere.

— Sunt sigură că ducele nu îţi este vrăjmaş, îl domoli musafira.

— Nu mi-o fi, însă Palliserii ăştia au jucat veşnic pe două fronturi. Deşi aristocraţi cu tradiţie, au ţinut mereu cu ăi de jos. Din câte mi-au ajuns la urechi, cică Planty Pali consideră o barbarie vânătoarea de vulpi. Or dacă aşa o priveşte, de ce n-o afirmă cu voce tare! se înfierbântă Chiltern. Şi de ce nu defrişează pădurea, ca să cultive porumb?

— S-ar putea să o facă în clipa când va deveni proprietar, rosti invitata cu acelaşi duh al blândeţii.

— Ar fi de o mie de ori preferabil, decât să-mi otrăvească ogarii ori să prindă vulpile în capcane, bombăni lordul cu acelaşi arţag.

La local de întâlnire se aflau o mulţime de vânători, dar nu strânşi laolaltă, ci răsfiraţi în pâlcuri mărunte şi răzleţite, iar de şi-ar fi plecat cineva urechea să asculte la

ce se vorbeşte, ar fi constatat că în fiecare din cete se discuta fie o nouă „ticăloşie” săvârşită în pădurile Trumpeton sau alta mai veche.

În aceeaşi seară, lady Chiltern o vesti pe doamna Max Goesler despre venirea lui Phineas, aşteptat chiar a doua zi. Anunţă noutatea fără nicio paradă şi într-o perioadă prielnică – poate anume aleasă de gazdă – când luminile lămpilor licăreau slab şi de la distanţă, iar încăperea era mai mult stăpânită de întuneric. Prin zăbranicul spintecat la răstimpuri de limbile roşiatice ale focului din cămin, se vedeau şi alte chipuri în cameră: al tinerei Adelaide Palliser şi al unei oarecare Lady Baldock – nu bătrâna ce-i ocărise pe papistaşi în faţa lui Phineas, ci soţia fiului ei. Aşezate aproape de şemineu – unde se afla măsuţa de servit ceaiul – găsiseră mai plăcut să mute lămpile mai departe, lăsându-şi feţele mângâiate de pâlpâirea flăcărilor din preajmă. Natural că ideea fusese cu totul întâmplătoare, însă foarte bine venită pentru doamna Max Goesler. Şi se va vedea pentru ce. În vreme ce turna ceaiul în ceşti, Violet o întrebă cu totală indiferenţă:

— Ştiai că mâine va sosi printre noi un vechi prieten de-al dumitale?

— Un vechi prieten?! repetă cealaltă surprinsă.

— Îl mai ţii minte pe domnul Finn? urmaşe amfitrioana cu acelaşi aer de nepăsare.

La cuvintele de pe urmă, doamna Goesler pălise ori se roşise; prea bine nici ea nu ştia. Însă de un lucru era absolut sigură – că avusese noroc cu penumbra din cameră. Altfel şi-ar fi trădat emoţia, ori aşa ceva i se întâmplă foarte rar sau nicicând. De aceea şi acum se reculese cât mai repede cu putinţă şi pronunţă cuvenitul răspuns:

— Fireşte că nu l-am uitat.

— Ei bine, ai să-l revezi. Domnul Finn este un bun prieten de-al meu, continuă lady Chiltern împărţind ceştile.

— Ţi-a fost întotdeauna un prieten drag, îi replică invitata.

— La fel cum îţi este şi dumitale, i-o întoarse Violet surâzând. De altminteri, a existat o vreme, când domnul Finn era un fel de prieten al tuturor. Oricum, nădăjduiesc că te bucuri să-l reîntâlneşti.

— Cum de un, draga mea!

— Eu, una, l-am găsit extrem de simpatic, se amestecă Adelaide Palliser.

— Personal nu-l cunosc, interveni şi lady Baldock, dar ţin minte cuvintele soacră-mi din perioada când nu-i eram încă noră. Zicea mama – adică soacră-mea – că domnul Finn este un ins agreabil, însă papistaş, fără o leţcaie în pungă şi gata să se îndrăgostească de orice fustă. Şi acum e tot aşa mare crai, Violet?

— Nu ştiu, dar te asigur că niciodată nu a curtat femeile măritate, îi răspunse ea sec, după care se întoarse din nou către doamna Max Goesler: de când nu l-ai văzut, a fost însurat, însă biata soţie i-a murit.

— Aşa că va începe din nou cu crailâcul, profeţi lady Baldock.

— Poate vrei să spui că va face iar curte femeilor, o puse amfitrioana la punct. Ceea ce mi se pare lucrul cel mai normal. Dar ia zi-mi, drăguţa mea verişoară, de vreme ce-ai auzit atâtea despre amicul mai, nu ai aflat şi de binefacerile sale în familia noastră? Pe Oswald l-a îngrijii după un oribil accident ca cele atât de frecvent surveuite la vânătoare. Pe domnul Kennedy-a scăpat din mâna unor tâlhari ce-l prinseseră şi erau pe cale să îl sugrume…

— Această binefacere e îndoielnică, o întrerupse rube «!” ’mă cu vizibilă răutate.

— A reprezentat în chip strălucit – urmă Violet fără

(v-o ia în seamă – o circumscripţie a lordului Brentford.

— Ce minunat! se extazie Adelaide Palliser.

— Plus altele multe câte le-a mai făcut, continuă gazda, liofărâtă să-l ridice. În slăvi de faţă cu doamna Goesler.

— Cândva nu s-a bătut şi într-un duel? întrebă ea.

— Da, încuviinţă Violet, şi poate asta e fapta cea mai frumoasă din toate, fiindcă putea foarte bine să-şi lichideze rivalul de-ar fi fost la fel de sân geros ca şi el. I-ar fi cum a redevenit deputat şi, până la redeschiderea Camerei, va sta la noi. Sper că-ţi va face plăcere să îl revezi, conchise cu ochii tot la doamna Max Goesler.

— Voi fi înaintată, îi răspunse ea vorbind rar. Auzisem de alegerea sa într-un orăşel oarecare şi mă aşteptam să-l reîntâlnesc undeva…

CAPITOLUL XV

CÂT DE BINE AI ŞTIUT!

DACĂ DOAMNA MAX fusese avertizată de sosirea lui 1 hincaş, se impunea ca şi el să fie într-un fel prevenit de prezenţa prietenei, nu să-i iasă înainte când niciun VI.; i. O atare surpriză I-ar fi pus într-o situaţie incompai abil mai delicată decât ar fi aşteptat-o pe ea, cumpăni Violet, convinsă că doamna Goesler ieşea cu brio din orice împrejurare, chiar dacă, pentru moment, îşi pierdea stă

1 întrea de sine. Ceea ce nu se putea spune şi despre unul

I Phineas, – oricând în primejdie de a comite o gafă în societate. Trebuia, deci, ferit într-un fel, şi lucrul nu «ta cu putinţă decât vorbindu-i încă de la sosire, hotărî la. Şi aşa procedă.

Odată venit, îl pofti în salon şi, după formulele uzuale d *u* vedere, îi întrebă cu un aer poznaş:

— Ghici cine se mai află la noi?

— Doar n-o fi venit lady Laura?! dibui celălalt.

— Din păcate nu, oftă Violet, deşi cât de mult aş fi vrut s-o avem. E vorba de altcineva, care-ţi este destul de L: niâiar, dar nu în aceeaşi măsură ca Laura.

— Atunci cine să fie? Zău că nu am habar, spuse el aproape învins… E, cumva, lordul Pawn?

— Lordul Fawn?! îngână gazda eu suprem dispreţ. Ce, să caute el aici? Doar nu ştii că nu mai scoate nasul în lume de la ultima înfrângere matrimonială? Şi apoi e la mijloc o persoană apropiată de dumneata, nu d – mine…

— Doamna Goesler? şuşoti el de-abia auzit.

— Ce iute ai dezlegat misterul când am venit cu amănuntul din urmă! chicoti Violet. Într-adevăr ea este enigmaticul musafir. Se află aici şi arată exact cum o ştii.

— Doamna Goesler! repetă Phineas mai mult pentru sine.

— Te supără, cumva, că am chemat-o? tresări lady Chiltern eu îngrijorare.

— Nicidecum, rosti la fel de îngândurat.

— Aţi avut vreo neînţelegere sau vreo ceartă? stărui gazda, dezorientată de reacţia lui Phineas.

— Niciuna, nici alta, o linişti el.

— Atunci nu văd niciun motiv pentru care nu ar trebui să văevedeţi, vorbi încurcată.

— Niciun există vreunul, o asigură mai înseninat. Şi dacă ai avut altă impresie, se datorează surprinderii mele. Nu m-aşteptam odată cu capul s-o aflu la voi. Ea ştie că urma să vin?

— Am anunţat-o ieri. Sper că n-am făcut o greşeală invitând-o şi niciun ţi-am creat vreo neplăcere?! se scuză Violet. Ştiam că sunteţi prieteni…

— Am fost, şi tot astfel ne-am despărţit, o asigură el.

Şi cum niciunul nu mai considera necesară vreo completare, încheiară discuţia despre Marie Max Goesler,

Doar nu era să lungească povestea, istorisind ce păţise cu această femeie, îşi spunea Phineas, în vreme ce Violet îşi repeta cu tot mai mare convingere că ceva se întâmplase între cei doi. Ce anume? Nu îşi dădea seama. Însă de-ar fi ştiut, eu siguranţă evita revederea lor.

Şi Marie Max Goesler îşi făcuse tot felul de gânduri de când auzise de venirea lui Phineas. Curând după conversaţia cu amfitrioana, urcase în odaie ca să se îmbrace de cină, urmărită de vestea ce i-o dăduse. O aştepta un examen greu, care-i cerea întregul ei tact şi curaj, îşi repeta obsedată de ideea reîntâlnirii cu Phineas. De-ar fi bănuit că se numără printre musafiri, ar fi refuzat categoric invitaţia la Harrington.

E drept că până la penibila confruntare mai avea douăzeci şi patru de ore, răstimp în care putea găsi o soluţie. I. a un moment dat, se hotărî, chiar să invoce o treabă urgentă la Londra şi s-o tuiască degrabă. Formula era salvatoare sau aşa i se păru la început. Abia mai pe urmă, când se gândi la reacţia gazdei, întrevăzu părţile slabe, f îl primul rând, lady Chiltern va fi mirată la culme de iubita ei dezertare. Apoi, cântărindu-i pretextul, o să-i descopere şubrezenia, ajungând la concluzia că totul era o înscenare, impusă de apariţia lui Phineas. Cu alte cuvinte, îi va dibui taina, ceea ce nu i-ar fi convenit deloc. Şi totuşi, era preferabil să se trădeze, decât să dea ochii cu el. Vai, cât de toantă fusese să nu întrevadă putinţa «roatei reîntâlniri! Doar ştia că reapăruse în arena politică îi în societatea pe care o frecventase cândva. Şi mai ştiuse.

O; va că, dintre. Toate relaţiile vechi, aceea cu Chiltern va fi printre cele dintâi reînnoite, deoarece fuseseră prieteni la cataramă.

Indignată de propria-i nesocotinţă, coborâse la cină, unde, cu mari strădanii, se scuturase de obsesiva preocu

1 şi luase parte la conversaţia generală. Dar odată

întoarsă în cameră, o năpădiseră aceleaşi gânduri, încât în Ai toată noaptea rămase trează, isocotindu-se întruna în ce fel să se eschiveze. Într-o vreme, se agăţă iar de planul plecării la Londra, calculându-i, până în cele mai mici amănunte, punerea în aplicare. Întâi va trebui să taky. R ineze în metropolă, interesându-se de o anume chici). T – lipsită de importanţă. Iar la primirea răspunsului, o să dispară, cu invocările şi scuzele de rigoare. A. A vă face, îşi zise cu hotărâre. Şi încercă să adoarmă.

I): după un timp sări ca arsă, străfulgerată de o nouă 1I: oare fuga de Phineas nu era mai înjositoare decât umilirea de a-i apare înainte? Judecându-şi purtarea

1 ţii de el, ajunse la încheierea că, în fond, nu făcuse nimic de care se putea ruşina. În dorinţa ei mare de a salva acest om îndrăgit de la dezastrul ce credea că-l a.: aptă, se oferise să-i devină soţie. Şi el o refuzase. Asta fusese tot. Ca acum să-l evite, fofilându-se ca o laşă? Nu. Aşa ceva nu va face. Oricât de nesuferită va fi senzaţia ce avea s-o încerce, nu voia să-şi imputenicicând că fugise din calea cuiva – fie bărbat sau femeie. Şi apoi, chiar, dacă îl ocolea în acest colţ de ţară, la Londra n-o va putea face veşnic.

Prin urmare va rămâne pe loc, să-l întâmpine. Şi ea să traverseze onorabil cele câteva minute penibile – căc: atât avea să dureze ordalia revederii – se va domina cu tărie, purtându-se în chipul cel mai firesc. Uşor nu-i va fi. Intuia de pe acum. Dar avea măcar cu ce să se mângâie: suferea pentru un om integru, care nu îi trădase taina şi care o va păstra până la capătul vieţii.

Cu această decizie întâmpină zorile şi ziua care urmă. Doar către seară, când ceasul confruntării se apropia, simţi cum îi scade curajul. Într-un timp, când şedea în faţa oglinzii, prefăcându-se absorbită – ca subreta să nu-i observe nervozitatea – se simţi ispitită să simuleze o durere de cap şi să nu coboare la masă.

— Am o migrenă teribilă, aproape nu mai văd, îi declară cameristei, cu gândul la dezertare.

— Într-adevăr, doamna nu prea arată bine, îi răspunse aceasta, afişând cuvenita îngrijorare.

— Totuşi am să mă scutur de ea, zi se după câteva clipe, părăsind măsuţa de toaletă şi coborând în salon.

Dacă pe Marie Goesler perspectiva reîntâlnirii cu Phineas o răscolise până în străfundurile fiinţei, şi asupra lui avusese cam acelaşi efect, cu deosebirea că, aflând-o cu întârziere, anticiparea fusese mai scurtă. După dialogul cu Violet, urcase în cameră să se îmbrace de cină, iar din momentul acela şi până la revederea prietenei, îi rămăsese exact o jumătate de ceas. Or, ce putea face în aşa puţin timp? Să fugă? Nici pomeneală. Să invoce o durere de cap? Nici vorbă. Şi neputinţa evaziunii îi spori panica.

Contemplând apropiatul supliciu, încerca să întrezărească reacţiile fiecăruia, în funcţie de însuşirile şi temperamentele lor diferite. Iar ipostazele în care se întrevedea îl umpleau, pur şi simplu, de groază. Pe când doamna Goesler va găsi la îndemână cele mai potrivite cuvinte, el se va bâlbâi sau chiar îşi va pierde glasul. Apoi prietena nu roşea niciodată, în vreme ce el, amărîtul, cu siguranţă va deveni stacojiu – ca guşa curcanului. Şi încă ceva. Sângele stăpânitei doamne va circula, categoric, normal, în timp ce ai lui va goni nebuneşte, zăpăcindu-l complet.

Dar în ciuda tuturor handicapurilor de care era conştient, îşi luă inima în dinţi şi porni spre salon, unde constată că ajunsese înaintea amicei. După această primă şi liniştitoare observaţie, îi cercetă mai cu luare aminte pe cei prezenţi. Amfitrionul casei îl acaparase pe lordul Baldock cu relatarea cruzimilor petrecute în pădurile

Trumpeton. Înjurându-i de mama focului pe membri;

familiei Palliser, spre amuzamentul junei Adelaide

care râdea, ascultând pe aproape. Gerard Maule. Tolănit într-un Jilţ, se extazia la patosul arătat de Chiltern în povestea ce o depăna. Violet se afla lângă lady Baldock căreia, deşi ageamie în materie de vânătoare, îi explica justeţea cauzei apărată de inimosul ei soţ. Restul persoanelor adunate urmăreau ca vrăjite istorisirile în curs, fără să scoată o vorbă ori să schiţeze o mişcare. Doar un oarecare domn Spooner – călăreţ de performanţă şi un fel de ajutor al lui Chiltern – gesticula ca un apucat, vrând să sublinieze – aidoma unui cor antic, dar mut – părţile semnificative din expunerea lordului.

La câteva clipe după intrarea lui Phineas, amfitrionul îşi întrerupse naraţia şi „întinzându-i mâna, îi spuse cu aerul său jovial:

— Ce mai faci, Finn? Mă bucuâsă te văd iar la noi şi te felicit pentru locul în Parlament, după care se reîntoarse la subiectul ce-l părăsise: Auziţi unde au pus dumnealor otrava 1 în scrumbii roşii, din care am găsit aproape o duzină – adică destule să-mi omoare jumătate din câini.

— Mai exact, s-au descoperit nouă scrumbii, specifică Spooner care, printr-un miracol, îşi căpătase glasul.

A.şa cum aţi dat voi peste de puteau s-o facă enpiii şi chiar să le mănânce, adăugă lady Chiltern cu o expresie îngrozită.

Numai că dumnealor nu le pasă de aşa ceva, urmă Chiltern. Iar acum au împânzit locul cu capcane şi sârmă ghimpată. Palliser ţi-e prieten, nu-i aşa, Finn? se înînarse el către proaspătul apărut.

Îl frecventam… pe vremea când am făcut parte din guvern.

— Nu ştiu cât i-o fi făcând pielea ca om. De stat, dar ca moşier e o pacoste, zise lordul.

— E o ruşine ce face, îi ţinu Spooner hangul, Ridicând mâini. Le spre tavan.

— Cel pomenit mi-este văr, şopti Adelaide aplecân
1 u – se peste lady Baldock.

— Să-mi fie şi frate şi mamă mare, tot la fel aş vorbi despre el, tună Chiltern care, pesemne, o auzise. E necesar să avem o consfătuire la care să discutăm cele întâmplate. Să le ştie şi lumea. Asta-i părerea mea. Şi niciun apucă bine să pronunţe cuvintele de pe urmă.

când uşa salonului se deschise şi în prag se ivi Marie Max Goesler.

E lucru ştiut că tocmai când vrei cu tot dinadinsul să fi degajat şi firesc, arăţi deplasat şi artificial. Numai actorii cu har – şi îndeosebi actriţele – izbutesc să mimeze naturaleţea, făcând să apară veridic pe scenă ceea ce în realitate ar fi o ieftină şi neizbutită amăgire. Acest fapt, îndeobşte recunoscut, găsea o excepţie în Violet Chiltern care, deşi străină de arta actoricească, avea – talentul să imprime aparenţelor iluzia firescului.

În această privinţă îşi câştigase şi o faimă – legată, în special, de întortocheatele situaţii ivite în viaţa mondenă – şi probabil nu s-ar fi dezminţit nici acum, în împrejurarea creată de revederea lui Phineas. Cu doamna Max Goesler, de n-ar fi acordat situaţiei prea mare importanţă. Dar tot cântărind-o în minte, urzise o întreagă regie, ce-o depărta de naturaleţea în care trebuia să decurgă. Normal ar fi fost ca reîntâlnirea prietenilor să treacă pe cât mai neobservată. Numai că Violet avusese jalnica inspiraţie s-o marcheze prin câteva vorbe.

— Doamna Goesler, ţi-l aminteşti pe domnid Finn? rosti ea potrivit planului pe care şi-l întocmise.

Cuvintele pronunţate produseră o considerabilă perturbare în atmosfera de până atunci. La auzul lor, torentul de invective ce curgea din gura lui Chiltern se opri brusc. Placidul lord Baldock – pe care nimic nu părea să-l intereseze – tresări cu vădită curiozitate. Domnul

Spooner – se trase instantaneu mai aproape de scena creată ca s-o urmărească mai bine. Lady Baldock se zgâi cu atâta încordare a pupilelor, de s-ar fi zis că o voce lăuntrică îi anunţase pregătirea unui spectacol de neuitat. Până şi Gerard Maule se urni din jilţul în care zăcuse, prinzându-se în cercul format de pe urma celor câteva vorbe plasate de Violet şi în mijlocul căruia – sub privirile holbate ale martorilor – urmau să evolueze nefericiţii protagonişti. Adică Phineas şi Marie Max Goesler.

— M-ai întrebat de-l mai ţin minte pe domnul Finn? spuse aceasta, adresându-se amfitrioanei. Ei bine, mi-l amintesc de parcă l-am văzut ieri. Ca apoi, întorcându-se către Phineas, să continue; Nădăjduiesc că nici dânsul nu m-a uitat, îi zise învăluindu-l în surâsul cel mai fermecător şi întinzându-i mâna.

Deşi împresurată de atâţia nedoriţi, se descurcase admirabil, atât de perfect, încât nimic nu îndreptăţea gândul ce-o urmărise, de a născoci un pretext ca să fugă.

În schimb, partenerul era la mare strâmtoare.

— Să vă uit eu? îngăimă abia auzit. Asta n-o să se întâmple nicicând. Şi, vorbind, blestemata roşeaţă îi invadă chipul, iar sângele porni să-i alerge prin trup într-un şuvoi nebunesc”.

— Mă bucur nespus că eşti iarăşi în Parlament, îi declară Marie Goesler cu incredibila-i degajare.

— Într-adevăr, sunt din nou deputat… după o bătălie destoi de aprigă. Dar dumneata mai locuieşti în Park Lane?

— Cum de un, şi aş fi încântată să vii să mă vizitezi. Spunând acestea, doamna se aşează pe o sofa, iar lady Chiltern alături, după care continuă să-i vorbească amicului pe altă, temă: După cât îmi dau seama, aici se discut a tot despre nelegiuirile săvârşite de sărmanul duce de Omnium. Dar sper că lordul Chiltern recunoaşte în sinea lui cât de mult a înviorat conversaţia ivirea acelor

fărădelegi. A fost o mană cerească, *aş* putea spune. Încât ar fi nedrept să se întoarcă împotriva ducelui, după asemenea binefacere.

Marie Goesler trecuse peste clipele grele – cel puţin deocamdată, cât nu se afla între patru ochi cu prietenul – şi redevenise zâmbitoare şi volubilă, cum îi era obie, lui: n societate. Pe când bietul Phineas se trăsese de-o parte, în faţa şemineului, unde rămase tăcut şi de unul singur, până se anunţă masa. Iar atunci nenorocul hotărî s-o conducă înspre sufragerie pe o bătrână care abia vedea pe unde calcă.

— Ai cunoscut-o mai dinainte pe această femeie? îl întrebă ea, referindu-se, natural, la Marie Max Goesler.

— O, da, desigur, îi replică Phineas. O ştiu de vreo trei ani, din Londra.

— Şi o găseşti frumoasă? sâsâi mai departe cealaltă.

— Chiar foarte frumoasă.

— Asta susţin toţi bărbaţii, dar eu n-o văd aşa, declară bătrâna cu ochii 111 stingere. Şi apoi se vorbeşte de atâta vreme că ducele de Omnium ar vrea să se cunune cu ea pe patul de moarte... ceea ce cred că este o scorneală...

— Nu ştiu, îi ripostă Phineas. Deşi nu prea înţeleg de ce să fi amânat Alteţa sa un eveniment ca acesta pentru o clipă atât de nepotrivită.

CAPITOLUL XVI

LA RĂSPÂNTIA COPPERHOUSE şi în codrii broughton

LA DREPT VORBIND mult temuta revedere a prietenilor decursese mulţumitor. Cu un dram de curaj şi îndrăzneală, oamenii supravieţuiesc până şi marilor cataclisme, trecând prin de chiar fără să sufere cea mai mică vătămătură. Cum se întâmplase şi cu Phineas Finn.

Odată întors în camera de culcare, constată că

petrecuse întreaga seară în preajma Mariei Max Goesler fără a fi plătit un tribut prea mare, ci doar emoţia primelor clipe ale reîntâlnirii. Într-adevăr, nu-i adresase niciun cuvânt special, cantonându-se la conversaţia generală. Dar, oricum, fuseseră împreună şi rămăsese totuşi nevătămat. Se prea putea ca această reînnodare a prieteniei să nu însemne şi reeditarea apropierii de odinioară, însă o dată ce se rupsese gheaţa, putea s-o vadă oriunde în societate fără să mai încerce apăsătoarea senzaţie ce-l urmărise până acum.

Cu gândul la cele întâmplate, amânase momentul culcării, /iar când încheie retrospecţia şi socoti că e timpul a se dezbrace, auzi un ciocănit în uşă, urmat de ivirea ui Chiltern în prag.

— Ce-ai de gând să faci cu fumatul? îl întrebă lordul.

— Am renunţat astă seară.

— De ce? Poţi să mergi în fumoar, unde s-a făcut focul în şemineu şi e cald. Ţi-aş ţine cu dragă inimă companie, dar mă simt ostenit şi vreau să mă odihnesc. Aşa a du-te, băiete, chiar cu riscul de a fi singur, deoarece

3 aldock nu-i fumător, şi Gerard Maule îşi pufăie traoueele în camera de dormit, după cât mi-am dat seama.

ar de cauţi tovărăşie, dă o raită prin odăile dosnice unde, a siguranţă, vei da de Spooner, care trage din pipă împreună cu Doggett, calculând amândoi retribuţiile. Du-te; i dumneata după ei, dacă-ţi face plăcere.

— Nu, nu cred c-am s-o fac. Ce sens ar avea să răsar între ei, – un străin nepoftit, picat ca musca în lapte. Le-aş compromite discuţia, fiindcă nu s-ar simţi la îndemână că vorbească de faţă cu mine. Şi niciun ar avea încredere.

— Încredere? repetă Chiltern râzând. O aştepţi, cumva, de la ei sau de la oricine? Poate doar de la animale… Şi fiindcă veni vorba, ia spune-mi, aşa e că nu te deranjează un cal care se opinteşte din când în când?

— Ascultă, Chiltern. Nu intenţionez să vânez.

— Ba da, se împotrivi celălalt. Şi am aranjat totul. Aşa că nu face pe caraghiosul, ca să ne strici cheful. Pe aici toţi vânează: bărbaţi, femei, chiar şi plozii. Vei avea unul din cei mai buni cai ai mei. Doar să fii cu băgare de seamă cum foloseşti pintenii…

— Zău că n-aş vina, stărui Phineas. Şi am să-ţi explic: şi de ce. Neavând posibilitate să vin cu cai proprii, sunt silit să mă folosesc de-ai prietenilor. Şi asta nu-mi place.

— Auzi ce prostii mi-e dat să ascult! se indignă Chiltern. Doar când te-a invitat Violet, te-a prevenit că vei merge la vânătoare; de altminteri o să vină şi vechea ta pasiune, doamna Goesler care, în treacăt fie adăugat, goneşte ca o zmeoaică! Încât nu mai face fasoane şi urmează-ne, că n-ai să regreţi. Păcat că Dandolo are o mică meteahnă…

— Dandolo fiind numele calului? îl întrerupse Phineas, care nu pricepuse la cine s-a referit.

— Da, este murgul ce-ţi ofer – un animal zvelt, care, deşi nu atârnă cine ştie cât la cântar – să tot aibă vreo paişpe livre mai mult decât tine – nu e cu nimic mai prejos decât oricare altul. Lui Cox nu-i plăcea de el fiindcă-l urnea cu greutate din loc, şi pe motivul acesta mi l-a pasat mie. Dar de ştii să te faci simţit când i te urci în spinare, şi mai ai nişte pinteni din cei cu rotiţe, te duce ca vântul. Asta-i povestea cu Dandolo. Şi acum, noapte bună, băiete. Iar de vrei să fumezi, ai dezlegare să-ţi aprinzi ţigara şi în cameră, aici.

Înaintea venirii la Harrington, Phineas hotărâse că n-o să vâneze. Totuşi îşi adusese cu sine o pereche de cizme şi pantaloni bufanţi – accesorii absolut necesare în ipoteza că ar fi silit de prieteni să-şi calce voinţa şi să-i însoţească în raitele lor. Coruperea de la decizia luată se produsese mai curând şi mai uşor decât ar fi crezut, lăsându-i un gust

amărui. Nu s-ar fi putut spune că Chiltern nu fusese drăguţ, stăruind să-i urmeze la vânătoare şi smulgându-i acceptarea tacită. Numai că el atinsese o vârstă când nu se mai simţea bine, ca om sărac, printre bogătaşi. Soarta voise să se împresoare de ei când număra mai puţini ani, ceea ce, pe atunci, îi făcuse plăcere şi îl măgulise. Dar acum ar fi preferat să trăiască retras, hrănindu-se cu unele amintiri din trecut, nu să simtă mereu înjosirea condiţiei sale umile, mai ales când şi el ar fi putut să fie înstărit şi să aibă propriii săi cai, dacă şi-ar fi jertfit conştiinţa în schimbul averii.

În ciuda gândurilor ce-l răscoliseră peste noapte, a doua zi dimineaţă se îmbarcă, împreună cu ceilalţi oaspeţi, într-o căruţă încăpătoare, eu bănci aşezate în lung, care avea să-i transporte la răspântia Copperhouse. Acesta era locul de întâlnire cu restul vânătorilor şi, după explicaţiile domnului Spooner, se afla situat primejdios de aproape de fatala pădure a ducelui; însă, tot după spusele dumisale, nu aveau să treacă prin ea, întâi, fiindcă de la răspântia Copperhouse, „de obicei se pornea în alte direcţii, şi apoi, pentru că în condiţiile vitrege de acum, lordul Chiltern era hotărât s-o evite cu orice chip. Aşa plănuiseră.

Dar vorba ceea, nu se ştie niciodată de unde răsare vulpea. În acest timp al anului, adică la începutul lunii februarie, Vulpoii de prin pădurile mari o zbugheau mai tot timpul din bârloagele lor, ca odată interceptaţi, s-o tulească înapoi, către de cu alte cuvinte, era foarte posibil să se ajungă pe teritoriile ducelui, şi atunci, să te ţii tărăboi, îşi încheiase Spooner raportul, ridicând din umeri şi scuturându-şi capul de parcă voia să lase de înţeles că Chiltern va face mare pocinog ducelui sau urmaşului său dacă şi de astă dată se constata o cât de mică încălcare a legilor vânătoreşti.

Distanţa până la numita răspântie era de

douăsprezece mile, iar Phineas se trezi aşezat în căruţă lângă Marie Max Goesler. Amplasarea nu fusese premeditată, dar când şase sau opt pasageri se deplasează cu un atare vehicul, aproape în mod fatal vor călători ori unul alături de altul, sau faţă în faţă.

Doamna Goesler îşi amintise acest amănunt şi era pregătită să stea în coasta cuiva, pe când Phineas rămase cu gura căscată, văzând că va fi instalat aşa aproape de dânsa. În zadar se zgâia la tânărul Gerard Maule, îngrămădit lângă fusta Adelaidei Palliser, căci tot nu-i venea să-şi ocupe locul.

— Suie-te, Phineas! Ce mai aştepţi! îl îmboldise Chiltern, observându-i codeala. Aşa că urcase fără să mai cârtească.

— Nu ştiam că practici sportul vânatului, îi declară el vecinei sale după ce se aşeză.

— O, şi încă de foarte mulţi ani, recunoscu zâmbitoare. Dar vezi dumneata, domnule Finn, noi ne-am văzut doar la Londra, unde oamenii nu cunosc îndeletnicirile altora, pentru simplul motiv că nu vorbesc decât despre ce fac acolo. Ai auzit despre urâtele incidente petrecute în pădurile ducelui de Omnium?

— S-ar fi putut să nu-mi ajungă pe la urechi?!

— Sărmanul duce! L-am întâlnit foarte des încă din vremea când… când obişnuiam să ne vedem şi noi… şi te asigur că nu are nici cea mai vagă idee de tot ce se întâmplă. Iar partea cea mai nenorocită este că, în starea în care se află, nu i se poate spune nimic.

— Lady Glencora ar fi în măsură să pună lucrurile la punct, sugeră Phineas.

— Îi voi aduce la cunoştinţă, te asigur, rosti pe un ton hotărât. Dar mi se pare aşa de ciudat ca un proprietar din această ţară să nu aibă drepturi. Totale asupra domeniului său! Presupun, totuşi, că ducele ar avea libertatea să

îngrădească orice acces în pădure, dacă i s-ar năzări.

— Numai că în loc de asta, s-au otrăvit câinii.

— Îmi închipui că nimeni nu crede nici măcar o secundă că ducele a făcut-o… sau măcar slujitorii săi. Să vorbim, însă, mai încet, pentru că altfel ne va auzi lordul Chiltern.

— V-am ascultat fiecare cuvânt pe care l-aţi pronunţat, mârâi Chiltern.

— Cu atât mai bine, fiindcă-mi poţi răspunde la o întrebare: s-a stabilit cine a pus otrava în pădure?

— Se pare că nu, recunoscu împotriva voinţei sale.

— Atunci vezi că nu am vorbit cu păcat? Cu mine poţi să fi sincer, mai ales că-mi place să recunosc când greşesc.

— Ei bine, aflaţi că de astă dată greşiţi apărându-l pe duce ori pe slugile lui. El are obligaţia să ocrotească vânatul în vederea partidelor cinegetice din ţinutul Brake. Or în loc să-şi respecte îndatorirea, a poruncit să fie nimicite jivinele.

— E o faptă la fel de gravă şi reprobabilă ca şi votarea în favoarea reformei religioase, Conchise Marie Max Goesler. I

La răspântia Copperhouse, se adunaseră o mulţime de vânători, printre care doamna Goesler şi Phineas descoperiră o droaie de cunoştinţe. Ca membru în Parlament şi mai apoi în guvern, cât şi ca unul ce nu-şi inoportunase niciodată adversarii – şi cu atât mai puţin amicii – Finn îşi statornicise relaţii întinse în cei cinci ani cât se învârtise în agora politică a ţării. Ca acum, picat din senin în această grămadă de vânători, să întâlnească o duzină de parlamentari cu tradiţie, care, deşi arborau aerul unor dregători înnăscuţi, îi vorbiră despre realegerea în Tankerville şi prezenţa sa la magnifica adunare sportivă ca despre fapte intrate în legile firii.

S-ar fi zis că era unul de-al lor, şi-l întâmpinaseră ca

atare, fără să aibă habar că o vreme dispăruse din cercurile înalte, parcă înghiţit de pământ. Sau poate îşi aminteau de vremelnica sa absenţă, dar o puneau pe seama vreunui accident politic, din cele care se întâmplau de când lumea. Nu o dată un deputat răsărit peste noapte în mijlocul lor căzuse în dizgraţie la fel de neaşteptat precum apăruse, pierzându-şi locul în Cameră şi retrăgându-se, cipe ştie pe unde, un an sau mai mulţi.

Se obişnuiseră cu asemenea întâmplări, şi tocmai de aceea nu făceau caz de de uitându-le la iuţeală şi lăsându-se absorbiţi de alte evenimente, mai noi şi interesante, ca de pildă recentul triumf al lui Phineas în alegerile din Tankerville. Asemenea biruinţe aveau darul să împrospăteze memoria şi, eventual, fostele simpatii.

Aşa se explică însufleţită primire ce i-o făcuseră şi eroului, satisfacţia pe care şi-o arătau faţă de succesul obţinut de curând. Dar prezentându-i felicitările cuvenite, nici unuia nu-i trecea prin minte că de această victorie atârnase însăşi viaţa aşa-zisului lor amic. Cum era şi firesc, mulţi pomeniră de Browborough, nu atât întristaşi de înfrângerea suferită, cât de faptul că nu aveau să-i mai vadă mătăhăloasa figură care le devenise familiară. Doar unul singur îl regreta în mod sincer, şi acesta era domnul Roby – el însuşi conservator şi secretarul onorabilului Daubeny. Totuşi faţă de Phineas căută să-şi mascheze părerea de rău, încropind chiar o glumă cu tentă vânătorească.

— Va să zică aşa. L-ai bătut pe Browborough în propria-i vizuină.

— Că l-am înfrânt, e adevărat. Numai că „vizuina” nu-i aparţinea cu titlu de exclusivitate, Preciză Phineas, ridicând din sprânceană.

— Nu te formaliza, frate, îl îmbună celălalt. Ţine cont că Browborough a fost reales deputat cincisprezece ani în

şir… Sărmanul prieten! E teribil de amărât pe chestia reformei. N-aş fi crezut niciodată să sufere aşa de grozav pentru o idee. Îmi face milă, te rog să mă crezi. Şi mai crede ceva: că în societate există şi oameni mai răi decât el. Iar acum spune-mi, ce e cu toată povestea d\spre otrăvirea jivinelor în pădurea bătrânului duce de Omnium?

Dar cum ceata de vânători se puse brusc în mişcare, Mâineas nu mai apucă să rostească răspunsul ce-l datora.

În ţinutul denumit Brake, răspântia Copperhouse era un loc de întâlnire ultra folosit de iubitorii vânatului. Şi asta din mai multe motive. Primul, deoarece se ajungea

u uşurinţă aici, venind cu trenul direct de la Londra; al doilea, pentru că se afla într-o regiune prin excelenţă propice vânatului, dăruită cu două sau trei adăposturi masive pentru animale şi, în fine, al treilea, fiindcă aşezarea în sine era frumoasă şi atrăgea oamenii.

Drept în mijlocul izlazului Copperhouse – care să deşira chiar de la liziera pădurii cu acelaşi nume – se încrucişau două drumuri, formând faimoasa răspântie unde se adunau vânătorii. Pădurea se întindea pe un deal răsucit şi abrupt, care şerpuia până la vestita răscruce, iar din vârful lui şi până la marginile izlazului, nunse zărea nicio palmă de pământ îngrădit, încât întregul teren al suhatului părea o imensă velinţă verzuie, brumărie sau albă, după cum îl îmbrăcau anotimpurile în zăpadă sau iarbă. La poalele dealului împădurit, curgea agale, pe sub podeţe de lemn, un râu izvorând de cine ştie pe unde, botezat de către vânătorii mai tineri tot cu numele Copperhouse deşi, vreme îndelungă, localnicii îi spuseseră „Cobber” – după cum se chema şi impunătorul conac înălţat pe o treaptă a costişei. Chiar azi mai existau printre ei bătrâni care se încăpăţânau să-i zică la fel. Nu în speranţa de a-i reda vechea sa onomastică, fiindcă aceasta ar fi fost o zădărnicie când, de treizeci de ani, în toate p.

Hidurile vânătoreşti, figura sub denumirea de Copperhouse, aidoma renumitei răspântii, iar la tipărirea hărţilor topografice, dublul „b” fusese înlăturat ca un anacronism ce nu mai putea dăinui.

De-a lungul unuia dintre drumurile care se încrucişau, se aşternea o păşune comună, lungă de vreo şapte sau opt sute de iarzi, pe care fuseseră ridicaţe obiective de tragere de către vestiţii puşcaşi voluntari din Copperhouse, vajnici apărători ai ţării, iar într-un anumit punct, po traiectoria apei de care s-a pomenit, curgerea râului încetinea simţitor, formând o baltă pe care pluteau raţe artificiale, pentru ademenirea celor sălbatice.

Apariţia vânătorilor alterase considerabil priveliştea, îndeobşte pustie şi încremenită. Pe cele două drumeaguri se iviseră zeci de faetoane şi de căruţe; de-o parte şi alta a râului mişunau caii abia scăpaţi din căpăstru; în dreptul ţintelor pentru tragere, locul puşcaşilor fusese luat de ogari, tolăniţi în poziţii semeţe, pe picioarele dinapoi. Şi la toate acestea se adăugau larma glasurilor, veselia costumelor roşii, vânătoreşti, strălucirea toaletelor purtate de doamne, plus acea atmosferă de preocupare îmbinată cu voie bună, atât de specifică partidelor cinegetice.

Peste două sute de bărbaţi şi femei bătuseră calea din Londra numai ca să-şi ofere plăcerea de a ucide o vulpe

— O poftă nu totdeauna împlinită, chiar atunci când erau mai puţini amatori, dormite când numărul lor atingea o asemenea cifră. Aşadar şansele zilei erau extrem de reduse pentru cei adunaţi la răspântie, şi cu toate acestea pe fiecare îl costase nu mai puţin de cinci lire capriciul care-l mânase într-acolo. Cinci lire scoase din buzunar fără să aibă măcar siguranţa unei satisfacţii în schimb! Şi totuşi, nu oftau după bani, nici suma nu li se părea mare. Pe când cele cinci guinee – cât costa un loc bun la operă –

păreau că nu le procură răsplata scontată.

Ce ciudăţenie de nepătruns i ca şi alta, de cu totul altă natură, dar la fel de nedezlegat. Oare de ce, în orice aglomerare de bărbaţi şi femei, glasul acestora de pe urmă predomină, chiar dacă sexul opus le întrece numeric şi cu voci de zece ori mai puternice? Această curiozitate îşi găsea confirmarea şi în nobila ceată de la răscrucea Copperhouse, unde, în ciuda sporovăielii generale, urechea oricărui ascultător era străpunsă de râsetele şi gângurelile doamnelor.

Se prea poate ca la această stridentă impresie, o contribuţie masivă să fi avut şi gureşa lady Gertrude Fitzaskerley, care nu-şi închisese o clipă gura, asaltându-i, cu voce răsunătoare, când pe Chiltern, când pe Cox şi pe hăitaşii acestuia, iar în cele din urmă.pe Spooner. Degeaba încercase, sărmanul, să se fofileze cu un „da, milady” şi un „nu, milady”, Cicălitoarea doamnă ştia în ce chip să-şi acapareze victima, aducând pe tapet o temă acută, cu neputinţă să nu-i suscite interes. În cazul de faţă, capcana de care se folosi a fost otrăvirea ogarilor pe teritoriile ducelui; şi, cum era de aşteptat, domnul Spooner se prinse în ea, lăsându-se torturat de zeci şi zeci de întrebări legate de incident. Din spusele nobilei interlocutoare, se părea că tatăl ei ar fi stăpânit jumătate din pădurile din Irlanda, în care mişunaseră sumedenii de animale.

— Însă vă rog să mă credeţi că niciodată nu am auzit

O atare enormitate, declară cum nu se poate mai indignată.

Cu verva ei neslăbită, sugeră, la un moment dat, trimiterea unui protest dintre acelea în care nu se divulgă persoana care a iscălit prima.

— Aş face-o chiar mâine, stărui ea cu înflăcărare, şi j: u m-aş da o secundă în lături să-mi aştern şi eu semnătura.

Din păcate, ideea cât şi elanul doamnei nu-l

convinseră pe unul ca Spooner, care-i răspunse nefavorabil propunerii:

— Ca să-şi facă dreptate, lordul Chiltern nu recurge la jalbe semnate de alţii, ci se răfuieşte direct cu vrăjmaşul, cum a făcut-o şi până acum.

— Se poate, replică interlocutoarea cam dezumflată. Deşi mare lucru se parecă n-a obţinut. Aşa că insist să procedeze cirni zic. Şi am să-ţi înşir avantajele.

Dar, spre norocul lui Spooner, nu mai apucă să i le enumere, deoarece, tocmai în clipele acelea, se dădu semr; lui de punere în mişcare. Şi toţi o porniră la drum.

1 hineas se trezi flancat de doamna Goesler, ceea ce, poate, o: a normal, dat fiind că veniseră împreună. Gerard Maule rămăsese, fireşte, lângă Adelaide Palliser, pe când Chiltern şi Spooner îşi ocupaseră locurile impuse de îndatoririle lor.

La plecarea de la Răspântie, Phineas ar fi putut ocoli vecinătatea Mariei Max Goesler, însă oricât de abil ar fi procedat, tot lăsa impresia c-o evită. Aşa încât renunţi se încolonându-se lângă ea. Iar partenera părea că-i eptă prezenţa ca pe ceva natural, nelăsând prin nimic.: transpară amintirea fostei apropieri dintre ei. Dialogul purtat, se axă exclusiv pe expediţia din acea zi – eveniment'la care luau parte pentru prima dată împreună – şi tot. Discutând despre locurile prin care treceau – când nişte mărăcinişuri, când o pădure golaşă şi rară – stră – tură mai bine de o milă şi jumătate. Însă fără vreun IV /ltat. Şi cu toate că nu-şi întrerupseră căutarea, răscolind împrejurimile megieşe, îi ajunse ceasul amiezii iară să fi zărit o – coadă de vulpe; Situaţia devenea îngrijorătoare, mai ales pentru vânătorii cu adevărat pasionaţi care muşcau din sandvişuri sau trăgeau din trabucuri vădit abătuţi: Le pierise voioşia şi cheful de conversaţie. În schimb doamnele ciripeau mai cu spor ca oricând,

glăsciorul Gertrudei Fitzaskerley ridicându-se peste ai tuturor r-Dar cel mai amărât dintre toţi era lordul Chiltern, cufundat într-o tăcere îndârjită pe care nimeni n-ar fi cutezat s-o destrame în atare momente, când totul părea că merge anapoda.

Phineas nu îşi văzuse calul decât la răspântia Copperhouse, unde se trezi dinainte cu un grăjdar de-al lui Chiltern ducând de căpăstru un murg de toată splendoarea – robust, dar nu prea înalt, cu o spinare bombată ca o căpiţă de fin, cu nişte crupe enorme şi un fel de a clipi foarte straniu.**

— Pare să fie vânjos, îi zise rândaşului cu ochii la animal.

— Ahălia, şi. Încă cum! se hlizi omul. Îţi duce ş-o casă-n spinare…

— O fi şi iute la mers?

— Orişince caz goneşte d’ajuns ca să ţină pas cu hăitaşii, spuse grăj darul eu acea siguranţă în glas ce convinge oricare ascultător.

— Dar de sărit peste obstacole, ce zici, este în stare? îl chestionă mai departe.

— Dacă-i în stare? zise acesta, mirându-se parcă de o întrebare aşa deşucheată. Păi aflaţi că le trece mai dihai ca toţi roibii din grajdu jupânului.

— Numai că uneori se împotriveşte, ce zici? îl iscodi Phineas.

— Aşi! Când şi când, sir, vorbi rândaşul.ca de o bagatelă. Şi de-l apucă danblaua, îl sforţaţi până face cum vreţi ’mneavoastră. Ăst a-i tot clenciu. Îl daţi înapoi şi-o luaţi dă la capăt, până sare pârleazu. Să nu intraţi la idei, că n-aveţi dă ce. V-am adus taman calu care vă trebe pă ziua dă azi.

Cu alte cuvinte, Chiltern îi pusese la dispoziţie un animal fără niciun cusur. Sau cel puţin aşa reieşea din

răspunsurile rândaşului. Şi totuşi, descrierea lui în loc să-l încânte, stârni neliniştea viitorului călăreţ.

Ceea ce era explicabil. Deoarece când mergi pe un cal propriu, îi cunoşti metehnele, întrevezi surprizele ce te aşteaptă şi eşti oarecum pregătit să le ocoleşti. Dacă-l ştii, bunăoară, că se împotmoleşte în noroi când pleci la vânătoare pe ploaie, n-o apuci peste câmpuri, ci o ţii cât mai mult pe drumeaguri, şi nu ai absurda pretenţie ca pe o astfel de vreme să realiezi performanţe. De asemeni, dacă-l ştii refractar la obstacolele masive, eviţi gardurile din lemn şi te strecori printre tufe şi mărăcinişuri. Ori de-i nărăvaş, nu te vârî în ceata de călăreţi ei. Din contră, laşi cât mai mare distanţă între tine şi ei.

I e scurt, ca stăpân, poţi să prevezi neplăcerile, iar cu ţ l udenţă şi îndemânare, izbuteşti să eviţi multe râuri.

1 când ţi se Spune că murgul prietenului este perfect – doar că mai are câte o toană – te cuprinde o grijă de care i. U mai reuşeşti să te scuturi. Şi asta numai din pricină; şi nu întrevezi riscurile, care ar putea fi mărunte sau, dimpotrivă, fatale. De aceea, auzind laudele rândaşului, I’liineas Finn se simţi atât de primejduit, încât bucuros. T fi preferat până şi o zi retrăită în Tankerville, cu lătrăturile agentului său electoral, decât orele de aşa-zisă distracţie care urmau.

La intrarea în codrii Broughton se afla din nou în preajma Mariei Max Goesler, pe care, un răstimp, o lăsase mai la distanţă, ca să converseze nestingherită cu liteva cunoştinţe ce-o împresuraseră.

Codrii Broughton erau formaţi dintr-un lanţ aproape neîntrerupt de dumbrăvi, în cară se găseau totdeauna culcuşuri cu puiandri de vulpi. Aceasta era o primă caracteristică a locului, iar a doua consta în ocrotirea cu totul deosebită a vânatului.

Poate nicăieri, în ţinutul Brake, nu se întâlnea atâta ţ

t ijă pentru perpetuarea anumitor specii de vulpi şi nici atâta respect faţă de îndeletnicirile cinegetice. Totuşi, (lingurile nu fuseseră îngrădite prea bine şi desişurile erau foarte mărunte, astfel că patrupedele prăsite pe aici puteau oricând s-o ia razna, părăsind feritul lor adăpost fi ajungând în pădurile ducelui, împânzite de curse. Iar le aveau să se întâmple astfel de evadări chiar sub privirile vânătorilor sosiţi dinspre Copperhouse, ştiau de pe acum că nu vor rămâne cu braţele încrucişate, văzând cum le scapă prada, ci vor continua urmărirea dincolo de fruntariile codrilor, încâlcind domeniile ducelui mai devreme decât ar fi crezut-o oricine.

— Dacă nici pe aici nu dăm de vreo urmă, zău că nu ţ. Tiu ce ne-ar rămâne că facem, se tângui Spooner către doamna Max Goesler cu aerul unui om ultranenorocit.

— Nu există şi sit loc unde am putea încerca *J* îl întrebă Phineas.

— În mod normal, ar trebui s-o luăm către Muggery Corse, şi pe urmă înainte, spre pădurile Trumpeton, Numai că Muggery se alia pe teritoriile ducelui, iar Chiltern de într-o situaţie aşa de ingrată N-ar accepta să călcam pe acolo decât la mare ananghie.

— Şi cât mai avem până la Muggery? îl chestionă Phineas mai departe.

— Doar o milă, dacă mergem pe această latură a pădurii ducelui de Omnium.

— Desigur că vulpile pe acolo îşi fac veacul? interveni doamna Goesler pe un ton interogativ.

— Nu totdeauna, o informă Spooner. De multe ori le afli şi pe aici. Însă cum nu sunt stabile, trebuie să ia urmărim pretutindeni. S-ar putea foarte bine să dăm de de in Muggery, numai că Chiltern nu acceptă s-o pornească într-acolo decât la un eventual semnal al ogarilor. Dar staţi niţel, oameni buni, că l-am şi auzit! exclamă Spooner

luminat de o fericire nespusă. A lătrat Dido. Şi asta înseamnă că a găsit un bârâog. Ei bine, aşa ceva încetasem să sper!

Şi. Cu aceste cuvinte, o porni într-un galop nebunesc, de parcă descoperirea lui Dido ar fi fost compromisă de un intervenea el.

Peste puţin se adeveri că bucuria lui Spooner fusese îndreptăţită. Ca un vânător încercat, cunoştea toţi copoii după felul de a iâtra, ştiind, totodată, în care să se încreadă şi în care nu. O bună parte din ei dădeau şi false alarme. Dar Dido nu înşelase pe nimeni în nicio împrejurare. De aceea nu numai Spooner, ci o mulţime de alţi vânători săreau ca arşi auzind-o. Exact cum se întâmplă şi acum. Întreaga ceată porni în direcţia de unde venise lătratul – lucru ce n-ar fi făcut la semnalul oricărui alt câine mai puţin demn de încredere.

La numai câteva clipe de la primirea avertismentului, în pădure se stârni o larmă de nedescris. Bărbaţi şi femei alergau încolo şi încoace, necălăuziţi de o idee precisă, ci luându-se după alţii, în credinţa că aceştia ştiau ce fac.

De fapt esenţialul era să se înceapă urmărirea. Uşor de zis, dar ce greu de realizat în unele situaţii! Câte gânduri nu-l năpădesc pe urmăritor în secundele acelea 1 încotro bate vântul? se întreabă înainte de price, fiindcă foarte adesea vulpile ţâşnesc din bârloguri în direcţia vântului, şi tot într-acolo gonesc. Apoi, care dintre multele cărări te va scoate mai repede în câmpia deschisă? Şi care din toate este mai practicabilă? Doar se ştie că apucând-o pe un drum păcătos, poţi să-ţi rupi gâtul înainte să fi zărit coada vulpii. Şi pe urmă încă ceva. În decursul urmăririi se aud strigăte ca”. Heei” sau „alocă, prin care eşti anunţat fie că ai luat-o anapoda, gonind în direcţie opusă faţă de vulpe, ori că între timp s-a mai ivit alta. Şi atunci la care dintre variante te opreşti?

Iată o parte din întrebările ce se ridică în faţa oricărui vânător şi asupra cărora trebuie să decidă şi cu iuţeală ţii bine, fiindcă altminteri îl pândesc felurite necazuri, dintre care poate cel mai mărunt este acela de a pierde cinci lire într-un mod cu totul ridicol.

Când Spooner o porni în galop, la auzul copoiuluipmoroc, Phineas şi Marie Max Goesler se aflau în centrul pădurii, înconjuraţi de o mulţime de călăreţi. Peste puţin, la capătul unei potecuţe, se ivi vulpea, şi pe dată, o ceată de călăreţi năvăliră într-acolo, ştiind că bârlogul e strâmt şi animalul va fi nevoit să părăsească degrabă pă iursa. Ca peste alte câteva clipe, şi apărând pe o a treia; rare, din dreapta, să fie văzut Chiltern, trecând ca un fulger şi zbierând cât îl ţinea gura:

— Pe-aici! Veniţi după mine pe-aici!

Instantaneu, Phineas porni în urma prietenului, iar după el şi doamna Max Goesler, angajându-se amândoi într-o direcţie precisă, pe când alţi parteneri se foiau încă fără ţintă. În drum întâlniră un fermier, cu calul întors spre centrul pădurii, care le strigă lămurit că pe acolo se înfunda drumul. Mai pe urmă, un vânător de-al lor – jude ind după costumul roşu deschis – azvârli câteva vorbe încâlcite, zburând ca săgeata din partea opusă. Din cât se înţelese, era vorba de „un mal afurisit aflat mai încolo”. Ti tuşi Chiltern îşi continuă calea, împresurat de haita sa de copai, aşa încât Phineas nu prea dădu importanţă drumeţilor care îl preveniseră, urmându-l neabătut pe maestrul

I de vânătoare.

De Marie Goesler aproape uitase, în schimb îşi amintea’s fuare cuvânt al rândaşului despre calul său, Dandolo. Fi şi. Cu ochii pe Chiltern, care, fără nicio îndoială, îi mâna

1 în direcţia cea bună, se întreba destul de îngrijorat

ce avea să se facă dacă, în loc să-l ajungă din urmă, conţi™ iv… Id urmărirea împreună, se va trezi împotmolit în t-.; re, din cauza murgului apucat de o toană. Că mergea 1\. Ie iute, nimic mai adevărat. Doar se apropiase consî –, i – îi de Chiltern, deşi – lordul gonea precum o nălucă. A. M îl zărea foarte dar, desluşind şi un obstacol ce-l fi a dinainte. În ce consta, încă un putea să-şi dea seama, îi i după alte clipe de înaintare, îl văzu lămurit. Era un v 111 flancat de un terasament de lut, făcut, evident, tu

Pul de a împiedica ieşirea şi intrarea în dumbravă. C ngrădire destul de ingenioasă şi greu de trecut, fiindcă, n i mult ca sigur, dincolo de terasament mai exista o d picătură în Pământ. Dar după cât se părea, Chiltern nu se lăsase intimidat de ivirea acestei stavile, ci alerga cu aceeaşi repeziciune, hotărât s-o escaladeze. Ceea ce şi făcu. Ajutat e! e calul vin jos şi isteţ ce-l avea, sări peste primul şanţ, ateriza pe malul din lut, unde animalul se legănă un moment, după care ţâşni şi peste al doilea, ajungând pe dropia cea netedă. Copoii, gonind din urmă* trecură la fel de uşor peste obstacole, fugind după maestrul de vânătoare spre locul unde aveau să aştepte prada. Martor la întreaga scenă. Phineas se gândea cu jind la Satisfacţia pe care ar avea-o dacă şi Dandolo s-ar descurca la fel de admirabil ca armăsarul lui Chiltern.

Aşa de dornic, „era să nu se dezmintă în faţa prietenilor, încât începu chiar să spere că va reuşi. La urma urmei, de ce nu s-ar fi încrezut în murgul pe care îl călărea? Până acum mersese frumos: cu capul avântat înainte, pripit şi zelos ca însuşi stăpânul său de acum şi răspunzând la strunelile acestuia. E drept că mai zvâcnea la răstimpuri, hurducându-l pe cel din spinare, dar nu în chip neplăcut şi nici alarmant. Ce îl neliniştea realmente, era un tremur uşor al urechilor, ca să nu mai pună la socoteală meteahna de care îi pomenise Chiltern în

treacăt, dar despre care rândaşul îl asigurase că o avea numai „când şi când”. Oare în ce fel şi-o manifesta? Şi la ce metode trebuia să recurgă spre a-l face să treacă obstacolul? N-ar fi vrut să-i lovească atâta vreme cât nu părea pus pe feste, şi nici să-i înfigă rotiţele pintenilor în burtă – procedeu detestat de toţi călăreţii abili. Poate cel mai nimerit ar fi fost să-l îndemne cu vorba, iar odată ajunşi în apropierea tranşeului improvizat, să-i ajute înălţarea de la pământ, ridicându-se cât mai mult cu putinţă din şa. Erau singurele mijloace de stimulare, cumpăni Phineas în iuţeala înaintării. Şi pe acestea le folosi. Iar Dandolo se arătă receptiv, galopând cu repeziciune – poate prea mare faţă de calul lui Chiltern – către şanţul care se apropia. Numai că odată ajuns în dreptul acestuia, se opri aşa de brusc, de se clătinară probabil toate mădularele în el, şi răn. Ase pe loc, cu picioarele de dinainte pe marginea şanţului, cu capul plecat şi vibrând din tot trupul. Cât despre călăreţ, împins de viteza pe care şi-o luase animalul, ţâşni peste capul acestuia, aterizând drept în şanţ.

— Te-ai rănit, domnule Finn? o auzi aproape imediat pe Marie Max Goesler, care coborâse din şa, alergând către el.

Spre marele său noroc, nu suferise nicio vătămătură. Era numai speriat şi murdar, dar asta nu-l împiedică să se ridice degrabă în picioare şi să iasă de unde căzuse.

— Te rog foarte mult să-ţi continui drumul, îi spuse prietenei.

— Se pare că nu-i un lucru atât de uşor, îi ripostă ea cu ochii la şanţul din preajmă, deşi nici renunţarea nu era de acceptaf.

A se întoarce din drum tocmai când începuse urmărirea, ar fi fost o dovadă că nu putea să-i mai ţină piept. Or, asta însemna înfrângere şi, totodată, o ruşine

imensă. Mai ales pentru un bărbat. Atât de rău era judecată ieşirea pretimpurie din cursă, încât vânătorul pus într-o asemenea situaţie mai curând se lăsa păgubaş de acest sport pentru tot restul vieţii, decât să se justifice în faţa partenerilor care-l luau în derâdere. Cunoscându-le mentalitatea, după pocinogul cu Dandolo, Phineas cumpănea serios la că avea de făcut. Să se întoarcă din drum şi să pună cruce partidelor cinegetice? Să povestească festa ce i-o făcuse calul? Ultima variantă nu-i micşora cu nimic umilinţa, deoarece i s-ar fi răspuns că stăpânul e acela care-şi impune voinţa, necum animalul. De-abia atunci îi veni în minte şi povaţa rândaşului: „De-l apucă danblaua, îl sforţaţi până face cum vreţi ’mneavoastră”. Exact aşa îi spusese. Şi pe loc se hotărî să-i urmeze sfatul.

Dar înainte de a mai trece la o încercare, trebuia să acorde cuvenitul sprijin prietenei – care se dovedi, însă, mai degrabă formal. Cu un ajutor minim, Marie Goesler urcă în şa, apucă în mână căpăstrul şi se arătă gata ne saltul pe care-l avea de făcut.

— Sunt convinsă că murgul meu nu-mi va juca renghiuri, îi zise, privindu-l de sus. Aşa că poate ar fi bina să vedem, mai întâi, cum se descurcă al dumitale. Îţi acord, deci, întâietate.

Ceea ce Phineas acceptă fără târguieli, suindu-se la iuţeală în spinarea lui Dandolo şi întorcându-l în direcţia obstacolului. În drum către el, îi înfipse şi rotiţele pintenilor în burtă. Dar afurisita jivină tot nu binevoi să sară, rămânând cu picioarele încremenite pe marginea cavităţii. Exasperat, Phineas îi trase un bici peste ceafă, la care namila se zvârli drept în şanţ, pe cele patru picioare, şi pe urmă se căţără îndărăt pe mal.

— Ce bestie nenorocită! scrâşni Phineas mânios.

— Parcă ai fi intrat într-o criză de îndărătnicie,

observă doamna Goesler. Oare l-aş lecui dacă o iau înainte? Ce crezi? se oferi cu bunăvoinţă.

În loc de răspuns, Finn se îndreptă din nou către şanţ, îmboldind murgul cu vorba, cu pintenii şi cu biciul. După ratările repetate, puţin îi păsa de-ar fi căzut el însuşi în groapă sau chiar de s-ar fi rănit. Unicul gând ce îl stăpânea era să urnească bruta peste obstacol. Numai că Dandolo nu părea nici pe departe dispus de aşa ceva. Cu urechile blegi şi capul zvârlit înainte, ori se înţepenea pe marginea şanţului, sau plonja în mijlocul lui.

— E vremea să-i dau o pildă. Te rog, deci, lasă-mă să fac şi eu o încercare, zise prietena cu obişnuita-i stăpânire de sine.

Calul pe care se afla era un pur sânge, mic de statură, iute şi zvelt – parcă anume făcut pentru cavalcade vânătoreşti, cum spuneau partenerii stăpânei sale. Nu o dată o purtase peste obstacole dintre cele mai dificile, încât era de la sine înţeles că o va trece şi paste acesta. Şi de bună seamă aşa s-ar fi întâmplat, dacă venea imediat după Chiltern. Însă cum înaintea sa fusese rândul încăpăţânatului Dandolo, care se împotrivise de atâtea ori să execute escaladarea, şi cum exemplul cel rău îi strică şi pe cei buni, lucrurile se petreeură altfel decât de obicei. Adică docilul bidiviu al Mariei Max Goesler refuză categoric să sară. Nu cu sforăituri sau manifestări violente, ci cu o hotărâre blajină, însă de nezdruncinat. Stăpâna reluă tentativa – o dată şi încă o dată. Dar în van. Calul părea că niciun pricepe ce aştepta de la el.

Pe de altă parte Phineas, cu răsuflarea la gură şi spumegând de mânie, reedita propriile încercări – trăgând cu putere căpăstrul, plesnind nemilos cu biciul, hurducându-se în şa şi înfigând pintenii în pântecele animalului. Iar rezultatele erau veşnic aceleaşi. Dandolo nimerea doar în şanţ, de unde, cu alte îmbrânceli şi

îmboldeli, abia era scos.

Că Phineas ajunsese la capătul forţelor şi al răbdării, e uşor de înţeles. Dar nu mai puţin istovit arăta însuşi calul, încât şi dacă printr-un miracol ar fi biruit stavila, nu mai plătea să-i prindă din urină nici pe vânătorii cei mai întârziaţi. Cât despre ceata hăitaşilor şi a copoilor, se depărtase aşa mult în răstimpul pierdut la obstacole, că Phineas şi Marie Goesler nu mai aveau cum s-o reîntâlnească. Într-o vreme, la începutul micii lor drame, mai văzuseră câte un călăreţ galopând dinspre crânguri şi apucând-o pe Urmele celorlalţi. Dar pe măsură ce se lăsaseră absorbiţi de silinţele lor, aceste apariţii încetară, astfel că, înainte de a renunţa la zadarnicele eforturi, pe toată întinderea dinspre pădurile Broughton nu zărea ţipenie de om. Din toată gloata şi forfota dimineţii, rămăseseră numai ei doi. Cu alte cuvinte, sosise momentul să-şi recunoască eşecul.

— Am pierdut partida, doamnă Goesler, declară Phineas aproape în lacrimi.

— Într-adevăr, domnule Finn, îi confirmă ea calmă.

— Sunt gata să jur că n-am să mai merg niciodată la vânătoare, urmă cu acelaşi aer nenorocit.

— Jură orice pofteşti, de crezi cumva că te linişteşte acest lucru. Dar să nu-ţi treacă o clipă prin minte că n-ai să-ţi uiţi jurământul. Te-am mai văzut deprimat tot de pe urma unor înfrângeri şi te-am auzit jeluindu-te că nu mai zăreşti nicio rază de bine. Şi totuşi, ai călcat necazurile în picioare şi ţi-ai lecuit suferinţa, îi spuse pe un ton afectuos, făcând pentru prima dată aluzie la apropierea ce existase între ei. Şi acum haide să ne gândim cum vom ieşi din pădure.

— Eu sunt cu totul dezorientat. Habar nu am încotro duc potecile.

— Nici eu nu ştiu, însă va trebui să încercăm. Şi dacă

una ne duce anapoda, o apucăm pe altă cărare. Oricum, să pornim. În drum vom găsi un suflet de om care să ne îndrepte. Să nu ne pierdem curajul. De altfel, în ce mă priveşte, nici nu-s prea necăjită. Puteam s-o păţim mai rău, şi mulţumesc cerului că a fost doar atât. La un moment dat mă speriasem că ai să-ţi frângi gâtul. Un răstimp călăriră în tăcere, după care din nou i se auzi glasul: Nu ţi se pare bizar, domnule Finn, ca, după toate câte s-au întâmplat, să cutreierăm împreună prin pădurile Broughton?”

CAPITOLUL XVII

CONFESIUNEA MĂRIEI MAX GOESLER

POATE NORMAL ar fi fost ca la această remarcă Phineas să răspundă imediat, în realitate o făcu imsă cu oarecare întârziere şi, mai ales, stânjenit, judecând după răguşeala din glas şi articularea pripită a cuvintelor.

— Când ne-am văzut ultima dată în Londra eram convins că n-o să te mai reîntâlnesc.

— După felul în care ne-am despărţit, s-ar fi zis că sunt pusă pe ceartă. Şi totuşi, nu am avut nicio altercaţie. De altfel ţi-am scris şi am încercat să mă explic.

— Într-adevăr, am primit rândurile, şi cu toate că împrejurările de moment m-au silit să trimit un răspuns lapidar, în sufletul meu ţi-am fost extrem de recunoscător.

— Iar acum ai revenit printre noi, şi faptul mi se pare grozav de ciudat. Lady Chiltern nu mi-a suflat o vorbă în legătură cu revederea noastră.

— Nici mie, recunoscu el.

— A fost mai bine aşa. Fiindcă altminteri n-aş fi venit la ei şi… poate… te-ai fi simţit şi mai dezolat astăzi, în faţa obstacolului pe care nu l-ai putut birui, zise cu un aer poznaş.

— Asta nu pot s-o ştiu, dar sunt sigur că ar fi fost un rău mare să nu te revăd.

— Vezi, domnule Finn, am tăria sincerităţii faţă de

dumneata. Pe de-o parte, ţi-am spus-o deschis că m-am bucurat să te reîntâlnesc; pe de alta, recunosc că n-aş fi venit la prieteni să fi ştiut că te afli la ei. Oare în clipele revederii, ne-a trecut vreunuia prin minte că ne vom găsi, la un moment dat, împreună, numai noi doi, cum se întâmplă acum? Desigur că nu. Dar iată, văd un bărbat care ne-ar putea îndruma către răspântia Copperhouse… Sau mai bine l-am întreba cum să ajungem direct la conacul Harrington.

Cel acostat nu auzise de reşedinţa familiei Chiltern, iar despre Copperhouse, foarte vag. Totuşi, le indică un drumeag şi, din puţinele cuvinte schimbate, deduseră că Mai aveau şaisprezece mile de mers până la Harrington. Mai aflară că vânătorii o luaseră către pădurile Trumpeton, de unde. Ajunseră la concluzia că ar fi fost imposibil să-i mai prindă din urmă. Şi fiindcă vehiculul care îi transportase era lăsat la un han situat cam la două mile de răscrucea Copperhouse, au luat hotărârea să nu mai, meargă până acolo, ci direct spre locuinţa prietenilor.

Se făcuse aproape trei după amiază, aşa că scăpaseră de batjocura ce ameninţa pe oricare vânător întors din expediţie înainte de prânz. A fi văzut în drum către casă, în primele ceasuri de la începerea hăituielii, se considera dezertare. Pe când reîntoarcerea după orele două, era cu totul altfel privită, presupunându-se că, până la ceasul acela, prada fusese ucisă, iar călătorul eu flinta la umăr se înapoia biruitor poate după cea mai grozavă urmărire a sezonului de vânat.

După culegerea informaţiilor, cei doi o porniră spre Harrington o cale destul de anevoioasă, de-a lungul căreia Marie Goesler îşi povesti viaţa din ultimii doi ani şi mai bine. Vorbea cu voce scăzută, fără artificii şi ocolişuri, de Parcă nimic nu ar fi fost mai firesc decât să-şi deschidă sufletul în faţa unui prieten atât de vechi. Era un fel de

confesiune care, la început, îl mirase pe Phineas, dar pe măsură ce-o asculta, o găsi întru totul normală.

— Cu puţin înainte de plecarea dumitale în Irlanda, am început să fiu vizitată de duce, îi mărturisi printre altele, şi cum cel de alături fusese cândva la curent cu zvonurile din cercurile înalte, deduse fără dificultate ci era vorba de Ducele de Omnium.

Despre el se tot şuşotise într-o vreme că ar vrea şi se însoare cu frumoasa străină – o rumoare pe care o considerase absurdă şi lipsită de adevăr. Însă cine a citit de la început această cronică a unor oameni şi vremuri trecute, ştie prea bine că, de fapt, lucrurile aşa se întâmplaseră, adică, ducele o ceruse stăruitor în căsătorie, iar Marie Goesler îl refuzase. Şi mai ştie că, pentru o fiinţă cu delicateţea ei sufletească, ar fi fost de neînchipuit să-i împărtăşească lui Phineas acest amănunt indiscret. Singura care i-l cunoştea – din motive de asemeni descrisa la locul şi timpul lor – era lady Glencora Palliser. Şi atât.

Deci lui Phineas nici prin minte nu-i trecea fosta idilă dintre duce şi prietena lui, când aceasta se referise la nobilul personaj. Şi de aceea răspunse complet detaşat i

— L-am întâlnit şi eu într-un timp… mi se pare la Matching.

— Exact, întări ea. Mă număram printre invitaţi, şi cu acel prilej l-am cunoscut şi pe duce. De atunci ne-am apropiat mult… am devenit şi amica faimoasei lady Glencora şi, din ce în ce ne-am văzut tot mai des.

— Bănuiesc că îţi place lady Glencora, zise Phineas.

— Chiar mai mult. Mi-a devenit foarte dragă. La fel ca şi ducele, pentru care aş face orice. Şi poate făptui acesta nu miră. Fiindcă oricât am preţui propria independenţă şi i-am proslăvi binefacerile – cum o fac deseori faţă cu mine însumi – un duce de Omnium te determini mai uşor să-i jertfeşti o parte din de decât toţi

domnii. Jones adunaţi laolaltă.

— Îi natural să se întâmple astfel şi, precum spuneai, nu-i deloc de mirâre, îi explică celălalt. Pentru că ducii pot să-ţi ofere mai mult decât simpli domni Jones. Şi nu mă refer numai la bogăţii, dar şi la alte avantaje, privind societatea, în genere.

— Probabil asta o fi explicaţia, răspunse îngândurată, ca aproape imediat să adauge: şi chiar dacă nu ar fi, îmi pare bine că mi-ai găsit *o* motivare. Pentru că realmente îndrăgesc acest om atât de nobil şi delicat. Acum e foarte bătrân, şi merge cu paşi repezi către mormânt. Dar şi epava ce-a mai rămas din el poartă semnul nobleţei.

— Din câte cunosc, nu prea s-a îndeletnicit cu nimic, observă Phineas pe un ton cât mai neutru posibil.

— Ştiu la ce „îndeletniciri” te referi, şi niciun văd pentru ce le-ar fi avut, îl apără Marie pe duce. Doar trebuie să existe şi fiinţe care trăiesc mai presus de preocupările obişnuite.

— Totuşi, un om cu rangul şi avuţiile sale ar fi putut înfăptui multe! Să-l luăm pe nepotul său ca exemplu.

— De bună seamă, Plantagenet Palliser e o personalitate ieşită din toate tiparele. Nu are un moment de răgaz, nici măcar să-i vorbească soţiei; îşi frământă creierul numai cu interesele ţării, pe când de ale sale sunt sigură că nu are nicio idee: Hotărât lucru, este o altă specie, poate mai valoroasă. Cu toate astea rămân la ideea că, pentru menţinerea nobilimii, sunt absolut necesare şi personaje ca Alteţa Sa Ducele de Omnium. Acest om a ştiut să câştige stima şi adulaţia lumii numai fiindcă era bogat şi duce. Or te asigur că Palliser, când îi va moşteni titlul, nu se va bucura nici de o şutime din respectul ce i s-a arătat acestui bătrân pierde-vară.

— În schimb va beneficia de o faimă înmiită, îl apăr Phineas.

— Se prea poate, Conveni Marie Goesler. Deşi găsesc deplasată orice comparaţie între ei şi, personal, nu aş face-o. Mie îmi place ducele. Ba mai mult. Îl iubesc. Şi numai la gândul de a-i fi pe aproape şi de a-i veghea amurgul măreţei lui existenţe, mi-am schimbat felul de a trăi. Doar ştii ce tipicuri aveam. Ei bine află că în anii cât nu ne-am văzut, am fost o singură dată la Viena. În schimb la Matching am petrecut luni în şir.

— Şi ce faci când eşti acolo? o întrebă curios.

— Îi citesc ducelui, stăm de vorbă amândoi; îl hrănesc ca pe un prunc, într-un cuvânt tot ce pot ca să-i fac bătrâneţea mai suportabilă. Anul trecut, când familia a socotit necesar să dea o recepţie de mare amploare şi cu invitaţi din lumea cea mai sus pusă la magnificul lor castel din Barsetshire, pe care, probabil, îl ştii…

— Numai din auzite, specifică Phineas.

— …ducele a redactat o convenţie scrisă, semnată şi sigilată, aidoma unui tratat diplomatic, cu o serie de condiţii, printre care una prevedea ca pe lângă lady Glencora să particip şi eu la marea festivitate. Mi-aduc aminte ce ne-am mai sfătuit amândouă căutând un pretext care să mă scutească de a fi prezentă, mai ales că Prinţul moştenitor nu venea ca să mă vadă pe mine la faţă. Dar zadarnică ne-a fost cazna. Ducele niciun a vrut să audă. Susţinea că lady Glencora nu pridideşte singură cu obligaţiile impuse de situaţie. Aşa că de un apăream alături de ea, castelul Gatherum nu-şi va deschide porţile şi saloanele. Într-un timp găsisem o cale de compromis, acceptând să merg, dar să nu apar la recepţie, rămânând lângă duce, într-una din încăperi, în chip de infirmieră…

— De ce să te fi expus unei asemenea umilinţe? se indignă Phineas.

— Numai din dragoste pentru duce, îi răspunse Marie cu duioşie. Dar până la urmă, nu am avut nicio umilinţă de

îndurat, pentru că lady Glencora s-a opus propunerii mele. Şi astfel, două zile încheiate mi-am plimbat giuvaierurile pe sub priviri princiare care, ca mâine, vor fi ale monarhului însuşi. Primirea în sine a fost o plictiseală cumplită şi unde mai pui că, tocmai în timpul acela, ar fi trebuit să fiu la Viena! Mă poţi întreba iarăşi pentru ce am acceptat? Adevărul e că există ocazii când nu poţi da înapoi, chiar dacă nu se recurge la puterea constrângerii. Ani de zile am fost deprinsă a trăi după cum gândesc eu. Dar când ducele a găsit de cuviinţă să-l primească pe Prinţul moştenitor, m-am supus dintr-odată orbeşte. Trebuia să mă duc la castelul Gatherum, neglijându-mi propriile interese. Şi m-am dus.

— Continui să-i împlineşti voile şi să-l îngrijeşti?

— Bineînţeles. Acum s-a întors la Matching… şi tare mi-e teamă că n-o să-l mai părăsească viu. De aici mă voi duce direct acolo, ca s-o schimb pe lady Glencora de la căpătâiul bătrânului.

— Şi pentru ce toate astea? Cu ce o să te alegi? zise Phineas descumpănit.

— Cum adică, ar trebui să mă aleg cu ceva? tresări cea de alături. Şi mai uimită. Va să zică dumneata nu crezi în prietenie?

— Ba da, se apără el. Dar această prietenie este aşa de inegală! Cum să-mi închipui că a putut să ia naştere din simpatia ce o nutreai unui om cum e ducele?

— Şi totuşi, aşa s-a întâmplat, susţinu partenera cu voce scăzută. Ceea ce te frapează e poate faptul că o femeie tânără – dacă mai pot să mă socotesc astfel – îngrijeşte un octogenar.

— Nu m-ar nedumeri situaţia, dacă te-ar obliga o convenţieau o datorie faţă de el.

— Niciuna, nici alta nu există între noi, declară oarecum îndârjită.

— Te-aş ruga să nu fi supărată pe mine, îi spuse îngrijorat de tonul pe care i-l auzise.

— Nu sunt deloc supărată.

— N-ar fi trebuit să mă avânt la aprecieri şi opinii, decât întrebat…

— Atunci consideră-te întrebat, şi vorbeşte fără nici.

O reţinere. Părerile dumitale sunt bine-veni te şi, chiar de mi le-ai ascunde, tot aş ghici ce gândeşti. Într-adevăr, te-au surprins relatările mele. Eşti nedumerit să auzi că mi-am schimbat într-atât existenţa. E normal, când eu însămi m-am întrebat nu o dată cum de-am ajuns la viaţa pe care o duc azi? Şi cum o să mă întorc – după ce va muri – la cea pe care o aveam înainte? Bineînţeles, mi-am păstrat locuinţa din Park Lane, numai că şi subreta mea vorbeşte de Matching ca şi când acolo mi-e casa…

— Poate rămâi la Matching şi după dispariţia ducelui. Sau ce întrevezi că va urma după aceea?

— Eu şi lady Glencora ne vom face câte o reverenţă şi cu asta s-a încheiat tot. Ea o să fie ducesă, aşa că n-am să mai fiu dorită.

— Iar de va insista să rămâi?

— N-am să primesc sub niciun cuvânt. Şederea mea va dura cât va mai trăi ducele. Nu mai mult. Să nu-ţi închipui cumva că aş fi acceptat-o şi acum, dacă nu i-ar aduce o ultimă pâlpâire însoritǎ în viaţa care-i apune. E mărunta mea binefacere care-mi dă sentimentul utilităţii pe acest pământ – şi te rog să mă crezi că mi-a încălzit inima gândul că Am fost în stare de un mic sacrificiu. Dar stai niţel. Mi se pare că aici trebuie să o. Luăm la stânga. Drumul care se vede ne duce la răspântia Copperhouse. Şi după ce se angajară pe noua cărare, continuă către Phineas privindu-l pieziş: Nu ţi se pare ciudat că ţi-am înşirat toate astea?

— Poate n-ai fi făcut-o dacă mârţoaga mea

blestemată sărea peste şanţ…

— Ba cred. Că da, însă în alte împrejurări. Dar până să se ivească, am folosit ocazia de acum. Ai să-l rogi pe amicul Chiltern să nu-l mai defăimeze pe duce de faţă cu mine? S-ar putea să-i fie îndreptăţită revolta. Însă mă indispune teribil felul în care şi-o manifestă. Şi ai să vii să mă vezi la Londra?

— Cu dragă inimă; numai că pleci la Matching.

— Aşa e. Dar asta nu înseamnă că nu mai dau şi pe acasă. La anumite răstimpuri, îmi iau câte un respiro de câteva zile… ca şi în cazul de faţă. Altminteri nu am fi pătimit împreună pe meleagurile Broughton…

Peste puţin se întâlniră cu doi vânători mai norocoşi decât ei, care se îndreptau către case după ce se încheiase expediţia. De la ei au aflat că vulpea descoperită o zbughise în pădurile Trumpeton, unde hăitaşii o uciseseră. Li s-a mai relatat că Chiltern se înfuriase din nou, deoarece găsise vizuinele neastupate, şi ocăra cât îl ţinea gura, pretinzând că vrăjmaşii nu le lăsaseră vraişte întâmplător, ci doar ca să-i facă mizerii, deşi martorii care istoriseau întâmplarea pretindeau că greşeşte, fiindcă el însuşi dăduse de înţeles că nu va. Vâna pe acel teritoriu. Bineînţeles asta era doar opinia lor, pentru că mulţi se arătau de cu totul altă părere, chestiunea în sine fiind extrem de controversată datorită chiar legilor cinegetice – prea numeroase, prea vechi şi încâlcite ca să fie înţelese cum trebuie. Dar poate venea şi ziua când aveau să fie modificate, după îndrumările unui maestru de vânăt are priceput şi de bună credinţă.

— Şi altceva nu s-a mai petrecut afară de uciderea vulpii? se interesă Phineas.

— Ba da, îi răspunse unul din călăreţi. Tot în pădurile Trumpeton s-a mai căsăpit una, aşa că, de acum înainte n i. Se mai poate susţine că nu s-a vânat pe domeniile ducelui.

Atât doar că totul s-a întâmplat fără premeditare.

Ajunşi la conacul Harrington, Marie Goesler şi însoţitorul ei îi povestiră gazdei pe îndelete propriile păţanii, pentru că restul oaspeţilor încă nu se întorseseră.

161

CAPITOLUL XVIII

DOMNUL SPOONER, STĂPÂNUL CONACULUI „SPOON”.

ADELAIDE PALLISER era o tânără înaltă, cu piele bălaie, cu trup ca de nimfă, plină de graţie, cu obârşie nobilă – ce-şi pusese pecetea pe întreaga-i făptură – dar nu şi frumoasă la chip. Însă de aici să nu se creadă cumva că ar fi fost o figură ştearsă, lipsită de vino încoace. Aşa ceva nu ar fi putut afirma nimeni, deoarece farmecul înnăscut suplinea într-atât de mult trăsăturile, încât amicii o proclamaseră o mândreţe de fată, iar părerea lor câştigase, pe încetul, greutatea sufragiului unanim. Cu alte cuvinte, Adelaide se bucura de admiraţie, fără a se număra totuşi printre fetele ce stârnesc acest sentiment prin simpla lor apariţie. Avea ochi nici prea mari, nici prea mici, şi de culoare deschisă – verzi sau poate mai curând cenuşii. Un nas proporţionat şi fără cusur, ca formă. În schimb gura părea tăiată cu calicie, şi ieşise prea mică. Noroc că o mai salvau dintâi – un şirag de mărgăritare, dezvelit la fiecare surâs. Însă ce ar fi putut să repare bărbia, lungă şi ascuţită, care strica întreaga armonie a feţei?! Categoric aceasta. Era trăsătura cea mai neizbutită. Despre păi nu se putea spune nimic special, decât că era castaniu şi bogat. Fără îndoială că posesoarea nu îl purta numai strâns în creştetul capului, ci şi sub formă de conciuri, lăsate pe ceafă, deşi nu cu gândul să epateze prin coafuri variate, pentru că nu era genul ei.

Cam aşa arăta Adelaide Palliser, şi fie că mulţi o socoteau „o mândreţe”, în sinea ei hotărâse de mult că

natura se dovedise ingrată, nevoind să reverse asupră-i binefacerea frumuseţii. Şi totuşi, lucru bizar! Deşi conştientă de carenţele fizice, se mândrea. Într-un fel, cu înfăţişarea pe care-o avea. Ştia că impune prin amprenta obârşiei nobile, cât şi prin acea siguranţă de sine conferită de sănătate, vigoare trupească şi lipsa de afectare – însuşiri pe care, incontestabil le întrunea.

Descriind-o în faţa lui Phineas, lady Chiltern spusese cândva că vorbeşte limba italiană şi scrie pentru ziarul /, Times”. Cea dintâi afirmaţie corespundea pe deplin realităţii – domnişoara Palliser petrecându-şi o parte a copilăriei în oraşul Florenţa; însă a doua fusese o plăsmuire de care Violet probabil se folosis-e în ideea de a-i sugera unele calităţi care ar fi făcut-o aptă de îndeletnicirea ce o inventase. Mai exact, se referise la educaţia tinerei cu mult superioară semenelor de aceeaşi virată, cât şi la exprimarea-i aleasă, care, transpusă în gazetărie, ar fi făcut cinste şi unei publicaţii ca „Times”.

Adelaide descindea dintr-un frate al Ducelui de Omnium, la fel ca şi Plantagenet Palliser, cu care era verişoară primară. Dar în vreme ce tatăl ei fusese cel mai tânăr în scara ierarhică a vârstelor, al lui Palliser ocupase locul al doilea.

Şi prin vinele maică-sii cursese tot sânge albastru, trăgându-se din vechea şi renumita familie Bavilard. Însă cum de copilă trăise departe de semeţia înaintaşilor, pierduse aproape complet noţiunea obârşiei sale aristocrate. Devenind orfană din fragedă pruncie, fusese crescută. De o soră vitregă şi mu.lt mai în vârstă – doamna Atterbury a cărei mamă nu purtase falnicul nume de Bavilard, ci de Brown. Nici soţul ei nu era os domnesc, ci feciorul unui avocat înstărit şi nepotul unui preot de ţară, dar se purta ca un lord, agonisise avere şi multă cultură. Amândoi trăiseră ani îndelungi şi frumoşi la Florenţa, unde

crescuse şi Adelaide, ocrotită şi împăcată cu viaţa pe care o ducea.

Numai că într-o zi se ivise o răsturnare totală în sufletul fetei. Se certă cu oraşul toscan până mai ieri îndrăgit, cu propria soră ce-i ţinuse loc de marna, şi hotărî să evadeze, pentru o vreme, în Anglia… Şi toate acestea din pricina junelui Gerard Maule, o cunoştinţă picată din senin în Florenţa, şi pe care părinţii adoptivi, nu o priveau cu ochi buni. De ar fi fost un străin de care nu auziseră, poate n-ar fi avut atâtea temeiuri de îngrijorare. Dar ştiindu-i familia şi văaându-l cât de asiduu o curtează pe Adelaide, nu puteau să rămână nepăsători, să nu o prevină cu cine are de a face şi ce o aşteaptă dacă încurajează idila.

— Ascultă la mine, fetiţo! Nu-i mai da pas, că-ţi atragi singură nenorocul, o avertiză sora. Nici el şi niciunul din toată familia nu e om de ispravă. Şi ţi-i iau pe rii id, dacă vrei. Taică-său e un ticălos de care râde o lume întreagă, începu ea pomelnicul. Biata maică-sa a fost e unse cade – de altfel unica printre ei – şi poate de i. A a şi strâns-o Dumnezeu de mulţi ani. Soră-sa a fugit cu un văiirlandez, şi „în Prezent se află în India, unde trăiesc amândoi. Din simbria lui de căpitan de infan*f* terie. De fratele său mezin s-a ales praful şi nimeni nu ştie pe unde se ascunde. Cam asta este, pe scurt, istoria fiecăruia. Iar acum să te pun la curent cu aşa-zisa, Avere De fapt n-au niciuna. Există un conac al familiei, eu numele „Maule Abbey”, în Herefordshire, dar în ce stare de plâns! exclamă doamna Atterbury scuturându-se cu dispreţ. E o ruină, ce mai încolo şi încoace, iar mobila, după cum o ştie oricine, a fost vândută acum zece ani de creditorii bătrân ului Maule, şi de atunci nu s-a pus un scaun la loc. Încât înăuntru e vraişte. Pe afară există ceva teren – adică, vezi Doamne, moşia – care aduce un venit derizoriu – cam două mii de

lire pe an. Numai că şi pe astea le încasează frăţiorul cel mare al cavalerului care îţi bate pragul. Spre norocul lui însă – şi mă refer la Gerard acum – posedă o proprietate măruntă, astfel că nu depinde de taică-său în ce priveşte banii. Dar ce folos şi de asta, când este aşa mână spartă! Dumnealui are grajduri cu cai, uitând că nu dispune de averile lui Noe din care să-i întreţină… Iar păcatul lui cel mai mare e trândăveala în care trăieşte! N-am văzut de când sunt un om ca el, fără nicio activitate…

— Ba pardon, îi tăie Adelaide vorba. Doar ştii că vânează…

— Şi asta numeşti ocupaţie? îi ripostă sora deopotrivă îngrozită şi dezgustată.

Pentru a-i înţelege reacţia trebuie spus că această doamnă picta, compunea sonate, întreţinea corespondenţă cu diferiţi cărturari din Roma, din Berlin sau din Boston, fusese prietenă apropiată a lui Cavour, îl cunoscuse pe Garibaldi, dezbătuseră împreună soarta Italiei, şi chiar se credea că ajunsese a-l înţelege pe Bismarck. Or când ea îşi umplea existenţa cu atâtea preocupări putea să considere vânătoarea drept o îndeletnicire de bază pentru un tânăr energic şi sănătos? Sau să primească ideea ca sora ei să ia de bărbat un asemenea leneş? Era exclua să accepte acest lucru, mai ales că nutrea dorinţa de a o vedea măritată cu un anume conte Brudi – un om cu, totul deosebit, cu concepţiile cele mai luminate dintre câţi cunoştea. Dar ce folos de visele ei când sora mezină hotărâse altminteri, respingând orice gând de căsătorie cu contele şi agăţându-se tot mai mult de dorinţa de a deveni soţia lui Gerard Maule? De aici ieşi o discuţie violentă în urma căreia Adelaide părăsi casa cumnatului din Florenţa. Printre armele uzitate de doamna Atterbury cu scopul de a împiedica dezastrul se numărase şi interzicerea categorică a proiectatei vizite în Anglia.

— Nu ai ce căuta ia conacul Harrington! îi poruncise fotei pe tonul cel mai drastic. Şi odată ce nu capeţi permisiunea noastră, ştii foarte bine că nu poţi pleca.

— Cum de un, i-o întorsese Adelaide. Doar am împlinit vârsta la care am dreptul să fac ce poftesc. Sunt o fiinţă independentă. Aşa că nu mai rămân în Florenţa – ca să primesc temenelile lui Signor Brudi.

Şi porni spre insula Albionului unde, cu o iarnă în urmă, mai petrecuse trei luni pe la rude. Atunci fusese iniţiată în secretele vânătoarei, îl întâlnise pentru prima oară pe Gerard Maule şi-o cunoscuse pe Lady Chiltern. Ca mai târziu, la întoarcerea în Italia, să se trezească cu Gerard Maule căzut ca din cer la Florenţa, fără un scop definit – ca acela de a-i cere mâna, de pildă – ci doar urmând-o, precum o umbră, de parcă ar fi vrut-o fără să ştie ce vrea. De-abia pe la mijlocul primăverii a binevoit, în fine, să se pronunţe. Adelaide acceptă mult amânată propunere, însă fără a rosti un „da” răspicat. Şi asta nu fiindcă ar fi crezut în avertizările surorii ori pentru că s-ar fi codit să-i iasă din voie. Îl iubea pe acest tânăr şi în mii de rânduri jurase că nu va sta sub papucul părinţilor adoptivi. Dar nu se simţea pregătită să înfrunte soarta ce-o aştepta dacă-l lua chiar atunci de bărbat. Şi apoi cum avea să se împace cu un om care nu vădea nicio iniţiativă în tot ce-l interesa?

Lady Chiltern pleda în favoarea căsătoriei, spunându-i că Gerard dispunea exact de averea la care una ca ea avea dreptul să năzuiască pe urmă că este un gentilom înnăscut, cu un caracter neîntinat de vicii şi, în sfârşit, argumentul suprem, că este sincer îndrăgostit. Aşa vorbise de la bun început şi tot astfel continua în preajma trimiterii invitaţiilor pentru marea partidă de vânătoare iniţiată de lordul Chiltern.

— Oare n-ar fi mai bine să-şi hotărască altundeva

însurătoarea, şi nu la noi? o întrebase acesta când îi pomeni şi de Maule printre viitorii chemaţi.

Numai că Violet ştia foarte bine că de avea să se ajungă vreodată la mariaj, locul cel mai potrivit era Harrington. Şi nu atât pentru Maule – la care se referise lordul – cât mai ales pentru Adelaide. De aceea se şi grăbi s-o vestească.

— Să ştii că ţi-am rechemat supirantul numai ca să-ţi înlesnesc hotărârea. De va veni, înseamnă. Că e serios în intenţii „şi va trebui să te arăţi la fel. Ori să-i spui că îl iei, ori că nu-l: vei lua niciodată.

Gerard Maule se înfăţişă la conac, demonstrând, după exprimarea amfitrioanei, că e serios în intenţii. Pe când dragă Adelaide tot nu ştia ce să facă.

În contrast cu rezerva, lor, tinerii de aceeaşi vârstă arătau *o* uşurătate – sau poate un curaj – aproape de necrezut faţă de această dilemă care se cheamă căsătoila. Cavalerii. Cereau mâna unei dudui pe motiv că valsase cu foc la petrecerea unde o întâlnise sau că avusese „o conversaţie plăcută”, iar domnişoara în speţă accepta oferta fără codeli. Ba poate chiar cu recunoştinţă.

Într-un fel, pripeala băieţilor părea mai firească sau, oricum, îşi găsea, anumite justificări, deoarece, aşa cum se ştie, pentru ei pasul pe care-l făceau comporta mai puţine concesii şi riscuri. Prin însăşi natura lucrurilor, viaţa bărbatului nu se schimbă prea mult după însurătoare, cum nu se schimbă nici ei ca fire, păstrându-şi intacte ocupaţiileşi. Apucăturile de dinainte. Dacă, spre exemplu, i-a plăcut să muncească, va continua şi ca soţ să-şi vadă de treabă. Ori dacă, din contră „a fost un trântor, la fel va rămâne şi ca şef de familie. Noua postură îl va face, probabil, mai precaut în ce priveşte banii, socotindu-i în aşa fel, încât s-o scoată la capăt cu plusul de cheltuieli cerut de o soţie şi eventualii copii. Dar în rest nu-i impune

cine ştie ce servita, şi prefaceri. Pe când partenera care s-a grăbit să-i acorde mâna îşi asumă riscuri incalculabile, în primul… Rând pentru că existenţa ei după măritiş nu mai seamănă niciun pic cu cea dinainte şi, în al doilea, fiindcă, aeeeplârsd. Un necunoscut lângă ea, fericirea va sta sub semnul întrebării.

Cum însă Adelaide Palliser constituia, în multe privinţe, o excepţie de la regula generală, şi în chestiunea căsătoriei dădea, dovadă de tact şi prudenţă, cântărind lucrurile pe toate feţele mai înainte de ia pronunţa răspunsul definitiv. Se prea poate ca tergiversările de până acum să îl fost, într-o oarecare măsură, alimentate şi de probozelile suroriimai vârstnice. Totuşi, motivul primordial rămânea înţeleapta ei judecată.

— Unde vom locui în ipoteza că-l iau de bărbat? îi spuse – prietenei „regetând o întrebare ce-o urmărise mereu.

— Cam adică? se arătă lady Chiltern surprinsă. Doar îmi închipui că domnul Maule a reflectat la acest amănunt, v. A găsit cuvenita. Soluţie.

I

— Te înşeli, draga mea. Nu s-a gândit nicio clipă.

— De unde deduci? o descusu cealaltă şi mai nedumerită. Nu ţi-a pomenit niciodată, de asta?

— Nu, Violet. Lucrurile nu cu ajuns atât de departe… şi nici n-ar ajunge vreodată dacă ar fi după el. Nu are pic de iniţiativă, în nicio privinţă. De aceea, nu ar fi de mirare ca în voiajul de nuntă să mă trezesc întrebată la gară pentru ce oraş să – ceară bilete…

— Dar, ia spune-mi, nu crezi că v-aţi putea instala la „Maule Abbey11? o tatonă lady Chiltern.

— Poate, vorbi fata cu bunăvoinţă. Numai că, după cât am aflat, nu există nicio mobilă în casă şi acoperişul e ferfeniţit mai mult decât jumătate.

— Totuşi mi se pare ridicol să nu găsiţi o formulă şi să nu vă căsătoriţi şi voi ca toţi tinerii, zise Violet oarecum iritată. În fond, ai ştiut că nu-i bogat şi că nu te poţi aştepta la mari înlesniri.

— Nu avuţiav ori lipsurile ne ţin pe loc, ci crasa lui nepăsare faţă de tot ce îi împresoară.

— Afară de tine, o întrerupse amica. În ce te priveşte, nu afişează indiferenţă.

— Adevărat, recunoscu tânăra. Şi tocmai pentru că ştiu atât de bine cât de rece îl lasă orice pe lume, mi se pare fantastic ce i se întâmplă cu mine.

Micul lor dialog se desfăşura în după-amiaza ce avea să preceadă faimoasa vânătoare din codrii Broughton, iar în seara evenimentului mai avu loc şi un altul, tot cu privire la juna Adelaide, dar purtat între. Chiltern şi Violet.

— Ce crezi că mi-a cerut Spooner? începu lordul discuţia.

— Permisiunea de a se duela cu ducele ori cu Palliser? presupuse Violet amuzată.

— Nici vorbă. E ceva care nu are nicio tangenţă cu vânătoarea. Dar cum e greu de ghicit, mai bine să îţi spun eu. Spooner m-a rugat să te întreb dacă te-ar deranja să rămână la noi trei sau poate chiar patru zile.

— Năstruşnică idee i-a mai venit, zise mirată de ce auzise…

— Şi mie mi s-a părut trăsnită, mai ales când se hotărâse să plece mâine. Însă cred că n-ai nimic împotrivă dac;, mai zăboveşte…

— Natural că n-am, dacă-ţi face ţie plăcere, se resemnă Violet…

— Mie? Plăcere? se zbirii lordul. Nici cât negru sub unghie. Dar afară nu pot să-l dau, vorba-aceea. Şi l-am dibuit pentru ce vrea să întârzie.

— În ce scop? îl iscoii curioasă.

— N-ai observat nimic mai deosebit la el?

— Nimic, afară de o groază fără de margini când află de prinderea unei. Vulpi în capcană.

— Ei bine, află că ipochimenul are de gând s-o ceară pe Adelaide Palliser.

— Oswald! strigă uluită. Doar nu vorbeşti serios?

— Nu glumesc niciun pic. O asigură Chiltern.

— Ţi-a mărturisit el intenţia? îl descusu Violet.

— Ar fi făcut-o, nu avea grijă, de-ar fi sperat într-o cât de vagă încurajare. Însă fiind sigur că n-o va primi, a vorbit doar în dodii. Ei, ce zici? Mai putem să-i arătăm uşa?

— Lasă-l în pace. Şi numai să îndrăznească să deschidă gura, că va vedea el ce răspuns va primi, conchise Violeţ, scandalizată de cele aflate.

În aceeaşi zi, dimineaţă, Adelaide gonise la cot cu ceilalţi hăitaşi. La fel ca şi Gerard Maule. Şi ca Spooner. Atâta doar că pentru acesta din urmă a fi bun gonaci era lucrul cel mai firesc. În definitiv nu era vânătoarea unica sa ocupaţie? Totuşi, în mărşăluiala de-abia încheiată, voise parcă să se întreacă pe sine. Şi asta numai ca să-i arate lui Maule de ce este în stare, servindu-i, în acelaşi timp, şi o lecţie. Prea îl scotea din sărite stilul cum călărea – repezit, fără să ţină cont de tactica folosită în hăituiala ce avea loc, gata oricând s-o primejduiască, într-un cuvânt: incorect. De aceea, ca partener, era de nesuferit. Iar în vremea din urmă îl detesta şi ca om. Băgase de seamă cum îi cântă în strună tinerei Palliser;-i că fata părea încântată de fandoselile lui. Ceea ce nu-i convenise defel. Ca apoi, chiar în drumul de întoarcere spre conacul lordului Chiltern, să descopere – tot trăgă nd de limbă pe unul şi pe altul – că marele fante nu era nici vreun procopsit. Dimpotrivă. Un coate goale, plin de ifose şi de găuri prin buzunare.

Pe când dânsul – cum ştia lumea întreagă – avea o moşie de mai mare dragul şi un conac la fel de frumos, cu

mobilă şi acoperiş teafăr, nu ca alţii… moşieri doar cu numele! Cine, din tot judeţul, nu auzise de Spooner, stăpânul conacului Spoon şi fost prefect! E drept că nu mai era un boboc, cum fusese odată. Dar nici bătrân nu e putea socoti când abia sărise peste patru decenii de viaţă.

Şi apoi, vârsta ca vârsta, dar era om cu stare, care nu aştepta de la nimeni un sfanţ şi îşi ducea traiul după cum îi poftea inima. Îi plăcea să citească şi nu exista ziulică să nu-şi arunce un ochi peste gazeta locală; totuşi, cartea era un obiect pe care nu suferea să-l ţină în mână. Îi plăcuse grozav cum îşi minase tânăra Palliser calul. Poate de când se ştia nu văzuse o fetişcană atât de sigură în şa şi cu aşa ţinută. Or din moment ce vădea asemenea calităţi, se putea foarte bine să se simtă atrasă de un mare amator de vânat, precum el.

Despre propria-i iscusinţă în materie de vânătoare, nu avea niciun dubiu. O practica cu desăvârşită pricepere. Şi numai din pasiune, pe când fanfaronul de Maule se vedea cât de colo că o făcea doar de dragul de a sări peste pârleazuri, şanţuri, traverse, parapete, şi tot ce putea să-i răsai a înainte. Printre cei iscodiţi în privinţa lui Maule se numărase şi Phineas, pe care îl abordă la conacul lui Chiltern. Numai că de la el nu află mare lucru.

— Nu am habar unde stă şi nici cu ce se ocupă, îi răspunsese cu deplină sinceritate. Nu l-am întâlnit niciodată până să vin aici.

— Nu ţi se pare că-i dă târcoale duduii? îl luase pe altă cale.

— M-aş mira să n-o facă, i-o cam reteză cel întrebat.

Numai că Spooner nu era omul să renunţe cu una, cu două. Aşa că urmă catehismul:

— Ce zici ce bine-i făcută? Ca o statuie, nu alta. Aşa? Dar cum Phineas nu articulă o silabă, continuă tot el: După cât am putut mirosi, o cam doare în cot de domnişorul

Maule. L-ai văzut cum a călărit azi?

— N-am văzut nimic, domnule Spooner.

— Aşa e. Uitasem că n-ai luat parte la urmărire. Deşi grozav mi-ar fi plăcut să-l observi puţintel. În schimb lata, ce mai!, a fost la înălţime.

După neizbutita sa tentativă de a-l descoase pe Finn, s* duse glonţ la amfitrion, şi-i fommlă rugămintea de a mai fi păsuit la conac, după care, Chiltern, cu o clarviziune rar întâlnită la el, îi povesti Violetei ce avea să urmeze.

A doua zi, musafirii porniră într-o nouă expediţie, a it fel că Maule şi Spooner se găsiră din nou pe aproape. Masa de prânz fusese trimisă de la conac şi servită la lidera unei păduri, unde veniră şi doamnele rămase e casă. Fusese un picnic plăcut şi, mai ales, binevenit pentru Spooner, care, profitând de ocazie, roise în jurul Avielaidei cu tot soiul de atenţii. Fata le acceptă cu o grafie plină de bunăvoinţă. Ba, la un moment dat, condesemse să-i adreseze o întrebare în legătură cu pădurile Trumpeton, iar cum Spooner atât aştepta, se şi înnodă la discuţie, povestindu-i samavolniciile mai recente.

— Găsesc că vărul meu este vinovat de ce se întâmplă, fiindcă nu ia măsurile necesare, observă tânăra.

— Adevăraţii răspunzători sunt pădurarii, duduie, îi spuse scuturând capul cu atotştiinţă şi înţelepciune. Dacă pe ei nu-i vei ţine din scurt, n-o să ai niciodată vânat pe domeniile tale. Ia să văd pe moşia mea – Spoon – că mi-au dispărut într-o bună zi vulpile. Păi ştiţi ce aş face? Aş concedia pădurarul cât ai bate din palme.

— Dar poate că el nu are nicio vină de cele întâmplate, zi. Se Adelaide speriată de soarta angajatului pomenit.

— Exclus, duduiţă, răspunse celălalt ţanţoş. Ca unul ce îmi cunoaşte dorinţele, are datoria să le şi împlinească, adică să ia măsurile necesare ca să nu piară vânatul. Şi

omul le-a luat. Numai aşa se explică cum, după trei hăituieli câte s-au perindat în anul acesta prin pădurile mele, soldându-se fiecare cu pradă destul de bogată, lunea trecută m-am trezit cu paznicul principal anunţându-mă că găsise într-un bârlog trei puiandri proaspăt fătaţi. Care va să zică, animalele sunt în fiinţă. Când un om vrea ceva, găseşte şi calea de a-şi împlini voia. Nu-i aşa, duduiţă? întrebă el eu tâlc.

Şi cu toate că Adelaide îi răspunse doar printr-un zâmbet de încuviinţare, stăvilind, prin tăcere, limbuţia vorbitorului, Spooner se depărtă mulţumit, fiind convins că scurtul lor dialog însemnase un pas înainte în planul pe care şi-l înjghebase şi-l urmărea mai tot timpul.

A doua zi se plecă iarăşi la vânătoare, şi Phineas avu parte de un cal mai supus decât Dandolo, aşa că participă la întreaga desfăşurare a partidei. Totul decurse perfect, încât dimineaţa se dovedi o încântare pentru părtaşii la goana şi uciderea prăzii.

Însă adevărata senzaţie avea s-o aducă după-amiaza, când Chiltern se hotărî să facă o cursă pe Dandolo. De când cu păţania lui Phineas, îl tot bătea gândul să-l supună şi el la o probă, iar când se urcă pe îndărătnicul animal, jură să nu se întoarcă acasă până ce nu-l va sili să sară un obstacol – chiar cu riscul de a-i sta o noaipte întreagă în spinare. Şi se ţinu de cuvânt. E drept că pentru a-i reuşi performanţa, nu-i trebui toată noaptea, dar două ceasuri tot îşi pierdu. Stavila pe care o alese consta dintr-un gard viu urmat de un, şanţ. Iar la fiecare încercare, Dandolo se proţăpea pe picioarele dinainte, înţepenindu-se locului. Cu o tenacitate demnă de toată lauda, lordul îşi relua tentativele de la capăt, până când realiză ce dorise. La capătul celor două ore de chin, îmboldit cu pintenii şi cu biciul, calul se ridică, în fine, de la pământ şi, cu un geamăt prelung, se avântă peste gard. S-ar fi zis că-şi

primise lecţia şi că de atunci încolo nu va mai juca renghiuri. Se pare, însă, că Chiltern era de altă părere ori că i se urâse de animal, fiindcă-l vându cu cincisprezece lire în drum spre conac…

Acest eveniment, îndelung comentat la ivirea lui Chil tern acasă, se petrecu într-o vineri. Mai exact, pe data de 8 februarie. După programul iniţial, a doua zi, sâmbătă, domnul Spooner urma să se întoarcă la dânsul, iar luni, avea să plece şi Phineas, spre a lua parte la redeschiderea Parlamentului, stabilită pe 12 februarie. Că cel din urmă nu avea nici cea mai vagă intenţie să se abată de la aranjamentul fixat, e de la sine înţeles, pe când Spooner nutrea alte gânduri, pe care comitea imprudenţa să le mai şi trădeze prin felul de a se purta. Spre iritarea crescândă a junelui Maule.

— Mă jur pe ce vreţi, lady Chiltern, că acest gy gumau îi face curte Adelaidei, izbucni ei la un moment dat, ştiind că la Violet va găsi nu numai înţelegere, dar şi necesarele consolări la caz de nevoie.

Doar nu o dată îşi deschisese sufletul înaintea zeloasei f. Azde, vorbind despre dragostea lui, încât şi acum o făcu fără nicio rezervă.

— Ciudat! îi zâmbise mirată. Şi Chiltern crede la fel.

— Nu mai spuneţi! se sperie tânărul.

— De ce eşti aşa de uimit? Nu e normal să observe, şi 4 acelaşi lucru ca dumneata?

— Atunci e adevărat… pe cuvântul meu „Numai ea dumneavoastră, lady Chiltern, zise, şi se opri încurcat.

— Continuă! Ce vrei să spui?

— …dumneavoastră o cunoaşteţi atât de bine.

— Pe cine? Pe Adelaide?

Da. Îi ştiţi toate ungherele. Sufletului Aşa că vă puW li da limpede seama… poate să fie ceva la mijloc?

Cum adică „la mijloc”?

— Să-i dea pas tânărului… Să-l placă, mă rog.

— Ascultă-mă, domnule Maule, îi vorbi cu subită asprime. Dacă i-aş pomeni fetei de îndoiala pe cai e o manifeşti, ţi-ar întoarce spatele pentru totdeauna. Şi ai merita-o, să ştii. Păi nu dumneata ziceai că e un găgăuţă…

— Aşa şi este, nu am exagerat.

— Iar Adelaide de câtă vreme îl cunoaşte?

— Cred că până ieri nu i-a adresat un cuvânt.

— Şi cu toate astea-ţi închipui că ar putea să-l accepte şi mâine ca soţ pe acest prostănac. Aşa o respecţi dumneata?

— O respect, vă jur. Numai că tinerele de azi fac nişte lucruri de te lasă cu gura căscată. Ce cretin fără obraz e acest individ!

— Ba nu sunt deloc de acord. Poate să fie cretin, dar nu şi fără obraz. Sau fără obraz însă nu şi cretin. Oricum, are dreptul să spună ce simte… cum are şi fata să-i răspundă la rândul ei…

CAPITOLUL XIX

O PROPUNERE DEPLASATĂ

DUPĂ OBICEIUL pământului, în ţinutul Brake se făceau patru expediţii de vânătoare pe săptămână: lunea, miercurea, vinerea şi sâmbăta, iar după cum s-a văzut, amatori erau berechet. Mai ales la Chiltern în casă. Şi totuşi, în dimineaţa zilei de sâmbătă se adunară foarte puţini, de parcă străvechea şi marea senzaţie pierise înghiţită de noapte.

După orele opt, când Chiltern apăru în sufragerie, pentru gustarea de dimineaţă, îl găsi doar pe Gerard Maule.

— Ce se întâmplă cu Spooner? întrebă el, la care nici Maule, nici sluga de faţă nu ştiură în ce chip să răspundă.

Că restul oaspeţilor lipseau, părea un amănunt fără prea mare importanţă pentru stăpânul conacului. Dar

absenţa lui Spooner îi sărise în ochi. Şi pe bună dreptate.

Îl ştia că nu scapă o singură vânătoare, începând cu cea a puiandrilor, până la ultima, când se încheia sezonul, iar în luna aprilie era capabil să povestească în amănunţime uciderea fiecărei vulpi, luată în parte. Cu toate astea lordul nu mai spuse un cuvânt, ci se apucă să mănânce.

Gerard Maule nu-şi găsea însă liniştea, hăituit cum era de tot felul de bănuieli.

— Sunt convins că ar coborî dacă aţi trimite pe cineva să îl cheme, sugeră el.

Şi lordul făcu precum îi zise. Numai că servitorul expediat se înapoie doar cu urările de succes pentru vânătoarea din acea zi, adăugând că domnul Spooner nu putea să ia parte, suferind de o uşoară migrenă, însă cu siguranţă avea să-l însoţească pe lord la proxima expediţie.

— Atunci nici eu n-am să merg, declară Maule după cele aflate. Şi cum lordul îl privi într-un anumit fel, completă enervat: După câte văd, înţelegeţi ce mă reţine.

— Îmi închipui. Dar nu fi stupid.

— De ce i-aş înlesni tocmai eu un prilej? se răţoi unele.

— Încearcă numai de-ţi scoate pantalonii bufanţi şi cizmele pe motiv că Spooner nu şi le-a pus, şi ai să vezi ca toţi or să te arate cu degetul. Şi, la urma urmelor, pentru ce n-ar avea un prilej, cum i-ai zis dumneata? Dacă i-o prinde bine, îngăduie-ţi măcar luxul să fii cu totul nepăsător.

— O atare neobrăzare nici c-am mai pomenit! se oţărî linărul aproape zbierând.

— Termină-ţi gustarea, şi haide la drum, îl domoli Chiltern vorbindu-i ca unui prunc. Ne aşteaptă douăzeci de mile de mers. Iar pe Spooner n-ai decât să-l în robi luni cum şi-a petrecut dimineaţa de azi.

Pe la orele zece, începură să coboare şi doamnele la gustarea de dimineaţă, şi abia după ce se strânseră toate, apăru şi Spooner în sufragerie.

— Ce-mi văd ochii! izbucni lady Chiltern absolut uluită. Visez ori este aievea?!

Domnul care stârnise uimire se gătise ca o brezaie, într-o redingotă sinilie, cu o lavalieră strident colorată şi din mătase lucioasă; se pomădase din abundenţă; îşi penase părul, lipindu-l de ţeastă, în aşa fel încât nu mai emana cu el însuşi. O altă fiinţă, în locul amfitrioanei, ar fi scos un chiot de groază nu doar de uimire, ca la ivirea unei năluci, poate chiar năluca lui Spooner, dar nicidecum el în carne şi oase. Prea nu aducea cu bărbatul.

I le şi pus la mare ţinută, pe care-l văzuse adesea la masa le seară, darmite cu ţanţoşul vânător a cărui mândrie. Npremă, în materie vestimentară, fusese dintotdeauna aceea că poseda mai mulţi pantaloni bufanţi decât oricare altul de prin împrejurimi.

La puţin timp după aceea, când cineva se apucă să despice firele acestei istorii, află că falnicul curtezan trimisese cu o zi înainte o solie la conacul Spoon, după redingotă şi basmaua oribilă pe care şi-o înnodase la gât. Iar amănuntul se comentă nu doar în casă la Chiltern, ci se întinse ca o pecingine aproape în tot ţinutul, spre hazul oamenilor ce-l auzeau şi batjocura persoanei vizate. Cui îi trecuse prin minte să răscolească penibila întâmplare şi pe urmă să răspândească iniţiativa lui Spoon, nu s-a putut stabili niciodată. Oricum, lady Chiltern susţinea sus şi tare că nu ea era autoarea.

Nestingherit de stupoarea stârnită prin caraghioasa lui apariţie, Spooner se adresase gazdei cu aerul cel mai candid:

— Vă miră înfăţişarea mea, nu-i aşa, lady Chiltern? Dar, vedeţi dumneavoastră, se mai întâmplă şi miracole pe

lumea aceasta. Adevărul e că se pregătise pentru o eventuală reacţie de natura celei pe care o şi provocase, ţinând cu tot dinadinsul să-i demonstreze duduii Palliser că nu numai în costumul de vânătoare putea să fie sprinten şi seducător.

— Ce-o să se facă lordul Chiltern fără de dumneata? se arătă una din doamne îngrijată.

— Va trebui să se descurce şi singur, îi ripostă Spooner umflându-se în piept de propria-i importanţă.

— Nu va împuşca nicio vulpe, profeţi tânăra Palliser.

— Ba da, ba da, o asigură el fără pic de convingere. Lordul nu este un ageamiu. De bună seamă i-ar fi prins bine să fim împreună, însă aşa de dulce mi s-a părut somnul de dimineaţă, că mi-am zis să renunţ o dată la vânătoare şi să dorm pe săturate. Doar nu trebuie să devenim sclavii propriilor plăceri.

Privindu-l şi ascultându-l, fiecare din jur îl cataloga în chip diferit. Lady Chiltern nu credea nicio iotă din câte îndruga; Adelaide nu se îndoia nicio clipă de sinceritatea-i deplină, Marie Goesler, de cum îi zărise lavaliera strălucitoare, îl suspecta de-o mare manevră sentimentală. Pe Phineas nu-l frapase numai acest detaliu, ci întreaga prefacere a individului, analizându-i-o cu atenţie. Obişnuitele straie vânătoreşti îl prindeau aşa bine, încât s-ar fi zis că fusese născut anume ca să le poarte, pe când în cele de acum părea un artist de bâlci travestit într-un jalnic costum medieval, încropit din ce apucase.

Adevărat, făcea.pe vioiul şi degajatul. Însă eu nişte silinţe mai mult decât străvezii, de-ţi provocau milă ori, dimpotrivă, râsul. Lady Baldock – o altă martoră la penibila scenă – îl compară mai.pe urmă cu un porcar în armură, iar doamna. Burnaby declarase de faţă cu ceilalţi că oribila sa redingotă o făcuse să înghită cu noduri ceaiul şi punea prăjită.

De bună seamă că Spooner era cu totul străin de rumoarea ce-o declanşase, lăsându-şi cugetul frământat de-o unică întrebare: ce avea să facă după micul dejun? Că nu putea dintr-odată să se năpustească asupra prăzii, pricepuse între timp şi, ca urmare, luase decizia să aştepte o conjunctură prielnică. Dar până la ivirea acesteia, în ce fel îşi va umple vremea? Până la urmă găsi o soluţie şi căzu pe capul lui Phineas, poftindu-l la o plimbare spre grajdurile moşiei. şi cum inima-i deborda de drag şi de admiraţie pentru Adelaide, nu se putu stăpâni să nu vorbească de ea.

— Simpatică fată, duduia Palliser, îi spuse însoţitorului, scăpând complet din vedere că, nu. De mult şi faţă de acelaşi om, făcuse o afirmaţie aproape identică.

— E drăguţă, nimic de zis, confirmă partenerul. Şi, după cât am impresia, îi cam faci curte.

— Cine? Eu? 1 Nici prin minte nu mi-a trecut, se dezvinovăţi el energic. Doar nu sunt omul să se preteze la chestii din astea. Şi nu fiindcă, aş fi împotriva însurătoarei. Din contră. S-ar putea foarte bine. Să fac şi eu acest pas într-o zi, mai ales că am o gospodărie cum scrie la carte, în care şi mâine ar putea intra o nevastă. Nu îmi lipseşte nimic, începând de la lingură. Iar casa e proprietatea mea.

— Asta e bine, observă Phineas din pură amabilitate.

— Cred şi eu, domnule, se înfoie Spooner, ca să nu mai adaug că din tot pământul pe care-l posed, nicio palmă nu este ipotecată, un fapt cu care foarte puţini moşieri se pot lăuda. E drept că duduia Palliser este tot «-şi poate dori un bărbat ca soţie. Însă mie nu prea-mi stă gândul la însurătoare. Iar de-o fi, cine ştie cum, să mă înfăţişez înaintea ei – cu atare propunere, am s-o fac pe nepusă masă, fără pregătiri şi vorbe strecurate pe ocolite. Am să-i spun răspicat: „Ali avea ceva împotrivă, duduie, să deveniţi doamna Spooner?” Atât voi rosti, şi niciun cuvânt mai

mult. Ce zici, minunată iapă, aşa. E? îl întrebă pe cel de alături, referindu-se, de astă dată, nu la Adelaide Palliser, ci la un animal ce şedea în faţa grajduri lor lui Chiltern. A fost cumpărată de la Charlie Dickers, continuă Spooner neabătut, şi a costat numai douăş'de lire. Asta s-a întâmplat în primăvara trecută – mai precis în aprilie – şi când lordul a dat – banii pe ea abia se mai ţinea pe picioare, atât o gonise fostul stăpân. Nu e de rasă, se vede, dar îl duce pe Chiltern ca vântul. O dovadă în plus că iepele sunt achiziţii pe cinste. Există o mulţime care preferă armăsarii, şi chiar de plătesc două sute cincizeci de lire pe un mânz, au convingerea că n-au aruncat gologanii, ci au făcut o investiţie grozavă. S-ar putea să aibă dreptate, dacă nu-i supără năbădăile lui şi au răbdare să-l dea pe brazdă. Cândva nu mă deranja nici pe mine să mă lupt cu calul pe care goneam, însă cu timpul am ajuns la concluzia că marea plăcere într-o partidă de vânătoare este să fii pe spinarea unei jivine care te duce fără a-ţi cere silinţe. Bar ce-or mai fi făcând doamnele la conac? întrebă el subit. Ce-ai zice să ne întoarcem ca să vedem? Şi o porniră într-acolo. Numai că la sosire, Spooner avu ghinionul să le găsească precum le lăsase, adică împreună şi la şuetă. Ceea ce-l făcu să-şi cam piardă răbdarea.

— Or să stea la taclale cât e dimineaţa de lungă? îl întrebă pe Phineas iritat.

— Cred că da, răspunse acesta placid.

— Şi n-o fi vreo cale să le stricăm claca? Ia povăţuieşte-mă dumneata – despre care se zice că te pricepi la femei – cum să procedez dacă vreau să pun mâna pe tina din de?

— Pentru totdeauna, domniile Spooner? îl întrebă Phineas amuzat.

— Asta nu se poate şti dinainte, îi ripostă el de bună-credinţă. Dar, oricum, în dimineaţa de azi…

— Aaa, numai în scopul de a-i spune câteva vorbe, se prefăcu celălalt că vine de acasă.

— Exact, ca să-i zic vreo două cuvinte. Doar ai făcut-o şi dumneata în viaţă, că tocmai de aceea îţi cer o îndrumare.

— Atunci sfatul meu este să aştepţi un moment favorabil, îl învăţă Phineas, cu gândul la o anumită perioadă din propria-i existenţă, când pândise o mulţime de timp după clipa prielnică ce nu mai venea.

— Bine, dar trebuie să plec după prânz, obiectă Spooner. Am anunţat la conacul meu că sosesc înainte de cină şi, în afară de asta, nu ştiu dacă gazdele de aici or fi de acord să stau până duminică.

— Ce-ar fi să discuţi acest amănunt cu lady Chiltern, sugeră interlocutorul.

— Ştiu şi eu? se socoti Spooner descumpănit. După programul de la început, ar fi trebuit să plec vineri… Ţi-aş spune ceva dacă nu mai repeţi altui suflet.

— Despre asta poţi fi pe pace, îl asigură confidentul.

— Cred c-am s-o cer de soţie, anunţă cu o voce misterioasă. Ba sunt hotărât chiar de-a binelea. Numai că, vezi dumneata, cum aş putea să-mi dezleg limba de faţă cu alte şase femei?! Aşa că n-ai putea-o determina pe lady C. Să-i facă duduii Palliser vânt în grădină? Doar vă ştiu prieteni la toartă…

— Om fi noi amici, însă tânăra Palliser nu se lasă învârtită pe degete, îi replică Phineas hotărât să nu se amestece, ceea ce izbuti până în cele din urmă, convingându-l pe Spooner că astfel de aranjamente mai degrabă zădărniceau reuşita în loc s-o înlesnească.

Scăpat de stăruinţele curtezanului, se grăbi să-i dispară din cale, închizându-se în cameră şi răspunzând la corespondenţa primită din Tankerville, în vreme ce neostoitul supirant se învârti prin preajma salonului ca o

muscă în jurul luminii, tot sperând să se petreacă ceva care să-i vină într-ajutor. Exasperat că nu o prinde pe Adelaide singură, hotărâse a-şi dezvălui taina până şi în faţa Violetei Chiltern, de i s-ar fi oferit măcar această ocazie. Numai că amfitrioana, agasată de târcoalele sale, era decisă a-i ocoli spovedania şi, ca să nu-i cadă în cursă, îşi lăsă doamnele şi se făcu nevăzută.

Înaintea amiezii, toţi cei aflaţi la conac ştiau ce urma să se întâmple. Afară de Adelaide. Sesizase ceva în atmosferă – un soi de jenă, un neastâmpăr sau aşteptarea unui eveniment neplăcut care-i făcea pe cei dimprejur să se simtă stingheri. Şi mai intuise că stânjeneala acestora era legată de prezenţa domnului Spooner. Dar nebănuind, sărăcuţa, nimic din ceea ce alţii întrevedeau aşa de limpede, şedea la pândă intrigată şi din ce în ce mai convinsă că inexplicabila agitaţie avea să se risipească odată cu plecarea lui Spooner, fixată pentru după-amiaza în curs. Natural, în asemenea împrejurări termenul „după-amiază" devenea cam elastic, în raport cu capriciile musafirului, putând să se întindă şi până seara târziu.

Oricum, la orele trei, detestabilul oaspete nu dădea niciun semn de retragere, cramponându-se de încăperea în care se alia juna Palliser. Între timp, doamna Goesler şi Phineas ieşiseră la plimbare – „ca vechi prieteni4 – după cum singuri, o. Declaraseră; lordul şi lady Baldock ceruseră caii şi dispăruseră, iar Lady Chiltern urcase în camera pruncului „astfel că în salon rămăseseră doar vreo trei babarniţe, adunate la-bârfă în jurul căminului, plus biata Adelaide, care le ţinea companie în lipsă de altă ocupaţie. Se vede, însă, că în sinea ei. Căutase o scăpare din acea ambianţă cu Totul, nepotrivită şi, îndată ce o găsi, anunţă parcă izbăvită de o-tortură:

— Eu vă las şi mă duc până în sat!

— Mi-aţi permite să vă însoţesc, se repezi Spooner

din colţul de unde o urmărise. Puţină, mişcare pe jos e tot ce aş putea să-mi doresc.

— Vă cred şi. Nu. Aş avea nimic împotrivă, însă-mă duc cu o treabă, îi replică, fata, hotărâtă să nu-i accepte tovărăşia. Merg să vizitez o bătrână săracă.

De fapt nu spusese o minciună, ci trădase o intenţie reală, care nădăjduia că: nu avea să-i surâdă lui Spooner, îndepărtându-l pe această cale politicoasă. Dar cât de amarnic se înşelase i-o arătă neaşteptata-i ripostă:

— Vai, ce lucru minunatfaceţi! exclamă cu, prefăcută, încântare. Şi eu ador să vizitez bătrânele nevoiaşe, iar de mă luaţi şi pe mine, făgăduiesc că-i voi da amărâtei o jumătate de liră steri mă.

Şi cu acest argument – fals dar pledat cu abilitate – a îmbrobodit-o peădelaide, care plecă însoţită de el, sub chiar privirile Violetei aflată, Tocmai, la ieşirea lor din conac, înainteaunei, ferestre de la odaia copilului.

— De azi dimineaţă, aştept acest moment fericit, îi declară Spooner fetei, sorbind-o din ochi şi înfoindu-se ea un cocoş.

Cuvintele sale., cât şiatitudinea de mare cuceritor I-ar fi dat în vileag faţă de oricare martor. Numai domnişoara de alături părea, că nu înţelege nimic, deşi îl văzuse. În acea dimineaţă învârtindu-se fără istov – parcă în aşteptarea unui. Moment decisiv, după cum singur mărturisise. Să-i fi lipsit oare necesara sagacitate pentru a-i dibui planul ce şi-l urzise? Hotărât lucru, nu. Ei. Obtuzitatea de care dădea dovadă îşi găsea altundeva, explicaţia.

Domnul Spooner se; considera încă. Tânăr, fiind abia trecut de patru decenii. Spre ghinionul, lui, însă, Adelaide îl socotea om în virată» Degeaba – i; se părea. Dânsului că izvoarele tinereţii îi aleargă neostoite prin mădulare, în ochii junei secaseră de mulţi ani. Să fi visat în ce chip îl

priveşte, ar fi rămas consternat. Fiindcă, deşi renunţase la îmblânzirea armăsarilor, călărea mai abitir ca oricând. Vina cât era ziulica de lungă. Seara golea „clondirul cu vin” – cum – avea obiceiul să spună – după care fuma toată noaptea, pentru ca a de.ua zi, după o frugală gustare, să pornească din nou pe cal, fără să simtă urmă de oboseală. Era bărbat sănătos şi întreg, ce mai încolo şi încoace – sângeriu la chip, scurt şi. Îndesat la trup, lat în umeri, cu ochi. Ageri şi mici, cu faţa. Spână, şi un nas viguros, deşi, din păcate, cam năpădit de vinişoare purpurii. Dar asta nu-l împiedica să se vadă aproape la fel de vânjos şi de chipeş ca la treizeci de ani, aşa cum îl socoteau şi ortacii săi de o viaţă. Doar fetişcanele din ţinut îi ziceau – auziţi măgărie! – „bătrânul Spooner 1. Iar domnişoarei Palliser i se părea de neconceput ca un afanisit ca el să aibă tupeul de a-i face curte. Se înţelege că amănuntul din urmă nu-i trecuse prin minte lui Spooner, şi tocmai de aceea îl cam mirase muţenia „duduiţei”.

— De azi dimineaţă pândesc fericitul moment de acum, repetă şi mai apăsat formula de introducere, convins că mai adineauri nu fusese auzită.

În sfârşit, „duduiţă” se întoarse şi îl privi o secundă sau două. Însă tot fără să-i răspundă ori să priceapă ce urmărea de la ea. Noroc că pretendentul nu avea obiceiul să capituleze cu una cu două. Preceptele sale de vânător încercat sunau limpede şi-l ajutaseră în orice împrejurare. „Rep-ede-te cu iuţeală şi hotărâre către obstacolul ce-l ai dinainte dacă vrei să sari peste el”. „Nu te speria să te avânţi cât mai tare, chiar de-ar fi să te prăbuşeşti de pe cal, fiindcă pe cât rişti mai. Mult, pe atât îţi măreşti sorţii de reuşită”. Călăuzit de aceste devize, trecuse peste sute de pârleazuri în hăituielile după pradă, aşa că de ce nu le-ar fi aplicat şi în această ocazie? se chibzui el preţ de câteva clipe. După care porni în galop către stavila ce-o

avea de înfruntat.

— De cum v-am văzut, duduiţă, mi-aţi plăcut aşa mult, încât… încât… ce. Să mai lungim vorba, vă iubesc mai presus decât orice femeie pe lume şi vă întreb, n-aţi dori… (i i n-aţi binevoi să deveniţi doamna Spooner?

Ce e-drept, vajnicul călăreţ. Asaltase cu vitejie obstacolul – fără să şovăie, fără să caute o cale mai lesnicioasă trecere. Şi fără a se abate un milimetru de la ţinta propusă. Poate niciun bărbat, aflat într-o situaţie similară, nu galopase cu atâta dârzenie.: Cât privea însă reuşita, nu o putu desluşi pe moment, deoarece fata se oprise din mers şi, aşezându-i-se în faţă. Exclamase doar un „domnule Spooner 1” din care, evident, nu avea cum să tragă o concluzie. Aşa încât, rămânând neclintit pe poziţie, într-o atitudine marţială, cu degetele de la o mână răsfirate printre butonii închişi de la redingotă, îşi pledă cauza mai departe:

— Să ştiţi că sunt serios în intenţii… mai serios ca oricare bărbat, duduiţă. Şi vă ofer o casă pusă la punct, o inimă credincioasă „o situaţie materială solidă, o moşioară neapăsată de nicio încurcătură. Desigur, îmi place viaţa la ţară dar, la nevoie şi în limitele posibilului, mă voi adapta năzuinţelor dumneavoastră…

— Comiteţi o mare eroare, domnule Spooner, îi curmă fata vorba.

— Cum adică? o întrebă încurcat.

— Propunerea dumneavoastră este inacceptabilă pentru mine, dar fiind aşa de bruscă şi de surprinzătoare, la început îmi pierise până şi graiul ca să vă pot opri. Aşa că vă rog acum să nu mai continuaţi.

— Recunosc că a fost cam bruscă propunerea, se încăpăţână el încă plin de speranţe. Dar bărbaţii-s nerăbdători, duduiţă. Poate nu atât în ce priveşte răspunsul din partea alesei… pe care şi eu sunt dispus să-l

primesc mai târziu…

— Cum mai târziu? îi reteză din nou vorba. Doar vi l-am dat adineauri, şi n-am de gând să mi-l schimb. Ba mai mult, nu văd de ce am stărui în această discuţie. De aceea, v-aş pofti să vă întoarceţi din drum, iar eu mă voi duce singură în sat.

Sub o formă destul de politicoasă Adelaide îl gonise de lângă ea. Numai că Spooner nu părea înclinat să-i dea ascultare şi, de cum o văzu că-şi reia mersul, o porni şi el pe alături. Exasperată, tânăra se opri din nou şi-i spuse cu voce răstită:

— Insist să fiu lăsată în pace.

— Pentru ce m-alungaţi? se apără pretendentul. Doar n-am făcut nimic deplasat.

— Ba eu găsesc, dimpotrivă, că aţi comis o necuviinţă extrem de gravă. Cum altfel se poate califica propunerea dumneavoastră, când pentru mine sunteţi un străin? Aşadar duceţi-vă cu Domnul şi nu mă mai sâcâiţi.

Adelaide îşi pierduse răbdarea, dar Spooner, om de curaj, nu se lăsă impresionat şi nici biruit.

— Oricum mi-aţi judeca fapta, declară el băţos, eu nu mă lepăd şi niciun mă ruşinez de ea.

— N-a veţi decât, numai vă rog să plecaţi. Doar v-am spus că nu are sens să ne mai întindem la vorbă.

— Cum n-are rost? se avântă el din nou, folosindu-se de portiţa ce se ivise. Duduie Palliser, sunt un om înstărit, proprietar de pământ şi de casă. În conacul Spoon a trăjt nu doar bunicul, ci stră-străbunicul celui pe care-l priviţi. Iar maică-mea a fost şi dânsa cu stare, provenind din familia Platter şi locuind în vestita reşedinţă a Platterilor. Aşa că nu văd să fi făcut un lucru nelalocul lui cerându-vă mânuşiţa. E adevărat, nu sunt tipul care roieşte tot timpul în jurul unei femei, înşirându-i verzi şi uscate. Nu dau un ban pe asemenea trebuii care, din cât ştiu, niciun duc la

ceva sănătos. Dar asta nu înseamnă că sunt lipsit de înţelegere. De aceea, v-aş ruga să nu ne certăm; să-mi spuneţi doar că vă luaţi un răgaz de o săptămână, ca să mai reflectaţi la propunere…

— Nici prin minte nu-mi trece să fac una ca asta, i-o tăie Adelaide şi nici n-am de gând să mai merg un singur pas alături de dumneavoastră. Aşa că, de continuaţi înainte, eu mă întorc la conac. Amândoi nu avem ce căuta pe acelaşi drum. Vă e limpede?

Fireşte că era limpede, numai că alungarea ei nemiloasă îl făcu să-şi cam iasă din fire.

— Pentru ce mă trataţi cu dispreţ? o întrebă ofensat.

— Nu urmăresc acest lucru. Vreau numai să rămân singură.

— S-avem pardon, se zborşi moşierul, dar din felul cum mă trataţi, s-ar zice că sunt un nimeni… un amărât cu mult mai prejos decât rangul pe care-l aveţi.

Şi de astă dată grăise un mare adevăr. Fiindcă nobila Palliser, pe care-o avea dinainte, catalogase specimenele din tagma lui Spooner drept accidente inexplicabile şi oarecum de neevitat în societatea în care se învârtea. Nu-şi analizase nicicând sentimentele sau reacţiile ce i le trezeau asemenea creaturi, dar ştia. Că nu meritau cu nimic mai mult cinstea de a-i sta alături, la mese, decât slugile ce serveau. Pe scurt, aceşti oameni însemnau pentru dânsa un soi de obiecte – ca scaimele ori dulapurile – dar înzestrate cu harul vorbirii. O însuşire complet inutilă în ce o privea, întrucât cu astfel de fiinţe nu putea fă lege nicio comunicare, nu avea nicio afinitate, fiindu-i la fel de inferioare ca şi lacheii sau cameristele. Pentru ce îl privea cu atâta dispreţ pe unul ca domnul Spooner, în timp ce pe Gerard Maule îl iubea din tot «sufletul, cu greu se putea explica. Fiindcă nu. Era vorba numai de diferenţa de vârsta, de înfăţişare sau de instruirea rivalilor. Niciunul,

nici altul nu era erudit. Şi unul şi altul adorau vânătoarea iar, în afară de ea, nu aveau altă ocupaţie. Cu deosebirea că Spooner îşi mai vedea de moşie de pe urma căreia încasa un venit.

Totuşi, Gerard Maule avea un fel anumit de a-şi purta hainele, de a se mişca şi de a răsuci cuvintele în gură, care-i confereau dreptul de a curta orice lady, pe când unui Spooner nu-i era îngăduit să-şi ridice privirile decât la o femeie de teapa lui, cum ar fi menajera, de pildă. Pe ea putea s-o ceară, oricând de nevastă, dar nici într-un caz pe o descendentă a nobilei seminţii Palliser. Iată, în rezumat, ce gândea Adelaide despre cei de o seamă cu temerarul ei pretendent. Cu toate acestea, se lepădă de învinuirea lui Spooner cu politeţea şi calmul cerute de însăşi obârşia ei de elită.

— Nu vă consider deloc mai prejos decât mine, îl asigură ea, ci doarv-am rugat, să mă lăsaţi singură. Am decis să mă întorc la Conac şi sper să nu mă însoţiţi. Altminteri, mă văd obligată s-o apuc în direcţia inversă.

Şi după cuvintele acestea, îi întoarse frumuşel spatele, lăsându-l în mijlocul drumului. Buimăcit de întâmplare, Spooner rămase o vreme cu privirile aţintite asupra junei care se îndepărta. Pentru ca mai pe urmă, uitându-se împrejur, să descopere o buturugă, pe care se aşează, ca să cugete mai în voie la ce avea de făcut. Se cuvenea să mai stăruie în oferta de adineauri ori s-o lase în plata Domnului, bucuros că scăpase de o fiuşturatecă ce nu-şi cunoştea interesele?

După cât îşi putea aminti din romanele citite în tinereţe, cei mai mulţi amorezi nu băteau în retragere, ci se ţineau de capul iubitei până o câştigau. Şi tactica i se părea nimerită în materie de dragoste. Atâta doar că în cazul domniei sale nu-i prea vedea rostul după un refuz atât de brutal. În viaţa obişnuită, când un cal refuza să

zboare peste un pârleaz, îl silea până îi dădea ascultare

— La fel cum îl sfătuise pe Phineas şi rândaşul lui Chiltern. În schimb, dacă tot înaintea unui obstacol şi după acelleaşi silinţe animalul îl trântea de pământ, renunţa la încercări şi nici că mai trecea pe la gardul cu pricina. Poate de ciudă sau chiar dintr-o superstiţie. Fiindcă cine ştie ce duhuri spurcate îi zădărniciseră stăruinţele. Cum, pesemne, se întâmplase şi pe ziua de azi. De aceea socoti că-i mai bine să lase baltă propunereade căsătorie şi să-şi vadă de ale sale, în loc să primească alt bobârnac.

Cu gândul acesta se grăbi spre conacul Harringtonj, şi adună lucruşoarele şi o porni către casă, fără a-şi Hi rămas bun de la gazdă ori de la vreun alt musafir.

— Ce-a devenit domnul Spooner? întrebă Gerard Maule de cum ozări pe Violet Chiltern.

— Nimeni nu ştie, îi răspunse aceasta, deşi, după mâna, cred că a plecat.

— S-a întâmplat ceva între timp? o descusu mort de curiozitate.

— Nu mi-a ajuns nimic la urechi, îi declară cu sinceritate deplină. Dar după mine, ceva s-a petrecut, totuşi, fiindcă o anume lady pare întoarsă pe dos, iar un anumit domn s-a făcut nevăzut. Ceea ce înseamnă în esenţă: un schimb neplăcut de cuvinte, conchise ea cu un zâmbet ştrengar în priviri. Şi Gerard Maule îşi regăsi liniştea.

Ceva mai târziu, când oaspeţii se adunară la cină, una din baborniţele bârfitoare o iscodi pe Adelaide de faţă cu toţi:

— Ia spune, drăguţo, ce ţi-a înşirat domnul Spooner în drum către sat?

— Am vorbit despre vânătoare, minţi cea întrebată.

— Şi bătrâna nevolnică şi-a primit jumătatea de liră?

— Nu, pentru că domnul Spooner uitase de ea. De

fapt nici n-am ajuns până în sat. M-am simţit obosită şi m-am întors din drum.

— Sărmana bătrână şi bietul domn Spooner!

Nimeni nu mai puse întrebări, deşi fiecare din casă ştia ce se întâmplase. Discreţia domnului Spooner se pare că nu a fost la înălţimea bravurii ce-o dovedise. În schimb, tânăra Palliser nu a făcut nicio mărturisire, fiind aproape convinsă că în ceasul petrecut împreună, omul înnebunise sau, oricum, avusese halucinaţii.

CAPITOLUL XX

PHINEAS DIN NOU LA LONDRA

LA ÎNTOARCEREA SA de la Chiltern şi cu puţine ore înaintea redeschiderii Parlamentului, Phineas primi următoarele rânduri din partea Laurei Kennedy:

8 februarie 1 i70 Dresda – „Dragă prietene, mă aşteptam să-mi fi scris de la Harrington, însă în locul veştilor tale, le-am primit pe ale Violetei. De la ea am aflat despre reîntâlnirea cu doamna Goesler şi reluarea prieteniei de altă dată. Pe atunci, drăguţa de Violet bănuia că se ascunde mai mult în această amiciţie, însă eu n-am crezut-o niciodată întru totul. Mă înştiinţează de asemeni că Chiltern este în ceartă cu familia Palliser, ceea ce n-ar trebui să-i îngădui, iar Oswald sunt sigură că ţi-ar da ascultare. După cum a făcut-o de când vă cunoaşteţi.

Rândurile de faţă sunt, într-un fel, ecoul unei epistole înfiorătoare pe care am primit-o chiar azi din partea domnului Kennedy. Ţi-aş fi trimis-o neapărat dacă n-ar fi cuprins anumite pasaje, pe care până şi ţie mi-e jenă să ţi le arăt. Scrisoarea abundă în ameninţări. Începe cu citate din Biblie şi din cartea de rugăciuni – spre a demonstra că soţia nu are dreptul să-şi părăsească bărbatul – şi sfârşeşte cu paragrafe din legile în vigoare. Toate acestea nu-s noutăţi, ci cuvinte şi fraze pe care le-am învăţat pe de rost. Le urmează un şir de întrebări, din care spicuiesc câteva.

Am fost maltratată de el? M-a înşelat măcar o singură dată? Îmi închipui, cumva, că de aş face apel la samavolnicul tribunal care decide divorţurile, aş reuşi să obţin mărturii ce ar da posibilitate unui ticălos de judecător pământean să-i retragă autoritatea de soţ? Iar în caz că-mi lipsesc asemenea probe, eu însămi nu am conştiinţă? Mă împac cu, ideea că i-am pustiit viaţa numai fiindcă m-am săturat de unele îndatoriri pe care mi le asumasem la încheierea căsătoriei?

Catehismul continuă aproape la infinit şi, cu siguranţă, mi-ar veni foarte greu să-i ţin piept dacă, la rândul meu, nu aş avea un alt lanţ de întrebări de adresat. Fără îndoială, am greşit acceptându-l ca soţ. Acest adevăr mi s-a desluşit pe de-a întregul şi plătesc un tribut amar pentru eroarea comisă. Dar nu l-am părăsit fugind de obligaţiile ce-mi reveneau ca soţie. Am plecat din cauza oribilei acuzaţii ce mi-a adus-o, pe care nici, o soţie nu ar putea s-o îndure, şi nici el nu ar fi acceptat convieţuirea cu mine odată ce-ar fi crezut-o întemeiată, învinuirea lui m-a îndepărtat, nu motivele ce mi le pune în spinare. Şi faptul e de înţeles. Doar cum ar putea să mai trăiască o femeie lângă un bărbat după ce i-a deda –, rat făţiş că o suspectează de adulter? Aşa a făcut cel care astăzi îmi reclamă prezenţa. Ba mai mult. Chiar în Scrisoarea trimisă, strecoară aluzii menite să întărească vechea învinuire. Îmi scrie cum de-am îndrăznit să te primesc la Dresda, exprimându-şi, totodată, dorinţa de a nu te mai revedea sub niciun cuvânt. Şi cu toate acestea, te-a chemat la conacul Loughlinter, înaintea vizitei în Germania, „cu scopul, vezi Doamne, de a interveni, ca prieten, între noi doi. Or când constat astfel de anomalii, cum aş accepta să mă mai întorc vreodată la el? Nu e limpede că şi-a pierdut orice urmă de judecată?

Mă întreabă de am conştiinţă!! O, cerule, de ar şti cât

o simt şi cât îmi chinuie zilele! Am apucat-o pe o cale rea şi mi-am îngropat singură orice nădejde de bine. Dacă a existat o femeie cu adevărat pedepsită pentru greşeala ce-a săvârşit-o, apoi aceea sunt eu. Viaţa mi-a devenit o povară şi, mărturisesc cu mâna pe inimă, nu sper în linişte decât dincolo de mormânt. Iar peste suferinţele înşirate, mai port în mine conştiinţa altui păcat – un păcat perpetuu, ce nu-şi are asemănare cu altele, nu poate fi ocolit, ci dimpotrivă, e zilnic reeditat, şi care mă apasă de moarte. Chiar de-ar fi, prin absurd, să mă întorc la soţul ce mă reclamă, păcatul m-ar urmări şi acolo. Natural, are dreptul să pledeze în favoarea căsătoriei pe rare a încheiat-o. Nu e singurul care face acest lucru. Dar e nedrept ca femeia să pretindă a iubi un bărbat pe care-l detestă. Nu pot trăi lângă el. Şi o afirm cu toată tăria. Dacă aş şti, bunăoară, că ducându-mă la domeniul Loughlinter – doar ca să-i vindec orgoliul – aş muri la scurt timp după aceea, aş porni chiar acumântracolo.

Dar sunt perfect conştientă că nu voi muri, aşa cum prevăd cu deplină luciditate că, la foarte puţină vreme după mult trâmbiţata împăcare, va isca o scenă de groază* după care i-aş fi soţie exact cât îi sunt şi de aici.

Însă cum ţine cu orice preţ să mă readucă, văd că acum mă ameninţă şi cu publicitatea. Mi-o declară, fără înconjur, că de nu mă întorc la dânsul, va denunţa cazul nostru într-unul din cotidiene. Or asta ar fi o nenoroc lire. Pe lângă faptul că mi-ar răpi unica mângâiere ce mi-a rămas – anume aceea de a trăi neştiută de nimeni, vi nebârfită – mă gândesc că ar împroşca cu noroi şi în al (îi cum ai fi tu, mai ales. Oare nu există un mijloc! a împiedica această ticăloşie? Din câte cunosc, gazetele

I păresc orice materiale. Or ştii prea bine cu cât nesaţ va citi lumea ponegrirea unor persoane cât de cât cunoscute. Intenţia ce mi-o anunţă e cu totul dementă, şi

cu atât mi se pare mai primejduită viaţa şi reputaţia celor vizaţi. Să trăim la discreţia unui nebun? Asta e soarta care ne aşteaptă? Tot cu titlu de ameninţare mă înştiinţează că va face demersuri oficiale către tribunalele din Germania, cerând să fiu retrimisă în Anglia, sub pază poliţienească.

O asemenea perspectivă, fireşte, m-ar fi înfricoşat, dacă nu discutam înaintea plecării din ţară cu însuşi ministrul justiţiei – Sir Gregory Grogram – care mi-a dat solemna asigurare. Că expulzarea, pe motive matrimoniale este exclusă. Deci, câtă vreme rămân exilată, Kennedy nu are nicio putere asupra mea. Ce mă sperie, însă, este perspectiva publicităţii.

Încă un am răspuns la odioasa-i scrisoare, şi nici lui papă nu i-am arătat-o. De altfel, un lucru pe care m-am jenat să ţi-l spun pe timpul şederii la noi, este acela că şi cu propriul părinte mă feresc să discut viaţa mea. E drept că papă niciodată nu mă îndeamnă să mă întorc la moşia Loughlinter. Dar ştiu că în sinea lui o doreşte. O explicaţie ar fi, poate, aceea că-l preocupă soarta banilor mei, deşi faptul mi se pare cum nu se poate mai straniu, când îl ştiu cât de generos a fost toată viaţa.

Precum ai aflat de la mine, înaintea căsătoriei mi-am irosit avuţia, acoperind datoriile fratelui meu. Drept urmare, nu aveam nicio dotă. Domnul Kennedy nu s-a formalizat de acest lucru. Dimpotrivă, a declarat că nu-l interesau banii. Pentru ca la un an să-şi schimbe radical atitudinea, reclamând cele 40.000 lire, pe care papă împreună cu Oswald i le-au plătit pe de-a întregul, în urma plecării mele, i-a scris nu o dată avocatului nostru, informându-l că, deşi suma primită nu-i este de trebuinţă, nu va rambursa niciun penny din ea, întrucât prin aceasta ar lăsa de înţeles că renunţă la drepturile de soţ. De bună seamă însăşi corespondenţa cu avocatul o iniţiase cu de la sine putere, nicidecum, zădărât de familia mea. Deoarece

nu i-am cerut niciodată să ne înapoieze dota primită. Şi nici să achite un sfanţ în contul meu personal. Totuşi papă se arată preocupat de aceşti bani, susţinând că ar trebui recuperaţi. Într-un fel. Dar, nu mă poate obliga să mă întorc lângă un soţ ea al meu de dragul celor 40.000 de lire. Dacă suma i-ar fi fost dată la încheierea căsătoriei, s-ar fi prevăzut – potrivit legilor – să-mi revină tot mie, în cazul că rămâneam văduvă şi nu aveam, un copil. Însă în condiţiile în care a primit-o, va intra în patrimoniul său după ce va muri. Pentru ce? Nu pricep. Dar aşa se întâmplă. Şi papă /nă pisează întruna, spunându-mi că, sub masca dezinteresului afişată la început, Kennedy ne-a jefuit fără scrupul. Ar exista o portiţă să mă despăgubesc, îmi tot zice papă, şi aceasta ar fi împăcarea cu soţul. Însă eu n-o accept odată cu capul. Pentru ce m-aş nenoroci? Pentru bani? Şi cui anume i-aş aduce foloase? Chiltern şi Violet au destui, slavă Domnului. Iar în ce mă priveşte, nu văd la ce mi-ar servi. Doar să-i las moştenire copiilor tăi, Phineas. Nicidecum vlăstarelor Chiltern.

În aceeaşi misivă din care ţi-am relatat până acum, domnul Kennedy îmi porunceşte să nu te văd şi nici să nu îţi mai scriu. Dar cum i-aş da ascultare unui om pe care-l consider dement? De vreme ce nu mă supun într-o chestiune majoră – cum este revenirea la el – de ce i-aş împlini voia în altele secundare, ce mă privesc doar pe mine?! într-adevăr, cred că n-am să te văd foarte des. Răvaşul lui m-a făcut să înţeleg că-mi va fi imposibil să mă întorc deocamdată în Anglia, iar tu nu-mi închipui că ai să vii prea curând pe la noi. De altminteri, nici nu-ţi pretind acest lucru, deşi puţinele zile petrecute aici mi-au luminat viaţa cum n-ar fi putut-o face decât soarele însuşi. Numai că după o lumină puternică urmează inevitabila beznă, prin care am trecut şi eu, odată ce am rămas singură. Vezi, aşadar, că a trebuit să plătesc un tir greu pentru

desfătătoarea-ţţi şedere şi liniştea ce mi-a dat-o confesiunea din Königstein. Eram de mult hotărâtă să-ţi Mărturisesc tot. Lisă odată ce mi-am deşertat inima, nu mai vreau să te văd aici. Rămâne doar să ne scriem, împotriva voinţei lui Kennedy. E unica-mi consolare, şi sper că n-ai să mă vitregeşti de ea.

Crezi că e carul să răspund la misiva pe care am primit-o sau ar fi mai cuminte să i-o arăt lui papa? N-aş face-o, dacă ar fi după mine. Din motivele. Mai sus arătate, ci numai de-aş fi convinsă că domnul Kennedy va da curs ameninţărilor proferate. O defăimare în presă, după cum ni i-o promite, aproape că m-ar ucide, te anunţ de pe neum. Şi totodată te întreb: nu există nicio modalitate de a împiedica o atare nenorocire? De. Ar fi prevenite redacţiile că E vorba de un nebun, desigur nu i-ar publica declaraţia. Dacă însă expediază scrisoarea de la castelul Loughlinter, cu embleipa familiei şi toate dichisurile, va produce impresie, şi va fi tipărită. Or asta ar însemna un de/astru; cel puţin pentru mine.

Dumnezeu să te aibă în pază. Şi oare mai e nevoie să adaug că îţi rănim pe veci credincioasă?

A dumitale, *Laura*

Scrisoarea sosise la club, şi tot acolo o citise şi Phineas, gândindu-se după aceea la ea mai bine de un ceas. Că trebuia să răspundă era o chestiune indiscutabilă, deşi cerul îi era martor dacă-l tăia capul în ce chip s-o povăţuiască. În situaţia precară în care se afla, Laura ar fi avut nevoie de un sfetnic abil şi cu multă experienţă. Pe când el era omul cel mai nepotrivit. Dar, în Fine, cântărind fiecare chestiune în parte, poate avea să întrezărească şi o eventuală soluţie. Mai întâi, n-o vedea chiar atât de primejduită câtă vreme. Şedea la Dresda, drept care se cuvenea să rămână pe loc. Cât despre somaţia lui Kennedy de a se întoarce la el, trebuia, bineînţeles, s-o respingă,

însă în termenii cei mai blânzi cu putinţă. Cu privire la bani nu putea întreprinde nimic deocamdată, lăsând rezolvarea acestui abuz pe seama conştiinţei lui Kennedy, a timpului şi chiar a neprevăzutului. Ameninţarea cu publicitatea îi apărea mai puţin gravă decât Laurei, deoarece nu putea să conceapă că un ziar de prestigiu va tipări o asemenea declaraţie. Iar dacă totuşi se înşela şi s-ar fi găsit vreun bezmetic s-o publice, răul trebuia suportat, fiindcă nu exista nicio modalitate de a-l preveni.

Până aici totul fusese limpede şi, cu puţină metodă, izbutise, pare-se, a găsi dezlegările aşteptate de buna prietenă. Ce-l încurca, însă, era aluzia la un oarecare păcat – Inn păcat perpetuu, ce nu se putea ocoli, pe care îl reînnoia zilnic şi-o apăsa de moarte. Că aceste sibilinice referiri închegau laolaltă o nouă şi înflăcărată mărturisire de dragoste, aidoma celei făcută la Königstein, pricepuse fără dificultate. Dar nu putea să-şi dea seama dacă i se pretindea şi un răspuns legat de această latură sentimentală. Descumpănit de dilemă, o cântări o bucată de vreme, alunecând până la originea ei, adică pasiunea-Laurei Kennedy, pe care încercă s-o analizeze sau, mai degrabă, să-i pătrundă natura atât de stranie şi de rar întâlnită.

Existase o vreme – înaintea catastrofalului măritiş cu Kennedy – când, deşi îndrăgostită de Phineas, el o iubise incomparabil mai mult. Sau cel puţin aşa îşi închipuia. Oricum, simţise că nu mai putea trăi fără Laura şi hotărâşe să-i ceară mâna chiar cu puţinele şanse pe care ştia că le are. Iar odată luată decizia, la prima ocazie. Îi dezvălui sentimentele lui precum şi intenţiile de căsătorie. Nobila domnişoară îl ascultase complet senină şi liniştită, ba chiar cu o înţelepciune de femeie matură şi trecută prin multe, ca în cele din urmă să-i anunţe logodna cu Kennedy. Oare să-l fi iubit în momentele acelea, aşa cum susţinea astăzi,

în ciuda răcelii, a calmului şi a inteligenţei cu care-l tratase? Să fi fost acea aparenţă numai pojghiţa sub care clocotea pasiunea ascunsă? Greu de crezut, judecând după propriile-i trăiri şi reacţiile de atunci, în care nu încăpuse nici stăpânirea de sine, nici împăcarea cu soarta, ci numai durere şi deznădejde. După amarnica revelaţie ce-o avusese, câteva zile fusese complet năruit, tură să ştie pe ce lume trăia, de parcă pământul întreg se scufundase odată cu nădejdile lui. O vreme îl urmărise ideea că se născuse sub zodia nenorocului, că va avea parte doar de necazuri şi de o viaţă însingurată. Şi totuşi, e încetul, ieşise din deprimarea care ameninţa să-l doboare căci, pe măsură ce i se limpezise judecata, îşi putuse da seama că a stărui într-o iubire fără speranţe însemna nebunie curată sau, oricum, o slăbiciune impardonabilă. Aceste idei, mereu repetate, îi aduseră vindecarea în mai puţin de un an. Ba îl făcură aproape să uite nefericita experienţă cu Laura. Pe când ea, care-şi ascunsese cu atâta artă adevăratele sentimente şi, în ciuda lor, se măritase cu un bărbat neiubit; care avusese puterea să-şi calce pe inimă, să-şi jertfească gingăşia şi tinereţea unor în –, terese meschine, nu se dovedise în stare să se scuture de o pasiune ce-i apăsa conştiinţa ca o povară de neîndurat. Şi atunci cine vădise tărie ori slăbiciune de caracter?, Ea sau el?

Că şi azi îl iubea, o atesta însăşi scrisoarea primită şi, fiindcă tot răscolise această veche poveste, poate nu strica Mi-şi cerceteze şi propriile sentimente. Idila lor i se părea v i t. Î t de îndepărtată, încât pe Laura o privea ca pe o soră sau o verişoară, în orice caz mai în vârstă şi respectată după cuviinţă. Ce-i inspira pe plan afectiv? Dorinţa de

I o sluji cu fidelitate şi fără precupeţire. Şi era hotărât nu se dezică de ea în niciun moment al vieţii. În

plus, îi purta o recunoştinţă nepieritoare. Dar cu toate mvstea, de-ar fi fost a doua zi liberă, n-ar fi putut s-o u de soţie. Noroc că şi ea îi mărturisise acelaşi lucru în ««îl privea, rugându-l s-o considere o soră. Îi ceruse, îl «asemeni, să-i anunţe perspectiva unei eventuale însui i! ori, declarându-i solemn că nu va mai fi niciodată stăpiuită de gelozie... Ca acum să-i scrie despre acel „păcat zilnic ce-o apăsa de moarte!

— Ce faci, Phineas? îi şopti un glas la ureche. Îţi ispăşeşti păcatele?

— Cum de un! tresări întrebatul. Însă care din de Barrington?

— Eşti la curent că mâine nu întreprindem nimic? continuă Erle.

— Da, am aflat.

— Am decis să lăsăm votarea moţiunii către regină fără a sufla un cuvânt. Doar Gresham îşi va exprima hotărârea de a lupta pe viaţă şi pe moarte împotriva reformei bisericeşti. Şi are de gând să spună lucrurilor pe nume. Oricâte merite ar avea legea în sine, prezentarea ei de către unul ca Da-beny, o transformă într-un mijloc neconstituţional prin care partidul minoritar urmăreşte să se menţină la cârmă. Din câte mi-au ajuns la urechi, liderul nostru va trata pe larg aspectul majorităţii, arătând cât de mult dăunează intereselor naţiunii un guvern care nu întruneşte majoritatea în Cameră nici măcar în probleme curente. Nu aş putea să-ţi afirm dacă atacul se va declanşa mâine sau la a doua citire a proiectului...

— Indiferent când se va produce, „îl aprob pe de-a întregul, se pronunţă Finn.

— Niciun e de mirare, îi replică Erle. Doar toţi sunt de acord. Care gentilom are dubii în această privinţă? Personal, detest ideea reformei bisericeşti. Ca de altfel şi venerabilul Mildmay, al cărui discipol am fost. Totuşi, nu

am voie să uit că Gresham este liderul nostru şi că, în ciuda diferendelor ce ne despart uneori, sunt obligat să-l urmez. Aşa că de va propune nesuferita reformă câtă vreme rămân în Parlament, află că-l voi susţine.

— Ştiu că acesta ţi-e principiul călăuzitor, îi răspunse prietenul fără pic de elan:

— Şi nu mă lepăd de el, îi ripostă Barrington ferm Fiindcă este şi singurul care dă rezultate. Dacă nu ne-am uni în jurul formaţiei politice pe care-o reprezentăm niciun Cabinet nu ar sta la putere. Şi atunci la ce s-ar ajunge? Regina ar avea libertatea să ţină la cârmă orice guvern care-i cântă în strună, încât dibacii şi ambiţioşii ar ajunge în dregătorii fără votul din Cameră. Ori aşa precum ştim, regina trebuie să se supună cuiva…

— Să asculte povaţa cuiva, îl corectă interlocutorul.

— Nu te lega de cuvinte, când ştii foarte bine că am dreptate, îşi ieşi Barrington din răbdări. Însăşi constituţia prevede ca Majestatea să se supună unei voinţe. Şi care ar fi aceea, dacă nu a majorităţii din Camera Comunelor?

— Nu sunt de aceeaşi părere, se împotrivi Phineas.

— Auzi ce năzbâtie! şuieră Erle. Doar toţi împărtăşim acest punct de vedere, şi niciun membru din ambele Camere nu îndrăzneşte a-l contesta. Care om cu mintea întreagă se pune de-a curmezişul organizaţiei sale când o vede bineintenţionată în principiu? Iar de există şi specimene care, dintr-un exces de scrupul, nu acceptă unele compromisuri, bine ar fi să se ţină cât mai departe de arena politică, încercând să slujească patria prin alte mijloace, de exemplu cu pana, şi de acasă, necum în Parlament.

— Când te aud, Erle, îi zise Phineas liniştit, stau şi mă întreb pentru ce m-ai chemat înapoi, după atitudinea pe care am luat-o în chestiunea arendaşilor irlandezi…

— Ei, amice, căută Barrington să-l îmbuneze. O primă

greşeală se iartă, când vinovatul şi-a adus contribuţia în alte ocazii. Aşa cum vei face şi acum, bunăoară. Pe scurt, vei vota alături de noi, împotriva lui Daubeny. Ia exemplul lui Browborough, care este suficient de Elocvent. Omul a mers alături de liderul său, cu toate ocările ce şi le-a auzit în Tankerville.

— Bine, dar eu nu sunt Browborough…

— Şi nici pe sfert cumsecade ca el, dacă ne tragi în piept, se aprinse celălalt iar…

— Mă abţin de a-i judeca fapta lui Browborough. Eli are noţiunea lui despre datorie, iar eu pe a mea. Deocamdată pot să-ţi spun doar atât: că nu m-am hotărât încă pe cine voi sprijini. Simt nevoia să mă mai consult în această privinţă, şi sper să nu-mi sari în – cap dacă te anunţ că vreau să cer sfatul unui partizan mai puţin înfocat al domnului Gresham…

— Asta-i Monk, se repezi Erle.

— Ai ghicit, zâmbi Phineas. Şi de vrei să ştii ce gândesc despre reforma religioasă, consider că nu e bine să

I io făcută de Daubeny.

— Şi atunci pentru ce mama naibii ai sprijini-o, merliind împotriva confraţilor tăi? se cătrăni vechiul amic.

Ar fi o absurditate, pe care n-ai să o faci, adăugă mai domol, după care îşi ridică privirea spre Ratler, apărut mire timp lângă ei şi urmărind dialogul stând în picioare. Probabil nu voia să se aşeze şi să intervină în discuţie pânu ce nu ştia dacă Phineas le va fi aliat ori vrăjmaş. Ia spune, sfetnicule şi filosofale, cum îţi închipui că vor decurge evenimente!? îl iscodi Barrington.

— O să fie acalmie vreo patru ori şase săptămâni chiar, proroci Ratler cu Solemnitate.

— După care ce va urma? interveni Phineas.

— Depinde de votul celor câţiva descreieraţi care nu

aveau ce să caute în Parlament, vorbi eu aceeaşi emfază.

— Cum ar fi Monk şi Turnbull? se amestecă Erle, cunoscându-i pe cei pomeniţi ca radicali înfocaţi, gata de a susţine orice reformă, până şi una religioasă, iniţiată de Daubeny.

— Dintre aceştia, Monk este mai criticabil. De la Turnbull ştii întotdeauna la ce să te aştepţi. Îi place să tulbure apele şi a făcut-o de când îl ţin minte fără să urmărească un anume profit. Dar când un om a deţinut o funcţie în guvern…

— Pentru care a încasat o leafă… completă Phineas zeflemitor.

— Exact, îl aprobă Ratler, fără a-i sesiza ironia. Şi totuşi, asta nu l-a împiedicat s-o ia alături cu drumul. Iar mie nu îmi plac dezertorii.

— Cu Phineas n-o să avem niciun fel de surpriză, îl asigură Erle.

— Să sperăm, îi răspunse prietenul, după care se depărta/

— Eu şi cu Ratler am mers cam în aceeaşi direcţie, se adresă Barrington celui rămas, deşi am impresia că ne-au mânat năzuinţe oarecum diferite.

— Ratler ţinteşte întotdeauna o funcţie, preciză Phineas.

— Şi crezi că eu nu? îl între M celălalt.

— Ba da. Numai că el o doreşte doar în scopul propriei ridicări, pe când tu, mi se pare, urmăreşti şi altceva, pe care pui mai mult preţ decât pe avantajele personale. Vrei anume să se menţină vechea linie a liberalilor. Crezi în tradiţia lor şi în familiile care o întreţin.

— Cred în patriotismul anumitor familii, ca Mildmay, Fâtzt-Iioward şi Palliser, care de secole şi-au crescut odraslele în concepţia că binele ţării reprezintă supremul

lor ideal, pe care trebuie să îl apere ca pe propriile avuţii. Educaţia aceasta a dat, în general, roade. Pe când în unele cazuri n-a prins. Cum e şi firesc, de altminteri, fiindcă nu toţi copiii învaţă la fel de bine o lecţie, indiferent că le-a fost impecabil predată. Totuşi din şcolile cu sisteme de instruire solide, ies elemente de reală valoare. În sensul acesta cred în familiile cu tradiţie. Or de vreme ce şi dumneata ai putea să te adapi de la sursa unei atari instruiri, sunt aproape convins că vei da cuvenitele roade, îşi încheie Barrington argumentul.

A doua zi s-a întrunit Camera, iar moţiunea către regină a fost supusă la vot şi aprobată. Dar nu s-au iscat niciun fel de discuţii. Până şi sala de adunare se umpluse numai pe jumătate. Ceea ce, în fond, nu era de mirare, căci aceeaşi ceremonie mai avusese loc, şi încă de foarte curând, încât oamenii îşi pierduseră orice elan şi curiozitate, în plus mai aflaseră că opoziţia nu va face tărăboi mare. Precum a şi fost. Doar onorabilul Gresham s-a înscris la cuvânt, exprimându-şi, într-o formă concisă, neabătuta sa hotărâre de a se opune reformei, bisericeşti care, după spusele sale, părea că se bucură de mare trecere în rândul parlamentarilor susţinători ai „aşa-zisului” guvern la putere, format din, conservatori. În lapidara sa intervenţie, nu arătă şi motivele acestei împotriviri, mărginindu-se să declare că, întrucât le enumerase de foarte scurt timp şi va trebui să le repete în curând, nu era cazul să plictisească asistenţa înşirându-le iar; Contrar aşteptărilor unui Barrington Erle, nu abordă chestiunea guvernelor ce întrunesc necesara majoritate în Cameră, astfel că, după puţinele sale fraze, se trecu la votarea propriu-zisă a moţiunii către regină, formalitate care sfârşi pe la orele şapte. Pe urmă domnul Daubeny anunţă data citirii proiectului dumisale, fixată exact la o lună de la ziua în care se aflau, ceea ce pentru unii apăru

drept o amânare cu totul inexplicabilă.

— Pentru ce aşa de târziu, îl interpelă un parlamentar de pe o bancă mai lăturalnică…

— Fiindcă nu va fi gata mai devreme, îi ripostă Daubeny. Când onorabilul meu interlocutor se va afla în situaţia de a se înfăţişa cu o lege de importanţa şi amploarea celei propusă de mine, va găsi că are nevoie de timp ca s-o pună la punct. Iar în caz că n-o face, se va expune, cu bună ştiinţă, la interpelări şi mai grosolane decât cea de acum.

Un prim-ministru are oricând la îndemână o justificare şi, de este dibaci, o prezintă sub aşa formă, încât să-l şi pedepsească pe cel care i-a cerut-o. Sancţionarea unui vrăjmaş influent este o gafă care poate să-l coste, pe când cea a unui politician mai mărunt, îi sporeşte autoritatea şi produce o bună impresie.

J3 – întoarcerea lui Phineas Finn

Povaţa primită de Phineas din partea domnului Monk era pe cât de simplă, pe tot atât de originală. Domnia sa eră hotărât să-l susţină pe Gresham, sfătuindu-şi amicul a-i urmeze exemplul.

— Cum, dar l-aţi sprijinit pe Daubeny, înaintea Crăciunului, când cu Moţiunea către regină! se arătase vechiul discipol nedumerit.

— Nimic mai adevărat, recunoscu Monk, şi tocmai de aceea sunt obligat să explic pentru ce-i sunt potrivnic acum. Ceea ce nu va fi tocmai simplu. Fiindcă, vezi dumneata, discursul, reginei adresat Parlamentului a fost, după mine, fără cusur, drept care m-am pronunţat în favoarea moţiunii. Dar asta nu înseamnă că m-am declarat de acord şi cu reforma domnului Daubeny. Una a fost moţiunea, şi alta este reforma. Pricepi? Numai că nu ştiu dacă mulţi fac această netă deosebire…

La redeschiderea Parlamentului, Phineas se trezi în

impunătoarea sală de întrunire cu sentimentul că n-o părăsise nici o singură zi. La drept vorbind, lipsise şi prea puţin ca să se înstrăineze de ea sau de uzanţele de acolo. Aşa se face că nici la două săptămâni de la revenirea în Cameră, se şi înscrise la cuvânt, acuzându-l pe unul dintre miniştrii conservatori de o gravă omisiune în domeniul său de activitate. Cu această ocazie, cât şi în altele ce au urmat, arătase o uşurinţă şi o degajare de parcă fusese născut pentru, activitatea parlamentară, fapt ce-i spori prestigiul, creându-i o atmosferă plăcută. Iar cum transpirase şi în Tagma lui Ratler că, în ciuda „aiurelilor sale" din Tankerville, în ceasul ho ţârilor va păşi umăr la umăr cu ei, mai toţi liberalii îi arătau deferenţă şi simpatie. Desigur mai exista câte unui ce nu îl avea la suflet, ca domnul Bonteen, de pildă, care nu se putuse abţine să nu-l ponegrească de faţă cu Ratler.

— O fi sperând Phineas Finn să capete din nou o dregătorie, numai că n-are cum s-o mai pupe. Când or afla îi din Tankerville că una le-a spus şi alta face aici, îl dau la o parte ca pe o măsea stricată…

Li

— Crezi că-şi mai aduc ei aminte ce le-a îndrugat la alegeri? Fii cuminte, băiete I Şi-apoi nu scăpa din vedere: a Finn este un tip care ştie să se strecoare, ajungând cine ştie când şi în ce chip într-o situaţie bunicică. În Cameră va fi veşnic. Asta ţi-o garantez. Fie mai-sus, fie mai jos, aşa cum se întâmplă. Şi cu toate că nu prea îl agreez „sunt bligat să-l judec obiectiv. Finn e un om de viitor. A luat-o de timpuriu cu politica, i-a prins gustul şi i-a intrat în sânge, aşa că e greu să renunţe la ea.

Deci, până şi o reptilă ca Ratler se ferea să-l mai împroaşte cu venin.

Printre întrunirile Camerei. Phineas găsi necesarul răgaz de a întocmi un răspuns la scrisoarea Laurei. Şi

treaba nu fusese deloc uşoară. Pentru prima dată de când erau în corespondenţă, începuse scrisoarea cu „draga mea Laura”, socotind că, de vreme ce-l îmbiase s-o trateze ca pe o soră, ar fi fost deplasat să recurgă la alte apelative. Cu toate acestea, între afabila formulare de început, şi „al dumitale cu afecţiune”, de la sfârşitul epistolei, nu strecurase niciun fior sufletesc; nicio aluzie la sentimentele ce-i legau sau la „păcatul de moarte” despre care îi pomenise amica, oferindu-i doar dezlegări la întrebările ce-i fuseseră puse. O sfătui, astfel, să rămână la Dresda. O asigură că nicio lege nu o putea sili să se întoarcă în Anglia şi la soţ. Li împărtăşi convingerea că nu se va ajunge la nicio publicitate, după cum o ameninţa Kennedy, iar dacă, totuşi, se înşela şi se va găsi un ziar care să ţipăivască o asemenea declaraţie, o povăţuia să-l însărcineze pe avocatul familiei cu eventuala ripostă. În privinţa banilor nu se putea-face nimic pe moment, ci trebuia aşteptat e. T timpul să aducă soluţionarea. După epuizarea chestiunilor asupra cărora i se ceruse părerea, îi comunică noutăţi despre familia Chiltern şi câteva despre el însuşi. Când termină şi reciti scrisoarea, o găsi rece şi aproape forţată, nu spontană şi apropiată, ca din partea unui prieten. Fiecare frază trăda reţinerea cu care fusese închegată. Har ce putea face? Nu i-ar fi complicat şi mai mult exis Teri ţa dacă se arăta afectuos? Printr-un singur cuvânt nelalocul lui i-ar fi putut face un rău ireparabil… Şi totuşi, 1; părea odios tonul pe care îl folosise.

CAPITOLUL. XXI

DOMNUL MAULE, SENIOR

V FAŢA DOMNULUI Maurice Maule – stăpânul conacului „Maule Abbey” şi tatăl lui Geraşă Maule – se desfăşura. Se departe de ce se înţelege prin împliniri profesionale indestuâare materială.

De copil i se dusese buhul că e deştept, iar la şcoală

excelase în mai toate: la învăţătură, unde era mereu premiat; la sport, unde câştigă invariabil trofee; la serbările de sfârşit de an, când le lua piuitul ascultătorilor cu panglicile scoase pe gură şi, mai ales, cu propria-i înfăţişare. Căci era frumos şi cochet ca niciunul din restul colegilor. Pe scurt, fusese un tânăr mult lăudat, precum se întâmplă în fiecare din reputatele şcoli englezeşti, despre al cărui viitor strălucit se vorbise mult şi cu depline convingeri.

Totuşi, când nu avea nici optsprezece ani împliniţi, se înnamoră de o junǎ şi aproape că fugi cu ea înainte de a intra în colegiu. Trei ani mai târziu, atingând majoratul şi fiind orfan de tată, deveni titularul unei averi bunicele, care-i oferea posibilitatea unei existenţe destul de tihnite. Cum o şi avu, de altminteri, la Oxford, unde se înconjură de tineri tot unul şi unul, feciori de bani gata, cheltuitori fără nicio măsură, dar şi amatori de cărţi, de poezie şi de discuţii aprinse asupra scriitorilor studiaţi, a celebrelor pamflete antireligioase publicate în „Times” şi a teoriei lui Newton.

În această plăcută ambianţă, absolvi anii de studii, îşi luă o licenţă, după care-şi alese un mod de viaţă dintre cele mai anevoie de urmat cu conştiinţa împăcată şi cu respect de sine. Cu alte cuvinte, îşi propuse o viaţă de trântor – luxoasă, rafinată, plăcută, însă în niciun fel apăsată de povara unei activităţi lucrative. Moşia pe care o moştenisenu-i cerea niciun fel de silinţă, întrucât hotărâse să nu cultive pământul. În virtutea studiilor şi a poziţiei sociale, fusese ales judecător de pace în chiar districtul unde-şi avea proprietatea. Numai că dânsul nu-şi bătu capul nici cu eventualele îndatoriri de jude, nici cu alte treburi gospodăreşti, cum ar fi fost, bunăoară, să se intereseze – ca vecinul său, judecătorul Shallow – de preţul unei perechi de tauri sau de câştigul adus de o turmă de

oi. Nimic pe lume nu părea că îl preocupă. Or acest fel de a trăi e cum nu se poate mai blestemat. Existau şi alţi proprietari care, deşi nesiliţi să-şi câştige pâinea cu preţul sudorii, îşi găseau diverse îndeletniciri sănătoase, ba chiar şi munceau, ca să nu-şi irosească zilele în modul cel mai absurd. Adevărat, aceştia erau destul de puţini şi, în orice caz, croiţi dintr-un material mai de soi decât domnul

Maule – trântor din proprie voinţă, amator de lux, de distracţii şi un risipitor nestăvilit.

Acum, când trecuse de mijlocul vieţii, se considera un om de gust, un rafinat, iubitor de muzică, de pictură, de cărţi şi femei frumoase. Natural, îi plăceau şi mâncărurile alese, precum şi băuturile fine, pe care le blăpăia cu mare nesaţ, dar, – cum susţinea dânsul – nu din lăcomie, ci în calitatea sa de cunoscător a tot ce e bun.

Se căsătorise de timpuriu şi soţia îi murise curând, lăsându-i câţiva copii, de care nu se preocupă, însă, nici să-i educe, nici să le cruţe bruma de avere ce-o mai avea. Drept urmare, familia se risipise, fiecare odraslă căutând să se rostuiască într-un fel, în afară de fiul cel mare, care, având din ce să trăiască, adoptase acelaşi trai de huzur, cu urmări, probabil, la fel de nefaste ca şi în cazul propriului tată.

La cei cincizeci şi cinci de ani, câţi avea, domnul Maule se considera aproape în floarea vieţii. Locuia într-un apartament în Westminster şi frecventa două cluburi celebre. Pe hi moşie nu trecuse de zece ani şi cum nu practica nici vânătoarea, nici alte sporturi în aer liber, avea de înfruntat zece săptămâni înfiorătoare pe an: de la mijlocul lui august, până la sfârşitul lui octombrie, când nu avea cu cine să joace o partidă de *vohist*, să schimbe o vorbă de duh şi nu primea invitaţii la aproape niciun dineu. Încercase, e drept, să iasă din cumplitul impas, plecând ba la mare, ba la Paris, ori străduindu-se să se bucure de

frumuseţea lacurilor elveţiene sau din Italia. Dar degeaba! Nimic nu-i ostoise aleanul, încât ajunsese la hotărârea să nu se mai vânture de colo-colo, ci să rămână la Londra şi să suporte cu stoicism mizeria unui trai izolat.

Despre copii, nu ştia aproape nimic. Fiica se măritase, mutându-se în India. Feciorul mezin dispăruse ca înghiţit de pământ, ceea ce se prea poate găi fi convenit tatălui, scăpat în felul acesta de orice griji şi răspunderi. Băiatul cel mare păstra legătura cu el, însă cu totul sporadic şi doar la nevoie. Nu-şi scriau niciodată, decât dacă aveau de făcut o comunicare cu totul deosebită. Nu aveau un loc stabil de întâlnire. Nu erau membrii aceloraşi cluburi. Nu frecventau aceleaşi cercuri. Nu duceau acelaşi gen de viaţă. Un singur lucru aveau în comun: rămăşiţa de avere a familiei. Dar cum interesele lor se ciocniseră la un moment dat, şi cum niciunul nu se aşteptase la înţelegere din partea celuilalt, nu mai abordaseră această temă de multă vreme. În sinea lui, tatăl se considera mai sărac decât fiul, şi murea de ciudă, ceea ce explica pe de o parte dârzenia cu care îşi apăra drepturile în faţa feciorului, iar pe de alta, cumpătarea pe care se tot căznea s-o impună în cheltuirea venitului, de frică să nu ajungă în sapă de lemn şi la uşa vreunui azil. În realitate, după extravaganţele sale dintotdeauna, mai dispunea de cinei, şase sute de lire pe an şi fiindcă de când se ştia nu-şi refuzase o plăcere, nici astăzi nu pregeta să şi. Le ofere din plin. Drept care, mânca aproape numai pe la restaurante şi cluburi, fiind salutat pretutindeni ca boierul Maule, stăpânul domeniului „Maule Abbey”.

Din frumosul de odinioară, rămăsese un bărbat încă destul de atrăgător: înalt şi zvelt, cu ochi luminoşi, de culoare deschisă, şi cu păr argintiu. La tinereţe pretindea că se însurase din dragoste, deşi alţii susţineau că numai dintr-un capriciu al hazardului. Oricum ar fi fost, îşi

chinuise soţia, Ineurcându-se cu o amică de a ei care îi rămăsese în cârcă douăzeci de ani încheiaţi. O povară nesuferită, cum o considera astăzi, când intenţiona să-şi valorifice virtuţile – ca excelentele-i maniere, plăcuta sa conversaţie şi fizicul agreabil – încheind o a doua căsătorie cu cineva de condiţie. Dar cum să-şi înfăptuiască visul când concubina-i şedea în coastă, cu neputinţă s-o înlăture? Se prea putea să fi avut şi dânsul o vină, în sensul că fusese cam laş. Numai că recunoaşterea propriei slăbiciuni, nu schimba cu nimic faţa lucrurilor, care era destul de sluţită. Noroc că timpul însurătoarei nu trecuse cu totul, aşa că era cu ochii în patru, în căutarea unei partide frumoase. Iar pe lume mai existau destule femei doritoare să-şi cumpere – fie şi la un preţ ridicat – dreptul de a se înfăţişa în societate la braţul unui adevărat gentilom. Precum era dânsul. Şi nu doar în propriii săi ochi, ci ai oricărui cunoscător în materie.

Într-una din zile, pe la sfârşitul lunii februarie şi către orele douăsprezece, Maurice Maule îşi lua micul dejun în aşa-zisul birou. Alături, pe masă, se afla o notiţă de la fiul său Gerard, prin care-şi anunţa venirea în acea – dimineaţă. Vestea îl cam îngândurase pe tată, răpindu-i din mult îndrăgita sa tihnă. Mâncă absent, cu gazeta în mână şi îmbrăcat în ţinuta de casă, adică în halat şi papuci. La terminarea gustării şi a citirii ziarului – ambele operaţii sfârşind invariabil deodată – îl aşteptau două ţigări şi tai nou roman franţuzesc. Aceste îndeletniciri – anume fumatul şi lectura – aveau să-i umple timpul până către orele două, când urma să se îmbrace şi s-o pornească în plimbare, gătit în paltonul de lux, garnisit cu guler de blană.

De-a lungul promenadei lipsită de o ţintă precisă, se abătea câteodată pe la o galerie de artă sau la un magazin de antichităţi, admirând un tablou sau un porţelan, şi

discutân-d despre de ca unul ce avea de gând să le cumpere. Că nu achiziţiona niciodată nimic, se ştia pretutindeni; totuşi, părerile-i erau ascultate, fiindcă veneau de la un specialist. Şi cum ideea însurătoarei nu-l părăsea nici

O clipă, la capătul hoinărelii vizita şi vreo lady recent cunoscută, care putea – cine ştie? – să-i împlinească arzătoarea sa năzuinţă. Pe la cinci se îndrepta agale spre club, ca să facă o partidă de *whist*, până spre ceasul şapte. Nu se aventura niciodată *la* mize mari, limitându-se la cele stabilite de club, iar de-l păştea ghinionul să piardă zece sau douăzeci de lire într-o zi, i se dădea peste cap bugetul şi liniştea sufletească. Numai că aşa ceva se întâmpla foarte rar, deoarece juca moderat şi cu luare aminte, încât partenerii sau martorii susţineau că, în loc să îl dea de pagubă, jocul de cărţi îi aducea o sută de lire pe an. Aşadar, după distracţia de la club, revenea acasă, se punea la mare ţinută şi se ducea la eventualul dineu la care era invitat. Şi asta se repeta deseori, deşi gazdele frecventate ar fi explicat, poate, cu anevoie, motivul pentru care-l pofteau. Nu era nici spiritual, nici meşter în glume, ci vorbea puţin, cu glas monoton şi adresându-se doar vecinilor din dreapta şi stânga lui. Singurele însuşiri – care, pesemne, contau în judecata am fi

1 rionilor – erau înfăţişarea lui de gentilom, ţinuta vestimentară fără cusur şi manierele impecabile. După cină, mai abovea, uneori, la o partidă de *whist*, însă niciodată prea mult. Miezul nopţii îl găsea invariabil acasă, ştiind ca nimeni mai bine că spuzeala tinereţii ce-o afişa pretutindeni cerea o viaţă mai mult decât cumpătată, O fi fost plăcut – nimic mai adevărat – să petreci până la ceasuri tir/îi cu ţigara în gură şi cu paharul în faţă; dar ase v nea deprinderi cheltuiesc prea degrabă vremelnica Ifidie a tinereţii şi pot chiar s-o stingă deodată, când, i după

trecerea anilor, mai pâlpâie numai mucul din ea.

Acestea erau concepţiile domnului Maule şi cam aşa u-ăla existenţa pe care o ducea: un şirag lung de zile, \-irbăde şi fără de căpătâi, bineînţeles nu şi în ochii domnioi sale, care le sorbea cu nesaţ, drămuind fiecare minut din sutele ce le închegau. Se vede că avea marele har de a privi timpul, ca pe7 un bun de preţ, necum o povară.

de care aiţii nu ştiu cum să mai scape. Nu-i mai puţin drept, că, fugind de orice obligaţii, era aproape scutit de neplăcerile aferente unui trai înglodat în răspunderi şi muncă. Ca trântor, avusese doar grija propriei desfătări, iar pentru asta zvârlise bani. Cu nemiluita, contractând, evident, şi unele datorii, niciodată complet onorate, ci de ajuns ca să nu-l asalteze zarafii. Aşa că din partea lor avea linişte. Cu vremea, şi tot din dorinţa de a-şi simplifica viaţa, renunţase să mai aibă de-a face cu arendaşi cărpănoşi, şovăielnici şi veşnic eu treburi, tratând direct cu administratorii, care, deşi vrăjmaşi, îi puneau totuşi în palmă, la data fixată, cota sa din venit. Astfel stând lucrurile, de un l-ar fi chinuit obsesia însurătoarei cu o femeie bogată, s-ar fi putut pe drept cuvânt spune că trăia ca în sânul lui Avram. Fără grija zilei de mâine, ocolit de necazuri şi complicaţii... Sau poate nu chiar de toate; căci, iată, îl încărcase eu una însuşi fiul său, Gerard. Dacă nu şi-ar fi anunţat vizita, în ce tihnă şi-ar fi fumat ţigara de-abia aprinsă! Ce naiba îl apucase să-i pice pe cap şi să-i tulbure liniştea în momentul cel mai plăcut al zilei? Hotărât lucru, avea o treabă urgentă şi cu siguranţă nesuferită, deoarece, altfel, nu-i călca pragul. Personal, n-ar fi avut niciun chef să-l vadă, dar fiind în raporturi normale – adică neînvrăjbiţi – se văzuse silit să-l accepte. Aşa că fix la orele unu, când îşi terminase prima ţigară, i se anunţă sosirea feciorului.

— Ei, Gerard! îi zise în chip de salut.

— Ei, tată! răspunse odrasla. Cum o duci? Văd că

arăţi ca un trandafir…

— Mersi de compliment, dacă la el ai ţintit prin remarca făcută. Şi află că o duc foarte bine. Te credeam pe undeva, la vreo vânătoare.

— Cum am fost şi sunt, confirmă tânărul. Însă am întrerupt-o, pentru a veni să te văd. Observ că ai fumat. Pot să-mi aprind şi eu un trabuc?

— Aici, în birou, nu se fumează trabucuri. Dar poţi lua o ţigară, îi zise. Şi, împotriva voinţei, îi oferi una, pe care tânărul o primi, ridicând a nedumerire din umeri. Totuşi, cred că nu ai venit până aici numai ca să fumezi, îl persiflă tatăl.

— Se înţelege că nu, sir, rosti fiul vag stânjenit. De obicei ne întâlnim foarte rar sau, mai bine zis, ne deranjăm puţin. Dar se ivesc şi ocazii despre care trebuie să-ţi vorbesc. Cum ar fi cea de faţă. M-am hotărât să mă însor.

— Să te însori?? exclamă Maurice Maule cu o stupefacţie în glas aidoma unui tată care şi-ar fi auzit fiul că şi-a ales meseria de lustragiu.

Da, Sir. E un lucru pe care bărbaţii se pare că-l fac câteodată.

— Nici vorbă că-l fac, dar se şi căiesc uneori pentru el.

— Să sperăm că nu m-aşteaptă aceeaşi soartă. Şi, oricum va fi, e prea târziu să mai dau înapoi. De aceea am şi ţinut să te anunţ.

— Foarte bine. Cred că se şi cuvenea acest lucru, mormăi tatăl fără pic de entuziasm. După care se grăbi să adauge: Desigur eşti conştient că nu poţi aştepta nimic de la mine, cum nici eu nu-ţi pretind nimic. Cât despre hotărârea pe care ai luat-o, dacă fata are avere grasă…

— Nu are niciuna, îl întrerupse Gerard.

— Nicio avere?? îngăimă Maurice Maule răpus de uimire.

— Doar o dotă de două, trei mii de lire, probabil.

— Atunci află că este o nebunie ce faci, îi spuse părintele cu egală uluire şi indignare. Şi cum n-am niciun fel de putere, sunt incapabil să intervin – fie în bine sau rău. Cel mult, te pot sfătui să te laşi păgubaş, indiferent de urmări…

— Aşa ceva n-am să fac, îi răspunse feciorul energic.

— Mă rog, atunci nu mai vreau să aud nimic, bătu celălalt în retragere. Numai să nu îmi pretinzi să asist la ceremonie sau chiar s-o cunosc pe aleasă…

— Încă un ţi-am spus cum o cheamă, căută Gerard să-l! mblânzească.

— Nu mă interesează numele nici cât negru sub unghie, se încăpăţână Maurice Maule.

— Totuşi e vorba de o Palliser. De Adelaide Palliser, stărui fiul.

— De i-ar fi zis Adelaide Muggins, la fel de rece m-ar fi lăsat, fiindcă, stimate tinere, am trăit destui ani ca să pricep că nu poţi preface în bani sângele nobil al soaţei.

I) douăzeci de mii de lire valorează mai mult decât tot sângele Familiilor Howard, şi chiar de-ai lua o nevastă cu asemenea dotă, ai fi tot un om strâmtorat şi pe jumătate flămând.

— Iar cum Adelaide nu are nici sfertul acestei sume, mă pot aştepta la înfometare.

— Asta ca de două ori doi, patru, îl asigură taică-său.

— Şi totuşi există familii, sir, care trăiesc din venitul meu.

— Chiar cu o pătrime din, el, încuviinţă Maurice Maule. O dovadă o ai şi în lacheul care îmi perie hainele. Numai că el s-a deprins de mic eu greul. Pe când tu, deşi trăieşti ca holtei, ai reuşit să pui de-o parte măcar jumătate din banii de care dispui?

— N-am economisit niciun şiling, recunoscu Gerard.

Ba m-am şi îndatorat cu câteva sute de lire…

— Vezi, băiete? îi rânji taică-său. Şi cu Toate astea-ţi închipui că poţi întreţine o casă şi o nevastă costisitoare.

— Cu subretă, slujnice, bucătar şi lachei – dintr-o sumă ce nu ţi-a ajuns pentru propriile nevoi! Ei bine, nu te credeam aşa nătărău!

— Mulţumesc, sir.

— Te-ai gândit cât vor costa toaletele soţiei tale?

Nu; şi n-am niciun fel de idee.

— Se vede de la o poştă. Aleasa ta o fi mare amatoare de vânătoare căci, din puţinul ce-l ştiu despre viaţa pe care o duci, doar la vreo hăituială de vulpi ai putut s-o cunoşti.

— Nu tocmai. Dar îi place să gonească pe cai…

— Eram sigur, pui ni Maule senior în derâdere. Ca şi ţie, deaitminteri. Iar de-o porniţi în smintita cursă ce. V-aţi propus-o, prevăd de pe acum cam unde o să ajungeţi. Aşa că ascultă-mi povaţa: nu corniţe această prostie. Am. Terminat, ori ţi-a mai rămas ceva de vorbit? îl întrebă tatăl.

„Cum de un şi încă multe”, îşi spuse Gerard în sine, deşi nu prea vedea cum se va face ascultat fiindcă, după rostirea cuvintelor de pe urmă, mult onoratu-i părinte, care până atunci discutase în picioare, se tolăni într-un jilţ şi luă în mână romanul pregătit dinainte ca delectare pentru acea dimineaţă. Ori asta însemna că, din punctul său de vedere, dialogul era încheiat şi fiul putea să plece. Aşa chibzuia Gerard şi, în realitate, nimerise la ţintă. Deoarece comodul său tată nu mai intenţiona să se înnoade la vorbă. De vreme ce luase cunoştinţă de noutate şi spusese tot ce avusese de spus, ce era să mai întindă pelteaua? Doar hotărâse, de cum auzise trăsnaia, s-o judece numai în linii mari, fără a coborî în detalii – pe care băiatul poate niciun dorea să le abordeze, considerându-le intime şi păstrându-le pentru sine. Însă aici se înşelase, căci Gerard fusese trimis tocmai ca să dezbată

amănuntele. De-ar fi fost după el, fără îndoială abandona convorbirea dorind, aproape la fel de intens ca şi tatăl său, să scape de stânieneala creată. Dar evenimentele din ultima vreme nu-i permiteau dezertarea.

Complet pe neaşteptate – său. Mai exact, când se aştepta „mai puţin – Adelaide îl acceptase ca soţ. Iar îndată ce prinsese contur perspectiva căsătoriei, începuseră şi discuţiile inerente despre căminul ce trebuia înjghebat. Într-una din de Gerard pomeni de conacul Maule Abbey, nu descriindu-l ca pe o posibilă locuinţă pentru el şi Adelaide, ci ca.pe o ruină în devenire, precum şi era. Totuşi, lady Chiltern, care fusese de faţă şi ţinea teribil să-i vadă rostuiţi undeva, se arătase de altă părere, etalând o întreagă teorie despre chiverniseala viitorilor soţi. După Violet, conacul Maule Abbey oferea o posibilitate certă de adăpostire, care trebuia speculată, cu atât mai mult cu cât domnul Maule senior cu siguranţă că nu intenţiona să se mute în el. Într-adevăr, se afla într-o stare de plâns, însă cu banii Adelaidei se putea repara, se cumpăra mobila necesară, încropindu-se, astfel, sălaşul de care aveau, trebuinţă. Izbăviţi de această primă şi mare grijă, le rămânea să găsească modalitatea de a trăi din modestul venit ce-l aveau. Şi tot Violet – cu spiritul ei lucid şi metodic – le-o puse pe loc la îndemână. Adevărat, soluţia preconizată de ea comporta unele sacrificii, precum şi eforturi fizice. În speţă, Gerard trebuia să renunţe la vânătoare şi să devină un mic fermier. Adelaide să se ocupe singură de treburile gospodăriei, iar pentru îmbrăcăminte, să cheltuiască doar patruzeci de lire pe an. Şi aşa mai departe. Dar numai ducând acest trai exemplar puteau s-o scoată la capăt, îi asigură zeloasa sfătuitoare.

Pe Adelaide nu o înfricoşaseră niciun pic servituţile anunţate. Limita de patruzeci de lire, prevăzută la investiţiile vestimentare, era dispusă s-o coboare şi la

treizeci. Cât despre gospodărie, se înţelege de la sine că se va descurca singură. Şi nu i se părea greu. Doar o ciozvârtă de miel, cât aveau să mănânce – fie fiartă sau la grătar – va fi în stare s-o facă! Hotărât lucru, erau grozave ideile Violetei, le primise fără rezerve şi aştepta cu nerăbdare şi încredere viaţa cea nouă de la Maule Abbey. În definitiv, pentru doi tineri ce se iubeau nu exista nimic imposibil, darmite să vieţuiască din opt sute de lire pe an! mai ales când aveau locuinţă şi o grădină a lor. Normal, nu vor dispune de o trăsură şi niciun vor angaja servitori până. „După moartea domnului Maule, îşi spuse doar pentru sine. Însă Violet făcu o aluzie mai mult decât transparentă la această izbăvire de sărăcie:

— Va veni şi o zi când moşia va fi doar a dumitale, i se adresase lui Gerard.

— Va fi, în caz că-i supravieţuiesc tatii.

— E de la sine înţeles că aşa se va întâmplă. Şi atunci, iată cum întrevăd viitorul vostru, urmă lady Chiltern, zugrăvind în imagini de neîntinată şi perpetuă fericire, viaţa şi independenţa boiernaşilor de la ţară.

Adelaide asculta îmbujorată la faţă şi tresăltând de entuziasm, în schimb Gerard Maule, de când con simţise să renunţe la îndeletnicirile cinegetice – în felul cum ar primi ştreangul im condamnat la spânzurătoare – urmărea tăcut şi chiar indispus bucuriile prevestite de Violet. Tot ea fusese aceea care-i atrase atenţia că proiectul de a se muta la Maule Abbey nu putea prinde viaţă până nu-şi consulta tatăl, povăţuindu-l să meargă şi să-i vorbească, pentru a-i obţine consimţământul.

— Te vei duce la el fără întârziere, ca să pornim pe urmă la ce avem de făcut, rostise aproape poruncitoare.

Şi cu gândul la spusele ei, Gerard hotărî să-i conturbe lectura părintelui, silindu-l să-l asculte până la capăt.

— Voiam să discutăm şi despre moşie, reîncepu el, adunându-şi întregul curaj.

— Despre moşie? Şi ce anume? îl întrebă celălalt abia ridicând ochii de pe romanul în care se cufundase.

Desigur însurătoarea mea nu-ţi va leza cu nimic interesele.

— Cred şi eu. Şi tare m-aş mira să fie altfel. De fapt, venitul de care dispui îl întrece pe al meu.

— Nu ştiu cum vine asta?! se miră fiul săltând din umeri. Dar sper că n-ai să-mi refuzi o mână de ajutor care nu-ţi va dăuna cu nimic.

— Ce fel de ajutor? Nu pricep. Şi-apoi nu consideri mai nimerit să-l discuţi cu avocatul care mă reprezintă? căută Maurice Maule să se spele pe mâini. Dacă urăsc un lucru pe lume, e să-mi storc mintea cu afacerile. X

Auzindu-l, Gerard se simţi din nou ispitit să pună capăt discuţiei şi să-şi ia tălpăşiţa. Nu era deloc omul să persevereze într-o situaţie – indiferent de natura ei. Dar amintindu-şi de promisiunea făcută Violetei Chiltern, îşi călcă pe suflet şi grăi mai departe.

— Îţi pot spune şi uurmtale, sir, despre ce este vorba. Ne-am gândit să-ţi cerem consimţământul pentru a ne instala în conacul Maule Abbey.

— Aşa va să zică… V-aţi gândit?! făcu celălalt, măsurându-l cu usturătoare ironie.

— Există vreo obiecţie? întrebă fiul, descumpănit de ripostă şi de felul cum fusese privit.

— Una singură, vorbi părintele cu acreală. Casa de-acolo este a mea, nu a dumitale.

— De fapt aparţine moşiei, preciza Gerard. Or cum…

— Or cum ce? i-o reteză tatăl împurpurându-se în obraji şi săgetându-l cu ochi mânioşi.

Faţă de această ieşire ostilă, Gerard, care din fire era un nepriceput în ale vorbirii, bălmăji o explicaţie dintre.

Cele mai puţin inspirate.

— Cum tot presupun că într-o zi va fi a mea proprietatea, îngăimă stânjenit, iar când se va întâmplă acest lucru ar fi bine să mă găsească în casa de acolo… credeam că vei fi şi dumneata de părere să ne stabilim de pe acum la conac.

— Asta-i ideea ta? se zborşi Maurice Maule.

— A reieşit din discuţiile purtate cu prietena noastră, lady Chiltern, se dădu de gol junele.

— Deci aşa stă situaţia! exclamă taică-său îngreţoşat de proaspăta revelaţie. Ei bine, mă simt extrem de îndatorat amicei voastre, lady Chiltern, pentru interesul ce îl arată faţă de treburile mele. Te rog salut-o din parte-mi şi comunică-i totodată că oi fi eu cu un picior în mormânt, dar asta nu mă împiedică să-mi păstrez conacul pentru cel de-al doilea, pe care mai stau, chiar de n-aş mai fi niciodată în stare să-i târăsc până la Maule Abbey.

— Doar n-oi fi vrând să te muţi acolo? se îngrijoră Gerard.

— Mă priveşte, şi nu sunt dator să răspund. În schimb, de vei discuta şi cu alţi prieteni mai cu cap decât lady Chiltern, îţi vor spune că nu se cade să vină un fecior înaintea părintelui său cu propunerea să renunţe la proprietatea familiei, pe motiv că îl paşte mormântul… unde i-ar sta foarte bine să şadă.

— Nimeni nu s-a gândit la aşa ceva, îl asigură fiul.

— Ar fi o mare neruşinare. Şi fac această afirmaţie cu tot respectul ce-l am pentru luminata judecată a nobilei lady Chiltern. Bărbaţilor nu le-ar trece prin minte să vină cu atare sugestie. Nu că m-ar îngrozi moartea. Ferească Domnul! O privesc cu mai multă indiferenţă decât cei mai mulţi semeni. Totuşi, mă scandalizez în faţa unor aluzii aşa străvezii, cum răzbat din propunerea voastră. Natu rai, sunt bătrân şi o ştiu, zise cu un glas pirpiriu şi tremurător

care. Negreşit, l-ar fi ajutat să câştige o pline bună pe scenă, în cazul că ar fi fost ispitit, mai la tinereţe, să devină actor.

— Nimeni nu s-a gândit că ai fi bătrân, sir, protestă iar feciorul.

— Totuşi, simt că n-am. S-o mai duc multă vreme, continuă Maule cu aceeaşi voce menită să stoarcă lacrimi, Sunt o biată făptură plăpândă. Dar cât mai am suflet în mine, aş vrea să nu fiu zvârlit din propria casă… dacă, bineînţeles, lady Chiltern va consimţi să-mi facă pe voie. Din câte am înţeles de la doctor, aş mai târî-o un an sau chiar doi, însă cu mare îngrijire.

— Iată, doar ştii că nu mi-a trecut prin minte să te izgonesc ori să scap într-alt fel de dumneata, se disculpă Gerard.

— Te-aş ruga să nu mai continuăm scena cu regele şi cu prinţul, în care acesta din urmă mi se pare că protesta cu tărie, iar regele se făcea că îl crede. În starea de slăbiciune în care mă aflu, dialogul cu tine m-a dat peste cap. Aşa că, de un ai nimic împotrivă, aş dori să fiu lăsat singur, ca să mă liniştesc cât de cât.

— Cura, asta-i tot ce-mi spui? intră fiul în panică.

— Dumnezeule, da’ ce-oi mai fi vrând să auzi? Nu consimt… să te stabileşti… la conacul Maule Abbey… câtă vreme mai sunt în viaţă. Ţi-ajunge? Dacă, ţi-a căşunat să te însori cu o sărăntoacă şi să faci foame alături de ea, nu văd pentru ce aş trage şi eu ponoase. Ţi-ajunge? Iar prietena ta, lady Chiltern, să se ducă la dracu’. Ţi-ajunge?

— Bună ziua, sir.

— Bună ziua, Gerard.

Şi cu acestea, întrevederea se termină. Iar odată plecată odrasla, tatăl îşi aprinse o ţigară, luă din nou romanul în mână şi se apucă de citit, parcă hotărât să-şi recapete mulţumirea şi liniştea fără să piardă o clipă, însă

nu izbuti. Convorbirea eu Gerard realmente îl tulburase, şi nu putea să se adune cu una, cu două. Aruncă, deci, ţigara în şemineu, puse volumul pe masă, se ridică aproape ca ars din jilţul în care şezuse şi se plantă, cu spatele întors către căminul aprins, reflectând la propunerea ce-i fusese făcută.

Ideea morţii – oricât de vag. Strecurată în spusele fiului – îl răscolise grozav şi, în acelaşi timp îl jignise.

Deşi nu dădea niciun semn de năruire trupească ci, dimpotrivă, era sănătos tun, avea o digestie perfectă şi, după cum se simţea, putea să atingă şi centenarul, îi repugna orice fel de aluzie la moştenirea ce i se cuvenea fiului. Desigur, averea trecea în stăpânirea lui Gerard după moartea părintelui. Şi tocmai amănuntul din urmă îl ofensase în discuţia cu feciorul. Iar faptul că lady Chiltern discutase de el – Maurice Maule – ca despre unul ce avea să crape, i se părea o impertinenţă de neiertat.

Cât privea cealaltă latură, adică Maule Abbey, la care Gerard îşi ridicase pretenţiile, îl deranjase infinit mai puţin. În primul rând, fiindcă nu-i trecuse niciodată prin minte să trăiască acolo, şi apoi, pentru binecuvântatul motiv că era o ruină, pe care până şi creditorii nu putuseră s-o închirieze ca să-şi mai scoată din bani, din Cauza stării de totală decrepitudine. Aşa că ce era să-l tenteze o mutare într-un conac dărâmat! Cu toate astea, după bobârnacul primit, începu să cocheteze cu o năstruşnicie. Ce-ar fi fost – îşi zicea el – să le facă figura pramatiilor care-i anticipau moartea, întorcându-se la sălaşul străbunilor săi? Adevărat, nu mai era un imberb, ca să înceapă o viaţă nouă, dar nici ramolit şi pe ducă, după cum îl credeau dumnealor. Iar de mai găsea şi femeia visată şi se însura, cu atât mai bine cădea o mutare la Maule Abbey. Pentru el, o singură lună petrecută în pustietatea de acolo ar fi însemnat curată distrugere. Totuşi, ce bine suna să

spui: „Plec la conac!” Doar orice om de condiţie avea o reşedinţă la ţară, şi el însuşi simţise dogoarea mândriei de a fi privit ca stăpân al domeniului Maule Abbey. Negreşit, trebuia; să facă mai multă paradă de faptul că era moşier, în special astăzi, când plănuia să-şi refacă viaţa. Nu să audă şuşotindu-i-se prin spate că ar fi tatăl lui Maule, de la Maule Abbey. Simpla noţiune de socru nu-i făcea niciun fel. De plăcere, iar de-o mai punea şi alături de proiectul de însurătoare, îi venea să urle, nu alta, pentru că i-l zădărnicea pe vecie. Şi Gerard mai avusese neobrăzata pretenţie de a-i cere să renunţe la conacul străbun! Ei bine, asta le întrecea pe toate!

Un ceas încheiat se agită mânios, cu gândul la neruşinata propunere, irosindu-şi tocmai acea oră din zi închinată destinderii spiritului. Însă până la urmă reuşi să se domolească şi, îmbrăcându-şi paltonul de lux, cu somptuosul guler de blană, porni în căutarea femeii visate.

CAPITOLUL XXII

„O MORALITATE NEÎNTINATA”.

QUINTUS SLIDE era tot editorul gazetei „The People’s Banner”, slujind aceleaşi crezuri şi idealuri, însă de pe altă piţie. Ziarul şi pana domniei sale apărau njai departe interesele şi drepturile poporului, ocrotindu-le pe cele obţinute şi luptând pentru câştigarea altora. Numai că, de astă dată, se războia în calitate de conservator.

Ca unul ce urmărise cu atenţie imperativele mersului înainte, ajunsese într-un timp la convingerea că „foaia sa” – cum denumea gazeta – avea datoria să-l susţină pe Daubeny. Şi se aşternu să scrie în favoarea vrăjmaşului de până deunăzi cu o râvnă, cu o pretinsă statornicie şi justeţe a cauzei sprijinite care stârneau uluire şi totodată încântare. Negreşit că această schimbare a macazului, din care nu trebuia să apară inconsecvent sau pasibil de erezie, îi fusese mult uşurată de noua concepţie a

domnului Daubeny în chestiunea religioasă. Şi fiindcă nu existase o cotitură în politica ţării care să nu fi fost susţinută de falnicul „People's Banner", pentru ce-ar fi făcut o excepţie de la regulă tocmai acum; când se iviseră două viraje: al onorabilului Daubeny şi al său personal. Drept care, Slide turnă articole după articole, foarte asemănătoare cu cele închinate cândva lui Turnbull, cu diferenţa că, în locul fostuliy preferat, astăzi îl tămâia. Pe Daubeny. Natural, se mai impuseseră şi alte retuşuri, pe care Slide le găsi la fel de mărunte şi nesemnificative ca şi în cazul lui Turnbull, nepregetând să le facă în ciuda faimei sale de înfocat democrat sau de ziarist cu pana cea mai corectă. Una dintre rectificările aduse era impusă de însuşi Daubeny care, ca staroste al conservatorilor din întregul Regat Unit, nu putea.fi dezmembrat de aceştia, ci lăudat împreună cu întreaga-i falangă.

Şi astfel, domnul Slide consideră drept o altă îndatorire de a prezenta ca „arhangheli cu chipuri de oameni, anume trimişi de Pronie, spre binele Angliei" pe aceiaşi „aristocraţi plini de ifose şi lipitori îngrăşate din's îngele plebei", cum îi descrisese tot dânsul cu numai o lună sau două în urmă. Desigur, unii confraţi de breaslă, sesizând grosolanele sale inadvertenţe, le denunţaseră destul de drastic în ziarele lor.

O gazetă de seară mersese într-atât de departe încât publicase două coloane paralele – una cuprinzând injurioasele afirmaţii tipărite de „People's Banner", în luna septembrie, la adresa ducelui „X", a marchizului „Y" şi a lordului „Z"; şi alta, apărută recent, acoperind cu elogii aceleaşi persoane de rang.

Numai că un jurnalist de talia lui Slide era mult prea versat, ca să se sinchisească de asemenea represalii. În locul unei eventuale justificări, atacă josnicia editorului care îl demascase, duplicitatea acestuia, ziarul ce-l

conducea, greşelile de gramatică, caracterul de literă folosit în articol şi chiar pe soţia autorului. Iar în altă ocazie, când se mai găsise un viteaz să-l înfrunte, îi ripostase cu aceeaşi ferocitate, încheind şirul invectivelor prin următoarea exclamaţie: „Iar după toate câte v-am înşirat, simeriaşul domnilor… mai îndrăzneşte să mă acuze de inconsecvenţă! Ruşine lui!” Riposta făcuse o excelentă impresie printre abonaţii la „People’s Banner” care departe le-a cugeta la nestatornicia editorului, îl admirau şi băleau din pinteni că şi-a răpus adversarul…

Quintus Slide era, fără îndoială, bine croit şi format pentru funcţia ce-o deţinea. Numai aşa se explică flerul e-l dovedea în selectarea materialelor, ştiind dinainte şi cu precizie matematică ce aducea şi ce nu, succesul gazeei; iscusinţa de a întocmi articole de fond savuroase şi pline de miez; neobosita lui muncă; loialitatea faţă de toate”, cât şi lipsa de scrupul cu care o slujea. Dar poate principalul său merit consta în diagnosticarea cititorilor le gazete, pe care-i considera, cu dreptate, fără ţinută morală şi doar amatori de senzaţii tari.

„Le place să scrii ori ca să-i umpli de silă, ori să le stârneşti groaza, obişnuia să afirme. Şi nimic nu-mi repugnă mai mult ca frazele sforăitoare şi melodramele”. Odată, când descoperise într-un articol de fond nişte osanale la adresa domnului Gresham, se zborşise de faţă cu un lucrător din redacţie:

— Ce sunt tâmpeniile astea?! ţipase, aruncând gazeta cât colo. O fi Gresham cumsecade, nu zic; şi ca el sunt destui. Însă ce ne interesează este numai dacă merge cu noi sau o scaldă. Altfel la ce naiba să-l ridicăm în slăvile cerului?

Izbucnirea îi folosi ceva mai târziu când, aflând de ostilitatea lui Gresham, se consideră descărcat înaintea colegilor şi începu să-l ia în tărbacă fără nicio reţinere.

Într-o duminică dimineaţă, Quintus Slide se înfăţişă la o uşă din strada Great Marlborough, întrebând de Phineas Finn. Îl primi domnul Bunce, o cunoştinţă mai veche, ce-l preţuise imens pentru susţinerea cauzei liberale. Dar faptul că azi *se* afla de cealaltă parte a baricadei, nu-i împiedică pe vizitator să se arate volubil şi amical cu c-e* care-l poftise în casă.

Deşi un simplu copist de acte, Bunce avea incontestabile calităţi. Era, în primul rând, sincer, devotat trup şi suflet ideilor novatoare, şi cu intenţii cinstite în politică. E drept că nu prea avea habar cum mergeau treburile în sfatul ţării, însă nutrea o încredere oarbă în clasa din care făcea şi el parte. Era serios şi munceadin greu, detestând pe toţi gură-cască şi neserioşii. Pentru el era limpede ca lumina zilei că nobilimea trebuia desfiinţată, iar pământurile confiscate de la trântorii care huzureau de pe urma lor. Încă nu-şi limpezise în ce chip trebuiau folosite aceste terenuri, dar că trebuiau luate, nu mai încăpea îndoială. Cât despre Slide, îl indignase teribil cotitura pe care o făcuse, afurisindu-l în gând ori pe acasă de câte ori îi venea în minte. Şi fiindcă până acum nu-l văzuse ca să-i citească buchea după cum merita, profită de ocazie şi-i” spuse de la obraz ce credea despre el.

— Care va să zică aşa, dom Slide, ne cânţi din flaşneta conservatorilor, i-o dădu peste nas de cum păşiră în salonaşul cel dosnic, unde aveau s-o aştepte pe gazdă care urcase la Phineas ca să-l întrebe dacă-l primeşte p. Musafir.

— Te rog, fără înţepături, Bunce, îi vorbi gazetarul cu un aer prietenos.

— Da’ ’mneatale nu ne înţepi drept în inimă cu ce îndrugi la gazetă? Că doar o iau, dom’le Slide. Aproape în fieştec-are zi. Nu c-aş mai crede în braşoavele de le tipăreşte! Da’ aşa, ca să văz cum le ntorci din condei.

— Principalul e că o cumperi, indiferent în ce scop. Îi replică Slide la fel de bine dispus ca înainte.

— Se vede că gazetarii sunt cam la fel cu miniştrii. Pentru slujbuliţa lor fac şi pă discu în patru. D-aia oi fi cotit-o şi ’mneatale. Ca un cumva să-ţi pierzi pâinea…

— Da’ de unde, îl contrazise Slide, devenind dintr-odată grav. Am avut şi am datoria să le spun oamenilor cine ţine cu ei şi cine-i duce de nas. Or îţi închipui că domnul Gresham ar fi. Propus reformarea bisericii? Niciodată. Chiar de-ar fi fost prim-ministru până în ziua judecăţii de apoi. Din câte-ştiu, dumneata ai fost întotdeauna pentru prefaceri…

— Asta cam aşa e, ce să zic, încuviinţă Bunce.

— Şi de la cine le aştepţi? N-ai auzit niciodată că trandafirul, oricum s-ar numi, răspândeşte aceeaşi mireasmă? Şi de vreme ce conservatorii îţi vin cu înnoirile după care tânjeşti, de ce să nu le ţii parte? Să nu mergi alături de ei? Doar cine ne-a adus legea cu restrângerea importului de grâne? Cine a dat dreptul la vot proprietarilor de imobile? Şi cine a…

— Lasă cântecu ăsta, că l-am mai auzit, îl întrerupse Bunce. Nu domnii conservatori ne-au procopsit cu fericirile de ni le turui ’mneata. Noi ni le-am câştigat. Că le-au susţinut unii ca Peel ori Cobden, Gladstone sau Pisraeli, au făcut-o siliţi de noi. Nu că le ardea lor să ne umple de drepturi… Aşa stă chestia. Şi mie îmi plac lucrurile adevărate şi limpezi. De exemplu şi cu ăi din partidele politice. Când îs liberali, să fie liberali pin la capăt. Şi când îs conservatori, tot aşa. Nu s-o scalde. Mneata, dom Slide, ce eşti acuma? îl arse Bunce fără milă.

— Uff, de-ai vorbi despre lucruri pe care le înţelegi, nu ai mai debita atâtea prostii! exclamă jurnalistul exasperat.

Noroc că tocmai atunci se întoarse şi gazda,

prevenind, fără doar şi poate, o încăierare în toată puterea cuvântului.

— Poftiţi după mine, îl invită ea pe Slide, pornind împreună spre odăiţele de ia etaj.

La început, când îl înştiinţase de vizita ziaristului, Phineas refuzase să-l vadă. Îşi amintea ultima întrevedere cu ipochimenul, neruşinarea lui de atunci şi felul cum îl expediase – aproape zvârlit pe uşă. Dar pe urmă, tot el se gândi că duşmăniile, în genere, nu aduc nimic bun. Mai ales cu o pramatie ca Slide. Îşi călcă deci pe inimă şi-i zise proprietăresei:

— Quintus Slide spuneaţi că mă caută? Mi-l amintesc foarte bine.

— Da' ştiu că nu vă plăcea dă el, observă doamna Bunce.

— Într-adevăr, nu-l simpatizam, recunoscu Phineas.

— Da' parcă eu l-am avut la inimă? Ori bărbată-miu? Niciun pic, Sir. Ie în stare s-o vânză şi pe mă-sa pentru un blid de mâncare şi un stacan cu vin, vorbi gazda cu silă.

— Totuşi mie nu văd ce rău mi-ar putea face dacă-l primesc.

— Aşa ceva niciun le dă închipuit, Sir, şi s-ar mânia până şi Cerul dac-o puşlama şi un vierme ea el ar puteadăuna unora ca de-alde 'mneavoastră, grăi femeia cu vădit respect pentru deputatul pe care-l îndrăgea. Atuncea, mă duc să-l aduc?

— V-aş ruga, îi dădu Phineas dezlegare. Şi peste puţin se trezi cu musafirul în prag.

Revederea şi bineţele ce-o însoţiră s-au dovedit ultracordiale din partea vizitatorului, care se repezi la mâna lui Phineas, i-o strânse cu afecţiune şi îl felicită pentru realegerea în Parlament, de parcă niciodată nu se certase cu el şi nu fusese alungat din aceeaşi odaie aproape cu un picior în spate.

— Acum se înţelege că eşti curios să auzi (pentru ce am venit, zise după linguşirea introductivă.

— Sunt sigur că voi afla motivul la timp, îi replică celălalt.

— E o chestie de mare însemnătate, îl preveni ziaristul, şi ai să vezi că nu exagerez niciun pic când vei auzi despre ce este vorba. Numai că, sincer să fiu, nu prea văd cum o să ieşi din ea, completă el misterios.

— O să fac tot ce-mi stă în puteri... dacă mă priveşte pe mine.

— Te priveşte, de bună seamă, rosti gazetarul, după care, înfundându-se şi mai bine în fotoliul ce-l ocupase, îşi puse un picior peste altul, îşi încrucişă braţele peste piept şi, repezindu-şi capul pe spate şi puţin într-o parte, îl fixă pe amfitrion în tăcere, preţ de câteva clipe. Te vizează, indiscutabil, pentru că, altfel, n-aş fi venit, continuă el. Îl cunoşti pe domnul Kennedy – vreau să spun pe onorabilul parlamentar. Robert Kennedy, stăpânul domeniului Loughlinter, din Scoţia?

— Da, îl ştiu pe Kennedy, confirmă interlocutorul cu simplitate.

— Dar pe soţia domniei sale, pe lady Laura Kennedy, o cunoşti?

— Cum de un.

— Mi-am închipuit, replică jurnalistul. Şi acelaşi lucru îl poţi afirma şi despre lordul Brentford care, din cât înţeleg, este tatăl doamnei în chestiune?

— Fireşte că da, recunoscu rmneas. Şi – o ştii foarte bine, completă apăsat.

Doar nu „People’s Banner” criticase în termenii cei mai brutali prieteşugul său cu acest nobil? îşi zise în sine. Şi nu acelaşi Slide, care făcea pe neştiutorul, îl înecase în insulte din acelaşi motiv?

— Până aici totul e limpede, urmă ziaristul. Şi nu ţi-

am înşirat aceste întrebări ca să verific ce ştiam şi ce nu. Ţi le-am pus fiindcă prin de îmi justific însăşi vizita de acum. După câte se pare, domnul Kennedy a fost foarte năpăstuit.

— Nu sunt dispus să discut treburile domnului Kennedy, i-o tăie Phineas.

— Numai că dânsul este dispus. Tocmai în asta constă marea încurcătură, rânji Slide. Ca unul ce-a fost rău tratat, ni s-a adresat nouă, să-i facem dreptate. Şi te rog să ai bunătatea să-ţi arunci un ochi pe această fiţuica, îl pofti el, întinzându-i un şpalt, de mărimea unei coloane de – ziar, care cuprindea o scrisoare către editorul lui „People's Banner", datată din Loughlinter şi purtând iscălitura domnului Kennedy.

— Doar n-oi fi vrând să insinuezi că ai de gând s-o publici? îl întrebă Phineas înainte de a o citi.

— De ce nu? grăi celălalt cu candoare.

— Fiindcă cel care a scris-o este dement.

— Nu există nimic mai lesne decât să afirmi despre un om că ar fi nebun. Şi pe un câine îi scoatem turbat când vrem să scăpăm de el, dându-l pe mâna hingherilor. Din câte ştiu, domnul Kennedy îşi administrează singur moşia. Ceea ce înseamnă că i-a rămas încă destulă minte întreagă. Dar mai bine apleacă-ţi privirea peste hârtia din mână.

Phineas o citi de la un capăt la altul, constatând cu stupoare că, după cuprins, nimeni nu ar fi considerat-o scrisă de un nebun. Kennedy aşternuse negru pe alb întregul inventar al nedreptăţilor îndurate, închegând o naraţie logică, fluentă, plină de adevăr – fie şi un adevăr relativ, filtrat prin optica autorului, însă credibil şi vrednic de milă. Relatarea era aproape copilăroasă, atât prin tonul plângăreţ al mărturiilor aduse de Kennedy întru justificarea cumplitei lui deznădejdi, cât şi prin

dezinvoltura cu care denunţa numele tuturor fiinţelor ce îl năpăstuiseră. Fără umbră de reticenţă, soţul abandonat afirma că femeia sa fusese şi era în continuare sub influenţa nefastă a lui Phineas Finnun fost prieten, cum îl considerase cândva, şi chiar salvatorul propriei lui vieţi dar, în realitate, un trântor şi un făţarnic, care nu-i meritase amiciţia. Cu amarnică disperare dădea pe faţă şi răul ce i-l pricinuise lordul Brentford – tatăl soţiei lui – oferindu-i fiicei adăpostire peste hotarele patriei, când. Adevărata ei casă era la conacul Loughlinter. Iar după nemiloasele rechizitorii făcute fiecăruia dintre ei, se declara dispus de a o reprimi pe femeia care păcătuise. „Că a păcătuit, e mai presus de orice îndoială, şi oricât de jos ar fi căzut în păcat, datoria bărbatului este să ierte”, spunea undeva. După care se referea pe larg la dreptul absolut – aproape divin – ce-l deţinea soţul asupra soţiei aducând, în sprijinul afirmaţiilor sale, citate din Vechiul şi Noul Testament. La capătul teoriilor ample, adresa un apel patetic către marele public, în speranţa că-l va înţelege şi ajuta, întrucât, datorită unor grave lacune existente în legile privitoare la extrădare, nu putea să oblige justiţia dintr-o ţară străină să-i restituie soţia pribeagă. Şi dacă împărţitoarea dreptăţii era cu totul neputincioasă într-o situaţie ca a sa, în schimb nădăjduia ca opinia publică, odată ce se făcea auzită, să aibă cuvenita înrâurire asupra soţiei şi a tatălui ei, aducându-i pe calea cea bună, aşa cum îi suplicase în fiecare mesaj, fără a-i putea convinge.

— Doar nu te-oi apuca să dai. La tipar o scrisoare ca asta? zise Phineas după ce o parcurse.

— De ce n-aş trimite-o? se arătă nedumerit Slide.

— Cum adică, ai de gând să o publici în „People’s Banner?”

— Pentru ce nu? îl sâcâi celălalt în continuare.

— Deoarece se referă la un conflict între soţ şi soţie.

Or ce-i priveşte pe cititori o treabă ca asta?

— Certurile intime dintre doamnele şi domnii din lumea bună au fost întotdeauna urmărite cu interes. Aşa cum, desigur, o ştii.

— Când ajung în faza divorţului, da, conveni Phineas.

— Ba chiar cu mult înainte. Moralitatea aristocraţiei

— A protipendadei, mai bine zis – ar decade până la dispariţie de nu ar interveni ziarele. Îţi închipui cumva că dacă ducele, X" îşi bate consoarta de-o învineţeşte, lumea află despre cafteală numai dacă ajung la divorţ? Ai auzit de vreo separare survenită în societatea înaltă care să nu fi fost comentată în jurnale într-un fel. Sau în altul? După convingerea mea, toţi pairii din Anglia şi-ar fi pus pe liber nevestele dacă nu-i constrângea presa să fie băieţi de treabă. Numai pe câţiva dintre ei – complet ramoliţi – nu i-a putut da pe brazdă.

— Şi dumneata te consideri conservator? îl ironiză Phineas.

— Nu are importanţă ce mă cred eu, şi nici vreo legătură cu chestiunea de care vorbim. Ai citit scrisoarea şi ai putut constata că nu ne murdărim firma publicând orice moft. Noi pledăm pentru moralitate şi o viaţă cinstită, l – inn, şi ne împlinim datoria faţă de cititori fără temeri şi fără hatâruri. După cum ai văzut în fiţuică, numele dumitale este atât de terfelit, încât socotesc o mărinimie din parte-mi cât ţi-am arătat-o înainte s-o tipărim.

Ţinând hârtia denunţătoare în mână, Phineas cumpănea la iuţeală ce avea de făcut. Pe Slide îl ura de moarte şi nu putea să-l audă spunându-i „Finn" fără să-l treacă fiori. De-ar fi fost numai el la mijloc, îl zvârlea în Tamisa cu gazetă cu tot... Dar avea obligaţia să se gândească întâi la Laura. Publicarea unui asemenea document ar fi îngrozit-o mai mult ca orice. Personal nu contribuise prin nici *e* faptă la nenorocirea care ameninţa

s-o lovească. Din momentul în care-i anunţase logodna cu Kennedy, nu-i adresase un singur cuvânt de dragoste. Aşa că, în ipoteza tipăririi scrisorii, putea să alcătuiască un răspuns prin care să se apere amândoi. Dar până la dezminţiri, trebuia prevenită calomnierea. I-o cerea grija faţă de Laura, şi tot în numele ei trebuia să-şi calce pe suflet, permiţându-i nesuferitului gazetar să-i zică, Finn" în continuare.

— În mod normal, materialul apare în cursul dimineţii de mâine, îl anunţă insuportabilul editor.

— Fiecare cuvânt ce-l cuprinde este un neadevăr.

— Asta o spui dumneata, Finn, ricană Slide.

— Dacă vrei, repet afirmaţia sub prestare de jurământ. Liste o calomnie dintre cele mai grosolane, care ne va sili, pe mine şi pe lordul Brentford să ne adresăm justiţiei.

— N-a veţi decât. Domnul Kennedy ne asigură imunitatea, dovedind că suntem de bună credinţă. Ca mărturie stă însuşi faptul că am venit să te avertizez.

— De fapt, ce urmăreşti, Slide? îl întrebă privindu-l

În ochi.

— Ce vorbă e asta? se indignă gazetarul. Doar nu ţi-oi fi închipuind că am vreo pretenţie! De-ţi trece prin minte că paginile ziarului nostru pot fi cumpărate, atunci eşti tare înapoiat în ideile referitoare la presă. Află, Finn, că ziarele londoneze sunt oneste şi curate ca neaua... mă refer la jurnalele care apar dimineaţa. Auzi, ce urmăresc! Dumneata ce-ţi închipui?

— Nu am nici cea mai vagă idee.

— O moralitate neîntinată; pedepsirea culpabilului; apănirea nevinovatului; sprijinirea nevolnicilor; drepturi pentru cei oprimaţi; şi o vargă de fier pentru opresori. Asta urmăresc, Finn.

— Să-ţi fie de bine; numai că scrisoarea este o

calomnie.

— Vă arde al naibii, şi pe lord şi pe dumneata şi pe lady Laura…

— E o calomnie, repetă Phineas. O ştii la fel ca şi mine. Şi mai pretinzi că prin tipărirea ei promovezi moralitatea neîntinată! Dacă erai hotărât să-i dai curs, nu veneai să mi-o mai arăţi.

— Aici ai greşit-o. Finn. Şi fiindcă vreau să-ţi dovedesc până în pânzele albe că apăr moralitatea, uite ce o să facem. Amânăm publicarea dacă făgăduieşti reîntoarcerea doamnei la soţ.

— Doamna nu este în mâinile mele…

— Ci sub influenţa matale, amendă Slide, Doar ai vizitat-o la Dresda, acum nicio lună jumate. Aşa că de-i spui să se ducă acasă, o porneşte zburând.

— Stărui în cea mai gravă eroare pe care ai comis-o vreodată.

— Făgăduieşte că ai să încerci, îl momi jurnalistul.

— Nici vorbă de aşa ceva, refuză Phineas.

— Atunci, o bag la tiparniţă şi apare de dimineaţă, îi anunţă jurnalistul întinzându-se şi smulgându-i şpaltul din mână.

— Ce scop oi fi urmărind? îl întrebă iar.

— Apărarea moralităţii. Ţi-am mai spus-o şi ţi-o repet de o sută de ori. Publicând această scrisoare, vom putea spune că am făcut tot ce ne-a stat în puteri ca să promovăm virtutea familială şi să obţinem iertarea unei soţii ce a greşit. N-ai habar, Finn, cât de mult vor spori obligaţiile, privilegiile şi influenţa presei de dimineaţă – singura de valoare. Fiindcă ziarele serii înseamnă doar irosirea hârtiei şi a muncii. Prin urmare nu intervii, aşa e?

— Ba da, se hotărî Phineas. Dar cu condiţia să-mi acorzi un răgaz pentru a sta de vorbă cu Kennedy. Unde pot să-l găsesc?

— De ce să-l amesteci? E de ajuns să iei legătura cu lady Laura şi cu babacul ei. Aşa că scrie-le şi anunţă-i că dacă doamna se înfăţişează la conacul Loughlinter într-un interval de o lună, scrisoarea va fi retrasă. Ai să faci cum îţi spun?

— Mai întâi vreau să-l văd pe Kennedy, insistă celălalt.

Quintus Slide rămase o vreme pe gânduri, cântărind alternativa neprevăzută.

— Mă rog, fie şi aşa, se pronunţă în cele din urmă. Discută cu Kennedy. Se află la Londra, de patru, cinci zile, şi şade la un hotel de pe strada Judel.

— Pe Judd? se miră Phineas.

— Întocmai, confirmă editorul. Iar hotelul se numeşte Macpherson. Se vede treaba că-i place să se împresoare de scoţieni. Din cât am aflat, nu circulă prin oraş. Stă zăvorât în odaie şi aşteaptă publicarea epistolei.

— Mă voi duce la el, decise Phineas.

— Nu m-aş mira să-ţi facă de petrecanie… Dar asta e o chestie care vă priveşte pe voi, se spălă pe mâini ziaristul.

— Aşa e.

— Şi ai să mă ţii la curent cu tot ce vei face?

— Da, făgădui Phineas după o secundă, două de şovăială.

— Fii atent ia ce îţi spun, Finn, vorbi Slide privindu-l în ochi. Avem o datorie de împlinit, şi suntem hotărâţi să ne achităm de ea. Dacă doamna va putea fi convinsă să se întoarcă acasă, nu publicăm nimic, mulţumindu-ne doar cu triumful virtuţii. Deşi cred că-ţi dai seama cam ce vânzare făceam cu răvaşul, dacă i-am fi dat drumul.

Şi cu acestea, se ridică în picioare, şi o porni, în sfârşit, către uşă.

CAPITOLUL XXIII

HOTELUL MACPHERSON

ÎN URMA LUI, Phineas rămase aşa de buimac că nu ştia încotro s-o apuce. Făgăduise să-l vadă pe Kennedy, deşi risca o încăierare cu bezmeticul moşier. Perspectiva nu-l prea speria, şi de aceea nici nu-i dădea importanţă, gândindu-se numai la ce avea să-i spună. Dar nu-i venea niciun argument în minte. Hotărât lucru, Laura nu avea să se întoarcă la el. Chiar sub ameninţarea publicităţii care o îngrozea. Deci cu această speranţă nu putea să-i adoarmă mânia. Şi atunci cum izbutea să oprească tipărirea scrisorii?

La un moment dat îl străfulgeră ideea să obţină o hotărâre judecătorească în sensul interzicerii publicării, însă era duminică, iar a doua zi dimineaţă urma să apară blestemăţia în ziar, dacă n-o stăvilea într-un fel. Poate n-ar fi stricat să găsească un procuror şi să-l ducă la hotelul Macpherson, reflectă într-un timp. Dar Kennedy nu era omul să cedeze la intervenţia unui legiuitor, îşi spuse tot el. Şi renunţă la Soluţie. Abia pe urmă îşi aminti de fostul său dascăl magistratul Low – omul cel mai indicat să-i dea – sfaturi, şi hotărî să-l consulte după întrevederea cu Kennedy.

Strada Judd se intersecta cu New Road în apropierea gărilor Midland şi cea de Nord, şi se bucura de o faimă cum nu se poate mai onorabilă deşi nu era de bon ton, ca Piocadilly de pildă, mei centrală, ca Charing Cross, ori. Comercială, ca porţiunea din jurul catedralei St. Paul, se vede, însă, că muşteriii hotelurilor situate pe această arteră se lipseau bucuroşi de avantajele mai sus pomenitelor cartiere, preferând un loc mai obscur, dar care nu lăsa de dorit în ce privea reputaţia. Acest considerent îl determinase, pesemne, şi pe un bogătaş de talia lui Kennedy să tragă la hotelul Macpherson, ai cărui proprietar mai era, pe deasupra, şi de prin preajma moşiei

Loughlinter. Deci un scoţian de al său.

Când Phineas apăru pe la orele trei şi întrebă de distinsul client, doamna Macpherson îl informă că „boierii se afla în odaie, numai că nu vedea pe nimeni în ziua de Sabat”. Vizitatorul avu de furcă până să o convingă de urgenţa vizitei sale şi s-o vadă pornind pe o scară, spre a-l anunţa domnului Kennedy. Nu peste mult reveni din delicata ei misiune, însă nu ca să-l poftească la moşier, ci aducându-i doar un mesaj: „N-ar fi putut, domnul Fum, să amâne întrevederea până a doua zi dimineaţă?” Nu., aşa ceva era imposibil, din motive pe care le va explica personal, îi ripostase cu Fermitate. Şi biata femeie, o apucă iar pe scări. În fine, cu al doilea demers avusese noroc. Doamna Macpherson îi aduse vestea că este primit, dar după închiondorarea cu care îl însoţi, se vedea cât pe colo că şi dânsa îşi considera casa pângărită de vizita deşucheată a străinului într-o zi de duminică.

Când domnul Macpherson hotărâse amenajarea propriei locuinţe într-un hotel, nu se apucase s-o întoarcă pe dos, schimbându-i interiorul şi împodonându-i faţada, cum aveau să procedeze arhitecţii de mai târziu în situaţii identice. Se mulţumise doar să atârne, deasupra uşii de t intrare o scândură semicirculară pe care scrisese. Hotelul MACPHERSON”, să transforme salonaşul din faţă într-un simulacru de bar şi dânsul cu soaţa să se retragă într-o cămăruţă mai dosnică. La atât se mărginiseră prefacerile aduse, lăsând restul încăperilor neatinse şi închinându-le cu bucata. Doar fostul dormitor conjugal împreună cu alăturata odaie de zi întruchipau „un apartament[5] rezervat amatorilor mai de soi, cum era domnul Kennedy. Ca A ajungi însă până la el, aveai de urcat, o scară soioasă şi strâmtă, deloc nimerită pentru orice hotel. Dar pe proprietar nu-l deranja amănuntul, ca şi întregul aspect al

5 Nume tipic scoţian.

stabilimentului, pe care, probabil, îl încropisecu gândul să dea găzduire doar muntenilor scoţieni, oameni fără iretenţii, veniţi la Londra cu treburi.

În drum către ilustrai client, doamna Macpherson nu-l noră cu o singură vorbă pe Phineas – nelegiuitul care izbutise să clatine voinţa unui om aşa credincios cum ştia că e domnul Kennedy. Pasămite avusese dânsul temeiuri – 1 făcuseră să cedeze, fiindcă nici ea nu trecea peste. L'inta lege a sabatului decât forţată de împrejurări. Şi grozav de mâhnită. Cum desigur era şi bietul boier spre care mergeau. De aceea, când ajunseră în dreptul uşii, o deschise încetişor, introducându-l pe musafir fără scoată o şoaptă.

La ivirea lui Phineas, domnul Kennedy se ridică anevoif din jilţ punând pe o măsuţă Biblia din care citise. Pe moment rămase tăcut, privindu-şi vizitatorul pe deasupra ochelarilor ce-i purta. După impresia lui Primeas, arăta mai decrepit de cum îl văzuse cu nici trei luni înainte.: u. Şi strânseră mâna şi niciun se rostiră saluturi, moşiera: chiţând o plecare a capului şi aşteptând de la oaspete şi înceapă discuţia.

— Nu v-aş fi tulburat într-o zi de duminică…

— …cu totul nepotrivită pentru treburile lumeşti adăugă Kennedy.

— …dacă nu mă silea ceva extrem de presant şi că îi m^2 şi ca importanţă, se explică Phineas.

— Acelaşi lucru mi-a spus şi hoteliera, şi de aceea am consimţit să te văd.

— Cunoaşteţi un anume Slide? îl întrebă fără ocolişuri. La care celălalt scutură capul. Îl ştiţi pe editorii darului „People's Banner"? Din nou acelaşi răspuns negativ. Şi totuşi, aţi trimis o scrisoare spre a fi publicată d* această gazetă, îi aminti Phineas.

— Şi ce dacă am trimis-o? Trebuia să te consult

dinainte? se răţoi Kennedy.

— Nu, nu trebuia. Însă editorul m-a consultat.

— Asta nu mă priveşte.

— Totuşi, acest Slide, de la „People's Banner", a venit azi la mine şi mi-a arătat misiva domniei voastre, care să-mi fie cu iertăciune, este denigratoare.

— Îmi asum răspunderea afirmaţiilor făcute în ea, se îmbăţoşă moşierul.

— Dar sper că nu vreţi să apară în presă neadevăruri despre propria dumneavoastră soţie... sau chiar despre mine.

— Neadevăruri! se înfurie Kennedy. Cum îndrăzneşti să-mi arunci un cuvânt ca acesta? E o minciună că m-a părăsit? E o minciună când susţin că este tovarăşa mea de viaţă şi că, abandonându-mă, a călcat legământul ce-l încheiase, nesocotind şi pravilele divine şi pe cele lumeşti? Mint când afirm că prin felul de a mă purta nu i-am dat niciun motiv să mă părăsească? E un neadevăr că sunt gata s-o primesc înapoi oricât de grav a păcătuit? Sau mint când spun că taică-său comite o nelegiuire reţinând-o cu el? Toate astea-s minciuni? Mincinos eşti dumneata! Minciuna este nemernicie, iar eu nu sunt nemernic.

— Nu uitaţi că m-aţi făcut părtaş la învinuirile aduse.

— Da, pentru că eşti iubitul ei. Acum te cunosc. Eşti o viperă pe care am crescut-o la sân. Ai curajul să mă priveşti în faţă şi să afirmi că de un ai fi fost dumneata la mijloc, n-ar fi plecat de la mine? Phineas nu răspunse, lăsându-l să-şi verse paraponul mai departe. Nu-i aşa că până şi în ziua când am dus-o în faţa altarului o copleşeai cu iubirea?

— Din clipa când mi-a anunţat logodna cu dumneavoastră, nu i-am mai adresat un singur cuvânt de dragoste, îi declară de astă dată solemn.

— Şi ea la fel a făcut? Haida deh! Doar ştiu că ţi-a

interzis să ne mai treci pragul tot încercând să se lecuiască. Şi când a văzut că nu izbuteşte, te-a chemat înapoi. Nu-i aşa? Iar când am rugat-o să nu ne mai calci în casă, ca să nu-mi mai întuneci privirea, nu a fugit să te caute? Cu cine se plimba pe malul Tamisei în seara când a decis să mă părăsească? Nu cu dumneata? Ai avea cutezanţa să negi acest lucru? Şi cu cine şedea de vorbă la recepţia dată de primul ministru, unde fusesem poftit şi eu? Nu cu dumneata? Până şi în iarna aceasta aţi fost împreună într-o ţară străină.

— Adevărat, recunoscu Phineas. Şi i-aţi trimis un mesaj prin mine.

— N-am trimis nimic. Şi neg cu tărie. Fiindcă nu am vrut să vă fiu complice. Te-am rugat, şi mai pe urmă ţi-am poruncit să n-o vizitezi în Germania. Cu toate astea, te-ai dus la ea, făcându-te vinovat de adulter. Ce duh necurat te-o fi împingând încontinuu să te vârî între mine şi femeia cu care sunt cununat?

— De când vă ştiu nu v-am făcut niciun rău – fie în ind ori prin faptă. Şi nu v-aş fi deranjat, nici acum, de in mi se arăta acea declaraţie care mă defăimează la julme.

— Va să zică e tipărită? îl iscodi Kennedy cu subită nerăbdare în glas.

— E tipărită, dar, nu înseamnă că trebuie să şi apară în gazetă. Este o calomnie şi, ca atare, nu are voie să fie citită de public. Iar dacă tot se va întâmplă acest lucru, voi fi silit să apelez la justiţie. Doar nu speraţi să vă recâştigaţi soţia acoperind-o eu acuzaţii false în presă?!

— Sunt adevărate, protestă din nou Kennedy. Şi sunt gata să aduc mărturii pentru fiecare cuvânt ce l-am scris. De ce nu pofteşte în Anglia, să se supună legilor patriei? Fuge de de şi dumneata o instigi la păcat. Totuşi, eu nu umblu să mă răzbun. „Răzbunarea e în mâinile mele”. Aşa zice Domnul.

— Cu toate astea scrisoarea trimisă miroase a război. Are, domnule Kennedy, îi aminti Phineas.

— Crezi că ai dreptul să mă înveţi ce să fac şi ce nu în această restrişte a mea? îi ripostă moşierul cu dispreţ şi aroganţă. Ca numai la o secundă să adopte alt ton – de precupeţ josnic, târguindu-se în şoaptă: S-ar putea, însă, aranja lucrurile. Şi uite în ce chip. Dacă-mi promiţi că se întoarce la mine, îmi retrag declaraţia, plătind despăgubirile necesare. Ce zici? încheiem înţelegerea?

— Nu-mi stă în puteri să v-o readuc, îi declară celălalt cu sinceritate.

— Ba o să vină dacă i-o spui dumneata. E de ajuns să le dar a înţelege că sunt constrânşi de ceva, şi-ai să vezi că cedează. Fă măcar o încercare.

— Nici prin minte nu-mi trece, se împotrivi Phineas categorie. De ce i-aş cere să ia de la cap suferinţa?

— Suferinţă? Ce suferinţă? se miră soţul abandonat. Unde scrie că o femeie trebuie să se simtă nefericită pe motiv că trăieşte cu bărbatul ales? Ţi-am spus şi-ţi repet că am să trag cu buretele peste toate. Comunică-i hotărârea mea şi ai să vezi c-o, *va crede*. Doar ştie că nu am minţit-o în nicio împrejurare. Să revină la mine, şi va trăi în pace şi linişte, fără să-şi audă reproşuri.

— Eu nu mediez această împăcare, Îl refuză din nou Phineas.

— Nu vrei să mă ajuţi? Atunci încasează ceea ce meriţi, şuieră moşierul şi, răsucindu-se cu repeziciune, apucă ceva de pe un raft, după care se întoarse, înarmat cu un revolver.

Phineas, care până atunci şezuse pe scaun, sări în picioare. În zadar, însă, căci simţi revolverul în tâmple şi-l văzu pe zănatec apăsând pe trăgaci. Numai că arma de care se folosea avea un mecanism special prin care se declanşa percutorul şi, până să-i dea de rost,

neîndemânatecul căpcăun bâjbâi o secundă sau două, tocmai răgazul necesar pentru victimă să-i scape din gheară şi s-o zbughească spre uşă. Dar nu să şi iasă din cameră; căci, între timp, cu toată stângăcia ce o vădise, Kennedy descoperi trucul pistolului şi trase un cartuş. Phineas îi auzi bufnitura înăbuşită trecându-i pe la urechi, însă fără ca să-l atingă. Moşierul ar fi putut să sloboadă şi al doilea glonţ; dar fie că îl speriase propria-i faptă sau mai avu de lucru cu sistemul armei, zăbovi de ajuns ca prada să-i scape. În numai trei, patru salturi, Phineas coborî seara şi, găsind ieşirea blocată, se adăposti în bar, alături de doamna Macpherson.

— Omul este nebun, îi spuse hotelierei. Aţi auzit glonţul? Amuţită de groază, femeia i se agăţă de braţ şi doar mai pe urmă îi răspunse pe gâfâite:

— Se-vede că nu le în toate apele… şi eu, care sunt doar cu două slujnice prăpădite… în tot hotelu…

De existenţa pistolului ştia mai de mult. Îl descoperise ea însăşi, dar nu avusese curajul să i-l subtilizeze clientului. Îl informase numai pe soţ şi, la început, se temuseră amândoi să nu-şi facă boierul vreun rău, cu blestemăţia. Cum însă trecuse zi după zi fără să se ivească o nenorocire, conveniră să lase revolverul pe loc. De aceea când auzise răbufneala de sus, îi îngheţase sângele în vine convinsă că unul din cei doi conaşi căzuse ucis.

În năuceala sa de moment, Phineas nu ştia ce să facă. Un singur gând caraghios îl urmărea desluşit: pălăria sa rămăsese în camera domnului Kennedy. Se rugă de stăpâna hotelului să urce, să i-o aducă. Dar femeia părea de ne în duplecat. Şi pe când se lupta s-o convingă, încercând totodată, să hotărască dacă se cuvenea să apeleze mai întâi la un poliţist şi numai pe urmă să alerge la domnul Low, se auzi un sunet de clopoţel scuturat cu

mânie.

— Ie boieru, scânci doamna Macpherson pierdută, şi or nu se duce careva până sus, o să ne împuşte pe toţi.

Cele două slujnice tremurau mai să iasă din ghete la ideea că putea să cadă pe una din de năpasta. Spre norocul lor, însă, până să se rostească stăpâna, se zvoni un zgomot de uşă deschisă, după care văzură un joben ţopăind pe treptele murdare şi înguste ale scării.

Pentru Phineas era limpede că demenţa lui Kennedy ajunsese într-o fază atât de înaintată, încât bolnavul nici nu-şi mai amintea, poate, de nereuşitul său atentat.

— Puteţi fi pe pace că – nu va încerca să vă împuşte, le linişti pe femeile dimprejur. Altfel nu azvârlea pălăria, ci venea cu pistolul la noi.

La puţin după aceea se luară două decizii. Prima, ca una din servitoare să meargă la biserica scoţiană şi să-l aducă pe Macpherson acasă; cealaltă, să nu se apeleze pe moment la poliţie. Din spusele proprietăresei, Phineas înţelese că şi ea şi soţul erau la curent cu drama lui Kennedy. Tot de la dânsa află că moşierul avea un văr de gradul întâi la Londra, unica rubedenie pe care o ţinea mai aproape de sine. Şi astfel se ajunse la hotărârea să i se relateze vărului atentatul, Phineas răn, iânându-i la dispoziţie pentru orice informaţii suplimentare, în care scop îşi lăsă şi cartea de vizită. Cu toate că îşi mai reveni»; din şoc, mădularele încă-i mai tremurau, aşa că, înainte să plece, o rugă pe hotelieră să-i dea un coniac, pe care-l sorbi dintr-o singură înghiţitură.

— Vă costă şase pence, îl anunţă doamna Macpherson, temdu-şi lacrimile de pe obraji.

Phineas achită şi ieşi fără întârziere în stradă, unde se aruncă în prima trăsură întâlnită, pornind către domnul Low.

Odată scăpat de pericolul prin care trecuse, încerca

să sconcentreze numai asupra ideii de a stăvili publicarea scrisorii arătată de Slide. Dar oricât şi-ar fi strunit gândurile în această direcţie, tot se furişau către incidentul abia petrecut, făcându-l să se cutremure de ameninţarea care planase asupră-i. Retrăi, fără voie, oribila scenă, precum şi senzaţiile încercate din secunda când se trezise cu revolverul la tâmplă şi până văzuse flama cartuşului şi-i auzise zgomotul înfundat. Mai fusese pe vremuri ţinta unui pistol şi chiar rănit de glonţul ce-i împroşcase. Însă duelul cu Chiltern – căci la el cugeta – nu-i produsese nici greaţa, nici moliciunea trupească ce-i copleşeau de astă dată. De n-ar fi băut coniacul înainte de a fi părăsit hotelul, cu siguranţă se prăbuşea în stradă; deşi nici cu înviorarea pe care i-o adusese nu era sigur că va putea face faţă întrevederii cu domnul Low.

Numai că şansa a vrut să nu-l găsească acasă. Era plecat cu doamna în oraş, îl anunţă servitoarea, şi urmau să revină cam într-un ceas – adică tocmai răstimpul trebuincios să-şi mai vină în fire, se bucură Phineas. Rămase deci în aşteptarea prietenilor, odihnindu-se într-un jilţ. Dar şi după această destindere, când se trezi faţă în faţă cu Low, îi zvâcneau mâinile şi picioarele ca unui apucat de friguri.

— Era cât pe-aci să mi se zboare creierii! izbucni la vederea fostului dascăl.

În zadar se căznise să-şi biruie tulburarea, şi tot degeaba îşi repetase să nu-i împoaie capul prietenului cu ridicola sa păţanie ci să-i vorbească direct şi cu calm despre denunţul lui Kennedy. Ca acum să facă tocmai pe dos.

— Nu te pricep. A tras cineva în dumneata? îl întrebă magistratul înmărmurit.

— Da, Robert Kennedy, fostul Cancelar de Lancaster, a încercat să mă împuşte, şi glonţul mi-a trecut la o palmă

de cap, explică el într-o stare de maximă agitaţie, ca imediat să se prăvălească în jilţ, izbucnind într-un râs convulsiv.

Abia după această criză, se mai reculese şi povesti cele petrecute la hotelul Macpherson. Domnul Low se arătă de părere că ar fi fost necesar să cheme poliţia şi să încheie un document cu privire la atentatul neizbutit.

—, – întoarcerea lui Phineas Fina

225

224

— Poate a, şa trebuia să fac, recunoscu Phineas, însă mă apăsa altă grijă şi ţineam să ajung cât mai repede încoace. Este vorba de o declaraţie odioasă, făcută de acelaşi nemernic, în legătură cu soţia sa, lady Laura. Defăimarea lui a şi fost tipărită, şi mă tem că apare în ziarul de dimineaţă. Dar mai exact, iată care-i povestea, spuse după introducerea sa confuză. Şi relată tot ce ştia despre scrisoarea lui Kennedy. Mă gândesc, zise după ce termină, să mă duc la redacţie şi să stau de vorbă cu Slide. Poate aflând de cele întâmplate, îi piere cheful să mai publice declaraţia.

Domnul Low nu aderă la această idee, combătând-o cu o înverşunare aproape insuportabilă pentru nervii încordaţi ai lui Phineas.

— Nu te vei duce la Slide, îi spuse aproape poruncitor. Şi-am să-ţi explic pentru ce. Iar ca să mă înţelegi bine, îţi amintesc că acest gazetar, care se erijează în vajnic apărător al virtuţii, se îngrijeşte, mai presus de orice, să procure distracţii iubiţilor săi cititori. Or punându-l în temă cu isprava lui Kennedy, tocmai bine va face pe dos de cum te aştepţi, adică în loc să renunţe la publicarea scrisorii, o va tipări neîntârziat, însoţind-o şi de o amplă descriere a întâmplării de la hotelul Macpherson. Profitul e triplu. Întâi, că se achită de aşa-zisa lui datorie

de a ocroti moralitatea; apoi, concomitent cu aceasta, oferă şi un material suculent publicului. Şi, în fine, se pune el însuşi la adăpost, fiind sigur că nimeni 11-O să mai protesteze împotriva calomnierii Laurei Kennedy după revelarea tragediei soţului ei – un om care şi-a pierdut minţile datorită şicanărilor conjugale. Deci, având avantajele înşirate, ce l-ar reţine să nu dea drumul scrisorii? în schimb, dacă nu-l zădărăşti cu informaţiile dumitale, acelaşi calcul ce l-a determinat să-ţi arate epistola îl va face să mai amâne şi publicarea ei, măcar cu douăzeci şi patru de ore. Nu ţi-e limpede că urmăreşte să scoată bani de pe urma virtuţii ce-o apără? Deci nu va da cu piciorul câştigului numai ca să grăbească cu o zi apariţia numărului rentabil. Iar în acest interval, vom încerca să obţinem o hotărâre judecătorească prin care să-i punem botniţă, ca să nu mai poată muşca pe nimeni.

— Am putea face rost de ea într-o zi? întrebă Phineas ceva mai înviorat.

— Cred că da, cu toate că magistratura nu mai vădeşte promptitudinea de altă dată, zise dascălul şi oftă. Dar eu a, însă forţez nota. Şi iată cum. O pornesc de îndată la domnul Pickering care, în caz că nu ştii, este unul din cei trei cancelari ai înaltei Curţi de Justiţie. Natural, nu prea se cade ca un legiuitor, cum sunt eu, să bată la uşa unui coleg într-o duminică după-amiază, cu intenţia expresă de a-i influenţa o decizie pe care urmează s-o ia a doua zi dimineaţă. Dar e vorba de-o situaţie în care se poate admite o excepţie. Când un ziar ca „People’s Banner” deţine declaraţia unui nebun şi ameninţă să o publice, distrugând, prin aceasta, fericirea unei familii, e absurd; a ne împiedicăm de considerente mărunte. Iar Pickering e. l. E tocmai omul care va cântări cu luciditate o asemenea chestiune. Dumneata va trebui să faci o depoziţie, sub prestare de jurământ, mâine la prima oră,

iar până pe la două sau trei, să sperăm că va primi şi redacţia ziarului dispoziţia oficială, astfel că Septimus Slope, sau cum îi mai cheamă pe banditul de gazetar, n-o să mai îndrăznească să publice nicio slovă a lui Kennedy. Desigur, strădaniile noastre vor fi zadarnice dacă ne-o ia înainte, introducând în ziarul de dimineaţă infamantul material Dar asta nu înseamnă să stăm cu braţele încrucişate. Aşa că eu plec, anunţă magistratul, luându-şi umbrela şi pălăria, iar pe dumneata, Phineas, te poftesc să rămâi la cină. Prea te văd răvăşit ca să pleci de la noi.

— Într-adevăr, mi-am cam pierdut capul, admise docil.

— Şi faptul este întru totul de înţeles, completă Low plin de bunăvoinţă. În ce priveşte ţinuta de masă, nu e nevoie să ţi-o mai schimbi. Du-te sus, la Georgiana, şi explică-i ce s-a întâmplat. Spune-i, de asemeni, să amâne masa cel puţin cu un ceas, deoarece va trebui să alerg după Pickering, în caz că nu-l voi găsi acasă.

După plecarea magistrului, Phineas îi împlini voia, urcând la Georgiana – adică la doamna Low – şi relatându-i toate peripeţiile. Aceasta se arătă extrem de impresionată, osândind jalnica situaţie la care se ajunsese în Anglia, unde orice nebun putea să se plimbe cu pistolul la el, fără ca nimeni să ia vreo măsură. Cât despre lady Laura, considera că meritată pedepsită pentru durerea pricinuită soţului. După dânsa, nicio femeie nu trebuia să-şi părăsească bărbatul, indiferent de motivele ce-ar fi împins-o la gestul acesta. Or din câte auzise, lady Laura nu avusese nici unul măcar.

Se vedea limpede că întreaga-i compasiune se îndrepta spre soţul dement, deşi se arăta de acord să se recurgă la orice mijloace care puteau să-l neutralizeze pe Quintus Slide.

CAPITOLUL XXIV

DOAMNA GOESLER ESTE CHEMATĂ LA MATcHING

DE ÎNDATĂ CE Maurice Maule a ieşit, oarecum, din impasul creat de inoportuna şi rău formulata propunere a feciorului, simţindu-se suficient de întremat ca să reia firul, vieţii normale, şi-a îmbrăcat arătosul palton şi-a

r) *r* plecat spee femeia care ar fi putut să-i aducă visata împlinire.

Aici rămăsese povestea bizarei lui existenţe cu câteva pagini în urmă, fără a se da de înţeles care făptură mume îi întreţinea vie flăcăruia nădejdii ce-i încălzea cugetul. Se va vedea, însă, în viitoarele rânduri la cine lintea tomnatecul cavaler. Deci, pornind din Victoria Street, trăbătu, cu mersu-i domol, parcul St. James, apoi cel cu: iiimele Green, ieşind în Piccadilly, nu departe de Park Lane. Odată intrai; pe alee, îşi cercetă ghetrele, pantalonii, mănuşile, în căutarea unor eventuale scame sau pete. Dar nu; arătau impecabil. Aerul după-amiezii era curat şi înţepător, o plăcere să-l inhalezi, astfel că se putuse lipsi de costisitoarea comoditate a unei trăsuri. De fapt detesta folosirea lor în această parte a zilei, preferând să parcurgă distanţe mici. Pe măsura puţerilor antrenate prin promenada cotidiană. Natural, se Impunea să ia câte o birje când trebuia să ajungă la un ospăţ. Dar să se urce în

le de două, trei ori pe zi, ar fi fost o extravaganţă incompatibilă eu bugetul său. Drept aceea, nu se aventura niciodată la nord de Oxford Street, la răsărit de cartierul teatrelor, sau dincolo de Piaţa Eeceston, către fluviul Tamisă. Mai existau şi alte zone pe care le ocolea, ca South Kensington şi New Brompton, deoarece, necunoscându-le întinderea, se trezise adesea eu tarife piperate din partea surugiilor. Şi ca să ocolească surprize de genul acesta, nu se ducea la festinele date prin părţile pomenite.

În Park Lane bătu la uşa unei vile micuţe – aproape n jucărie, în comparaţie cu clădirile dimprejur – unde, în

clipa când i se răspunse, întrebă dacă doamna Goesler – ia acasă. Plecase de dimineaţă, la ţară, îi răspunse lacheul.

I i care, în chipul cel mai politicos cu putinţă, Maurice Maule exprimă oarecare surprindere, dat fiind că i se «ladose a înţelege că nu de mult distinsa doamnă pe care venise s-o vadă se întorsese de la moşia Harrington Valetul îi confirmă spusele, explicând mai., departe cum că Nfăpâna şezuse numai o zi sau două în Londra, şi pe urmă pic „a.ie la Matching, fiind chemată prin telegramă.

Se pare că ducele de Omnium e pe ducă, adăugase cu un aer misterios.

— Aşaaa? exclamă domnul Maule sknulând o exagerată uimire. Îmi pare nespus de râu, completă el, adoptând cuvenita schimă de întristare.

22B

Apoi, cu un mers poate mai puţin ţanţoş, traversă din nou parcul, în drum către club. În ziarul de seară, pe care obişnuia să îl răsfoiască acolo, descoperi un comunicat cu privire la sănătatea faimosului duce în care se anunţa că, deşi starea Alteţei Sale continua să fie precară, petrecuse, totuşi, o noapte netulburată. Distinsul şi venerabilul doctor, Sir Omicron Pie, şedea de veghe la Matching.

— Va să zică bătrânul Omnium dă ortul popii, declară Maule unui cunoscut.

Dar fiindcă acesta era deputat, privea deznodământul numai din punct de vedere parlamentar.

— Într-adevăr, i se apropie ceasul, confirmă grav. Şi multe necazuri se Trag de aici.

— Cine le trage, decât el singur? se miră Maule, nepriceput în politică. Doar el va lăsa în urmă Ordinul Jartierei şi câte alte distincţii, plus domeniile pe care le stăpânea.

— Bine, dar pe cine va numi Gresham la cârma finanţelor când va veni la putere? Pe mine unul, să mă tai,

şi nu ştiu. Se vorbeşte de Bonteen, numai că el nu are nici jumătate din energia şi autoritatea care se cer. Vor oferi dregătoria lui Monk, care cu siguranţă nu va primi să intre simbriaş în guvern.

— Aaa, de-abia acuma pricep de cinevorbeşti, zise Maule luminat. Despre Planty Pali, ministrul finanţelor. Şi de ce, mă rog, n-ar rămâne şi în viitor pe poziţia de acum?

Celălalt îl privi cu un soi de îngreţoşare amestecată cu milă, sentiment pe care-l încearcă orice parlamentar când constată o asemenea necunoaştere crasă a procedurilor constituţionale.

— Ministrul finanţelor nu prea poate să stea în Camera Lorzilor, întocmai cum Palliser nu prea poate să nu devină duce de Omnium, îi. Explică deputatul cu un aer superior şi ironic. Aşadar, Palliser, ca duce de Omnium, va trece în Camera Lorzilor, unde nu ştiu dacă i se permite să se ocupe în continuare de sistemul său zecimal. Personal, aş zice că nu. Şi lumea nu se împacă deloc cu ideea acestei schimbări.

— Eu, unul, mă duc să joc o partidă de *whist*, anunţă Maule, plictisit de teoriile amicului.

În seara aceea avu ghinion, căci pierdu treizeci de puncte care, traduse în numerar, însemnau o sumă destul de importantă pentru venitul său. Totuşi, nu arătă niciun semn de mâhnire pe chip, în vorbă sau în comportament.

Ori poate niciun îl supărase prea tare eşecul care-l costase câteva lire, privindu-l cu înţelepciune, ca un plus de experienţă, iar banii, o investiţie ce avea să-i renteze cândva.

După *whist*, se duse în sala de mese ca să cineze, pripăşindu-se, grijuliu lângă un cunoscut care-i semăna în multe privinţe şi, mai ales, nu făcea parte din Parlament. Pe domnul Parkison Seymour, comeseanul ales cu prudenţă, nu-l interesa nici cât zăpezile de pe Himalaya

cine avea să-i urmeze lui Palliser. În definitiv, amatori existau cu duiumul – printre care şi oameni destul de capabili – ca să nu-şi frământe el creierii cu o treabă ca asta. Cum se va descurca Gresham când va veni la putere şi pe cine va desemna să fixeze impozitele în Regatul-unit, se va vedea la momentul oportun. Deocamdată, atenţia tuturor se îndrepta spre onorabilul Daubeny, magul din Barsetshire, ale cărui revelaţii zguduiseră ţara din temelii şi puteau să-i aducă laurii celei mai nevizate glorii. Dar nici despre acesta nu merita să discuţi, după unii ca Maurice Maule şi Parkinson Seymour, deoarece tot la politică se ajungea. Aşa că se apucară la vorbă pe alte terne, incomparabil mai agreabile şi mai bine-venite pentru digestie.

Peste foarte puţin, lady Glencora avea să devină ducesă. În ce chip va înrâuri societatea de pe înalta poziţie ce o câştiga? în bine sau rău? La rândul lui, Planty Pali va fi şi el duce. Şi întrebarea cea mai acută era, evident, dacă va merge pe urmele ilustrului unchi care-i lăsa acest titlu. Iar aici, Parkinson Seymour se arăta de părere că va fi mai prejos decât mult admiratul înaintaş.

A fost un om nemaipomenit! se pronunţă dânsul, cu gândul la cel care trăgea să moară la Matching.

— Se pare că da, încuviinţă Maule. Şi aristocraţi de calibrul lui sunt din ce. În ce mai puţini.

— Eu nu ştiu unul măcar, îl asigură comeseanul, puţi ând şi mai mult în lumină valoarea celui pe ducă. Astăzi îi vezi pe toţi nobilii că-şi fac într-un fel de lucru, de parcă ar fi nişte prăpădiţi care nu mănâncă dacă nu dau 1 în coate. Ba se vâră în politică; ori asudă zile şi nopţi li a rândul pe la mesele cu ruletă şi jocuri de cărţi sau

— Eulmea ruşinii! – se apucă să facă comerţ, zise Parkinson cu lehamite. Spre exemplu, contele Tydvil şi lordul Merthyr îşi exploatează minele în comun, dar

— Auzi înjosire! – au încheiat o asociaţie, cu zapis şi iscălituri, la fel ca doi negustori de brânză! continuă Parkinson şi mai dezgustat. Alt exemplu, de aceeaşi speţă, îl ofecă marchizul de IVI – aitanops, oare, ghici în ce s-a băgat? într-o fabrică de bere, din Burton! Iar ducele Discount, însurat cu fata bătrânului Ballance şi cumnat cu faimosul George. Advence, cumpără pe capete case ca să încaseze chirii! Tot ce-ţi spun sunt lucruri absolut sigure, nu invenţii.

— Te cred, făcu Maule. Şi într-adevăr Omnium nu se preta la nimicuri din astea.

— Nici în visele rele nu s-var fi gândit la asemenea chestii, întări Parkinson covârşit de admiraţie. Bine, dar că el nu mai găseşti altul. A fost unic, şi s-a terminat. Cii să-ţi faci o idee ce plămădeală domnească avea într-însul, din veniturile care-i curgeau gârlă, nu a pus o leţcaie de-o parte. Aşa viaţă cu pompă a dus. Ba am auzit că, dorind să-şi păstreze nimbul de zeitate pe care ştii că l-a dobândit încă din tinereţe, nu s-a coborât nici să-şi ia o nevastă. Ceea ce dovedeşte că şi-a cunoscut rangul şi a înţeles cu ce preţ trebuie să şi-l menţină. Dar cine mai pricepe acest lucru în zilele noastre? Care aristocrat se mai înconjoară de misterul şi demnitatea cultivate cu atâta grijă de Ducele de Omnium? Niciunul. Ducii de acum circulă pretutindeni, aşa cum vezi câinii pe stradă, iar marchizii nu se socotesc cu nimic mai presus ca zarzavagiii de-şi vând marfa în piaţă. De-aia îmi plânge inima că îl pierdem pe marele duce. Fiindcă altul că el nu mai apucăm. O fi nepotu-său priceput la cifre, dar nu-i corespunde nici pe departe. Cât despre lady Glencora, s-a descurcat bine până în prezent, înconjurându-se şi de simpatii. Totuşi, după umila-mi părere, aduce mai degrabă cu o lăptăreasă decât cu o viitoare ducesă.

Parkinson Seymour nu era singurul londonez care

evoca, în momentele acelea, figura muribundului de ia Matching. Buletinele apărute în presă cu privire la starea sa gravă declanşaseră comentarii în toate cluburile şi în majoritatea saloanelor – iar în niciun club şi în niciun salon nu se rostea o singură vorbă de rău despre el. Ci numai de laudă. Se recunoştea unanim că Alteţa Sa Ducele de Omnium îşi împlinise menirea cu o rară nobleţe – aproape regească – profitând de bogăţiile ce-i fuseseră hărăzite de soartă cu un farmec şi o eleganţă demne de înaltul său rang. Cinstind, prin întreaga sa viaţă, ţara care-l rodise. Pretutindeni se auzeau doar elogii şi totuşi poate niciun contemporan de-al său nu înfăptuise atât de puţin şi nu se înfruptase cu atâta nesaţ din comodităţile şi bucuriile vieţii fără să-i treacă prin minte că ar avea datoria să le răscumpere, tote-un anumit fel. Dar se vede că toate acestea nu aveau importanţă. Esenţialul era că arătase ca un adevărat duce, ştiind, să-şi pună în valoare nobila sa prezenţă.

Apropiatu-i sfârşit, aşteptai cu un interes platonic de «întreaga lume, pentru Maurice Maule împrumutase. Dtă semnificaţie – legată de el şi de anumite speranţe ce le nutrea.

Cunoştinţa cu doamna Goesler era relativ proaspătă, mai exact data de pe vremea ultimului sezon londonez. Aşa că, logic gândind, nu avusese când. Să devină o prietenie apropiată, cum o dorea domnul Maule, şi parcă nici lui prea tindea spre împlinirea acestui tainic deziderat ai domniei sale. În afară de două invitaţii la masă, frumoasa lady nu-l onorase1 cu prea multă bunăvoinţă. În himb dânsul, în ambele ocazii când se aflase ca oaspete. N Park Lane, se făcuse luntre şi punte să-i intre în raţii. Că reuşise ori ba, i-ar fi venit greu să aprecieze, t. Şi, fără urmă de laudă, se ştia că avea un mare talent v a place femeilor. Poate unica încurajare din partea distinsei doamne fusese

zâmbetul ce i-l dăruise la ultima întrevedere. Nu era exclus să-i fi fost provocat de amuanta istorioară pe care i-o povestise. Totuşi el îl interpretase ca un semn de bun augur şi, pe moment. Îl străfulgerase ideea dacă nu cumva graţioasa creolă era tocmai IV.neia după care tânjea. Odată încolţit de acest gând, ucepu să culeagă necesarele informaţii, cu ajutorul cărora stabili mai presus de orice îndoială că Marie Max (iiK sler era extrem de bogată şi, un alt amănunt ce-l umpluse de bucurie, că avea libertatea să dispună de avere după bunul ei plac. Stimulat de cele aflate, îi scri., este un răvaş. Ca pretext, *se* folosi de istorioara ce i-5 îndrugase, îmbogăţind-o cu o seamă de date, printre care i aceea că exista într-un volum de memorii, unde putea o citească oricând. Acest „pricind" se referea la oferta cu care încheiase scrisoarea de a-i pune chiar dânsul im imita carte la dispoziţie. Manevra era abilă şi spera ca prin ea să-şi facă iar vânt în vi Uşoara din Park Lane. Numai că doamna Goesler îi trimisese un bileţel extrem d amabil, mulţumindu-i pentru detaliile furnizate, pe care le considera mult prea. Ample ca să-l mai deranjeze (i aducerea volumului oferit. Cu alte cuvinte, îi închisese uşa în nas. Şi Maurice Maule înghiţise în sec, deoarece, în stadiul destul de fragil ai relaţiilor cu această lady, nu putea să dea buzna, cu cartea în braţe. Hotărât lucru, ceva scârţâia!

Mergând pe firul iscodelilor începute, nu peste mult află, dintr-o sursă destul de precisă, despre o oarecare idilă ce existase între Marie Max Goesler şi ducele de Omnium. Intrigat, căută confirmări, tatonând în dreapta şi în stânga, ca aproape de pretutindeni să audă unul şi acelaşi lucru: câtă vreme trăia Alteţa sa niciun bărbat nu putea să aspire la mâna ei. Dar de ce? întreba dânsul invariabil. Şi aici răspunsurile se deosebeau foarte mult între de Unii îi şuşoteau, cu titlu de confidenţă, că se

uniseră printr-un soi de căsătorie privată – însă căsătorie în regulă – pe care doamna Goesler jurase s-o ţină de-a pururi în taină. Alţii îşi dădeau cu părerea că ar fi însăşi fiica ducelui. Şi destui lăsau de înţeles că întreţinea legături de o anume natură cu Alteţa Sa, ceea ce nu părea deloc plauzibil, ştiută fiind marea prietenie dintre presupusa amantă şi lady Glencora – nepoata ducelui prin mariajul cu Palliser.

În concluzie, nimeni nu dezlegase misterul care învăluia aceste două făpturi – în fond o binefacere pentru societate, veşnic amatoare de presupuneri şi bârfă. Sau chiar o mană cerească, în cazul de faţă, deoarece, neaflându-se niciun detaliu care să proiecteze o cât de slabă lumină asupra strânsei prietenii dintre duce şi Marie Max Goesler, clevetirile se înmulţiseră, spre deplina desfătare a lumii.

O parte din de îi ajunseseră şi domnului Maule la urechi şi, cu toate că se cam băteau cap în cap, ceva pricepuse destul de limpede: că nu avea nicio şansă cât mai trăia ducele. Prea puţin îl interesa de ce natură era legătura Alteţei Sale cu femeia la care ţintise. Esenţial rănnnea numai faptul că nimic n-o putea nimici în prezenţa nobilului rival. Atâta doar că acesta era bătrân şi pe moarte. Or astfel stând lucrurile, mai întrezărea scânteia unei speranţe. Dar o scânteie, şi nu mai mult. Prea cunoştea bine lumea ca să nu îşi dea seama de lucrul acesta, ori” să se agaţe în neştire de o perspectivă aşa îndoielnică. Asta nu însemna, totuşi, că era dispus să capituleze. Departe de el un asemenea gând. Avea să continue lupta, şi chiar să nădăjduiască în victorie. Dar cu rezervele necesare, ca să nu se expună unei decepţiiprea mari. De când se ştia, fugise de încurcături şi necazuri, iar unul din secretele tihnei fusese acela să nu se cramponeze de aspiraţii a căror reîmplinire i-ar fi tulburat sufletul. Şi

de vreme ce aşa procedase o viaţă întreagă, nu avea să se dezică tocmai acum.

În timpul acesta, doamna Max Goesler se afla în drum spre Matching, plecând de acasă la chemarea urgentă a bunei prietene, lady Glencora. Ea îi telegrafiase anunţându-i starea gravă a ducelui. Şi, cu gândul la el, călătoarea îşi spunea lăcrimând: „Bietul bătrân! Sărmană şi scumpă făptură neajutorată!” Şi totuşi, sărmana şi scumpa făptură fusese doar o belea pentru ea, complicându-i viaţa cu o îndatorire dintre cele mai neplăcute, pe care n-ar fi avut obligaţia s-o îndeplinească.

— Cum se mai simte? o întrebă nerăbdătoare pe lady Glencora, ieşită în holul cel mare al conacului, s-o întâmpine.

Înaintea rostirii răspunsului, cele două se îmbrăţişară ca adevărate surori.

— Acum e ceva mai bine, o informă amica, însă de dimineaţă, când ţi-am trimis telegrama, era extrem de agitat. De două, trei ori a întrebat unde eşti. Şi ne-am f îndit că ar fi bine să te chemăm…

— Nu bine, ci foarte bine, întări Marie Max Goesler.

CAPITOLUL XXV

„AŞ FACE-O ŞI ACUM”.

ÎN TIMP CE la Londra se zvonea pretutindeni că Ducele de Omnium îşi dă obştescul sfârşit, Alteţa sa o primea pe Marie Goesler, însoţită de lady Glencora, în somptuosul salon de la Matching, unde fusese adus într-o ţinută îngrijită şi instalat într-un imens fotoliu, cu perniţe, în chip de proptele pentru picioare. Alături, se afla o infirmieră bătrână, băţoasă şi eu o bonetă scrobită care, la apariţia doamnelor, bătu în retragere, şoptind, cu discreţie, câteva indicaţii către stăpâna casei.

— Alteţei Sale trebuie să i se dea supa fix la orele patru, iar după aceea, un pahar jumătate de şampanie. Şi

fiindcă nu bea niciodată din degetare, v-aş ruga să-l, v iviţi din cupe mai potrivite, pe care să i le umpleţi în Două rânduri.

— Iată, a sosit Marie, îl anunţă lady Glencora bucuroasă.

— Ştiam că o să vină, răspunse bătrânul răsucindu-şi binişor capul pe speteaza înclinată. Eram sigur că va fi generoasă cu Mine până în clipa cea de pe urmă, adăugă cu acelaşi glas vlăguit, punând în acelaşi timp mâna sa veştedă pe braţul fotoliului, spre a-i fi. Mângâiată de musafirul ce-i făcea atâta plăcere.

— Desigur că am fugit să ajung cât mai repede, zise ea, apropiindu-se de moşneag şi lipindu-şi un braţ de umărul lui.

O vorbă duioasă, o dezmierdare abia perceptibilă – doar atât putea să facă pentru venerabilul de alături, şi pentru acest puţin fusese chemată de la Londra la căpă. Tâiul său. Arăta ăcofâicit, pământiu şi stors de puteri, un muribund în toată puterea cuvântului, din care se prelingeau ultimii stropi de energie. Şi totuşi, când îşi întoarse ochii spre Marie, privirea lui mai păstra o urmă din farmecul nobil şi graţios al lascivităţii ce-l caracterizase dintotdeauna. E drept că nu ştiuse ce-i munca şi obligaţiile, că nu fusese nimănui de folos, dar avusese maniere şi o ţinută de duce, pe care le păstra până în ultimul ceas.

— Este incomparabil mai bine faţă de azi dimineaţă, vorbi lady Glencora către prietenă.

— Mai e foarte puţin şi s-a sfârşit totul, Marie, îngână el. Dar aşază-te, draga mea. Ţi-au dat ceva să mănânci după drumul ce l-ai făcut?

— Nu am avut răbdare să gust nimic. Voiam mai întâi să vă văd.

— Să bea un ceai, sugeră lady Glencora. Mă duc

chiar eu să i-l pregătesc. Dar înainte să plece, şuşoti la urechea amicei: Vă las singuri fiindcă ştiu că vrea să-ţi spună ceva între patru ochi.

Vorbise anume în şoaptă, ca să nu îl irite pe duce cu indiscreţia făcută, însă bolnavii au percepţii foarte ascuţite, Aşa că bătrânul o auzise.

— E drept ce ţi-a spus, draga mea, vorbi după ce ieşise cealaltă. Şi mă bucur că m-a lăsat un minut doar cu tine. Mă iubeşti, Marie?

Era o întrebare complet nelalocul ei când venea de la un muribund către o femeie aşa tânără şi prin nimic legată de el, afară, poate, de cei patru, cinci ani de prietenie. Dar fiindcă fusese rostită cu o nerăbdare soră cu Deznădejdea, cerea negreşit-un răspuns.

— Ştiţi foarte bine că vă iubesc. Altminteri ce aş căuta aici?

— Ce păcat că n-ai acceptat coroana atunci când ţi-am oferit-o, suspină el.

— Da’ de unde, nu e. Păcat, îl contrazise ea cu blândeţe. Dacă o luam, n-aţi fi putut să ne păstraţi pe amândouă.

— Te-aş fi vrut doar pe tine, glăsui abia auzit.

— Iar eu aş fi stat de o parte, veşnic urmărită de disperare, la gândul că v-am separat de făpturile cele mai dragi şi apropiate. Dar lăsându-vă lângă de am putut rămâne prieteni cum nu se poate mai buni.

— Da… da… prieteni… prieteni buni, îngăimă ducele. După care închise ochii, îşi trecu degetele subţiri peste faţă şi, ţinându-se agăţat de Marie cu cealaltă mână, rămase o vreme tăcut. Sărută-mă, draga mea, o rugă într-un târziu. Şi doamna Goesler se execută, aplecându-se şi atingându-i fruntea cu buzele. Aş face-o şi acum. Dacă aş crede că ţi-ar servi la ceva, îi spuse el, gândindu-se, evident, la căsătorie. Ea îi răspunse clătinând doar din cap

negativ şi apăsându-l, cu duioşie pe mână. Aş face-o! îţi jur că aş face-o. Doar s-au văzut şi alte cazuri.

— Se poate; dar eu n-am să le imit.

După aceste cuvinte rămaseră alături, ţinându-se strâns de mână, şi cufundaţi fiecare în gânduri. Aşa îi găsi lady Glencora, când veni cu ceaiul şi pâinea prăjită pe o tavă. La vederea ei, Marie Goesler se gândi, fără voie, în ce situaţie s-ar fi aflat dacă primea coroana ce-i fusese oferită. Desigur, era ducesă, dar în niciun caz n-ar fi fost servită de o viitoare ducesă. Pe când astfel, întreaga familie avea motive să o iubească şi să-i poarte recunoştinţă.

După ce ducele a sorbit o lingură, două din supă, înghiţind, după aceea, şi porţia de şampanie, Marie Goesler şi lady Glencora îl părăsiră, lăsându-l în grija bătrânei infirmiere, cu boneta scrobită pe cap.

— Mi se pare că ţi-a şoptit ceva extrem de „galant, o iscodi gazda, de îndată ce rămaseră singure.

— Într-adevăr, încuviinţă Marie.

— Iar tu sper că i-ai răspuns cu înţelegerea cuvenită.

— Am încercat…

— Sunt sigură că ai şi izbutit. Sărmanul bătrân! Dacă i-ai fi împlinit voia, mă întrebam, oare afecţiunea lui dura până acum?

— Categoric nu, lady Glen. Nu mai ţinea la mine pentru că şi-ar fi dat seama de răul ce i l-am făcut.

— Pe cuvântul meu de onoare, cred că eşti cea mai înţeleaptă femeie din câte am cunoscut. Şi cea mai discretă, în acelaşi timp. Bine ar fi fost să-ţi semăn şi eu! declară prietena eu un oftat.

— Dar nu eşti cu nimic mai prejos, o asigură Marie Goesler.

— Mi-o spui tot din înţelepciune. Însă oricum aş fi, asta sunt. Unele fiinţe cad ca pisicile – mereu în picioare.

Pe când tu nu cazi niciodată. Altele se prăvălesc aproape să-şi frângă oasele, deşi nu fiindcă s-ar fi făcut vinovate de cine ştie ce mari greşeli. Gândeşte-te la biata lady Laura.

— Într-adevăr, e tare nenorocită.

— Presupun că nu-i o scorneală ce-am aflat despre domnul Kennedy. Probabil eşti şi tu la curent, de vreme ce se vorbeşte în Londra.

— N-am auzit nimic, răspunse amica.

— De câte ori stau la Matching, Barrington Erle mă informează în scris de tot ce se întâmplă. El m-a înştiinţat şi de astă dată despre năzbâtia lui Kennedy. Se pare că a tras cu pistolul în Phineas Finn.

— În Phineas Finn! repetă doamna Max înfiorată.

— Aşa mi-a scris Barrington. Şi uite cum s-a întâmplat. Domnul Finn s-a dus să îl vadă. Pe Kennedy la un ştiu care hotel londonez. Ce anume au discutat, nimeni n-are habar. Doar atâta se ştie că moşierul, cuprins de o gelozie feroce, a tras un glonte în vizitator.

— Şi l-a rănit? o întrebă cealaltă şi mai înspăiân în tată.

— Se zice că nu. Domnul Finn se numără printre irlandezii ocrotiţi de noroc sau de cine ştie ce zeitate. Cartuşul i-a mângâiat favoriţii fără să-i perforeze capul.

— Şi ce a urmat cu Kennedy?

— Nimic, după câte am fost informată. Nu s-a chemat poliţia şi s-a întors netulburat acasă, de parcă ar exista un edict special care-l pune la adăpost pe orice bărbat care încearcă să ucidă amantul soţiei.

— Numai că Phineas Finn nu e amantul Laurei Kennedy, protestă Marie Goesler cu gravitate.

— Ei vezi, asta ar crea mari greutăţi legii la care mă referream, fiindcă cine poate să precizeze care trăieşte şi care nu cu nevasta vizată?

— În cazul lor, nu cred că se pot suspecta legături

vinovate, susţinu Marie.

*

— Un lucru e cert: au fost întotdeauna împreună. Cât despre natura legăturii, se prea poate să fi fost doar platonică. Aşa cum se întâmplă de multe ori. Şi mai ales când la mijloc este o femeie ca lady Laura. Dumnezeule mare, pentru ea sunt gata să depun garanţie... Dar ia povesteşte-mi, ce ţi-a spus ducele?

— Mi-a cerut să-l sărut.

— Dragul de el! se înduioşă lady Glencora. Când nu eşti aici, vorbeşte numai de tine, şi sunt convinsă că n-ar fi murit împăcat dacă nu te vedea. Mă îndoiesc să fi iubit vreo altă femeie atât de mult ca pe tine. Şi acum, draga mea, ar fi bine să-ţi iei un scurt răgaz de odihnă, deoarece la şapte cinăm. Nu vor fi musafiri, afară de Sir Omicron Pie şi ceilalţi doi nepoţi ai ducelui, pe care, apropo, nu a vrut să-i primească. Dorea şi bătrâna lady Hartletop să vină încoace.

— Şi n-ai fi avut chef de ea?

— Nici s-o refuz n-aş fi îndrăznit. Însă când i-am spus ducelui, mi-a zis să n-o prindă pe aici, şi m-a pus să-i scriu că se simte grozav de slăbit şi nu primeşte decât strict rubedeniile. Ca pe urmă să-mi ceară să telegrafiez după tine... Ce Dumnezeu o să facem dacă ne trezim cu Lady Hartletop în prag? Nu-ţi pot spune cât. Mi-e de frică. Dar ştii ceva? De-o fi să apară, am să te ascund pe undeva, cât mai departe de ochii ei.

În următoarele două, trei zile, starea ducelui niciun se amelioră, niciun se înrăutăţi simţitor. În presă continuau să apară buletine de sănătate, deşi cei de la Matching nu ştiau pe ce căi ajung la redacţii. Sir Omicron Pie – ieşit la pensie şi, deci, în stare să-şi consacre tot timpul îngrijirii mult îndrăgitului pacient – susţinea că nu el trimitea ştirile, din moment ce nu primise încuviinţarea familiei. El

avea datoria doar s-o anunţe pe lady Glencora cum îi merge bolnavului. Şi atât. Aşa că în fiece dimineaţă se înfăţişa înaintea ei, repetând cam acelaşi lucru, în formulări diferite. „E o chestiune de zile”; sau: „În curând scânteia vieţii îşi va lua zborul”.

Plantagenet Palliser venise de trei zile la Matching, reclamat de starea unchiului său pe care îl vizita zilnic, dimineaţa şi după-masa, deşi fără să-şi adreseze niciunul măcar un cuvânt pe deasupra şabloanelor. Totul era o Simplă formalitate care, odată sfârşită, îi dădea putinţă nepotului să se închidă în birou, împreună eu secretarul şi să-şi continue fabuloasele calcule cu privire la sistemul zecimal. Trudea din greu şi fără perspectiva vreunor rezultate fie şi peste ani.

Pentru el moartea ducelui era o lovitură cumplită, deoarece îl obliga să renunţe la cârma finanţelor. Şi această dregătorie însemna incomparabil mai mult decât a fi duce de Omnium. Nici lady Glencora nu tânjea cine ştie cât după titlul acesta. Îl dorise doar pentru fiul ei, pe care visa să-l vadă la Eton, ca lord Silverbridge.

În a treia dimineaţă de la sosirea. Mariei Max Goesler, pe când îşi veghea prietenul, stându-i alături şi ţinându-l de mână, acesta o întrebă, pe neaşteptate.

— Nu ai fost de curând invitată la conacul lordului Chiltern?

— Ba da, răspunse ea, după o privire schimbată cu lady Glencora – şi ea prezentă în cameră.

— Eşti în relaţii de prietenie cu lordul Chiltern? urmă ducele.

— I-am cunoscut soţia înainte de a se căsători.

— De ce îmi tot scrie acest om. Despre un ştiu care păduri? i. Se boci moşneagul, mai să izbucnească în lacrimi. Habar n-am cine e lordul Chiltern… şi totuşi, mă pisează cu pădurile lui. Tare-aş vrea să nu îmi mai scrie…

— El nu. Ştie că sunteţi bolnav, încercă Marie să-l scuze pe Chiltern. Şi fiindcă aţi adus vorba de asta, aş vrea să vă spun că i-am făgăduit să discut chestiunea cu lady Glencora. Necazul lui mare este că se otrăvesc vulpile în pădurile Trumpeton. Sau cel puţin aşa mi s-a plâns.

— Nu cred o, iotă din ce ţi-a zis, se scânci ducele şi mai tare. Nimeni n-ar otrăvi vulpi pe latifundiile mele. Te-aş ruga să vezi tu de asta, Glencora. Plantagenet nu se ocupă de nimic... niciodată. Dar să nu. Mai îmi scrie Chiltern. S-ar cuveni să ştie că nu se cade să-mi trimită corespondenţa direct... că nu admit aşa. Ceva de la nimeni... De ce nu se adresează, lui Fothergill? îşi continuă văicăreala; după care începu să se smiorcăie efectiv.

— Am să pun eu lucrurile la punct, se obligă lady Glencora.

— Tare te-aş ruga să o faci... fiindcă nu-mi cade bine s-aud că primesc reclamaţii că au pierit vulpile, se tângui bâtrmul. Iar Plantagenet nu se îngrijeşte niciodată de un lucru...

Ca de obicei, lady Glencora nu-l contrazise pe unchi apăi indu-i nepotul. Încetase de mult să-i mai ţină parte când i se aduceau astfel de acuzaţii. Iar în cazul de faţă, ar fi fost absurd să-l asigure că Plantagenet va interveni. Doar nu avea să îşi piardă o fărâmă din timpul său preţios ca să vadă de vulpi.

În cea de a patra zi, se produse dezastrul de care se temuse lady Glencora. În timp ce şedea la şuetă cu Marie în micul ei salonaş, valetul o anunţă că tocmai descinsese dintr-o trăsură lady Hartletop.

— Deci tot n-am scăpat de ce mi-era frică, izbucni ea cu ciudă, plesnind cu palma în măsuţa din faţă. Şi, ca să-i fie şi mai mare necazul, nedorita doamnă ajunse în salon mai înainte ca Marie Goesler să evadeze, astfel că cele două se încrucişară în uşă.

Impunătoarea marchiză de Hartletop – o bătrână voinică, mai apropiată de şaptezeci de ani decât de şaizeci şi cinci – fusese o perioadă îndelungă iubita Alteţei Sale Ducele de Omnium. Asta se petrecuse de multişor, încât în vremea din urmă nu-l prea văzuse. Însă auzise ceva despre Marie Goesler şi, cu toate că nu o văzuse la faţă, dintr-o simplă ochire recunoscu în ea femeia rivală. Un al şaselea simţ îi. Spunea că bruneta cu buclişoare ca de tăciune era marea prietenă a fostului ei amor. Trebuie spus că, de un timp încoace, făloasa marchiză se cam clătina pe picioare. Totuşi, când trecu pe lângă detestabila venetică – fiindcă aflase că nu e nici englezoaică – păşi ţanţoş deşi cu un mers cam de raţă.

Lady Hartletop era o femeie curajoasă şi poate nu lipsită de inimă, pentru că altminteri, n-ar fi bătut o cale aşa lungă, după scrisoarea trimisă de lady Glencora.

— Scumpă doamnă, îi zise aceasta încurcată, îmi pare grozav de rău de zadarnica osteneală pe care v-aţi dat-o…

— Trebuie să îl văd, fie ce-ar fi, îi ripostă vizitatoarea cu hotărâre. Observând-o cât era de pornită, cealaltă îşi împreună mâinile în chip dezaprobator. Oricine s-ar opune, insist să îl văd, continuă musafira.

— Sir Omicron a interzis tuturor să mai intre la dânsul…

— Nu ştiu ce o fi spus doctorul, dar eu nu plec până nu-l văi. Cine era doamna din uşă?

— O prietenă a mea, răspunse lady Glencora trăgând aer în piept.

— Era a… madame Max…

— Aşa se numeşte, lady Hartletop. Şi mi-este prietena cea mai apropiată.

— Ea îl vizitează pe duce?

Arătându-se înfricată de ideea acestei vizite, în fond

lady Glencora îşi divulgase teama pe care i-o inspira lady Hartletop. Iar teama se prefăcuse în groază, amestecată cu neputinţă, la anunţarea sosirii ei. Totuşi acum»

când se vedea astfel interogată, se scutură de sentimentele dinainte, hotărând să fie vitează. Nimic pe lume n-o va sili să-i permită intrarea la muribund, şi niciun va şovăi să-i răspundă cinstit la întrebarea din urmă.

— Doamna Goesler îl vede pe duce.

— Va să zică aşa, iar eu nu am voie! se răţoi bătrâna cu indignare.

— Îmi pare rău, lady Hartletop, dar ce pot să fac? Bolnavul e obişnuit cu prezenţa amicei mele, încât nu-l tulbură cu nimic. E logic şi de înţeles, nu?

— Nici eu n-am să-l tulbur.

— Aşa ceva este imposibil. Simplul fapt că v-ar şti în conac i-ar produce o stare de mare agitaţie. De aceea nu îmi pot asuma răspunderea de a-l anunţa că aţi venit.

În faţa refuzului categoric, bătrâna se trânti pe o sofa şi începu să bocească.

— Îl cunosc de patruzeci de ani şi mai bine, îngăimă printre lacrimile ce-o gâtuiau.

Lady Glencora o privi cu inima strânsă, fiindcă de felul ei era miloasă şi bună, dar în privinţa hotărârii ce-o luase, rămase absolut neclintită. Şi de fapt, nu avea sens să mai oscileze, de vreme ce însuşi bolnavul îi declarase că nu acceptă pe nimeni în preajmă, afară de ea, de Plantagenet şi Marie Goesler.

A urmat o seară oribilă pentru toţi câţi erau la Matching – cu excepţia ducelui, care nici n-a mai apucat să afle despre venirea marchizei. Biata bătrână nu putea fi expediată în aceeaşi după amiază, aşa că se văzu nevoită să fie părtaşă la cina familiei. Prevenit de soţie să nu pomenească nimic despre unchi, Palliser a fost scutit şi de neplăcerea unui eventual dialog cu marchiza pe această

temă, tratând-o, în consecinţă, ca pe un musafir ivit întâmplător la masă. Punctul nevralgic îl constitui, însă, prezenţa doamnei Goesler. Marie voise să nu apară deloc, dar se împotrivise Glencora.

— Te-a văzut, draga mea, şi m-a întrebat despre tine. Or ascunzându-te, îi dai apă la moară ca să spună cine ştie ce comedii de tine.

Drept urmare, Marie se îmbrăcase şi coborâse în sufragerie. Iar odată venită, se impuneau prezentările de rigoare. La care marchiza se comportă lamentabil. Afişând o grandomanie de-a dreptul rizibilă, îşi încreţi gura, îşi lungi faţa, schiţă o reverenţă anchilozată şi, fără un cuvânt, întoarse spatele doamnei Goesler. La sfârşitul mesei, se înghesui lângă gazdă, şuşotindu-i tot soiul de povestiri în legătură cu ducele. Înainte de a se Retrage, mai făcu o ultimă tentativă de a pătrunde la venerabilul suferind măcar a doua zi dimineaţă.

— Interveniţi pe lângă Sir Omicron, aci, de faţă cu noi, şi poate obţineţi permisiunea, îi replică lady Glencora.

Dar marchiza era prea îngâmfată ca să se plece, cu rugăminţi, în faţa măruntului doctor – care, în treacăt fie adăugat, ar fi cântat în struna stăpânei. A doua zi dimineaţă, Marie nu apăru la micul dejun, iar la orele unsprezece, lady Hartletop s-a suit din nou în trăsură şi a plecat. Se ostenise, îndurase umilinţe şi suferise o cruntă decepţie – şi toate numai din dragoste. Fălcoasă, latăşi burduhăită la faţă, cu dublă1 bărbie şi cu mustăţi, biata marchiză era exclus să întruchipeze imaginea femeii sentimentale. Dar lăsând de o parte, aspectul ingrat, sentimentalismul şi mersul de raţă uneori se împacă. Amintirea celor patru decenii o împinsese la disperata ei tentativă. Trebuia să-l mai vadă o dată. Cu gândul acesta venise şi hotărâtă să-l împlinească. Dar fiindcă nu izbutise, ceva se surpase într-însa. Bărbaţii iubesc până în ultima

clipă a vieţii, dar iubesc ce e proaspăt şi nou. Dragostea de femeie poate trăi şi numai din amintiri, ancorându-se chiar şi de senectute şi urâţenie.

— Uff, ce mai episod a fost şi ăsta! răsuflă lady Glencora uşurată după plecarea nepoftitei marchize. E ciudat, însă, cum lucrurile care te îngrozesc, în realitate sunt infinit mai puţin complicate. Îngheţasem de-a binelea când mi s-a spus că a sosit. Şi totuşi, am scos-o la capăt fără să plătească nimeni un bir prea mare.

Trecuse o săptămână, şi ducele tot mai trăia, însă atât de scăzut în puteri, încât nu mai putea fi mutat dintr-o încăpere în alta. Rămase, deci, numai în dormitor şi în pat „ţinându-şi deasupra păturii mâna pe care Marie Goesler, care-l veghea ceasuri de-a rândul, i-o acoperea cu a ei. Vorbeau mai rar şi mult mai puţin. Într-una din zile, scânci din nou ceva despre pădurile Trumpeton şi de scrisorile lordului Chiltern, plângându-se de nepăsarea nepotului. În rest, părea scutit de suferinţe şi netemător de clipa supremului exod. La un moment dat se chemă şi un preot, care-i dădu cuvenita împărtăşanie. Ducele o înghiţi – la fel ca şampania prescrisă de medic sau cele câteva linguri de supă servite de bătrâna infirmieră cu boneta scrobită – deşi e îndoielnic că în sinea lui ci-edea în primul leac mai mult decât în celelalte. Era conştient că trăise mult şi acum trebuia să sfârşească. Cât despre ce urma, nu îşi făcea iluzii, dar nici nu-l umplea de spaimă. Era susţinut de o încredere inconştientă în bine şi în divinitatea care-l menise să fie ceea ce fusese.

— Mai am foarte puţin, Marie, şuşoti într-una din seri şi, drept răspuns, prietena de alături îi strânse mâna mai tare.

Ce rost ar fi avut să-l încurajeze, să-l mintă vorbindu-i despre o posibilă revenire, când ştiau deopotrivă că aşa ceva era imposibil.

— A fost o mare mângâiere că te-am cunoscut, Marie, îi şopti după o pauză.

— O, nu! protestă ea.

— Ba da, stărui oi glas stins. Numai că aş fi vrut să te întâlnesc mai devreme. Faţă de tine aş fi putut să vorbesc despre lucruri pe care nu le-am pomenit nimănui. De pildă, pentru ce m-am născut eu să fiu duce, iar altul să devină lacheu?

— Fiindcă Atotputernicul Dumnezeu a rânduit asemeni deosebiri.

— Totuşi, parcă nu-s mulţumit de ce am înfăptuit. Deşi am încercat să fac mai mult... am încercat, crede-mă...

— Aţi trăit după cum se cuvine s-o facă un mare aristocrat, îl linişti Marie. Şi-i etală o întreagă teorie în această privinţă, deşi în sinea ei socotea o vină de moarte ca un om să trăiască în trândăvia acestui aristocrat.

Deci se poate pe drept cuvânt spune că fondul ei dovedea mai multă nobleţe decât al Alteţei Sale Ducele de Omnium.

CAPITOLUL XXVI

TESTAMENTUL DUCELUI

ÎN CEA DE A NOUA ZI de la sosirea doamnei Goesler, bătrânul închise ochii, iar lady Glencora Palliser deveni ducesă de Omnium. Incontestabil, pentru Plantagenet Palliser prefacerea survenită avea implicaţii mult mai complexe decât pentru soţia sa. La drept vorbind, niciun se poate concepe o răsturnare mai radicală decât aceea trăită de el. Din punct de vedere al rangului social, se vedea dintr-odată înălţat pe treapta cea mai înaltă. În acelaşi, timp intrase în posesia unei averi aproape nelimitate, precum şi a multor distincţii şi grade onorifice pe care le avusese înaintaşul. Iar la toate acestea, se adăugau influenţa sporită, şi onoruri, de asemeni crescute.

Însă, lucru de necrezut, Plantagenet Palliser privea această mărire la fel de nepăsător ca un zeu – sau ca

O bucată de lemn. Unchiul murise; dar la o vârstă foarte înaintată, aşa că durerea pricinuită era moderată în proporţii. De îndată ce trupul neînsufleţit al bătrânului avea să fie depus în cripta, familiei, deja castelul Gatherum, devenea pentru toţi Duce de Omnium. Şi, în consecinţă, i se retrăgea calitatea de membru în Camera Comunelor. Era unica pierdere pe lângă uriaşele avantaje pe care le dobândise. Dar în lumina ei – şi doar a ei – contempla actuala poziţie. Pentru răposatul său unchi, a fi Duce de Omnium însemnase împlinirea supremă. Pentru Plantagenet Palliser însemna mai puţin decât zero. De când se ştia se învârtise doar printre aristocraţi. Încărcaţi cu titluri pompoase, pe care el nu le avusese, însă fiind totdeauna privit ea egal, distincţia rangului îl preocupase atât de puţin, încât, cu vremea, încetase de a-i acorda importanţă. În aceleaşi cercuri simandicoase, se deprinsese şi cu întâietatea prescrisă de etichetă, potrivit căreia cei mai sus-puşi sunt mereu primii, pe la recepţii sau diferite festinuri. Faptul nu-l deranjase nicicând, iar ea ministru al finanţelor, nu o dată o luase el înaintea persoanelor mai cu blazon. Ca Duce de Omnium

I se consfinţea dreptul de a fi pretutindeni în frunte. Dar ce-l Interesa acest moft? Sau cu ce-l încălzea? Şi de: „k a să cumpănească mai bine, în asta consta supremul avantaj dobândit. Adică în nimic. Poate soţia lui va fi încântată de unele privilegii, deşi nu era deloc imposibil ca şi. Ea să se despartă cu inima strânsă de libertăţile pe care le avusese ca lady Glencora. Dar oricare va fi reacţia consoartei sale faţă de schimbarea ivită, pe el pur şi simplu îl năruise moralmente. Prin înclinaţiile înnăscute şi prepriile-i silinţe îşi câştigase o poziţie deosebită în Regatul-unit, ea tocmai această poziţie să fie incompatibilă

cu rangul pe care trebuia să-l accepte! Această înălţare silită îi cerea totodată o renunţare care-l umplea de mâhnire. Dar nu arăta nimănui ce simţea.

— Presupun că trebuie să renunţi la finanţe, îi spuse Glencora. La care dădu doar din cap aprobativ, fără a rosti un răspuns. Fiindcă până şi ei îi venise greu să explice adevărata-i stare morală.

Se prea poate ca însăşi soţia sa să-i fi ascuns anumite regrete, nu cu privire la ridicarea în rang, fiindcă aceasta o măgulea, ci legate de faptul că îşi părăsea numele. Ca lady Glencora îşi clădise o reputaţie, pe care putea să o piardă ori să se întoarcă împotrivă-i ca Ducesă de Omnium. Căci faima este o. Hârcă plină de toane, mai nestatornică decât însăşi zeiţa norocului, care te mângâie, te dezmiardă ori îi sare ţandăra şi te părăseşte din te miri ce nimicuri.

Ca lady Glencora era pretutindeni ştiută, făcuse tot ce i se năzărise, nu-şi refuzase nimic. Lumea în care trăise îi admisese ideile originale şi o aşezase pe un soclu de pe care, ca lady Glencora, nimic nu putea s-o răstoarne. Or, ca ducesă de Omnium, nu era deloc sigură că piedestalul avea să-i mai corespundă. Trebuia, prin urmare, să o ia de la capăt, iar asemenea începuturi erau primejdioase. Până acum – şi tot ca lady Glencora – se luase la întrecere cu cele mai reputate familii, disputându-şi supremaţia în petreceri şi mondenităţi, şi chiar dacă rezultatul final îi fusese net în favoare, nu-şi atrăşese antipatii şi invidii. Ci tocmai opusul. Îşi crease o popularitate imensă. Aşa cum singură o recunoştea afirmând: „Numai în două case distinse din Londra nu am pus niciodată piciorul 1. Fireşte acel „niciodată” nu trebuia luat *ad-litteram*, la fel ca şi cifra ce-o indicase. Dar ceva adevăr exista în aproximaţia făcută. Or, ca Ducesă de Omnium, probabil nu-i era permis să se vânture aşa mult. Deci, adio libertăţii de a merge unde poftea; adio micilor răutăţi şi excentricităţii în care

se complăcuse! De aci înainte trebuia să imite

— Cel puţin într-o oarecare măsură – comportarea altor ducese.

— Dragul şi bietul bătrân! oftase de faţă cu Marie. Bine ar fi fost s-o mai ducă o vreme!

În acea perioadă se aflau numai de la Matching, Palliser împreună cu verii săi fiind plecaţi la castelul Gatherum, unde urmau să aibă loc funeraliile proaspătului defunct.

— Cred că nici el nu-şi mai dorea să trăiască, presupuse doamna MacGoesler.

— Cine poate să ştie? murmură prietena dusă pe gânduri. Atâta vreme cât poţi să-ţi priveşti viitorul, e greu de spus ce simte fiecare din noi. Oricum, răposatul s-a bucurat fantastic de viaţă.

— Nu şi în ultimul an, o corectă cealaltă. X

— Ba cred că da, susţinu Glencora. Era fericit că, te are alături, şi vădea interes pentru toate. Mai ţii minte cât de mult l-a. Preocupat povestea cu lady Eustace şi diamantele ei? Când l-am cunoscut eu, prea se considera deasupra celorlalţi muritori ca să-i reţină atenţia faptele pământeşti. Se credea semizeu…

— Poate chiar era plămădit altfel decât cei dimprejur, şi nu era doar o simplă idee…

— E posibil, conveni lady Glen. Dar a avut tăria şi suficienta înţelepciune să-şi dea seama la timp că grandoarea lui se certa cu existenţa de toate zilele. Pe măsură ce-a îmbătrânit, şi-a pierdut morga, coborându-se până şi la bârfe mărunte. Iar această umanizare sunt sigură că l-a făcut să trăiască mai fericit.

— Şi-a arătat slăbiciunea de om şi prin conduita faţă de mine, observă Marie şi chicoti.

— Nu prin faptul că te-a plăcut şi-ţi căuta compania, ci prin dorinţa de a te lua de soţie, o corectă amica. Stau şi

mă întreb câteodată oare ce-i îndruga unei femei ca lady Hartletop? Povestea lor a început când era în plină grandoare, aşa că nu catadicsea să-mi împărtăşească prea multe. Pe atunci îl socoteam dur, dar astăzi cred că îşi juca numai rolul. Îl botezasem Dalai Lama, şi aşa a rămas până la naşterea fiului meu, Planty. Apropo, de aci înainte am de gând să-i spun Silverbridge şi nu Planty.

— Ca mamă, i-aş lăsa pe alţii să facă uz de acest nume, o sfătui doamna Goesler.

— Am glumit, draga mea. Fii pe pace. Însă lumea din jur cu siguranţă i se va adresa astfel, şi s-ar putea să şi-o ia în cap. Oare ce o să devină în societate? Un Dalai Lama sau un ministru reputat şi iubit?! Natural nu există poziţii mai opuse ca cele două. Şi în ce îl priveşte pe Plantagenet, el nu pune preţ decât pe însuşirile de politician şi de om de stat pe care le are. Nicidecum pe rangul aristocratic. În vreme ce răposatul său unchi nutrea concepţii diametral opuse. De pildă, când hoinărea prin Piccadilly, era convins că înfrumuseţează privelişte a prin simpla-i prezenţă, şi nu făcea niciun pas fără a fi conştient că toţi pietonii îl urmăresc, şoptind între ei: „Uite Alteţa Sa Ducele de Omnium!” Ceea ce nu i-ar trece o ui. Îi meu prin minte. În drumurile pe care le face, se consideră inferior şi măturătorilor de pe stradă. Nicăieri nu se simte în larg decât pe banca miniştrilor.

— Unde nu va mai sta, completă Marie.

— Aşa e, şi mi-e milă de el. Parcă ar fi un Othello, detronat şi dornic de răzbunare. I-am vorbit de prietenul tău, relatându-i necazurile cu pădurile Trumpeton, şi v m-a sfătuit să-i scriu domnului Fotbergill, lucru pe care-i voi face, deşi nu pe moment, deoarece îmi închipui că nu se cade unei ducese să st ocupe de vulpi, când fostul Duce de Omnium încă niciun a intrat în mormânt. Sunt teribil de curioasă ce-o fi cuprinzând testamentul. Pe mine, de fapt,

nu mă interesează nimic în afară de perle. După câte ştiu, bătrânul avea cea mai valoroasă colecţie de nestemate… care ţi-ar fi aparţinut, Marie, dacă primeai să-i devii soţie.

Rămăşiţele pământeşti ale ducelui s-au depus în cripta familiei, testamentul s-a desfăcut, iar Plantagenet Palliser a fost salutat ca Duce de Omnium de către personalul şi arendaşii adunaţi în marele hol al castelului Gatherum. Domnul Fothergill – principalul administrator al decedatului – se afla de asemeni prezent, smerit şi docil cum nu se mai poate, cu toate că, prin rolul ce-l deţinuse, nu o dată îl şicanase pe fostul Planty Pali. Dar asta se petrecuse în trecut, pe când astăzi urmaşul era titularul întregii averi, îşi lua în primire distincţiile şi coroana ducaia, devenind ţinta respectului şi veneraţiei a sute de oameni.

Numai că Planty nu era amator de osanale şi de veneraţie, şi de aceea ceremonialul înscăunării însemnă pentru el un supliciu, deşi martorii declarară pe urmă că fusese trufaş, distant şi chiar mai înfumurat decât unchiul său. În realitate, îi displăcuse atât de tare festivitatea şi se simţise aşa de stingher – tresărind la fiecare „Alteţă” adresată şi clipind cu nedumerire la orice elogiu – încât, ca să scape cumva de tortură, la un moment dat se Detaşase complet de ce. Se. Petrecea împrejur, adunându-şi atenţia asupra sistemului zecimal şi a modalităţii celei mai fericite de a transforma şilingul alcătuit din doisprezece penny, într-unul format doar din zece.

În această lumină privise Plantagenet Palliser solemnitatea ungerii sale ea duce, şi era gata să jure că nu se va împăca niciodată cu noua postură. Dar cu toată. Deprimarea ce-l stăpânea, nu-şi neglija nicio clipă îndatoririle, printre care şi aceea de a-i scrie soţiei sale. Şi astfel, în dimineaţa care urmă, lady Glencora – cum i se mai spunea încă la Matching – primi o seamă de noutăţi de

la Gatherum; însă una din de o întoarse pe dos.

Scrisoarea îi fusese înmânată în iatacul ei şi, după ce o citi, mai bine de un ceas nu se simţi în stare să dea ochii cu Marie. Vestea care o tulburase aşa de mult suna în Felul acesta:. „I-a lăsat moştenire doamnei Max Goes-Ier douăzeci de Mii de lire şi toate bijuteriile. În privinţa banilor nu am niciun fel de obiecţie* dar cu bijuteriile socotesc că nu a procedat, bine. Şi, nu pentru că m-ar afecta personal, căci în ochii mei nu preţuiesc nimic, ci fiindcă ştiu că tu le vei regreta, şi apoi o să clevetească şi lumea. Desigur, moştenitoarea va fi înştiinţată de executorii testamentari, însă cred că ar fi înţelept s-o vesteşti mai din vreme. Avocaţii îmi afirmă că nestematele ar valora o sumă uriaşă, dar eu m-am deprins de mult să nu cred în ce mi se spune. Întreaga colecţie. Se află aici, şi părerea mea este că doamna Goesler va trebui să trimită un specialist în vederea ambalării. Există de bună seamă şi un inventar, al cărui, duplicat va fi expediat titularei prin poştă, de îndată ce va fi întocmit”.

Pusă în faţa nevisatei întorsături, Glencora se simţi încolţită de invidie. Realmente îşi pizmuia prietena pentru faimoasa colecţie de perle, de briliante şi de smaralde, cu care se va făli în locul ei.

Totuşi, pe la amiază, când o văzu, nu lăsă prin nimic să transpară adevărata ei stare de spirit.

— Draga mea, să nu ne luăm cu alte fleacuri, ci să-ţi anunţ, mai întâi, ce noroc a dat peste tine, îi vorbi ea voioasă, călcându-şi pe inimă. Ia aruncă-ţi privirea pe aceste rânduri, dar citeşte numai până aici. Plantagenet se înşală spunând că voi regreta ce am pierdut. Adevărul e că nu mi-a părut deloc rău, o minţi cu desăvârşită candoare. De-o fi să râvnesc la o broşă sau un inel, mi le poate oricând cumpăra. Însă nu m-au atras niciodată bijuteriile, şi nici acum nu mă ispitesc. Cât despre bani, să nu ai nicio

grijă, după cum vezi că scrie şi Plantagenet.

Doamnă Goesler îşi aplecă ochii peste rândurile ce-i fuseseră indicate şi pe loc se roşi la faţă. Le parcurse pe încetul şi cu mare atenţie, iar la capătul lor, răma se câteva clipe tăcută, evident, căutând cuvintele nimerite pentru formularea unui răspuns.

— Ai face bine să trimiţi un angajat de la Garnett, îisugeră Glencora, referindu-se la un prestigios magazin de bijuterii londonez.

— Nu prea vad pentru ce, îi replică cealaltă.

— Fiindcă în asemenea împrejurări e necesar să fi precaut. Doar avem de-a Face cu o colecţie a cărei valoare încă niciun se ştie la cât se ridică. Se cunoaşte numai că, o perioadă destul de îndelungată, răposatul a investit în aceste bijuterii jumătate din veniturile pe care le avea.

De la tonul nepăsător şi voios, adoptat la început, Glencora alunecase fără de veste la unul aspru şi arţăgos, de care era conştientă şi, totuşi, nu putea să-l frâneze, chiar ştiind că-i trădează amărăciunea.

Marie Goesler se apropie de ea şi o mângâie cu mare blândeţe pe braţ.

— Îţi aminteşti de un inelaş cu un diamant negru

— Sau cred că era diamant – pe care-l purta? o întrebă aproape în şoaptă.

— Cum să-l uit când îl avea întotdeauna pe mână? îi ripostă Glencora morocănoasă.

— Ei bine, mi-ar plăcea să-l am, continuă Marie.

— Le vei avea pe toate. Doar vei primi întreaga colecţie.

— Eu îl vreau pe acela… de dragul mâinii ce l-a purtat. Iar cât priveşte restul, martor mi-e cerul că n-am să mă ating de niratic ce i-a aparţinut ducelui.

— Cum vine asta? Nu accepţi moştenirea? întrebă cealaltă stupefiată.

— Nicio nestemată, niciun inel, niciun şiling!

— Dar trebuie, căută prietena s-o forţeze de formă.

— Iartă-mă, dar nu văd cine sau ce m-ar putea obliga, zise Marie Goesler, zâmbind. Prin urmare, vei avea bunătatea să-i scrii domnului Palliser – sau, pardon, ducelui – spre a-l informa despre hotărârea ce-am. Luat-o?

— Aşa ceva n-am să fac, refuză Glencora.

— Atunci va trebui s-o fac eu. Astăzi, când mă întorc cu gândul la tot ce a fost, îmi dau seama că amintirile adunate în legătură cu ducele îmi vor lumina de-a pururea cugetul. Pe cât mi-a stat în puteri, m-am silit să-i aduc mângâiere, să fiu bună cu dânsul, şi pot afirma mulţumită că această prietenie nu mi-a întinat prin nimic conştiinţa. Or de-aş primi banii şi bijuteriile lui – sau mai degrabă ale voastre – aş mai putea să vorbesc astfel?

— Oricine acceptă ce i se lasă prin testament.

— Eu am să fiu o excepţie la regula generală, spuse Marie zâmbind din nou. Şi apoi nu crezi că amiciţia ce mi-o arăţi valorează mai mult decât toate nestematele care există în Londra?

— O vei avea în continuare, împreună cu moştenirea, îi făgădui lady Glencora, biruită de extraordinara purtare a prietenei. Vom rămâne la fel de apropiate, îşi întări ea promisiunea. Dar asta au înseamnă să dai eu piciorul bijuteriilor lăsate prin testament. Nimeni n-ar face una ca asta. Nici chiar regina.

— Eu nu sunt regină şi ca atare am obligaţia să mă port mai cu luare aminte. Deci nu voi lua nimic din ce mi-a lăsat ducele. Am cerut de alun obiect – inelul cu diamant – iar de-l capăt în dar din partea moştenitorilor săi, am să-l port toată viaţa. Ai să-i scrii domnului Palliser?

— Iartă-mă, dar nu pot, murmură Glencora covârşită.

— Atunci va trebui să-i scriu eu.

Şi astfel, din imensele bogăţii ce-i fuseseră hărăzite

de Ducele de Omnium, Marie Goesler se alese numai cu ineluşul purtat de el o viaţă întreagă.

CAPITOLUL XXVII

MÂNIA LUI SLIDE

DUMINICĂ DUPĂ AMIAZĂ, când Low pornise în căutarea domnului Pickering – vice-cancelarui înaltei Curţi de Justiţie – avu norocul să-l găsească acasă, unde putu să-i relateze pe îndelete mârşăvia pusă la cale de Kennedy şi de Slide. Legiuitorul se arătă plin de solicitudine, ascultându-l surâzător şi aprobându-l cu capul, iar la urmă îi declară că situaţia istorisită era cu adevărat ieşită din făgaşul comun, că după o prealabilă depoziţie, domnul Finn va obţine probabil pe loc dorita hotărâre judecătorească şi că natura neobişnuită a cazului justifica întru totul intervenţia la fel de neobişnuită a colegului său. Fireşte, rămâne sub semn de întrebare dacă acelaşi domn Pickering ar fi vădit aceeaşi bunăvoinţă într-un conflict Iscat între un oarecare Joseph Smith şi ginerele său, John Jones, în locul lordului Brentford şi al onorabilului Robert Kennedy, sau dacă cererea venită din partea unui avocat anonim precum Phineas ar fi fost rezolvată cu promptitudinea făgăduită domnului Low – coşcogeamite Consilier al Reginei, membru în Parlament şi cine ştie ce demnitar în justiţie într-un viitor nu prea îndepărtat.

Oricum, în primele ceasuri ale dimineţii de luni, Phineas şi dascălul său, asistaţi, se înţelege, de cancelarul Pickering, au răsfoit numărul proaspăt apărut al gazetei „People’s Banner”, constatând cu satisfacţie deplină că scrisoarea lui Kennedy nu fusese inclusă în cuprins, ceea ce dovedea justeţea raţionamentului făcut de bătrânul

Low. Scornind beneficii mai mari prin jonglarea lui Finn şi a familiei Siandish – pe care-i avea la mână – decât prin tipărirea unei declaraţii calomnioase, editorul preferase s-o mai ţină în sertar încă douăzeci şi patru de

ore, chiar dacă nu primise făgăduita veste din partea lui. Phineas. Între timp, acesta depusesecuvenita mărturie sub jurământ, într-o cămăruţă sordidă „în Spatele biroului domnului Pickering, astfel că, după orele zece, documentul cerut era gata semnat şi vădea atâta stricteţe, încât orice abatere atrăgea după sine nu numai simpla penalizare a gazetarului şi a redacţiei, ci însăşi desfiinţarea gazetei.

Se ştie că ziariştii, în genere, sunt nesupuşi, îndărătnici, trufaşi, o speţă de oameni care se conduc după capul lor şi prea puţin după ideile altora, lipsiţi de teama ori de respectul pe care unele lucruri le inspiră semenilor de rând. Cu toate astea, o hotărâre emisă de înalta Curte a Justiţiei îl îngheţa şi pe cel mai cutezător dintre ei.

Pe la ceasul amiezii, interdicţia aprobată de vicecancelarul Pickering a fost depusă la redacţia ziarului „People's Banner", situată în Aleea. Quartpot, din Fleet Street.

Aceasta se petrecea pe data de întâi martie, exact când nobilul muribund de la Matching aştepta cu răsuflarea la gură sosirea prietenei sale. Pentru Phineas fusese o dimineaţă extrem de agitată, căci după formalitatea îndeplinită la Lincoln's Inn – sediul domnului Pickering – se repezise în strada Judd, ca să afle în ce stare se mai găsea descreieratul care încercase să-l lichideze, iar de acolo fugise la Parlament, unde avea întrunire. La hotelul Macpherson dădu peste vărul domnului Kennedy, venit să-şi conducă rubedenia înapoi la conac, după afirmaţiile sale. Despre isprava din ziua trecută nu se suflase o vorbă poliţiei, ca şi când moşierul nu ar fi tras cu pistolul* ci doar zvârlise cu o perie de haine în capul vizitatorului.

Evident, urmele neizbutitului atentat dăinuiau încă. Uşa camerei era perforată la o înălţime de aproximativ un metru şi nouăzeci, iar din arma subtilizată de Macpherson

la întoarcerea de la biserică şi în aceeaşi seară predată rudei clientului, lipsea un cartuş. Dar aceste dovezi erau inutile, deoarece Phineas nu intenţiona să le folosească. Şi cu atât mai puţin cei din clanul lui Kennedy.

Interdicţia dispusă de vice-cancelarul Pickering ajunsese la redacţie în junii amiezii, însă gazetarul avea s-o descopere după câteva ceasuri, când se prezenta la serviciu, De obicei apărea la orele trei, lucra până la cinci.

apoi se făcea nevăzut până seara la nouă, când se aştern ea iar pe treabă, pregătind apariţia numărului de dimineaţă până la ceasuri foarte târzii. Duminică noaptea plecase furios către casă, deoarece nu primise nicio ştire din partea lui Finn, deşi îi dăduse asigurări în sensul acesta. Până a doua zi mai trecuse însă paraponul, ca după amiază, în drum de la locuinţa sa, din suburbia Camden Town şi până în Fleet Street, să-şi repete întruna că va găsi la birou mult aşteptatele noutăţi. Pentru el aveau o importanţă vitală, ca însăşi scrisoarea la care se refereau, întrucât publicarea ei va constitui o mare surpriză şi, ca atare, se va bucura de atenţia tuturor. Atât de multe erau binefacerile aduse de acest mesaj, încât o gazetă ca „People’s Banner” nici că putea să nădăjduiască într-un noroc mai fantastic. Apărând ca document inedit în coloanele sale, scrisoarea cu siguranţă avea să fie reeditată de fiecare ziar londonez, plus de alte sute în provincie, toate menţionând amănuntul că fusese culeasă din paginile cotidianului „People’s Banner”.

Într-adevăr Kennedy adresase misiva sa editorului de la „People’s Banner”, dar nu cerându-i s-o difuzeze la asemenea scară. Ţinta lui fusese cu totul alta. Şi se cunoaşte. Însă, odată ce jalba încăpuse pe mâinile unui Slide, căpătase meniri nevisate. Din capul locului întrevăzu. Se în ea o sursă de inspiraţie pentru nenumărate articole de fond, şi toate în aşa fel plăsmuite,

ca să încânte publicul cititor. Apoi tonul de înaltă virtute pe care-l va imprima prelucrărilor, avea să slujească întregii naţiuni britanice, de la matroana fiecărei familii, până la marii prelaţi. Planul era măreţ şi plin de făgăduinţe. Totuşi îl amânase în speranţa unor avantaje suplimentare, obţinute prin tratative directe eu persoanele implicate.

Şi iată ce calcule îşi făcuse. Dacă izbutea să împace doi soţi cu poziţii aşa de marcante, ca parlamentarul Kennedy şi fiica lordului Brentford – ori măcar să se evidenţieze în mediaţia încercată; şi, dacă, în acelaşi timp, reuşea să-i convingă pe Brentford şi pe tânărul deputat irlandez că numai în interesul lor ocolise publicarea scrisorii, cota profiturilor se putea majora. Ce e drept, noua tactică i se părea mai confuză decât prima, însă mult mai ispititoare ca beneficii. Şi de aceea o adoptase, comiţând o gravă eroare, pe care avea s-o descopere abia la sosirea în redacţie.

— M-a. Căutat Phineas Finn? se interesă de cum păşi în biroul său minuscul, aidoma unei cuşti de sticlă.

De jur-împrejur zăceau şpalturi de articole vechi şi bruioanele altora ce urmau să apară, formând la un loc o harababură de nedescris, în care numai un om cu experienţa lui se putea descurca. La întrebare i se răspunse ea domnul Finn nu se arătase la faţă. Drept care începu să prefire corespondenţa, în căutarea unui mesaj din partea neparolistului deputat, ca în locul lui să găsească interdicţia cancelarului Pickering. A spune că descoperirea l-a lăsat consternat, ar fi o exprimare prea ştearsă în comparaţie cu reacţia sa.

Fusese tras pe sfoară, vândut, jefuit de nemernicul fariseu irlandez pe mâinile căruia se dăduse cu încrederea naturii sale candide şi cu inima lui deschisă! Fusese trădat în modul cel mai abject! Deşi „abject” i se părea un atribut prea debil pentru ticăloşia săvârşită de-Phineas.

Indignarea şi furia sa nit” cunoşteau margini, ceea ce, oarecum, era de înţeles deoarece, cu cât un om este mai puternic, mai puţin expus nedreptăţilor, dar mai investit cu autoritatea de a le pricinui altora, cu atât resimte mai tare înţepăturile pe propria-i piele şi rămâne mai uluit când cineva îl face să sufere. Se ştie că jurnaliştii se joacă zilnic cu numele semenilor, pe care nu şovăie să le terfelească, împroşcându-le cu tot soiul de invective. Dar ia să fie unul din ei atacat – chiar fără să i se dea numele – imediat se şi gândeşte cum să dezlănţuie trăsnetele şi tunetele asupra ofensatorului. Iar dacă i se pun la îndoială purtarea, cinstea, judecata, veracitatea informaţiilor sau măcar consecvenţa, trăsnetele şi tunetele încep să şi curgă – deşi nu din ceruri. Că Slide se gândea de pe atunci la pedepsirea lui Phineas, nu exista niciun dubiu, atât doar că nu întrevedea deocamdată în ce chip va declanşa lovitura de trăsnet.

Citi hârtia oficială de câteva ori la rând şi, pe măsură ce-i revăzu conţinutul, îşi dădu seama de severitatea penalizărilor prevăzute şi de imposibilitatea de a le nesocoti. Dar poate îi rămânea o portiţă să folosească informaţiile furnizate de Kennedy împotriva soţiei, a lui Phineas şi a lordului Brentford, şicanându-i după pofta inimii lui, fără să tipărească scrisoarea?!

Publicarea ei niciun mai intra în discuţie. Oricât de îndărătnic sau de viteaz va fi editorul, în faţa justiţiei trebuia să se plece deoarece consecinţele atrase prin neascultare erau mult mai grave şi mai neplăcute pentru instituţia la care lucra decât pentru el, ca persoană particulară. Prin urmare nu cochetă nicio clipă» cu gândul

să se ia de piept cu forul ce dispusese interdicţia. Însă a renunţa la o răfuială cu Finn i se părea peste poate. Şi ca o încununare a necazului peste care dăduse, mai veni

şi un coleg cu o ştire apărută într-un jurnal matinal, în legătură cu atentatul lui Kennedy împotriva lui Finn. Nu se menţionau nume, dar pentru Slide, reieşeau limpede din cuprins, care suna după cum urmează:

„Potrivit unui zvon ce ne-a parvenit la redacţie, un actual deputat, aflat în după amiaza de ieri la un hotel londonez unde se dusese să viziteze pe un onorabil membru din fostul guvern, a fost împuşcat de acesta. Dacă rumoarea este întemeiată sau nu, încă un s-a putut stabili şi, în consecinţă, ne abţinem să precizăm numele celor implicaţi. Din informaţiile primite, gentilomul care s-a folosit de pistol nu este în depline facultăţi mintale. Oricum, cartuşul nu şi-a nimerit ţinta.

Ce cruzime ca o astfel de Informaţie să ajungă în mâinile unui rival, în loc să beneficieze de ea ziarul „People’s Banner”! îşi zise Slide cu năduf. Şi ce păcat că glonţul nu nimerise unde ar fi trebuit!

Indiscutabil, ştirea se referea la Phineas Finn şi la Kennedy! Finn – „actual deputat” – fusese trimis de el însuşi la Kennedy – „un onorabil membru din fostul guvern11 – care trăsese\. „la un hotel londonez11. Până aici totul se potrivea la ţanc. Aşa că şi incidentul relatat în continuare putea să fie autentic. Doar îl avertizase pe irlandez de pericolul vizitei. Ba prorocise şi o crimă. Şi iată că profeţia se adeverise. Deci ştirea apărută într-o altă gazetă era un bun al lui „People’s Banner11 de care fusese prădat într-un mod ticălos! Se vede că însuşi Finn se dusese la un ziar duşman şi vânduse pontul, numai cu gândul să mai adauge un rău la cel pe care îl şi făcuse. Otrăvit cum era, mai mult se perpeli în cuşca de sticlă decât lucră, iar la orele cinci, când părăsea îndeobşte redacţia, în loc să meargă acasă, se aruncă într-un omnibuz şi se duse la Westminster. Trebuia să dea ochii cu nemernicul ce-l trădase.

În sinea lui era cu desăvârşire convins că fusese. Împiedicat de a face un mare bine. Practica de o viaţă îi insuflase credinţa că numai editorul unei gazete avea căderea să hotărască asupra valorii şi tipăririi fiecărui material. Făcând mare caz de puţina conştiinţă pe care-o avea, susţinea cu tărie că doar ea îi dictează iniţiativele şi acţiunile arătându-i unde să se oprească, şi nicidecum legislaţia prevăzând pedepsirea calomnierii, interdicţiile judecătoreşti sau vreo altă presiune exercitată din afară. În concepţia sa, gazeta împreună eu dânsul alcătuiau e instituţie folositoare, şi orice interpunere menită să îi dezbine dăuna publicului. Doar tot ce se făcea în redacţie slujea interesele maselor, şi chiar dacă mai lezau anumite persoane, ale căror nume şi fapte erau denunţate eu violenţă în paginile ziarului, rezultatul global rămânea. Pozitiv. Şi, în definitiv, ce contau suferinţele câtorva, alături de binele celor mulţi? De vreme ce în lumea aleasă se petreceau lucruri blamabile, trebuiau negreşit arătate. Dacă existau fraude, adultere, frivolitate ori frecuşuri şi certuri între persoane sus-puse, corect era să fie date în vileag, ca poporul să nu plutească în neştiinţă, ei să fie avertizat de ce se întâmplă. Că asemenea demascări asigurau şi rentabilitatea gazetei, Quintus Slide o ştia foarte bine. Numai că dânsul nu era omul să se lase influenţat de prejudecăţi, considerând că ocrotirea, virtuţii mergea mână în mână cu profiturile materiale, în fond, o gazetă care nu aducea beneficii, nu putea subzista, şi odată ce dădea faliment, nu mai avea cum să protejeze moralitatea. Aşadar, ca să-şi împlinească menirea, se cerea să aibă vânzare, şi ca s-o cumpere sute şi mii de oameni, trebuia să-i atragă prin materialele publicate.

În drum către Parlament, după mizerabilul deputat ce-i făcuse figura, Quintus Slide vântura numai gânduri legate de nobila cauză ce-i fusese zădărnicită. Zapisul

primit din partea înaltei Curţi de Justiţie îi răsturnase campania ce-o pusese la că le, lovind nu, numai în el cât, mai ales, în marele public. Intervenţia justiţiei i se părea odioasă, întrucât dovedea că autoritatea, măreţia şi idealurile presei erau la discreţia ignoranţei şi a celor puternici. Or asta îi indigna mai mult ca orice, fiind convins că un anonim ca Jones ori ca Smith nu ar fi obţinut niciodată blestemata decizie judecătorească.

Pătrunzând în interiorul clădirii. Westminster, se duse glonţ la unul din poliţiştii postaţi la intrarea în Camera. Comunelor şi-l întrebă de Phineas Finn. Acesta nu era sigur dacă numitul parlamentar se alia în sala de întruniri, dar îi ceru o carte de vizită, spre a fi trimisă înăuntru, rugându-l, pe urmă. Să aştepte într-un colţ mai retras. După un sfert de oră în care nu primi niciun fel de răspuns, editorul, se adresă. Din nou cerberului, amintindu-i de mesajul ce i-l dăduse. Poliţistul scutură din cap asigurându-l că făcuse tot ce i-a stat în puteri să-l servească, după care îl pofti să-şi reia locul de până atunci. Un coleg din apropiere deduse din scena la care asistase că, în realitate, vizitatorul nu cunoştea niciun deputat, drept care îl somă să se retragă într-unul din colţurile cele mai lăturalnice. Slide se închiondoră la el, mai să-l înghită, dar îl ascultă, totuşi, dopărtându-se furios şi cu gândul să toarne un articol de pomină despre grosolănia paznicilor faţă de publicul de pe culoarele Parlamentului.

Intervenţia cerberului i se păruse vexantă şi, ca mai toţi gazetarii cât de cât şicanaţi, îi şi încolţise ideea să se răzbune cu pana – deşi un editor mai cu judecată nu se repezea la condei ca să-i atace pe reprezentanţii ordinii publice. Încă fierbea şi tot ticluia frazele ce avea să le scrie când zări, în fine, şi prada pe care o pândise. Ţinea în mână un cartonaş alb – evident cartea de vizită pe care i-o trimisese de atâta timp, se gândi cătrănit – şi fără să mai

ţină seama de cerberi, se repezi înaintea lui Phineas, apucându-l de braţ:

— Vreau să-ţi spun doar două cuvinte, i se adresă pe un ton cât mai stăpânit, ştiind că orice manifestare brutală în sanctuarul Westminster i-ar fi atras consecinţe dintre cele mai neplăcute. Dar în ciuda silinţelor de a-şi ascunde mânia, Phineas i-o văzu sticlind în priviri.

— Îţi stau la dispoziţie, îi răspunse el calm şi, în acelaşi timp, mai făcu câţiva paşi, ca să fie mai la distanţă de ochii şi urechile poliţailor.

— N-am putea coborî în hol? îi sugeră ziaristul.

— La ce bun? Ca să mă întorc înapoi? Pot asculta şi aici ce ai de gând să îmi spui.

— Am foarte multe de spus. De când mă ştiu, nu s-a purtat cineva aşa mizerabil cu mine, se burzului Slide pierzându-şi pentru o clipă controlul, ceea ce, după cum observă, îl făcu pe unul din cerberi să-şi întoarcă ochii spre el. Amănuntul fu remarcat şi de Phineas, care îi ripostă cu voce scăzută:

— De ce te plângi? Fiindcă ai fost îngrădit să publici o declaraţie mincinoasă şi defăimătoare la adresa unei lady?

— Mi-ai promis că vii să mă vezi la redacţie în cursul zilei de ieri.

— Ba s-avem iertare, îl contrazise Phineas. Am făgăduit c-o să te ţin la curent cu ce fac. Şi nu m-am dezis.

— Şi asta numeşti probitate? se oţărî din nou gazetarul.

— Bineînţeles. Doar nu era prima mea datorie să împiedic publicarea hârtiei calomnioase?

— Încă n-ai reuşit pe de-a-ntregul, îl ameninţă Slide.

— Se prea poate, dar am făcut tot ce mi-a stat în putinţă. Şi dacă nu mai ai nimic de adăugat, îţi zic bunăseara.

— Ba am o mulţime, protestă celălalt. S-a tras în dumneata ieri.

— Nu intenţionez să-ţi comunic nimic în legătură cu ce s-a întâmplat. De-am sta până la miezul nopţii aici, tot nu ai scoate un cuvânt de la mine. Încât, te salut, domnule Slide.

— Am să te desfiinţez, îi şuieră gazetarul printre dinţi. Să nu-mi spui pe nume dacă n-am să te nimicesc.

Drept răspuns, Phineas reintra în sala de întruniri, unde editorul nu putea să-l urmeze, lăsându-l pradă unei. Mânii fără seamăn. Grozav mai cântă cocoşul când stă pe grămada lui de gunoi! bombăni pentru sine, retrăgându-se cu coada între picioare spre ieşirea din Parlament. Finn îl tratase cu aroganţă, îl umilise şi-l învinsese numai fiindcă se putuse ascunde după uşile care îl apărau. În ochii cerberilor, Phineas Finn fusese viteazul – eroul vrednic de a fi deputat – pe când el, un venetic prăpădit, gata să fie zvârlit în brânci de i-ar fi deranjat pe domnii parlamentari.

17 – întoarcerea lui Phineas Finn

257

256

Şi cu toate acestea, cine dispunea de paginile unui ziar cum era „People’s Banner?” Şi cine reprezenta cea de a patra putere în stat, cu autoritate incontestabil mai mare decât a lui Finn în domeniul în care se învârtea? De la tribuna gazetei sale putea să tune şi să fulgere noapte de noapte, făcându-se auzit de sute de mii de oameni, pe când un deputat amărât ca Phineas Finn trebuia să aştepte zile şi seri de-a rândul până apuca la cuvânt, ca atunci tocmai bine să trăncănească în faţa unor bănci pe jumătate neocupate şi a unor parlamentari pe jumătate adormiţi, încât vorbele sale se pierdeau în neant dacă nu se îndurau gazetarii să le imprime elan şi vigoare, ca să răsune de la un capăt la altul al ţării. Or când asta era realitatea, care

din doi se putea socoti mai puternic? El sau Phineas Finn? Şi totuşi, mizerabilul irlandez, care se furişase 111 Parlament prin subterfugiul unei nenorocite de contestaţii, torpilând un vrednic John Bull[6], îl tratase de sus, cu dispreţ, umflându-se în pene, ca un cocoş căţărat pe grămada lui de gunoi! Ce nedreptate şi câtă neruşinare i se muncea Slide sfâşiat de revoltă. Numai că avea şi el pe ce să se urce pentru a se face auzit, se consolă singur. Şi dacă în trecut îl mai iertase pe Finn, să i se usuce mâna cu care scria de un îl va face bucăţi de astă dată.

CAPITOLUL XXVIII

PRIMA LOVITURĂ

DUPĂ ÎNTREVEDEREA eu Slide, şi tot din clădirea Westminster, Phineas aşternu următoarea scrisoare către Laura Kennedy:

„Camera Comunelor, 1 martie 18.).

Dragă prietenă, am o poveste lungă de relatat, şi mă tem că-mi va fi greu să ţi-o spun, dar fiindcă trebuie neapărat s-o cunoşti, mă voi sili s-o încheg pe cât mă pricep mai bine. Ce vei afla te va mâhni mult, şi tocmai de aceea se cuvine să ştii de pe acum, că în ciuda minimilor petrecute – pe care încerc să ţi le istorisesc – cred că numele tău a rămas nepătat.

l

Aşadar să încep. Ieri, duminică, m-a vizitat editorul unui ziar pe care îl cunoşteam mai de mult. Poate nu ai uitat când îţi pomeneam, în reşedinţa din Piaţa Portman, de calomniile şi săgeţile împroşcate de un anume Slide, care ţinuse cu tot dinadinsul să candideze în Loughton. Ei bine, el este gazetarul care s-a înfăţişat la mine. Mi-a venit cu o scrisoare din partea domnului Kennedy, trimisă în scopul de a fi publicată şi cuprinzând o relatare minuţioasă şi întru totul denaturată a conflictului său conjugal. Am

6 Porecla englezului tipic.

citit-o de la primul până la cel din urmă cuvânt, deşi nu le-am reţinut cu fidelitate. Şi chiar de-ar fi fost altfel, de bună seamă tot nu ţi le-aş repeta. În esenţă exprimau vechile învinuiri – ale nefericitului tău soţ, de atâtea ori proferate încât le. Ştii pe de rost, însă, de astă dată menite să vadă lumina tiparului, după cum te-a ameninţat. Pentru care motiv mi-a arătat editorul hârtia înainte s-o publice, e mai presus de înţelegerea mea. Dar aşa a făcut şi m-a anunţat, totodată, că domnul Kennedy e la Londra. Prevenit de ce urma să se întâmple, am alergat pe unde am putut şi am izbutit să obţin o decizie oficială prin care se interzice publicarea falaeiosului document; aşa încât sper că nu va apărea în presă.

În aceeaşi zi, după plecarea enigmaticului meu musafir, m-am dus să stau de vorbă cu Kennedy, pe care l-am aflat într-un hotel mizerabil, de pe strada Judd, aparţinând unor scoţieni pe nume Macpherson, originari dintr-o localitate vecină cu Loughlinter, şi buni cunoscuţi ai domnului Kennedy. Fiind duminică, am întâmpinat greutăţi spre a fi primit, însă nu am capitulat din cauza lor, întrucât la ceasul când mă dusesem să-l văd, nu eram deloc sigur dacă justiţia va interveni suficient de rapid ca să împiedice apariţia scrisorii şi, ca atare, urmăream să-l conving pe autorul ei s-o retragă.

Pe Robert Kennedy l-am găsit într-o stare de plâns. Ce anume ne-am spus nu mai reţin, afară numai de faptul că a insistat, ca de obicei, să te întorci la dânsul că şi-a pierdut complet minţile, o afirm în prezent fără urmă de ezitare. Şi vei înţelege de ce. După discuţii sterile şi exasperat de stăruinţele sale de a te readuce acasă, i-am mărturisit, fără înconjur, convingerea personală că nu vei accepta niciodată aşa ceva. Şi atunci, răsucindu-se ca o sfârlează, a pus mâna pe un pistol şi a încercat să mă împuşte. Cum de-am scăpat teafăr? Nici eu nu-mi explic, şi

nici n-aş putea relata în ce chip am fugit din odaie. Dacă mai trăgea un cartuş ori mai multe, nu era exclus să mă nimerească. Dar aşa cum s-au petrecut lucrurile, am ieşit nevătămat de la el, coborând scările, în goană, până în barul de la parterul hotelului.

Persoanele pe care le-am consultat în legătură cu această păţanie – anume Barrington Erle şi domnul Low. Un amic de nădejde ce m-a ajutat să împiedic publicarea scrisorii – par a fi de părere că trebuia să fi chemat pe loc reprezentanţii poliţiei şi să-l predau pe atentator. Eu însă nu am făcut-o, şi cred că organele ordinii publice nu, cunosc aventura de la hotelul Macpherson. Totuşi, într-unul din ziarele matinale au apărut câteva rândud în care se relatează întâmplarea, fără a se preciza însă nume şi nici locul atentatului. Nu mă îndoiesc că ştirea va fi preluată de către toate ziarele şi, nu peste mult, se vor da în vileag şi numele persoanelor implicate. Drept urmare, va deveni notorie demenţa domnului Kennedy, pe care numeroşi cunoscuţi i-o suspectau mai de mult şi vor primi, pe această cale, o confirmare deplină.

Soţii Macpherson s-au arătat foarte grijulii în a-şi pune clientul la adăpost. Orice hotelier, în afară de ei, ar fi apelat la poliţie. Pe când în cazul de faţă, tentativa lui Kennedy a fost tăinuită. Singura lor mişcare a fost aceea de a trimite după un văr de-al făptaşului, un oarecare George Kennedy pe care bănuiesc că-l cunoşti, şi am avut ocazia să-l întâlnesc şi eu astăzi. În discuţia purtată, m-a asigurat că Robert Kennedy e perfect conştient de reprobabila sa ieşire, de care se căieşte amarnic. De asemeni m-a informat că a primit să se întoarcă chiar mâine la conacul Loughlinter – „arătând o supunere de copil” – după cum s-a exprimat rubedenia. Ce intenţii o mai fi nutrind acest George Kennedy, nu am putut să deduc. Cât despre mine, nu am de gând să mai întreprind nimic.

De vreme ce nu am convocat pe moment un lucrător din poliţie – aşa cum prietenii consideră că trebuia să fi procedat – ce sens ar avea să mai fac demersuri. Cum? Nu am idee dacă se penalizează neanunţarea unei asemenea fapte, dar îmi închipui că persoana vizată o poate privi şi ca un simplu accident, la caz c-o doreşte.

Tot ce am relatat până aici împrumută o semnificaţie hotărâtoare în ce te priveşte. Din trista peripeţie abia petrecută reiese că domnul Kennedy este iremediabil dement şi, în consecinţă, perspectiva împăcării cu el – în ipoteza că a existat vreodată – cade pentru vecie. Niciunul din amicii care te înconjoară nu mai este îndreptăţit să pledeze în sprijinul reconcilierii. Soţul care-ţi reclamă întoarcerea este iresponsabil de actele sale; a săvârşit un atentat criminal, care poate fi reeditat în orice moment şi împotriva oricui.

Această concluzie aduce o dezlegare atât de categorică şi definitivă a situaţiei, încât de aci înainte ai putea locui liniştită în ţară, fiindcă, după isprava de ieri, însuşi Kennedy nu te va mai constrânge, sub nicio formă, să revii la dânsul. Iar de-ai avea tăria să înfrunţi neajunsurile publicităţii, poate ai obţine şi o separare legală, prin care ţi-ai redobândi controlul asupra averii. Îţi sugerez toate acestea nu cu titlu de sfaturi. Sunt doar ideile mele pe care m-am simţit obligat să ţi le împărtăşesc, rămânând să te consulţi cu lordul Brentford. Şi să luaţi împreună cuvenitele hotărâri.

Şi iată-mă ajuns la sfârşitul relatărilor, din care nădăjduiesc că nu am omis nimic din ce te interesa. Toate s-au întâmplat numai ieri, şi în dimineaţa de azi am fost teribil de prins cu formalităţile necesare pentru obţinerea interdicţiei judecătoreşti şi cu întrevederea avută cu George Kennedy. Iar eu puţin înainte de a începe scrisoarea de faţă, m-am trezit din nou cu detestabilul

gazetar ameninţându-mă cu toate penalizările ce stau în putinţa unui şnapan de talia lui. Sincer să fiu, mă simt derutat de atâtea evenimente câte mă îmbulzesc, şi în mijlocul lor, aud parcă întruna şuierul glonţului ce a zburat nu departe de mine. În notiţa apărută în ziar se spune că mi-a mângâiat favoriţii. Ceea ce nu corespunde adevărului, în realitate mi-a trecut la o palmă sau două deasupra capului – adică destul ca să mă vâre în sperieţi.

Ducele de Omnium este pe moarte, şi astăzi am auzit că doamna Goesler, vechea noastră amică, a fost chemată la Matching. Am revăzut-o, nu de mult, la conacul Harrington, şi ne-am reîmprospătat cunoştinţa.

Cerul să te aibă în pază.

Prietenul cel mai sincer.

Phineas Finn

N.B. Nu te lăsa copleşită de cele aflate. Atentatul este un fapt perimat, fără de consecinţe în ce mă priveşte. Starea domnului Kennedy nu constituie o noutate, deoarece i-o suspectam de mult timp. Şi fie că este – vorba de o simplă depresiune sau de nebunie curată, oricum îţi aduce o consolare, anume că, învinuirile ce ţi-au fost adresate emanau dintr-o minte întunecată de boală, necum din convingerile unui om sănătos.

În răstimpul cât redactase scrisoarea, Phineas fusese în două rânduri rechemat în sala de întruniri. Întâi, pentru a fi părtaş la o votare separată; apoi, ca să ia cuvântul împotriva guvernului într-o chestiune minoră supusă dezbaterilor. I se recomandase să fie agresiv în intervenţia sa. Şi, de fapt, acesta părea cuvântul de ordine în sesiunea de faţă. De la începutul ei, aproape nu existase adunare fără încrucişări oratorice dintre cele mai crâncene, care, prin violenţa lor, depăşiseră orice etichetă parlamentară. Din cât îşi aminteau politicienii prezenţi, niciodată nu se pomenise atâta ranchiună şi patimă din partea ambelor

formaţii politice. Fiecare se arăta însetată să împlânte stiletul cât mai adânc în tabăra oponentă. Ocările azvârlite în obrazul conservatorilor în legătură cu reforma bisericii, păruseră aproape de neîndurat, mai ales că, de pretutindeni din tară, îşi auziseră bombăneli şi proteste chiar din partea confraţilor.

Deci înşişi conservatorii se declarau împotriva guvernului lor, şi existase o perioadă când aproape se hotărâseră să-şi nege conducătorul şi, odată cu el, reforma propusă. Evident, până la urmă nu o făcuseră, dar renunţarea se prefăcuse într-o nesuferită povară pentru mulţi din colegii onorabilului Daubeny, care şedeau cu spinările frânte şi cu mutre pleoştite îndărătul domniei sale. Nemulţumiţi, roşi de propriile conştiinţe şi, pe deasupra, întărâtaţi de rivali, îşi mai ieşeau din sărite, întorcându-se asupra lor şi acoperindu-i cu ofense. Într-unul din atacurile lor furibunde, îi declaraseră domnului Gresham că îl depixng pentru josnica sete de a se revedea la putere. Provocarea îl indignase peste măsură pe liderul liberal, care le ripostase aşa de caustic şi într-un spirit atât de schismatic, cum nimeni nu o făcuse vreodată în Cameră – sau cel puţin aşa susţineau unii dintre conservatorii pleoştiţi şi cu spinările frânte. În realitate, onorabilul Gresham afirmase, între altele, că e gata să adere la reforma propusă de adversarul său Daubeny numai în ipoteza că i se acorda privilegiul de a trece în tabăra sa.

În altercaţiile ce se ţinuseră lanţ, intervenise cu vitejie şi Phineas Finn. În ciuda declaraţiilor făcute în Tankerville, combătea cu dârzenie proiectul onorabilului Daubeny. Şi cum era natural, fusese de multe ori atacat de conservatori, amintindu-i-se, în batjocură, promisiunile făcute în faţa alegătorilor şi fiind condamnat pentru inconsecvenţa ce-o arăta. Dar încleştarea luptei nu îl mâhnise. Din contră, o savurase, amintindu-şi de cuvintele

de odinioară ale lui Monk, care-i spusese că nu există delectare mai mare decât să te războieşti cu opoziţia. Însă cu toată plăcerea ocazionată de aceste ciocniri, în seara când îi scria Laurei Kennedy, refuzase să ia cuvântul.

— Te înţeleg foarte bine, îi replică Ratler, care-i ceruse concursul. Doar n-ai avut când să-ţi vii în fire după atentatul lui Kennedy. Prin urmare copoiul mirosise ce s-a întâmplat, iar Phineas nu găsi nimerit să-l abată de la descoperirea făcută. Drept care îi răspunse pe tonul cel mai firesc:

— Într-adevăr, toată treaba m-a cam dat peste cap.

— Linişteşte-te, Finn, se arătă celălalt plin de înşele gere, şi lasă că va vorbi Laurence Fitzgibbon.

Refuzul lui prinse grozav de bine, fiindcă prietenul şi compatriotul său irlandez se întrecu pe sine în vehemenţa cu care combătu guvernul conservator.

A doua zi dimineaţă se ivi primul trăsnet dintre cele menite să nimicească viaţa politică şi socială a lui Phineas Finn. Editorul Slide îşi ţinuse cuvântul şi lovitura pregătită de el trebuia să meargă la ţintă şi să-l zdrobească, nu să treacă pe alături, ca glonţul lui Kennedy. Aveau să-i urmeze şi altele, la fel de precise şi devastatoare, astfel ca Licheaua de Finn să nu mai capete câte zile avea un loc în Parlamentul englez, să nu mai intre prin case de nobili şi nici să mai fie răsfăţat cu mâncăruri alese la ospeţele unde era invitat.

Bineînţeles, lovitura consta într-un articol publicat în gazeta „People’s Banner”, cu următorul cuprins:

„În numărul nostru de ieri, ne-am abţinut să ne referim la un incident petrecut duminică după-amiază, într-un mic hotel de pe strada Judd, dar care, în ciuda discreţiei noastre, a apărut într-o altă gazetă. Confratele care a tipărit-o nu a găsit de cuviinţă să indice numele implicaţilor, deşi a strecurat aluzii mai mult decât

transparente la poziţiile lor sociale. În ce ne priveşte, mărturisim că n-am priceput pentru care motiv s-au ascuns numele. Ba considerăm o greşeală această tăinuire voită. Şi fiindcă protagoniştii întâmplării s-au făcut vinovaţi de acte criminale, socotim drept o datorie a noastră să venim cu necesarele completări, cu atât mai mult cu cât, datorită unor circumstanţe deosebite, am ajuns să cunoaştem în amănunt faptele.

Astăzi nu mai e un secret pentru nimeni că, de doi ani încoace, lady Laura Kennedy şi-a părăsit soţul – pe Onorabilul Robert Kennedy, fostul Cancelar al ducatului Lancaster, în guvernul domnului Mildmay – cum de asemenea nu mai credem că ar constitui un secret şi faptul că, în tot acest interval, domnul Kennedy nu a încetat nicio clipă să îşi recheme consoarta alături de dânsul. Însă, pe cât de statornic s-a dovedit în încercările sale, la fel de constant a fost şi refuzul soţiei. Or după mărturiile irecuzabile pe care le avem în posesie, domnul Kennedy atribuie această înverşunată îndărătnicie a consoartei, doar influenţei exercitată asupra dânsei de către Phineas Finn – cel care, cu trei ani în urmă, a fost propus de tatăl distinsei lady Laura să candideze în circumscripţia Loughton, în prezent desfiinţată, şi care nu de mult a reuşit să-l disloce pe urgisitul domn Browborough din circumscripţia Tankerville, prin înflăcărate făgăduinţe de a sprijini reforma bisericească, pe care azi o combate cu acea dârzenie diabolică preţuită de propriul partid. Că domnul Phineas Finn va mai obţine vreodată titlul de deputat, fireşte nu ne stă în putere s-o prevedem, în schimb, putem să-l asigurăm că n-o să mai candideze de-a pururi în Tankerville.

În pofida resentimentelor pe care ştia că i le nutreşte domnul Kennedy şi încâlcind orice bună-cuviinţă, domnul Finn a cutezat să-i facă o vizită duminică după-amiază, la o

adresă obţinută chiar de la redacţia noastră. Ce s-a întâmplat între dânşii în decursul întrevederii rămâne încă un mister care poate va dăinui multă vreme. Ceea ce se cunoaşte însă, este că, la capătul convorbirii, domnul Kennedy a tras un foc de pistol în vizitatorul inoportun. Oare să creadă vreun om că tentativa sa nu era consecinţa unei provocări de cea mai josnică speţă? Ni se pare exclus. Este evident că numitul Finn s-a adresat soţului cu intenţia de a se interpune din nou între dânsul şi soţia care-l abandonase – o afirmaţie ce-o facem cu deplină luciditate şi în sprijinul căreia putem oricând să aducem dovezi. Iar această nouă interferenţă în viaţa cuplului Kennedy trebuie să fi fost extrem de şocantă şi dureroasă pentru cel vizitat, deoarece nepoftitul ce pătrunsese cu de-a sila la dânsul, într-o după amiază de duminică, era însuşi bărbatul pe care îl acuza că-i răpise tihna conjugală. De pe poziţia în care judecăm noi, reacţia nefericitului soţ nu-l absolvă de vina actului său criminal. Numai un juriu are căderea să-i cântărească delictul şi să decidă în ce măsură ar putea fi atenuat de: candaloasa provocare ce i-a stat la origine. Dar până în clipa de faţă, poliţia nu cunoaşte nimic din cele întâmplăte. Domnul Finn, scăpând neatins, a găsit cu cale să-şi ia tălpăşiţa fără să apeleze la organele ordinii publice, Deşi ca cetăţean şi, în special, ca membru în Parlament, avea sacra datorie să le cheme la faţa. Locului. Totuşi s-a eschivat, la fel ca şi hotelierii. Că domnul Finn are motive bine întemeiate să tăinuiască atentatul şi să muşamalizeze întreaga poveste este dar. Ne întrebăm, însă, prin ce ademeniri a reuşit să-i oprească pe proprietarii stabilimentului de a recurge la oamenii legii? în ce chip i-a îmbrobodit ca să-l lase pe domnul Kennedy să dispară fără a da socoteală nimănui de fapta comisă?

Iată, deci, adevărata versiune a celor petrecute duminică după masă în strada Judd şi, cunoscând

realitatea, socotim drept obligaţia noastră să sesizăm conducerea chesturii, predând chiar în mâinile şefului – adică ale maiorului Mackintosh – cazul în speţă. A tăinui un incident atât de dubios şi de grav, consumat în chiar inima Londrei, la orele trei după masă, ar fi pe cât de blamabil, pe atât de neconceput.

Nu intenţionăm să ne întindem prea mult cu detaliile, deşi am avea posibilitatea să venim cu date hotărâtoare în ce priveşte elucidarea acestei enigmatice situaţii. Mai precis, deţinem un document întru totul revelator, dar suntem opriţi de a-l publica printr-o hotărâre a înaltei Curţi de Justiţie. Se vede că domnul Finn, de îndată ce a scăpat teafăr, a şi trecut la acţiune, obţinând, prin relatări mincinoase, o interdicţie judiciară, în primele ore ale dimineţii de luni. E vorba, desigur, de un abuz. Dacă vice-cancelarul care a emis hotărârea ar fi cunoscut implicaţiile monstruoase ale aventurii din strada Judd, de bună seamă n-o mai elibera. Însă indus în eroare, ne-a trimis-o la redacţia gazetei, legându-ne, astfel, mâinile. Fireşte, hârtia revelatoare se află încă în posesia noastră. Dar nu o putem arăta decât la cererea unei autorităţi corespunzătoare. Cunoscându-i însă cuprinsul, nu vom lăsa. Lucrurile să doarmă. Iar ca o primă măsură, dictată de propria noastră conştiinţă, ne adresăm organelor ordinii publice, cu rugămintea de a-i aduce în faţa justiţiei pe vinovaţi.

Cât îl priveşte pe domnul Finn, i-am recomanda să se retragă fără întârziere din viaţa publică. În ultimul an sau doi, a deţinut o funcţie minoră dar permanentă în Irlanda, şi bine făcea să rămână pe acolo. Parvenindu-i însă un zvon cum că partidul pe care-l slujeşte ar avea perspective să revină la cârmă, s-a grăbit să renunţe la slujbuliţă şi să apară în capitală. Că este un vânător de stipendii, o ştie oricine. Numai că după pocinogul de acum două zile, nu vedem ce guvern l-ar mai putea angaja, fie şi ca tampon

provizoriu. Iar dacă totuşi s-ar îndura un Cabinet liberal să-l miluiască cu un serviciu, este exclus să mai fie reales deputat odată ce ar renunţa la titlul de astăzi.

În clipa de faţă, nu are niciun fel de venituri şi, în consecinţă, nu se poate menţine ca simplu parlamentar onorific. Deci avem toate motivele să ne închipuim că amicii de bună-credinţă îl vor sfătui să se retragă din actuala activitate nelucrativă, căutând să-şi câştige existenţa într-o profesiune obscură şi, să sperăm, onestă".

După redactarea articolului, Slide îl reciti încântat, deşi cu o umbră de teamă în privinţa urmărilor. Era de dorit să nu-şi aprindă paie în cap prin vreun proces de calomnie, şi nici să aducă cea mai mică ofensă intangibilei hotărâri a înaltei Curţi de Justiţie. Oare se pusese la adăpost în aceste două direcţii? în legătură cu defăimarea, nu putea să-şi dea un răspuns cert. Înşirase afirmaţii cam grave atât despre lady Laura, cât şi la adresa lui Phineas Finn. Doar atât că nu-i prea vedea pe niciunul din ei intentându-i proces. Şi dacă, totuşi, l-ar fi chemat înaintea justiţiei, se putea apăra, folosind, ca suprem argument, scrisoarea lui Kennedy.

În definitiv merita să se aventureze puţin când proteja moralitatea. Că doar ce alt scop urmărea prin articolul de acum şi prin toate câte le tipărea în gazetă? Or asumându-şi o misiune aşa de înaltă, ca aceea de ocrotitor al virtuţii şi denunţător al celor care o încalcă – chiar de erau la mijloc feţe simandicoase – trebuia să şi rişte. Şi apoi, fără să se expună un pic, cum l-ar fi pedepsit pe Phineas Finn pentru odioasa-i trădare? Cât privea, dispoziţia înaltei Curţi de Justiţie, o adusese mulţumitor din condei: respectându-i prevederile întocmai, se abătuse doar de la sensul ei general. Adică procedase cum scrie la carte. Şi în felul acesta avea libertatea să publice orice poftea în legătură cu Kennedy şi cu soţia sa afară doar de

scrisoarea interzisă de hotărârea primită. Din care nu citase un cuvânt. În realitate, îngemănase toate răutăţile şi scornelile înşirate de Kennedy, scăldându-le şi în propriul venin. Dar asta nu însemna nimic atâta vreme cât nu intra în conflict cu vice-cancelarul înaltei Curţi de Justiţie.

Socotind impecabil articolul, Slide îl publică pe deplin împăcat, deşi cititorul va observa negreşit că abunda în minciuni, şi încă de la primele fraze. Chipurile cu o zi înainte „se abţinuse să se refere la incidentul petrecut duminică după-masă”, şi asta „din pură discreţie”, când, în realitate, aflase abia luni de atentat. De asemeni fragmentul privitor la modul insidios şi blamabil prin care pătrunsese Phineas în apartamentul domnului Kennedy, încălcind, în chip samavolnic sacrul repaus sabatic era o altă ţesătură de născociri. Doar vizita fusese făcută la instigarea lui personală.

Pe scurt, întregul articol era o plăsmuire haină, anume închegată ca să-l discrediteze pe omul care-l ofensase. Numai că Slide era cu totul inconştient şi de reaua intenţie şi de minciunile înşirate. Nu era pentru întâia oară când recursese la de căci constituiau armele sale de căpătâi, pe care le mânuia fără reticenţă şi scrupul, convins că erau şi loiale şi utile cititorilor. De aceea, dacă i-ar fi spus cineva că procedând astfel nu făcea decât să-şi înjunghie duşmanul prin spate, ar fi respins acuzaţia, explicând că era datoria gazetarilor faţă de marele public să-i demaşte pe nemernicii din societatea aleasă arătându-le, fără menajamente, păcatele. Şi numai dintr-o sfântă indignare în faţa virtuţii batjocorite, introdusese, vezi Doamne, şi crudele cuvinte din urmă privitoare la alegerea unei profesii obscure, însă cinstite!

Articolul căzu în mâna lui Phineas chiar în dimineaţa apariţiei, şi citirea lui însemnă un jungher înfipt drept în inimă, deşi, îşi repetase eu atâta semeţie că nu-l va afecta

nicio lovitură venită din partea ziarului „People’s Bannei „Prevăzuse că Slide îi coace o răzbunare, dar se credea suficient de matur şi înţelepţit să i-o îndure fără să sufere. Ca acum, când editorul îl înjunghiase, să simtă vârful pumnalului în fiece mădular, iar otrava în care fusese înmuiat, înveninându-i tot trupul. Îl dureau cele spuse despre lady Laura; îl dureau afirmaţiile cu privire la Tankerville; îl dureau insinuările referitoare la pătrunderea sa cu forţa în apartamentul lui Kennedy; îl durea perspectiva de a se vedea predat maiorului Mackintosh ca şi suspiciunea de a fi obţinut pe căi necinstite interdicţia judecătorească. Însă ce îi durea mai presus decât toate, erau aluziile la propria-i sărăcie.

Adevărat, îşi dorea o funcţie şi un stipendiu din care să se întreţină, dar nu să-l primească fără de osteneală, ci pentru o muncă cinstită şi oricât de grea. Oare ce era vulnerabil în asta? A fi slujbaş al guvernului, echivala cu orice altă profesie. Ba în concepţia lui era chiar mai nobilă decât toate, pentru că implica imense eforturi şi riscuri şi sacrificii. Poate de aceea o şi visase cu atâta ardoare. Numai că visul acesta nu mai avea sorţi de împlinire. După ticluirile apărute în gazetă, cu siguranţă i se va închide poarta acestui primejdios Paradis în care jinduise să intre. Speranţe prea mari nu îşi legase nici până acum de partidul din care făcea parte. Iar din momentul acesta se spulberau şi cele puţine pe care le mai nutrise. Era ştiută doar calicia cu care se distribuiau funcţiile, şi cel chemat să le împartă se bucura să descopere o cât de mică fisură în caracterul sau viaţa solicitantului, pentru că astfel putea să se spele pe mâini de obligaţia să îl rostuiască pe undeva.

Surpat în nădejdile sale, convins că nu mai avea la ce să aspire, se gândi îngrozit cum se va mai arăta pe la cluburi sau la Westminster? I se părea o umilinţă prea

mare să dea ochii cu prietenii şi colegii. Şi totuşi, trebuia să-i înfrunte eu un aer firesc şi nepăsător, de parcă nu i se întâmplase nimic. Aşa îşi spunea acasă, dar acolo ştia că-l va trăda chipul. Oricâte silinţe ar depune, nu putea să-şi ascundă mâhnirea, şi toţi îi vor dibui rana pricinuită de odiosul atac din ziar.

Primul amic pe care ţinea să îl vadă era fostul său dascăl, şi rămase aproape cu gura căscată când constată că domnul Low nu citise articolul. Era de imaginat ca un singur om să nu-i fi aflat ruşinea? în drum către Loncoln's Inn, unde îşi avea magistratul biroul, i se păruse că toată lumea îl iscodeşte cu priviri curioase, şi că unii trecători de pe stradă se întrebau pe şoptite dacă el era irlandezul osândit de editorul ziarului „People's Banner" să-şi caute o slujbă obscură.

Domnul Low citi articolul pe care i-l întinsese – sau mai degrabă îl frunzări – după care trânti gazeta ca pe ceva lipsit de valoare.

— Ce trebuie să fac? îl întrebă Phineas.

— Nimic, îi răspunse prietenul.

— La început am fost ispitit să pun mâna pe Slide să-l frâng din bătaie.

— Asta ar fi fost lucrul cel mai puţin înţelept, care i-ar fi adus şi deplina victorie…

— La fel mi-am spus şi eu, încuviinţă Phineas, deşi e mai mare păcatul să renunţi la aşa o plăcere. Crezi că prin afirmaţiile făcute e pasibil de a fi trimis în justiţie pentru calomniere?

— Nu mi-am putut da seama prea bine, fiindcă doar m-am uitat peste articol, dar sper că nu-ţi trece prin minte să-l târăşti pe la tribunal. Asta ar primejdui-o pe lady Laura, iar scopul dumitale este tocmai s-o aperi.

— Iată că nu m-am gândit la asta, mărturisi încurcat.

— Ar fi indicată o măsură în ce o priveşte pe lady

Laura. Odată ce au apărut acuzaţii atât de grave, normal ar fi să se vină cu dezminţiri. Iar dacă acestea nu sunt făcute în presă, se poate recurge la un proces de calomniere. Pe care-l va declanşa ea sau familia, nicidecum dumneata.

— A batjocorit-o pe biata femeie şi a dat tot soiul de amănunte familiale, luând în derâdere hotărârea înaltei Curţi de Justiţie, observă fostul discipol scandalizat.

— Ai dreptate, îl domoli magistratul, însă nu poţi îndrepta situaţia. Dacă domnul Kennedy e nebun, după cum o susţii, faptul va fi curând dovedit, şi astfel va ieşi de sub orice culpă şi lady Laura. Singura-i vină rămâne că s-a măritat cu un dement. Dar asta este întru totul scuzabilă.

— Deci consideri că nu pot interveni cu nimic? stărui Phineas.

— Nu văd cu ce, o ţinu pe a lui domnul Low. Ştiu că ţi-e greu să stai cu braţele încrucişate când te vezi întinat gratuit. Dar mai ia-o şi altfel. Închipuieşte-ţi că te-ai împiedicat de un coşar şi că, prin atingerea ce s-a produs, te-ai murdărit şi dumneata de negreală. N, a te poţi şterge singur de ea, şi de aceea, zic, vezi ce va hotărî lady Laura, şi în raport cu aceasta vei trece la o eventuală acţiune.

Nemulţumit de sfaturile primite – deşi, în sinea lui recunoştea că sunt drepte – Phineas îşi luă rămas bun de la domnul Low şi porni către club. Era miercuri, adică ziua când Camera se întrunea la amiază, şi fiindcă trecuse de prima fază a şocului, se simţea în stare să dea ochi cu colegii, ca să măsoare amploarea răului pricinuit de articol. Spre mirarea lui, însă, niciunul nu părea montat de învinuirile ziaristului, ci mai degrabă se arătau impresionaţi de atentatul prin care trecuse, felicitându-l că scăpase nevătămat.

— Se vede că bietul om e realmente nebun, îi declară lordul Cantrip.

— În ce mă priveşte, nu mai am nicio îndoială, îi replică Phineas.

— Nu pricep de ce nu te-ai adresat poliţiei?!

— Speram că nu se va răspândi vestea şi nu va deveni de notorietate publică, încercă fostul subaltern să-i explice.

— Totul se răspândeşte şi, până la urmă. Se află; darmite o întâmplare ca asta. Încercarea cea grea este pentru lady Laura.

— Ea este cea mai nenorocită, întări Phineas.

— Dacă aş fi în locul lordului Brentford, aş aduce-o în Anglia şi aş cere o separare legală. Numai în felul acesta ar ajuta-o să se scuture de acuzaţiile aduse care, deşi venind de la un nebun şi repetate de un gunoi ca ziaristul acela, ar putea să-i păteze numele…

— Aţi citit articolul? se grăbi Phineas să-l descoasă.

— Da, chiar acum un minut…

— Nu e nevoie, cred, să vă asigur că învinuirile proferate la adresa Laurei Kennedy sunt lipsite de orice temei…

— Sunt convins de acest lucru, şi tocmai de aceea ţi-am spus exact ce gândesc. Lordul Brentford trebuie sfătuit s-o aducă pe lady Laura în Anglia, iar odată aici, să ceară socoteală pentru învinuirile aduse, fie la tribunalul care hotărăşte divorţurile – unde va trebui, oricum, să apeleze în vederea obţinerii separării legale – sau la un altul, unde va intenta un proces de calomniere împotriva ziarului. Personal nu îl cunosc îndeajuns pe lord csă-i pot scrie direct, dar nu aş avea nimic de obiectai să-i fie transmisă ideea în numele meu. A existat o vreme când, eu, dumneata, bietul Kennedy şi lordul Brentford am făcut parte din acelaşi guvern, încât poate conta pe prietenia ce i-o nutresc.

Phineas îi mulţumi călduros, asigurându-l că va

comunica lordului Brentford poveţele date.

CAPITOLUL XXIX

CORESPONDENŢA LUI SPOONER

CURÂND DUPĂ HOTĂRÂREA drăguţei Adelaide Palliser de a se mărita cu pretendentul ei, Gerard Maule, se ţinuse un conciliabul în trei, format din logodnici şi lady Chiltern, în urma căruia viitorul mire fusese expediat de urgenţă la Londra, cu misiunea de a sta de vorbă cu tatăl său. Dar, aşa cum se ştie, încercarea lui eşuase într-un chip lamentabil.

Ideea întrevederii pornise de la Violet, şi tot ea stabilise tema discuţiei, anume instalarea viitorului cuplu în conacul Maule Abbey – proprietate străveche a familiei care, după moartea bătrânului Maule, revenea ca moştenire directă fiului Gerard. Acesta era locul cel mai propice pentru încropirea unui cămin, dat fiind venitul foarte modest al tinerilor, din care n-ar fi putut s-o scoată la capăt decât cu o cumpătare extremă. Că noţiunea de cumpătare nu se potrivea câtuşi de puţin cu firea lui Gerard, o ştiau deopotrivă şi lady Chiltern şi Adelaide. Dar sosise momentul când, afară de mondenităţi şi de partide de vânătoare, trebuia discutat şi traiul ca soţ şi soţie, stabilindu-se jaloane precise, din care unele nu erau tocmai îmbietoare. Iar pentru o astfel de treabă nu exista un sfetnic mai nimerit decât Violet – cu mintea ei practică şi înţeleapta-i dorinţă de a netezi calea prietenei către această căsătorie destul de promiţătoare, după părerea ei. În fond, Gerard nu era vicios – nu bea, nu practica jocurile de noroc şi niciun se îndatora prea” mult. Pe urmă era simpatic, înţelegător şi destul de docil, când nu i se cereau lucruri prea neplăcute din punctul lui de vedere. Aderase fără dificultate la ideea de a trăi la Maule Abbey – dacă pe Adelaide o mulţumea perspectiva. Şi cu toate că nu-l atrăgea ocupaţia de fermier, consimţise, la sugestia

logodnicei, să amenajeze o crescătorie de tauri. Se arătase gata să lase de-o parte şi vânătoarea – o îndeletnicire pentru care se scula toată iarna cu noaptea în cap, alegându-se, în schimb, cu câteva partideîntradevăr izbutite.

Toate acestea şi, mai presus decât de dragostea ce-o vădea pentru Adelaide au. Făcut-o pe Violet să-l trimită la Londra, ca să perfecteze mutarea la Maule Abbey şi, prin aceasta, căsătoria. Dar Gerard nu obţinuse doritul consimţământ al părintelui. Şi timp de o săptămână, nimeni nu auzi de el. În cele din urmă, se primi la Harrington un mesaj telegrafic, alcătuit din paisprezece cuvinte1: „Bătrânul mi-a retezat-o la sânge. Nu pot scoate nimic de la el”.

Altul în locul lui ar fi comunicat din prima zi rezultatul dezastruos. Şi cu lux de amănunte. Dar aşa era Gerard!

— Cum vine asta? exclamase lady Chiltern scandalizată. Va trebui, totuşi, să-şi impună cuvântul.

Peste două zile, se mai primi o ştire la conacul lordului Chiltern – însă de altă natură şi altminteri prezentată, într-o scrisoare adresată Adelaidei, domnul Fothergill anunţa încetarea din viaţă a ducelui de Omnium, adăugând că Plantagenet Palliser îl însărcinase să comunice trista veste tuturor rubedeniilor.

— Deci, bietul moşneag s-a stins! rosti lady Chiltern afectând gravitatea impusă de asemenea împrejurări.

— Săracul duce! exclamă Adelaide. De când mă ştiu, am auzit vorbindu-se despre el ca de o gogoriţă. Cred că l-am văzut doar o dată, şi atunci m-a sărutat şi toi-a pus în mână o pereche de cercei. Nu ne-a băgat pe nici unui în seamă, dar am crescut în ideea că Providenţa s-a Arătat foarte măr inimoasă dăruindu-ne im duce ca unchi.

— Era foarte bogat? o întrebă Violet.

— Nemaipomenit, sau cel puţin aşa mi s-a spus totdeauna.

— Oare nu ţi-o lăsa o moştenire? continuă practica Violet. Ar fi grozav, acum când eşti logodită, să te trezeşti cu cinci mii de lire din partea lui.

— Ar fi, nu zic ba. Numai că n-am nicio şansă. Întreaga-i avere va trece asupra urmaşului său. Papă a dispus de propriile-i avuţii. Însă le-a cheltuit. El şi cu ducele nu au fost în relaţii prea strânse. Şi cu toate că odată m-a sărutat, sunt convinsă că de atunci a uitat că exist.

— Aşadar Ducele de Omnium a murit, zise C-hiltem când se întoarse acasă de la vânătoare.

— Adelaide a primit după masă o depeşă în care i s-a comunicat vestea.

— Mi-a scris-o domnul Fothergill… cel care năpăstuieşte vulpile, completă juna Palliser.

— Mă doare în cot de Fothergill pufni Chiltern. Iar de aci înainte n-am să-l mai bombănesc pe răposatul unchi. Dar parcă mă apucă groaza când mă gândesc că până şi un Duce de Omnium moare ca oricare om…

— Ducele a murit; trăiască Ducele! interveni lady Chiltern. Mă întreb, o fi încântat Plantagenet Palliser de noua-i poziţie?

— I resupun că da, fiindcă bărbaţilor le plac onorurile, spuse Adelaide.

— Femeiie-s amatoare de de o contrazise Chiltern. Lady Glencora va fi în al nouălea cer în postura ei princiară deşi, Dumnezeu să mă bată dacă mi-o pot închipui ca ducesă. Dar cum tot am vorbit de scrisori, am şi eu tuia pentru dumneata, domnişoară Adelaide.

— Pentru mine, lord Chiltern! se arătă ea surprinsă.

— Aşa cum ai auzit. Şi cred că ar fi bine să ţi-o înmânez chiar acum. Nu ţi-e adresată direct, însă datorezi

un răspuns.

— Cred că am ghicit de la cine e, spuse Violet Chiltem râzând.

Şi. Într-adevăr dibuise trimiţătorul. Numai Adelaide nu avea nicio bănuială, urmărindu-l nedumerită pe lord cam „scoate implic din veston, i-l întinse şi imediat dispăru din salonul unde se aflau. În urma lui, se ridică şi Violet şi plecă, anunţând-o din mers:

— Mă găseşti sus, în eventualitatea că ai nevoie de un sfat.

Scrisoarea era de la domnul Spooner. După refuzul brutal al tinerei Palliser, plecase scârbit de la lordul Chiltern, hotărât să renunţe la căsătoria cu această „duduie", şi chiar la însurătoare, în genere. Dar ajuns la propria-i reşedinţă, se ospătă din belşug, gâlgâi „clondirul cu vin", după care parcă mai prinse curaj şi începu să reflecteze din nou că, de fapt, duduiţele nu cleniază a se rosti favorabil de la prima ofertă primită. În starea lui sufletească, simţea o nevoie imperioasă de a se destăinui unei fiinţe apropiate care, eventual, să-l şi sfătuiască încotro s-o apuce. Şi norocul făcea să aibă această făptură chiar în casă cu el. Aşa încât îşi deschise inima bunului său prieten Edward Spooner, sau Ned, cum îi ziceau cunoscuţii, un văr depărtat de-al său, un suflet de aur dar din nefericire fără nicio leţcaie, astfel că se pripăşise pe lângă rubedenia pricopsită. Apăruse în uşa conacului Spoon exact cu zece ani înainte, şi de atunci rămăsese acolo, însă nu trăind ca un parazit, ci muncind cu râvnă din zori până în seară. Drept rezultat, prestigiul moşierului Spooner sporise considerabil, paralel cu veniturile. E! reprietatea propăşise văzând cu ochii, începând cu conacul care arăta dichisit cum nu fusese nicicând, şi până la grajduri şi la coteţe. Pământul era lucrat şi renta, la fel ca şi ferma ce căpătase o amploare pe care nimeni nu ar fi

bănuit-o cu un deceniu în urmă. Taurii şi oile trimise la târguri erau mereu premiate. Caii scăpărau de curăţenie şi sănătate. Arendaşii, deşi nemulţumiţi, îi puneau în palma stăpânului gologanii ce-i datorau, iar boierul aduna ia ciorap fără să mai umble pe la zarafi, ca pe timpuri. Vecinii, martori ai acestei incontestabile înfloriri, o puneau pe seama lui Edward Spooner, cel veşnic la datorie, pe cât de capabil pe atâta de truditor, şi pe cât de zelos pe atât de la locul lui.

Ca să facem dreptate beneficiarului silinţelor sale, acesta-i recunoştea pe de-a întregul meritele vărului Ned, şi-l purta în inimă ca pe un frate, fără a-i ascunde vreodată ceva. Bunăoară, şi în seara când îl bânt-uia gândul legat de Adelaide, îndată ce goliră a doua carafă, îi dădu pe faţă întreaga sa frământare.

— După cum văd că stă treaba, multe zile n-o să mai am pe aici. Va trebui să dispar, zise Ned la sfârşitul istorisirii.

— Cum să pleci şi de ce? sări Spooner ca ars. Doar nu ţi-oi închipui c-am să las vreo femeie să poruncească aici, la conac?

— Păi cam poruncesc de Fiindcă asta le este menirea. Şi mai întâi inimii tale. M-ai priceput?

— Nicio fustă n-o să te scoată din casa mea, Ned, îl asigură celălalt.

— Eine, Tom, dar eu nu mă gândesc doar la mine. O să-ţi vie şi ţie ziua să te însori. Şi atunci va trebui să mă fac nevăzut. Că va fi domnişoara de acum ori mai ştiu eu care, asta o hotărăşti tu. Şi, mă rog, de ce n-ar fi tânăra Palii, ser?

— Nărăvaşa m-a cam scos din sărite, vorbi Spooner cu ochii sticloşi.

— Cam aşa te fierb toate. *Ludit exultim metuitque tangi*, rosti Ned cu glas sacadat o frântură de latinească ce

şi-o mai amintea de prin şcoală. După care se grăbi eu traducerea: Le place să zburde, însă nu să le atingi. Ia spune-mi, mai ţii minte ce-am păţit cu mânzoaica?

— Ba bine că nu, zise celălalt şi râmji.

— *Nuptiarum expsrs*, ceea ce înseamnă, toate bune, dar numai până la nuntă. Asta a fost şi cu domnişoara Palliser, îmi închipui. De aceea, mai încearcă o dată.

Sfatul lui Ned era sincer şi altruist. Spooner, proprietarul domeniului Spoon, nu era omul să fie respins de o junǎ fără leţcaie. Aşa înţelegea el. Şi mai ştia că, în astfel de împrejurări, se cerea ca bărbatul să fie stăruitor. Din câte văzuse şi auzise într-o viaţă, fetele aşteptau să fie cerute de două şi de trei ori. Şi perseverarea nu dăuna nimănui.

— Mai încearcă, Tom, îl îmboldi el. Doar n-o să-ţi rupă oasele că-i mai vii cu o propunere.

În discuţia lor nu exista nicio umbră de făţărnicie. Aşa cum Ned îl îndemna să insiste în tentativa însurătoarei, nesocotindu-şi propriile interese de a rămâne pe loc, tot astfel şi moşierul se străduia să-i descrie cu deplină sinceritate felul cum fusese respins. E drept că nu avea harul cuvântului, şi nu putea să redea întru totul atitudinea fetei, dar nu ascundea nimic dinadins.

— S-a ţinut tare ca un piron, înţelegi ce vreau să spun, vere.

— Asta nu înseamnă nimic. Şi minza lui Horace a dat cu copita în câţiva armăsari.

— Mi-a spus că de merg pe un drum, ea o apucă pe altul, adăugă Spooner.

— Întotdeauna trântesc cele mai grele vorbe. Nu înjură şi niciun afurisesc după cum obişnuim noi să facem, fiindcă aşa ceva nu stă bine femeilor, însă dacă îţi place…

— Are un trup cum n-am mai văzut! Şi o rasă în ea care-ţi sare în ochi. Cu aşa o făptură, ţi-ar fi drag să

trăieşti…

— Atunci, ştii ceva? Să-i trântim o scrisoare lordului Chiltern, sugeră Ned. Doar el o veghează în momentul de faţă, şi voi doi sunteţi buni prieteni. Îi spui, fără niciun ocol, că ai cerut-o o dată şi ai fost refuzat. Aşa că te adresezi lui cu o nouă propunere, ca şi când ar fi tatăl fetei.

O vreme Spooner se arătă şovăielnic. Parcă nu-i convenea să-i împărtăşească lordului Chiltern secretul.

— Ştii ceva, nu am chef să-mi dau sufletul ţie mâna oricui, îi mărturisi vărului. *I*

— Ţi-oi fi închipuind că lordul nu-ţi ştie taina până la ceasul acesta? îl combătu Ned. Şi chiar de-am zice că n-a dibuit-o, cu atât mai bine. Fiindcă ai răgaz să-l mai rogi să n-o spună la nimeni. După mine, asta-i cea mai bună soluţie. O scrisoare oficială în care-ţi repeţi oferta. Altfel nu prea văd cum ai putea s-o mai faci. Doar nu te-oi fi aşteptând să te invite la ei anume în scopul acesta.

Şi astfel, în chiar noaptea aceea, Ned închegă o scrisoare, spre a fi copiată a doua zi dimineaţă de Spooner. Acesta se execută cu mare migală, înflorind-o cu adaosuri de la dânsul – ceea ce nu era deloc în vederile vărului, de felul său om discret şi cu altă croială în gândire. Dar degeaba încercă să-l abată pe moşier de la ce-i căşunase. El o completă după cum crezu de cuviinţă, după care îşi pierdu aproape o dimineaţă întreagă, aşteptând momentul prielnic să i-o predea lui Chiltern. Abia la amiază se putu strecura lângă el şi, cu o mutră solemnă, îi întinse plicul, iar spre seară, când se întoarse din pribegiile zilnice, lordul i-l înmână tinerei Adelaide Palliser. Însă nu înainte de a-i fi aflat conţinutul.

— E vorba de o nouă propunere din partea lui Spooner, aşa e? îl întrebă Violet de îndată ce rămaseră în doi.

— Exact, confirmă lordul.

— Ştiam că n-o să se lase. Bărbaţii sunt aşa proşti

— Şi, mă rog, pentru ce îl consideri prost? îi ripostă soţul vădit enervat. Nu are dreptul să ceară o tânără de nevastă? Spooner e un om bogat, pe când ea nu are o para chioară.

— Acelaşi lucru l-ai putea spune şi de un măcelar.

Oswald, îi replică Violet mustrătoare.

— Cu diferenţa că Spooner e un gentilom, pe când celălalt, nu.

— Doar nu oi fi de părere că e potrivit pentru o fată ca Adelaide Palliser?

— Nu ştiu în ce constă potriveala. Spooner are un nas roşu, iar dacă fetei nu-i place nasul roşu se cheamă că nu se potrivesc? Nasul lui Gerard Maule nu e roşu, şi de aci urmează că sunt potriviţi? Numai că, din păcate, Maule nu are parale.

— Adelaidei nu-i trece prin minte să se mărite cu Spooner, la fel cum nu te-ai fi gândit tu să te însori cu bucătăreasa.

— Dacă-mi plăcea, aş fi luat-o. Şi nu văd pentru ce domnul Spooner n-ar avea dreptul s-o ceară pe domnişoara Palliser. Mai ales când nimeni n-o sileşte să-l ia de bărbat…

Iar în vreme ce soţii se ciondăneau la etaj, iată ce citea Adelaide:

Conacul Spoon, Îl martie, 18…

„Stimate lord Chiltern, îndrăznesc să – îmi închipui că în prezent îndepliniţi rolul unui tutore pe lângă domnişoara Palliser care a p4 i (cut toată iarna în casa domniei voastre. Dacă mă înşel în această privinţă, nădăjduiesc să nu mi-o luaţi în nume de rău, ci să binevoiţi a vă asuma calitatea presupusă de mine în actuala împrejurare. Numai în ipostaza aceasta îmi pot lua libertatea să vă împărtăşesc sentimentele de adâncă

admiraţie şi caldă afecţiune ce le nutresc pentru numita domnişoară, pe care, de altminteri, am cutezat să mi le exprim şi faţă de dânsa, cu prilejul plăcutei mele şederi la conacul dumneavoastră. Spre ghinionul meu, nu mă pot lăuda că mărturisirea mea de atunci a fost primită cu prea mare entuziasm. Faptul s-a datorat, poate, pe de o parte, nepriceperii mele în materie de declaraţii, cât şi obişnuitei rezerve arătată de tinere în asemenea circumstanţe. Aşa cum aflăm din romane, se pare că niciun bărbat nu este acceptat de la prima propunere, şi niciun are dreptul să aştepte acest lucru. De aceea, m-am gândit că poate domnişoara Palliser îmi va permite, prin interpunerea dumneavoastră, a-i adresa rugămintea să reflecteze la oferta ce i-am făcut-o, cu mai multă îngăduinţă decât a manifestat la prima mea încercare, care, probabil, a fost şi nesăbuit de pripită”.

Până aici, curtezanul Spooner respectase cu fidelitate exprimarea vărului său. Dar mai încolo, operase schimbările pe care le-a considerat dânsul necesare. Aşa încât protocolara epistolă continua în felul acesta:

„Stăpânesc, fără niciun fel de încurcături, moşia şi tot ce îmi aparţine – ceea ce nu mulţi proprietari au norocul să poată afirma. Venitul meu anual se cifrează la aproximativ patru mii de lire. Sunt dispus să ader la orice aranjament sugerat de avocaţi – deşi nutresc ferma convingere că nicio avere nu merită a fi ciopârţită în interesul văduvei. Cât priveşte remobilarea conacului şi orice amenajări sugerate de duduia, Palliser, mă declar de pe acum dispus să le accept spre a-i face pe plac. Îmi cunoaşte pasiunea de vânător şi am avut ocazia să mă conving că şi dânsa o are, încât nu vor exista diferende între noi în această privinţă.

Duduia Palliser nu mă poate suspecta de urmărirea unor interese materiale. Doresc să-mi fie soţie numai

pentru că o consider cea mai încântătoare tânără din câte am cunoscut şi fiindcă o iubesc din tot sufletul. Nu văd ce aş mai putea să adaug în ce mă priveşte, afară de faptul că de va consimţi să devină stăpâna conacului Spoon, va dispune de tot ce-şi poate visa o inimă de femeie.

Vă rog, stimate lord Chiltern, să credeţi în deplina sinceritate a lui

Thomas Platter Spooner.

P.S. Întrucât bănuiesc că duduia Palliser este iubitoare de cărţi, n-ar strica să fie informată că la conacul Spoon există o bibliotecă deosebit de atrăgătoare. De asemeni, s-ar cuveni să ştie că nu am nimic împotrivă să efectuăm o călătorie de nuntă, eu o durată de trei, patru luni, în străinătate”.

Adaosul de la urmă aparţinea exclusiv moşierului, şi fusese introdus împotriva vederilor susţinute de Ned.

— Doar nu-ţi închipui că se va instala aici ispitită de cărţi, obiectase vărul.

Celălalt se arătase însă de altă părere, explicându-i că într-o cerere de căsătorie, trebuie, puse grămadă toate ademenirile posibile.

— Nici de voiajul de nuntă nu aş fi pomenit până n-aş fi văzutt-o mai îmblânzită, îl critică mai departe vărul.

— Prea eşti delicat şi mieros, Ned, şi uiţi că fetele se dau în vânt să se zbânţuie prin străinătate în luna de miere, i-o reteză Spooner deşi, natural, fără a-şi convinge rubedenia. Fiindcă era evident că mutilase scrisoarea. De la tonul modest cu care începuse, a doua parte se transformase într-un soi de inventar, înşirat cu o îngâmfare şi o siguranţă de sine ce făceau să pălească discreţia şi simplitatea debutului. Autorul iniţial nu se-arătă de acord nici cu fraza în care se vorbea de ciuntirea averii în interesul văduvei.

— Cuvântul văduvă nu are ce căuta într-o cerere de

căsătorie; e deplasat, zău aşa, i-o declară Ned.

— Da' ce-oi fi vrând, să îndrug numai dulcegării? se răţoi Spooner. Nu te teme că nu leşină la gândul că m-ar putea îngropa. Ţi-o garantez eu. Şi de vreme ce are tăria să prevadă o treabă ca asta, de ce n-ar avea-o s-o şi citească?

— Şi de ce-i vorbeşti de pe acum despre mobilă şi amenajări? îi obiectă vărul. Părţile astea le-aş scoate, încercă să-l convingă. Numai că Spooner se crampona cu atâta îndărătnicie de fiecare idee care-i aparţinea, încât Ned îl lăsă în apele lui. Ce frumos o adusese el din condei, declarându-i că o iubea din tot sufletul, pentru ca moşierul fălos să-i strice efectul completând că va deveni stăpâna conacului Spoon!

— Şi ce găseşti rău în asta? se zborşise cel criticat. Te asigur că va fi mândră de perspectiva pe care i-am sugerat-o. Mai ales când mi-o vedea casa…

— Dar pentru ce n-ai lăsa-o mai întâi să o vadă?! mormăise vărul nemulţumit.

Însă cu toate silinţele sale, efectul scrisorii avea să fie acelaşi. Adică nul. La primirea ei, Adelaide Palliser era logodită cu altul, şi socotea drept o insolenţă de neiertat aspiraţia lui Spooner la mâna ei.

— Auzi ce neobrăzare! tună. Şi fulgeră ea faţă de Violet Chiltern. Să-şi ridice ochii la mine un om vulgar şi roşu la chip, de parcă n-ar avea altă ocupaţie decât să bea zi şi noapte.

— Nu ţi-a făcut niciun rău, draga mea.

— Ba da. Şi încă mult de tot. Fiindcă oerându-mă de soţie, oamenii or să-şi închipuie că l-am încurajat în vreun fel.

— Eu am avut pretendenţi an de an, şi mereu aceiaşi, deşi nici unuia nu-i dădeam pas. Şi faptul că insistau nu m-a indignat, crede-mă.

— Dar unul ca Spooner ai avut vreodată?

— Pe timpul acela nu-l cunoşteam, fiindcă, altminteri, cine ştie ce se întâmplă? vorbi Violet, potolită, surâzătoare şi cu o îngăduinţă pe care n-o arătase faţă de Chiltern. După mine, cred că orice bărbat care se bucură de favoarea să-ţi stea alături la un dineu are şi dreptul să-ţi ceară mâna. Desigur, există nepotriviri – de vârstă, de rang, de mijloace materiale – care pun sub semnul întrebării dreptul acesta. Însă nu-l anulează.

— Ai uitat nepotrivirea de gusturi, aminti Adelaide.

— Într-adevăr, recunoscu Violet, dar nu mă opresc asupra acesteia. Ştiu atât că un poet nu-i atras să se însoare cu o poetă, şi un filosof cu o filosoafă. Dar în rest, orice bărbat e pasibil să se îndrăgostească de femeia pe care a cunoscut-o la un Dineu şi să-i spună că vrea s-o ia de soţie.

— Cu asta nu sunt de acord, o contrazise prietena. Cum ţi-ai închipui, de exemplu, că un pastor din Long Royston ar veni cu atare propunere la una din fetele Fitz Howard?

— De ce nu? răspunse cealaltă. Şi ţi-aş putea spune şi ce-ar urma. Ducesa Fitz Howard i-ar cere ducelui să îl facă episcop pe amărâtul de pastor cât ai bate din palme, iar la rândul său ducele şi-ar irosi o dimineaţă întreagă explicându-i consoartei câte greutăţi s-au ivit în alegerea episcopilor, de pe vremea când dânsa era domnişoară. Aşa se petrec lucrurile, te rog să mă crezi, şi junele candidate la măritiş nu au altă ieşire din asalturile ce li se fac decât să respecte regula, politeţii, rostind, totodată, un „nu” categoric. E simplu ca bună ziua.

— O fi, încuviinţă Adelaide cu jumătate de gură, numai că pretendentul nu acceptă acest „nu”.

— Ceea ce constituie un noroc pentru noi, câteodată, spuse Violet, cu gândul la o anumită perioadă din viaţa ei.

Răspunsul datorat domnului Spooner a presupus destule dezbateri, nu în privinţa naturii, deoarece se ştia dinainte că va fi negativ, ci a faptului dacă era sau nu necesar să se arate şi motivul refuzului. În cele din urmă s-a hotărât că se cuvenea să fie specificat, astfel că, în aceeaşi seară, lordul Chiltern aşternu următoarele rânduri:

„Stimate domnule Spooner.

Vă scriu din însărcinarea de a vă aduce la cunoştinţă că domnişoara Palliser este logodită cu Gerard Maule, şi urmează of icierea căsătoriei.

Cu respect, *Chiltern*".

Adelaide consimţişe să i se dea această explicaţie, întrucât luase hotărârea de a face publică logodna ei.

— Cine este acest Maule? îl întrebă Ned pe Spooner după citirea mesajului.

— Un sărăntoc din aceia care umblă cu fandoseli şi ademeniri de ţi-e mai mare lehamite, îl informă Spooner scandalizat. Un prăpădit de vânează pe cai luaţi cu împrumut, care precis e îndatorat la croitor şi pentru pantalonii în care se fât de care mănâncă, bea şi trăieşte din Dumnezeu ştie ce. Asta e Maule, şi asemenea lui sunt cu sutele. Dar au trecere la domnişoare, care le cad în plasă, fiindcă în zilele noastre au ajuns tare proaste.

— Crezi că înainte erau, cumva, mai deştepte? îi ţinu vărul isonul.

— Auzi ce aiureală este în capul lor! continuă Spooner cu acelaşi năduf. Cum îi văd cu favoriţi pomădaţi, cu părul vopsit şi mănuşi glacé, pe crucea mea, îşi pierd minţile după ei. Numai că tipul n-o s-o ia de nevastă.

— Ar fi spre binele ei, zise vărul de bună-credinţă.

— Spre bine ori nebine, mi-a făcut o figură urâtă cum nu se mai poate. Cu ce drept ţi se pune în cale un nemernic fără o casă a lui sau parale din ce să trăiască? Bătrânul Maule a ajuns la aşa caliceală că umblă cu limba

scoasă, prin Londra, să fie poftit la o cină. Dar ce mă nedumereşte peste măsură este că lady Chiltern o lasă pe fată să se nenorocească…

CAPITOLUL XXX

PĂRERI DE RĂU

DOAMNA GOESLER rămase la Matching până la reîntoarcerea domnului Palliser – sau a Ducelui de Omnium, cum trebuia să i se spună acum – încât avu posibilitatea să se războiască direct cu acesta în legătură cu banii şi nestematele primite ca moştenire. Noua Alteţă îi adusese unicul inelaş pe care-l ceruse, şi tot personal i-l puse pe mână.

— O să mi-l aranjeze bijutierul, spuse ea, când văzu că podoaba-i aluneca de pe orice deget. Va trebui să fie puţin strâmtat. Şi atât. Fiindcă nu concep să-i modific fasonul.

— Aţi primit scrisoarea şi inventarul din partea executorilor testamentari? o întrebă ducele.

— Da, şi sunt tare surprinsă că mult regretatul prieten nu a pomenit niciodată de o colecţie care preţuieşte aşa mult.

— S-au dat dispoziţii să fie ambalată, o anunţă el.

— Natural, poate sta ambalată ori neambalată, după placul Alteţei Voastre, numai, rogu-vă, nu legaţi acest lucru de persoana mea.

— Cum? Dar este legat.

— Împotriva dorinţei mele, domnule duce. Doar am scris avocaţilor că refuz moştenirea lăsată; ori dacă Alteţa Voastră persistă în ideea de a mi-o însuşi, mă văd obligată să recurg la formă legală de renunţare, ceea ce presupune o complicaţie teribilă pentru mine şi poate va incita la un nou şi grandios furt de bijuterii. De aceea, vă rog, nu-mi trimiteţi caseta, fiindcă nu am de gând s-o accept; la fel ca şi banii. Şi voi face precum am decis. Lady Glencora vă

poate atesta îndărătnicia de care-s capabilă în unele împrejurări.

În realitate, lady Glencora îl şi prevenise în sensul acesta. Cunoscând-o pe Marie, ajunsese şi ea la convingerea că nimic n-o va determina să accepte legatul, şi crezuse că şi Palliser va lua doar cunoştinţă de asigurările ei, fără s-o mai combată. Însă un fost diriguitor al finanţelor nu putea să considere cu uşurinţă chestiuni privitoare la bani ori chiar la bijuterii. Într-un timp îi declarase şi Glencorei că aranjamentul sugerat de prietena ei este impracticabil, o posesiune fiind o posesiune, ceea ce, în accepţiunea lui însemnase că deţinătorul unor avuţii valoroase nu trebuie lăsat să se debaraseze de de ori să se scuture de răspunderile pe care acestea i le incumbă, numai pe seama câtorva vorbe generoase, dar vane. Testamentul răposatului duce era un document de extremă seriozitate, încât renunţarea la legatul prescris era, în ochii urmaşului, o desconsiderare a ultimului act de voinţă al decedatului. A refuza banii, în asemenea circumstanţe, era sinonim cu a refuza ploaia căzută din ceruri sau căldura dată de soare. Pe scurt, era de neconceput. Colecţia şi cele douăzeci de mii de lire constituiau proprietatea doamnei Goesler şi chiar de le arunca într-un şanţ, dreptul de proprietate rămânea în picioare.

— Orice mi-aţi spune, Alteţă, tot n-am să le accept, îi zise Marie Max Goesler şi, auzind-o, fostul ministru al finanţelor se gândi, fără voie, că nicio propunere de a sa, prezentată în Cameră, nu primise o împotrivire mai categorică. În acelaşi timp îşi aminti şi de Glencora care îl sfătuise să nu mai stăruie în mod inutil pe lângă prietena ei zeflemisindu-i ideea acestei solemnităţi de punere în posesiune.

— Înţelege, Plantagenet, că un om hotărât să refuze un dar nu-l va primi nici de i-l pui în palmă, nici de i-l dai în

scris pe un petec de hârtie, îl prevenise chiar în dimineaţa aceea. Şi eu înţeleg foarte bine ce urmăreşte Marie. Vrea să arate că nu a vrut nimic de la răposat. Aşa cum i-a declinat titlul şi numele, la fel va face şi cu legatul. N-o poţi sili să le ia ori s-o întorci de la hotărârea iniţială.

Proaspătul duce nu se arătase convins, însă după întrevederea cu Marie Max Goesler, abandonă bătălia, cel puţin pe moment.

Pe dala de nouăsprezece martie „doamna Goesler se întoarse la Londra, după o şedere de peste trei săptămâni la Matching Priory şi, în tot drumul, din poarta conacului până la vilişoara din Park Lane, se lăsă stăpânită de gânduri şi întrebări fără număr. Fusese oare înţeleaptă întreaga-i purtare faţă de răposatul duce? Cei trei ani din urmă îi jertfise unui bătrân cu care, sincer vorbind, nu avusese, nicio afinitate. Îşi semănase în cuget convingerea că exista o caldă amiciţie între ei doi, deşi în ce chip se putuse închega această prietenie când îl cunoscuse la o vârstă atât de înaintată, cu mintea sleită de ani şi uzură? Care dintre toate cuvintele rostite de nobilul decedat. Îi făcuseră efectivă plăcere, afară de câteva ce exprimaseră afecţiune, însă într-un mod searbăd şi cu vizibile stângăcii senile?

Nu demult susţinuse în faţa lui Phineas Finn că şedea de veghe la căpătâiul bătrânului deoarece îl iubea. Dar ce putuse rodi acest sentiment? Cunoştinţa lor debutase sub o zodie nepriincioasă: Alteţa sa o jignise ca, la puţină vreme, s-o ceară în căsătorie. Îi respinsese oferta aducătoare de avere şi de măriri, socotind că tributul cerut era mult prea mare, şi poate că viaţa îi rezerva altceva mai de preţ. Ca după aceea, să devină, pe încetul, un fel de infirmieră – o îndeletnicire ce-i înghiţise trei ani din tinereţea care-i mai rămăsese, îi lăsase vreo mulţumire această perioadă sacrificată? Poate doar una: oamenii nu puteau cleveti că

pentru zilele multe irosite în preajma bolnavului primise, ca plată, un sac cu bijuterii. Ţinuse cu dintâi să nu le ofere acest prilej, să nu poată o singură fiinţă afirma că se îmbogăţise de pe urma prieteniei cu Ducele de Omnium. Se prea poate ca tot ce făcuse să fie o nesăbuinţă, dar şi mai nesăbuit ar fi fost de primea o răsplată pentru nesăbuinţa comisă. Aşa, cel puţin, rămânea cu impresia că trăise un fel de idilă – dacă astfel *se* putea denumi veghea unui bolnav egoist.

Cât despre legătura cu lady Glencora, simţea în ea ceva găunos, care aducea cu Ipocrizia. Oare nu existase între de o înţelegere veche, nerostită pe faţă dar, oricum, pricepută de amândouă? Şi nu în virtutea ei lady Glen o răsfăţase în toate chipurile, condiţia subînţeleas a fiind aceea. Să nu se mărite niciodată cu ducele? Personal, o îndrăgea pe această fiinţă, se simţise bine alături de ea, chiar trăise momente de fericire. Şi totuşi, parcă drăgălăşeniile şi afecţiunea prietenei porniseră numai din interes pentru Alteţa Sa Ducele de Omnium. Pe el trebuia să-l alinte şi lui să-i creeze o continuă mulţumire, fiindcă, oricât de bătrân ar fi fost, era liber să facă din viaţa lui ce dorea, iar din bijuterii ce-i trăsnea prin minte. Şi ca să-l ţină departe de acest pericol, îşi întinsese braţele către ea.

În această lumină contempla cei trei ani din urmă, păstrând convingerea că oamenii de care se împresurase nu o cunoscuseră de ajuns şi nu-i acordaseră creditul pe care, de fapt, l-ar fi meritat. Căci odată ce-şi dăduse cuvântul că nu se căsătoreşte cu ducele, nu putea să-l mai calce. Întocmai cum se în timp lase şi acum, cu bijuteriile.

Retrospectiva celor trei ani spulberaţi o umplea de tristeţe. Se irosiseră fără putinţă de întoarcere şi fără a-i aduce împlinirile în care sperase. Câte dorinţe şi planuri ar fi prins viaţă în acest interval, deşi, de-ar fi fost să le definească, i-ar fi venit greu, sau poate nici n-ar fi reuşit. Şi

totuşi, avea credinţa că aceştia fuseseră anii hotărâtori când, în loc să se risipească, ar fi putut să se realizeze. Şi că, pierzându-i fără de rost, îşi alungase norocul care, cu dreptate vorbind, nici până acum nu o răsfăţase prea mult. Îi adusese în cale doi bătrâni care o iubiseră – unul se căsătorise cu dânsa, iar al doilea intenţionase acelaşi lucru. Faţă de amândoi îşi făcuse cu prisos datoria – se jertfise, le arătase tandreţe, le purtase recunoştinţă. De la primul moştenise, ca văduvă, avuţii însemnate, pe care le preţuia mult; numai că banii şi proprietăţile nu o făcuseră fericită. De pe urma celui de al doilea – şi a familiei sale – se alesese cu o anumită poziţie socială, în sensul că, dacă înainte de a-i cunoaşte frecventa destule persoane suspuse, în prezent se vedea cu întreaga elită britanică.

Dar ce-i adusese această sporire a prestigiului? Ce însemnaseră pentru ea ducii, ducesele, saloanele şi festinele lor? Aproape nimic. Ori atunci ce îşi dorea?

Dragoste – Asta şi-ar fi răspuns de un s-ar fi poticnit de o exagerată pudoare. Însă şi fără a-i spune pe nume, ştia că după iubire tânjise; că pentru a fi cu adevărat fericită, trebuia să se dăruiască cuiva. Luxul şi strălucirile exterioare ale vieţii erau, desigur, încântătoare, cu condiţia să împodobească un ideal împlinit. Nu să constituit idealul în sine; fiindcă atunci îşi pierdeau orice valoare.

Nevoia de a se dedica o urmărise necontenit. Datorită ei se consacrase bătrânului duce şi, în perioada cât îi voghease, existaseră clipe când îşi spusese că acest mod de a sluji era îndestulător pentru sufletul ei, aducându-i dorita împăcare cu sine, cu soarta, cu oamenii. Dar, nu. Se înşelase. Nu fusese de ajuns. Şi revelaţia o avu abia după moartea prietenului când, în loc să fie răpusă de suferinţă pentru pierderea încercată, se simţise eliberată de o povară sâcâitoare şi chiar bucuroasă că scăpase de ea. Senzaţia fusese atât de neprevăzută, încât intrase la

griji şi o încolţiseră întrebările. Nu cumva până atunci fusese o ipocrită? Sau era, de felul ei, falsă?

Oricum, se trezise fără un ideal, iar cel pe care-l slujise – constata ea acum cu stupoare – îl trădase. Şi astfel îi răsări gândul să se ancoreze de o religie, indiferent care, numai să aibă din nou un idol. Severitatea ursuză a calvinului ori ascetismul Sfântului Francisc de Assisi îi conveneau deopotrivă – cu condiţia să creadă cu adevărat în Calvin sau în Sfântul Francisc. Fiindcă încercarea de a crede în Ducele de Omnium se dovedise un jalnic eşec. Exista un idol pe care de multă vreme îl adora. Dar ce folos, când el o izgonise de la altarul său unde s-ar fi prosternat fericită o viaţă întreagă.

Deşi puţin versat în tainele femeieşti, Maurice Maule intuise totuşi că Marie Goesler e în căutarea unui zeu protector, de unde şi înflorise nădejdea că el ar putea fi alesul. Dar ca să urce pe acest piedestal, la cincizeci şi cinci de ani, îi trebuia multă îndrăzneală, mai ales că, după cât auzise, singuratica doamnă avea în jurul a treizeci. Deşi după aspect n-ai fi zis, deoarece i se părea veştedă, pe când el arăta foarte proaspăt. Şi apoi; oricât i-ar fi separat diferenţa de vârstă, acest neajuns se despăgubea în chip fericit printr-o seamă de potriveli. Bunăoară, creola poseda o casă în metropolă şi un venit. În vreme ce dânsul avea un conac la ţară şi o moşie. Ea cunoştea toţi ducii şi ducesele Angliei; el descindea dintr-o familie cu tradiţie. Marie Goesler putea să-i ofere o existenţă tihnită şi fastuoasă, în timp ce el o făcea boieroaică, oferindu-i un nume şi o proprietate cu faimă, ca Maule Abbey. Fără îndoială era frumoasă, recunoscu domnul Maule. Şi cum tot se uita în oglindă, ca să-şi înnoade cravata, se gândi iarăşi cu satisfacţie la felul cum arătau amândoi. Cine ar fi zis, contemplându-i, că-i despărţea un pătrar de veac? Nimeni pe lume! Deoarece, judecând după însăşi imaginea din

oglindă, incontestabil se număra printre cei mai chipeşi bărbaţi din Pall Mall. Simţea, ce e drept, încheieturile cam înţepenite, motiv pentru care şi păşea mai anevoios, însă lipsa de supleţe în mişcări se compensa prin deosebita-i prestanţă.

Domnul Maule se dichisea pentru o vizită pe care o pândise de mult. Se ducea în Park Lane, la doamna Goesler, care descinsese în metropolă doar cu o zi înainte. Vestea sosirii o prinsese din vânt, şi se socotise pe dată că, având în vedere stadiul în care ajunseseră cu relaţiile, îşi putea permite să meargă şi nepoftit. Ce îl încurajase în această iniţiativă era amintirea ultimei lor întâlniri, când amfitrioana parcă întrecuse canoanele politeţii obişnuite, făcându-l să spere că recenta lor cunoştinţă se poate preface curând într-o mare prietenie. Adevărat, şi el se silise să-i stimuleze bunăvoinţa, întrecându-se în glume şi povestiri, dar important nu fusese efortul depus, ci reacţia gazdei, cum nu se putea mai promiţătoare.

Aşadar, plin de bune speranţe, se înfăţişă la uşa viletei şi, la puţin după aceea, se află faţă în faţă cu doamna Goesler. Dacă la vizita precedentă spusese snoave şi o făcuse să râdă, de astă dată era exclus să nu deschidă discuţia despre „dragul de duce”. Normal că o astfel de conversaţie nu-i slujea proiectul şi interesele, dar trebuia, pe moment, să le lase de-o parte. Chiar de acasă îşi propusese o atitudine sobră, fără niciun avans ori gingăşie din parte-i. Pentru că o fi îndrăzneala o mare virtute în cucerirea femeilor, însă bărbatul care vrea să-şi atingă ţinta trebuie să drămuiască virtuţile.

— Am aflat de plecarea dumneavoastră la Matching de cum s-a îmbolnăvit bietul duce, începu domnul Maule.

Marie era în ţinută de mare doliu, ceea ce atesta, fără urmă de echivoc, natura complet specială a relaţiilor pe care le avusese cu nobilul decedat. Dar pe ea nu o jena

cu nimic acest fapt, pentru că nu intenţiona să facă din el un mister. În plus, cum ar fi putut să îmbrace toalete viu colorate după ce veghease atâta vreme un muribund? Aşa ar fi pl ocedat o infirmieră plătită. Ceea ce nu era cazul ei. Iar dacă tot existase ipocrizie în prietenia faţă de răposat, atunci, cel puţin, s-o ducă până la capăt.

— Sărmanul bătrân! exclamă ea. Abia ieri am venit acasă.

Nu am avut niciodată plăcerea să-l cunosc pe emimontul răposat, urmă Maule, dar am auzit vorbindu-se despre dânsul ca de un nobil cu care Anglia se poate mândri.

— A fost un om cu o poziţie deosebită, întări Marie deşi nu vedea pentru care motive Marea Britanie s-ar fi făli t cu cel decedat.

— Într-adevăr, se grăbi să adauge vizitatorul, a fost deosebit în toate privinţele, cu avuţii incalculabile şi cu o demnitate de care cu regret trebuie să o spun – mulţi dintre aristocraţii noştri se leapădă astăzi ca de un veştii în care-i împovărează. Fiindcă una e să porţi haine obişnuite, şi alta să te drapezi în togă. Or ducele nu şi-a lăsat toga până în clipa cea de pe urmă.

Auzindu-l, Marie Goesler îşi aminti cum arăta cu scufia de noapte vârâtă peste urechi şi cum se smiorcăise într-o seară că nu i-a fost dat un pahar cu lichior de portocale.

— De aceea, sincer vă spun, urmă domnul Maule, nu cred să mai avem o personalitate de o seamă cu dânsul.

— Chiar la fel, se prea poate să nu mai fie, zise amfitrioana. Ştiţi că n-a fost căsătorit…

— Dar a dorit să se căsătorească la un moment dat, dacă ce mi-a ajuns la urechi este adevărat, strecură musafirul cu tâlc şi cu ochii aţintiţi la gazdă, ca să-i surprindă, reacţia. Atâta doar că expresia ei rămase

complet împietrită, de s-ar fi zis că nici nu-i auzise remarca. Drept care, se văzu nevoit să continue cu tămâierile: A fost un gentilom grandios! Şi nu ştiu dacă se va putea spune acelaşi lucru şi de urmaş…

— Oo, nu există nicio asemănare între ei!

— Chiar aşa, se arătă Maule de acord. Îndrăznesc să afirm că Plantagenet Palliser s-a dovedit un om de folos. Numai că, vedeţi dumneavoastră, şi cărbunarii ne sunt utili. Iar când toţi oamenii vor deveni de folos, adio farmecului şi frumuseţii vieţii.

— Eu nu prea cred că suntem aproape de această eră, glăsui amfitrioana, zâmbind abia perceptibil.

— Iertaţi-mă, dar n-aş băga mâna în foc pentru una ca asta. Doar vedem la tot pasul fii de aristocraţi ce se vârâ în comerţ. Lorzi ocupându-se cu desfacerea untului şi marchizi ce-şi trimit piersicile. În piaţă. Or aşa ceva nici prin minte nu i-ar fi trecut răposatului duce. Alteţa sa a moştenit bogăţii colosale şi a fost conştient că datoria sa era să le cheltuiască. Lucru pe care l-a şi făcut, sub privirile extaziate ale lumii. De aceea, cred că a fost o imensă încântare să îl cunoaşteţi atât de aproape.

Doamna Goesler a scăpat de corvoada răspunsului datorat deoarece, în aceleaşi secunde, lacheul anunţă un al doilea vizitator – pe Phineas Finn. Acesta n-o văzuse pe Marie de când se nimeriseră împreună la Chiltern, iar po Maurice Maule îl întâlnea pentru prima oară.

Prin venirea sa, Phineas împlinea o făgăduinţă mai veche, făcută prietenei în decursul neizbutitei lor expediţii vânătoreşti, când, împotmolindu-se amândoi în faţa unui obstacol, abandonaseră cursa, întorcându-se singuri la conacul Harrington. Pe drum vorbiseră multe – despre duce şi Matching – iar Phineas promisese s-o caute de îndată ce va şti că se află acasă. Între timp, ducele dispăruse şi, odată cu el, şi obligaţia care o ţinuse pe

Marie departe de Londra. Deşi convorbirea lor – despre duce şi Matching – parcă fusese doar ieri.

— Văd că porţi doliu „remarcă Phineas reţinându-i mâna într-a sa. Condoleanţele mele pentru moartea prietenului.

— Tocmai de el vorbeam împreună, cu domnul Maule, zise ea, făcând, după aceea, şi cuvenitele prezentări între musafiri. Domnul Finn şi cu mine am avut plăcerea să vă cunoaştem fecioiul cu câteva săptămâni în urmă, pe când ne aflam la conacul lordului Chiltern, continuă gazda, adresându-se domnului Maule.

— Am auzit că a fost acolo, bombăni el. După care, cu un glas subit mai vioi, îl întrebă pe noul sosit: L-aţi cunoscut pe duce, domnule Finn?

— Da, în măsura. În care unul ca mine avea acces la unul ca fostul Duce de Omnium. Dar probabil că îndată ce mi-a întors spatele a şi uitat că exist.

— Nu spune asta, interveni doamna Goesler, pentru că nu uita niciodată pe nimeni.

— Eu unul nu-mi amintesc să-l fi întâlnit, şi am să regret acest fapt toată viaţa, reluă Maurice Maule. Chiar îi spuneam doamnei Goesler ce imensă admiraţie i-am nutrit acestui nobil fără pereche.

Drept răspuns, Phineas clătină doar din cap, întorcându-se apoi către amfitrioană, care, sătulă de conversaţia su: ţinută pe această temă, îl întrebă despre ultimele evenimente parlamentare.

Maurice Maule înţelese că în conjunctura creată nu mai avea cum să lupte pentru propria cauză. Aşa că, la foarte scurt timp, bătu în retragere. De cum îl văzu plecat, Mari Goesler se transformă ca prin farmec. Ţâşni de pe jilţul ei, se aşeză mai aproape de Phineas şi, cu ambele mâini, îşi împinse zulufii spre spate – un tic pe care prietenul i-l ştia mai de mult.

— Sunt aşa de bucuroasă că ai venit, îi declară privindu-l în faţă. Nu ţi se pare bizar că a murit atât de curând după discuţia noastră?

— Parcă te aşteptai că n-o să dureze mult…

— Mult e un termen foarte relativ! replică ea. În niciun caz când l-am pronunţat nu bănuiam că se va stinge în şase săptămâni, pentru că, altminteri, n-aş fi venit la o vânătoare. Acum, însă, când s-a dus, pot să-ţi mărturisesc că mi-a fost o povară

— E de înţeles, o aprobă Phineas.

— Cu toate astea, îmi va lipsi foarte mult, pentru că el a picurat în existenţa mea un strop de culoare – nu prea vioaie, o recunosc; dar, oricum, i-a schimbat tenta.

— Uşile conacului Matching îţi rămân larg deschise.

— Nu, acolo n-am să mă mai duc. Bineînţeles, am s-o văd pe lady Glencora, însă aici, în oraş. Niciodată la Matching sau la castelul Gatherum. Ai auzit despre testament?

— Nu, nicio vorbă, mărturisi Phineas. Dar sper că nu a omis să treacă şi numele dumitale, fiindcă la altceva nu cred că aveai pretenţii.

— Adevărat, n-aş fi dorit decât să-mi treacă numele.

— Probabil că documentul a fost întocmit înainte de a te cunoaşte…

— Se prea poate. Însă l-a tot refăcut. Iar în ultimă instanţă, m-am trezit că mi-a lăsat bani şi bijuterii de o valoare imensă.

— Mă bucură vestea, îi spuse prietenul.

— Numai că eu am refuzat tot. Nu am procedat bine?

— Sincer să fiu, nu văd de ce să nu le fi acceptat.

— Fiindcă multă lume ar spune că i-am fost iubită. Indiferent că femeia e tânără şi bărbatul e un moşneag, cleveteli tot există. Nu ştiu dacă prin gestul meu le pun stavilă dar, oricum, vor părea mai de necrezut. Şi apoi mai

este ceva. Nu aş fi suportat gândul că familia Palliser mă suspectează de urmărirea unor profituri, punând pe seama acestora grija pe care i-am purtat-o bătrânului. De aceea, renunţând la orice înavuţire, mă simt mai la adăpost şi de bănuielile lor şi de bârfa străinilor.

— Ştiu că nu puteai face decât ce e mai drept.

— Lauda dumitale, îmi întrece meritele reale. Pot să fiu discretă şi generoasă. Dar nu ştiu dacă o fac din sinceritate. De la duce am acceptat un singur inel cu diamant negru, pe care l-a purtat toată viaţa. Ţi l-aş arăta, însă l-am dat unui bijutier să mi-l ajusteze. Şi acum, ia spune-mi, pe când marea bombă în Cameră?

— Reforma bisericii – fiindcă la ea bănuiesc că te-ai referit – va fi citită în ziua de întâi, adică luni.

— Ce zi păcătoasă! oftă plictisită. Ţi-l mai aminteşti pe tânărul Maule? Nu găseşti că este leit taică-său? Deşi ca purtare nu seamănă niciun pic.

— Ce e taică-său?

19 – întoarcerea., lui Phineas Finn

289

233

— Un fost Adonis al Londrei, în prezent devastat de vârstă; un tip egoist, onctuos, fără un sfanţ şi, după cât mi se pare, lipsit de scrupul. Te rog să revii în curând. Sunt nerăbdătoare să-mi spui cum o duci. Şi încă ceva. Să-mi povesteşti cum a fost cu atentatul.

Tot drumul spre casă, pe Phineas îl urmări imaginea prietenei brune care i se păruse mai frumoasă ca oricând.

CAPITOLUL XXXI

DUCELE ŞI DUCESA DE OMNIUM LA LONDRA

LA SFÂRŞITUL lunii martie, Ducesa de Omnium

— Şi niciodată de aci înainte lady Glenpora pentru societatea engleză – îşi făcu apariţia în capitală. Deşi surghiunit din Camera Comunelor, duteie fusese rechemat

de treburile politice, şi în special ducesa, fără de care nu se întrona sau detrona niciun dregător important. În plus se ivise pe tapet şi chestiunea numirii ei ca damă de onoare a Palatului, deşi chiar iniţiatorii proiectului se îndoiau că această femeie independentă avea să se aservească Reginei. Mai mult ca sigur va vedea în propunere o corvoadă stânjenitoare; dar până a se pronunţa, trebuia, oricum, consultată. Aşadar venirea la Londra fusese o necesitate, necum un divertisment, mai ales în acea perioadă de mare doliu, când suspendaseră orice primiri. Dar cu toate restricţiile impuse de situaţie, reşedinţa lor din Carllon Garden gemea încontinuu de nepoftiţi care, sub un pretext sau altul, se fofilau ca să vadă cum se comportă lady Glencora ca Ducesă de Omnium. Şi odată ce se făceau constatările, se trecea, natural, la bârfă.

— Ce zici? Pare schimbată? o descusu bătrâna domnişoară Aspasia Fitzgibbon pe doamna Bonteen. După mine, tot îţi sparge timpanele cu glasul ei ţipător.

Cea întrebată se arătă însă de părere că survenise o modificare.

— Ştii că nu puteai pune preţ pe ce îţi spune ori îţi promite, iar de-i cereai socoteală, te zgâria ca pisica.

— Şi ce vrei să spui cu asta? Că acum n-o să mai zgârie? o întrebă Aspasia nedumerită.

— Ba din contră, o s-o facă mai des, o lămuri cealaltă. Pe urmă, îţi aminteşti cum se prefăcea că n-o interesează mărirea. Pe când azi se vede cât colo ce încântată e de rangul pe care l-a căpătat.

— Eu una nu sunt de acord, interveni lady Baldock, asemeni prezentă. De când o ştiu am privit-o ca pe o şcolăriţă cu părinţi înstăriţi, căreia profesorii i-au îngăduit să facă orice năzbâtie. Exact cum a procedat şi societatea în care s-a învârtit actuala ducesă. Adică a răzgâiat-o, ca

să fiu mai precisă.

Pxin opinia exprimată, lady Baldock, ea însăşi soţie de pair, arăta că-i acordă cu mult mai puţină importanţă decât Aspasia Fitzgibbon şi doamna Bonteen.

— L-ai văzut pe proaspătul duce? îl iscodi Rutier pe Barrington Erle.

— Da, am fost împreună chiar în dimineaţa de astăzi.

— Şi cum ţi se pare?

— E speriat ca găina când simte că vrei să o vârî în apă. Aşa îmi explic sfiiciunea cu care-ţi vorbeşte. Iar când i-am pomenit de Camera Lorzilor, a făcut o mutră de te umplea jalea.

— Dar nu se plânge de noua poziţie, şi nici n-o va face.

— La asta nu ştiu ce să-ţi răspund, zise Erle ridicând din umeri. Mai degrabă aş zice că se va deprinde cu vremea, şi-o să intre din nou în buiestru. Prea are mari însuşiri ca să-l pierdem din arena politică.

— Şi-a dat, cumva, aere? îl descusu Ratler în continuare.

— Cine? Planty Pali? Pe cât mă pricep la oameni, este ultimul de pe lume care s-ar înfoia în pene pe motiv că a devenit duce. Ca întotdeauna, rămâne indiferent la orice se întâmplă. Şi în ciuda simplităţii ce-a arătat-o mereu, îşi cunoaşte valoarea faţă de alţii. Aşteaptă un timp, să-şi revină din şoc, şi ai să vezi că nu s-a schimbat niciun pic.

Cu toate asigurările date de Erle, domnul Ratler îşi păstra scepticismul. Prea văzuse mulţi deputaţi deferenţi şi docili care, odată deveniţi pairi în urma unor decese familiale, îi aruncaseră cu tifla în nas. În plus, îi dispreţuia şi pentru motivul că trecuseră dintr-un for de maximă influenţă şi utilitate – cum era Camera Comunelor – în altul pompos şi trândav – ca aceea a Lorzilor.

Curând după sosirea la Londra, ducesa încropi

această scrisoare extrem de caracteristică:

„Stimate lord Chiltern, domnul Palliser”… începu ea, dar văaându-şi greşeala, tăie cuvântul, şi continuă pe aceeaşi hârtie:

„Ducele m-a rugat să vă scriu în legătură cu pădurile Trumpeton, unde nu ştie ce se întâmplă, iar eu, tot atât de puţin. Dacă veţi spune, însă, ce anume doriţi, vă împlinim voia. Ar fi indicat să facem rost de vulpi şi să le risipim prin pădure? Sau e necesar un om ca să le păzească? Nu trebuie să fiţi mânios că răposatul duce, în boala lui, nu s-a putut ocupa de chestiunea aceasta. Spuneţi numai ce vreţi, şi zise va face.

A dvs. Sinceră, *Glencora O*.

P.S. Doamna Goesler m-a informat de neajunsurile dumneavoastră. Dar pe atunci eram într-o situaţie foarte grea cu defunctul”.

Răspunsul primit era la fel de caracteristic pentru firea lui Chiltern:

„Stimată Ducesă de Omnium.

Mulţumesc. Ce dorim este ca paznicii să fie avertizaţi că sunt permise vulpile în pădure. Când ştiu acest lucru, exista şi vulpi. Dar în vremea din urmă, oamenii nu au fost preveniţi. Tot secretul este să nu se împuşte animalele. Nu intenţionez să blamez prin nimic pe răposatul duce. Doar când a îmbătrânit, s-au încurcat treburile. Însă acum se vor drege. Sunt pe deplin convins.

Al dumneavoastră

— *Chiltern*.

P.S. Copoii noştri au fost otrăviţi în pădurile Trumpeton. Şi asta nu s-ar fi întâmplat dacă paznicii n-ar fi fost împotriva vânatului. Îl

La primirea notiţei din partea lui Chiltern, ducesa o trimise administratorului principal – domnul Fothergill – cu rugămintea să nu se mai împuşte în numita pădure.

— Să-mi tăiaţi beregata de am să ascult de poruncă, declară Fothergill unui subaltern după ce luase cunoştinţă de doleanţele lordului şi ale ducesei. Cum vine asta? Pe două sute cincizeci de acri, cât măsoară pădurea, să nu mai doborâm un fazan pentru că lordul Chiltern e maestru de vânătoare? Niciun merită să mai fi moşier în condiţiile astea.

Noul duce de Omnium nu avea nici cea mai vagă intenţie să părăsească arena politică sau măcar să-şi reducă activitatea ministerială, pe motiv că fusese exclus din Cameră şi pierduse dreptul de a conduce departamentul finanţelor – o funpţie pe care o îndrăgise enorm. Şi, ca să spulbere orice echivoc în privinţa gândurilor ce le nutrea, alese ca loc de întrunire al organizaţiei liberale propria reşedinţă din Carlton Garden. Evenimentul era prevăzut pe data de treizeci martie, adică tocmai în ziua sosirii ducesei la Londra. Dar acest amănunt nu suspendă adunarea, care se ţinu în prezenţa ducelui.

Onorabilul Gresham repetă şi de astă dată motivele ce-l determinau să se opună reformei religioase prezentată de rivalul Daubeny, declarând printre altele că, în ciuda împotrivirii de acum, era dispus, cu încuviinţarea confraţilor, să propună el însuşi o lege asemănătoare, dacă va veni la putere. Şi mai făcu precizarea că prin aceasta urmărea doar să demonstreze convingerea-i fermă că primenirea bisericii nu trebuia lăsată pe mâna conservatorilor. O propunere atât de făţişă de a torpila adversarul, indiferent de cauza susţinută de acesta parcă nu mai fusese auzită în istoria politică a ţării. În tălmăcire exactă, afirmaţia lui Gresham însemna că nu legea contează, cât iniţiatorii ei.

Şi totuşi, asemenea situaţii cu siguranţă mai existaseră, fiindcă fac parte integrantă din lupta şi satisfacţiile dregătorilor. Dubla plăcere de a răsturna

rivalul, înălţându-se, totodată, pe sine, îl fascinează pe omul politic.

Şi în virtutea unei practici îndelungate, această apucătură s-a generalizat, astfel că satisfacţiile cât şi decepţiile pe care le generează, sunt trăite aproape de oricine. Gândiţi-vă numai ce mulţumire simţim când, prin cine ştie ce împrejurări fericite, candidatul nostru – pe care nu l-am văzut niciodată – este ales comisarul unui district, în locul altui propus, la fel de necunoscut nouă. Sau ce încântaţi suntem când Sir Samuel Bobwig, un excelent liberal, este numit mare dregător în justiţie, în locul învechitului conservator Sir Alexander Mesilk. Prin urmare, oamenii „şi nu legile în sine, deţin pondere în politică. Numai că nu se cade s-o trâmbiţezi. Însă Onorabilul Gresham dorea să introducă această nouă modă cu ocazia consfătuirii din Carlton Garden. Legea lui Daubeny nu avea mare valoare, le declară dânsul amicilor, la reşedinţa ducelui. Abunda în erori Era prea drastică într-o privinţă, şi prea superficială, într-alta. Avea cutare şi cutare lacună, susţinea Onorabilul Gresham, ferfeniţind-o de la un capăt la altul, căci doar nu era mare lucru să-i găsească metehne când ţinea cu tot dinadinsul, însă păcatul ei cel mai mare – un păcat aproape de moarte – era acela că trebuia să fie votată, – dacă se ajungea până acolo – cu sprijinul unor oameni ale căror decizii le vor întina pentru totdeauna conştiinţa. Fiindcă era perfidie şi odioasă trădare să acţionezi împotriva propriilor convingeri.

În pofida îndrăzneţelor teorii etalate de onorabilul Gresham, sfatul s-a consumat în linişte, fără proteste şi disensiuni, adoptându-se hotărârea finală ca întreaga Cameră să respingă proiectul domnului Daubeny pe simplul motiv că venea din partea minorităţii parlamentare. Ideea pornise tot de la liderul liberal şi, cum cei peste două sute de membri, adunaţi la reşedinţa din

Carlton Garden, nu au ridicat niciun fel de obiecţiuni, se părea că Onorabilul Gresham va învinge până în cele din urmă. Deşi pe unii îi bântuiau anumite îndoieli.

— Aici a mers ca pe roate, observă domnul Ratler, fiindcă nu a fost Turnbull prezent.

La două zile după adunare, când ducesa o vizită pe Marie Max Goesler, îi relată cu atâtea detalii evenimentul, de s-ar fi zis că fusese şi ea de faţă. Deşi prididitâ de avalanşa vizitatorilor, îşi găsise răgazul să dea o fugă în Park Lane, ca un cumva prietena ei să-şi închipuie că o neglija după moartea ducelui.

— Trebuie să fi fost tare neplăcut tămbălăul din casă tocmai în ziua când veneai de la Matching, îi spuse Marie deum o văzu.

Crede-mă că niciun l-am luat în seamă, deoarece în momente ca astea, nu avem voie să ne gândim la noi înşine. Desigur, nu cadra să fie atâta lume ia noi când. Iiitem în doliu. Însă a trebuit să trecem paste considerimi. Ul acesta. Adevărat, era împotriva oricărui protocol: i aduni laolaltă nobili şi oameni de rând. Bănuiesc, iivsa, că toţi voiau să se asigure de concursul pe mai departe al lui Plantagenet. Aşa că s-au îmbulzit, claie peste grămadă, de mi-au răsucit toate covoarele în picioare. Nu au fost mai mul: „de o duzină de pairi, dar ajung şi atâţia ca să-ţi dai seama de nerespectarea etichetei. Şi încă ceva. Cred că te ţi-ar fi fost de acord să le conduc eu discuţiile, secondată de doamna Bonteen.

— De ce tocmai de ea? zâmbi Marie Goesler.

— Pentru că, în afară de mine, este cea mai vorbăreaţă femeie, şi foarte (priceputâ în politică. Apropo, m-a vizitat ieri şi am impresia că vrea să mă eclipseze.

— Trebuie pusă la punct, lady Glen, îi sări întru apărare prietena.

— Nu e deloc exclus să mă reducă la zero, acum când

Plantagenet nu mai are finanţele… Dar să revenim la consfătuirea de acasă. A fost o larmă de neînchipuit, Deşi, afară de Gresham, niciunul nu a vorbit mai mult de două minute. Iar Gresham şi-a sprijinit picioarele pe un taburet pe care atât l-a frământat, de mi l-a făcut ferfeniţă.

— A fost şi domnul Finn? se interesă Marie Goesler.

— Mai toţi deputaţii erau. Dar ce te face să întrebi anume de domnul Finn?

— Suntem prieteni, îi răspunse cu simplitate.

— Mi se pare că iară a devenit de actualitate, nu-i aşa? Este irlandezul acela frumos, care a răsărit odată la Matching când venisei şi tu…

— Într-adevăr, este irlandez şi a fost la Matching împreună cu mine, preciză doamna Goesler.

— E frumos, n-am ce zice! Vai, dar ce zi am avut cu balamucul, de acasă! Şi câte răspunderi şi treburi mi-au căzut pe cap! Când mă gândesc la infinitele complicaţii pe care mi le-a adus noul rang, stau şi mă întreb dacă ţi-ar fi plăcut să fi ducesă…

— Probabil aş fi avut şi unele satisfacţii.

— Noi nu ştiu cu ce ne-am ales de pe urma măririi, însă recunosc că am dorit-o din suflet. Aşa că nu-ţi mai pot ceda rangul. Iar tu nu accepţi nici moştenirea lăsată…

— Asta în niciun caz, întări Marie.

— Totuşi, Plantagenet zice că eşti obligată să primeşti măcar banii, numai că el nu prea are niciodată dreptate» Câte lucruri eşti silit să faci, pe care el nu le admite! Oricât i-aş spune că lumea şi viaţa se schimbă că ce e valabil acum nu va mai fi peste câţiva ani., el o ţine pe a lui. Va să zică aşa, domnul Finn e din nou favoritul…

— Este lui prieten pe care îl preţuiesc, şi sper că am voie să cultiv un amic.

— Şi o duzină, iubito. Şi toţi să fie frumoşi. Acum te las, că am treburi. Te rog să vii pe la noi. Nu ne ocoli şi nu

face pe nesuferită. Ştii că nu dăm dineuri, dar pentru tine e uşa deschisă oricând. Sau ai de gând să fi răutăcioasă cu mine? Hai, spune-mi, că vreau să ştiu de pe acum.

— Îţi promit că n-am să fiu mai răutăcioasă decât mi-o impune firea, îi zise Marie. Şi se despărţiră.

CAPITOLUL XXXII

OAMENII ÎNCEP SĂ FIE DISTANŢI

S-A COMENTAT COPIOS şi de către foarte mulţi londonezi atentatul de la hotelul Macpherson, dar sugestia lui Slide adresată poliţiei, anume de a prelua cazul domnului Kennedy şi al lui Phineas Finn, rămase fără ecou. Nicio anchetă publică sau oficială nu a fost declanşată în urma articolului din „People's Banner". Domnul Kennedy, însoţit de vărul său George, plecase în Scoţia şi, odată cu aceasta se părea că dramaticul episod s-a încheiat. Neostoitul Slide nu conteni toată luna martie să arunce, din paginile gazetei, săgeţi otrăvite în Phineas şi în organele ordinii publice. Deşi fără efect aparent. Niciunul din implicaţi nu a fost arestat ori supus, unui interogatoriu cât de sumar.

Deci privind sitliaţia numai sub unghiul consecinţelor judiciare, s-ar fi putut pe drept spune că osteneala editorului se dovedise complet inutilă. Şi totuşi, nu. Pentru a; i riwd de oi se vedeau în vâlva pe care o stârnise. Toată lumea ştia că fusese „o încăierare" între Kennedy şi Finn, şi că motivul „încăierării" era soţia domrini Kennody. Toată lumea ştia că se trăsese în Finn", i o mulţime de oameni se arătau de părere că atentatul l n. Şi se negreşit provocat. La unul din cluburi se susţinea e". Tărie că deputatul de Tankerville îşi petrecuse la Dre «la aproape trei sferturi din perioada cât lipsise din Lndra, pe când la alt club se vântura varianta că Finn h vhitase în două rânduri pe Kennedy – prima dată în Scolia, iar ultima oară la hotelul Macpherson – cu scopul «io a-l determina pe soţul

abandonat să accepte divorţul. Circula şi o versiune romantică, potrivit căreia Phineas lady Laura fuseseră cândva logodiţi, şi numai forţată () t tată, domnişoara se măritase cu peţitorul mai înstărit.

Desigur, fiecare poveste era condimentată cu amănunte menite să-i sporească atracţia şi veracitatea. Se ştia, bunăoară, că lordul Brentford cumpărase renunţarea logodnicului prin circumscripţia Loughton, unde îl înfipsese ca deputat. Şi apoi, nu se ştia că lordul Chiltern, fratele Laurei se duclase cu Phineas? Şi nu era cunoscut că lui Kennedy îi băgase pumnul în gură scăpându-l din mâna unor mişei care încercaseră să-l sugrume? Numai că viteaza lui intervenţie fusese cusută eu aţă albă, adăugau gurile rele, Phineas regizând şi atacul şi salvarea care-i urmase, cu scopul să-l îmbuneze pe soţul iubitei, care nu avea ochi să-l vadă. Toate aceste istorioare erau amuzante, însă masacrau adevărul... În realitate Phineas făcuse o singură vizită, şi de scurtă durată, amicilor transplantaţi la Dresda. Lady Laura se logodise cu Kennedy înainte ca Phineas să-i fi declarat dragostea lui. Duelul cu lordul Chiltern se iscase din pricina Violetei Effingham, iar circumscripţia Loughton îi fusese conferită de lordul Brentford ca o răsplată pentru curajul de a-i fi scăpat ginerele din mâinile ucigaşilor – deşi, cu dreptate vorbind, recompensa bătrânului socru fusese exagerată, având în vedere ivirea complet fortuită a salvatorului la locul unde se încercase omorul.

Oricum ar fi fost însă, valul discuţiilor ce tălăzuiau în jurul lui Phineas tindeau să-l prefacă într-un fel de erou. Un bărbat despre care se zice că ar fi dezbinat o căsnicie de aristocraţi devine, în genere, mai interesant, şi de unde înaintea zvonurilor era poftit la festinuri de două ori pe săptămână, după ivirea lor invitaţiile se dublează. Iar dacă prima ispravă mai incitase şi un atentat din partea unui

nebun, urmat de atacul veninos al unui ziar ca „People's Banner", protagonistul se trezea dintr-odată celebru. Exact cum se întâmplă şi cu Phineas, ale cărui păţanii nu doar Marie Goesler ţinea să le audă direct de la sursă, ci o mulţime de alte doamne. Numai că faima pe care şi-o câştigase genera şi invidie, încât o parte dintre colegii săi pretindeau că se pusese râu cu însuşi liderul organizaţiei liberale. Fiindcă una era să fi chemat la ospeţe după ce ai destrămat căsnicia unui fost demnitar, şi alta să capeţi o slujbă de la Onorabilul Gresham, care îl avusese în guvern pe soţul năpăstuit.

— De când m-am născut n-am pomenit un specimen ca tine, i-o declarase Barrington enervat. Dai dintr-o boroboaţă într-alta.

— Nu am nicio vină în tot ce se întâmplă, se apără Phineas, şi nimeni mai mult decât tine nu este în măsură să ştie că sunt victima unor calomnii.

Argumentul din urmă ţintea la faptul că Barrington era vărul Laurei Kennedy, şi deci cunoştea realitatea.

— Bineînţeles că sunt calomnii, încuviinţă Erle. Dar fiindcă le-ai mai auzit şi altă dată, ce-ai căutat să te vârî chiar în cuşca leului?

Domnul Bonteen îl judecă mult mai aspru ca Barrington Erle.

— Nu l-am avut la suflet de când l-am văzut prima dată şi eram convins că nu este un tip serios. Ca toţi irlandezii, de altminteri.

Această părere fusese împărtăşită lordului Fawn – un distins confrate însurat de puţină vreme şi un reputat apărător. Al instituţiei matrimoniale. Acest nobil apologet se pronunţase într-un cerc de prieteni că orice bărbat care atentează la fericirea unui menaj comite un delict capital.

— Nu ştiu dacă povestea cu lady Laura este adevărată, oscilă lordul înainte de a emite un verdict.

— Cum să nu fie? sărise Bonteen, Doar e ştiută de o lume întreagă! Finn era umbra ei la Saulsby, la conacul Loughlinter şi la reşedinţa din Piaţa Portman. Răul ce l-a pricinuit este incalculabil. La circumscripţia Dunross-Shire, în locul lui Kennedy a venit un conservator.

— Asta putea să se întâmple oricum; vorbi Fawn la fel de moderat.

— Cum să se întâmple? se zgâi Bonteen la el uimit de ripostă. Doar cine l-ar fi scos pe un Kennedy din circumscripţia lui? Şi-apoi, nu mai ţii minte ce festă ne-a făcut Finn când cu legea arendaşilor irlandezi? De-aia lotv; t oameni de teapa lui.

l) o-aş crede un singur moment că e adevărat ce se zice de lady Laura... începu lordul Fawn cu gândul să-şi dezvolte sfintele teorii matrimoniale. Dar Bonteen prea se montase cu Phineas ca să i le asculte.

— Este exclus să mai facă parte din viitorul nostru guvern, continuă cu ale lui. Iar dacă o fi să pătrundă prin cine ştie ce şiretlicuri, atunci eu mă retrag. Şi am să i-o spun şi lui Gresham pe şleau. Ştiu că femeile se vor da peste cap să-l ajute. Aşa au făcut de când lumea cu pramatii ca el.

Phineas era la curent cu campania dezlănţuită. Nu aflase exact ce sporovăiau oamenii, dar din puţinele fraze surprinse, din ocheadele aruncate şi din purtarea lor, pricepuse că-i sunt ostili. Lordul Cantrip, cel mai apropiat prieten dintre miniştrii de mâine, nu-i mai vorbea cu francheţe şi voioşie sau, oricum, nu aşa cum se obişnuieşte cu un viitor colaborator. Asemeni şi Onorabilul Gresham. Îi arăta o rezervă şi o răceală cel puţin, deplasate în ambianţa Camerei unde se întâlneau. Îi adresa câte o vorbă sau două. Ba uneori dădea şi mâna cu el. Şi totuşi, nu-l mai privea cu ochi buni. Poate n-ar fi ajuns la această concluzie dacă nu-l observa cu atenţie; dar când propria-i

soartă atârna de comportamentul lui, îi – măsura fiecare gest, fiecare cuvânt care, puse în balanţă, îi spuneau că mai marele său nu-i rezerva nimic bun.

Drept răspuns la scrisoarea sa din prima zi a lunii martie, în care povestise întreaga păţanie de la hotelul Macpherson, lady Laura îi trimisese prin poşta de întoarcere câteva rânduri, în care mulţumea cerului că scăpase nevătămat. Peste vreo două zile îi mai expediase o notiţă, anunţându-i intenţia de a se consulta cu bătrânul ei tată. Ca la sfârşitul aceleiaşi luni să primească din Dresda următoarea depeşă:

„Dresda, 27 martie, 18… I

Dragul meu prieten, am hotărât, în sfârşit, să ne întoarcem în Anglia – şi. Încă foarte curând. În ce chip s-a ajuns la această decizie ar fi complicat să explic, dar ajunge să-ţi spun că papă este cel care a luat-o. Avocatul său, domnul Forster, o consideră drept soluţia cea mai cuminte, şi tot el pretinde că se impun de urgenţă anumite măsuri menite să pună capăt situaţiei în care mă aflu. Nu mă feresc să-ţi declar că de fapt pe papă chestiunea bănească l-a determinat să pună piciorul în prag. Şi mă uimeşte cum un om aşa detaşat de partea materială cum a fost toată viaţa papa, la bătrâneţe se cramponează cu atâta îndărătnicie de bani. Dar nu cu gândul la el, se înţelege. Ci numai la mine. Îl revoltă ideea că domnul Kennedy să mă frustreze de toate, când eu nu i-am greşit cu nimic. A trebuit să-i arăt ultima ta scrisoare, şi de când a citit pasajul în care te refereai la putinţa de a-mi recăpăta dota, nu-şi mai găseşte odihna. Fiind convins, în prezent, că domnul Kennedy şi-a pierdut minţile, socoteşte că nu va fi dificil să obţină o separare legală în condiţii ce l-ar sili pe bolnav ori pe familia lui să-mi restituie afurisitele acelea de lire. De bună seamă aş putea rămâne pe loc dacă vreau. Papă nu ar refuza să-mi găsească o reşedinţă în care să mă

statornicesc. Dar sunt de acord cu avocatul Forster care susţine că trebuie să întreprind ceva ca să astup gurile oamenilor de rea-credinţă. Mărturisesc că sunt îngrozită, de perspectiva de a-mi vedea numele târât prin ziare, însă de vreme ce s-a ajuns la punctul de saturaţie, şi trebuie tăiat răul din rădăcină, e mai bine s-o fac sub forma legală. În fond, nu am ascunzişuri de care m-aş terne „aşa cum o ştii foarte bine.

De fericire ştiu că nu mai am parte oriunde aş fi. Ca atare, şi în ipoteza când se va reglementa separarea, mi-este indiferent dacă stau la Londra ori mă întorc aici. Însă papa e sătul de oraşul acesta, şi-mi spune că vrea să mai vadă Saulsby înainte de a închide ochii. Iar la cuvintele acestea ce-aş putea să-i răspund decât că voi rămâne alături de el?

În vederea reîntoarcerii noastre, am scris să fie pusă la punct reşedinţa din Piaţa Portman, iar sosirea e prevăzută în jurul datei de cincisprezece aprilie. Papă i-a cerut domnului Forster să-l. Prevină pe avocatul domnului Kennedy despre sosirea noastră, adresându-i şi rugămintea să se intereseze dacă între timp familia domnunului Kennedy l-a suplinit în administrarea averii. S-ar cuveni, poate, să menţionez şi mirarea exprimată de domnul Forster că nu ai chemat organele de poliţie la locul unde s-a produs atentatul. Însă eu înţeleg ce te-a reţinut. Cerul să te binecuvânte.

Prietena ta iubitoare, *L.K*”.

În situaţia în care se afla, Phineas se agăţă de penultima fra: di ca de o mângâiere mai mult decât binevenită. Odată ce Laura sesizase tâlcul reţinerii sale, se putea socoti împăcat, fiindcă într-adevăr prima sa datorie fusese aceea s-o ocrotească pe ea. Şi dacă îndeplinind-o se jertfise pe sine, trebuia să îndure cu bărbăţie urmările. Sau mai bine-zis pedeapsa nemeritată ce i se preg; Uea chiar

sub ochii lui… Cu fiecare zi ce trecea, nădejdea liberalilor de a-l înlătura pe Daubeny la proximele dezbateri se transforma într-o certitudine şi, în consecinţă, începură să pună la cale, în grupuri restrânse şi intime, formarea viitorului Cabinet, sub bagheta lui Gresham. Dar în discuţiile lor, Phineas se simţea mai degrabă un intrus decât un confrate, deoarece nimeni nu-i lăsa de înţeles că s-ar număra printre aleşii de mâine.

Compatriotul său, Laurence Fitzgibbon, care nu muncise nicicând pentru leafa încasată, era fericit, nerăbdător şi sigur de funcţia ce-l aştepta. Alţii, cu aceeaşi vechime şi vânturaţi prin dregătorii de când puseseră pasul în Parlament, se foiau prin cluburi, pe culoarele şi prin sălile din Westminster cu acel aer de jovialitate dar şi de adâncă preocupare, arborat de toţi care trag nădejde într-o pricopseală foarte apropiată. Lordul Mount Thistle de pildă, îşi plimba grăsimea mai trufaş ca întotdeauna, deşi atotştiutorii din sânul organizaţiei susţineau că nu va mai fi niciodată poftit să-şi înghesuie trupul mătăhălos într-un jilţ de conducere. În realitate, luminăţia sa nu era decât o îngrozitoare povară politică, dintre cele născute fie din amiciţii ori din considerente familiale, şi apoi moştenite de un şir nesfârşit de guverne. Un alt personaj, Sir Gregory Grogram, vestitul legiuitor liberal, îşi arăta, prin felul de a fi, făţişa convingere că, în sfârşit, avea să-şi primească răsplata unei lupte de o viaţă, căci doar aflaseră până şi uşierii din Westminster intenţia lui Gresham de a nu mai da justiţia pe mâna lordului Weazeling. Sărmanul Gregory Grogram! Nu avea egal în magistratură şinici în iscusinţă politică, dar se zicea despre dânsul că îi lipsea necesara prestanţă a unui ministru.

Că mulţi dintre veteranii în posturi înalte aveau să reapară în constelaţia domnului Gresham, era un lucru de la sine înţeles. Şi printre aceştia se numărau ducele de St.

Bungay – căruia mulţi îi spuneau simplu „duce”; apoi Sir Harry Coldfoot, Legge Wilson, lordul Cantrip, lordul Thrift, lordul Fawn, domnul Ratler şi Barrington Erle.

În fond, garnitura era atât de pusă la punct, încât se putea foarte bine ca primul ministru să nu mai aibă niciun cuvânt de adăugat în alcătuirea guvernului. O singură funcţie rămânea încă descoperită, spre paguba – dacă nu chiar dezastrul organizaţiei – cum se exprimau alarmiştii. Şi aceasta era a ministrului de finanţe. Pe cine avea să numească onorabilul Gresham în locul actualului Duce de Omnium?

Nu puţini lăsau de înţeles că pe Bonteen l-ar fi păscut norocul de a se sălta aşa sus. Şi asta pentru că de doi ani încoace se consacrase sistemului zecimal eu o râvnă întrecută numai de Plantagenet Palliser, mai marele său, despre care avea obiceiul să spună că scosese untul din el cu proiectul său monetar. Deci era de aşteptat ca în viitoarea sa calitate să aibă întregul concurs al Ducelui de Omnium, şi cum nu îl pândea niciun concurent mai capabil, domnul Gresham se va vedea silit să-l accepte, cu toată antipatia ce i-o nutrea.

Perspectiva asimilării lui Bonteen în echipa pe cale de încropire le displăcea multor confraţi de-ai săi, dar oricât le-ar fi fost de nesuferită, până la urmă aveau să-şi calce pe inimă şi s-o accepte. Se ştie că propăşirea în stil mare a cunoscuţilor mai apropiaţi constituie, poate, hapul cel mai amar. Şi totuşi e înghiţit. Ba în unele situaţii se dovedeşte util – dacă preafericitul pe care am fi vrut să-l întrecem în marea competiţie a vieţii binevoieşte să ne slujească interesele personale sau pe ale odraslelor.

Fireşte, catapultarea unui om de ispravă în vârful piramidei sociale jeneză mult mai puţin. Sau deloc. Cum a fost cazul lui Samuel Pitt, bunăoară, a cărui vertiginoasă ascensiune eu siguranţă nu a pus nicio inimă pe frigare.

Dar Bonteen era o gloabă între gloabe, şi eu toate astea înfipt numai în posturi-cheie; ba ca împuternicit al Camerei sau ca reprezentant al guvernului. Năzuinţele sale – transpuse în beneficii efectiv încasate – oscilaseră între 1200, 1500 şi 2000 de lire pe an. Şi cu strădanii asidue ar fi suit, probabil, pe treapta cea mai de sus, în măsura în care scara ierarhic» i-ar fi fost accesibilă.

Ca acum, iată, să umble vorba că putea să ajungă într-una din – cele mai respectabile funcţii din stat! Zvonul crease multă nemulţumire, prilejuind, totodată, şi numeroase prognoze de insucces. Iar în mijlocul acestei viitori di speculaţii şi aranjamente, despre Phineas Finn nu me rostea un cuvânt. Era limpede că nu va lua parte la ospăţul care se pregătea şi, cu toate că nimeni nu o spunea pe faţă, înlăturarea lui se datora nenorocitei păţanii cu Kennedy.

Quintus Slide îşi pusese în minte să-l nimicească! Dar era de închipuit ca un om atât de abject să aibă putinţa de a-şi duce la îndeplinire o ameninţare de-a dreptul monstruoasă? Că jurnalistul era un vierme, iar făgăduinţa sa monstruoasă şi absurdă, nu încăpea umbră de îndoială. Şi totuşi, se părea că nu-şi va dezminţi promisiunea. Bineînţeles, demnitatea îl oprea să-i chestioneze pe oameni; până şi pe un Barrington se jenase să-l iscodească. Dar şi fără întrebări făţişe îşi dădea seama că „fusese lăsat cu buza umflată”, şi asta, numai pentru că spurcăciunea de Slide insinuase că nu merita să mai fie în Slujba vreunui guvern. Efectul articolului se dovedea pe măsura ameninţării rostită de editor, dar parcă nemulţumit de răul ce-l adusese prin el, mai trânti încă unul, apărut chiar în dimineaţa zilei când urma să înceapă mult aşteptata dezbatere care avea să-i fie fatală atât lui Daubeny cât şi reformei bisericeşti.

Acelaşi „noi” – folosit şi în articolul precedent ca

substitut pentru lucrătorii întregii redacţii – aflase că scandaloasa afacere legată de fostul reprezentant al circumscripţiei Dunross – shire şi de actualul deputat de Tankerville, pe care gazeta se văzuse silită s-o semnaleze numai din datorie faţă de marele public, va apărea în faţa unui tribunal, cu ocazia judecării conflictului dintre domnul Kennedy şi soţia sa. Acelaşi „noi” amintea cititorilor că năpăstuitul gentilom, părăsit de soţie, fusese provocat să tragă cu revolverul în deputatul de Tankerville – incident, care, în ciuda notorietăţii publice, nu fusese anchetat de poliţie. Însă acum se putea spera că dubioasa afacere va fi limpezită, iar cercetările judiciare vor impune consultarea unui anumit document, pe care „noi” – adică redacţia – fusese oprită, într-un mod jignitor, de a-l pune la îndemâna publicului, dar că, totuşi, îl pregătise cu grijă, spre a-l publica în paginile ziarului. În continuare se Vorbea despre marele freamăt existent printre membrii aşa-zisului partid liberal care păreau convinşi că este suficient să-şi caşte doar pliscurile, ca zaharicalele posturilor înalte să le şi pice în ciocuri. Dar în această privinţă „noi”, alias redacţia, se arăta de părere că degeaba le ţin căscate, deoarece, guvernul domnului Daubeny era atât de consolidat la putere, cum de foarte mulţi ani nu fusese o echipă cârmuitoare. Iar dacă prin cine ştie ce conjunctură nefericită, domnul Gresham ar fi chemat într-o bună zi să alcătuiască un Cabinet, aceiaşi „noi” îi atrăgea atenţia că nu va putea, sub niciun cuvânt, să-l coopteze în formaţia sa pe compromisul deputat de Tankerville.

Aşadar Phineas primise cea de a doua lovitură menită să-l nimicească. Ce nedreptate cumplită se petrecea cu el i şi nu doar pe Slide îl socotea vinovat – căci lui îi lipsea noţiunea echităţii – cât şi pe oamenii în care crezuse, considerându-i amici devotaţi. În definitiv, ei îl

ademeniseră să revină în Anglia, fluturându-i pe dinainte promisiunea unui serviciu în administraţia de stat, de care astăzi uitaseră. Pentru ce această pedeapsă când nu comisese nimic reprobabil? Iar să se plângă în faţa lor, era prea mândru s-o facă. Şi, în fond, ce le-ar fi imputat? Nimeni nu îi spusese că nu va fi numit într-o slujbă; niciun i se aruncase cea mai mică ofensă. Unicele insulte emanaseră de la Slide, şi socotea o înjosire să vorbească de de Deci, întâmple-se orişice, nu le va cere nimic. Sau poate un singur lucru, pe care i-l menţionase din vreme lui Barrington. Când acesta îl rugase cu stăruinţă să voteze împotriva reformei religioase, lăsând la o parte declaraţiile făcute în Tankerville, îi ceruse să i se dea posibilitatea de a-şi explica atitudinea în decursul dezbaterilor – sau, în cuvinte mai desluşite, solicitase favoarea de a i se da cuvântul într-o perioadă când sumedenie de colegi ar fi vrut să se facă auziţi şi nu reuşeau.

S-ar putea crede – şi încă de foarte mulţi – că dreptul de a lua cuvântul atârna exclusiv de preşedintele Camerei, mai exact de privirea sa, iar oratorul era singurul în măsură să-şi câştige acest privilegiu prin silinţele de a-i atrage privirea. În realitate se întâmplă însă altfel, şi Phineas era prea versat în trucurile parlamentare ca să se lase la voia întâmplării. Ştia că o dirijare prealabilă a pupilelor preşedintelui este mai mult decât binevenită într-o dezbatere ca cea aşteptată. Şi mai ştia că o făgăduinţă din partea lui Barrington sau a domnului Ratler avea necrezuta putere de a-l face pe stimabilul preşedinte să îl remarce dintr-o sută de alţi deputaţi.

— Bine, am să aranjez ploile. Chiar contăm pe discursul tău, îi spuse Barrington cu o seară înaintea dezbaterii. Faţă de tonul ursuz al lui Phineas, care trăda o adâncă nemulţumire, cordialitatea lui Erle părea o mustrare. Bine ar fi să ne fixăm pentru luni ori, cel târziu

marţi, fiindcă nu cred că discuţiile să se întindă mai mult. Oricum ar fi, nu rămâi tu pe dinafară, îl asigură cu aceeaşi jovială bunăvoinţă.

Atitudinea şi tonul lui Erle fuseseră atât de neaşteptate încât, pe moment, Phineas se simţi ispitit să-şi dezlege băierile cugetului, împărtăşindu-i tot amarul – cu Slide, eu defăimările sale şi comportarea confraţilor din care reieşea că nu se va număra printre cei aleşi. Şi totuşi, se abţinu de la mărturisiri. Îl socotea apropiat pe Barrington Erle, dar nu într-atât încât să-i cerşească mila.

Şi apoi, de câte ori îl încercase viaţa, nu la bărbaţi alergase după înţelegere, şi ajutor. Ci doar la femei. De la o lady Laura, de la Violet Effingham sau doamna Goesler putuse îndura mângâieri, laude şi, câteodată, chiar mila pe care i-o arătaseră. Dar elogiile sau compasiunea unui bărbat l-ar fi umplut de silă.

În dimineaţa de întâi aprilie, se duse din nou în Park Lane, nu cu gândul de a-şi vărsa sacul amărăciunilor, cât mânat de nevoia unei încurajări pe care spera s-o găsească la vechea prietenă. Aceasta îl primi cu multă afecţiune şi, de la primele vorbe, îl întrebă despre turnirul aşteptat în arena politică.

— Începe după-amiază, o informă el. Domnul Daubeny va vorbi, probabil, de pe la patru până la şapte, diseară. Nu mergi să-l asculţi?

— Ce ispititoare propunere! Să asculţi un om, timp de trei ceasuri, vorbind despre biserica Angliei! Numai în cazul când ai dus lipsă de orice distracţie te împaci şi cu asta. Dar spune-mi sincer, pe dumneata te amuză?

— Îmi place să aud un mare orator.

— Iar pe deasupra te stimulează, probabil, şi gândul că poţi să-i serveşti, în chip de ripostă, un discurs valoros. Dumneata te afli în mijlocul luptei. Pe când o biată femeie, închisă în colivia unde are dreptul să stea, îşi simte mai

pregnant ca oriunde nimicnicia rolului pe care îl deţine în societate.

— De ce nu pledezi pentru drepturile femeii? o îndemnă Phineas.

— Aa, nu! se lepădă gazda prin vorbă şi clătinarea capului. Conştientă de inferioritatea noastră, mă supun fără cârtire, dar asta nu înseamnă că sunt obligată să fiu martoră şi la ciondăneala superiorilor noştri – adică a bărbaţilor. Vă las, deci, să aranjaţi treburile între voi, şi voi accepta hotărârile luate, fie bune sau rele. Însă m-ar plictisi teribil să-mi irosesc timpul într-un loc unde trebuie să ascult fără să pot vorbi, şi să privesc, fără să fiu văzută. Ai de gând să te înscrii la cuvânt?

— Da, răspunse el scurt.

— Am să-ţi citesc. Cuvântarea în gazetă, lucru ce nu prea îl fac cu oraţiile altora. Iar când se va sfârşi bătălia, îţi vine şi dumitale rândul la ceva bun?

— Mie, personal, nu, doamnă Goesler.

— Ce vrei să spui? îl întrebă cu surprindere.

Şi Phineas îi explică prin fraze pe jumătate rostite că şi în cazul formării unui guvern liberal, nu se aştepta la o funcţie.

— Cum vine asta? urmă ea la fel de mirată. Doar vorbeam cu toţii despre numirea dumitale ca de o certitudine.

Mult ar fi vrut s-o întrebe cine fuseseră acei „toţi” la care se referise, însă de frică să nu pară interesat

— Ceea ce-ar fi fost odios – renunţă, continuând la fel de imprecis şi de gângav ca înainte.

— Nu ştiu… nici eu nu sunt sigur, dar am impresia că nu voi fi cooptat într-o eventuală formaţie de-a noastră.

— Şi dumneata vrei să fi? îl chestionă ea direct.

— Cum de un Vorbind amândoi, nu văd pentru ce aş

ezita să recunosc acest lucru.

— Sau oricare altul în legătură cu dumneata, îl completă doamna Goesler. Doar ştii că pot să păstrez un secret şi că n-am obiceiul să-mi comentez prietenii. Crezi că-ţi stă cineva în cale? Iar dacă da, pe cine suspectezi?

— Nu cred că e vorba de interpunerea cuiva…

— Ba bine că nu, îl opri Marie din vorbă. De vreme ce se ştia că vei face parte din Cabinet în clipa când îi doborâţi pe ceilalţi, cum îţi închipui că nu şi-a vârât cineva coada? O fi domnul Bonteen?

— Se prea poate, bâig ui Phineas. Deşi nu mi-a ajuns nimic la urechi. Ştiu doar atât, că îl detest din tot sufletul şi normal este să mă urască şi el.

— Aşa e, încuviinţă gazda.

— Şi totuşi, nu-mi vine a crede că mi s-ar trage de aici.

— Atunci de unde?

— Ai auzit de calomniile debitate pe seama Laurei Kennedy?

Doar n ni fi vrând să spui că o poveste ca asta te-a micşorat, în ochii colegilor?

tt paiv cu da, doamnă Goesler, deşi să nu-ţi închipui o clipă că o spun sub formă de tânguire. Un bărbat. Arc datoria sa primească cu resemnare Orice vicisitudine. Şi apoi nimeni ca mine nu a beneficiat de atâta huii. Ilale i înţelegere din partea prietenilor, ori a fost mai mult răsfăţat de noroc. E drept că întâmplarea cu domnul Kennedy a fost o năpastă. Dar cine poate fi acuzat fie ivirea ei?

Insinuezi, cumva, că moralitatea partidului liberal. i simte lezată? zise Marie aproape râzând.

— Lordul Fawn este foarte puritan în concepţii, cred că ştii acest fapt şi, oricât de necrezut ar părea ca viaţa şi întâmplările altora să-ţi umbrească propria ta poziţie, în

realitate aşa se întâmplă. Uneori prietenii cei mai buni sunt bucuroşi să găsească o scuză ca să te şicaneze.

— Lady Laura se întoarce în ţară?

— Da, o informă prompt.

— Asta va pune capăt la toate.

— Iartă-mă, dar nu venirea ei va înlătura neajunsurile, ei. Numai sistarea articolelor defăimătoare publicate de o gazetă mincinoasă. Nimeni nu crede ceva rău despre ladv Laura.

— De asta nu sunt convinsă. Deşi, personal, nu dau două parale pe acuzaţiile care i-au fost aduse.

— Eram sigur de acest lucru. Şi niciun om de bună-credinţă nu pune preţ pe răutăţile publicate în ziar. Sunt prea absurde ca să fie acceptate. Poate mai trec pe aici după încheierea dezbaterilor. Deocamdată trebuie să mă zoresc către Parlament.

— Te aştept negreşit, şi succes în discursul pe care-l vei ţine.

Trebuia să o caute pe ducesă şi să-i spună vreo două vorbe bine gândite în legătură cu Phineas Finn, hotărî Marie după plecarea vizitatorului.

CAPITOLUL XXXIII

CEI DOI GLADIATORI

FAIMOASA DEZBATERE începu prin solemnităţile Obişnuite care-i făceau pe toţi cei prezenţi să-şi închipuie, cel puţin pe moment, că ţara nu mai trăise un eveniment aşa de blagoslovit sau, dimpotrivă, atât de blestemat ca cel de atunci. Întrunirea de faţă atrăsese o sumedenie de Prelaţi în metropolă. Cluburile destinate clericilor

— Ca „Oxford”, „Cambridge”, „The Old University” şi „Athenaeum” – se înnegriseră de atâtea sutane. Ca de obicei, Episcopii şi vicarii arborau un aer de sfântă împăcare lăuntrică şi o purtare plăcută, în ciuda cruntei împrejurări prin care treceau. Chiar în aceste ceasuri de

mare restrişte pentru biserică, episcopii lăsau certa impresie a unor oameni justiţiari şi energici care vor înfrunta neclintiţi şi fără urmă de teamă până şi prăbuşirea întregii planete. Nu acelaşi lucru s-ar fi putut spune, însă, şi de parohii din târgurile provinciale, care ofereau un spectacol de plâns. Se vedea cât pe colo că sunt daţi peste cap, covârşiţi de convingerea că venise ziua de apoi, pe care ar fi putut-o întâmpina resemnaţi, de ar fi avut convingerea că dominaţia lor nu era ameninţată să piară, ci va dăinui veacuri de veacuri. Însă cum ar fi putut crede aşa ceva, când însăşi Satana se pogorâse între ei, fiind primită cu braţe deschise prin blestemata lege a Parlamentului.

Desigur e împotriva firii ca o fiinţă omenească să considere drept binevenită şicanarea, îngrădirea şi desfiinţarea propriei rânduieli. O scurtă dar atentă peregrinare printre birjari, poştaşi, majordomi, pădurari, croitori, măcelari, fermieri, crescători de animale, avocaţi sau medici va duce la constatarea că orice breaslă din cele enumerate este pe de-a întregul încredinţată că binele şi mersul înainte al comunităţii atârnă numai de fermitat ea cu care îşi apără existenţa în societate. Această convingere transpare şi mai pregnant în ramura magistraţilor, unde practicanţii afirmă, fără pic de sfială, cum că ei ar fi sarea pământului. E drept că încrederea legiuitorului în roiul. Său este salutară pentru semeni şi naţiune deşi nu o dată se dovedeşte dăunătoare însuşi caracterului său. Dar acesta e un aspect secundar relevantă rămânând numai observaţia privitoare la importanţa ce şi-o arogă truditorii susmenţionaţi. Or dacă ei se consideră absolut necesari – deşi influenţa asupra oamenilor se limitează la trupul şi mintea acestora – cu cât mai mare importanţă îşi acreditează aceia care, prin activitatea desfăşurată, adresează nemijlocit sufletului! Pentru un străin care nu

are nicio tangenţă cu breslele înşirate, ci doar circulă cu tri ura minată de vizitiu, primeşte corespondenţa din în ia o: l; i, ului, apelează la avocat său. Ia medic doar la nevoie, pretenţiilezicistora ar suna ridicole şi plictisitoare, afară de cazul când doctorul sau magistratul solicitat ar fi persoane de marcă. Pe când revendicările clericilor se altă audienţă şi stârnesc un respect vecin cu adorai i, i, în primul rând pentru că sunt pronunţate cu o tărie irecuzabilă şi, în al doilea rând, fiindcă eventuala lor v; ni e: ilare ar însemna un mare păcat.

1 răpunerea lor a presupus o luptă îndelungată – datând! e la cel dintâi preot care a râvnit la o mitră – iar dacă au priivrădăcini faptul s-a datorat înfricoşării bieţilor păniiiueni cu viaţa de apoi. În virtutea ameninţărilor repeta lo „s-a ajuns la credinţa – cel puţin împărtăşită de mulţi – că o existenţă trăită doar în păcat atrage o pedeapsă cumplită în lumea de dincolo, pedeapsă care a putea să mai fie totuşi diminuată dacă se apelează din timp şi cu stăruinţă la preoţi – adică la trimişii lui Dumnezeu. Numai că mesagerii divinităţii, ei înşişi oameni supuşi greşelii, s-au dedat la fapte sălbatice – torturându-şi confraţii, arzându-i pe ruguri, în timp ce cuvioşiile lor au alunecat într-un trai de huzur, s-au instalat în palate, s-au gătit în purpură şi în rufărie fină, vieţuind în opulenţă şi în trândăveală.

Înţelepţi şi precauţi, oamenii au dat uitării supliciile şi arderile pe rug; au şters cu buretele leneveala şi luxul, respectându-le, mai departe, sublima misiune de preoţi, şi au procedat foarte bine. Căci de vreme ce sufletul lor se afla în veşnic pericol, doar nu erau să îi căsăpească pe clerici, fie că le picaseră în parohii din sfere dumnezeieşti – ceea ce nu prea credeau – ori din altele mai apropiate, însă nu mai puţin redutabile. Dacă pastorul proaspăt numit fusese trimis de un lord Cancelar, pe al cărui fecior îl

meditase în colegiu, sau de altă gânganie la fel de suspusă? Şi apoi, cu dreptate vorbind, afară de înalţii prelaţi care se mai drapau şi astăzi în catifele şi în purpură, slujitorii altarelor din provincii şi de la ţară se zbăteau în atâtea lipsuri, încât puteau să se considere orişice afară de trimişi ai lui Dumnezeu. De aceea, fără a se lepăda de credinţă, începuseră să-şi spună în taină că această cumetrie între stat şi biserică o fi fost nimerită odinioară, când popii; erau călugări şi nu aveau familii de întreţinut, dar în Anglia contemporană şi cu obligaţiile lor sporite prin contractarea căsătoriei, formula era perimată şi poate ar fi trebuit să dispară. Dar asta o gândeau doar câţiva, lucrători oneşti pe ogorul credinţei şi pe de-a-ntregul convinşi că orice slăbire a rânduielii religioase ar dăuna sufletelor chemate spre mântuire, şi se fereau să şi-o repete prea mult. Fiindcă odată ce intima lor părere apuca să se răspândească, cu siguranţă lumea se răsturna.

Uitau, probabil, că de-a lungul istoriei se perindaseră vârtejuri şi cumpene fără număr. Iar universul rămăsese totuşi în echilibru. Scăpau din vedere, de asemeni, că nu doar momentele de răscruce aduceau după de prăbuşirea şi haosul. Birjarul sau poştaşul le presimt la orice ananghie. Magistraţii le văd ca şi ivite pe Terra când sacra lor probitate este pusă la îndoială. Ca să nu mai adăugăm cât de sigur era englezul de înstăpânirea acestor hidre în Marea Britanie, în momentul în care se contesta măreţia şi importanţa hotărâtoare a Camerei Comunelor!

Şi totuşi, nimic din tot ce s-a spus până aici nu se putea compara cu abisul întrevăzut de un pastor cu diplomă la Oxford şi cu principii constituţionale, odată ce actuală, poziţie i-ar fi fost alterată prin reforma bisericii. Pentru unul ca el prezenta structură era ideală, l’iindcă îi conferea un prestigiu pe măsura inegalabilelor sale virtuţi. Doar dintre toţi oamenii buni el era cel mai bun: voios, pl

în de solicitudine, instruit la superlativ şi întotdeauna cu o soţie splendidă sau cu fiice teribil de reuşite – bineînţeles în descrierea sa. Or socotându-se fără pereche în toate, era de neconceput ca stingherirea eminentei sale persoane să nu atragă cu sine un cataclism general.

Şi de ar fi fost vorba numai de o stingherire, poate s-ar mai fi stăvilit haosul care inevitabil s-ar fi produs. Dar i se pregătea dislocarea. Ba chiar ruina. Şi astea, de către cine? De un prieten! De aceea nu era de mirare să-i vezi alergând într-un şuvoi necurmat către Parlament, cu un aer de adâncă şi mâhnită imputare, traductibil prin „Şi tu, Brutus!”, care li se citea pe chipuri la fel de limpede ca şi tablele legii de pe frunţile străvechilor farisei.

În sala unde urma să înceapă dezbaterea, preşedintele părea de-a dreptul sleit de atâtea dispoziţii câte dăduse. Bravura şi energia parlamentarilor fuseseră şi de puse la încercare în vânzoleala de acolo. Galeriile se umpluseră ochi. Iar în pofida ironicei nepăsări manifestată de doamna Goesler, locurile rezervate femeilor se trăseseră la sorţi cu o însufleţire vecină cu disperarea. Trei reprezentanţi ai Coroanei – doi prinţi şi un duce – care, după legile protocolului, nu treceau peste pragul acestui forum prea mărunt pentru luminăţiile lor, intraseră de astă dată la cot cu sumedenia de pairi care viermuiau prin pasajele! e acces, bucuroşi să găsească un locşor unde să stea în picioare. Episcopii să înghionteau cu baronii, disputându-şi prioritatea nu în funcţie de rang, ci de puterea umerilor urii taţi. Bărbaţii – şi îndeosebi clericii – veneau încărcaţi cu sandvişuri şi butelci, pregătiţi să asculte tot ce (t/l de ascultat, chiar de-ar fi fost ca dezbaterile să se întindă până a doua zi dimineaţă.

La ceasul două după-amiază, intrările în Cameră fu). Seră blocate, ceea ce nu împiedicase, totuşi, ca o droaie! preoţi, de baroneţi şi de vlăstare ale acestora să rămână

postaţi înaintea uşilor, aşteptând să apară o persoană cu greutate, ca să le facă vânt înăuntru. Atât de mare era. Afluenţa de curioşi, că până şi camerele de ventilaţie de la subsol se umpluseră de ascultători, juraţi între ei să nu strănute şi nici să tuşească pe întreaga durată a luci arilor.

La câteva minute după orele paisprezece, îşi ocupă locul şi Onorabilul Daubeny, arborând obişnuitul său aer de afectată indiferenţă. Îşi făcuse intrarea cu mers domol, acoperit de ovaţiile propriilor confraţi care, fără îndoială, răsunaseră prea puternice şi vioaie faţă de adevărata stare de spirit a celor care le dăduseră glas, îngroziţi în sufletul lor de ce avea să urmeae. Unii din ei, care efectiv nu îşi iubeau liderul, se complăcuseră în iluzia de a-şi simţi inimile fremâtând, pentru câteva clipe, la unison cu entuziasmul ovaţiilor. Odată ce se aşează, domnul Daubeny îşi puse jobenul pe cap şi încercă să-şi lepede importanţa, ca să arate ea oricare din parlamentarii adunaţi. Dar în ciuda silinţei, conştiinţa valorii de sine se făcea simţită prin însăşi înţepeneala pe care şi-o impusese. Se vedea că se simte privit de toţi ochii şi că trăieşte deliciul posturii sale – deşi drămuit, ea să nu-şi consume combustia lăuntrică de care avea atâta nevoie în minutele următoare.

Aproape imediat după dânsul, se repezi şi Onorabilul Gresham înspre mijlocul sălii, în ropotul de urale strigate cu voie bună. Poate mulţi politicieni fuseseră mai îndrăgiţi de partizanii din Cameră decât actualul tartor al opoziţiei dar, în mod cert, niciunul nu fusese mai respectat pentru cinstea şi sinceritatea pe care le dovedea. În ocazia de faţă, liderul liberalilor arăta grozav de pornit, aidoma unui câine gata să muşte, iar prietenii deopotrivă cu inamicii ar fi vrut să-l întărâte mai tare

— Primii, cu gândul de a-l face să-i sfâşie în bucăţi pe apostaţii conservatori, pe când vrăjmaşii cu scopul de a-l atrage pe panta indiscreţiilor care, desigur, s-ar fi întors

împotriva sa, derutându-l. Şi mizau pe acest lucru, deoarece se ştia că, în calitate de prim-ministru, domnul Gresham trădase o maximă indiscreţie.

Spre agasarea celor străini de procedurile Camerei, înaintea discuţiilor propriu-zise se rezolvară câteva chestiuni cu totul banale, dar, trecute, pasămite, pe ordinea de zi pentru ca prin puterea contrastului să sporească importanţa principalelor teme ale zilei. Şi ca răbdarea novicilor să fie pusă la şi mai grea încercare, întrebările şi răspunsurile erau pronunţate eu voce scăzută, iar Preşedintele rosti vreo două cuvinte aşa de repede şi stâlcit, încât ageamiii tresăriră înfricoşaţi la gândul că de pe băncile depărtate, pe unde se pripăşiseră, nu vor prinde măcar o vorbă din întreaga dezbatere.

Noroc că nesuferitele formalităţi de început durară destul de puţin, astfel că, la patru şi douăzeci, domnul Daubeny se ridică în picioare şi, când prinse a vorbi, cu toate că nici cu binoclul nu putea fi văzut din părţile dosnice ale galeriei, totuşi, îngrămădiţii de acolo puteau auzi limpede fiecare silabă. De la primele fraze, domnul Daubeny îşi deplânse ingrata, poziţie de a se vedea nevoit să trateze, pe cât va putea mai aprofundat, două chestiuni de o imensă complexitate. Şi aceasta, mulţumită stimatului său oponent, care, în pofida rigorilor impuse de o

<! zbatere aşa de semnificativă ca aceea de atunci, şi onorată de prezenţa atâtor personalităţi de elită, nu se sfiise a spune că domnia sa se va limita la o singură temă. Iar aceea nu va fi nicidecum reforma religioasă, d; oarece prea stimabilul său rival se legase cu o fervoare aproape sacră s-o ignoreze complet. Dar cum el

— Oratorul – anunţase din vreme discutarea reformei, va trebui, oricât de mult îl va deranja pe stimatul emul, să se oprească şi asupra ei. Că acesta o socotea cu totul neînsemnată, o ştia foarte bine. Aşa cum ştia şi de

hotărârea ce-o luase, de conivenţă cu ciracii domniei, sale, de a nu se referi, sub niciun cuvânt, la proiectata măsură. Era o tactică, evident, la care se aderase fără nicio cârtire. Şi prea onorabilul oponent nu avea decât s-o aplice. Cât despre cealaltă temă pe care îşi propusese s-o abordeze – în dauna stringentei probleme religioase – din Partea sa (adică a domnului Daubeny), avea deplina libertate s-o facă. Mai ales că era vorba de o chestiune «xi; rem de simplă, ce se putea formula numai în câteva vorbe. În exprimarea onoratului său rival, ideea ar fi

1 n-ai astfel: „Adunarea de faţă mă vrea ca şef al guvernului, şi nu doar pentru o perioadă oarecare, ei câtă \ r me voi rămâne mepabru în Parlament”. Desigur, nimeni îi ar fi putut să nege importanţa chestiunii ce-l obseda şi inabilul oponent. Şi totuşi, actualul cuvântător sosim. (\. I înclinat să nu-i acorde dorita prioritate, o. Ricât de

I întăritoare apărea altora pentru propăşirea Marii Britanii.

Domnul Daubeny mergea la ţintă eu mare precizie, numai că Repeta prea des loviturile. Şi încă ceva. Ur. A l ac ca al său – cu caracter personal şi înverşunat, – îşi piM-dea din efect odată ce se simţea că a fost pregătit. Iii orice dispută se poate răni cumplit adversarul spuiiindu-i în faţă că e un neghiob sau un ticălos, însă ea invectivele să-l frigă cu adevărat, trebuie neapărat să ţâşnească din vâlvătaia patimii de moment. Incontestabil, satira domnului Daubeny era îndemânatecă şi ascuţită, însă nu dogorea. Şi era confuză. Dar cu toate carenţele, izbuti să-l irite pe Gresham – lucru ce se vedea după felul cum îşi tot răsucea pălăria şi îşi freca picioarele.

Ca să poată şedea nepăsător şi cu făloşie pe banca miniştrilor sau în fruntea opoziţiei, politicianul britanic trebuie să le ceară zeilor, ca un prim şi cel mai important har, o piele de rinocer. Această nevoie se impune mai cu

stringenţă în Anglia decât în alte state pentru c-a deosebirile de principii, între cei care se confruntă, sunt mai mici ca aiurea.

Când în arenă se întâlnesc doi vrăjmaşi, din care unul pledează pentru o formă de guvernare auto erată, iar celălalt în sprijinul uneia democrate, se întrec în săgetări oratorice, deşi niciuna suficient de ascuţită ca să rănească pe loc. Sunt gata să-şi spintece beregăţile, de-ar găsi un prilej, dar nu se bat între ei, cum. Fac câinii pe un ciolan. În schimb când rivalii împărtăşesc aproape aceleaşi concepţii – cum se întâmplă întotdeauna cu gladiatorii pblitici englezi – se căznesc să-şi administreze răni cât mai usturătoare, fie şi pe la încheieturile platoşei, dacă altfel nu izbutesc. Esenţialul, în aceste încleştări publice, este priceperea oratorică. Fiindcă, la drept vorbind, care englez doreşte detronarea reginei, repudierea îndatoririlor civice, interzicerea practicilor religioase sau chiar perturbarea rangurilor în societate? Când o neînsemnată măsură legislativă a fost vânturată în nesfârşite dezbateri, ajungându-se până în cele din urmă, ca hotărârea să fie adoptată, abia atunci se naşte întrebarea, cine se va ocupa de amănunte? Cei care îşi spun liberali ori aşa-zişii conservatori? în realitate, ambele tabere se deosebesc atât de puţin în convingeri şi teorii, că de fapt le separă doar concurenţa pentru drepturile de autor. La fel se întâmplă şi în chestiuni de religie. Apostolul creştinismului poate sta faţă în faţă cu ateul cel mai învederat fără pericolul de a se isca o dispută între ei. În schimb este foarte riscant să aduci laolaltă doi oameni care diferă în păreri cu privire la un sfânt sau la o rugăciune.

După atacarea vrăjmaşului şi rănirea lui, domnul Daubeny a trecut direct şi cu îndrăzneală la chestiunea reformei bisericeşti, fără a neglija să strecoare şi menţiunea că o binefacere atât de epocală pentru naţiunea

engleză venea dintr-o sursă complet neaşteptată, ca dânnul şi organizaţia pe care o reprezenta. „Iată de ce suntem în stare noi, conservatorii, se pronunţă la un moment dat. În loc să ne declarăm pentru statu-quo, aşa cum ar implica-o însăşi denumirea partidului nostru, schimbăm tot ce nu mai răspunde intereselor naţiunii. „*Quod minime reris Gr aia pandetur ab urbe*”[7]. Era exact contrariul nemulţumirii pe care domnul Gresham avea de gând s-o exprime. Referindu-se strict la reformă, oratorul se dovedi oarecum nebulos, dar extrem de documentat şi profund.

În decursul expunerii, vorbi despre începuturile aşezămintelor religioase, menţionând abuziva însuşire a bunurilor bisericeşti încă de pe străvechile timpuri ale biblicului Elias strecurând aluzii şi la evul lui Melchisedek, deşi fără a-i pronunţa numele, şi dovedind, prin datele inserate, o erudiţie atât de vastă în materie, încât niciunul dintre ascultători nu-l putea urmări eu necesara! îl telegere. Iar scopul acestei vaste argumentări era de a demonstra că îndrăzneala reformei constituia însăşi esenţa conservatorismului. Căci prin despărţirea statului de biserică, se restaura vechea teocraţie a lui Thomas a Becket, poporul englez redevenind turma cea credincioasă, călăuzită de păstorii ei devotaţi. De asemeni, prin preluarea avuţiilor stăpânite de parohii şi restituirea lor

— Într-un chip destid de complicat – naţiunii, parohiile fie vor dovedi mai capabile ea oricând să-şi întreţină propriii slujitori. Şi episcopii vor redeveni cu adevărat episcopi, când vor înceta de a mai fi o creaţie a statului. Ajungând şi la soarta vicarilor, vorbitorul se pierdu în confuzii, deoarece legea încă un le reglementase numirea ui viitoarele posturi vacante. Însă Daubeny ieşi din impas, afirmând că după a doua citire a proiectului –

7 Ce socoteşti de mică valoare, vine de la greci (lat.)

care v; i avea loc cu permisiunea Camerei – atât modalităţile de angajare, cât şi retribuţia vor fi studiate de un sinod al bisericii.

Toate aceste amănunte avuseseră darul să plictisească asistenţa, neinteresată în chestiuni atât de anoste. Partea cu adevărat atractivă a discursului constase în atacarea lui Gresham, iar în afară de ea, câţiva urmăriseră cu luare aminte teoriile etalate în legătură cu tradiţionalismul organizaţiei pe care oiătorul o conducea. Naturaleţea şi picanteria cu care acest vrăjitor promitea nimicirea bisericii aveau să-i atragă pe mulţi în mrejele lui, mai ales că în rândul adepţilor stăruia şi convingerea că nu puteau să-şi trădeze conducătorul, indiferent încotro îi mână. Iar felul în care atrăgea după sine, chiar de avea să-i ducă în mădularele unui munte – asemenea bătrânului cu fluierul din legendă ce târâse copiii din Hammeln pe urmele sale – constituise reala seducţie a cuvântării. Când, însă, Daubeny trecu la detalierea proiectului, precizând cât se va lua din posesiunile clericale şi câte vor mai rămâne – asigurând stăruitor asistenţa că prinosul lăsat va depăşi simţitor cantităţile sechestrate – entuziasmul ascultătorilor păli dintr-odată, fiecare tânjind după un alt orator.

Noroc că în încheiere vorbitorul răscumpără plicticoasele divagaţii din urmă prin câteva invective la adresa lui Gresham. Revenind asupra hotărârii acestuia de a nu aborda decât o temă cu caracter personal, incisivul conservator manifestă o sfântă oroare faţă de implicaţiile politice ale unei atari atitudini. De-a lungul carierei sale în Parlament, nu o dată simţise tendinţa de sciziune a opoziţiei. Şi nu exercitată dintr-o singură parte a Camerei, ci din ambele. În ce îl privea, se străduise întotdeauna să nu sucombe nefastelor ei influenţe, cum se întâmplaae cu atâţia alţii. Totuşi, nici unul din câţi se lăsaseră sub această înrâurire nu îşi mărturisise pe faţă intenţia de a

recurge la dezbinare întru atingerea scopului urmărit. Această revelaţie Unică o avusese doar astăzi, din partea prea stimabilului său oponent. Şi se declara uluit. Pentru ce onorabilul gentilom nu provoca o discuţie deschisă, fie legată de concepţia reformei sau de alcătuirea sa în detaliu? Era unica modalitate corectă de a cumpăni propunerea cu care venise, şi odată ce Camera avea să-şi pronunţe verdictul, se arăta de pe acum dispus să-l accepte. Pe când ameninţarea de a i-o respinge fără argumente şi fără drept de apel, era neconstituţională şi tiranică. Iar dacă, totuşi, o asemenea opoziţie lipsită de orice principii şi gata să adere la sciziune – va obţine cu ajutorul spiritelor vremelnic înfierbântate succesul în Cameră, cu siguranţă că nu va fi sprijinită de simpatia şi glasul poporului.

Prin cuvintele de pe urmă, primul ministru dăduse de înţeles că în ipoteza înfrângerii sale la a doua citire a legii – înfrângere datorată nu reformei în sine. Ci tacticii adoptate de Gresham – va proceda la o nouă dizolvare a Camerei, înainte de a demisiona. Or chiar în adunarea de faţă existau o droaie de liberali care se împăcau mai degrabă cu succesul vrăjmaşului, decât cu idoea de a reapare atât de grabnic în faţa alegătorilor.

Daubeny se întinsese cu vorba până aproape de orele opt, ceea ce, pentru mulţi, păruse o stratagemă vicleană, menită să dea peste cap discursul rivalului. Întrunirea începuse la patru, şi urma să se desfăşoare, fără întrerupere, până când preşedintele pronunţa suspendarea pe timpul nopţii. În împrejurări similare, cei care încă mai perorau în jurul ceasului opt, se adresau, de cele mai multe ori, băncilor goale. Şi totuşi, de astă dată, liderul liberal intenţiona să-i urmeze rivalului fără să mai aştepte sfârşitul dezbaterii, aşa cum prevedea pretorului pentru căpeteniile formaţiilor politice. Gresham, pasămite, ţinea

să-i facă un amplu şi aspru rechizitoriu, în temeiul căruia, la proxima citire a reformei, să-l placheze pe Daubeny printr-un vot de neîncredere. Însă a începe o expunere după orele opt, când ascultătorii erau flămânzi şi agitaţi, presupunea un risc. Şi încă mare. Dacă afurisitul conservator ar fi terminat eu un ceas mai devreme, ar fi avut timp de ajuns, chiar dacă depăşea limitele obişnuite eu câteva minute. Parlamentarii n-ar fi obiectat să-şi amâne cina până la opt jumătate sau nouă, ca să-şi asculte oratorul preferat. Dar când discursul începea abia după opt, masa de seară era periclitată, oamenii îşi pierdeau răbdarea, iar cuvântarea putea să fie un eşec. Se prea poate ca Daubeny să nu le fi trădat nici amicilor aceste calcule diabolice; dar că şi le făcuse din vreme, se vedea cât pe colo. Sau cel puţin aşa susţineau o bună parte din liberali.

() i icare ar fi fost însă planul urmărit de adversar, nici (în Ham nu renunţă la al său. Astfel că, după câteva 111 ’1 de aşteptare, se ridică şi ceru cuvântul Preşedintelui Canicrei. Între timp, o mână de gentilomi părăsiseră; aln – pesemne oameni cu constituţii slăbite, care nu a zi. şi, au să postească prea mult. Alţii, tocmai pe cale! – o. Şteargă „la vederea onorabilului Gresham în picioare, fie grăbiră să se întoarcă, atât din dorinţa de a-l asculta, cât şi de teama convocatorilor parlamentari, domnii Roby şi Ratler. În general însă, majoritatea uitaseră de mâncare, atât, de curioşi erau să-l audă. Ce contau slăbănogii care dăduseră fuga să se hrănească, sau cei câţiva pairi şi vreo doi episcopi care de asemeni se făcuseră nevăzuţi, and sala gemea de lume, iar la galerii nu se câştigase palmă de loc, ştiut fiind că cine dispărea pentru o clipă, rămânea toată seara pe dinafară.

Domnul Gresham începu să cuvinteze cu un calm aproape exagerat, dar care se datora unor silinţe

nebănuite de a-şi stăvili violenţa ce ameninţa să-l biruie. După câteva minute, tonul se încălzi, iar la un sfert de oră de la debutul discursului, se încinse de-a binelea. Nu peste mult, erupse şi torentul insultelor, atât de ascuţite şi veninoase că nici dânsul nu le realiza gravitatea.

Între gladiatorii ce se înfruntau în acea dezbatere exista o deosebire ca de la cer la pământ, în sensul că Daubeny îşi premedita cumplitele lovituri, calculând până şi rezultatele repetării lor pe rănile provocate, în vreme ce Gresham izbea în dreapta, în stânga şi în faţă, cu o uşurinţă câştigată prin practică, iar în nemăsurata sa furie, putea chiar să-şi ucidă rivalul, mai înainte de a-şi da seama că îl rănise mortal.

De la bun început, domnia sa refuză să discute reforma religioasă cântărindu-i meritele ori divulgându-i carenţele. Onorabilul antevorbitor se fălise cu generozitatea sa de atenian, însă, ţinea să-i aducă aminte că, din timpuri străvechi, darurile atenienilor se dovediseră primejdioase.

„De plocoanele voastre, şi numai de de ne temem, tună mâniosul Gresham. Daniile politice oferite de onorabilul gentilom, pe care le smulsese cu greutate de la îndărătnicii săi colegi şi adepţi, se dovediseră veşnic mai amare decât merele de la Marea Moartă. Şi apoi ce rost aveau astfel de ofrande din mâini care nu voiau să le împartă? Această reformă religioasă din partea unora care nu o doreau? De ce să-i înghesuie cu o danie de care nici Camera, nici ţara nu ducea lipsă? „Există vreunul dintre toţi câţi şedeţi pe banca guvernului – afară de stimabilul dumneavoastră lider – care e gata să se ridice şi să declare, de faţă cu întreaga asistenţă, că această reformă religioasă, această rupere a statului de biserică, a fost propusă în armonie cu vechile şi mult îndrăgitele convingeri ce le nutreşte?”, întrebă Gresham, arătând cu

degetul spre falanga opoziţiei. „Adevărul este că v-a legat cu atâtea funii şi aşa fedeleş la căruţa domniei sale, încât nu mai puteţi acţiona în virtutea propriilor crezuri”, îi apostrofă fără milă. „Dar măcar ne puteţi declara dacă însuşi cârmuitorul domniilor voastre nutreşte vreun crez?”

În continuare, vorbitorul aminti adunării că atitudinea sa fusese etichetată drept tiranică şi neconstituţională, şi ceru îngăduinţa de a expune pe scurt concepţia sa despre guvernul constituţional britanic. Ca să fie considerat ca atare, trebuia să se întemeieze pe o majoritate în Cameră – singura forţă în măsură să-l propulseze. Şi să-l menţină. Odată pierdută, înceta de a mai fi constituţional, puţind să-şi aroge orice altă denumire, dar nu şi dreptul la existenţă în Anglia. Şi cum rivalul îi aruncase în obraz acuzaţia că nu respectă prevederile constituţiei, dorea să-i atragă atenţia că un Cabinet ce recomanda Majestăţii Sale să se încreadă în sfătuitori nesusţinuţi de o majoritate parlamentară, se făcea vinovat de uzurparea puterii de stat britanice. Cât despre cealaltă insinuare pe care i-o aruncase vrăjmaşul – că ar fi jinduit binefacerile puterii – i-o respinse cu dispreţul şi aroganţa ce i le sorocise de la începutul discursului.

Într-adevăr, îl atrăgea această supremă ambiţie ca pe orice supus britanic, şi se fălea că o simte. Dar se mândrea infinit mai mult cu autoritatea şi privilegiile emanate de Camera Comunelor. În care sălăşluia tot ce era mai bun, mai folositor şi mai stabil în structura politică a ţării. În plus, avusese norocul să slujească un partid ce deţinuse mai totdeauna majoritatea, însă nu existase o singură perioadă în care, aflându-se cu confraţii în minoritate, să nu se plece în faţa echipei majoritare. Aceasta-i fusese atitudinea de o viaţă şi l-ar desfide pe acela care l-ar contrazice, fie că ar face-o vrăjmaşul lui cel mai aprig sau

prea stimabilul său rival.

Cât privea viitorul scrutin rezervat guvernului oponent, le făgăduia de pe acum să primească votul lipsei de încredere, şi proceda astfel, deoarece ţinea cu tot dinadinsul cu Parlamentul să tranşeze cât mai curând şi mai tadical actuala stare de lucruri. Personal, nu avea suin lentă încredere în iniţiatorul reformei bisericeşti ca… i accepte din mâinile sale o lege aşa grandioasă ca sepai a rea bisericii de către autoritatea de stat. Cu toate acestea, dacă majoritatea parlamentară va fi de altă părere, sprijinind cea de a doua citire a proiectului, se va înclina în faţa voinţei marelui forum, cercetând cu luare aminte clauzele reformei şi silindu-se, alături de ceilalţi colegi, *n* aducă la forma cerută de nevoile ţării. Dar înainte de aceasta, va cere cu stăruinţă Camerei, să decidă cu Suprema sa autoritate, dacă era indicat să fie primită o lege de asemenea importanţă dintr-o sursă ca aceea de unde venea.

Când Gresham se reaşeză pe bancă, era ceasul aproape zece şi, cum flămânziţii nu mai puteau să rabde de foame, se suspendă imediat întrunirea.

A doua zi dimineaţă, la cluburi se discuta că Daubeny fusese prea prolix, iar Gresham prea pătimaş. Acestea erau părerile dominante, însă mai existau şi altele, potrivit cărora, Gresham se întrecuse pe sine, vorbind de privilegiile Camerei, iar luciditatea Onorabilului Daubeny depăşise orice aşteptări, Dar cu toate laudele aduse, stăruia convingerea generală că şi unul şi altul se arătaseră sub nivela de altă dată…

CAPITOLUL XXXIV

CLUBUL, 5UNIVERS”.

ÎNAINTEA RELUĂRII dezbaterilor, comentatorii de pe la cluburi – fie părtinitori ai reformei sau inamici declaraţi – căzuseră de acord că, indiferent de calităţile ori

scăderile cuvântării lui Gresham, aceasta îi va sluji oricum ţinta, aducându-i mult-dorita majoritate de voturi, ceea ce poate nu s-ar fi izbândit-dacă se apuca să critice conţinutul legii în sine. Ideea câştigase atâta teren, încât la reîntrunirea Camerei, şi după rostirea rugăciunii de început, domnul Ratler îl vedea ca şi zburat pe Dahbeny ne pe banca guvernului. Afară de o mână de liberali care niciun contau, cu toţii abia aşteptau să-şi arate, prin mijlocirea scrutinului, neîncrederea în starostele conservator.

Îi mai pândea o primejdie în persoana bătăiosului Turnbull care, împreună cu alţi ciraci de ai săi – nu mai mult de două duzini laolaltă – aveau să susţină cea de a doua citire a proiectului, trâmbiţând că ar fi împotriva conştiinţei lor să voteze pentru perpetuarea orânduirii de acum a bisericii. Doar în toate împrejurările de felul acesta, Turnbull le băgase beţe în roate tocmai lor, liberalilor, cei mai apropiaţi de vederile lui. Şi o făcuse mereu numai ca să nu existe vreo îndoială în privinţa atitudinii sale independente de care obişnuia să facă atâta caz. Aşa că lovea încolo şi încoace, cum îi cădea bine, fără să-i pese că îl pocnea pe un şef de guvern, pe un ministru sau altă mărime. Fiindcă, aşa cum spunea singur, pentru el toţi erau o apă şi un pământ. Atâta doar că independenţi – cum ţinea Turnbull să se arate – existau destui şi în tabăra liberală şi în cea a conservatorilor, încât poate se găseau mai mult de două duzini care să voteze împotriva reformei bisericeşti, apărând prin gestul acesta concepţia lor de o viaţă.

Cam aşa vedeau situaţia politicienii care-i cunoşteau pulsul, pe când preoţii – şi îndeosebi cei din mediul rural – necunosemd dedesubturile, ci doar marea necredinţă a oamenilor, aşteptau rezultatul dezbaterii cu feţe alungite de spaimă. Şi pe drept cuvânt. Fiindcă numai cu şase luni

înainte, orice creştin de la ţară ar fi sărit cu o gură cât casa dacă i se vorbea de transformarea bisericii, afurisind măsura ca pe o ticăloşie fără de seamăn; ca acum, îmbrobodiţi de teoriile unui zănatec, oamenii să discute reforma cum ar fi vorbit despre hrana de toate zilele, fiind convinşi că se va înfăptui, chiar de un le aducea nimic bun.

— Astăzi nu se mai merită să ai păreri şi convingeri în niciun fel de privinţă, declară un pastor către un altul, stând la club, cu ziarele în mână.

— Aşa e, îl încuviinţă fratele. Nimic nu mai sperie pe nimeni – nici înşelătoria, nici fărădelegea, nici răsturnarea vechilor pravile. S-a sfârşit cu credinţa şi cu respectul. Iar cea mai sfântă dintre Cele mai sfinte – zise, referindu-se la biserică – a devenit şi pentru credincioşi un aşezământ oarecare.

Unii din ei mirosiseră că propunerea lui Daubeny o să cadă. Dar ce mângâiere găseau în asta, când bătălia începută!” ol tot va fi câştigată? Nu de un fiu al lui Israel – care n-j. R fi cuvenit să iubească sfânta biserică, indiferent de lu’. unul ce îl purta – ci chiar de rivalii lui filistini, hotărâţi să-l doboare dar, în acelaşi timp, să-i meargă pe un mie, nimicind lăcaşul lui Dumnezeu.

În dezbaterile de vineri, conservatorii au fost mai activi şi gălăgioşi. Cuvântul de ordine era „Jos sciziunea”, pe care-l strigau la tot pasul. Mai învăţaseră şi alte formule, pledând pentru adaptarea rânduielii religioase la cerinţele noi şi sporite ale timpului, şi le repetau papagaliceşte, ca şi lozinci fără noimă, cum era bunăoară: „Biserica Angliei va rămâne tot biserica Angliei”, pe care le t urniseră până la exasperarea întregii săli.

Totuşi tema lor predilectă rămânea sciziunea, şi-o exploatau eu mult zel, denunţând-o drept arma mărturisită a liderului aşa-zişilor liberali. Fiecare cuvânt pronunţat de Gresham era forfecat şi răstălmăcit, arătându-se

enormitatea noii lui teorii. Adeptul dezbinării le-o declarase, fără pic de ruşine, că în balanţa lor atârnau oamenii, nu reformele iniţiate de ei, şi le va dovedi acest lucru la votarea în Cameră. Oratorii înscrişi la cuvânt au fost, se înţelege, şi liberali şi conservatori, însă rafalele celor din urmă au răsunat mai puternic şi mai constant decât ale opoziţiei.

Judecând după sălbăticia încăierării, logic ar fi fost să se treacă la vot după primele două discursuri. Doar era limpede pentru fiecare pe ce cale va merge şi, probabil, niciunul nu avea s-o apuce în altă direcţie în virtutea pledoariilor ascultate.

În acelaşi timp se ştia cine şi câţi vor fi de partea lui Turnbull, precum şi numărul exact al conservatorilor ce urmau să-l susţină pe liderul Daubeny. Cu toate astea, o mulţime de parlamentari ţineau cu tot dinadinsul să se facă auziţi. Poate fiindcă era o dezbatere aşa grandioasă, cu o – ternă vastă şi, totuşi, foarte uşoară, ca aceea a meritelor şi a păcatelor celor două formaţii politice, în ziua când a vorbit Turnbull, trecuse de miezul nopţii şi preşedintele tot nu suspendase întrunirea.

— Tare mă tem că va trebui să-ţi amâni discursul pe marţi, îi spuse Ratler lui Phineas duminică după amiază.

— Nu am nimic împotrivă, numai să mi se dea cuvântul la un ceas potrivit, se învoi celălalt.

— Despre asta să n-ai nicio grijă, îl asigură Ratler. Gresham doreşte neapărat să vorbeşti, tocmai fiindcă ai pledat pentru reformarea bisericii. De altfel, îţi recomand să insişti asupra punctului său de vedere, spunând că, până şi în ipoteza când o atare măsură ar fi absolut necesară…

— Cum consider că este, îl întrerupse amicul.

— …totuşi nu va fi acceptată din partea unui partid ce a ţinut eu actuala organizare, completă Ratler.

Afirmaţia lui Ratler, cum că liderul lor aştepta intervenţia sa oratorică, îi făcu plăcere lui Phineas, şi pe loc se gândi că poate interpretase greşit comportarea din ultima vreme a colegilor.

— Vom obţine, cred, majoritatea de voturi, zise înveselit.

— În mod cert, îi răspunse confratele. Şi de mă întrebi pe mine, vom avea cincizeci de voturi în plus – dacă nu şi mai multe.

— Şi ce va face Daubeny?

— O să-şi ia valea. Altă cale nu are. O fi având el noroc cu carul, dar să-l aibă şi cu vagoanele, tot nu mai poate dizolva Camera. Ideea reformei l-a ţinut şase luni la putere; or asta-i – ceva.

— E adevărat ce se aude, că Grogram va lua justiţia? întrebă Phineas nu atâta preocupat de soarta lui Sir Gregory Grogram, cât minat de curiozitatea să vadă dacă amicul va vorbi la fel de nereţinut şi despre noul guvern.

— Încă nu se ştie nimic, îi replică Ratler, devenit dintr-odată precaut şi rece.

Drept care Phineas se retrase iarăşi în carapacea lui, convins, mai mult ca oricând, că nu îl aştepta nicio slujbă.

Şi totuşi, care dintre colegi depindea mai mult ca el de un post şi de o leafă? Doar stimulat de speranţa că le va căpăta se întorsese la vechile năzuinţe, lăsând în Irlanda liniştea unui venit cert. E drept, îşi făcuse unele socoteli înainte de a pleca şi, potrivit lor, se simţise oarecum pus de o parte. După previziunile sale, în următoarele două decenii, partidul liberal va cunoaşte mai multe perioade de guvernare decât rivalii conservatori, jar odată ce-ar fi avut norocul să redevină membru în

1 arlament, cu timpul era exclus să nu fie numit pe undeva. Doar mai slujise în administraţie, şi se descurcase mulţum1 tor. Ba se afirmase chiar că dintre toţi debutanţii

din 1111 i 111 i i an i, se dovedise cel mai capabil.

Şi alunei de ce nu l-ar folosi din nou? Pe motiv că se

O nu: se mai marilor săi şi demisionase? Nu i se părea v rosimil, pentru că se despărţise de ei în cele mai bune undiţii, însuşi Gresham arătând că-l regretă. Aşadar despărţirea fusese mai mult decât onorabilă, lăsându-i o poartă deschisă pentru o eventuală întoarcere. De aceea, cu marea lui Barrington Erle nu i se păruse riscantă lin punctul de vedere al slujbei, ei doar în privinţa alegrii sale ca deputat. Însă, cu un curaj de nebun, se aventurase şi ieşise învingător. Mai pe urmă vpnise o vreme când se neliniştise oarecum din cauza declaraţiilor

1 acute în campania electorală, dar gândindu-se bine.

321

n întoarcerea lui Phineas Finn îşi dăduse seama că le putea răsuci de aşa manieră, încât să slujească însăşi cauzei liberale.

Adevărat, nu i se promisese nimic, însă când Erle îi scrisese, rechemându-l la Londra, îi dăduse de înţeles că va fi din nou cooptat în vechea echipă, cu condiţia să obţină locul în Parlament. Şi totuşi, era aproape convins că revenirea „vechii echipe” la cârmă îi rezerva o amarnică deziluzie, întrucât numele său nu avea să apară pe lista celor aleşi.

Doamna Goesler îi sugerase cândva că poate Bonteen era inamicul din umbră, iar la supoziţia prietenei răspunsese spontan că şi el îl detesta pe acest individ. Ga pe urmă, cântărind ideea înţeleptei amice, să ajungă la constatarea că, de la întoarcerea sa la Londra, Bonteen, aproape nu-i adresase un cuvânt, deşi nu se certaseră niciodată.

Tot mai încolţit de nelinişte şi de gânduri, simţea nevoia unei discuţii deschise cu Barrington şi cu siguranţă ar fi provocat-o dacă nu-l reţinea mândria. Fiindcă oricât

de precară i-ar fi fost situaţia, i se părea umilitor să-i cerşească o slujbă în virtutea aluziilor strecurate în scrisoai ea sa de chemare.

În aceeaşi sâmbătă când se parlamentase cu Ratler, se văzu şi cu Bonteen la unul din cluburi. Ca în preajma oricărei cotituri politice, parlamentarii nu îşi găseau locul, foindu-se fără preget şi comentând aferaţi evenimentele în pregătire. Se considera ca şi cert scrutinul majoritar împotriva guvernului, însă ieşise de undeva zvonul că Daubeny ştia de pe acum în ce chip va dejuca manevrele inamice. Şi faptul părea întru totul posibil, având în vedere curajul şi abilitatea acestui om extraordinar. Unii, încercând să desluşească zvonul, presupuneau că va dizolva din nou Parlamentul – cu toate că de la ultimele alegeri trecuseră exact şase luni. Alţii se arătau de părere că va refuza, pur şi simplu, să se retragă, sfidând în felul acesta majoritatea din Cameră şi toate tradiţiile de guvernare engleze. Câţiva, vrând să dea greutate afirmaţiei, susţineau că fusese chiar auzit exprimându-şi această intenţie. La care cei mai mulţi răspundeau că aşa ceva nu era cu putinţă, fiindcă întreaga ţară s-ar ridica împotriva lui. Ar înceta aprovizionarea; oamenii ar vui pe străzi, făcând tot ce le stă în putere să răstoarne administraţia şi, odată cu ea, Cabinetul.

Dar oricât de grozave erau represaliile prevăzute, mulţi rămâneau la ideea că nu-l vor impresiona. Chiar de izbucnea un pârjol şi o derută fără de margini – în mijlocul cărora fiecare îşi va pune întrebarea de va pieri constituţia mistuită de flăcări, ori, din contră, văpaia îi va lumina şi mai bine înţelesul – toate acestea îl vor lăsa rece pe unul ca Daubeny. Sau poate or să-l incinte, şi va privi vâlvătaia şi haosul dimprejur, cu ochii sticlind de plăcere şi chipul împurpurat de roşeaţa focului – el, vrăjitorul, care aprinsese o lume întreagă.

Cu imaginaţia înfierbântată de asemenea previziuni de-a dreptul apocaliptice, oamenii rătăceau dintr-un loc într-altul, însetaţi să găsească parteneri de discuţii. În afara familiilor, unde nu şi-ar fi putut descărca sufletele.

Printre cluburile bătute în acea duminică seară, se număra şi unul foarte micuţ, deşi purta nepotrivitul nume de „Univers”. Se vede că fusese botezat dintr-o glumă, deoarece întrunea numai nouăzeci şi nouă de membri şi era instalat într-un apartament destul de modest. Şi orarul era curios, fiind deschis doar câte un ceas înainte şi după miezul nopţii, iar aceasta numai în zilele de întrunire ale Parlamentului. Atracţiile oferite nu erau numeroase, constând în ceai şi ţigări la discreţie. Conversaţia dusă era în genere facilă şi, adesea, fără de şir; câteodată se mai ivea şi câte un calambur ist, grozav de primejdios şi detestat de toţi membrii, însă pe care niciunul nu avea energia suficientă de a-l pune cu botul px labe.

Dar în pofida spaţiului său restrâns şi a tuturor ciudăţeniilor, „Univers” se bucura de faimă şi mulţi se făleau că îl frecventează ca membri. Printre care şi domnii Bonteen şi Phineas Finn. În acea duminică seară, când deputaţii se zvânturau prin mai toate cluburile, se abătu şi Phineas pe la „Univers”, iar de cum păşi înăuntru, îl zări pe vrăjmaşul său, stând singuratic pe un colţ de sofa.

Domnul Bonteen nu era deloc amator să se izoleze de oameni, ci căuta să se lipească de orice grup, arătându-se sociabil şi silindu-se prin orice mijloace să-şi facă i-laţii. Dar în această ocazie, însăşi marea sa importanţă îi impusese să se înconjoare de solitudine. Dacă era adevărat că va deveni ministru al finanţelor – suind de pe o treaptă medie, tocmai în vârful scării ierarhice, şi prin saltul acesta ajungând chiar în mijlocul zeităţilor – nu mai avea niciun sens să depună eforturi ca să-şi apropie semenii, ci trebuia să bage de seamă eu care îşi face de lucru. Sau

măcar în loc de a se strădui să le intre în graţii, acum să asude alţii ca să-i câştige bunăvoinţa. Cu firea pe care o avea, drămuia cu balanţă de spiţerie importanţa domniei sale, calculând la precizie şi valoarea persoanelor de care se împresura. Fiindcă nu ara de glumit cu portofoliul ce avea să-l deţină!

Chiar în acea dimineaţă domnul Gresham îl prevenise că în ipoteza formării unui guvern liberal, avea să preia cârma finanţelor. E drept că liderul nu îl măgulise prea mult prin regretele exprimate pentru pierderea domnului Palliser sau prin rugămintea pe care i-o adresase de a merge exact pe urmele înaintaşului. Dar indiferent sub ce formă, oferta fusese făcută şi nu mai putea fi retractată. Iar ca urmare, domnul Bonteen simţea realmente dogoarea nimbului ce-i aureola fiinţa.

Există anumiţi oameni parcă născuţi să devină înalţi demnitari – ca ducii, conţii sau odraslele acestora – din leagăne pregătiţi pentru onorurile ce le sunt rezervate şi care, odată primite, nu-i covârşesc prin măreţia lor, făcându-i să-şi piardă controlul de sine ori să se simtă în al nouălea cer. Dar pe un aspirant la funcţii de marcă, ce nu a crescut printre personalităţi de prestigiu, pătrunderea în consiliul zeilor îl copleşeşte de sentimentul triumfului – o senzaţie uneori tulburată şi de teama faţă de ce îl aşteaptă. Se vede că Bonteen tocmai trăia extazul acestui triumf, sau poate frica de ce avea să fie, când apăru Phineas.

Văzându-I absent şi retras, cum nu-l pomenise de când îl ştia, acesta se îndreptă către el, cu gândul să-i ţină tovărăşie, discutând despre soarta dezbaterii în curs. Cu un confrate mai intim, s-ar fi ferit să o facă, pentru a nu fi, cumva, bănuit că îl iscodeşte în legătură cu el. Însă unul ca Bonteen nu-l putea suspecta că i-ar cere un favor. Aşa că se apropie, se aşeză alături şi îi zise:

— Cum credeţi că vom ieşi noi liberalii la apropiatul

scrutin?

Nu o dată şi nu faţă de un singur coleg, Bonteen îşi exprimase credinţa că Phineas o să-şi renege organizaţia votând în favoarea guvernului la putere. Un Ratler, un Barrington şi toţi cei de-o seamă cu ei se convinseseră de bunele intenţii ale lui Finn. Numai Bonteen se îndoia.

Şi cum la ceasul acela îl surprinsese şi într-o postură eu totul deosebită, găsi nimerit să nu-i arate numai lipsă de încredere, dar şi o nemăsurată sfidare.

— Cum de cutezi, unul ca dumneata, să mai pui asemenea întrebări? îi replică, uitându-se la el ca prin sticlă.

— Ce vreţi să spuneţi? Nu înţeleg, se zăpăci Phineas.

— Presupun că ai să votezi, ca de obicei, împotriva noastră.

— Nu am votat împotrivă decât o singură dată, şi atunci am făcut-o cu asentimentul colegilor a căror bună impresie, în ce mă priveşte, ţineam s-o păstrez, îi ripostă el pe un ton voit jignitor.

— Deci ai făcut-o, şi va trebui s-o repeţi şi de astă dată, ca să nu treci peste făgăduinţele faţă de alegătorii din Tankerville, continuă Bonteen şi mai caustic.

— Dumneavoastră nu aveţi idee ce am declarat eu în Tankerville, dar vă asigur că nu încalc nicio promisiune.

— Permite-mi să-ţi spun, domnule Finn, că genul independenţei practicată de dumneata şi de domnul Monk o fi lăudabilă pentru aceia care, sub niciun cuvânt, nu acceptă stipendiul guvernului; în schimb este inadmisibilă şi totodată primejdioasă pentru oamenii care au mâncat o pâine din mâna conducerii. Iar mie, ca să fiu sincer, nu-mi plac trai fugii. Vreau să am siguranţa că cei din formaţi; mea rămân neclintiţi pe poziţie şi n-o întind când ţi-e lumea mai dragă, i-o trânti Bonteen plin de dispreţ, după care, arborând o mândrie olimpiană, de parcă se număra

de când lumea printre zeităţi, se ridică de lângă ce! săpunit, amestecându-se într-un grup de parlamentari.

Lui Phineas îi ţiuiau urechile şi simţea că-i ard obrajii fa para focului. Se uită împrejur ca să vadă, după privirile şi purtarea celor prezenţi, dacă auziseră scandalosul… Chimb de cuvinte cu Bonteen. Spre liniştirea lui constată însă că nimeni nu fusese pe aproape aşa că incidentul trecuse neremarcat.

Ce imprudenţă de neiertat săvârşise abordându-l pe Bonteen! îşi imputa plin de ciudă, deşi întrebarea pe care i-o adresase fusese neutră şi la ordinea zilei. Şi lotuşi, odiosul ipochimen se prevalase de ocazia creată ca să-l apostrofeze cum îi venise la gură. Afrontul său fusese revoltător şi imposibil de neluat în seamă. Iar la mâhnirea pricinuită de ofensele aruncate, se mai adăuga dureroasa convingere că, de fapt, Bonteen nu vorbise doar în numele său, ci părerea lui era împărtăşită de toţi cole

4

gii; ceea ce însemna că hotărâseră să-i închidă porţile Paradisului pentru o vină aruncată în mod gratuit în spinare. De aceea, dacă până atunci mai trăsese nădejde într-o eventuală numire, de acum putea să-i pună definitiv cruce.

Surpat lăuntric, se sculă de pe canapea şi o porni spre ieşire. Dar în vestiar se întâlni cu vechiul amic Laurence Fitzgibbon.

— Pe toţi sfinţii, băiete, nu credeam să te văd la ceasul acesta! îl întâmpină irlandezul. Ai aflat noutatea cu Bonteen?

— Care? glăsui Phineas cu efort.

— Va fi cocoţat unde nu e de nasul lui – adică în fruntea finanţelor. Am auzit că treaba este tranşată. Vorba noastră, a irlandezilor: cu cât e râtul mai gros, cu atât mai mare şi bafta. Mai ţii minte zicala? îi zise compatriotul,

după care intră în club, şi Phineas se târî către uşa.

Prin urmare scârnăvia care-l tratase ca pe o cizmă, provocând o iremediabilă dezbinare între ei, urma să facă parte din Cabinet şi să aibă un cuvânt greu de spus în alegerea colaboratorilor mai mărunţi! I se părea de neconceput ca o asemenea javră, despre care nu auzise un singur cuvânt de consideraţie sau de apreciere, să fie ales ca şeful unui departament atât de prestigios. Întocmai ca restul colegilor, îl socotea. Un politician fără scrupul – deşi zelos şi perseverent – care bătuse toate căile lăturalnice şi pe la toate uşile dosnice ca să-şi asigure promovarea când vor veni din nou liberalii în fruntea bucatelor. Deci, într-un fel, era de aşteptat să capete un ciolan, dar în niciun caz aşa mare şi suculent ca cel oferit. Şi totuşi, avea să devină ministrul finanţelor, pe când el, Phineas Finn, va rămâne pe dinafară, poate tocmai la intervenţia acestui nemernic!

În ce îl privea, era pe deplin conştient de ascendentul său faţă de acest om detestat, atât pe plan moral şi politic, cât şi din punct de vedere al capacităţii. Nutrea idealuri mai nobile, se dovedise în stare de sacrificii pe care unul ca Bonteen nu le făcea niciodată, iar slujba ce-o deţinuse îi adusese numai elogii. Pe atunci, când făcuse parte din administraţia de stat, îi cunoscuse pe demnitari mai de aproape, şi mulţi îl dezamăgiseră prin felul cum concepeau politica şi o practicau. Însă niciunul nu îi lăsase fbii impresie aşa execrabilă ca Acest Bonteen. Şi cu toate; ieestfea avea să devină ministrul finanţelor!

Tot drumul, până în strada Marlborough, îl torturară doar gânduri de felul acestora, şi se simţea de două ori nedreptăţit. O dată, pentru că el nu era considerat demn să primească o funcţie, şi apoi fiindcă celălalt fusese cocoţat; wja sus.

Jumătate din noapte rămase treaz şi urmărit de jignirile azvârlite de Bonteen, iar dimineaţa, după micul k

jun, îi aşternu această, notiţă:

„Camera Comuneâsr, 5 aprilie 18., I Stimate domnule Bonteen, regret nespus nefericita mea inspiraţie de a vă fi adresat aseară, la „Univers”, acea întrebare banală, dar la ordinea zilei, în legătură cu viitorul scrutin. Dacă aş fi bănuit rezultatul cuvintelor mele, desigur nu le-aş fi pronunţat. Dar cum faptul e consumat, nu îmi rămâne decât să vă semnalez efectul vexant al învinuirii ce mi-aţi adus-o. Am fost tratat cu o flagrantă lipsă de curtoazie, deşi aceasta reprezintă o condiţie esenţială în relaţiile dintre oameni şi, în special, între foşti colegi. Tocmai faptul că am funcţionat, nu de mult, în acelaşi guvern, m-a îndemnat să vă interpelez. Şi numai dacă nu am fi activat cot la cot, aţi fi fost, poate, îndreptăţit să consideraţi intervenţia mea deplasată.

Însă trecând peste aceste considerente, m-aţi jignit, acuzându-mă de necinste faţă de formaţia politică ce o slujesc şi de faptul „de a fi dezertat 1. Ţin să vă atrag atenţia că, în împrejurarea la care v-aţi referit, am acţionat cu multă seriozitate – deşi în detrimentul propriilor interese – cât şi cu asentimentul acelora care-mi ştiau intenţia. Dacă v-aţi da osteneala să discutaţi gestul-meu de atunci fie cu domnul Gresham ori cu lordul Cantrip

— Care îmi era şef – amândoi vă vor afirma că nu m-am făcut prin nimic pasibil de vinovăţia ce mi-aţi adus-o. Iar odată ce v-aţi convinge de aceasta, cu siguranţă veţi socoti necesar să nu cereţi scuze pentru imputările de aseară.

— Cu stimă, *Phineas Finri1*

Recitind rândurile, nu se simţi mulţumit de sine. Dar le trimise până în cele din urmă.

CAPITOLUL XXXV

VENIN POLITIC

ÎN DUPĂ MASA de luni, domnul Turnbull deschise

cadrilul în Cameră prin declaraţia că îl va sprijini pe Daubeny, arătând totodată motivele ce şedeau la temelia hotărârii domniei sale. Şi nu în două cuvinte, ci într-o expunere de câteva ceasuri.

Potrivit obiceiului, agresivul radicalist aminti că pompa, măreţia cât şi ciondănelile dregătorilor erau deşertăciuni ce nu trebuiau luate în seamă. Pe dânsul, cel puţin, nu-l preocupaseră niciodată, la fel cum nu îl interesa nici persoana din fruntea guvernului. Idealul căruia se închinase era bunăstarea poporului, iar dacă parlamentarii ar fi pus mai mult preţ pe această ţintă supremă şi mai puţin pe gâlcevile dintre ei, cu siguranţă naţiunea ar fi avut numai de câştigat.

Domnului Turnbull i-a urmat la cuvânt domnul Monk, aşezat chiar alături, şi decis să îl susţină pe Gresham. Cu o savoare imensă, Monk îi zdrobi argumentele antevorbitorului şi prietenului de o viaţă, susţinând că natura oamenilor determina şi calitatea reformelor, deoarece, în funcţie de principiile şi caracterele iniţiatorilor, erau şi măsurile bune sau rele. Calitatea conducătorului constituia o chezăşie a legiuirilor pe care le emana. Or în virtutea acestei interdependenţe, pe dânsul – adică pe Monk – îl interesa în cel mai înalt grad persoana primului ministru al ţării. Şi – de ce nu ar fi mărturisit-o? – îşi dorise întotdeauna ca acesta să fie un om eu care putea conveni asupra principalelor chestiuni la ordinea zilei. Iar această comuniune nu existase între actualul şef de guvern şi domnia sa. Drept care avea să voteze împotriva domnului Daubeny.

În aceeaşi seară, întorcându-se acasă, Phineas găsi următoarea fiţuică din partea lui Bonteen.

„Camera Comunelor, 5 aprilie, 18,.

*

Stimate domnule Finn, niciodată nu te-am învinuit de

necinste. Iar dacă ai dedus acest lucru, înseamnă că ţi-au parvenit versiuni deformate sau că m-ai înţeles chiar pe mine greşit. Te-am făcut dezertor, fiindcă numai aşa poate fi definită fapta dumitale şi a domnului Monk. Şi cuvântul acesta nu îl pot retracta.

Nu intenţionez să mă adresez nimănui care să îţi justifice demisionarea la care m-am referit, însă reţine, te rog, că nu am calificat-o drept necinstită sau dezonorantă. După câte ţin minte, am spus că e periculoasă practica dezertării. Şi, mă menţin la aceeaşi părere, cu toate că alţii consideră dezertarea întru apărarea unei idei drept un gest frumos. Nici eu nu îi neg frumuseţea – deşi nu sunt de acord eu ea – şi ca atare nu văd pentru care motive, te-ai socotit insultat.

Al dumitale, *J. Bonteen*

Phineas luă ciorna propriei scrisori, cât şi răspunsul primit, şi le arătă pe amândouă lui Monk, într-una din pauzele dezbaterilor.

— Să fiu în locul dumitale, nu aş da nicio importanţă incidentului, îl povăţui Monk după ce le citi.

— Nu vă daţi seama cât de agresivă a fost remarca în momentul rostirii, îl informă Phineas.

— Incontestabil, este o insultă ce ne vizează pe amândoi; şi totuşi, nu aş mişca un deget ca să mă apăr. Când un om îţi face şicane, ocoleşte-l cât poţi. Este ceamal bună metodă.

— Chiar dacă te face mincinos?

— Între bărbaţi nu există deprinderea să-şi spună unul altuia mincinos. Iar Bonteen cunoaşte prea bine uzanţele societăţii ca să recurgă la un cuvânt pe care va tn-lini să şi-l retracteze. Ne-a numit dezertori. Mă rog, am d /. (Ttat din guvernul de atunci. Şi din toate hotărâi i l-l – mele politice, cu aceea mă mândresc cel mai mult. Modul în care m-ai secondat, m-a făcut să te stimez şi. iii – ţi port

simpatie. Dar realitatea obiectivă este că am l u.at Cabinetul baltă şi am dezertat. Ca să te cerţi pentru cu Bonteen., trebuie să fi ajuns la concluzia că metaforica noastră dezertare este un act reprobabil. Or vezi bine că dânsul se retrage îndărătul faptului că o dezertare nu-i neapărat necinstită.

— În consecinţă, dumneavoastră nu i-aţi răspunde la D i soarea trimisă? întrebă Phineas cu jumătate de gură.

— Cred că nu, îi zise bătrânul prieten. Nu ţi-ar servi la nimic un schimb de epistole prin care nu ai putea prinzi cu ceva la mână. Şi chiar de ai izbândi acest lucru, categoric ţi-ai atrage mai multe daune personale de cât i-ai pricinui lui. Aşa încât, pune-i cruce.

Neputinţa la care se vedea condamnat îi spori întratât de mult durerea lui Phineas, încât i se părea de nesuportat. Vrăjmaşul câştigase partida, acum şi de-a pururi, căci p: în sistarea forţată a corespondenţei, îi recunoştea biruinţa definitivă. Iar în timp ce el îşi plecase steagul, invăiuindu-se în tâctere. Cu siguranţă că Bonteen continua să-l defăimeze într-un chip aşa de revoltător că de l-ar fi auzit domnul Monk sau orice prieten, ar fi fost de părere să i se pună botniţă acestui nemernic, reparându-i-se, în felul acesta, şi onoarea lui călcată în picioare. Dar cum şi prin cine ar fi putut căpăta satisfacţie? Poate n-ar fi stricat să se consulte eu lordul Cantrip, încercând să obţină de la fostul său şef o povaţă mai salutară decât cea primită din partea domnului Monk.

În vreme ce el se zbuciuma cu propriile necazuri, dezbaterile din Cameră se sluţiseră şi mai tare, alunecând pe un Făgaş cu totul neaşteptat şi, în acelaşi timp, neplăcut pentru Phineas, în starea-i lăuntrică de atunci. Zvonul referitor la promovarea lui Bonteen, pe care-l aflase şi el de la Laurence Fitzgibbon, se răzleţise în atâtea direcţii, ajungând, la un moment dat, şi la urechile

demnitarilor din guvernul conservator. Or se ştia de către orice parlamentar că nimeni nu avea dreptul să purceadă la închegarea unui guvern, mai înainte de a primi, din partea reginei, această misiune înaltă. Oricât de sigur ar fi fost un Gresham ori un Daubeny că va pune mâna pe hăţurile conducerii, nu putea trece la pregătirea făţişă a viitoarei înscăunări, până nu era chemat, pe cale oficială, – s-o facă. Iar din cele aflate, Gresham sfidase această regulă, dovedind şi lipsă de modestie prin încropirea unui viitor Cabinet într-o perioadă când încă nimeni nu ar fi putut spune de va veni vreodată sau nu la putere.

În seara zilei de luni, la o oră foarte târzie, dar când sala era, totuşi, plină, unul din demnitarii fruntaşi ai Onorabilului Daubeny, anume Sir Orlando Drought – un tip care nu se împăca deloc cu reforma şi era grozav de pornit împotriva opoziţiei, deoarece îl tot zădărâse e tergiversările manifestate în această privinţă – se repezi ca un buldog în domnul Gresham, imputându-i numirea cu totul intempestivă a viitorului ministru al finanţelor. Conservatorul începu atacul prin a-şi mărturisi imensa surprindere faţă de vestea pe care o aflase, cum că un-numit membru al Parlamentului, deţinător al unor funcţii destul de însemnate, fusese de pe acum investit cu un portofoliu de maximă importanţă. L-ai după cât cunoştea Sir Orlando. Numita dregătorie nu era încă vacantă, şi chiar de-ar fi fost. Nu era la îndemâna unui candidat, liberal. Cu toate acestea, potrivit informaţiilor ce-i parveniseră, era mai presus de orice îndoială că gentilomul în chestiune primise oferta înaltei dregătorii la care se referise şi o acceptase. Iată deci turbata pripeală eu care onorabilul lider al opoziţiei şi adepţii domniei sale încercau să se întroneze, opunându-se unei măsuri grandioase, ca reforma bisericii, a cărei înţelepciune şi însemnătate, cum era. Ştiut de oricine, până şi dânşii nu culezaseră să le

nege.

Bineînţeles că filipica nobilului Orlando Drought nu tindea să se încheie aici, dacă cel încolţit, după frământarea îndelungă a picioarelor şi răsucirea neostoită a jobe-lnului. N-ar fi sărit la un moment dat în picioare.

Dacă prea stimabilul gentilom vrea să tăgăduiască acurateţa afirmaţiilor mele, glăsui Sir Orlando văzând. Saltul lui Gresham, din partea mea are permisiunea s-o facă fără întârziere.

— Contest nu numai exactitatea declaraţiei făcute de onorabilul membru al opoziţiei, ci fiecare amănunt al spuselor sale, tună Gresham, învârtind jobenul în mână. Prin cele rostite, prea stimabilul gentilom înţelege să mă asigure că nu şi-a ales viitorul ministru al finanţelor? continuă Sir Orlando.

Onoratul meu oponent este prea perspicace ca să-i i i dea seama că noi, cei de partea cealaltă a Camerei, am fi putut proceda la o astfel de alegere fără ea amănundeclaraţiei la care s-a repezit să apară fundate. De sigur, cuvântul ales este palid, însă l-am folosit tocmai… Pic nu a leza susceptibilitatea cinstitei Camere. Şi cer îngăduinţa. Să relatez adunării exact cum s-au petrecut lucrurile.

Cuvintele de pe urmă stârniră o mare zarvă, în care chemarea la ordine a preşedintelui Camerei era acoperită de Strigăte ca: „Să auzim!” „Daţi-i cuvântul lui Gresham!”. „K; i spună ce are de zis”, şi multe altele de felul acesta. În

1 al. Iiionul dezlănţuit, atât Sir Orlando Cât şi liderul liberal nu îşi reluară locurile pe bancă, iar Gresham, cu o voce di sten tor care se ridica peste larma din sală, propagântm. Se până în ungherele cele mai depărtate ale galeriei.

continuă să-şi pledeze cauza. Oponentul. Încercă să-şi revendice dreptul său la cuvânt, şi chiar preşedintele îi

veni într-ajutor. Însă Gresham susţinea cu tărie că însăşi interesele Camerei impuneau să limpezească împrejurarea care-l îndrituise pe adversar să-l acuze. Faţă de un asemenea argument, preşedintele se văzu obligat să-i acorde privilegiul de a vorbi în dauna sărmanului Sir Orlando, care rămase în picioare până când celălalt binevoi să-i dea prilejul de a lua cuvântul.

Aşadar Gresham înfruntase rigorile Camerei şi le biruise. Căci legile, şi făcute din fier, sunt doar sforicele în mâinile unui uriaş, dovedindu-se de nesfărâmat numai pentru oamenii fără putere. Iar în marele for în care se aflau, Gresham era uriaşul din basme, fiindcă nimeni că el nu ştia cum să-l ia cu asalt ori cum să-i frângă voinţa. Numai astfel se făcu auzit şi de data aceasta, când nu ar fi avut niciun drept să vorbească.

Netulburat nici de zgomot, nici de intervenţiile îndărătnicului rival, domnia sa glăsui pe îndelete, arătând cum, în urma regretabilei încetări din viaţă a fostului duce de Omnium, urmaşul acestuia trecuse din agora de faţă, în Camera Lorzilor, ceea ce, pentru consfătuirile din prezentul lăcaş, însemna o pierdere ireparabilă. De aci, şi la fel de nestingherit, trecu la un amplu elogiu adresat lui Plantagenet Palliser, atât de mişcător şi de superb exprimat, că izbuti să impresioneze până şi înverşunata opoziţie. Printre meritoriile sale strădanii, aminti şi pe acelea depuse în anii din urmă în domeniul sistemului zecimal, o chestiune de extremă însemnătate, a cărei soluţionare era aşteptată de întreaga ţară. Din fericire, nobilul duce intenţiona să-şi continue strădaniile începute, în ciuda prefacerii stârvenite în poziţia pe care a deţinut-o. Totuşi era necesar să fie secondat de un om eu experienţă în materie, slujind aceeaşi formaţie politică şi, totodată, membru în Parlament; pe scurt, de un gentilom capabil să se consacre grandioasei idei ce-i răpise atâta timp şi

eforturi fostului ministru al finanţelor. Desigur, ar fi fost de dorit ca un asemenea continuator să deţină portofoliul finanţelor, în ipoteza venirii lor la putei e. Persoana la care se referise Sir Orlando Drought a lucrat, alături de nobilul duce, la legea sistemului zecimal, de la iniţierea acesteia, până în prezent. Şi era o realitate că se discutase cu dânsul eventualitatea de a-i urma strălucitului înaintaş, însă accentul nu se pusese pe numirea sa la finanţe, cât pe continuarea cercetărilor începute sub egida şi îndrumarea actualului Duce de Omnium. Oaie greşise devansând o necesitate atât de acută t? întrebă Gresham. Comisese o impardonabilă indiscreţie? Personal considera că-şi împlinise doar datoria. Iar dacă onorata opoziţie se declara de altă părere, aceasta se datora faptului că era mai puţin familiarizată cu responsabilităţile şi poverile legislaţiei decât era el.

Motivul disputei era mult prea meschin pentru prestigiul lăcaşului unde izbucnise şi nu justifica nici încrâncenarea cu care era susţinută. În schimb demonstra, fără putinţă de echivoc, suspicionarea celor două partide între deşi concurenţa care le dezbina. Mulţi dintre martori afirmară pe urmă că, din câte aflaseră din gurile celor bătrâni sau auziseră de-a lungul activităţii lor de parlamentari, nu se mai pomenise în Cameră o încăierare aşa deşănţată.

În timpul cât Gresham se explica, chipurile, adunării, Daubeny se ridicase în picioare şi, cu exagerată solemnitate, apelase la Preşedintele Camerei, rugându-l să îl poftească pe onorabilul oponent să-şi reia local pe bancă. La care Gresham, fără a-şi conteni pledoaria, îi făcu semn cu mâna. Să stea jos şi să tacă. Oricât de abil ar fi fost adversarul în simularea gravităţii ceremonioase, afectarea lui nu putea să dureze prea mult, drept care, văzând că preşedintele nu îi dă satisfacţie, renunţă la expresia pe

care şi-o luase, aşezându-se şi tăcând chitic pe locşorul său. Dar nu uită fluturarea de mână a lui Gresham, şi niciun i-o iertă. Pentru că în viaţa publică nu uita şi nu ierta niciodată.

Se spunea că „acasă” la dânsul ar fi fost. Buh şi îngăduitor, simplu şi fără pretenţii. Ceea ce, poate, era adevărul curat. Însă cine nu-l ţine minte pe nemilosul căpcăun Jacob Asdrubal, preşedintele Curţii cu Juri din Londra, coşmarul şi spaima colegilor, a martorilor, a subalternilor şi a tuturor adversarilor, care „acasă” era supusenia şi politeţea în persoană, spre uimirea prietenilor şi încântarea familiei. Aşadar nu era deloc imposibil ca „acasă* la dânsul şi Daubeny să fi trecut cu vederea o somaţie ireverenţioasă ca aceea făcută de Gresham. Însă cei care-l observară în Cameră, îşi plineau capul pe tăietor că pe liderul liberal nu-l va ierta niciodată. Atâta doar că pe acesta nu-l interesa pe moment decât propriul triumf, care îl înălţa dincolo de sală şi de oameni, în sferele marilor satisfacţii.

Phineas Finn urmări ife la un capăt la altul discuţiile şi constată cu dezgust că inamicul său devenise eroul zilei. De fapt majoritatea confraţilor liberali se arătau de părere că domnul Gresham nu-l măgulise prea mult pe viitorul ministru al finanţelor. Acoperindu-l cu laude pe Plantagenet Palliser, ar fi fost imposibil să nu menţioneze şi contribuţia lui Bonteen, care fusese, oricum, subalternul actualului duce. Însă recunoscându-i aportul în studierea sistemului zecimal, lăsase dar de înţeles că nobilul jilţ, în care tronase Palliser îşi pierdea din prestigiul ce-l căpătase datorită uriaşelor merite ale fostului ocupant. Această aluzie străvezie la inferioritatea urmaşului său, îi făcuse să râdă pe sub mustaţă pe unii ca Ratler, Barrington Erle, Laurence Fitzgibbon şi pe alţii de o seamă, în vreme ce Sir Orlando, revenit în sfârşit la cuvânt, remarcă în virtutea

aceloraşi afirmaţii că Prea onoratul rival irosise atâta energie în ponegrirea duşmanilor, încât nu îi mai rămăsese un strop întru apărarea confratelui. Prin urmare era evident pentru toţi că Bonteen nu fusese nici pe departe elogiat.

Şi totuşi, Phineas rămânea la impresia că nemernicul ce-l împroşcase cu insulte aşa grave, culesese laurii marei bătălii oratorice care se consumase. Noroc că sufletul său întunecat de atâta amărăciune, avu parte şi de raza unei luminoase speranţe. În aceeaşi seară, domnul Ratler veni să-l anunţe că a doua zi dânsul urma să dirijeze întrunirea şi va face orice ca să apuce şi Phineas la cuvânt. Ceea ce se adeveri, în primele ore ale după-amiezii.

CAPITOLUL XXXVI

ŞAPTEZECI ŞI DOUĂ

PREOCUPAT DE DISCURSUL ce avea să-l rostească, în dimineaţa următoare Phineas se văzu obligat să uite sau măcar să amâne toată povestea cu Bonteen. Deşi plănuise să se vadă chiar în orele acelea cu lordul Cantrip, renunţă la proiect deocamdată, fiindcă timpul căpătase alt preţ, şi i se părea mult prea scurt. Deşi reflectase la cuvântare de la începutul dezbaterilor, fixându-i jaloanele generale, nu aşternuse nimic pe hârtie. Încercase acest lucru cândva, iar efortul învăţării pe dinafară nu făcuse decât să-i sleiască memoria, soldându-se cu un lamentabil eşec. În urma lui renunţase la asemenea procedeu, pregătindu-şi numai ideile, şi acestea în gând, pe care ţesea. Mai apoi. Cuvintele ce-i veneau pe moment la îndemână. Cum avea să facă şi acum.

După o gustare târzie, porni în plimbare prin Rege nfs Park unde, hoinărind fără ţintă, putea să-şi mai pună la punct planul oraţiei, completându-l, eventual, şi cu unele găselniţe de efect. Cu această intenţie plecase de acasă şi, o vreme, i se conformă întru totul. Însă oricât de fermă îi

fusese decizia de a face abstracţie de Bonteen şi de acuzaţia lui, reflectând doar asupra discursului „se „simţea mereu ispitit să-i dea o croială care să-i poată justifica şi gestul pentru care fusese blamat, în această străduanie, îi răsăreau în minte o mulţime de formulări ale noţiunii de probitate politică, dar niciuna precis conturată, ajungând treptat la concluzia că, pentru abordarea unei chestiuni aşa delicate şi vaste, îi trebuia o pregătire mai îndelungă decât puţinele ceasuri de care dispunea în prezent. Şi încă ceva. Deşi convins până în străfundul cugetului că procedase cinstit cu doi ani în urmă când votase împotriva colegilor – şi la fel acţiona şi de data aceasta când vota în sprijinul lor – parcă nu făcea să vorbească de sine dacă nu lega referirile personale de o controversă anume între cele două partide.

În consecinţă, când se întoarse în strada Marlborough, pentru a mânca ciozvârta de miel ce-i alcătuia masa de NIH un, constată cu inima strânsă că-şi pierduse fără giici un f dos dimineaţa, alunecând în speculaţii sterile în loc să se conesmireze asupra oraţiei pe care urma s-o pronunţe.

Fix la orele patru intră în Cameră, odată cu Preşedinte li –, şi se aşează fără să adreseze o singură vorbă cuiva. Spărea că era rupt mai mult ca oricând de confraţi. Însuşi locul nu mai era cel de până mai ieri, care-i fusese atribuit: în virtutea unei ordini prestabilite. Se vede că imput e mi citul cu rânduiala interioară îl excluse. Se diii nudul deputaţilor cu vechime chiar la cererea lor.

! regulă, membrii opoziţiei se înşirau pe banca din lui. I pe rând el se instala pe cea dinapoi. Existaseră multe lln în ui; n i când se trezise alături de un fost demnitar.

Iiniul II la o apropiată mărire, şi această vecinătate i se pai îi 4M-tnnificativă şi de bun augur, lăsând parcă de in ţi ic ca şi el aspira la o dregătorie. Dar asta fusese piua

deunăzi ori cel puţin aşa deducea din noul aranjament cu siguranţă că Bonteen arătase depeşele pe la club şi. Ca urmare, cei din tagma lui Ratler şi Erle găsiseră de cuviinţă să-l expulzeze din mijlocul lor. Dar hotărî să nu le facă pe voie şi se strecură în spatele domnului Gresham, cu toate că şedea ghemuit doar pe muchiea băncii şi expus frecuşului permanent de pe culoarul de acces. La apariţia mai marelui liberal o parte din sală îl întâmpină cu aclamaţii, la care Phineas nu se alătură, în ideea de a fi observat de împărţitorul viitoarelor funcţii, creându-i greşita impresie că dorea să-i amintească de soarta lui. Mai pe urmă i se păru însă că niciun ar fi fost necesară atâta prudenţă, fiindcă, deşi aşezaţi la o foarte mică distanţă, Onorabilul Gresham evita orice privire în direcţia sa.

Numai Monk instalat nu departe, avu bunătatea să-i strecoare un cuvânt de încurajare în legătură cu apropiata expunere, la care-i răspunse asigurându-l că nu va vorbi decât maximum douăzeci de minute. Cu eforturi uriaşe, izbuti să se Arate nepăsător; totuşi, când îi veni rândul să se rostească, ar fi dat orişice să se afle în Irlanda. Şi nu atât înfcicat de ce va să fie, cât covârşit de înfrigerea proprie şi de inutilitatea silinţelor pe care le va depune. Căci la ce folosea prezenţa lui în această adunare şi privilegiul de a se face auzit dacă nu va fi promovat într-un post influent, unde ideile lui puteau încolţi şi da roade? În răstimpul cât îi rămăsese până la acordarea cuvântului, îşi roti privirea prin sală, observând în perimetrul rezervat pairilor pe lordul Cantrip. Prin urmare avea să-l asculte.

Dar la ce bun? se gândi cu durere. De prisos îi apărea astăzi talentul său înnăscut de a lega amiciţii cu mai toate personajele întâlnite, deoarece o meserie aşa de precară ca aceea prin care încerca pentru a doua oară să-şi câştige o pâine necesita mai mult decât prieteni de suprafaţă.

Punct la patru şi jumătate se ridică de pe bancă într-o sală supraaglomerată. Pasămite nădejdea reeditării unor ciocniri oratorice ca acelea din ziua trecută adusese sumedenie de ascultători – atât parlamentarii obişnuiţi, veniţi până la cel de pe urmă, cât şi străini, ticsiţi ca sardelele pe la galerie.

Orice politician din Regatul Unit ar fi recunoscut, măcar în faţa propriei conştiinţe, că cea mai înaltă îndatorire a cârmuirii de stat era diriguirea coloniilor indiene şi ar fi admis, de asemeni, că ciondănelile cu caracter personal, iscate în sălile Parlamentului, erau întru totul nedemne de cel mai prestigios forum al ţării. Şi totuşi perspectiva unei dispute – sau mai exact a unei încăierări – între doi lideri cu reputaţie, umplea Camera până la ultimul loc, pe când discuţiile privitoare la Imperiul de răsărit o găseau veşnic goală. De altminteri, înclinaţia spre gâlceavă şi tărăboi constituia aproape o condiţie cheie pentru fruntaşii parlamentari, la fel cum capacitatea de a turui câte trei ceasuri în faţa reporterilor – şi numai a lor, să fim bine înţeleşi – era absolut necesară unui subsecretar de stat la departamentul cu India.

Phineas beneficia de atmosfera specifică unei săli încărcate; şi era încântat. Fiindcă oricâte îndoieli l-ar măcina pe un om în faţa unui greu examen cu publicul, va prefera întotdeauna să-l piardă înaintea unei mulţimi, dacă tot îl pândeşte năpasta înfrângerii. Groaza ce-l covârşise altă dată în preajma unui discurs şi de care îşi amintea încă, fusese învinsă fără putinţă de întoarcere. Spre deosebire de odinioară, nu mai bâjbâia în căutarea cuvintelor, ci le avea la îndemână şi pe alese, încât ar fi putut să vorbească ceasuri în şir despre umilinţele suferite în ultima vreme, dacă nu-l reţinea pudoarea de a comite o indiscreţie. Dar sub imperiul ei se limită numai la câteva delicate aluzii, care nu-l făceau prin nimic vulnerabil.

De la primele fraze declară că nu ar fi dorit să sporească dificultatea prezentei dezbateri – dificultate ce consta doar în lungimea discuţiilor – dacă nu ar fi fost dinainte acuzat că va vota împotriva unei măsuri pe care în campania electorală se angajase, de fapt, să o sprijine. Niciun altul ca el – irlandez romano-catolic – nu dorea mai mult abolirea actualei rânduieli a bisericii anglicane, pe care o considera o anomalie, şi nu se abătea cu nimic de la această idee votând împotriva celei de a doua citiri a reformei, deoarece votul său nu se referea la măsura în sine, ci la faptul că avea să fie impusă doar prin voinţa de fier a unui singurconducător, urmat cu sila de propriii adepţi. Iar lucrul acesta era pe cât de neconceput pe atât de inadmisibil. Observaţiile privitoare la metoda coercitivă a lui Daubeny şi la împotrivirea ciracilor săi dezlănţuiră huiduieli din partea conservatorilor şi gesticulaţii protestatare, însoţite, se înţelege, de un torent de ovaţii din tabăra liberală. Irumperi de genul acesta înseamnă oxigen pentru suflul oricărui orator, şi Phineas îl inhală cu nesaţ. După care, cu puteri înnoite, se repezi din nou în conservatori, amintindu-le cât de mult detestau în adâncul con ştiinţei măsura propusă. De mai marele lor şi ce rău imens ar fi. Adus naţiunii o lege aprobată de oameni certaţi cu propriul lor crez. Cuvintele de pe urmă stârniră alte proteste, mulţi dintre cei vizaţi cerându-i să le retragă pe loc. Dar indignarea lor furibundă însemna o dovadă pentru orator că mersese la ţintă, lovind în punctul cel mai nevralgic al adversarilor. Iar cererea lor mânioasă de a-şi retracta afirmaţiile, rămase fără niciun ecou. Ceea ce nu s-ar fi întâmplat nicidecum dacă învinuirile proferate ar fi vizat doar… Un singur om, pe Sir Orlando Drought, bunăoară. Un atac individual l-ar fi scos din veşnica sa apatie pe însuşi Preşedintele Camerei, impunându-i vorbitorului să revină asupra insultelor aruncate. Însă

Phineas nu putea fi tras la Răspundere pentru o răfuială cu caracter personal, de vreme ce imputările sale se refereau la întreaga falangă conservatoare. Aşa că le repetă încă o dată şi încă o dată, până când, nu doar Orlando Drought, ci toţi de o seamă cu el erau în stare să facă moarte de o. M, fie repezindu-tse în beregata unui confrate ori în a lui Daubeny sau a lui Gresham. Şi de-ar fi fost să aleagă, poate că tot pe Daubeny tăbărau până în cele din urmă. Cum însă posibilitatea era exclusă şi cum Phineas le turuia ca un apucat acelaşi şi acelaşi refren ce e drept, şi cu gândul să-şi apere propria poziţie – se năpustiră pe el, deşi, bineînţeles, doar cu gura.

Unul din atacanţi, împleticind cuvintele de atâta mânie cită fierbea într-însul, îl întrebă cu ce drept judeca atitudinea taberei inamice, despre care nu cunoştea mai nimic. La care oratorul răspunse abil şi cu duhul blândeţii, afirmând că despre sentimentele onorabilului gentilom care-l interpelase nutrea ferma convingere să erau dintre cele mai nobile şi profund patriotice dar, din păcate, întreaga ţară trăia în credinţa că formaţia conservatoare, în totalitate, sprijinea reforma bisericii împotriva voinţei şi silită de un singur om. Iar această idee o împărtăşea şi el întru totul. Ceea ce declanşă un alt potop de nemulţumiri şi dezaprobări, prelungind răzmeriţa o bucată bună de vreme, spre delectarea parlamentarilor, a invitaţilor şi a reporterilor care petrecură o seară încântătoare.

Înainte de încheierea discursukii, Phineas nu se putu abţine să nu plaseze o aluzie la fosta sa dezertare – injurioasa acuză ce-i fusese aruncată de Bonteen. Amintind foarte pe scurt motivul pentru care votase împotriva guvernului din care făcea parte la vremea aceea şi piecizând, totodată, că votul său îl silise să demisioneze, – vorbitorul declară adunării că pe atunci toţi îl etichetaseră drept un visător, lipsit de simţ practic. Timpul, şi mai ales

realitatea, dovediseră că nu fusese nicidecum visător, întrucât legea în care crezuse şi a cărei necesitate o întrezărise cu mult înainte, trecuse prin furcile Parlamentului şi intrase în vigoare. Tot astfel era convins că se va întâmplă şi cu vederile exprimate în Tankerville, anume că, destul de curând, se va pune capăt anomaliei ce dăinuia în organizarea bisericii, dar reforma va prinde viaţă sub un guvern care va crede în necesitatea ei.

În mod hotărât, cuvântarea lui însemnase un succes. Iar mărturie şedeau ocările fără număr ce i-au fost aruncate de către adversarii ce au urmat la cuvânt. Dar în ciuda incontestabilei reuşite, nu avu niciun semn care să-i reaprindă speranţa că va intra în Edenul ce şi-l visa.

Domnul Gresham nu-l onoră nici măcar cu o silabă. S-o fi făcut în virtutea obişnuinţei sale de a nu vorbi cu vecinii de bancă din Cameră? Greu de spus. Şi mai greu de crezut. Barrington Erle îl blagoslovi cu câteva vorbe de laudă – deşi lipsite de miez. Doar Monk îi ridică în slăvi meritele prelegerii. În rest, observând cu atenţie expresiile colegilor, văzu limpede că barometrul bunelor prevestiri rămăsese sub zero. O. Constatare ce-l umplea de nelinişte. Şi totodată de ciudă – ciudă atât pe el cât şi pe neliniştea ce-l fierbea. Dar să fi adresat cuiva un cuvânt aducând cu o rugăminte, n-ar fi făcut-o nici de i se tăia capul.

Şi. Cu toate acestea, mizase întreaga sa v. Iată pe numirea cvire-i scăpa printre degete. Într-o zi, două, avea să se ştie dacă Daubeny mai rămânea său. Nu la putere. Şi mai toţi susţineau că în cel mult o lună se va înscăuna noul (Ţuvern. Aşadar, peste treizeci de zile – sau poate şi mai curând – soarta lui va depinde de Gresham. Normal ar fi fost, poate, să stea de vorbă cu el, să-i mărturisească speranţele şi temerile. Dar ştia că n-o va putea face. Y Renunţase la slujba pe care o avusese în Irlanda, la liniştea unei existenţe asigurate, numai şi numai cu gândul de a

intra din nou în slujba guvernului. Ca acum, când perspectiva era la numai un pas – şi odată pierdută ar fi revenit prea târziu ca să-i mai ţină de cald – să nu aibă tăria de a întinde mâna s-o prindă.

S-ar fi putut ca destinul lui să atârne de un cuvânt pe care trebuie să-l rostească, dacă nu unui Gresham, altui prieten cu greutate, ca lordul Cantrip, de pildă. Îl văzuse chiar în acea după amiază şi discutaseră împreună. Dar în loc să-i spună păsul inimii sale, îi vorbise despre corespondenţa eu Bonteen şi ultragiul ce-i fusese aruncat.

— Am auzit că vă năpustiţi unul la altul, îi replicase acesta zâmbind.

— Aţi văzut cumva şi scrisorile? îl întrebase Phineas agitat.

— Nu, însă am aflat despre de de la lordul Fawn care le-a şi citit.

— Eram sigur că o să le arate la toţi vânătorii de noutăţi de prin cluburi, glăsuise Phineas iritat.

— Doar nu te-oi certa cu Bonteen pe motiv că le-a dat pe mâna lordului Fawn când şi dumneata doreai să-mi le arăţi…

— Din partea mea, să le afişeze la Charing Cross dacă are chef.

— Aşa zic şi eu, continuase fostul superior cu duhul blândeţii. Doar sunt sigur că nu conţin nimic compromiţător în ce te priveşte. Ce vreau să spun e următorul lucru: de vreme ce dumneata socoteşti necesar să mi le arăţi mie sau altui prieten, în ideea de a-ţi justifica conduita, de ce te-ai plânge că şi el procedează întocmai?

Înainte de a se despărţi, fixaseră o întâlnire pentru a doua. Zi dimineaţă la reşedinţa lordului, ceea ce dovedea amabilitate şi bunăvoinţă din partea nobilului prieten. Deci, în această privinţă, Phineas nu-i putea aduce niciun reproş. Şi totuşi, discuţia despre Bonteen nu decursese

după cum ar fi vrut. Lordul Cantrip nu spusese nimic de rău la adresa nemernicului ce-l terfelise. Şi nici la o eventuală slujbă în guvern nu făcuse aluzie.

În urmă cu câţiva ani, când lucraseră în aceeaşi echipă aflată la cârmă, fuseseră buni amici, dovedindu-şi încredere reciprocă. Mai vârstnic ca el cu vreo zece ani, lordul Cantrip se arătase extrem de entuziast şi preocupat de viitorul subalternului său, încât Phineas rămăsese convins că în orice împrejurare mai grea va putea să-şi deschidă cugetul faţă de acest amic, mărturisindu-i necazurile sau planurile sale fără nicio reţinere. Ca acum, când se afla la aşa o mare răscruce, să nu-i spună o vorbă. Şi nici celălalt să nu-l provoace în vreun fel!

Oricum, în dimineaţa următoare aveau să se vadă din nou în legătură cu schimbul de bileţele între Bonteen şi el.

Dar putea să dea în scris de pe acum că nici cu această ocazie nu se va rosti un cuvânt despre viitorul guvern.

În aceeaşi noapte când ţinuse discursul, se trecu şi la mult discutatul scrutin, din care Daubeny ieşi învins cu şaptezeci şi două de voturi. Majoritatea obţinută întrecuse cele mai cutezătoare prevederi. Se vede că până a se ajunge în faţa urnelor de votare, numărul conservatorilor potrivnici mai marelui lor crescuse considerabil în urma evoluţiei furtunoase a dezbaterilor. Şi faptul era de înţeles. Deoarece aşa cum fuseseră acuzaţi în discursurile din Cameră că-şi trădează crezurile de o viaţă, puteau să fie învinuiţi până la capătul zilelor. Iar în faţa unei asemenea perspective, pesemne mulţi dăduseră înapoi, mai ales că, eventuala lor jertfă nu ar fi adus niciun bun nimănui.

CAPITOLUL XXXVII

CONSPIRAŢIA

ÎN DIMINEAŢA de după epocala votare din Cameră, Phineas se înfăţişă la locuinţa lordului Cantrip cu cele

două scrisori. Amfitrionul le citi cu luare aminte, după care îi ţinu musafirului un mic discurs: „

— Uite *ce*, începu el. Părerea mea este că nu poţi face nimic. Acelaşi lucru l-ai auzit şi din gura lui Monk, iar acum, când cunosc conţinutul scrisorilor, îi dau perfectă dreptate. Sincer să fiu, niciun prea văd în ce chip ai de gând să acţionezi. Între noi fie spus, Bonteen a vrut să fiimaliţios. Dar aşa este el – un tip răutăcios şi pizmuitor. Lir de. Se întâmplă să-l înfrunte un om care nutreşte idei diferite, periclitându-i poziţia, e gata să-l nimicească. Totuşi, s-a dovedit de folos organizaţiei noastre, aducând chiar servicii mai mari decât alţii, fapt explicabil tocmai prin lipsa unei concepţii stabile în materie de politică. Bonteen e omul pliabil, pe când dumneata eşti contrariul. Do aceea, când ai apărat o idee alături de Monk şi ai demisionat din guvern, spre marele nostru regret, v-a considerat dezertori.

— Nici prin minte nu ne-a trecut că gestul nostru poate fi privit ca atare, se apără Phineas.

— Să nu îţi imaginezi că-ţi aduc vreo învinuire, îl linişti celălalt. Ceea ce în ochii lui Bonteen a fost un act reprobabil, pentru mine rămâne nobil şi demn de laudă.

Am asistat poate la şkse sau şapte „dezertări” de felul acesta, şi autorii lor s-au numărat printre cei mai destoinici şi conştiincioşi demnitari. În ce îl priveşte pe Bonteen, a dus o veşnică luptă lăuntrică între loialitate faţă de formaţia pe care o slujeşte şi propriile convingeri, un conflict care s-a soldat cu totala sa neputinţă de a susţine, fie şi în mod tacit, o măsură pe care o dezaprobă. Această inflexibilitate i-a deranjat pe colegii, separatişti, a căror atitudine este impardonabilă pentru unul ca el.

— Persoana domnului Bonteen nu înseamnă nimic pentru mine, declară Phineas cu reţinută mânie.

— Se poate, admise lordul, însă va trebui să înduri

supărătoarele consecinţe ce vin de la el. Indiscutabil, când ai demisionat din guvernul nostru, te-ai aşteptat la urmări neplăcute, pentru că, altminteri, nu văd în ce-ar fi constat sacrificiul de sine. Iar prima şi cea mai gravă repercusiune pe care trebuia s-o prevezi era aceea că oameni de talia lui Bonteen îţi vor judeca fapta ca o dezertare de neiertat. Până acum ai fost scutit să înfrunţi această interpretare, dar astăzi eşti obligat să-i ţii piept, şi fă-o fără să-ţi arăţi colţii. Va veni, desigur, şi vremea când politicieni mai înţelepţi decât Bonteen vor recunoaşte măreţia concepţiei de care ai fost călăuzit, şi atunci îţi vei primi cuvepita răsplată. Dar până una alta, îndură cu demnitate. Acesta e sfatul meu. Şi acum, ce părere ai despre Daubeny? Va demisiona?

— Aşa prevăd toţi.

— Eu nu sunt deloc convins c-o va face. Oricare şef de guvern, de la lordul North şi până la dânsul, ar fi bătut în retragere văzându-şi o lege învinsă printr-o majoritate nimicitoare ca cea de ieri. Însă Daubeny e mare amator să născocească o formulă complet inedită pentru impasul în care se află.

— Oricum, nu văd în ce fel ar putea să continue după înfrângerea suferită, observă Phineas.

— Prea mult nu poate să se menţină. Deşi nu ştiu cine i-ar face vânt. Totul atârnă de răbdarea oamenilor…

— Chiar adepţii săi vor demisiona, profeţi Phineas.

— S-ar putea, admise lordul. Şi atunci va fi nevoit să lase puterea din mână. Dacă mă gândesc bine, cred că aşa se va şi întâmplă. Iar acum, la revedere, Finn. Şi ascultă-mi povaţa: nu răspunde la scrisoarea lui Bonteen.

Phineas plecă mai abătut de cum venise… Nici un singur cuvânt nu pronunţase prietenosul amfitrion în legătură eu eventuala sa cooptare în guvern. Încercase numai să-l consoleze prin vaga făgăduinţă a unei răsplăţi

ce avea să vină, şi care, după cât îi dăduse de înţeles, nu va consta în ceva palpabil şi de folos, ci în buna impresie a senilor. Numai că nici de asta nu va avea parte. Pentru cine mai avea să se sinchisească de persoana şi jertfa lui! apă ce sărăcia îl va smulge din Londra, silindu-l să-şi e. Ştige o pâine prin cine ştie ce colonie din Noua Zeelandă un clin Canada?

Cât de uşor le venea bogătaşilor să se sacrifice, când pe i nu-i zorea nimic şi puteau să aştepte oricât recompensa! r igetă cu amărăciune. Dar pentru unul ca el, apărarea unui principiu însemna 'nimicirea carierei politice. Cu doi Saul iei ani în urmă, făcuse un act de curaj, ca acum, datorită lui, să nu mai fie considerat nimerit. Pentru o funcţie care mai înainte i se potrivise perfect. Şi asta nu doar din pricina unui Bonteen şi a păcătoasei lui camarile. Ci din a altor duşmani. Pentru că nenorocul îi semănase numai necazuri în cale. I-l adusese plocon pe Quintus Slide şi mârşavele lui articole, îl vârâse în nenorocita poveste de la hotelul Macpherson. Şi aceste năpaste îi fuseseră la fel de vătămătoare ca şi boicotul lui Bonteen. Cu gândul la păţania prin care trecuse cu Kennedy, îşi aminti de lady Laura şi de dragostea ei. Recunoştinţa faţă de această făptură nu cunoştea margini şi era hotărât s-o ajute în orice impas. Cu toate că niciuna din întâmplările vieţii nu-i dăunase aşa de mult carierei sale ca afecţiunea ei. De aici pornise ticăloasa învinuire ce-i fusese adusă şi care, deşi mincinoasă, era atât de bizar ancorată de un adevăr, încât autorii calomniilor aproape că ar fi putut să-i dov-ilească temeinicia. În curând lady Laura urma să se îi. Parcă la Londra şi orice manifestare a prieteniei lui va lui ari, cu putere de mărturie, acuzaţia ce-i fusese aruncată.

În timp ce reflecta la acestea, se apropia de vilişoara (Im Park Lane, unde făgăduise să reapară după marea l

/batere. Lacheul îl pofti în salonul de la etaj şi, urcând, încrucişă pe scări eu Maurice Maule, care cobora. Niciunul nu se opri din drum, salutându-se doar printr-o imperceptibilă aplecare a capului. În preajma doamnei Max

<, i oesler mai dădu peste cineva: doamna Bonteen – o caţă la fel de nesuferită ca şi dragul ei soţ.

— Ai pomenit ceva mai odios, domnule Finn, ca atacul! e ieri împotriva domnului Bonteen? îl luă în primire de la intrare. Întrebarea o făcu să surâdă pe gazdă, care cunoştea resentimentele celui interpelat faţă de această familie.

— Atacul a fost împotriva domnului Gresham sau, cel puţin, aşa mi-a lăsat impresia, răspunse Phineas candid.

— Aş! Doar de formă era îndreptat către el, însă toată lumea a priceput în cine lovea. Pe cuvântul meu, e mai mare invidia dintre bărbaţi decât a femeilor între de Nu-i aşa, doamnă Goesler?

— Cred că niciun bărbat nu mă întrece în această privinţă, răspunse Marie continuând să zâmbească.

— În cazul acesta ţi s-ar potrivi de minune un loc în Parlament. Auziţi, să se lege de Bonteen, când nu există altul în Anglia care să fi arătat atâta suflet organizaţiei sale, se lamentă doamna.

— Asta aşa e, consfinţi Phineas cu prefăcută convingere.

— Ori să fi fost mai util Parlamentului! continuă soaţa. Cât despre muncă, dacă nu avea o constituţie aşa de solidă, ar fi intrat de mult în mormânt.

— Să ia negreşit poţiunea Thoiiey – de două ori pe zi, îi recomandă doamna Goesler abia stăpânindu-şi râsul.

— S-o ia! Dar când, oameni buni? Nu mă-nţelegeţi că nu are timp de nimic? îşi înghite micul dejun în timp ce se îmbracă; îşi duce mâncarea de amiază în buzunar şi

cinează în pauzele dintre dezbateri. Iar de când şi-a mai luat pe cap şi beleaua cu zecimalele, nu mai are un moment de răgaz. Chiar şi duminicile!

— Măcar ştie precis că ajunge în ceruri, şi asta e o mare mângâiere, o zef lemisi din nou gazda.

Dar obtuză ca şi până atunci, doamna Bonteen trăncăni mai departe, eu acelaşi patos.

— Şi fiindcă se văd absolut obligaţi să-i dea portofoliul finanţelor – nu de alta, ci fiindcă îl merită – toţi îl invidiază cu atâta patimă, de-ar fi în stare să îl sfâşie!

— Care toţi? o zădărî Phineas.

— Las că ştiu eu, răspunse în doi peri. În orice caz nu numai Sir Orlando Drought. Că şi pe el l-a montat cineva. Or te-ntreb, domnule Finn, care om a făcut-o? Dar mai bine s-o lăsăm baltă.

— Ca şi insinuările, i-o reteză Phineas, deşi, personal, nu mă simt vizat.

— Nu-mi închipuiam să te văd în asemenea stare, se amestecă doamna Goesler ca să nu dea pas la vreo altercaţie. Din contră, mă aşteptam să fi mândră de avansarea soţului dumitale.

— Mândră? Niciun pic, doamnă Goesler, se lepădă cealaltă ca de ciumă. Şi pentru ce aş fi, te întreb? Natural, funcţia primită e înaltă; extrem de înaltă. Dar întotdeauna am ştiut că va ajunge în vârf. Când un om îşi jertfeşte întreaga viaţă urmărind un anumit ţel, e normal să-l atingă. Nu sufăr, ca alte temei, de ambiţie, şi de aceea nu jubilez. În schimb, detest oamenii pizmuitori, domnule Finn.

Cu aceste cuvinte, se pregăti de plecare, sărutând-o pe amfitrioană şi moţăind un salut cu capul spre Phineas.

— Ce femeie respingătoare! izbucni el de cum o văzu ieşită pe uşă.

— Ştiu de mult că n-o ai la suflet, îi zise prietena.

— Sunt convins că nici dumneata n-o îndrăgeşti mai mult decât mine şi, totuşi, v-aţi sărutat.

— Da’ de unde! se scuturǎ ea. Nu de mult s-a ivit moda ca doamnele să-şi arate multă afecţiune, aşa că-şi lipesc un obraz de altul. Cu două veacuri în urmă, aceeaşi formalitate se impunea între o lady şi un gentilom, şi era îndeplinită cu aceeaşi indiferenţă. Însă moda se schimbă, cum prea bine o ştii.

— Oricum, e o schimbare. În rău, doamnă Goesler.

— Dar nu eu am iniţiat-o. Şi acum, vorbeşte-mi despre. Evenimente. Aţi repurtat o grandioasă victorie.

— Într-adevăr, mai mare decât ne aşteptam.

— Şi dacă ar fi să ne luăm după doamna Bonteen, ţara va profita de pe urmele acestei victorii numai prin faptul că impozitele au intrat pe mâinile soţului ei. E convinsă că tot Parlamentul s-a vânzolit doar ca să-l facă ministru. Şi pentru asta aproape mi-e dragă.

— Mie nu, şi nici preaslăvitul ei soţ, mormăi Phineas.

Ba mi-e drag să văd o femeie care se bucură eu intri aga ei fiinţă de succesul bărbatului. Când îţi povesticum îşi duce Bonteen mâncarea în buzunar, e luminată de fericire. Pe când una ca lady Glencora nu s-a sinchisit niciodată că soţul ei era ministrul finanţelor.

Nu jubila pentru că funcţia lui nu-i aducea nicio mărire în plus.

— Eşti maliţios, domnule Finn, şi mai ales în ultima vreme; de unde înainte erai cel mai binevoitor dintre oameni.

— Pe atunci nu eram şicanat ca acum, şi apoi, nu uita că în oamenii aceştia îi văd pe vrăjmaşii mei.

— Lady Glencora nu te-a duşmănit niciodată.

— Nici prietenă nu mi-a fost.

— Te înşeli. Şi ai să te convingi de acest – lucru când ţi-oi spune ceva. Dar mai întâi să-mi promiţi că vei fi d

scret.

— Nu am fost totdeauna?

— Ei bine, află că lady Glencora nu-l înghite pe Bonteen. L-a avut musafir la Matching şi s-a săturat de el până peste „urechi. Cât despre soţia lui, îi place să o sărute exact cât şi dumitale. Şi acum punctul esenţial: dlicesa e hotărâtă să te ajute.

— Nu vreau să facă una ca asta, se opuse Phineas energic.

— Stai cuminte şi ascultă, îl domoli Marie. Ce îţi spun este un secret, şi te faci că nu ştii de el. Însă eu cu ducesa ne-am sfătuit cum să facem cu dumneata, iar lady Glencora s-a legat să-l determine pe domnul Palliser

— Pardon, pe noul duce – să discute cu Gresham, Eerându-i să te numească pe undeva. Să nu vii cu proteste, pentru că nu au sens. Treaba tot se va aranja. E normal ca atunci când ai inamici care te lucrează din umbră, să ai şi prieteni care acţionează tot în ascuns. Lady Cantrip va face acelaşi lucru, alături de soţul ei.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu primesc! se împotrivi el din nou.

— Şi totuşi, campania este pornită, zâmbi doamna Goesler. Se va spune că eşti răsfăţatul femeilor, dar să nu iei în seamă. Lady Laura va fi la Londra înaintea formării guvernului, aşa că-l va monta pe Barrington Erle.

— Am impresia că râdeţi de mine, se văicări tot mai exasperat.

— Am să râd, dar numai atunci când vei câştigă. Ne-am gândit să-l asediem şi pe lordul Fawn prin lady Chiltern, însă nu prea vedem cine ar pune preţ pe intervenţia lui. Omul care ne trebuie este actualul duce. Deşi tare mă tem de reacţia lui, ştiindu-l cât de nepăsător este la tot ce îi spune soţia. Aceeaşi frică o roade şi pe ducesă…

— Dacă se Varecurge la asemenea mediaţii, chiar de mi se oferă o slujbă, te anunţ de pe acum c-o refuz.

— Şi, mă rog, pentru ce? îl luă amica din scurt. Ai de gând să-l laşi pe unul ca Bonteen să te scoată din luptă şi, totodată, din minţi? Ştii vreo manevră făcută de lady Glen care să fi dat greş? Acum inventează un mister numai cu scopul de a şi-l atrage pe Ratler sub formă de confident. Lordul Mount Thistle e la picioarele ei, ca un sclav devotat, dar mă tem că nu ne e de prea mare l njtfs. Lasă toiul pe seama ducesei, care va face orice – îl lă de un singur lucru: să-l linguşească pe Bonteen.

— Doamne fereşte ca cineva să-l flateze pe acest nemernic din interes pentru mine.

— Adevărul e că şi-a câştigat atâta antipatie pe timpul. Şederii la Matching, încât lady Glen este dezolată la gândul «a actuala sa avansare, s-ar datora soţului ei. Acum ai aflat totul, conchise oftând mulţumită.

— Ai greşit că mi-ai spus, îi zise abătut.

— Se poate, domnule Finn… Dar am socotit mai onest să fi prevenit că prietenii dumitale au început lupta.

Convingerea noastră – sau mai curând a ducesei – este că S-au răspândit prea multe calomnii pe seama Laurei Kennedy şi a dumitale, aducându-vă prejudicii prea grave, aşa că s-a hotărât să pună piciorul în prag. De pildă, cineva i-a şoptit domnului Gresham că ai fi fost unealta care a zdrobit inimile lordului Brentford şi a domnului Kennedy – ambii foşti demnitari în guvernul său; şi trebuie să i se dezmintă această odioasă scorneală. De aceea e necesar să accepţi intervenţia pusă la cale… măcar din consideraţie pentru lady Laura.

— Eu şi cu lordul Brentford suntem prieteni la cataramă, o anunţă Phineas şocat de cele auzite.

— Iar Kennedy este un nebun declarat, în custodia prietenilor, cum o ştie o lume întreagă. Şi totuşi, minciuna

strecurată lui Gresham a prins.

Nu crezi că intervenţiile plănuite mă înjosesc? o ini robă Phineas. Mai domolit.

Marie Goesler cumpăni un răstimp, după care se pronunţă cu glas hotărât:

Nu te umilesc niciun pic. Şi am să-ţi explic şi de eFiindcă nu sunt făcute cu scopul de a se obţine o funcţie de importanţă primordială în stat, şi nici pentru un oarecare. În plus, sunt la Mijloc calomnii care nu pot fi combătute direct. În ce mă priveşte, intuiesc cu destulă acuitate natura prieteniei dintre lady Laura şi dumneata, şi se opri, probabil în aşteptarea unei confirmări din putea lui Phineas; dar fiindcă nu i-o dădu, îşi duse ideea la capăt. Totuşi, eu nu mă pot duce la domnul Gresham sui spun cum stau lucrurile. Şi nici dumneata. Ar fi absurd.

— Absolut, se declară el de acord.

— Cu toate astea este vital pentru cariera şi liniştea – dumitale să-i relateze cineva adevărul. Când ai inamici care te minează, eşti obligat să descoperi trotilul şi să-l extragi, pentru că, altminteri, te aruncă în aer…

— Tare aş prefera să duc lupta la suprafaţă, nu ca sobolii, pe dedesubt, suspină deprimat.

— Ar fi bine, nu zic. Însă adversarii dumitale nu practică lupta făţişă. Un exemplu îl ai în gazetarul care te denigrează. Este vorba de ce îţi spuneam înainte, adică de o minare subtilă, continuă şi odioasă. Iar pentru operaţiile de deminare, nu există mai mare expert ca lady Glen, te rog să mă crezi. Atât de bine se pricepe să sape gropile altora, încât mai cade şi ea câteodată întruna, conchise Marie Goesler cu gândul la o anumită confruntare pe care o avusese cândva cu ducesa.

Relatările făcute lui Phineas erau întru totul adevărate. La ideea sugerată de ea, Ducesa de Omnium pornise o campanie, în toată puterea cuvântului, în

vederea forţării lui Gresham de a-l coopta pe Phineas Finn în guvernul ce urma să-l alcătuiască.

În ziua de miercuri – după senzaţionalul scrutin din noaptea anterioară – nu se ţinu nicio adunare, iar joi, când Parlamentul se întrunea pentru ultima oară înainte de sărbătorile Paştilor, domnul Daubeny anunţă că îşi amâna declaraţia privitoare la intenţiile sale de viitor până la reluarea lucrărilor – adică exact cu o săptămână. Comunicarea fusese pe cât de scurtă, pe atât de tăioasă, astfel că mulţi au etichetat-o drept insolentă.

Se vedea cât de colo că-l dezamăgise teribil rezultatul dezbaterilor, fiindcă, deşi, probabil, întrevăzuse posibilitatea unei majorităţi după ce adversarul îşi declarase făţiş strategia, totuşi contase pe un sprijin mai larg din partea adepţilor. Iar aceştia dezertaseră cu duiumul, şi Daubeny căuta să pareze impasul creat printr-o mânie semeaţă, de leu care, deşi rănit, se mai considera regele junglei.

Încă stăpân pe putere, dispoziţia sa rămânea în vigoare, astfel că nu se putea întreprinde nimic până la reluarea activităţii parlamentare. Şi liberalii turbau din pricina a minării impuse, susţinând cât de mult ar fi avut de câştigat ţara dacă această vacanţă de o săptămână era folosită pentru formarea unui guvern de culoarea lor – o treabă anevoioasă, care necesita timp, astfel că orice tergiversare însemna neglijarea intereselor naţiunii. Nimeni nu ştia mai bine ca însuşi Daubeny cât de păgubitoare se dovedea păsuiala ce o hotărâse, ori invers, cu ce profituri s-ar fi pulul întrebuinţa acest interval. Şi de vreme ce se văzuse îi şaptezeci şi două de voturi potrivnice, de ce nu demisionase, recomandându-i Reginei să-l cheme de urgenţă pe i! r \sham? Mizerabil se comportase, îl bombăneau liberalii.

Când Daubeny îşi rostise anunţul, Gresham nu

scosese o vorbă, şi nici colegii desemnaţi de pe acum pentru funcţii marcante. Doar unul sau doi membri independenţi îşi a ratară regretul că trebuiau să aştepte încă atâtea zile până li se spunea care va fi guvernul Coroanei. Bineînţeles.

I laubeny nu răspunsese nici unuia, părăsind Camera cu un mers maiestuos şi cu fruntea semeaţă. În urma lui, câţiva parlamentari mai înfierbântaţi şi aroganţi scuipară cuvinlolo: „să-i contestăm hotărârea!”, pe când alţii, mai practici i mai puţin ceremonioşi, se oferiră, cu voce tare, să-i dea cele un pumn în cap.

În ciuda indignării manifestată de liberali faţă de irosirea unei săptămâni aşa preţioase, în decursul ei mai

Io ţi se evaporaseră din Londra, astfel că încercarea lui I hineas de a o vedea pe Ducesa de Omnium la reşedinţa din care ton Terrace, se soldă doar eu o scurtă discuţie purtată îi un lacheu, care îl informă de plecarea Alteţelor lor la conacul Matching. De fapt, în ce scop pornise în această vizită, nici el nu ar fi putut-o spune prea lămurit; poate ca s-o asigure pe ducesă că nu dorea să intre în guvern şi, ca atare, nu era de acord să intervină în favoarea lui. Dar spre norocul ori ghinionul său n-o pişi, iar ca să-i lase câteva rânduri nu se încumetă, Iii lui sigur că o chestiune aşa delicată nu putea fi tranşată în”. Cris.

I i între invitaţii la Matching se numărau Ducele şi Dur: a de St. Bungay, Barrington Erle, cât şi nesuferitul l lionteen de care biata ducesă nu putea să mai scape în vremea din urmă. O. Consola însă gândul că ducele şi l i li îi slujeau un anumit plan, pe care nu zăbovi să îl prima în Aplicare.

Îl cunoaşteţi pe domnul Finn? îl atacă mai întâi pe 1 iunie de St. Bungay.

Cum de un, zise el. Nu de mult l-am văzut şi am

I i. W’utat împreună.

— a un moment dat a făcut parte din guvern. Vă mai iiininliţi?

Fireşte că da. Şi debutase foarte promiţător. E, i mva, prieten cu Alteţa Voastră?

— Şi încă foarte bun, îi confirmă cu însufleţire. De aceea vreau să-l ajutaţi într-un fel. Mai precis, să-i găsiţi o, funcţie în Cabinetul care se va forma.

— Stimată ducesă, eu nu am niciun amestec, încercă acesta să se eschiveze.

— Cum aşa? Doar aţi alcătuit mai multe. Guverne decât oricine altcineva.

— Într-adevăr, de patru decenii, de când lordul Melbourne mi-a făcut primul cinstea de a mă consulta, am pus mereu umărul la formarea echipelor care s-au perindat la conducere. De câte ori mi s-a cerut sfatul, l-am dat bucuros. Şi au existat ocazii când datoria m-a obligat să declar că nu-mi pot da mărunta mea contribuţie dacă în guvernul pe cale de închegare nu voi fi sprijinit de cutare sau cutare coleg. Dar niciodată, în toţi aceşti ani, nu am solicitat o numire, ca un hatâr personal, şi sunt convins că n-o să mi-o luaţi în nume de rău dacă vă spun că nu pot începe tocmai acum să umblu cu intervenţii.

— Dar domnul Finn merită să fie numit. Şi înainte s-a descurcat de minune, pledă ducesa.

— Atunci să presupunem că va fi cooptat de la sine. Deşi îl cunosc destul de puţin, mă declar de pe acum încântat să îl văd. Într-o funcţie pe care viitorul şef al guvernului va socoti nimerit să i-o dea.

Acest refuz categoric a făcut-o pe Ducesa de Omnium să-i declare mai târziu înciudată Mariei Max Goesler:

— Când te gândeşti că am înghiţit-o şapte zile pe ramolita lui de nevastă ca să mă aleg cu nimic!

Tot la Matching l-a abordat şi pe Barrington Erle, cu aceeaşi propunere, se înţelege.

— Pe. Cuvântul meu de onoare, ducesă, dacă pot să-mi explic ce anume s-a întâmplat, însă Gresham parcă nu-l mai simpatizează ca înainte, îi replică Erle.

— Asta-i opera lui Bonteen, ascultă-mă pe mine, îi şopti ea cu un aer misterios.

— Se prea poate, încuviinţă Barrington.

— Eşti sigur că nu poţi să schimbi părerea şefului?

— Aş dori-o din suflet. Doar îl consider pe Phineas ea un fel de creaţie a mea. Tot eu l-am stimulat să se întoarcă în Parlament.

— Atunci trebuie neapărat să-l ajuţi, îi zise ducesa pe ton de poruncă.

— Aş face-o cu dragă inimă de mi-ar sta în puteri. Dar ţineţi cont că nu mai am trecerea de pe vremea când cuţitul şi pâinea erau în mâinile venerabilului Mildmay, fostul meu şef. De aceea, ca să vă spun adevărul, rstăzi niciun mai intervin, decât numai când mi se cere cu insistenţă.

— Cred că toţi tremuraţi de frica lui Gresham, îi stârni a ambiţia.

— Nu zic ba, zâmbi Barrington acru.

— Atunci ascultă-mă. De se întâmplă să fie trecut acest om cu vederea, am să fac un tărăboi de-o să vă ajungă multora la urechi.

— Ce drag vă este dumneavoastră, femeilor, acest Phineas Finn, remarcă Barrington cu o voce pe cât putu mai inofensivă.

— Bravo! zise ducesa pocnind din degete. Va să zică mă vârî la un loc cu toate. Numai că, personal, nu ţin mai mult la el decât la orice altă cunoştinţă apropiată. Iar ca bărbat, îl consider la fel de înzestrat ca mulţi alţii.

— Nici chiar aşa, obiectă Barrington.

— Să nu mă înţelegi greşit, fiindcă nu mă refeream la înfăţişare, ci la virtuţile lui ca om şi politician, compai

indu-l cu cei mai buni, nu cu meschinii şi invidioşii. Domnul Finn face parte din categoria caracterelor nobile, şi în loc să se ţină seama de asta, vor să-l dea la o parte numai pentru că…

— Pentru ce? stărui Erle văzând-o că şovăie.

— Nu vreau să divulg niciun nume, şi niciun cred că e necesar, fiindcă dumneata ştii despre ce şi cine e vorba. Lady Laura ţi-e verişoară, nu?

— Da, şi să ştiţi că nu există urmă de adevăr în tot ce se cleveteşte, se grăbi Erle s-o apere.

— Pe mine nu te osteni să mă convingi, fiindcă sunt absolut sigură că la mijloc sunt doar calomnii. Numai că domnul Finn va suferi consecinţe cumplite. Or ştiu, domnule Erle, că dacă dumneata pui umărul, ai să-l scoţi din impas. Şi vreau acest lucru neapărat.

În ziua următoare, ducesa îşi îndreptă tirul spre soţ.

— Plantagenet. Aş vrea să faci ceva pentru mine.

— Ce anume? o întrebă el mirat. Se întâmplă aşa de rar să-mi ceri un lucru care depinde de mine.

— Păi nu depinde de tine, şi totuşi ţin neapărat să-l înlaptuieşti.

— Dacă nu atârnă de mine, atunci aproape cu siguranţă nu am nicio putere să-ţi împlinesc voia.

— Ba da. Ba da, stărui Glencora. Ai să poţi, dacă ai bunăvoinţă. După câte ştiu, cam în două săptămâni de aci înainte vei fi din nou la conducerea ţării.

— Nu o pot afirma în mod cert, draga mea. E drept, i-am promis domnului Gresham să-i dau concursul de-mi st a în putinţă.

— O lume întreagă ştie că vei fi. Numit Păstrător al Sigiliului, dar că vei lucra la fel ca până acum, la nenorocitele alea de zecimale”.

— Şi ce doreşti de la mine?

— Vreau să-i spui domnului Gresham că nu accepţi

nicio funcţie dacă nu îţi permite să aduci cu tine unul sau doi cunoscuţi…

— Pentru ce i-aş pune această condiţie? o întrerupse Plantagenet cu totul nedumerit. Doar am deplină încredere în alegerile pe care le face Gresham pentru constituirea noului Cabinet.

— Nu la componenţii Cabinetului mă gândeam eu, ci la funcţii mai mici, ca secretar de stat, consilier şi aşa mai departe. Înţelegi la ce categorie m-am referit?

— Oricare ar fi ea, nu mă amestec niciodată, decretă ducele pe un ton peremptoriu.

— Dar trebuie, Plantagenet. Alţii îşi vâră coada tot timpul. Şi-apoi e un lucru normal ca cineva să pledeze pentru numirea în formaţia din care face parte a unuia sau doi preferaţi.

— Aşa e. Dacă simte că nu va putea face faţă obligaţiilor ce i se încredinţează fără un ajutor din afară, nu acceptă numirea decât cu condiţia să aibă sprijinul necesar. Ceea ce nu e cazul cu mine. Deoarece colaboratorii de care am nevoie, cu siguranţă vor face parte din Cabinet. Nu aş admite să intru într-o echipă fără Ducele de St. Bungay, de exemplu, însă…

— Uff! mai slăbeşte-mă cu acest duce, îl întrerupse consoarta ţâfnoasă. Mi s-a făcut silă de el şi de hodoroaga lui de ducesă. Crezi că lui îi duc grija? Omul pentru care vream să te rog este Phineas Finn. Pentru el ţin să pui o vorbă bună pe lângă Gresham ca să-l numească pe undeva.

— Phineas Finn! repetă ducele cu adâncă surprindere.

— Da, domnul Finn, întări ducesa. Şi am să-ţi explic şi de ce, dacă vrei.

— Dragă Glencora, nu mă amestec în treburi din astea.

Întoarcerea lui Phineas Finn

352
353

— Parcă cine se amestecă? Doar toţi spun acelaşi lucru ca şi tine. Deşi careva trebuie să o facă, după umila-mi părere, căci domnul Gresham nu-i cunoaşte pe oameni aşa. De bine ca să-i pună exact, unde trebuie fără să se consulte cu alţii…

— Se va sfătui, probabil, cu domnul Bonteen…

— Şi-a şi ales-o cu cine! explodă Glencora dezgustată. cu omul cel mai nesuferit din ei ţi mi-a fost dat să întâlnesc şi care-mi inspiră o aversiune cum nu am simţit-o faţă de nimeni de când mă ştiu. Dar pe mine nu mă priveşte cu cine discută Gresham. De la tine, Plantagenet, aştept rezolvarea. Şi dacă nu ai să smulgi numirea domnului Finn, am să mă fac foc şi pară. În fond e un moft, de ce să nu reuşeşti. Şi nu uita cât de rar te deranjez cu o rugăminte de a mea.

Deşi închis de felul său, ducele era un suflet cald şi. Sensibil, iar ca soţ, îngăduitor. În dimineaţa următoare, se Trudi patru ore încheiate, împreună cu Bonteen, cu doi secretari şi un funcţionar superior din finanţe, tot socotind dacă transformarea şilingului din doisprezece peni într-unul format din zece, ar duce la îmbogăţirea Marii Britanii sau, din contră, ar sărăci-o. Efortul calculelor şi al speculaţiilor neîntrerupte le sleise minţile tuturor, dar în ciuda, propriei oboseli, ducele îşi aminti de rugămintea Glencorei. Aşa că la sfârşitul ceasurilor de lucru şi înainte dr a-şi lua rămas bun de la Bonteen, îi spuse pe un ton confidenţial:

— Apropo, dacă venim la putere…

— Trebuie negreşit, îi curmă celălalt vorba. Însă ducele o reluă tot pe lpgea lui:

— Dacă venim la conducere, cred că va trebui să facem ceva şi pentru domnul Finn. Mi-a plăcut ultimul său

discurs.

Faţa lui Bonteen se alungi brusc.

Ştiţi că pe vremea când l-am avut printre noi ne-a jucat o festă urâtă.

— Îmi amintesc, dar nu ne-a afectat cu nimic. Ca şi propria-i cepwtaţie.

Vă este… cum să zic… un prieten apropiat?

Nu as putea spune, răspunse ducele sincer. Şi niciun obişnuiesc să împing oamenii în funcţii. Dar Glencora…

Ducesa, probabil, nu are idee cum s-a purtat cu I mânui Rennedy, îl întrerupse din nou celălalt, neaiklatoi să-l defăimeze pe Phineas. A luat parte la un nu ni" ici foarte josnic, într-un han londonez, unde, după cât ml s-a spus. S-a purtat… mizerabil.

N-am auzit nimic despre aşa ceva, mărturisi ducele cu valită mirare.

— Şi, ea să vă spun adevărul curat, mi s-a cerut părerea în legătură cu el şi am avut datoria să spun că prezenţa lui, în oricare funcţie, ar şubrezi mult guvernul.

— Aşaaa! exclamă ducele. Şi nu mai rosti un cuvânt. Iii aceeaşi seară, când îi relată cele auzite soţiei, ducesa jură că nu se va lăsa învinsă de Bonteen.

CAPITOLUL XXXVin

DIN NOU ÎN PIAŢA PORTMAN

MIERCURI, ÎNAINTE DE PAŞTE, lordul Brentford şi lady Laura se întoarseră în reşedinţa din Piaţa Portman, iar cu o zi înainte, Phineas, rămas în Londra, primi următoarea depeşă, expediată din Dover:

„Am sosit azi aici şi în primele ore ale după-amiezii de mâine vom ajunge acasă. Papă ţine foarte mult să-ţi vorbească. Ai putea să ne faci o vizită către seară, în jurul orei opt? Ştiu că este nepotrivită ora, însă va trebui s-o accepţi. Papa se retrage devreme, şi chiar de-l forţez să întârzie, va fi prea obosit ca să mai poată discuta după cum

o doreşte. L.K”.

Tocmai în seara aceea, era poftit să cineze cu lordul Cantrip, dar în faţa mesajului se văzu obligat să renunţe la invitaţie, scuzându-se, prin câteva rânduri, în care mărturisi adevărul curat: lordul Brentford îl convocase la o discuţie importantă şi trebuia să răspundă chemării.

La ceasul fixat de Laura, se înfăţişă la locuinţa din Piaţa Portman, unde un lacheu îl conduse direct în camera de primire a lordului. Ultima dată când călcase în ea, avusese misiunea să înlesnească împăcarea dintre Brentiord şi Chiltern, însă lordul se arătase de neînduplecat, apărându-şi vederile cu fermitatea omului încă în plină vigoare, capabil să se impună prin argumente pe cât de logice, pe atât de energice. Cu această imagine în minte, retrezită de încăperea în care păşise, îl privi înfiorat pe bătrânul ce-l întâmpina astăzi – o făptură uscată şi vlăguită la trup şi la minte, din a cărei strălucire de odinioară rămăsese numai o umbră. La intrarea vizitatorului, se trase, împleticindu-se, din jilţul în care se ghemuiască, şi prinse a se văicări cu a, şa disperare, de parcă toate năpastele de pe lume se abătuseră asupra sa.

— Dumnezeule mare, ce călătorie am avut! O nenorocire de neînchipuit! Am crezut că-mi dau sufletul până să mai ajung. Iar când să mai traversăm şi Canalul Mânecii, ziceam că s-a isprăvit cu mine. Însă Laura a ţinut morţiş să ne continuăm drumul.

În realitate, fiica susţinuse să facă o haltă în Calais, pentru a-şi mai aduna forţele, dar bătrânul se împotrivise cu atâta îndărătnicie, că se văzuse silită să-i împlinească voia.

— Cel puţin, acum aveţi bucuria că v-aţi văzut iar acasă, spuse Phineas ca să-i contracareze jelaniile.

— Acasă! Ce-oi fi înţelegând dumneata prin cuvântul acesta, fiindcă eu, unul, nu mă mai simt nicăieri şi dt oi

trăi acasă, se tângui în continuare.

— O să plecaţi la Saulsby, nu-i aşa? îl încurajă musafirul.

— Cum să mă duc şi acolo? se seinei lordul. Dacă Chiltern îngrijea de conac, aş fi mers, cum de un Dar el nu a mişcat un deget, aşa cum nimeni nu face nimic. Violet mă tot cheamă la domeniul pe care îl au, însă n-o să mă vadă pe acolo.

— Să ştiţi că au o casă foarte plăcută…

— O fi, numai că eu nu pot suferi caii şi dinii şi zarva. Aşa că rămân pe loc.

Orice îndemn părea inutil, încât Phineas schimbă subiectul.

— Sper că lady Laura e bine, zise într-o doară.

— Da’ de unde! Cum ar putea fi decât amărâtă ca vai de? O să apară cât de curând în salon, dar a socotit untktit să discutăm mai întâi amândoi. Din câte aud, neiii în hm tul acela de om e nebun de legat.

— Şi eu am aceeaşi impresie.

— De fapt, întreg la minte nu era nici când l-am curm rut. Dar vorba e, ce ne facem noi? Forster e de păivre că societatea ne-ar judeca râu dacă s-ar cere o sei. n-are doar pe motiv că e nebun. A încercat să te împuşte, domnule Finn?

— Da, şi era cât pe aci să mă nimerească.

— Forster ne zice că de vom trece la acţiune, să dăm în vileag şi atentatul.

— Să faceţi cum credeţi că este mai bine, şi să nu aveţi vreo reţinere din pricina mea.

— Eşti la curent, cred, că-i ţine toţi banii Laur ei, se plânse lordul cu o voce fortificată de indignare.

— Ştiu acest lucru, recunoscu Phineas, şi în momentul de faţă nu-l prea văd să renunţe la ei.

— De ce nu? La ce i-ar ţine în continuare? Asta ar fi o

adevărată bătaie a lui Dumnezeu, se tângui Brentford mai deznădăjduit ca oricând. Auzi dumneata, să se vadă cu patruzeci de mii de lire, aşa din senin! Când a cerut-o pe Laura, zicea că nu are nevoie de zestre! Că la el nu contează banii! Pe motivul ăsta i-a şi împrumutat fii-mea lui Chiltern.

— Îmi aduc aminte, glăsui musafirul mai mult ca să spună ceva.

— Numai că nu a trecut niciun an, şi s-a ridicat cu pretenţii. Iar acuma îi ţine la el, încât, de-ar muri Laura mâine, familia noastră nu îi mai vede. De-aia trebuie să se facă ceva. Că doar n-o s-o las pe fiica-mea să-i piârdă în felul acesta.

— Veţi proceda după cum vă povăţuieşte avocatul, încercă să-l liniştească vizitatorul.

— Ce povaţă să aştept de la el? Avocaţii nu-ţi dau niciun sfat niciodată. Şi lui Forster ce-i pasă că se irosesc banii? Cuminte ar fi fost să nu-i fi dat de la bun început, se căina el cu foc.

— Îmi închipui că actul de danie cuprinde anumite condiţii, îi aminti Phineas.

— S-au. Prevăzut nişte clauze, însă numai privind copiii şi eventualul deces al lui Kennedy. Odată văduvă, Laura îi capătă înapoi. Dar nebunii trăiesc cât pământul. E lucru ştiut. Cu mintea lor rătăcită, nimic nu îi supără şi o duc zeci de ani, de-i îngroapă pe toţi. Până la urmă, precis că-i va moşteni vreo rudă de-a lui pe care nu am văzut-o niciunul la faţă.

— Asta n-o să se întâmple câtă vreme lady Laura este în viaţă.

— Bineînţeles, însă niciun primeşte un sfanţ din venit. Mă auzi, domnule Finn? Nicio leţcaie. De când sunt pe lume n-am pomenit o nedreptate mai strigătoare la cer. Şi, colac peste pupăză, s-a apucat să publice şi tot soiul de

acuzaţii împotriva ei!!

— Nimeni nu crede o vorbă, îl asigură Phineas.

— Numai că Laura e târâtă în faţa lumii ca să-şi apere cinstea, pe când el, fiind nebun, e lăsat în pace, şi nu i se pretinde nici dota pe care a înşfăcat-o! De când e pământul nu s-a văzut aşa o batjocură!

Tânguirile îoxdului, alternate cu blândele intervenţii ale ti Darului prieten continuară mai bine de-o jumătate de oră, până ce apăru lady Laura. Întrevederea în doi nu se ildase cu nicio concluzie, şi niciun s-ar fi ajuns la vreuna chiar de continua încă un ceas ori mai bine

Lady Laura era îmbrăcată în negru, arăta tristă, veş1 dă, măcinată de griji, dar nu şi bolnavă. Privind-o, Phineas se gândi, fără voie, la tinereţea care trecuse ca o păi re pe lângă această făptură şi la puţinii ani ce-o înliătrâniseră aşa mult. Prietena îşi alese un loc cât mai aproape de el şi începu să-l descoasă în legătură cu dezbaterea parlamentară abia încheiată.

— Hotărât lucru, Daubeny se va retrage, observă ea după ce află rezultatul scrutinului.

— Aşa cred şi eu, opină Phineas.

— Şi or să vină liberalii noştri la cârmă.

— Oo, desigur, confirmă amicul zeflemitor. Domnul Gresham, noul Duce de Omnium, Ducele de St. Bungay, lordul Cantrip, Legge Wilson, Sir Harry Coldfoot şi restul trupei.

— Şi tu? întrebă ea nedumerită.

Phineas se sili să zâmbească în timp ce-i răspunse:

— Nu cred. Că se ostenesc ei din cale afară să mă rostuiască şi pe mine într-un fel.

— Dar ceva tot vor face, insistă Laura.

— Adevărul e – pentru ce l-aş ascunde? – că nu au de gând să mă numească pe nicăieri.

— După ce te-au făcut să renunţi la slujba pe care o

aveai în Irlanda? exclamă indignată.

Nu ei m-au făcut, şi nici prin minte nu-mi trece \. I u/. Ez de acest argument. Hotărârea am luat-o eu, după i m-am chibzuit singur. Şi hai să nu mai vorbim despre a., la, propuse zâmbitor şi voios, cu gândul ca un cumva I.iura să-i dibuie profunda dezamăgire. Numai că vechea prietenă îi cunoştea prea de mult şi prea bine ambiţ 111 politice ca să fie înşelată de indiferenţa ce-o simula.

— Cine te-a înştiinţat că nu vei primi niciun post? îl lut robă întunecată de grijă.

Nimeni nu îţi comunică o treabă ca asta, şi totuşi o Viii la precizie.

— Şi pentru ce te-ar da la o parte? îşi continuă Laura chestionarul.

— Cum aş putea să-ţi explic? S-ar părea că există dilvrite motive şi, probabil foarte întemeiate. Demisia mea de acum câţiva ani s-ar zice că le-a slăbit încrederea în mişte. Sau, cel puţin, asta pretind.

— Nu ai de Gând să vorbeşti cu domnul Gresham?

— Nici pomeneală, se scutură el.

— Ce părere ai, papă? se întoarse Laura către Brentford.

— Pe mine mă întrebi, draga mea? se seinei din nou lordul. Ce aş putea să îţi spun decât că asemenea lucruri ţineau de onoare. Dar asta a fost, şi nu mai este la modă. Pe timpul meu, demnitarii se gândeau la susţinătorii lor, în vreme ce astăzi ţin seama numai de vrăjmaşii politici. Dacă vii cu ameninţări şi bagi spaima într-un prim-ministru, atunci te are în vedere şi îţi cumpără bunăvoinţa. Cei mai mulţi dintre tinerii zilelor noastre recurg la această metodă şi se ridică prin ea. Beşteleşte-o jumătate de sesiune pe şeful guvernului – câte o jumătate de oră la fiecare întrunire – şi fii sigur că te va numi într-un post în cealaltă jumătate de sesiune.

— Pot vorbi cu Barrington Erle? îl întrebă lady Laura pe Phineas…

— Aş prefera să n-o faci, îi replică el. Datoria mea de bărbat este să-mi accept soarta aşa cum va fi decisă.

— Ba te contrazic, se opuse energică. În astfel de împrejurări nu se stă cu braţele încrucişate. Chiar în clipa aceasta, zeci de bărbaţi răstoarnă pământul cu susui în jos ca să-şi asigure o situaţie. Şi niciunul din ei nu are atâţia prieteni ca tine.

De n-ar fi fost lordul de faţă, i-ar fi mărturisit Laurei în ce fel se zbăteau prietenii să-l sprijine, şi cât de nemulţumit era de amestecul lor. Dar în prezenţa lui Brentford nu îi venea la îndemână s-o facă, aşa că încercă să abată discuţia pe alt făgaş.

— Să nu mai vorbim de mine. Povesteşte-mi degrabă ce ai mai făcut, zise cu acelaşi surâs forţat.

— Ce-aş putea să-ţi spun mai mult decât ai aflat de la papă?

Numai că de la Brentford nu auzise nimic şi „de fapt, niciun prea existau noutăţi, în afara unor iniţiative ale domnului Forster care urmau să fie puse în aplicare. Potrivit lor, prietenii domnului Kennedy aveau, să fie înştiinţaţi de întoarcerea Laurei în Anglia şi, totodată, poftiţi să dea declaraţii asupra stării aşa-zisului soţ. La caz de nevoie, avocatul se oferise să-i justifice abandonarea căminului conjugal, referindu-se la scandaloasele acuzaţii aduse de Kennedy. Cât despre dota reţinută în mod abuziv, icolaşi Forster recomandase, pentru un Viitor mai îndel. – tat, iniţierea demersurilor legale în vederea obţinerii unei pensii. Iar în legătură cu defăimările publicate în 1 copie’s Banner”, avocatul considera că cel mai radical mijloc de combatere a lor îl constituia însăşi întoarcerea

I, i urii în ţară, şi numai în ipoteza când mai apăreau

cai: unii în numita gazetă se va. Recurge, probabil, la alte metode. Toate aceste propuneri fuseseră discutate la re1 „dinţa din Piaţa Portman, unde avocatul familiei se înfă –, Se înaintea venirii lui Phineas.

— Ce zici de de? îl întrebă Laura după ce i le înşiră. Pot să-mi aducă vreo consolare în starea în care mă aflu?

— Consolare! auzi ce vorbă! bombăni lordul în locul lui Phineas. N-o căuta, draga mea, fiindcă n-o vei găsi pe Im! a lume.

Când musafirul se ridică să plece, Laura îl conduse în hol, şi de-acolo în salonul cel mare al reşedinţei, cândva. Ducilor de lumină şi animaţie, iar acum pustiu şi întunecat.

— Te-am adus aici fiindcă ţineam să-ţi spun câteva cuvinte, îi zise apropiindu-se şi punându-i o mână pe braţ. În necazul care m-a încercat, am avut totuşi parte de o mare mângâiere – aceea că nu. Te-a ucis.

— Aproape regret că nu a făcut-o, şuşoti abătut.

— Vai, Phineas! Cum poţi rosti ceva aşa de oribil! Nu te gândeşti că făceai din nenorocitul acela un ucigaş?

— Nebunii nu răspund de faptele lor.

— Şi cu mine ce s-ar fi întâmplat? Ce-aş fi devenit mi pă asemenea catastrofă? Dar bineînţeles că nu ai vorbit. Serios. Cum să-ţi doreşti moartea când ai o viaţă în r* «iţă în faţă? Aşa că retrage-ţi, te rog, cuvintele şi în Incul lor spune-mi altele, care să-mi mângâie sufletul.

I u ni şti cu ce nerăbdare am aşteptat să te reîntâlnesc. I... I iţindu-l acesta s-a risipit o mare parte din tristeţea îi" mă apăsa. Phineas o cuprinse de mijloc şi o lipi de el Im; i să scoată un sunet. Cât de generos ai fost să te duci la i /, is. I-1 vezi. Cum arăta?

Mai bătrân cu douăzeci de ani faţă de cum îl ştii.

Şi ca sănătate?

Slab şi prăpădit.

Era galben la faţă?

Dimpotrivă, congestionat şi aprins ca văpaia. Nu im bărbierit de zile întregi, şi niciun cred că ieşise din era de hotel de la venirea în Londra, După mine, nu mai are mult de trăit.

— Amantul de el! Ce greşeală am făcut să-l iau de bărbat…

— Eu nu ţi-am adus niciodată această învinuire. Nici în gând măcar.

— Ba eu da, şi o recunosc fără nicio rezervă faţă de tine. Mă simt vinovată înaintea lui şi aş fi gata să-l despăgubesc într-un fel de răul pe care i l-am făcut. Dar în niciun caz vieţuind sub acelaşi acoperiş. Nu aş fi crezut până la jalnica experienţă pe care am trăit-o că două fiinţe omeneşti pot fi atât de opuse în tot ce gândesc şi ce fac. Mi-am amintit adeseori de cele ce-mi spuneai despre el chiar aici, în această casă, după ce-l cunoscuseşi. O, cerule, ce cumplit a fost…!

— Aşa e, o aprobă în şoaptă.

— Dar poate fi adevărat ce ziceai despre tine?

— Absolut, confirmă el. Nu puteam să vorbesc prea multe de faţă cu lordul, însă toată lucrătura este a lui Bonteen. Şi nu există niciun remediu. De asta sunt convins pe deplin. Nici intervenţiile prietenilor nu vor avea vreun efect, în afară de acela că îmi creează o stare îngrozitoare.

— Care prieteni? Şi ce intervenţii? îl întrebă neînţelegând.

Cum o ţinea încă după mijloc, parcă nu îi veni să-i pomenească de doamna Goesler, aşa că menţionă doar pe aliata acesteia.

— Ducesa de Omnium – fosta lady Glencora Palliser.

— Ţi-e prietenă?

— Nu foarte apropiată. Dar este o fiinţă care se vâră în toate, îl detestă pe Bonteen şi, în vremea din urmă, şi-a băgat în capul ei fluşturatec să-mi rezolve necazurile.

Bineînţeles, nu rugată de mine. Dar niciun pot s-o opresc.

— Va reuşi. Ai să vezi, îl asigură Laura.

— Nu-mi trebuie ajutorul oamenilor din tagma ei, iar în plus sunt încredinţat că nu realizează nimic.

— Şi-atunci, ce-ai să faci, Phineas?

— Ce am să fac? repetă cu tristeţe. Voi continua lupta câtă vreme voi rezista fără să intru în datorii, după care am să dispar.

— Ai mai plecat odată ca să te însori, nu?

— Acum nu mă aşteaptă nimeni. Voi fi singur. Sar mana mea soţioară! Mi se pare un vis viaţa pe care am dus-o cu ea! A fost aşa bună, neprihănită, dulce şi iubitoare!

— Iubitoare! îngână Laura. Cât de labili sunt bărbaţii cu dragostea, şi ce uşor trec de la una la alta, de parcă şi-ar schimba hainele. Nu am dreptate, Phineas? Hai, recunoaştem, pentru că aşa vei face şi tu.

— Nu la asta mi-e gândul în clipa de faţă.

— Deşi trebuie, fiindcă ţi-o cere viaţa. Şi să nu-ţi fie (camă că am să-ţi vin cu vreo imputare. Căci de la tine pot îndura indiferent ce. O, de mi-aş fi cunoscut sufletul mai de mult, de câte amaruri eram scutită!

— E prea târziu să mai jregreţi ce a, fost, rosti el, şi cuvintele o înţepară aşa de tare în inimă, că se desprinse pe ioc de braţul care-i încolăcea mijlocul.

Era prea târziu 1 îşi repetă cu durere. În sinea ei şi-o spusese de mult, şi nu doar o dată. Ştia că este măritată cu altul, că orice speranţă ar fi fost prea târzie. Şi totuşi, acelaşi adevăr spus de Phineas o rănise, fiindcă-i dădea de înţeles că, pentru el, capitolul Laura era definitiv încheiat.

— Aşa e, sunt tardive regretele şi reproşurile faţă de Sine, dar ne urmăresc împotriva voinţei, la fel ca necazurile sau alte întâmplări ale vieţii. Şi apoi, oricât de mult ne-am impune, suntem prea slabi ca să putem

recunoaşte că vremea bucuriilor sau a fericirii a trecut.

— M-am exprimat greşit, încercă el s-o dreagă, conştient de gafa ce o făcuse. În realitate voiam să-ţi spun că a stărui în păreri de rău, e pe cât de zadarnic, pe atât de dăunător.

— Acest aforism filosofic l-am auzit prea des repetat, îi replică ironică. Dar haide să nu ne certăm chiar de cum ne-am reîntâlnit.

— Nici prin minte nu-mi trece una ca asta, o asigură cu însufleţire.

— Şi îmi dai voie să stau de vorbă cu Barrington?

— Aşa ceva nu, se împotrivi categoric.

— Cu toate astea te previn c-o voi face. Doar ştii că mi-ar fi imposibil să tac. Va veni să ne vadă chiar mâine, 1 o să ne anunţe schimbările în curs. Aşa că ar fi de neconceput să nu-ţi pomenesc numele. Deşi nu e la curent cu tot ce a existat între noi, cunoaşte destule ca să-mi înţeleagă îngrijorarea. Şi încă o dată îţi repet – cu voie un fără de voie, tot va veni vorba de tine.

— Puteţi discuta despre mine, dar le rog nu-i cere niciun favor Cred că lordul Brentford îţi resimte absenţa, şi poate ar fi mai cuminte să plec.

— Noapte bună, Phineas.

— Noapte bună, dragă prietenă.

— Iar tu, prietenul cel mai iubit şi mai scump! îi. Zise, şi se făcu nevăzută.

Ce dragoste înflăcărată îi arătase şi acum, se gândi Phineas cu o durere amestecată cu spaimă. Fiindcă deşi n-o recunoscuse nici faţă de sine, presimţea că va fi sortit să adopte cândva o răceală care-i va sfâşia inima Laurei. Şi atunci, la ce mai comisese impardonabila imprudenţă e-o cuprindă pe după mijloc? se certă înciudat.

CAPITOLUL XXXIX
CAGLIOSTRO

RELUAREA DEZBATERILOR parlamentare era fixată pentru prima joi după sărbătorile Paştilor, dar în zilele precedente – mai exact, vineri, luni şi marţi – domnul Daubeny ţinuse consfătuiri cu întregul său Cabinet, şi încă nu se ştia ce anume se discutase.

Faptul ar fi fost explicabil, pentru că aceste conclavuri au un caracter strict secret, care probabil se datorează unui jurăm ini solemn, depus de participanţi, obligându-se să nu divulge chestiunile abordate. Dar în ciuda presupusul ai legământ, de obicei în numai câteva ceasuri de la încheierea unor astfel de convorbiri, la toate cluburile din Londra se cunosc hotărârile luate, iar în douăzeci şi patru, de ore editorul ziarului „People's Banner" relata cititorilor – cu titlu de certitudine – conţinutul evenimentului abia petrecut. Aşa se petreceau lucrurile de regulă, însă de astă dată întrunirile echipei Daubeny rămâneau învelite într-un mister de nepătruns. Emanaseră, se înţelege, o seamă de versiuni, care mai de care. Precisă şi abundând în detalii, deşi toate contrazicându-se între despre exemplu, potrivit afirmaţiilor publicate în „People's Basiner", domnul Daubeny hotărâse, în virtutea binecunoscutului său curaj, să nu se lase intimidat de facţiunea din Cameră, exercitându-şi prerogativele de prim-ministru până se va convinge dacă epocala reformă propusă fusese respinsă din voinţa poporului sau numai prin tacticile hulpavilor liberali, mânioşi că nu se vedeau la conducere. Simultan, alte cotidiene anunţau că guvernul conservator luase decizia să demisioneze. Şi în urma acestor comunicate ce se băteau cap în cap, la cluburi domnea o nesiguranţă ucigătoare. Până şi-sediui partidului conservator – străvechea şi puternica fortăreaţă din Pall Mall – era bântuit de nelinişti, de presimţiri sumbre şi cufundat în tăcere, şi toate acestea datorită rupturii ce survenisa între lider şi adepţii săi.

Chiar dacă Daubeny se menţinea la cârmă, urmaşii nu mai puteau jubila, fiindcă mai marele lor îi trădase, deşi, ca formaţie politică, nu se puteau ridica împotriva lui cu învinuirea făţişă. Cei mai mulţi îl pedepsiseră însă prin votul tacit împotriva reformei, în timp ce puţinii care îi rămăseseră credincioşi trăiau sub teroarea senzaţiei că, prin silinţa lor de a ocroti o guvernare sortită pieirii, îşi nimiciseră orice prestigiu. O.mulţime de membri cu vază, reprezentând diferite districte, mărturiseau prietenilor apropiaţi că mai bine nu se amestecau în politică, dând a înţelege că au de gând s-o abandoneze.

Pe de altă parte, liberalii pândeau cu atâta înfrigurare să pună mâna pe cârmă, încât epitetul de „hulpav”, folosit de adversar, nu era deloc deplasat. Natural, nu puteau fi atinşi de nedemnul calificativ un Gresham, un duce da Omnium, sau ducele de St, Bungay, a căror nerăbdare în privinţa formării guvernului viza exclusiv interesele ţării. Potrivit prevederilor constituţiei, conducerea trebuia încredinţată acelora care deţineau majoritatea sufragiilor, or în virtutea acestui ascendent câştigat, aveau tot dreptul să se lupte din răsputeri cu rivalul până izbuteau să-l răstoarne, ca să preia destinele naţiunii. Îndemnat de un instinct sănătos, la ultimele dezbateri, domnul Gresham atacase opoziţia pe simplul temei că nu deţinea cuvenita majoritate în Cameră. Dar odată încăpută pe mâinile propriilor colegi, înţeleapta sa teorie degenerase într-o revendicare gălăgioasă a puterii, care înţepa timpanele inamicilor, înnebunindu-i de-a binelea. Iar în săptămâna de păsuială impusă de onorabilul Daubeny, pretenţia lor li-vvni. Se asurzitoare. Era admisibil – urlau liberalii – ea un guvern duşmănit de moarte să-şi menţină poziţia până la capătul unei sesiuni minată în galop, ca apoi să dizolve din nou Parlamentul? De aceea şi luaseră naştere mişcările londonezilor de care auziseră,

adunările publice în care „se condamna acest incalificabil abuz, pregătindu-se

hiar o apropiată răscoală. Tot din surse precise aflaseră ca oamenii şedeau zi şi noapte pe străzi, până la detronarea duşmanului, şi pregăteau un potop de jalbe, pe adresa P îi lamentului, ca să se ştie în Sfatul Ţării de partea cui te afla întregul popor, (

Dar culmea ironiei! După toată strădania şi larma neostoiţilor liberali, în ziua sorocită de domnul Daubeny, acesta informă Camera că „îşi pleca steagul”! Declaraţia constituise o bombă, întrucât nimeni – dar absolut nimeni – nu-i cunoscuse intenţia până în momentul când) rosti. Primul ministru îşi făcuse intrarea în sală cu mers neet, cu un aer indiferent şi apatic, de parcă nu îl interesau lucrările întrunirii de faţă, ocupându-şi locul cu aceeaşi expresie pe care mulţi o etichetaseră drept imperinentă, deşi, luaţi din scurt, niciunul nu ar fi putut denonstra pe ce îşi întemeia calificativul. La apariţia domliei sale se auziră câteva urale anemice, ştiut fiind că oldaţii loiali socotesc drept o datorie să-i susţină chiar şi *e* comandanţii mai puţin agreaţi. Numai că soldaţii domtului Daubeny nu-şi dovediră loialitatea cu această ocazie.) după firavele ovaţii, urmă o tăcere de aproximativ cinci ainute, la capătul, căreia, şeful guvernului se ridică de e bancă şi pronunţă senzaţionala sa declaraţie. Ca uraare a încercării lui şi a colegilor de a institui, spre binele arii, o grandioasă reformă, fusese învins printr-o consiierabilă majoritate de voturi, şi cum aceasta exprima înâşi voinţa Camerei, socotise de obligaţia sa şi a colaboraorilor să depună demisia în mâinile Maiestăţii Sale. Cuvinde de pe urmă amplificară uimirea stârnită de comunicatul iniţial, fiindcă, aşa cum nimeni nu bănuise că va aşa hăţurile puterii, tot astfel niciun suflet din adunare u aflase de întrevederea sa cu regina. Imensa surprinere prilejuită de spusele lui

degeneră aproape în stupoare, datorită nemaipomenitului calm cu care anunţă outatea. Prin urmare demisionase, fusese primit de reină – pe care, fără îndoială, o sfătuise să-l convoace pe Iresham – şi cu toate astea afişa o stăpânire de sine olimiană! vorbise cu o voce scăzută, abia auzită de întreaga sistenţă şi la un moment dat se opri, ca şi când nu mai cea nimic de adăugat. Ba făcu şi o mişcare spre bancă,.1 semn că ar fi vrut să se reaşeze, ceea ce-l induse în roare pe Gresham, care sări precum o sfârleză gata să a cuvântul, Dar în aceeaşi secundă, se auzi din nou glasul irav al lui Daubeny: „Să-l ierte onorabilul gentilom cât i cinstitul plen al parlamentarilor că va mai continua iteva clipe. Înţelegea foarte bine impacienţa stimabiluui oponent care, de bună seamă, abia aştepta să înhaţe din iou frâul, a cărui vremelnică scăpare, din mână poate nu fusese îndurată cu resemnarea şi sângele rece aşteptate le la un demnitar. Îi făgăduia, însă, atât lui cât şi celor prezenţi că intervenţia domniei sale nu-i va reţine prea mult. Constrâns de împrejurare, Gresham se trânti cătrănit pe bancă, sub privirea duşmanului, fixată ca un tir de artilerie în direcţia sa. Hotărât lucru, amândoi se urau cu sălbăticie în secundele acelea. Doar să fi fost îngeri, n-ar fi încercat acest simţământ. Pe cât se părea, însă, erau pământeni. La sfârşitul consfătuirii se afirmă că gestul de a-şi reocupa locul fusese un şiretlic de mult plănuit de Daubeny şi cu scopul precis de a-l instiga pe adversar să-şi arate presupusa lui nerăbdare, la fel cum fuseseră ticluite şi cuvintele privitoare la lipsa de sânge rece şi-ds resemnare.

Oricum, după ce le rostise, Daubeny rămase tăcut un minut, după care începu să toarne adevăratul discurs al zilei. Silabele vlăguite şi numai pe jumătate articulate de-a lungul comunicatului despre demisionare fuseseră amirne sleite. Ele alcătuiseră o înştiinţare, pe care numai din

obligaţie o făcuse parlamentarilor. Dar acum avea şi dânsul ceva de spus, şi putea să-şi îngăduie desfătarea propriilor afirmaţii. Era liber să fie când blajin, când vajnic, după cerinţele împrejurării. Iar cea de faţă impunea patos, deoarece urma să dea glas unor profeţii, or, aşa cum. Se ştie, prorocii fuseseră oameni înflăcăraţi. Domnul Daubeny socotea o îndatorire sacră să informeze Camera şi, prin intermediul ei, naţiunea engleză că sosise, în fine, ziua căderii falnicului Imperiu Britanic, şi aceasta pentru că marele sfat al ţării se lăsase îngenuncheat de neruşinata şi lacoma facţiune. Nu s-ar fi putut spune că limbajul pe care-l folosi era deşănţat, şi niciun cuvânt nu l-ar fi îndreptăţit pe onorabilul Preşedinte să-l cheme la ordine. Dar cum hotarele etichetei parlamentare erau extrem! (întinse, imputările şi criticarea Camerei pentru votul. Său de pe urmă nu cunoşteau limită. Anunţând demisia guvernului, vorbise şi în numele său şi al. Colegilor, pe rare acum îi omise complet, de parcă nu meritau a mai l i menţionaţi, pomenind doar de faptele sale., de silinţele lui necurmate de a salva naţiunea de la pieire, cât şi de neputinţa de a-şi alege uneltele corespunzătoare unei ast

1, 1 de opere. „Mi s-a reproşat lipsa de consecvenţă faţă de propriile crezuri conservatoare, tună Daubeny, iar această recriminare mi-a fost adusă de oameni total incapabili să înţeleagă sensul cuvântului conservatorism. Acuzatorii mei par să nutrească convingerea că omul care nu se erijează într-un apostol al schimbării perpetue, pledează, implicit, pentru imobilitate totală, în detrimentul ţării, ameninţată de moarte datorită stagnării. Există, probabil, destui politicieni sfielnici în această agoră, care se tem de primejdiile oricărei prefaceri, însă, dacă se ţine seamă de comportarea cât şi de afirmaţiile mele dintotdeauna, nici duşman, nici prieten nu va putea să

susţină că fac parte din tagma acestor fricoşi. Am vrut să alimentez din focul meu sacru vatra propriei patrii, şi nu m-am codit să-i dăruiesc scânteia trebuincioasă ca s-o aprind. Ori să-i potrivesc focul, răscolind-o cu cleştele şi picurându-i şi un strop de gaz, la nevoie. E drept că aceste intervenţii din urmă nu se fac în neştire, fiindcă pun în pericol însăşi vatra străbună. Şi se cunoaşte vrăjmaşul care a răscolit-o întruna, precum şi ciracii cu care *a* tot învârtit cleştele şi vătraiul, convinşi că numai lor le revenea rolul de a mânui aceste unelte. Se ştiu, de asemeni, marile neajunsuri pricinuite guvernului nostru şi chiar Parlamentului prin neostoiala ce-au arătat-o. Dar acestea pălesc în faţa răului ce l-au adus asupra Marii Britanii – un rău cu efecte incomparabil mai grave decât neplăcerile care nu încetau să ni le atribuie nouă, aspiranţilor la reforme. Năpasta la care m-am referit nu constă doar în ambiţie personală, în josnica sete după putere şi jinduirea foloaselor ce se trag de pe urma deţinerii ei – păcate care i-au înrobit pe cârmuitori din ziua când s-a ivit pe pământ necesitatea ca anumiţi oameni să-i conducă pe semeni. Metehnele sunt, prin urmare, străvechi, dar au fost strunite ori ţinute în taină, pe când astăzi, la no i, s-au dat cu neruşinare pe faţă, servind ca suprem argument în respingerea unei legi a cărei valoare nu a suscitat nicio critică! Pe scurt, pledoaria stimatului meu rival împotriva reformei propuse a sunat doar aşa: «„Mă opun acestei măsuri, fie bună sau rea, întrucât doresc să devin prim-ministru. Şi apelez la toţi subalternii să mă sprijine în această privinţă, ca să poată la rândul lor să se înfrupte din bunurile pe care vom pune gheara.»”.

Frazele de pe urmă au declanşat o hărmălaie atât de aprigă, încât s-ar fi zis că Daubeny nu va putea să-şi mai continue cuvântarea. Domnul Gresham ţâşni de pe bancă, bombănind ceva de neînţeles, ca imediat să se trântească

la loc. Vreo două, trei voci se făcură auzite peste vacarmul asurzitor, cerând preşedintelui Camerei să-l pună la punct pe oratorul care întrecuse măsura. Ceea ce nu se întâmplă „totuşi, deoarece, după cum se recunoscu mai pe urmă, vorbitorul nu depăşise rigorile parlamentare. În curând până şi glasurile ce străpunseseră larma de la început se pierdură înghiţite de vociferările furibunde ale membrilor din ambele formaţii politice. Invectivele împroşcate asupra conservatorilor se dovediră ila fel de usturătoare ca şi ofensele ce-i scoseseră din sărite pe liberali şi pentru care – luciu cel puţin straniu – Daubeny nu fusese aclamat de niciun adept! Tărăboiul dură destul timp. Mai întâi în virtutea legii potrivit căreia un zgomot generează alt zgomot, şi apoi fiindcă ţipetele reprezintă o armă comodă în asemenea confruntări. La un moment dat, se părea că ceata din dreapta Preşedintelui Camerei fusese răpusă doar prin volumul plămânilor din stânga acestuia. Cât despre Daubeny – autorul babiloniei ce se dezlănţuiserămase în picioare până la istovirea ambelor tabere, după care îşi reluă cuvântarea.

Tot ce a mai zis fusese adânc, profetic şi de neînţeles. Abia mai târziu, când s-a despicat firul în patru, s-a putut deduce mesajul spuselor sale, care consta în asigurarea că naţiunea britanică atinsese o perioadă de existenţă când declinul rapid era inevitabil, iar cum arătase şi semnele unei boli incurâbile, decrepitudinea era iminentă, urmată, la puţină distanţă, de expierea supremă. Aceia care se apucară să-i descifreze profeţia cu sârg şi cu luare aminte susţineau că prorocul ar fi lăsat de înţeles că până şi în jalnica-i stare de astăzi, Albionul mai avea o salvare, ba chiar sorţi de restabilire totală şi întinerire, cu condiţia să îl doftoricească însuşi profetul şi să asculte de el ca pruncul cel mai supus, în ce privea tratamentul în sine, până. Şi tălmăcitorii cei mai abili nu i-au putut da prea

bine de rost.

— Oricum, se părea că e vorba de o operaţie radicală, prin care să-i extirpeze din rădăcină-cancerul naţional, după care să pompeze sânge curat şi proaspăt în venele ţării şi să-i reînvie digestia care stagnase complet. În încheiere, profetul îşi arătase ferma convingere că naţiunea subscria la o astfel de operaţie, făcută, bineînţeles, doar de dânsul, însă că duhul cel rău al domnului Gresham, susţinut de un Parlament nevrednic de numele ce-l purta, împiedica biata ţară să-şi vadă. De sănătate; după cum ar fi vrut-o. Şi astfel, îşi aştepta inevitabila moarte. Da st irşitul discursului, Daubeny îşi scoase imediat jobenul şi părăsi, cu mers maiestuos, şala de întruniri.

În urma lui începură inevitabilele comentarii şi speculaţii. Unii spuneau că la începutul discursului avusese intenţia nu numai de a-şi denunţa adversarii, ci de a pronunţa o anatemă şi împotriva propriilor adepţi, care se dovediseră nişte cutre nenorocite. Alţii afirmau că era într-atâta de scârbi. T şi demoralizat de înfrângere, încât incontestabil le cocea o revanşă Iudelor ce-l trădaseră. Pe când în alte grupuri se susţinea că tocmai Iudele sale îi pregăteau un plocon pentru cumplita dezamăgire ce le-o servise. Lanţul presupunerilor nu se încheia doar aici, dar oricât păreau de credibile ori, dimpotrivă, fantasmagorice, până seara niciun avu răgazul să se adeverească.

După plecarea rivalului, domnul Gresham se adresă, pe scurt, adunării, spunând că, dată fiind starea în care se aflau cu toţii, socotea înţelept să-şi amine pe a doua zi declaraţia. Singurul amănunt care trebuia să-l comunice era invitaţia primită din partea reginei, la care urma să se înfăţişeze în primele ore ale dimineţii, astfel că, la întrunirea de după-amiază, nădăjduia să vină cu amănunte hotărâtoare în legătură cu dispoziţiile ce le va primi de la

Majestatea Sa.

— Ce părere aveţi de circul la care am asistat? îl întrebă Phineas pe Monk la ieşirea din Cameră.

— Cred că acest Chatham al zilelor noastre este o copie ştearsă a zănatecului de acum un secol, îi răspunse bătrânul amic.

— Şi nu vă întristează constatarea făcută?”

— Nu cine ştie ce, fiindcă am nutrit întotdeauna convingerea că se comite o confuzie cu acest Daubeny. Pe când mulţi colegi îl considerau un politician înzestrat, eu l-am privit ca pe un Cagliostro. S-ar putea afirma că este interesant să ai în preajmă un aventurier şi un vraci – precum a fost Cagliostro. Dar cu condiţia să ştii cu cine ai de-a face, pentru că, altminteri, devine primejdios. De aceea socot că este vital să-i fie date în vileag apucăturile şi şmecheriile de care se foloseşte şi am speranţa că la întrunirea de astăzi mulţi dintre martori l-au dibuit.

— A fost piramidal! îl admiră Ratler faţă de Bonteen. Nu eşti de aceeaşi părere?

— Într-adevăr, a produs o impresie extrem de puternică. Numai că partidul său este fărâmiţat în atomi.

— Nu uita că în politică atomii se reîntregesc foarte repede, observă celălalt. Şi apoi conservatorii nu pot să renunţe la el, pentru binecuvântatul motiv că nu au pe cine să pună în loc. Mă întreb, oare ce-o fi făcut în clipa când a ajuns acasă?

— A înfulecat o fiertură de ovăz şi apoi s-a culcat, presupuse Bonteen. Se zice că răzmeriţele din cameră nu-i afectează deloc viaţa familială; cică le lasă la uşă când intră în căminul lui.

Iată deci că părerile unui Monk se deosebeau radical de ale domnului Ratler sau Bonteen, care nu întrevedeau nicidecum un vrăjitor sau aventurier în onorabilul Daubeny, ci un politician vrednic de toată admiraţia.

CAPITOLUL XL

SE EXERCITĂ PRESIUNI SERIOASE ASUPRA PRIMULUI-MINISTRU

FORMAREA UNUI GUVERN e o treabă grozav de anevoioasă. Doar numirea primului ministru nu implică dificultăţi, întrucât mai totdeauna este ales dinainte şi, de regulă, nu are concurent. Numai aşa se explică cum oamenii foarte puţin iniţiaţi în culisele politice ştiu cu exactitate cine va veni în fruntea viitorului Cabinet când o suna ceasul schimbării. Precum se cunoaşte şi amestecul aproape simbolic pe care de secole îl are Majestatea sa în astfel de situaţii. Intervenţia reginei consta în audierea unui Gresham şi a sfaturilor sale de a-l convoca pe Daubeny sau, invers, a unui Daubeny care-o consilia să apeleze la Gresham. La fel se petrecuseră lucrurile şi cu o decadă în urmă, când domnul Mildmay o sfătuise să-l abordeze pe lordul de Terrier, iar acesta insistase să trimită negreşit după Mildmay, e: kî n-o mai scotea la capăt. Aşadar suveranul consfinţea o alegere determinată de majoritatea parlamentară, deşi Camera, numai în cazuri rarisime, ocupa cu selecţia şi celorlalţi demnitari. Misiunea aceasta îi revenea exclusiv persoanei recomandate reginei «are, după primirea formalei blagosloviri a Coroanei, trebuia să purceadă la alcătuirea propriu-zisă a guvernului E foarte posibil ca înainte de a trece la desemnarea oficială a colegilor, mai-marele lor să aibă în vedere pe cei indicaţi să deţină cutare sau cutare portofoliu. Şi alunei rolul său. N-ar fi fost de speriat. În realitate, însă, când începea să stea de vorbă cu cei pe care-i vizase, fiecare se ridica cu pretenţia de a-şi aduce câteva ajutoare, şi de aci se iveau complicaţii care creşteau de la om la om, până ajungeau să-l exaspereze pe primul ministru.

În împrejurarea de faţă, se scursese o săptămână de la însărcinarea lui Gresham cu formarea guvernului, şi

funcţiile nu erau completate. Se anunţase că Ducele de St... Bungay nu împărtăşea unele vederi ale domnului Gresham, iar Ducele de Omnium nu concepea nicio colaborare fără prietenul Bungay. Acesta se bucura de o influenţă considerabilă, ca şi alţi trei, patru foşti partizani ai domnului Mildmay – printre care Sir Harry Coldfoot şi lordul Plinlimmon – „şi toţi îl cereau pe bătrânul St. Bungay în noua formaţie. Deşi conştient de importanţa aportului său, venerabilul duce era, prin excelenţă, un spirit practic, detestând complicaţiile inutile şi, îndeosebi, ferindu-se de a le produce cu de la sine putere. Cu toate astea, se şuşotea pretutindeni că numai el îi făcea zile fripte lui Gresham. Adevărul curat era că nu se declarase de acord cu numirea lui Bonteen, pe care Gresham, se zicea, Voişe să i-l vâre pe gât, iar când se văzu placat de bătrân, ceru ajutorul proaspătului Duce de Omnium. Numai că.

Spre marele său ghinion, şi aici călcă tot cu stângul, fiindcă, în loc să găsească înţelegerea şi sprijinul în care sperase, se lovi de un zid de răceală şi intransigenţă. Dacă Ducele de St. Bungay nu intra în echipă, atunci şi dânsul va bate în retragere, i-o declară făţiş Alteţa Sa Ducele de Omnium. Iar în ce privea numirea lui Bonteen, era de părere să se găsească un element mai capabil pentru departamentul finanţelor.

Acestea erau zvonurile care împânziseră cluburile şi, precum se întâmplă în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri, se dovedeau destul de aproape de adevăr1. În realitate. niciunul din duci nu pronunţase un veto definitiv în privinţa ascensiunii lui Bonteen, dar se arătaseră categoric nemulţumiţi de alegerea sa, iar Ducele de Omnium venise cu precizarea că, în pofida colaborării, pe care o avusese cu el, niciodată nu lăsase cuiva de înţeles că l-ar dori ca urmaştqân funcţia ce o deţinuse. Iată dar greutăţile pe

care le întâmpina domnul Gresham în delicata şi, totodată, urgenta îndatorire ce-i revenea. Deşi mulţi. Îşi dăduseră cu părerea că doar bătrânul St. Bungay îi încurca socotelile, circula şi zvonul cum că lady Glencora ar fi capul tuturor – răutăţilor. Şi, de fapt, ea era. De când se jurase să-i dejoace maşinaţiile lui Bonteen, nu lăsa nicio piatră nerăsturnată pentru a-şi împlini legământul făcut. Iar acesta suna cât se poate de simplu: ori i se atribuia o funcţie şi lui Phineas Finn, ori nici Bonteen nu va intra în mult jinduitul rai. Cu toate că nu avea ochi să-l vadă, îi va permite să se aşeze pe unul din tronurile rezervate doar răsfăţaţilor sorţii, să se înfrupte din nectarul oprit oamenilor de rând şi să apară pe listele seninelor întruniri ale Cabinetului, Dar toate cu o condiţie: să-i fie dat un taburet şi lui Finn – deşi nu la ospăţul cel mare al zeilor; dar, oricum să guste şi el un strop de nectar. În această idee pornise lupta, încercând să câştige necesara bunăvoinţă când de la unul, când de la altul. O vreme toate-i merseseră de-a-ndăratelea, neputând să obţină nicio făgăduinţă în legătură cu Phineas Finn. Ducele de St. Bungay i-o retezase de la obraz, refuzându-i concursul pe motiv că nu face, chipurile, favoruri. Barrington Erle se declarase ne. Putincios. Soţul ei, e drept, încercase să strecoare o vorbă. Dar cui? Tocmai lui Bonteen. Şi de când îi aflase răutăţile debitate, se aşternuse pe treabă cu râvnă şi, pare-se, cu mult spor. În numai câteva zile îşi convinse bărbatul că Ijonteen nu merita să-i urmeze la ministerul finanţelor. Iar îndată ce îşi văzu ţelul atins, îşi îndreptă tirul asupra Ducelui de St. Bungay, aflat încă la Matching, împreună cu zahărişi ta lui de ducesă, şi chiar cu Bonteen, care, evident, nu avea nici cea mai vagă idee de cacealmaua ce i se pregătea. După numai două zile de atac susţinut, bătrânul Bungay nutrea o părere abjectă despre candidatul la portofoliul finanţelor, nefăcând, însă, nicio

legătură între insinuările asidue ale ducesei şi destinul lui Phineas Finn.

Într-una din zile, când gazda îi prinsese pe ambii duci în salon, îl atacă pe Plantagenet:

— Dintre toţi câţi îi tragi după tine, Bonteen te va face sigur de râs. Şi nu ştiu cum de un îţi dai seama, parcă le-ni ramolit şi nu mai cunoşti la oameni. Dacă ţii, însă cu tot dinadinsul să te faci de ocară, aş prefera să mă mut în America, şi să nu fiu martoră la dezastru.

— Dar cu ce s-a făcut vinovat Bonteen de vă stârneşte atâta nelinişte? întrebă Ducele de St. Bungay zimţi ind amuzat.

— Iată, nu mai departe de azi dimineaţă, se lăuda în gura mare pe cine vrea să aducă în guvern, susţinu ea cu indignare, deşi afirmaţia era o minciună sfruntată.

Fără îndoială că Bonteen îşi cam bătuse gura prea mult, comiţând unele indiscreţii. Dar în niciun caz nu rostise.

— Cuvintele ce i se puseseră în seamă. Domnul Gresham va da multe chixuri dacă nu va permite să i se spună adevărul, prevesti ducesa cu gravitate. După care trecu la alte idei.

Nu avea rost să forţeze nota, ponegrindu-l şi mai tare pe Bonteen. Cel puţin deocamdată. Dar puţinele vorbe rostite avură aşteptatul ecou.

— Să ştii că soţia dumitale are dreptate în privinţa individului ăsta, îi spuse Ducele de St. Bimgay prietenului mai tânăr când rămaseră singuri.

— Promovarea lui este ideea lui Gresham, nu a mea, se disculpă celălalt.

— Ducesa are dreptate şi în legătură cu Gresham. Cu toată inteligenţa şi capacitatea de care dispune, nici. Un om nu are mai multă nevoie de sfaturi ca el.

La masa de seară, ducesa îşi concentra toată atenţia

asupra lui Bonteen, cu scopul de a-l face de râs, ceea ce izbuti cu brio. Limbut cum era din fire, musafirul sucombă încurajărilor venite din partea gazdei şi trăncăni cât îl ţinu gura, dezgustându-l pe Ducele de St. Bungay, adept al discreţiei în materie de politică, şi al reticenţei în chestiuni personale. Călăuzit de învăţămintele ce le primise din partea unor iluştri oameni de stat, cât şi deprinse la şcoala vieţii, fusese totdeauna tăcut, vorbise numai când trebuie, cu glas drămuit, şi nicicând despre sine, cumpănise îndelung la ce avea de făcut, mărturisind mai puţin decât înfăptuise în realitate, dovedind în toate o modestie aproape exagerată faţă de valoarea şi de poziţia pe care le avea. Deşi conştient de rangul său nobil, precum şi de înlesnirile avute de pe urma obârşiei – în cariera politică şi în societate – nu fusese o singură dată auzit pomenind de preţioasele-i contribuţii aduse vreunui guvern. Fără îndoială, în sinea lui ştia foarte bine cât de mult ajutase o sumă de Cabinete, dar până şi înaintea celui mai bun prieten nu ar fi declarat acest lucru făţiş. Or, trăind după aceste jaloane de la care nu se abătuse cu niciun prilej, normal că aroganţa lui Bonteen i se părea de netolerat.

De altfel, în rândurile fruntaşilor liberali izul aristocratic dăinuia cu mai multă pregnanţă decât în cercurile rivale. Prin aceasta să nu se înţeleagă, cumva, că un Cabinet conservator ar fi fost deficitar la capitolul ducilor, conţilor şi odraslelor lor. Însă nobilii aceştia erau recrutaţi la întâmplare în arena politică şi, ca orice începători.

372 nu aveau deprinderea noii lor ocupaţii; pe când în sânul liberalilor, arta de a guverna acumulase o tradiţie perpetuată de anumite familii, iar prestigiul şi aureola dobândită în ani, îngrădeau de la sine pătrunderea nepoftiţilor în această fortăreaţă de mare elită. Se zice că

la nevoie te întovărăşeşti cu oricine şi incontestabil că mulţi demnitari liberali se văzuseră obligaţi să se împace cu unii vecini nedoriţi în activitatea de zi cu zi. Dar oricât de mult s-ar fi ostenit să pară familiari cu veneticii iviţi în preajmă, era exclus să nu răzbată în atitudinea lor mărturii ale rangului ce-l purtau, al sângelui albastru ce le curgea prin vine şi al traiului fastuos ce-l duceau în reşedinţe superbe, înconjurate de parcuri, în care mişunau cerbi. Conştiinţa nobleţei transmisă prin generaţii se oglindea până şi în alcătuirea guvernelor, în fruntea cărora nu ar fi acceptat un scamator de talia lui Daubeny. Acceptau liberalismul unui Charles James Fox 1 şi mai fumau şi trabucuri nu de primisimă calitate. Însă prin asta nu dovedeau că renunţă la prestanţa şi autoritatea dobândite de-a lungul veacurilor, pe care unul ca Ducele de St. Bungay le-ar fi apărat şi cu sacrificiul de sine, deşi niciodată nu îşi trăda mândria originii sau a calităţii de vechi şi încercat liberai. Constata cu tiurere că specimene ca Bonteen pătrundeau în sfântul lor sanctuar. Iar în jurul meselor de consiliu nu putea să mai vadă doar chipuri mult îndrăgite

— Vlăstare ale altora pe care-i iubise – dar şi mutre care nu-i încălzeau deloc sufletul. Totuşi, era suficient de înţelept să-şi dea seama că exclusivismul practicat de strămoşi nu consuna cu actualele interese ale ţării, oricât de mult l-ar fi ispitit să-l aplice în continuare. Trebuiau să existe şi unii ca Bonteen în formaţiile cârmuitoare, însă când apărea printre aceşti nedoriţi un individ prin excelenţă respingător, i se părea o datorie de onoare să-i închidă, cât mai puţin violent, uşa în nas. Doar prin această împotrivire, lipsită de ostentaţie – însă constantă – frecvenţa intruşilor putea, să fie ţinută în frâu.

Îmi place să cred că nu ai să te pripeşti cu numirea lui Bonteen ca ministru fără portofoliu, îi spuse lui

(iiesham înainte ca primul ministru să ratifice o propunere pe care i-o anunţase cu câteva zile în urmă.

— E dorinţa lui Palliser, îi ripostă celălalt scurt.

1 *Charles James Fox* (1749 – 18C6), liderul partidului liberal r, I adversarul politicii promovate de Sir William Pitt.

— Ştiu, dar şi el şi eu ne-am înşelat în privinţa persoanei. Iar când ai venit cu această sugestie. Ducele de Omnium nu a vrut să ridice obiecţii înainte de a o cântări pe îndelete. Şi a procedat înţelept, cum sper că eşti de acord.

— Pe cuvântul meu dacă nu am crezut că alegerea *a* să-l încânte, se arătă Gresham dezorientat.

— Nu ai putea înfiinţa un post la trezorerie, anume pentru acest Bonteen, care să fie legat de chestiunea sistemului, zecimal? îi sugeră ducele.

— Dar cum să aranjez cu salariul? întrebă celălalt. Nu pot crea o funcţie nouă, remunerată cu peste două mii de lire!

— N-ar fi posibil să-i conferi un caracter permanent, acordându-i lui Bonteen permisiunea de a fi totodată şi deputat, la caz că ar fi ales undeva?

— Mă tem că nu, se irită Gresham.

— Îţi aminteşti, cred, de buclucul pe care l-a avut ca secretar la finanţe, îl zădărî ducele împotriva candidatului.

Într-o străveche stihuire se spune:

Încotro te duci muză?

Vezi, nu cumva să te laşi purtată de gureşa-ţi, liră Repetând, pe unde paşii le vor purta.

Hotărârile zeilor.

Să nu înjoseşti prin strunele tale limbute Măreţia unor divine mistere.

Ca să nu cădem în păcatul ce ameninţa muza,

repetând, cu fidelitate, dialogul purtat în Olimpul zeităţilor politice, vom conchide cu precizarea că obiecţiile ducelui au găsit cuvenitul ecou la un înţelept, precum Gresham, care nu îşi putea îngădui libertatea de a trata cu indiferenţă un om cu greutatea bătrânului Bungay. În consecinţă, se consultă încă odată cu Alteţa Sa Ducele de Omnium, după care îl convocă pe Bonteen.

Aşa cum se ştie, acesta fusese doar un trepăduş printre zei, şi deci gureşa Muză putea vesti fără spaima de a-şi atrage anatema zeilor că, după ce îl făcuse cu eu şi cu oţet pe primul ministru, trepăduşul fugise glonţ la prietenul Ratler, jurându-se „să îl ia mama naibii dacă va înghiţi festa ce i se pregătise. De îndrăzneau să-l azvârle deoparte, avea să facă un tărăboi cum nu se mai pomenise, şi să încurce în aşa fel iţele, încât duşmanii – oricare ar fi – îşi vor plânge zilele că s-au atins de el. Deşi, cine-l săpase mai tare, o ştia de pe acum”.

Această ultimă afirmaţie o viza pe Ducesa de Omnium, despre care nimeni nu îi suflase o vorbă, dar simţise el că îi purta sâmbetele. Şi intuiţia nu-l înşelase. Totuşi, se feri să-i pronunţe numele, afurisind-o numai în gând.

— La foarte scurt timp după vijelioasa întrevedere cu Bonteen, domnul Gresham primi o insidioasă propunere prin Mijlocirea lui Barrington Erle care, prin vorbe meşteşugite, îi dădu de înţeles cum că totul s-ar aplana dacă Phineas Finn ar primi vechiul post la departamentul Coloniilor, unde, după cât auzise, era propus lordul Fawn – un tip complet şters şi nedigerat de nimeni. Oricât de abil îi pusese Barrington chestiunea, Gresham simţi ceva necurat la mijloc, aşa că, în loc să-i dea satisfacţie, tăcu mile şi hotărî să fie cu ochii în patru. În fond, pentru ce numirea lui Finn l-ar fi scos din încurcătură, netezind conflictul cu Bonteen? Negreşit, îşi vârâse o femeie nasul, i

Gresham nu admitea niciun nas de femeie în treburile sale.

În ce chip situaţia s-a agravat şi mai tare, n-ar avea niciun sens să se povestească. Esenţial este faptul că, deşi ambii duci nu refuzau categoric intrarea în Cabinet, se opuneau în continuare numirii lui Bonteen, secondaţi de lordul Plmlâmmon şi de Sir Harry Coldfoot. În zadar explica domnul Gresham că nu are alt candidat mai potrivit la finanţe. Argumentul nu era acceptat. Doar exista Legge Wilson care, cu doisprezece ani mai în urmă, fusese la Trezorerie, şi s-ar fi descurcat de minune. Numai ci primul ministru nu-l înghiţea pe Legge Wilson, şi tocmai de aceea îl pontase pentru departamentul comerţului – ofertă care, spre sila lui Gresham, fusese primită l iră tocmeală, şi fusese comunicată în buletinul oficial. IV fapt, la sfârşitul aceleiaşi săptămâni apăru o listă completă a numirilor, pe care nu figura, însă, nici ministrul finanţelor, nici vreun alt post atribuit domnului Bonteen. Pi unul comentariu în presă aparţinu, şi cu prilejul acesta, imului „People’s Banner”, în care întreaga redacţie îşi

exprima mulţumirea că până şi domnul Gresham nu îndrăznise a-l propune pe Finn într-o funcţie de stat.

În cele din urmă, şeful guvernului se văzu nevoit să îl cheme pe Bonteen şi să-i comunice răspicat că nu va p „îmi portofoliul finanţelor. Totodată îi spuse că, în eventualitatea când consimţea să-şi aducă preţioasele sale servicii ţării lucrând mai departe la desăvârşirea sistemului zecimal, îi oferea preşedinţia Camerei de Comerţ, o funcţie înaltă, deşi neinclusă în Cabinet, dar care îi conferea titlul de „Preaonorabilul” Bonteen – ceea ce, negreşit reprezenta o mare cinstire – plus avantajul că, nefăcând parte din Cabinet, avea putinţa să se consacre în mod exclusiv reformei monetare. Ce avea să devină Camera de Comerţ, odată ce preşedintele se devota zecimalelor, domnul Gresham nu găsi de cuviinţă să

amintească, pesemne gândindu-se că, oricum, va exista şi un vicepreşe dinte, care putea foarte bine s-o ducă în spinare.

Propunerea lui mai că-i zdrobi inima domnului Bonteen. Cu o voce gâtuită de agitaţie, cu ochi fulgerând doar mânie, şi tremurând din tot trupul, îi reaminti superiorului modul cum îi luase apărarea în Cameră, menţiunile făcute în legătură cu numirea sa la finanţe, confirmând, în felul acesta, poziţia lui de ministru. Iar după această promisiune oficială, mai putea să-şi ia vorba înapoi? Domnul Gresham nu se lăsă intimidat de imputările sale patetice, ripostându-i energic dar calm – că intervenţia la care se referea constituise tocmai o disculpare faţă de acuzaţia ce-i fusese adusă de un adversar în legătură cu desemnarea intempestivă a ministrului de finanţe.

— A trebuit să mă justific pentru ce s-au purtat discuţii pe această temă. Dar atât, şi nimic mai mult, i-o tăie Gresham. Ca pe urmă, cu o voce subit înmuiată, să adauge: Dumneata cunoşti infernalele greutăţi pe care le înfruntă un guvern. Şi le înţelegi mai bine decât oricine. Aşa că, de vrei să ne ajuţi, am să-ţi fiu deosebit de recunoscător. Iar de un, voi regreta pierderea valorosului dumitale aport.

Bonteen ceru un răgaz de o zi ca să cumpănească ce avea de făcut, la capătul căreia acceptă preşedinţia Camerei de Comerţ. La rândul său, Legge Wilson – care apucase să fie uns în această funcţie – primi portofoliul finanţelor. Când lista numirilor apăru în forma definitivă, Phineas Finn nu figura nicăieri.

— Încă un i-am venit de hac lui Bonteen, dar de mine nu scapă, exclamă ducesa de faţă cu Marie Goesler.

— Uluitoare sunt ascunzişurile societăţii, dar însutit mai uimitor este modul cum ies, de obicei, la iveală.

Năruirea lui Bonteen şi a nemăsuratei sale ambiţii se datora, fără doar şi poate, subminării secrete a Ducesei de Omnium. Aşa cum pedeapsa ce şi-o primise era rezultatul unei duşmănii tot secrete. Dar, în ciuda misterului ce învăluise aceste adevăruri, la mai puţin de o săptămână de la înscăunarea guvernului, fostele taine de până mai ieri se aflau pe buzele tuturor. E drept, sluţite şi deformate, însă denunţând o realitate incontestabilă. Ducesa era autoarea din umbră. Ea, ca prietenă bună a Laurei Kennedy

— Iubita lui Phineas Finn – îi căzuse în genunchi lui Gresham, cerându-i un post pentru amantul prietenei. La refuzul acestuia, se aliase cu o mână de înalţi demnitari – printre care şi soţul ei – şicanându-l pe Gresham până când, ajuns la exasperare, acesta consimţi să-l jertfească pe Bonteen – omul ce-l instigase de la bun început să nu îl distribuie în nicio funcţie pe Finn. Aşadar, excluderea lui atrăsese cu sine distrugerea celuilalt.

— Trăncănelile de acum mi-au închis definitiv toate uşile, se plânse Phineas doamnei Max Goesler.

— Nu sunt de aceeaşi părere, îl contrazise amica.

— Şi totuşi, asta m-aşteaptă, insistă el. Un asemenea pocinog lasă un stigmat de neşters pe numele unui om.

— Chiar îţi doreşti un post cât de mărimi în conducerea statului? îl întrebă Marie Goesler.

— Ca să spun adevărul., da, sau, mai curând, mi-l doream. Perspectiva de a-l căpăta avea o importanţă înzecită sau însutită pentru mine, faţă de oricare candidat. Până şi acest Bonteen are o avere la spate, din care poate trăi în ipoteza că va fi dat afară. Pe când eu am dat cu piciorul la tot, în speranţa să intru în slujba guvernului.

— Dar ce, nu mai există şi alte domenii unde poţi să lucrezi?

— Pentru mine, nu, doamnă Goesler. Şi nu o spun să mă apăr, fiindcă recunosc că am fost un netot, teribil de

crud cu mine, iar astăzi sunt la pământ.

— Ce să-ţi spun, domnule Finn? îi răspunse săltând din umeri.

— Adevărul, o rugă el.

— Atunci află că nu-ţi dau dreptate şi nu te căinez. Prea mică şi prea meschină este pierderea dumitale ca să fii aşa de nefericit.

— Bine, dar dumneata eşti bogată…

— Ei şi?

— De s-ar întâmpla să pierzi toate avuţiile, nu te-ai simţi o nenorocită? A fost ambiţia mea să trăiesc aici, în Londra, şi să lucrez într-o sferă mai presus de toate câte există în societatea britanică. Natural, ca să ţinteşti aşa sus, trebuie să dispui de rezerve financiare, pe care eu nu le am. Şi totuşi, am încercat, crezând că pot să-mi câştig o pline ca în orice altă profesie. Îmi dau seama că am greşit. Că nu aveam voie să pornesc la un drum atât de riscant, când nu dispuneam de mijloacele din care să mă întreţin în caz că tentativa mea eşua. Dar faptul că-mi recunosc lipsa de judecata, nu-mi diminuează cu nimic suferinţa.

— Ce ai de gând să faci? se interesă Marie îngrijorată.

— Curios! exclamă Phineas auzind-o. Aceeaşi întrebare mi-a fost pusă de o alta prâetenă, şi i-am spus că sunt hotărât să dispar.

— Cine era prietena la care te-ai referit? îl chestionă intrigată.

— Lady Laura, îi replică prompt.

— Aaa, s-a întors în Londra?

— Da, împreună cu lordul Brentford, şi s-au reinstalat în locuinţa din Piaţa Portman.

— Această amică ţi-a adus numai rău.

— Ferească sfântul! protestă Phineas; De n-ar fi fost ea nu rămâneam la Londra, nu ajungeam deputat, nu

aveam funcţia pe care am deţinut-o, nu te-aş fi cunoscut nici pe dumneata.

— Poate ar fi fost mai bine să nu ai nimic din toate acestea.

— Niciun om nu s-a bucurat de o prietenie mai devotată ca aceea pe care mi-a dovedit-o lady Laura. Răutatea, minciuna, ticăloşia s-au aliat împotriva noastră şi ne-au adus prejudicii imense în ultima vreme. Dar nu din vina ei.

— Văd că o aperi cu multă însufleţire, observă Marie.

— La fel ar face şi lady Laura când ar fi vorba de mine. Ne-am cunoscut din pură întâmplare, ca apoi să devenim prieteni extrem de apropiaţi, exact cum sunt şi cu tatăl şi cu fratele ei. A existat un moment în viaţă când i-am fost de ajutor şi lui Kennedy. Făceam parte din aceeaşi formaţie politică şi ne vedeam foarte des. Ca mai pe urmă, când mariajul" lor a dat faliment, lumea să azvârle în ea cu minciuni de tot felul.

— Păcat că el nu moare… ca să râmfnă independentă, zise Marie Goesler cu voce tărăgănată.

— De ce spui asta? se miră Phineas.

— Fiindcă atunci ai putea s-o aperi şi mai convingător, căsătorindu-vă, se explică ea, după care se opri, în aşteptarea unui răspuns, pe care nu îl primi, însă. O iubeşti pe lady Laura, continuă cu privirea ţintită pe Phineas.

— Nu e adevărat, protestă el.

— Domnule Finn!

— Dacă te interesează neapărat, atunci află că nu o iubesc, că o consider mai degrabă o soră şi dacă mâine ar ci liberă, nu aş cere-o de soţie. Nu crezi că un bărbat şi o femeie pot fi numai prieteni, dar nu şi îndrăgostiţi?

— Sper că da, spuse Marie roşind, dar având pielea brună îţi trebuiau ochi de linx ca să observi acest amănunt.

Doar noi nu suntem prieteni? continuă calmă.

— Şi chiar foarte buni, o asigură musafirul, strângân du-i mâna în chip de adio.

CAPITOLUL XLI

„SPER CA NU SUNT PRIVIT CU SUSPICIUNE”.

DUPĂ CUM S-A MAI POMENIT undeva, în urma infructuoaselor tratative purtate cu părintele său, Gerard Maule trimisese câteva rânduri mult iubitei sale Adelaide, după care nu mai dăduse niciun semn de viaţă. Şi nu doar câteva zile, ci două interminabile săptămâni, cum i se păreau sărmanei logodnice, care se simţea teribil de urgisită, deşi nu se plângea nimănui. Între timpprimise scrisoarea domnului Spooner, cu pompoasele sale oferte, care-o indignase aşa de grozav, că zile în şir clocotise la gândul acestei impertinenţe fără pereche, aşa cum eticheta propunerea descreieratului moşier. Dar oricât de mult ar fi răscolit-o cutezanţa, lui Spooner, revolta nu putea. S; i dureze o veşnicie, şi de cum începu s-o mai uite, se lăsă din nou copleşită de grijile provocate de tăcerea logodnicului. Ce se întâmplă cu el? Pentru ce nu-i scria? Sau de ce nu venise la Harrington să-i vorbească?

Iolet Chiltern o invitase să rămână la ea până la nuntă

Dar va veni oare şi această zi? îi răspunsese plină di îndoieli.

Cu cât o să întârzie, cu atât mai bine, o consolase Imn – voit-oarea prietenă.

Să zicem că ai dreptate, însă până să sune ceasul, tu vei fi plecată la Londra sau peste hotare.

Aşa ceva n-o să se întâmple prea curând, o asigurase cealaltă, explicându-i pe urmă că, în plină perioadă d rânătoare, nu putea să lipsească o singură zi de acasă.

Abia la sfârşitul sezonului – după ce se triau copoii, se reîmprospătau hergheliile şi se puneau la punct

acareturile – îşi va permite, împreună cu soţul, o vacanţă în metropolă, care va începe din primele zile ale lunii mai şi avea să dureze până la jumătatea lui iulie, când Chiltern trebuia negreşit să revină în ţinutul Brake, pentru vânarea puiandrilor.

— Prin urmare, e limpede că mai avem destulă vreme – de stat pe aici, îi spusese după lămuririle date, iar în intervalul ce-l voi petrece la Londra, aş dori să te am lângă mine. Mai ales că în lunile când vom pleca acolo, va fi probabil şi domnul Gerard în capitală.

— Încep să cred că ar fi fost de o mie de ori mai bine să nu-l fi întâlnit niciodată, murmurase Adelaide abătută.

Acest dialog avusese loc pe la mijlocul lunii martie, când vânătoarea era în toi. Caii lui Gerard se aflau în custodia unui vecin al lui Chiltern şi, de-ar fi vrut să ia parte la pasionantele expediţii, ar fi fost de ajuns să descind à la Harrmgton. Dar nu o făcuse. Nici Spooner nu se mai arătase pe acolo de când cu primirea dezolantului bileţel de la Chiltern, cu toate că de atunci se organizase o vânătoare în stil mare, ai cărei participanţi se adunaseră chiar în curtea conacului Harrington. Dar supirantul ocolise locul cu pricina, apărând doar la liziera pădurii în care se ascundea prada, şi fiindcă la „d ud ui ţa” nu renunţase, profită de ocazie să-i anunţe şi lordului hotărârea sa.

— Aflaţi că eu nu sunt dintr-ăia care, se sperie de un refuz, dondăni el ursuz. Când mi-am pus un lucru în minte, nu mi-l mai scoate nici naiba.

— Mă tem că pe acesta va trebui să ţi-l scoţi singur, îi replică Chiltern care pricepuse aluzia, pentru că domnişoara se mărită cu altcineva.

— Asta nu este o noutate, perseveră Spooner, Ştiu şi cine e pretendentul. Băiat simpatic şi prezentabil. Numai că, din cât mi-a ajuns la urechi, nu are nici măcar un

acoperiş sub care să-şi adăpostească viitoarea familie.

Întors acasă, Chiltern îi repetase soţiei sale afirmaţiile temerarului curtezan, care avură darul s-o cam neliniştească pe Violet. Nu cumva logodna prietenei cu junele Maule fusese o nesăbuinţă? Şi dacă bănuiala avea să se adeverească, nu ea purta principala vină?, se mustra alarmată. Despre dârzenia lui Spooner nu-i suflă o vorbă

Adelaidei, la fel ca şi Chiltern. Dar câteva zile mai târziu, o incită la o mică discuţie.

— Nu crezi că ar fi nimerit să-i trimiţi câteva rânduri logodnicului tău?

— De ce nu mi-a scris el? îi ripostă fata înciudaţi;

— Ba pardon, a făcut-o când te-a înştiinţat că tatăl său nu consimte, să-i lase conacul pe mână. Şi tu nu l-ai onorat cu niciun răspuns.

— Consideri că cele câteva vorbe trimise alcătuiau o scrisoare? Fără dată, fără amănunte, trântite cum i-au venit? Şi apoi nici nu-i cunosc adresa.

— Nici a clubului pe care îl frecventează?

— Ba pe aceea o ştiu. Dar nu socoteşti că m-am logodit cu un om de a cărui viaţă nu am habar? Cum adică, să-i scriu la club unui bărbat cu care urinează să mi mărit? Zău că nu mă împac cu ideea.

— Haide, haide, nu le mai vedea pe toate în negru, o temperă Violet. Mai bine adu-ţi aminte că a stat lângă tine şi aici şi în Italia mai mult decât o face im, soţ.

— E adevărat, încuviinţă Adelaide, însă nu i-am cunoscut nicio rudă, niciun prieten; înţelegi ce vreau să spun? Nu ştiu aproape nimic despre el şi mă simt cu totul dezorientată. Deşi nu cred că nutreşte intenţii rele…

— De asta să fii convinsă, o încredinţă Violet.

— De acord. Însă nici gânduri prea serioase nu-l văd să aibă…

— Cum poţi vorbi astfel? o dojeni lady Chiltern; Nu

am văzut de când sunt un bărbat mai îndrăgostit.

— Nu la dragoste mă gândeam, cât Ia…

La ce? o îmboldi Violet văzând-o că se oprise.

— La felul cum se izolează în Londra şi la inerţia pe care o arată. Iar de apare aici, cu ce mă aleg? Ne spunem fi leva fleacuri, după ce şi-a văzut gloabele, căci de drai; ul lor vine, nu pentru mine.

Atunci poate era preferabil să-l accepţi ca soţ! domnul Spooner, care nu lasă nimic de dorit în privinţa iniţiativei şi a perseverenţei, îi zise prietena chicotind.

Să fie singurul bărbat pe pământ şi tot nu l-aş lua.

Îi răspunse Adelaide îmbufnată. Oricum ar fi Gerard, numai pe el l-am îndrăgit şi l-am dorit ca tovarăş de viu la.

Tăcerea tânărului Maule îl intrigă şi pe Chiltern care-l declară într-o zi Violetei că de nu-l vede pornind hotărât la însurătoare, va fi obligat să acţioneze în consecinţă, aidoma unui frate sau părinte al fetei.

— Chiar frate sau tată să-i fii, tot nimic nu ai face, îl prevenise consoarta, pentru că în zilele noastre oricât de rău s-ar purta un bărbat cu logodnica sau cu fata pe care o curtează, nu văd prin ce metode l-ai întoarce la calea cea bună.

Însă Chiltern se arătă de cu totul altă părere, scrâşnind ceva despre bici şi putinţa de a pune lucrurile la punct dacă nu cu frumosul, atunci prin alte mijloace. Ideea cu biciul i se păru absurdă soţiei sale şi o respinse prin tot felul de argumente, la sfârşitul cărora lordul mormăise îmbufnat:

— Eu îţi zic doar atât: să se gândească bine cum procedează, pentru că altfel o păţeşte cu mine.

Îmboldită din nou de prietenă, Adelaide îi scrise, în fine. Logodnicului ei, pe adresa clubului său londonez.

Conacul Harrington, 5 aprilie…

Dragă Gerard.

Am tot aşteptat veşti de la tine şi am fost surprinsă

— Ba chiar mâhnită – că nu am primit niciuna. Oare ai considerat drept o datorie a mea să-ţi răspund la cele trei rânduri trimise în legătură cu părintele tău? S-ar putea, şi atunci îţi cer scuze că nu mi-am îndeplinit obligaţia. Dar având în vedere laconica ta înştiinţare, ce puteam să-ţi fi spus? E de la sine înţeles cât de rău mi-a părut că tatăl „ţi-a retezat-o la sânge" – ca să repet însăşi expresia ta. Nu uita însă că am în doi anticipasem refuzul, aşa că astăzi ne găsim exact în situaţia pe care o prevăzusem. Va trebui, probabil, să aşteptăm o minune cerească pentru a ne rostui într-un fel, dar până la ivirea miracolului, nu ar strica să auzim unul de altul…

Soţii Chiltern se miră că nu ai venit să iei parte la sfârşitul sezonului vânătoresc. În ultima vreme au fost câteva expediţii spectaculoase – îndeosebi cea de lunea trecută. Doar miercuri, când s-a mers în pădurile Trumpeton, ne-am întors cu tolbele goale, şi s-a iscat un conflict din pricina unor garduri din sârmă ghimpată. Nu pot să-ţi relatez în detaliu ce s-a întâmplat. Îţi va povesti lordul Chiltern cu prima ocazie. Să ştii că m-am dus deseori să-ţi văd caii, dar de când nu mi-ai scris, parcă nu mă trage inima să mai merg. Oricum, toţi trei

*

arată splendid, iar Fan e dichisită şi străluceşte ca o femeie cochetă.

Lady Chiltern mi-a arătat o bunătate de nedescris. S-a hotărât s-o însoţesc la Londra în luna mai, şi voi rămâne în capitală câtă vreme va sta şi ea. După aceea, reşedinţa, mea, sir, va depinde de hotărârea sau poate de nehotărârea şi toanele viitorului meu stăpân. Dar lăsând gluma de-o parte, trebuie să ştiu negreşit dacă voi pleca sau nu în Italia spre sfârşitul acestei veri. Desigur voi apuca cea mai călduroasă perioadă din an, însă oricât m-ar

deranja canicula, după şederea în Londra nu mai vreau să revin la Harrington decât numai în ipoteza că am ajunge la o decizie între timp.

Îţi trimit scrisoarea la club în nădejdea c-o vei primi. Presupun că te afli la Londra.

Pe curând, iubitul meu Gerard, cu toată afecţiunea, *Adelaide*.

P.S. Dacă ai vreun necaz, te rog să mi-l spui. Îţi cer acest lucru în credinţa că e spre binele tău să-mi împărtăşeşti orice amărăciune. De multe ori mă chinuie gândul că tăcerea ta se datorează unei nenorociri. Cerul să te aibă în pază".

După cum bănuise logodnica, Gerard se găsea în metropolă, şi cu prima poştă îi trimise următorul răspuns:

Clubul... marţi... 18...

Iubită Adelaide, e în ordine. Dacă Chiltern mă găzduieşte câteva nopţi, voi veni săptămâna viitoare, ca să văd ce-i cai caii şi să aranjez restul.

Al tău, cu toată inima G.M.

— Va vedea ce-i cu – caii şi va aranja restul, îl parodie fata arătându-i prietenei ei Violet biletul. Aşadar caii pe primul loc, şi pe urmă restul, în care intră viitoarea mea fericire, ziua căsătoriei – peste o săptămână sau peste zece ani – plus locuinţa în care ne instalăm.

— Oricum, bine că va veni, căută lady Chiltern s-o îmbuneze.

— Vine, dar când? Vorbeşte de săptămâna cealaltă fără să specifice ziua. Ai pomenit atâta confuzie la cineva?

— Credeam că ai să fii bucuroasă aflând cărevezi...

— Aş pluti în al nouălea cer de ar fi mai puţin uşuratic. Dar asta nu înseamnă că n-o să-l întâmpin voioasă şi n-am să-l îmbrăţişez.

— Sunt sigură, zâmbi Violet.

— Am să-i îngădui să mă ia după mijloc şi am să fiu

fericită. Ca şi el, care va trăi doar acel moment, fără a se gândi mai departe. Dar la ce ne vor duce toate astea?

— În scrisoare promite că va rezolva totul, îi aminti Violet.

— Aşa e, numai că în realitate nu a reflectat la nimic. Nici măcar nu şi-a pus întrebarea ce anume trebuie să rezolve. S-ar părea că face numai ce i se spune. Când l-am trimis să discute cu tatăl lui, s-a dus fără cârtire. Dar în clipa când a eşuat încercarea, s-a spălat pe mâini şi nu şi-a mai frământat creierul căutând altă soluţie. Asta e Gerard. Îl cunosc foarte bine.

— Dacă ai o părere aşa proastă despre el, pentru ce ai acceptat să vă uniţi vieţile? o întrebă lady Chiltern cu extremă seriozitate.

— Cum poţi spune că am o părere proastă despre el? Dimpotrivă. Îl consider mai presus decât toţi bărbaţii din lume. Însă îi cunosc şi meteahna care, din întâmplare, îmi pune în primejdie însăşi fericirea de mâine. M-ai întrebat de ce am consimţit să-mi leg soarta de a lui. Dar pentru care motiv se mărită orice tânără? Pe tine ce te-a determinat să-ţi ancorezi existenţa de lordul Chiltern?

— Promisiunea pe care zice că i-am făcut-o pe când aveam numai şapte ani.

— Totuşi, nu l-ai fi luat dacă nu aveai sentimentul că eşti născută pentru a-i fi soţie. Eu încă nu m-am căsătorit cu Gerard, dar presimt că nu voi fi fericită dacă nu-l iau, pentru că…

— Îl iubeşti, o completă Violet.

— Exact. Simt că mi-ar plăcea să-mi duc traiul alături de el, şi nu de un altul. Iar odată ce simt acest lucru, cred că nu mai contează dacă-l consider perfect ori plin de cusururi. Îl socotesc doar al – meu – cum sper că va fi – şi îl preţuiesc ca pe un bun de cea mai mare valoare. Dacă port o rochie de duzină, nu înseamnă că nu este a mea şi că o

dispreţuiesc fiindcă nu-i din mătase.

25 – întoarcerea lui Phineas Fina

335

— Domnul Spooner ar fi fost rochia de duzină, zise lady Chiltern şi râse.

— Nu, domnul Spooner este un deşeu… şi încă dn, cârpă ordinară.

Sâmbăta următoare Gerard Maule sosi la conacul Harrington unde i s-a făcut o primire de iubit şi logodnic unanim acceptat. Nu a auzit nicio imputare pentru greşelile atribuite; i s-a dat şi sărutul pe care Adelaide i-l menise ca răsplată pentru venire; i-a îngăduit s-o cuprindă pe după mijloc şi să rămână astfel minute lungi în faţa şemineului din salon. Violet Chiltern l-a învăluit în zâmbetele cele mai calde. Logodnica îi inspectase caii chiar în acea dimineaţă, furnizându-un raport amplu şi însufleţit asupra stării în care se aflau. Niciun cuvânt care i-ar fi adumbrit cugetul nu s-a rostit în primele ore ale revederii. Până şi lordul Chiltern l-a întâmpinat cu o politeţe de zile mari.

— Bine-ai venit, flăcăule, îi zise strângându-i cordial mâna. Ai pierdut multe partide de vânătoare.

— Adevărat, şi regret. Însă m-au reţinut unele treburi în capitală.

— Să ştii că am avut câteva hăituieli straşnice.

— Au rezistat caii? întrebă Gerard.

— Destul de mulţumitor. Cu toate că, în vreo două rânduri, am fost ispitit să-i folosesc şi pe ai dumitale. Şi i-aş fi luat, dacă nu mă temeam că voi fi pârât.

— Şi ce dacă? Nu m-ar fi supărat. Dimpotrivă. Mi-ar fi făcut plăcere.

Curând după aceea, au dispărut toţi să se gătească de cină. Iar după masă, amfitrionul se retrase cu musafirul în fumoar. Deşi la Harrington se împământenise obiceiul ca

şi doamnele să stea cu bărbaţii în Pandemoniu – cum botezaseră fumoarul – în seara aceea nu le-au ţinut companie. Lordul îşi exprimase dorinţa să fie lăsat doar cu oaspetele, pentru o discuţie între patru ochi. Aşa că Violet dispăru pe neobservate în Dormitorul de la etaj, urmată, cu aceeaşi discreţie, de tânăra sa prietenă. Rămaşi în doi, Gerard începu să sporovăiască despre vânătoare, asaltându-l pe Chiltern cu o droaie de întrebări, pe care lordul i le curmă destul de curând, în intenţia de a se achita cât mai grabnic de misiunea pe care şi-o propusese. Fiindcă aşa proceda de regulă. Când avea o treabă de rezolvat, o aborda cu atâta pripeală şizel încât, de cele mai multe ori, producea consternare şi compromitea rezultatul.

— Uite ce, Maule, ar trebui să te hotărăşti într-un fel cu, fata, i-o trânti junelui fără altă introducere.

— Cum adică? reacţionă acesta surprins.

— După câte ştiu, sunteţi logodiţi, nu?

— Exact. Şi în această privinţă nu încape nicio îndoială.

— Cu atât mai bine, continuă lordul. Dar când lucrurile ajung la stadiul acesta, bărbaţii nu au ce pierde din cauza amânărilor. Din contră, au numai de câştigat. Pe când fetele suferă.

— Eu credeam dimpotrivă, că tocmai fetele doresc să tergiverseze căsătoria…

— Asta e doar o teorie frivolă, care nu valorează două parale. Când o fată s-a logodit, doreşte să fixeze şi ziua nunţii. Bărbatului puţin ai pasă de va fi peste o săptămână ori peste un an, deoarece, în răstimpul acesta, nu-şi refuză nicio plăcere. În vreme ce tânăra, heavând libertatea lui, se omoară cu aşteptarea şi cu gândurile. În plus mai există şi cazuri când, tocmai la cununie, dumnealui nu mai e de găsit.

— Sper că nu sunt privit cu suspiciune, replică

Gerard cu un aer destul de vexat.

— Nicidecum. Fii pe pace, îl asigură Chiltern. Femeile de aici te consideră cel mai desăvârşit paladin, iar domnişoara Palliser mi-ar sări drept în beregată de-ar avea impresia că te-am ponegrit cu ceva. Dar să nu uiţi că se află la mine în casă şi, ca atare, trebuie să procedez întocmai cum ar face-o un frate al ei.

— Adică? îl presă Gerard.

— Adică să-ţi spun răspicat că nu pot să fiu de acord cu logodna dacă nu eşti hotărât să fixezi data nunţii. Şi să-mi comunici şi unde urmează să-ţi instalezi familia.

— Sunt gata să locuiesc oriunde doreşte Adelaide. La Maule Abbey nu putem sta fără consimţământul tatălui meu atâta vreme cât este în viaţă…

— Şi ar putea s-o mai ducă încă douăzeci de ani, observă lordul.

— Sau chiar treizeci, adăugă celălalt.

— Atunci va trebui să găseşti altă casă, nu să spui că respecţi preferinţele fetei. Asta nu rezolvă nimic. Deci, ca să fiu cât mai dar, socotesc că, de vreme ce eşti aici, trebuie să definitivezi situaţia. Şi acum, noapte bună, flăcăule.

CAPITOLUL XLII

BOULOGNE

AJUNS ÎN CAMERA SA, Gerard se dezbrăcă numai pe jumătate, lăsându-se, după aceea, tot mai furat de gânduri şi indignare. Chestia eu Chiltern nu-i plăcuse deloc. Că exista ceva putred în Danemarca, nu mai avea pic de îndoială. Dar ce anume? Nu izbutea să desluşească în niciun chip. Şi mai presus de încâlceala ce-o mirosise, îl supăra intervenţia lui Chiltern. Cu ce cădere se amesteca în viaţa lui intimă? Şi pentru ce îi vorbise cu acel ton autoritar, în calitate, chipurile, de frate, al logodnicei, interogându-l, punându-i condiţii şi aşa mai departe?

Îi lipsise prezenţa de spirit să-l pună la punct pe moment. T însă trebuia să o facă, mai devreme ori mai târziu, că doar nu era să se lase minat de la spate, şi nici să primească porunci de la lord. Întâi, fiindcă nu avea dreptul, şi apoi, Nu-i" dăduse motive. Cântărindu-şi cu detaşare conduita faţă de Adelaide, o găsea nu numai ireproşabilă, dar şi romantică. Se îndrăgostise de ea şi îi mărturisise iubirea fără să-i pună o întrebare în legătură cu zestrea.

Or mai frumos de „atât, niciun tânăr n-ar fi putut să se poarte. Că nu o dusese la primărie a doua zi după oficierea logodnei – cum procedau bogătaşii – era de prevăzut că nu avea posibilitatea s-o facă. Sau în orice caz, Adelaide o. Ştiuse. Sfătuindu-se amândoi, şi mai în urmă eu lady Chiltern, fusese trimis să negocieze cu propriul părinte instalarea lor la conacul Maule Abbey. Perspectiva îi dăduse fiori, fiindcă nu detesta nimic mai mult decât o discuţie de felul acesta cu taică-său. Şi totuşi.

Împlinise voia. Se înfăţişase la el şi îi ceruse, cu intenţii curate, să le împrumute casa pentru a-şi întemeia un cămin. Că bătrânul îl refuzase, nu era vinovat. Şi nimeni nu putea veni cu pretenţia să facă rost cât ai bate din palme de o locuinţă ori de un capital din care să-şi întreţină familia. Venitul său anual se limita la fix opt; ute de lire – grefate, bineînţeles, şi de ceva datorii. Că doar nu izbutea niciun om s-o scoată la capăt cu parale atât de puţine. Deci, aşa cum se prezenta situaţia personală, era exclus să se însoare imediat. Şi nu era vina lui ca Adelaide nu avea niciun fel de resurse. Cinstit şi complet dezinteresat, o îndrăgise fără să se gândească la pl icopseală – un amănunt care îl onora, şi ar fi trebuit să se ţină seamă de el. Necum să i se arunce în obraz dubii şi acuzaţii, cum făcuse prea nobilul Chiltern. Revolta stârnită de lord se îndreptă, pe încetul, şi împotriva logodnicei,

fiindcă era greu de închipuit ca Chiltern să-l scarmene şi să-i pună condiţii fără să-i fi ajuns la urechi anumite nemulţumiri. Se vede că fata se plânsese prietenei Violet, care îşi înştiinţase soţul. Indiscutabil aşa se petrecuseră lucrurile, şi chiar dimineaţă va avea o explicaţie straşnică cu Adelaide. Iar după ce se va lămuri cu ea, o să aibă şi cu Chiltern o răfuială, ca să ştie că Gerard Maule nu suportă porunci şi moralizări. Şi de-i va face o grosolănie, va pleca din conac cât ai număra până la zece. Ajuns la această decizie, îşi reluă dezbrăcatul, se Puse la cămaşă de noapte şi se culcă.

A doua zi dimineaţă apăru foarte târziu. Până la ora când decise să se arate, stăpânul casei îşi luase gustarea şi pornise de mult pe la treburi. Pe când el tândălise prin cameră, dichisindu-se şi cântărind ideile din ajun. Tot întorcându-le pe o faţă şi pe alta, ajunsese la încheierea că era mai cuminte să vorbească încă odată cu Chiltern înaintea discuţiei cu Adelaide, ca să n-o învinuiască de ceva pe nedrept. Iar pe lord nu-l va lua prea din scurt, aşa cum intenţionase în noaptea trecută. Îi va reproşa cu destulă blândeţe recenta lui probozeală, căutând să-l descoasă dacă nu cumva şi-o întemeiase pe o plângere din partea logodnicei.

Cu gândul acesta intră în sufragerie, unde o găsi, în mod cu totul neprevăzut, doar pe Adelaide aşteptând să-i servească micul dejun care, din dispoziţiile gazdei, trebuia să decurgă în doi, să dureze un ceas pe puţin, şi să nu fie tulburat de nimeni. Precum se şi întâmplă. Dar în starea în care se afla Gerard – încă ofensat de moralizarea lui Chiltern – era imposibil să petreacă atâta vreme cu Adelaide fără să pomenească de întâmplarea care-i şedea pe suflet.

— Târziu îţi mai arăţi chipul, îl întâmpină fata râzând. E ceasul aproape unsprezece. Lordul trebăluieşte pe afară

de un ceas. Cred că nu te scoli niciodată devreme, în afară de zilele când ai programată o vânătoare.

— Oamenii văd o mare virtute în faptul că se scoală cu noaptea în cap. Şi cu ce se aleg?

— Cu o gustare caldă, pe când a ta s-a răcit, îl tachină ea.

— Şi ce dacă? îi răspunse nepăsător. Mă lipsesc de orice, dacă mi se aduce un cu fiert. Crezi că se poate? Aseară când m-am dus la culcare, eram otrăvit.

— Aţi fumat prea multe trabucuri, sir.

— Aş! Nicidecum. M-au supărat nişte chestii pe care mi le-a trântit Chiltern. Până atunci veselă şi, glumeaţă, Adelaide se întunecă brusc. Te rog pune-mi cât mai mult zahăr, îi ceru el în timp ce-i pregătea ceaiul. Şi nu îmi trebuie pâine prăjită. Ziceai că a plecat la treburi, continuă refearindu-se la amfitrion. O fi pe la crescătoria de clini…

— Da, cred că acolo s-a dus, după cât a lăsat de înţeles. Dar cu ce te-a mâhnit în seara trecută? Ce anume ţi-a spus? îl iscodi curioasa şi, totodată, neliniştită.

— Eh, nimic special, se codi Gerard. Însă are un fel de a te zădărî pe care, desigur, i-l ştii, cât şi un mod de a privi oamenii de parcă toţi sunt datori să-i asculte comenzile.

— V-aţi certat, cumva? îl iscodi tot mai îngrijorată.

— Noo. M-am dus la culcare fără să zic piş, deşi nu înghit să mi se ţină predici. Şi am să i-o comunic acum, dimineaţă. Asta e tot…

— Aţi discutat despre mine? insistă ea.

— Nu are importanţă.

— Ba are, îl contrazise cu fermitate. Îţi închipui că dacă voi vă sfădiţi, pe mine nu mă afectează? Cum aş mai sta la conacul lor sau cum aş merge eu ei la Londra, când voi v-aţi certat? De aceea, trebuie să îmi spui ce a fost. Şi sunt sigură că discuţia m-a vizat direct. Vorbindu-i, se

aşează pe un scaun alături şi căută să-i surprindă privirea. Gerard, nu cred că înţelegi cât de mult mă interesează or ice te priveşte, pe tine, îi zice cu voce duioasă.

Trebuia să o pună în temă, cumpăni el, dar când vru să înceapă istorisirea, nu izbuti să-şi aducă aminte ce anume îi spusese Chiltern… Reţinuse ceva în legătură cu un frate şi o soră; prin care-i lăsase de înţeles că Adelaide ar avea nevoie de oblăduire, însă ideea lui de a se erija în ocrotitor, nu i se mai părea nefirească ori jignitoare.

— Mi-a aruncat insinuarea că nu m-aş purta corect cu tine, vorbi răsucindu-se cu faţa spre şemineu. Or aşa ceva nu admit.

— Pe mine nu m-a auzit afirmând acest lucru, se disculpă fata. 1 v

— Nu înţeleg ce pretenţii o fi având, nici pentru ce-şi vâră coada, dar ştiu că mă scoate din fire amestecul orişieui în chestiunile mele. Şi. Apoi are Chiltern habar de grijile ce m-apasă? Pentru el a avut cine să scoată un ban din buzunar de câte oii a fost la strâmtoare. Pe când eu mă descurc absolut singur.

— Ce înseamnă toate acestea? seinei Adelaide complet dezorientată.

— Dacă ţii neapărat să ţi-o spun, înseamnă că la plictiselile care-mi amărăsc viaţa, mai vine şi el cu altele, care să le pună capac.

— Ce amărăciuni ai? Oricare ar fi de trebuie să mi le împărtăşeşti, Gerard, îl imploră ea. Dacă ai fost frământat de când te-ai văzut eu bătrânul tău, pentru ce nu mi-ai scris? Sau de ce nu ai venit sămi-o spui? Necazurile la care te-ai referit au legătură cu mine?

— Păi într-un fel au.

— Dar eu nu vreau să-ţi fiu o povară.

— Acum nu te apuca să-mi iei vorbele de-a-ndoaselea. Fireşte, că nu eşti o povară. Doar ştii că te iubesc mai

presus de orice.

— Sper acest lucru…

— Ba să fii pe de-a-ntregul convinsă, îi zise cuprinzând-o în braţe şi strângând-o la piept. Dar spune şi tu, ce poate face un om? Când lady Chiltern m-a trimis să vorbesc cu tatăl meu, m-am dus glonţ, deşi puteam să garantez dinainte că n-o să mă aleg cu nimic. De când îl ştiu, nu a mişcat pentru mine un deget.

— Ce lucru oribil! se scutură îngrozită.

— I se pare o nedreptate că încasez banii unchiului meu, cu toate că el nu ar fi mai îndreptăţit să-i primească decât măturătorul din stradă. Şi repetă întruna că mă lăfăi în mai multe parale decât el.

— Mi se pare că aşa şi este, murmură Adelaide.

— Da’ de unde! O duc foarte greu. Oamenii îşi închipuie că opt sute de lire ar fi un capăt de ţară. Dar pentru mine înseamnă o nimica toată.

— Şi atunci cum ai să te ajungi din ei când vei fi însurat? îl întrebă ea.

— Se vor impune schimbări radicale ca s-o scot cât de cât la liman. Va trebui să-mi vând caii, să renunţăm amândoi la orice plăcere şi să ne mutăm la Boulogne. Dar acestea nu se pot face cât ai clipi. Şi mai vine un Chiltern să-ţi predice, pozând în Virtutea întruchipată. Să mă lase în pace cu teoriile lui şi să nu-şi bage nasul unde nu-i fierbe oala.

Auz. Indu-l, fata se întunecă şi mai muist, se desprinse din braţele lui şi se depărtă câţiva paşi. O vreme rămase pe gânduri, şi când se făcu auzită, vorbi foarte rar.

— Mă tem că ne-am pripit cu hotărârea pe care am luat-o, fără să cumpănim de ajuns înainte…

— Nu sunt de aceeaşi părere, protestă Gerard.

— Totuşi aşa e. Am fost imprudenţi. Altfel nu ne-am fi logodit… şi poate era mai bine, completă surâzând abia

perceptibil.

— De ce spui asta?

— Fiindcă mi-e limpede că logodna noastră ţi-a adus mai degrabă necazuri decât fericire.

— Cu toate astea nu aş renunţa la ea pentru nimic în lume, susţinu junele înflăcărat.

— Deşi ar fi mai cuminte… În ce mă priveşte, recunosc că nu am privit-o din unghiul care s-ar fi impus şi, ca urmare, nu mi-am dat seama că însurătoarea cu mine te sileşte la atâtea privaţiuni. Acum, însă, văd realitatea mai limpede. De aceea, du-te şi spune-i lordului Chiltern că am desfăcut logodna, şi acelaşi lucru am să-l anunţ. Şi eu Violetei. Este soluţia cea mai înţeleaptă. Şi eu voi pleca fără întârziere în Italia.

— Nici prin minte nu-mi trece să fac una ca asta, se opuse Gerard cu îndârjire. Logodna e în vigoare. Şi la fel va rămâne.

— Cum poţi să crezi că m-aş mărita cu bărbatul pe care-l iubesc după ce mi-a mărturisit că însurătoarea… cu mine… înseamnă… surghiunirea lui… în Boulogne? Du-te şi fă ce ţi-am zis. Comunică lordului ruptura logodnei. Şi, spunând acestea, fata ieşi din sufragerie.

O scrântise urât, se gândi Gerard în urma ei, cu toate că fusese aşa generos, animat de intenţii atât de frumoase şi de pure! Nicio clipă nu-i trecuse prin minte să strica logodna, şi nici acum nu concepea acest lucru. O iubea mai mult ca oricând pe Adelaide şi avea să trăiască doar cu dorinţa să-i devină soţie. E drept, poate nu trebuia să-i pomenească de sărăcie ori de Boulogne. Deşi cum le-ar fi putut ocoli? De vreme ce-l încolţise cu atâtea întrebări, fusese nevoit să-i dezvăluie realitatea în legătură cu starea-i materială. De la lord pornise tot pocinogul, fiindcă se amestecase fără să aibă nicio cădere, după cum i-o va declara chiar în minutele următoare. Cât despre Adelaide,

în mod cert avea să se însoare cu ea. Însă căsătoria se cerea amânată. În definitiv orice tânără aşteaptă câte un an până la cununie. Şi atunci ea pentru ce nu l-ar păsui? Se simţea tare nenorocit că o supărase. Dar vinovat era numai Chiltern. O să-i spună pe şleau ce gândeşte despre el, după care-l va lămuri, cu duioşia şi dragostea ce i le nutrea scumpei Adelaide, în ciuda neînţelegerii de moment, că rămâneau la fel de uniţi şi hotărâţi să se căsătorească, numai că nunta nu putea fi făcută mai devreme de un an, în care timp va pregăti casa unde vor locui. Decizia părea atât de grandioasă şi importantă încât, deocamdată, nu i se păru. Necesar să-şi mai chinuie mintea cu alte planuri, de viitor. Aşa că ieşi în hol, îşi luă pălăria şi porni în căutarea lui Chiltern.

Îl găsi la crescătoria de câini, împresurat de dulăi mai mari, mai mărunţi, mai lunguleţi, mai îndesaţi, cu urechi clăpăuge, cu boturi ascuţite, pe scurt, de toate speciile canine folosite la vânătoare. De faţă se mai aflau îngrijitorii obişnuiţi, plus vreo doi specialişti în materie: Cox şi bătrânul Doggett – mai marele peste jivine şi acareturi – iar maestrul, de vânătoare era absorbit până peste urechi de îndeletnicirea sa momentană. De fapt se proceda la o triere a ogarilor, care, împărţiţi după vârste şi sexe, erau aduşi, pe rând, spre examinare. Bătrânul Doggett nu scăpa un prilej să nu-l contrazică, pe un expert cum era Cox în privinţa păstrării sau renunţării la exemplarele cercetate. Soarta fiecărui canin atârna, parese, de mersul său, de energia, docilitatea şi. De simţul olfactiv, puse la încercare şi urmărite cu o seriozitate şi o atenţie de necrezut pentru un laic, iar în urma constatărilor înregistrate cu grijă, Chiltern pronunţa verdictul printr-o singură vorbă, care, odată rostită, era irevocabilă, indiferent de protestele celor din jur. Privindu-l în acţiune, oricare. Spectator ar fi fost de părere că până

şi. Jupiter nu fusese mai autocrat şi mai aprigdecât lordul. Sau observându-i fruntea brăzdată, ai fi crezut, de asemeni, că nicio putere de stat nu atmiase mai greu pe umerii vreunui conducător ca împărăţia cârmuită de Chiltern. Apariţia lui Gerard trecu aproape neobservată. Fiind cunoscut ca mare iubitor al sportului cinegetic, i se permise fără obiecţii să ia parte la acea operaţie vitală şi, totodată, ultrasecretă, în meşteşugul vânătoresc. Observându-i prezenţa, Chiltern bombăni un salut, Cox îşi flutură bereta lui ponosită, după care îşi continuară probele în curs, timp de un ceas şi mai bine. Cei care au mai asistat la trierea copoilor, ştiu că este o treabă anevoioasă, care poate dura şi o dimineaţă întreagă. Bătrânul Dog-Rett, bucurându-se de unele privilegii faţă de restul personalului, îşi îngăduia luxul să tragă o pipă de faţă cu lordul. Gerard Maule îi ţinea isonul, deşi fuma trabucuri. Însă Chiltern era prea covârşit de răspundere ca să-i mai J'le gândul la o ţigară. Într-un târziu, Cox pronunţă ultima propunere, Doggett îl marii pentru ultima dată, maestrul de vânătoare roşii ultima sa hotărâre, după care porni spre conac împreună cu Maule.

Selecţionarea dulăilor ţinuse aşa de mult, încât Gerard aproape uitase pentru care pricină venise în căutarea lui Chiltern. Abia pe la jumătatea drumului îşi aminti de ameninţarea logodnicei şi hotărî să aibă o explicaţie cu lordul. Dar până s-o înceapă, îl auzi pe acesta, de alături:

— Va trebui să mă duc şi să stau de vorbă cu femeia aceea.

— Cu Adelaide? se repezi el surprins.

— Ce Adelaide? exclamă Chiltern. Cu noua ducesă de Omnium, care. Cred că le învârteşte pe toate. Dacă mă las pe mâna nemernicului de Fothergill, va continua să-şi facă mendrele în pădurile Trumpeton.

— Aa, la ducesă vă refereaţi. Ştiţi, eu eram cu gândul la altcineva. Mai ţineţi minte ce spuneaţi aseară în legătură cu domnişoara Palliser?

— Cum de un.

— Ei bine, nu. Ştiu cum să (vă zic, dar jered că nu aveaţi dreptul să vorbiţi în felul. În care aţi făcut-o.

Lordul Chiltern era cât pe aci să-l apuce de guler, în timp ce-i urlă răspunsul:

— Nu am pronunţat niciun cuvânt nelalocul lui. Ţi-am dat unele lucruri de înţeles fără să te jignesc. Dar acum ţi-o spun verde că, odată ce te-ai logodit cu o tânără, ai datoria să păstrezi legătura cu ea, să-i scrii, ca să-ţi ştie de rost.

— Aţi făcut o aluzie la calitatea dumneavoastră de frate…

— Nu o neg, zise Chiltern. Şi dacă ai gânchxri curate, nu văd ce te-ar deranja să aibă un protector până va veni ziua în care să-i porţi dumneata de grijă. E o practică răspândită ca o fată orfană, cum e domnişoara Palliser, să fie ocrotită de cineva.

— Mi-aţi făcut apropouri că nu am o comportare corectă faţă de ea.

— Aşa ceva nu am făcut, Maule, ţipă lordul, aruncând fulgere de mânie. Însă de cauţi ceartă cu mine…

— Nici prin minte nu-mi trece, i-o întoarse Gerard scorţos.

— Ba da, o cauţi, şi încă cu luminarea, din moment ce mă scoţi vinovat pentru 6 discuţie cum nu se poate mai binevoitoare. Aşa că-ţi voi spune acum, mai fără perdea decât în seara trecută, că de un fel o hotărâre câtă vreme Nte afli aici, eşti un om de nimic.

— Asta-i părerea dumneavoastră.

— Da, este. Şi nu doar a mea, ci a tuturor femeilor şi bărbaţilor care cunosc regulile bunei cuviinţe. Şi mai

adaug ceva, domnule Maule. Dacă-ţi închipui că ai să umbli cu, cioara vopsita, te înşeli amarnic. Aşa că ascultă cu luare aminte la vorbele mele. Nu ai avut un prieten mai bun ca mine, şi nici domnişoara Adelaide o amică mai devotată decât soţia mea. Logodna voastră s-a făcut în casă la noi, şi de aceea vreau să-mi răspunzi răspicat: ce ai decis cu căsătoria?

— Nu vă dau socoteală de intenţiile mele, îl înfruntă tânărul insolent.

— Dar fetei ori soţiei mele ai de gând să le împărtăşeşti? continuă lordul stăpânindu-se din răsputeri.

— Asta mai curând. Deşi nu garantez.

— Atunci, cu începere din această secundă, n-o mai întâlneşti pe domnişoara Palliser în casa mea.

— Plec chiar astăzi, anunţă Maule semeţ.

— Eu nu te dau afară. Mai stai o noapte şi cugetă, după care ia hotărârea pe care o crezi de cuviinţă. N-am să-mi fac o ambiţie cu dumneata pe motiv că m-ai înfruntat. Ştiu că fata te îndrăgeşte şi că sentimentele sunt reciproce. Aşa că nu căuta gâlceavă când eşti convins că vă doresc numai binele. Dacă te consideri, chipurile, jignit de poveţele mele, n-ai decât să nu le mai cauţi. Dar consult ă-ite cu lady Chiltern.

— Asta-mi convine şi aşa am să fac, consimţi junele cu aceeaşi trufie.

Dar de cum ajunseră la conac, simţi că totul era împotriva sa. Adelaide nu se arătă decât înaintea cinei, iar lady Chiltern – până ieri numai z îmbete şi amabilităţi – devenise rece ca sloiul de gheaţă. Nimeni nu-l întrebă ce program avea după-amiază, astfel că şi-o petrecu împreună cu rândaşul şi cu caii, fumând un trabuc după altul, şi gândindu-se la ultimele cuvinte zvârlite de Adelaide, la încruntarea lordului şi la felul distant în care-l tratase lady Chiltern. Seara, când coborî în salon, o găsi pe amfitrioană

stând la şuetă cu Adelaide, şi cu toate că l. Ila îi puse unele întrebări despre trierea dinilor, la care participase, aşternu o indiferenţă între ei cu neputinţă! învins. Cel puţin pe moment. Şi cu gândul la atmosfera din ziua trecută – când şi iubita şi gazda îl răsfăţaseră în fel şi chip – simţi o gheară pe inimă. Nu peste mult, îşi făcu apariţia şi stăpânul ca Sei, însoţit de o pereche de invitaţi, veniţi pentru o vizită de câteva zile la Harrington. Tot ce a urmat, a fost de o plictiseală ucigătoare. O conduse pe Adelaide în sufragerie, dar la masă nu fu aşezat lângă ea, explicându-i-se că locurile se schimbaseră de nevoie, vezi Doamne, pentru ca noul venit să nu stea lângă soţia lui. Îmbufnat, nu făcu nicio tentativă să intre în vorbă cu intrusa de alături, încercând în două, trei rânduri să lege o discuţie cu lady Chiltern. În zadar, însă. Primi doar răspunsuri monosilabice, deşi Violet era o neîntrecută parteneră de conversaţie. Învins de dispreţul ce i se arătă, îşi întoarse silinţele spre iubita care-i şedea vizavi, căutând de câteva ori să-i capteze privirea. Dar şi aceste strădanii se dovediră vane. Adelaide parcă nici nu-l vedea. Când doamnele părăsiră sufrageria, Chiltern începu obişnuitele relatări despre samavolniciile din pudurile Trumpeton, pe care proaspătul musafir, deşi vădit nepriceput în tainele vânătoarei, le urmări cu respectul şi atenţia ce i le datora nobilului amfitrion. De-a lungul întregului monolog, Gerard nu strecură o silabă, povestitorul ignorându-l complet, aşa că sorbi, pe tăcute, din paharul ce-l avea dinainte, socotându-se la ce oră putea să plece a doua zi dimineaţă. Reveniţi în salon; Adelaide îi arătă aceeaşi indiferenţă, vorbindu-i doar provocată şi fără nicio tragere de inimă. Exasperat, se adresă fostei vecine de masă dar, spre izbăvirea lui, după numai câteva propoziţii, se trezi invitat la o partidă de i *chist* cu lady Chiltern şi noii oaspeţi. De-abia târziu, după ce Adelaide se retrase în cameră, Violet îl

chemă în salonaşul de la etaj unde, în sfârşit, se dădură cărţile pe faţă.

— Domnişoara Palliser ne-a anunţat că a rupt logodna, îl înştiinţa ea.

— Definitiv? o interogă speriat.

— Se înţelege, i se răspunse destul de acru. Asemenea hotărâri nu se iau numai pe jumătate.

— Dar pentru ce?

— Cred că ştii foarte bine, domnule Maule.

— Habar nu ara. Vă rog să mă credeţi. În plus socotesc că ani şi eu un cuvânt de spus, la fel ca şi ea. Iar părerea mea este că nu a făcut-o din prăprie iniţiativă.

— Domnule Maule! exclamă Violet vădit jignită.

— Puteţi – să vă supăraţi, dar trebuie să vorbesc deschis… De ce nu-mi anunţă şi mie hotărârea cu stricarea logo d-nei?

— Ba ţi-a adus-o la cunoştinţă.

— Nu. Nu este adevărat… Mi-a zis ceva, însă departe de gravitatea deciziei comunicată de dumneavoastră. Cred că niciun bărbat nu a suferit o aşa mare batjocură. Şi, asta numai mulţumită lordului Chiltern. E revanşa pe care şi-a luat-o fiindcă i-am spus că nu are dreptul să se amestece în treburile mele. Şi nu are dreptul. O susţin, şi acum.

— Dumneata şi Osv/ald eraţi plecaţi de acasă când mi-a anunţat Adelaide despărţirea. Apoi, de când i sosit. Oswald nu a schimbat două fraze cu ea. Deci poţi fi convins că nu a montat-o împotriva dumitale.

— Atunci cărui fapt se datorează ruptura?

— I-ai declarat că de la logodnă te-au năpădit tot felul de griji şi necazuri.

— Nu am minţit. Şi e firesc să se întâmple astfel.

— I-ai mai spus că, după căsătorie, va trebui să vă exilaţi la Boulogne, îi aminti Violet.

— Nu am crezut că-mi va lua afirmaţia cuvânt cu

cuvânt.

— Totuşi, recunoaşte domnule Maule, că nu aşa se vorbeşte unei logodnice a cărei nădejde era să te facă fericit, necum să-ţi amărască zilele. Iar când i-ai dat a înţelege – în felul cel mai străveziu cu putinţă – că perspectivele mariajului te înfioară, desigur nu avea altă alternativă decât separarea.

— Dar nu mă-ngrozeau deloc, protestă el.

— Nu ştiu, însă ţi-ai făcut-o eu mâna dumitale.

— Credeţi că ar consimţi să mă vadă?

— Dacă insişti, s-ar putea. Deşi preferă să nu mai vorbiţi.

Gerard stărui totuşi, astfel că lady Chiltern se înduplecă şi i-o aduse pe fată în salonaşul. Unde discutaseră până atunci. Adelaide se arătă foarte blajină, adoptând cu totul alt ton decât Violet. Dar în ciuda blândeţii şi a glasului cald, Gerard n-a izbutit s-o abată de la ideea despărţirii definitive. Nefericita aluzie la surghiunirea în Boulogne părea picătura care umpluse paharul tânguielilor lui şi, totodată, al toleranţei pe care i-o arătase Adelaide.

— Domnule Maule, în secunda când mi-am dat seama că dumneata consideri căsătoria noastră o adevărată nenorocire, am vrut să te feresc de ea. Şi în consecinţă am rupt logodna.

— Dar nu o socoteam o nenorocire…

— Aşa ai lăsat să se înţeleagă. Şi asta mi-a fost de ajuns ca să bat în retragere. Sper să ne despărţim prieteni.

— Ba nu mă despart deloc, se împotrivi el cu dârzenie.

Şi nu pricep nimic din tot ce se întâmplă. Pentru că am spus o prostie despre Boulogne, şi asta în glumă…

— Nu în glumă mi-ai afirmat că de la logodnă te-a

năpădit un puhoi de necazuri…

— Orice om îşi dă seama când vorbeşte în: glumă sau nu. Şi susţin că am spus-o în glumă. Dar adevărul este, probabil, că nu ţii la mine, şi de aceea vrei să termini.

— Sper, domnule Maule, că timpul te va convinge care din noi a avut dreptate, îi ripostă liniştită.

— Cred. Că-ţi baţi joc de mine… că nu ai fost sinceră… că m-aţi umilit cu toţii în modul cel mai oribil. Drept care fug din această casă. Dragoste cu sila nu se face. Aşa că degeaba te-aş mai ruga să-i respecţi legământul pe care l-ai încheiat. Nu ne vom da mâna. Nici rămas bun nu ne luăm. Ci te las, pur şi simplu, şi plec.

Ceea ce şi făcu, trântind uşa în urmă.

— Dacă ţine la tine, se întoarce, fii sigură, o încuraja lady Chiltern pe Adelaide, care zăcea în pat, răpusă de amărăciune şi de o cumplită migrenă.

— Nu vreau să se întoarcă, gemea deznădăjduită. N-am să-l forţez niciodată să meargă în Boulogne.

— Acum alungă acest gând, drăguţo, o îndemna Violet, vorbindu-i ca unui copil.

— Cum l-aş putea alunga? se tânguia aproape în şoaptă. O să mă urmărească mereu. Nu mai vreau să-l revăd câte zile mai am. Auzi, să mă mărit cu un om care îmi spune că sunt. O pacoste pentru el! N-am să-l oblig niciodată să se mute în Boulogne…

CAPITOLUL XLIII

ALTĂ LOVITURĂ A LUI SLIDE

CONFLICTUL IVIT între Phineas Finn şi domnul Bonteen devenise subiectul numărul unu în discuţiile de pretutindeni. Îmbrăcând mai multe forme, fiecare cu inerentele-i faze. Prima – aşa-zisa fază politică – se bucurase de cea mai largă audienţă, şi de tot atâta înţelegere, deşi denaturase în mod flagrant adevărul. Cea de a doua – cu caracter personal – care se referea la

altercaţia propriu-zisă a protagoniştilor şi la schimbul epistolar dintre ei. Părea mai confuză, din pricina zvonurilor contradictorii ce o însoţeau. În unele locuri se povestea, de exemplu, că cei doi candidaţi fuseseră la numai un pas dea se părui; în altele se susţinea că unul din ei, mai cu mâncărime în palmă, îl pocnise pe celălalt, pe când în cercurile mai izolate de Parlament şi de cluburile prestigioase umbla vorba că irlandezul ar fi scăpat primul pumn, după care englezul i-ar fi tras o chelfăneală de n-o va uita până intră în mormânt. Această variantă era, fără îndoială, extrem de neplăcută pentru Phineas Finn. Şi mai circula încă una – de natură socială, să zicem, şi care, din nefericire, o bălăcărea pe lady Laura Kennedy. Natural, aceste trei versiuni se împleteau între de cu amănunte luate dintr-una şi intercalate într-alta, iar ghiveciul ce rezulta era asezonat cu numele unor personaje de maximă greutate. Bunăoară, onorabilul Gresham. Ditamai prim-ministru, părea foarte amestecat în toată povestea. Dânsul, se spunea, îi mazilise pe Phineas Finn din guvern, ca urmare a dubioasei legături întreţinute de acesta cu soţia unui fost coleg de-al domniei sale şi tot dumnealui îl concediase pe Bonteen din Cabinet – că doar fusese numit, nu-i aşa? –, iar asta numai datorită unei indiscrete aluzii scăpată de Bonteen despre numita combinaţie amoroasă. Ca urmare a măiestritelor îmbinări între variantele generate de sfada lui Phineas cu Bonteen, şeful guvernului era luat în tărbacă atât de prieteni, cât şi de vrăjmaşi.

Un episod copios comentat era cel petrecut la hotelul Macpherson. Din numeroasele prelucrări suferite, reieşise ideea biruitoare că domnul Kennedy, pierzându-şi minţile din pricina infidelităţii soţiei – despre care aflase abia la cearta lui Bonteen cu Finn – încercase ffă-l răpună pe amantul consoartei, care avusese nemărginita neruşinare să dea buzna la el. Cu gândul de a-l forţa să oprească

publicarea unui material ce-i denunţa întreaga mârşăvie. Acest omor – cât pe ce să fie înfăptuit – avusese loc în centrul metropolei, în plină zi şi „lucru mai trist. Într-o sfântă duminică – amănunt ce sporea parcă oroarea dar şi deliciul atentatului, a cărui. Istorisire culmina cu incredibila nepăsare a poliţiei. Ucigaşul închipuit fusese înalt demnitar, iar idovnieul

— Aproape împuşcat – deţinuse cândva funcţia de subsecretar de stat, şi chiar în clipa de faţă era membru în Parlament. Se mai ştia pozitiv că tatăl infidelei consoarte

— Un nobil care se bucurase întotdeauna de stimă – ţinea cu iubitul fiicei, şi nu cu năpăstuitul ei soţ. Toate aceste istorii semănau spaima şi, în acelaşi timp, o agitaţie grozav de plăcută, care îşi pusese pecetea pe întregul sezon londonez.

Natural, opinia generală îl condamna pe bietul Phineas Finn, deşi se mai găseau oameni care să-i ţină şi parte. Doar se ştie că e mult mai uşor să-ţi îndatorezi un amic înfundându-i vrăjmaşul, decât să te dai peste cap încercând să-i aduci un serviciu real. S-a văzut cum ducesa de Omnium fusese înfrântă în tentativa de a-i obţine o slujbă lui Phineas şi cum zădărnicise, prin abilele-i maşinaţii, îndrăzneţele năzuinţe nutrite de Bonteen. Or după atâtea silinţe depuse, normal că rămăsese alături de Phineas, la fel ca şi doamna Goesler, deşi fiecare privea printr-o optică diferită comportarea eroului. Şi îndeosebi prietenia cu lady Laura. De pildă, ducesa era de părere că, în general, tinerii nu cultivă amiciţii neprihănite; iar cum lady Laura şi soţul ei fuseseră separaţi multă vreme, nu se putea ca între ea şi Phineas „să nu existe ceva”.

— Ce naivă eşti, draga mea, îi spusese odată prietenei. Doar o lume întreagă îi ştia împreună înaintea căsătoriei cu Kennedy. Era o idilă extraordinar de romantică! Iar lady Laura şi-a convins tatăl să-i ofere

propria circumscripţie pentru a candida în alegeri.

— Nu uita că domnul Finn l-a scăpat de la moarte pe Kennedy, îi amintea Marie Goesler.

— O, intervenţia lui de atunci e un mister dintre cele mai extraordinare! Laurence Fitzgibbon susţine că a fost regizată de la un capăt la altul – începând cu tocmirea din vreme a presupuşilor criminali. S-a produs, totuşi, o încurcătură prin venirea intempestivă a poliţiştilor, care au încurcat socotelile înşfăcându-i pe aşa-zişii răufăcători şi ducându-i la secţie. Se pare însă că ministrul de interne, Sir Henry Coldfoot – care era prieten la toartă cu lordul Brentford – le-a dat drumul nevinovaţilor, muşamalizând toată afacerea. Aşa se zice că i-ar fi salvat viaţa lui Kennedy, deşi eu nu cred să fi fost doar: un aranjament, fiindcă prea ar fi amuzant. Totuşi, foarte mulţi au rămas la această convingere.

Marie Goesler ascultase-scandalizată relatarea ducesei, ca şi teoria cu lady Laura. Bănuitul amor dintre ea şi Phineas Finn îl considera o plăsmuire dintre cele mai infamante, şi aproape o înfuria credulitatea amicei. Probabil existau multe doamne care împărtăşeau părerea Ducesei de Omnium, dar asta nu le împiedica să ţină cu Phineas. Pentru de era de neînţeles ca o legătură cu o femeie să-l vitregească de postul ce şi-l visase, şi nu aprobau nici în ruptul capului virtutea rigidă arătată de primul-ministru. În fond, eu ce drept se amesteca în viaţa particulară a oamenilor? îşi ziceau revoltate. De unde prinse a se împrăştia ideea că şeful guvernului era un tip băgăreţ, având la activul său o seamă de intervenţii nefaste. Deşi amic foarte bun al lordului Cantrip, soţia acestuia îl ocăra pe Gresham pentru nedreptatea ce i-o făcuse lui Finn. De partea lui se situase şi bătrâna ducesă de St. Bungay, care e drept că nu pricepea o iotă din ce auzea în jur, însă, pleda în favoarea nedreptăţitului,

deoarece i se năzărise odată că doamna Bonteen o tratase cu lipsă de politeţe. Închegarea acestui nucleu de simpatizante era numai opera Ducesei de Omnium, mare meşteră în atragerea gemenilor de partea unei idei personale. Ea o montase pe bătrâna de St. Bungay şi pe mai toate matroanele de elită să-l protejeze pe Phineas, convingându-le că nimic nu era mai de bon ton la ceasul acela decât. A fi partizană declarată a lui Phineas Finn. Ca urmare a susţinutei campanii, urgisitul Cabinetului liberal deveni leul saloanelor londoneze.

Nefericita sa întâmplare, căpătase un plus de picanterie prin conduita făţiş ursuză şi răuvoitoare a domnului Boniteen. Acesta acceptase preşedinţia Camerei de Comerţ – o funcţie mult mai modestă decât cea care-i fusese menită – dar nu înţelegea să se resemneze ori să rabde tacit şi cu demnitate decepţia suferită. În loc să muncească, să se facă util şi agreabil, ascunzându-şi nemulţumirea şi aşteptând, încrezător, o revanşă, era ranchiunos, bosumflat şi chiar insolent cu superiorul său, Ducele de Omnium. Iar vechiul nostru prieten, Plantagenet Palliser, mai că nu desluşea insolenţa când se afla faţă în faţă cu ea. Nepreocupat de propria sa persoană, de conduită, de înfăţişare şi de podoabele titlurilor ce le purta, aproape nu lua în seamă felul cum se purtau alţii cu el. Dacă îl contrazicea cineva, interpreta faptul ca pe o nevinovată deosebire de vederi. Până şi divergenţele de opinii, fie cât de agresive, din partea subordonaţilor, îşi găseai! justificări pozitive. Trecea peste grosolănii, prefăcându-se că nu le observă, oprindu-se, invariabil, numai asupra intenţiilor bune ale oamenilor. Alături de numeroasele sale virtuţi, avea siguranţa conferită de propria sa poziţie, cât şi senzaţia puterii ce izvora din capacitatea sa, din Vrednicia, rangul şi bogăţiile sale care-l făceau netemător de ceilalţi. Când o javră de căţeluş

mârâie la un dulău, acesta niciun visează că mârâitul ar putea să i se adreseze, închipuindu-şi că po tăia are vreo crampă care o face să sufere. Asemenea jivinei, Bonteen îl mârâia întruna pe noul lord Păstrător al Micului Sigiliu, iar acesta îşi imagina că proaspătul Preşedinte al Camerei de Comerţ avea vreo hibă care îl chinuia. Numai că în cele din urmă, jigodia îl muşcă pe dulău de-o ureche, şi-atunci namila i-a croit o labă de l-a dat peste cap.

— Mi se pare că ai uitat cine eşti şi ai întrecut orice măsură, i-a spus ducele javrei de Bonteen.

De unde ieşiră alte zvonuri. Se şuşotea peste tot că Păstrătorul Micului Sigiliu refuzase să mai lucreze la pasionatul sistem zecimal atâta vreme cât Parlamentul i-l ţinea în spinare, în chip de coordonator, pe Preşedintele Camerei de Comerţ.

În răvăşeala-i lăuntrică, Bonteen continuă să calce în strâchini, clămpănind în cercurile prietenilor că nu mai înghiţea nedreptatea ce i se făcuse. Arătase destulă îndurare prin faptul că nu îl placase pe Gresham de la început şi niciun făcuse mizerii guvernului abia înfiripat. Însă nu concepea să mai rămână în actuala sa funcţie, nici să sprijine măsurile Cabinetului, dacă nu i se atribuia la iuţeală un portofoliu. Palliser devenise complet de prisos de când cu ridicarea la rangul de duce şi nu, mai lucra la sistemul zecimal, lăsându-l pe seama lui. Or asta însemna o muncă ucigătoare, şi el nu avea niciun chef să crape strivit de această trudă, dacă nu i se acorda răsplata pe care o merita mai mult ca oricine» – adică locul în Cabinet.

În răzmeriţa iscată, Se creaseră două clanuri. Unul cuprinzând partizanii lui Bonteen, celălalt, pe ai lui Phineas. Adevărat că acesta din urmă era format mai mult din femei, pe când cel dintâi număra vreo şase membri din Parlament, oameni de bună credinţă, convinşi că aveau obligaţia să menţină aprinse nădejdile disperate ale

confratelui oropsit.

E lucru arhiştiut că până şi liderul unei formaţii politice nu face două parale dacă nu are o caterincă la spate care să-l proslăvească pe triluri. Iar în situaţia precară a lui Bonteen, i se oferi nesperatul concurs al unei flaşnete – un sprijin, e drept, nu prea onorabil, întrucât dânsul era liberal, iar flaşneta purta culoarea conservatorilor. Dar asta nu însemna că propunerea nu-l unsese pe inimă, Intruci. T.caterinca în chestiune nu urma să-l susţină numai pe el, ci să terfelească şi creatura cea mai urâtă de Bonteen, apelând la toate acutele, chiar cu riscul de a-şi rupe strunele din ţâţâni. Miraculosul mecanism ce avea să-l ajute nu era altul decât ziarul „The People's Banner", iar flaşnetarul, Quintus Slide care, îndată ce încheie târgul cu Bonteen, trânti o partitură pe cât de gravă, pe atât. De răsunătoare, menită, să îl trăsnească definitiv pe vechiul său inamic. Iar opera sa de mare senzaţie s-a făcut auzită într-o zi de luni, pe data de trei mai.

„La începutul lui martie, am considerat de datoria noastră să atragem atenţia publicului, asupra conduitei avută de reprezentantul circumscripţiei Tânkerville în dubioasa întâmplare petrecută la un hotel modest din strada Judd, cerând cu aceeaşi ocazie şi concursul organelor de poliţie întru elucidarea situaţiei. Sesizarea noastră se referea la un atentat împotriva deiputatului. De Tankerviile, al cărui autor – o persoană de marcă în arena politică – era" suspectat că şi-ar fi pierdut minţile de pe urma loviturilor suferite în tot ce avea mai sacru şi scump, adică în viaţa sa de familie. Dacă atunci planau numai suspiciuni asupra sănătăţii mult încercatului gentilom. Astăzi se ştie cu certitudine că nefericitul este iremediabil dement. Revenirea ziarului nostru asupra episodului deplorabil de la hotelul Macpherson are o îndoită

semnificaţie: dorinţa de a reaminti cititorilor această dramă încă nelimpezită, cât şi datoria de a stărui asupra unui material de extremă însemnătate ce ne-a fost încredinţat de însuşi nefericitul soţ, înaintea îmbolnăvirii sale, cu rupi mintea expresă de a-l publica în gazetă, rugăminte pe rare, însă, nu am putut să i-o ducem la îndeplinire din pritirta unei interdicţii judecătoreşti impusă redacţiei, cu mare grabă, de Vice-Caneelnrul înaltei Curţi de Just ţie. Nu este în intenţia noastră de a imputa acestui slujitor al legalităţii marile daune pricinuite de hotărârea domniei sale, nici să comitem vreo indiscreţie în ce îl priveşte. Dar ne declarăm de părere că publicarea revelatorului document ar fi slujit în cel mai înalt grad principiile moralităţii şi că interzicerea lui s-a datorat, în mod indubital, unor demersuri inoportune ale deputatului de Tankerville.

Referindu-ne la apelul pe care l-am adresat încă din luna martie organelor ordinii publice, trebuie să arătăm că nici până în clipa de faţă nu s-a iniţiat vreo anchetă în legătură cu atentatul din strada Judd şi, în consecinţă, sperăm că se va găsi, cel puţin, un parlamentar care să facă o interpelare în sensul acesta. Tăcerea care s-a aşternut peşte faptele relătate de noi este mai mult decât reprobabilă şi ne pune în faţa unei justificate întrebări: oare se îngăduia această muşamalizare dacă protagoniştii scandaloaselor peripeţii n-ar fi fost în relaţii eu actualul prim-ministru? Dacă doamna, al cărei nume ne ferim să îl menţionăm, nu ar fi însăşi fiica unui fost coleg de-al său? Dacă gentilomul care a tras focul de revolver nu ar fi lucrat în acelaşi guvern, iar presupusul amant şi ţinta cartuşului nu i-ar fi fost tot un subordonat acum câţiva ani? Considerăm că răspunsul e la îndemâna oricui şi, ca atare, nu e nevoie să-l mai formulăm noi.

Dacă sesizările şi apelurile noastre au rămas fără

niciun ecou, constatăm, totuşi, că domnul Gresham a dovedit suficienta înţelepciune de a urma o povaţă pe care i-am dat-o în articolul precedent. După gravele întâmplări survenite, ne-am luat libertatea de a-l sfătui ca un cumva să-l numească în guvern pe deputatul de Tânkerville, întrucât naţiunea nu ar tolera acest lucru. Şi domnia sa ne-a dat ascultare. În consecinţă, la orele două ale după amiezii, când demnitarii urcă scările spre sediile lor, nu se mai aud paşii trufaşi ai lui Phineas Finn, aşa cum bocăneau, cu trei ani în urmă, într-una din impunătoarele instituţii din Downing Street. Ne place să credem că această scandaloasă stare de lucruri. A luat sfârşit pentru totdeauna. Că frumosul deputat irlandez, care beneficia de un salariu tot aşa de frumos, prin intervenţia doamnelor, nu va mai fi niciodată – după cele semnalate de noi, – o povară pentru bugetul statului.

Totuşi, nu ne putem declara pe deplin mulţumiţi şi niciun considerăm că publicul a ajuns să cunoască esenţa maşinaţiilor, politice, după cum are dreptul. Nu am aflat, de – exemplu, pentru ce domnul Bonteen. După ce a fost desemnat ca viitor ministru al finanţelor – aşa cum reieşea limpede din declaraţia făcută în Cameră de către liderul propriului său partid – a fost mai pe urmă exclus din componenţa guvernului şi numit într-o funcţie minoră. Nimeni nu a dat nicio explicaţie în această privinţă, însă noi ne credem îndreptăţiţi să afirmăm că la mijloc este tot o manevră a deputatului din Tânkerville, De pe urma căreia ţara nu are decât de suferit, fiind frustrată de preţioasele servicii sie demnitarului torpilat. Desigur e prematur şi departe de scopul nostru de a lăuda oricare din atelajele inabile pe care domnul Gresham le mână cu o îndrăzneală menită să compenseze propria sa incapacitate; ci aşteptăm, mai întâi. Să vedem dacă echipajul nu se va da peste cap. Un lucru îl putem afirma, însă, cu

certitudine, anume că printre toţi înhămaţii în guvernul de faţă, domnul Bonteen era, în mod sigur, cei care trăgea mai cu nădejde şi mai cu spor. Ne-a uluit indiscreţia domnului Gresham de a-i anunţa numirea la ministerul finanţelor cu câteva săptămâni înainte de a reuşi să-l înlăture pe domnul Daubeny de la conducere, însă în acelaşi timp am încercat satisfacţia de a constata că liderul liberal avusese fericita inspiraţie să încredinţeze finanţele ţării în inimile celui mai competent gentilom. Dar, spre paguba generală, domnul Phineas Finn, ajutat de clanul doamnelor, a intervenit iarăşi, realegându-l pe domnul. Bonteen la Camera de Comerţ şi vitregindu-l de un loc în guvern. Nu ne-ar mira deloc ca în urma acestei dezgustătoare manevre domnul Bonteen să se trezească, înainte de sfârşitul sesiunii prezente, în fruntea partidului său. Iar de va fi să se întâmple aşa, înseamnă că răul a fost spre bine. Dar oricum va evolua situaţia, este o ruşine a guvernului, o ruşine a Parlamentului, o ruşine a întregii ţări să se ajungă la astfel de rezultate de pe urma unor conflicte particulare, survenite între două sau trei persoane care nici măcar nu fac parte din cea mai înaltă categorie a societăţii”.

CAPITOLUL XLIV

PROCESUL DOMNULUI BROWBOROUGH

PARALEL CU DISPUTELE generate de formarea guvernului, se mai ivise un eveniment de mare senzaţie care-l aducea în prim plan tot pe Phineas Finn, deşi nu ca erou principal, acesta fiind domnul Browborough, judecat pentru mituirea alegătorilor din Tânkerville. Se ştie că la ultimul scrutin de aici fusese reales deputat, şi, – doar în urma contestaţiei făcută de Phineas, i se anulase-acest titlu, trecându-se asupra celui nedreptăţit.

Judele însărcinat cu anchetarea cazului recomandase Preşedintelui Camerei instituirea unei comisii

parlamentare care să cerceteze metodele folosite în ultimele alegeri, consemnând toate abuzurile descoperite. ŢTurnita comisie luase fiinţă prin luna februarie, şi timp de – cincizeci de zilese osteni cu interogarea, localnicilor din Tânkerville, chestionând. Jumătate din foştii electori, cât şi o mulţime ce oameni care nu trecuseră pe la urne. Din întâmplare, membrii comisiei se aflau la prima lor misiune de genul acesta. Erau „măturoaie noi” după porecla colegilor mucaliţi şi mai cu vechime, aşa că făceau curăţenie în lege, nu numai de mântuială. Ca urmare, la sfârşitul investigaţiilor minuţioase, întocmiră un raport la fel de minuţios în care, după ce îşi declinau competenţa de a-l ancheta pe delincventul Browborough, făceau, stăruitoarea propunere de a fi trimis înaintea justiţiei. Hârtia pică pe biroul Preşedintelui Camerei pe la sfârşitul lui martie, adică tocmai în dârdora dezbaterilor prilejuite de reforma lui Daubeny, când preocupările unanime gravitau în jurul memorabilului eveniment, aşa că nu se putea opri la un moft ca procesul lui Browborough: Totuşi când trebui să se discute şi despre acesta şi se află de pericolul ce-l pândea pe fostul reprezentant al orăşelului Tânkerville, Mai toţi confraţii se ridicară întru apărarea – să acoperindu-l cu Merite şi osanale. Browborough fusese, în felul său, un model de parlamentar, care nu scosese o dată un cuvânt, nu lipsise de la o singură adunare, nu ţintise la niciun post, înotase în bani până în gât, dăduse ospeţe poşte ospeţe ghiftuindu-i pe toţi, şi nu avusese decât o plăcere în viaţă: să fie şi el deputat. Care gentilom obişnuit să îl vadă târându-se, cu mersu-i greoi, pe culoarele Camerei sau tolănindu-şi colosul de cărnuri pe una din băncile rezervate conservatorilor, de unde nu se urnea cât ar fi ţinut întrunirea şi niciun i se auzea glasul, ar fi putut să-i dorească nenorocirea care-l ameninţa?

Cmd noua lege privind pedepsirea mitei începuse a

căpăta formă, o mulţime de inimi se înfioraseră îngrozite, şi nu numai ale conservatorilor, dar şi ale adversarilor. Fiindcă atâta vreme cât se disputa o circumscripţie electorală, era normal ca cei care o ţinteau să lupte la sânge. Uşor le venea legiuitorilor să pună în spinarea concurenţilor acuzaţii cu droaia, imputându-le metodele deocheate de care se folosiseră în bătălia purtată. Dar la ce bun o făceau? Nu se ştia de către oricine că la fiecare alegere onorabilul Browborough îşi cumpărase locul în Parlament? Practica era arhicunoscută şi perfect explicabilă, că doar cum ar fi ajuns deputat un om ca Browborough – care nu era în stare să lege zece cuvinte; nu avea obârşie nobilă şi, în consecinţă, nu moştenea titlul; care nu vădise nici pic de zel în politică şi niciun arătase vreodată că ar nutri anumite convingeri? în ce chip ar fi câştigat bunăvoinţa electorilor un astfel de om decât îmbiindu-i cu bani? De bună seamă se prezentase la Tânkerville cu buzunarele pline – şi încă doldora – golindu-le până la ultimul pennv, cu dărnicie de gentilom.

Nu de mult, întregul plen al Camerei se pronunţase împotriva mitei, hotărând să i se pună capăt cu străşnicie. Nimeni n-o condamnase cu mai multă înverşunare ca Sir Gregory Grogram, şi tot ei, în calitate de Procuror general, făurise cătuşele pentru viitorii mituitori. Iar cum în actualul guvern rămăsese în aceeaşi funcţie – întrucât, spre infinita lui silă, domnul Gresham găsise cu cale să lase justiţia tot pe seama lordului Weazeling – cazul Browborough cădea în sarcina lui, ceea ce, după cât se observa, nu-l incinta deloc. Când se votase în Cameră legea împotriva mitei, mulţi demnitari din actuala conducere pledaseră pentru ea cu dârzenie şi mai toţi vorbitorii înscrişi la cuvânt osândiseră fără milă această practică reprobabilă. Dar un ascultător subtil şi versat în derutantele culise ale politicii ar fi sesizat dincolo de

încrâncenarea lor aparentă o undă de ironie, pe care, cu siguranţă, şi-ar fi explicat-o fără dificultate. Prin glasul vorbitorilor, plebea trebuia să ia cunoştinţă că Parlamentul înfiera procedeele necinstite folosite în alegeri, pe când oratorii, ei înşişi adepţi ai metodelor condamnate, se gândeau, probabil, în timpul discursurilor, cât îi costase fiecare întoarcere în mult îndrăgitul fief politic şi cum decursese realegerea lor. În zilele premergătoare scrutinului nicio cârciumă nu se închidea zi şi noapte „şi poate nicăieri nu se băuse mai în neştire ca în circumscripţia Clovelly, unde candidase Sir Gregory Grogram. Însă a le pronunţa împotriva unor astfel de apucături este una, şi a le vedea efectiv pedepsite era complet altceva. Drept t'ăire, când se află de judecarea lui Browborough – un om cât se poate de şters ca prezenţă şi, prin urmare, moftnsiv, deşi bogat şi cu greutate – sancţionarea lui apăru o persecuţie. Iar când se auzi că va face şi închisoare pentru nişte aranjamente ce deveniseră a doua natură pentru cei mai mulţi deputaţi, în Parlament pogorî o tristeţe de moarte.

Recomandarea de trimitere în judecată fusese adresată Camerei cam odată cu prezentarea reformei bisericeşti, când Daubeny nu-şi mai vedea capul de propriile supărări. Aşa încât hotărî să nu dea curs indicaţiei, cel puţin pe moment. Dacă tot îl pândea mazilirea, ce sens mai avea ca Procurorul său general să judece un aliat de nădejde, o sărmană făptură prin nimic dăunătoare, care nu votase măcar o dată împotriva* partidului său, arătându-se gata să recunoască drept lider pe oricine se nimerea să fie ales? Spre deosebire de căpetenia lor, o mulţime de adepţi socoteau, dimpotrivă, că de vreme ce Browborough trebuia să apară înaintea instanţei – în

I rucât raportul comisiei nu putea fi ignorat o

eternitate – ora preferabil să fie judecat pe loc şi de către prieteni, necum de necruţătorii vrăjmaşi, adică de liberali. Şi până la urmă opinia lor prevală. Cu ajutorul presei care cerea crăbirea procesului, acesta fu pus pe rol în prima săptămână a lunii mai, urmând să se desfăşoare la Durham Spring Assizes.

La jumătatea lunii aprilie, odată cu remanierea guvernului, Sir Gregory Grogram se văzu din nou Procuror i; encral, aşa că se înhăma, vrând nevrând la nesuferita corvoadă.

Pârâtul cât şi amicii lui susţineau cu tărie că orice minare a procesului ar fi o cruzime fără de seamăn.

I e altfel şi avocaţii tocmiţi de Browborough erau de pă II ix? că unica-i şansă consta în grăbirea acţiunii, pretinzând t a orice întârziere însemna nu doar o monstruoasă eruime, ci contravenea însăşi constituţiei, încâlcind legalilaton. Natural, teoria putea fi oricând inversată, demon. «Irându-se că aceeaşi precipitare din partea acuzării era monstruoasă, neconstituţională şi ilegală, dacă favoriza achitarea învinuitului.

Dar lăsând teoriile deoparte, procesul se acceleră după voia mult jeluitului Browborough, Sir Gregory Grogram fiind desemnat ca preşedinte al instanţei. În general, publicul ţinea cu inculpatul, deşi nu exista niciun dubiu în privinţa vinovăţiei. Depoziţiile culese de membrii comisiei parlamentare fuseseră, publicate în mai toate ziarele, şi din acestea releşeau toate matrapazlâcurile fostului deputat. Vreo două cotidiene prestigioase îi consacrară articole în primele pagini, descriind în amănunţime abaterile înrăitului infractor şi exprimându-şi convingerea că măcar în ceasul al treisprezecelea coruptul parlamentar va primi cuvenita pedeapsă. Perioada denunţărilor dură cam trei săptămâni, stârnind pe ici, pe colo, proteste şi, îndeosebi, spaimă în inima sărmanului

Brow. Borby. Igh, însă curând avea să-şi recapete liniştea şi încrederea, fiindcă mânia presei nu ţinu mult, vehementele atacuri transformându-se, pe încetul, în critici blajine. Ba unele gazete începură să-l apere, ridieulizându-i pe anchetatorii din Tânkerville şi considerând judecarea parlamentarului o absurditate fără pereche. Printre acestea se ridică şi glasul răzbătător şi caustic al. Lui „People's Banner", de – clarând eu surle şi trâmbiţe că, în Realitate, nu exista, nicio mărturie împotriva onorabilului conservator, iar procesul era o pură înscenare, opera nefastelor influenţe exercitate de Phineas Finn, capul tuturor răutăţilor.

Dar oricât s-ar fi. Ostenit Quintus Slide să-l scoată basma curată, pe onorabilul Browborough, cei care cunoşteau mai de aproape dedesubturile afacerii – îşi dădeau seama că lătratul lui era de Prisos. Şi cu şi fără intervenţiile sale, măsluitorul de voturi se afla în siguranţă deplină, datorită indiferenţei acuzatorilor, şi nicidecum nevinovăţiei sale. Un magistrat chemat să facă dreptate într-un furt de cai, poate stabili cu precizie dacă reclamantul şi-a însuşit calul cu pricina ori numai s-a uitat în ograda unde păştea. Că Browborough furase calul, era mai presus de îndoială, şi nu doar unul, ci herghelii întregi, după cum dovedeau mărturiile studiate pe toate feţele. Cu toate acestea, Sir Gregory Grogram, preşedintele de care atârna condamnarea, ştia dinainte că furtul putea fi scuzat. Dar până la pronunţarea milostivului său verdict, procesul trebuia, oricum, judecat.

Cu două luni înaintea începerii lui, Browborough devenise eroul târgului Tânkerville. Prelaţii uitaseră de făgăduinţele pe care nu le împlinise, pe când aliaţii radicilişti îşi aminteau numai de generozitatea sa fără de Murgim. Atât de profunde şi calde erau sentimentele oamenilor, încât de-ar fi candidat în ziua procesului, ar fi

putut câştiga şi fără a-i mitui pe votanţi. Mai toţi localnicii erau împotriva sancţiunii aplicate, afurisindu-i pe – legiuitori şi proslăvindu-l pe nedreptăţitul lor deputat. Mi ci când de-a lungul carierii sale parlamentare, numele domnului Browborough nu fusese atât de stimat ca atunci ni în acel orăşel cu pretenţii de mare centru ecleziastic, în ziua premergătoare procesului, se ospătă la masa vicarului, iar la liturghia de duminică dimineaţa, însuşi purtătorul cârjei diocezale îi conduse până la strană, aşesr. Indu-l lângă arhimandrit şi făcându-i o plecăciune până în podele, prin care lăsa parcă de înţeles că era venerat aproape ca un martir, A doua zi, când îşi făcu apariţia la lj ibunal, toată lumea dădu mâna cu el, de la preşedintele Curţii, până la avocatul său, alături de care se instala. Abia după ce binevoi să ia loc, se ridică Sir Gregory Grogram şi declară şedinţa deschisă. Cu voce gravă, anunţă numele reclamantului şi pricina pentru care apărea înaintea justiţiei, deşi publicul care înţesa sala n-ar fi putut crede că domnul Browborough ar fi fost pasibil de pedeapsă. Procurorul acuzării, domnul Baron Boultby, candidase şi el cândva în alegeri, dedându-se la aceleaşi matrapazlâeuri comise de acuzatul Browborough. Departe de a insinua pe în aceasta că-legiuitorii nu se arată imparţiali când pun în cumpăna judecăţii delictele cu care au de-a face. Dar – um totuşi sunt oameni, un Baron Boultby, de pildă, era – xelus să nu se gândească la propriile păcate, în timp îl contempla pe pârât.

Dar oricâte amintiri l-ar fi năpădit, ca procuror avea obligaţia să respecte, măcar de formă, rigorile procesului în desfăşurare, în care intrau, printre altele, şi dovezile 4 i I i – le în sprijinul acuzării! Iar acestea formau un nor ameninţător prin puzderia martorilor din Tânkerville – mineri, cărăuşi cât şi alţi lucrători din filonul carbonifer – care, deşi momiţi cu o răsplată din pricăjitul liuj –: t al

urbei dacă aveau să-l cruţe pe Browborough, mi puteau să se abată de la primele depoziţii făcute „măturoaielor noi”. Ca atare, bălmăjiră aceleaşi formule, pe imiv instanţa le consemnă până la cea de pe urmă. Noroc i-rt Sir Gregory Grogram, care nu-şi dezminţi nici cu această ocazie reputata sa iscusinţă, anticipase la începutul şedinţei neajunsul unor asemenea mărturii. Se impunea cu stringenţă să fie asanată atmosfera din circumscripiile electorale, să se stârpească de-a pururea mituirea, declarase. Domnia sa. Naţiunea se rostise dar în această privinţă, adoptând legiuiri care pedepseau cu asprime darea de mită. Cu toate acestea, după cum reieşea din probele acfunate, la unele alegeri din Tânkerville fuseseră şperţuiţi electorii. Misiunea juriului pe care îl prezida era de a stabili dacă inculpatul Browborough fusese de conivenţă cu – emisarii săi – făcându-se, astfel, pasibil de sancţiunile în vigoare; sau dacă aceştia acţionaseră fără să-l înştiinţezeceea ce, evident, îl scutea de orice răspundere, urmând să fie achitat de instanţă, în numele adevărului şi ai dreptăţii. Dar indiferent care avea să fie verdictul, se impunea de la bun început a se menţiona că, în faţa legii, un om nu era neapărat vinovat de mituirea alegătorilor, chiar dacă delictul fusese comis şi-i atrăsese suspendarea calităţii de membru în Parlament, pe care, în alte condiţii, ar fi păstrat-o în continuare.

Nimic nu putea fi mai limpede ca explicaţia Preşedintelui Curţii; nimic mai elocvent decât denunţarea mituirii, făcută de el şi nimic mai îngăduitor decât acuzaţiile sale împotriva domnului Browborough.

Sir Gregory Grogram, la rând cu restul juraţilor, nu pregetă să asculte droaia de mărturii care, ce-i drept, erau mai ciuntite şi împiedicate în comparaţie cu declaraţiile făcute în faţa „măturoaielor noi”, deşi cu acelaşi substrat. Doar ecoul ce-l avuseseră în presă nu semăna cu cel de la

tribunal. Probabil anchetatorii trimişi în Tankerville vădiseră o râvnă şi o indignare ce îşi puseseră amprenta pe întreaga procedură de acolo. Pe când atmosfera procesului din Durham excela în toleranţă şi zeflemisiri. Interogind martorii acuzării, avocatul domnului Browborough nu dădu niciun semn de impacienţă, cum se întâmplă cu orice apărător când îşi vede clientul înfundat pe nedrept. Calm şi senin la fiecare învinuire audiată, se înclina, zâmbea onctuos cu gura întinsă până la urechi, clătina din cap către Sir Gregory Grogram, încât era o distracţie să-l urmăreşti. Nimeni nu dojeni pe nimeni. Apărarea nu răguşi pledând pentru inocenţa pârâtului; nu-şi încleştă pumnii; nu bătu din picior; nu proferă ameninţări ori aluzii la sperjurul vreunuia dintre martori. În locul acestora, se strecurau glume în legătură eu linele depoziţii, însă candide şi graţioase, ca să nu lezeze jM cei vizaţi. Spre exemplu, când un mâner confirmă că primise *17* şilingi şi 8 pence pentru votarea lui Browborough, a fost întrebat în ce fel cheltuise banii, cumpărând lin cadou soţiei ori bându-i la cârciumă. De multă hlizelă şi, tachinărie avuseseră parte cărbunarii veniţi din Tankerville, ceea ce le plăcuse la nebunie şi multă vreme aveau să păstreze amintirea procesului, nutrind speranţa că vor mai fi convocaţi şi la altul.

Singurul luat în răspăr fusese Phineas Finn care, din fericire, nu se întâmplase de faţă. I se puse sub mare semn de întrebare. Competenţa de a reprezenta Tankerville-ul în Parlament, iar la întrebarea: „Ci.ne va ieşi deputat în viitoarele alegeri?”, localnicii răspundeau fără şovăire: „domnul Browborough, se înţelege”. La care acesta îşi scutura cărnurile, hohotind încântat, ca personajul sărbătorit al zilei.

Concluzia preşedintelui a fost extrem de concisă şi îndrugată aproape în silă.

— Unica latură asupra căreia. Stăruise fiind neta distincţie dintre şperţuiala care suprimă titlul de membru în Parlament şi cea pasibilă de penalizarea justiţiei. Legislaţia prevede limpede că un om nu poate suferi sancţiuni de pe urma faptelor săvârşite de alţii, răspunzând numai de ale sale. Bunăoară se pedepseşte un instigator la crimă, dar nu pentru comiterea omuciderii, ci numai pentru delictul de a o fi instigat. Deci, aplicând cu stricteţe litera legii, preşedintele recomandă achitarea pârâtului, în temeiul faptului că nu im: făcuse vinovat prin acţiune directă şi premeditată de acuzaţia ce-i fusese adusă. După o referire, trasă de păr, la depoziţiile existente care, după cum s-a mai arătat, erau categoric împotriva înveteratului delincvent şi nu fuseseră un moment infirmate, lăsă în sarcina juriului să hotărască sentinţa. Membrii distinsului plen îşi lipiră, mire ei, gurile de urechi şi, în câteva clipe, se întoarseră cu verdictul de achitare, după care Sir Gregory, împreună cu asistenţii, îşi adunară hârţoagele. Procurorul adresă câteva cuvinte aproape măgulitoare onorabilului Browborough, şi cu acestea judecata se încheie, spre deplina mulţumire a celor prezenţi.

Sir Gregory Grogram era pe deplin mulţumit de felul cum decursese procesul, iar parlamentarii, atât conservatori cât şi liberali, considerau că făcuse o treabă pe cinste. Toată lumea părea încântată de isprava legiuitorilor. Doar „măturoaiele noi”, care dovediseră atâta râvnă datorită naturii şi noutăţii misiunii încredinţate, se simţiră, probabil, dezamăgiţi, alături de alţi câţiva naivi de prin ţară, care, în virtutea sforăitoarelor afirmaţii oficiale, crezuseră că şperţuiala şi corupţia aveau să fie într-adevăr surghiunite din lăcaşul Westminster.

Conservatorul Roby şi liberalul Ratler – convocatori la întrunirile Parlamentului sub orice administraţie – erau

destul de apropiaţi ca să comenteze deschis evenimentele la ordinea zilei, de câte ori se vedeau.

— Mă bucur nespus că Procesul din Durham s-a terminat cu bine, îi declară domnul Ratler omologului său.

— Şi eu sunt încântat, îi mărturisi, celălalt. De când îl ştiu, Browborough a fost un om cumsecade.

— Despre asta niciun încape îndoială, întări Ratler. Şi o condamnare n-ar fi adus nimic bun. Sincer să fiu, ceva parale s-au investit, cred, în Tânkerville.

— Ca şi în alte circumscripţii, pe care ţi le pot înşira la comandă, îi replică Roby.

— De asta sunt sigur, cât şi de faptul că se vor cheltui în continuare. Cu toate că detest şperţuiala ca nimeni altul şi Camera este împotriva ei, se înţelege. Dar când vinovatul îşi pierde locul în Parlament, şi-a Primit pedeapsa cu vârf şi îndesat.

— De multeori e de preferat să investeşti nişte bani decât să rămâi pe dinafară, filosofă Roby.

— Deşi bine ar fi să nu te coste atâtea parale o deputăţie, se arătă Ratler mai justiţiar. De altfel spre asta se şi tinde; numai că transformarea nu se poate realiza peste noapte. Iar ideea de a tăbărî pe un om ca să dai o lecţie celorlalţi, mi se pare sălbatică. Trebuie să recunoşti ca Grogram nu s-a arătat deloc ranchiunos, adăugă liberalul, ca aluzie la faptul că Preşedintele Curţii cu juri, deşi confrate de al său, fusese mărinimos eu inculpatul conservator.

— Am observat şi noi acest lucru, replică Roby – care, probabil, era mai puţin candid decât rivalul său – şi o să-i întoarcem buhăvoinţa când se va ivi un prilej.

Acelaşi caz era discutat în eu totul altă lumină de alţi doi parlamentari.

— Va să zică Sir Gregory Grogram a dat un mare chix la Durham, aprecie lordul Cantrip faţă de amicul său

Gresham.

— Eram sigur de asta, replică primul-ministru.

— Şi pe ce-ţi întemeiai certitudinea? îl chestionă lordul mirat.

— O, mi-e greu să-ţi răspund la o asemenea întrebare. Dumneata credeai că un Browborough va fi sancţionat de un tribunal pentru mituire?

— Nici vorbă, replică lordul.

— Şi poţi să-mi explici pe ce te bazai?

— Pe faptul că procesul n-a fost privit cu seriozitate nici de Preşedinte, nici de ceilalţi judecători.*

— Şi totuşi, Grogram este – extrem de serios când crede într-un litigiu pe care îl are de rezolvat, îl asigură Gresham. Dar niciun deputat nu va fi pedepsit pentru dare de mită atâta vreme cât parlamentarii nu vor considera şperţuiala drept un delict. Iar până îşi vor schimba optica, mai trece vreme. După mine, o condamnare în procesul lui Browborough ar fi produs mari neajunsuri.

— De ce? se miră din nou lordul.

— Fiindcă ar fi creat duşmănii, iar în ce priveşte culpa în sine, nu suntem cu nimic. Mai neprihăniţi decât adversarii. Deci nu avem dreptul să aruncăm cu pietre în ei, când suferim de acelaşi năravv. Va dispare cu timpul, dar încet de tot, ca orice prefacere izvorâtă dintr-o – convingere intimă.

Pentru Phineas Finn achitarea lui Browborough însemnase un verdict simbolic împotriva sa. Lovit şi îndurerat de nedreptatea ce i se făcuse în alegeri, aşteptase o pedeapsă exemplară, pe măsura ticăloşiilor săvârşite de fostul său concurent. Doar se ştia în mod sigur că mituise alegătorii, şi că numai pl în metode veroase ajunsese în Parlament. Ca reprezentanţii justiţiei să-l absolve de orice vină! De ar fi fost după el, îl expedia drept la ocnă. Pentru cel puţin şase luni. Însă cum nu avea niciun

fel de putere, se lăsa măcinat de gânduri amare pe care le împărtăşea prietenilor apropiaţi.

— Nimic din tot ce-am văzut până acum nu m-a dezgustat, ca mascarada din Durham, îi declară domnului Monk.

— Am asistat la situaţii mai deocheate, răspunse; amicul său vârstnic. De aceea nu sunt aşa indignat cum te văd.

— Dacă a existat un om vinovat de şperţuirea alegătorilor, acesta este Browborough.

— Nu am nicio îndoială, se arătă Monk de acord.

— Şi totuşi, Grogram a întors-o de aşa natură, că nu. I-a dat nicio condamnare.

— Oricum ar fi procedat, tot nu l-ar fi putut trimite la puşcărie. Într-un proces ca acesta – de natură politică, şi nu socială – aproape inconştient instanţa se lasă călăuzită de pulsul vulgului. Verdictul în sine nu e dezonorant, deşi oricine ştie că Browborough a cumpărat voturile. Doar s-au publicat depoziţiile şi oamenii le-au citit.

— Atunci magistraţii sunt cu toţii sperjuri?

— La asta nu ştiu ce să-ţi răspund. Însă lumea nu-i consideră astfel. Îţi pot garanta că, după achitarea lui Browborough. Judecătorii. Să-i vor fi mai bine primiţi în Durham decât în cazul când l-ar fi penalizat. Şi atât în profesie, cât şi în societate se vor bucura de acelaşi prestigiu. Pe care-l şi merită într-un fel. Fiindcă există împrejurări când omul minte chiar sub prestare de jurământ, fără să-şi întineze conştiinţa mai mult ca atunci când transmite prin slugă unui musafir nedorit că e plecat în oraş.

— Şi atunci cum să privim această stare de lucruri? întrebă Phineas uluit.

— Ca pasibilă de îndreptare. Altfel nu se poate imagina. Cât despre. Sir Gregory Grogram, Baron Boultby

şi restul legiuitorilor, consider o irosire de timp şi de energie să-i bombănim încontinuu. Când un slujbaş. De vază, dintr-un guvern liberal, e chemat să cântărească o neregulă de ordin politic săvârşită de im conservator, îi vine greu să pozeze în sfânt faţă de opoziţie. Şi chiar de încearcă, provoacă doar neplăceri. Este o constatare pe care nu am făcut-o azi, ci demult.

Discuţia cu Monk nu-l mulţumise pe Phineas, aşa că se duse la lady Laura, singura la care găsea dorita înţelegere, şi nu numai în răzvrătirea de atunci, dar în orice împrejurare. De cum o vedea şi începeau să vorbească, prietena izbutea să-i alunge orice furtună din sufifet. La întoarcerea de la Dresda avusese de gând să n-o viziteze prea des, şi cuminţenia acestei decizii fusese curând confirmată de înteţirea bârfelor în legătură cu ei. Dar în ciuda lor şi a hotărârii iniţiale, se dusese mereu în Piaţa Portman, de unde nu pleca niciodată până ce Laura nu-i smulgea promisiunea unei grabnice reveniri, cu dată şi oră fixate încă de la despărţire. În zadar îi mărturisise motivul rezervelor lui, deschizându-i ochii asupra pericolului ce o pândea. Şi tot degeaba îi ţinuse o adevărată predică la apariţia ultimului articol în „People's Banner". La toate i se răspunsese prin râsete şi argumente ce-i sfidau precauţiile. Pentru ce nu l-ar fi primit când se ştia întru totul nevinovată? Doar n-o vizita în casa părintelui ei şi în prezenţa acestuia? De ce să se lase intimidaţi de înţepăturile veninoase ale unei reptile ca Slide când nu comiteau nimic reprobabil?

— Haide, Phineas, să nu ne speriem de gurile rele, ci să le înfruntăm cu mai mult curaj, se arătase ea netemătoare.

Şi el continuase s-o vadă, deşi raţiunea îi spunea că greşeşte. Era conştient de primejdioasa dragoste a Laurei. Ştia că nu i-o împărtăşeşte şi că înţelept ar fi fost să stea

cât mai departe unul de altul. Cu toate acestea se simţea incapabil să o rănească, lăsându-se aşteptat fără să se arate.

— Zău că nu înţeleg de ce ţi-ai pus atâta la inimă întâmplarea cu Browborough, îi spuse văzându-l fremătând de revoltă.

— Fiindcă am fost amândoi judecaţi, îi răspunse cu tristeţe şi indignare.

— Bine, dar ştie oricine că el a cumpărat voturile, pe când tu, nu.

— Şi cu toate astea, pe mine oamenii mă dispreţuiesc, Iar pe dânsul îl bat afectuos pe umăr. Mi-e silă de tot ce se întâmplă. Nu există un dram de onestitate în viaţa pe care o ducem.

— Fii măcar mulţumit că ţi-ai obţinut locul în Parlament.

— Mult aş fi dat să nu fi pus niciodată piciorul în lăcaşul acela murdar şi scârbos.

— Vai, Phineas, nu spune asta, îl rugă cu durere în glas.

— Ba o spun, stărui furios. Fiindcă la ce-mi foloseşte locul pe care îl am? Cel puţin de-aş simţi că ştie un singur coleg…

— Ce anume? îl îmboldi ea văzându-l că şovăie.

— O nimica toată, bombăni amărât.

— Înţeleg la ce te referi, îi zise prietena careţi ghicea orice gând. Tu te-ai lansat în cariera politică doar cu intenţii curate, pe când celălalt nu a fost niciodată cinstit. Ai vrut să-ţi slujeşti ţara, să munceşti pentru ea. Dar în drumul pe care porniseşi, nu te puteai aştepta să întâlneşti numai trandafiri…

— Trandafiri! hohoti Phineas. Buchetele ofilite de la Westminster sunt făcute din usturoi şi din păpădie!

CAPITOLUL XLV

CRÂMPEIE DIN VIAŢA DOMNULUI EMILIUS

ÎN PERIOADA EVENIMENTELOR până. Aici relatate, o prea nobilă şi bogată – londoneză – lady Eustace – oferea, prin fascinantele şi zbuciumatele-i aventuri, un subiect suculent saloanelor din metropolă, iar furtul valorosului ei colier cu briliante – survenit pe vremea bătrânului Duce de Omnium – nu avu numai darul de a îmbogăţi subiectele de predilecţie ale elitei printr-o senzaţie aproape nesperată, dar şi tendinţa de a face din victimă o martiră a societăţii mondene.

Oricât de pasionante vor fi fost întâmplările acestea, cronica de faţă nu le-a inclus în cuprins, întrucât nu aveau nicio tangenţă directă cu personajele de care se ocupa. Se pare, însă, că a sosit momentul când cititorul trebuie să ia cunoştinţă de mult di seu tata lady, din motive ce i se vor desluşi în curând.

Deci, reducând odiseea renumitei lady Eustace la numai câteva informaţii strict necesare, se va arăta că, devenind văduvă, avusese o droaie de amorezi şi de pretendenţi, sucombând până în cele din urmă stăruinţelor unui pastor, căruia îi. Dărui mâna, odată cu avuţiile. Joseph Emilius – cum se numea soţul – deşi nu englez de origine, ci pripăşit din Boemia, dobândise o anume faimă ca predicator, în virtutea căreia pătrunsese în cercuri dacă nu dintre cele mai cu pretenţii, oricum, suficient de simandicoase ca s-o întâlnească pe una ca lady Eustace. După căsătorie, urmară câteva luni de fericire neîntinată, în care – tânăra soţie nu întrevăzu intenţiile pastorului de a deveni nu doar stăpânul ei absolut cât, mai ales, al averii ce o poseda. Unele vagi aluzii îi strecurase totuşi, ca de pildă: „În curând mă vei cunoaşte mai bine, iubito, şi toate vor merge strună”. Însă de aici şi până la revelarea adevăratelor sale planuri mai trecuse un răstimp, în care domnul Emilius îi tocă mai mulţi bani decât socotea

consoarta – şi chiar prietenii – că i se cuveneau. Drept răspuns la protestele ei –, soţul îşi dădu arama pe faţă, cerându-i să-i dea pe mână toate veniturile şi cecurile. Exasperată şi jefuită la sânge după numai un an de la nuntă, lady Eustace părăsi domiciliul conjugal. Departe de a fi nenorocit, Emilius se arătă dispus să-i redea libertatea – cu o condiţie: să-i cedeze jumătate din întregul venit. Oferta scandaliză pe toţi câţi aflară de ea, însă lady Eustace declara deznădăjduită că e gata de orice sacrificiu, numai să scape din ghearele lui. Înaintea căsătoriei auzise un zvon cum că mai avea o nevastă în Boemia, zvon pe care-l considerase, alături de amicii apropiaţi, o născocire răutăcioasă, menită să-l compromită. Dar când acesta veni cu pretenţii atât de exorbitante, îşi amintiră pe rând de vechea acuzaţie în legătură cu bigamia care, odată ce ar fi fost confirmată, ar fi scăpat-o pe urgisita lady Eustace. De revendicările hrăpăreţului pastor. Însă întrebarea era cum şi prin cine să se facă dovada că mai exista o a doua consoartă în Boemia?

Cândva lady Eustace fusese logodită cu lordul Fawn, în preajma căruia îi cunoscuse pe soţii Bonteen de care, cu timpul – şi în special datorită neajunsurilor ce duseseră Iii ruptura cu Fawn – se ataşase considerabil. Prietenia continuase şi după mariajul cu Joseph Emilius, şi chiar se consolidase, ceea ce în ochii răuvoitorilor însemna doar o sursă de avantaje pentru familia Bonteen. Lady Eustace era o prezenţă decorativă, prin viaţa-i excentrică, prin tinereţea, deşteptăciunea şi frumuseţea-i recunoscută. În plus, printre bogăţiile stăpânite, se număra un superb şi prea confortabil castel în Scoţia unde-şi primea împărăteşte amicii. Dar indiferent de motivele ce-o apropiaseră de soţii Bonteen, la necazurile pricinuite de pastor, aceştia o luaseră în braţe, adăpostind-o şi zbătându-se să descopere mărturii privitoare la bigamia de

care era suspectat Emilius.

Când hotărâse să-l părăsească, lady Eustace se refugiase mai întâi la Castelul Portray, din Scoţia, în credinţa că soţul ei nu-i va găsi urma. Ca să fie mai sigură, fugise de acasă în timp ce-l ştia în drum către Brighton, unde avea de ţinut o predică la invitaţia unei congregaţii care îi preţuia la superlativ elocinţa. Aşadar el plecase din Londra cu un expres, la orele cinci după-amiază, iar ea cu un tren poştal, la ceasul opt patruzeci şi cinci. Însă o telegramă expediată de Dumnezeu ştie cine îl informă pe Emilius în dimineaţa următoare, la Brighton, despre cele întâmplate. Vestea îl surprinse la gustarea de dimineaţă, pe care şi-o termină tacticos, apoi îşi rosti predica – vrăjind asistenţa cu marele har de a improviza şi storcând lacrimile câtorva babe, după care se repezi pe urmele soaţei mai înainte ca enoriaşii să ajungă pe la

416

417

27 – întoarcerea lui Phineas Finn casele lor. Dar în ciuda iuţelii, lady Eustace avea un avans de douăzeci şi patru de ore, încât, sosind la Castelul Portray, găsi uşile ferecate. După repetate apeluri, la care nu primi niciun fel de răspuns, dădu fuga la un fierar, chemându-l ca să-i deschidă cu forţa „uşa propriei reşedinţe” – după cum se exprimă pastorul. Dar omu’.1 îi refuză orice ajutor. Atunci porni după un poliţai, care să-i poruncească fierarului ce avea de făcut. Numai că şi poliţaiul rămase surd la stăruinţele sale, aşa că alergă la un jude ca să-l strunească pe poliţai, iar indiferenţa judecătorului îl sili să meargă la şeful acestuia… În zadar, însă, deoarece pretutindeni i se spunea unul şi acelaşi lucru: stăpâna castelului anunţase că nu era soţul ei şi, ca urmare, nu avea niciun drept să intre cu forţa la dânsa. Enervat, se întoarse de unde venise şi începu să bată şi mai puternic în uşa încuiată. Într-un

târziu o slujnică îi strigă printre gratiile unei ferestre că adevărata-i nevastă sc. 3 fia într-o altă ţară, că lady Eustace era hotărâtă să facă ovada că e bigam şi să-l bage la puşcărie, iar până atunci amânea zăvorâtă în propria-i reşedinţă. În urma acestui lesaj, Emilius renunţă la asediu, şi sărmana captivă isuflă uşurată. Cât de îngrozită fusese de funesta lui jariţie şi cât venin îi făcuse însăşi purtarea servitorilor *i* rămân, pentru cititor, mistere fără semnificaţie. E Jeajuns să se ştie că predicatorul zăbovi un răstimp îjrin vecinătatea castelului, vorbind cu arendaşii şi anunţându-i, spre marea lor stupefacţie, că de atunci înainte el încasa cotele. Cât despre lady Eustace, plecă destul de curând la Londra, unde, se aruncă în braţele soţilor Bonteen, implorându-le ajutorul întru dovedirea bigamiei lui Joseph Emilius.

Aceasta se întâmplă tocmai când perspectivele portofoliului la finanţe se profilaseră aproape eu certitudine şi lui Bonteen îi sfârâiau călcâiele alergând dintr-un loc într-altul şi trăgând sforile.

Însă neogoit şi înfigăreţ, cum îl ştia toată lumea, întreprinse şi o scurtă călătorie în Boemia, unde puse câţiva oameni la treabă. În intervalul cât rămase la Praga, avu impresia că dezlegase de unul singur enigma. Şi de fapt chiar dădu peste o anume femeie, suspectată de dânsul a fi doamna Emilius, dar care purta un alt nume şi ducea o viaţă cam uşuratică. Stând de vorbă cu ea, aceasta recunoscu fără nicio codeală cum că pe vremuri fusese în relaţii cu un oarecare Yosef Mealyus, angajat la un vestit cămătar evreu, însă nu ca soţie legitimă. Bonteen mai află cu acelaşi prilej că pastorul Joseph Emilius, de la o reputată capelă din Londra, în ţara de baştină era cunoscut ca Mealyus, după numele tatălui, un evreu respectat şi cu situaţie excepţională la timpul său. Înarmat cu informaţiile culese, detectivul se întoarse la Londra,

unde, aşa cum se ştie, se lăsă absorbit de treburi infinit mai covârşifoare ca importanţă decât izbăvirea unei lady Eustace din amarnica ei robie.

Domnul Emilius nu făcu nicio tentativă de a-şi revendica soaţa câtă vreme o ştiu în custodia lui Bonteen. În schimb, reînnoi vechea ofertă cu privire la despăgubirea sa, arătându-şi „mărinimia" de a consimţi să primească şi o mie cinci sute de lire pe an, în ipoteza când nu i se puteau asigura cele două mii, cerute iniţial. Tratativele le purtă însuşi Bonteen, care, dornic să aibă o discuţie personală, în decursul căreia pastorul uză de întreaga sa elocinţă spre a-i demonstra cât de puţin însemnau pen

1 ru obligaţiile lui suma de o mie cinci sute de lire ce o pretindea. Ascultându-l, celălalt făcu pe loc legătura între „obligaţiile" pomenite şi nevasta din Praga pe care cu siguranţă o întreţinea. La începutul tocmelii, Emilius se arătă blând ca o mieluşea, încercând prin abile efecte retorice să stârnească mila şi bunăvoinţa lui Bonteen. Dar când acesta se pripi să-i anunţe demersurile întreprinse la Praga, asigurându-l că în foarte scurt timp va deţine toate documentele necesare spre a dovedi existenţa soţiei de acolo, blajinul predicator se transformă din oiţă în lup, arătându-şi colţii ascuţiţi faţă de cel care proferase acuzaţia de bigamie şi trecând la ameninţări în legătură cu revendicările materiale. Dacă nu i se numărau cele o mie cinci sute de lire până la ultimul sfanţ, şi fără zăbavă, avea să recurgă la drepturile conferite de legislaţia engleză, aducând-o eu forţa acasă pe lady Eustace.

Iar bogăţiilor putea să le spună adio, pentru că el era adevăratul stăpân, încât de voia neapărat un divorţ, o prevenea de pe acum că va primi doar o pensie pe care o va fixa după bunul său plac.

Teribilă imprudenţă comisese lady Eustace măritându-se cu asemenea creatură şi lăsându-i întreaga

avere pe mâint. La încheierea căsătoriei, pastorul stăruise ca veniturile de pe moşie să fie încasate de dânsul, iar naiva lady Eustace acceptase. De aceea, când îl lăsase, refugiindu-se la Castelul Portray, trebuise să-i înştiinţeze pe arendaşi să nu-i mai plătească lui cotele, ci adevăratei stăpâne a domeniului, cum o făcuseră întotdeauna. Pe de altă parte, Emilius trimisese notificări în favoarea sa, astfel că oamenii nu mai ştiau încotro s-o apuce. Derutaţi, apelaseră la avocaţii, familiei – care, în treacă t-fie spus, o cam detestau pe lady Eustace – şi aceştia le aduseseră la cunoştinţă că desfacerea înţelegerii cu soţul proprietarei se putea face numai prin tribunal, iar până la hotărârea judecătorilor îi povăţui să nu mai dea nimănui nicio cotă. Şi astfel Joseph Emilius – ori Cuvioşia Sa Mealyus, cum i se zicea în derâdere – se adresă justiţiei; lady Eustace* de asemeni; avocaţii familiei Eustace, la fel. Iar în tot acest timp, de la Praga nu sosiseră încă suficiente dovezi pentru ca bigamul să fie trimis înaintea justiţiei pentru a-şi primi meritata pedeapsă.

O vreme se vorbi că dispăruse din Londra. Oricum, după altercaţia cu Bonteen, în mod cert o tulise la Praga, de unde se nădăjduia că n-o să mai vină, iar lady Eustace va purta nehărţuită procesul ce-l intentase. Ba primise asigurări că însăşi absenţa lui atârna greu în balanţa justiţiei, favorizând-o enorm, încât binecuvânta cerul pentru ideea ce-i venise să plece din Anglia.

Dar bucuria nu dură mult, deoarece pastorul reapăru pe scenă, şi încă foarte gălăgios, vociferând încolo şi încoace că îşi va face dreptate, silindu-şi consoarta să se întoarcă la el şi recăpătându-şi veniturile de pe moşie – care, de fapt, îi aparţineau exclusiv.

Din momentul acela începură să apară îndoielile. Un grefier extrem de îndemânatic, trimis la Praga în scopul de a continua cercetările începute de Bonteen, nu se întoarse

la data stabilită, şi se află că este bolnav. Se pretindea că ar fi fost otrăvit la hotelul unde şedea, dar fiindcă nu decedase, aproape nimeni nu acceptă ideea otrăvirii, considerând-o un zvon fantezist. Însă indiferent de cauza îmbolnăvirii, cineva trebuia să-l înlocuiască, aşa că fu expediat un coleg de-al său. Şi astfel, povestea cu Praga se transformase într-o complicaţie dintre cele mai neplăcute şi stranii, de care domnul Bonteen se cam săturase.

Când Emilius – ori Mealyus – dispăruse fără de urmă, lady Eustace plecase din casa amicilor protectori, instalându-se într-un confortabil hotel londonez. Dar când pastorul reapăruse pe firmament, mai vindicativ ca oricând, alergase din nou la ei, cerându-le adăpost. Şi aceştia, fireşte, o primiră. Drept urmare, pe doamna Bonteen o copleşea cu o afecţiune. Fără de margini, iar pe soţul ei. Pretindea că-l consideră aproape un zeu al politicii, susţinând că numai un prim-ministru ca dânsul ar duce ţara la izbăvire şi arătându-se revoltată la culme când pierdu portofoliul făgăduit.

Lizzie Eustace – cum i se spunea îndeobşte – era o femeiuşcă isteaţă, linguşitoare şi drăgălaşă, care ştia cum să-şi adune spuza pe turta ei. E drept că nu dovedise prea multă înţelepciune în viaţă, certându-se cu prieteni ce i-ar fi fost devotaţi, şi încrezându-se în oameni care îi aduseseră numai rău. Nu era sinceră nici în străfundul inimii, nici în vorbă; nu ştia ce înseamnă adevărata afecţiune şi nici probitatea. Totuşi, prin farmecul ce-l degaja, prin măguliri şi dulcegării, se făcea agreată. Ba stârnea chiar o admiraţie ireverenţioasă, întru totul nemeritată. În cumpăna grea, creată de presiunile soţului, îşi exercita toate graţiile asupra oamenilor care-i acordaseră oblăduire. Lui Bonteen îi arăta veneraţie, iar pe soţia lui nu o scotea din „scumpo” şi din „iubito”, arătându-se doar alături de ea fericită, în realitate,

amândurora li se făcuse lehamite de adoraţia şi de giugiulelile protejatei; dar Lizzie Eustace se infiltrase în casa şi existenţa lor, şi nu puteau să-i arate uşa cu una, cu două.

— Ai citit, scumpo, numărul de luni al lui „People's Banner"? îşi întrebă într-una din zile prietena. După previziunile acestei gazete, nu peste mult domnul Bonteen va fi prim-ministru.

— Nu cred că-şi doreşte el aşa ceva, îi replicase cealaltă.

— De ce nu? Toată lumea afirmă că „People's Banner" este cea mai luminată gazetă. Să vezi ce săpuneală îi trage lui Phineas Finn, un tip pa care l-am detestat întotdeauna.

— L-ai cunoscut? o întrebă doamna Bonteen.

— Nu personal. Plecase din Londra înainte ca să pătrund eu în cercurile politice. Dar amărâtul acela de Fawn mi-a vorbit îndeajuns despre el. Un coate goale, un parvenit irlandez, complet incapabil.

— Dar frumos ca un Adonis, completă amica.

— Nu mai spune! Atunci se explică roiul de admiratoare care aud că zumzăie în jurul lui. Şi numai doamne din marea elită.

— Asta mi-a făcut silă întotdeauna, se scutură doamna Bonteen. Iar lady Laura" Kennedy m-a scandalizat pur şi simplu. Însă cum bine spuneai, nu numai ea se dă în vânt după Finn, ci şi lady Glencora, Violet Effingham, care s-a măritat cu fratele Laurei Kennedy, scârba de Madame Goesler, pe care nu pot s-o sufăr, şi altele multe.

— E adevărat că din cauza lui şi-a pierdut domnul Bonteen portofoliul?

— Nu direct, ci din cauza clicii lui, preciză soţia.

— Detest asemenea chestii, declară lady Eustace cu indignare. Când eram combinată cu lordul Fawn – îmi

povestea foarte mult de sforăriile ce se trag în guvern, şi toate matrapazlâcurile de care aflam îmi produceau greaţă. Cred că nici Gresham nu face multe parale…

— Este un om tare slab.

— Purtarea sa faţă de domnul Bonteen a fost scandaloasă, iar dacă a procedat astfel numai fiindcă i-a poruncit Ducesa de Omnium, înseamnă că nu e vrednic să cârmuiască o ţară. Cât despre Phineas Finn, e înfiorător să gândeşti că un vierme ca el a reuşit să se pună de-a curmezişul în calea unui om de talia domnului Bonteen.

Acest dialog se desfăşura într-o după-amiază de miercuri – ziua în care parlamentarii prânzesc în oraş. După orele şase, tocmai când doamnele se încinseseră mai tare la vorbă, se întoarse şi Bonteen acasă. La apariţia sa, lady Eustace se ridică de pe canapea, îi întinse mâna şi îi surâse de parcă într-adevăr ar fi fost un zeu.

— Arătaţi obosit şi. Teribil de tracasat, observă ea zâmbindu-i vrăjită.

— Păi cred şi eu că sunt tracasat, după toate câte mi se întâmplă.

— Ai avut vreo neplăcere recentă? îl chestiona soţia.

— Afurisitu-ăla de Finn răspândeşte fel şi fel de minciuni în legătură cu mine.

— Ce minciuni? sări lady Eustace. Sper că n-a mai inventat altele…

— Totul porneşte de la Carlton Terrace, adică din cuibarul Ducesei de Omnium. Am mirosit-o eu mai demult. Dar acum mi-e perfect limpede. Însă de mai continuă aşa, eu nu mai înghit. Auzi dumneata! O clică de femei fără minte să sară întru apărarea unui cărbunar prăpădit, înţepându-te ca un roi de albine! Vă vine să credeţi că ducele aproape a refuzat să-mi vorbească? Un om pentru care am muncit ca un sclav în ultimele douăsprezece luni…

— Eu n-aş tolera una ca asta, declară Lizzie Eustace

cu aprindere.

— Apropo, lady Eustace, am primit veşti proaste din Praga.

— Ce fel de veşti? întrebă covârşită de curiozitate şi ineleştându-şi mâinile.

— Pratt, grefierul pe care l-am trimis, a murit.

— Nu se poate! exclamă consternată.

— A fost otrăvit, deşi, din câte se pare, crima nu poate fi dovedită. Coulson, care a plecat să-l înlocuiască, va sosi în curând la destinaţie, şi nu m-ar mira să-l aştepte aceeaşi soartă.

— Doamne, când mă gândesc că puteaţi să fiţi dumneavoastră cel otrăvit! se tângui lady Eustace, strângându-i mâna cu o afecţiune aproape sălbatică.

Şi într-adevăr. S-ar fi putut foarte bine întâmpla să împărtăşească nefericita soartă a lui Pratt, dacă acesta realmente pierise prin maşinaţiile fostului Mealyus. Fiindcă şi Bonteen scormonise multe în Boemia, asemenea succesorului său, făcând destule descoperiri, deşi numai pe jumătate. Totuşi, se stabilise cu certitudine că Yosef Mealyus avea o nevastă la Praga, pe care o adusese de la Cracovia, unde, după cât se părea, se oficiase şi cununia. Se vede însă că zelul domnului Bonteen întru apărarea prietenei nu fusese suficient de robust spre a-l mâna aşa departe, spre răsărit. În schimb, aflase din surse multiple că cei doi se căsătoriseră efectiv, femeia purtând numele lui Mealyus, care-şi exercita autoritatea de soţ. În urma corespondenţei cu oficialităţile din Cracovia, se primise informaţia potrivit căreia un anume Yosef Mealyus se cununase cu o evreică localnică. Dar aici survenise o contradicţie, în sensul că actul oficial data de două decenii, pe când pastorul Emilius pretindea că are numai treizeci şi cinci de ani. Afirmaţie în sprijinul căreia poseda un certificat în care era atestată aceeaşi vârstă. Şi mai exista

o suspiciune în legătură cu numele Mealyus, anume aceea că era extrem de frecvent în Cracovia şi în toată Galiţia.

Oricum, cazul era dificil şi încă foarte confuz, dar se presupunea că mărturia domnului Bonteen va avea suficientă greutate ca să salveze avuţiile din ghearele cormoranului cel puţin până se obţineau dovezi mai convingătoare cu privire la prima căsătorie. Se sperase, la subita sa dispariţie din Londra, că nu va mai reveni. Când se află însă de Reîntoarcerea lui şi de imperativele-i revendicări, se luase decizia de a nu se mai respecta nicio condiţie prestabilită şi de a nu i se plăti nicio despăgubire. Castelul Portray rămânea zăvorât în continuare, slugile având ordinul să nu-i descuie uşa sub niciun cuvânt. De asemenea, arendaşii primiseră dispoziţii să nu-i achite o leţcaie din cotele datorate stăpânei. Încolţit din toate părţile, se va adresa, probabil, justiţiei, dar până să facă demersurile necesare şi să se judece cu lady Eustace, se adunau şi restul mărturiilor în legătură cu bigamia. Aceasta era contraofensiva iniţiată de Bonteen şi de avocaţi ca ripostă la repetatele sale atacuri şi, odată puse în practică, viteazul predicator se văzu. Fără un ban, cu capela pustie şi ameninţat de înfometare.

Intervenţia domnului Bonteen ’111 restriştea nobilei Lizzie Eustace era, ca oricare fapt, privită şi comentată din mai multe unghiuri. Unul dintre mobiluri ar fi fost interesul material, şi mulţi invocau în sprijinul teoriei cele trei luni petrecute de soţii Bonteen, eu o toamnă înainte, la Castelul Portray. Printre răutăcioşii care aduceau acest argument, domnea convingerea fermă că avantajele aşa-zişilor protectori ar creşte considerabil dacă izbuteau să-i facă vânt lui Emilius. Ideea profiturilor se întemeia şi pe o realitate, deşi de importanţă infimă, dar care, preluată de gurile rele, căpătase proporţii uriaşe. Moftul care servise ca punct de plecare consta într-un împrumut modic, făcut

de doamna Bonteen de la lady „Eustace fără ştirea soţului ei. Acesta află despre el abia când pastorul mxnios îl difuzase în tot oraşul. Dar judecând cu dreptate ce însemnau douăzeci şi cinci de lire, la cât se ridicase împrumutul, care, între timp, fusese şi rambursat? Alţi bârfitori se legau şi de faptul că un aspirant la portofoliul finanţelor acceptase ca lady Eustace să-i restituie banii pe care îi cheltuise în călătoria făcută la Praga. O meschinărie cum nu se poate mai josnică!

Cei mai mulţi se arătau însă de părere că Bonteen fusese romantic în prietenia sa cu Lizzie Eustace şi că numai ochii ei sclipitori îi insuflaseră necruţătorului balaur dezinteresul şi râvna ce le arăta. Dar oricare va fi adevăratul motiv ce-l determinase să îmbrăţişeze cauza oropsitei femei, Bonteen, după eşecul suferit cu finanţele, era aşa de prăbuşit sufleteşte că oblăduita devenise o povară de care bucuros s-ar fi descotorosit de-ar fi ştiut cum s-o facă, fără să-l critice lumea.

CAPITOLUL XLVI

CEARTA

ÎN ACEEAŞI MIERCURI – când Bonteen se plânsese acasă de minciunile răspândite de Finn la adresa lui – îşi intrâni inamicul la Clubul Univers. Mai înainte, Phineas cinase la doamna Goesler, de unde plecase într-o bună dispoziţie cum nu. Mai simţise demult. La masă mai luaseră parte Ducele şi Ducesa de Omnium, lordul şi lady Chiltern

— Aflaţi în trecere prin metropolă – Barrington Erle şi, întâmplare ciudată, vârstnicul Mauriee Maule. Mâncarea fusese aleasă, atmosfera îmbietoare, iar pe deasupra se mai rostiseră şi câteva vorbe ce-i remontaseră moralul atât de scăzut în ultima vreme. Începutul îl făcuse Barrington Erle, exprimându-şi regretul de a nu îl revedea în vechiul său post de la Colonii. Apoi îl susţinuse şi

ducele, în felul său lapidar însă convingător. Cordialitatea lui Erle constituise o surpriză dintre cele mai agreabile, fiindcă de un timp îl tratase cu o răceală ce-l pusese pe gânduri. La această plăcere se adăugase şi revederea soţilor Chiltern, care nu-şi dezminţiseră niciodată prietenia. Dar supremul deliciu, dacă îl putea numi astfel, i-l oferise purtarea amfitrioanei cu domnul Maule, care, deşi îl unsese pe inimă, era greu de redat în cuvinte. Din observaţiile de până atunci, îşi putuse da seama că tomnaticul curtezan îi trăgea clopotele – Mariei Max Goesler şi cu toate că nu aspira nici în vis la mâna frumoasei creole – la care niciun mai avea dreptul, după cele petrecute între ei – stăruinţa lui Maule îl călcase, totuşi, pe nervi. Cândva îl luase gura pe dinainte şi o întrebase dacă îi place „vârstnicul *dandy* cu înfăţişare atletică, graţie vătuielii masive a redingotei11. La care prietena îi răspunsese afirmativ, adăugând că-i preferă pe aceşti *dandy* cocheţi, bătrânilor neglijenţi şi afanisiţi. Cât despre „vătuiala masivă a redingotei”, considera că amănuntul îl privea pe Maule exclusiv. Şi, în fond, pentru ce un bărbat nu şi-ar vătui sacoul la umeri, când femeile îşi umflau conciurile cu perniţe din păr? în aparenta ei părtinire, Phineas simţise o undă de zeflemea, dar la dineu constată că amica îşi continua jocul, sub o formă mai blândă, chiar sub nasul împricinatului. Neîndoielnic că Maule avea o conduită bizară. I-o observă şi Ducesa de Omnium, care afirmă după aceea că se purtase ca un gânsac în călduri. Politeţea lui izbitoare nu putea trece neluată în seamă şi, mai ales, nesancţionată de o femeie ca Marie Goesler. Mulţumindu-i ironic pentru fiecare exces de amabilitate, amfitrioana arunca priviri simultane spre Phineas. „Vezi cum îl pun la punct pe un curtezan cu umeri de vată când se întinde mai mult decât îi este permis?”, spuneau ocheadele ei. Şi îndată ce Phineas dezlegă aceste

mesaje tacite, îl detestă împăcat pe ridicolul amorez.

În discuţia generală se comentară şi păţaniile tinerei lady Eustace eu Joseph Emilius.

— Mai ţii minte cu ce neslăbit interes urmărea răposatul duce furtul colierului ei cu briliante? zise ducesa adresându-i-se gazdei?

— Şi cum îi luai apărarea victimei? completă Marie.

— Da' parcă tu nu ţineai cu ea? La fel de mult ca şi mine. Şi, în definitiv, de ce nu am fi părtinit-o? Era o femeie tânără, cu aventuri pasionale, care nădăjduiesc că nu se vor încheia prea curând. Spre ghinionul ei, însă, a încăput pe mâini foarte rele. Familia Bonteen a acaparat-o complet. Dumneata o cunoşti, domnule Finn?

— Nu, ducesă, şi niciun am şanse prea mari atâta vreme cât va rămâne în campania de acum.

La riposta lui, lady Glencora râse şi clătină din cap. Doar nu mai era un secret pentru nimeni vrăjmăşia ce i-o jurase lui Bonteen.

Printre altele se vorbi şi de necazul lordului Chiltern în legătură cu masacrarea vânatului în pădurile Trumpeton.

— Realitatea este, lord Chiltern, că în această materie sunt neştiutor ca un prunc, îi declară ducele. *Aş* vrea să îndrept lucrurile, numai să mi se spună modalitatea. Ce trebuie să fac? Să aduc vulpi de pe alte meleaguri?

— Nu aveţi, motive, Alteţă, deoarece nicăieri, în această ţară, nu se prăsesc mai bine ca pe domeniile ce le stăpâniţi.

— Într-adevăr? Mă bucur s-o aflu. Atunci înseamnă că survine ceva după ce apar puii.

— Pesemne cuiburile proaspeţilor fătaţi nu sunt destul de păzite? presupuse ducesa.

— Ori mi se pare că e permis accesul ţiganilor care,

natural, fură puii, se amestecă doamna Goesler.

— Ţigani?! se miră ducele.

— Braconierii, Alteţă, care îşi fac de cap, îl informă Chiltern. Deşi nu ei constituie neajunsul numărul unu, Ne-am descurca în pofida lor, dacă pădurile ar fi bine gospodărite. La urma urmei orice vânat poate să coexiste alături de vulpi, eu condiţia…

— Pe mine vânatul nu. Mă interesează, lord Chiltern. Îl întrerupse ducele. De-ar fi să-mi impun concepţiile proprii, nu ar exista o potârniche, un fazan sau un iepure pe domeniile mele. Ar fi mult mai util să se crească oi şi păsări de curte în loc de prăsirea jivinelor nedomestice. Şi cine nu poate trăi fără să tragă cu puşca, să-şi caute prada în regiunile mai puţin populate. La fel gândesc şi în privinţa vulpilor. Nu mă atrag niciun pic şi, cu timpul, cred că vor fi stârpite.

— Ferească cerul! strigă Chiltern înfiorat.

— Dar să ştii că nu mă socotesc cel chemat să le nimicesc, continuă ducele. Numărul oamenilor care găsesc o plăcere nebună în hăituirea unei sărmane vulpi, este prea mare ca să-l înfrunt. Apoi vecinii pădurilor Trumpeton consideră drept o datorie a mea să le pun la îndemână vulpile după care să alerge. Prin urmare, am să le împlinesc voia, ocupându-mă de această latură pe cât mi-o îngăduie timpul şi restul obligaţiilor, pe care nu concep să le neglijez.

— Lasă treaba pe mine, îi şopti ducesa lui Chiltern care-i şedea alături. Am să discut personal cu domnul Fothergill şi totul se va reglementa.

Dar din păcate chiar a doua zi dimineaţă, Chiltern primi o scrisoare de la bătrânul Doggett care-l înştiinţa că o vizuină din pădurile Trumpeton, cu puiandri de vulpi abia fătaţi, fusese complet decimată.

De la desfătătoarea cină oferită de Marie Max

Goesler, Phineas plecă împreună cu Barrington spre clubul Univers, iar pe drum avu aceeaşi plăcută impresie că prietenia lor revenea pe făgaşul sincerităţii şi afecţiunii de altă dată.

— Nimeni ca mine nu poate fi mai mâhnit de felul cum au decurs lucrurile, îi declară din nou Barrington. Când te-am chemat din Irlanda, puteam să jur că, odată ajunşi la putere, ai să intri şi tu în pline, cu noi.

— Acum nu te mai necăji, îl domoli Phineas.

— Cum de un Şi încă foarte mult. Am contat pe un lucru, şi a ieşit altceva, deşi, cum prea bine ştii, se ivesc şi complicaţii cu totul imprevizibile, care-ţi dejoacă orice proiect.

— Bineînţeles. Şi eu ştiu. Cine mi-a făcut „complicaţia”, spuse zâmbind amar.

— Culmea e că, la ora aceasta, binefăcătorul tău nu mai are un prieten. Până şi ducele evită să-i mai vorbească. Iar Gresham a început să miroasă că ceva scârţâie. Speram cu toţii că va refuza o funcţie neinclusă în Cabinet. Dar ar fi fost prea frumos ca să fie adevărat. Se aude. Că vrea să demisioneze. Eu însă nu cred, până n-am să văd. Oricum, să nu se joace cu focul, fiindcă s-ar putea să-i fie primită demisia.

Ascultându-l, Phineas se gândi. Fără voie ce formidabil ar fi ca Bonteen să bată în retragere, iar postul eliberat prin plecarea lui – sau chiar altul, creat prin diverse remanieri – să-i fie atribuit lui.

În timp ce urcau scările către apartamentul ocupat de clubul „Univers”, îi izbi o larmă neobişnuită.

— Tot londonezul, cu copii şi nevastă, se află aici astă seară, observă Phineas în glumă.

Iuţindu-şi paşii, întrecură câţiva oaspeţi până să ajungă la uşa de la intrare, iar aici dădură din coate, ca să pătrundă înaintea altora înăuntru. Într-adevăr, era mare

îmbulzeală şi în vestiarul de proporţii reduse – ca de altfel, întregul stabiliment – abia apucai să-ţi găseşti un locşor pentru pălărie. Cu chiu, cu vai Ie. Agăţară pe undeva, după care păşiră în salonul principal. Mu departe de ei, se afla o mâna de oameni care discutau aferaţi, şi cu toate că Phineas nu privi într-acolo, desluşi glasul lui Bonteen. Recunoscuse şi altele – de pildă, ale lui Ratler şi Laurence Fitzgibbon – însă nu desluşise ce anume spuneau. Pe când vorbele pronunţate de Bonteen le surprinsese cât se poate de limpede. „Domnul Phineas Finn sau un altul de teapa lui, ar pune mâna pe ea la iuţeală 1, rostise detestabilul inamic. Aproape instantaneu, Phineas porni către grupul în care flecărea. Avusese un singur moment de şovăire. Sau mai degrabă de chibzuinţă. Bonteen vorbise de el nevisând că ar fi prezent şi, poate, se cuvenea să nu protesteze, lăsînd prin aceasta impresia că i-ar fi ascultat indiscret. Aşa socotise o fracţiune de clipă, dar imediat îşi aduse aminte că vrăjmaşul vorbise tare, încât putea să-l audă oricine. Inclusiv el. Or în cazul acesta era obligat să-i ceară socoteală de cele afirmate.

— Ce ziceaţi că ar face Phineas Finn? îl întrebă strunindu-şi tonul şi comportarea.

Domnul Bonteen trăsese puţin la măsea, nu cine ştie cât, fiindcă nu bea niciodată fără măsură. Deci nu era cherchelit, ci numai aprins de un vin bun. Dar inconvenientul acestei efervescenţe consta în faptul că-i înteţea aroganţa, devenind de-a dreptul nesuferit. „*In vino* veritasse zice. Şi pe bună dreptate. Căci la trezie necuratul îşi ascunde gândurile sale drăceşti; însă când trage o duşcă.pe gât, îşi pierde viclenia satanică, arătându-şi adevăratul său chip. La interpelarea lui Phineas, celălalt îl privi vreo două secunde în ochi, după care-i răspunse cu acelaşi timbru strident:

— Te-ai furişat pe nepoftite mi-e noi, sir.

— Ce vreţi să spuneţi prin asta? îl somă Phineas. Am venit normal, ca oricare om, nicidecum furişându-mă.

— Cei care trag cu urechea, nu aud nimic bun despre ci, îl arse rivalul.

Riposta lui stârni atâta dezaprobare în grupul care-l înconjura de parcă şfichiuipea I ui Ph incaş îi atinsese pe toţi. Această reacţie era frecventă în asemenea situaţii şi, în într-un fel, explicabilă. Faptul că cel insultat nu mai avea, ca pe vremuri, la îndemână un mijloc de sancţionare imediată a ultragiului, transforma ofensa cu caracter personal într-una comună, fiecare din martori simţindu-se indirect lezat de insulta trântită. În trecut, când duelul era permis, orice ocara aducea după sine aruncarea mănuşii, astfel că furiosul care o profera ştia dinainte prin ce-o va plăti.

Oii altfel spus, îşi asuma riscul purtării sale, ceea ce însemna un act de curaj, pentru cai” e amicii îl preţuiau şi mai mult.

Dar asta fuse se când va. Răfuielile în doi – cu sabia ori cu pistolul – îşi trăiseră traiul, iar provocarea cuiva nu mai atrăgea admiraţia prietenilor, ci era condamnată. Mentalitatea din timpul lui Phineas se deosebea radical de a părinţilor sau a străbunilor lui şi în societatea unde se învârtea el, un bărbat se ferea ca de naiba să se ia cu cineva în răspăr, ştiind că gestul lui se repercuta, ca o ofensă, şi asupra celor de faţă. Pe de altă parte, oamenii ajunseseră să deteste neajunsurile încăierărilor, fugind de gâlcevitorii care le periclitau liniştea. De aceea, şi la înscrierea într-un club, candidatul eu faimă de certăreţ avea mai puţine şanse de acceptare decât pe vremea duelurilor. Dintre toţi nesuferiţii, trecea drept cel mai insuportabil, iritând spiritele şi prin a; bsurda-i pretenţie de a fi mai luat în seamă ca alţii. Atât de puternică devenise aversiunea faţă de asemenea specimene, încât, în

încăierările pe care le provocau, nu o dată erau privite eu oroare până şi victimele agresiunii lor. După cât se părea, însă, Phineas nu se număra printre acestea.

— Nu predind să aud ceva bun despre mine de la dumneavoastră, i se adresă în continuare lui Bonteen. Dar vremi să ştiu la ce vă refereaţi cu insinuarea de adineaori?

Salonul era plin până la refuz şi toţi cei de faţă

— Veniţi înainte sau odată cu Finn – ştiau că aluzia lui Bonteen o vizase pe lady Eustace, subiectul la ordinea zilei.

— Lasă asta. Nu te interesează, îi şopti Erle lui Phineas, apucându-l de braţ. Ce rost ar avea o dispută?

— N-o fi având. Îi ripostă iritat, dar odată ce ţi-ai auzit numele pomenit în felul cum l-am surprins pe al meu, cu siguranţă că nu ai rămâne indiferent. Uite-l colo pe domnul Monk. Aşa că du-te şi cere-i părerea.

Bătrânul Monk şedea tăcând chitic într-un colţ, lângă un literat de aceeaşi virată cu el, membru constant al clubului „Univers” şi martor pentru întâia oară la o întâmpku-e aşa neplăcută – după cum avea s-o declare pe urmă. În încăperea ticsită, se mai aflau şi alte persoane de marcă. Un ministru plenipotenţiar, un membru al Cabinetului, doi demnitari din fostul guvern, un poet reputat, un editor de vază, doi conţi, doi membri ai Academiei Regale, preşedintele unei societăţi enciclopedice, un vestit cărturar, şi mai era aşteptat Prinţul moştenitor, care pufăia două, trei fumuri din trabuc, rostea câteva vorbe mai decoltate şi apoi dispărea, învăluit în spiralele havanei sale de lux. Iar în acea atmosferă, aureolată de perspectiva unei apariţii regeşti, se iscase detestabila sfadă între Bonteen şi Finn. Era pur şi simplu revoltător!

— Te rog crede-mă, domnule Finn, că în locul dumitale aş pune capăt discuţiei, îl sfătui scriitorul.

Cu toată consideraţia ce i-o nutrea, Phineas nu-şi însuşi povaţa, aşteptând alta mai preţioasă şi decisivă, anume a lui Monk.

— RAţi auzit ce s-a zis despre mine? i se adresă sfetnicului.

— Da, confirmă el. Domnul Bonteen a spus că dumneata ori un altul de aceeaşi categorie, ar ţinti, în anumite împrejurări, la o anume lady. Au fost afirmaţii cu totul nechibzuite şi de care am luat notă eu adâncă mâhnire, ca prieten bun ce îţi sunt.

— Cât zgomot pentru nimic! pufni Bonteen ridicându-se de pe scaun. Vorbeam despre o doamnă foarte drăguţă, şi am zis că vreun tânăr, amator de femei frumoase, va fi în curând pe urmele ei. Ori dacă asta îţi răneşte virtutea, înseamnă că ai devenit grozav de spăsit în vremea din urmă.

Deşi nesatisfăcătoare şi vulgară, explicaţia lui era destul de acceptabilă. Sau cel puţin aşa socoteau amicii din preajma lui Phineas. În sinea lui, acesta era conştient că Bonteen insinuase urmărirea banilor, şi nu a frumuseţii femeii. Dar pudoarea îl oprea să limpezească astfel de amănunte.

— Din anumite motive, prea bine ştiute de dumneavoastră, s-ar cuveni să nu-mi pronunţaţi numele în public, îl avertiză el solemn. Iar aluziile şăgalnice, păstraţi-vi-le pentru amici, şi nu le serviţi altora, care, ca să recurg la eufemisme, nu vă consideră şi niciun le sunteţi prieten.

Mai târziu, când s-a scărmănat incidentul, mulţi au fost de părere că Phineas Finn nu trebuia să mai vină cu adausul de la urmă, prin care nu făcuse decât să-şi trădeze cumplita mânie ce-l stăpânea. Şi într-adevăr fusese teribil de furios. Îl insultase duşmanul său cel mai aprig, căruia n-ar fi putut să-i ierte o vorbă mai deplasată, darmite insinuări atât de vexante. De, aceea nu concepuse să-i lase

beneficiul ultimului cuvânt, în special când simţise că strâmba lui scuză găsise ecou. E drept că îl slujise norocul, deoarece întâmplările ce urmară îl scutiseră de o ripostă, rămânând, oarecum, triumfător. Aşteptata Alteţă regală sosise, aruncând peste focul aprins apa princiarei lui apariţii. La intrarea în salon, toţi se ridicară în picioare. Deşi numai pentru moment. După care, moştenitorul tronului, însoţit de aghiotanul său, se amestecă printre cunoscuţi, discutând cu unul şi altul. Câţiva din numeroasa asistenţă – probabil persoane cu puternice înclinaţii monarhice – porniră tiptil către Prinţ, încercuindu-l pe nesimţite. Dar în afara acestora, toţi rămaseră neclintiţi pe locuri, sporovăind cu poftă, după cum o făcuseră şi până la ghinionista ivire a lui Phineas. Deci gâlceava fusese strivită sub picioarele princiare, astfel că Bonteen nu mai apucă să-şi lanseze ghiuleaua, ca răspuns la rafala trasă de inamic.

Phineas găsi un jilţ gol chiar alături de Monk – un politician probabil deficitar în instincte monarhice – şi începu să-l întrebe în şoaptă ce părere avea despre cele întâmplate.

— Nu te mai gândi la ce a, fost, îi recomandă el.

— Uşor de zis, dar greu de făcut! suspină cel Tizat. Cum pot să-mi alung din minte o insultă aşa gravă?

— Când ţi-am spus să nu te mai preocupe, am vrut să-ţi dau. Altceva de înţeles. Adică să te comporţi ca şi când ai uitat incidentul.

— Aţi pomenit o jignire mai grosolană? se lamenta Phineas. Desigur s-a referit la lady Eustace.

— Drept să fiu, nu l-am urmărit ce zicea înainte, însă precis despre ea a fost. Vorba. Cât despre Bonteen, ştii exact în ce lumină îl privesc. Cu nimic mai trandafirie decât aceea. În care îl vezi dumneata. Astă seară a şi băut, cred, şi asta i-a pus capacul. Însă de un lucru te rog să fii

sigur, şi, totodată, să-l primeşti ca un sfat: cu cât arăţi mai puţină patimă într-o provocare odioasă ca cea de adineaori, eu atât lumea o să-l blameze mai mult pe el, şi mai puţin pe dumneata.

— Dar pe mine de ce m-ar condamana? se miră Phineas.

— Nu am spus că o vor face decât numai în cazul când ţi-ai pierde controlul, înjurându-l în dreapta şi în stânga. Crede-mă, Phineas, pentru o bagatelă ca asta nu merită să te laşi cotropit de mânie.

— Şi totuşi sunt furios.

— Atunci du-te imediat şi te culcă, iar până mâine o să-ţi treacă. Vino cu mine, şi voni face o plimbare împreună.

— Nu cred că se cade să părăsim clubul câtă vreme se află Prinţul de faţă.

— Atunci eu voi face un lucru ce nu se cade, şopti Monk, zâmbind şugubăţ. Nu mi-am luat cheia de acasă şi nu vreau să fiu aşteptat de servitoai-e prea mult. Un om paşnic ca mine. Se poate fofila fără să fie: observat. Noapte bună, Phineas, şi ascultă-mi povaţa. Chiar de un poţi uita incidentul, poartă-te şi vorbeşte ca şi când l-ai uitat.

Cu aceste cuvinte, bătrânul Monk se depărta, părăsind încăperea fără a se furişa.

Clubul gemea de lume, zumzetul glasurilor crescuse şi larma din jurul Prinţului era cea mai răsunătoare. Bonteen roia în jurul Alteţei Sale, şi chiar din locul unde: se afla, Phineas îi distingea vocea stridentă, turuind la urechea regească. Se spuneau glume cu droaia, şi după fiecare hohoteau toţi cu poftă, însă râsul lui Bonteen se ridica peste celelalte. Din cât putea desluşi, călăuzindu-se după glasuri, Alteţa sa nu-i acorda prea mare atenţie lui Bonteen. Cei cu adevărat onoraţi erau editorul de vază,

unul din academicieni şi reputatul poet, iar când Lumiiniţia, să îşi termină trabucul, Phineas văzu limpede –, I cu o satisfacţie de nedescris – cum întinse mâna-i regală editorului, academicianului şi poetului, dar nu şi Preşedintelui Camerei de Comerţ. Incontestabil, amănuntul îl bucurase, deşi mai pe urmă se mustră singur pentru M'ntimentul său josnic şi pentru faptul că stătuse la pândă. În urma moştenitorului, o mulţime de oameni se îndreptară către ieşire, iar la foarte scurt timp, se ridică şi el de plecare. Pe scări, se întâlni eu Barrington Erle şi cu

I – au ren ce Fitzgibbon, veniţi anume să-l caute, şi câteva minute rămaseră cu toţii de vorbă în uşa din stradă. Drumul său către casă mergea înspre răsărit, pe când al amicilor, spre apus.

— Cât de perfect se comportă Prinţul în împrejurări de acest fel! remarcă Erle cu admiraţie.

— Ca prinţ e normal să ştie cum să se poarte, răspunse Phineas fără entuziasm.

— În schimb altcineva şi-a dat rău în petec, nu-i aşa Finn. Măi băiete? îl aţâţă Laurence.

— Acel „altcineva", cum zici tu, nu are nimic nobil în felul de a fi şi se poartă ca o cizmă oriunde, îi ripostă Phineas. Dar astă seară s-a întrecut pe sine.

— Nu-ţi mai munci mintea cu el, îl îndemnă Barrington cu blândeţe.

— Ascultă bine la ce-ţi spun, Erle, îi răspunse cu gravitate. După cât mă cunosc, nu am o fire răzbunătoare. Dar cu tipul ăsta vreau să am o socoteală cât de curând. Ştii la fel de bine ca mine ce frumos m-a jucat, şi mai ştii de asemeni că nu meritam figura ce mi-a făcut-o. E o târâtoare nenorocită şi veninoasă! S-a arătat gata să mă distrugă. Şi asta numai dintr-o invidie afurisită.

— Finn, măi băiete, nu mai vorbi aşa, îl struni compatriotul Fitzgibbon.

— Nu trebuie să arăţi răutate, îl dojeni Barrington.

— Te înţeleg, Erle, şi nu mă deranjează mustrarea. Fiecare, în felul vostru, mi-aţi dovedit bună-credinţă, aşa că-mi permit să-mi arăt şi câte o latură mai urâtă, cum ar fi răutatea. Neobrăzarea acestui om mă înfurie aşa de cumplit, că nu mă pot stăpâni să nu-mi vărs focul. Nu arfe destul curaj ca să iasă cu mine în stradă, fiindcă l-aş împuşca.

— Reminiscenţe din Blankenberg, deh! exclamă Laurence, făcând aluzie la fostul duel cu Chiltern, de care acum ştia toată lumea.

— L-aş împuşca, fără glumă, repetă Phineas cătrănit. Iacă există momente când. Forţat de împrejurări, regreţi că s-au interzis duelările şi nu ai niciun mijloc prin care să poţi răspunde unei ofense ucigătoare.

În timp ce vorbeau, apăru şi Bonteen în uşă, care, după ce rosti câte un „noapte bună” către Barrington şi Fitzgibbon, ieşi din club şi-o apucă la stânga, spre răsărit. Cei doi răspunseră la salut, în vreme ce Phineas se trase într-un ungher mai întunecat. Trecuse de ora unu şi era o noapte de păcură.

— Pe viaţa mea, îl urăsc din tot sufletul, şuieră el, după care scoase o mică măciucă din buzunar şi, râzând, o răsuci într-un fel de parcă ar fi trăsnit pe cineva în moalele capului.

În acea perioadă se înregistrase un mare număr de crime prin strangulare şi, în consecinţă, presa recomandase pitonilor care circulau la ceasuri târzii, să se înarmeze cu bastoane şi cu măciuci. Phineas avusese odinioară de-a face cu astfel de asasini – când cu atentatul asupra lui Kennedy – şi, ca unul păţit, umbla de atunci înarmat. După mimarea, omorului, vârî măciuca în buzunarul raglanului şi o porni în urma lui Bonteen, la o distanţă de câteva sute de iarzi.

— Doar nu s-or încăiera, ce zici? îl întrebă Erle pe Laurence.

— Aş! Pe toţi sfinţii din ceruri, Finny nici nu-i va adresa un cuvânt, şi chiar de ar face-o, Bonteen n-o să-i răspundă. Deşi, între noi fie vorba, tare m-ar unge pe inimă să-l chelfănească amicul nostru de să nu-l uite câte zile mai are.

CAPITOLUL XLVII
CE S-A ÎNTÂMPLAT DUPĂ CEARTĂ

ÎN DIMINEAŢA URMĂTOARE, la orele şapte, un comisar din poliţia metropolitană se înfăţişă la reşedinţa primului-ministru, comunicându-i că în noaptea de-abia scursă Preşedintele Camerei de Comerţ fusese asasinat. Asupra identităţii cadavrului nu existau dubii, întrucât recunoaşterea se efectuase cu persoanele cele mai. Competente. Funesta ştire fusese transmisă şi greu încercatei soţii, la Locuinţa din Piaţa St. James. Potrivit datelor culese între timp, se considera că victima fusese atacată în drum de.la club către casă, fie la miezul nopţii fie la ivirile /. Orilor. După opinia comisarului, omorul fusese înfăptuit nu departe de locul un De se descoperise cadavrul, anume la capătul unui gang suspect şi întunecos, pornind din Aleea Bolton în May Fair, printre două grădini aparţinând unor aristocraţi, prelungindu-se apoi printre grajdurile primăriei şi, în fine, deschizându-se în strada Berkeley – mai precis în colţul Pieţei Berkeley – peste drum de Hay Hili. În punctul acesta şi pe treptele ieşind pe trotuar, fusese găsit leşul domnului Bonteen. Traseul descris nu era mult mai scurt decât altele ducând de la clubul Univers către Piaţa. St. James, şi era de mirare cum de nefericitul gentilom îl alesese tocmai pe acesta, care, după căderea înserării, era ocolit de pietonii din lumea bună. Atacul se produsese la extremitatea superioară a

pasajului, poate pe ultimele trei, patru trepte spre strada Berkeley, ceea ce denota că asasinul cunoştea ruta fostului Preşedinte al Camerei de Comerţ, îl Pândise la capătul gangului, şi acolo se năpustise asupră-i, forţându –, 1 să dea înapoi pe scările coborâte. Cercetările începuseră de la primele ore ale dimineţii, organele în drept deplasându-se la domiciliul defunctului, interogând-o pe lady Eustace şi, în măsura posibilului, pe deznădăjduita văduvă, iar din depoziţiile ambelor doamne reieşea existenţa unui puternic conflict între victimă şi soţul numitei lady Eustace. Aşadar ucigaşul nu putea fi decât reverendul Joseph Emilius, se pronunţă comisarul cu deplină convingere, la care aderă şi primul-ministru, dat fiind că niciunul nu era încă la curent cu disputa survenită între Bonteen şi Phineas Finn. Domnul Gresham se interesă şi de măsurile luate pentru arestarea presupusului criminal, dar în această privinţă reprezentantul ordinii publice nu-i putu furniza un răspuns categoric, amintind doar de un mandat de arestare, care probabil fusese executat până la ceasul acela, adăugând mai pe urmă la evaziva sa informaţie unele date precise despre starea civilă a suspectului: Joseph Emilius era separat de bogata sa soţie, încolţit de mizerie şi retras într-un cartier sărăcăcios şi obscur, unde şedea în gazdă pe străduţa Northumberland. La atât se rezumau ştirile primite de şeful guvernului la începutul dimineţii.

Însă la orele unsprezece, în biroul particular din clădirea Consiliului de miniştri, află multe altele. De astă dată avea înaintea domniei sale doi comisari şi pe câţiva membri ai guvernului – Ducele de Omnium. Lordul Cant rip, lordul Fawn, Barrington Erle, laurence Fitzgibbon – cât şi pe şeful poliţiei londoneze, maiorul Mackintofa. Fireşte, nu cădea în sarcina domnului Gresham investigarea împrejurărilor în care se făptuise asasinatul, însă existau atâţia factori contingenţi cu persoana sa şi cu guvernul.

Încât era de neconceput să nu fie absorbit de acest caz. Nesfârşitele comentarii din ultima vreme privitoare la Bonteen, ia apariţia atât de frecventă a numelui său în gazete, ia discutarea pe larg a presupusei nedreptăţi ce i se făcuse, disputa cu Phineas Finn şi animozităţile ulterioare faţă de însuşi Ducele de Ominum, toate acestea creaseră o vâlvă şi o aură în jurul subitei lui dispariţii, de care nu avuseseră, parte oameni. Incomparabil mai valoroşi. Iar recentele întâmplări de la club, care ieşiseră la lumină abia de câteva ceasuri, imprimaseră dintr-odată altă direcţie şi altă amploare omorului, decât le-ar fi avut dacă autorul incontestabil ar fi rămas hrăpăreţul Emilius, ori Yosef Mealyus.

În privinţa acestuia, Situaţia se prezenta astfel. În primul rina fusese reţinut pentru cercetări. Reprezentanţii poliţiei îl aflaseră la domiciliu, între orele şapte şi opt, şi se predase fără a opune vreo rezistenţă. Fiind informat asupra crimei, la început se arătase oripilat, ca un peşte mult să manifeste o bucurie nemăsurată. Dojenit de un poliţai pentru neomenoasa ieşire, se justificase tot jubilând: „De ce l-aş plânge? Doar mi-a făcut numai rău şi voia să mă ruineze”.

Cât despre probele menite să-i dovedească vinovăţia, nu se găsise niciuna. Nimic nu părea să-l implice în asasinarea lui Bonteen. Potrivit depoziţiilor gazdei, se culcase înainte de unsprezece – sau, oricum, se retrăsese în camera sa, de unde nu mai ieşise până la sosirea autorităţilor. Întrebată dacă numitul Emilius poseda o cheie personală la uşa clădirii, aceasta afirmase că avea una, pe care o lăsa întru folosinţă celorlalţi chiriaşi în serile când nu pleca în oraş – cum procedase şi în noaptea trecută. La interogarea colocatarilor, i s-au confirmat declaraţiile. Într-adevăr, după ora culcării, pastorul nu părăsise domiciliul. De altfel, nimeni nu mai ieşise din

Casă începând de la zece. Iar în virtutea deprinderii de a preda altora cheia când ştia că nu-i făcea trebuinţă, în seara precedentă o dăduse însăşi proprietăresei, şi la ea rămăsese tot timpul După aceste investigaţii – cu nimic dăunătoare bănuitului asasin – se procedase ia percheziţionarea camerei şi a efectelor personale, însă cu aceleaşi rezultate neutre în ce îl privea. După presupunerile poliţiei, Bonteen fusese ucis cu o armă neascuţită – bunăoară, o măciucă. Dar aşa ceva nu se găsise la domiciliul predicatorului. Şi, deocamdată, la nimeni. În concluzie, nu exista nicio dovadă acuzatoare împotriva lui Joseph. Emilius în afara duşmăniei de moarte nutrită lui Bonteen – pe care singur o recunoscuse. Şi în baza acesteia fusese reţinut.

Aici se încheiau relatările maiorului Makintosh şi ale ofiţerilor aflaţi în biroul domnului Gresham, după care demnitarii prezenţi au trecut la altele, cu mult mai senzaţionale, pe care, atunci şi acolo, reprezentanţii poliţiei nu avură prilejul să le audieze, fiind invitaţi de primul ministru să părăsească încăperea. Rămaşi între ei, începu că vorbească mai întâi ducele, referindu-se la disputa ce existase între Bonteen şi Phineas Finn în lumina propriei înţelegeri şi interpretări. După aceea Barrington şi Fitzgibbon istorisiră altercaţia ivită la club, descriind mânia lui Phineas, după cum reieşise din discuţia purtată cu ei. Nu omiseră nici gestul răzbunării, mimat de prieten la ieşirea din club, reproducându-l de câteva ori la rând, deşi amândoi susţineau cu tărie că nu el săvârşise asasinatul. Barrington chiar ţinu să remarce că însăşi ameninţarea proferată de faţă eu ei constituia aproape o dovadă în sine că Finn nu avusese de gând s-o pună în practică. Totuşi, amintind de măciuca pe care le-o arătase şi povestind cum o scosese din buzunarul interior al raglanului, şi unul şi altul se minunau de extraordinara

coincidenţă a faptelor. După Barrington şi Fitzgibbon, vorbi lordul Fawn, iar dacă spusele lor avuseseră cumva darul să arunce umbra suspiciunii asupra bietului Phineas, afirmaţiile lordului păreau să-l înfunde complet. Şi el fusese la club în noaptea cu pricina, de unde plecase cu puţin înainte ca Finn şi cei doi amici să se aşeze în uşa clubului la taclale. Mersese foarte încet, de-a lungul străzii Curzon, ajungând în Bolton Row, de unde o apucase spre Piceadilly, Străbătând strada Clarges, în tot drumul nu văzuse nici urmă de Bonteen, dar când să intre în strada Clarges, trecuse pe lângă dânsul un tip îmbrăcat într-un raglan, şi cu faţa înfofolită în gulerul ridicat, care, în mare viteză, Se îndrepta către Bolton Row, mergând, evident, în direcţia de unde tocmai venise dânsul. Pe moment nu a făcut nicio legătură între anonimul cu care se încrucişase şi cunoştinţele sale. Însă acum, după cele auzite, putea să jure că individul fusese Phineas Finn. Pe ce anume îşi întemeia această convingere? Pe faptul că, la ieşirea din club, Finn îşi punea tocmai raglanul, şi îl frapase nuanţa pa cenuşie. Ori acelaşi veşmânt, de culoare şi croială, identică, îl purta insul care trecuse ca vântul pe lângă el. Singura diferenţă consta în detaliul că avea gulerul ridicat, în schimb, şi ca înălţime şi ca alură, necunoscutul era copia fidelă a lui Finn. Până şi mersul – acum când reflecta bine – semăna ia perfecţie cu al său.

Când, la scurt răstimp, lordul Fawn, făcu aceleaşi mărturisiri înaintea maiorului Mackintosh, acesta le socoti „extrem de nefavorabile domnului Finn”.

De altminteri, chiar în biroul lui Gresham unde le rostise pentru prima dată, produseseră aceeaşi impresie, care-l făcu pe Laurence Fitzgibbon să-i şuşotească amicului Barrington:

— Pe toţi sfinţii din ceruri! Imbecilul ăsta îl duce la spânzurătoare pe Phinny, deşi eu nu cred o iotă din

bazaconiile îndrugate.

— Fawn nu ar inventa aşa ceva din dorinţa de a-l trimite la spânzurătoare pe Phineas, îi ripostă Erle.

— Nu. Niciun cred că-şi dă seama că minte. Este convins că spune adevărul. Doar îl ştii cât e de bătut în cap şi cum se montează singur. Iar ca să-şi dea importanţă, mai are şi năravul de umflă orice-i iese pe gură. Şi toate astea le face inconştient.

Dar oare juriul care avea să cântărească mărturiile unui Fawn, le va privi în aceeaşi lumină ca şi Laurence? Pentru că, altminteri, soarta lui Phineas era în mare pericol.

Surprinzătoarele şi neplăcutele-i relatări au ridicat o nouă întrebare pentru cei adunaţi în biroul domnului Gresham. De fapt care era itinerariul curent al lui Bonteen de la club către casă? Fiecare din cei prezenţi avusese nu o dată ocazia să-l însoţească în drum către Piaţa St. James. Însă pe căi diferite, şi niciodată prin acel pasaj subteran unde-şi găsise pieirea. Se vede însă că de astă dată ajunsese fără de ştire în Piaţa Berkeley, uitând s-o ia pe prima stradă la dreapta, cum o făcea îndeobşte. De altfel chiar Barrington şi Fitzgibbon îl văzuseră trecând de răspântie, altfel nu s-ar fi întrebat între ei dacă nu cumva învrăjbiţii îşi vor continua sfada, în ipoteza că Phineas îşi ajungea adversarul din urmă. Căci ruta lui Phineas către casă trecea în mod cert prin Piaţa Berkeley, dacă nu i se năzărea să meargă în altă parte.

Traiectoria cea mai directă pentru nefericitul Bonteen ar fi fost aceea folosită de Fawn. Dar cum trecuse de răspântia pe care se angaja de regulă şi nu fusese zărit de lordul Fawn *ce*/venea agale din urmă, cu siguranţă ajunsese la intrarea în nefastul pasaj spre care acelaşi Fawn îl văzuse zorind pe individul asemuit cu Finn. Laurence Fitzgibbon, care îl însoţise pe Phineas de câteva

ori către locuinţă, arătă că traseul curent al acestuia (recea prin Piaţa Berkeley, pe care-o tăia ca să ajungă în strada Bruton, iar de aici străbătea străzile Conduit, Bond şi Regent, ajungând, astfel, în Great Marlborough, la familia Bunce. Şi totuşi Fawn pretindea că era foarte posibil ca Finn să fi fost la locui unde se încrucişase cu tipul înfofolit în gulerul ridicat al pardesiului, întrucât, deşi clasica rută presupunea angajarea lui pe prima stradă în dreapta – pe care o lăsase în urmă în noaptea asasinatului, după cum atestau Erle şi Fitzgibbon – avusese tot timpul să se întoarcă la ea, să treacă pe lângă lord, păcălindu-i pe Barrington şi pe Laurence în privinţa itinerariului adoptat.

Ajunşi în punctul acesta cu speculaţiile, lordului Cantrip, care-i ascultase tăcut alături de domnul Gresham, interveni drastic:

— Nu vă grăbiţi să-l credeţi culpabil!

— Nu e de competenţa noastră să-l credem vinovat sari nevinovat. Asta o va decide poliţia, îi ripostă Fawn.

— Se înţelege că da, continuă Cantrip. Dar convingerea mea sau a dumitale contează enorm. Şi nimic din ce am auzit aici nu mă face să-l suspectez. Îl cunosc foarte bine pe om.

— Să nu se uite că era teribil de furios, insistă Fawn.

— Dacă-şi lovea inamicul la club, nu m-ar fi mirat mult. Dar să-l izbească pe la spate şi în beznă, aşa ceva n-am să cred niciodată. Repet, îl cunosc foarte bine şi. Sunt convins că n-ar fi făcut-o, se arătă lordul Cantrip de neînduplecat.

— Ce zici de povestea lui Fawn? îl întrebă Gresham ciad rămăseseră singuri.

— Comite o gravă eroare în privinţa persoanei pe care a întâlnit-o. Nu uita ce întuneric a fost astă noapte.

— Nu văd ce-ai putea face dumneata sau eu, zise primul-ministru. Va trebui doar să rostesc câteva cuvinte în

Cameră în legătură cu moartea nenorocitului ăluia, însă n-am să-mi exprim nicio suspiciune. Ce sens ar avea?

Cu toate că lordul Fawn se grăbi să împărtăşească poliţiei bănuielile sale, şi ulterior depusaseră şi ceilalţi mărturii în privinţa disputei dintre Bonteen şi Finn, pe moment nu se luase nicio măsură. În ziua de lucru a Parlamentului, în mod normal Phineas participa la întrunire, or, pentru a evita o arestare la Cameră, maiorul Mackintosh opina să se meargă din timp la chestură, cu depoziţiile existente, şi acolo să se decidă dacă în temeiul acestora se impunea sau nu reţinerea. În consecinţă decis» ca, însoţit de lordul Fawn, de Barrington Erle şi. Laurence Fitzgibbon, să se deplaseze la: sediul chesturii din strada Bow, pentru demersul preconizat. Tot Mackintosh. Se arătă de părere că, deşi existau doi suspecţi în cazul de faţă, care, desigur, nu colaboraseră la asasinat, anumite împrejurări dictau arestarea amândurora. Odată ce un Yosef Maelyus se dovedea autorul asasinatului, nu trebur să le scape din mână, deoarece prinderea lui ar fi foc.1 problematică. Deocamdată faptele nu. Pledau împotriva sa dar, aşa cum remarcase maiorul, la o cercetare minuţioasă aceleaşi fapte erau apte să împrumute cu totul alte semnificaţii. De altminteri numai caracterul abject al pastorului constituia un argument aproape suficient pentru a fi condamnat. Iar la aspectul acesta se adăuga şi o bănuială absolut plauzibilă, întemeiată pe ura sa aprigă împotriva lui Bonteen, ceea ce, în exprimarea lordului Cantrip. Reprezenta „un mobil decisiv”. Acelaşi Cantrip îi dezvoltase o întreagă teorie maiorului în legătură cu Phineas Finn, arătându-i că era de neconceput ca dintr-o simplă încăierare să se ajungă la uciderea unui om în stradă Din păcate, argumentele lordului nu-şi găsiseră ecoul scontat în cugetul poliţistului care, au ochii în altă parte, îi răspunsese cu îndărătnicie:

— Se prea poate, sir, să-l fi lovit pe vrăjmaş fără gândul de a-l omorî. Şi atunci crima a rezultat dintr-o imprudenţă. Însă rămâne, totuşi, o crimă, lăsă Mackintosh de înţeles.

După o comoţie ca cea produsă de asasinarea lui Bonteen şi implicarea lui Phineas Finn, chiar un şef de guvern şi miniştrii din jurul său nu mai puteau să-şi vadă în linişte de obligaţii. Protagoniştii tragicei întâmplări le fuseseră mult prea apropiaţi ca să-i alunge de ia o clipă la alta din minte.

La chestură, maiorul Mackintosh şi demnitarii ce-l însoţeau descoperiră că majoritatea magistraţilor întrezăreau în Phineas Finn pe ucigaşul lui Bonteen. După opinia lor, el îl izbise, şi nu doar o dată, ci de trei ori – un element ce părea că montase spiritele împotriva lui. I'oi rapoartele comisarilor reieşea că victima primise trei lovituri în cap, cea fatală fiindu-i administrată după ce îi zburase pălăria pe jos. Niciunul din ei nu vedea imposibilă urmărirea lui Bonteen de către Finn pentru o răfuială între patru ochi – în afară de lordul Cantrip. Or ţi-vreme ce admiteau posibilitatea unei asemenea confruntări, la adăpost de privirile oricărui martor, pentru i: nu ar fi crezut că vindicativul Phineas Finn a scos măciuca din buzunar, altoindu-şi adversarul în creştet? Iar pentru fapta sa odioasă alesese un loc la fel de odios. Şi, după cât se părea, îşi atacase vrăjmaşul pe la spate. Deocamdată nu se ştia dacă asasinul prezumtiv întâmpinase vreo rezistenţă, suferind la rândul său eventuale contuzii. Acest amănunt urma să se stabilească. Iar dacă se confirma că Finn era asasinul, atunci chiar în timpul discuţiei din uşa clubului îşi ticluise mişeleasca sa faptă. Probabil îşi calculase minutele, întorcându-se pe furiş în colţul străzii de care trecuse şi, cu faţa ascunsa în gulerul pardesiului, se aşezase la pândă într-un ungher dosnic şi întunecat, unde

cu greu ar consimţi să întârzie, la anumite ore din noapte, un om corect şi cu gând un cinstite.

Când Barrington şi Fritzgibbon îl informară pe lordul Cantrip despre toate acestea, fostul şef al lui Phineas, care-l avusese luni de-a rândul sub ochi, declară cu aceeaşi hotărâre nezdruncinată:

— Este o absurditate, şi nu o cred.

— Pui înaintea faptelor părerea ta despre om, îl avertiză Gresham. Numai că faptele totdeauna conving, pe când opiniile, rareori sau deloc.

Personal nu sunt sigur că am ajuns în posesia faptelor, interveni ducele care îi ascultase.

— Desigur, le comentăm în măsura în care ne-au ost relatate, admise primul-ministru. Iar aşa cum le ştim – dacă rămân în picioare şi nu vor fi infirmate – I-intru mine, dacă aş fi procuror, sunt destul de concludente.

— Vrei să spui că deţii date suficiente ca să-l condamni? se repezi lordul Cantrip în el.

— Nu uita că ucisul avea doi vrăjmaşi, îi aminti ducele lui Gresham.

— Putea să aibă şi trei, se încăpăţână şeful guvernului.

— Şi zece, adăugă lordul Cantrip. Dar am aflat deocamdată de doi.

— Poate că a fost atacat pentru a fi prădat de bani, presupuse ducele.

— Nici ceasul, nici banii nu i-au fost luaţi, îl informă Gresham. Mânia sau dorinţa de a-l scoate din cursă constituie mobilul omorului. Potrivit depoziţiilor de care dispunem, dintre cei doi vrăjmaşi cerţi, unul nu a putut fi la locul crimei. Şi niciun pare probabil să fi ştiut unde se găsea inamicul. Pe când cel de-al doilea, nu numai că putea fi acolo, ci efectiv era pe aproape, şi încă atât de aproape, încât dacă nu a săvârşit el însuşi cumplita faptă,

e de mirare că nu a putut-o împiedica. Oricum, ştia că victima se afla la un pas. Apoi fierbea de mânie, şi chiar proferase ameninţări. Avea asupra lui arma care s-a folosit de asasinare. A fost asemuit cu un individ ce zorea în direcţia fatală, iar afirmaţia ne-a fost făcută de un martor demn de toată crezarea. Acestea sunt faptele de care dispunem până în prezent. Şi dacă nu vor fi anulate, mă tem că vor convinge un tribunal, întocmai cum i-a convins pe ofiţerii de la poliţie.

— Poliţiştii îi cred totdeauna pe oameni culpabili, îi replică lordul Cantrip.

— Şi totuşi, pe pastor nu îl consideră vinovat, îi ripostă Gresham.

— Mă camtem că există destule dovezi pentru judecarea domnului Finn, se pronunţă ducele într-un târziu.

— Fără urmă de îndoială, întări primul-ministru.

— Şi cu toate acestea, sunt convins de nevinovăţia lui Phineas cum aş fi de a mea, conchise lordul Cantrip energic.

CAPITOLUL XLVIII

I STATIV A DOMNULUI MAULE

ÎN ACEEAŞI ZI, pe la trei după amiază, vestea nenorocirii ajunse şi la Marie Max Goesler prin intermediul unui bilet meâlcit, de la Ducesa de Omnium.

„Ai auzit ce s-a petrecut astă noapte? Dumnezeule mare! Domnul Bonteen a fost ucis ieşind de la club, şi se zice că Phineas Finn l-ar fi lichidat. Tocmai acum a

NOS.it Plantagenet din Downing Street, unde nu se discută decât despre asta. Nu pot scoate de la Plantagenet propria n; i convingere. De la el niciodată nu scot nimic. Dar eu n-am să cred o mie de ani că domnul Finn este cel vinovat. Ca şi tine, sunt sigură. Vom rămâne alături de el până la capăt. Va fi închis şi judecat de un tribunal. Nu-mi

intră în cap că domnul Bonteen a fost omorât, deşi nu văd pentru ce nu ar fi păţit-o ea oricare alt muritor. Plantare net vorbeşte de marea pierdere suferită. Cu toate că adevărata pierdere este alta – după cum ştii şi tu. Acum fug de acasă, cu gândul să mai aflu ceva. Barrington Erle a fost de faţă la toate discuţiile, aşa că de-l voi găsi o să-mi spună mai multe. Mă voi întoarce la cinci jumătate. Vino la mine, te rog ca pe o prietenă bună, fiindcă nu am, în afară de tine, cu cine să comentez cele ini im plate. Dacă nu m-am înapoiat până ce vei sosi, intră şi cere să ţi se aducă ceaiul.

Gândeşte-te la biata lady Laura I Un bărbat nebun şi altul la Newgate! G.P”.

Bileţelul ducesei o zdruncină aşa de cumplit pe Mafie Goesler, încât, în primele minute, se pierduse complet. Deşi îl citise de la un capăt la altul, nu. Ştia ce conţine, afară de ştirea că Phineas Finn era încarcerat la Newgate. O vreme rămăsese cu hârtia în mână, simţind că leşină, dar cu eforturi supreme îşi reveni, pe încetul, şi-l mai citi încă o dată. Domnul Bonteen fusese asasinat, iar Phineas Finn – care cinase cu ea doar cu o seară înainte, cu care vorbise, în atâtea rânduri, despre păcatele victimei; prietenul ei cel mai apropiat; omul pe care îl preţuia mai presus de oricare altul, cuprinzându-l în gândurile ei de fiece clipă – era acuzat de crimă! Să creadă asemenea monstruozitate? Ducesa se rostise, cu entuziasmul ei tipic, că nu îl va crede o mie de ani vinovat. Şi pe bună dreptate. Că doar care judecător de caracter ar putea să întrevadă în Phineas Fin autorul unui omor comis în puterea nopţii? „Vom rămâne alături de el până la capăt”, scrisese ducesa. Alături de el! o îngână Marie. Dar la ce bun, când el te respinge? Cum să se agaţe o femeie de un bărbat după ce i-a declarat că n-o vrea., fugindu-i din cale, iar când viaţa i l-a scos din nou înainte, nu şi-a retractat durerosul refuz

din trecut? Cu toate astea, dacă se afla într-un mare impas, lovit de o nenorocire, se va ancora de el cu o fidelitate pe care ducesa n-o va pricepe. Chiar de avea i. Îi i-l spânzure, îi va spăla trupul cu râuri de lacrimi şi va trăi asemeni unei femei care şi-a dăruit inima unui asasin.

Deşi în sufletul ei va şti totdeauna că nu a fost vinovat. Cum o simţea de pe acum. Şi ar fi fost gata să jure că aşa ceva era de domeniul absurdului. Să-l fi ucis pe mizerabilul său adversar într-o încăierare provocată de acesta, nu era cu totul exclus, mai ales dacă Phineas ar fi fost atacat. Dar o crimă în plină noapte şi pusă dinainte la cale, nu putea fi înfăptuită de omul pe care şi-l alesese ca prietenul cel mai. Drag. Şi totuşi, dacă mai presus de raţiune şi de bună-credinţă comisese omorul, ea era neclintită în hotărârea de a nu-l părăsi. Iar de va fi osândit şi o să piară „va spune în gura mare cât de mult l-a iubit pe ucigaş.

Cât despre Bonteen, ducesa nu exagerase prea mult afirmând că, la urma urmei, pentru ce nu ar fi păţit-o şi el ca oricare alt muritor. Ce a căutat a găsit, se gândi un moment, şi la fel cugetase şi lady Glencora când îi scrisese biletul. În vremea din urmă devenise atât de nesuferit, că spre binele tuturor se dusese pe lumea cealaltă. Însă niciîntrun caz trimis de Phineas Finn.

Dar se stabilise oare cu certitudine că pierise? Nu era o simplă enormitate, asemenea altora care împânzeau societatea? Numai că ştirea venea de la duce, care nu îşi pleca niciodată urechea ia zvonuri. Şi o mai aflase şi în Downing Street, ceea ce însemna că este adevărată. De-abia aştepta să ajungă în Gariton Terrace, la ora când o chemase prietena. Şi cu toate că ceasornicul arăta numai trei şi un sfert, ceru să i se pregătească trăsura pentru orele cinci. De asemenea îi spuse lacheului să nu primească niciun vizitator, ca peste puţin să îl cheme din

nou şi să schimbe porunca. Dacă venea cineva, s-o anunţe degrabă, fără să expedieze persoana. Fiindcă, aşa cum chibzuise între timp, se putea s-o caute vreo persoană trimisă de Phineas ori aducându-i veşti despre el.

După aceasta se apucă să citească din nou biletul, şi cuvintele de la sfârşit i se înfipseră în minte ca un piron, „Gândeşte-te la biata lady Laura! Un bărbat nebun şi altul la Newgate!”. Oare acesta din urmă – singurul om pe care îl iubise vreodată – însemna mai mult pentru Laura Kennedy decât pentru ea? Sau, mai degrabă, pentru Phineas una ca lady Laura însemna mai mult decât ea? Iar dacă da, Atunci la ce atâta zbucium de dragul lui? Şi atâta dorinţă de sacrificiu? Fiindcă şi acum, când îl ameninţa un proces pentru crimă, nu s-ar fi dat înapoi să-i jertfească tot ce avea, numai de-ar fi ştiut că jertfa este primită. Într-adevăr, nu de mult îi spusese că sentimentele. Lui pentru lady Laura se limitau la o afecţiune amicală. Şi atât. Dar cum să-l creadă când lumea din jur susţinea ontrariul? Lady Laura era măritată, soţul ei încă trăia ţii, deci, era obligat să facă o asemenea afirmaţie, în special când numele lor suscitaseră atâtea bârfe. Şi apoi chiar dacă declaraţia lui ar fi fost sinceră, se referea numai la perioada prezentă, deoarece, în trecut, cu siguranţă tânji. Se după iubirea Laurei Standish. Pe când de a ei. Nu avusese nevoie. I-o oferise, îl îmbiase în fel şi chip s-o primească, însă i-o respinsese! Ca astăzi ducesa – care deşi pasibilă de numeroase erori, desluşea cu agerimea ei şi multe adevăruri – să vorbească de Laura Kennedy ca de făptura cea mai de plâns în urma nenorocirii ce; e abătuse asupra lui Phineas Finn! Dar nu ea şi-l alesese pe Kennedy? Şi oricât de nebun ar fi fost, nu-i era, lotuşi, sorţ? Marie Goesler îşi simţea inima ca o rană, iar nervii încordaţi la maximum ameninţau să cedeze. Cum se şi întâmplă în minutele următoare când, strângând bileţelul

ducesei în pumn şi ascunzându-şi faţa într-o pernă de pe cofa, începu să hohotească din toate fibrele făpturii ei.

Puţini oameni din câţi o ştiau, fie din saloanele londoneze sau din viaţa mai rustică, de la Conace, ar fi putut crede că vestea primită o aruncase în braţele unei asemenea-disperări. În societate trecea drept o femeie extrem de echilibrată, discretă, amabilă, plină de farmec, generoasă, înţeleaptă şi tonică. Însăşi purtarea ei faţă de răposatul duce care, treptat şi pe nesimţite, ajunsese la urechile multora, îi confirmase aceste însuşiri, mărindu-i prestigiul. Din anonima de acum câţiva ani, devenise o persoană cu relaţii întinsa, admirată şi preţuită. Dar niciunul dintre prieteni nu ar fi suspectat-o de o pasiune atât de puternică şi nu şi-ar fi închipuit-o plângând cu asemenea deznădejde în faţa unei dureri. Până şi lady Glenco. Ra, care pretindea că o cunoaşte la fel ca pe sine, nu şi-ar fi crezut ochilor de-ar surprins-o în această criză.

— Îţi place să te înconjuri de admiratori, deşi nu l (văd în stare să-l iubeşti pe vreunul, îi spusese cândva.

La care Marie zâmbise, arătându-se, chipurile, de acord. Filosofia pe care o profesase până atunci se rezuma doar la cinci cuvinte: „să se bucure de viaţă”, cu subtextul mai amplu şi mult mai profund de a-şi extrage propria bucurie din satisfacţiile şi împlinirile celor din jur. Înarmată eu acest principiu, trăise ani de relativă tihnă şi incontestabilă propăşire. Ca acum să se simtă cea mai nenorocită dintre fiinţe, pentru că omul iubit se afla la restrişte şi fiindcă i se spusese că necazul lui zdrobea inima unei alte femei!

Cina încă plângea cu sughiţuri, ferfeniţind biletul ducesei în palmă, camerista intră în vârful picioarelor, anunţându-i venirea domnului Maule. Gentilomul se afla în holul de la parter, aşteptând să i se comunice dacă amfitrioana îl va primi. Marie îşi aminti la iuţeală de seara

trecută, când vizitatorul cinase la ea împreună cu Phineas şi, crezând că-i aduce veşti despre zguduitorul eveniment abia petrecut, îl invită în salon.

Însă din întâmplare, domnul Maule nu aflase de moartea lui Bonteen. Torcând în minte un proiect grandios în legătură cu doamna Goesler, rămăsese acasă până la orele patru, de unde pornise glonţ către Dulcinee, fără a se mai abate măcar un moment pe la club. Negreşit cititorul a şi ghicit măreţul său plan. Domnul Maule sorocise ca în ziua aceea să-i ceară frumoasei să-l facă cel mai fericit dintre oameni – cum desigur avea să şi fie un timp, dacă aleasa consimţea să îl pună în posesia unui venit cât mai mare. Cu gândul acesta se titirise mai cu grijă ca întotdeauna, reducând – deşi nu complet – încărunţeala favoriţilor, studiind în amănunţime dunga pantalonilor şi linia redingotei, eschivindu-se, totodată, de la măruntele eforturi diurne care l-ar fi putut osteni, alungându-i până şi ultima urmă de prospeţime şi tinereţe.

La intrarea în salon, doamna Goesler se repezi să-l întâmpine chiar aproape de uşă.

— Ce-aţi auzit? îl întrebă cu suflarea la gură.

Drept răspuns, musafirul îşi lăţi buzele în cel mai dulce surâs, îi apăsă mâna luată într-a lui şi o privi într-un fel cam tâm. P, conştient că trebuia să fi aflat vreo trăsnaie de care însă n-avea habar, şi deci nu putea să dea un răspuns. Gazda niciun băgă de seamă strânsoarea exagerată a mâinii, coroborând, în acele secunde, muţenia vizitatorului cu nefasta ştire pe care o primise şi ajungând la încheierea că vestea ducesei era complet eronată.

— Nu aţi aflat nimic despre Phineas Finn? îl chestiona iar.

— Nicio vorbă, rosti musafirul, eliberându-i, în sfârşit, mâna.

Dacă Finn îşi rupsese gâtul, nu l-ar fi afectat cu

nimic, în schimb, solicitudinea doamnei avea o decisivă semnificaţie.

— Domnul Bonteen a fost… asasinat, îl anunţă ea.

— Domnul Bonteen? îngână fără patos.

— Aşa mi s-a spus. Şi credeam că mi-aţi adus noutăţi în Această privinţă.

— Domnul Bonteen asasinat! repetă el. N-am auzit nimic. Nici nu-l cunosc pe acest gentilom. Şi mi s-a părut că aţi spus domnul Finn…

— Deci nu se ştie nimic în Londra, aşa e? îl iscodi nerăbdătoare la culme.

— Nu ştiu ce să zic, doamnă Goesler, deoarece am stat toată dimineaţa în casă. Şi cine l-a omorât?

— Uff!

— De unde să ştiu! pufni Marie exasperată. Tocmai asta voiam să aud de la dumneavoastră.

— Şi ce se întâmplă cu domnul Finn? bălmăji el confuz.

— Nici eu nu am ieşit în oraş, aşa că nu vă pot furniza nicio informaţie. Bănuiam că aţi venit tocmai pentru că aţi cinat cu domnul Finn şi…

— Domnul Finn a fost omorât? o încurcă Maule de tot.

— Domnul Bonteen! rosti Marie cu glas apăsat, începând să-şi piardă răbdarea. Doar v-am spus că de uciderea lui am aflat, fără a cunoaşte, însă, niciun detaliu. Şi tocmai plecam de acasă ca să mai aflu câte ceva. Am şi cerut să mi se aducă trăsura, adăugă, ridicându-se în picioare, semn că-l concedia, Ceea ce Maule înţelese.

Şi mai pricepu că în aiureala în care picase, era exclus să-şi pună în practică măreţul său plan. Dar cum ezita încă, răvăşit de nevisata încurcătură, amfitrioana interveni şi mai drastică:

— Întreaga poveste m-a răscolit aşa de mult, încât în

momentul de faţă toate gândurile-mi aleargă la ea. Deci vă rog să aveţi bunătatea să mă scuzaţi. De un aş fi fost convinsă că aţi venit încărcat de veşti, niciun lăsam să vă osteniţi urcând până aici.

Demis la modul imperativ, Maule se înclină şi porni către uşă. Iar la ieşirea din încăpere, Marie uită să sune din clopo ţel.

„Ce naiba o fi vrut să spună despre individul acela, Finn? se întreba copleşit de nedumerire. Să fi fost amândoi omorâţi? Prea nu-mi vine a crede". Uimirea ţinu doar până la club, unde, odată ajuns, desluşi adevărul, primind informaţii bogate şi clare. Phineas Finn şi domnul Bonteen se certaseră la Univex-s. Bonteen – după cum umbla vorba – îl pusese cu botul pe labe pe celălalt. Ciondăneala se iscase chiar de faţă cu Prinţul moştenitor, care se arătase grozav de se îrhit de purtarea lui Finn. După scandal, Phineas Finn l-a atras pe Bonteen în gangul dintre Bolton Row şi Strada Berkeley, iar odată ce i-a picat în cursă, l-a trăsnit la numele tatălui. Asta era toată chestia.

E drept că printre vestitorii domnului Maule nu se găsea nici măcar unul care să fi fost de fată la Univers. Dar amănuntul părea lipsit de însemnătate, întrucât ştiau exact cum se petrecuseră lucrurile, difuzându-le ca fiind absolut certe.

„Măcar de l-aş vedea spânzurat! I-o doresc din tot sufletul", îşi zise Maule crezând că începuse să descifreze enigma care-i aprinsese creierii în Park Lane.

Când Marie Goesler ajunse, la reşedinţa din Carlton Terrace – chiar înaintea orei ce-i fusese fixată – ducesa nu se întorsese din peregrinări. Totuşi, potrivit înţelegerii, urcă în salonul de la etaj şi aşteptă. I se aduse şi tava cu ceaiul, de care nu se atinse. Iar gazda sosi abia după şase.

— Vai, draga mea, îmi pare aşa de rău că am întârziat. De ce nu ţi-ai băut ceaiul?

— Care-i adevărul? o întrebă Marie Goesler, stând în picioare, cu braţele lipite de trup şi cu pumnii încleştaţi.

— Am impresia că ştiu mai puţin decât la ceasul când ţi-am trimis notiţa…

— A fost. Sau nu… asasinat Bonteen?

— Oo, da. Despre asta nu mai încape îndoială. O ştiam cu precizie de când ţi-am scris. Şi am avut atâta alergătură pe ziua de azi! se văicări aferată. Însă până în cele din urmă am ajuns şi la Parlament, unde am stat de vorbă cu Barrington Erle.

— Şi? Şi?

— Au fost arestaţi doi suspecţi.

— Nu Phineas Finn? zise Marie cutremurată.

— Ba da. Domnul Finn este unul din ei. Nu este îngrozitor? Mi se pare chiar mai abominabil decât moartea lui Bonteen. Deşi, zău, nu s-ar cuveni să vorbesc aşa…

— Şi cine este al doilea arestat? Desigur, el e făptaşul.

— Detestabilul pastor care s-a însurat cu lady Eustace, Domnul Bonteen se declarase împotriva lui şi tot aduna mărturii spre a face dovada că Mai are o nevastă, acasă la el, în Ungaria, în Boemia ori înaltă ţară.

— Fără nicio îndoială el este vinovatul, declară Marie cu hotărâre.

29 – întoarcerea lui Phineas Finn

449

448

— Aşa zic şi eu, se arătă ducesa de acord. Numai că mărturiile tind să-l scoată din cauză. La ceasul omorului, afla acasă şi se culcase, uşa clădirii era încuiată, aşa că nu a putut să iasă, iar ucigaşul nu era îmbrăcat în veşmântul său, ci purta raglanul lui Phineas Finn.

— S-a găsit… sânge… pe pardesiu? întrebă Marie sculurându-se din creştet până în tălpi.

— Despre asta nu ştiu. Dar după cât mi se pare, nu l-au – i reetat deocamdată. În schimb, lordul Fawn a văzut individul şi jură că raglanul de pe el era al lui Phineas Finn.

— Lordul Fawn! Cât l-am detestat pe acest om! Nu cred o vorbă din tot ce spune.

— Barrington nu pune mult preţ pe amănuntul cu pardesiul. Ci pe măciuca ţinută de Phineas în buzunarul acestuia. Or victima a fost lovită cu o măciucă. Până acum nu s-a găsit niciuna. Domnul Finn şi-a dus-o pe a lui acasă.

— Ceea ce un asasin nu făcea, remarcă Marie.

— Dimpotrivă, şeful poliţiei ar fi zis că este o tactică foarte dibace, menită să inducă în eroare. Asta o ştiu tot de la Barrington, se-nţelege.

— Şi crezi că aşa este? o chestionă prietena privind-o în ochi.

— Natural că nu cred, şi nici ce a jurat lordul Fawn că ar fi văzut. Niciodată nu am să cred ceea ce nu-mi convine şi nimic nu mă va convinge.

— Niciun ar fi de închipuit să fi comis domnul Fina aşa faptă.

— Totuşi, s-ar fi putut întâmplă…

— Nu, lady Glen, o întrerupse Marie energică. Nu era capabil să facă una ca asta.

— E destul de puternic… şi de curajos…

— Dar nu destul de laş. Nu are nici urmă de laşitate în ei. Şi dacă Phineas Finn a fost în stare să-şi lovească adversarul pe la spate, cu o măciucă, într-un gang întunecos, niciun vreau să mai adresez vreodată cuvântul unui bărbat. Nimic nu mă poate convinge că Phineas a săvârşit crima. Iar dacă, prin absurd, aş ajunge să-i recunosc vina, din acea clipă nu aş mai crede în nimeni. Dacă ţi s-ar spune că soţul tău a căsăpit un om, cum ai reacţiona?

— Bine, dar Phineas Finn nu e soţul tău, Marie.

— Bineînţeles că nu. Şi nu aş putea să mă năpustesc asupra acuzatorilor, aşa cum ai proceda tu. Dar mi-e îngăduită măcar certitudinea nevinovăţiei. Dacă douăzeci de lorzi Fawn ar jura ce au văzut, tot nu-i cred. Of, Dumnezeule, ce-or să facă cu el?!

Ducesa se purtă fără greş, abţinându-se de la orice tachinărie în legătură cu dragostea trădată de Marie, Părea că priveşte ca pe ceva absolut normal afecţiunea amicei pentru Phineas Finn.

— Ducele nu vine acasă, şi te rog să cinezi cu mine, o invită eu căldură. Parlamentarii din ambele Camere sunt în atât de mare fierbere după cele întâmplate, că simt nevoia să stea la un loc, ce i-a uluit peste orice închipuire nu a fost crima în sine, cât distrugerea simultană a celor doi învrăjbiţi, a căror ură a suscitat atâtea discuţii în ultimul timp.

Doamna Goesler rămase până târziu la reşedinţa din Carlton Terrace, şi toată seara nu svorbit decât despre asasinarea lui Bonteen şi pericolul în care se afla Phineas.

— Presupun că se va duce cineva la Newgate să-l vadă, zise la un moment dat Marie.

— Au şi fost până acum lordul Cantrip şi domnul Monk.

— Eu n-aş putea merge?

— Ştiu şi eu? Ar cam bate la ochi, ezită lady Glencora

— Şi dacă l-am vizita împreună? sugeră cealaltă cu

1 voce imploratoare.

Şi până să plece, aproape îi smulse făgăduinţa prietenei că vor merge amândouă la închisoare.

CAPITOLUL XLIX

ÎN CE FEL A PRIMIT DOAMNA BUNCE POLIŢIŞTII

ÎN DIMINEAŢA DE DUPĂ CRIMĂ, pe la orele zece, lordul Chiltern – veni să-l viziteze pe Phineas în modestul

apartament din strada Great Marlborough.

— Am lăsat-o pe Adelaide la conac şi ne-am repezit pentru câteva zile la Londra, ca s-o vedem pe Laura şi să găsim o soluţie în vederea reglementării situaţiei cu Kennedy. Îşi informă ei amicul.

La ceasul când se aşezară la discuţie, Phineas nu ştia nimic despre asasinarea lui Bonteen. La fel ca şi musafirul său. De fapt, pe lo. Rd îl adusese în casă. Prietenului o misiune anume, pe care el însuşi n-o pricepuse şi, ca urmare, nu prea ştia în ce chip s-o explice. Era vorba de o propunere iniţiată de Laura. Care consta în asigurarea unui venit permanent pentru Phineas. Rezultat din zestrea dată lui Kennedy ce urma să reintre în posesiunea familiei Standish. Avocaţii moşierului făgăduiseră lordului Brentford să-i pună la dispoziţia fiicei dividendele încasate din suma dotală, îndată ce tribunalul emitea o decizie în sensul acesta. Despre neputinţa lui Kennedy de a-şi mai administra bunurile nu mai existau îndoieli, iar avocaţii se arătaseră dornici să scape de o complicaţie suplimentară, mai ales că se referea la nişte venituri mărunte, ca cele derivate din zestrea de patruzeci de mii de lire. Precizarea din urmă constituise o sfidare la adresa lordului Brentford. Totuşi, nu îi ştirbise mulţumirea bătrânului care se tânguia de atâta vreme după banii odraslei. Când Laura auzi de aranjament, primul ei gând se îndreptă către Phineas şi iminentele sale nevoi. Dar cum să-i pună la dispoziţie bărbatului îndrăgit o parte din încasări, fără să-l umilească, aflând că vin de la ea? Urmărită. De această idee, ticlui un mic plan, potrivit căruia banii aveau să-i parvină sub forma unui împrumut acordat de fratele ei. De bună seamă formula era străvezie, şi nu putea să-l păcălească pe Phineas în privinţa adevăratei origini a sumelor oferite. Cu toate astea, îl convinsese pe Chiltern să-l caute şi să-l înştiinţeze că de acum înainte se putea

bizui pe ajutorul său.

— Dacă voi trece venitul pe numele lui papa, tot lui Phineas o să-i lase prin testament. Or când el este aşa strâmtorat, de ce nu i-am avansa pe loc banii trebuincioşi? îi demonstrase Laura fratelui.

Chiltern se încruntase nemulţumit şi scuturase din cap, în semn că nu e de acord.

— Gândeşte-te cum l-au trădat liberalii, lăsându-l pe dinafară, îşi urmase ea pledoaria, aducând tot felul de argumente în sprijinul. Cauzei apărate, î. Nduplecându-l în cele din urmă pe lord să discute cu Phineas.

În sinea lui, Chiltern nu era deloc împăcat, gândindu-se îngrozit la defăimările pe care şi le-ar atrage Laura o dată ce s-ar afla că tânărul deputat trăieşte din mila ei. Singura sa nădejde – şi, totodată, motivul care îl făcu să cedeze stăruinţelor surorii sale – era că Phineas nu va accepta povara unei astfel de obligaţii.

Deci cu scopul acesta se înfăţişase la Phineas, însă tot ocolind neplăcuta să misiune şi vorbind despre altele, nu mai ajunse la ea, căci discuţia lor se curmă brusc la ivirea altui vizitator. Era domnul Low, care îşi făcu intrarea. În odaie precedat de proprietăreasă. Ca şi Phineas şi Chiltern, nici doamna Bunce nu auzise de asasinat, dar din purtarea şi expresia magistratului pricepu că nu-l adusese un vânt bun. Îngrijorarea întipărită pe chipul gazdei îl intrigă pe Phineas. Iar când văzu şi faţa ca de pământ a magistratului, sări alarmat de pe scaun.

— S-a întâmplat ceva? întrebă el.

— Da, şi încă un necaz mare, răspunse Low. După care tăcu, privind către Chiltern.

— Să plec? sugeră lordul, observând reţinerea musafirului.

— Daţi-mi voie să vă prezint, interveni Phineas. Domnul Low, prietenul meu, şi lordul Chiltern, tot bun

amic. Aşadar nu văd pentru ce te-ai retrage. Ce s-a întâmplat*? repetă întrebarea, fixându-l pe fostul mentor.

După cum se cunoaşte, lordul venise ca să discute o chestiune pecuniară, or văzându-i codeala lui Low îl străfulgera gândul că omul avea de reglementat niscaiva datorii contractate de bicisnicul său prieten. Şi în dorinţa de a-l scoate de la ananghie, oferindu-i pe loc mijloacele necesare, zise căutând către el:

— S-ar putea să vă fiu de ajutor.

— Aţi auzit, stimate lord, ce s-a întâmplat astă noapte? îl întrebă domnul Low, deşi privirea şi-o aţintise pe Phineas.

— VNu, n-am auzit nimic, îi replică Chiltern.

— Ce s-a întâmplat? îi iscodi fostul discipol, cu o figură îngrozită, simţind din purtarea şi tonul domnului Low că e la mijloc ceva nu numai important, ci dramatic.

— Nici tu n-ai aflat nimic? îl chestionă magistratul.

— Absolut nimic, zise Phineas.

— Ai fost aseară la clubul „Univers”? îşi urmă Low interogatoriul.

— Da, am fost.

— Şi a survenit ceva deosebit pe acolo?

— Apariţia Prinţului moştenitor, îl informă chestionatul.

— Nu cumva i s-a întâmplat ceva Prinţului? se interesă Chiltern.

— Numele său nu mi-a fost menţionat, îi răspunse magistratul în treacăt, după care se întoarse la Phineas: Nu s-a iscat şi o ceartă?

— Ba da, recunoscu acesta pe loc. Între mine şi Bonteen.

— Pentru ce v-aţi certat?

— Fiindcă s-a purtat ca un animal – aşa cum o face de obicei. Păruiala nu se mai poartă în zilele noastre. Dar

merita una zdravănă.

— Ei bine, află că a fost ucis, anunţă, în sfârşit, domnul Low.

La auzul acestor cuvinte, Phineas se albi ca varul la faţă. Dar nu fiind că Vestea magistratului i-ar fi demascat propria culpă. Despre aşa ceva niciun încăpea vorbă, şi ar fi de prisos a se insista întru demonstrarea completei lui inocenţe. Probabil şi cititorul l-a ghicit pe criminalul real încă de la descoperirea cadavrului. Iar acesta era diabolicul Joseph Emilius, care avea tot interesul să-l lichideze pe omul ce aduna cu atâta sârg probe întru dovedirea celeilalte căsătorii. Totuşi, Low venise la vechiul şi binecunoscutul amic, în credinţa ca el îi făcuse de petrecanie lui Bonteen, De fapt, vizita sa fusese iniţiată de Laurence Fitzgibbon, care, aflând printre primii năprasna, fugise la Barrington să i-o spună, apoi, împreună cu Erle, alergase la oficiul avocăţesc din strada Carey, unde lucra Bunce ca scrib, trimiţându-l pe acesta la Low cu nefericita solie ce trebuia să-i parvină lui Phineas. În marea sa tulburare, Laurence pornise de la ideea că prietenul trebuia prevenit cât mai grabnic – ca să nu fie luat ca din oală – dar socotea imprudent să-l avertizeze chiar el, un compatriot; aşa că recursese la o persoană neutră.

— Ucis?! exclamă Phineas siderat.

— Şi de cine anume? întrebă Chiltern, uitându-se mai întâi către Low şi apoi la prieten.

— Tocmai asta se străduieşte să stabilească poliţia, răspunse aferatul jurist.

Urmă o tăcere de câteva clipe în care judecata lui Phineas, strivită până atunci de uimire, îi trimise un prim semnal de alarmă, legat de cumplita primejdie care-l pândea. Domnul Low venise anume ca să-l întrebe dacă nu era autorul asasinatului. Şi la gândul acesta, îşi duse mâna la frunte, privind cu disperare sălbatică bărbaţii din

preajmă.

— Domnul Fitzgibbon a fost cu tine aseară, nu-i aşa? îl chestionă magistratul.

— Bineînţeles, îi răspunse prompt.

— Dânsul m-a trimis aici.

— În ce scop şi ce rost au iscodelile la care asist? interveni Chiltern. Doar n-oţi fi vrând să insinuaţi că prietenul nostru de faţă ar fi suspectat de crimă?

— Ba încep să cred că da, zise Phineas cu amarnică ironie.

Precum se ştie, domnul Low venise aproape încredinţat. – aşa cum se arătase şi Bunce – că mâinile lui Phineas Finn erau mânjite cu sângele demnitarului căsăpit. Şi de-ar fi fost întrebat în particular, nu în calitate de jude, dacă uitătura ori vocea unui om suspectat de un delict au puterea de a anula bănuielile ce-l apasă… ar fi declarat net că aşa ceva nu era cu putinţă. Ca acum, pe măsură ce îl privise şi îl ascultase pe Phineas, convingerea nutrită la început să se clatine, să se năruie şi, treptat, să dispară, făcând loc alteia care-i spunea că Phineas este la fel de nevinovat ca şi el. Dar pentru unul ca Chiltern, care nu cunoştea antecedentele cazului şi nici prefacerea din Cugetul magistratului, suspiciunea ce o arătase îl scosese din fire.

— Ia spune limpede, domnule, se înfipse în el, crede careva că Finn ar fi ucigaşul?

— Am venit ca prieten să-l pun în gardă că j. Se pregăteşte punerea sub acuzare, anunţă el, vorbind pentru prima dată cu amărăciune.

Pentru Phineas – care nu aflase împrejurările tragediei, nu o putea cântări cu luciditate şi nu avea nici măcar certitudinea morţii lui Bonteen – coşmarul de acum părea o continuare a persecuţiei pe care o suferise din partea acestuia.

— Nu cred nimic din câte se vântură în cercul său, zise cu gândul la aprigul adversar.

— Al cui cerc? îl întreba Chiltern. Mai bine l-am lăsa pe domnul Low să ne spună ce anume s-a petrecut.

Şi acesta le istorisi grozăvia, pe cât o auzise şi el, căutând s-o redea cât mai fidel şi minuţios.

— Nu am trecut niciodată prin gangul de care vorbeşti, deşi mă duc aproape zilnic la club, îl întrerupse Phineas când le pomeni despre locul unde se găsise cadavrul.

Magistratul îşi continuă relatarea, cu aceeaşi grijă pentru, respectarea detaliilor, iar când ajunse la descrierea propriu-zisă a crimei, specificând în ce mod şi cu ce fusese lovită victima, Phineas îi curmă din nou vorba:

— Am şi eu o măciucă, şi chiar o port la mine, anunţă el, scoţând-o din buzunarul raglanului şi punând-o pe masă.

Low aruncă o privire discretă spre ea, ca să vadă dacă fusese spălată, ştearsă sau în vreun fel curăţată, dar Phineas îi surprinse ocheada şi se înfurie.

— Uite-te, domnule, ca lumea, şi întoarce-o pe ambele feţe. Eu n-o mai ating până vine poliţia. Şi nici tu, Chiltern. Las-o unde se află. Aşa. Că măciuca rămase sub privirile lor, în timp ce Low! Şi urmă povestirea. După cât se părea, nu era la curent cu suspectarea lui Joseph Emilius, în schimb menţiona depoziţiile lordului Fawn, despre care fusese informat doar în treacăt, reţinând, din tot ce i se spusese, amănuntul cu pardesiul.

— Îl am şi pe ăsta, îl opri din nou Phineas, luând raglanul de pe sofa şi arătându-l amicilor. Era un veşmânt subţire – potrivit pentru luna mai – cu o croială amplă, însă nicidecum aşa larg ca să acopere trupul şi capul unei persoane.

— Totuşi, are un guler care se poate ridica, acoperind

chipul omului care îl poartă, observă magistratul.

— Nu ştiu ce are, ce n-are, dar cu el am fost îmbrăcat aseară, îi replică Phineas scos din răbdări.

— După cât am reţinut, tipul care s-a încrucişat cu lordul Fawn era înfofolit într-un veşmânt mai bogat şi dintr-o stofă groasă, adăugă juristul.

— Va să zică Fawn şi-a băgat iară nasul unde nu-i firbe oala, bombăni Chiltern.

La un ceas de la sosirea domnului Low cu infernala sa noutate, îşi făcură apariţia trei reprezentanţi ai poliţiei: un comisar şi doi chestori. Pe masa şi pe canapeaua din cameră, se aflau măciuca şi raglanul despre care se discutase. Conversaţia stagnase de câtăva vreme, iar Phineas şi. Chiltern pufăiau din trabucuri, fiecare absorbit de propriile-i gânduri. Phineas intuise că Low îl credea vinovat de omor, şi deci, o să-l aibă în coastă. La rândul său observase şi magistratul impresia fostului ucenic, însă nu considerase oportun să i-o combată pe loc, mărturisindu-i că suspiciunea iniţială pierise şi că îl socotea la fel de curat ea şi el. Îşi va spune părerea când i-o vor cere împrejurările, ajutându-l cu tot ce îi va sta în puteri. Dar pe moment era mai important să-l observe, decât să se piardă în explicaţii de genul acesta. Lordul Chiltern, pe care Phineas îl implorase să mai rămână cu el, îi înjura pe nemernicii acuzatori ai prietenului său.

— Niciun are acuzatori, îl contrazise juristul. Numai împrej urările-i sunt potrivnice. Şi tocmai acestea impun investigaţiile poliţiei.

Dar lordul o ţinuse mai departe cu afuriseniile până îşi aprinsese trabucul, şi de atunci nici unu nu mai scosese o vorbă. Aşa-i găsiseră poliţiştii – învăluiţi în tăcere şi în rotocoale de fum. După ce comisarul şef le explică, natura misiunii ce-i adusese, înştiinţându-l, totodată, pe Phineas că trebuia să-i urmeze în strada Bow, chestorii înhăţară, pe

lângă măciuca şi pardesiul ce le fuseseră pregătite, o sumă de alte articole vestimentare: sacoul purtat de Phineas în seara precedentă, cămaşa, ghetele, jobenul, umbrela şi cheile locuinţei. Îi cerură până şi portofelul cu bani. La care Low, ca jurist, interveni amintindu-le că nu aveau acest drept. Şi atunci renunţară. Din întâmplare, cămaşa îmbrăcată de Phineas în seara trecută o avea chiar pe el, însă cum poliţiştii susţineau că trebuia inclusă în probele materiale, îl obligară s-o schimbe de faţă cu ei. Şi urgisitul se execută sub privirile tuturor, simţind că-i crapă inima în el de ruşine şi umilinţă.

După aceasta începu cotrobăiala prin rufărie – curată cât şi murdară – paralel cu iscodeala, pe şuşotite, a proprietăresei. Numai că doamna Bunce nu era nici pe departe făptura care le trebuia. Adorându-l, ca întotdeauna, pe chiriaşul ei preferat, hotărî să-i şicaneze pe poliţişti, refuzând să le dea informaţii, fiind mojică, ba chiar apostrofându-i, fără să-i treacă prin minte că prin acestea îi putea agrava situaţia veneratului domn. Deputat. Când unul din chestori o întrebă: „În ce fel îşi spăla individul cămăşile?”, vrând, probabil, să afle dacă le trimitea undeva în oraş, gazda îl repezi de nu se văzu: „Auzi ce vorbe la mnealui?! Păi ditamai ginţilomu, ca dânsu, le individ în gura ’mneatale? Şi ce mă-ntrebi cum să frichineşte cămăşili, – că doar se vede cât colo că eşti crescut lângă troacă. Aşa că ştii mai dihai ca mine”. Mâhnita şi furioasa proprietăreasă le mai trânti şi alte „gentileţuri”, pentru care nu părură, însă, vexaţi.

La sfârşitul percheziţiei, au pornit spre chestură, Phineas însoţit de chestori, iar comisarul împreună eu lordul Chiltern şi domnul Low.

— Doar nu l-oţi fi crezând. Vinovat? îi zise Chiltern comisarului şef.

— Noi niciun credem, niciun respingem putinţa unei

vinovăţii, sir, îi replică ceremonios. Dar în sinea lui nutrea ferma convingere că Phineas Finn îl achitase pe Bonteen.

La chestură erau aşteptaţi de lordul Cantrip şi de Barrington Erle, iar curând se află că mai erau prezenţi lordul Fawn şi Laurence Fitzgibbon, care nu se arătaseră deocamdată. În aparenţă, se luaseră toate măsurile în vederea unui prim interogatoriu şi, într-adevăr, peste foarte scurt timp, îşi făcu apariţia şi un procuror. Fiecare din cei adunaţi îl copleşea cu politeţea pe Phineas, şi chiar reprezentantul justiţiei îl sfătui., plin de bunăvoinţă, să se consulte cu un avocat în decursul anchetei. Dar Phineas declină această propunere, răspunzându-i că va declara absolut tot ce ştie şi că, oricum, momentan, nu simţea nevoia unui consilier. După ce i se repetară de două, trei ori, consecinţele afirmaţiilor ce urma să le facă, i se dădu, în fine, cuvântul.

Phineas începu declaraţia prin ceea ce-i atrăsese însăşi suspiciunea, anume altercaţia cu Bonteen din noaptea trecută. E drept, zise el, că avusese, la „Univei-s”, un schimb de cuvinte cu domnul Bonteen, după care, împreună cu domnii Erle şi Fitzgibbon – prezenţi la ancheta de faţă – îl priviseră, din uşa clubului, pe domnul Bonteen apucând-o spre Piaţa Berkeley. Nu peste mult, o pornise şi el în aceeaşi direcţie, dar nu-l ajunsese din urmă, întrucât odată sosit în numita Piaţă, o traversase prin dreptul fântânii aflate în partea de miazăzi, angajându-se, după aceea, pe ruta cea mai scurtă spre strada Bruton. Pe domnul Bonteen îl zărise confuz, pentru ultima oară, la lumina felinarului din colţul Pieţii. Pe cât îşi putea aminti, în momentul acela el însuşi trecea pe lângă fântână. Când dăduse colţul, îndreptându-se spre Piccadilly, nu auzise niciun zgomot de încăierare, şi nici cuvinte articulate. Se vede că în momentul când domnul Bonteen ajunsese la scările ducând în pasaj, el se afla în

vecinătatea străzii Bruton, lăsând în spate locul omorului. De la club, plecase cu pas mai alert decât domnul Bonteen; dar văzând că se apropie de acesta, luase decizia să nu-i treacă pe alături şi nici să-i atragă atenţia prin mica distanţă ce-i despărţea. Şi procedase în consecinţă. Cât privea pardesiul gri – expus la vedere în încăperea unde se aflau – într-adevăr, fusese îmbrăcat cu el, însă nu cu gulerul ridicat. De altfel, îl avea de puţină vreme şi, după cât ţinea minte, niciodată nu-l purtase cu gulerul ridicat. Avea în buzunar şi o măciucă – de asemeni expusă spre cercetare – iar deprinderea de a umbla înarmat data de pe vremea când se luptase cu nişte răufăcători, ce încercaseră să-sugrume un cunoscut. Măciuca nu fusese deloc folosită şi, întâmplător, era nouă nouţă. O cumpărase cu aproximativ o lună în urmă, ca urmare a repetatelor avertismente din presă în legătură cu frecvenţa atacurilor în Londra, Dar aşa cum atenţionase înainte, până la recenta ei achiziţie, pe timp de noapte, avusese întotdeauna asupra lui un baston său. O bâtă. Fără îndoială, se certase cu domnul Bonteen, înaintea uciderii acestuia, însă măciuca o cumpărase cu mult înaintea disputei. Pe întregul traseu – începând din Piaţa Berkeley şi până la domiciliu – nu se uitase la trecători cu Mficientă atenţie ca să-i poată descrie. Sau probabil niciun întâlni se pe nimeni în cale. Oricum, i-ar fi fost imposibil să-şi amintească dacă zărise măcar un poliţist.

Declaraţia lui Phineas fusese audiată după mărturiile celorlalţi, şi faptele inserate cu privire la ciocnirea ivită la club şi discuţia ulterioară, din faţa uşii, coincideau întru totul cu depoziţiile lui Barrington şi Fitzgibbon. Între timp se procedase şi la măsurătoarea străzilor şi a traseelor implicate. Un comisar însărcinat cu această operaţie efectuase un calcul. În care, bazându-se pe aproximaţia făcută de Barrington şi Fitzgibbon în privinţa răstimpului

scurs din momentul despărţirii de Phineas şi până îl pierduseră din vedere, stabilise că inculpatul ar fi avut răgazul să revină în grabă la răspântia de care trecuse şi să ajungă în punctul unde se încrucişase lordul Fawn cu individul suspect – dar asta numai în ipoteza când Fawn înaintase cu trei mile pe oră, pe când Phineas Finn, cu o viteză de două ori mai mare. Or lordul Fawn afirmase că mersese” extrem de încet – cu mai puţin de trei mile pe oră – iar tipul pe care îl întâlnise zorea foarte tare, nu alergând propriu-zis, dar având cel puţin o iuţeală dublă faţă de a sa. După precizările acestea, lordului Fawn i se arătară cele două veşminte – spre mirarea lui Phineas, care nu ştia de Emilius şi de un al doilea pardesiu aparţinând realmente pastorului şi arătând destul de uzat, de calitate ordinară, dintr-un material grosolan şi maroniu la culoare. Lordul le cercetă cu luare aminte, după care se pronunţă că individul întâlnit nu purta un raglan maroniu. Deşi fusese o noapte grozav de întunecată, rămânea la credinţa că, veşmântul cu pricina era cenuşiu şi avea gulerul ridicat. Un croitor convocat, probabil, din vreme, intră şi studie raglanul lui Phineas, arătându-se apoi de părere că în timpul din urmă fusese purtat cu igulerul în sus.

În temeiul mărturiilor adunate, se consideră necesară continuarea cercetărilor începute şi, implicit, reţinerea lui Phineas Finn, care fu transportat la închisoarea Newgate. Bineînţeles, i se dădură toate asigurările în legătură cu buna sa îngrijire, şi atât prietenii, cât şi reprezentanţii autorităţilor îl tratară cu deosebită condescendenţă.

Lordul Cantrip, care tot mai credea în nevinovăţia sa, duse discuţii ample în sensul acesta cu procurorul şi cu maiorul Mackintosh. Ambii făgăduită solemn că vor scotoci toată Londra după a doua măciucă său. Mă rog, ceva similar de care se folosise asasinul. Din păcate, Emilius nu fusese văzut de nimeni cu un obiect contondent. De

asemeni, în afara lordului Fawn. Niciun suflet de om nu zărise pe Strada Curzon ori în Mayfair un trecător zorit şi cu faţa ascunsă în gulerul pardesiului, aşa încât nu se putea infirma presupunerea că individul suspect fusese însuşi Phineas Finn. Iar dovezile care excludeau posibilitatea ca Emilius – alias Mealyus – să fi fost persoana văzută de îCS dul Fawn erau atât de convingătoare, încât procurorul opină pentru eliberarea acestuia, dacă la proximul inte rogatoriu nu reieşea nicio dovadă împotriva sa.

În privinţa lui Phineas acelaşi procuror se vedea, cu părere de rău, obligat să nu adere la opinia lordului Cantrip, care susţinea cu tărie că existau prea puţine probe acuzatoare pentru reţinerea fostului său subaltern.

CAPITOLUL L

OPINIA PARLAMENTARILOR DESPRE ASASINAT.

ÎNJOIA CÂND se întruni Camera, se discută exclusiv despre recentul omor, şi nouăzeci la sută din membrii înaltului forum se fixaseră la ideea că ucigaşul era Phineas Finn. A cunoaşte în prealabil victima unei crime, împrumută, negreşit, tragediei un anumit caracter, dar să te afli în relaţii apropiate cu asasinul e ceva cu totul ieşit din comun. O parte din parlamentari îl deplângeau în mod sincer pe bietul Bonteen, al cărui sfârşit fusese, fără îndoială, năprasnic, însă mai numeroşi erau simpatizanţii lui Phineas Finn, care se arătau afectaţi de sumbrul său viitor şi îngroziţi de fapta ce-o săvârşise. Dar îndoitele catastrofe care le răvăşiseră cugetele aduceau cu deşi o consolare. Se ştie „că activitatea Camerei nu este întotdeauna interesantă şi plină de freamăt. Or întrunirea din acea după-amiază, cu neostoitele şi palpitantele comentarii prilejuite de asasinat, răscumpăra plictisul multora dinainte, transformând-o într-un eve nimeni: rar.

După rostirea rugăciunii de început, nu se mai

întâmplă, ca în alte dăţi, să fie aşteptat primul ministru, căci domnul Gresham îşi făcu imediat apariţia, şi tot spre deosebire de alte ocazii, participanţii nu mai întârziară pe ici şi pe colo, adunaţi la taclale, ci se năpustiră, în viteză, spre locuri, aşezându-se cuminţi şi spăsiţi. Apoi adunarea se apucă să rezolve chestiunile înscrise pe ordinea de zi, deşi, la foarte scurt timp, aşa-zisele treburi au fost întrerupte, pentru că domnul Gresham se ridică să rostească declaraţia mult aşteptată. „Cu profund regret – ba cu cea mai adâncă durere – îşi îndeplinea obligaţia de a înştiinţa Camera că mult onoratul amic şi coleg, domnul Bonteen, pierise în noaptea trecută, asasinat în chipul cel mai abject şi crunt”. Era interesant de văzut cum numele acestui om care, în timpul vieţii şi ca membru al Camerer stârnea dezordine şi rumoare de câte ori era pronunţat, de data aceasta încremenise asistenţa într-o consternare amestecată cu părere de rău. „Da, prietenul său, domnul Bonteen, care în ultimul timp deţinuse preşedinţia Camerei de Comerţ şi a cărui pierdere, pentru naţiune şi Parlament, se va resimţi extraordinar de mult, fusese atacat pe una din străzile capitalei şi omorât mişeleşte, în tăcerea şi întunericul nopţii11, spuse primul ministru. Şi pe urmă tăcu, deşi asistenţa spera să audă şi alte amănunte. După un răstimp i se auzi din nou glasul şi toţi îşi ciuliră urechile. „În legătură cu tragica moarte, considera că nu mai avea nimic de adăugat, anunţă domnul Gresham, decepţionând aşteptările tuturor. Cât privea conducerea Camerei de Comerţ, continuă dânsul, „nu se putea înlocui pe loc eminentul ei preşedinte. De altfel, i se părea imposibilă găsirea unui succesor pe măsura domnului Bonteen şi nici nu-şi făcea iluzii în sensul acesta, cunoscute fiind Camerei serviciile pe care le adusese ţării, mai ales în domeniul sistemului zecimal11. Şeful guvernului amuţi din nou şi adunarea era cu ochii pe el,

numai că după câteva secunde se reaşează pe bancă, fără să fi rostit un cuvânt despre Phineas Finn!

Această gravă omisiune nu rămase totuşi nereparată. După alte câteva clipe, domnul Daubeny se ridică de pe locul său şi, prin formule încrucişate, alambicate şi elegante, întrebă căpetenia guvernului dacă într-adevăr un membru al Camerei se afla la închisoare, sub acuzaţia de a fi amestecat în uciderea fostului şi mult jeluitului Preşedinte al Camerei de Comerţ. Din cât auzise dânsul – adică

Daubeny – inculpatul fusese cândva colegul domnului Bonteen şi un consecvent susţinător al prea stimabilului şi onorabilului său rival – adică al lui Gresham. Primul ministru se ridică iarăşi. „Cu regret anunţa asistenţa că onorabilul deputat de Tânkerville fusese reţinut de autorităţi în baza culpei care se menţionase. Desigur, spusele sale comunicau doar o stare de fapt, nicidecum nu tindeau să exprime opinia personală în legătură cu autorul crimei. Cazul părea învăluit într-un mare mister. Gentilomii implicaţi avuseseră un diferend, din păcate, ceea ce nu îndreptăţea, totuşi, adunarea de faţă să atribuie o vină atât de murdară şi josnică unui confrate cunoscut ca deputatul de Tânkerville11. Atât s-a spus despre Phineas pe cale oficială şi în prezenţa reprezentanţilor presei. Însă parlamentarii au continuat să-l discute până seara târziu.

După cum s-a mai arătat, marea majoritate îl socotea asasinul lui Bonteen şi, cu toate astea, era absolut uimitor felul cum se vorbea despre el – fără pic de aversiune sau răutate. Dintre martorii la ciocnirea survenită la club, nu exista unul singur ca să nu dea toată vina pe Bonteen, şi se considera aproape un dezastru la scara naţională reuşita mortului de a-l fi mazilit pe unul ca Phineas Finn din componenţa guvernului. O sumedeniejde versiuni umflate, de istorii mai odioase ca realitatea însăşi, treceau din gură

în gură, pentru a se demonstra cu câtă neslăbită perseverenţă zădărnicise victima perspectivele presupusului ucigaş, frustrând ţara de serviciile unui lucrător harnic. În scurta sa declaraţie făcută Camerei, domnul Gresham atribuise o sumă de merite decedatului. Dar asta nu era mare scofală, când orice om este lăudat după moarte – măcar în primele ceasuri. Mai ales că elogiile ce-i fuseseră aduse veneau din partea preşedintelui Consiliului de Miniştri, care trebuia să zică ceva frumos despre un fost colaborator. Pe când în micile conferinţe, ţinute pe la cluburi şi aiurea, adevăratele merite i se acordau lui Phineas Finn. În cuvântul său, domnul Gresham îl înfierase pe criminal care „în tăcerea şi întunericul nopţii… omorâse mişeleşte11, însă de s-ar fi tras cu urechea la şuşotelile ce urmaseră prin diverse unghere ale Parlamentului, s-ar fi zis că Phineas Finn îşi făcuse o pomană lichidându-l pe Bonteen.

Un detaliu picant ce sporea deliciul şuetelor consta în invenţia că Prinţul moştenitor asistase la sfada iscată la club. Martorii oculari cunoşteau adevărul; totuşi, prezenţa Alteţei Sale la „Univers11 între ciocnirea ivită şi crima care-i urmase fusese o realitate obiectivă şi deci era natural ea oamenii să se amuze, amestecându-l pe Prinţ în toată povestea. Printre cei care nu aveau nicio tangenţă cu mondenul club „Univers** şi cu altercaţia de acolo, se susţinea cum că Prinţul avusese un rol decisiv în gâlceavă, doar atât. Că nu se preciza limpede dacă îl aţâţase pe cel ucis ori pe ucigaş.

Chiar la întrunirea de joi a Camerei, se sporovăise o mulţime pe seama Prinţului şi, în genere, parlamentarii se distraseră copios…

— Ce mană cerească a fost moartea lui Bonteen pentru şeful guvernului, îi declară lui Ratler un deputat, la foarte scurt timp după panegiricul rostit de Gresham în

legătură cu cel dispărut.

— Păi cam aşa este, fiindcă nu văd cum s-ar fi împăcat cu el dacă nu-l înghiţea pământul.

— Să se împace amândoi? Ar fi fost un ghimpe în ceafa lui Gresham cât „rămâneam la putere. Aşa că de-o scăpa Finn cu gâtlejul întreg, ar merita să-l cadorisim, sugeră deputatul. La care domnul Ratler se scutură de râs.

— Chestia cu Bonteen o să-i cam ducă de râpă pe liberali, bătea din pinteni Sir Orlando Drought, fost. Ministru în formaţia Daubeny.

— Eu nu prea cred, se arătă mai sceptic onorabilul Roby, tot un „fost", în guvernul conservator. Le-a furnizat un motiv plauzibil ca să renunţe la faimosul sistem zecimal, şi vor răsufla uşuraţi. Se vorbeşte că-l vor aduce pe Monk, înapoi la Comerţ.

— Şi asta va însemna o proptea care-i va întări? se îngrijoră Sir Orlando.

— Oricum, prezenţa lui Bonteen i-ar fi slăbit. Tipul îşi ieşise din piele şi îşi pierduse şi capul. Pentru liberali e mai bine că au scăpat de el.

— Crezi că Finn i-a făcut de petrecanie, ce zici? îl iscodi Sir Orlando.

— Despre asta nu mai încape îndoială, din câte aud. Partea cea mai bizară este că Finn şi-a dat pe faţă intenţia într-o discuţie cu Barrington. Gresham susţine că asta ar fi o chichiţă inclusă în planul pe care şi-l ticluise, tocmai ca oamenii să creadă pe urmă că nici prin gând nu-i trecuse să-i vină de hac, Grogram e de părere că pusese totul la cale înainte de a merge la club.

— „Crezi că şi Prinţul moştenitor va trebui să depună mărturie? îl descusu, mai departe, confratele.

— Nici pomeneală! negă domnul Roby energic, Asta-i îi balivernă, care nu ştiu de unde a ieşit. Fiindcă regescul vizitator a părăsit clubul înaintea scandalului. Confucius

Putrt – care, între paranteze fie adăugat, era celebrul poet căruia moştenitorul la tron îi scuturase mâna la despărţire – zice că hârâiala începuse chiar în prezenţa Alteţei Sale, dar Prinţul nu i-a putut auzi ciondănindu-se, pentru că-l absorbise în discuţia cu el.

Lordul Drummond, aflat în galeria pairilor, se spânzurase de tot peste balustradă ca să poată flecări cu onorabilul Boffin. Ambii erau conservatori şi. Amândoi îl trădaseră pe Daubeny când cu votarea reformei religioase, simţindu-se incapabili să sprijine o măsură împotriva bisericii. Iar după o jertfă atât de mare, normal că preocuparea de bază rămăsese tot soarta bisericii.

— Pare sigur că un liberal de-al lui l-a măcelărit, decretă onorabilul Boffin.

— Cantrip nu crede nici să-l jupoi de viu că Finn ar fi autorul, îi replică pairul.

— Păi au lucrat împreună la Colonii, şi Cantrip susţine că era un om foarte agreabil. De altfel, pe toţi îi aud că ar fi fost cel mai drăguţ dintre tineri. Dar cu pacostea ce le-a căzut pe cap. Cred că nu le mai aide să tragă o reformă bisericească.

— Vorbeşti serios? îl întrebă pairul înviorat.

— Pun rămăşag pe ce vrei. Îl asigură Boffin. De acum încolo nu le mai şade gândul decât la proces.

— Atunci putem să ne facem cruce, zise mulţumit nobilul. Nu vedeţi ce aduce vântul zavistiei, care tot bate de atâta timp? Numai nenorociri. Dar ia spune-mi, au destule dovezi ca să-l spânzure?

— Hă, hă, hă! făcu celălalt. Ar ajunge numai depoziţia lui Fawn, care jură că l-a văzut cu ochii lui. Dar mai există o droaie…

Barrington Erle îi repeta informaţiile pentru a zecea oară ducesei, care-l scosese dinsala de întrunire şi-l descosea pe un culoar din clădirea Westminster.

— Te implor, domnule Erle, spune-mi deschis ce crezi.

— Îmi cereţi tocmai ce nu pot face, Alteţă.

— Cum vine asta?

— Păi eu singur nu ştiu ce cred.

— Nu se poate să fi ucis domnul Finn…7

— Asta mi-o spun şi eu, Alteţă.

— Şi totuşi, se zice că mărturiile sunt net împotriva tui.

— Aşa e, confirmă Barrington.

— Mă bate gândul să-l dăm deoparte pe Fawn.

— Este cu neputinţă, oftă Barrington abătut.

— Şi atunci or să-l spânzure?

— Dacă-l condamnă, da.

— Un om pe care-l cunoaştem atât de bine! suspină ea. Să pice o asemenea nenorocire pe el tocmai când ne puseserăm în mişcare să-l ajutăm! Chiar de-a făcut-o, nu m-ar mira. Fiindcă şi eu am avut clipe când eram gata să-l omor pe Bonteen.

— Era în stare de mari răutăţi, v-o spun fără exagerare, Alteţă.

— Doamne, cât l-am urât! Şi totuşi aş da nu ştiu ce ca să-l readuc în minutul ăsta la viaţă. Ce se va face lady Laura? îl întrebă îngrijorată. La care Erle ridică a neputinţă din umeri. Să nu ne luăm mâinile de pe el. Nu avem voie, domnule Erle.

— Dar ce putem face?

— Este exclus să nu existe portiţe. Ce ar fi să împânzim presa cu articole în care să se arate că este nevinovat, obţinând astfel bunăvoinţa opiniei publice? sugeră ea. Şi am putea să-i câştigăm şi pe avocaţi, ca să nu îl înfunde. Pe judecători nu mă bizui, fiindcă pe ei nu ai cum să-i învârţi.

— Într-adevăr, Alteţă. Juriştii sunt ca de piatră.

— Şi nu fiindcă ar fi mai cinstiţi decât alţii. Dar vor să se pună la adăpost.

— Aşa e, încuviinţă Erle.

— Sunt sigură că-l putem scăpa dacă punem cu toţii umărul. Şi nu cred niciun moment că el e făptaşul. Ci ticălosul acela pe care l-a luat Lizzie Eustace de bărbat.

— Se va lămuri situaţia, puteţi să fiţi sigură.

— Şi ce mă-ncălzeşte pe mine, dacă până s-or descurca lucrurile or să-i pună ştreangul de gât? Pe poliţie nu dau nici două parale. Doar ştii ce au scăldat-o când cu furtul colierului cu briliante? Eu una nu renunţ să-l susţin şi aştept să mă sprijini şi dumneata, domnule Erle.

După anemicele sale asigurări, se despărţiră, iar ducesa se întoarse acasă, unde o găsi pe Marie Goesler.

În după-masa de joi, nu s-a lucrat nimic în Parlamentul britanic. Aceeaşi declaraţie făcută de Gresham s-a reeditat şi în Camera lorzilor, zădărnicind orice activitate. Dacă la producerea crimei, Bonteen ar fi fost ministrul finanţelor şi Phineas Finn subsecretar de stat – precum mai fusese – comoţia şi agitaţia generală nu puteau fi mai mari. Până şi ducele de St. Bungay se deplasă la locul omorului, pe care de altminteri îl cunoştea foarte bine, întrucât acolo se îmbinau două mari proprietăţi aparţinând unor aristocraţi liberali, prieteni de-ai săi din moşi-strămoşi. Ducele îl cunoscuse pe Phineas şi chiar nu demult îi vorbise cu bunăvoinţă, pe când altora îl lăudase. Cât despre Bonteen, în ultima vreme îi devenise nesuferit, şi se opusese cu străşnicie cooptării sale în guvern. Mereu la curent cu tot ce se întâmplă, aflase, fireşte, şi de cearta celor doi de la club. Şi cu gândul la declaraţiile confraţilor în legătură cu Phineas, părăsi împrejurimile în care se consumase tragica întâmplare, spunându-şi în sine:

— Da, da. Cred că el este autorul.

CAPITOLUL LI
„E O RUŞINE CĂ-L IUBESC?”

Lady Laura Kennedy află de năprasna ce se abătuse asupra lui Phineas la întoarcerea lordului Chiltern de la chestură. Se cunoaşte scopul vizitei matinale pe care o făcuse acesta în strada Great Marlborough, dar nu de ajuns şi vehementele pledoarii ale Laurei, până a-l determina să accepte neplăcuta-i solie. La drept vorbind, niciun frate nu ar fi primit cu inima împăcată medierea unui aranjament de ordin pecuniar, între o soră căsătorită şi un bărbat pe care societatea i-l atribuia drept amant, iar Chiltern era mai greu de determinat ca oricare altul să joace un asemenea rol. Însă Laura fusese neabătută în hotărârea ce-o luase şi extrem de energică în susţinerea ei. Beneficiile rezultate din suma dotală, pe care urma să le încaseze în foarte scurt timp, îi aparţineau ca un bun exclusiv, de care putea să dispună după cum credea de cuviinţă. Şi dacă Chiltern nu consimţea să-i întindă o mână de ajutor, înlesnind subvenţionarea lui Phineas, se vedea obligată să recurgă la alte modalităţi. Exista o formulă de a face proiectata donaţie prin intermediul lordului Brentford, şi anume, pe cale testamentară. Dar pentru ce ar fi complicat situaţia, vitregindu-l pe Phineas de sprijin pentru cine ştie câţi ani, când Chiltern i-l putea oferi sub forma unui împrumut personal? De ce se încăpăţâna să nu-i împlinească dorinţa? O găsea condamnabilă? Oare îşi închipuia măcar o. Secundă că întreţinea relaţii amoroase cu bărbatul pe care voia să-l ajute? La această ultimă întrebare, fratele îşi ridicase ochii spre ea şi, văzând-o cât era de surpată şi de ofilită înainte de vreme, îi declarase că de aşa ceva nu o putea bănui.

— Desfid orice suspiciune din partea celor care mă cunosc de aproape, îi ripostase cu semeţie. Şi când mă ştiu întru totul nevinovată, de ce nu aş avea dreptul să ajut un

prieten la fel cum ai face-o şi tu? Vorbeşte-i despre propunerea mea fără să-mi pomeneşti numele.

În zadar se osteni Chiltern să o prevină de consecinţele gestului ei care, odată aflat de lume, va fi privit ca o confirmare a vechilor bârfe, generând altele.

— Mai odioase decât cele pe care mi le-au pus în spinare, nu văd cum ar putea născoci, îi răspunse zâmbind plictisită. Iar primele ce daune mi-au adus? Ori pe tine în ce fel te-au lovit?

— Să zicem că nu te mai sperie clevetirile, se învoise lordul. Dar explică-mi pentru ce vrei să-ţi cheltuieşti banii pe un străin?

— Fiindcă îl preţuiesc mai presus decât orice fiinţă, replică netemătoare. În viaţa mea de acum, aproape totul mă lasă indiferentă, afară de binele lui. Cândva m-a iubit şi mi-a spus-o. Însă am preferat să devin soţia lui Kennedy. Astăzi nu mai e vorba de di agoste între noi. Dar îl păstrez ca prieten.

Ultimul argument invocat de Chiltern fusese acela că Phineas va refuza banii. Pe care, bineînţeles, Laura 1 respinse, cel puţin până la proba contrarie. Aşa că se impunea, oricum, să încerce. Şi dacă i se confirma presupunerea, într-o zi tot avea să-i accepte dania, primind-o ca moştenire din partea lordului Brentford.

— Numai că până atunci va fi poate silit să-şi ia lumea în cap, completase ea îndurerată, relatând după aceea hotărârea lui Phineas de a dispărea din Londra, în căutarea unui mijloc de existenţă, în ipoteza că nu obţinea un post în administraţie.

Într-un târziu, Chiltern plecase steagul, făgăduind să-i facă pe voie deşi, în străfundul sufletului, rămăsese împotriva ideii, sperând că şi Phineas avea s-o decline. Ajuns la el, ocolise la început subiectul, iar între timp se ivise necazul care se ştie, astfel că, şi să fi vrut, nu mai

putu să aducă în discuţie oferta pentru care venise.

Urmaşe suita peripeţiilor negre – cu percheziţia, arestarea prietenului şi interogatoriul la care asistase. Abia la sfârşitul acestuia, când Phineas fusese transportat la închisoarea Newgate, se întoarse acasă îngrozit să dea ochii cu Laura, căreia trebuia să-i vestească nenorocirea. O găsi în salon stând de vorbă cu Violet.

— Aţi auzit ce s-a întâmplat? le zise de cum intră.

— Ce? îl interogă soţia.

— E dar că nu ştiţi nimic. Astă noapte s-a petrecut o crimă.

— Cine e victima? se repezi Laura, sărind din jilţul în care şedea. E cumva Robert? Chiltern negă cu capul. Doar n-o fi fost ucis… domnul Finn?

Lordul scutură iar din cap, şi ea se trânti în jilţ, de parcă cele două întrebări o sleiseră.

— Vorbeşte, Oswald, îl rugă Violet. Pentru ce ne ţii încordate? E cineva cunoscut la mijloc?

— Cred că Laura îl ştie. Domnul Bonteen e cel omorât.

— Inamicul domnului Finn, îşi aminti lady Chiltern.

— Domnul Bonteen! se strâmbă Laura cu silă, ca şi când căsăpirea a şase ipochimeni cu acest nume ar fi impresionat-o cât un gândac strivit cu piciorul.

— Într-adevăr, cum spunea Violet, a fost adversarul lui Finn, repetă Chiltern. Deşi, bine era să nu fie…

— Şi cine l-a omorât? îl chestionă Laura ridicându-se din nou în picioare şi venindu-i aproape.

— Cine, Oswald? stărui Violet, la fel de curioasă ca Laura şi tot incapabilă de a mai rămâne pe scaun.

— Au fost arestaţi doi suspecţi, anunţă Chiltern. Pastorul care s-a însurat cu lady Eustace şi… Dar aici se opri. Chibzuise din timp să menţioneze două arestări, pentru ca derutarea produsă măcar pe moment să întârzie

lovitura ce o aştepta pe Laura. Ca acum, când trebuia să rostească şi numele celălalt, să-şi simtă fălcile încleştate.

— Cine-i al doilea, Oswald? insistă Violet.

— Nu cumva Phineas? ţipă Laura.

— Ba da, încuviinţă el, vorbind anevoie. Şi chiar de la chestură mă întorc.

Însă nu mai apucă să continue relatarea, căci se trezi cu sora lui prăvălită pe duşumea. Nu leşinase. Fiindcă femeile nu leşină la astfel de şocuri. Dar în durerea ei mare, se chircise pe jos, ca şi când ar fi fost o zădărnicie încercarea de a rămâne dreaptă şi neclintită sub povara nimicitoarei lovituri pe care o primise. La confirmarea lui Chiltern, scosese un strigăt sfâşietor, acoperindu-şi faţa cu mâinile şi izbucnindîntrun plâns cu sughiţuri. În zadar se sileau Oswald şi Violet să o ridice. Ea se lipea şi mai tare de covorul pe care şedea ghemuită.

— De ce nu vrei să mă asculţi până la capăt? îi spunea Chiltern luptându-se s-o desprindă de pe podea.

— Tu nu îl crezi vinovat, nu-i aşa? îl întreba Violet, în timp ce trăgea de Laura.

Pot jura că nu este, o asigură lordul.

Năpăstuita femeie făcută ghem la pământ, ascunzându-şi obrajii în palme şi hohotind în continuare, auzi şi înţelese spusele amândurora. Numai că nu schimbau cu nimic grozăvia de care aflase şi nici situaţia bărbatului adorat. În totala ei răvăşire, încă nu se întrebase dacă era cu adevărat culpabil. Nu cunoştea împrejurările crimei, nici modul în care pierise Bonteen. Se putea ca Phineas să-l fi omorât, făcându-se vinovat înaintea legii; dar nici atunci nu i-ar fi imputat fapta şi nu l-ar fi putut osândi în sinea ei. Ce simţea în acele momente era doar imensa durere ce-o cotropise, anihilarea propriei fiinţe, însă nu şi ruşine pentru ce săvârşise Phineas, deşi intuia dezonoarea care avea să-l acopere, nimicindu-i buna

sa faimă ce i-o dorise cu atâta ardoare.

— Ai auzit ce-a spus Oswald? îi şopti Violet cu blândeţe.

— Sunt hotărâţi să-l distrugă, îngăimă printre lacrimi şi gemete.

— Ba deloc, o contrazise Chiltern energic. Vor cântări mărturiile şi, în baza lor, se va lua o decizie. Mai bine ridică-te şi dă-mi ascultare. Altfel nu mai rostesc un cuvânt. E o degradare să stai trântită pe jos. Te compromiţi prin purtarea ta.

— Nu-i vorbi cu asprime! îl rugă Violet.

— Sunt demult compromisă, îngână Laura, de abia ridicându-se şi aşezându-se pe o sofa. Dacă mai ştii ceva, spune. Şi de mine nu te îngriji, fiindcă de aci înainte nu mă interesează ce mi se întâmplă ori cum mă judecă oamenii. Nimic şi nimeni nu mi-ar putea face viaţa mai neagră de cum este în clipa de faţă.

Chiltern aşteptă un răstimp s-o vadă mai potolită, după care le depănă toate întâmplările cunoscute: cearta stârnită la club, traseele urmate de protagoniştii tragediei; modul în care se petrecuse crima – cu cele trei lovituri succesive în creştetul victimei –, măciuca aflată la Phineas; mărturia lordului Fawn în legătură cu pardesiul; suspectarea pastorului; confruntarea raglanului său cu al lui Finn; negăsirea nici unei urme de sânge pe ambele veşminte; depoziţiile depuse de vecinii predicatorului, din care reieşea că în noaptea omorului se aflase acasă, şi aşa mai departe.

— Mealyus este asasinul; pot să-mi pun capul, se pronunţă Violet la sfârşitul relatării.

— Nu ştiu, replică Chiltern. Dar în niciun caz Phineas nu este.

— Şi acum ce urmează? îl întrebă ea. Îl vor pune în libertate pe domnul Finn?

— Cred că numai după ce vor stabili adevărul. Însă orbecăiala lor şi felul cum zăpăcesc lucrurile de un le mai dai de fir, nu-mi inspiră nicio. Încredere. Va trebui să-şi ia un avocat foarte răzbătător, ca să facă lumină în bezna de acum. Am să mă duc mâine la închisoare să-l povăţuiesc în sensul acesta. Dar cu altceva, nu-i pot fi de ajutor.

— Trebuie să îl văd şi eu, se auzi vocea firavă a Laurei în tăcerea care se aşternuse.

Violet îşi întoarse privirea spre Chiltern, al cărui chip roşcovan deveni stacojiu – semn că se mâniase. De-a lungul argumentării avută cu sora lui, în legătură cu finanţarea lui Phineas, îi declarase, cu deplină sinceritate, că nu o suspecta de vreo necuviinţă, şi nici în vis nu-i pusese probitatea la îndoială. De fapt, nici nu-i prea cunoştea viaţa întrucât, de la căsătoria cu Kennedy, se întâlniseră foarte rar, şi deci nu avusese criterii după care s-o judece. Mai târziu, când surveniseră neînţelegerile conjugale şi Laura hotărâse să-şi părăsească soţul, se arătase de acord, oferindu-se chiar s-o sprijine în eventualitatea că întâmpină greutăţi. Urmaşe surghiunul la Drescla şi traiul ei singuratic de exilată „pentru care se revoltase adesea, fie în tăcere ori blestemând de faţă cu Violet nemilosul destin ce i-a fost hărăzit. De aceea, când aflase de calomniile în legătură cu Phineas care, asemenea oricăror calomnii, ajunseseră mai întâi la urechile făpturilor în care loveau cel mai tare, simţise o dorinţă turbată să-i zdrobească în picioare pe Quintus Slide şi pe toţi panglicarii de o seamă cu el. În ce îl privea pe Phineas, deşi reprezenta temelia pe care se clădiseră ponegririle, nu-i retrăsese nicio fărâmă din creditul acordat, considerându-l pe mai departe prieten. Îl primise în casă cu neştirbită afecţiune şi nu mai departe de acea dimineaţă, îl veghease ceasuri în şir, tremurând pentru năpasta care-l lovise şi pericolul ce-l pândea. Raţiunea şi

dragostea îl ajutaseră să învingă orice suspiciune. Deşi într-un ungher al cugetului se furişase o teamă pe care el însuşi nu şi-o mărturisea. Teama de oprobriu, de propria dezonoare, în ipoteza absurdă când vreodată s-ar confirma defăimările şi lumea l-ar arăta cu degetul. Iar ieşirea de acum a Laurei, probabil îi răscolise frica ascunsă şi. Împreună cu ea. Mânia. Deznădejdea ei fără margini ar fi găsit-o îndreptăţită la o soţie al cărei bărbat se afla în mare primejdie, la o mamă care îşi tânguia feciorul, la o soră plângându-şi un frate nenorocit sau la o tânără jeluindu-şi iubitul pierdut. Dar i se părea fără noimă în cazul unei simple prietenii, ca aceea care se presupunea că există între soţia lui Kennedy şi deputatul de Tânkerville. Iar din cât observase, la fel judeca şi Violet. Aşa că socoti necesar să intervină pe loc, încercând s-o forţeze pe Laura a-şi. Modera cel puţin conduita, dacă nu sentimentele.

Spre deosebire de majoritatea semenilor, Chiltern avea o mobilitate fizionomică destul de redusă, limitându-se la două expresii tipice: una de bună dispoziţie, în care cunoscătorii în secretele fizionomiei întrevedeau o exuberanţă rar întâlnită; şi alta de mânie, cu o gamă destul de întinsă, pornind de la enervare şi culminând cu o furie aproape sălbatică. Trădându-şi atât de lesne şi numai pe două registre starea lăuntrică, cei din imediata – vecinătate trebuiau să-i cerceteze chipul cu luare aminte şi, uneori, cu teamă. Când era mânios, părea gata de orice violenţă, şi să-i fi ferit cerul pe omul care îl supărase. Comportarea Laurei îi stârnise mai degrabă îngrijorare pentru reputaţia ei şi a sa. Totuşi, faţa lui arătă mânie pentru cei care îl cunoşteau.

— Nu poţi să-l vezi, îi spuse răspicat surorii.

— De ce n-aş avea dreptul la fel ca şi tine? întrebă ea cu glas plăpând.

— Dacă nu pricepi singură, îmi vine greu să-ţi explic,

însă nu trebuie să-l vezi şi nu ai să-l vezi. Îi ordonă sec.

— Cine mă va împiedica?

— Dacă mă sileşti, eu am s-o fac. Ce înseamnă acest om pentru tine ca să-l vizitezi ia închisoare cu riscul de a fi bârfită? Viaţa nu poţi să i-o salvezi… dimpotrivă, i-ai pune-o în primejdie.

— Oswald, rosti ea de-abia auzit, după câte ştiu nu-mi eşti tutore şi nu trebuie să mă-supun poruncilor tale:

— Eşti sora mea.

— Într-adevăr. Şi te-am iubit ca o soră. Dar cum i-aş periclita viaţa, prin simpla mea vizită?

— Le-ai confirma oamenilor învinuirile pe care ţi le-au adus.

— Şi l-ar spânzura pentru faptul că îl iubesc? Da, îl iubesc. Asta e realitatea, pe care Violet o cunoaşte demult. Nu-i aşa că l-am iubit totdeauna? i se adresă ei; şi la aceste cuvinte Chiltern îşi întoarse faţa mânioasă în direcţia soţiei sale. În acelaşi timp, Violet o cuprinse pe după umeri pe Laura, şoptindu-i ceva la ureche. La care sărmana femeie, răpusă de disperare, răspunse aproape frenetică: Şi ce dacă? Nu spun nicio minciună. L-am iubit şi-l voi iubi până la ultima răsuflare. El este însăşi viaţa mea.

— Ar trebui să-ţi fie ruşine să vorbeşti în felul acesta, o dojeni lordul sever.

— Şi totuşi nu-mi este, îi ripostă vlăguită. Pentru că dragostea nu înseamnă necinste ori degradare. Necinstită am fost când m-am măritat cu un altul şi asta am făcut-o din Cauză… din cauză că… Dar aici amuţi.

Nobleţea morală nu o lăsa nici când era încolţită să-i spună că renunţase la bărbatul iubit – însă nevoiaş – în favoarea altuia cu avere, fiindcă îşi irosise întreaga-i zestre achitând datoriile lui. Şi cu toate că Oswald îi cunoştea sacrificiul şi nu îşi aflase tihna până nu-i restituise banii, acum se părea că uitase complet episodul. Ori poate şi-l

amintea, dar în confruntatea de atunci nu voia să se lase înmuiat de mărinimosul ei gest sau de afecţiunea frăţească.

— Şi ţine cont, Violet, că ruşinea la care se gândeşte el, continuă Laura, arătând cu degetul către Chiltern, nu are niciun temei. Am spus-o şi o repet: îl iubesc. Dar aşa cum o mamă îşi iubeşte pruncul. Pe când el nu are nicio dragoste pentru mine. Când ne aflăm împreună, simt că îl deranjez şi îl tulbur. Şi dacă mai vine la mine, o face numai din bunătate. În sufletul său, te preferă însă pe tine, Oswald. Incontestabil m-a iubit într-o vreme. Numai că pe atunci nu mi-am îngăduit luxul unei asemenea dragoste.

— Nu-l ajuţi cu nimic dacă mergi la închisoare, stărui fratele cu glas mai domol.

— Şi totuşi am să mă duc. Nu. Are. Rost să te încrunţi şi să mă sfredeleşti cu privirea de parcă ai vrea să mă baţi. Am trecut un examen în viaţă care mă deosebeşte de restul femeilor, aşa că nu mă ating clevetirile oamenilor. Violet înţelege tot, însă tu nu pricepi nimic.

— Linişteşte-te, Laura, o îndemnă lady Chiltern. Fii convinsă că Oswald va face orice va fi posibil.

— Or să-l spânzure, se tângui Laura înăbuşit.

— Prostii! strigă Chilţern. Încă un i s-au dresat actele de trimitere în judecată. Până la ceasul acesta singur Dumnezeu ştie dacă acuzaţia mai stă în picioare. S-ar putea foarte bine ca peste trei zile să fie liber şi toată lumea să se îmbulzească în jurul său pentru faptul că a fost închis la Newgate.

— Cine-i poartă de grijă acolo? se interesă Laura.

— Doar are atâţia prieteni. Şi apoi chiar eu am să mă îngrijesc să nu-i lipsească nimic, îi făgădui lordul.

— Îi vor trebui bani…

— Şi asta las-o pe mine. Numai nu te pierde cu firea şi nu te face de râsul lumii. Iar în ipoteza cea mai

nenorocită…

— Opreşte-te! Nu vreau să aud, îl imploră sora.

— Ba încearcă şi ascultă-ra A. Dacă se ajunge la condamnare, ceea ce nu cred în ruptul capului – deoarece nicio clipă nu l-am considerat vinovat – atunci… atunci o să-l vizităm împreună. Şi acum vă părăsesc, fiindcă trebuie să mă văd cu un amic de-al lui, magistratul Low. Şi spunând acestea, Chiltern plecă, lăsându-le pe amândouă în salon, precum le găsise.

— Oare de ce se poartă atât de brutal cu mine? zise Laura în urma lui.

— Nu o face intenţionat, îl apără Violet.

— Ţie-ţi vorbeşte aşa? Cu ce drept îmi spune că s-ar cuveni să mă ruşinez? Oare viaţa mea este josnică, iar a lui nepătată? Dar tu ce crezi, sunt condamnabilă că K iubesc pe acest om? o întrebă pe vechea prietenă, privind-o în ochi. Trebuie să mi-o spui, Violet, stărui, văzând-o că şovăie. Doar ne cunoaştem de atâta vreme şi ne-am împărtăşit toate gândurile, aşa că de la tine pot s-o aud. Tu nu îl iubeşti?

— Euu? exclamă Violet consternată. Nici pomeneală!

— Totuşi cândva l-ai iubit…

— Nu cum îţi imaginezi tu. Cine poate să definească dragostea, delimitându-i, cu precizie, natura şi întinderea? Dragostea îmbracă atâtea forme… Doar o iubim şi pe regină, nu?

— Phui! făcu Laura cu dispreţ.

— Ne iubim şi semenii. Dar în felul cum este înţeleasă dragostea între un bărbat şi o femeie, nu am simţit-o decât pentru Oswald. Domnul Finn a fost un favorit al meu – din ziua în care l-am întâlnit.

— Se vedea limpede, îngână Laura.

— Însă nu mai mult şi nici mai puţin decât un alt favorit, şi astăzi îl consider la fel şi nădăjduiesc din tot

sufletul ca învinuirea ce i se aduce să fie cât mai curând dezminţită.

— E o născocire. Nu se poate altfel, susţinu Laura cu fărâma de energie pe care o mai avea. Ţ.i-l poţi închipui pe acel, tânăr blajin, cumsecade, sincer, cinstit, curajos, urmărind pe timpul nopţii un om şi lovindu-l de moarte? Mai curând m-aş vedea pe mine în stare de asemenea faptă decât pe el.

— Şi Oswald zice că este o pură invenţie.

— Dar în modul cum o afirmă străbate şi o undă de neîncredere. Oricum, dacă va fi condamnat, mă spânzur şi eu, fiindcă n-aş mai avea pentru ce să trăiesc. Iar după o scurtă pauză adăugă: Aşadar, Violet, socoteşti o ruşine că îl iubesc…

— N-am spus-o niciodată, se apără ea.

— Dar o gândeşti…

— Cred că e ruşinoasă mărturisirea dragostei tale.

— Pentru ce aş ascunde-o?

— Fiindcă insişti să-mi afli părerea şi ţinem aşa de mult una la alta, am să ţi-o spun. Dacă o femeie măritată îndrăgeşte un străin, şi nu pe soţul ei, e datoare să-şi ascundă sentimentele într-un ungher ferecat al inimii, departe de văzul lumii, şi să nu le evoce nici faţă de sine.

— Vorbeşti despre inimă de parcă i-ai putea porunci.

— Inima ascultă de raţiune şi creierul poate să fie strunit. Probabil nu sunt o natură pasională, ca tine, şi de aceea îmi vine uşor să-mi controlez inima. Dar nu-i mai puţin adevărat că norocul m-a ferit de ispite. Să nu-ţi închipui, cumva, că ţin o prelegere despre moralitate.

— Oo, nu, o linişti Laura. Gândeşte-te, însă, ce soţ ai tu şi cum e al meu. Voi aveţi copiii…

— Să mă bucure cerul de pe urma lor. Şi recunosc că soarta mi-a dăruit tot ce îşi poate visa o fiinţă omenească.

— Pe când eu ce am primit? Până ieri mai aveam o

dorinţă, un scop de a trăi. Voiam să-l văd propăşind pe omul în care îmi pusesem atâtea ambiţii şi despre care astăzi se zice că ar fi criminal, se află la închisoare, la rând cu răufăcătorii, şi va fi spânzurat pentru o vină imaginară. Deci unicul meu ideal s-a năruit de la o zi la alta, şi am rămas numai cu ruşinea atribuită de tine şi de Oswald.

— Aşa ceva nu am spus niciodată, se dezvinovăţi din nou Violet.

— Dar am văzut acuzaţia în ochii tăi, în timp ce fratele meumi-o arunca în obraz. Şi aveţi. Dreptate amândoi. Ştiu că m-am acoperit de dizgraţie. Însă mi-e mai uşor să îndur propria-mi degradare, decât să-l ştiu pe el în pericol.

Violet nu găsi o replică la îndemână, şi nici Laura nu mai avea putere de vorbă, astfelcă rămaseră amândouă tăcute.

— Oare ce s-ar întâmpla dacă ar muri Robert? zise Laura după aproape un sfert de ceas.

— Pentru tine cred că ar fi o eliberare, îi răspunse Violet aproape în şoaptă.

— Într-adevăr, o eliberare. Îngână cealaltă… şi chiar a doua zi m-aş cununa cu Phineas… la picioarele spânzurătoarei… dacă m-ar vrea. Dar n-o să mă vrea.

CAPITOLUL LII

TESTAMENTUL DOMNULUI KENNEDY

AŞA CUM SE ŞTIE, domnul Kennedy trăsese cu pistolul în Phineas Finn la întrevederea de la hotelul Macpherson, cu gândul de a-l lichida pe imaginarul vrăjmaş

— Un incident destul de dramatic, pe care poliţia, totuşi, îl trecuse sub tăcere. Această pasivitate se datorase lui Phineas ori, mai exact, dorinţei lui de a nu crea vâlvă. Pentru ca episodul să pară neînsemnat şi să fie înăbuşit chiar la locul unde se petrecuse, avusese nevoie de

asentimentul hotelierului, care, din respect şi lealitate faţă de ilustrul său client şi compatriot, se arătase mai mult decât fericit să nu îl dea pe mâna autorităţilor. Aşa că toată aventura se muşamalizase între ei. Peste puţin, însă, lumea începuse să vorbească de atentat; îl dibuiră şi ziariştii, consacrându-i spaţii mai mari sau mai mici în gazete şi răspândindu-l în versiuni diferite. Vreo două cotidiene, urmând exemplul prea virtuosului „People's Banner 1, ceruseră investigarea cazului. Totuşi, apelul nu declanşă dorita anchetă. Ceea ce întărită presa, care se tot întreba cum de un auzise un singur reprezentant al poliţiei glonţul ce răsunase ziua în amiaza mare sau cum nu aflase de el mai târziu? Explicaţia nu putea fi decât una: organele în drept cunoşteau întâmplarea, dar o ignorau cu deliberare. În van se foise domnul Quintus Slide, etalându-şi, pe coloane întregi, indignarea. Tentativa de crimă a fostului Cancelar de Lancaster a continuat să rămână doar o sursă de comentarii în presă şi de şuete în cercurile înalte.

Dar să vedem ce se întâmplase cu Kennedy în urma neizbutitului atentat. După detunarea cartuşului şi zbughirea lui Phineas din cameră, nenorocitul se trântise pe un scaun, conştient de isprava lui, de consecinţele înaintea legii şi aşteptând, de la o clipă la alta, ivirea comisarilor pentru a-l aresta. Văzuse pălăria odiosului adversar zăcând pe podea, sunase după cineva să i-o ducă şi după o oarecare aşteptare, o aruncase singur pe scară. Apoi se aşezase din nou, în mână cu pistolul din care descărcase un glonţ, aşteptând autorităţile, căindu-se de fapta comisă şi tremurând de frica urmărilor. Aşa îl găsise domnul Macpherson la întoarcerea sa de la biserică, unde fugise o slujnică să-l anunţe de cele întâmplate. Se înţelege că între patronul hotelului şi client nu exista niciun fel de intimitate, dată fiind prăpastia socială ce-i despărţea. Drept urmare, chiar şi în dramatica împrejurare de atunci,

îşi vorbiseră foarte puţin şi. Bineînţeles, nu se făcuse nicio aluzie la atentat. Umil, dar plin de bunăvoinţă şi tact, Macpherson izbutisă-l deposedeze de armă, după care îi aduse la cunoştinţă convocarea vărului dumisale – domni" George Kennedy – care avea să sosească a doua zi elimint. Aţă.

— Altcineva nu mai vine? îl întrebase Kennedy, evident cu gândul la poliţişti.

— Nu, boierule! doar de vreţi 'mneavoastră să poftiţi niscaiva musafiri, în răspunsese plin de respect.

Natural, Kennedy nu intenţiona să cheme pe nimeni, şi nu apărură nici ofiţerii de care se îngrozea, încât îşi petrecu după-amiaza şi seara într-o singurătate de iad.

Precum îl încunoştinţase hotelierul, în dimineaţa următoare se prezentă rubedenia, căruia latifundiarul îi povesti absolut tot. Pe urmă se lăsă în mâinile sale cu o docilitate de prunc, iar acesta îl duse la moşia Loughlinter, unde continuă să-l vegheze împreună cu bătrâna doamnă Kennedy. Pe moment, nu se luase nicio măsură de interd ici le menită să-i anuleze autoritatea administrării conacului şi a întregii averi. Aşa că rămase în continuare stăpân pe sine şi pe tot ce-i aparţinea. Meschin şi despotic cu mult înaintea pocinogului de la Londra, după întoarcerea la domeniu deveni de o tiranie insuportabilă şi de o zgârcenie (le-a dreptul demenţială, căutând să agonisească orice bănuţ, fie şi cu preţul înfometării personalului şi animalelor de pe întinsele lui domenii. Însă cum angajaţii ştiau că… Jupânului îi lipseşte o doagă", nu-i respectau întru totul poruncile. Partea bizară era că însuşi Kennedy mirosise abaterile, şi cu toate că-şi peeetluia dispoziţiile cu ameninţări dintre cele mai grave, părea că nu aştepta să-i fie ascultate. În această fază a bolii primea întreaga corespondenţă, iar în teancul scrisorilor înmânate descoperi şi notificările trimise de avocatul lordului

Brentford prin care i se cerea să restituie beneficiile încasate din suma dotală. La citirea fiecăreia se înfuria groaznic, bălăcărind-o pe Laura şi legându-se că nu-i va da o pară ca s-o cheltuie cu amantul. Doar banii erau ai lui şi numai ai lui. Cum o ştia toată lumea. Şi trădătoarea mai avea insolenţa să şi-i revendice după ce-l părăsise, aducându-l în jalnica stare de acum?! îşi reclama uzufructul? N-avea decât să şi-l ia. Numai că pentru asta trebuia să poftească în persoană la soţul abandonat care, în ciuda purtărilor ei deşănţate ce-l aduseseră pe muchia mormântului – cum îşi luase obiceiul să spună – avea încă mărinimia să-i acorde adăpost, cât şi prilejul de a se căi pentru faptele-i ticăloase. Ba mai mult. Deşi întinase numele amândurora, o recunoştea în continuare tovarăşa sa de viaţă. Însă după tortura la care îl condamnase, natural că nu mai putea să aspire la un trai fericit.

Aşa reacţionase la primele două misive care-l somau, fără niciun fel de menajamente, să sfârşească odată cu abuzul pe care-l făcuse cu zestrea Laurei Standish. Desigur tonul depeşelor nu ar fi fost aşa drastic dacă prin atacarea lui Phineas nu şi-ar fi dat în vileag dementa mult avansată care-i anula orice drept de revendicare a soţiei. De altfel, se şi obţinuse o decizie oficială în sensul acesta, care-i fusese comunicată. Dar despre ea nu suflă un cuvânt, continuând să tune doar împotriva pretenţiilor financiare cu o frenezie cu totul străină de firea lui, jurându-se pe tot ce avea mai sfânt că nu va rambursa o leţcaie. După năzbâtia de la hotelul Macpherson, trăise o vreme cu spaima că va fi căutat de poliţie la domeniul Loughlinter. Însă pe încetul, frica se risipise, şi cu toate că intuia nesupunerea personalului, se simţea destul de stăpân pe sine ca să-l sfideze pe avocatul lordului Brentford, reclamându-şi cu îndărătnicie nevasta. Ce tot îl sâcâia cu suma dotală şi cu uzufructul? Mai. Întâi să se

întoarcă de unde fugise 1

După libertatea ce i se acordase la întoarcerea acasă, veni un timp când vărul George începu să i-o drămuiască prin anumite restricţii, şi astfel, demnitarul de până mai ieri, fostul Cancelar de Lancaster şi membru în Cabinet, se văzu vitregit de permisiunea de a-şi deschide corespondenţa. Măsura fusese impusă de nişte scrisori deşuchiate trimise de Kennedy la diferite persoane, care se văzuseră obligate să se adreseze vărului său. Bolnavul trântise o misivă şi avocatului Laurei, conţinând cuvinte injurioase, iar juristul răspunsese tot rubedeniei, aducându-i la cunoştinţă că, datorită sănătăţii precare a domnului Kennedy, onorabilii săi clienţi erau siliţi să întreprindă anumite demersuri, considerând că numai astfel se va reglementa litigiul ce exista între dânşii, dacă nu survenea un aranjament acceptabil pentru ambele părţi. Avertismentul acesta punea capac celor anterioare, aşa că pe loc se retrase de pe biroul castelanului pliantul în care i se aducea poşta, pe când scrisorile migălite de el se aruncau la coş. La puţin după aceea, moşierul căzu la pat. La sesizarea domnului Forster, vărul George îşi asumă misiunea de a-l informa că administratorii juridici ai domeniilor Kennedy nu doreau să-şi complice răspunderile cu o chestiune atât de măruntă

— Din punct de vedere al valorii – ca cea a venitului încasat de pe urma zestrei de patruzeci de mii de lire, adusă de lady Laura la contractarea căsătoriei.

În perioada imediat următoare, la moşia Loughlinter se instală un haos de nedescris. Arendele se plăteau la fel ca întotdeauna, contra chitanţelor de primire a cotelor, eliberate de către agenţii lui Robert Kennedy. Dar aceştia, la rândul lor, aveau numai dreptul să depună încasările în contul stăpânului, neputând să ridice bani pentru cheltuielile administrative. Şi nu fiindcă proprietarul ar fi

avut de amortizat niscaiva datorii, blocându-i-se sumele în cont sau fiindcă cecurile domniei sale îşi pierduseră validitatea. Ci pentru simplul motiv că nu putea fi convins să iscălească un cec. Deşi doborât la pat, se interesa zilnic de bani; ştia cu precizie capitalul pe care îl deţinea în bancă şi era imposibil de înduplecat să retragă un şfanţ pentru investiţiile curente. Amâna de la o zi» la alta semnarea unei hârtii şi de câte ori i se amintea de iscălitură, striga cât îl ţinea gura că e jefuit. O viaţă întreagă se arătase generos în privinţa donaţiilor filantropice. Dar acum le sistase şi pe acestea. Treburile st; înrăutăţeau tot mai mult, şi vărul George se trezi nevoit *y*.: *a* plătească salariile din propriul său buzunar. Văzându-se încolţit de cheltuieli şi încurcături, declară că va cere suspendarea autorităţii lui Kennedy şi trecerea ei asupra altei persoane. La care nefericita mamă a bolnavului îl: mploră să nu facă una ca asta. Şi doctorul Macnuthrie, din Callender, opină că nu era – momentul să-l zdruncine eu o schimbare atât de radicală, întrucât pacientul era foarte ameninţat. Şi, într-adevăr, starea se agravase considerabil. Refuza hrana şi părea că se năruie, măcinat de o suferinţă psihică de nelecuit. Aşa că perturbarea produsă de măsura sugerată de rubedenie, l-ar fi ucis pe loc.

În realitate, Robert Kennedy se stingea cu fiecare secundă şi, în prima săptămână a lunii martie, când frumuseţile primăverii începeau să înveşmânte dealurile şi câmpiile din Loughlinter, castelanul închise ochii. În clipa, morţii, bătrâna sa mamă îi şedea la căpătâi şi, cu ultimele pâlpâiri ale vieţii, îşi rostise şoptit ultima jalbă în legătură cu Laura:

— De-ar avea frică de Dumnezeu, s-ar întoarce la mine.

v-Să ne rugăm Atotputernicului să-i înmoaie inima, şuşotise bătrâna.

— Ei, mamă, nimic nu poate înmuia o inimă împietrită de necuratul…

Şi astfel şi-a dat sfârşitul, încredinţat că răul era mai puternic decât binele.

Cu câtăva vreme înaintea decesului, vărul George – la fel ca şi alte rude ale bogătaşului – se perpelise de grija testamentului. Pe toţi îi măcina teama ca un cumva să se fi arătat generos cu soţia mârşavă, care îl înşelase – după convingerea lor. Ca la deschiderea documentului, să aibă parte tocmai de această nefastă surpriză. În lunile premergătoare decesului, nimeni din preajma bolnavului nu cutezase a-i pomeni despre testament, ştiindu-se că, în starea de tulburare mintală în care se afla, nu era indicat să modifice o iotă din el. Nici Kennedy nu făcuse vreo aluzie în această privinţă. Se bănuia că fusese inclusă o prevedere în legătură cu restituirea dotei, dar când se văzu că pe lângă aceasta mai exista una, potrivit căreia întregul domeniu Loughlinter îi revenea consoartei întru folosinţă pe viaţă, în ipoteza că soţul nu lăsa un moştenitor rezultat din căsătorie, rubedeniile mai că leşinară. Răposatul lăsase bani pentru doi, trei membri ai clanului Kennedy – oameni cu situaţii modeste, pentru care sumele moştenite însemnau foarte mult. Însă odată ce aflară de pricopseala ce o aştepta pe soţia necredincioasă, care se îndărătnicise să se statornicească pe meleaguri străine, nu le mai tihniră beneficiile personale, cu gândul numai la nedreptatea de a răsplăti perfidia şi reaua voinţă printr-o danie ca cea lăsată de Kennedy, Graţie, testamentului, Lady Laura reintra în posesia bunurilor de tale, prelua imensul domeniu Loughlinter, redevenea o femeie liberă, bucurându-se de toate prerogativele conferite de avere şi independenţă. Vai, vai, vai! se tânguiau rudele înnebunite de neputinţa de a-i lua de sub nas nevisatul plocon.

— Şi când te gândeşti că târfa nenorocită o să vină în

casa băiatului meu şi-o să facă prăpăd! se văicărea mama mortului, răpusă de indignare.

O primă ştire – cea privitoare la redobândirea zestrei – îi parveni pe loc Laurei, prin intermediul avocatului. Pe când cealaltă ajunse la ea abia după opt, zece zile. Telegrama vestind decesul lui Kennedy sosi la reşedinţa din Piaţa Portman a doua zi după arestarea lui Phineas şi, îndată ce o citi, lordul Brentford pricepu că, în fine, i se împlinea vechea şi arzătoarea dorinţă de a-şi vedea fata în posesiunea bănuţilor. Cât privea moartea ginerelui, nu-l întristă niciun pic. De când se insinuase în familia lui nu-l. Avusese la inimă, şi-i adusese numai nenorociri persecutându-i odrasla. Căsătoria. Fusese un eşec lamentabil pe toate coordonatele – atât afective cât şi materiale – Laura fiind silită să bată în retragere, lăsând în urmă averea, prietenii şi însăşi meleagurile natale, refugiindu-se în străinătate, ca să scape de şicanările tiranicului bărbat, întorcându-se de acolo numai când nebunia lui devenise atât de notorie, încât nu mai avea puterea s-o hărţuiască. Ăsta fusese Kennedy şi aşa arătase căsnicia fetei. Or prin moartea lui, o parte din răul ce i-l pricinuise străvechii şi nobilei familii Standish se repara. Cele patruzeci de mii de lire, înhăţate ca zestre, plus veniturile aferente, se întorceau de unde plecaseră, iar. Sâcâiala cu reîntoarcerea. Laurei: la căminul aşa-zis părăsit, se încheia pe vecie. Deci vestea decesului îl încântă pe bătrânul Brentford şi aproape se înfurie văzând-o pe fată că nu jubila ca şi el.

— Uff, papa, înţelege că mi-a fost soţ.

— Cum de un, şi încă ce soţ! îi răspunse în zeflemea. Atâta doar să nu uiţi, că eu am fost, de la început, împotrivă să-l iei.

— Rogu-te, papa, nu mai vorbi astfel. Ştiu că nu i-am fost consoarta pe care şi-ar fi dorit-o.

— Parcă ziceai că el nu era cum trebuie, se încurcă lordul.

— Să nu mai răscolim toate astea, papă. A plecat dintre noi şi vreau să-i păstrez în memorie doar generozitatea de la început.

Imediat, văduva se îmbrăcă în mare doliu – de te uprindea jalea numai văzând-o cernită din creştet şi până în tălpi. Şi încercă să se gândească la mort, nu la Phineas Finn. Îşi aminti, cu părere de rău, discuţia purtată

I Violet, în care-i spusese – fiind încă soţia altui bărbat – că de-ar fi liberă, s-ar mărita cu Phineas, chiar la picioarele eşafodului. Neaşteptat de curând se văzuse independentă, dar afirmaţia de atunci nu o mai repetă. În schimb, la prietenul urgisit i-ar fi fost imposibil să nu se gândească, deşi, pe cât cu putinţă, se ferea să vorbească de el, şi nu mai exprimă nici dorinţa de a-l vizita la închisoare.

Totuşi, noutăţi despre mersul anchetei primea zi de Zi. Aflase că dovezile împotriva lui deveneau tot mai ameninţătoare, pe când cel de al doilea suspect – Yosef Mealyus – fusese eliberat. Existau încă mulţi convinşi de vinovăţia pastorului, printre care se numărau, se înţelege, prietenii devotaţi ai lui Phineas, ca Chiltern şi Violet, lady Laura, Ducesa de Omnium, Marie Goesler, juristul Low, lordul Cantrip şi domnul Monk. Dar niciunul nu era mai convins de neprihănirea deputatului de Tankerviile ca «toamna Bunce, proprietăreasa ce-l venera.

După aceştia urma o categorie de oameni încercaţi de îndoieli, în care intrau Barrington Erle, Laurence Fitzî-ibbon, cei doi duci – deşi Ducele de Omnium nu-şi trădase adevăratele sentimente acasă – şi, în sfârşit, domnul Gresham. De fapt, Parlamentul întreg plutea într-o imensă incertitudine. Onorabilul Daubeny nu deniase să-şi exprime opinia – fie într-un fel ori în altul – considerând că

destinul a doi liberali, de extracţie socială minoră, fiu merita să-l frământe. Spre deosebire de el, sir Orlando Drought, împreună cu domnii Roby şi Boffin se perpeleau de parcă nu făceau parte din tagma conservatorilor. Dacă Phineas nu era asasinul, rămânea victima celui mai aprig destin, comentau între ei.

În fruntea celor care n-aveau nicio îndoială în ce priveşte culpabilitatea lui Finn se afla greu încercata soţie a răposatului Bonteen, care nu cunoscuse nicio clipă nesiguranţa, şi cerea cu fervoare răzbunarea justiţiei. Ştia toată lumea – susţinea nefericita femeie – cât de pornit, împotriva soţului ei, fusese acest ticălos, a cărui Memernicie a fost dată în vileag de dragul şi bunul ei tovarăş de viaţă. Şi, după părerea ei, dovezile împotriva lui erau absolut concludente. Campania iniţiată de văduvă era puternic susţinută de lady Eustace care, oricât n-ar fi dorit să fie soţia lui Mealyus, socotea totuşi acest statut preferabil aceluia de văduvă a unui criminal spânzurat.

Domnul Ratler, alături de alţi doi, trei membri ai Camerei, era pe de-a întregul încredinţat de vinovăţia lui Phineas. Pe când „People's Banner", deşi prefaţa toate articolele consacrate cazului Finn cu pompoasa declaraţie că este de datoria fiecărui ziar influent să nu-şi exprime opinia până la pronunţarea verdictului, recapitula zilnic mărturiile împotriva deputatului de Tânkerville, subliniind cât de puternic fusese mobilul uciderii lui Bonteen. Dar omul care îl împingea cel mai tare spre ştreang era lordul Fawn, care văzuse pardesiul, înălţimea individului ce-l purta, cât şi mersul acestuia. Printre amicii apropiaţi, nobilul martor obişnuia să afirme că nu putea să jure pe Biblie – cum i se cerea la proces – asupra identităţii necunoscutului. Totuşi observase cu acuitate că-l depăşea cu o palmă, ca înălţime, pe Mealyus. Aceeaşi siguranţă o vădea şi în privinţa veşmântului. Fireşte, puteau circula şi

alţii pe lângă Finn îmbrăcaţi în raglane gri, cu o palmă mai înalţi decât Yosef Mealyus şi cu mersul acela precipitat şi energic ce-i sărise în ochi. Deci tipul cu care se încrucişase poate nu era una şi aceeaşi persoană cu deputatul de Tânkerville şi, în această privinţă, îşi păstra anumite rezerve. Dar asupra detaliilor pe care le declarase, nu avea nici urmă de dubiu. Iar concluzia trasă de cei care-l ascultau era că Fawn credea până în pânzele albe în vinovăţia lui Finn. Şi mai exista unul împărtăşind aceeaşi convingere: domnul Maule senior, care nu uita zi şi noapte îngrijorarea şi agitaţia frumoasei creole, când îi vorbise de Phineas Finn în legătură cu asasinatul.

Câteva zile la rând, lordul Chiltern şezuse pe lângă încarceratul de la Newgate, însă veni şi ceasul când trebui să-l abandoneze, chemat de treburi la propria moşie. Asta se petrecu la douăzeci şi patru de ore după aflarea morţii lui Kennedy. Desigur ar mai fi stat dacă nu îl reclamau obligaţiile, îi explicase Laurei, şi de n-ar fi lăsat-o pe Adelaide singură cu mult peste data prescrisă.

— Eu pot rămâne cu tine, se oferise Violet.

Dar văduva prefera singurătatea în primele zile de doliu, pentru că, altminteri, ar fi fost obligată să mimeze durerea pierderii suferite, pe când marea ei suferinţă era pricinuită de Phineas. Iar despre el, cu cine să fi

UI – întoarcerea lui Phineas Finn vorbit? Lordul Brentfordnu-i pomenea decât despre bani, însă eu tema lui se obişnuise. Luni de-a rândul nu-l auzise decât făcând socoteala venitului de pe urma celor patruzeci de mii de lire, şi jeluindu-l. Deocamdată nu aflaseră despre cea de a doua prevedere testamentară, şi bătrânului nici prin vis nu-i trecea să aibă parte de un beneficiu de pe urma omului pe care îl unseră. Aşa că se rezuma, încântat, doar la perspectiva restituirii zestrei prin care fiică-sa devenea bogată, şi cum era încă tânără, i se deschideau perspective

de toată splendoarea.

— Cred că n-ai avea nimic împotrivă să cumperi, ceva terenuri, îi sugeră într-una din conversaţii.

— Uff, papă, e prematur să vorbim despre investiţii.

— Dar, Laura dragă, trebuie să-ţi investeşti paralele în ceva. Ai putea încasa dividende de cincisprezece la sută, într-o combinaţie cu Indian Stock.

— Încă un, papă, îl refuzase pe un ton rugător.

Însă lordul nu se lăsă întrerupt de capriciile fetei, explicându-i, pe larg, însemnătatea unui capital, cât şi îndatorirea oamenilor care-l posedă de a chibzui în ce mod să-l fructifice. De pildă, s-ar alege cu un câştig de patru la sută, de-ar cumpăra o parte din ipotecile existente asupra domeniului Saulsby – o afacere extrem de avantajoasă, în special dacă beneficiile vor trece cu timpul asupra copiilor lordului Chiltern.

— Încă un, papă, o ţinea Laura morţiş pentru că în sinea ei sorocise în alt chip folosirea acestor bani.

Ar fi vrut să-l atragă pe lord în discuţii despre Phineas Finn. Dar încercările în sensul acesta nu avuseseră rezultatul sperat. Când îi vestise tragica noutate, moşneagul se arătase uimit, cu toate că, în sinea lui, cu siguranţă simţise o undă de mulţumire, aşa cum se întâmplă cu fiecare când află de catastrofele altora care nu-i ating prin nimic. De aceea. În ciuda patosului ce-l pusese Laura în relatări, lordul nu-şi arătă pic de îngrijorare pentru soarta lui Phineas, deşi îl cunoscuse îndeaproape şi-i împărtăşise multe din propriile necazuri. Existase o vreme când prin el intervenea pe lângă feciorul cu care se avea la cuţite. Mai târziu, i se spovedise în legătură cu fiica, sfătuindu-se ca doi buni prieteni. La Dresda îl primise cu mare plăcere, iar la întoarcerea în Londra, Phineas fusese prima fiinţă apropiată care îi vizitase la vechea lor reşedinţă. Şi cu toate astea nu vădea

nici cel mai mic interes pentru amicul ameninţat cu verdictul spânzurătorii

— Aa, va să zică i s-au dresat acte de trimitere în judecată, îi răspunsese Laurei cu indiferenţă, când îi anunţase nenorocirea. După câte ţin minte, Protheroe mi-a spus odată că, în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri, cel executat pentru înfăptuirea unui delict foarte grav este realmente culpabil.

Acel Protheroe pe care-l citase ca supremă autoritate în criminalistică nu era altul decât lordul Weazeling, ministrul Justiţiei.

— Dar domnul Finn nu e vinovat, papă, sărise Laura.

— Există întotdeauna o şansă de doi la sută. Şi aşa cum îţi spuneam înainte, dacă te hotărăşti să cumperi din ipotecile Saulsby, domnul Forster aranjează afacerea la iuţeală.

— Nici prin minte nu-mi trece, papă, îi ripostase neagră de supărare, după care ieşise din cameră.

La zece zile după încetarea din viaţă a lui Kennedy, se află şi de cealaltă prevedere cuprinsă în testament. Între timp, Laura expediase mamei răposatului câteva rânduri de condoleanţe la care trudise din greu. Iar din lapidarul răspuns trimis de bătrână, se vedea limpede că şi pentru ea fusese un chin să-l toai ne în forma definitivă.

„Doamnă, sunt mult prea în vârstă ca să mai dau glas durerii ori mâniei. Moartea prea iubitului meu fecior, datorată nedreptăţilor conjugale, mi-a răpit orice linişte, deoarece sunt şi voi fi mereu urmărită de suferinţele, prin nimic meritate, pe care le-a îndurat în ultimii ani. A dumitale supusă, Sarah Kennedy”.

În afara mesajelor schimbate între noră şi soacră, nu existase nicio altă comunicare între cele două familii. Doar avocatul lordului Brentford primise o înştiinţare din Loughlinter, în legătură cu moştenirea lăsată soţiei lui

Kennedy, cu care se grăbi să se înfăţişeze la reşedinţa din Piaţa Portam. Vestea era măreaţă, şi de aceea ţinu. Să i-o împărtăşească în primul rând Laurei.

— Răposatul v-a lăsat Loughlinteru! întru folosinţă pe viaţă, o anunţă ceremonios.

— Mie? exclamă ea uimită.

— Da, lady Laura, confirmă domnul Forster cu gravitate. Testamentul a fost redactat în primul an de căsătorie, şi nu a mai suferit nicio modificare.

Dar ce Isă fac eu cu imensul conac de acolo? Am să i înapoiez familiei sale, hotărî ea pe loc.

Atunci avocatul veni cu necesarele completări, explicându-i că moştenirea prevăzută în testament nu se referea doar la conac şi la întinsele parcuri care-l împrejmuiau, ci ia întregul domeniu. Ca atare, nu vedea nicio raţiune în renunţarea pronunţată de Laura. În schimb existau destule motive pledând pentru acceptare. În condiţiile deosebite ale răposatului – având doar un singur văr de gradul întâi şi dispunând de o proprietate rezultată exclusiv din economiile tatălui său – nu ar fi putut proceda mai înţelept decât s-o lase văduvei lui, în lipsa unui copil. Domnul Forster adăugă, de asemeni, că o eventuală cedare din partea moştenitoarei ar fi interpretată drept o recunoaştere că nu se considera vrednică s-o accepte.

— Pe ce motiv m-aş socoti nevrednică? îl luase Laura din scurt.

La care avocatul zâmbise cu ochii plecaţi, adăugând mai pe urmă că ar fi o absurditate să o refuze, şi deci n-o va restitui familiei Kennedy, nu-i aşa?

În sfârşit, lady Laura cedă, rugându-l pe domnul Forster să se înfăţişeze lordului Brentford pentru a-i comunica vestea. Ea nu-l însoţi, preferând să nu fie de faţă la explozia de bucurie a bătrânului. Dar în străfundul cugetului, simţea şi ea exaltare. Oare soarta nu-i rezerva o

înserare fericită a vieţii ei zbuciumate? Oare nu va mai sta odată în preajma cascadei de la conacul Loughlinter – împăcată, ba poate chiar fericită, ţinând de mână bărbatul pe care îl respinsese acolo?

CAPITOLUL LIII

NUMAI VITEJII MERITĂ LAURII VICTORIEI

DEŞI DOMNUL KENNEDY zăcea în mormânt la Loughlinter, iar Phineas Finn se afla la închisoare, învinuit de uciderea unui parlamentar, viaţa curgea mai departe, pe albiile-i străvechi, dar mereu aceleaşi, fie într-o mare metropolă, precum Londra, sau pe meleaguri cu rezonanţă ştearsă, ca ţinutul Brake unde existau totuşi proprietăţi şi proprietari cu pretenţii, cum era domnul Spooner, de la conacul Spoon. În această regiune, dedată complet sportului cinegetic, sezonul de vânătoare. Se încheiase de vreo trei săptămâni, încât un gentilom ca Thomas Spooner, dăruit trup şi suflet îndeletnicirii mai sus pomenite, avea, în fine, răgazul de a mai vedea şi de alte treburi. În perioadele când vâna cinci zile din cele şapte ale săptămânii, hăituind prada pe distanţe oricât de mari şi îngrijindu-se în paralel de tot ce era legat de ocupaţia domniei sale – adică amenajarea vizuinilor cât şi a culcuşurilor unde fătau vulpile; supravegherea puiandrilor, întru propăşirea speciei; îndepărtarea jivinelor ce le periclitau existenţa şi proteguirea celor care nu le-o puneau în primejdie; câştigarea îngăduinţei fermierilor păgubiţi de roşcovanele ce le prăduiau curţile şi despăgubirea lor pentru orătăniile mâncate; inspectarea grajdurilor şi a posturilor de pază instalate în păduri; ştiriceala după bârloage noi şi detectarea eventualelor capcane prin discuţii purtate cu confraţii de breaslă sau cu orice aducător de informaţii – deci, după ce se achita de toate aceste obligaţii ce-i reveneau nu doar în calitate de vânător pasionat dar şi de stăpân al unor terenuri pe care

vieţuiau preţioasele patrupede, domnul Spooner constata că după-amiaza era pe sfârşite şi nu-i mai rămânea decât foarte puţină vreme pentru alte preocupări. De aceea corespondenţa, de pildă, era mereu amânată pentru duminica seara, iar când se apuca de scris, îl pridea somnul şi o lăsa neterminată. Multe averi fuseseră agonisite cu eforturi infinit mai reduse decât acelea pe care le depunea domnul Spooner în materie de vânătoare.

Şi toate se datorau chemării pe care o simţise în dânsul pentru această activitate, deşi uneori recunoştea singur că, transformând-o în suprema sa raţiune de a fi, neglijase o mulţime de treburi, riscându-şi până şi averea. Genială idee avusese să o lase pe mâna vărului Ned, care se dovedise un trimis al cerului, salvând-o de la pieire. Şi nu doar atât, căci prin munca şi priceperea lui Ned, domeniul Spoon prosperase. Dar vorba ceea, Ned nu i le putea face pe toate, oricât de zelos şi inteligent ar fi fost. Aşa că, de-ar fi lăsat-o mai moale cu vânătoarea, practicând-o ca simplă distracţie şi doar la răstimpuri – cum făcea secătura şi lenevosul de Gerard Maule până la ceasul acela poate ar fi avut-o în palmă pe Adelaide Palliser.

— Le place să te ţii după coada lor şi să le cânţi serenade cât e ziua de lungă, îi spusese vărului Ned.

— Aşa sunt femeile, consfinţise celălalt. Cândva am fost şi eu topit după o fată, şi multă vreme m-am ţinut după ea. Dar nu aveam niciunul nici altul o para chioară.

— Nu de Pully Maxwell vorbeşti?

— Exact, confirmă celălalt.

— Ahaa! făcu domnul Spooner. Acum îmi aduc aminte. Da’ rău te mai apucaseră pandaliile…

— Aşa e, Tom. Recunoscu vărul. Mă aprinsesem ca un vulcan. Şi fata la fel. I-am spus-o de un ştiu câte ori că sunt mort după ea, şi sărmana zicea că mă iubeşte de un mai

poate trăi fără mine.

— Era o jale cum nu s-a mai pomenit, fiindcă nu aveam niciunul avere şi nici pe careva să ne ajute.

— Nu merită, Ned, să-ţi bagi inima în saramură, nu-i aşa? filosofă moşierul.

— Zău că nu. Dar când te-ai prins în capcană, eşti dus, ce mai încolo-încoace. Bunăoară eu nu puteam renunţa la fată, nici ea la mine. Dar. Era şi frumoasă de-ţi şedea mintea în loc.

— Pe atunci erai şi tu arătos, îmi închipui. Cel puţin aşa am auzit de la lume. Deşi tare nu-mi vine a crede…

— Asta nu prea conta, zise Ned… Pentru că tinerele nu umblă doar după feţi frumoşi. Ce le place mai mult e să le spui vorbe dulci, nu să te pierzi înaintea lor şi să stai ca un mut. Câţi băieţi n-o curtau şi pe Polly! îl ţii minte pe Blinks, din Carabineers? Era plin de parale şi a cerut-o de trei ori la rând. Dar şi în ziua de azi a rămas nemăritată şi îşi duce viaţa amară lângă o hoaşcă de contesă scorţoasă şi certăreaţă.

— Te-ai purtat rău cu ea. Ned. De ce nu i-ai spus verde: fetiţo, despre partea mea socoteşte-te liberă?

— Nu i-am zis, admise vărul spăsit. Şi mi-am luat-o pe suflet. Dar. Crezi că ea mi-a dat dezlegare, dacă-i vorba pe-aşa? Poate-mi găseam şi eu o nevastă la fel de înstărită ca Blinks. Numai că Polly m-a făcut să rămân holtei. Câteodată stau şi mă întreb dacă n-o să ne tragem păcatele pe lumea cealaltă şi de n-om fi zvârliţi şmândoi în acelaşi cazan cu smoală.

— Asta n-o să se întâmple, cu condiţia să vă căiţi pentru faptele voastre, îl asigură domnul Spooner cu seriozitate pioasă!

— Uneori mă întreb dacă nu i-o fi părând rău că şi-a irosit viaţa. Am pus-o să jure că nu va iubi niciodată pe un altul. Oare şi-o fi călcat legământul? Poate de zeci de ori…

Şi bine mi-ar părea s-o fi făcut.

— Ştii ceva, Ned? A fost o bleaga, decretă moşierul.

— Întru totul de acord. Şi cred că între timp a recunoscut-o chiar ea. Poate s-a şi căit de cele făcute. Da' ia zi-mi, ai de gând să repeţi încercarea cu juna de la conacul Harrington?

Şi într-adevăr, domnul Thomas Spooner avea de gând să repete încercarea cu duduiţa de la conacul Harrington. La drept vorbind, mare bază nu pusese pe notiţa lordului Chiltern pe care o etichetase drept o dovadă de slabă prietenie – ca să nu îi dea un calificativ şi mai drastic. Pentru că de-ar fi stat Chiltern alături de el", ca o stâncă" – aşa cum de altminteri ar fi fost şi corect să fi procedat faţă de primul său ajutor în ocupaţia vânătorească i s-ar fi dat un prilej mai ca lumea pentru a-şi susţine cauza. Toate astea i le spusese lui Ned la primirea biletului, dar stârnit de întrebarea vărului în legătură cu „duduiţa", le mai repetă încă o dată, arătându-şi din nou indignarea pentru modul cum îl tratase Chiltern.

— Unde ar fi ajuns amărâtul, dacă nu mă avea pe mine? se zborşi Spooner. Să-l fi văzut cum se descurca dumnealui într-o regiune necunoscută şi cu toţi vânătorii localnici în coastă. Puteam foarte bine să mă fac eu maestru de vânătoare, şi nici azi nu e prea târziu dacă aş vrea. Ăsta e hal de a susţine un prieten? Mi-a scris ca unui nepricopsit care nu a văzut un picior de vânat pe moşia lui.

— Poate nu a făcut legătura cum trebuie, căută Ned să îl domolească.

— Mi-e silă de asemenea oameni! Când eu stau şi-l ajut, am şi eu dreptul să-i pretind ajutor. Asta e legătura la care te refereai, şi avea datoria s-o facă. În ce priveşte întrebarea de adineaori, ai ghicit. Vreau s-o mai cer în căsătorie. Am aflat că a rupt logodna cu coate-goale… Mi-a şoptit-o fata grădinarului de la Harrington.

Cumpănise îndelung hotărârea, îi mărturisi mai departe lui Ned. Din câte ştia şi citise – în romane, în istorie şi poezie – reieşea că perseverenţa în dragoste era în majoritatea cazurilor încununată de reuşită, mai ales când la mijloc exista o iubire adevărată. Istorioara de adineaori, cu pasiunea de adolescent a lui Ned, nu-i fusese pe plac. În ce fel se luptase ca să-şi vadă visul cu Polly împlinit? Dacă nu te zbăteai pentru idealul căsătoriei, niciun meritai o nevastă. Şi toate proverbele îi susţineau teoria.

— Numai vitejii merită laurii victoriei, îi servi Ned unul pe loc.

— Să ştii că mi-l iau ca deviză, afirmă semeţ curtezanul.

— *Labor omnia vinciti*, îi trânti vărul altul.

— Să lăsăm zicalele de o parte şi mai bine să vedem cum să fac cu propunerea. Că s-au stricat socotelile cu pierde vară, asta o ştiu la precizie. Mi s-a povestit şi cum a devenit cazul. Cică viitoarea mireasă l-a luat la întrebări cu veniturile, la care sărăntocul a tăcut mâlc şi a dat din umeri. Şi atunci duduiţa i-a tras un picior de un s-a văzut. Fiindcă dânsa nu e de acelaşi soi cu Polly Maxwell a ta.

— Tot ce se poate, încuviinţă Ned. Cerul mi-e martor că şi eu i-am declarat nu o dată că sunt complet lefter, dar asta nu a îndepărtat-o de mine. Se vede că domnişoara Palliser e dintre acelea care nif-ţi iese în lume dacă nu are tot ce-şi doreşte…

— Cu mine le-ar avea, Ned. Şi trăsură şi cai şi servantă şi orice-i trăsneşte prin minte.

— Şi-o ridica pretenţia să-şi impună şi voia în toate…

— Asta să văd dac-o merită după nuntă, zise Spooner clipind şiret dintr-un ochi. Deocamdată întrebarea rămâne cum să procedez cu cererea în căsătorie. Ca să-i scriu, nu mă trage inima. Ar putea să-şi închipuie că mă tem să-i

vorbesc direct. Or cum ştii, nu mi-e frică nici ca de o muscă. N-am mai trecut odată prin aceeaşi poveste? Şi nu m-am pierdut cu firea. Exact cum mă simt şi acum. Tu tremurai când dădeai ochii cu don'şoara Maxwell?

— Ştiu şi eu? A trecut multă vreme de atunci. Însă de Polly nu aveam de ce să mă tem…

— Era un fel de idilă casnică, nu?

— Cam aşa, recunoscu Ned.

— Ei bine, aici lucrurile stau altfel. Şi uite cum m-am gândit să fac. Mă duc aţă până la conacul lui Chiltern şi, odată ajuns, cum o să hotărască norocul. Înham cei doi roibi la faeton şi nu mă opresc până-n uşă. Pentru ce mi-ar fi teamă să-i apar dinainte?

— Păi chiar aşa, îl încurajă vărul.

— Atâta doar mă gândesc că Chiltern e mare arţăgos, iar nevastă-sa ar putea zice că am profitat de absenţa

Prin străданii, învingi. (lat.) lor. Dar ce pot să-mi facă? De mă vrea duduiţa, s-a aranjat treaba. Şi de-mi dă cu tifla, capul nu mi-l pot lua.

— Întrebarea cea mare este dacă-ţi vor da drumul în casă, observă precaut vărul.

— Oricum ar fi, tot încerc. Şi tu ai să mergi cu mine. Sper că nu ai nimic împotrivă să te plimbi pe afară, în timp ce eu dau bătălia înăuntru? Cum am zis, punem amândoi roibii, pe Dick Farren îl aşez dinapoi, şi echipaj mai fălos ca al nostru n-ai să vezi dacă baţi tot ţinutul Brake. Mâine pornim, băiete.

A doua zi dimineaţă Spooner află de arestarea lui Phineas.

— Să-ţi spun o drăcie de rămâi tablou, îl anunţă pe Ned la plecarea spre conacul lui Chiltern. Un anume domn Finn, pe care l-am întâlnit în casă la lord, am fost cu el la vânătoare, am discutat împreună şi l-am cinstit ca pe un om cumsecade, aud, acuma că este… Asasin! Ce părere ai

de asemenea potrivească?

— Te lasă cu gura căscată.

— Nu ţi-am zis dinainte? Rămâi crucit să afli despre un cunoscut câte o chestie din asta. Şi nu e pentru prima oară în viaţă când mi se întâmplă aşa ceva. Mai ţii minte când bietul Fred Fellows a căzut de pe cal şi la un an a murit? Sau mi se pare că nu veniseşi pe atunci…

— Te-am auzit pomenind despre el.

— Da, dom'le, goneam pe acelaşi suhat, şi eu ar fi trebuit să-l fi cules de pe jos, la cădere; numai că, tocmai atunci ceata de vânători o făcuse la stânga. Ce mi se pare ciudat este că de coincidenţele astea au parte numai anumite persoane, parcă anume alese.

— Ce-ţi doresc e să fi alesul domnişoarei spre care mergem.

— Aoleu, bine că ai adus vorba, ca s-o şi luăm din loc. Doar este mai important ce avem de făcut noi decât asasinarea domnului Bonteen. Şi încă ceva. Să iei tu hăţurile pentru că roibii ăştia gonesc ca zănatecii şi nu vreau să ai ung năduşit ori aprins la faţă.

Aici se cuvine o precizare, anume că Spooner nu lăsa pe nimeni să-i mâne caii. Şi-o ştiau toţi vecinii. Poate că doar Ned avusese parte de această onoare unică, deşi numai în câteva rânduri, de-a lungul anilor petrecuţi lângă Vărul bogat.

— Când asud mă roşesc ca ardeiul la chip, mai spuse o dată, justificându-şi marea slăbiciune de a preda hăfurile şi biciul. După care, se instala confortabil pe locul din stânga.

Până la destinaţie, îşi vorbiră Ioane puţin. Se vede că amorezul era toropit de îngrijorare. Şi pe bună dreptate fiindcă, aşa cum remarcase cu o zi înainte, nu exista pic de asemănare între vechea iubire a lui Ned şi temerara sa acţiune în legătură cu Adelaide Palliser. Dragostea vărului

său fusese adumbrită numai de lipsurile materiale, dar în rest se desfăşurase ca mai toate idilele din prima juneţe – cu săruturi, cu giugiuleli, apoi despărţire, jale şi inimi zdrobite.

— Pe când împrejurarea trăită de dânsul era de cu totul altă factură, incomparabil mai impunătoare şi sobră. Pretendentul dispunea de bani cu droaia, şi de avea să fie respins de aleasă, inima nu i se făcea fărâme. Totuşi, stăruinţa lui în dragoste, din care ţinea să facă un luminos exemplu. Îi cerea, fără doar şi poate, curaj, pentru că duduitele din societatea înaltă aveau obiceiul să-i zgârie pe aspiranţii care le asaltau de câte trei, patru ori cu propunerea de căsătorie. La repetarea refuzurilor. Îi tratau pe îndărătnicii amorezi cu o sfidare, vecină cu sila, şi le vorbeau de parcă ar fi fost argaţi. Şi bieţii persecutaţi îndurau aceste umilinţe ca la urmă, striviţi de de abia să dibuie calea către ieşirea din somptuoasele saloane unde îşi încasaseră perdaful.

Numai astfel de gânduri i se rotiseră în mintea lui Spooner în drum spre – reşedinţa lordului Chiltern, unde i se păru că sosiseră mult prea curând în clipa când Ned opri în preajma clădirii. „Fir-ar să fie! Grozav au mai năduşit!”, bombăni cu arţag. Dar nu vorbind despre cai, ci de palmele sale.

În ciuda tulburării ce-l asudase, sări sprinten din faeton – aidoma unui puştan. Ce bine-i prindea reputaţia agilităţii în mişcări, pe care şi-o dobândise în scurta şedere la Harrington. Poate avea obrajii mai şifonaţi de atâta v m şi alergătură pe afară, dar în privinţa urcării şi coborârii din şa nu-l tăia Gerard Maule. Iar de-ar fi pornit într-o fugă la sol – pe o distanţămai potrivită – l-ar fi întrecut fără nicio discuţie.

Cu mers săltăreţ şi vioi se îndreptă spre uşa conacului, unde trase de clopot cu asemenea nepăsare şi

insistenţă, de parcă şi Adelaide şi lordul îl înfricau exact cât slugile sale.

— Duduiţa Palliser se află acasă? o întrebă zâmbăreţ pe subreta ce-i deschisese cu o iuţeală neaşteptată.

Pesemne că personalul format din bărbaţi, profitî-n (J de absenţa stăpânilor, o tulise cine ştie unde să se distreze, lăsând-o pe Adelaide în paza uşuraticelor subrete, disjf puse a primi pe oricine.

— Da, – şir, domnişoara e-năuntru, i se răspunse pe dată, şi cu aşa gentileţe, că se cruci singur de nevisatul noroc.

Reflectase în trăsură la apucăturile junelor de rang nobil, dar se ferise., pe cât posibil, să anticipeze primirea ce-l aştepta pe el însuşi. Nu cumpănise prea mult nici la ce avea de făcut în ipoteza când nu i se permitea să intre, pretextându-i-se că duduiţa ar fi plecată ori că nu binevoieşte să-l vadă. În faţa unei asemenea rezistenţe, ar fi fost poate cazul să nu se lase bătut, prelungind ase-ş dierea cetăţii până va pătrunde cu forţa. Însă confrunt tarea cu realitatea îl scuti şi de hotărâri şi de eventuale eforturi, deoarece poarta cetăţii se deschisese ca de la sine. Chiar parcă prea uşor ca să fie a bună, îşi zisa bântuit de presimţiri sumbre.

La coborârea din echipaj – asemenea unui Bachus venit să cucerească inima Ariadnei – nu îndrăznise să spere în putinţa de a repeta aşa de curând vechea sa declaraţia de amor. Şi totuşi, se trezi de faţă cu Ariadna, înainte – a aibă răgazul de a-şi scutura zulufii de semizeu ori de a pune ordine în gândurile-i divine.

— A venit domnul Spooner, anunţă fetişcana de la intrare.

Şi dânsul păşi în salon.

— Vai de mine! exclamă Adelaide, dornică s-o apuce la fugă şi, în acelaşi timp, îngrozită de ideea că n-o putea

face. Doar ştii, Mary, că lady Chiltern se află la Londra, se adresă servitoarei plină de imputări.

— Da mnealui. N-a întrebat de stăpâna casei, don’şoară, se dezvinovăţi fetişcana, după care se aşternu o pauză, în timpul căreia servitoarea închise binişor uşa şi dispăru.

— Lordul Chiltern îşi petrece câteva zile în metropolă împreună cu soţia, continuă domnişoara Palliser, ridicaţii u-se de pe scaun. Sunt aşteptaţi să se întoarcă mâine, 1 deşi nu sunt absolut sigură, adăugă ea, privindu-l pa nepoftit aşa cum probabil se uitase Diana la nenorocosul (Jriort, şi nu Ariadna la falnicul Bachus, astfel că Spooner; simţi pentru câteva clipe răceala palidă a lunii pătrunzânj du – i în inimă şi îngheţându-i sângele în vine. *I*

Duduiţă Palliser… bâigui dânsul.

Însă nobila domnişoară, precum o Diană neîmblânzită, îi curmă pe loc vorba.

— Domnule Spooner, nu pot să cred un singur moment că aţi dori să-mi faceţi mie o comunicare.

— Ba da, zise dânsul, punându-şi o mână pe inimă.

— Atunci… v-aş ruga s-o păstraţi pentru dumneavoastră şi nădăjduiesc să nu-mi desconsideraţi dorinţa, îi; puse energică. Lady Chiltern nu este în casă şi, ca atare, consider că ar trebui să plecaţi. Chiar insist.

În ciuda neaşteptatei bruscheţi a discuţiei – care aproape că-l rănea – domnul Spooner era prea bărbat ea să capituleze la primele cuvinte usturătoare. În fond, această Diană era o muritoare, ca şi dânsul, iar de venise la ea, tulburându-i singurătatea, doar nu făcuse o crimă, căci procedase în modul cel mai corect. Prin urmare nu avea motive să se lase intimidat şi să bată în retragere lără să-i spună păsul. Odată ce dispărea, punea definitiv cruce la gândul de a o lua de nevastă; pe când dacă lupta mai departe şi cu toată nădejdea, chiar de un obţinea victoria

decisivă pe loc, îi rămânea perspectiva să reia bătălia. Aşa că, în timp ce Adelaide. Îl măsura încruntată şi mânioasă, vajnicul pretendent hotărî să conaue asediul.

— Nu am venit, duduiţă, ca s-o văd pe Lady Chilern, ci pe dumneavoastră. Şi, fiindcă am avut fericirea a vă găsesc, sper să mă ascultaţi măcar un minut. N-am să vă fac niciun rău, vă asigur.

— Nu mă tem eu de aşa ceva, dar sunt absolut sigură că spusele dumneavoastră nu servesc nimănui la nimic, răspunse tânăra aşezându-se iar pe scaun şi cedând, pe moment, stăruinţelor sale. Natural, nu vă pot sili să plecaţi, însă am crezut că veţi face acest lucru de vreme ce v-am cerut-o.

Ca şi când nu auzise usturătoarele cuvinte din urmă, Spooner se instală comod într-un jilţ şi scoase un suspin lin rărunchi. Plăcut o fi să vorbeşti de Dragoste unei fetişcane drăguţe, blajine, care te ascultă îmbujorată; upusă şi gata să-ţi primească iubirea. Dar a face o declaraţie de amor unei Diane îndărătnice, pusă pe harţă şi cu o inimă împietrită, nu era o treabă uşoară şi nici igreabilă pentru orice bărbat. În special când era topit după ea, ca domnul Spooner, de pildă, care. Se credea înamorat până peste urechi.

— Duduiţă, acest prilej de a vă declara sentimentele pe care vi le nutresc este prea preţios ca să nu-l… ca să nu-l folosesc.

— Nu va servi la nimic, îi răspunse placidă.

— Vai, duduiţă, de-aţi şti ce sentimente vă port!

— Nu le ştiu, dar mi le cunosc pe ale mele, îi ripostă sec.

— Ar putea să se schimbe…

— Exclus.

— Nu vorbiţi aşa, duduiţă.

— Ba da, am s-o fac. Şi am s-o repet la infinit. Nu pot

să-mi imaginez ce satisfacţie îi poate procura unui gentilom faptul de a persecuta o femeie. Dumneavoastră nu trebuia să fiţi primit în casă.

Domnul Spooner auzise de multe cazuri când tinerele solicitate cedaseră abia la a zecea cerere în căsătoria oricum dânsul se afla la a treia, avea încă sorţi de iabândă. Ce-i trebuia, era numai perseverenţă.

— Sunt convins că de-aţi privi în inima mea…

— Nu am această intenţie, i-o reteză Adelaide.

— Dar ascultaţi-mă, cel puţin, duduiţă.

— Nu vreau să vă ascult. Nu foloseşte la nimic. Ci doresc să fiu lăsată în pace… şi să plecaţi.

— Drept cine mă luaţi, duduie? începu să se înfuria Spooner. M-oţi crede vreun nimeni?

— Nu m-am g îndit la aşa ceva. Dar ceea ce faceţi este pe cât de neplăcut, pe atât de ridicol. O femeie ştie ce simte şi nimeni nu are dreptul să o piseze. Asta e curată prigoană.

Mult ar fi vrut să-i trântească în nas răspunsul lordului Chiltern la ofertele sale. Numai că de la data când îl scrisese, toate speranţele îi fuseseră spulberate. În biletul trimis, i se anunţase logodna cu Gerard Maule – un motiv cum nu se poate mai plauzibil pentru a pune capăt nesuferitelor tentative din partea lui Spooner. Dar intră timp survenise nenorocita aluzie cu exilarea în Boulogne şi, într-o frântură de clipă, întreaga ei fericire se năruise; De atunci se considera o urgisită de soartă, certată, fără putinţă de împăcare, cu tânărul pe care-l iubea, imputându-şi întruna faptul că-l izgonise şi fiind totodată perfect conştientă că respectul, de sine nu i-ar fi lăsat altă altera nativă. Urmărită de ieşirea necugetată a logodnicului, de regretul continuu de a-l fi pierdut, îşi repeta de dimineaţa şi până seara că afară de Gerard nu va iubi toată viaţa pe nimeni. Iar în tot zbuciumul ei mai

răsărise un ghimpe – acest pretendent odios, care o înjosea cu oră punerea lui… Făda4 a-i şi pe cei din jur să-şi închipuie că l-ar fi încurajat măcar printr-un gest; acest om fără caracter care, auzind probabil de stricarea logodnei, avusese micimea şi insolenţa să se repeadă cu e nouă cerere în căsătorie, imaginându-şi că în situaţia creată îi crescuseră şansele 1 Cât îl dispreţuia şi ce mult m şi vrut să i-o arate într-un fel!

— Mă consider destul de înstărit ca să efer numele meu oricărei tinere fără s-o ofensez prin această propunere.

— Pe mine nu mă interesează avuţiile dumneavoastră.

— Totuşi, vă rog să-mi permiteţi să vă spun ce posed.

— Nu vreau să aud.

— Am o moşie de… începu el.

— Lăsaţi moşia, că nu vă ascult, îl întrerupse Adelaide. Oricât ar fi de mare sau de mică, pe mine nu mă priveşte.

— Mă mir, făcu Spooner, fiindcă averea contează, în genere.

— Nu şi la mine, îi zise acră. Dacă aţi stăpâni o comună întreagă, tot rece mă lasă.

— Întâmplător, îmi aparţine întreaga comună şi mai mult de trei sferturi din cea vecină, se imhăţoşă dânsul.

— Atunci căutaţi-vă o tânără care doreşte să aibă două comune. La mine nu au valoare, i-o trânti ea clocotind de revoltă. Până şi exilarea în Boulogne îi surâdea infinit mai mult decât comunele insolentului din faţă.

— Mă întreb ce cususuri mi-oţi fi găsind de vă displac, duduiţă?

Cu ochii la el, Adelaide se simţi ispitită să-i spună că avea nasul roşu. Însă cum nu putea să-i arunce o jignire

aşa grosolană, hotărî să-l ardă într-altfel, Dar nici într-un caz să nu-l ierte. Cu ce drept venise la ea, un bocciu veştejit şi respingător, oferindu-i numele şi moşia, când nu îl încurajase măcar printr-un zâmbet? Nu-i va zioe nimic despre nas, ci de alte defecte.

— Domnule Spooner, dumneavoastră şi eu nu avem niciun gust în comun.

— Ba da, vânătoarea, îi aminti el.

— Şi apoi gândiţi-vă câţi ani am – eu şi câţi dumneavoastră.

— Am socotit totdeauna indicată o anumită diferenţă de vârstă, zise roşindu-se ea un rac.

— Iar mai presus de toate nepotrivirile, însăşi ideea este de o absurditate fără pereche. Cred că nici dumneavoastră nu vă gândiţi la ea serios.

— Cum de un, sări cu tot sufletul pretendentul.

— Atunci va trebui să vă răzgândiţi, îi răspunse tăioasă. Şi pentru că forţaţi atât de mult nota, sunt silită să v-o declar pe faţă că este nedemn să mai îmi oereţi mâna după cele aflate în scrisoarea lordului Chiltern.

— Păi credeam că chestia aceea s-a terminat, wâl luă gura pe dinainte.

Şi, auzindu-l, Adelaide se făcu cât un mal.

— Cât de josnic sunteţi dacă, ştiindu-mă într-un necaz atât de mare aţi venit în ideea că, nemaiavându-l pe Gerard, va trebui să vă accept! De-aş rămâne de-a pururea singură, nu m-aş uita la unul ca dumneavoastră. Iar de voiaţi un cămin, era timpul să vă însuraţi înainte de a mă fi născut eu. Cuvintele de pe urmă îl mâhniră teribil pe pretendent, mai ales că, la vremea la care se referise duduia, nu avusese mult peste douăzeci de ani! Nu aveţi niciun simţ al măsurii, o auzi în continuare, fiindcă altminteri nu puteaţi să vă închipuiţi că, odată ce m-a iubit un Gerard Maule, v-aş arunca măcar o privire. Şi cum nu

văd că vă urniţi din loc, vă las aici şi plec eu, îi zise, străfulgerându-l cu o ultimă uitătură, după care-i întoarse spatele şi ieşi semeaţă din cameră, lăsând uşa deschisă, ca să dispară cât mai repede cu putinţă.

Teribil de crudă fusese şi îl tratase ca pe o zdreanţă. Despre asta era absolut sigur. Venise ca să-i ofere supremul omagiu pe care îl poate primi o femeie din partea unui bărbat, iar dumneaei îl insultase. Şi încă ce hal! Se legase de vârsta lui, exagerând într-un mod grosolan relativa diferenţă ce-i despărţea, ca apoi să-l compare cu cerşetorul de Maule, folosind: un limbaj extrem de agresiv. La plecarea ei, îşi înfipse degetele de la o mână printre nasturii vestonului şi, cu un mers maiestuos, se îndreptă către fereastră. Dar în două, trei clipe îşi dădu seama că era singur şi că nu putea fi văzut cum îşi îndură suferinţa, încât redeveni veritabilul Spooner, vârându-şi mâinile în buzunarele pantalonilor şi trântind o înjurătură cât toate zilele.

Câteva momente mai târziu o luă binişor pe scara ce cobora în hol, îl traversă şi pe acesta în vxrful picioarelor, deschise uşa încet şi, în sfârşit, se văzu afară, pe poteca prunduită din faţa casei. Pe Ned îl găsi – precum îi dăduse poruncă – înţepenit în faeton şi ocolind cu acesta aleea din jurul clădirii! Din ţinuta fudulă şi expresia pa care şi-o luase, vărul nu hănuia nici pe degarte ce păţi mise în salonul de la etaj. Curind, însă, moşierul îşi d’ete în petec, şi rubedenia începu să întrevadă o parte din amarnicul adevăr.

— Ce dracu’ ţii de hăţuri în felu-ăsta? se stropşi Spooner.

— Fac ţin foarte bine, ce vezi tu rău la de?

— Le tragi într-o parte, aiurea. Ia dă-le-ncoace, zise, înhăţându-i-le pe loc.

Şi o porni cu o iuţeală, de parcă îi fugăreau o haită de

lupi.

— Ai discutat cu fata? îl întrebă Ned când se mai depărtară.

— Am discutat cu bunică-sa din mormânt.

— Asta ce înseamnă? Că nu vrei să fi descusut?

— Înseamnă că mi-e silă de crăp de oamenii care te sâcâie cu întrebările. Numai bătuţii în cap nu-şi dau seama când trebuie să-şi ţină gurile închise.

Preţ de cinci, şase minute, Ned îşi auzi multe şi le îndură resemnat. Însă pe urmă îl puse la punct pe apucatul de alături.

— Uite ce, Tom. Dacă eşti amărât, regret foarte mult. Dar nu sări peste cal cu boscorodeala, fiindcă, altfel, te las şi mă duc unde-oi vedea cu ochii.

— A dracului vrăjitoare ca asta nu există în lungul şi în latul pământului, zise Spooner, slobozind cu atâta turbare harapnicul peste un roib de era să-i sfârtece pielea.

Şi atunci Ned îl iertă.

CAPITOLUL LIV

DUCESA SE SFĂTUIEŞTE

DUPĂ PATRU interogatorii luate la chestură, în prezenţa procurorului, Phineas Finn a fost trimis în faţa justiţiei pentru culpa de a-l fi asasinat pe Bonteen. Aceasta se întâmplă pe data de 19 mai, exact la două săptămâni după crimă. În intervalul scurs, poliţia nu încetase cercetările, deşi, cu excepţia probelor adunate la început, nu mai descoperise altele de semnificaţie. Relativa întârziere a pregătirii procesului se datorase nu atât dorinţei de a se recolta noi dovezi în sprijinul acuzării lui Phineas Finn, cât încercărilor neslăbite de a se găsi mărturii împotriva lui Joseph Emilius. Dar în afara suspiciunilor alimentate de propriul său caracter, de ura pe care singur şi-o exprimase la adresa lui Bonteen şi de

supoziţia că ar fi avut tot interesul să-l lichideze, nicio împrejurare nu ridica bănuieli în jurul predicatorului. La punerea în libertate după cele câteva ore de detenţiune, se crezuse că va încerca să fugă din Anglia, iar poliţia îi şi întinsese capcane, sub forma anumitor facilităţi. Numai că pastorul nu făcu nicio tentativă. Rămase neclintit pe poziţie, de parcă şi-ar fi căutat cu luminarea buclucul. Despre Bonteen declarase invariabil că-i fusese duşman de moarte, deoarece încercase să semene vrajbă între el şi mult iubita-i soţie, pretinzând că ar mai avea o nevastă şi ticluind probe, false în sensul acesta, cu vădita intenţie de a-l distruge. Datorită purtării faţă de el, natural că-l urâse. şi o afirma făţiş. Însă prin mila celui Atotputernic, Avusese posibilitatea să demonstreze că nu s-a Aflat la locul asasinatului în noaptea comiterii lui, ci în pat şi acasă, de unde nu ar fi putut ieşi fără ştirea colocatariloa. Independent de alibiul care îl pusese, la adăpost, Mealyus mai era ocrotit şi de lipsa oricăror indicii denunţătoare. Potrivit constatărilor făcute, nu posedase nicicând un pardesiu cenuşiu. Era mai scund decât individul văzut de lordul Fawn. Nu se găsise asupra lui ori la domiciliu vreun obiect aducând cu instrumentul care servise la Comiterea crimei. În decursul investigaţiilor întreprinse în legătură cu fatala măciucă, fusese purtat pe la câteva magazine de specialitate, dar în urma repe –, ţaţelor avertismente din presă referitoare la atacarea pietonilor în timpul nopţii, se crease un dever atât de imens în această ramură, încât a stabili cu exactitate vânzarea unei măciuci era la fel cum s-ar fi încercat să se precizeze unde s-a cumpărat o franzelă. Adică imposibil. La niciuna din prăvăliile în care poliţia l-a. Dus pe Emilius, negustorul nu îl recunoscuse ca fost client, aşa că cercetările sistaseră şi suspectul fusese eliberat. „Eu, unul, îi iert pe prigonitorii mei, dar ştiu că Dumnezeu le va plăti nedreptatea”, rostise prea cucernicul înaintea

plecării de la poliţie.

Iar în vreme ce pastorul se întorcea absolvit de orice culpă acasă, Phineas era transportat la Newgate, unde încarcerarea sa împrumutase o semnificaţie cu totul deosebită, întrucât victima nu fusese oricine, aşa cum nici acuzatul nu era om de rând. De asemeni cei care se interesau de el nu erau-părinţi, o soţie, fraţi şi surori din drojdia societăţii, ca în cazul criminalilor de duzină. Ci duci, conţi, ducese, contese, membri ai Cabinetului, înalţi demnitari, episcopi, magistraţi, consilieri ai Coroanei, femei frumoase şi cunoscute în viaţa mondenă. Toţi aceştia păreau absorbiţi de asasinarea lui Bonteen şi de soarta lui Phineas Finn, discutând între dânşii chiar dacă nu se cunoscuseră dinainte şi statornicind filiaţii în temeiul *comunităţii* de opinii şi simpatii.

În ziua când se anunţă trimiterea lui Phineas în judecată, domnul Low primi o depeşă extrem de politicoasă din partea Ducesei de Omnium, care îl ruga să o viziteze la reşedinţa Carlton Terrace dacă timpul şi obligaţiile îi acordau necesarul răgaz. Atotştiutoarea ducesă dibuise că magistratul îşi pusese întreaga sa iscusinţă şi energie întru apărarea fostului ucenic şi, cum o anumită prietenă pornise pe aceeaşi cale, hotărâse să-i cheme la dânsa, pentru a le înlesni o viitoare colaborare. De altfel ea însăşi se dăruise fără rezerve acestei cauze, repetându-le în orice împrejurare prietenilor neclintita-i convingere în inocenţa lui Phineas şi cerându-le sprijinul întru salvarea lui. La unul din apelele adresate atât soţului cât şi ducelui de St. Bungay, acesta din urmă îi replicase:

— Draga mea, de când mă ştiu pe astă lume, la noi nu a suit eşafodul un nevinovat.

— Şi atunci ar fi cazul să facă începutul un prieten de-al nostru? i-o întoarse lady Glencora.

— Trebuie să fie judecat potrivit legilor din această

ţară, intervenise Ducele de Omnium.

— Plantagenet, tu vorbeşti încontinuu de parcă totul ar fi perfect când, în realitate, totul merge anapoda. Şi dacă omul acesta va fi… va fi spânzurat, să ştii că eu…

— Glencora, o întrerupse soţul, nu-ţi asocia soarta de a unui străin, lăsându-te în voia entuziasmului tău ryscontrolat.

— Nu mi-o asociez. Însă de-o ajunge la… ştreang, voi purta doliu. Aşa că mai bine ocupă-te de acest caz.

Răspunzând chemării primite din partea ducesei – care în realitate fusese iniţiată de doamna Max Goesler – avocatul Low se înfăţişă la Carlton Terrace pe la orele cinci după-amiază. Alături de gazdă, se afla, desigur, şi Marie, amândouă primindu-l cu atâta căldură pe musafir, de s-ar fi zis că sunt gata să-l ia în braţe. Îndată ce se aduse ceaiul, Marie Goesler, de care juristul nu-şi amintea să fi auzit până xij momentul acela, îi dădu de înţeles că fusese poftit pentru a-i cere sfatul în legătură cu situaţia lui Phineas Finn.

— Ştim cu ce mare devotament îi slujiţi cauza, exclamă ducesa.

— Îl cunosc de mulţi ani, zise Low, şi nu-l cred în stare să fi săvârşit un omor.

— Nici vorbă de aşa ceva! sărise ea cât de colo. E la fel de nevinovat ca şi mine. Şi credem în lucrul acesta ca în existenţa soarelui ce ne luminează. Nu-i aşa, Marie? întocmai ca dumneavoastră, îl iubim foarte mult… adică eu, amendă aproape imediat.

— Şi eu de asemeni, interveni Marie cu o voce scăzută şi dulce, dar în acelaşi timp atât de energică, încât îi reţinu atenţia magistratului.

— Aş vrea să vă informez, domnule Low, că Phineas Finn este mai mult decât detestat de către anumiţi adversari, vorbi ducesa. Nenorocitul acela de Bonteen

turba numai când îi auzea numele pronunţat. Însă pe lângă vrăjmaşi, are şi mulţi amici. Şi aceştia doresc să scape. Trebuie negreşit…

— Nădăjduiesc din tot sufletul să fie salvat, rosti avocatul.

— Am ţinut să ne întâlnim pentru nenumărate motive, continuă gazda. În primul rând să fiţi prevenit că sunt disponibile orice sume de bani pentru cheltuielile necesare.

— Desigur, nu se precupeţeşte nimic într-o împrejurare ca cea de faţă, încuviinţă el.

— Iar cu bani se pot face multe minuni, adăugă lady Glencora. De pildă, vom trimite sume considerabile în oricare ţară, pentru a obţine dovezi împotriva celuilalt… care e căsătorit cu lady Eustace… înţelegeţi de cine vorbesc…

— Fireşte. Dar credeţi că ideea cu banii ar ajuta la ceva? o întrebă sceptic.

— Nu demult a fost în ţara de baştină – în Polonia, dacă nu mă înşel, se amestecă Marie Goesler. Poate că de acolo a cumpărat unealta, aducând-o cu el. Juristul dădu din cap, arătând neîncredere. Neîndoielnic, plutim încă în beznă, urmă ea, însă ar fi de neconceput să nu se facă orice încercare.

— Ştiţi că predicatorul putea să iasă şi să intre pe fereastră, sugeră ducesa. Dar Low clătină iar din cap. Sunt ferm convinsă că se pot descoperi dedesubturile dacă depunem suficiente silinţe. Iar silinţa înseamnă bani, precizii ea. Nu ne interesează câţi, nu-i aşa, Marie?

— Tare mă tem că irosirea lor nu va servi la nimic, zise Low.

— Totuşi ceva trebuie făcut, stărui ducesa. Doar nu l-om lăsa pe domnul Finn să atârne în ştreang pe simplele afirmaţii ale lordului Fawn că a văzut un tip, în pardesiu

gri, alergând pe stradă”.

— Bineînţeles că nu, i se alătură magistratul.

— Alte incriminări nu există afară de acestea. Şf nimeni nu l-a văzut pe individul în pardesiu, afară de Fawn…

— Dacă nu mai există alte dovezi, atunci va fi achitat.

— Consideraţi inutil să se afle ce a făcut Mealyus pe timpul absenţei din Londra? se arătă Marie nedumerită. Gândiţi-vă că putea foarte bine să-şi cumpere raglanul din altă ţară, să-l ţină ascuns până în noaptea crimei, iar după comiterea ei să-l arunce.

Juristul o ascultă cu luare aminte, şi la sfârşit scutură iar din cap, în sens negativ. Dacă s-ar face dovada că Mealyus poseda acel pardesiu la data omorului, – s-ar şubrezi mărturia depusă de lordul Fawn, stărui doamna Goesler.

— Şi dacă se demonstrează că a cumpărat şi o măciucă, cea găsită la domnul Finn trece pe plan secundar, adăugă lady Glencora. Apoi, se mai poate arăta şi dacă a făcut rost de o frânghie, cu ajutorul căreia s-a strecurat afară din casă. Amintiţi-vă că era o noapte de păcură şi nu putea fi văzut escaladând fereastra şi zidurile clădirii. Amândouă am vorbit despre toate acestea, domnule Low, şi considerăm că ar trebui să trimitem oameni pe urmele pastorului.

— Voi împărtăşi ideile dumneavoastră gentilomilor angajaţi în apărarea domnului Finn, făgădui el.

— Cum? Dumneavoastră nu veţi fi printre ei? se miră ducesa.

— Eu funcţionez la Curtea de Echitate şi, în consecinţă, nu pot pleda într-un proces ca acesta, se explică Low.

— Bine, dar îngrijiţi-vă să aibă cei mai buni avocaţi, îl atenţionă lady Glencora.

— Va avea oameni capabili, o asigură magistratul cu tipica sa moderaţie.

— Şi cât mai mulţi, completă ea. Nu l-am putea lua pe sir Gregory Grogram? sugeră luminată de o nouă idee. Dar Low clătină iar din cap a dezaprobare. Sunt convinsă, pledă ducesa, că avându-i pe cei mai buni, adică stele de prima mărime, care dau amploare şi o importanţă deosebită procesului, îi duci de nas pe orice judecători şi păcăleşti orice curte. Ştiu, sună oribil ce spun, Totuşi cred în efectul formulei. Şi pentru că Phineas Finn este nevinovat, ar trebui să recurgem la ea. Puteţi să faceţi un şoc auzindu-mă, însă cu două mii de lire oferite avocaţilor, îl scoatem din bucluc.

— Eu trag nădejde să reuşim şi fără două mii de lire, spuse juristul cu demnitate.

Dar lady Glencora nu-l luă în seamă, urmărindu-şi neabătută ideea:

— Putem să le oferim suma, nu-i aşa, Marie?

— Chiar îndoită, dacă e necesar, încuviinţă prietena.

— După mine, aş umple tribunalul cu avocaţi de n-ar mai avea nimeni unde să-şi tragă sufletul, vorbi mai departe ducesa. Le-aş cere să facă interogatorii până cad din picioare – şi ei şi martorii. Înaintea procesului, aş scormoni fiecare locşor pe unde a trecut ticălosul de Mealyus, din ziua naşterii şi până acum, şi aş obţine, la orice preţ, declaraţii din partea cunoscuţilor săi. De asemeni, aş dărui o trăsură şi o pereche de cai fiecărei soţii de judecător desemnat să intre în şedinţă. Da, da, puteţi scutura din cap, domnule Low, dar le-aş face pe toate. Iar pe lordul Fawn l-aş expedia la Polul Nord când i-ar veni rândul la depunerea mărturiei, şi nu ştiu, zău, dacă l-aş mai aduce de acolo. Cred cu întreaga mea fiinţă că Phineas este nevinovat şi de aceea aş face orice să-l salvez. Ştiu că femeia nu dispune de multă putere. În schimb are

marele privilegiu de a spune răspicat ceea ce bărbaţii spun doar în gând. Şi dacă mă gândesc bine, le-aş cadorisi pe soţiile magistraţilor cu câte două trăsuri şi două perechi de cai, dacă prin asta aş izbuti.

Domnul Low se strădui s-o încredinţeze că tocmai procedând astfel ar zădărnici salvarea lui Phineas, asigurând-o, în acelaşi timp, că în tribunalele autohtone precumpănise dintotdeauna dreptatea.

— Dacă-i aşa, de ce se dau oamenii peste cap să angajeze pe cutare sau cutare apărător în procese, ca să răstoarne probele acuzării? îi replică ducesa râzând.

Magistratul susţinu mai departe nepărtinirea şi echitatea justiţiei britanice, afirmând că ucigaşul cel Mai sărac nu era mai ameninţat de verdictul spânzurătorii decât altul înotând în averi.

— Daa? făcu ea ironică. Şi-atunci pentru ce chiar unul ca dumneavoastră v-aţi lua o droaie de apărători, dacă v-aţi trezi acuzat de ceva?

La această întrebare, domnul Low nu răspunse direct, arătându-şi doar dezacordul în privinţa iniţiativelor enunţate. Dar lady Glencora rămase, pe aceeaşi poziţie.

— Lertaţi-mă, zise – ea, dar cu cât se investesc mai mulţi bani. Se măreşte vâlva. Şi cu cât se tărăgăneză judecata şi se umflă importanţa cazului, acuzatul are mai multe şanse să scape. Dacă acţiunea penală durează trei zile, are sorţi de achitare, iar dacă se isprăveşte în zece minute, eu siguranţă ajunge la ştreang. De aceea, aş lungi aşa mult procesul domnului Finn, până i-ar doborî osteneala pe toţi magistraţii, de un ar mai pronunţa nicio condamnare. Or dacă ai avocaţi cu duiumul, ăştia turuie până la ziua de apoi.

— Renunţaţi la astfel de gânduri care nu-i aduc niciun bine inculpatului, interveni Low.

Dar în van. Ducesa o ţinea pe a ei:

— L-aş chema în faţa instanţei, pentru interogare, atât pe reprezentanţii ambelor Camere, cât şi pe membrii Cabinetului, cu neveste cu tot, şi i-aş pune că declare cu gurile lor ce trăncănea Bonteen. Aş face un proces de pomină, cum nu a mai existat altul în Anglia şi, bineînţeles, le-aş şopti dinainte judecătorilor că va fi tămbălău mare.

— Şi dacă. După toate acestea, inculpatul ar fi condamnat? întrebă magistratul zâmbind ironic.

— L-aş cumpăra pe ministrul de la interne, dădu pe loc soluţia lady Glencora. Fără îndoială, vă îngrozeşte afirmaţia mea şi se prea poate să nu fi existat aranjamente în Justiţie. Dar pe miniştri îi cunosc foarte bine, şi sunt gata oricând să acorde o graţiere, dacă prin ea obţin o majoritate în Parlament.

— Desigur vă referiţi la un Cabinet liberal, ţinu să sublinieze juristul, care făcea parte din opoziţie…

— Când e vorba de învoială, şi liberalii şi conservatorii sunt o apă şi un pământ. Chiar în clipa de faţă, pun rămăşag pe ce vreţi că Phineas Finn este cel mai popular deputat din Cameră. Şi aş folosi acest argument în sprijinul său. Este exclus să nu vă daţi seama că, odată puse în practică, ideile mele ar da rezultate. Oamenii, voi fi aşa de montaţi, încât mai degrabă dărâmă închisoarea decât să-l vadă dus la spânzurătoare. Iar completul de judecată nu va îndrăzni să pronunţe sentinţa la moarte.

— Şi asta ar însemna echitate? întrebă magistratul privind amândouă femeile.

— Ar însemna reuşită, îi răspunse ducesa. Şi este, de o. Mie de ori preferabilă celeilalte.

— Dacă s-ar dovedi vinovăţia domnului Finn, în sinea mea n-aş considera verdictul echitabil, zise Marie Max Goesler.

Atunci domnul Low îşi reluă pledoaria, încercând să le încredinţeze că planul cu dărâmarea puşcăriei Newgate,

realizat prin exploatarea popularităţii acuzatului, sau cel de a cumpăra bunăvoinţa ministrului de interne prin ameninţarea lui cu dezertarea parlamentarilor nu răspundeau scopului urmărit. Însă iniţiativa de a cerceta trecutul lui Mealyus, în ţara-i de baştină, era demnă de luat în seamă, şi făgădui s-o comunice magistraţilor angrenaţi în apărarea lui Phineas. Fără îndoială trebuia făcută orice fel de încercare, iar dânsul se va îngriji ca, din motive pecuniare, să nu fie ocolită niciuna.

— Luaţi un cec de la noi chiar acum, domnule Low, îi îmbie ducesa. Dar el refuză categoric.

— Sunt de acord, vă repet, să nu se lase o piatră neîntoarsă, iar scormonirea lor este costisitoare. O recunosc, însă nu duc lipsă de fonduri.

— Domnul Finn nu dispune de prea mari resurse* îi aminti lady Glencora.

— Aşa e, admise juristul. Şi vă promit să apelez la ajutoarele dumneavoastră când va fi necesar.

— Şi acum încă ceva, zise ducesa. Ar putea fi văzut domnul. Finn?

— De către cine? întrebă magistratul. De dumneavoastră?

— Da, aş vrea să-l vizitez împreună cu doamna Goesler. Şi de ce mă priviţi aşa? Vi se pare deplasată dorinţa?

— Cu siguranţă ducele nu va fi de acord. În pius, astfel de apariţii ar prilejui discuţii răuvoitoare, îi tăie Low elanul.

— De ce? se arătă ea surprinsă. Presupun că mai merg şi alţii la dânsul. Doar nu e zăvorât ca un criminal.

— Eu am fost de câteva ori. Ca şi lordul Chiltern şi domnul Barrington Erle. Adică prieteni intimi…

— Şi nicio doamnă nu l-a vizitat până acum?

— Niciuna, după câte cunosc.

— Atunci e vremea să se facă începutul, decretă Glencora surâzând. Sper să nu ne reţină la poartă. În definitiv, dacă am fi surorile lui nu ne-ar da drumul?

— Iertare, Alteţă, dar… zise magistratul, şi se opri evaziv.

— Sunteţi iertat. Aşa că spuneţi ce vreţi.

— Nu sunteţi surorile prizonierului, se pronunţă Low.

— De-aş fi logodnica lui, mi s-ar permite să intru? interveni Marie Goesler, ridicându-se în picioare. În realitate, nu sunt. Şi niciun poate fi vorba de aşa ceva. Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit. Însă dacă aş pretinde acolo, la Newgate, credeţi că aş avea acces?

— Pe motivul acesta, îmi închipui că da, îi răspunse juristul.

— Şi ca prietenă, nu? Doar în aceeaşi calitate a fost şi lordul Chiltern. Or atunci eu de ce nu aş fi admisă! insistă intrigată.

— Fiindcă mai marii închisorii au idei fixe, drăguţa mea, se amestecă ducesa. Pentru vânătorii de rele, orice fleac este condamnabil – până şi o nevinovată vizită ca a noastră. Altminteri pentru ce ar interzice-o, când îi aduce atâta mângâiere întemniţatului?

— Acasă la dânsul v-aţi fi dus, prea stimată doamnă? o întrebă Low pe Marie.

— Mă duceam dacă era bolnav, îi ripostă fără urmă de şovăială.

— Atunci, dacă ţineţi cu orice preţ să-l vedeţi pe domnul Finn, o veţi face numai prin intervenţia Alteţei Sale, adică a soţului dumneavoastră, ducesă, hotărî ei pe un ton atât de serios, încât o impresionă până şi pe lady Glencora.

— Mă credeţi capabilă doar de drăcii, observă zâmbindu-i poznaşă.

— Departe de mine acest gând, se disculpă

magistratul. Dar socot că aşa trebuie procedat.

— Bine. O să vă ascultăm. Şi vă mulţumim pentru înţeleaptă povaţă.

— Vă rămân recunoscătoare pentru neabătuta dumneavoastră dorinţă de a-l salva pe nevinovat, îi spuse Marie Goesler.

— Şi eu la fel, i se alătură ducesa, iertându-i intransigenţa ce o arătase şi întinzându-i mâna. Vă rămânem extrem de îndatorate. Iar în privinţa ducelui, aş vrea să vă limpezesc un aspect pe care nu îl cunoaşteţi şi nu îl puteţi înţelege. Aflaţi că nu fac un pas fără ştirea lui, dar fiind aşa de angrenat în treburi, nu are timp de preocupările mele.

— Sper că nu v-am jignit adineaori, se scuză el din nou.

— Da’ de unde! Nu mă puteţi ofensa decât atunci când îi faceţi cu dinadinsul. La revedere. Şi ţineţi minte: să fie puzderie de avocaţi la proces, toţi cu peruci noi-nouţe”. I să facă aşa un tam-tam, încât oamenii să se întrebe între ei dacă nu cumva domnul Finn este, totuşi, un criminal. Cât despre mine, să fiţi sigur că sunt. Cu bine, domnule Low.

— În vecii vecilor nu vei ajunge la el, îi declară prietenei, de cum rămaseră între patru ochi.

— Mă tem că ai dreptate, suspină Marie.

— Şi, în fond, cu ce i-ai fi de folos? Să fii convinsă că aş merge cu tine dacă am izbuti să intrăm. Dar ce sena ar avea?

— Să-i spunem că oamenii nu îl cred vinovat.

— Asta o va afla de la domnul Low. Sau ai putea să i-o scrii. Ai avea ceva împotrivă?

— Prefer să îl văd.

— Dar fiindcă tot vorbim despre el, ar fi cazul să-mi spui adevărul. Ţi-a zdrobit inima, nu-i aşa?

— Dacă l-ar condamna şi ar fi… executat, mi-ar sfâşia inima. Şi câte zile aş mai avea de trăit, nu mai îmbrac o rochie de culoare deschisă.

— Asta i-am declarat-o şi eu lui Plantagenet. Să ştie t U pe acum că o să port doliu mare.

— Şi am să-l plâng de o să mă topesc, adăugă Marie. Deşi, dacă mâine l-ar pune în libertate, nu mi-ar fi decât simplu prieten, ca atâţia alţii din jur.

— Cum vine asta? Adică nu ai de gând să-l iei de bitrbat? întrebă cu mirare ducesa.

— Nu l-aş lua. Şi nici el nu m-ar cere. Am să-ţi Pun ce va face. Dacă scapă din actuala primejdie…

— Bineînţeles c-o să scape. Ce naiba! Doar nu-i îi imit la spânzurătoare pe nevinovaţi.

— Atunci o va lua de soţie pe lady Laura Kennedy.

— Nenorocitul de el! De-aş crede una ca asta, ar fi mai mare păcatul să-l ajutăm să iasă din Newgate…

CAPITOLUL LV
PHINEAS LA ÎNCHISOARE

p

ÎN CELE DOUĂ săptămâni de anchetă, cât pendulase mire chestură şi puşcărie, Phineas îşi păstrase o atitudine demnă, neînfricată, de parcă înfricoşătoarea învinuire aruncată asupră-i. Şi marile neajunsuri la care îl supunea erau efemere – şi niciun puteau fi altminteri – sfârşindu-se foarte curând. Odată cu prevalarea adevărului în acest apăsător interval nu fusese prea singur, deoarece zilnic primise câte un prieten, pe Low, pe lordul Chiltern. Pe Barrington Erle sau pe proprietarul, Bunce, care în restriştea ivită îi arăta o fidelitate supremă. În afara amicilor, îl vizitase cu stăruinţă şi domnul Wickerby, judecătorul, care se ocupa de caz şi care îi fusese recomandat ca un om foarte drept şi unicul în stare să aducă lumină în urzeala întunecată a suspiciunilor ce-l

osând (au. Şi totuşi, fiecare convorbire cu el dezamăgise aşteptările deţinutului, simţind că Wickerby îl socotea vinovat. Fără îndoială lupta să descopere adevărul, întorcând pământul pe dos – cum se zice – pentru a-l stabili. Era conştient de importanţa cazului ce-i fusese încredinţat şi ţinea să-l rezolve într-un mod exemplar. Dar silinţele sale nu-l încălzeau pe încarcerat de vreme ce 51 privea ca pe ucigaşul lui Bonteen. Degeaba îşi arătase uluirea şi indignarea faţă de bănuielile ce-l îngrădiseră. La strigătele lui de revoltă, judecătorul rămânea mut. Până când, scos din fire, îl provocă să-i declare deschis părerea.

— Mă consideraţi asasin? îl întrebase la una din convorbirile lor.

— Obiceiul meu este să nu suspectez pe nimeni, îi răspunsese Wickerby în doi peri.

— Dar despre mine ce credeţi? Sunt sau nu vinovat?

— Este dreptul oricărui om să fie considerat nevinovat până la dovedirea culpei.

După această ripostă, Phineas se sfătuise cu Low dacă nu se impunea să apeleze la un jurist cu mai multe afinităţi de gândire şi sufleteşti. Însă vechiul magistru îl conjură să nu ceară cumva revocarea lui Wickerby. Priceperea şi deosebita sa râvnă nu le găsea la oricine. Esenţialul era să limpezească lucrurile, indiferent de sentimentele ce i le nutrea, îi argumentă Low. Şi astfel, alesul său îşi văzu în continuare de treabă, încredinţat până în străfundul cugetului că Finn comisese crima.

Rănit de neîncrederea juristului, prizonierul se mângâia cu atitudinea altora, precum Low, lordul Chiltern *t* şi Violet, „” ce-i arătau nu doar convingerea lor neclintită că este nevinovat, dar îl asigurau şi de opinia favorabilă a publicului – exagerând poate realitatea în această privinţă. Oricum, era la curent cu prietenia şi buna credinţa

I unei Ducese de Omnium, a doamnei Goesler şi a

Laurei Kennedy. Apoi surorile sale venite din Kilalloe îi aduseseră vestea că fiecare compatriot, de la un capăt la altul; îl Irlandei, îl considerau nepătat., Doamna Bunce, pe de luă parte, se jurase într-una din vizitele făcute că se va năpusti asupra procurorului ce-l ancheta la chestură şi va da cu el de pământ dacă nu-l declara nepătat, fără să mai aştepte bălmăjelile unui juriu. Iar soţul ei – care se încredinţase între timp de totala sa inocenţă – îi demonstra, cu neobosit zel, neputinţa oricărei instanţe să pronunţe un verdict împotriva lui.

Remontat de preţuirea şi încurajările amicilor, se comportase admirabil de-a lungul interogatoriilor, îndurând vitejeşte năpasta ce-i căzuse în spate numai datorită unor împrejurări absurde. Dar când procurorul rosti hotărârea de trimitere în judecată, anunţând lumii că, în virtutea probelor materiale, Phineas Finn era considerat drept ucigaşul lui Bonteen, îl părăsi curajul aproape complet.

Dacă ancheta poliţiei ajunsese la această concluzie, de ce s-ar fi aşteptat la altă sentinţă din partea Curţii criminalistice, unde urma să fie judecat peste două luni? După cât îşi dădea seama, nu se mai puteau recolta noi dovezi. Toate faptele erau cunoscute – în măsura în care el însuşi ori, mai degrabă, prietenii le puseseră la îndemâna autorităţilor. Iar acestea nu puteau furniza niciun cap de acuzare. Era posibil să i se atribuie o crimă pe motiv că în drum de la club către casă – pe care îl străbătuse fără să se întoarcă măcar o dată la stânga sau la dreapta – purtase asupra sa o măciucă? Până la pronunţarea hotărârii de faţă, niciun visase că ar mai surveni vreun impediment care să-i prelungească încarcerarea

— Şi aşa abuzivă. De asemeni, nu-i trecuse prin minte că un om curat ca o lacrimă s-ar trezi vreodată ameninţat cu spânzurătoarea, în temeiul unei învinuiri false. Într-

adevăr sesizase suspicionarea exagerată a poliţiei care îl reţinuse cu o îndârjire sălbatică, îi cernuse la infinit depoziţiile şi de multe ori le răstălmăcise. Era limpede că îl socoteau asasinul lui Bonteen. Până şi poliţiştii care îl însoţiseră în acel du-te-vino de la închisoare, la chestură, oricare de puse seră mărturie în privinţa traseului pe care-l urmase în noaptea fatală, i se păruseră duşmănoşi. În schimb procurorul se aşteptase să fie imparţial. Şi cât de cumplit îi înşelase încrederea!

În sala unde se desfăşurase ancheta, văzuse mereu chipuri familiare – persoane de marcă în societate şi stat, cu care fusese în relaţii strânse în Parlament şi în viaţa mondenă. Toţi îl urmăreau de pe banca unde se aflau înşiraţi, în vreme ce el, acuzatul, şedea în picioare, flancat de doi cerberi; şi cu toate că până mai ieri oamenii aceia îi fuseseră prieteni apropiaţi, în dramatica lui postură îi simţea parcă la depărtări astronomice. Totuşi, nu se lăsase robit de această senzaţie oribilă, încredinţat că, în câteva ceasuri – ori cel mult câteva zile – distanţa care-l cutremurase avea să dispară. Ca acum să se vadă definitiv acuzat şi retrimis la închisoare, unde urma să aştepte procesul.

Decizia procurorului părea că nu uimise pe nimeni în afară de el. Oare şi amicii buni îl credeau criminal? Ar fi vrut să-l privească pe Chiltern în ochi şi să-l întrebe: tu ce gândeşti? însă lordul plecase între timp la moşie, cu promisiunea de a reveni de îndată ce-i permiteau obligaţiile. Astfel că, întors la Newgate, îl găsi numai pe domnul Low, care grăbise anume într-acolo, ca să-i fie în preajmă în acele momente grele.

— Iată-mă unde am ajuns! Plăcut, nu? îi zise Phineas râzând forţat. Şi, în acelaşi timp, cu un plâns mut, convulsiv, care făcea să-i palpite gâtlejul.

— A venit timpul când ţi se cere să fi bărbat, îi zise

prietenul.

— Bărbat! îngână el printre sughiţuri. Adică… un bărbat… care a ucis!… Voi fi spânzurat… probabil.

— Dumnezeu cu marea sa milă să te ferească! se închină Low.

— Nu cu mila… ci cu dreptatea sa… Aici nu are ce căuta mila… chiar venită din ceruri. Când mi-or lua viaţa, să-mi ierte alte păcate… şi mai ales pe ale acelora care mă omoară degeaba, hohoti disperat. După un timp. Când se mai domoli, îl întrebă pe juristul care-l veghease tăcut: Pentru ce nu vorbeşti? Mă crezi vinovat?

— Sunt convins că nu eşti, îi răspunse bătrânul cu mâna pe inimă.

— Şi-atunci ce-i de făcut? Ce probe mai pot fi aduse în sprijinul meu? Nătărăul şi inconştientul de Fawn mă va pierde prin jurământul lui fals, îi răcni deznădăjduit, după care se aruncă pe pat „tânguindu-se şi mai tare.

Mai spre seară rămase singur, cum i se întâmplă mai întotdeauna, numai că de astă dată fiecare minut i se părea un supliciu. Altminteri, condiţiile de trai ar fi fost acceptabile, având în vedere locul unde se afla. I se făcuse hatârul să ocupe numai el o celulă, care dădea în curtea interioară a închisorii, unde privea deseori printre gratiile de la fereastră. Încăperea fusese în mare măsură umenajată în vederea şederii lui. Pe podeaua de piatră no aşternuse un covor, se schimbase patul şi se mai aduseseră două mese şi câteva scaune. I se îngăduia să primească şi cărţi, după plac. De asemeni, toc şi cerneală. Era luna mai, aşa că nu tremura de frig, pentru că sobe nu existau la Newgate. La anumite ceasuri din zi, avea permisiunea să se plimbe de unul singur prin curtea de jos – restricţia în privinţa orelor datorându-se programului întocmit pentru ceilalţi întemniţaţi. Din cât ştia Phineas, nici unuia dintre prieteni nu i se refuzase accesul la el – o favoare care,

probabil, avea să-i fie anulată după hotărârea pronunţată de procuror. În ce privea hrana, era îndestulată, bine gătită şi chiar abundând în delicatese, ca peşte, vinuri de calitate şi fructe, fără să bănuie, însă, că fructele proveneau din serele Ducesei de Omnium; sticlele înfundate, din pivniţa domnului, i iw; peştele, fripturile de miel, legumele primăvăratice.

I rişca, untul proaspăt, cafeaua şi altele soseau din ordinul altei prietene; şampania şi ţigările se datorau lordului Chiltern, iar cărţile, hârtia de scris şi cerneala se II Iau pe mese din iniţiativa Violetei. Prin urmare amicii st îngrijiseră să-i procure toate cele trebuincioase, cu jindul să-i aducă o consolare şi să-i uşureze şederea la Newgate. Şi reuşiseră într-o oarecare măsură. Dar numai până în ziua când află de trimiterea sa înaintea Curţii criminalistice. De atunci, nimic nu-l mai putu mângâia.

u orice speranţă de bine se nărui. Zadarnic ar mai fi încercat să-şi arunce ochii pe una din cărţile alese de Violet. Cum ar fi putut să-şi mai adune atenţia asupra unei pagini de roman un om acuzat de omor printr-o decizie rostită în public? Şi cum să-şi mai afle o secundă dr linişte când se ştia la fel de nevinovat ca procurorul (o pronunţase?

După plecarea magistrului, încercă să se întindă pe pal, însă la-fiecare minut ţâşnea în picioare şi alerga piuă la unul din capetele celulei, de parcă ar fi vrut să se dea cu fruntea de ziduri. Ucigaş! Va să zică aşa trecea în ochii lumii! Asasinul lui Bonteeni El, Phineas Finn. Care slujise ţara cu cinste; care fusese membru în Parlament; care avusese mândria şi privilegiul de a fi adoptat de marea elită a societăţii, de a deveni prietenul unor mari personalităţi – ca demnitarul Monk şi lordul Cantrip – şi răsfăţatul unei lady Laura şi a Violetei Chiltern; el, care nu se pretase la niciun compromis, cât de mic, şi nu rostise de

când se ştia o vorbă murdară! El, criminal! Săvârşind un omor cu premeditare! în durerea lui mânioasă râdea în hohote şi la fel plângea, zvârlindu-se pe pat, repezindu-se iar prin celulă şi recapitulând monstruoasa întâmplare căreia îi căzuse victimă. La un moment dat, îi veni în minte tânăra lui soţie cu care împărţise câteva luni de viaţă, trecute ca o părere. Oare sufletul ei îl privea în momentele acelea? Şi cum îndura acuzaţia împotriva omului pe al cărui piept se odihnise şi în ale cărei braţe adormise somnul Gel fără trezire? „Nu se poate! Nu mă cred vinovat! spuse din nou cu glas taie. Pentru ce l-aş fi omorât? Şi cum aş fi fost în stare de o asemenea sălbăticie?” în secundele următoare, îi răsări în memorie un vechi adagiu latin, pe care îl învăţase în şcoală: „Omul nu se poate preface în fiară dintr-odată şi la poruncă 1. Aşa suna sentinţa unui filosof antic, şi o repetă în gura mare de câteva ori la rând. Poate doar necunoaşterea acestui adevăr imuabil legat de natura fiinţei umane îi împingea pe anchetatori spre cumplita eroare de a-l crede capabil de crimă. Dar oricum le-ar fi motivat greşeala, efectul ei rămânea acelaşi: îl acuzaseră de asasinarea lui Bonteen, trimiţându-l în faţa justiţiei!

În luna mai, zilele erau lungi şi lumina astrului solar scălda pământul până seara târziu. Amurgul zăbovea până spre ceasul nouă, prelingându-şi văpaia sa roşietică printre gratiile ferestrei împătrăţite a celulei. Cândva, vrând să citească după căderea întunericului, arestatul ceruse două luminări, la care i se spusese că nu are dreptul să le aprindă decât în prezenţa continuă a pazniculuі. Şi atunci se lipsise de de Fără îndoială, i se arăta mult respect în felul de a fi tratat, însă rămânea, totuşi, un deţinut şi, cu toate privilegiile acordate – fireşte, prin intervenţia unor oameni cu greutate – dacă solicita câte un lucru pe care închisoarea nu binevoia să i-l pună la dispoziţie, condiţiona

îndeplinirea dorinţei în aşa fel încât prizonierul să renunţe la ea. Dar Phineas se învăţase cu rigorile traiului din Newgate şi nu se mai revolta împotriva lor.

Pe când asfinţitul mai lumina cu o geană, pală interiorul celulei, se auzi o cheie întoarsă în broasca uşii, după care apăru temnicerul care-i fusese anume repartizat, ţinând o feştilă în mână. Venise o doamnă să-l viziteze, iar şeful îi dăduse voie să intre, îl anunţă el. Într-o jumătate de ceas, avea să se întoarcă după feştilă – şi după doamnă. Rostise toate acestea înainte ca deţinutul să recunoască făptura care şedea chiar în spatele său. Abia când paznicul se retrase, lăsând-o în prag pe noua venită, o recunoscu şi Phineas, deşi nu după chip, ci după îmbrăcămintea simplă şi gravă. Vizitatoarea era cernită din creştet până în tălpi şi cu faţa ascunsă după un văl negru şi gros.

— Tu eşti, Laura! îngăimă el întinzând braţul.

Desigur, ea era. În timp ce Ducesa de Omnium şi doamna Goesler se sfătuiau cu Low în legătură cu vizita ce voiau să i-o facă, lăsându-se intimidate de prudenţa exagerată a juristului, Laura descuiase zăvoarele, trecuse printre gratii şi ajunsese unde dorise.

— Oh, Phineas, gemu ea ridicându-şi voalul de pe obraz şi cercetându-l avidă. Dintre toate năpastele pe care le-am încercat, aceasta: – de-a te vedea aici – este cea mai cumplită.

— Iar dintre toate consolările mele, aceea de a te vedea aici este cea mai mare, îi răspunse. Deşi greşea vorbindu-i astfel. De-ar fi cunoscut gândurile din ultima vreme ale amicei, şi ar fi avut mai mult control asupra lui însuşi, nu pronunţa aceste cuvinte plăcute, dar fără niciun temei afectiv. Auzindu-le, femeia se lumină ca un soare la faţă, se azvârli în braţele lui şi începu să plângă.

— Nu mă aşteptam pentru nimic în lume să pătrunzi

până aici, îi spuse el după un timp.

Laura se aşează pe un scaun, în faţa lui, şi începu să-i depene povestea vizitei de acum. Barrington Erle – vărul, îi – care o însoţise până acolo, aştepta jos, în casa administratorului închisorii. El îi procurase, chiar în decursul serii, un bilet de intrare, emis de însuşi ministrul afacerilor interne – Sir Harry Coldfoot – care i-l acordase în ideea că vor face vizita împreună.

— Însă nu l-am lăsat să urce cu mine, adăugă ea, gândindu-mă că nu puteam discuta în prezenţa lui. Nu-i aşa?

— De ce nu? Ar fi fost acelaşi lucru, lady Laura, îi ripostă calm.

De la revederea în Dresda şi până la întoarcerea ei la Londra, cugetase în multe rânduri la apelativul care se cuvenea să-l adopte, luând hotărârea să-i respecte rangul de „lady", folosindu-l de câte ori îşi vorbeau. Dar slab, ca întotdeauna, nu-şi respectase cu stricteţe decizia, ştiind că această formulă protocolară avea s-o rănească. Şi nu se înşelase, căci la rostirea ei, lumina ce-i însorise chipul păli dintr-odată.

— Te-ai fi aşteptat să mă întâlneşti într-un asemenea ioc? o întrebă cu voce înceată.

— Tot ce se petrece e mai presus de înţelegerea mea. Nu pot să-mi închipui că te socotesc realmente ucigaşul acelui om. Phineas zâmbi silnic şi clătină din cap. După care Laura vorbi despre sine. Ai auzit ultima întâmplare din viaţa mea? Ştii că sunt văduvă?

— Da, am aflat, îngână el, şi aveam datoria să-ţi fac o vizită de condoleanţă. Dar nu am mai apucat, datorită acestui mărunt accident, adăugă cu un aer de ironie forţată. Şi din nou surâse artificial.

— A murit chiar în ziua când ai fost arestat. Nu e ciudat cum de au venit aceste două lovituri împreună? eu

siguranţă Oswald te-a informat despre toate.

— Mi-a spus doar de moartea soţului.

— Nu ştii de testament? se miră ea. Sau poate nu v-aţi mai văzut după ce aflase de el.

În realitate, la ultima vizită făcută la Newgate, Chiltern era la curent cu moştenirea lăsată de Kennedy. Dar nu considerase oportun să pomenească despre averea surorii sale.

— Nu am auzit nimic despre testamentul lui Kennedy, rosti Phineas.

— A fost redactat imediat după căsătorie şi, cu toate neînţelegerile survenite între timp, nu a mai suferit nicio modificare.

— Atunci nu te-a nedreptăţit… în privinţa banilor…

Întoarcerea lui Phineas Finn

512

513

— Să mă nedreptăţească? Nici vorbă! Sunt o femeie bogată. Chiar foarte bogată. Întregul domeniu Loughlinter îmi aparţine… pe viaţă. Dar ce-mi foloseşte? întrebă ea. Numai că în starea de jale în care se afla interlocutorul, l-ar fi fost imposibil să o sfătuiască în ce chip să profite de pe urma averii lăsată de soţ. După mine, Phineas, cred că nu eşti realmente în primejdie, urmă Laura.

— Ba sunt. Şi încă în cea mai mare din câte există.

— Cum adică, îţi imaginezi că te vor socoti… vinovat?

— Poliţia şi procurorul mă consideră de pe acum.

— Dar părerea lor nu este hotărâtoare. Dacă mi-aş închipui un moment că instanţa s-ar pronunţa la fel, aş muri. Doar o singură clipă să am această convingere, şi nimeni nu ar putea să mă scoată de aici câtă vreme rămâi întemniţat. Însă Barrington zice că aşa ceva nu e cu putinţă. La fel susţine şi Oswald… şi Violet. Pastorul a făcut crima.

— Nu aş putea spune cine, dar ştiu că eu nu.

— Tu, Phineas? Dacă lumea te crede culpabil, înseamnă – că a înnebunit.

— Şi totuşi mă bănuieşte, nu? o întrebă lacom, cu gândul la prietenii şi la cunoştinţele lui.

— Noi nu, ţi-o jur. Însă Barrington spune…

— Ce anume? stărui nerăbdător. I

— Zice că unii te suspectează… foarte puţini la număr… şi numai foşti amici de-ai lui Bonteen.

— În schimb, poliţia este convinsă. Şi asta nu pot pricepe… tocmai unii ca ei… cu minte ageră şi cu miros aşa fin. De asemeni şi procurorul. Apoi am văzut prieteni de ai mei, în sala de anchetă, şi mi-am dat seama, 1 după privirile lor, că mă cred ucigaş. Ieri m-a vizitat domnul Monk… j

— Şi el te bănuieşte?

— L-am întrebat direct şi a negat, deşi într-un fel care nu m-a convins. Există, totuşi, câteva fiinţe care jură pe neprihănirea mea.

— Cine? se interesă Laura.

— Low, Chiltern, soţia lui… şi gazdele mele, familia Bunce. Iar de-o fi să mai scap de aici şi n-or să mă spânzure, o să ţin minte atitudinea lor. Şi mai există două femei care mă cunosc îndeajuns ca să nu întrevadă în mine un criminal.

— La cine te referi, Phineas?

— La doamna Goesler şi la Ducesa de Omnium:

— Au fost la tine? îl chestionă cu o curiozitate geloasă.

— Oo, nu. Dar am aflat-o din gurile altora, şi nu am motive să mă îndoiesc. Înveţi să desluşeşti şi din auzite ce se ascunde în sufletul oamenilor.

— Atunci în al meu ce se ascunde? Poţi să-mi citeşti fiindurile?

— Le cunosc demult, fără să le citesc acum, îi zise întinzându-se după mâna ei şi luând-o într-a sa. Chiar dacă ucideam cu adevărat, tot nu credeai că eu am făcut-o.

— Fiindcă te iubesc, Phineas.

În aceeaşi secundă, se auzi din nou cheia răsucită în uşă, ca imediat să apară Barrington, însoţit de doi temniceri. Timpul acordat se sfârşise şi, potrivit înţelegerii, veniseră după Laura. Erle îi vorbi cordial, la fel cum îi strânse şi mâna – deşi în sinea lui o considera pătată de sânge, iar Phineas îl intuia fără greş. De cum intră îşi dădu seama că lady Laura nu-i înfăţişase scopul numărul unu al vizitei – adică înmânarea celor câteva cecuri, scoase chiar de Barrington de la bancă, însumând câteva sute de lire, din care Phineas putea să acopere anumite nevoi pe timpul procesului. Erle îi oferi banii ca un împrumut venind de la lordul Brentford, însă prietenul mirosi pe loc sursa adevărată – care era, bineînţeles, Laura – şi refuză să-i Atingă. Domnul Low îşi asumase mai dinainte administrarea fondurilor şi acoperirea tuturor cheltuielilor, explică el, aşa că nu avea rost să complice lucrurile prin crearea unui cont proaspăt. Cu atâta obstinare respinse oferta lui Barrington, încât, până în cele din urmă, acesta se văzu obligat să adune cecurile şi să le vâre în buzunar.

— Noapte bună, bătrâne, îi spuse Erle afectuos. Ne vedem în curând. Şi cerul să te aibă în pază, ca să scapi cu bine din drăcia asta.

— Noapte bună, Barrington. Ai fost foarte drăguţ că ai venit, răspunse Phineas, în vreme ce Laura, cu ochii la vărul ei, aştepta să-l vadă ieşind, lăsând-o măcar o clipă numai cu adoratul ei. Noapte bună, lady Laura, îi spuse şi ei când Erle tocmai păşea peste pragul celulei. Nu am să uit niciodată că ai venit să mă vezi aici.

— Cum am putea vreunul din noi să dăm uitării acest moment?

— Haide, Laura, o zori Erle; e timpul să sfârşeşti şi să mergem.

— Dacă n-am să-l mai văd?

— Îţi garantez că-l vei revedea.

— Când? Unde? Oo, Doamne, dacă mi-l vor ucide? se tângui disperată, – aruncându-se în braţele lui şi acoperindu-l cu sărutări, deşi Barrington se întorsese din drum şi se aplecase asupra ei, în timp ce-şi îmbrăţişa cu deznădejde iubitul.

— Laura, o somă Erle, îi faci numai rău. Cum să-şi păstreze curajul când tu te porţi astfel? Haide odată!

— Dumnezeule mare, dacă mi-l vor ucide! suspină iarăşi, lăsându-se smulsă de Barrington şi ieşind amândoi din celulă, fără ca prizonierul să le mai spună un cuvânt.

CAPITOLUL LVI

FAMILIA MERGER

PRINTRE STRĂDUŢELE ce pornesc din şoseaua Marylebone, se numără şi Northumberland – un fel de uliţă respingătoare, pe la mijlocul căreia se află o aşezare industrială, purtând numele arterei principale. Adică Marylebone. O bună parte din locuinţele de aici sunt complet vitregite de lumina soarelui, deoarece ferestrele lefr se izbesc chiar de zidurile suspomenitei fabrici. La poarta unei asemenea case apăru a doua zi după trimiterea lui Phineas în judecată o doamnă din lumea bună. Îşi lăsase trăsura la colţul stradelei şi mersese pe jos, refăcând o cale pe care o mai străbătuse de câteva ori, până la domiciliul familiei Merger. Sau mai bine zis al doamnei şi domnişoarei Merger, întrucât domnul şi stăpânul casei dădea foarte rar pe acolo. În realitate era un fluieră vânt şi o pacoste, care nu făcea altceva decât să bată hipodroamele – fiind mort după cursele de cai – apoi cârciumile şi locandele deocheate, neaducând un şfanţ nevestei şi fiicei, care se zbăteau să scoată o pâine,

închiriind camere mobilate. La prima vedere, ocupaţia ar părea lesnicioasă şi lucrativă, dar când odăiţele oferite clienţilor pluteau în continuă beznă din cauza fabricii care le întuneca geamurile, amatorii erau foarte puţini, şi cei care acceptau inconvenientul se ridicau cu pretenţia să fie compensaţi printr-o reducere simţitoare a chiriei.

Poate singur Emilius nu se arătase incomodat de acest neajuns, considerând sălaşul din strada Northumberland drept un loc ideal de refugiu când nemiloasa soţie şi acoliţii ei îl zvârliseră din luxul şi comodităţile vremelnic Rustate în somptuoasa reşedinţă din Piaţa Lowndes. Pastorul închinase camera fără târguieli şi obiecţii, lăsându-Rp în grija femeilor cu toate nevoile casnice. Şi cum în orice relaţie făcea o impresie fantastică la început, la fel se întâmplă şi cu pricăjitele gazde, pe care le cuceri din primele zile. Iar spoiala sfintelor aparenţe dăinuia încă, intactă şi strălucitoare, la asasinarea lui Bonteen.

Întâmplarea făcuse ca tocmai în seara crimei sau, mai exact, în acea după amiază, domnul Merger să revină în sânul familiei după o absenţă mai îndelungată decât obişnuia, în timpul căreia se vânturase prin nu se ştie ce târguri provinciale. Evenimentul căpătă o dublă semnificaţie deoarece, odată cu epocala reîntoarcere acasă, musafirul ameninţase că dacă nu i se dădea o bancnotă de cinci lire, îşi tăia beregata pe loc. Oricât le-ar fi durut pe consoartă şi fiică-sa o asemenea perspectivă, îi răspunseră totuşi că alternativa cu banii nu exista. La care Merger, fiindcă tot îşi pregătise un cuţit de bucătărie, forţă cu acesta sertarul unui a mărit de birou, unde găsi mici agoniseli ale truditoarelor, cu care îşi cumpără nişte gin, îl bău şi apoi se culcă. După o ispravă ca asta, în dimineaţa următoare mai pică şi poliţia, găsind-o pe biata soţie năucită şi cu o vânătaie la ochi, pe care o puse în seama

unui stâlp de la pat, explicând că se lovise de el pe întuneric.

Până la ivirea autorităţilor, domnul Emilius fusese tihna şi bucuria casei – un predicator fără seamăn, un om cumsecade şi binecrescut, dar urgisit de nevastă şi de prietenii ei bogaţi. Perioada petrecută alături de dânsul fusese şi destul de înfloritoare pentru cele două femei – cu excepţia inoportunei reîntoarceri a capului familiei – deoarece mai găsiseră doi chiriaşi dispuşi să privească fie în zidurile cernite ale fabricii ori în curticica din dosul imobilului. Această creştere în numărul colocatarilor e menţionată nu doar în legătură cu bunăstarea gazdelor, cât, mai ales, cu firul evenimentelor principale, pentru că, datorită cerinţelor noi create, madam Merger se văzuse obligată să-l roage pe bunul şi înţelegătorul pastor să mai împrumute şi altora, câteodată, cheia de la intrare. Că dânsul se oferise de la bun început să i-o dea în serile când nu ieşea în oraş, este adevărul cel mai curat, şi poate în virtutea vechii propuneri îndrăznise şi proprietăreasa să-i ceară concursul.

După crimă, Emilius fusese arestat şi reţinut pentru cercetări timp de o săptămână, interval în care fostele gazde fuseseră, natural, descusute de autorităţi. Domnişoara Merger credea fără urmă de „ezitare în neprihănirea pastorului, pe când maică-sa înclina spre atitudinea poliţişt i lor care, evident, îl considerau vinovat. Ba în marea lor râvnă de a-şi îndeplini misiunea încredinţată – adică aceea de a-l descoperi pe făptaş – vedeau în ambii suspecţi pe asasinii lui Bonteen. Domnul Merger o ştersese fie acasă înaintea arestării chiriaşului, însă nu fără să tranşeze, în prealabil, chestiunea cu cele cinci lire print, r-o formulă de compromis. Două, trei zile, cămăruţa predicatorului rămase liberă, aşteptându-şi stăpânul, dar pe urmă proprietăreasa aderă complet la

versiunea poliţiei, aşa că-i împachetă lucrurile şi le stivui pe un coridor. La eliberarea şi întoarcerea sa, Emilius s-a făcut foc de ce a găsit şi, după ce-i trase o praftoriţă de pomină gazdei, şi-a luat cuierele, că urcat cu de într-o birjă şi dus a fost pentru totdeauna din străduţa Northumberland şi din existenţa celor două făpturi.

Dramatica întâmplare care le zdruncinase în ultima vreme, le adusese şi o nevisată rază de prosperitate. Dacă la începutul bucluculuiile vizitaseră numai trimişii poliţiei, întrebându-le ce făcuse şi învârtise chiriaşul în zilele dinaintea crimei, de la un timp se ivise încă o persoană, pe care n-o interesa doar o singură săptămână din viaţa fostului locatar, ci absolut tot ce ştiau despre el, de când le apăruse în prag. Şi aceasta era Marie Max Goesler, doamna din lumea bună, care lăsase trăsura în colţul uliţei şi venise pe jos până la locuinţa familiei Merger. Acum se înfăţişa pentru a treia oară şi, la fiecare apariţie, vorbea cumpănit şi duios, ca la plecare să le răsplătească bunăvoinţa cu pafale frumoase. În realitate, plătea pentru mărturiile obţinute şi nu socotea necinstit sau periculos – în sensul unei eventuale confruntări în instanţă – faptul că le primea contra cost. Le lăsase femeilor lirele de aur pe masă cu o mărinimie rar întâlnită, încât, după a doua discuţie, amândouă jurau şi pe sufletele din de că numai chiriaşul lor ticălos îi făcuse (le petrecanie gentilomului Bonteen, aşa că vor pune umărul ca să-l vadă în ştreang.

— Da, doamnă, a luat cheia cu el. Amelia îşi aduce aminte că ne-a lipsit o cheie în timpul cât a fost plecat, declară madam Merger, referindu-se la absenţa predicatorului prilejuită de călătoria la Praga, pe care o făcuse aflând de intenţia lui Bonteen de a-i denunţa bigamia prin recoltarea dovezilor necesare în ţara de unde venise.

— Aşa e, cum zice mama, întări Amelia. Ţin minte ivi

azi câte belele am avut pe motiv c-a plecat cu cheia în buzunar, ceea ce n-avea dreptu să facă, fi'ncă nu ne plătise camera.

— Există o singură cheie la uşa de la intrare? se interesă Marie Goesler.

— Nu, cucoană, e trei, o informă proprietăreasa. Una o ţine chiriaşu de la pod, care lucrează la un şi ce ziar şi se culcă tot în zorii zilei. P-a doua, a pus mâna Merger şi nu mai putem să i-o smulgem…

— Iar pe a treia şi-a însuşit-o domnul Emilius pe tot timpul absenţei, nu? completă vizitatoarea.

— Ezact, cucoană. Ca p-ormă să zică c-ar fi fost în sertar. Da' de unde! Doar noi ştim ce este în sertare.

— Deci l-a lăsat descuiat?

— Aşi! făcu gazda. Îl zăvorâse şi p-ăsta, şi luase cheia la el. Noroc c-avem altele, cu care desfacem sertarele, fi'ncă, pricepeţi 'mneavoastră, noi trebuie să ştim ce are chiriaşii în de.

Natural, nu era nici pe departe momentul ca doamna Goesler să-şi manifeste dezaprobare faţă de metodele practicate. În loc de asta, zâmbi afabilă, clătină din cap în semn de înţelegere, arătând că îşi dădea bine seama de greutăţile şi răspunderile ce-o apăsau pe madam Merger în ocupaţia dânsei. Esenţialul era că aflase de plecarea chiriaşului în Boemia cu cheia de la intrare, după modelul căreia avusese neîndoielnic putinţa să toarne o duzină de alte chei, fără să fie detectat de poliţia londoneză.

— Şi acum, să vorbim din nou de raglan, stimată doamnă, i se adresă proprietăresei.

— Cum adică, cucoană?

— De atunci domnul Merger nu a mai fost pe acasă?

— TNooo! zise femeia cu amărăciune. Dom Merger, cucoană, nu e om cum s-ar cere să fie. Şi când zic asta de dânsu, înseamnă că mi-a ajuns cuţitu la os. Din ziua de

pomină, n-a mai dat pe la noi.

— Dar presupun că raglanul tot îl mai are…

— Eu una nu crez, cucoană. Am trimis un ţângău pe urmele lui, cum aţi vrut ’mneavoastră, şi l-a găsit tocma la Newmarket Spring.

— Probabil face o cură de ape.

— Ce cură? Pe naiba! S-a dus de focu alergărilor de cai. Şi n-avea paltomf pe el, De. Când îl ştiu, întotdeauna noiembrie îl apucă cu o haină arătoasă şi largă, ca să-i ţie de cald şi s-arate ca lumea în ea, şi de cum vine aprilie, o face nevăzută. Chiţăie după bani şi, încolţit de nevoie, o pune zălog, şi încasează bişţarii.

— Dar îl avea cu dânsul în noaptea crimei? insistă Marie.

— Asta nici vorbă, cucoană, confirmă madam Merger – Amelia ţine minte la fix. Şi nici eu n-am uitat. Când ne-am dus la culcare – să tot fi fost ceasu zece – zăcea acilea, în cameră, pe canapeaua de colo, explică ea, arătând cu mâna spre o sofa deşelată.

Discuţia se purta într-o cămăruţă dosnică, pe care şi-o păstraseră pentru folosinţă mama şi fiica, restul închinându-le, dacă aveau muşterii.

— Şi a doua zi dimineaţa se afla tot pe sofa?

— Noo! interveni Amelia. Era pe tata.

— Dacă l-a amanetat, cum spuneaţi dumneavoastră, putem, să plătim şi să-l scoatem, nu? le zise vizitatoarea.

— Eu una aş zice că l-a vândut, se dădu cu părerea nevasta. Şi-o fi făcut socoteala că aşa scoate mai multe parale. Şi dacă i-a trăsnit ideea prin cap, s-a dus, ce mai încolo şi încoace, fi’ncă nu se gândeşte niciodată mai dinainte ce-o să puie în spinare când vine iarna şi frigu. Da vorba e că nici n-o fi ştiind cui l-a dat, conchise femeia indignată de nechibzuinţa bărbatului.

— Asta o s-o aflăm de la tata, se amestecă fiică-sa.

— Dacă i-am da şi dânsului ceva bani, nu s-ar gândi mai atent la ce a făcut? sugeră doamna Goesler.

— O să-i fie frică, cum ne e şi nouă, să nu fie txrâife pe la tribonal, şovăi proprietăreasa. Numa că eu şi Amelia nu mai dăm îndărăt şi spunem oricui că dom Merger avea un palton cenuşiu la culoare şi larg care a zăcut colea, în noaptea omorului, de unde putea să-l înşface foarte bine d-alde Emilius. Atâta doar că tipu' de zice că l-a văzut vorbeşte de-o ditamai namila, pe când chiriaşu, ştiţi că e cam scund, aşa că paltonu lu' Merger l-ar fi târât de pământ…

— Cu toate, astea va trebui neapărat să-l recuperăm, îi. Replică doamna Goesler cu hotărâre. Voi discuta chestiunea cu un amic de al meu. Iar când vom avea nevoie de soţul dumitale, cred că îl vom găsi.

— Nu mi-aş băga mâna în foc pentru asta, se arătă consoarta plină de pesimism. Fi'ncă eu şi Amelia nu-i dăm niciodată de urmă. Da noi nici n-avem interesu. Doar acuma, cu căzu ăsta trebuie scos din pământ, din piatră seacă. Poliţia ştie că-şi face veaeu la hipodroame, aşa că-l ia ca din oală. Numai să n-o asmuţiţi împotriva lui, să nu-i facă vreun pocinog… fi'ncă e demult deocheat şi mereu dă de câte-o belea, şi nu mi-aş lua pe suflet păcatu' să-l vâr la apă mai mult decât e.

Răsplătind-o din nou generos pentru informaţiile furnizate, vizitatoarea o linişti şi în privinţa soţului, asigurând-o că nu va păţi nimic. Singurul lucru ce dorea de ia dânsulera raglanul cenuşiu şi acesta într-un scop care nu-i periclita nici onoarea, nici integritatea sa ca persoană. În plus, pentru veşmântul ce-l căuta era gata să ofere şi un preţ bun. Sau oricât de piperat. Numai să fie găsit – dacă nu fusese dat, spre distrugere, la deşeuri.

— Aşa ceva nu există! exclamă Amelia cu siguranţă deplină. Păi n-aveţi idee ce frumuseţe era! De când sunt pe

lume nu l-am văzut pe tata c-un palton aşa elegant…

CAPITOLUL LVII

CĂUTAREA CHEII ŞI A RAGLANULUI

CÂND MĂRIE MAX GOESLER i-a dezvăluit domnului Wickerby ideile şi proiectele pe care le avea, judecătorul nu a pus nicio bază pe ajutorul de diletant oferit de frumoasa doamnă.

— Concepţia dumneavoastră e complet artificială, dacă înţelegeţi ce vreau să spun prin aceasta, îi declarase cu scepticism.

— Înţeleg foarte bine, dar nu sunt de acord, i se replicase.

— După dumneavoastră, pastorul a pregătit crima cu mai mult de o lună înainte, se explică Wickerby.

— Şi ce vi se pare neverosimil în asta?

— Durata, stimată doamnă. Urzeala oricărei omucideri, în genere, nu ţine mai mult de maximum câteva ore. Mârâia paroxistică îmbinată cu nepăsarea jertfirii de sine nu rezistă în faţa timpului. Afară de asta, însuşi mobilul mi se pare destul de şubred. Şi apoi nu putem cere amânarea procesului pentru a ne convinge dacă a fost sau nu confecţionată o cheie la Praga.

— Nici raglanul nu-l căutăm? îl întrebă consternată.

— Ba da, o putem face, şi probabil o să-l găsim, în ipoteza când nu aţi fost indusă în eroare. Dar nu văd la ce ar putea folosi. Convingerea mea este că femeia Merger vă minte. Aţi plătit-o mai mult decât generos, încât din această crimă şi-a creat un mijloc de trai excelent. În consecinţă, nicio instanţă nu îi va da crezare. Apoi, un raglan cenuşiu este un articol vestimentar întâlnit la tot pasul. Descoperirea dumneavoastră nu dovedeşte nimic. Va informa doar instanţa că domnii Merger şi Finn posedau acelaşi gen de palton. Că domnul Finn îl purta pe al său în noaptea asasinatului, este un fapt stabilit, pe care

nu-l putem anula. Şi chiar dacă veţi obţine raglanul lui Merger, nu aveţi cum să demonstraţi că Emilius l-ar fi îmbrăcat.

— Asta nu, însă las de înţeles că ar fi putut să o facă.

— Doamnă Goesler, nu ajutaţi cu nimic inculpatul.

Doar ştiţi foarte bine ce pledează împotriva lui. Întâi, la ora fatală se afla atât de aproape de locul asasinatului, încât s-ar putea presupune aproape cu certitudine că era chiar de faţă. Şi nu dispunem de mărturii similare în legătură cu pastorul. Doi: victima a fost omorâtă cu un obiect contondent, ca acela găsit asupra domnului Finn. Pe când Emilius nu a deţinut niciodată ceva asemănător. Trei: a fost văzut un băi bat de statură înaltă, precipitindu-se către locul crimei. Domnul Finn este înalt şi era îmbrăcat în raglanul gri, în timp ce predicatorul e scund şi nu avem probe că a purtat un asemenea veşmânt, chiar dacă Merger ar fi posedat unul. Patru: domnul Finn avusese o altercaţie violentă cu victima înaintea omorului. Or din toate probele noastre, nu reiese că pastorul s-ar fi certat vreodată cu Bonteen, cu toate că acesta l-a subminat pe Emilius.

— Cu alte cuvinte, nu va fi deloc apărat? întrebă Marie Goesler uimită.

— Cum de un, o asigură Wickerby, iar apărarea la care mă gândesc eu vă împiedica orice instanţă să pronunţe o condamnare unanimă. Deşi există o seamă de mărturii împotriva sa, toate sunt indirecte sau, în termenii noştri, prezumtive.

— Înţeleg, domnule Wickerby, zise Marie Goesler.

— Adică nimeni nu l-a văzut înfăptuind crima.

— Niciun avea cum, adăugă ea cu tâlc.

— În pofida asemuirilor făcute cu presupusul asasin, domnul Finn nu a fost identificat ca făptaş. Şi nu există nicio dovadă pozitivă în virtutea căreia să se afirme că i

comis ceva ilegal ori s-a făcut pasibil de vreo suspiciune concretă, cum ar fi, de exemplu, purtarea unui pistol sau cumpărarea unei doze de otravă. Iar dacă nu avea ghinionul ca măciuca să fie însăşi unealta crimei, faptul ca deţinea una era considerat absolut natural.

— Sunt convinsă că ucigaşul este Emilius, susţinu Marie Goesler cu însufleţire.

— Stimată doamnă, rosti Wickerby ridicându-şi braţele spre tavan, aş dori să vă număraţi printre cei din completul de judecată.

— Şi dumneavoastră nu veţi încerca să demonstraţi că altul e adevăratul culpabil?

— Cred că nu. Când există un alibi, orice tentativă în sensul acesta e sortită eşecului. Ştiţi ce înseamnă un alibi, doamnă Goesler?

— Cum de un.

— Deci având un alibi Stabilit, trebuie să fi extrem de prudent, întrucât o tentativă ratată de a trece vina asupra altei persoane nu înseamnă doar un fiasco pentru apărător, ci lovitura fatală pe care i-o dă acuzatului. Şi asta pentru că încercarea neizbutită e folosită de către instanţă ca mărturie împotriva sa, Noi trebuie să adoptăm o tactică de apărare complet diferită…

— Ce fel de tactică? se interesă interlocutoarea.

— Stimată doamnă, e lucru ştiut că instanţelor le repugnă pronunţarea condamnărilor la spânzurătoare, zise Wickerby, şi Marie se cutremură la rostirea cuvântului de pe urmă. Pornind de la această premisă, continuă el, juraţii vor fi bucuroşi să se spele pe mâini de-o îndatorire aşa de nesuferită, mai ales într-un caz întemeiat pe mărturii prezumtive. Aversiunea de care v-am pomenit se accentuează considerabil când au de-a face cu un gentilom, iar dacă, din întâmplare, acesta mai este şi membru în Parlament, nu văd ce i-ar putea determina să-l

trimită la ştreang. Apoi domnul Finn este un bărbat deosebit de frumos şi extrem de popular. Argumente care-l avantajează. În plus, avem de gând să aducem în sprijinul caracterului său depoziţii cum nu s-au mai pomenit în analele justiţiei britanice. Vom avea martori jumătate din Cabinet. Doi duci. Trei secretari de stat. Însuşi ministrul afacerilor interne va face o declaraţie în favoarea inculpatului. Şi nu suntem siguri dacă nu-l vom obţine pe Primul Consilier al Coroanei, anunţă Wickerby entuziasmat şi, totodată, vrăjit de somităţile înşirate.

Ascultându-l, Marie recunoscu pentru sine că într-adevăr Ducesa de Omnium nu stătuse cu braţele încrucişate.

— De asemeni, urmă magistratul, va fi de faţă şi domnul Monk – poate cel mai cunoscut şi iubit politician al nostru – care. Va vorbi despre prizonier ca de un prieten apropiat. Şi nu ştiu, zău, care instanţă britanică ar osândi la spânzurătoare un amic intim al domnului Monk! Iar alături de toate personalităţile menţionate, vom avea o mulţime de doamne din marea aristocraţie. O asemenea profuziune de martori şi declaraţii nu s-a mai folosit în niciun proces, dar noi vom recurge ia acest procedeu, explică Wickerby, şi din nou gândul doamnei Goesler zbură spre ducesă. Ea era autoarea morală, şi Marie se felicită că o montase. Încă un am decis, vorbi mai departe juristul, dar cred că vom apela şi la patru, cinci membri fruntaşi din opoziţie, dat fiind că aceştia nu l-au avut la suflet pe Bonteen. Şi dacă i-am trage de partea noastră pe onorabilii Daubeny şi Gresham, izbânda e absolut sigură. Am omis să vă spun că l-am captat şi pe Episcopul de Berchester, încheie Wickerby impresionantul pomelnic.

— Bine, dar declaraţiile tuturor nu vor dovedi nevinovăţia domnului Finn, observă Marie Goesler. La care juristul ridică din umeri. Dacă va fi achitat doar în baza

acestor mărturii de bună credinţă, oamenii vor continua să-l considere… ucigaş.

— Stimată doamnă, datoria noastră este să ne gândim mai presus de orice la viaţa domnului Finn, îi ripostă el.

Doamna Goesler se despărţi mulţumindu-i pentru tot ce făcea, deşi, în sine, nu era deloc mulţumită de el. Şi-ar fi dorit un adept la idealul ce şi-l făcuse ea însăşi din apărarea lui Phineas, un om care, împins de afecţiune şi zel, să lupte îndârjit pentru a-l scoate curat ca omătul din murdara învinuire ce-i fusese adusă. Însă nicio făptură nu se angaja, trup şi suflet, într-o astfel de bătălie dacă nu credea în nevinovăţia lui Phineas întocmai ca Marie. Poate fanatismul convingerii ei era incomod şi romantic. Dar nu putea să simtă ori să gândească altminteri. Asasinul real rămânea Emilius, şi nu avea tihnă până nu dezlega cele două. Enigme – raglanul şi cheia – care nu erau privite cu destulă seriozitate, deşi ea le intuia rolul hotărâtor în proces. Şi în soarta lui Phineas Finn. Îi dorea salvarea, se zbătea pentru ea, însă nu s-ar fi împăcat cu achitarea concepută de Wickerby. Trebuia denunţat asasinul şi spânzurat pentru fapta lui, pentru ca toată lumea să ştie că eroul ei fusese acuzat pe nedrept.

— Stai niţel că nu înţeleg, îi spuse ducesa după ce-i ascultă planul. Vrei să spui că porneşti chiar tu în căutarea dovezilor?

— Exact, îi confirmă cu deplină seriozitate.

— Aaa, păi atunci înseamnă că eşti foarte ambalată în amor, drăguţo.

— Sunt sigură că ai proceda ca şi mine dacă ai fi liberă, cum sunt eu. Şi nu din dragoste o fac, fiindcă nu e vorba de aşa ceva, ci din elanul nemărginit al femeii care a îmbrăţişat o cauză.

— În privinţa entuziasmului suntem egale, de acord;

doar că mie nu mi-ar plăcea să plec la Praga în luna iunie, îi spuse prietena.

— M-aş duce până la Polul Nord numai să pot dovedi că pastorul a făcut crima.

— Şi cine mai merge cu tine? se interesă lady Glencora.

— O să fim un grup măricel, format dintr-un detectiv, un interpret care cunoaşte germana şi greaca, un practicant dintr-un birou juridic şi subreta mea.

— Se va afla pretutindeni de expediţia voastră mai înainte de ajungeţi la destinaţie, o preveni ducesa.

— Păi nu călătorim împreună, o informă Marie. Detectivul şi interpretul merg separat. La fel eu cu subreta. Şi bietul practicant o să voiajeze de unul singur. Dacă, între timp, se găseşte raglanul lui Merger, te rog să mă anunţi telegrafic…

— Cui o să fie predat?

— Domnului Wickerby, deşi mi-a declarat că nu are nevoie de el şi că nu va servi la nimic. Însă eu rămân la credinţa că va fi de mare utilitate, odată ce am demonstra posibilitatea chiriaşului de a se furişa afară din casă, fără să fie văzut, cât şi faptul că era în posesia mijloacelor necesare pentru a ieşi din clădire în taină. Oricum, eu pornesc la drum, şi mâine dimineaţă voi fi la Paris.

— E grozav ce faci! Pe cuvânt! o admiră ducesa. Şi nădăjduiesc, spre marea ta mulţumire, să-l văd pe domnul Finn prim-ministru. Doar atunci poate că o să capete şi Plantagenet Ordinul Jartierei.

La moartea bătrânului Duce de Omnium rămăsese disponibil un Ordin al Jartierei, care trebuia conferit prin alegerea şi hotărârea domnului Gresham. Ducesa se aşteptase ca înalta distincţie să rămână în familie, asemenea Locotenenţei de Barsetshire, pe care o deţinuse tot răposatul. Dar Jartiera se înstrăinase, ajungând la

lordul Cantrip, şi lady Glencora se înverzise de ciudă, fiindcă, în ciuda vederilor ei radicale şi a persiflării ducilor şi marchizilor, ţinea teribil la decoraţii şi titluri, spre deosebire de soţul ei care nu punea preţ pe de fapt ce-o scotea din răbdări şi o făcea să-l mai zgârie câteodată. Înaintea decernării Jartierei, îi spusese dar să i-o ceară lui Gresham de la obraz.

— Aceste lucruri nu se solicită niciodată, îi replicase ducele placid.

— Plantagenet, nu-mi face mie asemenea teorii. Astăzi oricine cere orice.

— Acel „oricine”, de care spui tu, nu dă dovadă de corectitudine. Eu nu am solicitat niciodată nimic, şi la fel voi face şi de aci înainte. De altminteri, niciun titlu nu are pentru mine valoare dacă nu se obţine prin merite… nu cerut.

Deci aluzia făcută prietenei, în legătură cu Ordinul Jartiştei, plecase de la ghimpele ce-l purta. Glencora în inimă.

Marie Goesler porni în lunga călătorie, hotărâtă să se reîntoarcă la Londra înaintea procesului. Acesta urma să se judece la Curtea Criminalistică Centrală la sfârşitul lui iunie şi, după prognozele existente, avea să dureze mult. Cazul în sine era considerat simplu, dar specialiştii în materie – sau cei care se erijau în experţi – declarau că durata nu atârna de natura cazului, ci de interesul stârnit. Iar după toate semnele, cu siguranţă va fi cel mai interesant proces din evul modern. Se ştia de pe acum, bunăoară, că Procurorul General, Sir Gregory Grogram, va prezenta acuzarea, secondat de Sir Simon Slope, cel de-al doilea Consilier al Coroanei. Prezenţa celor doi demnitari se datora, pare-se, memoriei şi calităţii domnului Bonteen, el însuşi Preşedinte al Camerei de Comerţ în momentul asasinării. Sir Gregory mai apărea în procese

simandicoase, dar însoţit de o pleiadă de judecători care-l scuteau de orice efort. Însă de astă dată i se prorocea că va duce tot greul pe umeri, îndeplinindu-şi efectiv rolul atribuit. Şi se mai şuşotea pretutindeni că între dânsul şi Sir Simon Slope exista de pe acum o mare discordie. Sir Gregory fiind convins de vinovăţia lui Phineas Finn, pe când celălalt, de contrariul. Apărarea urma să-i fie încredinţată mult iscusitului dar îmbătrânitului avocat pledant Chaffanbrass care, graţie meşteşugului şi îndelungii experienţe, smulsese din ghearele legii mai mulţi acuzaţi decât toţi avocaţii englezi – vii şi morţi. Alături de marele vrăjitor aveau să-şi mai dea obolul încă trei avocaţi: Sergeant Birdbott – despre care se vorbea că ar fi luat ca piesă de schimb, pentru ca apă rarea să nu rămână în pană, în caz că venerabilul Chaffanbrass va claca, răpus de eforturile depuse; apoi domnul Snow, despre care se zicea că-l învârteşte pe un martor ca pe o suveică, întrecându-i în măiestrie pe toţi colegii în ascensiune, şi, în fine, tânărul, curajosul, subtilul, elocventul şi harnicul Golightly care, după cincisprezece ani de practică strălucită, realizase, în sfârşit, performanţa de a-şi putea întreţine o soţie şi câţiva copii.

Însă adevărata senzaţie a procesului nu se va datora

— Conform profeţiilor existente – acestei formidabile garnituri de jurişti ori faptului că însuşi ministrul justiţiei se prea putea să-l cinstească prin participarea domniei sale în calitate de preşedinte al instanţei. Ci publicului din sală. Afluenţei şi structurii lui. Fiindcă nu vor exista doi, trei oameni, şi aceştia nişte bieţi anonimi. La judecarea lui Phineas Finn băncile or să geamă de nobili şi demnitari de stat, iar de rămânea vreun loc liber, londonezii se vor bate pe el ca să-i vadă pe nobilii şi pe demnitarii prezenţi.

Pe măsură ce se făceau speculaţii şi prognosticuri, importanţa împrejurării creştea, se umfla, aidoma unui

bulgăre de zăpadă tăvălit prin omăt. Oamenii vorbeau încontinuu şi, de cele mai multe ori, întreceau măsura. Ajutorii de poliţai din City – gentilomi vrednici de toată lauda, însă neluaţi de nimeni în seamă, deveniseră brusc populari, şi erau căutaţi ca buruiana de leac, pentru că ei primiseră misiunea să repartizeze locurile în sala de judecată. Chiar din gurile unor magistraţi se aflase că o droaie de alte procese fuseseră amânate, întrucât al lui Finn avea să dureze o săptămână încheiată – ceea ce nu mirase pe nimeni, ştiindu-se că numai lui Chaffanbrass îi trebuia o zi, la început, ca să cadă de acord cu alcătuirea instanţei – o tactică nicicând neglijată de dânsul – plus încă una, la încheierea dezbaterilor, pentru a trece în revistă, cu lux de amănunte, toate cazurile notorii în care mărturiile prezumtive împinseseră dreapta justiţie la verdicte nedrepte. Astfel stând lucrurile, se înţelegea de la sine că ultima săptămână din luma iunie va fi consacrată exclusiv acestui proces, lăsându-se baltă orice alte chestiuni însemnate. Şi anticipaţia din urmă se adeveri destul de curând, într-o discuţie purtată între onorabilii Gresham şi Tumbul L Primul ministru îi sugerase radicali stului să strecoare în Cameră, ca venind de la dânsul, o propunere în sensul reformei bisericeşti. Turnbull era de acord cu ideea şi-l tot zorise pe şeful guvernului să-i fixeze o dată când avea să treacă la acţiune. Dar când acesta îi oferi ziua de 24 iunie, radicalistul o refuză categoric, explicându-i că tocmai atunci începea procesul lui Phineas Finn.

— Nădăjduiesc ca interesele ţării să nu aibă de suferit de pe urma acestei nefericite întâmplări, îi replicase cu demnitate mai marele său.

— Veţi constata, mă tem, chiar cu ochii domniei voastre că, în ziua procesului, deputatul de Tânkerville va monopoliza întreaga atenţie a Camerei, îi replicase

Turnbull zeflemitor.

Riposta fusese considerată vulgară şi nerespectuoasă de către toţi câţi o auziră, însă plină de adevăr. Parlamentarii nu-şi mai găseau locul şi, cu fiecare zi ce trecea, întrezăreau tot mai clară achitarea lui Phineas, deşi cei mai mulţi îl considerau asasinul lui Bonteen. Perspectiva revenirii lui printre dânşii generase o nouă preocupare, cât şi alte întrebări. Odată achitat de instanţă, avea tot dreptul, să-şi reocupe locul în Cameră. Or atunci cum aveau să se poarte cu el? Preşedintele o să-i mai dea cuvântul vreodată? I se va spune în continuare pe nume, cum se împământenise obiceiul? Va fi tratat cu răceală la cluburi, ca unul cu mâinile înroşite de sânge? Sau va deveni mai popular ca oricând şi, la pronunţarea sentinţei de achitare, va fi acoperit de ovaţii?

Iar în timp ce se căutau răspunsuri la astfel de întrebări şi la altele, Marie Max Goesler se apropia de Praga.

CAPITOLUL LVI Îl
CEI DOI DUCI

DEŞI BONTEEN fusese ucis, ţara trebuia guvernată pe mai departe, or cerinţele unei guvernări exemplare reclamau înlocuirea răposatului preşedinte al Camerei de Comerţ. Alegerea succesorului se tergiversase din pricina şovăielilor, şi amânarea nu surprinsese; în schimb, aranjamentul la care s-a ajuns în final a produs consternare. Principala raţiune a numirii lui Bonteen la cârma comerţului fusese aceea de a rămâne, prin funcţia ce o primise, ajutorul nemijlocit al Ducelui de Omnium în făurirea grandiosului proiect al sistemului zecimal. Pentru că în ciuda imenselor avuţii. „A rangului moştenit şi a onorurilor de care se bucura, ducele era absolut hotărât să continue munca începută. Viaţa i s-ar fi părut vană şi fără umbră de satisfacţie dacă nu izbutea să rezolve măcar

dilema reducerii şilingului de la doisprezece peni, la zece. Când Glencora îl muştruluise în legătură cu Ordinul Jartierei, îi ripostase printr-un mare adevăr, spunându-i că nu ceruse niciodată nimic. Şi la fel va face cât va trăi, adăugase pe urmă. În cugetul său nutrea neclintita credinţă că nu şi-a dezminţit afirmaţia sugerându-i lui Gresham că ar fi dispus să ocupe postul vacant de la Camera de Comerţ – păstrând, natural, calitatea de membru în Cabinet.

— Niciodată nu mi-aş fi luat libertatea să sugerez Alteţei voastre o asemenea posibilitate, îi explicase primul ministru.

— Tocmai de aceea mi-am luat-o eu. Desigur ştiţi că sunt ultimul om care se amestecă în repartizarea funcţiilor.

— Într-adevăr ultimul, recunoscuse Gresham.

— Dar s-a considerat totdeauna că preşedinţia Camerei de Comerţ nu este incompatibilă cu titlul de pair.

— Nici pe departe, îl asigurase şeful guvernului.

— Iar ca preşedinte al comerţului, mă simt mai aproape de preocuparea cu sistemul zecimal decât în orice alt post.

E lesne de înţeles că onorabilul Gresham nu avusese nimic de obiectat. Ilustra persoană care dorea să-i urmeze lui Bonteen fusese ministrul finanţelor – o demnitate ce ar fi păstrat-o şi acum, dacă rangul de duce, moştenit între timp, nu îl forţa s-o abandoneze. În clipa de faţă deţinea o funcţie cu caracter temporar, cum li se atribuia deseori pairilor pentru a fi scoşi din circuit şi ţinuţi departe de tumult, până ce statul are mare nevoie de ei şi-i poate astfel folosi intacţi şi nevătămaţi de orice iniţiativă independentă ce i-ar căşuna unui politician când partidul său e la putere şi în plină acţiune, iar el stă „la dospit”. Aşadar, Alteţa Sa Ducele de Omnium era Păstrător al Sigiliului, un titlu ce conferea prestigiu şi, totodată,

calitatea de membru în Cabinet, însă nu implica neapărat şi o activitate. Adică tocmai ce nu îi convenea ducelui. Cât despre cealaltă latură, a prestigiului, nu-l încălzea niciun pic. Şi niciun era de mirare la un om despre care colegii spuneau că suferă de o aversiune morbidă pentru onoruri. În primele săptămâni de la instalarea în noua sa funcţie; se simţise tare nenorocit şi mai că-l invidiase pe Bonteen care, la Camera de Comerţ, se ocupa de fapte şi realităţi palpabile.

— Din toate punctele de vedere socotesc oportună această schimbare, îi declarase lui Gresham în încheiere. Şi primul ministru fusese, natural, încântat.

Totuşi, existau câteva persoane proeminente – printre care vreo două mai vârstnice decât şeful guvernului şi, probabil, cu vederi mai puţin „liberale” decât ale lui – care vedeau în pasul făcut de duce o înjosire a rangului său. Cel mai convins de acest lucru şi poate singurul care ar fi îndrăznit să i-l spună pe faţă era bătrânul St. Bungay.

— Mult aş fi vrut să-mi fi dezvăluit din timp intenţia pe care o aveai, îi zise venerabilul duce.

— Mă temeam că te vei opune cu înverşunare hotărârii mele…

— Dacă era hotărâre, replică celălalt.

— Cred că era, îi răspunse amicul mai tânăr. Pentru mine a fost o reală nenorocire să părăsesc, obligat de împrejurări, Camera Comunelor.

— Nu trebuie s-o priveşti ca atare.

— Dar acolo mi-am investit toată viaţa, zise Ducele de Omnium, în cai e continua să voi bească Plantagenet Palliser, dăruit trup şi suflet activităţii parlamentare.

— Acolo ţi-ai lăsat doar o parte din viaţă, îl corectă ducele mai în vârstă; restul o ai înainte, şi nu trebuie s-o trăieşti cu gândul şi inima la ceea ce a fost. Obârşia nobilă ţi-a impus îndatoriri la fel de înalte şi de folositoare ca şi

obligaţiile pe care şi le asumă cel mai devotat membru al Camerei.

— Eşti convins de ce spui?

— Absolut, i se replică prompt. Am credinţa că Anglia nu ar fi ajuns ce e astăzi dacă nu îşi menţinea o nobilime mândră, generoasă şi plină de abnegaţie. Şi cu toate că nu am trasat o linie despărţitoare în aristocraţia noastră, împărţind-o în două categorii distincte – cea de elită şi cea de calitate mai joasă, ori cea bogată şi cea mai puţin avută suntem conştienţi că prestigiul castei noastre atârnă, în special, de conduita acelora care au deţinut şi deţin cele mai înalte ranguri şi cele mai însemnate averi. Foarte puţini dintre noi – şi dumneata te situezi în fruntea eşalonului – posedă titluri atât de falnice şi bogăţii aşa de mari; o bună parte din bunăstarea ţării depinde de comportarea pe care vei şti s-o ai ca Duce de Omnium.

— Nu mi-ar plăcea deloc să gândesc în felul acesta, protestă proaspătul înnobilat.

— Unchiul dumitale aşa a gândit. Adevărat, nu-ţi semăna deloc. Nu aveadeprinderea muncii din tinereţe nu se putea lăuda cu prea multe înfăptuiri; probabil şi ca intelect era mai puţin dotat, iar în ce priveşte purtarea, în genere, ţi-a fost incontestabil inferior; îţi declar toate acestea fără pic de rezervă, dat fiind că discutăm o chestiune aşa importantă. Dar cu toate scăderile, răposatul şi-a înţeles poziţia în societate şi îndatoririle faţă de castă, îndeplininau-le fără greş. Trena princiară pe care a dus-o, plus cheltuielile mai mari decât ale unui prinţ i-au câştigat respectul general.

— Dumneata ai trăit fără trenă, şi consider că eşti mai respectat decât el.

— Nu cred, îl contrazise bătrânul. Mi-am petrecut majoritatea vieţii în Camera Comunelor, iar bogăţiile mele nu reprezintă decât a zecea parte din ce a posedat el. Şi

apoi nu vreau să fac o asemenea comparaţie.

— Eu sunt obligat s-o fac, de vreme ce mi se cere să chibzuiesc asupra atitudinii pe care ar trebui s-o adopt.

— Te rog înţelege-mă bine, prietene, i se adresă celălalt pe un ton viguros. Nu te povăţuiesc să abandonezi activitatea şi să duci o existenţă lâncedă, ca nobil şi bogătaş. Ar fi împotriva naturii dumitale, şi ţara nu îşi îngăduie luxul să se lipsească de serviciile pe care i le aduci. Dar asta nu înseamnă că ai voie să ocupi orice loc în arena politică, de parcă ai fi încă Plantagenet Palliser, obligat să te achiţi doar de îndatoririle în Cameră. Asta puteai s-o faci dacă răposatul avea un fiu, care îi moştenea averea şi titlurile.

— Bine ar fi fost să aibă, oftă ducele cu năduf.

— Dar nu a avut. Şi realitatea este ireversibilă. Poate fratele dumitale ar fi dorit să-ţi poarte titlul, însă acesta a fost sorocit altuia. Şi regretele sunt zadarnice. Ţi-am văzut soţia iritată pentru că Ordinul Jartierei, rămas la decesul unchiului, nu ţi-a fost decernat pe loc.

— Glencora e – ca toate celelalte femei… se înţelege.

— Totuşi, eu îi împărtăşesc nemulţumirea. Dacă Gresham măconsulta din vreme, i-aş fi spus fără jenă că este în interesul tuturor liberalilor să se Confere Ducelui de Omnium toate titlurile şi onorurile posibile… Lordul Cantrip mi-este amic, şi poate tot aşa de apropiat ca şi dumneata. Însă prestigiul ţării nu s-ar fi resimţit dacă înalta distincţie n-ar fi stat pe pieptul lordului Cantrip. De-ai fi pus mai mult preţ pe rangul de duce şi erai mai puţin sclavul ţării, cu siguranţă căpătai Ordinul. Te superi că îţi vorbesc astfel?

— Deloc, îl asigură celălalt. Dar să ştii că nu am decât o ambiţie.

— Adică?

— Să fiu un sclav util ţării mele.

— Un om liber şi demn e mai folositor decât un sclav, îi zise bătrânul.

— Nu, nu, nu! negă cu tărie neconvinsul Duce de Omnium. Admit multe din teoriile dumitale. Însă pe asta, nu. Politicianul care nu îşi slujeşte ţara, ci o ţine în stăpânire, devine pe încetul tiran.

— Ne înţelegem greşit, prietene. Un Pitt, un Peel sau un Palmerston nu au fost tirani, cu toate că au păstrat până în clipa cea de pe urmă stăpânirea de care ţi-am pomenit. Oameni mai mărunţi decât ei, dar la fel de buni patrioţi, au fost sclavi, şi mai puţin utili. Îmi pare rău că-i urmezi lui Bonteen la Camera de Comerţ.

— Pentru că era Bonteen.

— Nu de asta, se împotrivi ducele de St. Bungay. După moartea unchiului dumitale, cu moştenirea care ţi-a revenit, mi se pare inoportună schimbarea. Nu aş fi vrut să te cobori aşa mult. S-ar putea ca şi asasinatul să-mi exacerbeze resentimentele. Oricum, mă deranjează impresia că, pierzându-l pe el, guvernul a recurs la serviciile dumitale.

— Dar a făcut-o la sugestia mea, îi aminti ducele.

— Ştiu, şi totuşi mă supără. Afară de mine, de dumneata, de Gresham şi poate alţi vreo doi, trei, cine mai cunoaşte acest amănunt?

— E prea târziu să mai vorbim despre ce am decis, îi spuse Ducele de Omnium. Şi, ca să-ţi mărturisesc adevărul întreg despre mine, nici măcar dumneata nu mă poţi transforma în alt om. Modul de existenţă al unchiului meu rămâne o enigmă indescifrabilă. De-aş încerca să-l imit, nu aş reuşi nici măcar pe departe şi m-aş face de râsul lumii. Eu nu simt niciun fel de înjosire în faptul că Îi succed lui Bonteen.

— Cel puţin sper să ai o soartă mai bună, glumi

bătrânul zâmbind.

— Asta da. Deşi nu prea văd de ce aş fi ucis pe stradă în drum spre Camera de Comerţ. Nu mi-am creat duşmănii de pe urma ascensiunii politice.

— Crezi că domnul Finn", I-a făcut felul?

— Sincer să fiu, niciun, ştiu ce să cred. Soţia mea este sigură de nevinovăţia lui?

— Ducesa se lasă întotdeauna furată de entuziasm.

— Mulţi alţii sunt de părerea ei. Lordul şi lady Chiltern, de pildă, sunt ferm convinşi că este nevinovat.

— Trebuie să ţii cont că i-au fost prietenii cei mai buni.

— Aud că o bună parte din magistraţi afirmă de pe acum că nu poate fi condamnat. Iar în caz că-l vor achita, mă voi strădui să-l consider nevinovat. Desigur, se va întoarce şi în Cameră.

— Ba cred că va renunţa la dreptul de a fi membru în Parlament.

— Nu văd pentru ce, îşi arătă celălalt dezacordul. Oricum, eu n-aş face-o, să fiu în locul lui. Dacă este nevinovat, de ce-ar admite singur că nu merită să fie în Parlament? Iată cum ar putea proceda. Întâi să demisioneze, iar la proximele alegeri, să se avânte din nou în luptă. Şi în aceeaşi circumscripţie pe care a reprezentat-o.

Capul albit al Ducelui de St. Bungay se clătină a jale, în semn că, orice i-ar fi spus bunul prieten, nu-l abătea de la sfânta convingere că Phineas Finn era asasin.

Când s-a aflat că Alteţa Sa Ducele de Omnium preluase postul domnului Bonteen, toată lumea a fost dezamăgită. Şi în acelaşi timp indignată. Cum să accepte un ex-ministru al finanţelor o f. Uncţie aşa de măruntă? Oare Ducele de Omnium nu îşi dădea seama unde era adevăratul său loc? Şi apoi să înlocuiască o persoană atât

de ştearsă ca Bonteen? Natural, comentariile nu se încheiară aici. Se considera că Alteţa sa greşise nu numai acceptând un post înjositor faţă de rangul înalt ce-l avea, dar fiindcă preluase şi locul pe care Bonteen fusese numit mai mult ca să-i fie de ajutor. Or dacă se mulţumea cu aranjamentul de faţă, pentru ce nu-l primise din capul locului? în afara discuţiilor pe la cluburi şi în alte locuri, s-au iscat interpelări în ambele Camere, şi toate acestea l-au coborât pe harnicul şi bineintenţionatul duce în stima politicienilor. De altfel, simţi şi el că nu mai avea din partea colegilor consideraţia pe care i-o acordaseră ca ministru al finanţelor. Ba nici ca Păstrător al Sigiliului. Pe convocatoarele pentru întrunirile Cabinetului, numele său apărea la urmă de tot, iar o dată, un conservator, făcând pe neştiutorul, îi întrebă dacă nu este ministrul Poştelor. Se hotărâse să îndure orice fără să strângă din dinţi. Însă în realitate o făcea. Şi încă foarte des. Nu ar fi recunoscut nici faţă de sine greşeala comisă. Dar suferea tare mult din pricina ei. Iar pe deasupra trebuia să îndure şi necurmatele zeflemele ale Glencorei fără a-şi trăda durerea ce i-o pricinuiau.

— Se vorbeşte că lordul Fawn e pe caia să-şi piardă minţile, îl anunţă ea într-o zi.

— Lordul Fawn? Nu am auzit nimic despre aşa ceva.

— A fost cândva logodit cu lady Eustace. Trebuie să-ţi aminteşti, continuă aferată. Şi se zice că var fi pus sa de tare pentru ce nu s-au căsătorii, dacă actualul ei soţ va fi judecat pentru bigamie. Depoziţia cu individul pe care l-ar fi văzut în noaptea asasinatului i-a adus numai nenorolire. Şi sper că nu va trebui să demisioneze.

— Pentru ce-i porţi aşa mare grijă?

— Fiindcă odată ce-şi dă demisia, parcă te văd că-i vei lua locul ca amărât de subsecretâr de stat.

Şfichiuirea Glencorei îl usturase, dar se căzni să

zâmbuască, declarându-i că de va fi să ajungă acolo, se va Mii să se achite de noile îndatoriri.

— Apropo, Plantagenet, ce ai de gând să facem cu bijuteriile acelea?

— Nu m-am gândit în ultima vreme la de Cel mai cuminte lucru ar fi să le ia doamna Goesler.

— Ea n-o să vrea pentru tot pământul.

— Atunci ar trebui vândute.

— La licitaţie?

— Ar fi procedeul cel mai corect.

— Numai că mie nu mi-ar plăcea deloc. Nu le-am putea cumpăra noi? E o tranzacţie comercială şi fiindcă te uf şi în fruntea comerţului, cu siguranţă ştii cum trebuie procedat, îl arse din nou. Şi încă ceva. Aş vrea să discuţi cu Sir Harry Coldfoot în legătură cu Phineas Finn.

— Nu se cade să fac aşa ceva, Glencora, îi atrase atenţia.

— Se poate, concedă ea cu voce caustică. Scăpasem complet din vedere că Sir Harry este coşcogeamite ministru, pe când tu, deh! Aşa că, într-adevăr, nu se face să-l deranjezi. Altfel, dacă mai erai la finanţe, îi vorbeai de la egal la egal. Sărmanul duce îşi primi porţia fără să cârtească ori să dea semne de enervare. La Camera de Comerţ eşti plătit doar cu două mii de lire pe an, nu-i aşa, Plantagenet?

— Pe cuvânt că nu ştiu exact, îi zise blajin. Dar cred i-a sunt două mii cinci sute.

— Frumoasă leafă! La finanţe aveai cinci, nu?

— Da, atât aveam.

— Când vei ajunge Preşedintele Trezoreriei o să ai doar o mie. Ce zici?

— Zic că eşti o gâsculiţă, Glencora. De m-ar atrage să lucrez la Trezorerie, ce importanţă ar avea salariul?

— Niciuna! pufni, ducesa. Ce contează poziţia,

influenţa, prestigiul ori decenţa şi potriveala lucrurilor, în genere? Tu pluteşti mult deasupra acestor consideraţii terestre! Ai fi gata să-i lustruieşti şi pantofii domnului Gresham… dacă interesele naţiunii ţi-ar cere-o, îşi încheie rafala, rostind propoziţiunea din urmă cu solemnitatea folosită de duce când vorbea despre ţară.

— Nu numai atât, îi replică liniştit, dar te-aş pune şi pe tine să-i lustruieşti ghetele, dacă ar fi spre binele ţării.

Cu toată îngăduinţa ce-o arăta, era profund nefericit, iar peste toate îl supăra şi aferarea exagerată a soţiei sale pentru soarta lui Phineas Finn. Aşa cum i-o spusese şi Ducele de St. Bungay, Glencora deborda de entuziasm, şi niciodată nu se gândise să i-l frâneze. Dar în această împrejurare ar fi fost oportun să şi-l canalizeze în altă direcţie. Sub influenţa ei neslăbită, ajunsese şi el la convingerea că Phineas Finn fusese crunt nedreptăţit de guvernul lui Gresham, neprimind niciun post, iar mazilirea lui se datorase doar maşinaţiilor făcute de Bonteen. Însă oricxt. De grea ax şi fost lovitura pe care o primise acest candidat la o funcţie administrativă mai bunicică şi indiferent cât de mult ar fi suferit văzându-se neglijat de un Cabinet în care îşi pusese toată nădejdea, nu avea voie să îl ucidă pe omul ce-i zădărnicise aşteptările. Cântărind mărturiile aduse împotriva lui şi plecându-şi urechea la părerile altora, înclina să-l considere vinovat. Omuciderea fusese comisă din răzbunare, şi nu pentru jefuire. Victima avusese doi vrăjmaşi recunoscuţi. Or după asigurările ce-i fuseseră date, unul din ei nu putea să fie sub niciun motiv la locul asasinatului, pe când celălalt fusese aproape în mod cert. – în schimb, Glencora socotea procesul care urma să înceapă drept un act de prigoană, iar pe acuzat un erou şi un martir. Şi toate astea le declara pretutindeni în gura mare.

— Aş vrea să nu mai vorbeşti de proces până ce nu se

va termina, îi spuse într-una din zile.

— Dar mi-e peste putinţă, Plantagenet.

— Cum? Nu poţi ocoli acest subiect?

— Mi-e la fel de imposibil cum ţi-ar fi ţie să ocoleşti tema sistemului zecimal. E greu să pui lacăt la gură când inima-ţi este plină. Iar a mea e mai mult decât plină. Şi ce rău fac prin asta?

— Stârneşti comentarii la adresa ta, o preveni soţul îngrijorat.

— Oo, Plantagenet! Păi lumea mă foarfecă de când ne-am căsătorit şi, totuşi, până la ceasul acesta, nu m-a prefăcut în fâşii, zise amuzată. Şi apoi fiecare ne comportăm după structura pe care o avem. A ta e făcută din zecimale. A mea, din unităţi simple.

Ducele nu socoti înţelept să mai preseze punctul său de vedere. Prin voia zeilor, Nu peste mult avea să se limpezească şi soarta lui Phineas Finn…

CAPITOLUL LIX

DOAMNA BONTEEN

ÎN MOMENTUL ASASINATULUI, lady Eustace se afla în casa familiei Bonteen, unde era ocrotită împotriva şicanărilor lui Emilius, care continua să-şi revendice drepturile de soţ, dat fiind că nu i se dăduse încă în vileag bigamia. Domnul Bonteen făgăduise solemn să adune mărturiile necesare, iar până la denunţarea lui, prigonita femeie beneficia de adăpostire şi afecţiune din partea prietenilor. Deşteaptă, bogată şi atrăgătoare, Lizzie Eustace ştiuse cum să le intre sub piele. Deşi profitoare şi rapace din fire, când urmărea un anumit interes de la cineva, era în stare să-i pună în braţe toate cadourile imaginabile, cu dărnicia copilului fără minte. Şi e posibil ca doamnei Bonteen să-i fi plăcut răsfăţul pe care i-l oferea protejata, la fel cum nu e deloc exclus ca soţul ei să fi fost măgulit de spovedaniile lacrimogene ale tinerei şi drăguţei

nedreptăţite. Sau poate nici darurile, nici confidenţele plângăreţe nu le câştigaseră bunăvoinţa, ci simpla milă de a o vedea îndurând răutăţile unui satrap ca Emilius. Indiferent, însă, de motivele ce-i apropiaseră de această fiinţă, amândoi o considerau prietenă bună, îi credeau la necaz şi o sprijineau, primind-o în reşedinţa lor din Piaţa St. James, unde a şi surprins-o tragedia cu Bonteen. Vestea nenorocirii a primit-o chiar ea, şi s-a comportat fără greş în această împrejurare.

— Se ştia că stăpânul casei avea. Obiceiul să întârzie, sosind, uneori, şi spre ziuă de la dezbaterile prelungite ale Parlamentului sau de la club. Pe motivul acesta soţia renunţase să-l mai întâmpine la fiecare venire, şi tot de aceea nici servitorii nu se mirară auzind clopoţelul de la intrare dimineaţa, pe la orele şase. Dar în uşă apăru un sergent, cerând să vorbească cu subreta doamnei. Abia după dialogul lor se stârni panica. Îngrozită de noutate şi neîndrăznind să o transmită stăpânei, fata din casă fugi cu ea la Lizzie Eustace. Deprinsă cu poliţiştii, de la furtul colierului cu briliante, aceasta stoarse de la sergent tot ce era de aflat, după care, însoţită de el – ca s-o sprijine în eventualitatea că leşina – şi de subretă – ca s-o ajute pe doamna Bonteen, la caz de nevoie – urcă în dormitorul prietenei, unde, îngenuncheată în dreptul patului, îi împărtăşi groaznica ştire. Ar fi de prisos a mai relata disperarea fără de margini a nefericitei soţii. Iar cititorul va înţelege că momentele acelea au cimentat şi mai mult legătura dintre cele două femei.

După trei, patru zile de prăbuşire totală, când judecata răvăşită a văduvei începu să se limpezească, urnindu-se de la fixaţia pierderii către cauzele care o determinaseră, se cristaliză o primă idee: Phineas Finn. Şi doamna Bonteen se agăţă cu îndârjire de ea. Numai acesta putea să fie ucigaşul, îşi repeta neîncetat, astfel că, în

foarte scurt timp, ideea i se înfipse în cuget sub forma convingerii absolute. Cum era şi firesc, al doilea gând care-i monopoliza mintea a fost acela al răzbunării. Asasinul trebuia pedepsit. Şi cât mai neîntârziat. Desigur guvernul avea misiunea s-o facă; ba chiar datoria, cea mai urgentă şi importantă. Şi în fierbinţeala revoltei, ar fi vrut să îl vadă lăsând toate treburile statului de o parte ca să-l spânzure pe Phineas Finn – dacă s-ar fi putut şi fără proces. De aceea, când află că execuţia omului pe care-l ura cu atâta patimă nu putea avea loc înainte de două luni, aproape înnebuni de mânie. Nu cumva le-o scăpa din mână! Ce mărturii le mai trebuiau ca să-i pună ştreangul de gât? Nu se certase cu soţul ei, purtându-se mizerabil, cu câteva minute înainte ca acesta să fie omorât? Nu se aflase la blestematul loc al omorului, cu unealta ucigaşă în buzunar? Nu fusese văzut de lordul Fawn zorind spre bărbatul ei drag şi sortit pieirii? îmbrăcată în straie de doliu şi însetată de răzbunare, văduva Bonteen nu ajungea să priceapă la ce mai trebuiau alte probe doveditoare şi niciun putea să-şi închipuie că în cugetul altora ar mai încăpea vreo umbră de îndoială. În ce o privea, era atât de convinsă de vinovăţia lui Finn de parcă văzuse cu ochii ei când lovise mişeleşte în victimă. Şi în această credinţă nestrămutată vorbea mereu cu prietena ei despre mult aşteptatul proces.

Numai că Lizzie era de altă părere, şi se ferea să i-o împărtăşească. Prea îl cunoştea bine pe bărbatul ce o revendica drept consoartă ca să îl bănuiască pe Phineas Finn. În Emilius al ei – sau Yoseph Mealyus, cum îi plăcea să-l numească de când trăiau separaţi – întrevedea însuşirile ucigaşului tipic. Şi faptul că îl suspecta de omor. Nu-l degrada cu nimic. A săvârşi o crimă grandioasă i se părea o pornire firească la anumiţi oameni şi, oricum, mai puţin reprobabilă decât aceea de a, săvârşi matrapazlâcuri

meschine. Iar dacă soţul ei avusese curajul unei asemenea acţiuni, se putea socoti aproape plătită pentru propria înjosire de a se mărita cu un emigrant – care mai avea şi o nevastă în ţara de unde venise. Privită din acest unghi, nesăbuinţa ei căpăta un iz de aventură. Ce-i mângâia sufletul. Dar astfel de gânduri se cereau tăinuite, cel puţin pe moment. Recunoaşterea vinovăţiei lui Phineas Finn nu era necesară numai pentru a menaja susceptibilitatea greu încercatei amice, doamna Bonteen, cât, mai ales, ca o măsură de precauţie în ce o privea, deoarece trebuia să chibzuiască foarte atent dacă avea de câştigat ori mai curând de pierdut de pe urma unui soţ asasin. A deveni peste noapte Văduva unui om spânzurat nu era soluţia pe care şi-ar fi dorit-o. Ideal ar fi fost să-i parvină mai întâi mărturiile în legătură cu bigamia şi, odată ce putea dovedi că Emilius nu i-a fost niciodată bărbat» n-aveau decât să-i pună ştreangul de gât într-o secundă. Până atunci, însă, mai era. Aşa că, în interesul ei şi al gazdei, trebuia să adere în continuare la teoria cu Phineas Finn, nutrind totodată credinţa că braţul cutezător al aşa-zisulid soţ îl lovise pe Bonteen.

O vreme scăpase de presiunile lui, răsuflând uşurată, însă după scurta detenţie, urmată de mutarea din odăiţele familiei Merger într-altele şi mai umile, pastorul îşi reluă asediul, folosind de astă dată elocinţa epistolară. Şi iată cu ce scrisoare se trezi lady Eustace:

Strada Jellybag, şoseaua Edgware, 26 mai, 18…

„Adorată soţie, cu siguranţă ai auzit de cazna şi umilirea pe care le-am avut din nou de îndurat de pe urma răutăţii vrăjmaşilor.

I Jar zadarnică le-a fost încercarea de a mă distruge! fiindcă deşi au aliniat împotriva mea prinţi şi potentaţi” (prinţii şi potentaţii fiind, desigur, lordul Chiltern şi domnul Low), – „nevinovăţia a biruit, iar eu am ieşit din

cumplita încercare curat ca rufa spălată sau omătul neîntinat. Ucigaşul se află în mâna justiţiei şi, cu toate că este prieten cu regi şi cu prinţi" (se vede că pastorul aflase de vizita Prinţului moştenitor la club) – „îşi va primi cuvenita pedeapsă, şi astfel adevărul divin va învinge. Domnul Bonteen m-a duşmănit groaznic; m-a. Crezut capabil de mârşăvii, montându-te şi pe tine, iubita mea, să mă consideri un ticălos. Cu toate astea moartea sa m-a mâhnit. Îl deplâng din tot sufletul că s-a rupt aşa brusc de păcatele trupului şi s-a înfăţişat prea degrabă înaintea tronului judecăţii dumnezeieşti, fără să aibă măcar un ceas de răgaz în care să se căiască de tot ce a greşit. Să ne rugăm Domnului să-l judece cu îndurare. Şi te rog să-i transmiţi văduvei sale cea mai profundă compasiune din partea mea, alături de asigurarea solemnă că am să mă rog pentru sufletul răposatului.

Şi acum, adorată soţie, îngăduie-mi să-ţi vorbesc despre mine. După cum am ieşit întreg şi nevătămat din cuptorul pe care duşmanii mi l-au încins până la roşire, tot astfel voi scăpa şi din celălalt foc, pe care omul plecat dintre noi pe vecie s-a căznit să-l aprindă în jurul meu. De ţi-a sădit în cuget credinţa că aş avea altă soţie, te-a convins de un neadevăr. Tu, şi doar tu, îmi porţi numele. Tu, şi numai tu, eşti stăpână pe inima mea. Mi-au ajuns la urechi încercările ce se fac în fosta, mea ţară pentru a se obţine, pe căi necinstite, mărturii false; am aflat cum strengăriile tinereţii sunt întoarse împotriva mea şi cu câtă nerăbdare şi sete se silesc trufaşii englezi să îl despoaie pe un praghez nevoiaş de frumuseţea şi de avuţiile minţii şi ale spiritului. Dar nu disper! Domnul luptă alături de mine, şi voi birui negreşit.

Dacă te-ai întoarce la mine, aş uita tot. Inima mea este aceeaşi. Vino, şi hai să plecăm din această ţară neprimitoare şi rece către sudul cel însorit; să mergem în

insulele sorocite doar fericiţilor, unde putem da uitării aceste necazuri pătate cu sânge şi vom ierta fiecare greşelile celuilalt” (Se vede că pastorul nu sondase îndeajuns caracterul soţiei, surprinzându-i doar câteva trăsături cu destulă acurateţă!) „Ce fericire, ce bucurii poţi aştepta de la viaţa pe care o duci în prezent? Nici de venitul moşiei – care, de fapt, este al meu – nu mai beneficiezi, deoarece arendaşii nu îndrăznesc să ţi-l onoreze, trecând peste revendicările mele. Dar nu banii contează, în fond! Fiindcă ce înseamnă tot aurul de pe lume. Purpura, luxul ori bijuteriile scumpe dacă inimile noastre sunt sterpe, golite de dragoste şi de mulţumire? De aceea vino, iubito, la omul tău, care nu-şi va reaminti de trista ruptură pe care numai duşmanii au făcut-o între el şi adorata lui. Vino, şi vom zbura către soare şi către ţărmurile de-a pururea verzi, pe care ne vom întinde trupurile şi vom gusta din plăcerile paradiziace”.

Ajunsă aici cu lectura, Lizzie îi zise ceva urât printre dinţi. Cum adică, o cunoştea atât de puţin ca să-şi închipuie măcar un moment că, după toate câte păţise în viaţă, nu ştia cum să-şi ţină departe de dragoste sufletul şi paralele? Această naivitate de neiertat îi trezea un dispreţ aproape egal în intensitate cu respectul ce i-l purta pentru crimă.

„Doar spune că vrei să mă vezi, şi voi fi într-o clipă la picioarele tale. Ştiu că eşti răvăşită de pe urma tragicului eveniment, şi de aceea îţi las răgazul necesar să te aduni şi să reflectezi pe îndelete la spusele mele. Până nu îţi regăseşti liniştea, nu te mai supăr cu vreo stăruinţă; niciun voi încerca, pe calea justiţiei, să dobândesc nişte drepturi care ar căpăta o valoare însutită odată ce mi-ar fi acordate prin adorabila ta bunăvoinţă. În aşteptarea cuvântului decisiv, îţi las libertatea să încasezi venitul de la moşie, cu condiţia să-l împărţim între noi. Din cauza urgiselilor prin

care am trecut, mă aflu la mare strâmtoare financiară. Mica mea turmă de credincioşi – aşa cum era de aşteptat – s-a risipit. Fiindcă, deşi mi s-a dovedit nevinovăţia, numele mi-a fost întinat. Şi iată că de-abia găsesc un locşor unde să-mi odihnesc trupul sleit. Mi-e foame şi sete, iar veşmintele de pe mine se prefac în zdrenţe. Oare ai să mă osândeşti, cu bună ştiinţă, la atâta chin pentru că te iubesc? De ţi-aş fi fost mai puţin credincios, poate nu aş fi pătimit atâta.

Te rog răspunde-mi pe dată şi, dacă accepţi propunerea cu împărţirea, venitului, voi lua măsuri imediate în consecinţă.

Al tău soţ iubitor şi fidel *Joseph Emilius*”.

„Prea stimabilei lady Eustace, soţia cuviosului Joseph Emilius”.

După ce străbătu scrisoarea de două ori de la un capăt la altul, Lizzie a luat hotărârea să i-o arate prietenei sale.

— Vreau să-mi dai o povaţă, şi de aceea te rog s-o citeşti, îi zise întinzându-i epistola. Altfel n-aş fi făcut-o, fiindcă ştiu că îţi răscoleşte durerea.

Oricât s-ar fi pus la îndoială sinceritatea doamnei Bonteen, în împrejurarea de acum nu putea fi umbrită de dubii. Pierderea soţului însemnase o lovitură atât de covârşitoare, încât suferinţa pricinuită nu se stinsese un singur moment. Deci, a vorbi despre o răscolire a ei era cu totul impropriu. Durerea persista cu aceeaşi tărie de când aflase tragica veste. Şi nu avea nimic afectat în ea, cum se întâmplă atunci când este mimată. Văduva nu se tânguia tot timpul, nu plângea de dimineaţa şi până seara, dar în inima ei chinul era intact, şi simţea că nimic nu putea să-l aline. La fel cum nici vreo aluzie la bărbatul pierdut nu ar fi putut să-l mărească. Aşadar, luă scrisoarea din mâna lui Lizzie fără să-i cometeze introducerea deplasată, şi o citi

cu atenţie.

— Îmi lasă impresia unui om rău, se pronunţă la sfârşit.

— Aşa e, o aprobă lady Eustace.

— Dar nu el a înfăptuit crima, se grăbi să adauge.

— Asta nici vorbă, încuviinţă amica, fiind sigură totodată că Bonteen pierise de mână pastorului.

— De aceea sunt mulţumită că i-au dat drumul, ca să nu persiste îndoielile.

— Acum toată lumea este lămurită cine e făptaşul, îi cântă Lizzie în strună.

— Ucigaş blestemat şi nemernic! spumegă văduva. Scumpul meu răposat simţise ce zace în el! Doamne, cum de-a pătruns printre noi asemenea vierme…

— Cu siguranţă va fi spânzurat, o potoli prietena.

— Cred şi eu! Ce alt sfârşit merită un asemenea ticălos? Să-i pună ştreangul de gât! Te cuprind fiorii când te gândeşti că în lumea noastră există o creatură ca el, capabilă să aducă atâta nenorocire…

— E într-adevăr groaznic! se arătă şi cealaltă indignată.

— Îţi. Dai seama ce a pierdut ţara? Am auzit că însuşi Ducele de Omnium va veni în locul bărbatului meu. Numai că ducele nu este în stare, de ce era el. Pe oricine ai întreba, o să-ţi spună că nimeni nu poate trudi aşa cum a făcut-o el atâţia ani. Mai mult ca sigur ajungea prim-ministru. Şi chiar foarte curând. Ştii ce ar merita asasinul? Să-l ardă cu fiare înroşite în foc până-şi dă duhul…

Lady Eustace fierbea de nerăbdare să aducă voiua ne propriile-i necazuri.

— În mod cerpnu Emilius l-a ucis, zise ea.

— Phineas Finn este autorul, răcni văduva pe jumătate nebună, şi Phineas Finn trebuie să atârne în ştreang până crapă.

— Dar Emilius are, negreşit, o nevastă la Praga, strecură Lizzie, încercând din nou să atragă discuţia pe făgaşul dorit.

— Nu ţi-a spus-o bietul meu răposat? Şi el nu greşea niciodată.

— Sunt sigură de justeţea afirmaţiilor sale – la fel cum eşti dumneata de vinovăţia lui Phineas Finn.

— Numai că ambele noţiuni nu pot sta laolaltă, observă doamna Bonteen jignită.

— Aşa e, îmi dau seama de gafă, recunoscu amica spăsită. Şi să nu mă crezi fără inimă fiindcă vorbesc de ale mele. Dar, uite, mi-a trimis această scrisoare şi, zău că nu ştiu ce să fac. Chestiunea banilor e îngrozitoare, cum prea bine o ştii.

— De veniturile dumitale nu se poate atinge. Doar aşa l-am auzit întotdeauna pe scumpul meu soţ zicând.

— E adevărat, dar mă împiedică şi pe mine să mă ating de de ce primesc în clipa de faţă constituie un fel de favoare din partea avocatului. Aproape regret că nu am ajuns la un compromis.

— Cu jumătăţile de măsură nu scapi niciodată de el, îi aminti binefăcătoarea.

— De acord, concedă Lizzie posomorâtă. Ştii, eu nu i-am adoptat numele din cauza titlului pe care-l purtam. Cred că cel mai bun lucru ar fi să trimit avocatului scrisoarea.

— Asta da, o aprobă amica. La fel ar fi procedat şi sărmanul meu soţ. Aud că procesul începe abia pe 24 iunie. Oare de ce l-or tărăgăna aşa mult? Nu au toate dovezile în mână? Dar aşa amână ei toate… De-ar fi trăit el, până acum era terminat.

Lady Eustace se săturase ascultând însuşirile mortului şi nu-şi mai găsea astâmpărul. Încercase în câteva rânduri să abată discuţia spre tema care o interesa,

pomenind de Hmilius în speranţa că astfel va forţa prietena să cedeze un răstimp locul leului răposat, unei javre vii. Însă nu reuşise. La ce şiretlic mai putea să recurgă? se întreba fluturând scrisoarea. Dar până să găsească o soluţie, apăru o subretă, – anunţându-le venirea avocatului Camperdown, care aştepta în holul de la parter.

Existase o vreme când bătrânul Camperdown se arătase foarte pornit împotriva bietei Lizzie Eustace, însă de la preluarea firmei de către fiul şi succesorul său, clienta se bucura de aceeaşi bunăvoinţă de care beneficiase fostul ei soţ. De-a lungul peripeţiilor cu Emilius, tânărul Camperdown îi apărase cu atâta râvnă interesele personale şi ale băieţelului pe care îl avea din prima căsătorie, încât, după familia Bonteen, în el îşi pusese nădejdea şi încrederea. Avocatul trimisese doi funcţionari la Praga pentru strângerea mărturiilor în legătură cu bigamia. Unul din ei se întorspse bolnav. Ba, la un moment dat, se aflase la Londra că murise otrăvit. Dar se vede că otrava care îl trântise la pat era doar mâncarea exagerat de picantă a localnicilor. Oricum, diligenţele firmei nu fuseseră întrerupte din cauza accidentului său, un alt funcţionar înlocuindu-l aproape imediat. Bineînţeles, toate acestea precedaseră căutările de acum ale doamnei Max Goesler – care, deşi vizau una şi aceeaşi persoană, nu aveau nicio tangenţă cu escapadele sale matrimoniale.

— Să-l întâmpin eu pe avocat? o consultă lady Eustace pe gazdă.

— De ce? Poate să vină şi aici, îi răspunse aceasta.

— Totuşi, n-ar fi mai înţelept să cobor? Fiindcă nu vreau să fi deranjată.

— Scumpul meu răposat era de părere că la asemenea întrevederi trebuie să asiste şi un martor. Aşa e prudent – zicea dânsul.

Şi, în consecinţă, domnul Camperdown junior a fost

condus în salonul de la etaj al doamnei Bonteen.

— Am descoperit totul, lady Eustace, o înştiinţă avocatul de cum apăru.

— Cum vine asta?

— Adică am găsit-o pe soţia lui Mealyus şi am adus-o cu noi.

— Dumnezeule mare! exclamădoamna Bonteen, înălţându-şi braţele.

Lady Eustace şedea cu gura căscată, incapabilă să scoată un sunet.

— Aşa cum vă spun, continuă juristul. O avem aici, plus duplicatele după certificatul de cununie. Semnătura lui pe acesta este Yosef Mealyus, iar scrisul coincide perfect cu cel de astăzi. Puteam să-i dovedim bigamia şi fără prezenţa nevestei. Însă era preferabil s-o avem la îndemână, dacă puteam s-o aducem.

— Şi unde se află? întrebă Lizzie, în dorinţa de a-şi cunoaşte predecesoarea.

— La loc sigur, îi răspunse avocatul. Oricum, nu la poliţie, ci într-o casă bine păzită. Neştiind o boabă englezeşte ori franţuzeşte, nu a vrut să aibă de-a face cu autorităţile. Aşa că am instalat-o într-o locuinţă particulară. Mă tem că ne va costa ceva bani…

— O să jure că este soţia pastorului Emilius? se interesă doamna Bonteen.

— Despre asta nu am nicio grijă, o asigură avocatul. Numai că jurământul ei nu ar fi fost de-ajuns.

— Însă cu tot ce aveţi, se va face lumină, jubilă lady Eustace.

— Pentru banii pe care îi dăm, poate o duzină de pragheze s-ar fi declarat gata să vină şi să depună jurământ că sunt măritate cu Yosef Mealyus. Dificultatea reală a constat în obţinerea certificatului de căsătorie – unica probă care va convinge instanţa că ea este femeia şi

nu lui a strâmb. În fine, cred că i-am dat de hac bigamului.

— Şi voi fi liberă! exultă lady Eustace, împreunându-şi mâinile.

— O să vă coste cam mult, o preveni din nou avocatul.

— În schimb, voi fi liberă! repetă fericită. Cât despre bani, puţin îmi pasă! Nicio femeie din lume nu le acordă mai puţină importanţă decât mine. Aşa că, ducă-se! Dar voi scăpa din capcana acestui vierme de om care m-a atras în viaţa lui păcătoasă.

Juristul îşi reînnoi asigurările în privinţa eliberării din mrejele pastorului, adăugând că Yosef Mealyus fusese între timp arestat şi se afla din nou la chestură. Deci nu avuv.se răgazul să se deprindă cu mizerele cămăruţe din strada Jellybag, unde alcătuise diabolica lui scrisoare către lady Eustace.

La plecarea juristului, doamna Bonteen îl însoţi până la capătul scării.

— Sunteţi la curent cu procesul, nu? îl întrebă ea!

— Ştiu că va avea loc la Curtea Criminalistică Centrală, în luna iunie.

— Nu îmi dau seama de «e l-or fi amânat aşa mult, urmă văduva. Doar lumea ştie cine mi l-a ucis, nu?

— Sincer să fiu, nu prea cunosc chestiunea, îi declară Camperdown cu o mutră de înmormântare.

— E oare posibil să n-o cunoască toţi oamenii? îi răspunse uimită. Asta chiar n-o mai înţeleg!

CAPITOLUL LX

CU DOUĂ ZILE ÎNAINTEA PROCESULUI

SCENA CARE URMEAZĂ s-a petrecut în biroul particular al domnului Wickerby – avocat consultant, în Hatton Garden – şi a avut darul să ultragieze la maxim onoarea lordului Fawn, care a socotit că nu i s-a dat

respectul ce i se cuvenea în calitate de pair şi de membru al guvernului. În afara ilustrului personaj, la întâmplarea relatată au mai luat parte: bătrânul avocat pledant Chaffanbrass, domnul Wickerby, secretarul său, reprezentantul juridic al lordului Fawn – acelaşi Camperdown pe care l-am întâlnit în capitolul precedent vizitând-o pe lady Eustace –, şi un poliţai. Lordul Fawn fusese poftit la restrânsa convocare cu mii de scuze pentru deranjul pricinuit şi, în acelaşi timp, explicându-i-se necesitatea acestui preambul prin extrema însemnătate a depoziţiei pe care urma să o facă în următoarele două" de la Curtea Criminalistică din Londra. Căci episodul se petrecea marţi, 22 iunie, iar procesul lui Phineas Finn începea joi. Pe unul din scaunele biroului, şi pus. Cât mai la vedere, se afla un raglan vechi şi de culoare gri, asupra căruia Wickerby îl pusese la curent pe bătrânul Chaffanbrass, informându-l asupra provenienţei şi asigurându-l că, la nevoie, va dispune şi de martorii necesari, spre a dovedi existenţa veşmântului ia locuinţa lui Yoseph Mealyus, în noaptea asasinatului. Povestea raglanului se cunoaşte şi trebuie numai adăugat că, la investigaţiile doamnei Goesler, juristul Wickerby îi dăduse de urmă, îl cumpărase şi putea demonstra că-i aparţinuse numitului Merger, din strada Northumberland şi-l avusese cu sine, la domiciliu, în ultima vizită acasă. Dar înciuda eforturilor depuse pentru găsirea lui, Wickerby stăruia în ideea că nu trebuie folosit la proces. Părere pe care i-o împărtăşi, natural, şi colegului Chaffanbrass. 1

35 – întoarcerea lui Phineas Fina

545

544

— Nu reprezintă o dovadă suficient de grăitoare, îi spusese acestuia.

— Cam aşa e, încuviinţase bătrânul.

— Iar când te apuci să arunci vina pe altul, care, de fapt, nu e culpabil, se întoarce totul împotriva ta.

La remarca din urmă, Chaffanbrass nu mai dăduse răspuns, preferând să ajungă singur la o concluzie, iar atunci s-o păstreze doar pentru sine. De fapt el iniţiase şi întâlnirea de acum, argumentând că, în numele adevărului, era absolut necesară o confruntare a lordului Fawn cu raglanul cenuşiu, înaintea procesului.

— În aşa ceva era îmbrăcat individul pe care l-aţi văzut, sir? începu să-l ia la întrebări pe luminăţia sa. Domnul Wickerby ridicase raglanul de pe Scaunul unde şezuse şi îl ţinea în faţa lordului. Acesta începu să-i dea târcoale, să se holbeze la el, întârziind cu răspunsul.

— Cred că se vede bine… e un raglan cenuşiu, îi spuse Chaffanbrass pe un ton care nu aducea nici pe departe cu ceea ce s-ar fi aşteptat eminenţa sa lordul Fawn din prevenirile domnului Wickerby.

— Daa, este cenuşni, catadicsi, în fine, să se rostească.

— Dar în privinţa nuanţei, ce aveţi de zis? Poate nu e tocmai aceea care aţi zărit-o. Fiindcă vedeţi dumneavoastră, sir, noi avem datoria să nu imputăm o vină unui om care nu o are. Veţi depune mărturie într-un tribunal al Majestăţii Sale, iar noi să ştiţi că vom notifica întrevederea de acum magistraţilor Coroanei. De-ar fi fost cu putinţă, interogatoriul de astăzi ar fi fost luat în prezenţa lor. Dar aşa ceva este aproape de neconceput. Şi acum să ne întoarcem la subiect. Raglanul domnului Finn este mult mai strâmt.

— Parcă, şovăi lordul care căpătase intoleranţă la întrebările despre pardesie.

— Deci nu aveţi impresia că necunoscutul pe care l-aţi întâlnit purta un veşmânt aşa larg? Ci unul strâmt?

— Purta un pardesiu cenuşiu, se pronunţă Fawn.

— Păi ăsta e cenuşiu. Mai cenuşiu ca atât nu se poate, îl sâcâi avocatul.

— Nu cred că lordul Fawn mai trebuie tulburat cu alte întrebări până la depoziţia dinaintea instanţei, interveni Camperdown – juristul luminăţiei sale.

— Stimate coleg, viaţa unui om atârnă de aceste întrebări, îl repezi Chaffanbrass. Nu e vorba de un interogatoriu între acuzare şi apărare. Odată ce mă prezint cu acest raglan în instanţă, sunt obligat să acuz pe altcineva de crimă. Ceea ce nu pot face până nu am convingerea că într-adevăr altul e asasinul. Deci nu pot amina investigaţia de acum până în ziua procesului. Şi nu stărui asupra ei cu gândul să găsesc un ţap ispăşitor care să-mi scoată clientul de la ananghie. Nici lordul Fawn nu vrea să îl vadă în ştreang pe domnul Finn dacă nu este vinovat.

— Ferească cerul! interveni excelenţa sa.

— Prin urmare, domnul Finn nu putea fi îmbrăcat în pardesiul ăsta ori în altul care să-i semene, trase concluzia Chaffanbrass.

— În definitiv, ce vreţi să aflaţi? interveni din nou juristul lordului.

— Ia pune-ţi pe dumneata raglanul, domnule Scruby, zise Chaffanbrass fără a lua în seamă interferarea colegului. Acum umblă prin cameră, urmă el când îl văzu pe Scruby îmbrăcat. Mai repede, mai repede, îl zori avocatul. Şi celălalt se execută prompt. Era un om mic de statură, eu o palmă mai scund decât Phineasc Finn, şi foarte îndesai. Ei. Ce părere aveţi? se adresă lordului bătrânul pledant. Aduce cu silueta individului văzut de domnia voastră?

— Foarte mult, recunoscu Fawn.

— Iar pardesiul seamănă cu cel pe care-l avea pe el?

— Culoarea este identică.

— Nu aţi putea jura că nu este acelaşi veşmânt? îl încolţi şi mai tare avocatul.

— Nu vorbesc sub prestare de jurământ, domnule Chaffanbrass, se ofuscă lordul.

— Bineînţeles că nu. Dar pentru mine cuvântul domniei voastre atârnă la fel de greu ca un jurământ. Dacă vi se pare posibil ca acesta să fi fost raglanul…

— Nu mi se pare nimic posibil, i-o tăie Fawn. Atâta vă pot spune că în felul cum se precipită domnul Scruby, arată exact ca omul care zorea pe sub felinar. Şi cu asta am încheiat orice declaraţie pentru moment.

— Regret foarte mult deranjul clientului meu până aici, rosti Camperdown., care. Iniţial, fusese convocat personal la biroul avocatului Wickerby, dar venise împreună cu lordul, să-i ţină trena.

— Clientul dumitale cred că vrea să ne împărtăşească absolut tot ce ştie, fiind conştient că de asta atârnă spânzurarea vinovatului ori a nevinovatului. Îi ripostă Chaffanbrass, Aşa că remarca dumitale este cea mai stupidă pe care am auzit-o. Şi acum dezbracă haina, domnule Scruby, şi predă-i-o poliţistului. După cât am înţeles, lordul Fawn a declarat că semeni, ca siluetă, cu tipul văzut de dânsul. Or clientul meu mi se pare că este cu o palmă mai înalt. Mulţumesc Excelenţei Sale şi avem nădejdea să descoperim, până în cele din urmă, adevărul.

După aceea s-a spus că bătrânul Chaffanbrass nu procedase corect, ademenindu-l pe lord la biroul domnului Wickerby; atâta doar că el nu se sinchisea niciodată de ce ziceau alţii.

— Nu ştiu dacă ne alegem cu mare lucru de pe urma raglanului, îi declară confratelui Wickerby când rămaseră singuri, dar îl putem prezenta în instanţă. N-o să-l înfunde pe pastor chiar dacă l-am face să jure pe individ – adică pe Fawn, voia să spună – că haina văzută de el era absolut

similară. Însă acum mă gândesc la înălţime.

— Nu am niciun fel de îndoială că ai să-l scapi pe client.

— Ştiu şi eu? S-ar putea. De fapt, nu ar trebui condamnat niciun om la spânzurătoare în baza mărturiilor de care dispunem în procesul de faţă, chiar dacă, din punct de vedere moral, acuzatul ar fi pasibil de culpă. Ceea ce nu este cazul domnului Finn. Iar dovezile existente nu îl leagă de crimă. Nu avem nicio probă tangibilă. Numai că în ziua de azi nu ştii niciodată ce va decide procurorul.

I lotărârea instanţei atârnă mai mult de cuvântul său. Dacă m-aş trezi, prin absurd, în boxa acuzaţilor şi ameninţat cu condamnarea la moarte, nu ştiu, zău. Dacă mi-aş lua măcar un apărător.

— Cel mai bine te-ai apăra dumneata singur, opina Wickerby.

— Nu la asta m-am referit. Ci la neputinţa apărătorului, Aşa că nu mi-aş da niciun fel de osteneală cu mine, declarându-i pur şi simplu procurorului: „Excelenţă, sunt convins că juriul va asculta de opinia dumneavoastră, şi la această opinie ştiu că ajungeţi neţinând seama de argumentări11.

— Dacă-i trânteşti una ca asta, ţi-ai şi pus ştreangul de gât, îl asigură celălalt.

— Nu. Nu cred, rosti bătrânul agale. Procurorul de zi nu te trimite la eşafod pentru orice afront. Onestitatea i-a îngroşat pielea, aşa că nu se formalizează de orice fleac. De altfel, cam asta e atitudinea oamenilor din vremea noastră – să nu se simtă ofensaţi de nimic şi să le curgă doar miere din gură şi inimă. Juraţii se tem de propria lor opinie şi mai întotdeauna evită să pronunţe un verdict.

— Şi, totuşi, se dau sentinţe, îi aminti Wickerby.

— De acord. Însă procurorii le hotărăsc, nu juraţii. Şi chiar verdictele sunt mieroase, cu o tendinţă de a egala

crima cu nevinovăţia, de a-i face pe oameni să cugete că, în definitiv, nu se ştie precis dacă înşelătoria înseamnă abuz ori dacă, la urma urmelor, abuzul nu este o vitejie în sine, şi iacă aşa au ajuns să nu mai deteste necinstea. Aminteşte-ţi numai ce consecinţe grave a avut pentru lumea comercială abrogarea pedepsei cu moarte: pentru plastografie.

— Totuşi, era o sălbăticie să spânzuri un om pentru falsificarea unei iscălituri pe o chitanţă de treizeci de şilingi, îl contrazise Wickerby.

— Nu-i spânzuram noi, colega. În schimb, faptul ca legea prevedea pedeapsa capitală pentru anumite delicte, îi speria pe oameni şi le tăia pofta de a le mai săvârşi. Pe când astăzi, priveşte ce se întâmplă cu societăţile pe acţiuni. Ce derută domneşte printre directori, care nu ştiu nimic din tot ce se întâmplă, şi administratorii care ştiu absolut tot. Iar cum juriile se feresc să-i jignească pe semeni, nu se mai pot sancţiona înşelăciunile comise în comerţ. Aforismul la modă este „*Caveat emptor*" – cel mai detestabil proverb pe care l-a zămislit Roma coruptă şi împietrită la suflet. Şi cum ni l-am însuşit ca deviză în viaţă, adio încredere între oameni şi chiar între fraţi. Nu asta trebuia să împrumutăm de la romani, ci altă maximă a lor: „*Caveat lex*"[8]. Şi atunci orice pungaş ştia că înşală pe riscul lui.

— Numai că ar fi fost la procese de un le mai pridideau tribunalele, observă Wickerby.

— Eroare, colega. Ar fi fost mai puţine ca în prezent, Pe când „*Caveat emptor*" la ce ne-a adus? Fiecare negu – ţător încearcă să jumulească clientul, luându-i şi ochii din cap pentru marfa vândută. Iar mai devreme sau mai târziu, tot la justiţie se ajunge şi faimosul „*Caveat emp* – " se năruie la pământ. Să-ţi spun ce mi s-a întâmplat mie. Mai

8 Legea să-ii spună cuvîntul. (lat.)

zilele trecute, am cumpărat un cal. Fiică-mea îşi dorea tare mult să-l aibă şi, ca un bătrân fără minte iv sunt, am dat o sută cincizeci de lire pe animal. De-abia când l-am adus acasă, mi-am dat seama că nu preţuia nicio mână de ovăz.

— Ţi-ai luat o garanţie la mână, nu?

— Da' de unde! Ai mai pomenit aşa neghiob?

— Dacă te înarmai cu ea, orice negustor îţi lua gloaba îndărăt, ca să nu-şi compromită faima.

— Negustorul, da, l-ar fi luat înapoi. Numai că eu am cumpărat gloaba de la un gentilom.

— Domnule Chaffanbrass! exclamă celălalt cu egală surprindere şi compătimire.

— Într-adevăr, ai de ce te mira. Doar îmi ştiam lecţia pe dinafară: „*Caveat emptor*". Nu?

— Neavând garanţie, ţi-ai aruncat banii pe geam.

— Ba am păţit-o mai rău. Aş fi putut să-i arunc gentilomului cele o sută cincizeci de lire, fără să mă plâng. Ar fi trebuit să omor mârţoaga şi pe urmă să mă duc la un geambaş după alta. Dar în loc de toate acestea, m-a pus naiba şi m-am adresat unui jude.

— Auzi idee! se cruci din nou Wickerby. Marele Chaff. Mbrass merge la judecătorie cu o jalbă…

— Da, m-am dus, şi colegul de acolo mi-a tras o săpuneală de nu m-am văzut.

— Ei, nu vorbi!

— Mi-a zis că la anii mei se cuvenea să am altă minte, i s-a fiu mai prudent. Am căutat să mă apăr, argumentindu-i că gentilomul de la care achiziţionasem mârţoaga m-a asigurat că îmi vinde un exemplar pe cinste. „Genii lom"! mi-a pufnit magistratul în nas. „Va să zică, dumneata cumperi cai de la gentilomi, pleci cu marfa fără o garanţie în scris, şi pe urmă vii să te plângi la mine! Păi n-ai auzit niciodată de *Caveat emptor*? Eu cu ce să te iijul?". Uite aşa mi-a spus confratele nostru.

— Şi cum s-a terminat treaba? îl întrebă Wickerby nlilat de curiozitate. Ai ajuns la un compromis, presupun.

— Ai ghicit-o. Gloaba îmi rodea urechile cu ovăzul pe care-l mânca, aşa că, într-o bună zi, mi-am ieşit din răbdări şi. Am dus-o gentilomului acasă. Evident, banii nu i-am văzut înapoi, i-au rămas proprietarului, eu alegându-mă doar cu un plus de experienţă de pa urma lor. Desigur, aste e numai păţania mea, şi se prea poate ca râzătorul să-i fi dat altă culoare poveştii. Dacă dumneata, însă, mă crezi că nu ţi-am exagerat, niciun pic întâmplarea, ci am spus-o exact cum s-a petrecut, vei ajunge negreşit la încheierea că acest *„Caveat eviptor"* este o mare nenorocire pentru comerţ. Dar cum om fi ajuns la toată discuţia asta, pornind de la domnul Finn? Apropo, am să-i fac o vizită mâine.

— Foarte bine. Pentru că ţine mult să stea de vorbă cu dumneata.

— Deşi, Dumnezeu să mă ierte, ce rost are să discute cu mine? Detest întrevederile cu clienţii. Că doar ştii la ce duc.

— Oricum, domnul Finn vrea să-ţi spună păsul, îl îmblânzi celălalt.

— Iar eu nu vreau să-l ascult, se încăpăţână bătrânul. Cu ce mă ajuta relatările lui? De la acuzat mă aştept numai la două formule. Ori îmi jură că nu a săvârşit crima…

— Asta vei auzi de la el, îl preveni Wickerby.

— …şi cuvintele sale mă lasă rece, continuă Chaffanbrass neabătut; sau că, din contră, el a făcut-o, şi atunci mă paralizează complet.

— La aşa ceva să nu te aştepţi de la domnul Finn.

— Nu te grăbi să anticipezi, îl ponderă colegul. S-au mai văzut sumedenie de exemple când inculpatul s-a jurat zile de-a rândul pe Dumnezeu şi pe toţi sfinţii din ceruri că e curat ca lacrima, pentru ca, într-o clipă de slăbiciune, părăsit de nervi şi puteri, să declare că într-adevăr este

vinovat. Iar în cazul de faţă, nu ţin să aflu deloc cum a fost cu omorul.

— Însă marele public tocmai asta vrea să audă.

— Fiindcă suferă de prostie. Altminteri nu ar trebui să-lintereseze împrejurările crimei. Ci exact ce ne preocupă pe noi, anume, dacă mărturiile privitoare la ea sunt ori nu autentice. Doar. Se ştie că judecatul nu va fi spânzurat pentru că a comis crima – un fapt despre care nu se cunoaşte nimic pozitiv – El ajunge pe eşafod în baza dovezilor adunate împotriva lui, iar acestea, oricât ar fi de îndestulătoare, tot mai lasă o umbră de dubiu. Am fost încântaţi să-l vedem spânzurat pe unul ca Palmer, dar nu suntem siguri că el l-a ucis pe Cook. De altfel şi un cărturar – cu mai mult ştiinţă şi pătrundere decât noi – se arăta de părere că nu el fusese făptaşul. Omul cel mai puţin capabil să ne ajute la descifrarea dovezilor este acuzatul. În Marea Britanie „nouăzeci şi nouă la sută din cei judecaţi pentru omucidere sunt efectiv vinovaţi.

— Şi totuşi, în procesul de faţă planează realmente un dubiu, îl preveni Wickerby.

— S-ar putea, concedă Chaffanbrass. În procentajul de care ţi-am pomenit, rămânea unul la sută nevinovat, şi în coeficientul acesta n-ar fi exclus să intre chiar domnul Finn. Dar atunci, mistuit de nedreptatea ce i se face, clientul meu îşi închipuie că toată lumea trebuie să aibă optica lui. Pe când fiind judecat doar în virtutea dovezilor circumstanţiale, optica fiecăruia diferă. Recunosc, este o catastrofă ce i se întâmplă. Însă vorbindu-mi de ea, nu mă poate ajuta să-l salvez. El vede numai ce este dar şi inalterabil în ochii, să-i – cum în noaptea asasinatului s-a dus acasă fără să aibă nici în din nici în mânecă cu absolut nimeni. Pentru el toate acestea constituie o certitudine imuabilă. Pe care, totuşi, eu pu pot s-o am, nici s-o imprim altora, pe simplul motiv că o nutreşte clientul.

— E posibil ca însăşi natura expunerii lui să-ţi fie utilă într-un fel, sugeră Wickerby.

— Atunci ar însemna, că sunt cu Totul inapt pentru meseria ce-o, practic, îi. Ripostă îndărătnicul Chaffanbrass. Fiindcă, de are harul grăirii, protestul său va împrumuta o formă convingătoare, din care voi rămâne la concluzia că este nevinovat său. Dimpotrivă, dacă-i lipseşte acest dar, ar însenina să-l consider culpabil! Numai că eu, indiferent de elocinţa clientului, nu cred nimic din tot ce îmi spune – exceptând recunoaşterea faptei atribuite, după care, evident, serviciile mele aproape încetează. Oricum ar fi, însă, mă voi duce la domnul Finn, de vreme ce vrea să mă vadă. Şi atunci ar fi bine să ne întâlnim amândoi mâine pe la zece şi jumătate, să zicem, în consecinţă, Wickerby îi scrise câteva rânduri directorului închisorii, rugându-l ca prizonierul să fie anunţat de vizita lor.

Până în momentul acela, Phineas Finn petrecuse câteva săptămâni la Newgate şi întemniţarea în sine îl surpase moraliceşte. Deşi nu ducea lipsa prietenilor şi a îngrijirii. Afară de cele două surorr care veniseră din Irlandă spre a fi lângă el şi îl vedeau zi de zi, mai primea vizitele foarte frecvente ale domnului Low şi ale lordului Chiltern. Lady Laura Kennedy nu se mai arătase la faţă, însă vorbea deseori despre ea cu Barrington Erle. Chiltern nu-i pomenea numele decât întâmplător, şi atunci numai în legătură cu lordul Brentford sau fostul soţ. Bunătăţile şi darurile continuau să curgă la fel ca înainte şi din aceleaşi surse, încă neidentificate de întemniţat. Ducesa de Omnium, lady Chiltern şi lady Laura îi trimiteau ţoale cele trebuincioase, iar doamna Bunce îi spăla rufăria şi i-o ducea la timp, ca un cumva să recurgă, silit de nevoie, la tainul de ciorapi şi cămăşi pe care îl primea de la puşcărie. Dar oricâtă atenţie ar fi avut din Partea celor din jur, Phineas nu socotea ca prieten decât pe acela care îi

declara din proprie iniţiativă că este nevinovat. Cu permisiunea închisorii, avea hârtie de scris, condeie, romane şi chiar cărţi de joc, cu care să facă pasienţe ori să clădească palate, dacă avea chef. Dar dintre toate folosea numai hârtia şi condeiele, pentru că începuse a scrie despre el, întocmind, fără voie, un jurnal intim, în care povestea fără istov crunta nedreptate ce o îndura. De romane nu se atinsese, deoarece nu putea să-şi adune atenţia asupra întâmplărilor străine de propria-i viaţă. De la ceas la ceas căuta să se încredinţeze tot mai mult că nu moartea îl îngrozea – nici chiar aceea primită din mâna călăului. Ci osânda cunoscuţilor şi a prietenilor; ideea că, toţi oamenii alături de care muncise, cât şi personalităţile de care se înconjurase – miniştri, potentaţi, nobili, parlamentari – puteau să-l considere, până în cele din urmă, un aventurier declasat şi nevrednic de societatea lor! Aceasta era teribila lui durere, care-l surpase pe dinăuntru şi îl grăbise către concluzia că întreaga sa existenţă fusese un jalnic eşec.

Domnul Low îl sfătuise în repetate ocazii să-l ocolească pe Chaffanbrass. Totuşi Phineas insista să i se aranjeze o întrevedere cu apărătorul său în proces, argumentând că nimeni, afară de el, nu era mai chemat să-i dea unele îndrumări în legătură cu pledoaria pe care trebuia să şi-o pregătească. Şi astfel, la stăruinţele sale, avocatul pledant se înfăţişă la ora stabilită, însoţit de judecătorul

Wickerby. Ajunşi în celulă, Chaffanbrass îl salută pe întemniţat cu o plecăciune curtenitoare, iar colegul său făcu prezentările cu o politeţe mai excesivă decât cea uzitată în societate.

— Fvegret, domnule Finn, să vă cunosc – în această ambianţă, îi declară bătrânul pledant.

— Este o locuinţă mizeră, domnule Chaffanbrass, dar

contractul meu expiră în foarte scurt timp şi, de o vreme, mă gândesc tot mai mult la sălaşul în care mă voi muta.

— E bine să reflecţaţi la el, nici vorbă, şi să sperăm că va fi acela care v-ar conveni, îi replică apărătorul, în ce mjî priveşte, fiţi convins că mă voi strădui să vi-l asigur.

— Facem tot ce ne stă în puteri, domnule Finn, adăugă Wickerby.

— Domnule Chaffanbrass, rosti Phineas, există un anume lucru, cu totul deosebit, pe care* vreau să vi-l cer.

Închipuindu-şi că ştia dinainte ce va urma, bătrânul îşi puse o mână peste cealaltă, aplecă fruntea şi-l privi cu o resemnare blajină.

— Vreau să-i convingeţi pe oameni că sunt nevinovat de crima ce mi se atribuie.

Doleanţa exprimată de acuzat întrecu aşteptările avocatului, producându-i o impresie favorabilă.

— Oricum, nădăjduiesc că vom izbuti să-i încredinţăm de acest fapt pe cei doisprezece, – care formează juriul, îi ripostă el.

— Sincer să fiu, nu prea mă interesează juraţii, continuă Phineas. Şi nu lor aş dori să vă adresaţi în mod special…

— Dar asta e prima mea datorie, domnule Finn, îl întrerupse Chaffanbrass.

— Cu toate că şi eu am învăţat dreptul ca să devin avocat, mărturisesc că nu cunosc delimitarea precisă a obligaţiilor pe care le are apărătorul în faţa clientului; Dar indiferent unde s-ar sfârşi aceste îndatoririi pretind să faceţi mai mult pentru mine decât ce aţi spus.

— Datoria unui apărător, este aceea de a obţine achitarea clientului, dacă este posibil, şi de a nu precupeţi niciun fel de efort în această luptă, îi replică Chaffanbrass.

— Totuşi, vreau ca strădaniile dumneavoastră să nu se oprească aici, chiar cu riscul de a obţine rezultate mai

(ilabe în bătălia pe care o duceţi. Am asistat la procese în care inculpaţii au fost achitaţi, dar toată sala îi considera vinovaţi.

— Nu-mi spuneţi nicio noutate, zise avocatul, iar salvarea lor se datora, într-o bună măsură, apărătorilor.

— Nu aş dori să vă datorez o asemenea achitare, vorbi Phineas cu hotărâre. Eu îmi cunosc nevinovăţia.

— Şi domnul Chaffanbrass o crede fără dovezi, îl asigură Wickerby.

— Pe miâne mă uluieşte ideea de a fi suspectat de către oricine pentru omor. Şi de câte ori îmi aduc aminte că mă aflu aici pentru simplul motiv de a fi mers către casă cu o măciucă în buzunar, mă covârşeşte uimirea. Se vede că procurorul de la anchetă m-a crezut vinovat.

— El nu a crezut nimic, domnule Finn, îi răftpunse bătrânul. S-a călăuzit după probe: cearta pe care aţi avut-o; locul unde vă aflaţi în momentul asasinatuluiasemănarea culorii raglanului dumneavoastră cu cel purtat de individul pe care i-a întâlnit lordul Fawn; depoziţia medicului legist în legătură cu loviturile mortale primite de victimă şi natura armei ce o aveaţi în buzunar. Având toate acestea la îndemână, procurorul le-a pus cap la cap şi, laolaltă, formau suficiente dovezi acuzatoare ca să vă defere justiţiei pentru elucidarea cazului. El nu v-a considerat vinovat, ci doar a făcut aprecierea că existau destule circumstanţe incriminatorii pentru a vă trimite în faţa instanţei.

— Dacă m-ar fi crezut nevinovat, nu mă expedia unde sunt, stărui Phineas.

— Indiscutabil, n-ar fi făcut-o, dacă mărturiile – existente nu i-o cereau.

— Nu are rost să ne mai contrazicem în această privinţă, renunţă Phineas.

— De acord, domnule Finn, încuviinţă Chaffanbrass.

— Oricum, eu mă aflu aici şi mâine începe procesul care-mi va hotărî soarta – fie să mai trăiesc ori să mor. Pentru mine viaţa nu mai are nicio valoare dacă oamenii nu ajung la convingerea nestrămutată că sunt nepătat. Prefer să mă ducă la eşafod şi să mor în credinţa că a doua zi după execuţie o să se audă în toată Anglia că am fost spânzurat pe nedrept, decât să fiu achitat, iar după aceea să se uite la mine ca la un criminal.

Vorbind, prizonierul îşi aruncă capul pe spate, gesticula cu mâna dreaptă şi se apropiase de Chaffanbrass care îl urmărea cu atenţie. Şi totodată impresionat. Urât şi veşnic murdar, bătrânul îşi făcuse un titlu de laudă din faptul că nu punea niciun preţ pe înfăţişare; ca acum, în faţa acestui tânăr, să tresară cu admiraţie. Îl frapase frumuseţea şi graţia lui Phineas. Glasul şi puterea ce-o degaja fiecare cuvânt rostit, deşi îi declarase avocatului Wickerby că este mai presus de asemenea înrâuriri.

— Vă rog, în numele cerului şi al pământului, domnule Chaffanbrass, să nu lăsaţi nicio umbră de echivoc, îl imploră el.

— Niciun avem voie, domnule Finn.

— Nu vreau să recurgeţi la subterfugii, să mă scăpaţi prin influenţe indirecte, să vă prevalaţi de avantajele nu ştiu căror formalităţi mărunte, ori să găsiţi diferite pricini şi să trageţi de timp, ca şi când amânarea mi-ar fi de folos.

— Sperăm să atârne greu în balanţă reputaţia de care vă bucuraţi.

— Nu vă faceţi iluzii! Nimeni n-o să mă laude. Şi cu toate astea, sunt nevinovat, Noroc că se va cunoaşte acest adevăr într-o zi.

— Eu nu sunt prea sigur, mormăi avocatu…

— Ba da. Susţinu Phineas cu dârzenie. Însă nenorocirea mea este că nu se ştie în clipa de faţă. Ce aştept de la dumneavoastră, în calitate de apărător, este

să-i acoperiţi pe acuzatorii mei de dispreţ. Da, purtam o măciucă în buzunar – datorită unor peripeţii pe care le avusesem cândva pe stradă cu nişte tâlhari, M-am certat şi cu victima, pentru că m-a insultat la club. Iar raglanul în care eram îmbrăcat seamănă cu pardesiul descris de martori. Dar toate astea fac din mine un criminal?

— Totuşi, cineva a săvârşit omorul, iar acel cineva ar putea, probabil, să vorbească la fel, îl zădărî Chaffanbrass.

— Nu, sir, se opuse Phineas şi mai înflăcărat. Când va fi dovedit făptaşul real, se va constata că se furişase pe străzi; că, după asasinat, şi-a aruncat arma; că-şi pregătise. Totul în taină; *că* avusese faţa acoperită şi că e criminal nu doar prin fapta aceasta, cât şi prin altele. Pe când eu, când am fost arestat a doua zi dimineaţă, aveam ceva din aspectul ori aerul unui ucigaş? Viaţa pe care am dus-opledează în favoarea unei asemenea mârşăvii? Cei care mă cunosc îndeajuns, nu mă cred vinovat. Iar cei care nu mă ştiu şi mă suspectează, vor trăi ca să-şi vadă eroarea.

După aprinsa lui pledoarie, se aşează pe un scaun şi ascultă cu luare aminte la explicaţiile avocatului, care îi tălmăci natura învinuirii, arătându-i laturile periculoase, precum şi motivele ce-l îndreptăţeau să spere în salvarea lui. Incriminarea se dădea exclusiv pe dovezi circumstanţiale, iar în lipsa coroborării, acestea erau considerate, în genere, atât de procurori cât şi de instanţă, drept insuficiente pentru pronunţarea pedepsei capitale, într-adevăr, spre ghinionul clientului, până şi acuzaţiile prezumtive erau extrem de agravante. Dar exista contraponderea caracterului său, despre care aveau să vorbească oameni cu greutate, aducându-i elogii apreciabile.

— Nu ţin să mă laude mai mult decât merit, intei veni Phineas.

Chaffanbrass nu-l luă în seamă, vorbind, în continuare, despre obsesia lui în legătură cu opinia publică după proces şi sfătuindu-l să n-o anticipeze de pe acum. De avea să-i fie defavorabilă, după cum se temea, nu însemna să renunţe pentru asta la viaţă, fiindcă trăind, putea să lupte ca s-o îndrepte, aşa cum, desigur, nu o va face niciun prieten după dispariţia lui.

— Iii concluzie, domnule Finn, rămâne să ne zbatem din răsputeri pentru a obţine un verdict de achitare.

— Singurul verdict care mă interesează este acela al societăţii, îi ripostă Phineas. Sufăr atât de mult că sunt considerat ucigaş, încât execuţia nu mai înseamnă o tortură.

La despărţirea de Phineas, avocatul se întoarse cu Wickerby la tribunalul Hatton Garden, iar în drum în Târziară pe Viaduct, împărtăşindu-şi părerile despre acuzat.

— Nu e deloc băiat rău, se rosti Chaffanbrass.

— Ba e de calitate superioară, preciză Wickerby.

— Nu am avut şi nu am obiceiul să mă pronunţ înaintea sentinţei dacă clientul este sau nu vinovat. Aşa că spun doar atât. De multe ori am simţit dorinţa să-mi dau şi ultima picătură de sânge ca să scap un om de la moarte. Dar niciodată n-am încercat-o cu, intensitatea. De acum.

— Şi pentru mine ar fi o lovitură să-l văd condamnat, i se alătură Wickerby.

— Oamenii au impresia că ramura de avocatură în care m-am specializat ar fi abjectă şi, ca să fiu sincer, nici eu nu ştiu dacă, regăsindu-mă, prin absurd, la debutul carierei de avocat, m-aş dedica exclusiv criminalistica.

— Lucrând în această branşă, ai desfăşurat o activitate extrem de utilă, îl asigură Wickerby.

— Şi totuşi, continuă bătrânul fără a-i lua remarca în seamă, simt că activitatea mea este mult mai legată de

inimă decât a colegilor care se ocupă de chestiuni funciare ori mai ştiu eu ce revendicări de ordin material. Se zice de mine că aş fi necruţător cu martorii…

— Şi pe drept cuvânt, zâmbi cel de alături. Fiindcă-i bagi în sperieţi.

— E doar un truc al meseriei, pe care-l deprinzi cu timpul, la fel cum învaţă fetiţele să cânte pe note la pian. Îl folosesc, prin urmare, nu ca să înfricoşez oamenii, ci numai în interes profesional. Iar după un ceas, am uitat de el.

— Ceea ce nu se întâmplă când vezi spânzurat un om pe care te-ai zbătut să-l salvezi. Asta rămâne în cuget. Şi acum, pe mâine, domnule Wickerby. Voi fi înainte de zece în sală. Poate va trebui să-mi comunici ceva.

CAPITOLUL LXI
PROCESUL

A FI SPECTATOR la un proces de răsunet, desfăşurat la Curtea Criminalistică londoneză, nu e nici pe departe o plăcere, afară numai de cazul când eşti „mare grangur” – cum spun edecurile tribunalelor – şi ţi se permite să stai chiar pe podiumul unde se înşiră completul de judecată. Deşi nici în această postură, de favorizat, plăcerea nu rămâne neîntinată. Într-adevăr, ai satisfacţia să-l vezi la chip pe omul despre care s-a discutat pretutindeni în ultima vreme şi la rândul tău să fi remarcat într-o ipostază ce te consacră drept „cineva”. Însă nesuferita miasmă din sală, cât şi căldura toridă în care se scaldă publicul adunat în ea ajung şi pe estrada unde te-ai cocoţat. Apoi încetineala obositoare a procesului, cu prea puţine puncte de atracţie şi prea distanţate ca să mai ofere un amuzament, devine, la un moment dat, aşa de exasperantă, încât eşti gata să juri că şi de-ar fi ca şeful guvernului debarcat să-l ucidă pe şeful guvernului aflat la putere, iar la procesul lor să fie chemaţi ca martori membrii ambelor

Cabinete, tot nu mai vii să asişti; fie şi pe locul de onoare ce ţi-a fost acordat. Gentilomii gătiţi cu peruci se lungesc ca pelteaua la yorbă şi sunt atât de aroganţi – sau poate numai îţi lasă impresia, fiindcă, în realitate, purtarea lor se consideră ideală pentru atribuţia ce-o îndeplinesc – şi apoi – se repetă într-un mod aşa de banal, că la început îi admiri, curând te încearcă îndoielile, iar în cele din urmă afuriseşti imperturbabila răbdare. A judecătorului care, după umila-ţi părere, putea să comprime dezbaterile, fără să dăuneze dreptăţii, la un sfert din timpul care s-a scurs. Te va mira, probabil, că durata procesului nu este direct proporţională cu gravitatea delictului cântărit, ci cu importarea ce i se acordă sau, mai degrabă, cu interesul marelui public, astfel că judecarea unui ex-prim-ministru, dezamăgit şi. Însetat de sânge – cum s-a sugerat mai sus – cu siguranţă se va lungi două săptămâni, chiar dacă la lovitura mortală au fost de faţă preşedintele Camerei şi Ministrul Justiţiei, în vreme ce un cărbunar nevoiaş, care şi-a omorât nevasta din pricina întunericului, izbind cu toporul în ea, în locul buşteanului pe care nu l-a văzut, e trimis la spânzurătoare în mai puţin de trei ceasuri. Odată ce luminata Curte l-a găsit vinovat, cărbunarul ajunge fără discuţie pe eşafod, şi nimeni nu se întreabă dacă nu cumva i se curmă viaţa dintr-o grabă nesocotită. Aşa cum poate nimeni nu se gândeşte că procesele tărăgănate salvează nemernici care ar merita să piară în ştreang.

De bună seamă, privilegiul de a sta lângă onorata instanţă se acordă câtorva oameni, pe când rostuirea spectatorului de duzină este o treabă extrem de anevoioasă. De fapt nu are decât două modalităţi la îndemână, fiecare din de comportând neajunsuri şi sacrificii. Dacă cel plecat în marea aventură posedă o haină şi o pălărie cât de cât arătoase şi, în plus, mai cunoaşte pe careva amestecat în proces – fie judecători,

martori sau avocaţi – atunci are şansa de a fi prezentat acelui prea trudit şi ultraperpiex funcţionar care-i face brânci înăuntru, indiferent de ghionţii primiţi, ştiut fiind că până şi un ajutor de poliţai nu poate face spaţiul elastic, iar dacă mijlocitorul e o persoană mai acătării şi preopinentul dă dovadă de perseverenţă, îl fericeşte şi cu un loc. Însă odată ce l-a primit, trebuie să şi-l apere de când îl capătă şi până seara, pentru ca a doua zi să pornească din nou bătălia. Iar băncile sunt tari, locşorul îngust şi ajutorul de poliţai stă veşnic la pândă să-l înţepe cu baioneta dacă strănută ori trage o duşcă din sticluţa pe care o ţine în buzunar. Apoi când sună pauzs de amiază şi privilegiaţii suiţi pe estradă, lângă instanţă, merg să se ospăteze, spectatorul de rând înghite un sandviş în sec, cu coatele lipite de trup, neavând unde să le mişte, şi e năpădit de amărăciunea ambiţiei doar pe jumătate împlinite. Fiindcă e bine, nimic de zis, să fi fost ajutat de un ajutor de poliţai, însă de-avea norocul să îl cunoască pe procuror ori să fie, cel puţin, văr cu poliţaiul plin, altă viaţă era!!

Pe lângă categoria oamenilor cu mici relaţii, există şi amatori complet neajutoraţi care au dreptul, ca orice englez, să pătrundă în tribunalele ţării, dar o fac pe spezele proprii. Natural că aceştia stau în picioare, şi chiar de la primele ore ale dimineţii, fiindcă altminteri nu apucă nicio fărâmă din „spectacolul” la care au venit. Şi asta nu ar fi mare nenorocire. Dar odată intraţi în sala de judecată sunt mereu îmbrânciţi, atât de semenii aflaţi în aceeaşi situaţie precară, cât şi de personalul care deschide drum pentru martori, încât sunt priviţi ca nişte excrescenţe nesuferite. Pentru unii ca ei ar fi de o mie de Ori preferabil să stea acasă şi să citească în ziarul „Times” miezul procesului – aşa cum e relatat zi de zi – fără să se mai frece de învelişul lui aspru.

Printre mulţimea de spectatori venită la judecarea lui Phineas, existau trei cunoscuţi de ai săi care pătrunseseră în sală la rând cu gloata şi cu preţul aceloraşi neajunsuri. Unul era domnul Monk, fost demnitar de stat, care suferea, ce-i drept, de pe urma căldurii şi a duhorii din jur, dar obţinuse avantajul de a sta pe o bancă şi de a-şi păstra locul, pe timp ce mânca de amiază. Cel de al doilea era Quintus Slide, de la „People's Barfner", care cândva băluse Curtea Criminalistică în calitate de ziarist, şi, în virtutea fostei activităţi, obţinuse bunăvoinţa unui ajutor de poliţai. Ultimul era Bunce, ce îşi croise drum cu energia omului simplu şi hotărât să răzbată, fofilându-se, după ghionţi fără număr, nu departe de boxa acuzaţilor, de unde, înălţându-şi grumajii, putea să-l vadă pe inculpat.

Dintre toţi, singur Bunce îl considera nevinovat – o convingere la care ajunsese, pe de o parte datorită încrederii în vechiul său chiriaş, iar pe de alta, din spirit de frondă faţă de orice restricţie. Quintus Slide era încredinţat de culpabilitatea lui Phineas, făcându-şi un titlu *de* glorie din contribuţia pe care şi-o adusese la demas

Im\i mişelului. De altfel i se părea lucrul cel mai firesc

e i un om certat la cuţite-cu editorul lui „People's Banner" să ajungă la eşafod. Cât îl privea pe domnul Monk, era bântuit de îndoieli, fapt cunoscut şi de Phineas. Îl îndrăgise pe acest tânăr, îi acordase cea mai caldă prietenie şi de aceea însuşi faptul că-l bănuia îl durea. De când, aflase împrejurările asasinatului şi conţinutul mărturiilor adunate, parcă întreaga, viaţă i se posomorâse. Dar un om cu structura lui nu putea îngădui sentimentelor să întunece raţiunea. De vreme ce probele acuzatoare se dovediseră destul de puternice pentru a-l trimite în faţa instanţei, cum ar fi îndrăznit să le desconsidere pe motiv că incriminatul se întâmplă să-i fie amic? Ducându-se la

închisoare să-l vadă, nefericitul întemniţat bănuise ce are în suflet.

— Nu trebuie să-mi răspunzi pe moment, dar nu mai veni pe la mine dacă nu poţi să-mi spui, cu deplină convingere, că nu mă crezi vinovat, îl rugase el. Nu pot avea mângâiere mai mare decât să aud de la dumneata aceste cuvinte.

Domnul Monk cântări îndelung spusele prizonierului şi nu se mai arătă pe la Newgate.

La orele zece şi un sfert, Preşedintele Curţii Criminalistice îşi făcu apariţia în sală, urmat de procuror, de juraţi, cât şi de o pletoră de lorzi, de prea distinşi parlamentari şi magnaţi din City, care se înşirară pe acelaşi podium rezervat magistraţilor, ocupând toate locurile până spre uşa prin care intraseră. Atâta puhoi de lume se adunase pe bănci şi în picioare, încât părea de neînchipuit să mai încapă măcar o jumătate de om. Şi întreaga mulţime se holba la deputatul de Tânkerville, aflat în boxa acuzaţilor. Barrington Erle – de asemeni prezent şi, natural, instalat pe estradă, la rând cu personajele importante, o informa în aceeaşi seară pe Ducesa de Omnium că Phineas era pământiu şi slăbit, în multe privinţe schimbat, însă că arăta mai frumos ca oricând.

— A suportat calvarul? îl descusu ea.

— Neaşteptat de bine, îi replică Barrington. Am stat acolo şase ceasuri în şir, fără să văd o schimbare în comportarea lui. Nu. A vorbit decât o singură dată, când Chaffanbrass ridica obişnuitele obiecţii în legătură cu desemnarea juraţilor.

— Şi ce a zis domnul Finn? îl întrebă avidă de curiozitate.

— Întrerupându-l pe Slope, care-i demonstra lui Chaffanbrass cum că unul din cei propuşi ar fi foarte punerit să intre în instanţă, Phineas s-a adresat

procurorului informându-l că nu-i dăduse indicaţii apărătorului să se opună la selectarea juraţilor.

— Şi ce i-a răspuns procurorul? îl iscodi ducesa în continuare.

— Să lase totul pe seama apărătorului său. A intervenit şi Preşedintele Curţii, vorbindu-i amabil – chiar extrem de amabil.

— După tot balamucul ăsta, îl vom chema la Matching unde o să-l răsfăţăm în tot chipul, anticipă ea voioasă.

— Nu vă pripiţi cu planurile, îi tăie Erle elanul, fiindcă e foarte posibil să-l vedem încă spânzurat.

— Oo, Doamne fereşte! se scutură îngrozită. Şi te rog nu mai pronunţa cuvântul acela. Dar ce i-a spus Preşedintele Curţii?

— I-a zis că de vreme ce a considerat oportun să angajeze un apărător – şi a procedat foarte înţelept făcând acest lucru – să lase procesul pe mâna lui.

— Sărmanul Phineas, Îl căină Glencora. I-a pus pumnul în gură.

— Da’ de unde. Amicul nostru i-a spus mai departe: „Excelenţă, dorinţa mea este să rămâneţi la primii doisprezece aleşi pe care-i aveţi pe listă”. Numai că Chaffanbrass a continuat târguiala fără să-i dea atenţie, şi i-au trebuit două ceasuri şi jumătate ca să se pună de acord cu preşedintele juriului.

— Dar judecând după întreaga atmosferă, încotro credeţi că se îndreaptă lucrurile?

— E prematur pentru oricine să facă presupuneri. S-a irosit o grămadă de timp cu definitivarea juriului. Pe urmă, într-un anumit document fusese trecut Phinees, în loc de Phineas, şi a mai trecut o jumătate de ceas până la limpezirea erorii. Abia după aceea, s-a vorbit despre altercaţia de la club şi urmează ca în dimineaţa de mâine

să fie ascultaţi primii martori în legătură cu acest incident. Vor fi audiaţi Ratler, Fitzgibbon, Monk şi, după cât mi se pare, scriitorul Bouncer – toţi prezenţi la disputa survenită între Bonteen şi Phineas.

— Nu erai şi dumneata acolo?

— Bineînţeles. Însă am reuşit să mă eschivez. În fond, n-or să interogheze pe toţi câţi ne aflam de faţă. Afară de asta, va trebui să depun mărturie pentru cele întâmplate în uşa clubului. Deocamdată, începe Ratler seria depoziţiilor.

— Doar se ştie că a existat o ceartă, că Bonteen băuse). I s-a purtat scandalos, vorbi lady Glencora iritată.

Totul trebuie consfinţit prin dovezi, Alteţă.

— Uite. Ce, domnule Erle. Dacă se întâmplă… mai ştiu eu cum… să se sfârşească rău pentru Phineas Finn, te anunţ că voi purta doliu până la moarte. Şi la Palat mă voi duce la fel. Să se ştie ce gândesc şi ce simt despre asta.

Lordul Chiltern – un alt privilegiat care şedea alături de juriu – era aşteptat cu mare nerăbdare acasă, pentru a împărtăşi impresiile de la proces. În reşedinţa din Piaţa Portman, era găzduită şi tânăra Palliser, pe care o găsi în salon, împreună cu soţia sa şi cu Laura la întoarcerea de la tribunal. Atât Chiltern cât şi familia lui îşi făcuseră un crez din nevinovăţia lui Phineas. Dar în prezenţa fratelui şi a prietenei adusă de Violet, lady Laura se abţinea de la orice comentariu, mulţumindu-se să asculte doar părerile altora, cum se întâmplă şi cu relatările de acum ale lordului, ca abia mai pe urmă şi numai de 1 faţă cu Violet să-şi deschidă inima.

— Nu am pomenit de când sunt o plictiseală mai mare, începu Chiltern… Până la ceasul acesta, nu s-a făcut un pas înainte…

— Nu s-au rostit măcar cuvântările de început? îl chestionă consoarta.

— Asta da, încuviinţă el. Sir Gregory Grogram a făcut

expunerea de motive – cum o denumesc în limbajul lor – atribuind o gravitate deosebită cazului judecat. *În* general, nu cred o iotă din tot ce îndrugă un magistrat când îl văd cu peruca pe cap şi îl ştiu ce parale frumoase încasează pentru panglicăriile ce le scoate pe gură. Sunt pregătit să-i ascult peroraţia fără să pun temei pe cuvinte, considerându-le o marfă plătită la procentaj. Ca atare mă aşteptam să-l aud şi pe Sir Gregory înşirând verzi şi uscate, pentru a susţine punctul său de vedere. Şi cu toate astea, m-a frapat gravitatea incriminării. Pe cuvântul meu! Prea a comprimat întâmplările în timp, desfiinţând price decalaj între acţiunile acuzatului şi ale victimei. După spusele lui, Bonteen şi Finn ar fi părăsit clubul la un interval de un minut, ea în următoarele cinci minute, Bonteen, să se afle în pasaj, iar Phineas la numai două sute de iarzi pe urmele lui. Şi amănuntele acestea lq dădea cu titlu de certitudine.

— Doar n-oi fi vrând să spui. Oswald, că procesul merge împotriva domnului Finn? interveni soţia speriata

— Deocamdată şade pe loc, îi răspunse el calm. Încă un s-au ascultat martorii. Nu l-am auzit decât pe Sir Gregory Grogram, care anunţa cu emfază că trebuie dovedit tot. Iar de stau şi mă gândesc bine, instanţa va putea demonstra foarte lesne două din faptele acuzatoare, întâi, că victima a fost ucisă cu o măciucă boantă, pe care Finn o avea asupra sa. Doi, că Finn a putut să renunţe la ruta obişnuită spre casă, apucând pe alt drum, ca să-l ajungă pe cel urmărit, şi deci el a fost individul care zorea către locul crimei în punctul şi la ceasul care s-au stabilit.

— Vai, dar asta e îngrozitor! exclamă Adelaide Palliser.

— Orice s-ar spune, rămân la convingerea că pastorul a comis crima, susţinu Violet.

Lady Laura asculta tăcută, cu ochii aţintiţi la

Chiltern, cu un cot proptit pe o mescioară şi fruntea, sprijinită în podul palmei. Nu rosti un cuvânt până ce nu rămase cu Violet, când putu, în sfârşit, să-şi deşerte focul cel mare.

— Violet, or să-l omoare! începu să se tânguie.

Lady Chiltern încercă s-o încurajeze, amintindu-i că Sir Gregory reprezenta acuzarea şi. Numai el se făcuse auzit până atunci. Dar zadarnic îi argumenta Violet.

— Or să-l omoare, îi repeta Laura, clătinând din cap disperată. Ai să vezi că aşa se întâmplă, şi de-abia când va fi prea târziu, îşi vor da seama ce-au făcut!

În dimineaţa următoare, sala de judecată era şi mai ticsită – dacă aşa ceva era de imaginat – încât până şi norocoşii cu locuri şedeau striviţi unii într-alţii, de s-ar fi zis că-şi dau sufletele. Aceeaşi înghesuială se vedea şi pe podium, iar de pe băncile care şedeau să se surpe nu puteau fi excluse personaje ca Ratler sau lordul Fawn, ce urmau să depună mărturii… Afară de asta, niciun om care apucase un locşor în prima zi a procesului nu-l mai ceda. Pentru tot soarele de pe cer. Şedinţa nu începu cu audierea martorilor, aşa cum se stabilise, întrucât Sir Gregory Grogram anunţă, de cum apăru, o ştire aflată cu puţin înainte, care îl indignase la culme. Mult iscusitul coleg reprezentând apărarea „siluise” pe unul din martorii săi. Realmente acesta fusese rău inspiratul cuvânt de care se folosi, făcându-l pe cel vizat – adică pe lordul Fawn, proţăpit pe estradă şi urmărit de sute de ochi – să roşească până peste urechi şi să se simtă, ca vai. De el. Înştiinţarea declanşă o dispută aprinsă între Sir Gregory, ajutat de Sir Simon, şi bătrânul Chaffanbrass, care sfidase orice asistenţă din partea secunzilor săi.

— L-am siluit eu? Să binevoiască onorabilul preşedinte al instanţei să-şi retragă imediat afrontul, ori altfel… ori altfel…

Şi cu toate că nu. Îşi duse până la capăt amenințarea, din glasul şi atitudinea lui se putea uşor înţelege că era gata să răstoarne tot tribunalul peste preşedinte şi Sir Simon. Lordul Fawn fusese poftit – nici măcar somat – la numita întrevedere, spumegă Chaffanbrass, în continuare. Şi îl chemase cu scopul de a-şi limpezi apărarea, ca să nu implice un alt vinovat decât numai în cazul când depoziţiile lordului l-ar fi îndreptăţit să facă acest pas. Apoi lordul Fawn nu venise de unul singur, ci însoţit de avocatul său, şi nu ar fi avut nimic împotrivă să-l aducă cu sine şi pe Sir Gregory în persoană.

S-au aruncat o mulţime de vorbe, din ambele tabere, iar la un moment dat se interferă şi procurorul. În cele din urmă, Sir Gregory bătu în retragere retractându-şi nefericitul cuvânt de la început, înlocuindu-l cu o formulare mai blândă. Martorul fusese doar „chestionat într-un mod indiscret”. Numai că Chaffanbrass nu admitea nicio clipă ideea indiscreţiei, foindu-se în pătratul ce-l ocupa, trăgând de perucă mai să şi-o smulgă din cap, şi împroşcând cu dispreţ întreaga instanţă. Procurorul crezu de cuviinţă să intervină pentru a doua oară, încercând să-i demonstreze bătrânului că, într-adevăr, săvârşise o indiscreţie.

— Excelenţă, nu am contrazis niciodată onorata Curte, zise el – şi toţi magistraţii începură să râdă pe înfundate – însă mă văd nevoit să reclam privilegiul de a fi lăsat să-mi profesez meseria după concepţiile mele» Aici, în tribunal, sunt obligat să respect instanţa. În afara lui, respect numai legile ţării.

Privind pe deasupra ochelarilor, procurorul rosti câteva vorbe blajine, privind meseria în genere. La care Chaffanbrass, smucindu-şi peruca într-o parte de era cât pe aci să-i cadă pe nasul magistratului Sergeant Birdbott, bombăni ceva despre îndelunga-i activitate prin care se

ridica peste orice jurist, indiferent de funcţia ce-o deţinea. Când se făcu pace, era dar pentru toţi cei de faţă că Sir Gregory ieşise învins.

Abia după aceea începu audierea martorilor, domnii Ratler „Laurence Fitzgibbon, Monk şi Bouncer fiind cercetaţi, rând pe rând, în legătură cu cearta petrecută la club. Fiecare o catalogă drept o ciocnire foarte aprinsă, recunoscând purtarea deplasată a lui Bonteen, cât şi indignarea îndreptăţită a inculpatului. Cu toate că primii trei chestionaţi erau membri în Parlament şi înalţi demnitari, Chaffanbrass nu le acordă niciun fel de atenţie.

— Cu dumneata nu am ce discuta, îl demise pe Ratler fără pic de condescendenţă. Desigur, a existat o încăierare. Doar o ştie o lume întreagă.

Totuşi, cu domnul Bouncer a găsit de cuviinţă să întreţină un scurt dialog.

— Mi se pare că vă ocupaţi de literatură… sau mă înşel?

— Nicidecum. Scriu cărţi, afirmă celălalt umflându-se în pene.

Or pe Chaffanbrass nimic nu-l enerva mai grozav ca un martor ce-şi dădea aere.

— Şi ce fel de cărţi scrieţi?

— Romane, răspunse Bouncer, gândindu-se totodată cât de puţin cunoştea avocatul literatura de calitate dacă-i adresa o asemenea întrebare.

— Adică ficţiune, preciză Chaffanbrass.

— Mă rog, ficţiune – dacă termenul vi se pare mai potrivit, conveni scriitorul.

— Nu mă încântă niciunul în mod special, mormăi avocatul. Prin urmare, scrieţi literatură de imaginaţie şi deci trebuie să găsiţi o intrigă pentru fiecare roman. Nu-i aşa?

Domnul Bouncer reflectă un moment.

— Fireşte, glăsui el după răgazul de cugetare. Când perii un roman e necesar să-i construieşti intriga.

r şi de unde o luaţi?

— Cum de unde o iau? repetă celălalt cu nedumerire.

— Adică de unde împrumutaţi? Mai mult din romanele franţuzeşti, nu? îl arse juristul. La care Bouncer se făcu stacojiu. Nu aşa procedează scriitorii englezi?

— Uneori… poate… se bâlbâi literatul.

— Dar dumneavoastră nu le luaţi de la colegii francezi…

— Păi nu, deşi, nu m-aş hazarda să afirm că…

— Nu v-aţi aventura să susţineţi că nu vă inspiraţi şi din ei, preciză Chaffanbrass.

— Are vreo legătură această latură cu cazul în speţă? se amestecă procurorul.

— Cum de un, Excelenţă, îl asigură avocatul. Avem înaintea noastră, un prea distins romancier care, după toate datele mele, este foarte familiar cu construirea în trigii după sistemul francez, care frizează perfecţiunea. Şi acum o întrebare, domnule Bouncer. Construcţia intrigii ţine seamă de natura omenească?

— Se înţelege că da.

— Aveţi şi crime în romanele dumneavoastră?

— Uneori, replică scriitorul, care masacrase destule personaje în lucrările lui.

— Cunoaşteţi vreun roman franţuzesc în care criminalul îşi premeditează fapta doar cu zece minute înainte s-o săvârşească, dat fiindcă până atunci nu avusese motive să se gândească la că? Cel întrebat rămase pe gânduri. Vă dăm tot timpul să reflectaţi, deoarece răspunsul dumneavoastră va constitui o mărturie de importanţă.

— Nu cred că ştiu un asemenea roman, răspunse Bouncer într-un târziu, deşi, în confuzia de atunci, nu

fusese în stare să se gândească la un singur exemplu.

— Dacă ar exista, totuşi, o astfel de carte, i-aţi împrumuta intriga?

— Hotărât lucru, nu, se lepădă scriitorul.

— Citiţi şi dramaturgie, domnule Bouncer?

— Oo, da. Foarte mult.

— Natural şi pe Shakespeare? întrebă avocatul. La care martorul clătină din cap afirmativ. Ştiţi că în *Hamlet* există o crimă. Cum a conceput-o poetul? Urzită la moment?

— Nicidecum.

— Sunt de acord, domnule Bouncer. Vă amintiţi şi de împrejurările omorului comis în *Macbeth*? Şi uneltirea lui a necesitat ceva timp, nu?

— Absolut.

— Iar când Oţelo a omorât-o pe Desdemona, furişându-i-se aproape, în timp ce dormea, chibzuise o vreme la fapta sa, nu?

— Îmi închipui.

— Pe lângă romanele franceze, mai citiţi şi englezeşti, domnule Bouncer? îl atinse din nou avocatul în amorul propriu, şi nefericitul autor clătină iar din cap. Când Amy Robsart a fost ademenită la moarte, criminalul i-a copt-o din vreme, nu?

— Într-adevăr.

— Aşa a fost, întări Chaffanbrass. Iar când Eugene Aram a ucis un bărbat, într-un roman scris de Bulwer, a clocit asasinatul din timp, aşa e sau nu?

L-a anticipat mult, se pronunţă romancierul.

m

— L-a anticipat! îl îngână Chaffanbrass ironic. Aceşti mari cunoscători ai firii umane şi ale secretelor inimii nu s-au aventurat să descrie o singură crimă făcută fără premeditare. Este?

— După câte îmi aduc aminte, da, confirmă scriitorul.

Şi eu am, aceeaşi impresie, Deşi, dacă reflectezi mai stăruitor, totuşi există un asasinat destul de spontan în literatură. Un contrabandist olandez a ucis pe negândite un avocat scoţian. Vă daţi seama la ce personaj mă refer?

— La Dirk Batteraick, din romanul *„The Antiquary** care l-a omorât pe Glossop fără premeditare, dar a. Făcut-o – din patimă.

În realitate, pomenitul roman se numeşte *Guy Mantiering*, iar victima, Glossin – Însă aceste amănunte îi scăpaseră scriitorului.

— Întocmai, domnule Bouncer, încuviinţă Chaffanbrass. Acolo nu exista nicio intrigă, niciun aranjament, nicio furişare misterioasă spre victimă şi nicio scăpare.

— Criminalul a fost prins şi pus în lanţuri, interveni martorul.

— Într-adevăr, pus pe lanţ, ca un câine, şi tot ca un câine s-a repezit asupra duşmanului. Dacă vă înţeleg, bine, domnule Bouncer, dumneavoastră nu aţi îndrăzni să violaţi realitatea într-un roman, plăsmuind personajul, unui asasin care-şi urzeşte fapta şi-o execută într-un sfert de ceas?

După un alt răgaz de gândire, autorulde ficţiune se pronunţă că nu ar zămisli un asemenea criminal.

— Domnule Bouncer, îi rămân adânc recunoscător prea Blimatului nostru amic, Sir Gregory Grogram, pentru privilegiul de a ne aduce un martor ca dumneavoastră, conchise Chaffanbrass.

CAPITOLUL LXII

DEPOZIŢIA LORDULUI FAWN

DUPĂ INTEROGAREA scriitorului, – au perindat sumedenie de martori prin faţa instanţei, însă niciunul interesant pentru spectatori. Au fost chestionaţi şi trei medici, cerându-li-se. Pe rând, să descrie cum arăta ţeasta

victimei în clipa descoperirii; ce părere aveau despre loviturile administrate; care din de fusese mortală;

ce armă se folosise, ajungându-se, inevitabil, şi la măciuca descoperită asupra inculpatului. De-a lungul numeroaselor întrebări şi răspunsuri, intervenise şi Phineas, oferindu-se să simplifice procedura prin recunoaşterea, în faţa instanţei, că în drumul spre casă avusese cu sine măciuca despre care se discuta.

— Am recunoaşte mai mult ca atât, dacă ni s-ar îngădui, i se raliase apărătorul. Recunoaştem că a avut loc cearta, recunoaştem ruta parcursă în acea noapte, recunoaştem existenţa unei măciuci… Şi a unui raglan cenuşiu, adăugase cu tâlc.

Fiindcă a doua zi – adică a treia, de la începutul procesului – era programată depoziţia lordului Fawn, o adevărată senzaţie pentru asistenţa ahtiată după divertisment. Se considera un spectacol de zile mari interogarea ilustrului personaj, în special trecerea lui prin furcile temutului Chaffanbrass, iar nerăbdarea publicului sporise şi în virtutea convingerii generale că, prin el, bătrânul îi va plăti poliţa lui Sir Gregory. Care îl săpunise, De faţă cu toată lumea, pe motiv că i-ar fi siluit martorul.

„O să-i arăt eu lordului siluire”, îi murmurase avocatul pledant al lui Phineas judecătorului Wickerby, şi, luate de nu se ştie ce vânt şoaptele lui ajunseseră la multe urechi.

Aşadar, în dimineaţa de sâmbătă, la reluarea dezbaterilor, pe masa din faţa lui Chaffanbrass se afla, la un capăt al ei, un pardesiu larg şi gri, iar la celălalt, şi chiar sub privirile procurorului, un pardesiu de aceeaşi culoare, însă dintr-un material mai subţire şi fin. Pe nimeni nu frapase prezenţa lor, în afară de lordul Fawn care, când se aşeză pe bancă şi dădu cu privirea de de simţi că i se opreşte inima în piept.

Niciun apucase bine să îşi revină de pe urma neplăcutei surprize, când trebui să depună clasicul jurământ.

Sir Simon Slope, care urma să-l examineze din partea acuzării, considerase de la sine înţeles că luminăţia sa va răspunde la întrebări neclintindu-se de pe podium, unde şedea. Însă Chaffanbrass nu admise sub nici uit cuvânt să rămână la locul său, deşi recunoscuse că procedeul acesta era deseori folosit. De-a lungul anilor mulţi de practică, el însuşi chestionase poate sute de martori fără să-i deranjeze de pe băncile ocupate. Şi într-un Procent de nouăzeci şi nouă la sută, metoda nu impieta cu nimic asupra desfăşurării proceselor. Dar în cazul de faţă, eminenta persoană urma să declare nu numai ce văzuse, cât şi ce vedea. Examinând cele două raglane, se impunea să le distingă nuanţele cu acuitate, ceea ce nu ar fi fost cu putinţă de la distanţa şi înălţimea estradei pe care se instalase. Afară de asta, eminenţa sa va trebui să recunoască identitatea inculpatului, aşa că era necesar să fie cât mai aproape de el. Drept care, prea nobilul lord se văzu obligat să descindă de pe tribuna aleşilor, în mijlocul muritorilor, depunând jurământul în boxa martorilor.

Sir Simon Slope, care începu interogatoriul, adoptă exact atitudinea pe care se cuvenea s-o aibă un Consilier juridic al Coroanei faţă de un prea distins pair şi totodată membru în acelaşi guvern. După felul cum îi servea întrebările, s-ar fi zis că urmăreşte doar să-l asigure pe nobilul interlocutor de justeţea depoziţiilor precedente. Nu zăbovea asupra nici uneia şi, cu destulă iuţeală, obţinu toate informaţiile de care avea nevoie acuzarea. La plecarea sa de la club, lordul Fawn îi văzuse pe Bonteen şi pe Phineas Finn, care tocmai, se pregăteau să-l urmeze, însă domnia sa pornise de unul singur şi, din momentul acela, nu se mai întâlnise cu victima, O apucase pe strada

Curzon, mergând foarte încet, apoi pe Bolton Row şi, ajuns în capătul străzii Clarges, pe care voia să se angajeze, observase un ins, peste drum, venind cu pas iute dinspre partea unde se încrucişează grajdurile primăriei cu Bolton Row şi gonind către gangul care separă grădinile proprietăţilor Deanshire şi Lansdowne. Aici se cuvine a se aminti convingerea la care aderaseră autorităţile, potrivit căreia, după despărţirea de Barrington Erle şi de Laurence Fitzgibbon, acuzatul îşi schimbase traseul. Or în cazul acesta, drumul cel mai ferit şi mai scurt întru urmărirea lui Bonteen ar fi trecut tocmai pe la răscrucea menţionată de martor, cât şi pe strada Clarges, unde zărise suspectul. Lordul Fawn continuă depoziţia referindu-se la raglanul gri purtat de necunoscut şi care, după cât îşi dădea seama, aducea cu cel arătat de Sir Simon, Fireşte, nu se încumeta să afirme că inculpatul şi străinul interceptat ar fi unul şi acelaşi; niciun putea preciza dacă erau de staturăidentică, deşi o diferenţă prea mare nu i s-a părut să existe între ei. Această incertitudine se datora faptului că atunci nu făcuse nicio conexiune cu domnul Finn şi deci nu se gândise la înălţime.

Astfel se încheiase principala mărturie a lordului Fawn, pe care bucuros ar fi prelungit-o până la terminarea şedinţei, numai ca să amâne interogatoriul apărării care-l oripila. Spre nefericirea lui, însă, Sir Simon se declară mulţumit, lăsându-l în ghiarele piticului, odios şi murdar, care-i inspira un dispreţ fără margini prin înfăţişarea-i neîngrijită, prin umila sa calitate de avocat prăpădit la Curtea Criminalistică, dar îl umplea şi de spaimă.

Chaffanbrass îi zâmbi victimei, arătându-se, deocamdată, – molatec şi blând – exact ca pisica ce îşi contemplă şoarecele pe care l-a înhăţat. Aşa duios începu catehismul, încât reporterii de-abia desluşiră prima sa frază.

— Mi se pare că sunteţi subsecretar de stat? i se adresă avocatul.

— Într-adevăr, confirmă lordul. După care inchizitorul îi puse câteva întrebări privitoare la funcţia pe care o avea. Cândva, în perioada sa de ascensiune, o deţinuse şi Phineas, iar Fawn îi fusese omolog, ocupând un post similar în alt minister. Dar până să smulgă această recunoaştere de la martor, trecuse un răstimp, deoarece lordul arăta îndărătnicie şi rea voinţă, atitudine explicabilă şi prin prăpastia creată între el şi juristul în care vedea un prigonitor. Şi, cu dreptate vorbind, nu era singurul om anihilat de prezenţa lui Chaffanbrass. Bătrânul putea să-l îngheţe pe martor nu doar cu întrebări elementare, formulate pe înţelesul oricui, şi nu numai prin Tonul, caustic ce-i făcea pe mulţi să se simtă jupuiţi de vii. Ci printr-o simplă privire. Era suficient să-i ceară numele, vârsta şi ocupaţia, ca preopinentul să amuţească ori să se bâlbâie, creând impresia că nu vrea să ajute instanţa, fapt pentru care depoziţiile luate de Chaffanbrass erau, câteodată, privite cu suspiciune.

— Fiind omologi, înseamnă că v-aţi întâlnit frecvent cu acuzatul? rosti bătrânul după ce, în sfârşit, lordul recunoscuse echivalenţa gradelor administrative.

— Se poate să-l fi întâlnit... uneori.

— Uneori? repetă celălalt cu surprindere. Doar făceaţi parte din aceeaşi formaţie politică...

— Dar nu şi din aceeaşi Cameră a Parlamentului.

— Asta o ştiu, Eminenţă. Ştiu prea bine unde vă este locul. Dar îmi închipui că binevoiţi să cunoaşteţi un biet membru al Camerei Comunelor care, din întâmplare, mai deţinea şi o funcţie similară cu a domniei voastre. Şi apoi, frecventaţi acelaşi club...

— Eu nu prea mă duc la club. Zise nobilul îmbătoşat.

— Şi totuşi, aţi asistat la mult-comentata gâlceavă...

— Asta da, admise martorul de nevoie.

— Deci, ţinând seamă de toate acestea, este de neconceput să nu vă fie familiară înfăţişarea inculpatului pe care l-aţi cunoscut atât de aproape Aşa e?

— Nu l-am considerat niciodată apropiat, se lepădă nobilul.

Auzindu-l, bătrânul înălţă privirea către cei din instanţă. Clătinând din cap cu tristeţe.

— Nu pot să cred, stimate lord Fawn, că ar fi fost înjositor pentru domnia voastră să-l socotiţi apropiat pe acest gentilom care, după cum voi – dovedi în curând, era amicul ales ai căpeteniei departamentului unde lucraţi în prezent. Oricum, răspundeţi ia întrebarea iniţială; Vă este familiară înfăţişarea lui?

După multă codeala, lordul catadicsi să rostească un „mda”.

…– îi cunoaşteţi statura? Cât credeţi că e de înalt?

Martorul refuză net să pronunţe o apreciere definitivă, consimţind doar să-şi exprime părerea că ar avea peste un metru optzeci.

Prin urmare, îl consideraţi un bărbat înalt, nu, excelenţă? Uitaţi-vă la dânsul, îl aveţi aproape Este înalt?

Lordul Fawn se zgâia către Phineas, dar nu scotea o silabă.

— Îmi îngădui să remarc. Excelenţă, că, în afară de dumneavoastră, nu există persoana în aceasta. Sală care, sub prestare de jurământ, să ezite a se rosti asupra staturii domnului Finn, observă Chaffanbrass dezgustat. Domnule poliţist, se adresă cerberului de lângă Phineas, te rog lasă-l pe arestat să iasă din boxă Nu o să fugă, fii sigur. Dar trebuie – să-i aflu părerea lordului Fawn *în* legătură cu înălţimea.

La cuvintele sale, Phineas îşi încleşta mâinile pe parapetul boxei „ca şi când. Era hotărât să nu cedeze,

decât târât, invitaţiei de a se expune, făcută de apărător. Spre liniştirea lui, însă, nu mai trebui să îndure supliciul, deoarece lordul catadicsi să deschidă gura

— Ştiu că este un bărbat foarte înalt, zise el

— Aşadar ştiţi că este foarte înalt, răsuflă Chaffanbrass. Vedem cu toţii acest lucru. Şi nu poate exista raci un dubiu asupra lui. Este, precum aţi spus, un bărbat foarte înalt, a cărui înfăţişare vă este de multă vreme familiară, nu? Repet întrebarea. Excelenţă; îl cunoaşteţi bine la trup şi la chip?

După altă tergiversare agasantă, „Excelenţa” mai scoase un „mda”.

— De aci înainte o să înaintăm cu iuţeala focului ce mistuie o casă, anunţă Chaffanbrass plin de bune speranţe.

Şi totuşi casa nu arse prea iute. La un şir de întrebări mereu repetate, cu privire la eventualele asemănări dintre acuzat şi suspectul în pardesiu gri, lordul susţinu că nu îl cercetase îndeajuns pentru a-şi da seama cum arăta şi niciun făcuse vreo legătură cu deţinutul în clipele acelea.

— Excelenţă, glăsui avocatul cu gravitate, uitaţi-vă la fostul coleg şi prieten şi gândiţi-vă că, probabil, viaţa lui atârnă de acurateţa memoriei dumneavoastră. Insul pe care l-aţi întâlnit… l-a ucis pe domnul Bonteen. Oricâtă rezervă mi-ar impune experienţa profesională care este considerabilă – cât şi priceperea care nu e de neglijat – mi-e peste putinţă să neg acest fapt. Obligaţia mea este de a demonstra că individul zărit de dumneavoastră şi clientul meu nu reprezintă una şi aceeaşi persoană, şi trebuie să realizez acest lucru cu ajutorul depoziţiilor dumneavoastră, cântărind declaraţiile de azi şi comparându-le cu cele pe care le-aţi făcut în alte ocazii. Din spusele de acum înţeleg că, în afara culorii cenuşii a raglanului purtat de necunoscut, nu vă vine niciun detaliu în minte care v-ar îndreptăţi să-l consideraţi drept una şi

aceeaşi persoană cu arestatul. Este sau nu aşa?

Poate nicio făptură din câte se îngrămădiseră în sala de tribunal nu era aşa obsedată de conştiinţa faptelor sale ca lordul Fawn. Nu-l îngrozea doar ideea de a primejdui viaţa unui aproape, dar şi amintirea jurământului ce-l prestase. Structural, iubea sinceritatea şi adevărul; atâta doar că această chemare spre de se lovea veşnic de neputinţa, – tot structurală – de a le da glas. Asta nu însemna, însă, că în sinea lui nu se considera gata de orice jertfă pentru a demonstra nevinovăţia arestatului. Nu de dragul lui Phineas Finn „ci al inocenţei în sine. Şi bineînţeles, fără a spune minciuni. De aceşa postura de martor ce dovedise dezastruoasă, iar încetineala exasperantă a răspunsurilor, alături de îngâmfarea sa tipică, îi făcuseră pe cei din instanţă să creadă că doreşte, cu orice preţ, să-l înfunde pe acuzat. Lupta lui surdă între adevăr şi incapacitatea de a-l exprima, o elibuiseră numai doi oameni: Chaffanbrass, care intenţiona să profite fără scrupul de ea, şi Sir Gregory Grogram, care găsise de pe acum modalitatea să-l reabiliteze înaintea colegilor.

— În momentele acelea nu m-am gândit la Domnul Finn, replică el la ultima întrebare.

— Înţeleg, zise avocatul. Individul nu v-a frapat prin corpolenţa şi înălţimea sa.

— Nu… cred că nu; se gângăvi nobilul.

— Totuşi, în depoziţiile făcute în faţa procurorului la chestură, v-aţi susţinut cu tărie părerea că individul întâlnit de domnia voastră era domnul Finn. Nu-i aşa? Lordul se cufundă într-o nouă tăcere. Excelenţă, cer un răspuns la întrebare, îl zgâlţâi Chaffanbrass. Dacă nu vă «puteţi aminti, poftiţi un articol în „Times” care, cu siguranţă, vă împrospătează memoria. Citiţi, vă rog, propria declaraţie ca să vă daţi încă o dată seama că datorită ei clientul meu se află astăzi aici şi în pericol de

moarte.

— Nu cred aşa ceva, se dezvinovăţi Fawn ultragiat.

— N-aveţi decât. Şi renunţăm la acest aspect. Însă indiferent de consecinţele hotărâtoare sau minime ale depoziţiei precedente, din ea reiese că străinul cu care v-aţi încrucişat era domnul Finn. Şi acum vă las oricât de mare răgaz să vi-o reamintiţi.

Lordul se concentră, închise ochii, îşi frământă mintea, dar la ziarul întins nu aruncă o privire.

— Nu-mi amintesc ce cuvinte am folosit, zise într-un târziu. Probabil mi-am închipuit că era domnul Finn auzind că se întorsese, în fugă, din drumul pe care pornise la început.

— Este exclus, Excelenţă, să vă fi mulţumit doar cu atât pentru a face o declaraţie ca cea publicată în ziarul din faţa domniei voastre! îl persiflă Chaffanbrass.

— M-am gândit şi la culoarea raglanului, adăugă lordul în grabă.

— În realitate, v-aţi bizuit numai pe culoarea acestuia şi pe nimic altceva, nu?

— Ba am făcut şi asociaţia cu disputa de la club.

— Să avem iertare, Excelenţă! Dar n-o mai luăm de la capăt. Am vorbit despre cearta domnului Bonteen cu domnul Finn. Ştim că Bonteen a fost omorât de către cineva, şi că pe acel cineva l-aţi văzutîntrun anumit loc, Iar de aci, aţi ajuns să-l identificaţi pe acel individ eu clientul meu. Nu aici rămăsesem?

— Nu l-am identificat, negă martorul.

— În orice caz, nu o faceţi acum. Lăsând de o paria raglanul gri, în prezent nu aveţi niciun motiv să credeţi că necunoscutul din stradă era domnul Finn. Nu-i aşa? Haideţi, stimate lord, gândiţi-vă la viaţa acestui om care este primejduită – chiar extrem de primejduită – din cauza mărturiei pe care aţi depus-o în faţa magistratului la

chestură. Nu vă jenaţi să rostiţi adevărul chiar cu preţul de a vă contrazice afirmaţiile anterioare, făcute dintr-o pripeală nechibzuită.

— Onorată instanţă, se cuvine să fiu tratat în felul acesta? se plânse martorul cu un aer foarte ofensat.

— Domnule Chaffanbrass, cred că abuzaţi de calitatea pe care o aveţi, îl mustră procurorul, uitându-se din nou

— Peste ochelari.

— Îmi pare rău, dar va trebui să abuzez şi mai tare de ea. În depoziţia de la chestură lordul Fawn a declarat, sub depunerea jurământului, că individul văzut era domnul Finn, iar în baza spuselor sale, domnul Finn a fost deferit justiţiei. Să afirme Excelenţa sa acum, înaintea instanţei – când viaţa domnului Finn este în joc şi când toate nădejdile sale atârnă de verdictul luminatei Curţi – dacă îşi menţine părerea de la chestură, şi pe ce şi-o întemeiază? N

— Mi-o menţin, răspunse martorul prompt. Şi mă bazez pe cearta cu domnul Bonteen şi pe pardesiul gri.

— Pe altceva nu? îl încolţi Chaffanbrass.

— Alte motive nu am, recunoscu lordul.

— Deci numai în virtutea raglanului gri aţi sugerat identitatea făptaşului?

— Şi a disputei de la club, completă lordul.

— Să-mi fie cu iertare, Excelenţă, dar mă tem că nu ştiţi ce înseamnă o mărturie despre identitatea unei persoane, îl ironiza avocatul. Simţiiidu-se insultat, lordul se uită din nou către procuror, dar acesta nu mai interveni., în orice caz, urmă Chaffanbrass, acum auzim chiar din gura dumneavoastră că, în afara raglanului gri, nimic din înfăţişarea necunoscutului nu v-a sugerat vreo asemănare cu domnul Finn.

— Nimic altceva, glăsui lordul rar şi de abia auzit.

După aceasta, urmă o scenă în sala, de judecată care,

fără îndoială, a încântat mulţimea de spectatori, răsplătindu-i, măcar în parte, pentru plictisul şi oboseala întregii proceduri. În vreme ce lordul Fawn se mai afla în boxa martorilor, Chaffanbrass ceru voie, instanţei să cheme *o* anumită persoană la dânsul care, odată ce se apropie, fu rugată să îmbrace demiul întins pe masa din faţă. Veşmântul aparţinuse lui Merger, iar bărbatul ce se gătise cu el nu era altul decât secretarul lui Wickerby, domnul Scruby, care mai încercase raglanul. Şi îi venea ca turpat. Pe urmă, avocatul se adresă din nou Onoratei Curţi, pentru a-i îngădui chestionarea imediată a lui Scruby, explicând că prin aceasta se economisea timp, întrucât interogatoriul se rezuma la o singură întrebare. După oarecari târguieli, i se acordă permisiunea solicitată şi Chaffanbrass îl întrebă pe Scruby ce înălţime avea.

— Un metru şaptezeci şi trei, îi răspunse acesta la repezeală şi cu deplină exactitate, întrucât chiar eu o zi înainte se măsurase în vederea formalităţii ce-l aştepta.

După demiterea lui, avocatul continuă chestionarea lordului Fawn, referindu-se în treacăt la acea întrevedere, complet nereglementară, când îl atrăsese pe martor în biroul particular al magistratului Wickerby, Remarca lui avu darul să-l stârnească din nou pe Sir Gregory Grogram, care îşi întinse protestul împotriva incalificabilei încălcări a procedurii penale ia care asistase în ultimele minute. Chaffanbrass îşi primi probozeala zâmbind cu blândeţe – ba chiar îngereşte – răspunzând la sfârşit că nerespectarea canoanelor nu afectase cu nimic preambulul dorit de dânsul, pe care-l considera şi astăzi util» neregretându-şi aşa-zisa greşeală.

— Gândiţi-vă, Excelenţă, dacă lordul Fawn ar fi mărturisit în biroul colegului Wickerby că el l-a trimis la moarte pe domnul Finn şi că de atunci se căieşte credeţi că juriştii Camperdown, Wickerby şi cu, mine, aflaţi acolo

de faţă, n-am fi trebuit. Să înregistrăm declaraţia numai din pricina unui exagerat protocol care ne interzicea invitarea ilustrului personaj?

La acestea, Sir Gregory bombăni ceva pentru sine, pe când Chaffanbrass reluă cu un aer triumfător, interogatoriul lordului: Fawn.

— L-aţi văzut pe domnul Scruby purtând acelaşi, demiu, în biroul magistratului Wickerby

— Nu ştiu dacă este acelaşi, îi ripostă ursuz.

— Vom dovedi acest lucru. Precum şi altele, legate de acelaşi raglan, îl asigură avocatul. Acum vă rog să-mi răspundeţi: individul văzut pestradă purta un veşmânt asemănător?

— Da, recunoscu lordul fără să mai gândească la *nesfârşit*.

— Iar acum vedeţi demiul aici.

— Da, îl văd.

— Vă aminteşte de statura necunoscutului?

— Lordul

Fawn nu răspunse. Din păcate, urmă Chaffanbrass, domnul Scruby nu dispune aici de spaţiu suficient ca să umble, în voie, ca data trecută. Dar amintindu-vă de felul cum se mişca atunci, ce ziceţi, arată ca insul văzut în noaptea asasinatului?

— Nu reţin cum arăta acel om, se încăpăţână Fawn.

— Nu ne-aţi declarat în biroul judecătorului Wickerby că domnul Scruby, în haina pe care o poartă, are aceeaşi statură cu individul pe care l-aţi întâlnit?

Astfel de întrebări s-au succedat aproape o jumătate de ceas, interval în care Sir Gregory Grogram interveni de câteva ori, încercând să smulgă martorul acuzării din furcile vrăjmaşului lor comun. Însă bătrânul niciun visa să-l scape din cângi până nu obţinea răspunsul dorit. Aşa că lordul admise, până în cele din urmă, constatarea pe care

o făcuse la Wickerby, potrivit căreia Scruby semăna cu tipul suspect, ca după alte silinţe din partea apărătorului, să recunoască – deşi într-o formă ambiguă şi cu jumătate de gură – că şi acolo, în sală Scruby aducea cu necunoscutul văzut. Abia după aceea l-a lăsat Chaffanbrass să iasă din boxa martorilor, în timp ce el.

adresându-se juriului, rosti cu voce răsunătoare:

— Sper că luminata Curte a notat înălţimea domnului Scruby.

La care procurorul dădu din cap, în sens afirmativ.

CAPITOLUL LXIII

PLEDOARIA AVOCATULUI CHAFFANBRASS

37 – întoarcerea lui Phineas Finn

576

577

ACUZAREA A TERMINAT interogatoriile în seara zilei de sâmbătă, odată cu audierea ultimului martor citat, anume doamna Bunce, la care apelase pentru a se dovedi obiceiul chiriaşului de a intra şi a ieşi din casă la orice oră din zi şi din noapte, cu cheia pe care o deţinea în permanenţă. La sfârşitul scurtei depoziţii, proprietăreasa ceru să vorbească mai mult, declarând instanţei, precum şi tuturor avocaţilor înşiraţi pe primele bănci că de –! socoteau pe domnul Finn capabil de o crimă, erau nişte ignoranţi în materie de oameni. Auzind-o, Chaffanbrass dori să-i pună câteva întrebări şi, măgulind-o la maxim, Îi culese părerile despre chiriaş. În esenţă, răspunsurile devotatei femei sunau astfel: îl cunoştea de mulţi ani pe acuzat şi, dintre toţi gentilomii care se perindaseră pe pământ, era cel mai puţin capabil de o faptă mârşavă. Însemnându-şi grijuliu declaraţia, Chaffanbrass se gândea cu dreptate că mărturia umilei gazde era tot atât de utilă ca şi cele alte lorzilor şi conteselor.

În duminica ce a urmat, pretutindeni se discuta

despre proces. Deşi lordul Fawn se zăvorâse în casă, departe de ochii prietenilor şi ai cunoscuţilor, era totuşi prezent prin nesfârşitele comentarii ale depoziţiilor făcute cu o zi înainte. Cei de la cluburi apreciau că scăpase cu faţa destul de curată; dar el se considera compromis pe vecie. Una din părerile generale şi cu mare aderenţă era aceea că Chaffanbrass depăşise măsura, proclamându-l pe individul văzut de lordul Fawn drept ucigaşul lui Bonteen. Oamenilor, în genere, li se părea mai puţin plauzibilă atribuirea crimei unui necunoscut, decât identificarea acestuia cu Phineas Finn. Să fi existat doi bărbaţi, purtând raglane identice, mergând în aceeaşi direcţie şi la aceeaşi oră? se întrebau cei mai mulţi. Pentru că ultima mărturie a lui Fawn li se părea la fel de convingătoare ca şi cea precedentă. Şi cu toate că onorata instanţă avea să ţină cont doar de prima, lumea se lăsa călăuzită de ambele, combinate, în judecăţile pe care le emitea. Iar la cluburi domnea suverană convingerea că procesul înainta în detrimentul acuzatului.

— Cu siguranţă ai citit ce se spune aici despre procesul domnului Finn, îi zise Glencora soţului, ţinând în mână gazeta „Observer”, de duminică dimineaţa, în care se făceau relatări ample asupra evenimentului de la Curtea Criminalistică, întocmai ca şi în alte ziare, căutate şi sorbite cu nesaţ de către marele public.

— Tare aş vrea să nu te mai preocupe aşa mult procesul acesta, îi replică ducele.

— Uşor de zis, dar cum aş putea să mi-l scot din minte? Ba mă gândesc întruna la el. Ai citit povestea cu pardesiul? Ei bine, află că i-a aparţinut fostului proprietar al pastorului Mealyus.

— Nu vreau să discut despre niciun pardesiu, se opuse ducele cu dârzenie. Dacă domnul Finn a săvârşit crima, e drept să primească verdictul de condamnare.

— Şi dacă nu a făcut-o? sări Glencora.

— Atunci e drept să fie achitat. Oricum, instanţa are la dispoziţie mijloacele necesare ca să ajungă la o concluzie întru totul obiectivă, pe când noi nu le avem şi ne

Îâăăm copleşiţi de prejudecăţi. De aceea trebuie să aşteptăm sentinţa, în convingerea că va fi corectă.

— Numai că de-l condamnă, e falsă şi odioasă, i-o întoarse consoarta, la care ducele se ridică şi plecă supărat, hotărât să nu mai rostească o singură vorbă despre proces – o decizie pe care, totuşi, avea s-o încalce înainte ca judecata să ia sfârşit.

— Ce crezi despre proces? îl întrebă Ducele de St. Bungay pe Barrington Erle.

— Nici eu nu ştiu ce să cred, îi răspunse acesta. Mă limitez doar să sper… s

— S-ar putea să fie achitat?

— Bineînţeles.

— Chiar dacă e vinovat de omor?

— Cam aşa, vorbi celălalt în doi peri. Şi în cazul acesta, am să-l consider nevinovat. Nu cumva Alteţa Voastră îşi închipuie că…?

— La fel ca şi dumneata, ocolesc presupunerile. Dar s-a discutat aşa mult de vinovăţia lui. E drept că în afara câtorva oameni, toţi câţi l-au cunoscut pe Phineas doresc achitarea lui, deşi nu izbutesc să împace ideea nevinovăţiei cu aceea de a fi judecat pentru crimă.

Luni dimineaţă, când s-a reluat procesul, urma să vorbească apărătorul lui Phineas, a cărui pledoarie a durat toată ziua. Avocatul şi-a început expunerea cu istoria demiului cenuşiu, etalat la vedere, făgăduind instanţei să aducă în sprijinul fiecărei afirmaţii făcute, cuvenitele mărturii. Intenţia sa nu era să învinuiască pe cineva de omor, declară Chaffanbrass. El avea misiunea să-l apere pe

inculpat, nu să acuze pe alţii. Totuşi, potrivit dovezilor pe care le deţinea, la descoperirea crimei fuseseră reţinuţi doi bărbaţi, două persoane complet străine una de alta, pe care nimeni nu le-a suspectat nicio clipă de o eventuală colaborare, bănuiala poliţiei vizându-l, la început, nu pe clientul său, ci pe primul arestat. Şi acesta avusese un conflict cu victima, iar în momentul de faţă se afla din nou în detenţiune, sub acuzaţia de bigamie, denunţarea lui datorându-se, în principal, acţiunilor întreprinse de Bonteen, în calitate de bun prieten al soţiei fictive. Asupra culpei de bigamie, avocatul nu intenţiona să se oprească, dat fiind că nu avea nicio tangenţă cu cazul în speţă. Totuşi ruga instanţa să însereze în observaţiile sale conflictul dintre cele două părţi menţionate, alături de cearta survenită la club. Abia după această intraducere, pronunţă numele fostului predicator reputat, obligându-se a demonstra cum pastorul Emilius, care trezise suspiciunea iniţială a poliţiei, beneficiase de împrejurări prielnice în noaptea asasinatului în ce priveşte folosirea demiului cenuşiu, prezentat în instanţă. De asemeni.

Va dovedi Onoratei Curţi că numitul Emilius era de aceeaşi înălţime cu martorul pe care îl prezentase îmbrăcat în demiu. Natural, nu-i trecea prin minte să învinuiască pe cineva de crimă în baza unor dovezi atât de fragile. Departe de el acest gând! însă de vreme ce nu îl putea acuza pe Emilius doar în virtutea şubredei mărturii a demiului., cum de clientul său fusese trimis înaintea justiţiei în temeiul aceleiaşi probe? Cele două veşminte se deosebeau între de precum brânza de cretă, unul fiind, ceea ce, se putea denumi, un raglan elegant, de promenadă, iar al doilea, o elrpăceală de ultimă speţă, pe măsura unei netrebnic şi un coate goale ca Merger. Cu toate astea, lordul Fawn, care se încumetase a-l identifica pe inculpat numai călăuzit de aspectul vestimentar, nu

fusese în stare să precizeze cui ar fi putut aparţine jigăritul demiu pe care l-a studiat! Dar conştiinţa se vede că nu-l mai lăsase să repete afirmaţia făcută înaintea procurorului de la chestură, conform căreia Phineas Finn ar fi fost individul văzut de dânsul, ci recunoscuse de faţă cu întreaga sală asemuirea frapantă între statura martorului adus de apărare şi a necunoscutului întâlnit. Deci acesta aducea cu Emilius şi, sub niciun cuvânt, nu putea fi comparat cu acuzatul din boxă. Apărătorul nu îşi propunea să susţină că similitudinea ce se stabilise putea să constituie un cap de acuzare împotriva numitului Emilius, dar avea curajul să afirme că reprezenta un argument îndeajuns de puternic pentru a destrăma firava urzeală a dovezilor prezumtive, care îl implicaseră pe clientul său în asasinarea lui Bonteen.

De-a lungul pledoariei, Chaffanbrass reveni deseori, asupra lordului Fawn şi, de fiece dată, îl încondeie cu aprecieri care nu erau de natură să-l măgulească pe nobilul martor. „Deşi molatec şi nehotărât, Excelenţa sa este, indiscutabil, un suflet cinstit, dornic să ne spună adevărul; doar atât că nici dânsul nu sesizează implicaţia propriilor afirmaţii. Declarând procurorului că omul văzut în stradă era unul şi acelaşi cu acuzatul, în cugetul său era ferm convins de identitatea ce o sugerase, însă nu datorită constatării nemijlocite, ci unei simple asociaţii de idei. Pentru dânsul faptul incontestabil rămânea uciderea domnului Bonteen. Iar în jurul acestuia gravitau impresii su»

biective. Cea mai puternică era aceea că domnul Finn îl asasinase. A doua, că ucigaşul putea să fie necunoscutul întâlnit pe stradă. De unde trăsese concluzia că acesta era unul şi acelaşi cu domnul Finn. Dar cu toată confuzia ce o vădise în recunoaşterea unei persoane, depoziţiile sale îl favorizau pe inculpat, deoarece din acestea reieşea dar că

individul văzut era mic de statură, nicidecum înalt şi prezentabil, ca acuzatul din boxă”.

În cuvântul său, Chaffanbrass a uzat şi de alte argumente, numeroase la număr, şi fiecare tratat cu amploare, oprindu-se, în special, asupra improbabilităţii, ba chiar a imposibilităţii de a pune la cale şi de a comite un asasinat într-un răstimp de câteva minute. „Niciuna din ipotezele construite pe teoriile acuzării nu poate sta în picioare”, susţinu el. „Nu e de conceput ca ideea uciderii să fi încolţit în mintea clientului meu odată cu cearta survenită la club şi să fie aplicată în intervalul imediat următor. Nu, domnilor! Criminalul şi-a pregătit fapta cu multe zile înainte. A cercetat topografia locului; a măsurat distanţele; a mers pe urmele victimei în nopţile precedente, la adăpostul întunecat al vreunei intrări; a pândit-o să iasă din club, ca apoi să gonească, pe drumul său tăinuit, către locul ales pentru săvârşirea omorului. Poate cineva să pună la îndoială această pregătire a crimei, indiferent care ar fi autorul ei? Iar dacă sunteţi de acord cu mine că numai aşa a putut proceda şi nu altfel, atunci asasinul nu este omul pe care îl apăr eu!”

Bătrânul zăbovi îndelung şi asupra scenei din uşa clubului, considerată tot ca revelatoare în privinţa inocenţei clientului. Pentru că nu era de închipuit ca un om, anticipând un asasinat, să-l revele prietenilor, mărturisindu-le cu câtă uşurinţă îl va înfăptui şi arătându-le până şi arma pe care urma să o folosească. De altminteri, adăugase cu mulţumire, depoziţiile martorilor la această discuţie, constituiau prin de o apologie în favoarea incriminatului. Referindu-se la măciucă, avocatul făcu o largă incursiune în aventura pe care o avusese Phineas cu doi tâlhari încercând să sugrume un om. Cu amănuntele relatării acesteia se făcu ceasul amiezii când luminata Curte, urmată de un mai puţin luminaţii nobili,

ridică şedinţa pentru masa de prânz. Cu gâtlejul uscat după patru ore de Pledoarie, se retrase şi Chaffanbrass într-o cameră strâmtă şi cu o pintă de porto în mână. În timp ce sorbea din licoare, apăru şi colegul Sergeant Birdbott care avea chef de vorbă, însă la incitările lui bătrânul clătina doar din cap sau mârâia răspunsuri monosilabice. Îl deranja conversaţia confratelui, deoarece tocmai atunci cugeta la nişte fapte de viaţă mai mult decât pasionante. „Cât de fulgerătoare se dovedeau, uneori, hotărârile minţilor agere”, îşi spunea bătrânul cu gândul la Phineas, convins că ideea asasinării lui Bonteen îi venise clientului său după ce scosese măciuca din buzunar şi le-o etalase prietenilor, în uşa clubului. Şi mai reflecta, tot atunci, la neputinţa omului prost şi fudul de a spune până şi ce-a văzut eu propriii săi ochi, încredinţat că lordul Fawn se întâlnise pe stradă cu însuşi Phineas Finn. Bineînţeles că această părere n-o împărtăşise absolut nimănui şi niciun intenţiona s-o dezvăluie, decât în cazul când clientul va fi spânzurat.

După prânz, bătrânul reluă asediul demonstrând, preţ de aproape trei ceasuri, cum în două duzini de procese dovezile circumstanţiale, în aparenţă extrem de convingătoare, se dovediseră eronate. În unele din cazurile citate inculpaţii fuseseră achitaţi, în altele se pronunţaseră verdicte de condamnare, urmate de graţieri; unul din nefericiţii pedepsiţi pe nedrept fusese iertat după ani îndelungi de încarcerare, iar cea mai nenorocită din victime murise pe eşafod. Chaffanbrass evocă acest exemplu din urmă cu un patetism de care nu s-ar fi zis că este capabil, judecându-l după strictele aparenţe, vorbind cu lacrimi în ochi – cu lacrimi adevărate, şi nu de poză – despre suferinţa morală a urgisiţilor magistraţi care, crezând că îşi fac datoria, alunecaseră într-o greşeală aşa înspăimântătoare. Se părea că vasta expunere nu-l obosise

întrucât, pe la cinci după-amiază, când sfârşi cu lista erorilor judiciare, îşi continuă pledoaria cu ceea ce denumi „câteva scurte observaţii” în legătură cu depoziţiile asupra moralităţii clientului, care erau programate pe a doua zi. Printre altele arătă că, din cât cunoştea, nicicând nu se auziseră într-o sală de tribunal mărturii despre o reputaţie aşa nepătată, aşa de desăvârşită şi unanim recunoscută. La şase fix, îşi încheie oraţia, şi se calculă că bătrânul vorbise, stând în picioare, nu mai puţin de şapte ceasuri. Abia pe urmă se auzi că plecase acasă fără de glas, condus de una din fiicele lui, care-l culcase imediat, şi că apoi se sculase la opt, cinase şi băuse o sticlă de porto în dormitor, după care adormise din nou, refuzând să se mişte din pat şi după ce fusese trezit, ca abia la nouă şi jumătate să sară direct în haine şi în pantofi, să la gustarea de dimineaţă şi să fugă la tribunal, unde la zece punct se afla la locul obişnuit, vioi şi ţanţoş, de nimeni n-ar fi crezut că în ziua trecută aproape-şi dăduse duhul.

Era marţi, a cincea zi a procesului şi, într-un fel, poate cea mai interesantă din toate, deoarece un adevărat cortegiu de persoane distinse – femei şi bărbaţi – apăruseră în sală, pentru a depune mărturii despre reputaţia inculpatului. Primul care se făcu auzit a fost domnul Low care, în calitate de fost magistru, îl cunoştea mai de mult decât oricare londonez. Juristului Low i-au urmat compatriotul arestatului, Laurence Fitzgibbon, apoi Barrington Erle, cât şi alţi confraţi liberali care-i fuseseră apropiaţi. Însă pe lângă ei, veniseră şi membrii din opoziţie, printre care Sir Olando Drought, declarând fiecare că îl cunoşteau bine pe acuzat şi, din purtarea lui, considerau o imposibilitate să devină ucigaş. Alţi convocaţi la această adevărată paradă de martori erau lordul Cantrip şi domnul Monk – primul, demnitar în prezent, al doilea, într-un trecut nu prea îndepărtat. Însă înaintea lor au fost

audiate lady Cantrip şi lady Chiltern – fosta domnişoară Effingham, visul de altă dată al năpăstuitului acuzat, care era încă tânără şi frumoasă, şi intra pentru prima oară într-un tribunal.

Depoziţiile de acum stârniseră multă vâlvă şi discuţii prealabile. Ducesa de Omnium ar fi dorit tare mult să se numere printre martori, însă ducele se împotrivise cu străşnicie, spunându-i că nu are ce căuta, pentru că nu-l cunoştea îndeajuns pe inculpat şi se lăsa antrenată doar de elanul ei complet iraţional. Lady Cantrip primise bucuroasă propunerea de a vorbi despre Phineas în faţa instanţei, evocând în chip mişcător fosta colaborare cu soţul ei, pe vremea când Finn fusese subsecretar de stat la Colonii şi excelenta impresie ce le-o lăsase amândurora. Bineînţeles că exista o femeie care putea zugrăvi ca nicio alta pe lume bunătatea nefericitului acuzat, marea-i delicateţe morală şi conduita fără reproş. Dar lady Laura niciun apucase să-şi manifeste această intenţie, când Chiltern îi şi poruncise, cu inutilă asprime, să n-o vadă la tribunal. Auzindu-l, Violet îşi ridicase privirea, dându-i de înţeles că dorea s-o înlocuiască pe Laura.

— Tu da, poţi să mergi, dacă te simţi în stare, încuviinţase lordul. Se zice că ar fi important pentru el, deşi mie mi se pare o mascaradă.

— Oricum ar fi, mă voi duce, ripostase Violet cu lacrimi în ochi.

De prisos o mai rugase cumnata pe urmă să se arate mărinimoasă în afirmaţiile ce urma să le facă, pentru că generozitatea tinerei Violet nu avea nevoie de stimulare. Lordul Chiltern se rostise înaintea ei.

— Îl cunosc foarte bine pe domnul Finn, şi îl iubesc din toată inima, declară nobilul său prieten. Am stat la masă cu el, am băut împreună, am fost la vânătoare, ba ne-am şi certat. Într-un cuvânt, îl ştiu ce poate precum îmi

ştiu mâna dreaptă, zise el întinzând palma.

— Făcând abstracţie de faptele incriminatoare, l-aţi considera capabil de o crimă? îl întrebă magistratul Sergeant Birdbott.

— Pentru nimic în lume, replică Chiltern cu fermitate, şi nu pun niciun preţ pe probele acuzatoare.

Pe urmă veni rândul soţiei sale, şi era înduioşător să priveşti cum lordul o ajută să urce în boxa martorilor, ca apoi să rămână alături, de strajă, până la ultimul ei cuvânt. Mulţi dintre cei prezenţi erau la curent cu viaţa frumoasei lady Chiltern – şi în special cu idila de odinioară cu Phineas care, desigur, fusese comentată şi răspândită în şoapte, de cum se aflase de mărturia ce avea s-o depună. Ca atare, când începu să vorbească, se întinseră zeci de gâturi şi se ciuliră tot atâtea urechi, fiecare temându-se nu cumva să scape o silabă din ce urma să pronunţe fosta iubită a inculpatului. Însă efortul se dovedi de prisos, deoarece glasul femeii se auzi limpede şi curat până în cele mai depărtate unghere ale sălii. În aparenţă nu era tulburată, răspunzând liniştită la întrebările adresate, cu maximă politeţe, atât de anchetatorii acuzării, cât şi de apărare.

„Da. Îl cunoştea de multă vreme şi foarte de aproape pe domnul Finn; ţinuse imens la prietenia lui, şi această preţuire dăinuia şi astăzi intactă”.

„Da”, ripostase altui anchetator, „îl ştia de ani de zile pe omul acesta şi îl văzuse în anumite împrejurări pe care le socotea revelatoare în privinţa caracterului său. Deci putea să afirme fără rezerve că este inimos din fire şi bun „dar în acelaşi timp curajos şi mare în fapte. De aceea pentru ea era, de neconceput să fi comis un omor, cunoscându-i capacitatea lui de a ierta ofensele şi blândeţea înnăscută”.

Indiscutabil, era înduioşătoare priveliştea, întrucât la

seninătatea şi drăgălăşenia martorei, se adăuga purtarea de zile mari a lui Chaffanbrass. Bătrânul i se adresa cât: mai blajin cu putinţă şi se vedea că îşi dă toată silinţa să nu o supere cu iscodelile lui. La sfârşit, sir Gregory declară că ascultase cu reală plăcere depoziţiile nobilei doamne şi nu considera necesar să mai vină cu vreo întrebare din partea sa. Astfel că Violet coborî din boxă, îşi luă soţul de braţ şi se îndreptă spre ieşire. În zumzetul glasurilor din sală care o petreceau aproape cu afecţiune.

Or dacă spectatorii erau atât de emoţionaţi, ce trebuie să fi simţit deţinutul în timp ce o privise şi o ascultase. Doar existase o vreme când luni în şir trăise în speranţa că va deveni soţul acestei blonde înstărite şi de obârşie nobilă. Evident, nădejdea nu i se adeverise şi aflase de mult că Violet nu i-a împărtăşit dragostea nicio clipă. Iubindu-l numai pe soţul de astăzi, cu toate că-l refuzase de atâtea ori. Desigur, erau întâmplări perimate, dar în restriştea în care se afla. Nu se poate să nu le fi evocat şi să nu fi simţit o undă de satisfacţie, auzind de la ea cât de mult îl stimează. La plecarea din sală, Violet îşi lăsase vălul pe obraji, încât nu putu să-i surprindă privirea. În schimb, Chiltern îl salută în felul său cordial, parcă vrând să-l încurajeze şi să-l asigure că totul avea să sfârşească cu bine.

Declaraţiile familiei Cantrip şi ale domnului Monk s-au dovedit la fel de elogioase. Lady Cantrip spuse că l-a privit pe Phineas totdeauna ca pe un perfect gentilom, iar lordul Cantrip îl etichetă drept modest, inteligent, temerar şi extrem de conştiincios în serviciu. Depoziţia domnului Monk a fost mai succintă, dar nu mai puţin semnificativă. „Am fost încântat să-l consider prieten pe acest om, şi fericit la gândul că s-a dedicat politicii şi slujirii ţării”, afirmase bătrânul radicalist.

În încheiere a luat cuvântul Sir Gregory Grogram.

După opinia sa, probele acuzatoare rămâneau la fel de valabile ca înaintea depoziţiilor audiate. Fireşte, juriul avea să decidă în ce măsură dovezile existente pledau pentru vinovăţia arestatului, hotărârea definitivă urmând să fie adoptată în funcţie şi de recomandările domnului procuror. Personal, nu intenţiona să agraveze situaţia inculpatului, pronunţând o filipică împotriva sa. Totuşi, ţinea să atragă atenţia Curţii că teoria emisă de apărare, potrivit căreia omuciderea nu putea fi comisă de acuzat din lipsă de timp pentru deliberarea crimei, păcătuieşte printr-o cunoaştere insuficientă a naturii omeneşti. Iar odată ce croi breşa în pledoaria bătrânului Chaffanbrass, îl săpuni din nou şi pe îndelete pentru îngrozitoarea şi întru nimic justificată asprime pe care i-o arătase lordului Fawn. Abia târziu, după-amiază, şi-a terminat aşa-zisa oraţie Sir Gregory Grogram, rechizitoriul procurorului fiind programat pentru a şasea zi a procesului.

CAPITOLUL LXIV

DERUTĂ PRINTRE CEI DIN INSTANŢĂ

ÎN DIMINEAŢA URMĂTOARE, mai înainte es onorata instanţă să-şi facă apariţia, Chaffanbrass intră în sala de judecată sprinten şi aferat de parcă cine ştie ce avea de făcut, când, de fapt. Misiunea lui se încheiase. Conform procedurii, era normal ca în scurt timp să asculte rechizitoriul procurorului şi, în aşteptarea acestuia, la fel de normal ar fi fost să se arate apatic, morocănos, tăcut şi fără pic de vlagă. Colegii care-l ştiau şi cum suflă, de cum l-au văzut sfârâind în bancă s-au gândit că mai coace o tentativă până a se rosti procurorul, fără să bănuiască, bineînţeles, în ce va consta intervenţia. Instanţa îşi făcu intrarea cu o jumătate de oră mai târziu ca de obicei şi, spre surprinderea generală, în urma juraţilor se ivi şi silueta Ducelui de Omnium. Cu ochii la procuror, bătrânul niciun aşteptă să-l vadă aşezându-se, când ţâşni de pe

locul său. Dornic să-i spună ceva. Dar acesta i-o luă înainte. Un amănunt ciudat pentru spectatorii ce-i urmăreau era faptul că amândoi ţineau în mână acelaşi petec de hârtie, pe care cineva îl asemui cu o telegramă, şi imediat se făcu supoziţia că era vorba de o comunicare legată de procesul în curs.

— Sunt informat, domnul Chaffanbrass, că vreţi să vă adresaţi instanţei înaintea rechizitoriului, vorbi procurorul.

— Adevărat, Excelenţă, confirmă avocatul, după care se porni ca o grindină.

— Mă văd obligat să cer Excelenţei voastre ammarea rechizitoriului, şi, totodată, prelungirea, cu încă o săptămână, a neplăcutei sechestrări a juraţilor sau, în loc de acestea, să dispuneţi achitarea imediată a inculpatului, deoarece îmi iau libertatea să afirm pe răspunderea mea că nicio instanţă nu mai poate condamna acuzatul, după ce la cunoştinţă de conţinutul acestei hârtii, zise el fluturând telegrama din mână. Şi apoi se opri, aşteptând parcă un răspuns de la procuror. Însă „Excelenţa” nu scoase un sunet, mulţumindu-se doar să-l măsoare pe deasupra ochelarilor.

Privirile întregii săli se întoarseră către Phineas Finn. Care, deocamdată, nu auzise nimic despre telegramă şi nu putea înţelege pe ce se baza cutezătoarea – ba chiar insolenta, – pretenţie formulată de apărătorul său. De aceea nu avu nicio tresărire de bucurie ori de speranţă. Îndurase această săptămână de chin cu, o tărie rar întâlnită, rămânând neclintit în boxa ruşinii şi a infamiei, ceas cu ceas, zi după zi, aşteptându-şi pieirea. Şi răstimpul acesta i se păruse o eternitate. De atâta stat în picioare, aproape înţepenise, şi de atâta încordare şi zbucium, parcă niciun se mai simţea. E drept că cerberul de alături îl îmbiase întruna să se aşeze pe scaun. Dar îl refuzase tot timpul, preferând să se sprijine de grilajul boxei şi să

urmărească atent reacţiile instanţei. Cu ochii la ce se petrece, nădejdea de bine scăzuse mereu, ajungând să nu mai dorească decât sfârşitul acestei torturi. Nopţile nu putea să doarmă. De la începutul procesului, se odihnise numai duminică, după liturghie. Ca luni să reia ordalia, cu aceleaşi suferinţe şi zvârcoliri încât, până marţi, uitase cu totul când fusese acea duminică binecuvântată de somn şi uitare. Iar acum să-l audă pe avocat cerând amânarea procesului ori achitarea sa, pe un se ştia ce temei.

— Telegrama pe care o citesc Onoratei instanţe mi-a parvenit numai azi dimineaţă, continuă Chaffanbrass. Şi vă rog ascultaţi ce cuprinde: *„Mealyus a confecţionat la Praga o dublură la cheia casei. Suntem în posesia matriţei, şi îl aducem în Anglia pe meseriaşul care a executat-o”*. *Aş* vrea să vă atrag atenţia, Excelenţă, că poliţia a, renunţat la anchetarea lui Mealyus ori Emilius – cum s-a botezat singur – tocmai datorită alibiului prezentat de suspect, prin care se atesta că, în noaptea asasinatului, se culcase devreme şi, odată retras în camera sa, nu mai putuse să iasă din casă. Or apărarea îşi propune să demonstreze că s-a înarmat din vreme cu cheia şi într-un mod care dovedeşte prin sine urmărirea unui scop vinovat. Drept care, solicităm ca instanţa să nu mai facă un pas înainte; ba mai mult, apelăm la cei doisprezece juraţi, care sunt oameni cu suflet şi dotaţi cu inteligenţă, ragându-i să nu treacă la deliberare, chiar dacă Excelenţa voastră i-ar îmboldi, cu autoritatea de care dispune.

Din focul discuţiilor ce se aprinseră reieşi, până în cele din urmă, că se primiseră de la Praga nu mai puţin de patru telegrame cu acelaşi substrat. Una trimisă de Marie Goesler prietenei Glencora – care îl determinase pe duce să vină în persoană la Curtea Criminalistică şi s-o în mâneze procurorului; iar alte trei expediate directorului închisorii Newgate, magistratului Wickerby şi

Preşedintelui instanţei, Sir Gregory Grogram. De câte funcţionarul juridic care fusese inclus în grupul plecat la Praga, Aşa că Sir Gregory, ţinând propria telegramă în mână, declară ceremonios:

— Cunoşteam dinainte informaţia, însă nu consider că afectează probele existente împotriva deţinutului.

— Nu am nimic cu probele, se amestecă din nou Chaffanbrass, Dar insist ca juraţii să nu treacă la deliberare fără să ţină seama de telegrama primită. Dacă Excelenţa sa, domnul procuror, le dă îndrumări în sensul acesta, mă declar mulţumit. Aveţi de pe acum vinovatul în mână, care se şi află în stare de arest sub acuzare de bigamie.

— Domnule Chaffanbrass, eu nu pot influenţa instanţa în virtutea mesajului transmis de la Praga, interveni procurorul. După câte cunoaştem, această comunicare încununează strădaniile depuse dintr-o sinceră amiciţie – aidorna celor pe care acuzatul le-a inspirat multor persoane de faimă, cum am avut prilejul s-o constatăm ieri. Dar telegrama nu dovedeşte nimic. Este o simplă afirmaţie. Şi apoi ce s-ar întâmpla, domnule Chaffanbrass, dacă pe urmă s-ar demonstra că afirmaţia este fictivă, trimisă anume ca să înlesnească evadarea criminalului? *n*.

— Vă desfid s-o ignoraţi, Excelenţă, tună bătrânul

— Singurul lucru posibil ar fi să obţineţi consimţământul juraţilor pentru amânarea rechizitoriului meu.

La această idee se opuse primul jurat. Adică ce propunea domnul procuror? Să fie cu toţii închişi până sosea cineva de la Praga şi se relua procesul? Se ştia că sistemul din Middlesex, adoptat pentru juraţii din City era mai mult decât crud. Dar o atare sălbăticie încă un le fusese impusă, în mijlocul babiloniei declanşate, cineva

rosti a ideea complet, nepermisă, care încâlcea şi mai rău iţele, Unul* din cei doisprezece juraţi declară peste vacarmul de glasuri că, în ce îl privea, era gata să dea crezare mesajului

— *R*. Vedeţi Excelenţă? Vedeţi? Toată lumea gândeşte ca mine. Se repezi Chaffanbrass cu gura la procuror.

Acesta se înfipse în juratul care provocase diversiunea, iar Sir Gregory îl luă din scurt pe bătrânul pledant.

— Ce v-a venit acum? se zborşi el. Ne apucăm să călcăm în picioare toate regulile justiţiei?

— Vreţi să spuneţi, cumva, prea stimate domnule preşedinte, că dumneavoastră nu credeţi în telegramă? îi ripostă colţosul de Chaffanbrass.

— Nici nu-i acord credit, nici n-o resping, îi ripostă acesta. Mă menţin la părerea iniţială că nu afectează cu nimic dovezile incriminatorii.

— Atunci lăsaţi – instanţa să se pronunţe. Vreau să văd, o s-o faceţi? îl zădărî avocatul.

După larma creată, s-ar fi zis că toţi cei din sală vorbesc, iar pe deasupra sporovăielii generale, Wickerby răcnea către Phineas, încercând să-i explice, peste grilele boxei, ce anume se întâmplase. Primul exasperat de vacarm a fost procurorul şi, la semnalul său mânios, omul cu paza ordinei se puse în mişcare, intervenind sever şi energic. Cu chiu şi vai, se potoli oarecum gălăgia, şi din nou se auzi vocea lui Chaffanbrass:

— Vă propun, Excelenţă, să înştiinţăm deţinutul asupra conţinutului telegramelor primite. Ne-o cere clemenţa şi, în aceeaşi măsură, dreptatea.

Dar în ciuda explicaţiilor furnizate, Phineas tot nu pricepu mare lucru, fiind complet străin de povestea cu pastorul şi cu locuinţa din străduţa Nofthumberland.

Iar completul de judecată încă un hotărâse pe ce cale

să meargă. Că trebuia să se facă ceva, se căzuse de acord; dar ce anume, nu se ştia. Procurorul veni cu părerea că, deşi confecţionarea cheii în străinătate nu altera probele acuzatoare – oricât de măiestrit ar fi dovedită fabricarea acestei dubluri – se cuvenea, totuşi, ca instanţa să cântărească şi mărturia proaspăt ivită înaintea pronunţării unui verdict, drepteare, juraţii, ca oameni în slujba ţării, trebuiau să accepte canonul suplimentar de a mai sta zăvorâţi un răstimp. Mulţi dintre ei se împotriviră ideii, protestând zgomotos. De la începerea procesului, adică de-o săptămână, trăiseră numai sub lacăt.

— Şi apoi, noi suntem gata să pronunţăm un verdict, argumentă un jurat.

Procurorul îi dojeni din nou cu asprime, însă cum preşedintele îşi dădu, în fine, consimţământul, iar cei doisprezece nu aveau ultimul cuvânt, într-un târziu se adoptă această soluţie. Procesul se amâna până la sosirea doamnei Max Goesler împreună cu fierarul praghez.

Şi dacă până atunci fusese urmărit cu cel mai viu interes, acum devenise o adevărată senzaţie. Vestea călătoriei făcută de Marie în Boemia se propagă, cu viteză de fulger, în toată Londra. Itinerariul real se dilată mult, ajungând să cuprindă ţări complet necunoscute din Europa – ca Polonia, Ungaria şi Principatele româneşti – pe care prietena deţinutului le cutreiera în lung şi în lat, căutând necesarele mărturii spre a-l salva de ia moarte. Natural, s-au ţesut la iuţeală şi poveşti colosale de dragoste, în care se scoteau în lumină inteligenţa, frumuseţea de zână şi bogăţiile eroinei. Alături de acestea, se evoca şi fosta ei idilă cu Ducele de Omnium, în versiuni dintre cele mai fanteziste, spunându-se, bunăoară, că răposatul magnat îi lăsase toate avuţiile deoarece, înainte de a închide ochii, se cununaseră în mare secret. Cum era de aşteptat, abundenţa comentariilor a sporit notorietatea doamnei

Max Goesler, iar în ce privea meseriaşul adus de la Praga, şi acesta era aşteptat cu atâta entuziasm, că nu ar fi fost de mirare să i se facă o primire la scară naţională.

Şi totuşi… Oricât de evidentă i-ar fi fost mărturia despre dublura cheii, confecţionată cu mâinile lui, şi oricât de limpede s-ar fi demonstrat că Mealyus i-o comandase numai în scopul de a se strecura în taină afară din casă, faptele acuzatoare erau inalterabile. Deşi magistraţii se contraziceau foarte mult în această privinţă.

Unii se arătau de părere că procurorul greşise fundamental acceptând amânarea procesului. Din capul locului nu trebuia să permită citirea mesajului de către avocatul apărării, ci să facă rechizitoriul şi apoi să lase cuvântul instanţei. Dacă se pronunţa o sentinţă de condamnare, Ministrul Afacerilor Interne ar fi suspendat executarea ei până la sosirea martorului praghez, iar în ipoteza că depoziţiile acestuia infirmau justeţea verdictului, acelaşi ministru putea să dispună pe loc graţierea neîndreptăţitului. Însă mulţi se ridicau împotriva unui asemenea procedeu, considerându-l hain pentru un om fără vină, după cum era privit Phineas de la ivirea ultimelor evenimente. Aplicarea lui nu ar fi însemnat numai prelungirea torturii de a se şti osândit la moarte, dar îi punea în pericol şi locul din Parlament. Odată ce se dădea verdictul, Camera trebuia să-i retragă titlul pe care-l purtase, şi nici graţierea reginei, nici a Ministrului de Interne nu puteau sta în calea acestei măsuri. Fiindcă deşi regină avea libertatea să ierte pe cine dorea. Parlamentul nu ţinea cont decât de sentinţa justiţiei.

Nu-i mai puţin adevărat că, de la sosirea mesajelor, toţi deputaţii doreau să îl reprimească în mijlocul lor, şi de ar fi fost să apară în Cameră a doua zi după citirea telegramelor în instanţă, poate niciun parlamentaidin câţi existaseră nu avusese parte de o primire cum l-ar fi

aşteptat pe Phineas. E drept că Sir Gregory Grogram declarase – alături de procuror şi de alţi magistraţi – că informaţia despre dublura făcută în Praga nu modifica depoziţiile împotriva lui.

Era posibil să acuzi un alt om pe simplul motiv că îşi procurase, în secret, o cheie la locuinţa pe care o deţinea? argumentase preşedintele juriului. Şi nu se gândea nimeni cam ce ecou ar fi produs noutatea în cazul când lordul Fawn nu ceda stăruinţelor, continuând să susţină eu fermitate că omul văzut pe strada Clarges fusese Phineas Finn? Prin urmare, descoperirea făcută în Boemia nu constituia o dovadă suficientă împotriva lui Mealyus. În schimb avusese darul de a opera o modificare substanţială în opinia publică, majoritatea oamenilor înclinând spre nevinovăţia lui Phineas. Viaţa sa nu mai părea în pericol, considerându-se că nicio instanţă nu mai îndrăznea să-l condamne. Şi era cu mult mai compătimit pentru, prelungirea încarcerării, decât cei doisprezece juraţi oropsiţi care speraseră că în ziua de miercuri îşi terminau cazna.

În închisoare, deţinutul beneficia de aceleaşi condiţii, adică primea din belşug, alimente şi avea voie să fie vizitat de oricine, cu toate că, în afara surorilor, nu admitea să mai vadă pe nimeni. De la sosirea faimoaselor telegrame, îl acceptase o singură dată pe domnul Low care, deşi magistrat şi prieten, eu greu reuşise să-i desluşească stadiul procesului ori să-i aducă o mângâiere. La însufleţitele-i argumente şi încurajări, Phineas răspundea eu aceeaşi revoltă îndurerată:

— Ce legătură am eu cu ticăloşiile unui pastor necunoscut şi cu fabricarea acelei dubluri blestemate? Ce se întâmplă cu mine şi cu numele pe care îl port dacă nu se afla despre aranjamentul lui Mealyus? Soarta mea atârnă doar de o cheie? Nu mai pun. Niciun preţ pe viaţă într-o

ţară unde se poate comite o asemenea nedreptate!

Fostul dascăl se osteni să-l încredinţeze că şi fără descoperirea din urmă. Tot ar fi fost achitat. Ceea ce

Phineas nu credea. După câte văzuse şi auzise, era convins că instanţa voia să îl piardă. Preşedintele şi ajutorul acestuia păruseră hotărâţi să-l trimită la eşafod. Îl cunoscuseră amândoi, în Parlament şi în societate, încât puteau să-şi dea seama că nu este un asasin. Dar în loc să-i acorde creditul meritat, Sir Gregory ţinuse cu Fawn – poate omul cel mai pornit să-l trimită la ştreang.

Trăise o săptămână de patimi, şi totuşi nu îşi pierduse luciditatea minţii lui agere şi nu-i tremurase glasul de câte ori se adresase Curţii sau vorbise cu apărătorul, ca acum, când bătrânul magistru venise cu vestea cea bună, asigurându-l că pericolul mare trecuse şi era imposibil să se mai dea un verdict împotriva lui, să-l găsească complet prăbuşit sufleteşte.

— Pentru mine s-a sfârşit totul, îi declară Phineas la încheierea discuţiei. Aş vrea să mă lungesc în pat şi să mor. Până. Şi generozitatea imensă a prietenilor nu mă mai bucură. Trebuia să mi se facă dreptate fără interpunerea lor, Dar iată că de un s-ar fi dus doamna Goesler la Praga, o lume întreagă mă consâdei a criminal.

Spusese că însăşi mărinimia prietenilor nu-i mai ţine de cald. Cu toate astea, în singurătatea celulei, se gândea foarte mult la incredibila dragoste pe care i-o dovediseră. Cuvintele lor – cuvinte ce nu se rostesc în viaţa de toate zilele, fiecare silindu-se să le oglindească pe alte căi înţelesul – îl dezmierdaseră chiar în calvarul prin care trecea. Chiltern, Monk, lordul Cantrip vorbiseră despre el nu ca despre un amic oarecare, ci anume ales, dintr-o „mulţime de semeni, Lady Cantrip – femeia cea mai – discretă din Londra – nu se zgârcise la adjective evocându-l în faţa instanţei. Apoi cu câtă gingăşie, cu câtă afecţiune

şi nemăsurată dulceaţă se referise la el fosta Violet Effinghaaa! Iar în ceasurile din urmă aflase şi de călătoria doamnei Goesler în Europa.

— A făcut un lucru extraordinar! afirmase Low cu entuziasm. Este aproape de necrezut.

Şi cu gândul la felul cum o tratase, Phineas recunoscu pentru sine că, într-adevăr, era extraordinar gestul ei. Dacă nu ar fi fost atât de surpat sufleteşte şi iremediabil zdrobit de suferinţa ce-l chinuise, s-ar fi putut ca pe viitor această femeie să facă mai mult pentru el decât până atunci, *t*

CAPITOLUL LXV

„O URĂSC!”

OPRITĂ DE FRATELE Ei, lady Laura nu luase parte la demonstraţiile de prietenie făcute în sprijinul acuzatului Phineas Finn. Îl vizitase odată la Newgate, se îngrijea zi de zi să-i îndulcească traiul din închisoare, dar nu mersese la tribunal să depună mărturie ca alţii. Iar acum auzise că femeia pe care o ura cu patimă avea să troneze în salvatoarea lui! Cu gândul la ce va să fie, i se părea că destinul îi pregăteşte suferinţe aşa de amare, că cele trecute vor păli alături de de.

Nu se împliniseră nici două luni de când se stinsese Kennedy şi, cu toate că nu-l jelea asemenea altor văduve, şi niciun era îndurerată după un om pe care nu îl iubise, trăind departe de el jumătate din căsnicie, văduvia în sine, cât şi împrejurările în care îmbrăcase doliul îi storseseră multe lacrimi. Şi ca o lovitură supremă, aflase de nesuferita intrusă! Era această femeie în stare de fidelitatea fără de margini pe care i-o arătase ea însăşi lui Phineas? Ori de dragostea ei? Deşi „dragoste” nu era cuvântul care să poată cuprinde sentimentele ce i le nutrea.

De când se cunoscuseră, îşi luase asupră-i toate

năzuinţele lui, slujindu-le cu o devoţiune care întrecea puterile semenilor de rând. Era conştientă de marea greşeală ce-o săvârşise şi, în anii care se perindaseră, o evocase de sute şi mii de ori. Blestemată inspiraţie şi blestemată clipă să-14 refuze pe omul iubit dar sărac, în favoarea unui pretendent cu avere! însă la vremea aceea îşi irosise întreaga zestre acoperind datoriile fratelui ei, fiind la fel de lipsită ca şi tânărul care o cerea în căsătorie. Şi atunci cum era să întemeieze o familie în condiţii atât de precare?! Iar dincolo de calculele băneşti, îşi mai făcuse unul, de cu totul altă natură, care se referea la frumosul ce-i cucerise inima. Măritându-se cu un bogătaş, care mai deţinea şi un rol însemnat în politică, chibzuise că va avea posibilităţi înzecite să-l ajute pe Phineas, înălţându-l pe culmile unde-l visa să ajungă. Încă de pe atunci îşi făcuse din propăşirea lui supremul ei ideal, însă odată ce devenea soţia altui bărbat, natural că avea să lupte doar ca prietenă pentru izbândirea lui. Din momentul căsătoriei, nu avea dreptul să-l mai iubească – îşi poruncise cu severitate. Dar în ciuda poruncii drastice şi a silinţelor de a o traduce în fapt, pasiunea ei rămăsese intactă.

La fel de zadarnice se dovediseră şi strădaniile de a-şi împlini datoria faţă de un soţ pe care îl detesta. Stăpân pe inima şi cugetul ei rămânea numai Phineas Finn. Dezbinată între marea ei dragoste şi dorinţa de a o strivi, într-o vreme îl alungase din preajmă, ca pe urmă să îl recheme cu stăruinţă. Cât o revoltase de mult mărturisirea lui că iubeşte altă femeie şi cu ce indignare nemăsurată îl dojenise pentru lipsa lui de statornicie! Ca după aceea să-i înlesnească eventuala căsătorie cu fata dorită, deşi, prin intervenţiile făcute, renunţa la o veche şi mult îndrăgită năzuinţă a familiei. Mai târziu, când aflase că este în pericol să piardă locul în Parlament, răsturnase o lume întreagă – adică lumea e. I – ca să-i asigure o

circumscripţie unde să candideze. Toate acestea şi altele stârniseră gelozia soţului, pe care o înfruntase cu un dispreţ suveran, mergând până la părăsirea lui. Pentru că nu avea voie să-i pună la îndoială virtutea aproape sublimă, deşi poate contrazisă de strictele aparenţe.

Aici se sfârşise scurta şi zbuciumata ei căsnicie, pe care nu ar fi trebuit s-o întemeieze de la bun început. O plătise cu prea multe lacrimi şi nefericise deodată trei suflete. Greşise cumplit. Îşi recunoştea vina. Dar nu şi alte păcate. De pildă, nu se gândea niciodată la motivele care dezlănţuiseră gelozia bărbatului. O socotea doar absurdă şi caraghioasă, deoarece, ştiindu-se incapabilă de necinste – ori de ceea ce lumea denumeşte necredinţa femeii – s-ar fi aşteptat să-i cunoască sufletul şi să n-o suspecteze. De asemeni, nu vedea nimic reprobabil în faptul că-l luase fără să-l fi iubit, ci trăia cu impresia că numai el era de blamat pentru această lipsă de dragoste. Apoi, când izbucniseră conflictele conjugale şi îl văzuse suferind, nu îl compătimise niciun moment, ca după ce îl abandonase, iar Kennedy începuse s-o recheme, să se considere brutalizată, relegându-se în străinătate, unde n-o mai putea ajunge. Era dar că nu avusese niciun sentiment pentru el, iubindu-l mereu doar pe celălalt, şi chiar dacă uneori recunoştea nesăbuinţa acestei dragoste, cât şi lamentabilul naufragiu al existenţei de până acum, se mândrea cu ideea că, în pofida vicisitudinilor, rămăsese credincioasă aceluiaşi idol. Statornicia devenise o fală – cum se întâmplă cu multe femei – şi, totodată, o consolare.

O bucată de vreme, Phineas dispăruse de lângă ea

— Însă nu şi din inimă – însurându-se în ţara natală. Dar nici absenţa, nici tăcerea ori depărtarea n-o lecuise de /narea ei slăbiciune. De aceea, la întoarcere, îl primise ca braţele larg deschise, şi pe dată sări să-l ajute, întocmai ca înainte. Era gata să-i dăruiască toate avuţiile pe care le

avea. Numai de întindea mâna să le primească. Tot atunci hotărî să-i dezvăluie şi neclintita ei dragoste. Era dreptul lui să-i cunoască fiecare ungher al inimii; nu ca să-i ceară mâna – pentru că era măritată; nici să-i devină metresă – căci n-ar fi lăsat-o virtutea. Ci numai ca să-i ştie devotamentul, care nu se putea măsura cu al unei soţii ori metrese!

II. Făcuse destăinuirea în apropierea vechii cetăţi Königstein, iar Phineas o sărutase şi o strânsese la piept, deşi din mărinimie, nu fiindcă ar fi iubit-o. Pe undeva sesizase şi ea acest adevăr, pentru că idolul nu-i dăduse de înţeles că-i împărtăşeşte iubirea, şi poate numai ca mingii ere îşi oferise justificarea că este căsătorită şi că nu i-ar fi îngăduit declaraţiile amoroase. Abia seara, când se întorsese la Dresda şi se studiase în oglinda din dormitor, întrevăzuse mai limpede realitatea. Imaginea reflectată nu putea s-ă4 atragă pe unul ca Phineas, strălucind de frumuseţe şi bărbăţie. Şi din nou încercase să se consoleze la gândul eră era măritata. Însă de atunci trecuse un timp, şi opreliştea matrimonială căpătase altă accepţiune sau mai bine zis, dispăruse. Aşa că, de unde în trecut i se păruse normal ca din pricina ei să nu aspire la iubirea tai Phineas – şi cu atât mai puţin la o căsătorie cu el – de când era văduvă avea altă optică. Se simţea liberă, bogată, aptă micind să-şi refacă viaţa, mai ales lângă omul care-i jurase cândva iubire, în vecinătatea cascadeirtului Linter. De câte ori n-ar putea să-i reasculte susurul împreună. Dacă ar dovedi aceeaşi statornicie în dragoste ca şi ea? 1

De la moartea lui Kennedy, îl văzu, să o singură dată, şi în împrejurări mai mult decât vitrege. Îl vizitase la închisoare, unde nu era locul să-i arate altă afecţiune decât cea impusă de dramatismul situaţiei în care se afla. Ca atare se purtaseră amândoi ca vechi şi burii prieteni. Din secunda când auzise de arestarea lui, îi închinase fiecare

gând, fiecare trăire a cugetului. Atât de cumplit şi de necrezut era pericolul ce-l pândea, încât uitase aproape cu totul de sine. Dacă avea să ajungă pe eşafod, hotărât lucru murea şi ea. Prea ar fi fost oribil sfârşiital acestui idol pe care îl venerase ca să conceapă propria-i supravieţuire, îndurase multe în viaţă, dar aşa ceva nu putea să sraporte, însă de avea norocul să scape, chiar cu reputaţia pângărită, atunci va vedea de ce minuni este în stare fidelitatea unei femei.

Aşa gândise tot timpul, până aflase de întorsătura procesului şi de perspectiva de a ieşi din închisoare, nu deze onorat, ci înconjurat de flamuri şi de ovaţii, ca un erou, De atunci o urmărea necontenit întrebarea: cu ea ce urma să se întâmple? întrevedea de pe acum grandioasa sărbătorire ce-l aştepta, uralele şi felicitările care aveau să-l acopere. Ducesa de Omnium ardea să-l asalteze cu ospeţele. Soţii Cantrip abia apucau să-i serbeze triumful şi, din, spusele lordului Chiltern, parvenite prin Violet, pronunţarea unei sentinţe neumbrită de dubii va fi primită cu aclamaţii de întreaga Londră. Or în frenezia ce avea să se declanşeze, cine se va gândi la ea? Marie Goesler va ocupa locul de cinste; salvatoarea care mersese în Boemia, în Polonia – şi Dumnezeu mai ştie pe unde – arătând că era dispusă să-şi cheltuie energia, timpul şi averea, numai să-l scape de la spânzurătoare. Şi de fapt reuşise prin descoperirea făcută la Praga. Dar nu te copleşea indignarea la gândul că o nenorocită de cheie, găsită de o năpârcă, convinsese dintr-odată instanţa şi publicul de nevinovăţia unui om pe care ea, Laura Kennedy, îl socotise din capul locului imaculat, fiind gata să-şi dea şi viaţa pentru această credinţă?!

De Genu-i fusese ei hărăzit să meargă la Praga? Nu ar fi făcut orice sacrificii, nu s-ar fi bătut cu toţi zmeii pentru a-l salva? Şi nu ar fi doborât orice rivală care

cuteza să-şi închipuie că poate înfrunta mai multe, primejdii ori este capabilă de jertfe mai grele ea ea? Pentru ce soarta nu-i dăduse putinţa să facă dovadă nemăsuratei dragoste ce i-o. Purta acestui bărbat? Ea se luptase numai cu zăvoarele puşcăriei, pe care izbutise să le deschidă şi, ca orice, femeie îndurerată „se aruncase, de gâtul lui şi pimsese» Dar ce însemna gestul ei pe lângă drumul ce 1 bătuse venetica în Boemia şi descoperirea cheii prin care descuiase enigma? S

Doamne, cât o ura de mult şi cât de proaspete îi erau în memorie spurcăciunile ce se discutaseră despre ea să fi sărit oricare altă femeie în ajutorul iubitului, nu ar fi mâhnit-o niciun pic. Dar nu o creatură suspectă, pripăşită de prin Germania, o intrigantă şi o stricată Nu ştia întreaga metropolă că trăise cu răposatul Duce de Oranium în ultimii ani? în schimb cine avea habar de

Îndeletnicirea foştilor ei părinţi? Sau de numele lor? Nu fusese veşnic privită ca o persoană perfidă, înfigăreaţă, trăgând totjelul de sfori în dorinţa de a se căţăra cât mai sus? Şi apoi era destul de bătrână ca să-i fie mamă lui Phineas, deşi, prin anumite farmece de medee, izbutea să ascundă ravagiile vârstei.

În nemărginita sa răzvrătire, lady Laura o nedreptăţea pe rivală în chipul cel mai flagrant. Mai ales în privinţa anilor, fiindcă, din întâmplare, Marie Goesler era cu câteva luni mai tânără decât ea. Apoi, fiind brunetă – sau tuciurie, cum i-ar fi zis adversară – era mai ferită de urmele timpului şi ale suferinţei decât o blondă, ca Laura, pe a cărei faţă durerea lăsase amprente vizibile, încât la treizeci de ani şi ceva arăta ridată şi veştedă, pe când Marie avea tenul întins, ochii scăpărători, părul negru şi cu reflexe lucioase, întreaga sa fiinţă strălucind de prospeţime şi frumuseţe. Iar Laura o privea cu ura pe care oricare blondă ofilită o simte pentru o brună ce şi-a păstrat

frăgezimea.

— Oare cum i-a venit ideea cu cheia? se întreba Violet cu uimire.

— Nu-i aparţine; i-a suflat-o careva pe la Praga, îi ripostă enervată.

— Dacă-i aşa, în ce scop mai plecase? continuase cumnata.

— Uff, Violet! Nu-mi mai vorbi despre ea, fiindcă simt că-mi pierd minţile.

— Totuşi, i-a făcut un serviciu imens, insistase cealaltă.

— Se poate. Şi să-i fie de bine. Deşi pot să jur că îl achitau şi fără să se vânture dumneaei prin Boemia. Oswald e sigur de asta. Dar nu are importanţă. Să fie aclamată pentru victorie. Numai să nu-i rosteşti numele în faţa mea. Ştii foarte bine cu ce ochi am privit-o de când a răsărit prin saloanele londoneze. Şi m-a uimit să constat că-i arăţi aşa de mare prietenie.

— Nu ştiu ce înţelegi tu prin „mare prietenie”…

— Nu ai poftit-o la conacul Harrington?

— Asta da. Şi realitatea e că nu îmi displace şi nu am auzit pe nimeni vorbind-o de rău. Cred că tu eşti pornită împotriva ei, Laura.

— Tot ce se poate. Eşti liberă să gândeşti şi să spui orice vrei. Dar o urăsc, zise cu patimă. Ca după un răstimp să adauge: sunt sigură că o va lua de soţie. Pot să şi jur. Şi nu mă tulbură atât ideea că se însoară, cât faptul că… faptul că… după tot ce a existat între noi, îşi alege unica femeie din Londra pe care nu pot s-o frecventez. Asta mi se pare intolerabil.

— Scumpă Laura, s-ar cuveni să te controlezi puţin în legătură cu domnul Finn, o sfătui Violet afectuoasă.

— Ar trebui. Însă mi-e peste putinţă. Şi tu ce vrei să spui? Că mă fac de ocară prin atitudinea mea?

— Ferească sfântul, se apără lady Chiltern.

— Ba da, asta gândeşti. Oswald este mai sincer şi mi-o trânteşte în faţă. Deşi, cu ce am greşit? Am avut un destin nemilos; am suferit neînchipuit de mult. Şi în fond ce doresc decât să-l ştiu fericit şi vrednic de stimă? Mai sper ceva pentru mine? Nimic. Mă voi întoarce la Dresda şi acolo am să-mi duc zilele, unde propria-mi decădere nu dezonorează pe nimeni.

Violet încercă să o consoleze vorbindu-i cât mai duios. Dar nu reuşi. Fiindcă, aşa cum o ştiau deopotrivă, Phineas nu mai avea de gând s-o ceară pe fosta Laura Standish.

CAPITOLUL LXVI

MĂCIUCA DE FABRICAŢIE STRĂINĂ

PRECIPITÂND PE CÂT POSIBIL călătoria, Marie Goesler izbuti să acopere distanţa Praga-Londra în mai puţin de o săptămână, încât procesul a putut fi reluat mai devreme decât era prevăzut. Totuşi, zilele câştigate nu puteau anula întârzierea ce survenise şi neplăcerile multor legiuitori. În condiţii normale, instanţa şi-ar fi încheiat mai de mult misiunea, iar juraţii care-o alcătuiau s-ar fi întors pe la treburi. Dar împrejurarea de faţă ceruse eforturi suplimentare, precum şi numeroase abateri de la rigorile obişnuite. În perioada din urmă se mişcase, chipurile, şi Parlamentul, zorind justiţia să clarifice situaţia deţinutului, care nu era o persoană de rând, ci un membru al Camerei şi, în consecinţă, se cuvenea să reintre cât mai degrabă în drepturi, odată ce i se stabilea nevinovăţia. Deci onorata Curte trebuia să reînceapă fără întârziere dezbaterile, pentru a limpezi acest caz complicat şi plin de surprize. Iniţial se crezuse că suspendarea va dura exact o săptămână de la data când fusese decisă. La fel ştiau şi cei doisprezece juraţi, şi tocmai gândul unei sechestrări atât de mult prelungite îi adusese la disperare.

Noroc că autorităţile se îngrijiseră să le mai îndulcească oarecum, traiul, compensându-le privaţiunea de libertate prin câteva promenade cu trenul – evident, sub escorta poliţailor – şi două prânzuri mai copioase, unul la Greenwich şi altul la Richmond, unde sărmanii oameni îşi găsiseră mângâierea într-o ciozvirtă de miel şi o salată. Ca apoi, spre marea lor bucurie, să afle că în loc de miercuri, când se fixase continuarea procesului, dezbaterea reîncepea luni. Doamna Goesler sosise duminică dimineaţa împreună cu martorul şi matriţa făcută de acesta, încât misterul cheii se dezlegase imediat în prezenţa preşedintelui completului de judecată şi a maiorului Mackintosh. După tiparul adus de meseriaş, se turnase şi o cheie, care se potrivea la căsuţa din strada Nurthumberland, ajungându-se astfel la încheierea că Mealyus comandase dublura în străinătate cu scopul de a deschide uşa fără să apeleze la gazdă. În virtutea acestei dovezi, Sir Gregory recunoscu drept o datorie a sa de a cere procurorului şi instanţei achitarea lui Phineas Finn.

În ce privea enigma asasinării lui Bonteen, aceasta rămânea nedezlegată pentru moment – sau poate de-a pururi – dat fiindcă probele existente nu îl incriminau îndeajuns pe Yoseph Mealyus. După cum arătă Sir Gregory, era de neconceput să fie spânzurat un om doar pe motiv că îşi confecţionase o cheie – fie şi în ipoteza că recursese, pentru câteva ceasuri, la demiul gri aparţinând proprietarului. Autorităţile nu deţineau mărturii capabile să ateste îmbrăcarea hainei în noaptea asasinatului sau ieşirea din casă a suspectului. Se făcuseră, ce e drept, încercări pentru identificarea pastorului, dar nu se obţinuseră rezultate. Spre îngreţoşarea fără de margini a lordului Fawn, acesta fusese dus la închisoarea unde se găsea Mealyus şi confruntat cu arestatul. Însă luminăţia sa nu se pronunţase în niciun fel. Din proprie iniţiativă,

deţinutul îmbrăcase raglanul, plimbându-se, după aceea, prin biroul unde se aflau. Dar o făcu în zadar. Pentru că lordul nu emise un sunet. În închipuirea lui, omul de alături putea foarte bine să fie cel întâlnit pe stradă, ca şi Phineas Finn, sau oricare altul. Aşa că se abţinu de la aprecieri, holbându-se doar cu demnitate şi tăcând cu acelaşi aer solemn. Deşi în sinea lui era extrem de nenorocit, considerându-se marele martir al procesului. Pe când Phineas Finn devenea un erou. Cei doisprezece juraţi aveau să-l declare nevinovat fără să rişte o secundă dispreţul şi imputările ulterioare ale lumii. În vreme ce el, coşcogeamite lordul, fusese supus la un chin pe care nu-l va uita niciodată. Şi niciun se va lecui de suferinţele îndurate. Mai ales că nu vedea cum ar fi putut să mai apară în societate şi. Să dea ochii cu oamenii. Şi toate astea, după ce. Depusese atâtea silinţe să fie corect şi să spună doar adevărul! După trista experienţă din sala procesului, nimic şi nimeni nu ar fi izbutit să-i mai smulgă un cuvânt. De aceea se zgâia cufundat în muţenie. Doar declarase că a văzut un om într-un pardesiu cenuşiu. Şi cu asta, să le fie de bine.

— Aşa e, Alteţă, că nu pe mine m-aţi întâlnit? îl întrebă Mealyus cu un glas de milog. Iar Alteţa sa tăcu precum o statuie.

Deci aşa se înfăţişau lucrurile în după-amiaza zilei de luni, când se convocaseră cei doisprezece juraţi pentru ascultarea rechizitoriului, urmând ca marţi – după pronunţarea verdictului – să se întoarcă la caselor lor. Dar până să intre în şedinţă, se mai ivi un eveniment care avea să le mai amâne cu o zi mult aşteptata eliberare. Era vorba de o altă descoperire, mai interesantă decât a cheii secrete, şi făcută fără tributul unei călătorii la Praga. Ba chiar atât de simplu, că era greu de imaginat cum de întârziase până atunci, când normal ar fi fost ca obiectul

revelator să fie găsit în orice clipă după comiterea crimei. În special de poliţie, care, bineînţeles, îşi primi cuvenita praftoriţă pentru inerţia şi lipsa de atenţie de care dăduse dovadă. Şi acum iată împrejurările senzaţionalei descoperiri. Jucându-se într-una din grădinile printre care tăia faimosul pasaj unde pierise Bonteen, un puştan de viţă nobilă – desigur feciorul ilustrului proprietar – dădu peste o măciucă masivă şi grea la mână. Se distră cu ea până la ceasul amiezii, când se întoarse în casă cu proaspăta *ac*. Jiziţie. Observată de unul din servitori, băiatul explică unde şi-o însuşise, ducându-l la faţa locului. În minutele următoare, povesti şi tatălui său aventura, iar acesta chemă de grabă un poliţist, informându-l de ciudăţenia petrecută. Fiul găsise o măciucă încărcată cu plumb, în desişul ierbii şi al tufişurilor din grădină. Studiindu-se locul, s-a dedus că firma, ajunsese acolo azvârlită de cineva peste zidul pasajului despărţitor. Ştirea se transmise imediat autorităţilor. Însă cu aceeaşi iuţeală se răspândi şi în oraş, unde se vorbea numai despre iminenta demascare a ucigaşului.

Apariţia unei noi arme – similară cu cea predată de acuzat – declanşă cercetări. Serioase.

În primul rând trebuia stabilită proveniența ei şi, în scopul acesta, chestura apelă la cei mai buni specialişti care, după ce o studiară cu luare aminte, au decretat că nu era fabricată în Anglia. Măsura vreo treizeci de centimetri în lungime; mânerul avea o chingă din piele, şi un fel de arc la extremitatea inferioară, iar măciulia ovală, încărcată cu plumb, era încastrată într-o împletitură extrem de fină, făcută din piele. După opinia experţilor, asemenea lucrătură din piele nu se execută decât la Paris, de unde se ajunse la presupunerea că Mealyus o achiziţionase din străinătate, ţinând-o ascunsă, în vederea asasinatului, Dar o simplă supoziţie nu putea să-l trimită pe locul unde se

tortura de atâta vreme sărmanul Phineas. Procurorul de la chestură cerea să se stabilească o conexiune precisă între măciucă şi posesor ori să se demonstreze că o cumpărase. Numai acestea puteau să constituie capete de acuzare şi, până la obţinerea lor, predicatorul nu era cu nimic implicat în crima comisă. În zadar susţineau o mulţime de oameni că Bonteen fusese ucis cu arma recent descoperită şi nu cu cea purtată de Phineas în buzunarul raglanului. Niciunul nu putea să aducă dovezi în sprijinul afirmaţiilor. Aşa că descoperirea celei de a doua măciuci nu dezlega misterul omorului, răzbunând victima. Însă reprezenta un argument de valoare în sprijinul nevinovăţiei lui Phineas.

În decursul investigaţiilor, i-a fost arătată şi lui Yoseph Mealyus. Maiorul Mackintosh, aflat de faţă, îi relată întreaga istorie – de cine şi unde fusese găsită. De cum zări măciuca, predicatorul se repezi şi o luă în mână, privind-o ca pe un lucru nemaivăzut. Pesemne regizase din timp această scenă la care se aştepta mai devreme sau mai târziu, fiindcă prea bine simulase curiozitatea şi neştiinţa. Dar cu toată abilitatea şi nemaipomenita prezenţă de spirit, se înroşise la faţă – o reacţie pe care n-o putea dirija.

— Nu ştiţi nimic despre armă? îl întrebase unul din poliţaii prezenţi. Natural, nu trebuie să vă. Acuzaţi singur, adăugase imediat.

— De unde să am habar de o măciucă? ripostase Emilius cu aerul cel mai candid. N-am avut niciodată în posesia mea un asemenea obiect. Ba niciun ştiam cum arată până mai adineaori.

Îşi juca impecabil rolul, nimic de zis. Doar atât că roşise până peste urechi.

— Poliţiştii erau convinşi de vina sa odioasă. Dar ce-l puteau face?

— Fără doar şi poate, i-ai salvat viaţa, îi declara

ducesa prietenei Marie, duminică după-amiază, înaintea descoperirii mai sus pomenită.

— Nu cred că l-ar fi atins măcar cu un fir de păr, răspunse cealaltă.

— Nu zău? zise Glencora. Ei află că toţi erau siguri că ajunge la eşafod. Şi n-ar fi fost înfiorător? Acum nu prea văd cum n-o să vă luaţi, fiindcă o lume întreagă vorbeşte despre căsătoria voas. Ră.

În ziua de marţi, după găsirea celei de a doua arme, se întâlniră din nou.

— Acum este limpede că pastorul l-a omorât, declară ducesa.

— Nu m-am îndoit nicio clipă.

— Totuşi, stau şi mă gândesc la curajul pe care l-a avut acest venetic să-l atace pe Bonteen, în plină stradă, unde putea fi văzut de oricine. Şi nu ştiu, dar parcă nu-l detest prea mult pentru ce a făcut. Cât despre cutra lui de nevastă, consider că şi-a primit exact ce-a meritat.

— Desigur, domnul Finn va fi acum achitat, vorbi Marie despre ce o durea pe ea.

— Auzi vorbă! Cred şi eu că va fi achitat. Nimeni nu se îndoieşte de asta. De altfel, s-a şi hotărât acest lucru şi este o ruşine să mai fie ţinut o singură zi la închisoare. Cred că-l vor face *pair*, şi-or să-i dea o pensie sau, în cel mai rău caz, îl numesc subsecretar de stat pe undeva, Mult aş fi vrut să nu fi dat buzna Plantagenet la nenorocita aia de Cameră de Comerţ, pentru că l-ar fi numit Preşedinte acolo. Nu-l prea văd să devină Păstră" torul Sigiliului, decât numai dacă-l ridică la rangul de *Pair*. Ai avea ceva împotrivă, scumpa mea?

— Vei avea surpriza. Să afli că-l vor consola cu funcţii mult mai puţin simandicoase. L-ai văzut la proces, nu-i aşa?

— Plantagenet nu m-a lăsat să mă duc. Dar ştiu de

altcineva care l-a vizitat.

— O doamnă? deveni Marie curioasă.

— Bineînţeles. Dar cred că jumătate din cei de la cluburi au mers la Newgate să-l vadă.

— Cine a fost acea doamnă? stărui doamna Goesler.

— N-o să te superi dacă îţi spun?

— În orice caz mă voi strădui să mă stăpânesc

— Vizitatoarea a fost lady Laura. Anunţă Glencora scrutându-şi amica.

— Mi-am închipuit, rosti cealaltă calmă…

— Se zice că îl iubeşte la nebunie, adăugă ducesa.

— S-o fi spunând, dar nu cred. În ziua de azi femeile nu se mai prăpădesc de dragul bărbaţilor. Cei doi se cunosc de mulţi ani şi sunt buni prieteni. De altfel şi fratele ei, lordul Chiltern, ţine enorm la domnul Finn. Aşa că nu-i de mirare să-i fi făcut o vizită.

— Probabil ai aflat că e văduvă, o întărită ducesa

— Cum de un Domnul Kennedy murise cu mult înainte să fi plecat eu în Europa.

— Şi e foarte bogată, completă Glencora. A primit, în folosinţă pe viaţă, întregul domeniu Loughlinter. Plus că şi-a recăpătat fosta zestre. Pariez pe ce vrei că-i va propune să le împartă cu ea.

— Se prea poate, admise Marie Goesler, roşind imperceptibil

— Şi mai pun un rămăşag pe oricât vrei tu…

— Apropo de ce?

— Că domnul Finn o va refuza. E foarte la modă ca femeile să ofere şi bărbaţii să strâmbe din nas. Şi ca să fiu sinceră, era penibilă situaţia lor din trecut, când trebuiau. Cu orice preţ să accepte ofrandele pentru că, altminteri, îi ostraciza societatea. Acum există altă optică, mai sănătoasă.

— Cunosc şi eu cazuri când bărbaţii, au refuzat dania

femeilor, zise Maiie cu gândul la ea şi la Phineas, răsucindu-se în aşa fel ca să n-o vadă prietena şi nici să nu-i observe fereala.

— Când s-o termina toată tevatura, îl invităm la Matching, şi îl scăpăm din ghearele altor femei. Nu-i prea văd să continue sesiunea parlamentară, dat fiindcă nu s-a făcut nimic de la arestarea lui. De când zace la închisoare, toate treburile ţării au stagnat. Până şi Plantagenet nu munceşte mai mult de douăsprezece ore pe zi, şi am aflat că lordul Fawn nu a mai dat pe la Colonii de două săptămâni. Pe moment încă sunt aferaţi, dar în clipa când se dezumflă, niciunul nu mai e bun de treabă până după vânătoarea de potârnichi. Vor fi câteva ospeţe grozave în cinstea sărbătoritului, după care ai să-i vezi tulind-o din Londra. Şi de când cu descoperirea măciucii în grădină, / n-o să mai fi socotită unica salvatoare. Se cuvine să-i fie recunoscută şi contribuţia micului lord Frederick, care a găsit-o în iarbă.

— Este cazul cel mai ciudat din câte cunosc, declara, în aceeaşi seară Sir Simon Slope unui prieten de al său, îl trimiteam categoric la eşafod dacă nu intervenea-a cele două accidente – deşi niciunul din de un ne îngăduie să-l spânzurăm pe un altul.

— Ce păcat!

— Cazul lui Finn demonstrează pericolul dovezilor circumstanţiale, deşi, fără de nu mai ajungi să condamni *o* crimă. Mă bucur grozav că s-au găsit cheia şi a doua măciucă. Fiindcă nu eram deloc convins de chestia cu pardesiul.

CAPITOLUL LXVII
VERDICTUL

ÎN DIMINEAŢA ZILEI de miercuri, Phineas Finn a fost din nou adus în sala de judecată şi din nou introdus în boxă. În general, se considera că nu trebuia să mai fie

supus unei astfel de umilinţe, dar aşa cum i se explicase şi lui, încă era deţinut şi stricteţea legii nu îngăduia să stea în altă parte cât mai dura procesul. Phineas primi scuzele prezentate cu o sfidare politicoasă. După câte îndurase, şi de-ar fi fost invitat de instanţă, tot nu-şi schimba locul până la pronunţarea verdictului. Când, după instalarea legiuitorilor, apăru pe estrada ce ducea către boxă, asistenţa izbucni într-un ropot de aplauze, ceea ce-l mânie grozav pe aprod, care zbieră către toţi, ameninţându-i că vor fi arestaţi până la ultimul dacă nu amuţesc pe moment. Procurorul nu protestă la intervenţia sa drastică, şi nici restul somităţilor prezente în juriu nu-şi arătară nemulţumirea. Marele podium gemea de parlamentari din ambele Camere, printre care se remarcă şi Onorabilul Gresham, venit împreună cu amicul său, lordul Cantrip. Se aflau de faţă şi cei doi duci – cel de Omnium şi de St. Bungay – în vreme ce personaje cu greutatea unui Laurence Fitzgibbon ajunseseră la mâna ajutorilor de poliţai ca să capete un locşor.

Phineas era tras la faţă şi pământiu. Se mai observase că se sprijinea de grilajul boxei şi nu şedea drept ca o luminare, cum fusese văzut în zilele precedente. Cei care-l urmăreau cu atenţie făcură şi constatarea că nu-şi mai ridica ochii spre legiuitorii din faţă, deşi până atunci îi fixase tot timpul, căutând să le surprindă orice reacţie. Acum îl fixa numai pe Vorbitor, de parcă ceilalţi pieriseră sau nu-l mai interesau. Hotărât lucru, acuzatul era mult schimbat, începând cu ţinuta şi gestica, până la expresia fizionomică. În prima şi lunga săptămână a supliciului, impresionase prin verticalitatea perfectă a poziţiei, prin frumuseţea lui bărbătească, prin exemplara stăpânire de sine şi curajul de care dăduse dovadă. Oricât de mare va fi fost spaima ce o trăise, nu-i apăruse nicio urmă pe chip. Şi oricât de clocotitoare fusese răzvrătirea lăuntrică, nu şi-o

trădase printr-un afront cât de neînsemnat. Şase zile încheiate rămăsese neclintit pe locul ruşinii şi al infamiei, susţinut de o vigoare şi o temeritate pe măsura cruntei încercări prin care trecea. Dar uriaşele silinţe depuse în acest răstimp, îşi puseseră pecetea pe înfăţişare, răpindu-i graţia şi eleganţa obişnuită. De altfel, în zilele de pe urmă zăcuse bolnav, şi se mai şuşotea că nopţile nu doarme o secundă. De la suspendarea procesului se discutase mereu starea precară a sănătăţii sale, tot publicul fiind la curent cu consecinţele întemniţării – din ce în ce mai vizibile şi mai îngrijorătoare.

Şedinţa de miercuri a fost deschisă de Sir Gregory Grogram, care se adresă juraţilor, cerându-le iertare pentru neajunsurile îndurate. Astfel de scuze mai fuseseră auzite de-a lungul procesului şi, la fiecare ocazie, stârniseră bombăneli. De astă dată le răspunse primul jurat, exprimându-şi nădejdea că organele în drept vor examina împrejurarea de faţă, datorită căreia doisprezece gentilomi, angrenaţi în comerţ, au fost răpiţi de la ocupaţia lor şi zăvorâţi timp de paisprezece zile, pentru că probele incriminatorii fuseseră complet eronate. Remarca sa îl făcu pe procuror să-şi plece fruntea şi să-l privească pe deasupra ochelarilor într-un fel careanula orice comentariu, după care declară calm că dovezile existente erau perfect valabile şi, în virtutea lor cât şi a recentelor mărturii survenite, stimabilii juraţi aveau să-l achite pe inculpat. Prin urmare dovezile nu ar fi dus la nicio greşeală, singura eroare posibilă fiind doar pretinsa învinuire atribuită de acuzare, pe care dânşii, în calitatea pe care o aveau, desigur ar fi oprit-o la timp. Apoi încercă să-i împace cu ideea canonului la care fuseseră supuşi, arătându-le cât de importantă, ba chiar grandioasă, era poziţia ce o deţineau în contextul legislaţiei britanice.

— E frumos şi adevărat ce spuneţi, Excelenţă, îi

ripostă unul din cei tămâiaţi, însă de-aţi fi negustor ca mine, cu o prăvălioară în care nu am un asociat sau vreun ajutor şi aţi lăsa-o paişpe zile în paragină, cum v-ar cădea?

Vorbind, bietul om clătina din cap abătut şi la sfârşitul întrebării îşi duse batista la ochi, stâmând mila celor prezenţi.

După neprevăzuta intervenţie, Sir Gregory îşi continuă cuvântul, adresându-se tot juraţilor, dar în legătură cu procesul în curs. Mult iscusitul coleg, reprezentând apărarea, spuse el arătând cu capul spre Chaffanbrass, pregătise noi mărturii în sprijinul celui judecat. Dacă audierea lor va confirma aşteptările sale, datoria faţă de Majestatea sa îl obliga să se alăture, apărării, cerând instanţei achitarea imediată a deţinutului. Dar aceeaşi datorie îi obliga şi pe domnii juraţi să-şi formeze propria părere asupra valabilităţii dovezilor ce vor fi prezentate şi, în funcţie de aceasta, să pronunţe verdictul.

— Nu se va îndoi nimeni de valabilitatea lor, sări Chaffanbrass de pe bancă. Dacă eu nu amniciun dubiu, fiţi siguri, domnilor, că nici dumneavoastră nu îl veţi încerca. Aşadar, cer îngăduinţa să încep audierea martorilor în numele apărării. Ultimul martor a fost domnul Monk, care a vorbit despre reputaţia clientului meu. Acum urmează fierarul praghez, numit Praska. Peter Praska. Natural, nu ne cunoaşte limba şi, din păcate, nu ştie nici germana. Însă avem un interpret, cu ajutorul căruia vom afla, fără întârziere, ce are să ne declare Peter Praska.

Urmă depunerea jurământului, mai întâi de praghez şi pe ui mă de interpret, care făgădui cu mâna pe Biblie să traducă întocmai ce avea să audă în limba cehă.

La această şedinţă fusese adus şi Mealyus în sală, între doi gardieni şi, la vederea lui, Praska declară solemn că la comandă acestui om executase cheia. Declaraţiile au

fost destul de lungi şi cititorul nu va fi plictisit cu relatarea lor. Din de reieşi, însă, limpede că se executase dublura la ordinul personal al lui Mealyus şi aceasta se fabricase într-o comună apropiată de Praga.

La depoziţia cehului, se alătură şi cea a fostului proprietar din străduţa Northumberland, prin care se atestă plecarea chiriaşului peste hotare cu cheia gazdei, bineînţeles în ideea de a o folosi ca model, pentru dublura ce urma s-o comande.

— Şi, mă rog, de ce nu mi-aş fi făcut o rezervă, s-o am la caz că pierdeam cheia casei? ripostase predicatorul vexat. Am negat eu vreodată că mi-am luat această mă

— *R*

sură de prevedere? Mi se pare cel puţin deplasată învinuirea care mi se aduce.

Emilius şi-ar fi continuat protestele, de nu-l înhăţau cei doi poliţişti, târându-l la repezeală din sală, deoarece apărarea numai avea nevoie de prezenţa sa.

După epuizarea declaraţiilor privitoare la cheia secretă, Chaffanbrass trecu la arma de curând dezgropată din ierburi, pe care o întinse, pentru examinare, instanţei. Prezentarea ei produse mare senzaţie în sală. Spectatorii plasaţi mai departe se ridicau în vârfurile picioarelor ca s-o poată vedea, pizmuindu-l pe primul ministru pentru hatârul care i se făcuse de a-i fi înmânată pentru câteva clipe. Băieţelul care o descoperise nu avea. Nici şase ani împliniţi, şi deci chestionarea lui implica anumite dificultăţi. La o vârstă atât de fragedă, nu putea fi supus la un interogatoriu normal şi nici la depunerea tradiţionalului jurământ. Aşa că, scutit de formalitatea din urmă, iscodit cu răbdare şi pe ocolite, s-au extras de la el doritele confirmări referitoare la arma găsită. Acestea au fost întregite de o schiţă topografică executată de Chaffanfeiass, ilustrând în Amănunţime dispunerea

grădinii, zidul gangului cu pricina, lungimea lui, treptele pe care se presupunea că fusese ucisă victima şi, evident, locul unde se aflase noua măciucă.

După copil au fost audiaţi o serie de meşteşugari, specialişti în arme albe, precum şi alţii lucrând în pielărie, care au reeditat afirmaţiile de la chestură cu privire la originea franceză a obiectului pe care îl cercetaseră. Meseriaşilor le-au urmat doi chimişti, însărcinaţi cu examinarea măciuliei pentru a descoperi eventuale urme de sânge. Aceştia infirmară existenţa presupuselor urme, arătându-se de părere că victima sucombase de pe urma unor traume, care nu sângeraseră. Depoziţia din urmă era mai puţin interesantă pentru onorata Curte, întrucât se aflase de la cei patru medici legişti că loviturile ucigaşului nu produseseră nicio hemoragie. La orele paisprezece, când. Instanţa luă pauza de amiază, cei doisprezece juraţi intraseră iar în panică la gândul că nu se sfârşeşte procesul şi că mai rămân o noapte sechestraţi în tribunal.

Dar apărarea expusese proaspetele dovezi, încât la revenirea instanţei în sală, Chaffanbrass ceru permisiunea de a mai veni cu unele completări. De bună seamă ştia că pledoaria lui se încheiase şi, potrivit procedurii, nu avea dreptul s-o mai reia. Însă avându-se în vedere natura cu totul specială a cazului, cât şi numeroasele abateri p care le impusese de la canoanele obişnuite, nădăjduia să nu i se refuze privilegiul solicitat. Şi cum sir Gregory îşi dădu consimţământul tacit, bătrânul pledant pronunţă cele câteva cuvinte făgăduite, care înghiţiră nu mai puţin de un ceas. Intervenţia lui se consideră de prisos, deoarece mai toate afirmaţiile de acum repetau ideile cuprinse în expunerea iniţială. Datoria sa, zise Chaffanbrass, nu era de a trece vina asasinării lui Bonteen asupra altei persoane. Nici să aprecieze, în numele onoratei instanţe, dacă în virtutea probelor existente era sau nu cazul de a trimite pe

altcineva în justiţie. Unica sa datorie consta în apărarea clientului. Deci numai în contextul acesta se referea la dovezile menţionate, întrucât, privite în ansamblu, incriminau cu tărie alt om, degajându-l de orice vină pe inculpatul de acum şi excluzând, totodată, putinţa de a fi condamnat. De altfel, nutrea credinţa că întreaga asistenţă se convinsese de nevinovăţia actualului deţinut. Totuşi, în calitate de apărător, nu se putea bizui numai pe această convingere. Ci trebuia să arate pentru care considerente se impunea cu stringenţă achitarea clientului său. Când Chaffanbrass istovi argumentele şi se reaşeză în bancă, preşedintele flutură mâna dreaptă. În semn că renunţă hi o eventuală ripostă, codind cuvântul procurorului.

Acesta îşi începu rechizitoriul la trei şi jumătate. Dar înainte de a trece la fondul expunerii, găsi cu cale să-i asigure pe năpăstuiţii juraţi că le va da posibilitatea să încheie obositoarea lor misiune şi să se întoarcă acasă în aceeaşi seară. Se putea ca rechizitoriul să dureze destul de mult, îi preveni el, deoarece trebuia să parcurgă toate dovezile, să le tălmăcească şi să explice împrejurările acestui proces atât de ieşit din comun. Însă nu va pleca din sală până nu au ea să-şi epuizeze expunerea – indiferent cât va arăta ceasul – iar verdictul care urma, probabil nu le va răpi multă vreme.

— Da’ de unde, Excelenţă! îşi dădu în petec exasperatul neguţător, atrăgându-şi o nouă dojană – din fericire mai blândă ca cele anterioare.

Rechizitoriul a ţinut patru ore pe muchie, în care s-au recapitulat şi au fost cântărite toate probele acuzatoare invocate împotriva lui Phineas, dar cum cititorul a luat cunoştinţă de de într-o altă etapă a cronicii actuale, aici vor fi amintite numai în treacăt. Referindu-se la natura lor circumstanţială vorbitorul recunoscu drept valabile o bună parte din teoriile bătrânului Chaffanbrass: totuşi, se

menţinu la ideea că excluderea lor ar dăuna considerabil justiţiei, întrucât numeroase delicte ar, rămâne necondamnate. Fără îndoială, în cazul de faţă, gentilomul din boxă fusese victima unui lanţ de circumstanţe cu totul bizare, din care urma să fie descătuşat graţie altor circumstanţe la fel de bizare. Sau aşa s-ar fi crezut la prima vedere. În realitate, eliberarea deţinutului se sprijinea pe alte motive. Se ştia că, în decursul dezbaterilor, se audiaseră două seturi de mărturii – dacă le putea denumi astfel – cele din urmă pledând în mod categoric în favoarea acuzatului. Cu toate astea, se simţea dator să declare în faţa instanţei şi a publicului că, şi fără apariţia celei de a doua arme şi a cheii turnată în Boemia, domnia sa nu ar fi opinat nicio clipă pentru o condamnare. Prin asta nu voia să lase de înţeles că procesul nu ar fi avut o deplină justificare. Ce dorea să sublinieze era faptul că, şi în ipoteza când nu se ivea un al doilea suspect, tot ar fi considerat incomplete dovezile împotriva domnului Finn sau, mai degrabă, lipsite de necesara greutate pentru a-l osândi.

— Deci, chiar cu preţul de a se repeta, ţinea să releve încă o dată că şi de-ar fi rămas recenta măciucă pe veci îngropată în iarbă ori executantul cheii de-a pururi necunoscut, instanţa de faţă n-ar fi comis cumplita greşeală de a pedepsi… Un nevinovat în locul celui culpabil, mânjindu-se cu sânge neprihănit, în dorinţa de a spânzura criminalul. De altminteri, din cât cunoştea, această îngrozitoare eroare nu se făcuse nicicând în Anglia. Legiuitorii vădeau atâta grijă pentru viaţa oricărui om, încât de multe ori scăpau de la moarte adevăraţi ucigaşi. Stăruia asupra acestui aspect pentru că nu voia ca actualul proces să fie citat drept un exemplu de eroare judiciară determinată de dovezile circumstanţiale.

609
608

Într-adevăr, aparenţele au pledat un răstimp împotriva inculpatului, aducându-i mari prejudicii. Însă odată cu depoziţiile martorilor ascultaţi de instanţă, zăbranicul nedreptei învinuiri a început să se subţieze, ca după audierea prietenilor şi a cunoştinţelor care au vorbit de structura morală a domnului Finn, să se sfâşie complet. Iar la acestea, se adăugaseră în zilele de pe urmă noi revelaţii de extremă semnificaţie care, desigur, vor înlesni hotărârea juraţilor. Incontestabil, se săvârşise o crimă odioasă. Un gentilom venind de la club către locuinţă, fusese ucis în puterea nopţii. Făptaşul se mişcase probabil în preajma victimei; o adulmecase. Pregătise omorul cu zile şi poate cu săptămâni înainte., înfăptuindu-l cu o cruzime feroce, tipică marilor duşmănii. Aproape în mod sigur arma fatală era cea găsită în grădină – atât de aproape de locul crimei. În consecinţă, ucigaşul nu era cel din boxă, fiindcă este greu de imaginat să fi avut la sine două măciuci, iar cearta cu victima fusese mult prea recentă ca să aibă răgazul de a plănui asasinatul. Se cunoşteau relatările numitului Merger în legătură cu demiul cenuşiu şi cu potriveala cheii la uşa de acasă. Nu intenţiona ca în temeiul acestora, cât şi a mărturiilor ce le sprijinise să atribuie altuia vina, deoarece nu avea competenţa s-o facă. În schimb, le reţinea ca argumente hotărâtoare – dacă mai erau necesare asemenea argumente? – pentru elucidarea definitivă a situaţiei domnului Finn.

— În concluzie, consider că nu veţi avea reticenţe să pronunţaţi achitarea domnului Finn, acuzat pe nedrept de omor, li se adresă juraţilor.

Aceştia. Se şuşotiră între ei mai puţin de un minut, ca apoi deznădăjduitul neguţător să se ridice în picioare şi să

anunţe:

— Îl achităm în unanimitate şi rămânem la părerea că nu trebuia deferit justiţiei în baza dovezilor pe care le-am ascultat.

Procurorul I-ar fi muştrulit iar pentru deplasată lui afirmaţie, însă eliberarea cât mai urgentă a prizonierului din calvarul la care era supus îl făcu să renunţe la dojenirea incurabilului jurat, – întorcându-se către tânărul cu chip de cadavru care şedea sprijinit de grilajul boxei.

— Domnule Finn, îi vorbi el, aţi fost absolvit de odioasa şi abominabila învinuire care v-a fost adusă, nu doar cu sprijinul instanţei, ci al tuturor compatrioţilor dumneavoastră. Inutil să vă spun că părăsiţi boxa fără să vă fie întinată reputaţia. Şi cred că până şi în nenorocirea în care v-aţi aflat, elogiile prietenilor, veniţi să depună mărturii în sprijinul dumneavoastră, v-au adus mângâiere. Pentru mine a fost şi rămâne o mare durere să văd o persoană ca dumneavoastră supusă unei josnicii atât de nemeritate. Dar ca unul ce aţi studiat legislaţia acestei ţări şi-i cunoaşteţi structura, veţi ajunge, poate, la încheierea ca această caznă prin care aţi trecut nu a fost decât o încercare din partea justiţiei de a stabili adevărul şi a face dreptate. Îmi place să cred că nu peste mult o să vă reluaţi locul printre legislatorii acestei ţări.

După ultima frază, juraţii, şi-au lepădat la iuţeală robele de pe ei şi au luat-o din loc, urmând procesiunea asesorilor, întârziaţi până ia ceasul acela, numai ca să audă ultimul cuvânt al instanţei. Bătrânul Chaffanbrass îşi adună maldărul de hârtii, cu ajutorul colegului Wickerby

— Ignorându-l cu totul pe junele său asistent – pe când Sir Gregory Grogram şi Sir Simon se feliciţau de zor pentru superbul sfârşit al unei misiuni detestabile.

Iar Phineas era în sfârşit liber! Stăpân pe el şi slobod să facă tot ce-i poftea inima. Justiţia nu mai avea nici un

drept asupra lui. E uşor de închipuit cât de dulce trebuia să sune cuvântul „eliberat” pentru un deţinut oarecare scăpat din chinga legiuitorilor în ciuda vinovăţiei ştiută numai de el, însă nedibuită de tartorii tribunalelor. Asemenea deţinuţi se perindau cu sutele prin faţa instanţelor, şi când pehlivanul se vedea mântuit de pericol, inima lui tresălta cu o bucurie de nedescris. După peripeţii care nu visa în ce chip vor sfârşi, se întorcea acasă, unde, probabil, era primit de o soţie sau o ibovnică tânără ori, în lipsa amândurora, se ducea glonţ la spelunca unde îşi făceau veacul cei de o teapă cu el. Vremelnicul interes suscitat de proces alunecase în amintirea zilei de ieri şi nimbul eroic ce-i luminase umila persoană se topise fără de urmă. În schimb era liber şi putea să-şi bea rachiul îndoit cu apă exact unde poftea. Se prea poate ca la ieşirea din tribunal să fi avut parte de privirile iscoditoare şi admirative ale câtorva gură cască. Dar mai înainte de a da colţul străzii, devenea, iremediabil, un nimeni.

Numai că aşa ceva nu putea să se întâmple cu un proaspăt eliberat ca Phineas Finn. Altele erau coordonatele sale morale, starea lui sufletească şi perspectivele de după verdictul abia pronunţat. Cu toate că-l auzise, încă nu se simţea în stare să privească spre viitor, aşa că nu avea nici cea mai vagă idee unde şi cum va trăi în zilele şi săptămânile ce urmau. Atât de fantastic îl zguduise anticiparea sentinţei – cu necontenitele oscilaţii între speranţa de a fi achitat şi deznădejdea unei posibile condamnări – Că nicio secundă nu se întrebase ce va fi după aceea. Numai Ducesa de Omnium tot croia planuri cum să-i fie sărbătorită izbânda, sugerând o suită de zaiafeturi dintre cele mai grandioase – o perspectivă care, desigur, nu-i trecuse prin minte lui Phineas.

La coborârea din boxă, niciun ştia pe ce lume se află, văzându-se doar flancat de bătrânul Low şi de lordul

Chiltern, fiecare ţinându-l de un braţ şi ducându-l într-o cămăruţă lipită de sala în care se ţinuse procesul.

— În sfârşit, ai scăpat! suspină fericit fostul dascăl.

!

— Dar gândiţi-vă cât a suferit, adăugă Chiltern.

Abia atunci începu să cugete la ce avea să se întâmple cu el, să întrezărească eventualele propuneri ale amicilor de a-l îngriji în casele lor, fără a-şi da încă seama în ce chip va răspunde acestor manifestări de bunăvoinţă; dacă avea să le accepte sau nu. Îşi roti privirea prin odăiţa unde intraseră, în căutarea altor prieteni sau, mai curând, în nădejdea s-o vadă pe aceea care bătuse jumătate din Europa pentru a-i aduce mărturiile salvatoare. O întâlnise pentru ultima dată în seara anterioară arestării, iar de atunci nu mai auzise nimic despre ea până la extraordinara expediţie pe care o iniţiase. Nicio fiinţă nu îi sărise în ajutor ca această femeie, şi de aceea fusese aproape convins că avea s-o găsească acolo, aşteptându-L însă în afară de Low şi de Chiltern, nu era nimeni. Schiţă un zâmbet către fiecare din ei, căutând să se poarte cu Calmul obişnuit.

— De acum va fi bine, îngână el. S-ar putea să beau un pahar cu apă?

Se aşeză pe un scaun, vegheat de cei doi, aplecaţi asupra sa şi privindu-l cu grijă, acesta fiind singurul fel în care se pricepeau să-l reconforteze. Peste puţin apăru şi lordul Cantrip în prag – rămas în sală până la plecarea somităţilor ce făcuseră parte din completul de judecată –, iar în urma lui se ivi şi Sir Harry Coldfoot, Ministrul Afacerilor Interne.

— Iubite prietene, se adresă acesta lui Phineas, zilele de restrişte au trecut şi nădăjduiesc ea în foarte scurt timp să le uiţi, Phineas; se Strădui: să zâmbească, întinzându-i mâna fostului coleg de odinioară. Nu aş fiindrăznit să te

tulbur, urmă Sir Harry, dacă nu mă simţeam dator să-ţi exprim profundele mele regrete pentru greaua încercare la care ai fost supus.

La declaraţia sa ceremonioasă, Phineas se ridică de pe scaun şi se înclină rigid. În sinea lui era pe deplin încredinţat că toţi cei legaţi de justiţie îl consideraseră criminal şi, în starea sufletească de acum, nu suporta în preajmă decât pe aceia care-l crezuseră de la bun început nepătat.

— Domnul Gresham m-a însărcinat să-ţi transmit părerile sale de rău pentru cele întâmplate, alături de bucuria că totul s-a terminat cu bine, completă ministrul

Phineas încercă să răspundă prin câteva fraze, însă na reuşi să le formuleze şi, la plecarea înaltului demnitar, izbucni în hohote de plâns.

— E de mirare? zise Chiltern, vizibil impresionat. Ce nu pot să cred este că a rezistat calvarului aşa mult…

— Pe mine m-ar fi zdrobit din primele zile, recunoscu lordul Cantrip. Întrebarea este, cum să îl îngrijim ca să-şi revină?

La aceasta, domnul Low propuse să-l ia pentru câteva zile la dânsul. Soţia sa îl cunoştea de atâta vreme şi aşa de bine, încât nicio femeie nu putea să-l ajute ca ea. Totodată se oferi să le găsească o găzduire pe aproape şi surorilor lui din Irlanda, ca să-l poată vizita zilnic, mutându-le din locuinţa pe care şi-o luaseră lângă închisoarea Newgate.

Dar în timp ce se sfătuiau, interveni Phineas, vorbind pentru prima dată limpede şi cu o inflexiune oarecum categorică.

— Eu aş vrea să mă duc acasă, la gazda mea, în strada Great Marlborough, zise el. Şi se cramponă de această dorinţă.

Degeaba îi oferi lordul Cantrip reşedinţa lui de la ţară „unde se ajungea doar într-un ceas de la Londra, sau

îl invită lordul Chiltern la conacul Harrington. Phineas nu se abătu de la., ideea iniţială, aşa încât Low îl conduse în modesta căsuţă a doamnei Bunce.

— Atunci am să vin mâine la tine… împreună cu Violet, îl anunţă Chiltern înaintea plecării.

— Nu mâine, Chiltern. Dar spune-i soţiei tale că pun mare preţ pe prietenia ce mi-a dovedit-o.

Se oferi şi lordul Cantrip să-l viziteze, dar şi acestuia îi ceru o păsuire de câteva zile.

— În starea în care mă aflu, explică, „el, nu sunt în stare să primesc vizite. Săptămâna din urmă m-a stors de vlagă.

Fostul dascăl îl însoţi până în casă şi îl predă doamnei Bunce, făgăduindu-i prietenului să-i anunţe surorile unde se află şi săi. Le trimită în dimineaţa următoare. Şi aceasta fusese tot o dorinţă a lui Phineas deoarece, pe moment, voia să rămână singur. Nu-l lăsă nici pe Low să urce până în cămăruţele de la etaj, unde, odată ajuns, o expedie aproape cu asprime şi pe bună. Lui gazdă, care plângea cu sughiţuri.

— Vai de mine, dom Finn, de ce nu mă lăsaţi să fac şi eu cevaşika pentru ’mneavoastră? N-aţi îmbucat nimic toată ziulica de azi. Lăsaţi-mă, zău aşa, săv-aduc o cană cu ceai şi o hălculiţă de miel, proaspăt prăjită.

De fapt jeluitul chiriaş – prânzise la pauza de amiază, ca în toate zilele cât durase procesul, şi nu simţea nevoia să mai mănânce. Totuşi, la stăruinţele ei, acceptă să-i aducă un ceai, însă numai peste un ceas. Oarecum împăcată, femeia bătu în retragere şi Phineas rămase, în fine, singur. Stând în mijlocul camerei, îşi pipăi pieptul, apoi fruntea şi creştetul capului, vrând să se încredinţeze că momentul trăit nu era doar un vis. Oare tot ce se petrecuse în ultima vreme nu a fost numai un coşmar? Fusese cu adevărat bănuit de crimă „întemniţat la

Newgate şi judecat pentru oribila bănuială? Dintr-odată îi veni în minte victima sinistrului asasinat: Bonteen, vrăjmaşul său. Să fi pierit realmente acel om arogant, dispreţuitor, gălăgios şi lăudăros care, până mai ieri, se aştepta să devină ministrul finanţelor? De bună seamă murise, îşi răspunse tot el; doar ascultase amănuntele crimei până la saturaţie. Deci omul care al prigonise cu înverşunare, stârnindu-i revolta şi chiar invidia, dispăruse într-o noapte, iar el, Phineas Finn, fusese acuzat de uciderea sa!

Şi după această năpastă, ce mai avea să facă pe viitor? De un lucru era absolut sigur încă de pe acum, şi anume că nu va mai apărea niciodată în Parlament. I se părea de neconceput să mai stea pe bancă în chip de politician onorabil, la rând cu alţi deputaţi onorabili, după ruşinea păţită. Prea fusese lovit, mutilat, expus holbărilor curioase ale vulgului şi ciopârţit fără milă de faţă eu atâţia oameni, ca să mai poată fi altceva decât mişelul judecat pentru asasinarea unui duşman. Şi apoi sălbăticia prin care trecuse îi storsese ultima picătură de energie* îi crease complexe, îi răpise încrederea în sine şi tihna lăuntrică, lipsindu-l tocmai de atributele necesare unui om dedicat politicii. Cu gândul la schilodirile suferite şi la izolarea pe care i-o impuneau, îi veni în Minte o stanţă pe care o ştia de mult, şi o rosti cu glas tare şi cu o plăcere aproape sadică, socotind-o mai mult decât potrivită situaţiei sale de surghiunit:

Zeii buni suspină cuprinşi de tristeţe.
Pentru trestia zveltă, plină de mândreţe.
Ce-a pierit de lângă celelalte trestii.

Sorbise ceaiul adus de gazdă, cernind aceleaşi amărăciuni, deşi era conştient că necontenita lor evocare îi făcea numai rău, adâncindu-i o rană încă însângerată. Abia târziu îl străfulgeră o idee care îl smulse din urzeala

gândurilor şi-l făcu. Să se repeadă la geam, să deschidă obloanele şi să privească în stradă. Era ultima zi

Dia iunie; vremea încă nu se încălzise, dar nu ploua şi niciun bătea vântul. Dincolo de fereastră se întindea un întuneric ca de catran şi linişte. Se uită la ceasornic: *mai* erau câteva minute până la miezul nopţii. Cu gesturi grăbite, îşi puse pălăria pe cap, îmbrăcă pardesiul, apoi îşi pipăi buzunarul în care obişnuia să ţină cheia de la intrare – zâmbind. Fără voie, la amintirea misterioasei ehei, confecţionată la Praga – şi porni în viteză pe scări

— Nu zăboviţi mult, nu-i aşa, dom Finn? îl întrebă gazda care-l veghease până la ceasul acela, socotind că, în prima sa noapte petrecută acasă, era de datoria ei să-l aştepte până avea să se culce.

— De ce n-aş întârzia? o întrebă iritat. Dar amintindu-şi pe loc de loialitatea nedezminţită a femeii, o lui de mână şi-o îmbună, vorbindu-i blajin: Să nu îmi purtaţi de grijă; mă voi întoarce curând. Gândiţi-vă că în ultimele şase săptămâni am trăit într-o colivie, unde nu prea puteam să mă mişc. Aşa că simt nevoia să fac o scurtă plimbare.

Cu toată explicaţia lui, doamna Bunce nu se linişti. Cum să cutreiere de unul singur, în miez de noapte, când puteau să-l pândească atâtea primejdii?

La plecare, dezbrăcase redingota neagră şi sobră pe care o purtase în timpul procesului, punându-şi mult suspectatul raglan cenuşiu, ce-i atrăsese asemuirea cu individul întâlnit de Fawn şi, în această ţinută, porni exact pe traseul opus faţă de cel folosit în noaptea asasinatului – adică pe strada Regent, apoi prin Piaţa Hanover, de acolo, o bucată de drum, pe strada Bruton şi, în fine, în Piaţa Berkeley. Pe întreaga distanţă tresărise în dreptul fiecărui trecător întâlnit, de teamă să nu fie recunoscut. Tocmai de aceea mergea foarte iute şi nu se opri decât la treptele ce duceau în faimosul pasaj unde fusese omorât fenteen. Privi

în jos cu o groază ce-l îngheţă, gândindu-se ca vrăjit la înfiorătoarele descrieri ale martorilor audiaţi la tribunal. După un răstimp, se uită în jur şi ascultă cu atenţie dacă nu venea cineva din partea cealaltă. Dar nu văzu ţipenie de om şi nu auzi niciun zgomot de paşi, încât îşi luă inima în dinţi şi coborî pentru prima dată de când poposise în Londra, în gangul fatal prin care ieşi în Bolton Row, Aici îşi pândise victima mişelul cu caras a fost confundat vreme de şase săptămâni I Dumnezeule! Cum fuseseră în stare să-l substituie unui criminali Fără îndoială, le arătase măciuca prietenilor Barringten şi Fitzgibbon pe când stătuseră la şuetă în uşa clubului; dar o făcuse în glumă, ca după aceea să i se dea *o* interpretare aşa. De oribilă. Î Oare oamenii erau orbi? Lipsiţi de orice discernământ? Incapabili să desluşească structura semenilor? Ajuns în Capătul străzii Clarges „cercetă cu atenţie grajdurile de peste drum – de unde ţâşnise necunoscutul, zorind către locul crimei. Trecuse deseori pe aici, venind dinspre Piccadilly, dar niciodată nu se întrebase. Încotro duceau potecile din preajma clădirii. Însă acum hotărî să le străbată, şi pe acestea, mai mult ca să verifice depoziţiile martorilor. Şi, într-adevăr, cotind pe prima dintre de ajunse exact; în punctul unde fusese văzut pentru ultima oară de Barrington şi de Fitzgibbon în noaptea omorului. După alţi câţiva paşi, traversă strada şi, întorcându-şi capul, zări lumină la ferestrele clubului „Univers”. Abia atunci îi veni, în minte că miercuri era una din cele două zile ale săptămânii când distinsul stabiliment îşi deschidea uşile. Ce-ar fi fost să-şi adune curajul şi să păşească înăuntru? Doar nu fusese radiat dintre membri pe Motivul acuzaţiei de crimă. În ochii lumii era acelaşi om dinaintea procesului. Numai el se socotea altul. Prin urmare de ce nu şi-ar face apariţia printre prieteni şi cunoştinţe ea să pună capăt complexului care îl chinuia. Ivirea lui ar stârai

senzaţie timp de douăzeci de minute, ca după aceea totul să reintre pe făgaşul normal… Ispitit de idee, se oprise dim mers şi. Adăstase la umbra unei clădiri masive, unde-o putea cântări fără riscul de a fi zărit. Dar peste puţin îşi continuă dramul, fiindcă, renunţase la ea. Şi în realitate ştiuse de la început că bh putea s-o traducă în faptă. Cât de nepăsător, de grosolan şi de împietrit ax; fi fost dacă făcea acest pas! Şi din nou repetă distihul său predilect:

…trestia cea zveltă, plină de) nmdreţe, i Ce-a pierit, de lângă celelalte trestii.

Niciodată. În viaţă nu va mai apărea în salonul elu» foului „Univers!” undle, neîndoielnic, chiar în momentele acelea se discuta copios, despre el.

La întoarcerea către casă, încercă să privească spre viitor, dar în urzeala fiecărui proiect înjghebat răsăreau chipurile a doua femei: lady Laura şi Marie Goesler. Pe prima o considera doar prietenă. Într-adevăr devotată şi iubitoare ca nicio alta. Însă relaţiile dintre ei nu puteau deveni altele decât cele dintotdeauna. Ce fote că era bogată, când avuţia ei nu l-ar fi încălzit? I-ar îl dăruit tot ce avea, dacă era de acord să primească. O ştia de Mult, deşi nu se mândrea cu mărinimia şi dragostea ce i le câştigase.

Niciun intenţiona să se prevaleze de de oricât era de sărac, de sfâşiat sufleteşte şi aproape lipsit de perspective. Iar Marie Goesler în ce chip i-ar ameliora existenţa? Cum l-ar privi societatea dacă, după cele întâmplate între ei, ar consimţi să-l ia de bărbat? Odată căsătoriţi, ar fi privit ca soţul doamnei Goesler, ar patrona dineurile, tronând în capul mesei, vorbindu-i-se tot timpul ca unui fost judecat pentru asasinarea lui Bonteen.

Deci oricum ar fi întors lucrurile şi din orice unghi le-ar fi cântărit, traiul la Londra nu-i mai oferea nicio formulă de viaţă.

CAPITOLUL LXVIII

PHINEAS DUPĂ PROCES

TRECUSERĂ ZECE ZILE de la eliberare şi Phineas tot nu ieşea din casă decât după căderea întunericului, cutreierând străzile exact ca în prima noapte. Surorile lui plecaseră în Irlanda şi în locul lor primea doar câţiva prieteni, dintre cei mai apropiaţi, îndeosebi pe Low şi pe lordul Chiltern, şi mai rar pe unii ca Barrington, Fitzgibbon ori domnul Monk. La uşa casei din strada Marlborough băteau sute de oameni încât până şi inimoasa gazdă se cam luase de gânduri cu popularitatea chiriaşului preferat… Dar vizitatorii veneau doar să întrebe de sănătatea eroului, întrucât se auzise că întemniţarea îl doborâse la pat.

Ducesa de Omnium îl bombarda cu răvaşe, întrebându-l când avea să poftească la dânsa şi oferindu-i sprijinul în orice nevoie. Nu-l atrăgea perspectiva să cineze împreună, să petreacă o seară tihnită? Ori să meargă la Matching? Sau nu dorea să ia parte, ca invitat al ducelui şi al dânsei, la proiectata vânătoare de potârnichi din septembrie? Evenimentul va întruni şi alţi câţiva prieteni intimi, printre care şi Marie Max Goesler, adăugase cu tâlc. Aşa suna ultima propunere a Glencorei, datând de o săptămână, la care Phineas încă un răspunsese. În acelaşi răstimp primise şi două, trei bileţele din partea Laurei, în care-i mărturisise deschis susceptibilităţile fratelui şi implicita ei neputinţă de a-l vedea. Numai în cazul când îl ştia realmente bolnav, ar fi trecut peste orice restricţie, venind să-i dea îngrijiri. Însă Phineas o asigurase că nu era suferind şi prima lui vizită o va face în casa din Piaţa Portman. În afara puţinelor rânduri trimise Laurei Kennedy, expediase şi o scrisoare de mulţumiri către Marie Max Goesler, a cărei alcătuire îl răscolise destul de mult. „Sunt perfect conştient de ce ai făcut pentru mine, şi tocmai de aceea mi-e greu să redau în cuvinte gratitudinea

ce ţi-o port. Ştiu, s-ar fi cuvenit să nu recurg la forma epistolară, ci să-ţi exprim personal recunoştinţa mea fără margini, dar mă simt încă prea doborât de cele întâmplate, aşa încât nu m-am hazardat. Să o fac. Îjn. Starea de faţă, aş fi plâns ca un adolescent şi m-ai fi dispreţuit”. Acestui început, îi urmaseră multe pagini, în care Phineas descria împrejurările arestării, procesul şi suferinţele sale morale de-a lungul detenţiunii.

Răspunsul, deşi lapidar, sosise aproape imediat. Şi iată ce cuprindea:

Park Lane, duminică…

„Iubite domnule Finn, găsesc întru totul justificată tulburarea prin care treci, precum şi vremelnica izolare de prietenii buni. Totuşi, ai în vedere prăpastia uitării pe care ar săpa-o între dumneata şi amici o sihăstrie îndelungată. Trimite-mi un rând când vei socoti că poţi să mă vezi, ca să fiu acasă şi să te aştept. Cât despre călătoria mea în Boemia, a fost un moft, crede-mă. Doar ştii foarte bine că mă duc mereu la Viena în legătură cu proprietăţile de acolo. Iar Praga se afla la o distanţă de numai câteva ceasuri faţă de ruta obişnuită.

Cu deplină sinceritate.

Puţinii vizitatori pe care îi admitea, îl îndemnau tot timpul să iasă din inerţie, iar domnul Monk stăruia mai cu seamă să se întoarcă în Parlament.

— Uite, vino cu mine la întrunirea de astă seară şi aşază-te pe locul obişnuit ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Totuşi s-au petrecut aşa multe! suspină Phineas.

— Mă rog, admise bătrânul; dar poziţia în societate nu ţi-a fost afectată. Desigur, la apariţie se vor strânge o mulţime în jur să te felicite şi prima jumătate de oră vsi fi neplăcută. Însă după aceea totul reintră în normal Gândeşte-te la alegători şi la datoria faţă de ei de a-ţi relua

activitatea în Cameră.

— Nu am declarat-o până acum, însă mă bate gândul să demisionez şi să mă retrag din viaţa politică, anunţă Phineas pentru întâia oară.

— Să nu faci una ca asta! Te rog! îl imploră Monk.

— Pentru dumneata este imposibil să înţelegi ce urme lasă ordalia prin care am trecut; cât de imens poate *să* schimbe un om şi, în acelaşi timp, să îl stoarcă de vlagă, se explică tânărul. În realitate, mă simt distrus şi nu mai văd lecuire sau măcar îndreptare. Recunosc, nu e bine ce mi se întâmplă. Plămada omului ar trebui să fie mai rezistentă. Însă reacţionăm fiecare după cum am fost zămisliţi.

— Să amânăm această discuţie eu încă o săptămână, sugeră Monk.

— Când eram la închisoare, continuă Phineas, am primit o depeşă de la un fruntaş al localnicilor din Tankerville, spunându-mi că e cazul să-mi dau demisia. Prin urmare mă considerau vinovat. O ştiam fără să mi-o mai scrie. Şi tocmai de aceea nu aş accepta să-i mai reprezint chiar dacă m-aş simţi în stare să păstrez locul în Parlament.

Discutând, se aprinsese şi vorbea cu amărăciune şi patimă, deoarece şi pe Monk îl considerase de rea credinţă.

— O scrisoare adresată de un individ nu are voie să semene dezbinare între deputat şi alegători, îi ripostă prietenul calm. Se cuvine doar să-i răspunzi după merit, şi pe urmă s-o ignorezi cu desăvârşire. Fiindcă, la urma urmei, nu văd pentru ce i-ai osândi pe localnici. După ce criterii ai stabili că te-ai; crezut vinovat? De pildă, eu, la îndemnul inimii, te credeam absolut nepătat.

— Într-adevăr? se miră celălalt privindu-l în ochi.

— Dar cum exista într-un procent destul de apreciabil

probabilitatea vinovăţiei, ca om raţional nu puteam să ader la o convingere absolută. Auzindu-l, tânărul se întunecă – brusc. Văd că te supăr cu afirmaţia mea, zise Monk observându-i expresia. Dacă te gândeşti însă bine, o să-mi dai dreptate, continuă imperturbabil. Erai judecat, iar eu, ca prieten, trebuia să aştept rezultatul – cu încredere, chiar cu multă încredere, fiindcă te cunoşteam. Dar nu… Şi cu convingere, pentru că şi dumneata şi eu suntem oameni supuşi greşelii. Prin urmare, dacă locuitorii din Tânkerville – sau o bună parte din ei – vor afirma că nu meriţi să-i reprezinţi din cauza celor petrecute, sunt ultimul om care te-ar sfătui să rămâi deputatul lor. M-ar mira însă foarte mult să susţină aşa ceva. Dimpotrivă, sunt gata să pariez că de-ar fi mâine alegeri în ţară, candidatul cel mai votat ai fi dumneata.

În necurmatele încercări de a-l urni din apatie şi a-i. Determina să revină la o viaţă normală, fiecare prieten recurgea la alte argumente, pe potriva structurii sale. Unul ca Chiltern i-o spusese de la obraz că e fricos ca o femeie – sau cel puţin asta va dovedi – dacă se ascundea mai departe de mutrele cunoscuţilor.

Maestrul de vânătoare din ţinutul Brake era mai simplu croit şi cu mai puţină fineţe decât un Phineas Finn şi, în consecinţă, îi venea foarte greu să înţeleagă exagerata sensibilizare a prietenului, fie şi după un traumatism aşa de puternic cum fusese procesul care-l ameninţase cu moartea. Vorbind cu dreptate, lordul era afectuos din fire, sincer şi devotat, însă nicio fibră din alcătuirea lui nu pâlpâia, bântuită de şovăieli ori incertitudini, încât echilibrul ce-i dirija conduita avea deplină stabilitate şi nu-i juca nicio festă. Exprimat metaforic, ceasornicul său interior nu se oprea niciodată, funcţionând cu o infimă îngrijire din partea posesorului şi indicând cu destulă precizie timpul – chiar dacă nu arăta

secundele. Totuşi, în năprasna lui, Phineas fusese la înălţime, şi poate de aceea îşi lua libertatea să-l mustre fără rezerve.

— Nu mă supăr că mă asemeni cu o femeie, îi ripostase cel dojenit. Încep s-o simt şi eu. Dar nu pot să-mi schimb firea.

— Cum vine asta, măi, omule? se minună amicul. La proces mi-ai luat piuitul cu atâta curaj. Ba te-am şi pizmuit pentru bravura şi rezistenţa de care dădeai dovadă.

— Dar asta m-a epuizat, Chiltern; nu poţi să mă crezi?

— Cum de un, zise lordul. Însă te vei reface complet în câteva săptămâni. Ghinionul a fost că prea a durat mult povestea, fiindcă altfel nu erai aşa dărâmat.

Domnul Low arăta mai multă îngăduinţă, cu toate că şi pe el îl mira foarte mult defectarea ce survenise în mecanismul instrumentului pe care se tot căznea să-l repare.

— Dacă aş fi în locul tău, Phineas, m-aş duce în Străinătate, pentru câteva luni, îi sugeră, într-una din zile.

— M-aş înţepeni la prunul han unde aş trage, îi răspunse fostul discipol Aşa că-i mai bine să stau unde sunt. Nu zic, va veni o vreme când voi călători, poate nu în toată lumea, fiindcă n-or să-mi ajungă banii. Dar momentan nu sunt în stare să mă mişc nicăieri.

Discutase şi doamna Low în câteva rânduri cu el, însă cu aceleaşi rezultate, şi tot fără să-l înţeleagă.

— L-am considerat totdeauna un bărbat şi jumătate, îi declarase soţului dezamăgită.

— Dacă te referi la curaj, apoi să ştii că-l’ai e cu prisosinţă. Astaţi-o garantez eu, o, asigurase Low.

— Păi da! E în stare să fugă în Belgia şi să-l lase pe lord să-l împuşte ca pe o vrabie ori să încalece caii cei mai sălbatici fără să-i pese că-şi frânge gâtul. Dar nu la asta m-

am referit eu. Mă gândeam la tăria de a înfrunta lumea cu demnitate. Or, după cât am impresia, se declară înfrânt.

— Nu uita prin ce tortură a trecut, îi aminti Low.

— Nimic mai adevărat, recunoscu consoarta. Dar în acelaşi timp a avut parte şi de multă bunăvoinţă şi grijă. Poate nimeni pe întregul pământ nu are prieteni mai buni ca el. De aceea, zic, mă miră purtarea de acum. Mai ales că-l credeam mai băi bat.

Bărbăţia la care se referea doamna Low este mare comoară la casa omului, deşi poate că nicio însuşire nu e mai des atribuită celor care nu o posedă ori, şi mai frecvent, negată tocmai acolo unde sclipeşte. În realitate există o mare confuzie în ce priveşte substanţa acestei mult vânturate bărbăţii, întrucât rareori, s-a pus întrebarea în ce constă oricare sunt ingredientele ce-o alcătuiesc. Poate femeile i-au căutat mai insistent definiţia, dar în dorinţa lor înnăscută de a găsi superioritatea în omul ales, au căzut în grave erori, închipuindu-şi că bărbăţie înseamnă purtare trufaşă, pretinsă indiferenţă la săgeţile şi frecuşurile diurne, detaşare totală de proza vi eţii şi o falsă superioritate în felul de a fi. Gătiţi în aceste podoabe – deşi complet nefireşti – mulţi bărbaţi s-au deprins să le poarte, ba chiar cultivă sfintele aparenţe care înşală ochiul femeii. Aruncă priviri studiate: fug de preocupări mărunte; vorbesc puţin şi tărăgănat – când nu e cazul să facă pe înflăcăraţii; se feresc de contactul cu cei umili, adăugând la toate acestea, atunci când pot şi se oferă ocazia, şi o dovadă de vitejie. Că vitejia se integrează noţiunii de bărbăţie, este lucru recunoscut, dar în niciun caz n-o condiţionează. Alta este cerinţa definitorie şi anume, lipsa de afectare. Oricât de autentice şi înrădăcinate ar fi anumite virtuţi, artificiul anulează ideea de bărbăţie. Asta nu înseamnă că un om afectat nu ar fi cinstit, loial, generos. Poate avea toate aceste însuşiri –

minus aceea de bărbăţie. Orice emfază în felul de a fi, orice silinţă de a se înălţa fie şi cu o zecime de milimetru peste ceea ce reprezintă în realitate, anulează atributul suprem. De altfel, recunoaşterea lui reprezintă un fel de încununare a unor calităţi acumulate în timp şi aproape inconştient, nicidecum însuşite la repezeală – ca o poezie, de pildă. Şi premisa e perfect logică, deoarece un om nu poate deveni la comanda devotat prietenilor, respectat de lume, politicos cu femeile, iubitor cu copiii, delicat cu inferiorii, cumsecade cu slugile, mărinimos cu oricine şi, totodată, sincer, onest şi plin de bunăvoinţă. Aceste condiţii ale bărbăţiei denotă modelarea îndelungă a unui caracter ales, şi reprezintă antipodul atitudinii căutate, al simulărilor de orice na. Tură, începând cu chipul pomădat şi cu favoriţii lipiţi artistic, până la aerele de galant, de viteaz, de inegalabil care se cer permanent admirate. Avem de-a face cu două ipostaze diametral opuse: mimarea bărbăţiei – care la prima sondare mai serioasă îşi arată găunoşenia; şi bărbăţia reală. Amândouă. Se întâlnesc zilnic, una alături de alta, dar niciodată nu se confundă. E de-ajuns să priveşti un om punându-şi pălăria pe scaun, spre a-ţi da seama dacă a făcut-o cu deplină naturaleţe – şi deci merită atributul de bărbăţie; sau într-un mod afectat, care-i răpeşte orice drept la această cunună de lauri.

Doamna Low comitea o greşeală fundamentală spunând despre Phineas că i-ar lipsi bărbăţia. Dacă ar fi avut o imaginaţie mai lâncedă, care să nu fabrice încontinuu tot soiul, de presupuneri în legătură cu ce gândeau oamenii despre sine şi despre recenta învinuire de crimă, nu ar fi fugit de ei cu aşa îndârjire. Dar nu putea să recurgă la artificii, pozând în altul decât era. În perioada de mare primejdie, când se credea că va ajunge la eşafod

— O perspectivă de care el însuşi nu fusese străin –

dăduse dovadă de vitejie, fără eforturi impuse. În cele şase zile cât stătuse în boxă cu o bravură nedezminţită ce stârnise admiraţia lordului Chiltern, privind tot timpul instanţa, de parcă nu ştia ce este intimidarea sau frica, fusese aproape inconştient, reacţionând în virtutea unor comandamente care-l călăuziseră toată viaţa! Raţiunea intervenise abia după aceea, iar acum se vedeau rezultatele – în starea de prăbuşire morâlă, în desele crize de plâns, în convulsiile repetate, ca în preajma unei apoplexii, în recluziunea sa prelungită.

Îngrijorat de starea în care-l vedea, domnul Moak îşi înteţise apariţiile* în strada Marlborough şi tânărul: îl primea eu mai multă plăcere, pentru că îl iertase de aparenta sa necredinţă.

— Aş vrea să-ţi anunţ o hotărâre referitoare la o discuţie pe care am. Purtat-o cu câteva zile în urmă» li, spuse Phineas într-una din Vizite.

— Ce anume? îl întrebă celălalt.

— Renunţ la locul din Parlament.

— Mu văd ce motiv te-a determinat.

— Cred că îl Bănuieşti, şi nimic nu mă mai întoarce din drum. I-am şi scris de altminterî lui Ratler, rugându-l să acţioneze în consecinţă. Mă obsedează gândul că există oameni în Tânkerville care mă cred şi acum vinovat. Omuciderea este atât de abjectă ca faptă, că până. Şi o falsă acuzare îl degradează pe cel Vizat. Presupun că nu doreşti să-ţi asumi misiunea de a-mi anunţa demisia Ja. «na din întrunirile Camerei…

— Înştiinţarea o va face Ratler, deoarece lui îi revine acest rol. Sunt sigur că mulţi îşi vor exprima părerile de rău aşa cum pot garanta că vei fi reales.

— Poate fără să fiu de faţă, zise Phineas zâmbind amar.

Ca urmare a demersurilor întreprinse de Ratler,

demisia. A fost discutată în Cameră şi, la două săptămâni după înaintarea formelor, Phineas Finn şi-a Pierdut calitatea de parlamentar. Ar fi fost greu să se precizeze motivul ce-l îndemnase să facă pasul acesta şi, în fond, nu, exista niciunul, iar ciudăţenia. Cea mare era că, neprevăzutul lui gest i-a sporit popularitatea, în loc să-i i-o micşoreze. Onorabilii Gresham şi Daubeny şi-au exprimat, profunde regrete pentru retragerea deputatului de Ţankervibe, după care bătrânul Monk a. Rostit câteva fraze extrem de înduioşătoare la adresa prietenului. În încheiere, îşi arătase nădejdea să-l vadă din nou – şi. Cât mai curând – membru în Parlament deoarece şi. Structura, morală şi remarcabila agerime a. Minţii sale îl făceau mai mult. Decât apt pentru această activitate.

În sfârşit, Se părea că sosise vremea. Să Meargă în Piaţa Ftortman, Trecuse destul de când îi făgăduise Laurei ea prima casă în care avea să reintre va fi, a ei şi a lordului Brentlord, Iar. Odată ce făcuse această promisiune, trebuia s-o ducă la îndeplinire. Şi astfel, întruna din seri, tal. După? * se înnoptase, porni „eu aceleaşi temeri, şi precauţii… Pe strada Oxford. Bătu la uşa mult frecventatei rege?

tiae cu sfială şi cu o vagă speranţă că n-o va găsi pe Laura. Dar se înşelase, pentru că văduva eminentului om de stat, Robert Kennedy, nu ieşea nicăieri, nu frecventa pe nimeni, petrecându-şi tot timpul lângă bătrânul tată. De astă dată era în salon.

— Şi singură.

— Vai, Phineas, cât mă bucur că ai venit! explodă fericită.

— Ai văzut că m-am ţinut de cuvânt, îi zise căznin

— Du-se să surâdă.

— Iartă-mă că nu te-am putut vizita nici măcar când ai fost bolnav, se scuză ea jenată, îmi înţelegi situaţia, aşa

e?

— O înţeleg, cum de un.

— Oamenii sunt aşa de închistaţi, aşa răi. Neiertători şi brutali că nu poţi face niciodată ce vrei sau ce crezi de cuviinţă. Am auzit că ai renunţat la deputăţie…

— Da, nu mai sunt membru în Parlament.

— Totuşi Barrington îmi spunea că vei fi reales în mod cert.

Asta o s-o vedem, îi răspunse cil scepticism. Ştiu doar aia că eu n-am să le-o cer o mie de ani. Astăzi am altă optică. Nu mă mai prăpădesc după locul în cameră. E o plictiseală şi o bătaie de cap. Şi apoi ce contează persoanele deputaţilor? Oricare ar fi ei, lupta continuă pe viaţă şi pe moarte. Se îndrugă aceleaşi minciuni. Se fac aceleaşi matrapazlâeuri. Se recurge la aceleaşi motivări ipocrite. Se urmăresc aceleaşi interese personale.

— Vai, Phineas, când mă gândesc cu câtă adoraţie şi încredere vorbeai despre Parlament! ste minună Laura. Poate niciun om nu l-a privit vreodată cu ochii tăi…

Când zaci întemniţat la Newgate, ai tot răgazul să cântăreşti lucrurile. Mi se pare o veşnicie de când am fost arestat. Iar procesul, care mi s-a spus, că a durat o singură săptămână, parcă a început odată cu naşterea mea… sau chiar înainte. Dar am hotărât să nu mai vorbesc despre el. Lady Chiltern lipseşte, probabil…

— Într-adevăr. A plecat cu C) swald să cineze la TBaldocks.

— Se. Simte bine?

— Da, mulţumesc de întrebare, şi vrea tare mult să te vadă. Te duci la conacul lor în septembrie?

Dacă avea să plece din Londra, singurul loc unde ar fi mers la începutul toamnei era Matching Priory, unde îl invitase Ducesa de Omnium. Însă nu anticipă hotărârea, de faţă eu Lau-ra, în primul rând fiindcă ştia că-i va zbura

gândul la doamna Goesler, apoi pentru că nu acceptase nici el invitaţia şi nu era sigur că va avea curajul să reintre în spumegoasa albie a societăţi.

— Cred că nu am să merg, răspunse cu jumătate de gură. Şi la drept vorbind, în starea mea actuală e greu să prevăd ce voi face atunci…

— Oswald şi Violet or să fie foarte decepţionaţi…

— Dar în ce te priveşte, ce planuri nutreşti?

— La Harrington nu mă duc nicidecum. Mi se spune* că ar trebui să plec la domeniul Loughlinter. Şi cred că aşa o să fac. Am promisiunea lui, Oswald să mă însoţească pe la sfârşitul acestei luni. Deşi nu va rămâne cu mine mai mult de o zi, două.

— Şi lordul Brentford? Cu el ce gânduri aveţi?

Îl vom lăsa la Saulsby. Deşi, cerul mi-e martor, cât mă îngrozeşte perspectiva şederii la moşia Loughlinter! Cum să s-au singură în imensitatea aceea de casă? Toţi de acolo mă vor privi ca pe o ciumă. Nădăjduiesc să vină şi Violet cu mine, deşi mult n-o să-mi ţină tovărăşie – o ştiu de pe acum. Oswald va trebui să se întoarcă la Harrington pentru sezonul de vânătoare, din care şi-a făcut ocupaţia sa de bază. Iar Violet va trebui să-l urmeze.

— Te vei întoarce la Saulsby? o întrebă Phineas.

— Nu am nici cea mai vagă idee. Atâta ştiu că sunt mereu sfătuită să plec la conacul Loughlinter. Dar nu văd cum aş putea rezista singură…

Peste puţine minute musafirul se ridică să plece, iar despărţirea nu a fost cu nimic mai caldă decât dialogul din timpul vizitei. Ferindu-se de toţi trecătorii, Phineas zori către casă, în vreme ce Laura plângea cu lacrimi fierbinţi în salon. Întâlnirea de acum o zdrobise. Nici la Dresda când nu era încă văduvă – şi chiar la Newgate – în temniţă şi ameninţat de moarte – idolul vieţii nu-i arătase răceala de acum.

CAPITOLUL LXIX

VERIŞOARA PRIMARĂ A DUCELUI DE OMNIUM

ULTIMELE CAPITOLE au fost în majoritatea lor consacrate nefericirii care se abătuse asupra lui Phineas Finn, zugi având, în paralel cu tribulaţiile eroului principal, concepţiile şi reacţiile contemporanilor săi. A fi trecut sub tăcere zbuciumul şi întâmplările trăite de Phineas începând de la mijlocul lunii mai şi până la jumătatea lui iulie, ar fi însemnat o totală desconsiderare a personajului sau un cinism condamnabil faţă de nenorocirea ce-l atinsese. Dar în ciuda suferinţelor sale, viaţa îşi urmase cursul. Soarele continuase să se înalţe pe boltă şi să coboare în – amurg; luna să apară firavă şi subţiratică, apoi să crească şi pe urmă să scapete; pruncii să se nască cu sutele şi cu miile; femeile şi bărbaţii să se unească sub semnul căsătoriei; speranţele de bine să-i consoleze ori frica de rău să-i chinuiască pe oameni. Pe scurt, procesul lui Phineas, ameninţarea de a fi spânzurat şi, în final, izbăvirea de orice primejdie nu aduseseră nicio prefacere în firea lucrurilor şi în existenţa pământenilor. Robiţi de propriile năzuinţe şi frământări, până şi cei care îi cunoşteau de aproape odiseea îşi trăiau destinele lor cu o intensitate incomparabil mai mare faţă de grija pentru ce-l aştepta pe întemniţatul de la Newgate.

Care făptură se putea socoti mai încercată de soartă ca o Adelaide Palliser, de exemplu, după stricarea logodnei cu Gerard Maule? Cu toate că *ea* precipitase deznodământul şi nimic nu o putuse determina să revină asupra drasticei hotărâri, de atunci nu-şi mai găsea liniştea, socotindu-se poate cea mai nefericită creatură de pe întregul pământ. Cât despre cel alungat – nu doar de logodnică, ci şi de lordul Chiltern, care-i spusese făţiş că nu mai are ce căuta la conacul Harrington – nici el nu se împăcase cu pierderea scumpei Adelaide. Numai că

datorită comodităţii sale fără de leac, în afară de a ţese gânduri în pătucul în care lâncezea dimineaţa până la ceasul amiezii, şi a se jura zi de zi. Că nimic n-o să-l despartă de aleasa inimii lui, nu mişcase un pai pentru a îndrepta situaţia. „Şi în definitiv ce putea face?”, îl întreba la club pe amicul său căpitanul Boodle, care se părea că e as în conflicte amoroase.

— Ce să faci? îi răspundea căpitanul invariabil. Las-o să fiarbă în zeama ei timp de câteva luni, şi ai să vezi cum îi piere pofta de ceartă şi se întoarce ca o mieluşică la tine. Ăsta e singurul, leac când le sare ţâfna. Ascultă ce-ţi spun.

Dar cu toată faima de mare expert în materie, poveţele repetate nu-l mulţumeau pe nefericitul prieten, fiindcă nu se împăca deloc cu ideea s-o ignoreze atâta vreme pe Adelaide. Prea nu îşi găsea locul şi prea se simţea amărât, ea să tărăgăneze aşa de mult lucrurile. Că trebuia să întreprindă ceva, era oarecum conştient. Însă din cauza lenei atotbiruitoare, nu trecea la nicio acţiune.

Şi în vreme ce el amâna intervenţiile, tânăra Palliser, care-i era net superioară ca fire, se prăpădea de plâns şi de dorul lui. Iar pe fondul acesta mai apăruse şi pisălogul de Spooner cu neobrăzata-i propunere care o răscolise teribil, deşi revolta stârnită fusese un fleac pe lângă drama cu Gerard. Că o costase mulţi nervi şi lacrimi, nimic mai adevărat, dar izbutise să scape de pretendentul nesuferit, şi ca el mai putea să expedieze încă o sută. În schimb, nu o tăia mintea cum să-l aducă înapoi pe bărbatul iubit Auzise în multe ocazii – şi îndeosebi citise în romane – că tinerele certate cu supiranţii nu mai vor să audă de ei şi niciun le simt lipsa. De pildă, o domnişoară Smith se supărase cu junele Jones, propunându-i despărţirea şi asigurându-l că n-o afecta niciun pic. Natural, ţinuse la el, dar asta n-o împiedica să îl gonească. Încât îl ruga foarte stăruitor să dispară şi s-o lase în pace. Cam aşa procedase şi Adelaide

Palliser. Considerându-se o „povară” pentru logodnic şi având impresia că-l exaspera perspectiva de a se muta la Boulogne, îl concediase prin câteva vorbe rostite pe tonul cel mai nepăsător. De ce să-şi complice viaţa însurându-se? Nu avea niciun sens. Logodna nu trebuia să constituie o stavilă în calea eliberării lui. Şi nici logodnica. După aceste cuvinte intervenise şi Chiltern, desăvârşind ruptura produsă. Gerard plecase, după cum i s-a spus. Dar întrebarea era: cum să-l aducă înapoi?

Fiindcă întoarcerea lui însemna fericire şi viaţă. De la bun început îi plăcuse şi numai pe el îl dorise ca soţ. Mu pentru că ar fi subjugat-o prin îndrăzneală sau vitejie. Departe de el asemenea însuşiri. În locul lor îi descoperise o droaie de slăbiciuni. Ba se prea poate să fi ajuns până şi la concluzia că îl depăşea în multe privinţe. Şi totuşi, îl îndrăgea. Se vede că ştiuse cum să-i cucerească inima chiar şi fără să exceleze în eroism. O fermecase înfăţişarea lui agreabilă, manierele alese, figura frumoasă pe care o făcea în societate – deşi nu se topise cu învăţătura – felul plăcut de a fi. Pe scurt, amprenta vizibilă de adevărat gentilom. Nu de necioplit, cum o purta Spooner. Şi apoi oricum ar fi fost, era iubitul ei. Fiindcă aşa îl considera şi astăzi. Nicio secundă nu se gândea să-l schimbe cu altul, indiferent de cearta ivită şi de nesăbuinţele pe care i le azvmise. Pe Gerard, şi numai pe el îi iubea. Şi dacă m* se împăcau, va rămâne nemăritată.

Chiltern nu putea să înţeleagă ce se petrece în sufletul protejatei, însă Violet pricepea foarte bine. După concepţia lordului, pretendentul se purtase oribil şi, în consecinţă, socotise de datoria lui să-l expedieze din casă şi să scape cât mai curând de el. Iar de-i căşuna junelui să se ia la harţă cu cineva, îl aştepta oricând să aibă o răfuială. Din capul locului treaba nu mersese ca lumea şi, ca atare, *cu* cât o lichida mai degrabă, cu atât mai bine

pentru Adelaide. Soţia lui judeca, însă, altfel. În primul rând, prevăzuse conflictul şi încercase pe toate căile să-l evite. Dar odată produs, răsuflase oarecum uşurată, ştiind că cearta între îndrăgostiţi le aprinde şi mai mult inimile. Prin urmare, nu vedea nicio catastrofă în stricarea logodnei, gândindu-se numai în ce chip s-o repare, aducându-i faţă în faţă pe cei dezbinaţi.

— Ai să-l vezi când mergem la Londra, îi spusese nefericitei prietene.

Ba nu vreau, să încăpăţână cealaltă din pură mândrie.

— Dar o să vrea el, iar după o vreme ai să-l cauţi şi tu. Eu nu dau importanţă acestor neînţelegeri. O ştii foarte bine.

— E preferabil să ne despărţim, lady Chiltern, de vreme ce însurătoarea îl îngrozeşte. Şi eu am început să-mi dau seama că suntem prea săraci ca să ne putem lua.

— Uite ce, Adelaide, îi vorbi Violet gravă. Zeci de perechi mai nevoiaşe ca voi se căsătoresc zilnic. E şi normal să nu dispună toţi de aceleaşi mijloace. Aşa că fii răbdătoare, nu-l repezi când vine la tine, şi ai să vezi că se aranjează lucrurile.

Discuţia avusese loc la Harrington, după prima plecare a soţilor Chiltern la Londra, când Spooner, profitând de absenţa lor, se înfiinţase la „duduiţa” cu vechea şi neonoraia propunere. Aflând de acest incident, protectorii tinerei hotărâseră ca la viitoarea călătorie să n-o mai lase de una singură, la conac, ci să o ia cu ei. Aşa că Adelaide rămase în metropolă cât a durat nenorocirea lui Phineas.

Se pare că în timpul acesta disperarea ei atinsese apogeul, fiindcă numai aşa se explică subita capitulare faţă de Violet prin recunoaşterea făţişă a dorinţei de a-l revedea pe Gerard. Dacă nu se împăcau, şi încă imediat,

însemna că l-a pierdut pentru totdeauna, şi deci nu mai avea pentru ce să rămână în Anglia. Se va întoarce în Italia, cu inima zdrobită; renunţând la gândul căsătoriei. Deşi vorbea despre o eventuală despărţire definitivă, în sinea ei nu o concepea nici o singură clipă, şi era furioasă pe lamentările lui, cât şi pe ea, pentru că îl iubea aşa mult.

La autoexilarea Laurei în Germania, lordul Brentford predase fiului său locuinţa din Piaţa Portman, însă de la revenirea în ţară, exilaţii se instalaseră în ea, împărţind-o cu Chiltern de câte ori era cazul. Din fericire, casa era destul de încăpătoare, astfel că cele două familii – dacă Laura şi tatăl ei puteau însemna o familie – nu se stinghereau reciproc. Brentford nu ieşea din odăile sale, iar Laura căuta să-i deranjeze cât mai puţin pe vremelnicii colocatari şi niciodată nu-i însoţea în vizitele mondene. Spre deosebire de vremurile trecute, când încăperile răsunaseră de glasuri şi râsete, fiind mereu inundate de oaspeţi, astăzi erau bântuite de o tristeţe ucigătoare, imprimată de însăşi prezenţa bătrânului şi a văduvei. În afară de rare dineuri, care întruneau prieteni vechi şi în vârstă, reşedinţa lâncezea în tăcere şi în umbra storurilor lăsate, încât se consideră că această atmosferă nu era deloc nimerită pentru invitarea lui Gerard Maule. Şi astfel, trecuseră câteva săptămâni de şedere în Londra, în care neconsolata logodnică nu îl văzuse şi niciun auzise despre iubit. Cu gândul să-i înlesnească revederea cu el, Violet o trimisese la concerte, la festinuri, la teatru. Dar nicăieri nu se întâlniseră. Din aceste peregrinări, aflase doar că Gerard se află în metropolă. Însă cum nu apăruse din proprie iniţiativă, la uşa casei din Piaţa Portman, trase concluzia că o evită şi că nu are nicio intenţie de împăcare.

Printre petrecerile din acea perioadă, se numărase şi cea a Ducesei de Omnium, proiectată înaintea întemniţării lui Phineas, dar amânată până la achitarea lui.

— Nimic pe lume nu m-ar fi putut face să dau ospeţe în timp ce era la Newgate, declara Glencora în gura mare.

Însă odată trecută primejdia, poftise lume cu ghiotura şi tot cu grămada se perindaseră bunătăţile. Îl invitase şi pe Phineas, cum era de aşteptat, iar el nu venise – tot cum era de aşteptat. Marie Goesler, care de la glorioasa întoarcere din Boemia era socotită o eroină, apăru doar pentru puţine minute. Printre oaspeţi se afla şi lady Chiltern, însoţită de Adelaide şi, spre marea surprindere a fetei, Ducele de Omnium îi vorbise cu multă căldură la scurta sa trecere prin saloanele de primire.

— Ştii că suntem veri de gradul întâi? îi spuse eminenta, să rudă, la care Adelaide surâse, confirmă cu capul şi se arătă încântată de observaţie şi de strângerea mâinii.

Sper să ne vedem mai des ca până acum, urmaşe ducele. Prea am fost separaţi… şi e trist, nu găseşti? apoi se adresase soţiei sale, vorbindu-i elogios despre tânăra verişoară şi rugând-o să fie drăguţă cu o rudă aşa de apropiată.

Ca una ce ştia tot ce se întâmplă în jur, ducesa era la curent cu Gerard Maule şi cu logodna, iar în seara aceea o mai descusu şi pe lady Chiltern, ca să-şi întregească imaginea formată din cine ştie ce informaţii.

— Ai aflat că mâine am programat o convorbire cu soţul dumitale? o lua pe departe, ca să ajungă la ce o interesa.

— Nu auzisem, recunoscu Violet, şi vă mulţumesc că ni-aţi anunţat, ca să nu îl încurc cu alte treburi.

— Poate că mai bine l-ai încurca, glumi Glencora, pentru că nu mă taie mintea ce am să-i spun. Vine să discutăm despre pădurile alea nesuferite unde se stârpesc vulpile. Dar cu ce pot să-i fiu eu de ajutor? Aş trimite un

spital de campanie să îngrijească jivinele, numai să ştiu că ar servi la *deva*.

— Lordul Chiltern susţine că tot răul. Se trage de la vânători…

— Dar explică-mi şi mie, unde să vâneze un om dacă nu în pădurile lui? Nu mă refer la duce, care habar nu are de aşa ceva şi nu ar nimeri un fazan nici să fie aşezat pe o căpiţă de paie. Ba niciun ar şti ce soi de pasăre este. După, el, niciun ar trebui să existe fazani pe pământ. Nu-l interesează nimic afară de zecimale. Şi în fond ce poate să facă în privinţa pădurilor Trumpeton? Sau, mai degrabă, ce pot să fac eu? Fiindcă pe mine a lăsat toată treaba.

— Lordul Chiltern e de părere că domnul Fothergill nimiceşte vulpile. Se vede că are mână liberă de la duce şi face tot ce doreşte.

— Personal, îl detest pe acest Fothergill şi tare aş vrea să-l concediem. Numai că aşa ceva este cu neputinţă. E bătrân şi nu avem ce să-i facem. Aşa că rămâne coşmarul meu. Iar pădurile Trumpeton sunt aşa departe de Matching, încât nu pot pretinde să fie păstrate doar pentru partidele noastre de vânătoare. Şi la Gatherum preget să mă mai duc din cauza distanţei. Dar ce ar fi să pretindem că ducele vrea să închirieze altcuiva pădurile?

— Lordul Chiltern le-ar lua imediat, zise Violet.

— Bineînţeles că în realitate ducele nu ar face una ca asta, ci ar fi un simplu pretext. Înţelegi? În fine, am să găsesc o soluţie. La noapte n-am să închid un ochi până nu îmi vine o idee. Şi acum vorbeşte-mi despre Adelaide Palliser, atacă, în sfârşit ducesa, tema care-o interesa. Are perspective să se mărite?

— Sper, mai devreme sau mai târziu, o scăldă Violet.

— Parcă s-a certat cu logodnicul sau ceva de genul ăsta, nu? Doar ştii că e verişoara ducelui, şi ne-ar întrista să aflăm că are necazuri. Şi e foarte drăguţă. Ce crezi, i-ar

plăcea să vină la Matching?

— Am auzit-o că vrea să plece în Italia…

— Lăsându-şi iubitul aici? Vai, dar asta ar fi o prostie Mai bine să vină la Matching, unde l-aş invita şi pe domnul Maude. Parcă aşa îl cheamă, nu?

— Gerard Maule, o corectă lady Chiltern.

— Aa, da, Maule. Dacă e potrivit pentru fată, le aranjez cununia într-o săptămână. Odată ce îl apuci pe un tânăr într-un conac izolat, oricât s-ar fi sfădit cu iubita, nu mai are scăpare şi trebuie să se împace. Parcă există ceva necazuri cu banii?

— Într-adevăr, nu vor fi prea înstăriţi, Alteţă.

— Ce fericire pe ei! Doar atât să nu fie nici prea săraci…

— Mă tem că vor fi, oftă Violet.

— Asta nu mai este o fericire, admise Glencora. Parcă există un proverb care spune că drumul de mijloc e cel mai sfânt… îl găsesc foarte adecvat în privinţa banilor, deşi poate ar fi preferabil să te salţi puţin peste drumul de mijloc. Normal ar fi s-o ajute Plantagenet cu ceva.

Despre această latură a discuţiei, lady Chiltern nu i-a pomenit, tinerei Palliser, Împărtăşindu-i numai propunerea de a merge la Matching.

— Ducesa nu mi-a făcut nicio aluzie în sensul acesta, răspunse Adelaide ofuscată.

— Nici n-a avut când, o scuză Violet. Şi apoi este o fiinţă extrem de bizară. Când nu te ia în seamă, când te copleşeşte cu atenţiile.

— Ce detest eu mai mult! se scutură fata.

— Dar nu o face nici din afectare, nici din insolenţă. Asta e firea ei. Spune întotdeauna exact ce gândeşte şi când a promis un lucru, e ştiut că îl duce la îndeplinire; Te asigur că există femei mult mai rele ca Ducesa de Omnium.

— La Matching ţi-o: spun de pe acum că nu vreau să merg, se pronunţă tânăra categoric.

Violet avusese dreptate spunând că ducesa respectă orice făgăduinţă, căci a doua zi după convorbirea cu Chiitern despre administratorul Fothergill şi soarta jivinelor roşiatice, s-a şi apucat de treabă, iscodind încolo şi încoace, şi aflând tot ce era de aflat despre domnişoara Palliser şi Gerard Maule. Întâi l-a descusut pe Chiltern – deşi fără să simtă lordul; apoi a luat-o la întrebări pe Marie Goesler şi, în sfârşit, i-a mai tras de limbă şi pe soţii Baldock, astfel că seara, când s-a suit în pat, ştia pentru ce se certaseră tinerii şi cum şedeau cu finanţele.

— Ascultă, Plantagenet, ce ai de gând să faci cu moştenirea căpătată de Marie Goesler? îl întrebă a doua zi dimineaţă.

— Nu am niciun amestec. Femeia trebuie să intre în posesia celor lăsate prin testament.

— Dar ea nu vrea, şi n-o să le accepte în veci de veci, continuă Glencora.

— Atunci bijuteriile trebuie să rămână ambalate» exact cum se află, iar până la urmă vor fi vî. Ndute, plătindu-se, din suma rezultată, taxele de moştenire şi restul trecând asupra doamnei Goesler.

— Dar cu banii pe care i-a primit ce se întâmplă?

— Bineînţeles îi aparţin în exclusivitate.

Nu ai putea să-i dai verişoarei tale care a fost serile trecute la noi?

— Cum să-i dau? întrebă ducele înmărmurit.

— Uite aşa, ca unei rude apropiate. E sărmană ca Iov, şi din pricina asta nu poate să se mărite. Asta e realitatea, n-o exagerez niciun pic. Şi bine ar fi făcut răposatul să căpătuiască rubedeniile sărace, nu să lase averea unora care nu au nevoie de ea şi nici n-o primesc. De ce n-ar avea parte de moştenirea lui o fată ca Adelaide Palliser?

Cum ţi-or trece prin minte astfel de bazaconii? se cruci ducele. Auzi, să-i dau verişoarei ce nu-mi aparţine?! Dacă vrei să-i faci personal o donaţie, nu am nimic de obiectat, dar nici într-un caz o sumă atât de mare ca cea lăsată de unchiu-meu doamnei Goesler…

Ducesa obţinuse în discuţia eu soţul, ei cam ce scontase de la început. Îi cunoştea de ajuns pe Plantagenet spre a şti că nu-l putea hotărî dintr-odată. Cât despre afirmaţia lui că nu-i aparţineau banii răposatului duce, o socotea „o prostie”. De vreme ce Marie nu-i accepta, erau ai săi. Şi nimeni nu o putea sili să-i primească împotriva voinţei.

1 e de altă parte, Adelaide era Verişoară primară cu ducele, şi era de neconceput ca o verişoară primară a Ducelui de Omnium să rămână nemăritată pe motiv că nu avea din ce să trăiască. Dar asta, fiindcă fata îi căzuse cu tronc Glencorei şi ţinea morţiş s-o ajute mai existau şi alte verişoare la fel de lipsite – dacă nu şi mai nevoiaşe – despre care ducesa nu ştia cum o duc, dacă sunt măritate ori trăiesc singuratice, pentru că nu avuseseră marea şansă, de a intra în graţiile ei.

— Ascultă, scumpo, îi zise Mariei Goesler, nu-i aşa că tu îi cunoşti pe toţi din familia Maule?

— Ce te face. Să-mi pui această întrebare?

— Dar îi ştii, nu?

— Îl cunosc, oarecum, pe unul din ei, răspunse prietena care, din întâmplare, tocmai în ziua aceea primise propunerea domnului Maule de a-şi uni vieţile – propunere ce-o indignase peste măsură, şi pe care o refuzase pe loc. Probabil tomnatecul curtezan aderase la teoria că văduvele trebuiau luate în pripă, şi de aceea o scrântise. Sau poate-nu se lăsase călăuzit de ea, acţionând după alte canoane, care cereau, dimpotrivă, stăruinţă şi timp, condiţii ce păreau împlinite. Doar câtă vreme trecuse de la data

venirii sale în Park Lane cu hotărârea să dea bătălia cea mare, când renunţase la asalt din cauza consternării prilejuite de arestarea lui Phineas Finn? Oricum, aşteptase destul până la judecarea procesului şi pronunţarea verdictului. Iar în clipa când auzise de achitare, pornise din nou să-şi încerce norocul. Natural, auzise de călătoria doamnei Goesler la Praga precum şi numeroasele zvonuri care asociau numele celor doi. Dar socotise că ar fi comis o gafă să se ia după gura lumii, care scornea atâtea minciuni. De ce să nu îşi închipuie, spre exemplu, că o femeie poate să facă servicii unui bărbat şi fără intenţia de a se mărita cu el? Ba mersese chiar mai departe cu toleranţa, spunându-şi că mai toate londonezele îl simpatizau pe bărbatul judecat pentru crimă, ceea ce se putea întâmplă şi cu cloamna Goesler. Dar acesta era un sentiment trecător şi fără de importanţă, asupra căruia nu merita să se oprească. Şi dacă era să se ia după zvonuri, atunci pentru ce nu ar fi crezut că acelaşi Phineas Finn intenţiona să se însoare cu lady Laura Standish, după cum se vorbea? Şi în definitiv, oricare ar fi fost realitatea, nu i se tăia beregata dacă cerea o femeie în căsătorie. Cel mult va fi repezit – dacă dovedea stângăcie în temerara sa încercare. Aşa că se strădui, pe cât îi şedea în pricepere, să fie la înălţime.

— Nu vi se pare cam repezită propunerea dumneavoastră? îi ripostase Marie zâmbind ironic. Domnul Maule admise părerea amfitrioanei, însă persistă. V-aş ruga să nu mai continuaţi, îl opri din vorbă – fără să mai surâdă.

La care combativul curtezan declară că-i era peste putinţă să înăbuşe dorinţa sa prin tăcere. Atunci vă las să vorbiţi despre ea scaunelor şi meselor, i-o reteză crepla fără menajamente. Nu era la primul refuz de acest gen, aşa că ştia cum să procedeze. Nici Maule nu se afla la

întâiul eşec; mai fusese el respins şi de alte femei înstărite. Dar niciodată cu atâta desconsiderare.

Marie Goesler se ridică de pe scaun, simulând hotărârea să iasă din cameră deşi, prin încetineala mişcărilor, voia să-i dea de înţeles inoportunului pretendent că ar fi cazul să plece el mai întâi. Dar acesta era aşa năucit de brutalitatea cu care fusese tratat, că nu se putea urni pe moment, astfel că amfitrioana se văzu nevoită să îngâne ceva în chip de scuze, după care, bombănind neobrăzarea vizitatorului, bătu în retragere. Iată dar penibila scenă petrecută în chiar ziua aceea, după care ducesa o chestionase dacă-i cunoştea pe cei din familia Maule, iar prietena îi confirmase cu indiferenţă că îl ştie pe unul din ei.

— Te referi la tatăl băiatului, nu-i aşa?

— Exact, încuviinţă Marie.

— Face parte din hoarda admiratorilor ce roiesc împrejurul tău. L-am întâlnit la cina pe care ne-ai oferit-o înaintea asasinatului. Numai că, drept să-ţi spun, nu prea-ţi admir gusturile, dragă. Tipul are vreo sută cincizeci de ani, şi ce arată privitorilor e doar opera croitorului, nicidecum a naturii.

— E cumsecade, ca orice bătrân, îl apără. Marie.

— Cu bătrâneţea sunt de acord. Mai rămâne să fie şi domnul Finn cu prezenţa lui pe la tine. Oricum, are un fiu.

— Asta mi-a spus-o, întări cealaltă.

— Care este un tânăr încântător.

— Asta nu mi-a mai spus-o.

— Cred şi eu. Indivizii de soiul lui îşi invidiază feciorii. Dar mă rog, să-i fie de bine. Alta e chestiunea care mă preocupă şi vreau să te rog, ceva în legătură cu ea.

— Oare cum zicea ministrul acela francez? Dacă e vorba de ceva greu, s-ar putea rezolva; însă dacă e ceva imposibil, se va rezolva în mod sigur.

— E lucrul cel mai uşor cu putinţă, o asigură Glencora. Ai văzut-o mai serile trecute pe verişoara lui Plantagenet – domnişoara Adelaide Palliser, Ei bine, s-a logodit eu îi nărui Maule şi niciunul nu are o leţcaie din ce să trăiască. Aşa că vreau să le dai douăzeci şi cinci de mii de lire.

— Nu ţi se pare cam mult? ridică Marie dintr-o sprânceană.

— Deloc, zise ducesa zâmbind enigmatic.

— Oricum, va fi greu…

— Niciun pic, draga mea. Va fi, cum ţi-am spus, lucrul cel mai simplu posibil. Dar stai, am uitat să adaug. Nu pretind să-i scoţi de la tine. M-am gândit la moştenirea răposatului duce.

— Care nu este a mea şi nu va fi niciodată.

Şi totuşi Plantagenet susţine că nu poate fi trecută asupra altcuiva. Dacă eu îi obţin consimţământul să i-o cedezi fetei, eşti de acord să i-o dai? Desigur, vor trebui semnături pe o grămadă de hârtii; apoi ministrul finanţelor, care e hoţul hoţilor, o să înfulece câteva stafide din budinca noastră, iar avocaţii, la fel. Dar asta nu – înseamnă nimic. Oricât ar lua fiecare, budinca tot le va prinde bine însurăţeilor. Şi avocaţii vor aranja în aşa fel la moştenirea să vină ca din partea răposatului duce va fi o mare surpriză şi bucurie pentru fată, pe când altfel, e amărâtă… şi banii nu servesc la nimic.

Marie Goesler consimţi fără greutate, cu condiţia să existe încuviinţarea ducelui. Pe ea n-o interesa cine beneficiază de sumă. Dacă prin semnarea unor hârtii înlesnea întoarcerea moştenirii la una din rubedeniile defunctului, se declara mai mult decât mulţumită. Se impunea însă o mare discreţie în ce privea întocmirea formelor, pentru că nu a) fi vrut ca tânăra Palliser să afle vreodată de darul ei.

— Şi totuşi, va fi dania doamnei Goesler, stăruia ducele când află de aranjament.

— Plantagenet, dacă-mi începi cu teorii de astea şi-mi strici aranjamentul, să ştii că mă supăr foc. Auzi ce-l interesează pe el? Să se ştie adevărul! Cineva trebuie să beneficieze de banii aceştia. Nu comitem nimic ilegal

Şi ducesa făcu exact cum dorise. S-au consultat avocaţi, s-au pregătit documentele necesare şi s-a efectuat transferul. Numai Adelaide şi Gerard Maule nu visau ce li se pregăteşte. Iar cearta îndrăgostiţilor încă un le aprinsese şi mai mult inimile – cum spunea Violet. Pentru că nu se împăcaseră.

Într-una din zile. Verişoara intrată în graţiile ducesei primi de la ea următoarele rânduri:

„Dragă Adelaide, te aşteptăm la Matching pe data de 15 august. În calitate de căpetenie a familiei, ducele nu admite neascultare. Vei întâlni cincisprezece tineri de la Camera de Comerţ şi Trezorerie, dar nu te vor supăra, fiindcă muncesc toată ziua. Sperăm să-l avem şi pe domnul Finn printre noi, pe care, desigur, doreşti să îl vezi. De altfel, orice femeie din Anglia e în stare să-şi taie şi un deget, numai să dea cu ochii de el. Vom rămâne destulă vreme la Matching, aşa încât vei avea suficient răgaz să te hotărăşti când ne vei părăsi.

Cu afecţiune, G.O

P.S. Comunică-i lordului Chiltern că am speranţa să-i fac o figură de pomină domnului Fothergill. Dar trebuie să acţionez cu multă precauţie. Între timp, am expediat

— Via pădurile Trumpeton – două duzini de pui de vulpe care vor fi primiţi de Fothergill personal. Asta face parte din lovitura ce o pregătesc”.

Cam tot atunci primi şi Gerard Maule o carte de vizită din partea Ducelui şi a Ducesei de Omnium care îl pofteau să cineze la reşedinţa din Carlton Garten într-o

anume zi. Plicul sosise la club şi primirea lui îl surprinse pe tânăr, întrucât nu avusese onoarea să cunoască prea distinsele personaje. Dar fiindcă se înrudeau cu Adelaide, acceptă invitaţia.

CAPITOLUL LX) Î

„NU MĂ DUC LA DOMENIUL LOUGHLINTER”.

LA SFÂRŞITUL LUI IULIE se hotărî ca lady Laura Kennedy să plece la domeniul Loughlinter. Ideea aparţinea în exclusivitate familiei care susţinuse că, după aproape trei luni de la decesul soţului, văduva trebuia să vadă de moştenirea primită, îngrijind-se de conac, de moşie şi de slujbaşii lăsaţi în grija ei prin prevederile testamentare. Se împliniseră trei ani de când părăsise acele meleaguri, cu jurământul de a nu se mai întoarce de-a-pururi. Fiindcă acolo începuse calvarul. În somptuoasa reşedinţă de tristă memorie, cunoscuse insuportabilele restricţii duminicale care o exasperaseră prin absurditatea şi stricteţea lor. Acolo fusese iniţiată în nesuferitele îndatoriri ce i se pretindeau h stăpână a casei. Acolo fusese pedepsită cu vizitele medicului din Callender, de câte ori încerca să evadeze de la plicticoasele obligaţii simulând o migrenă. Şi, tot acolo ascultase declaraţia de dragoste a lui Phineas, în cântul zglobiu – al cascadei ce răsuna până la uşa conacului. Cu puţin înainte, se logodise cu Robert Kennedy – conştientă că nu îl iubea – însă numai după destăinuirea lui Phineas realizase din plin greşeala comisă. Inima îi aparţinea acestui tânăr frumos, pe când trupul şi-l făgăduise altui bărbat. Şi, din momentul acela, viaţa alunecase cu repeziciune spre văgăuna în care se afla şi acum. Nu cunoscuse o singură lună – ba nicio zi – de fericire conjugală. Şi niciun putea să fie altminteri, când omul de alături o umplea de oroare, iar convieţuirea cu el însemna un supliciu. Preocupările dinaintea căsătoriei, pe care le găsise interesante şi agreabile, deveniră cu timpul

anoste şi fără sens. Deşi Kennedy era membru în Parlament – rasemenea lordului Brentford şi multor prieteni ai casei – ajungând prin merite proprii, cât şi graţie influenţei exercitate de Laura într-o slujbă înaltă, politica şi-a pierdut atracţia şi savoarea pe care i le oferise odinioară în reşedinţa părintească din Piaţa Portman. Frustrată de această plăcere, încercase să se dedice preocupărilor casnice, care nu erau nici uşoare şi nici puţine, având în vedere imensitatea conacului şi a unei latifundii ca Loughlinter. Dar sub tutela lui Kennedy, orice silinţă era dinainte sortită eşecului, încât i se refuză şi rolul de gospodină scoţiană – gan lady Bountiful – pe care şi-l propusese. Nefericită, şi înşelată în aşteptări, aproape nu mai spera în nimic. Menajul cu siguranţă avea să se surpe, deoarece fiecare înfrângere suferită săpa la temelia lui şubredă.

Totuşi, mai luptă să-l menţină. În primul rând printr-o exemplară fidelitate. Şi. Fiindcă de Kennedy nu izbutise să se apropie sufleteşte, socoti că avea datoria să renunţe măcar la cealaltă dragoste. Numai că îndrăzneaţă ei hotărâre îi cerea o tărie pe care n-o. Dovedi. La început, se erijă în sfătuitoarea lui Phineas, călăuzindu-l în cariera abia începută ca o soră mai vârstnică şi cu experienţă, încercând, totodată, să-i mijlocească împrietenirea cu soţul ei. Însă nu peste mult fi opri s-o mai viziteze, explicându-i, cu o slăbiciune de neiertat, şi motivul care impunea interdicţia. Cu alte cuvinte, îşi trădase taina, condamnindu-se şi la tortura de a nu-l mai vedea – un tribut inutil, pentru că, la foarte scurt timp, căsnicia ei se destrămă. Secretul ce-l divulgase iubitului fusese descoperit şi de soţ, iar la imputările lui, îl părăsise indignată.

Tot ce lăsase în urmă i se părea odios. Până şi zidurile încăperilor în care-şi plânsese ursita. Reşedinţa

din Londra devenise atât de nesuferită încât, în ultima vreme, îşi poftea amicii apropiaţi în casa din Piaţa Portman. Dar dintre toate locurile de pe pământ, niciunul. Nu-i repugna ca Loughlinter. Acolo îndurase cu ceasurile canonul lecturilor biblice, al lecţiilor de contabilitate, al predicilor ţinute de soţ, simţind, nu o dată, că apăsarea plictiselii o striveşte. Acolo se obişnuise cu zgomotul roţilor de la docarul doctorului Macnuthrie, pe care-l recunoştea de la mare distanţă, îngheţându-i sângele în vine. Acolo i se nărui se că toate nădejdile, căzând în ghearele disperării. Şi tot acolo îşi luase inima în dinţi, smulgându-se din insuportabila tiranie, înfruntând orice riscuri. Ca acum. Mult detestatul sălaş să-i Aparţină pe viaţă, să revină în el

— După cum era îndemnată ca stăpână absolută, purtându-se cu autoritate, dar şi. Amabilă şi mărinimoasă, cu nişte oameni care ştiau foarte bine ce fiasco fusese căsnicia cu Kennedy.

Dar cu toată indignarea pe care i-o arătase soţului ei la despărţire, acuzându-l de laşitate şi de gravă ofensă pentru adevărul pe care i-l spusese; cu toate că îl socotise tiran, şi pe sine, o sclavă; cu toate ei taniile bisericeşti şi lecţiile lui de scriptologie şi consultaţiile blestematului medic pe care le considerase nişte cruzimi fioroase, cu toate acestea, în sinea ei a fost tot timpul pe deplin conştientă că vina fusese a ei, nu a lui. Kennedy: îi ceruse exact ce se cuvenea să facă odată căsătorită; pe când ea nu-i dăduse nimic din ce i-a pretins. Ea greşise, îl înşelase, luându-l fără să-i fie drag. Ea îl frustrase. Ea era păcătoasa. Că viaţa îi fusese distrusă, nimic mai adevărat. Dar nu de Kennedy. În schimb, viaţa lui fusese nimicită de ea. Iar acum, când zăcea în ţarină, eu siguranţă că bătrâna lui mamă, laolaltă cu rubedeniile, cu vecinii şi arendaşii trăiau în convingerea că nu ar fi putrezit în pământ dacă

soţia lui se purta altfel. O afuriseau pentru că-l părăsise, şi poate ar, îl judecat-o cu mai puţină ură dacă s-ar fi dedat la vreo faptă prin care să-l fi dezgustat şi să-l rupă de legământul nefast. Dar prin purtarea avută, nu făcuse decât să-l chinuie şi să-i scurteze zilele. Şi pentru asta nu o iertau. Mai ales că o lăsase stăpână pe întreaga avere, E adevărat că testamentul data din primele luni ale căsniciei. Însă oricât de mare îi fusese, revolta şi furia în vremea din urmă, nu îi schimbase măcar o literă. Niciun moment nu îl părăsise dorinţa s-o vadă venind înapoi şi, chemând-o mereu, cu o stăruinţă ce-l dusese la nebunie, se prăpădise. Cum era să n-o urască ai lui? Şi cum putea să se ducă între ei, după îndemnul familiei?

Poate nu există tristeţe mai mare decât aceea de a recunoaşte faţă de tine însuţi şi cu deplină sinceritate că nu te mai aşteaptă nicio bucurie în viaţă. Iar jalea constă în faptul că, odată înrădăcinată în suflet, această credinţă are puterea să anuleze însăşi nădejdea unor bucurii viitoare. Cum se întâmplase cu Laura în cei doi ani petrecuţi în Germania. Ce-i mai putea oferi existenţa? îşi repetase aproape zilnic. Trăia exilată, departe de oamenii îndrăgiţi. Purta un nume pe care-l detesta. Iubea un bărbat de care nu avea parte. Cu finanţele nu şedea tocmai bine. Nimic din jur n-o mai atrăgea. Uitase ce înseamnă plăcerea. Sipetul bucuriilor secătuise. Şi numai din vina ei.

Pe acest fond pesimist apăruse Phineas la Dresda. Şi după un răstimp, se trezise văduvă! Să aibă curajul de a mai spera? se întrebase cu sfiiciune. Să-şi închipuie că ar mai putea răsări pentru ea soarele? Oare să mai trăiască o dimineaţă strălucitoare, după atâta întuneric? Devenise bogată şi era încă tânără – sau destul de tânără. Avea treizeci şi doi de ani, o vârstă la care multe femei se măritau pentru prima dată. Şi Phineas o iubise când va.

O auzise din gura lui şi o îmbrăţişase cu patimă ch

(iar după ce-i anunţase logodna. Cât de limpede îşi amintea toată scena! De atunci trecuse şi el prin multe şi grele încercări: – renunţase la cariera politică, se însurase în Irlanda, îşi pierduse soţia, revenise în Parlament, fusese arestat, îndurase chinuri tantalice. Dar scăpase teafăr şi lumea îl vorbea doar de bine. Frumoasa lui reputaţie merita încununată de bogăţie. Şi. De ce nu ar primi-o din mâinile ei? Sau pentru ce nu ar lua amândoi viaţa de la început?

Teribil se complăcea în aceste visări, pe care ea însăşi le eticheta ca atare, fiind conştientă că realitatea nu-i va aduce împlinirea lor. Prea îl cunoştea bine pe Phineas ca să îşi facă iluzii. Şi fie că-l socotea capricios ori mai curând nestatornic, îi recunoştea meritul că nu simula dragostea când nu o simţea efectiv. Până şi în momentele de supremă duioşie faţă de ea, nu depăşise limitele prieteniei, în neuitatul dialog de ia Königstein, când încercase a-i mărturisi adevărata ei dragoste – deşi nu îşi dusese confesiunea până la capăt – îi răspunsese cu o răceală ce *o* rănise. E drept că dacă i-ar fi făcut atunci declaraţii amoroase, l-ar fi mustrat, cerându-i să plece fără întârziere, dar cuvintele lui i-ar fi aprins sângele, readucându-i freamătul tinereţii în trupul îmbătrânit înainte de vreme, La fel se purtase şi la dramatica întâlnire de la închisoare, ca şi la ultima vizită ce i-o făcuse acasă. Deci în ciuda spovedaniilor ei, nu-i arătase nici umbră de dragoste. Îl ştia plin de recunoştinţă, devotat şi săritor, ca prieten. Fără. Cusur în felul de a se purta. Capabil să îndure sumedenii de neplăceri din pricina ei, apărând-o cu preţul oricăror jertfe. Dar la fel de bine ştia că niciodată nu avea să-i mai spună că o iubeşte.

Se aşeză înaintea oglinzii, îşi scoase hidoasa bonetă de doliu, şi se privi cu atenţie. Era firească tăcerea lui Phineas. În ciuda vârstei, trăsăturile chipului erau

înăsprite şi degradate de suferinţă. Nu se considerase niciodată o frumuseţe, dar izbitoarea fineţe aristocratică, întipărită pe chip şi în gesturi, o suplinise perfect. Cercetându-se de aproape, constată că această însuşire înnăscută nu dispăruse complet; însă pierduse rotunjimea plăcută a feţei, de pe vremea când îl cunoscuse pe Phâneas. Rămase mult cu ochii la imaginea reflectată, examinând-o cu concentrarea anatomistului ce disecă un cadavru, ca într-un târziu să recunoască deschis că devenise o femeie bătrână. J judecând după anii ce-i număra, ar fi fost în floarea vârstei. Şi totuşi oglinda îi arăta doar vestigiile nobilei şi rasatei Laura Standish.

Îşi puse boneta la loc şi din nou se gândi la apropiata călătorie către Loughlinter. Urma să plece cu întreaga familie, lăsându-l pe Brentford la Saulsby şi continuând drumul cu Oswald şi Violet. Conform programului, fratele şi cumnata ei rămâneau o săptămână cu ea, şi se tocmise îndelung cu Chiltern, care susţinea că-l reclamă treburile în ţinutul Brake. Oricum, era mulţumită că acceptaseră s-o însoţească. Însă după ce vor pleca, ce avea să facă?” Cum putea să rămână singură în imensul conac, bântuită, cu întotdeauna, de tristele amintiri ce-o legau de acest loc?

I se părea o cruzime din partea lui Oswald şi a celorlalţi să-i pretindă asemenea sacrificiu. Bătrânul Brentford fusese cel mai stăruitor în această privinţă, deşi, când i-a sugerat odată să meargă împreună, se scuturase ca apucat dr friguri. Năpădită de spaimă, uită de brutala lecţie ce *i-a* dăduse oglinda lăsându-se iar. În voia imaginaţiei care o purta prin crângurile şi pe dealurile din Loughlinter, mână, în mână cu Phineas.

L-a văzut cu două, trei zile înaintea plecării şi a putut să-i împărtăşească proiectele imediate, dar nu cum ar fi dorit-o, ci ca oricărui prieten, venit în vizită. Oswald şi lordul Brentford nu se urniseră o secundă de lângă ei, şi de

faţă cu cerberii ar fi fost imposibil să-i arate printr-un gest sau măcar o inflexiune a glasului duioşia şi înveninarea ce-i stăpâneau în egală măsură inima. Natural, nu a cutezat să-i strecoare nici vreo aluzie în privinţa unei eventuale veniri în Scoţia. Prezenţa lui Chiltern îi paralizase curajul, şi la fel s-ar fi întâmplat chiar de-ar fi fost numai Violet de faţă, fiindcă şi de cumnată ajunsese să ştie de frică. Dar în preziua voiajului, găsi necesarul răgaz să-i alcătuiască o scrisoare care suplinea rezerva şi artificiile afişate la ultima întrevedere.

„Duminică, 1 august, 18…

Iubite prieten, cu gândul că poate ar să treci pe la noi, nu m-am clintit toată ziua din casă. Am renunţat, deşi cu păreri de rău, să mă duc la biserică înaintea amiezii, iar după prânz am preferat să te aştept în continuare, în loc să cutreier oraşul cu Violet. Mi-am petrecut după masa doar cu papă, şi abia pe la orele zece, mi-am luat adio de la speranţa de a te mai vedea. Acum, când judec la rece, recunosc că ai fost bine inspirat să nu vii, pentru că ai scăpat de nişte văicăreli care te-ar fi exasperat. Ţi-aş fi împuiat capul cu necazurile şi suferinţele mele fără de leac.

Vom porni mâine, la ceasul nouă, şi abia către seară vom ajunge la Saulsby. Va fi o adevărată expediţie tribală! Un răstimp am crezut că Oswald o să ne tragă clapa, eschivându-se până în cele din urmă. Însă m-am înşelat. Căsătoria l-a îmblânzit, i-a impus obligaţii familiale, pe care le respectă supus. În rest, a rămas tiranul dintotdeauna, numai că îşi exercită despotismul făcând pe capul familiei. Papă e veşnic înspăimântat de el şi nu-i înţelege noua calitate ce şi-o arogă.

Sunt mulţumită că mă însoţeşte împreună cu Violet, dacă tot trebuie să mă duc, aşa cum mi-au spus-o

neîncetat. Deşi nu mă văd trăind de una singură acolo. Cunoşti foarte bine conacul şi de aceea pot să te întreb: e de conceput să-mi duc viaţa împresurată de străini care mă urăsc, îngrozită de ei şi hăituită mereu de amintiri retrezite de fiecare obiect din jur? E posibil aşa ceva? Perspectiva mă îngrozeşte, şi l-am prevenit de pe acum pe papă că la jumătatea lunii se va trezi cu mine la Saulsby. Nu mi-a dat niciun fel de răspuns. S-a foit încruntat în jilţul unde-şi petrece zilele, după care, cu siguranţă, a stat de vorbă cu Violet, plângându-i-se de îndărătnicia ce o dovedesc. Ăsta e procedeul clasic, şi Violet are rol de intermediară, ţinându-mi prelegeri în care, cu aerul ei sfătos şi cu infinită afecţiune, strecoară cruzimi aproape de nesuportat. Într-una din de m-a întrebat, de exemplu, pentru ce nu mi-aş lua o însoţitoare, de vreme ce mă îngrozeşte singurătatea. Dar unde aş găsi făptura care să nu mă apese pe nervi mai rău ca singurătatea? Prietene nu

— Am avut niciodată, şi poate am greşit în această direcţie, fiindcă nu am la cine să apelez şi niciun mă încălzeşte prezenţa lor. Cu Violet m-am simţit bine întotdeauna, în primul rând pentru că o iubesc. Însă ea nu mai ţine la mine ca altă dată. O preţuieşte mai mult pe fata care îi dădăceşte copiii şi mă priveşte chiorâş când mă declar obosită de ei după o jumătate de oră. Totuşi, rămâne singura fiinţă care îmi face plăcere, şi alta aidoma ei unde aş putea s-o aflu? M-aş mulţumi vreodată cu o însoţitoare angajată cu luna, după un anunţ la ziar?

Ideea companiei nu îmi surâcle sub nicio formă, deşi poate nimeni nu a fost vreodată mai plictisit şi săturat de propria sa persoană decât mine. Uneori mă întreb. Dacă aş mai fi ispitită să stau în cuşca din Parlament, rezervată femeilor, ca să te ascult pe tine sau pe un alt orator, după cum o făceam pe vremuri. Dar tot singură îmi răspund că până şi un Cicero nu m-ar tenta să repet experienţa de altă

dată. Pentru mine politica nu mai reprezintă o atracţie. Aproape niciun mai ştiu ce guvern a căzut şi care a venit, la putere şi nu înţeleg nimic din tot ce îmi povesteşte Barrington. Cât de mult mi se pare că a trecut de când mă extaziam în faţa evenimentelor şi sorbeam orice relatare legată de de! Totuşi, asta nu înseamnă că nu doresc din tot sufletul să-ţi reiei locul în Parlament. Din câte ştiu, vei fi reales în săptămâna de faţă şi ai să fii reprimit cu braţele deschise. Mărturisesc că pentru aşa ceva consimţeam să reintru în detestabila cuşcă, dacă nu era fixată plecarea din Londra. Dar sunt atât de fricoasă şi de laşă, încât nu îndrăznesc să le spun alor mei că aş dori să rămân pentru această festivitate. De altfel sunt sigură de riposta cumnatei, care mi-ar spune că nu cadrează, ca văduvă, să iau parte la asemenea ceremonie. În realitate.

4 – întoarcerea lui Phineas Finn

Phineas, nimic nu mă interesează pe lume afară de lucrul acesta. Şi dacă, le la distanţă, voi afla că ai reuşit, voi încerca să retrezesc adormitele mele preocupări în materie de politică. Succesul tău – pe care îl întrevăd de pe acum – e să-mi mângâie sufletul, gândindu-mă că şi eu ara avut o contribuţie măruntă.

Probabil nu se cuvine să te chem la – domeniul Loughlinter. Vei face cum crezi de cuviinţă. Iar dacă vii. Să ştii că nu mă sinchisesc de ce se va spune. Oswald se fereşte să îţi pronunţe numele când mă aflu pe aproape şi. Desigur, ştiu tot ce gândeşte. De câte ori. Îl revăd. Îmi tremură sufletul de teamă să nu ne certăm, pentru că în starea în care mă aflu. O rupere cu el mi-ar sfâşia inima. Dar aşa cum e stăpân pe viaţa şi pe faptele lui, sunt şi eu pe ale mele şi nu admit să trăiesc după vederile şi poruncile sale. Prin urmare, dacă-ţi face plăcere să vii în Scoţia, vei fi primit ca mult doritele flori de mai. Deşi comparaţia nu exprimă nici pe departe bucuria pe care aş

trăi-o dacă le-aş revedea lângă mine!

Cerul să te aibă în pază, Phineas, prietena, la afectuoasă, *Laura Kennedy*

Scrie-mi degrabă. Sunt tare nerăbdătoare să aflu – că ţi-ai reluat locul în Parlament îndată după alegeri. Acesta e sfatul meu. Şi sunt convinsă că-l primeşti şi din partea altor prieteni”.

De-a lungul scrisorii. Laura încercase să-i amintească din nou de iubirea ce i-o purta, căutând o formulare mai puţin. Străvezie, de care să nu roşească. Abia la urmă îşi învinsese reţinerile, lăsând condeiul să mărturisească mai slobod neţărmurita ei dragoste, deşi cuvintele i se părură silite şi palide faţă de ce ar fi vrut să exprime. Prevedea că n-o să-l aibă oaspete la conacul Loughlinter. Ar fi venit numai dacă intenţiona să o ceară în căsătorie, iar o propunere ca aceasta, făcută la aşa de puţină vreme după decesul lui Kennedy. Ar fi fost deplasată şi condamnabilă în ochii tuturor. Desigur, n-ar fi interesat-o reacţia lumii, ci era gata s-o înfrunte semeaţă, numai să-şi vadă visul înfăptuit. Dar ştia că Phineas n-o să vină. Necazurile îl înţelepţiseră mult. Făcându-l mai circumspect, şi deci va ocoli riscurile unei astfel de vizite.

La sosirea în Loughlinter avu marea surpriză să-i găsească răspunsul lui Phineas care ajunsese înaâatea ei:

„Strada Marlborough, Iuţi noapte

Scumpă lady Laura, aş fi trecut negreşit să te văd în seara trecută dacă nu mă reţinea gândul că am saturat-o pe lady Chiltern eu tânguirile mele. Am cinat la Familia Low unde. Bineînţeles, m-am dat din nou în spectacol cu obişnuitele lamentări. Până acum nu vădeam tendinţa de a vorbi despre mine mai mult decât se obişnuieşte în genere. Dar de când cu întemniţarea la Newgate şi înspăimântătorul proces prin care am trecut, am devenit egocentric, ceea ce mă face inapt pentru viaţa mondenă.

De va fi să-mi recapăt locul în Parlament „voi evita să mă înscriu la cuvânt, de teamă să nu mă trezesc vorbind despre zilele cât am stat cu juvăţul de gât, înaintea instanţei.

Te înţeleg şi îţi dau perfectă dreptate în ce priveşte Loughlinter. Poate nu strică, într-adevăr, să te arăţi la faţă, în ideea ca vecinii şi cunoştinţele familiei Kennedy să nu spună vreodată că nu ai îndrăznit să-i înfrunţi. Însă nu te văd vieţuind în mijlocul lor. Şi de ce ai fa-ce-o. În fond? înţeleg să rămâi acolo dacă ţi-ar place, dar altfel ar fi absurd.

În ce mă priveşte, nu am să vin la Loughlinter, deşi nu mă îndoiesc un moment de calda primire ce mi s-ar face”.

Odată ce atinse această latură delicată, Phineas rămase cu pana în aer, simţindu-se aproape incapabil să mai aştearnă un cuvânt. Sub ce formă să-i motiveze refuzul de a merge în Scoţia? De-ar fi putut să-i declare adevărul curat, i-ar fi scris cam în felul acesta:

„Vizita” mea ar aţâţa din nou. Spiritele, alimentând alte calomnii, după cele proferate până acum. S-ar considera o impietate: şederea mea în casa fostului soţ, şi ar fi cu atât mai condamnată de lume cu cât. De la moartea lui, nu au trecut nici trei luni 1.

Dar cum să-i trântească adevăruri atât de crude unei fiinţe ca Laura? Era de neconceput. Şi aproape la fel de imposibil i se părea să-i pomenească de o altă vizită, pe care o hotărâse recent. Aşa că până la urmă continuă astfel:

„Prezenţa mea nu ar fi nici pe departe atât de utilă ca cea a lui Chiltern şi a soţiei sale. Ştiu. Nu vor zăbovi mult.

Însă contează enorm şi puţinele zile cât vor rămâne. După plecarea lor te-aş povăţui să te înconjuri de cât mai mulţi oameni, chiar dacă la început te vor privi cu răceală.

Se vorbeşte mult despre spiritul de clan al scoţienilor de la munte, dar în pofida mult vânturatelor teorii de acest gen, rămân la părerea că se lipesc de latifundiarii locali şi le nutresc mult respect. Ca dovadă, lealitatea şi enorma stimă – ce i-au purtat-o răposatului Kennedy deşi, cu cincizeci de ani înainte, nu auziseră de numele său. După presimţirile mele, te vei întoarce curând la Saulsby, unde s-ar putea să ne revedem.

Până atunci am să plec pentru câteva zile la Matching".

Afirmaţia era şi mai hazardată ca cealaltă. Însă ieşi din încurcătură, scriind mai departe:

„Ducele şi Ducesa de Omnium m-au invitat foarte stăruitor şi, cum tot va trebui să apar odată în lume, am hotărât să mă folosesc de acest prilej, cu toate că nu pot descrie în cuvinte oroarea ce o simt la gândul că voi constitui un obiect de senzaţie şi tema centrală a discuţiilor. Toţi musafirii se vor holba la mine ca la unul ce putea să ajungă în ştreang, şi, totuşi, a nimerit la Matching…

În legătură cu revenirea în Parlament – care ştiu că te pasionează – mi s-a spus că voi fi reales în Tânkerville cu surle şi trâmbiţe, fără să cheltui un şfanţ şi fără nicio silinţă pentru obţinerea voturilor, numai graţie faptului că nu l-am tocat în cap pe nefericitul de Bonteen… Ei, ce zici de lucrul acesta? Mi se pare îngrozitor! Şi îmi dau seama că nu pot să-l împiedic, decât plecând. Din Anglia şi ascunzându-mă cât mai departe. Ceea ce iarăşi nu e normai. Aşa că mai bine mă expun neplăcerilor ce mă aşteaptă şi isprăvesc odată cu de. Se vor zgâi mulţi la mine, dar norocul e că nu va dura prea mult, deoarece, în mod cert, va apărea alt „monstru" pe firmament şi toţi vor uita de păţania prin care am trecut. Afară de mine. De aceea am şi acceptat invitaţia la Matching, fixată pe la

sfârşitul lui august, şi mă pregătesc de pe acum să dau faţă cu toată crema societăţii britanice.

În privinţa realegerii mele – care, probabil, se va produce mâine – aş vrea să mai adaug câte ceva. Mai întâi apa admis-o doar în ideea că Nu am voie să mă las doborât după ceea ce mi s-a întâmplat. Altminteri, perspectiva de a mă întoarce în Parlament, nu mă atrăgea deloc: „Am descoperit, între timp, adevărata valoare a lucrurilor care mă încântau în trecut. Şi le privesc circumspect. Nu îmi mai plac şi nu le mai consider tabu. Mi-am pierdut încrederea în partidul pe care-l slujesc. Sau mai degrabă în liderii lui. Înainte nu puneam nimic la îndoială, şi mă minunez singur de credulitatea de care am fost în Stare. Nu mai departe de acum douăsprezece luni, când mă gândeam să candidez în Tânkerville, vedeam în colegii mei liberali nişte patrioţi cu chip de arhanghel şi cu săbii la brâu, iar în Daubeny şi ciracii săi, nişte diavoli sau, mai curând, imbecili, însă cu o mare doză de diabolism care-i călăuzea în Orice acţiune. Ca acum să-i privesc altfel şi să-i consider pe toţi, la grămadă, biete făpturi ce se luptă din răsputeri pentru interesele lor. Am ajuns la convingerea că patriotismul demnitarilor de pe primele bănci ale Camerei nu rezistă ispitei şi timpului. Atât se reped unii la alţii şi se strâng. De grumaji, atât se înţeapă, se lovesc, îşi aruncă false acuzaţii şi apărări la fel de perfide; atâta mint, calomniază, ba uneori mai şi fură, încât uită de înălţimea poziţiei lor sau că alţii aşteaptă să-i vadă la înălţime. Ce-i preocupă mai mult este mânuirea dibace a floretelor, trucurile care impresionează, ca să pozeze în viteji. Şi urmarea purtării lor este aceea că a dispărut respectul

— Împins până la veneraţie – faţă de aleşii care conduc destinele naţiunii. Nu a mai rămas nimic din sentimentele ce le nutream unui Mildmay, de pildă.

Te miră poate strigătul meu de nemulţumire, de

răzvrătit, dar simţeam *o* nevoie năprasnică să mi-l auzi, căci faţă de alţii nu deschid gura. Ştii cu câtă ardoare mi-am dorit o slujbă în administraţia de stat şi cum pentru a doua oară în viaţă am încercat să-mi fac o profesie din această activitate. Voiam să câştig o pâine cinstită şi eram hotărât să renunţ la ea – cum am făcut-o şi în trecut – dacă mi se cereau compromisuri. Dar ce folos de bunele mele intenţii! Nu mi s-a dat niciun post, oricât de neînsemnat, şi asta numai din cauza sforăriilor trase de nefericitul acela care a murit înainte de vreme. Or după ce ani înghiţit o cacealma aşa de urâtă, e normal să-mi revizuiesc optica, să devin circumspect, să fiu încontinuu în gardă. Poate, m-au înăsprit şi umilinţele întemniţării, şi de aceea îi judec pe oameni cu atâta neîndurare. Totuşi, rămân la convingerea că bătăliile – parlamentare nu sunt duse de semizei şi uriaşi, cum le priveam altă dată. Uriaşii din basme, cu câte două capete şi două perechi de braţe, în Parlamentul nostru sunt doar nişte oameni cu mâna mai lungă, iar Jupiter, la care ne închinăm, este un biet măscărici pe care-i întâlneşti şi la bilei. Dar în pofida revoltei şi dezgustului cu care-i privesc, mă întorc printre ei, şi dacă mâine mă numesc într-o funcţie, voi fi în al nouălea cer.

Oare ce m-o fi apucat să-ţi înşir toate acestea? Probabil nevoia de a-mi deşerta sufletul. Şi în faţă. Cui aş putea s-o fac? Doar nu eşti singura fiinţă care mi-a ascultat păsurile? Niciun prieten nu ar sta să le audă. Fiecare vrea să-i – vorbesc despre ce am simţit când eram în boxă la tribunal, ori ce raţii de aliment mi se dădeau la Newgate. Şi fiindcă a venit vorba, te anunţ că ieri l-am vizitat pe tartorul închisorii şi am intrat în celula pe care am ocupat-o. Şi bănuieşti ce mi-a spus, mişelul? „Ce mi-am mai frământat mintea cu crima pentru care şedeaţi aici! Parcă tot nu-mi venea să cred că dumneavoastră o făcuseţi”. I-am zâmbit mizerabilului, deşi l-aş fi apucat de grumaz. Cum de

n-a ştiut că acuzaţia ce mi se aducea era o monstruozitate? M-am gândit la Chiltern, a cărui bună credinţă a întrecut-o până şi pe a ta. De la femei te aştepţi la fidelitate şi intuiţie. Pe când bărbaţii le dovedesc mult mai rar.

Ţi-am scris o misivă ucigător de lungă, dar atunci când ţi-e cugetul încărcat, câteva pagini aduc mai mare uşurare decât ceasuri întregi de şuetă. Te rog să-mi răspunzi curând: vreau să ştiu ce ai de gând să faci.

Cu afecţiune, *Phineas* Fi-n*

Laura o citi cu atenţie, apoi o luă de la capăt, deşi numai două propoziţii din tot cuprinsul o izbiseră prin semnificaţia lor. „În ce mă priveşte, nu am să vin la Loughlinter”, suna prima din de şi cu toate că anticipase refuzul, când îl văzu aşternut negru pe alb, simţi o durere aprigă în piept, de parcă atunci, în momentul acela, primise lovitura definitivă. Iar a doua propoziţie, care întregea sensul celei dintâi, răsucindu-i jungherul în inimă, era; „... am să plec pentru câteva zile la Matching”. Numele rivalei nu era nicăieri menţionat, însă fără îndoială va fi acolo. Lady Glencora nu se dezminţise. O ştia demult că umblă cu aranjamente. Ce femeie făţarnică şi nesuferită! Şi cât o dispreţuia! Pe măsură ce reciti scrisoarea, îi descifra şi mai limpede implicaţiile care, bineînţeles, erau legate de frumuseţea, de bogăţia şi de şiretenia doamnei Goesler.

CAPITOLUL LXXI

DIN NOU DEPUTAT ÎN TÂNKERVILLE

FELUL CUM A FOST reales Phineas Finn în urbea pe care o reprezentase în Parlament a rămas, de pomină în istoria alegerilor electorale din Anglia. Când se aflase de arestarea şi judecarea. Lui pentru omucidere, locuitorii din Tânkerville îl crezuseră vinovat. Şi reacţia era normală. Poliţia şi magistraţii anchetaseră cazul, stabiliseră culpa şi hotărâseră trimiterea sa înaintea instanţei. Numai rudele

şi prietenii apropiaţi, care-l ştiau incapabil de crimă, respingeau concluziile autorităţilor. Dar în Tankerviile, unde nu existau nici amici, nici rubedenii ale inculpatului, localnicii s-au călăuzit după datele oficiale, decretându-l, evident, asasin. Întâmplarea stârnise mare vâlvă în târg. Era discutată cu aprindere şi cu groază – dar şi cu incontestabilă delectare. Fără îndoială, circumscripţia se făcuse de râs, şi în veci de veci nu mai putea să-şi ridice fruntea în lume. Unde se pomenise ca un membru în Parlament să ajungă la ştreang! Şi pentru ce, mai ales? Fiindcă îi venise de hac altui membru din Parlament! Amănunt ce sporea simţitor importanţa şi amploarea evenimentului comentat. Mulţi vedeau în ruşinea ce le întinase numele urbei însăşi bătaia lui Dumnezeu. Pentru că Tânkerville săvârşise păcatul de a-şi alege ca deputat un catolic. Şi asta tocmai în perioada când biserica de stat anglicană se afla într-un mare pericol. De ce nu l-or fi păstrat pe bunul şi prea. Cinstitul Browborough? se căinau între ei. Poate izbuteau să-l aducă înapoi. Şi cu gândul acesta, înainte să înceapă procesul lui Phineas, hotărâră să facă demersurile trebuincioase. Se impunea, mai întâi, să-i retragă mandatul lui Finn. Dar când trecură la fapte, aflară cu multă surprindere că aşa ceva nu era cu putinţă. Odată ales într-o circumscripţie, numitul parlamentar devenea sclavul ei şi al ţării, slujindu-le pe amândouă până i se încredinţa altă funcţie. Indiscutabil, în situaţia creată, Phineas Finn nu putea să aspire nici la postul de uşier la remizele Parlamentului. Totuşi, mandatul nu şi-l pierdea. Excluderea lui va veni de la sine, în cazul când era condamnat. Însă până la pronunţarea verdictului, care îi demonstra irevocabil vinovăţia, rămânea în continuare deputatul oraşului Tânkerville. Prin urmare, circumscripţia nu putea scăpa de ocara pe care şi-o atrăsese numai printr-o nesăbuinţă. Alungase un deputat cumsecade,

aducând în locul său un netrebnic. Asta dovedea marea nepricepere în politică, şi cuminte ar fi fost să renunţe pentru totdeauna la ea, spuneau cei mai descurajaţi.

Pentru ca într-o zi, când nu visa nimeni, să se audă că Phineas Finn nu era vinovat. Vestea pică în aceeaşi dimineaţă când se primiseră revelatoarele telegrame la Londra. Deci conţinutul lor ajunsese aproape concomitent în Tânkerville şi la Curtea Criminalistică, producând un efect similar. Dintr-odată oamenii îl văzură neprihănit ca o floare, îi deplângeau nemeritatele suferinţe, o ridicau în slăvi pe acea lady care bătuse atâta cale, până în Boemia, pentru frumosul lor deputat, ţesând în jurul ei şi al său o poveste de dragoste dintre cele mai minunate. Doar câţiva protestanţi îşi muşcau mâinile de necaz aflând că vrăjmaşul catolic era ca şi izbăvit de spânzurătoare şi stăruiau în convingerea că asasinatul fusese însăşi opera Providenţei, menită să-i dea lovitura de graţie afurisitului papistaş pripăşit în fruntea comunităţii locale.

Singură Providenţa ar fi putut înlesni într-un mod atât de miraculos pedepsirea unui oraş în care vasalif Papii îşi făceau mendrele după bunul lor plac. Dar în afara acestor fanatici, care tot mai sperau în compromiterea inamicului, marea mulţime era de partea lui PhineasJ Şi cum se ştia îngrozitoarea primejdie care-l ameninţase, faptul că mai şedea la închisoare şi în boxă, până la încheierea procesului, îi făcea să-l considere mai mult decât un erou. Iar după zilele de amânare a verdictului, când s-a pronunţat, în sfârşit, victorioasa lui achitare, întregul oraş a fost în delir. Având mandatul intact, Phineas ar fi putut să apară în Parlament chiar în seara eliberării. Numai că în loc să se prevaleze de calitatea pe care o păstrase, ceru de urgenţă să-i fie retrasă, şi astfel electorii din Tânkerville se treziră că nu mai aveau deputat. Pe moment, prietenii credincioşi ai lui

Browborough s-au legănat în iluzia că puteau să-l recâştige. Însă curând şi-au dat seama de zădărnicia nădejdii înfiripate, deoarece populaţia nu îl voia ca reprezentant în Cameră decât pe omul învinuit pe nedrept.

Ca urmare, agentul electoral Ruddles împreună cu alte două figuri marcante ale târgului – ca să formeze, vezi Doamne, o delegaţie – au fost expediaţi de urgenţă la Londra, ca să reglementeze chestiunea cu Phineas. Ceea ce nu se dovedi tocmai simplu, deoarece le-au trebuit două. Zile ca să-i capteze bunăvoinţa. La început, domnul Ruddles ţinuse morţiş să-i însoţească la întoarcere, făgăduind o primire aşa grandioasă cum nu mai existase în Tankerville. Dar Phineas rămânea surd la toate asigurările. Ba mai grav. Nu accepta nici să candideze.

— Nu veţi scăpa de asta, zău aşa, domnule Finn. N-aveţi idee ce entuziasm domneşte la noi. Aşa-i că nu are? apelă la sprijinul domnului Godmire? una din Cele două figuri marcante.

— De unde să aibă? pufni acesta cu un aer superior. Dacă eu, care m-am Născut acolo, şi n-am pomenit aşa nebunie.

— Eu sunt gata să dau în scris că le umflă trei şferturi din voturile clericilor, adăugă domnul Troddler – dizident înveterat în Tânkerville, şi tocmai de aceea numit în impozanta delegaţie locală.

— Nimeni nu mă obligă să candidez, ci o fac numai dacă vreau, susţinea Phineas.

— Păi n-ar fi tocmai aşa… dar ştiu şi eu ce să zic? bălmăji Ruddles. În orice caz, ar însemna că ne lăsaţi baltă şi, după cât vă cunosc, nu sunteţi omul în stare de una ca asta… Şi apoi, dom’le Finn, nu vă daţi seama că şi de-aţi suferit niţeluş…

— Care niţeluş, omule? îi tăie sectaristul vorba. A suferit ca un câine.

— Adevărat. Da vreau să spui că veţi simţi lipsa activităţii parlamentare dacă nu vă întoarceţi la ea. Aşteptaţi să treacă un timp, şi o să-mi daţi dreptate. Aşa că nu vă tăiaţi craca de sub picioare – să-mi fie iertată expresia – tratându-ne cu refuz. Aveţi ocazia cea mai bună din lume. Şi pentru ce i-aţi da cu piciorul?

Phineas recunoscu înţelepciunea argumentelor sale şi într-un târziu consimţi. E drept că în momentele acelea, se simţea descurajat, dezgustat de viaţă, sătul de oameni şi de faptele lor, iar pe deasupra îl durea fiecare părticică din trup pe urma torturilor îndurate. Dar toate acestea nu aveau să dureze veşnic. La fel cum se vindecaseră alţii după diverse nenorociri, se va lecui şi el într-o zi. Şi atunci poate va constata lipsa activităţii parlamentare. De aceea nu avea nevoie să o respingă. Totuşi, la acceptarea propunerii le puse în vedere celor trei delegaţi să nu conteze în nici o privinţă pe el, dat fiind împrejurările speciale în care se afla.

— Nu vă punem să cheltuiţi o pară, îl asigură Godmire, jubilând de rezultatul negocierilor.

— Ştiu cât de mult datorez circumscripţiei şi-amicilor devotaţi de acolo care mi-au susţinut cauza, declară Phineas. Dar în starea în care mă aflu – şi morală „şi fizica – mi-este cu neputinţă să apar înaintea oamenilor. Am suferit enorm.

— Ci un câine, nu aha. Repetă Tr, uddles.

— Ba mai mult ca atât, continuă Phineas. Sunt gata să recunosc că, – în starea mea deplorabilă, mă simt incapabil să slujesc chiarinteresele circumscripţiei.

— Cu asta nu sunt d-acord, protestă Godmire, fluturând mâna stângă energic.

— Oricum ar fi, noi ţinem cu toi dinadinsul să ne fiţi deputat, spuse Troddles.

— Să nu aveţi nicio grijă în privinţa realegerii,

interveni Ruddles. Mergem la sigur.

— Vă rămân profund recunoscător, însă eu nu. Voi putea fi. De faţă. Deci va trebui să apelez la unul din dumneavoastră cu rugămintea de a explica electorilor motivele pentru care nu am venit.

Domnii Ruddles, Godmire şi Troddles se întoarseră acasă cam cu coada între picioare. Visul lor ar fi fost să apară cu acela care i-ar fi îndreptăţit să destindă în urbe ca adevăraţi eroi, strălucind de falâ şi glorie. Dar în lipsa acestei victorii – absolute, se mulţumiră să afişeze un aer de gravitate şi importanţă, ca unii ce îl văzuseră pe martirul trecut prin foc şi prin sabie, şi care nu putea fi privit de muritorii de rând. De-a lungul întâlnirilor cu localnicii, nu au lăsat o clipă de înţeles că marele mucenic ar fi avut datoria să vină în mijlocul, lor. Dimpotrivă. Susţineau că nici ei nu speraseră într-o asemenea fericire, conştienţi de absurditatea unei pretenţii atât de mari, zugrăvindu-l pe Phineas ca pe un personaj aproape sanctificat de suferinţele la care fusese osândit.

Cât despre alegere în şine, a mers ca pe roate. Candidatul a fost propus de domnul Ruddles în persoană, secondat cu credinţă de parohul târguiţii – care, deşi conservator cu tradiţie, în discursul ţinut arătă că, în calitate de supus britanic şi de iubitor ai dreptăţii, nu se lăsa influenţat în această ocazie de considerente politice ori chiar religioase. Domnul Finn renunţase la mandatul parlamentar sub apăsarea unei. False învinuiri şi considera drept o mare onoare a circumscripţiei să-l repună în drepturile fireşti.

Astfel, Phineas a fost reales în unanimitate şi fără să investească un ban, iar din ziua ceremoniei., timp de şase săptămâni, au curs încontinuu colete spre Londra, cu papuci, cu jachete din ianâ, cu jiletci stacojii, de vânătoare, cu batiste brodate şi cu iniţialele „P.F.”, ba chiar cu

inţişoare împletite din părul femeilor care îl răsfăţau cu aceste daruri.

Într-o astfel de conjunctură, era desigur cam greu pentru editorul ziarului „People’s Banner” să-şi regleze tirul pe direcţia dorită. Şi totuşi, trebuia să găsească o modalitate, căci deviza lui Slide era să nu-şi slăbească vrăjmaşul. Se putea întâmplă ca un duşman să-i devină prieten. Dar câtă vreme era duşman, trebuia persecutat, călcat în picioare, stâlcit. Quintus Slide îşi dăduse osteneala să-i câştige amiciţia lui Phineas Finn. Dar acesta se arătase îndărătnic şi cu nasul pe sus, devenind astfel inamicul numărul unu al editorului de la… People’s Bann.er”, omul care contravenea tuturor vederilor sale, începând cu înfăţişarea şi conduita, până la concepţiile de viaţă. Aşadar, trebuia prigonit fără istov, până la nimicire. În timpul procesului, cât şi în săptămânile ce îl precedaseră, Slide publicase o serie de articolaşe în care înfiera cu statornicie părerile exprimate în presă cu privire la culpabilitatea sau inocenţa unor persoane suspecte, aşteptând verdictul justiţiei. În felul acesta lovise puternic în câţiva colegi de breaslă, care se făcuseră vinovaţi de păcatul vehement denunţat. atingând simultan şi pe marele său vrăjmaş, fie prin Insinuări abil strecurate ori prin evocarea unor întâmplări perimate. În fiecare articol amintise pe căi ocolite necesitatea ca Phineas Finn să apară. Înaintea instanţei, evocase ura nutrită de el împotriva victimei, împrejurările ce o creaseră, reeditând şi povestea cu atentatul de la hotelul Macpherson. Sosirea mesajelor de la Praga îi luase piuitul pentru două. Trei zile, iar achitarea care urmase l-a silii să-şi calce pe suflet, alăturându-se satisfacţiei generale prin câteva rânduleţe în care admira echitatea justiţiei britanice.

Dar nu peste mult. Se ivise ceremonia realegerii deputatului de Tânkerville, şi Slide socoti că împrejurarea

se preta de minune la noi comentarii în gazeta ce-o conducea.

I se făcuse destul de mare hatâr că nu fusese atârnat în spânzurătoare, iar faptul că nu îl măcelărise pe Bonteen; n a-l îndreptăţea să se încununeze din nou eu laurii meritelor politice.

Pe lângă multe săgeţi administrate în seriale mai scurte îl atacă şi prin următorul articol mai amplu:

„Mărturisim că nu înţelegem în virtutea cărui principiu domnul Finn a fost reales în Tânkerville cu atâta entuziasm, deşi fără investiţii financiare şi fără a-i onora pe localnici prin tradiţionala prezenţă a candidatului în mijlocul lor. Ne-am exprimat nu o dată credinţa că era pe nedrept acuzat de uciderea domnului Bonteen. Desigur cititorii noştri îşi amintesc cum în timpul procesului şi maţnte, ne-am străduit să atenuăm, prin articolele apărute, puternicele resentimente ce existau împotriva domnului Finn, nu numai datorită asasinatului, dar şi conduitei sale anterioare. Totuşi, ni se pare bizar ca fostul deputat de Tânkerville să se bucure de încrederea şi preţuirea electorilor, pe simplul motiv că nu l-a asasinat pe răposatul Bonteen! îndemnat de propria sa conştiinţă – aşa cum ne place să credem – domnul Finn demisionase din Parlament imediat după achitare. Cariera sa din ultimul an nu a fost de natură a-l ridica în ochii oamenilor şi nici să-i aducă dorita mulţumire sau tihnă. După întâmplarea de la hotelul Macpherson – faţă de care poliţia a demonstrat o crasă ineficienţă – am avut iniţiativa de a lansa un avertisment în legătură cu incompatibilitatea sa pentru orice funcţie de stat, arătând că, prin viaţa pe care o duce, este inapt – de a sluji interesele naţiunii. Multe doamne din societatea înaltă şi cu poziţie influentă în rândurile liberalilor, şi-au dat osteneala să-l căpătuiască cu un serviciu. Însă eforturile depuse au fost inutile. Domnul Gresham a

demonstrat multă înţelepciune, nu ascultându-ne sfatul – căci aşa ceva ar fi exagerat să afirmăm – ci declarându-şi acordul cu noi prin deciziile luate. Ca urmare, domnul Finn a rămas pe dinafară, în pofida importantelor sale relaţii, şi aproape imediat, a survenit u căderea domnului Bonteen i

Oare să fi sporit aptitudinile politice ale domnului Finn ca o consecinţă directă a tragicei morţi a confratelui liberal sau prin faptul că acesta a pierit omorât de alte mâini, şi nu de ale sale? Ni se pare cu neputinţă. Nefericitul soţ, care, în nebunia geloziei, a încercat să-l împuşte, putrezeşte astăzi în groapă, răpus de suferinţele conjugale ce l-au dus la demenţă. Or în urma unei asemenea tragedii mai poate pretinde domnul Finn să fie respectat? Noi. Credem că nu. Şi mai credem că alegătorii din Tankerville ar fi procedat mai cuminte să-l fi lăsat pe acest gentilom în obscuritatea pentru care optase după eliberarea din puşcărie. Normal, localnicii din Tânkerville răspund doar de circumscripţia lor şi, ca atare, pot decide după bunul lor plac cine să-i reprezinte în Parlament. Cu toate acestea, noi protestăm împotriva alegerii unei persoane inapte pentru funcţii politice, numai pe motivul că nu a comis un omor. Deocamdată ne limităm la atât. Dacă se vor adeveri, însă, unele zvonuri care ne-au ajuns la urechi, ne vom vedea obligaţi – împotriva dorinţei – de a reveni cu lux de amănunte asupra unor întâmplări mai mult decât reprobabile, pe care, altminteri, le-am lăsa să alunece în uitare”.

CAPITOLUL LXXII

EPILOGUL CĂSĂTORIEI PASTORULUI EMILIUS CU LADY EUSTACE

CAZUL ASASINĂRII lui Bonteen nu fusese clasat odată cu scoaterea de sub culpă a lui Phineas Finn. Noile mărturii care pledaseră într-un mod peremptoriu pentru achitarea nevinovatului, îl Implicau aproape cu aceeaşi

tărie pe un altul, arestat sub acuzaţia de bigamie – învinuire ce-i atrăsese ostilitatea întregii opinii publice. Inculpatul Yosef Mealyus – cum i se spunea în prezent – emigrase în Anglia, se hirotonisise, îşi luase numele de Joseph Emilius, căsătorindu-se mai apoi cu o femeie bogată şi de extracţie nobilă, deşi mai avea o soţie în ţara de unde venise. Dacă şi-ar fi luat un alt nume – ca Jones, bunăoară – poate nu-şi atrăgea atâta inamiciţie, întrucât se părea că însăşi onomastica împrumutată irita spiritele, fiind privită ca un stigmat în plus, alături de mişeliile săvârşite. Bigamia de care fusese îndelung suspectat, fusese, în sfârşit, dovedită, astfel că victima – lady Eustace – scăpa definitiv de sub tiranica sa tutelă, redevenind o femeie liberă şi poate cu perspectiva de a-şi reface viaţa. Dovedise destulă prudenţă în legătură cu salvarea veniturilor din ghearele avidului pastor, încât, favorizată de avere, de frumuseţe, şi vârstă, avea toate şansele să găsească un pretendent mai de soi ca Emilius. În privinţa sancţionării lui pentru bigamie, nu mai existau îndoieli, dar se punea întrebarea dacă autorităţile în drept nu vor izbuti să-i ateste cealaltă vină şi să-l condamne la spânzurătoare, răzbunându-se astfel moartea lui Bonteen. Iar această întrebare era eu atât mai stringentă, cu cât o lume întreagă dorea denunţarea şi pedepsirea lui. Considerând că numai pe eşafod merită să-şi încheie odioasa carieră în Marea Britanie.

Însă poliţia nu vedea cum ar fi îndeplinit acest deziderat unanim doar în temeiul dovezilor referitoare la cheia confecţionată în secret şi la demiul subtilizat de la fosta sa gazdă. În consecinţă, căuta şi alte probe, cel puţin la fel de semnificative. Lordul Fawn fusese de pe acum prevenit de eventuala sa prezentare în calitate de martor la viitorul proces al predicatorului, şi vestea îl înspăimântase aşa de grozav, că o săptămână sau două,

prietenii îl crezuseră ameninţat de pieire, cu toate că torturarea lui fusese la fel de inutilă ca şi cauza ce i-o pricinuise, întrucât viitoarele. Depoziţii nu ar.fi servit la nimic. Spre deosebire de atitudinea arătată în cazul lui Phineas, de astă dată nobilul era hotărât să nu aducă nicio învinuire suspectului. Se crampona numai de două propoziţii: „am văzut un bărbat într-un raglan gri, care gonea în direcţia pasajului. Şi atât. Nici că era înalt, nici că era scund ori, călca într-un anume fel. Ci două propoziţiuni mari şi late, pe care le şi rostise când fusese chemat la chestură, precizând că pe acestea le va repeta şi în faţa instanţei. Procurorul dăduse din umeri, ca şi restul anchetatorilor, conştienţi că declaraţia lordului nu-l incrimina pe Emilius. La fel ca şi dublura făcută la Praga. Deşi în procesul lui Phineas cheia constituise un argument deci zi v. Sădind unanima convingere că Mealyus era autorul crimei, ca probă materială nu avea nicio valoare, fiindcă şi în ipoteza când s-ar fi demonstrat folosirea ei de către chiriaş în noaptea omorului, nimic nu ar fi putut dovedi că acelaşi chiriaş comisese asasinatul în sine. Indiscutabil, Emilius îl duşmănise de moarte pe Bonteen, iar acesta fusese răpus de un vrăjmaş. Dar atât de mult îl favorizase norocul, că nicio mărturie nu-l atingea. În concluzie, nimeni nu se îndoia de vinovăţia lui, şi totuşi nimeni nu îndrăznea să-l denunţe ca ucigaş. Aceeaşi convingere stăruise şi în cazul lui Phineas, cu diferenţa că faptele acuzatoare păruseră suficiente spre a-l trimite în justiţie.

După – neroditoarele cercetări întreprinse. Până la ceasul acela, se mai spera într-o singură posibilitate care l-ar fi putut demasca irevocabil pe criminal. Şi aceasta era măciuca descoperită în grădină – adevărata armă ce-l răpusese pe Bonteen. În această privinţă nu exista niciun dubiu, şi se urmărea cu perseverenţă stabilirea – oricărei

conexiuni eu Emilius. Investigaţiile autorităţilor s-au îndreptat, în prima fază, spre membriifamiliei Merger şi lady Eustace. Fiecare fusese întrebat dacă-l văzuse pe Mealyus în posesia unui asemenea obiect. Însă răspunsurile primite au fost. Invariabil negative. Perfidia pastorului îl pusese şi de astă dată la adăpost. Fostele gazde recunoscuseră că posedau chei la toate sertarele din odăile chiriaşilor şi obişnuiau să le descuie în lipsa acestora.

Dar în dulapul predicatorului nu dăduseră peste aşa ceva. Singură domnişoara Merger venise cu o informaţie preţioasă. În cămăruţa pastorului văzuse în permanenţă un cufăr ferecat, al cărui lacăt nu putea fi deschis chiar de-ar fi avut o dublură, pentru că era prevăzut cu un cifru cunoscut doar de posesor. Ca urmare, nu-l desfăcuse şi nu-i ştia conţinutul. De aci, autorităţile au ajuns la încheierea că măciuca fusese ascunsă în cufărul zăvorât. Un raţionament simplu şi absolut logic. Numai că în virtutea lui nu se putea trimite un om la spânzurătoare.

Însă ce-ar fi fost să se meargă pe urmele armei până la locul de unde fusese achiziţionată? Se ştia că la întoarcerea de la Praga, Mealyus trecuse prin Franţa. Şi se mai stabilise că măciuca era de provenienţă franceză, confecţionată, probabil, chiar la Paris. Iar dacă se atesta cumpărarea ei de acolo, în decursul călătoriei întreprinse de pastor, atunci nu era cu totul exclusă posibilitatea de a-l trimite pe eşafod. Drept urmare, s-au expediat cei mai iscusiţi detectivi la Paris, iar poliţia locală i-a sprijinit cu o râvnă demnă de laude. Însă frecvenţa obiectului derută foarte mult cercetările, deoarece niciun parizian nu ieşea pe stradă fără să poarte cu sine o măciucă împodobită cu împletituri din piele. Într-un singur magazin din cele cutreierate se părea că patronii îşi aminteau de o vânzare făcută în condiţii deosebite, şi pe loc au fost transportaţi în

Anglia, pentru a fi confruntaţi cu Emilius. Încercarea nu a dat roade. Puşi în faţa predicatorului, cei doi francezi au ezitat să-l identifice ca fost cumpărător, în schimb au vizitat Londra pe spezele poliţiei metropolitane. S-au cheltuit sume imense cu investigaţiile – o cheltuială justificată de însăşi poziţia înaltă pe care o deţinuse victima crimei. Dar banii s-au dus pe gârlă. Bonteen fusese asasinat pe străzile din West End. Toată lumea ştia cine îl omorâse. Autorul fusese văzut cu un minut sau două înaintea asasinatului. Mobilul era şi el cunoscut. Se găsise arma folosită de criminal se aflase ce haină a întrebuinţat pentru a se masca. Alibiul iniţial, eu rămânerea sa acasă în noaptea fatală, nu mai şedea în picioare, datorită dublurii pe care şi-o făcuse la cheia predată gazdei.

Pentru oricine era evident felul cum acţionase, din secunda când se furişase din locuinţa familiei Merger, înfăşurat în raglanul domnului Merger şi cu măciuca din cufărul încuiat vârâtă în buzunar, până în momentul interceptării sale de către lordul Fawn. Se număraseră loviturile primite de victimă. Se stabilise şi ora când îi fuseseră administrate. Până şi gestul azvârlirii măciucii peste zidul despărţitor al grădinii putea fi reconstruit vizual. Şi cu toate astea, era cu neputinţă să se ia vreo măsură împotriva lui Mealyus.

— Este extrem de riscantă condamnarea la moarte în baza dovezilor prezumtive, susţinea acelaşi Sir Gregory Grogram care, cu câteva luni înainte, se arătase aproape convins de necesitatea spânzurării amicului său Phineas Finn în temeiul aceloraşi dovezi circumstanţiale. Atât poliţia, cât şi procurorii erau de acord că ar fi o eroare să-l defere justiţiei pe Yosef Mealyus cu insuficientele mărturii adunate. Dar cele avute în cazul lui Phineas se dovediseră de-ajuns pentru a-l trimite în boxa acuzaţilor!

În paralel cu anchetarea cazului Bonteen, se continuă

procesul pentru culpa de bigamie, astfel că, la sfârşitul lui iulie, lady Eustace scăpă de coşmarul care o torturase, redevenind o femeie independentă, pe când reverendul Joseph Emilius – cum se considerase oportun să figureze înaintea instanţei – a fost condamnat la cinci ani de ocnă. Un avocat de renume a pronunţat un cald apel onorabilei Curţi, arătând cum clientul său era deposedat de soţie şi pedepsit inadmisibil de aspru, numai pentru că organele de poliţie nu izbutiseră să-i pună în cârcă acuzaţia de crimă… Un sâmbure de adevăr poate că exista în pledoaria eminentului magistrat, însă instanţa nu s-a lăsat nicio secundă influenţată. Pronunţarea verdictului urmaşe la câteva zile după achitarea lui Phineas Finn, şi se prea poate ca inculpatul Emilius să fi fost privit şi tratat ca un criminal. Sentinţa s-a dat tocmai în perioada când poliţia se străduia să descopere cumpărarea măciucii, şi completul de judecată şi-o fi făcut socoteala că cinci sau zece sau douăzeci şi cinci de ani de întemniţare nu contau pentru Mealyus fiindcă, odată dezlegată şarada cu arma, îl expediau de urgenţă pe eşafod. Însă încercările autorităţilor nu au fost încununate de reuşita scontată şi, cu toate că asasinarea lui Bonteen nu mai era învăluită în mister, a rămas una din crimele nerăzbunate de lege, pastorul Emilius plătind doar pentru infracţiunea de bigamie.

Lady Eustace era din nou stăpână pe sine, şi poate momentul merita inclus într-un bilanţ mai cuprinzător. Poseda o avere apreciabilă de care nu beneficiase în ultima parte a căsătoriei, datorită măsurilor luate de avocat împotriva încercărilor de spoliere ale unui soţ hain şi rapace. Dar restricţiile îi prinseseră bine, deoarece se păstraseră neatinse veniturile moşiei. Apoi mai avea şi Castelul Ayrshide – o proprietate valoroasă, deşi detestată de posesoare. Plus un titlu nobilar ce nu i-l putea contesta

nimeni. Era frumoasă zestrea materială şi, judecând după ea, normal ar fi fost să se bucure şi de o poziţie respectabilă în societate. În fond nu comisese greşeli aşa grave ca să-şi atragă anatema. Ca femeie măritată, nu avusese aventuri scandaloase, şi nici în perioada de văduvie nu i se imputase o purtare prea uşuratică. Cu toate astea, nu era preţuită. Nici măcar agreată. Singură doamna Bonteen îi arătase afecţiune, îi oferise adăpost, locuind împreună şi după tragica pierdere a soţului. Se împăcaseră de minune, îi menajase susceptibilităţile, cântându-i în strună cu vinovăţia lui Phineas Finn. Însă de când aflase versiunea eu Emilius, binefăcătoarea ei parcă nu mai era ca înainte…

În realitate, văduva renunţase anevoie la convingerea adânc înrădăcinată că Phineas îi omorâse bărbatul mult adorat. Dar când toţi susţinură că adevăratul făptaş era pastorul, trebui să cedeze în faţa părerilor unanime, strămutându-şi ura asupra celuilalt om – care era soţul prietenei de alături! Evident nu mai puteau convieţui sub acelaşi acoperiş. Era intolerabil. Şi deplasat chiar în ochii lumii.

Lizzie nu se gândise la incongruenţa creată. Poate niciun se complăcea în ideea să fie considerată nevasta unui criminal, alungind-o de câte ori îi venise în minte. Însă văduva nu îi mai suporta prezenţa şi, într-o zi, i-a spus fără menajamente să plece din casă, explicându-i, bineînţeles, şi motivul.

— Eu nu cred ce se vorbeşte, îi răspunse lady Eustace, (Joşi, în realitate, ştia că Emilius era ucigaşul.

— Nu este cazul să ne irosim timpul cu argumente, i-o tăie doamna Bonteen.

— Şi chiar să admitem că El a făcut-o, nu văd ce ieşitură ar avea cu situaţia noastră. Doar nu mi-e soţ. Şi dumneata ai spus-o de atâtea ori…

— Oricum ar fi, lady Eustace, nu mai cadrează să locuim împreună.

— Bine, am să plec. Acceptă cealaltă de nevoie. Nu mă opun acestei dorinţe, fiindcă nu vreau să te supăr. Credeam că-i mai bine pentru amândouă. Însă, mă rog, faci cum vrei.

Şi. Fără multă întârziere, se mută pe strada Half Mi ion, – nu departe de locul asasinatului – trezindu-se iar izolată. Avea un fiu din prima căsătorie, de care merita să se apropie, fiind cuminte şi foarte bine văzut. Dar aşa ceva n-o interesa. Trăise în permanenţă departe de el şi de toate rudele. De aceea nimeni nu o iubea şi nu-i căuta compania. Cu toate că ea nu îşi găsea nicio vină, ci doar însuşiri. Se socotea bună, generoasă, ridicol de încrezătoare în oameni, deşi o loviseră fără milă. Acum se regăsea singură. Îşi plângea soarta şi se credea cea mai nedreptăţită făptur de pe pământ. Fără să-i treacă prin minte că s-ar fi cuvenit să se schimbe. Considerându-se o perfecţiune, avea să continue acelaşi joc mizerabil – urzind tot soiul de intrigi, minţind, acceptând compromisuri, în nădejdea să ajungă vreodată la fericirea după care tânjea şi nu o gustase încă. Sărmană femeie! Oare natura sau educaţia o împingea să mintă mereu? Şi nu doar pe cei din jur. Dar şi pe sine.

CAPITOLUL LXXHI

PHINEAS REVINE ÎN PARLAMENT

ALEGEREA ÎN TÂNKERVILLE avusese loc în ultima săptămână a lunii iulie, dar fiindcă în anul acela Parlamentul fusese ursit să asude în şedinţe până la zece august, îi rămânea destulă vreme lui Phineas pentru prezentarea în Cameră şi depunerea jurământului. La acceptarea propunerii domnului Ruddles nu prevăzuse această precipitată reapariţie în mijlocul foştilor săi colegi, crezând că sesiunea se va încheia mai curând şi numai la cea viitoare va fi din nou uns deputat. Dar iată că se

înşelase, trezindu-se dintr-odată în faţa inevitabilei confruntări. După el, ar fi tărăgănat nesuferita ceremonie, însă nu era chip să scape de stăruinţele prietenilor. Şi de dojenile lor. Cei mai apropiaţi – în care avea încredere fără margini şi le permitea orice fel de mustrare – îl sancţionaseră cu epitete drastice din cauza şovăielii ce o vădea. Domnul Low, bunăoară, decretase că ar fi o laşitate să nu-şi reia fără întârziere activitatea în Cameră.

— Laşitate este un termen cam aspru, se apărase Phineas.

— Dar aşa sunt etichetaţi oamenii care dau bir cu fugiţii în războaie sau în marile bătălii ale vieţii. Nimeţii nu te acuză de laşitatea actului fizic. Însă există şi o laşitate morală.

— A minciunii, de pildă, completă tânărul. Numai că eu nu mint.

— În schimb ţi-e frică să dai ochii cu foştii colegi…

— Da, recunosc. Şi pentru asta poţi să mă faci laş qât pofteşti. De fapt nu contează termenul, ci acuzaţia în sine. Am trăit un calvar cu neputinţă de a fi. Descris şi mă tem să-i înfrunt pe semeni. Sunt ca un-om cu genunchii zdrobiţi ori cu braţele amputate. Şi indiferent cât de aspru m-ai condamna, ţi-o declar cu toată sinceritatea că nu voi mai fi niciodată cel dinainte.

Domnul Low a continuat reproşurile pe acelaşi registru aspru, dar nu reuşi să-l determine pe tânăr. Şi-au pus elocinţa la contribuţie şi Barrington Erle şi lordul Cantrip, însă cu acelaşi rezultat ca şi fostul magistru. Singur Monk a izbutit să-i smulgă promisiunea de a se duce la Parlament într-o marţi după amiază.

— Cu cât apari mai curând, cu atât mai mică e neplăcerea, îl asigură el. De fapt, nu va fi nicio neplăcere. Numai anticiparea momentului este nesuferită, şi se măreşte pe măsură ce-o prelungeşti.

La acestea, Phineas îi servi argumentul că nici prin minte nu îi trecuse să se înfăţişeze în sesiunea de faţă.

— Dar acum al s-o faci, îi porunci amicul energic. Odată ce ai consimţit să fi reales, eşti dator să slujeşti circumscripţia şi Parlamentul ca orice alt deputat.

— Dacă moare bunica unui parlamentar, acesta nu e scutit de a participa la întruniri?

Este. Numai că ţie nu ţi-a murit bunica, iar suferinţa care te macină nu impune izolarea de oameni.

Oricum l-ar fi luat pe bătrânul radicalist, acesta se arătă de neînduplecat, aşa că, până la urmă, a trebuit să cedeze, fixând. Împreună după-amiaza fatală, când bătrânul veni să îl ia de acasă şi îl conduse la Westminster. Întâmplarea făcu să ajungă ceva mai devreme la destinaţie, astfel că străbătură de două, trei ori holul cel mare, în care timp Phineas tot încerca să se justifice.

— Cu siguranţă Low nu-mi înţelege starea morală dacă a putut să mă învinuiască de laşitate.

— Sunt încredinţat, Phineas, că nu a vrut să te ofenseze.

— Să nu-ţi închipui, cumva, că i-am luat-o în nume de rău. Îi datorez prea mult, ca să mă supăr aşa de repede. De altfel se numără printre puţinii amici care au dreptul să-mi zică ce vor. Totuşi, comite o eroare. Când un om se gheboşează din cauza bătrâneţii, e de prisos a-i mai porunci să stea cârept. Ar face-o fără să i se spună. Însă nu poate. La fel şi un suferind de stomac. Nu savurează mâncarea, ca pe vremea când era sănătos.

— Dar poate asculta de anumite poveţe ca să-şi repare stomacul

— Eu nu urmez sfaturile? Ca dovadă, iată unde mă aflu. Dar Low nu mă crede că sunt bolnav, deşi duferea este prezentă, o simt clipă de clipă, şi nu poate fi lecuită prin simpla negare. Este exact cum, odată spânzurat, mi s-

ar fi poruncit să mă smulg din ştreang şi să demonstrez că sunt viu. Nu cred că Low realizează ce înseamnă să stai o săptămână încheiată în boxa acuzaţilor, cu sute de ochi aţintiţi asupră-ţi şi cu sentimentul că te cred vinovat de o faptă pe care tu ştii că nu ai comis-o. Am trăit săptămâni de-a rândul cu convingerea că sfârşesc în mâinile gâdelui şi că las în urmă un nume la auzul căruia toţi se vor scutura dezgustaţi.

— Dumnezeu, în marea sa îndurare, te-a mântuit, Phineas.

— Adevărat… Şi-i mulţumesc. Dar spinarea mea e prea slabă ca să nu se fi îndoit de povara pe care a purtat-o. L-ai văzut pe R, atler? Tocmai acum a intrat. Iată un om de care mă tem efectiv. Se consideră destul de apropiat ea să mă felicite, deşi nu suficient de prieten ca să se abţină de la această formalitate. Mai mult ca sigur o să trântească o aluzie despre regretatul coleg omorât. Dar asta e situaţia. Aşa că, haide, să mergem. Ia-o, te rog, înainte, şi cu pas cât mai iute, iar eu te urmez la mică distanţă.

Monk se execută pe loc, pornind în viteză pe culoarele lungi şi întortocheate şi ajungând aproape imediat la intrarea în Camera Comunelor. Cu un aer cât mai senin, pe care şi-l compuse cu grijă, şi cu un zâmbet de mort cu gura întredeschisă – ce-l făcu să tresară pe unul dintre portarii care-l recunoscu, bâiguind ceva năucit în chip de salut-Phineas gonea ca un somnambul în spatele prietenului, păşind în sala de întruniri şi înaintând o bucată bună, fără să vadă că băncile, de ambele părţi, erau goale. Până la ceasul acela să adunaseră cel mult o duzină de membri, iar preşedintele încă nu se arătase. La prestarea jurământului, Monk i-a stat de strajă alături şi în două minute erau înapoi, pe banca mai lăturalnică pe care şi-o aleseseră, chiar sub principalul culoar de acces. Între timp se mai iviseră parlamentari şi continuau să curgă

întruna, ocupându-şi locurile obişnuite. Până la rostirea rugăciunii, nu îi vorbise niciunul; abia când se redeschiseră uşile şi parlamentarii apărură în pâlcuri compacte, câţiva, care îl cunoşteau mai bine, au venit lângă el. Unul sau doi i-au strâns mâna, dar nu i-au pomenit de proces – nici atunci, nici pe urmă. Şi după o jumătate de oră, se simţi aproape descătuşat de panică.

Dezbaterea ce urmă a fost mai mult o încăierare între liderii celor două formaţii politice pe tema reformei religioase. De la venirea lui Gresham la cârmă nu existase adunare în care să nu fie luat în răspăr de rival şi de ocoliţii acestuia, imputându-i-se înverşunarea ce-o arătase faţă de epocala reformă, mergând cu împotrivirea până la răsturnarea guvernului care o sugerase. Pe atunci, preastimabilul prim-ministru considera sacrilegiu emanciparea bisericii faţă de autoritatea statală, ca odată ce preluase puterea s-o ridice în slăvi şi să pledeze pentru adoptarea ei. La aceste atacuri, nici Gresham nu se lăsa mai prejos, subliniind în ripostele date că, de fapt, nu se opusese reformei, pe care o găsea oportună şi nu-i contesta meritele, ci doar ideii de a fi propusă şi realizată de onorabilul său emul. Deci explicaţiile servite erau absolut clare şi, în acelaşi timp, insolente, cum le considerau inamicii. Şi totuşi îl acuzau că se ascundea după degete şi nu făcea cuvenitele precizări cu privire la soarta reformei. Era sau nu hotărât s-o prezinte în sesiunea următoare? Normal ar fi fost s-o spună de pe acum, susţinea Daubeny, pentru ca naţiunea să ia cunoştinţă de ea şi S-o discute pe larg, în perioada vacanţei parlamentare. La care Gresham îi puse pumnul în gură, amintindu-i că nici dânsul nu lăsase răgaz naţiunii să cântărească măsura pe care ar fi dorit s-o voteze – dacă s-ar fi putut, peste noapte. Iar în ce privea grija faţă de glasul poporului, putea să doarmă în pace, deoarece, spre

deosebire de alţii, nu avea să apară cu o lege scoasă din capul – său care afecta concepţia religioasă a fiecărui supus britanic, anihilând tradiţii şi obiceiuri multiseculare. De altfel, ţinu să adauge că un asemenea procedeu l-ar fi discreditat în faţa colegilor, lipsindu-l de preţiosul lor sprijin tocmai într-o împrejurare aşa de importantă. Şi fiindcă observase atâta nelinişte şi curiozitate în tabăra opoziţiei, mai aducea încă o precizare. Date fiind amploarea şi uriaşa însemnătate a măsurii la care se refereau, i se părea imposibilă aprobarea ei în viitoarea sesiune parlamentară. Fără îndoială, se declara pentru reforma bisericească, dar în niciun caz nu era de părere că trebuie realizată cât ai bate din palme. Nimic nu dăuna ţării mai mult decât pripeala şi nesăbuinţa în adoptarea oricărei legi. Şi nimic nu ar fi fost mai condamnabil decât tratarea cu uşurinţă şi grabă a uneia dintre cele mai cruciale prefaceri, decât reforma bisericii.

Drept răspuns la afirmaţiile domnului Gresham, onorabilul Daubeny îi puse în spinare aproape toate păcatele de care se-putea face vinovat un parlamentar, şi asta fiindcă îi aruncase aluzia cu reforma scoasă din capul săli – precum Minerva din capul lui Jupiter. Perfida învinuire merita osândită prin termenii cei mai duri care, desigur, contraveneau rigorilor parlamentare. Aşa că se mulţumea s-o eticheteze numai ca deşucheată, lipsită de orice temei, absurdă, monstruoasă şi incredibilă. După perdaful pe care i-l trase rivalului şi alte consideraţii referitoare la aceeaşi măsură, domnul Daubeny făcu un viraj de nouăzeci de grade, îndulcindu-şi glasul, schimbându-şi mâna şi exprimând o satisfacţie fără de margini faţă de revenirea în mijlocul lor a unui gentilom care lipsise o vreme, spre regretul ambelor formaţii politice. Realegerea sa ca reprezentant al unei circumscripţii electorale răspundea unui deziderat

general, şi cerea îngăduinţa să-i exprime cu această ocazie cele mai sincere felicitări pentru curajul, demnitatea şi bărbăţia de care dăduse dovadă de-a lungul neasemuitelor suferinţe îndurate datorită unui complex de împrejurări absurde şi crude.

Iniţiativa domnului Daubeny a fost ulterior lăudată, apreciindu-se şi forma deosebită în care îşi îmbrăcase elogiul. Dar în timpul rostirii lui, bietul Phineas se strânsese ca un arici, scoţându-şi toţi ţepii. Natural, întreaga asistenţă era cu ochii pe el – până şi spectatorii străini, înţesaţi pe băncile galeriei. La început nu ştiuse în ce chip să reacţioneze. Dacă se cuven ea să se ridice în picioare, înclinându-se înaintea celor prezenţi; să rostească un răspuns ori, pur şi simplu, să rămână mai departe aşezat şi să nu schiţeze nicio mişcare. În sală răsuna un zumzet aprobativ, şi chiar primul ministru se întoarse eu faţa la el, salutându-l printr-o aplecare graţioasă a capului. Aşa cum declară mai pe urmă, tocmai de asta). Îi fusese frică. Şi totuşi ar fi greu de închipuit că simpatia şi respectul ce i-au fost arătate nu i-au biruit teama şi nu i-au mângâiat sufletul. Oscilând între atitudinile pe care trebuia să le adopte, demnitatea sa înnăscută îşi spuse! cuvântul până la urmă, astfel că nu se clinti de pe bancă, nu rosti nicio vorbă, privindu-l cu stăruinţă pe vorbitor, în realitate, nici el, nu ştia dacă procedase corect; dar instinctul nu-i lăsase altă alternativă. După scurta digresiune făcută în legătură cu Phineas, Onorabilul Daubeny îşi urmă peroraţia cu b violenţă crescândă, care, nu peste mult, impuse intervenţia preşedintelui Camerei. Aducându-i la ordine pe ambii oratori, acesta decretă întreaga dezbatere complet nereglementară, declarând că ar fi interzis-b demult dacă nu se cunoştea interesul deosebit pentru tema reformei bisericeşti. Admonestaţi cu severitate, vrăjmaşii înghiţiră

în sec şi se reaşezară pe locuri, trăgându-şi jobenele până peste urechi.

Potrivit ordinii de zi, se dădu cuvântul unui parlamentar mai modest care începu să vorbească despre o mult îndrăgită iniţiativă menită să curme obiceiul dreiumarilor de a boteza berea. În baza calculelor sale minuţioase, arătă că mortalitatea medie – anuală din Anglia ar scădea cu unu şi jumătate la sută sau, altfel exprimat, longevitatea fiecărui nou născut britanic ar creşte cu şapte luni dacă Parlamentul ar vota o lege prin care să-i

I oblige pe cârciumari să vândă muşteriilor berea aşa cum le venea de la fabrică. De cum îşi enunţă tema, se produse un exod aşa de masiv al ascultătorilor, încât ideile bineintenţionatului purificator al băuturii naţionale au fost acoperite de larma foielii ce se stârnise. Încăierările liderilor politici erau deliciul suprem al parlamentarilor şi niciunul nu s-ar fi dezlipit de pe bancă. Atâta vreme cât le putea savura. Dar ca să treci de la această plăcere supremă, la o propunere atât de banală cu asanarea berii, era ca şi când te-ai fi trezit din Olimpul zeilor mânioşi într-un coteţ de găini. O degradare pe care gentilomii de faţă nu o puteau tolera. Drept urmare sala se goli în puţine minute, preşedintele procedă la numărătoarea membrilor prezenţi, şi cum cifra obţinută nu permitea continuarea lucrărilor, se declară întrunirea încheiată. Vorbitorul caz e trudise la calcule mai bine de un an, în dorinţa de a prelungi existenţa compatrioţilor, îşi contemplă dezolat rezultatul eforturilor. Atâta doar că prea cunoştea bine ingratitudinea oamenilor, ca să sucombe înfrângerii ori să se tânguie. La viitoarea sesiune va reveni cu propunerea, dacă avea răbdarea şi stăruinţa să mai obţină dreptul de a cuvânta!

Nici Monk şi nici Phineas nu se arătară mai civilizaţi

decât restul colegilor, fofilându-se şi ei printre dezertori. Adevărul este că se înţeleseseră dinainte să plece devreme, dat fiind că urmau să cineze împreună, la Reşedinţa bătrânului Monk. Deşi trecuse o lună de la eliberare, Phineas nu mâncase decât acasă, nu intrase într-un club şi, în timpul zilei, nu se aventura pe străzile de pe lângă Piocadilly sau Pall Mall. Iar dacă în Piaţa Portman se dusese adesea, la doamna Goesler nu îndrăznise să se arate. Deci era prima dată când cina în oraş. Însă prietenul Monk avusese grijă să nu mai invite alţi oaspeţi.

— Sincer să fiu, nu a fost deloc rău, zise amfitrionul după ce se aşeză la masă.

— Oricum, am trecut hopul, recunoscu Phineas.

— Aşa e. Şi, slavă cerului, este primul şi ultimul de acest fel. Cum prea bine ştii, nu-l am la inimă pe Daubeny. Totuşi, recunosc că e mare meşter în arta oratoriei.

— Ce folos de măiestria lui, dacă nu este sincer în ceea ce spune…

— De astă dată cred că a fost, susţinu Monk.

— Dacă te referi la blagoslovirea mea, şi-a făcut socoteala, probabil, că prilejul se preta de minune să spună câteva vorbe, – şi le-a îngemănat cu pricepere. Detest însă oamenii care profită de conjuncturi favorabile, sunt abili şi întotdeauna prompţi, lăsând impresia unei spontaneităţi absolute, cu toate că şi-au calculat din timp intervenţia, iar cuvintele lor nu exală adevăr. Dacă se întâmplă să fiu spânzurat până în ziua de astăzi – ceea ce se putea întâmpla foarte bine – acelaşi Daubeny mi-ar fi închinat o jumătate de oră, rostind un panegiric de un tragism zguduitor, cu aceeaşi îndemânare şi promptitudine. Parcă îl şi aud prevenindu-i pe deputaţii mai tineri să se ferească de sfada între ei şi sunt gata să jur că măreţia şi gravitatea funebră, cerute de ocazie, l-ar fi prins chiar, mai bine decât generozitatea felicitărilor

pronunţate astă seară.

— Glumeşti într-un fel macabru, Phineas.

— Se poate, admise tânărul, pentru că morbiditatea şi partea hilară mă urmăresc totdeauna în paralel. De exemplu, am petrecut ceasuri în şir gândindu-mă ce mutre vor face prietenii mei iubiţi şi ce vor zice între ei când vor afla că am fost spânzurat fără vină? Ce va simţi unul ca Sir Gregory Grogram? Ori dacă oamenii vor cugeta la ursita mea tragică, întorcându-se de la club către case la miezul nopţii. Mă hăituiau sumedenie de întrebări la care trebuia să-mi dau singur răspunsul. Aş fi vrut să ştiu, de exemplu, dacă mi se va deshuma leşul din groapa nelegiuită în care sunt aruncaţi spânzuraţi şi o să fiu înmormântat creştineşte, punându-mi-se şi o tăbliţă la căpătâi, cu numele scris citeţ şi cu specificaţia „deputat de Tânkerville”.

— Consider preferabile cuvintele rostite de Daubeny, se scutură Monk.

— Poate! Deşi te rog să mă crezi că tăbliţa de pe mormânt mi-ar fi servit la fel de bine pe lumea cealaltă ca şi elogiul domnului Daubeny. Nu m-am îndoit nicio clipă că adevărul în legătură cu mine va prevala. Dar mă îngrozeam să nu iasă prea târziu la iveală. Şi acum, te las, iubite prietene. Începând de astă seară, voi încerca să-mi alung această poveste din minte. Iar de un reuşesc întru totul, voi lua cel puţin hotărârea să nu mai vorbesc despre ea.

CAPITOLUL LXXIV
LA MATcHING

ERA O VARĂ TORIDA la Londra, însă cu toată căldura insuportabilă, Phineas a luat parte la mai toate întrunirile Parlamentului, până la zece august, când s-a sfârşit sesiunea. În această perioadă, premergătoare plecării la Matching, nu a mai pomenit nimănui de

calamitatea prin care trecuse, şi chiar dacă se întâmpla să-i arunce careva o aluzie, nu răspundea decât prin zâmbete vagi. Luase decizia să continue viaţa făcând abstracţie de tragicul episod cu arestarea şi procesul de la Curtea Criminalistică şi încerca din răsputeri s-o respecte. Începuse să prânzească la club, se plimba prin oraş fără rezervele anterioare, trecuse şi pe la vilişoara din Park Lane; – deşi fără s-o găsească pe doamna Goesler acasă. Doar o dată

— O singură dată – şi-a dezis temerara sa hotărâre, şi asta s-a petrecut într-o miercuri seară, când Barrington Erle îl chemă să meargă împreună la „Univers… Ideea îl Meu să pălească şi să simtă fiori în trup. Dar acceptă invitaţia prietenului şi poate dacă s-ar fi dus cu trăsura până la uşa clubului, şi-ar fi biruit slăbiciunea şi totul ar fijdecurs normal. Însă amicul pornise cu el pe jos, trecintl prin străzile Clarges, Bolton Row, Curzon, adică refăcând traseul de atâtea ori auzit la anchetă şi la proces şi reactualizând imagini care-l paralizau.

— Ştiu că sunt caraghios, Barrington, dar nu te mai pot însoţi, îi declară foarte aproape de clubul în care jurase când va că nu mai pune piciorul. Mă duc spre cast, iar tu continuă-ţi calea.

Cu aceste cuvinte îl lăsase pe Erle, întorcându-se în strada Great Marlborough, chiar prin pasajul în care pierise Bonteen.

— L-am adus până la câţiva paşi de aici, le povesti Barrington amicilor de la club, ca dintr-odată să spună că nu mai vine. Cred că n-o să-l mai vadă nimeni intrând în salonul ac ««ta.

Era ceasul şase şi jumătate când sosi la Matching Priory. Ducesa îl prevenise din timp că va fi aşteptat de o şaretă la gară, şi într-adevăr o găsi trasă în faţa clădirii. Reflectase îndelung la această vizită, încercând să-i

prevadă desfăşurarea; şi punându-şi o mulţime de întrebări. Ştia că Marie Goesler se număra printre invitaţi şi mai ştia că trebuia să-i mulţumească încă din primele clipe ale revederii pentru ce-i datora. Dar cum avea s-o întâlnească? Şi în ce chipse cuvenea s-o salute? Acest moment se va consuma într-un cadru anume, aranjat dinainte? Ori fusese lăsat la voia întâmplării? Oare va fi condus direct în odaia ce urma s-o ocupe – ca să se schimbe şi să apară la cină – sau o să fie poftit într-una din camerele, de zi, unde vor fi adunaţi şi alţi musafiri?

Dacă se lăsa urmărit de incertitudine, trăind în impresia că primirea şi restul vizitei aveau să decurgă la nimereală, însemna că nu o cunoştea îndeajuns pe Ducesa de Omnium – dotată cu o minte ageră, permanent angrenată în combinaţiile cele mai felurite, pe care le ticluia cu pricepere, ştiind dinainte cum aveau să se desfăşoare.

Ar fi fost poate exagerat să i se atribuie o diplomaţie de cea mai înaltă factură sau un rafinament absolut în ce privea gustul. Dar nu i se puteau nega inteligenţa înnăscută şi cultivată prin însăşi existenţa ce o dusese; o anumită discreţie, în noianul indiscreţiilor ce-o împresurau ori în pofida celor comise de ea; un pronunţat simţ al prevederii cât şi o doză apreciabilă de mărinimie şi bunătate. Având această structură pe care se altoise practica vieţii mondene, lady Glencora se gândise la toate, le rânduise până în cele mai mici amănunte, distribuind rolurile şi obligaţiile din vreme, cu indicaţii precise. Drept urmare, de la intrarea lui Phineas în holul. Magnificei reşedinţe, fusese preluat de un lacheu – care avea misiunea să îl conducă în salonaşul de la parter al răposatului duce, pe când un altul îi înşfăcase bagajul, dispărând cu el pe un culoar lăturalnic spre camera ce-i fusese distribuită. Iar când valetul ce-l însoţea cu smerenie

deschise uşa spre care-i călăuzise, vizitatorul se trezi în pragul unei încăperi intime şi plăcute, în care se aflau numai două femei: nobila amfitrioană şi doamna Goesler. Ducesa îi veni întru întâmpinare, zglobie şi aferată, pe când prietena rămase în dreptul ferestrei, unde şedea în picioare. Liniştită şi. Senină la faţă, de parcă nu-i aşteptase venirea, ci picase din întâmplare în mijlocul lor. Prezenţa ei îl tulbura incomparabil mai mult pe vizitator decât cea a ilustrei gazde, deşi era conştient cât de mult. Îi datora şi acesteia. Dar în vreme ce bunăvoinţa ducesei izvorâse mai degrabă dintr-un capriciu, cealaltă îl ajutase din pură afecţiune. Se vede că emoţia resimţită i se întipărise pe chip. Fiindcă numai aşa se explicau cuvintele rostite de lady Glencora după urarea de bun sosit şi felicitările de a-l vedea izbăvii de necazuri.

— În sfârşit, iată, o vezi! îi spuse râzând. Şi dacă, există pe lume recunoştinţă pentru faptele unui prieten, atunci se cuvine să i-o arăţi acestei femei, domnule Finn.

Fără să spună un cuvart, Phineas traversă salonaşul înspre fereastra unde se afla Marie Goesler, îi luă mâna dreaptă într-a lui. Cu cealaltă o cuprinse de mijloc, şi o sărută pe obraji. În ciuda pielii creole, Marie roşi până ia rădăcina părului, dar nu scoase o vorbă şi niciun schiţă vreun gest de împotrivire. Îmbrăţişarea fusese spontană, nu doar pentru ea, ci şi pentru Phineas, care n-o anticipase măcar o secundă

— Aşa da, mi-a plăcut! exclamă ducesa, chicotind încântată. Şi acum să ne spui cum te simţi după suferinţele îndurate.

O jumătate de ceas. Le relată ultimele evenimente survenite în existenţa şi activitatea sa, după care se retraseră amândouă ca să se îmbrace de cină, oaspetele, fiind predat unuia din lachei, pentru a-l conduce în camera rezervată.

— Normal ar fi fost să te întâmpine şi Plantagenet, zise Glencora, însă cunoşti prea bine îndatoririle de serviciu ca să-ţi închipui că Preşedintele Camerei de Comerţ ar mai avea răgaz pentru obligaţiile domestice. Cu toate că masa va fi servită la orele opt, cu cinci minute înainte, va aduna ultima coloană de cifre pe ziua de azi. Mi se pare că dumneata nu ai avut de-a face cu cifrele; te-ai ocupat numai de Colonii…

Cu această ultimă remarcă ghiduşă a ducesei se despărţiră, şi Phineas rumegă până la ceasul reîntâlnirii – minutele petrecute în preajma doamnei Max Goesler. Îi spusese poate o duzină de vorbe, şi la rândul. Lui i se adresase extrem de puţin în timp ce îşi depănase istorisirile. Îl urmărise tăcută, radioasă, surâzătoare şi mai frumoasă ca oricând. Ducesa îl asaltase cu tot felul de întrebări, turuise neostoită deşi nu-l deranjase exagerata ei limbuţie. Dimpotrivă. Îl incitase şi pe el la şuetă, topindu-i reţinerile şi stinghereala pe care le-ar fi avut faţă de alţi parteneri. Afirmaţiile gazdei l-ar fi scos din răbdări şi nu le-ar fi suportat de la prieteni masculi. Dar în prezenţa celor două femei le socotise fireşti şi le discutase chiar cu plăcere.

— Desigur, ai ştiut de la bun început cine era asasinul, îi spusese Glencora. Cel puţin noi eram absolut sigure. Nu-i aşa, Marie? Parcă fusesem de faţă şi-l urmărisem săvârşind fapta. Marie a fost convinsă că se furişase din casă fără să fie văzut, având o dublură la cheia proprietăresei. În această idee a şi plecat la Praga – ca să dezlege enigma cheii. Şi a reuşit. La fel de convinse am fost şi în privinţa raglanului. Nu-i aşa, Marie? Doar prostovanul de Fawn, care calcă în strâchini, nu a dovedit niciun discernământ, însă noi ne-am dat seama că individul zărit de el purta alt veşmânt decât cel folosit de dumneata în sezonul de primăvară. Nenorocitul de Fawn! Rău a mai

încurcat lucrurile. Dar a şi plătit-o. Aud că l-a îmbătrânit cu o sută de ani povestea în care şi-a vârât nasul. Cât despre neputinţa poliţiei de a găsi arma crimei – descoperită, până la urmă, de un copilandru – ar merită săncţionată cu mare severitate.

— Ba nu vreau să sufere nimeni din cauza mea, protestă Phineas.

— Nici predicatorul Emilius? Soţul sărmanei lady Eustace? Iartă-mă, însă ar trebui să doreşti din suflet sfârşitul mizerabilei lui cariere. Eu una vreau să-l ştiu mort! declară ducesa cu aprindere. Şi poate voi avea parte să aflu de grabnica lui condamnare în urma cercetărilor care se fac pentru a se stabili de unde şi când a cumpărat arma. Te previn, domnule Finn, că l-am invitat pe sir Gregory Grogram cu intenţia expresă de a vă împăca. Nu trebuie să arăţi că-i porţi vreun resentiment.

— Nu şi-a Făcut decât datoria, ducesă.

— Întocmai. Deşi îl socotesc un zaharisit şi un nătâng pentru lipsa de perspicacitate pe care a dovedit-o. Dar ce să-i faci? Atât l-a tăiat capul. Şi l-am chemat ca să netezim situaţia în ideea că nu peste mult vei fi cooptat în guvern şi nu e bine să vă duşmăniţi. Totuşi, mi se pare ciudat cum de numai femeile au întrevăzut adevărul cu aşa limpezime! Gândeşte-te numai la giuvaierul de doamna Bunce. Trebuie neapărat să mi-o aduci într-o zi ori să mă duc eu s-o vizitez.

— Să ştiţi că lordul Chiltern a vădit aceeaşi sagacitate. Nu m-a bănuit nici un singur moment.

— Uite ce se întâmplă cu lordul Chiltern. Este, incontestabil. Un băiat de zahăr, dar suferă de mania persecuţiei. Judecă omul numai prin prisma pasiunii lui pentru vânătoarea de vulpi. Or cum dumneata îl pricepi şi chiar îi împărtăşeşti pasiunea, normal că l-ai avut trup şi suflet alături. Dacă s-ar fi aflat într-o situaţie similară unul ca Fotfhergill – care-i face mizerii şi îi stârpeşte vânatul –

ar fi jurat că el este asasinul. Îl aştept pe simpaticul lord să sosească aici mâine sau cel târziu poimâine şi am de gând să-i cad în genunchi, să fac orişice, pentru pasiunea voastră comună. Dacă vrea neapărat vulpi, o să le aibă prin indiferent ce mijloace.

Trecând în revistă întrevederea de-abia consumată, Phineas îşi aminti de felul cum o îmbrăţişase pe doamna Goesler şi „evocând-o, roşi el de astă dată. O supărase oare ieşirea lui şi îl pedepsise prin tăcerea în care s-a învăluit? Hotărât lucru, nu ar fi sărutat-o dacă se aflau singuri în salonaş. Dar cu ducesa de faţă i se păruse firească manifestarea, iar lady Glencora i-o aprobase cu entuziasm. Totuşi acum regreta gestul, deoarece între el şi Marie Max Goesler existase un episod de care ducesa eu siguranţă era străină.

Când coborî în salon, găsi o mulţime de oaspeţi. Ducele se desprinse din mijlocul for şi-i veni în întâmpinare:

— Sunt deosebit de încântat să te văd la Matching, îi declară pe un ton jovial. Mi-ar fi plăcut să-ţi oferim o partidă de vânătoare, însă ne aflăm prea departe, spre miazăzi, faţă de împărăţia potârnichilor. Ce zici de încrucişarea dintre Daubeny şi Gresham? Un adevărat duel oratoric, după cât mi s-a spus. Sunt mare amator de aşa ceva şi îmi lipsesc foarte mult diatribele din Camera Comunelor. O mărturisesc fără înconjur.

Despre dramatica aventură a lui Phineas, ilustrul amfitrion nu pronunţă un cuvânt, şi exemplul său a fost urmat, pe moment, şi de alţi invitaţi.

Conacul gemea de oaspeţi. Pe cei mai mulţi Phineas îi ştia dinainte, dar în afara lor, ducesa poftise şi numeroase persoane străine, cu scopul expres de a-l cunoaşte. În imediata vecinătate a eroului se aflau cuplul Cantrip, domnul Monk, Sir Gregory – călăul de până mai ieri;

ministrul afacerilor interne – Sir Harry Coldfoot – şi soţia domniei sale. Nu de mult, Sir Harry fusese pe punctul de a-l trimite pe eşafod, ca acum să regrete cefe întâmplate, nemaiştiind în ce fel să-şi arate bunăvoinţa. De fapt revelatoarele mărturii ce-l salvaseră de la moarte pe acuzat însemnaseră o blagoslovire şi pentru acuzatori, care răsujuaseră uşuraţi. Însuşi preşedintele Curţii, Sir Gregory Grogram, simţise că i s-a luat un pietroi de pe inimă, fiindcă de ajungea să condamne un membru al Parlamentului – nevinovat, în plină juneţe şi atât de îndrăgit ca Phineas Finn – intuia că nu va mai îmbrăca niciodată cu sufletul împăcat, roba sa de ermină.

Printre cei adunaţi se număra şi Barrington Erle, se înţelege, deşi venit numai pentru o zi. Precum şi Laurence Fitzgibbon, cu proaspăta lui soţie – o femeie între două vârste, deţinătoare a unui capital, de cincizeci de mii de lire, cu ajutorul căruia deputatul de Mayo trăgea nădejde că se va pune definitiv pe picioare. Nu lipsea nici Adelaide Palliser de la grandioasa primire, chemată nu” numai graţie rugăminţii adresată de duce soţiei sale de a fi prevenitoare cu drăgălaşa lui verişoară, cât mai ales capricioasei ambiţii a Glencorei de a se întrece pe sine în mărinimie şi zel. În cadrul campaniei pe care o. Dezlănţuise în sprijinul nefericitei logodnice; odată îl invitase

Ia masă şi pe fostul logodnic – eveniment ce-l mirase pe Gerard şi nu-l pricepuse decât la despărţirea de amfitrioană, când aceasta îl pofti la Matching, adăugând eu subînţeles:

— Va fi acolo şi o bună prietenă a dumitale, pe care cred că doreşti s-o revezi.

La câteva zile, primise şi invitaţia scrisă, aşa că „tânărul Maule era aşteptat să sosească a doua zi după venirea lui Phineas. Adelaide aflase despre aranjament din

gura ducesei şi chiar în acea dimineaţă: încât vestea o zăpăcise comp iel.

— Bine, dar suntem certaţi, fuseseră primele vorbe rostite.

— În cazul acesta, cel mai înţelept lucru este să vă împăcaţi, draga mea, îi ripostase Glencora.

Şi avea perfectă dreptate, se gândi fata. Ea însăşi nu dorea decât reîntoarcerea iubitului alungat. Totuşi o frapă procedeul prin care nobila protectoare voia să remedieze ruptura cu Gerard. O durere ca cea provocată de separarea unor. Îndrăgostiţi nu putea fi tămăduită cât ai bate din palme. Şi o încercare de genul aceştia dovedea duritate şi lipsă de tact. Bineînţeles că ducesa privea din cu totul, alt unghi dramoleta. Obişnuită cu frecuşurile vieţii şi, natural, înăsprită de de nu acorda prea mare atenţie sensibilităţilor inerente unor suflete tinere şi încă necălite, socotind că era de-ajuns să-i readucă pe amorezi faţă în faţă pentru ca orice neînţelegere să dispară ca prin minune. Iar de mai izbutea să le încropească şi un venit, căsătoria era ca şi încheiată.

Seara, la cină, îl rugă pe Phineas s-o acompanieze pe Adelaide în sufragerie şi la masă îi aşeză tot alături.

— Ştiu că te-ai văzut cu familia Chiltern înainte de a pleca din Londra, i se adresă tânără.

— I-am întâlnit, se înţelege. Doar mă duc foarte frecvent la reşedinţa din Piaţa Portman.

— Lady Laura o fi şi pornit către Scoţia, unde va rămâne de unaingură…

— Se pare că da.

— E îngrozitor! se scutură fata. Din câte fiinţe cunosc, pe niciuna nu o compătimesc ca pe Laura Kennedy. Am stat o vreme în casă la dânsa şi am rămas cu impresia că este cea mai oropsită femeie din lume. Nu eşti de aceeaşi părere?

— Ba da, şi are destule motive ca să fie nenorocită.

A fost, mai întâi, obligată să-şi părăsească soţul din pricina tulburărilor sale mintale. Iar acum este văduvă.

— De fapt niciun cred că a ţinut realmente la el, zise Adelaide, ca imediat să-i vină în minte povestea pe care o. Auzise în Legătură cu gelozia lui Kennedy şi dragostea nutrită de Laura şi să roşească până peste urechi. Făcuse o gafă oribilă, pe care nu ştia cum s-o dreagă.

Phineas îi observă îmbujorarea, înţelese deruta ei de moment şi se strădui pe cât se pricepu să i-o risipească.

— Personal sunt convins că şi-a îndrăgit soţul, însă. Au existat discordanţe între ei. De exemplu, aveau concepţii religioase diametral opuse şi, în genere, nu erau. Potriviţi. Dar ia spune-mi mai bine, ai luat parte la toate partidele de vânătoare în ţinutul Brake? Şi ce mai face vechiul nostru prieten, domnul Spooner?

— Vai, domnule Finn, nu-mi pomeni de acest om S sări juna ca arsă.

— De ce? Eu îl agreez pe acest Spooner, şi nu văd cum s-ar descurca lordul Chiltern fără sprijinul lui. Dar să-l lăsăm deoparte dacă te indispune şi să vorbim despre Ducele de Omnium, care ţi-e văr. Ce om minunat!

— Îl cunosc foarte puţin, mărturisi rubedenia de curând luată în braţe de ilustra familie.

— E un adevărat gentilom şi, în acelaşi timp, omul cel mai aerian şi cel mai realist din câţi cunosc.

— Cum vine asta, aerian şi totodată realist? întrebă tânără intrigată.

— Sunt atribute pe care în ziua de azi trebuie neapărat să le foloseşti dacă vrei să epatezi partenerii într-o conversaţie.

— Aerian, haide, mai înţeleg, fiindcă întotdeauna e neatent când îi adresez un cuvânt. Dar nu-l văd deloc realist.

— Niciun englez, din câţi mi-a fost dat să întâlnesc, nu arată mai multă simplitate, în felul de a fi, însă în mod inconştient. La fel şi în privinţa cinstei; o practică din instinct, şi nu ar spune o minciună pentru tot aurul de pe pământ.

— Şi asta ce vrea să însemne? Latura aeriană sau realistă?

— Prima, bineînţeles, pentru că datorită acestor însuşiri minunate pluteşte deasupra cotidianului viciat. Însă.

43 – întoarcerea lui Phineas Finn.

673

672

— Deşi trăieşte dincolo de vicisitudinile diurne, niciun om nu se dăruieşte unei cauze cu mai multă pricepere şi energie ca Ducele de Omnium. Şi acesta e realismul de care ţi-am pomenit.

Ascultându-l cu luare aminte, Adelaide uitase de gafa comisă, roşeala din obraji dispăruse ca şi stânjeneala ce-o însoţise.

— Ce zici de achiziţia lui Laurence? îl întrebă Erle ceva mai târziu, referindu-se la consoarta prietenului.

— N-am prea văzut-o bine la faţă, mărturisi Phineas. Dar se pare că e plină de bani.

— Putredă de bogată, confirmă Barrington, deşi nu-l prea văd înfruptându-se din Averile ei. Există o condiţie matrimonială, potrivit căreia nu primesc decât două mii de lire pe an dacă nu au copii.

— Şi după cât mi-am dat seama, presupusa mamă are vreo patruzeci, de anişori…

— Să fii sănătos. Are patruzeci şi cinci împliniţi. Când s-a ivit pe tapet chestiunea însurătoarei, sărmanul de tine zăceai la Newgate şi aveai, slavă cerului, cu ce să-ţi frământi creierii. Dar în ce ne priveşte, afară de grija ta,

principală, preocupare din luna mai până în iunie a constituit-o Laurence şi perspectiva căsătoriei lui. Când se făcea, când se strica; şi când credeai că s-a luat hotărârea definitivă, se ivea un alt ghimpe. În cele din urmă, doamna a declarat că nu se mărită cu el dacă nu va fi poftită la Matching.

— Şi ce-a urmat? întrebă Phineas.

— Laurence s-a dus la ducesă, i-a spus ce avea pe suflet şi a primit pe loc invitaţia.

— De unde ştii asta?

— Nu de la ducesă. Nici din gura lui Laurence. Aşa că s-ar putea să fie cusută cu aţă albă. Deşi. Personal, cred că aşa s-a întâmplat. Înaintea căsătoriei, băiatul a venit să se consulte cu mine dacă era cazul să mai candideze ca deputat. A fost de atâtea ori scos şi repus în funcţii, iar la fiecare alegere în circumscripţia Mayo, se scutura de jumătatea salariilor încasate pe un an. Încât efectiv nu ştia ce să facă – să mai păstreze locul în Parlament ori să-i pună cruce. Ne vom trezi şi noi într-o zi în dilema lui Laurence, dar vom renunţa oare la corvoada politică intrând la un alt stăpân, cu o simbrie de două mii de lire pe an? Adevărat, există fluctuaţii în slujbele administrative şi nu ai deplina siguranţă a pâinii. Însă deputăţia îţi ocupă exact şase luni dintr-un an, pe când de nevastă nu poţi scăpa mai mult de o săptămână… în cel mai fericit caz. Oricum. Însurătoarea l-a schilodit pe sărmanul Laurence.

— Orice bărbat arată altfel după căsătorie, rosti Phineas.

— Sper. Domnule Finn. Că nu îmi porţi resentimente pentru cele întâmplate, îi declară Sir Gregory Grogram în aceeaşi: seară.

5 –…Y.3 btU (Wl

— Chiar deloc. Şi în fond pentru ce le-aş nutri?

— Am avut o îndatorire extrem de penibilă – poate

cea mai apăsătoare din câte mi-au fost încredinţate de-a lungul carierei mele. Şi nu mi-am făcut-o decât, bineînţeles, în nădejdea că voi ajuta să triumfe adevărul. Dar inculpatul şi prietenii acestuia văd în acuzatori numai

nişte ogari însetaţi de sânge. Care îşi hăituiesc prada. Obişnuita – şi chiar necesara – duritate pe care o vădeşte apărarea, atrage cu sine aceeaşi brutalitate şi de partea acuzării. Dacă ai frecventa curţile criminalistice, după cum o fac eu. Ai constata zi de zi fenomenul. La început, avocatul incriminatului declară, de bună credinţă, că doreşte să înfăţişeze instanţei dovezile adunate. Aşa debutează pledoaria îndeobşte. Pe urmă apar martorii pe care-i descoase cu acea exagerată suspiciune şi indignare cerute de interesele clientului său. Devenind tot mai aprig, mai bătăios şi mai robit de ambiţia reuşitei încât, treptat, luptă mai mult pentru obţinerea unui verdict favorabil, decât în ideea de a stabili adevărul obiectiv.

— Presupun, însă, că preşedintele completului de judecată are tocmai menirea de a înlătura aceste excese, asigurând echilibrul dezbaterilor.

— Aşa este. Intervenţia lui este binevenită. Şi. De aceea, procesele noastre penale nu lasă nimic de dorit în ce priveşte severitatea. Se urmăreşte în permanenţă ca reprezentantul acuzării să fie imparţial şi neîndurător în hotărârea sentinţei şi nu să vădească patosul oarecum normal şi, în orice caz, de înţeles, pe care îl manifestă avocaţii apărării.

— Din spusele dumneavoastră deduc că urmăreaţi să

— Mă trimiteţi la ştreang, sir Gregory.

— Ferească cerul! Urmăream adevărul. Dar în situaţia de inculpat, desigur vedeai în mine dulăul care îşi hăituieşte vânatul.

— Vă asigur că nu. Pe cât mi-am putut analiza sentimentele, indignarea mea se îndrepta exclusiv către

oamenii care mă cunoşteau de aproape şi. Totuşi, mă suspectau de vinovăţie.

— Indiferent ce ai gândit şi ai simţit atunci despre mine, îngăduie-mi să-ţi strâng mâna. Zise sir Gregory, şi să te asigur că aş fi trăit toată viaţa cu inima îndurerată, dacă se afla prea târziu adevărul. Mă îngrozesc şi îmi tremură carnea pe mine la gândul că se putea întâmplă acest sacrilegiu.

După declaraţia din urmă, Phineas îi întinse mâna şi nu îl mai judecă cu. Asprime pe fostul său gâde.

Toată seara nu a reuşit să schimbe un cuvânt cu doamna Goesler, în schimb cu oaspeţii ce-l înconjurau a discutat fără urmă de stinghereală ori de reţinere, ca şi când nu era omul care văzuse moartea. Cu excepţia ducelui, aproape toţi invitaţii se refereau pe ocolite la nefericita sa aventură şi, în pofida hotărârii ce-o luase de a nu mai pomeni despre ea în nicio împrejurare, se simţea înclinat s-o evoce. I se păruse absolut natural ca Sir Gregory care, în realitate, ţinuse morţiş să-l condamne, convins că era vinovat, să vină spre el şi să încheie pace, justificându-şi natura datoriei ce o avusese. Şi tot firească socotise şi asigurarea unui Sir Harry Coldfoot, care pretindea că nu a simţit niciodată o mai mare uşurare în suflet ca la primirea informaţiei de la Praga. Cu puţină vreme în urmă, îşi închipuise că astfel de aluzii îl vor ucide, şi persepectiva lor îl ţinuse zile în şir ferecat în odăiţele doamnei Bunce. Ca acum să zâmbească, răspunzându-le degajat – şi chiar cu plăcere.

— Noapte bună, domnule Finn, îi spuse ducesa. Ştiu că te-au masacr at iscoadele din jur.

— Niciun pic, vă asigur.

— L-am văzut pe Sir Gregory când te-a înhăţat la discuţie şi mă gândeam cu spaimă ce îţi îndrugă.

— Să ştiţi că-l simpatizez pe sir Gregory Grogram.

— Asta dovedeşte o mare doză de caritate în structura dumitale morală. Şi după ce ţi-a împuiat capul fostul acuzator, te-a mai acostat şi Sir Harry Coldfoot. Mi se rupea inima urmărindu-te, şi cu toate acestea nu. Aveam cum să intervenim. Trebuia să înghiţi şi acest hap, nu-i aşa? însă de acum te poţi socoti izbăvit. Nimeni nu te mai canoneşte…

— Nu spuneţi asta, Alteţă! Oamenii s-au purtat minunat. Ba unii au întrecut orice aşteptări, încât mă şi întreb pentru ce mi-au arătat atâta mărinimie…

— Să-ţi răspund eu? îi zise amfitrioana zâmbind. Pentru că-ţi sunt prieteni mai mult decât devotaţi. De altfel noi – adică eu şi cu Marie – ne-am socotit că aici era locul cel mai prielnic să treci peste aşa-zisa probă a focului. Fiindcă nu te-am îi lăsat noi să te sfâşie lumea cu iscodirile, Apropo, ai stat de vorbă cu Marie astă seară?

— Nu am schimbat un cuvânt de la discuţia pe care am avut-o în prezenţa Alteţei Voastre.

— Alteţa mea va trebui să înlăture acest neajuns. Începând chiar de mâine. Nu te-am lăsat s-o acompaniezi în sufragerie şi niciun v-am aşezat alături, la masă, pentru că ar fi bătut prea tare la ochi după nemaipomenita ei aventură la Praga. Şi dacă n-ai să-i arăţi cuvenita recunoştinţă, înseamnă că Eşti un ingrat.

— Cum? Dar îi port gratitudine pe vecie…

— Asta se va vedea, îi ripostă ducesa cu subînţeles. Acum te las. Noapte bună. Şi dacă vrei să fumezi, cu siguranţă vei găsi destui parteneri în fumoar.

CAPITOLUL LXXV

ÎNLĂTURAREA NEPLĂCERILOR DIN PĂDURILE TRUMPETON

ÎN ACELE ZILE de vară târzie şi de picnicuri fastuoase la conacul Matching, s-a reglementat şi spinoasa chestiune a pădurilor Trumpeton. Vechiul conflict intrase

într-o fază acută în lunile estivale din cauza unor articole apărute în câteva publicaţii sportive împotriva noului Duce de Omnium, care vădise o neglijenţă incalificabilă faţă de propăşirea vânatului în ţinutul Brake, unde se întindeau o parte din feudele stăpânite; Aşa suna învinuirea. Şi proferarea ei generase discuţii interminabile. Era sau nu de datoria unui latifundiar să întreţină vulpi pe domeniile sale, numai de dragul comunităţii şi pentru u distracţia altora? Orice străin – american sau francez – cântărind cu imparţialitate ideea, ar fi respins-o din capul locului, calificând-o drept o absurditate. În fond care lege divină sau plăsmuită de oameni îl silea pe un moşier să mejiţină pe terenurile lui o liotă de jivine dăunătoare, când hăituiala lor nu-l interesa, zădărnicindu-i, probabil, practicarea altui sport predilect, ca vânarea fazanilor, spre exemplu?

În definitiv pădurile Trumpeton aparţineau exclusiv ducelui şi, ca urmare, putea să uzeze de de după bunul său plac. A-i pretinde să le împânzească cu vulpi, era ca şi când i s-ar fi cerut să instaleze un bursuc sau un urs în salonul reşedinţei din Londra. La astfel de argumente ar fi recurs, probabil, străinii, judecându-l fără părtinire-pe proprietar; însă autohtonii, născuţi şi crescuţi în mediul de ţară, au invocat altele, foarte drastice, care şi dacă nu-i convingeau pe semenii de peste hotare, acasă la ei aveau o putere inviolabilă. În ţinutul Brake se practica din moşistrămoşi vânătoarek de vulpi, care devenise o tradiţie datorită pasiunii localnicilor, cât şi unor condiţii favorizante. Aici era patria vulpilor, ceea ce nu s-ar fi putut spune despre regiuni ca Norfolk şi Suffolk. Totuşi, menţinerea spociei presupunea respectarea anumitor reguli care, deşi neincluse într-un cod tipărit, o dată încălcate, atrăgeau anatema asupra făptaşului. Iar printre abaterile cele, mai grave figura nimicirea vânatului. Astfel

stând lucrurile, dacă ducele distrugea cu tot dinadinsul preţuita stirpe a jivinelor roşiatice, automat intra în dizgraţia compatrioţilor. Reacţia îmbrăca o formă şi mai severă în regiunea Brake, unde localnicii, revoltaţi la culme de atitudinea lui samavolnică, îl decretau un duşman înrăit, hotărât să-i frustreze de principala lor delectare precum şi de fala ţinutului, vestit pentru partidele cinegetice organizate de-a lungul anilor. Pe lângă aceste consideraţii cu un caracter, să zicem, mai general, exista încă una care-l făceau şi mai vulnerabil în ochii lor. Pădurile Trumpeton erau din timpuri străvechi principala pepinieră de vulpi. Se aciuiaseră o sumedenie şi în dumbrava Gorse – o porţiune mult căutată în sezonul de vânătoare; însă animalele prăsite aici nu puteau vieţui dacă – nu erau ocrotite în pădurile megieşe. Se ştie că această jivină este prin excelenţă plimibăreaţă, pornind de la cea mai fragedă vârstă în explorarea necunoscutului, dornică de emancipare. Or dacă în cutreierările sale era sortită pieirii, întâlnind capcane, îngrădiri din sârmă ghimpată şi hrană otrăvită – ca în pădurile Trumpeton – vizuinile din dumbrava Gorse ameninţau să rămână, în curând fără locatari, ceea ce, în mod sigur, ar fi produs consternare şi răzvrătire nu doar în ţinutul Brake, ci în toată Anglia. Lordul Chiltern prevăzuse primejdia, şi de aici porni seră vehementele sale proteste adresate ducelui. Primele apeluri se loviseră de nepăsarea şi neputinţa defunctului moşier, abia la urmaşii acestuia găsind cuvenita înţelegere.

Planty Pali – cum i se spusese până deunăzi – omul dăruit trup şi suflet muncii şi Parlamentului, modest, prietenos, fără pretenţii şi ambiţii personale, necerând nimănui să-i urmeze exemplul, ar fi fost ultimul dintre supuşii britanici care să se opună, printr-o măsură agresivă, acestui amuzament practicat la scară naţională.

Personal nu vâna, nu pescuia, nu juca cărţi. Relaxarea lui consta în lectura rapoartelor parlamentare şi a speculaţiilor publicate de Adam Smith. Avea o structură ciudată, o recunoştea singur, şi de aceea respecta cu sfinţenie deprinderile celor din jur. Dovedindu-se şi în această privinţă un înţelept.

Cât mai trăise ilustrul înaintaş, treburile administrative trecuseră. Aproape cu totul asupra domnului Fothergill, care îşi arogase mai multă autoritate decât i-o îngăduia rolul. Intendentul moşiei nu era vânător. Şi deci neajunsurile nu porniseră de aici. Ce îl zădărâse pe Fothergill, transformându-l într-un vrăjmaş declarat al lordului Chiltern, fusese iniţiativa acestuia de a se plânge stăpânului său. *Hinc Mae irae*!

Socotindu-se ofensat, Fothergill trecuse la represalii, iar efectele acestora declanşaseră campania publicistică în reviste ca… The Field”, „Belps life” şi „Land and Water”, în care se condamnau nelegiuirile comise în pădurile Trumpeton.

Pe lângă motivele obiective, paraponul său mai avea un substrat, şi anume adorarea ridicolă a vulpilor.

Animalul devenise sacru; ocrotirea lui generase o nouă religie: nimicirea abuzivă – adică în afara partidelor cinegetice – însemna profanare şi orice injurie rostită la adresa jivinei, era blasfemie. Un incident, petrecut nu demult în ţinutul Brake. Demonstra, în mod concludent, această stare de exaltare. Un oarecare gentilom, care nu vedea la distanţă, împuşcase o vulpe, luând-o drept iepure. Impardonabila sa eroare se consumase sub privirile câtorva martori care, văzându-i deznădejdea şi căinţa fără de margini se înduraseră să-l abs-olve de consecinţe, făgăduind

I De aici începură ostilităţile.

să păstreze taina între ei. Încurajat de înţelegerea şi

îngăduinţa lor, amărâtul îndrăzni să se întoarcă acasă, în speranţa că nimeni nu va şti de cumplita întâmplare şi nu i-o va imputa. Dar iluzia nu avea să dureze prea mult. În aceeaşi după-amiază, surprinse pe una din slugi şoptind către alta cu dispreţ şi cu groază: „Auzi ce a putut să facă?! Să ucidă o vulpe!” Aşadar secretul se aflase, iar el devenise batjocura oamenilor. La masa de seară gentilomul nu se mai arătă. Şi nici în zilele următoare.

A dispărut pentru totdeauna din regiunea unde era definitiv compromis.

Deci pe acest fond de idolatrie bolnăvicioasă apăruseră primele „masacre” în pădurile Trumpeton. Chiltern protestase cu vehemenţă în depeşele trimise bătrânului duce. Intervenţia îl mâniase pe Fothergill. Dar şi pe nobilul proprietar, care se simţi ofensat de tonul violent al scrisorilor, datorat comportării administratorului. Împotriva lui se dezlănţuise lordul, considerându-l vinovat nu numai de un sacrilegiu întâmplător, ci de o rea-voinţă continuă şi îndelung premeditată.

Nu-i mai puţin adevărat că şi Chiltern devenise fanatic. De când era maestru de vânătoare, uitase şi de pasiunea sa pentru călărie. A vâna un anume număr de vulpi anual, după regulile prescrise, însemna ţelul suprem al vieţii, şi îl slujea cu aceeaşi râvnă pe care o vădea tânărul Duce de Omnium în studierea sistemului zecimal. De unde altă dată nu alerga decât pe caii cei mai vioi şi iuţi, acum se urca şi pe gloaba cea mai înceată, dacă i-o cerea hăituiala prăzii pe care trebuia s-o răpună. Era gata de orice silinţe. Şi la orice concesii, ca unul ce îşi iubea ocupaţia. Nu lipsea nicio zi de la datorie.

În perioadele când se vânau puii de vulpi, se scula de la trei dimineaţa. Se îngrijea în permanenţă de câini. Participa la trierea lor. Se gândea încontinuu la obligaţiile meseriei. Pe scurt, i se dedica cu toată priceperea şi

energia. De aceea îl scandalizase peste măsură când un nimeni, ca Fothergill, batjocorea vânatul în pădurile Trumpeton, zădărnicindu-i eforturile. Iar ducele nu lua nicio măsură! Pe bună dreptate se revoltase lumea şi era comentat de la un capăt la altul al Angliei.

Acceptase să vină la Matching împreună cu Violet doar în ideea remedierii conflictului existent. Cu puţin înainte, anunţase că se lasă de actuala îndeletnicire deoarece nu putea să-i mai satisfacă pe vânătorii veniţi din întreaga ţară, pe fermierii şi micii proprietari, pe ale căror terenuri existau vizuini, dacă nu se punea capăt abuzurilor repetate în pădurile Trumpeton. Vestea semănase panică în ţinut, ajungând şi la urechile ducelui.

Cu toate astea nu acceptase niciun amestec direct. Primea cu plăcere familia Chiltern – îi declarase soţiei – ca pe oricare prieteni chemaţi de ea, căci, de fapt musafirii nu erau niciodată ai lui, ci ai Glencorei. Însă nu consimţea să discute cu Chiltern casă nu ajungă la vreo divergenţă pe tema domeniilor şi administrării lor. Cu alte cuvinte, ducesa trebuia să prevină o eventuală disensiune. Şi o preveni.

— Ia hai să vorbim şi de vulpi, îl incitase ea pe Chiltern după ce discutaseră despre altele. De faţă se mai aflau Violet, Marie Goesler şi Phineas Finn, pe care şi-i luase alături ca sfetnici. Ce ne facem cu de aceasta e întrebarea? continuă zâmbind şugubăţ.

— Nu aşteptaţi de la mine răspunsul, fiindcă nu eu am calitatea să-l dau, vorbi lordul, făcându-se şi mai roşu decât era de obicei şi săgetând-o cu o privire sticloasă şi aprigă, deoarece, după surâsul şi glasul poznaş ale amfitrioanei avusese impresia că tratează în glumă o chestiune de importanţă vitală.

— Dar ia spune-mi, trebuia neapărat să le dai un subiect gazetarilor?

— Nu eu le-am furnizat tema, se dezvinovăţi Chiltern. Nu am nicio legătură cu presa. Însă când a trecut o caval cadă de două sute de călăreţi prin pădurile Trumpeton, şi toţi au văzut o vulpe mergând în trei labe, era firesc să deducă existenţa capcanelor şi vestea să ajungă la urechile jurnaliştilor.

— În realitate noi avem dreptul să punem curse… dacă ne vine cheful, îl aţâţă ducesa.

— Bineînţeles; dar spuneţi-ne-o limpede, ca să ştim ce avem de făcut, replică Chiltern aprinzându-se şi mai tare la chip, spre groaza sărmanei sale soţii. Ducele are puterea să desfiinţeze practica vânătoarei; de asta nu mă îndoiesc.

— Adevărat, zise Glencora, numai că nouă nu ne plac nici capcanele, nici otrava şi nici alte metode Haine, De m-aş pricepe la vulpi, m-aş duce chiar eu să le îngrijesc, nu-i aşa, Marie?

— Biata ducesă nu-şi mai găseşte odihna de şase luni, obsedată de această idee, spuse cea întrebată.

— Şi dacă nu le aranjăm soarta într-un fel, mă vor îmbătrâni. De tot, se văicări Glencora. Până şi ducele se încurcă la adunarea zecimalelor cu gândul la de Aşa că trebuie găsită soluţia. Dar care?

— Schimbaţi pădurarii, propuse Chiltern energic.

— Uşor de zis „schimbaţi pădurarii”. Însă cum mi descurc? Cine-mi găseşte alţii în loc? Oare nu ştii, lord Chiltern, ce înseamnă administrarea averii de către alţii?

— Adică nimeni nu şi-o poate, gospodări după cum o doreşte?

— Ba da, ripostă ducesa; cu condiţia să şi-o conducă xsingur. Dacă m-aş muta în pădurile Trumpeton, m-aş ocupa eu de toate. Dar obligaţiile mă reţin aici. Poate ne-ar trebui un general – cu loc în guvern şi în Cabinet – pe funcţia de comandant suprem al vulpilor. Şi omul cel mai

nimerit pentru aşa ceva ar fi domnul Finn.

— Dacă mi se dă şi u. N salariu, mă declar de acord glăsui Phineas.

— Va să zică nu se poate face nimic, bombăni Chiltern, mai convins ca întotdeauna că ducesa îl zeflemisea…

— Te înşeli, stimate lord Chiltern, rosti ea cu subită seriozitate. Chestiunea s-a aranjat. M-am ocupat de administrator. Am discutat cu paznicii şi cu pădurarii, care au renunţat definitiv la prăsirea fazanilor şi se vor îngriji ca nişte părinţi, de vulpile dumitale. Nu va mai exista o cursă, un strop de otravă, nici urmă de sârmă ghimpată, astfel că pădurile Trumpeton redevin mândria şi atracţia ţinu

— tului Brake. Şi toate astea nu-l vor costa pe duce mai mult de o mie, două de lire pe an.

— Mi-ar părea foarte rău să-l oblig pe duce la cheltuieli de prisos, vorbi lordul solemn, deşi tot îl mai urmărea temerea că ducesa îl ia în derâdere şi era furios pe el însuşi că nu izbutea s-o convingă de importanţa îndeletnicirii vânătoreşti.

— Nu-ţi face inimă rea din cauza cheltuielilor, îl linişti ea. Mai bine bucură-te că l-am pensionat pe Fothergill… şi n-o să-ţi mai facă mizerii.

Pai asta e vestea cea mai grozavă *f* jubilă Chiltern.

— Vai, ce bine îmi pare! se alătura *şi* Violet marei lui satisfacţii.

— În concluzie, Fothergill a fost detronat, şi nimeni nu va mai auzi despre el. Interveni şi Marie.

— Un bătrân fără pic de obraz – ăsta era Fothergill, pe care l-am detestat din ziu. A în care l-am întâlnit, vorbi Glencora îngreţoşată. Dacă ai avea idee, lord Chiltern, ce-am păţit până i-am făcut vânt! Şi cât mi-am stors mintea cu vulpile şi pădurile Trumpeton! Să ştii că merit să-mi

trimiteţi cozile de la toate câte vor fi împuşcate în viitorul sezon.

— În orice caz de una, puteţi fi sigură, Alteţă, îi replică lordul de astă dată încredinţat de seriozitatea ei.

A doua zi dimineaţă a şi plecat împreună cu Violet, deoarece, la sfârşitul lui august, un maestru de vânătoare cu adevărat conştiincios nu avea voie să lipsească de acasă. În detrimentul îndatoririlor profesionale. Numai o misiune de importanţă vitală – cum fusese aceea care îl adusese la Matching – îi motiva absenţa. Însă odată ce luase sfârşit şi cu rezultate aşa bune, se grăbea să le împărtăşească disperaţilor care îl aşteptau în ţinutul Brake şi, în acelaşi timp, să profite la maximum de pe urma lor. Înaintea despărţirii de Phineas, lady Chiltern ţinuse să-i spună câteva vorbe.

— Ai să ne vizitezi la iarnă, nu-i aşa, domnule Finn?

— Mi-ar face multă plăcere, o asigură, el.

— Atunci trebuie să vii. Să nu uiţi că nimeni nu ţi-a fost mai devotat decât noi. Firește, niciun era de conceput altfel, când ne cunoaştem de atâta vreme şi te considerăm aşa de apropiat. Tocmai de aceea mi se părea o enormitate ca vechiul meu prieten să fie un…

— Oo, lady Chiltern, nu vreau să v-aud pronunţând acest cuvânt detestabil.

— Prin urmare te aşteptăm. Ne datorezi plăcerea de a te avea lângă noi. Şi vreau să-ţi mai spun un lucru. Dacă vrei să vii însoţit şi de o prietenă, eu. Atât mai bine. Numai să mă anunţi din vreme. Ne-am înţeles?

Dar Phineas nu îi răspunse la această propunere din urmă.

CAPITOLUL LXXVI
MOŞTENIREA DOAMNEI GOESLER

ÎNTR-O DIMINEAŢĂ, la puţine zile de la întoarcerea la propriul conac, lady Chiltern se trezi cu vizita domnului

Spooner. Când i-a fost anunţată, Violet explicase lacheului că gentilomul îl căuta probabil pe lord, gândindu-se că pasionatul vânător voia să-i exprime marea lui satisfacţie pentru neatârnarea pădurilor Trumpeton, de care însuşi Chiltern se bucura ca un prunc. Dar nu; se înşelase. Din informaţiile valetului reieşea dar că musafirul voia să discute cu amfitrioana. Şi. Fiindcă nu avusese nicio discuţie ambiguă cu Spooner, îl pofti de îndată în salon. După cuvenitul salut, oaspetele s-a şi repezit la tema bănuită de Violet: triumful lui Chiltern în tratativele de la Matching.

— Va să zică am scăpat de Fothergill, stimată lady.

— Într-adevăr, cred că n-o să mai aveţi neajunsuri Datorită vârstei înaintate, administratorul a fost pensionat.

— Nu pot să vă spun cât de fericit sunt, stimată lady, 1 La un moment dat ne-a fost teamă că lordul va bate în retragere şi, zău, nu ştiu ce ne-am fi făcut. După mine, Anglia nu mai era Anglie dacă nu obţineam această victorie. A fost o bătălie pe viaţă şi moarte, exact ca revoluţiafranceză. Trăiam în totală nesiguranţă. Nimeni nu ştia ce-l aşteaptă şi de unde mai vine o lovitură.

Entuziasmul lui Spooner era întru totul justificat; doar nu avea altă preocupare mai sântă ca vânătoarea. Şi totuşi, parcă era ciudat să bată calea până la Harrington numai ca să şi-l manifeste faţă de Violet.

— De acum înainte va fi totul în ordine, zise ea, şi sunt sigură de satisfacţia lordului Chiltern când o să afle de mulţumirea pe care mi-o arătaţi.

— Mulţumire! pufni fanaticul vânător. Sunt încântat, stimată lady. Ăsta este cuvântul, preciză umflându-şi pieptul. După care tăcu. Gazda rămase în aşteptare, curioasă *e* ce va urma. De fapt, nu am venit numai în scopul acesta, nuntă el după o scurtă pauză. Duduiţa Palliser nu s-a întors cu domnia voastră?

— Nu. Am lăsat-o la Matching, răspunse Violet, care înţelese pe loc ţelul vizitei. Ştiţi că e verişoară cu ducele, adăugă.

— Mai bine n-ar mai fi fost. Zău aşa, stimată lady.

— Şi pentru ce regretaţi această înrudire?

— Păi fiindcă… deşi n-aş vrea spun o singură vorbuliţă de rău despre duduiţa Palliser, care pentru mine este o stea, este un trandafir, declară înfocat, arătând cu mâna întâi spre tavan şi apoi spre podea. Singura hibă – dacă pot s-o numesc ea atare – este că duduiţa prea se ţine cu nasul pe sus. Şi poate nu era aşa mândră dacă bunicul n-ar fi fost duce.

— În primul rând nu o consider mândră, o apără Violet. Şi chiar dacă v-a lăsat această impresie, nu are nicio legătură cu obârşia nobilă.

— Ba are, stimată lady. Cel puţin oamenii aşa socotesc. Şi zău că nu le bag vină. Recunosc, e o chestie să te tragi dintr-o viţă nobilă, iar când trăieşti în mediul rural, cum e cazul meu, rangul îşi spune şi mai tare cuvântul. Însă dac-o luăm pe partea cealaltă şi cântărim vechimea boierilor de să ţară. Aflaţi că seminţia Spooner a pus piciorul în Anglia poate odată cu cei din familia Palliser. Dacă nu înainte. Neamul Desponder – din care ne tragem – a venit odată cu William Cuceritorul.

— Am auzit eu că în tot ţinutul nu există familie mai respectabilă ca a dumneavoastră…

— Păi niciun există! se îmbăţoşă vânătorul. Strămoşii mei au primit o limbă de pământ, pe care au botezat-o după cum îi chema pe ei, şi astfel s-a ivit conacul Despond – chiar pe locul unde se află astăzi reşedinţa Spoon. Sir Thomas Despond s-a numărat printre strămunii noştri care au cerut Magna Charta, cu toate că numele lui nu figurează în hrisoavele timpului, pentru că nefiind ba on, nu l-au trecut. Poate că duduiţa Palliser nu cunoaşte

antecedentele mele.

— Niciun prea cred că o interesează, îl dezumflă Violet.

— Ba femeile pun mare valoare pe titluri şi chestii d-astea. Pesemne o fi auzit doar de cele două linguri întrueişate, reprezentând blazonul familiei mele – ceea ce, le fapt nu este decât o glumă vulgară. Adevăratul nostru blazon este un cavaler cu fruntea plecată. Şi lângă el deviza: „*Desperandum*”: Să vă istorisesc şi de unde să trage. Curând după cucerirea Angliei de către normanzi., unul din neamul Desponder-ilor s-a îndrăgostit de regina Matilda, iubind-o la nebunie, deşi conştient că nu avea nicio şansă să îi cucerească prea nobila-i inimă. Până la urmă, s-a înrolat într-una din Cruciade şi a pierit pe câmpul de bătălie. Dar pe scutul său, de care nu s-a despărţit până la moarte, era încrustat un cap de cavaler cu fruntea plecată şi alături deviza „Desperandum”.

— Ce poveste romantică, domnule Spooner! remarcă Violet cu amabilitate.

— Nu-i aşa? se înfoie şi mai tare vizitatorul. Şi unde mai puneţi că este adevărată. Acum aveţi şi dumneavoastră idee cum a luat naştere neamul Spooner. Nu ştiu ce mi-a venit de un i-am spus-o şi duduiţei. Am scăpat din vedere şi-astăzi parcă regret, fiindcă prea vedea în mine un nimic.

— Pentru că ea vedea totul într-altul. Asta e realitatea, domnule Spooner. Şi nu o luaţi drept ofensă. Îmi închipui ce simte un gentilom când i se refuză afecţiunea. Însă odată ce ştie că femeia curtată şi-a dăruit demult inima, înţeleg să regrete neşansa, necum să se simtă jignit. Iar din câte cunosc, Adelaide Palliser v-a prevenit de când aţi cerut-o pentru prima dată în căsătorie că era logodită.

— Vă referiţi la tânărul Gerard Maule?

— Bineînţeles că la domnul Maule.

— Dar s-au certat, stimată lady.

— Şi nu vă daţi seama cât de puţin contează asemenea certuri?

— Nu prea. Adică mi-aş fi dat eu. Dacă nu auzeam încolo şi încoace că s-a stricat, tărăşenia şi el a pierit fără urmă. De altfel, niciun se mai arată la faţă. Pentru că nu are niciun gând…

— Asta nu pot s-o ştiu, îl opri Violet.

— În schimb v-o garantez eu. Nici gând nu-are şi nici mijloace ca să-şi întemeieze o familie. Or, în ce mă priveşte, am şi intenţii cinstite şi cu ce să le pun în practică. E o diferenţă, ce ziceţi?

— Exact ce am spus adineaori: nu-i cunosc proiectele domnului Maule. Totuşi, se cuvine să vă anunţ că în ceasul de faţă se află la Matching, sub acelaşi acoperiş cu Adelaide Palliser.

— Maule stă în casa ducelui? bâigui Spooner înmărmurit, ca apoi să rămână cu gura căscată, cu fălcile prăbuşte şi roşu ca racul ia faţă. Prefăcându-se că nu-i observă transfigurarea, Violet continuă cu seninătate:

— Era. De ieri. Aşteptat să sosească, şi cu Siguranţă deduceţi şi fără ajutorul meu că îndrăgostiţii or să se împace.

— Mă rog, s-ar putea, îngăimă ameţit. Numai că o şedere la duce nu-l pricopseşte şi din punct de vedere material:

— Din nou mă declar incapabilă să fac precizări, zise gazda, însă constat o gravă eroare în felul cum interpretaţi afecţiunea unei tinere ca Adelaide Palliser. Adică vă închipuiţi un singur moment că ar înceta să iubească un bărbat pentru că e mai puţin înstărit decât altul?

— Odată căsătoriţi, oamenii au nevoie de o casă unde să vieţuiască, stimată lady. Iar conacul. Spoon…

— E. În zadar tot ce spuneţi. Credeţi-mă, domnule

Spooner.

— Sunteţi convinsă? întrebă cu jumătate de gură.

— La fel cum sunt de numele pe care îl port.

— Aş fi făcut orice pentru ea. Absolut orişice. I-aş fi îndeplinit toate dorinţele. L-am prevenit şi pe văru-meu. Ned, că va trebui să dispară dacă duduiţa o să ţină morţiş. Aş fi dus-o în străinătate sau ne mutam oriunde i-ar fi plăcut. Aş fi ajuns până acolo încât să mă las păgubaş şi de vânătoare…

— Îmi pare rău de dumneata. Realmente, îl consolă interlocutoarea.

— O chestie ca asta te face din om neom. Deşi s-ar putea zice că nu ţi-ai pierdut o mână sau un picior – ci numai o fată din care-ţi făcusei şi un ideal Aşadar nu este cine ştie ce mare nenorocire. Şi totuşi, stimată lady, vă rog să credeţi că nu mi-ar păsa niciun. Pic dacă m-aş răsturna cu docarul, în drum către casă, şi m-aş preface în ţăndări…

— O să vă lecuiţi, domnule Spooner, îl încurajă gazda de formă.

— Să mă lecui esc! îngână el patetic. S-ar putea. Nu zic nu. Dar n-o să mai fiu cel dinainte. De când mă bătea gândul să aduc o stăpână la conacul Spooir! Dar m-am luat cu una, cu alta, şi am tot amânat. Acum ştiu că nu va exista niciodată femeie în casă la mine. Niciodată. Afară de duduiţa… Nu credeţi e-aş mai avea o portiţă? Cât de mică?

— Niciuna. Luaţi-vă orice gând.

— Aş fi dat jumătate din viaţă numai să-mi scot cuiul. Ăsta din cap. Vorbind lovindu-se cu degetul în creştet.

— Iar acum ştiu ce urmează, suspină cu năduf şi pe urmă tăcu.

Lady Chiltern nu se grăbi să-l descoasă în privinţa viitorului la care gândea încruntat. Dar află de la el fără prea multă întârziere.

În halul în care mă simt, voi bea la cină câte două

sticle de şampanie, iar după de alte două, de porto. Asta voi face. Măcar să ştie şi duduiţa la ce m-a împins. Cu bine, stimată lady. Şi am sperat că-mi veţi da o mână de ajutor.

— Mi-e peste putinţă, îl refuză Violet…

La revedere, bombăni Spooner.

Şi dispăru. Apoi se urca în docarul ce-l aştepta la intrarea în conac, pornind ca o vijelie spre casă – dar fără să se răstoarne şi să ajungă pe lumea cealaltă, cum şi-o dorise cu puţine minute înainte. Şi poate, cu vremea, se va vindeca de suferinţa pricinuită de Duduiţă" fără ca s-o înece în atâtea sticle de porto şi de şampanie.

După cum îl anunţase Violet în dramaticul dialog, Gerard Maule sosi la Matching Priory. De la ultimele fraze schimbate între Adelaide şi ducesă, când binefăcătoarea îi anunţase venirea pretendentului izgonit – spre stupoarea neţărmurită a tinerei – nu se mai discutase pe această temă şi nu se aranjase în vreun fel revederea, uimind ca îndrăgostiţii să se întâlnească după voia hazardului. De la ruperea logodnei, când parcă tot cerul, se prăvălise pe Ea, Adelaide se luptase eroic cu disperarea. La început crezuse că o va putea birui, dar pe măsură l*" silinţele se dovedeau vane, o cuprindea şi mai rău deznădejdea. Viaţa însingurată i se părea o ruină şi contemplase diferite refugii; ba să intre într-o mănăstire, pentru tot restul zilelor; ori să le curme numărul, pierind, ca Ofelia, în albia unui râu; sau să le înfrunte până la capăt, trăind retrasă, muncind din greu şi strângând la pieptul ei de fată bătrână portretul iubitului, de odinioară.

I (ar acestea erau perspectivele pe care i le oferea viitorul. Şi când. Tocmai se pregătea să adopte una din de ducesa îi vorbise despre venirea lui Gerard şi de împăcare ca şi uni ((arta lor fusese un: moft! După primirea ştirii, primul ei gând a fost să-şi adune la repezeală bagajul, să ceară o trăsură şi să plece. Eu primul tren. Însă imediat îi

veni în minte casa în care se afla, rubedeniile care o găzduiau, intenţiile lor frumoase în legătură cu rostifirea ei… iar dacă aveau să se realizeze, o aştepta altă existenţă şi nu trebuia să se mulţumească doar cu îmbrăţişarea unei fotografii. Ca atare, merita să rămână în aşteptarea lui Gerard. Dar cum va.fi întâlnirea cu el? în ce chip trebuia să-i vorbească? Să facă uitată cearta? S-o amintească şi să i-o reproşeze? Ori să adopte o cale de mijloc? Cu cine se putea sfătui într-o împrejurare aşa crucială? Pe ducesă o cam ştia de frică şi nu îndrăznea să-i ceară poveţe. Deşi bine intenţionată şi drăguţă cu ea, o socotea aspră. Iar afară de Glencora, nu exista un suflet la Matching la care putea să apeleze. Şi astfel îşi păstră nedumerirea şi temerile doar pentru sine, tremurând ceas de ceas şi întrebându-se îngrozită dacă nu va veni sfârşitul pământului.

Ducesa era într-adevăr dură în felul de a fi, însă avea un fond generos. Doar ea pusese la cale împăcarea celor doi tineri, chemându-i la Matching în deplina convingere că, odată aflaţi în aceeaşi casă, treaba se aranja de la sine. După viaţa tumultuoasă pe care o dusese, nu mai percepea delicata aromă a dragostei, ci numai implicaţiile materiale, create de acest sentiment. Cândva şi ea cunoscuse chinurile iubirii, suferise cumplit şi, de când renunţase la pasiune, apucând pe un alt drum, se închina la alţi zei, care aduceau propăşirea în societate şi bogăţii, însă decepţiile tinereţii nu-i tăbăciseră inima. Din contră. În urma lor devenise parcă mai înţelegătoare şi mărinimoasă, ajutându-i pe cei din jur şi atunci când simţea că abuzau de bunăvoinţa ei. Pentru un Laurence Fitzgibbon, de pildă, nu avea multă consideraţie şi cu atât mai puţină prietenie. Totuşi, când îi destăinuise necazul cu logodnica înstărită care nu consimte să-l ia decât cu condiţia să fie poftită la Matching o, invitase fără să stea în cumpănă. La fel şi

acum. Deşi nu concepea să se amestece, în „aiureala lor” – cum denumise faţă de Marie cearta dintre Adelaide şi iubitul ei – lăsându-i singuri să-şi netezească neînţelegerile, îndărătul culiselor, şi fără s-o ştie tinerii, luptase neobosită ca să obţină\ ceva mai important pentru viitoarea lor fericire.

— Plantagenet; să ştii că nu există niciun impediment în calea donaţiei pe care doresc să i-o faci verişoarei tale.

— Draga mea! exclamă ducele iritat.

Nu-mi începe cu draga mea şi cu altele. Mai bine discută despre Adelaide şi de logodnicul ei care soseşte mâine.

— Mi-ai pomenit despre căsătoria fetei. Dar nu mi-ai spus cine-i tânărul.

— Îl cheamă Maule, este un gentilom, cu maniere alese şi chestii de astea. La moartea tatălui, va moşteni o moşioară pe undeva.

— Sper că are o profesiune… începu Plantagenet.

— Nu are niciuna. Şi parcă ţi-am mai spus-o cândva.

— Păi, dragă Glencora, dacă nu are nici meserie, nici situaţie materială, cum se gândeşte la însurătoare?

— Oo, Doamne sfinte, ce rost ar avea să intrăm în astfel de amănunte?! Dispune de un oarecare venit, că doar nu cerşeşte pe stradă. Iar dacă faci cum zic eu, nu mai au nicio grijă. Şi trebuie să mă asculţi, că doar ţi-e verişoară primară.

— Asta e drept, oftase Plantagenet, trecându-şi mâna prin păr.

— Şi eşti obligat s-o ajuţi.

— Pardon, nu sunt obligat. Dar sunt dispus s-o ajut, dacă asta este dorinţa ta. Să privim lucrurile în adevărata lumină.

— Doamne, cum urăsc lucrurile… adică să le privesc în adevărata lumină, pufni enervată. Putem să le facem un

bine fără să scoţi o pară din propriul tău buzunar.

— Draga mea Glencora, dacă e vorba să-i dau ceva bani, îi scot din buzunarul meu, nu din altul…

— Marie e gata să semneze toate hârtiile privitoare la moştenirea bătrânului – mă refer la banii lăsaţi – dacă are consimţământul tău de a-i trece pe numele Adelaidei.

— Doamna Goesler poate să facă orice pofteşte cu banii dânsei. Eu nu am calitatea să mă opun. Dar aş dori să nu ai niciun amestec în chestiunea aceasta. Douăzeci şi cinci de mii de lire reprezintă o sumă fabuloasă.

— Tu nu ai de gând s-o revendici?

— Pentru nimic în lume!

— Nici Marie nu se atinge de ea. Aşa că nu văd pentru nu le-ar parveni tinerilor. Adelaide nu poate să să mă rite ca ultima sărăntoacă. Doar sunteţi veri, nu? Altminteri, crezi că m-aş sinchişi? Cu mine nu-i nicio rudă. Cât despre logodnic, mâine de-l întâlnesc pe stradă, niciun ştiu cum arată.

Şi astfel s-a hotărât donaţia. Ducele a – fost iarăşi anihilat de voinţa Glencorei, care a şi dat indicaţii avocaţilor să aibă documentele pregătite pentru transferul banilor pe numele domnişoarei Adelaide Palliser. O parte din moştenirea bătrânului Duce de Omnium îşi găsise utilizarea ideală. Mai rămânea în suspensie chestiunea bijuteriilor, dar şi aceasta urma să fie reglementată. Întrucât Marie îşi delegase avocatul să facă demersurile oficiale în vederea renunţării definitive.

Gerard Maule nutrea anumite idei în legătură cu venirea la Matching. În primul rând se gândea că nu ar fi fost chemat dacă strălucitele rubedenii ale Adelaidei nu erau de acord să se însoare cu ea. Mare preţ nu punea pe colosala poziţie a Ducelui şi a Ducesei de Omnium; totuşi întrevedea ascendentul pe care i-l conferea consimţământul tacit desprins din însăşi invitaţia făcută la

Matching cât şi alte avantaje decurgând din viitoarea înrudire. În primul rând nu era chiar un fleac să te însori în casa ducesei şi să-ţi iei mireasa de la braţul ducelui.

La aşa ceva tatăl său poate nu va rămâne indiferent ci, simţindu-se măgulit, va ceda conacul pe care i-l refuzase. Apoi, marile personalităţi ce roiau în jurul ducelui aveau să le dea o mână de Ajutor. Nu sub formă bănească ori înfigându-l în cine ştie ce situaţie, fiindcă la asemenea lucruri nu aspira, fie că merită său nu lăudat pentru faptul acesta. Nădăjduia numai într-o încurajare din partea lor. Şi cu asta se declara mulţumit. Cât despre revederea cu Adelaide. Nu îşi făcuse prea multe griji. Principalul era s-o prindă pe undeva singură, s-o ia în braţe şi să-i ceară iertare pentru copilăroasele lamentări în legătură cu Boulogne. Va recunoaşte fără rezerve gugumănia făcută, asigurând-o că Boulogne va fi Paradisul coborât pe pământ, odată ce aveau să trăiască împreună acolo. Şi, mai mult ca sigur, Adelaide o să-l creadă. Cu aceste gânduri ajunsese în pragul conacului, intrase în holul cel mare, iar de acolo, fusese condus într-o încăpere unde se juca biliard. Familia Chiltern plecase şi fiindcă mai toţi cei prezenţi şedeau adunaţi în jurul mesei de biliard, se simţi stânjenit. Marie Goesler, care îl cunoscuse la Harrington, veni către el, îi ură bun Sosit, informându-l apoi că ducesa trebuia să apară dintr-o clipă într-alta. La puţine secunde, se apropie şi Phineas cu tacul în mână, scuzându-se că la sosire tocmai juca şi nu avusese, cum să-l salute, după care schimbară două, trei vorbe despre amicii comuni, lordul Chiltern şi Violet.

— Am fost încântat când am auzit de achitare, îi zise Maule.

— Chestiunea e perimată şi nu mai discutăm despre ea, îi replică Phineas, întorcându-se la masa de biliard.

Pe Adelaide Palliser n-o zări nicăieri, astfel că, pe

moment, se vedea scutit de penibila confruntare ce-l aştepta. Şi cu toate că zăbovi în preajma celorlalţi musafiri până la vremea când trebuiau să se îmbrace de cină, fata nu se ivise. Cineva se oferi să-i arate drumul spre camera ce-i fusese pusă la dispoziţie, însoţi până în dreptul ei, anunţându-i şi ora mesei, fixată la opt. Era limpede. Ea nu i se pregătise în niciun fel revederea cu Adelaide. Nici măcar numele nu i-l auzise rostit de cei întâlniţi. Doar nu plecase aflând de venirea lui? Să fi evadat spre a-i da de înţeles că refuză împăcarea? Oare era hotărâtă să rămână certaţi pentru totdeauna? Prigonit de aceste întrebări, cele patruzeci şi cinci de minute până la masa de seară i se părură greu de îndurat. Se simţea apăsat de nesiguranţă; înstrăinat şi fără de rost în locul acela. Fusese expediat la iuţeală, nu ca să aibă timp să se dichisească, ci fiindcă li se păruse tuturor un intrus şi voiseră să scape de el. Bine ar fi fost să nu fi venit, îşi spuse cu ciudă. Despre bunăvoinţa ducesei nu putea exista nici umbră de îndoială, însă greşise lăsându-l pe mâinile altora. Cel puţin să nu fi fost trimis cu aşa grabă în odaie, ci îndemnat să facă o plimbare prin parc, se gândi când deschise fereastra şi-l văzu desfoindu-se înaintea sa. Nu departe de corpul conacului descoperi vestigiile străvechii mănăstiri Matching şi, privindu-le, simţi imboldul să pornească într-acolo, evadând din claustrarea la care fusese silit. Dar curând îşi înfrânse pornirea, de teamă să nu-i răsară în cale ilustrele gazde sau chiar iubita ce-l alungase; n-ar fi ştiut în ce chip să reacţioneze. Nu. Era mai cuminte să rămână pe loc. Şi aşa făcu. Omorându-şi timpul cu contemplarea priveliştii, iar mai apoi cu îmbrăcatul, până când trebui să coboare în salon, unde îl întâmpinară amfitrionii. După cuvenitele strângeri de mână şi câteva vorbe schimbate cu lady Glencora, îşi roti ochii prin încăpere în căutarea logodnicei, pe care o descoperi în

curând, aşezată pe o sofa, între Marie Goesler – o cunoştinţă mai veche – şi o doamnă complet străină. Odată ce o găsi, se impunea să se facă într-un fel observat, şi modul cel mai firesc era să se îndrepte spre ea, chibzui la iuţeală. Se apropie deci, o salută şi îngână ceva la întâmplare, fără vreo contingenţă cu fosta lor ceartă, la care, în circumstanţele acelea, natural că nu se putea referi. Fata îl ascultă îmbujorată şi incapabilă să articuleze un cuvânt.

— Domnule Maule, eşti drăguţ s-o conduci pe verişoara noastră la masă? îi şopti ducesa, trimisă parcă de providenţă, în secundele următoare. Şi tânărul se execută, răsuflând uşurat.

— M-ai iertat? o întrebă pe Adelaide îndată ce porniră la braţ către sufragerie.

— Nu, dar sunt gata s-o fac… dacă vrei, îi răspunse cu însufleţire.

Şi se împăcară într-o clipită, întocmai cum prevăzuse ducesa, fără intervenţiile altora.

A doua zi dimineaţă, junele musafir se plimba în voie prin parc şi printre ruinele ce-l ademeniseră cu o seară înainte. Dar nu singur. Ci însoţit de Adelaide care, în loc să se ascundă de el, acceptase încântată să-i arate frumuseţile din preajma conacului.

— Ce minte oi fi avut să mă tângui de viitorul care ne aşteaptă? îi declară tânărul pe un ton de căinţă.

— Nu are rost să mai discutăm despre ce a fost, îi ripostă iubita cu indulgenţă.

— Ba da. Vreau să ştii că regret tot ce am spus cu privire la mutarea în Boulogne.

— Păreai aşa disperat…

— Iar în realitate mă preocupa numai gândul că va trebui să trăim foarte cumpătat… şi eu nu prea ştiu să drămuiesc banul ca un om socotit.

— N-ai decât să-mi urmezi exemplul şi vei învăţa, sir, îi răspunse voioasă.

— Mi-am trimis caii spre vânzare la târgul Tattersall, o anunţă cu un glas aproape funebru.

— Ce-ai făcut? sări ea mirată.

— Exact ce ţi-am spus, confirmă opărit... Nu ştiu când se vor vinde şi, cu siguranţă, n-am să obţin mare lucru pe ei. Fiindcă aşa se întâmplă de regulă. Dai o mulţime de bani pe mârţoage şi nu iei nimic pe caii de soi. Cine încasează profitul? Nu am înţeles niciodată.

— Probabil intermediarul…

— Nici pomeneală! De câştiguri au parte cei înzestraţi cu fler, o însuşire de care am dat dovadă numai când m-am îndrăgostit de tine… dar nu şi în viaţa de toate zilele.

— Dacă erai mai prudent, poate nu ajungeai să te muţi la…

— Nu îmi mai pomeni de Boulogne, o întrerupse logodnicul. Mai bine ascultă până la capăt ce voiam să-ţi spun despre cai. Odată vânduţi, îmi voi plăti datoriile, care nu sunt prea mari. Iar cum altele n-am să mai contractez, voi intra pe un făgaş mai normal cu bugetul. Y

— Şi eu aveam să-ţi comunic ceva, îl anunţă ea.

— În legătură cu ce? se interesă curios.

— Cu vărul meu. Doreşte să-ţi vorbească astăzi, la două.

— Cine? Ducele? întrebă intrigat.

— Da, ducele, rosti liniştită. Se pare că vrea să-ţi facă o propunere. Cât priveşte vânzarea pe care ai decis-o, nu era cazul să te pripeşti cu ea, de vreme ce o regreţi aşa mult. O mai ţii minte pe doamna Max Goesler?

— Cum de un am cunoscut-o la Harrington, în casa lordului Chiltern.

— Ei bine, ea este amestecată într-o moştenire, pe

care n-aş putea să ţi-o explic, dar presupune o mulţime de bani lăsaţi de bătrânul Duce de Omnium. Şi se pare că toţi mi-ar parveni mie sau mai degrabă ţie, dacă va fi să ne căsătorim vreodată. Aşa că poate n-ai să fi obligat să te surghiuneşti la Boulogne…

Era replica pe care ţinea să i-o dea pentru ezitările sale trecute, la care Gerard îi ripostă nu prin vorbe, ci printr-o strângere în braţe şi săruturi fierbinţi.

Exact cum îl prevenise logodnica, fix la orele două avu loc întrevederea cu ducele, care socotise de datoria lui să-i explice provenienţa magnificei dote ce-o aştepta pe Adelaide. Şi cu toate că nimic nu l-ar fi putut face să renunţe la această clarificare, în sinea lui o privea ca pe o nesuferită corvoadă. La fel cum se dovedi şi pentru tânărul interlocutor.

— Lucrurile stau în felul acesta, domnule Maule, îşi începu ducele penibilul monolog. Din motive pe care nu are sens să ţi le înşir, doamna Goesler refuză o moştenire pe care a primit-o din partea unchiului meu. În ce mă priveşte, consider că argumentele aduse în sprijinul renunţării nu sunt destul de solide, dar mă rog, este o chestiune asupra căreia numai dânsa are calitatea să se pronunţe. Conform unei hotărâri mai recente, pe care mă tem că a luat-o sub imboldul soţiei mele – ceea ce mărturisesc că regret – vrea să transfere suma de bani moştenită unui membru al familiei noastre. Mai precis, s-a oprit cu alegerea asupra verişoarei mele, Adelaide. Deci ea va fi beneficiara mărinimoasei decizii a doamnei Goesler. Personal, nu am niciun amestec. Chiar să încerc, nu aş izbuti să împiedic generoasa donaţie, aşa cum nici fetei nu i-aş putea sugera s-o refuze. Drept urmare, Adelaide va intra în posesia integrală a banilor, din care se va extrage taxa, de moştenire care, după cum probabil cunoşti, reprezintă; un procent, de zece la sută, întrucât doamna

Goesler nu a fost înrudită cu răposatul. Actele se vor face, natural, pe numele Adelaidei, cu drept de succesiune şi asupra copiilor ei. Cam asta e tot ce am avut de spus, la care trebuie să mai adaug dorinţa-exprimată de lady Glencora – pardon, de ducesă – ca nunta să aibă loc în casă la noi. Iar de va fi după voia ei, atunci sper că voi avea cinstea să-mi conduc verişoara la altar.

Se ştia că ducele nu era un înfumurat. Dimpotrivă, poate singurul nobil din Anglia care nu făcea caz de înaltul său rang. Dar avea o ţinută cam ţeapănă şi o vorbă nu prea îmbietoare, trăsături sensibil exacerbate de natura ingrată a misiunii pe care şi-o asumase. Aşa se explică de ce, la sfârşitul discursului, când schiţă o plecăciune rigidă, semn că întrevederea se încheiase, sărmanul Gerard plecă aproape fără să-i mulţumească. În schimb, încercă să o facă ceva mai târziu, şi faţă de doamna Goesler, care-l opri însă de la bun început:

— Dragă domnule Maule, te rog să nu-mi pomeneşti un cuvânt despre moştenire. În primul rând nu mi-a aparţinut, şi nu aş fi acceptat-o sub nicio formă. Ca atare, eu nu am donat nimănui nimic. Suma lăsată de răposat îi revine actualului duce, oii cum dânsul nu consideră necesar să şi-o însuşească, e firesc să o treacă asupra tinerei verişoare. Vă urez să o cheltuiţi sănătoşi, dar nu primesc mulţumiri de la niciunul din voi.

În aceeaşi seară, Gerard o abordă pe ducesă, care se arătă mai puţin refractară decât Marie, ascultându-i mărturia recunoştinţei.

— Ca să vorbim cu dreptate, eşti un tânăr teribil de norocos, îi spuse la urmă. Unde s-a mai pomenit să dai peste douăzeci de mii de lire fără niciun stăpân?

— Aşa e, ducesă, recunoscu el smerit.

— Şi Adelaide este norocoasă, fiindcă niciunul din voi nu păreţi strânşi la pungă. Iar după câte aud, îţi place să şi

vânezi…

— Mi-am trimis caii la târgul din Tattersall, spre vânzare.

— Ei. Ca să mergi când şi când la o vânătoare, aveţi suficienţi bani, afară de cazul când v-aţi trezi cu o duzină de ţânci. Mai rămâne să hotărâţi nunta. Şi pe cât mai curând. Nu pot să sufăr tergiversările. Tinerii se dondănesc, se împacă, îşi fac vise, închipuindu-şi că viaţa e numai poezie şi dragoste. Abia după ce se cunună şi se aşază la casele lor, îşi dau seama de realitate.

— Sper ca iubirea şi poezia să nu dispară cu totul după căsătorie.

— Astea-s himere, domnule Maule, şi, de cele mai multe ori le aduc oamenilor necazuri. Cândva le-am gustat şi eu, dar cu timpul am ajuns să prefer calculele aritmetice şi preceptele limpezi. Doi şi cu doi fac patru. Lenea e mama tuturor – relelor. Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi. Şi aşa mai departe. Te rog să nu uiţi că Adelaide va pleca de aici ca mireasă, iar până atunci, îţi oferim bucuroşi găzduire.

Dorinţa ducesei se împlini la începutul lunii octombrie, când cei doi tineri se cununară în capela din Matching.

În iarna care a urmat, Gerard Maule nu a luat parte la nicio vânătoare, aflându-se cu Adelaide nu în Boulogne, i la Neapole, unde au rămas până la sosirea zilelor calde şi însorite ale primăverii. În acest răstimp s-au vândut şi

Iii, fiindcă stăpânul lor nu şi-a contramandat hoţ arârea. Însă nu am putea preciza dacă a realizat vreun câştig sau i-a dat în pierdere…

CAPITOLUL LXX VII

SUCCESUL LUI PHINEAS FINN

CAM LA O SĂPTĂMÂNĂ după venirea la Matching; Phineas primi o depeşă sau, mai exact, două, trei rânduri

de ia primul ministru prin care îl convoca la Londra.

— Va să zică te repezi în metropolă, ca să te vezi cu şeful guvernului, îl interpelă ducele în aceeaşi zi. Mi-a scris şi mie Onorabilul Gresham, şi nădăjduiesc să ne putem bucura de sprijinul dumitale în viitoarea sesiune parlamentară.

— Mărturisesc că nu ştiu în ce scop sunt chemat, îi declară celălalt.

— Ţi-l pot comunica eu, pentru că am primit dezlegarea s-o fac. Liderul nostru vrea să-ţi ofere o dregătorie. Auzindu-l, Phineas simţi că i se înfierbântă ceafa şi obrajii. Dar îşi frână orice reacţie pripită, lăsându-l pe celălalt să-şi urmeze ideea. Domnul Gresham a socotit oportun să te prevină asupra intenţiei pe care o nutreşte, spre a-ţi da posibilitatea s-o cântăreşti dinainte, îl informă ducele. Cu siguranţă ţi-ar fi comunicat şi postul ce-l are în vedere, şi nu prin intermediul meu, ci nemijlocit. Însăprobabil mai există schimbări care condiţionează *o* funcţie de alta. Oricum, ai să-l vezi şi o să-ţi spună ce are de gând. Nu?

— Bineînţeles că am să-l întâlnesc. Voi fi la Londra chiar astă seară, îl anunţă Phineas.

— Iar eu mă voi îngriji să ţi se pună o trăsură la dispoziţie, îi făgădui Ducele de Omnium. Şi încă ceva, domnule Finn. Nu aş vrea să mă erijez în sfătuitor, dar îmi place să cred că te vom avea alături de noi, în guvern.

Răvăşit cum era şi necunoscându-l suficient pe duce ca să-i împărtăşească simţămintele de moment, Phineas ocoli un răspuns categoric.

— Desigur, te vei întoarce la noi, îi spuse amfitrionul, schimbând subiectul.

— Asta în orice caz, îl asigură invitatul mulţumindu-i de ospitalitate şi înştiinţându-l că ar dori să se prevaleze de ea câteva zile în plus.

Era absolut hotărât să aibă o discuţie cu Marie Max Goesler cât se aflau împreună la Matching. Din spusele ei aflase că intenţiona să facă un drum la Viena, unde avea să rămână până în preajma Crăciunului. Aşa că se impunea să-i vorbească înaintea voiajului proiectat. Dar nu în felul cum o făcu şi în ziua aceea, când schimbară câteva vorbe fără nicio tangenţă cu ideea ce-l urmărea.

— Trebuie să mă reped la Londra, îi aduse la cunoştinţă după convorbirea cu ducele.

— Am auzit vestea de la lady Glencora, îi răspunse cu obişnuitul ei calm.

— Sunt convocat de onorabilul Gresham. S-ar părea că vrea să-mi ofere o slujbă, pe care nu a binevoit să mi-o dea câtăvreme a trăit nefericitul acela…

— Şi ai s-o primeşti negreşit. Nu-i aşa, domnule Finn?

— De asta nu sunt deloc convins.

— De ce nu? Trebuie s-cr accepţi. Ar fi o copilărie de neiertat să-ţi primejduieşti viitorul cu gândul la maşinaţiile unui răutăcios care nu mai există.

— Nu amintirea lui Bonteen m-ar determina să refuz actuala propunere, se apără Phineas.

— Dar ceva similar, susţinu Mai le. Şi anume ranchiuna pe care i-o porţi actualului ministru deoarece şi-a plecat urechea la intrigile răposatului dumitale vrăjmaş. Or nu reacţia lui sau a celorlalţi semeni trebuie să te călăuzească în hotărârile pe care le iei. Dacă primeşti oferta, să n-o socoteşti o favoare din partea domnului Gresham. Iar de-o refuzi, să n-o faci din resentimente faţă de el. Odată ce te-a ales, înseamnă că apreciază serviciile pe care le aduci naţiunii.

— Sau votul meu de care vrea să se asigure…

— Se prea poate şi nu. În definitiv, n-ai cum să descifrezi adevăratele sale intenţii. Pe când ale dumitale îţi sunt absolut clare. Dacă intri în guvern, vei sluji ţara şi nu

pe dânsul. De ce nu ai presupune că raţiunea de a ţi se da

O funcţie coincide perfect cu motivul care te face să o primeşti? Şi apoi, e nevoie să pui piciorul pe o treaptă, lirică ţii negreşit să urci până în vârful scării.

— Numai că scara e strâmbă, obiectă Phineas.

— Mai strâmbă ca acum trei ani? Sau acum şase luni.

1 ind şi dumneata şi amicii apropiaţi eraţi siguri că vei fi cooptat în guvern? Nimic nu e mai primejdios pentru om decât clătinarea propriilor convingeri în urma unui accident personal. Când necuratul, îmbolnăvindu-se grav, îi dat fuga la sihăstrie, a făcut-o cu gândul să ajungă în rândul sfinţilor? Sau când bărbatul decepţionat în amor blamează toate femeile, vorbeşte imparţial? Tot astfel şi un călăreţ pasionat care s-a prăvălit în faţa unui obstacol, rupându-şi piciorul, crezi că refuză să mai urce în şa fiindcă i-a pierit pofta de călărie sau pentru că nu poate uita durerile îndurate? în toate exemplele de mai sus, frica se dovedeşte mai puternică decât raţiunea.

— Şi la mine tot teama şi-ar spune cuvântul?

— Fireşte dacă vei renunţa la un ideal după care ai ttnjit înaintea nefericitului accident cu arestarea. Şi fiindcă-ţi, vorbesc cu deplină sinceritate, se cuvine să-ţi fac o mărturisire. Îmi pare rău că propunerea domnului Gresham a venit în clipa de faţă. Bine ar fi fost să mai întârzie până la iarnă.

— Pentru ce? o întrebă cu nedumerire.

— Fiindcă până atunci erai complet întremat. Pe când astăzi ai un moral încă şubrezit, vezi totul în negru şi în dezacord cu ceilalţi.

— Există un motiv care m-a transformat, oftă el.

— Ba bine că nu! recunoscu Marie. Numai Dumnezeu ştie câtă energie ţi-a trebuit ca să ţii fruntea sus în acele săptămâni lungi şi grele pe care ţi-a fost dat să le înduri. După mine este un miracol cum de un’ ţi-ai pierdut minţile,

după câte ai pătimit. Şi tocmai pentru că ai dovedit atâta tărie, ar fi păcat să clachezi chiar acum când ţi se întinde pe tavă ceea ce ţi-ai dorit mereu.

— Nu sunt primul care jinduieşte după un lucru lipsit de valoare.

— Bine, dar l-ai mai avut /dată în mână şi nu l-ai considerat astfel. După cât îmi aduc aminte, te pasiona munca pe care-o făceai şi nu ai fi părăsit-o pe motiv că ai fi fost plicticoasă, nedemnă ori, cum spuneai adineaori, fără valoare. Ci ai abandonat-o din cauza unei divergenţe de opinii într-o chestiune politică. Pentru asta ai demisionat, nu? Ceea ce poţi face oricând şi pe viitor.

— Bineînţeles, încuviinţă Phineas. Numai că omul înclinat să abdice nu are ce căuta în posturi înalte.

— Atunci să nu-ţi stea gândul la abdicare îi replică implacabilă. E vorba de propăşirea sau de compromiterea carierei, spre care ai năzuit, şi tare aş regreta să periclitezi şansa ivită, dintr-un exces de zel pe care ţi-l faci pentru că nu eşti complet vindecat sufleteşte.

Marie Goesler îi vorbise cu atâta dezinvoltură, că se văzuse incapabil s-o contrazică, deşi argumentele ei vizaseră doar pe departe raţiunile care-l împingeau spre soluţia ce avea s-o adopte. Tot drumul spre Londra îi. Recapitula spusele, cântărindir-le cu atenţie. Despre partea financiară a propunerii domnului Gresham nu se spusese o vorbă. Niciunul nu strecurase o aluzie la salariul ce-l va primi într-un post de guvernământ sau la îngrozitoarea lipsă bănească în care-şi ducea existenţa. Dar şi fără să atingă această latură delicată, era conştient că trebuia să facă un pas decisiv, pentru că altminteri se vedea obligat să dispară în obscuritate peste foarte scurt timp.

Prietena care-l povăţuise cu stăruinţă să reintre în arena politică dispunea de mari bogăţii – şi cu mult înainte

de a-i auzi sfatul, luase hotărârea definitivă să-i ceară mâna. Nu îşi fixase momentul dar, mai devreme sau mai târziu, ştia c-o va face. Amicii apropiaţi priveau drept o certitudine această căsătorie. Ducesa i-o spusese cum nu se poate de străveziu. Lady Chiltern, care pentru el însemna incomparabil mai mult ca Ducesa de Omnium, îl invitase la Harrington în compania unei prietene asigurându-l de buna-i primire. Or la care alta se putuse gândi Violet, dacă nu la viitoarea lui soţie şi deci la Marie Max Goesler? Laurence Fitzgibbon, nu de mult însurat, îi întorsese felicitările prezentate ca unuia ce-i va urma exemplul cât de curând. La fel şi bătrânul Low, îi vorbise de însurătoare ca despre ceva de la sine înţeles. Şi chiar doamna Bunce îi făcuse apropouri cu acelaşi substrat, jeluind pierderea chiriaşului îndrăgit, şi tristeţea ce-o aştepta. Toată lumea aflase de călătoria făcută de Marie la Praga şi se aştepta să-i vadă pentru totdeauna uniţi.

Însă dragostea lui începuse să încolţească înaintea vestitei expediţii în Boemia. Îi simţise primii fiori în pribegia eu Marie prin pădurile Broughton, după reîntâlnirea la conacul lordului Chiltern, şi de atunci crescuse mereu, ajungând să-i pună stăpânire-pe inimă. Aşa se hotărâse n-o ceară. Dar ea îl mai accepta oare? Şi la întrebarea aceasta nu avea deloc siguranţa răspunsului, spre deosebire de restul prietenilor care-i socoteau ca şi căsătoriţi. Numai că ei nu ştiau de acel episod consumat nu de mult în vila din Park Lane, deşi lui i se părea ea făcând parte dintr-o altă viaţă, ca tot ce i se întâmplase în decursul întâiului său popas la Londra. Cu puţin înaintea plecării spre meleagurile natale, Marie Goesler i se dăruise cu întreaga avere, în credinţa că ascensiunea lui atârna de ajutoru-i material. Cunoscându-i cutezătoarele ambiţii, alături de handicapul crâncenei sărăcii, îi. Pusese totul la dispoziţie, cu o dragoste fără margini. Pentru ca el s-o

refuze şi pe urmă să se despartă fără a-şi spune un cuvânt. Mai târziu existenţa îi adusese din nou laolaltă, şi Marie sărise din nou să îl sprijine. Doar nu ea, plecase la Praga, pe urmele adevăratului asasin? Şi nu se numărase printre primele fiinţe care se străduiseră – şi spre norocul său izbutise – să-l salveze din mâinile călăului? „Draga de ea!” murmură cu ochii închişi, lăsându-se legănat de lunecarea unduioasă a trenului şi de speranţa că este iubit.

Însă nu peste mult, îi răsărise un alt gând. Nu cumva fosta ei dragoste se prefăcuse în amiciţie şi nimic altceva? Nu era de aşteptat ca orgoliul de femeie – ori de simplă făptură omenească – să răzbune ofensa ce-o suferise cândva, în pofida oricăror sentimente? în mod normal ar fi trebuit să-şi dea seama că o iubeşte şi că este gata să i se prosterneze la picioare. Or atunci de ce-l îndemnase cu asemenea insistenţă să se întoarcă la cariera la care visase până mai ieri? Să deducă de aici că nu mai intenţiona să-l răsfeţe cu afecţiunea şi generozitatea de odinioară? în fond se putea foarte bine ca lady Chiltern şi chiar ducesa să fi dat. Greş cu prognozele lor, mai ales cu o făptură ca Marie, care nu îşi destăinuie proiectele intime unei amice ca lady Glencora.

Printre simţămintele prilejuite de amintirile dialogului ce-l purtaseră, stăruia şi regretul că nu izbutise să-i tălmăcească adevărata lui stare de spirit* în legătură cu propunerea ce urma s-o primească. Fără îndoială survenise o schimbare în optica sa, însă nu dintr-o slăbiciune ce s-ar fi datorat suferinţelor îndurate. După el, supliciul prin care trecuse mai curând îl Fortificase, şi nu invers, înarmându-l cu o viziune mai limpede a realităţii. Bunăoară, cu ani înainte, când debutase în viaţa politică, socotea ocupaţia de înalt slujitor administrativ drept – cea mai prielnică pentru un tânăr dotat cu anumite însuşiri. Pe atunci îşi închipuia că nicio profesiune nu poate aduce

satisfacţii mai mari. Fireşte, munca pe care o cerea nu era nici pe departe uşoară, şi retribuţia destul de nesigură, în schimb avea compensaţia unei ocupaţii plăcute, iar de mai reuşea să se achite cu brio de ea, ce altă răsplată putea să-şi dorească? A se număra printre dregătorii ţării, fie şi o singură sesiune parlamentară, însemna pentru el chiar mai mult decât jilţul ministerial al justiţiei ori privilegiul de a-l păstra ani de-a rândul – cum se întâmplase cu lordul Mansfield. De pildă. Aşa judecase o perioadă de timp. Pentru ca în lunile de pe urmă sa apară tot mai multe fisuri în idealul pe care şi-l făurise. Un individ pentru care nu avusese decât dispreţ primise o funcţie de seamă, şi din momentul acela disprţuise până şi postul ce-i fusese atribuit. Apoi surprinsese certuri, flecăreli şi ofense între oameni de la care aşteptase discreţie şi demnitate.

Indiscutabil, diagnosticul doamnei Goesler era cel corect. Bonteen şi duşmănoasele lui maşinaţii avuseseră darul să-i clatine crezul lui Phineas, anihilându-i fostele aspiraţii. Deşi el nu realiza acest adevăr.

La Londra ajunse pe înserate, iar întâlnirea cu primul ministru era fixată pentru a doua zi dimineaţa. Înainte de a porni spre marele demnitar, trecu pe la club, să ia micul dejun. Şi acolo îl aştepta o depeşă din partea Laurei Kennedy, pe care o transcriem în întregime.

„Saulsby. *2S* august, 18…

Dragul meu Phineas, chiar acum am primit o scrisoare de la Barrington în care mă anunţă că domnul Gresham vrea să te numească în funcţia pe care ai mai deţinut-o, la Colonii. Tot el mă informează despre lamentabila stare a lordului Fawn care, în urma tracasărilor avute cu pastorul Emilius, a devenit incapabil de orice activitate, încât a hotărât să demisioneze şi să plece pentru o vreme, din ţară”.

Aşadar primul ministru îi rezervase postul de acum

trei ani, cugetă Phineas, întrerupând lectura pentru câteva clipe. După care citi mai departe:

„De fapt Barrington a stăruit să îţi Scriu, fiind aproape convins că vei refuza propunerea domnului Gresham. Să aibă oare dreptate? Mi se pare cu neputinţă! Rând urile lui dovedesc multă grijă şi adevărată prietenie. Doreşte din inimă să intri în guvern. Dar se teme că eşti pornit împotriva domnului Gresham pe motiv că nu te-a cooptat de la bun început şi că nu-l vei ierta pentru slăbiciunea ce a vădit o faţă de domnul Bonteen. Ceea ce nu pot să cred! Ar fi absurd să te laşi urmărit deumbra nefericitului decedat şi să-ţi distrugi viitorul. În definitiv te interesează amiciţia sau antipatia domnului Gresham? Esenţialul e să te afirmi, să-ţi croieşti un drum, să te foloseşti de împrejurări şi să-ţi aperi interesele proprii, fără a te sinchişi de sentimentele altora. Doar sunt atâţia dregători care lucrează zi de zi împreună detestându-se reciproc. Şi poate faptul este normal. Când există aşa de mulţi aspiranţi la puţinele beneficii care se împart, e de aşteptat să se lupte şi să se calce între ei pe picioare. Sunt convinsă că lordul Cantrip a intervenit pentru tine la şeful guvernului. Ba i-a cerut poate cu stăruinţă să te numească. Şi dacă lucrurile s-au petrecut astfel, te poţi socoti un om norocos. Fiindcă avându-l aliat pe lordul Cantrip, care, cum ştii, e prieten la toartă cu domnul

Gresham, o vei duce bine şi cu acesta.

Te implor nu-i respinge propunerea fără să-i ceri un răgaz de gândire, în care te rog să vii până aici ca să te sfătuieşti cu papa.

Am petrecut două săptămâni ucigătoare la conacul Loughlinter, după care, simţind că nu mai rezist, m-am refugiat la Saulsby, unde voi rămâne toată toamna şi iarna. Vreau să lichidez moştenirea primită „pentru că nici moşia Loughlinter, nici îndeletnicirea la care mă obligă nu îmi

priesc. Cu toate că nu ştiu ce ocupaţie sau care loc pe pământ m-ar putea mulţumi! După amarnicele decepţii îndurate mă văd ancorată într-o existenţă ietrasă şi monotonă, fără altă perspectivă decât aceea de a-i veghea pe papa până la ultima lui suflare. Lumea va zice că este o formulă ideală pentru o văduvă fără copii. Dar faţă de tine n-am să pretind că mă împac cu această soartă. Îmi amintesc întruna de vârsta ce-o am, de nă

— Zuinţele încă nestinse şi – pentru ce nu aş recunoaşte? – de dragostea mea… Îmi spun mereu că nu mai am ce să aştept de la viaţă, de parcă aş fi o bătrână gârbovită, gât, să închidă ochii, deşi, la anii mei, cu greu pot să cred că aşa o să fie. Iar până la capătul drumului – sterp şi anevoios – s-ar pute* fă mai am încă mult! desigur nimeni nu m-ar împiedica să-mi schimb felul de trai. Să devin, spre exemplu, o gazdă reputată la Londra, înconjurându-mă de relaţii prin dineuri, linguşeli şi tot felul de in –, trigi mondene – la fel ca femeia pe care-o admiri. Pentru asta nu în trebuie decât bani. Şi acum am destui, slavă cerului! Ar fi o investiţie şi cu un oarecare profit, deoarece mi-aş dobândi o notorietate. Nenorocirea e însă că nu ştiu să linguşesc oamenii, şi aş fi tentată să torn otravă în mi nea rea celor nesuferiţi. Pe urmă tu nu ai putea să apari la ospeţe sau, dacă ai face-o, nu ar mai veni alţii. S-ar părea că un spiriduş nemilos s-a-ţinut scai de mine, zădărnicindu-mi toate plăcerile din care semenii mei se înfruptă – în voie.

În schimb tu. Phineas, ai viaţa înainte. Numai de două lucruri mă tem; să nu te însori cu o femeie ce nu te merită şi. Să nu îţi primejduieşti cariera printr-o rigiditate excesivă. În privinţa căsătoriei, nu-ţi pot spune nimic. Dar în legătură cu profesiunea, ascultă-mi rugămintea fierbinte şi vino aici. Înainte de a lua o decizie. Natural, poţi accepta pe loc oferta domnului Gresham, şi aşa. Se cuvine să faci.

Afară de cazul când funcţia propusă ar fi nedemnă de tine. Consultă orice amic şi te va sfătui să primeşti numirea la Colonii. Iar dacă totuşi te bate gândul să o declini, cere-i domnului Gresham o păsuială de două, trei zile, şi vino L-a Saulsby. Liderul nostru n-o să-ţi refuze această favoare, şi nici tu pe a mea, după atâtea câte ne leagă.

Cu toată afecţiunea L. K".

Era limpede că nu putea trece peste dorinţa Laurei. Trebuia să meargă la Saulsby, şi chiar fără întârziere. Cu şeful guvernului avea întâlnire peste o jumătate de oră. Îi va cere un răgaz de gândire, dar nu îndrăznea să-i pretindă mai mult de o zi. Deci în acest interval urma va – şi viziteze prietena. În drum către reşedinţa domnului Gresham, se opri la un oficiu poştal şi telegrafie Laurei: „Sosesccu trenul de 7 p.m. Trimiteţi trăsură la gară". Odată îndeplinită şi această formalitate, nu îi mai rămânea decât şi.

— I înfrunte pe marele demnitar. Şi, peste câteva minute, i afla înaintea lui.

Preaonorabiiul Gresham îl primi cu o politeţe extremă. F.sh o specialitate a şefilor de guverne să fie amabil, cu cei mărunţi, deşi, când îi. Tratează global, se mai întâmplă să dea dovadă de asprime sau chiar de brutalitate. Ceea ce nu era cazul în speţă. Faţă de un viitor subaltern, primul ministru se poartă foarte politicos, iar cu unul care bate în retragere, şi mai politicos – afară de situaţiile când retragerea se produce în condiţii precare. Apoi e plăcută postura de a împărţi privilegii – dacă nu cumva beneficiarii le consideră prea minore, o bănuială care nu-i putea trece prin mintea domnului Gresham în legătură cu tânărul pe care-l avea dinainte. De numele lui auzise frecvent. Atât de frecvent, încât existase un timp când începuse să-l agaseze. G parte din colegi i-l recomandaseră călduros; alţii îl sfătuiau să nu se încurce

cu el. Personal, era convins că junele se purtase urât cu onorabilul Robert Kennedy. Mai ştia că, într-o anume împrejurare, se smucise din ham şi o luase razna, alături de calea. Prescrisă. Iar Bonteen îi mai şoptise şi altele, determinându-l să-l şteargă de pe lista fericiţilor candidaţi la dregătorii. Cu alte cuvinte, închisese porţile Paradisului unui îngeraş care abia aştepta să se vadă înăuntru. Sau cel puţin aşa credea el.

Acum îl aştepta cu cheile în mână, cu porţile larg deschise şi cu un jilţ pe care îngeraşul cel izgonit cu siguranţă avea să se aşeze exultând de recunoştinţă. Cu astfel de gânduri începu tratativele, rostind mai întâi un mic şi aproape inevitabil discurs la adresa decedatului Bonteen. După acesta, alunecă lin la candidatul de faţă, lăudându-i, prin cuvinte pompoase, atitudinea bravă din timpul procesului, apoi realegerea sa în circumscripţia Tânkerville, de care se bucurase enorm şi prin care târgul îşi dobândise un titlu de glorie, ca într-un târziu să ajungă la propunerea ce dorea să i-o facă. Extenhat de îndelungile chestionări în legătură cu suspectul zărit în seara asasinatului, lordul Fawn demisionase, lăsând liberă funcţia pe care Phineas o mai deţinuse cândva, spre binele obştei şi liniştea lordului Cantrip, pe care-l avusese ca şef. Aceasta era funcţia ce i-o punea la îndemână, îl informă domnul Gresham, exprimând în continuare nădejdile cele mai înfocate şi acute în privinţa nepreţuitului concurs al alesului.

Din. Risipa superlativelor şi a hiperbolelor, se desprindea limpede că nu se îndoia nicio clipă de natura ripostei ce o va primi. Şi o aştepta încântat.

Candidatul venise cu ea pregătită şi o rosti aşa prompt; încât nu lăsă nici iluzia unei ezitări momentane.

— V-aş ruga respectuos să-mi acordaţi un răgaz de câteva ceasuri în care să reflectez la propunerea

dumneavoastră, glăsui ca un papagal.

Faţa demnitarului se ascuţi brusc. La aşa ceva nu se aşteptase. Dorise un răspuns imediat. E drept, nu era la prima figură de genul acesta. Ştia din experienţă că secretarii de stat, cancelarii şi primii lorzi cer timp de gândire. Şi mai ştia că adesea se târguiesc la sânge până consimt să intre în ham, deşi frumos le-ar fi stat să fie mai modeşti şi să accepte fără fasoane favorurile acordate. Dacă fiecare subordonat pretindea un răstimp de câteva ceasuri până a se decide, în câtă vreme se mai alcătuia un guvern?

— Îmi pare tare rău că vă creez neajunsuri, continuă Phineas observându-i nemulţumirea, dar situaţia în care mă aflu nu-mi îngăduie să mă prevalez de măgulitoarea dumneavoastră propunere fără o prealabilă chibzuinţă.

— Credeam că vă place postul ales, îi zise Gresham subit apatic.

— Şi nu aţi greşit, îl asigură celălalt.

— Apoi am fost informat că v-aţi scuturat de fostele reticenţe – mă refer la cele politice – care v-ar fi împiedicat să susţineţi actualul guvern.

— De aproape doi ani, de când guvernul şi-a însuşit punctul nostru de vedere cu privire la drepturile arendaşilor irlandezi, nu-mi amintesc să fi existat vreo chestiune cu care să nu fiu de acord. Dar poate ar fi preferabil să vă spun adevărul, domnule Gresham.

— Fireşte, fireşte, îl încurajă el, deşi conştient că în astfel de împrejurări, nimic nu putea fi mai dăunător ca revelarea adevărurilor dezagreabile.

— Când aţi venit la putere, după înfrângerea domnului Daubeny în chestiunea reformei religioase, niciun parlamentar nu-şi dorea o funcţie cu mai multă ardoare ca mine, şi sunt sigur că dintre toţi dezamăgiţii, eu am suferit cel mai aprig. Decepţia mi-a fost agravată şi de

unele circumstanţe, cu defăimările apărute în presă şi anumite disensiuni personale. Nu are rost să mai răscolesc blestemata istorie cu domnul Bonteen, precum şi absurda acuzaţie provenită din calomniile proferate. Toate. Aceste întâmplări au operat o profundă schimbare în mine. Am sentimentul că am fost maltratat, nu de dumneavoastră.

45 – întoarcerea lui Phineas Finn 7 nc în mod special, ci de partid. De aceea, *azi* privesc cu alţi ochi numirea oamenilor în funcţii.

— O, de-aţi şti ce rol ingrat are şeful guvernului în această privinţă! se lamentă domnul Gresham.

— Vă cred fără nicio rezervă, îl căină Phineas.

— Când numirile sunt impuse de împrejurări şi nu atârnă de alegerea sa, se simte în al nouălea cer.

— Şi asta o cred.

— Eu unul aşa aş dori să se întâmple cu toate posturile de guvernământ. Sunt. Rarisime cazurile când primul mi

„Nistru primeşte mulţumiri din partea cuiva. Recunoştinţa este o pretenţie la fel de absurdă ca tihna celestă în sânul guvernului.

— Regret că nu reprezint o excepţie de la regula generală a ingratitudinii, declară Phineas.

— Să încetăm însă cu lamentările, fiindcă tot nu i servesc la nimic, nu-i aşa? Rămân în aşteptarea răspunsului ce mi-l datoraţi. Poate-l primesc în cursul dimineţii de mâine. – în mod cert, dacă vă mulţumiţi cu o telegramă.

— E perfect, consimţi demnitarul. Am nevoie de un „da” sau „nu”. Şi nimic mai mult. La ce mi-aţi detalia motivarea deciziei, când tot n-aş pricepe-o? Aşa c-o păstraţi pentru dumneavoastră – singurul în măsură să o înţelegeţi. La revedere.

Abia în clipa când candidatul ajunse la uşă, domnul

Gresham îşi aminti că, în calitate de căpetenie a guvernului se cuvenea să-şi frâneze mânia, arătându-se până la capăt afabil. Şi ca atare mai înnodă un adaos:

— Totuşi nu-mi pierd speranţa că voi primi un răspuns favorabil, domnule Finn.

Completarea pică la ţanc, fiindcă de n-ar fi venit, Phineas hotărâse să se întoarcă din drum şi să-i respingă pe loc propunerea, Dar ultimele cuvinte l-au silit la tăcere.

De la reşedinţa marelui potentat, se duse direct la prietenul Monk care ardea de curiozitate să afle rezultatul întrevederii. Şi el îl povăţuise întocmai ca Marie Goesler şi lady Laura, încât Phineas pricepuse că de la niciun prieten nu putea aştepta un alt sfat.

— Are şi el necazuri, îi zise amicul, referindu-se la primul ministru.

— Se poate concepe să fii la cârma guvernului şi să nu ai bătaie de cap?

— Ori să nu trudeşti? adăugă celălalt. Deşi mă cam îndoiesc că munceşte mai mult decât restul colegilor. Cât despre necazuri, de depind exclusiv de intelectul şi firea celui în cauză. Îţi aminteşti, bunăoară, de bătrânul lord Brock? Nimeni nu l-a văzut cândva supărat. Era apărat, ce e drept, de o platoşă întreită, alcătuită dintr-un temperament cumpănit, o piele groasă şi o des avârşită încredere în sine. Domnul Mildmay era mai slab de înger şi, în consecinţă, mai expus suferinţelor, dar a fost ocrotit de adoraţia adepţilor. Domnul Gresham nu se bucură de asemenea ocrotire. Deşi înzestrat cu o minte mai ageră decât Mildmay şi lordul Brock, şi la fel de bun patriot ca şi ei, are o nesiguranţă de sine care îl face oricând vulnerabil. E conştient de marea lui slăbiciune, însă nu poate să şi-o domine. Şi încă ceva. În raporturile cu oamenii, îi lipseşte înţelepciunea înaintaşilor. Orice vorbă a unui rwal îl răneşte. Iar dispreţul arătat de un prieten,

înseamnă un jungher în coastă. Îşi face tot timpul procese de conştiinţă, se învinuieşte şi se torturează cumplit. De aceea l-aş absolvi de toate păcatele dacă mi-ar sta în putere.

Sper că nu-i un îndemn să-i primesc oferta numai ca să-i dau satisfacţie, zise Phineas vădit intrigat.

— Să fiu în locul dumitale aş face-o, îi răspunse Monk: Nu ca să-l măgulesc, dar fiindcă este cinstit.

— Şi ce dacă e? Noi suntem altfel? îi ripostă Phineas neînduplecat. Mai bine spune-mi ce credit mai pot să acord unui şef de guvern care s-a lăsat îmbrobodit de unul ca Bonteen…?

CAPITOLUL I. XXVIU

ULTIMA VIZITĂ LA SAULSBY

HOTĂRÎ REA LUI PHINEAS era irevocabilă. Şi atunci pentru ce se mai ducea la Saulsby să se consulte cu prima sa mentoră în materie politică?

În primul rând, fiindcă o eschivare ar fi însemnat rea-voinţă şi ingratitudine. Laura îl implorase să vină. Deci era dator să-i răspundă chemării.

Şi în al doilea rând, pentru că trebuia să-i comunice

O veste. Desigur îi va lămuri, şi motivele ce-l îndemnau să renunţe la postul de subsecretar de stat. Însă mai important era să-i împărtăşească proiectul de a se însura cu Marie Goesler. Încă un o ceruse de soţie şi ar fi putut să tacă până se înfăţişa cu propunerea, iar dacă era refuzat, să nu pomenească în veci de neizbutita încercare. Dar

I se părea o laşitate să se ascundă de Laura. Cu ea trebuia să se poarte după cum merita o prietenă cu totul deosebită – mai apropiată decât o soră. Căci aşa o considera. Şi la proxima lor discuţie avea să-i precizeze această poziţie – singura pe care putea s-o deţină în sufletul şi în existenţa lui.

De când e ştia se silise să fie cinstit şi, pe «fit posibil, b-o cruţe. Însă de astă dată nu putea împăca ambele noţiuni. Era nevoit să opteze pentru una din de şi, evident, se oprise la prima. Avea datoria să-i spună adevărul. Să limpezească definitiv situaţia. Că o iubise cândva, voise s-o facă soţia lui şi ea nu l-a vrut, o ştiau deopotrivă. Însă de atunci trecuseră ani, sentimentele lui se schimbaseră

— Din amor înfocat, într-o prietenie statornică – iar propunerea de căsătorie rămânea o amintire idilică, imposibil de reeditat. Acum încerca să repare o greşeală faţă de altă femeie, a cărei dragoste o nesocotise. Poate mărturisirea lui avea s-o scandalizeze pe Laura, să producă o ceartă puternică între ei. Fireşte, nu o dorea. Dar în această privinţă nu avea cuvântul din urmă.

Şi-l păstra numai în chestiuni strict personale, ca de pildă numirea oferită de Gresham, pe care n-o va primi, deşi era conştient că prin gestul său dădea cu piciorul la idealul pentru care luptase dintotdeauna. Într-un moment de slăbiciune prostească – cum o eticheta ruşinat – încercase a-i desluşi înaltului demnitar tristeţea stării sale morale cu gândul de a-i câştiga înţelegerea. Îi vorbise de calomniile ce-l răniseră, de suferinţa prin care trecuse, văzându-se dat deoparte din pricina defăimărilor debitate pe seama lui.

Dar marele Gresham refuzase să-i dea ascultare. Dânsul avea nevoie numai de un „da” sau „nu” în chip de răspuns. Şi i-o spusese făţiş că nu-i va pricepe motivarea deciziei chiar de i-ar explica-o pe larg. Împietrirea lui îl jignise şi i-ar fi dat o ripostă să-l ţină minte denui punea pumnul în gură prin amabila reînnoire a propunerii.

Dacă nu-l refuzase pe loc, nu însemna însă că nu o va face în orele următoare, îi va trimite în scris acel „nu” de care îi pomenise. Fiindcă de alt răspuns niciun putea fi vorba. Decizia era luată. Numai că încercând să-i analizeze

substratul, nu-i prea dădea de rost. Ce ciudăţenie! De unde fusese convins că se poate justifica înaintea şefului său suprem, acum nu izbutea s-o facă nici faţă de sine!

Reflectă un răstimp la starea lui materială. Într-adevăr, era scutit; de obligaţii familiale. Nu avea pe nimeni de întreţinut. Dar nici posibilitatea de a-şi procura un venit. În ultimele douăsprezece luni trăise din modestul său capital, care avea să secătuiască în cel mult doi ani dacă va consuma în continuare din el. Poate exista o ieşire din impasul în care se afla: însurătoarea cu Marie Goesler. Odată ce-l accepta ca soţ, nu mai era obligat să-şi câştige plinea de toate zilele. Şi totuşi, nu perspectiva unei căsătorii profitabile îl determina să refuze numirea la Colonii. De asta putea să jure, aducând în sprijinul bunei sale credinţe însuşi îndemnul repetat al doamnei Goesler de a primi oferta domnului Gresham. Prea stăruise mult ca să n-o suspecteze de o radicală metamorfoză. Pesemne nu mai intenţiona să-l răsfeţe ca altă dată, şi folosise prilejul pentru a-i da de înţeles că trebuia să se rostuiască pe contul său. Oare neascultarea îndemnului îi va înmuia inima? se întrebă fără voie. Dar imediat se mustră cu asprime. Cum de amestecase însurătoarea cu treburile profesionale, când nu aveau nici în din nici în mânecă? Va refuza oferta lui Gresham nu în speranţa unei existenţe îmbelşugate de pe urma femeii pe care o iubea, ci pentru că realmente se săturase de intrigile şi răutăţile politicienilor. „Niciun ştiu ce-mi repugnă mai mult. Răzvrătirea lor prefăcută ori stimularea politeţii?”, îşi zise îngreţoşat.

În gară la Saulsby îl aştepta trăsura lordului Brentford care-l purtase de atâtea ori în trecut, fie spre circumscripţia Loughton, unde candidase într-o vreme, sau către casa unde sperase cândva să-i câştige inima tinerei Violet Ki fingham. În pofida strădaniilor, nu izbutise şi până

în cele din urmă deveniseră buni prieteni. Aşa cum se întâmplase cu toate femeile îndrăgite. Şi la drept vorbind, adevăratele amiciţii le statornicise numai cu sexul frumos. Ipaţă de unul ca Chiltern se simţea destul de apropiat.

Dar nu-i lega o înţelegere şi o afecţiune profundă. În aceleaşi raporturi se afla şi cu Barrington Erle sau cu băţ'rânul Low. Ceea ce nu putea afirma despre Violet Effingham – cum îi plăcea s-o numească şi azi. Când trăsura opri în faţa conacului, gândul lui se îndrepta mai mult către ea decât spre Laura Kennedy.

Înăuntru îl întâmpină un valet care-l conduse de-a dreptul în odaia ce i se hărăzise. Era aceeaşi în care aşternuse cu ani în urmă, buclucaşa epistolă ce declanşase duelul cu lordul Chiltern. Înaintea plecării, lacheul îl informă că lady Laura îl aştepta în salon, pentru a cina împreună…

— Ce bine îmi pare că ai venit, îi zise când îl văzu. Papa nu se simte prea bine şi a mâncat mai devreme. Dar eu te-am aşteptat. Se înţelege. Doar nu ţi-ai închipuit că am să te las singurel. Dacă nu ţi-am ieşit în întâmpinare, am făcut-o la gândul că eşti flămând, ostenit şi preferi să urci mai întâi în cameră, să te schimbi de ţinuta de drum, spre a veni cât mai grabnic la masă. Nu-i aşa că a fost cald?

— Grozav. Şi enorm de mult praf. De ieri, de când am plecat de la Matching, parcă am fost numai în tren!

— Reprezentanţii guvernului fac dese călătorii, stimate domnule Finn, rosti ea şăgalnic. Parcă te văd plecând de câte două ori pe săptămână în Scoţia, şi de tot atâtea ori întorcându-te în Londra, chemat de interesele statului. Deocamdată vei merge, însă, numai până în sufragerie, în care scop binevoieşte să-mi oferi braţul.

De la întoarcerea din Dresda, niciodată nu o văzuse aşa de zglobie, cugetă el. La gluma pe care o făcuse în

legătură cu viitoarele sale îndeletniciri, asistase şi un lacheu, astfel că n-o putuse opri, răspunzându-i în mod serios. Iar pe urmă, în sufragerie, se arătă aşa de aferată şi de prevenitoare, neştiind ce să-i mai ofere, îmbiindu-l cu bunătăţi şi cu vinuri alese – cum obişnuiesc doar femeile iubitoare – încât nu se îndură s-o mâhnească, împărtăşindu-i adevăratele sale intenţii. Se lăsă răsfăţat, zâmbind şi ospătându-se, dar simţind încontinuu o greutate în piept la gândul apropiatelor confesiuni care, cu siguranţă, aveau să transforme zburdălniciile amicei în mânie sau în adâncă durere.

— Şi cine mai era la Matching? îl întrebă la un moment dat.

— Garnitura obişnuită, o informă cu indiferenţă.

— Minus bătrânul duce.

— Aa, da. Minus bătrânul duce, fireşte. Principal* noutate constă în apelativele nobiliare. Lady Glencora a rămas atât de fidelă ei însăşi, încât e mai mare păcatul că nu şi-a păstrat vechiul nume. Acum i se spune ducesă. Şi tare nu i se potriveşte.

— Dar el s-a schimbat?

— Nu aş zice. I-am surprins doar umbre de încruntare pe chip când cei dimprejur i se adresează cu „Alteţă”, însă altă prefacere, nu. Şi ca Planty Pali avea o rigiditate în ţinută care împiedica pe oricine să-l bată pe umăr. Iar asta şi-a menţinut-o, bunînţeles. A rămas acelaşi Planty Pali, cum îi spun prietenii. Deşi mă îndoiesc că de la terminarea colegiului Eton a mai îndrăznit careva să folosească acest nume de faţă cu el.

— Ce alţi oaspeţi mai erau la conac? îl iscodi Laura, Cred că gemea de lume.

— Într-adevăr erau foarte mulţi invitaţi. Printre alţii şi sir Gregory Grogram, care mi-a cerut scuze pentru încercarea sa de a-mi curma… cariera.

— Vai, Phineas! Să nu te aud vorbind astfel!

— Iar sir Harry Coldfoot s-ar fi zis că-şi atribuie meritul de a fi îngăduit tribunalului să mă achite. Au fost şi soţii Chiltern vreo două zile.

— Ce l-a putut aduce pe Oswald la Matching? se miră sora lui.

— O misiune vitală, în Işgătură cu vulpile. Proprietatea ducelui ajunge până în comitatul său. Ea este o femeie dintre cele mai minunate.

— Cine? Violet?

— Da. Şi o soţie ideală.

— Se şi cuvine să fie. Doar se numără printre cele mai fericite. Şi-a dorit ceva care nu i s-a împlinit? Dar prietena ta grozavă era la Matching?

Phineas înţelese la cine se referise şi răspunse netulburat;

— Da. Era şi doamna Max Goesler.

Mi-am închipuit eu, pufni Laura. Cum de s-a înnădit ludy Glencora cu această femeie?

— Te rog să n-o ponegreşti, lady Laura, interveni destul de energic.

Fii pe pace. Nu am de gând. Sau cel puţin nu de faţă cu tine. Dar stau şi mă întreb de unde şi până unde această prietenie la toartă cu Ducesa de Omnium? Că un bărbat o admiră, haide, mai înţeleg. De pildă, nu m-a mirat deloc să aud că Bătrânul duce era mort după ea…

— Fiindcă a fost extrem de mărinimoasă cu dânsul, încercă Phineas să-i motiveze afecţiunea.

— Ştiu, ştiu, făcu Laura înţepată. Numai că genul ei. De mărinimie nu ar fi recomandabilă pentru soţia nepotului. Dar asta nu are importanţă. Şi nu despre ea vreau să discutăm. Mai bine spune-mi dacă a fost şi Barrington pe acolo.

— Da. Şi a stat două, trei zile.

— Am impresia că-şi iroseşte viaţa.

— Asta e soarta dregătorilor mai mărunţi.

— Nu spune aşa ceva, Phineas.

— De ce nu? Foarte puţini dintre ei promovează în posturi cheie şi, în general, se prevede care o să răzbească mai sus. Dar cei mai mulţi sunt sortiţi să ocupe funcţii de mâna a doua până la bătrâneţe şi parcă-şi cunosc dinainte menirea. Pe Erle nu l-am surprins o singură dată arătându-şi ambiţia de a deveni membru într-un Cabinet.

— Dorinţa lui e să fie util. Şi se mulţumeşte cu atât, îl justifică verişoara.

— Tot ce-mi displace şi mă exasperează în activitatea politică, pe Erle îl încântă, continuă Phineas. E mort după aranjamente şi orice succes al falangei liberale îl proiectează în al nouălea cer. Se ocupă cu pasiune de întrunirile Camerei. Când vrea să se ţină o adunare, se face luntre şi punte să-i strângă pe cei patruzeci de parlamentari – cât impune prezenţa reglementară. Când trebuie sabotată şedinţa, se îngrijeşte ca oamenii să nu vină. Înfrângerea opoziţiei îl umple de fericire, şi o subminează tot timpul, ţinând-o departe de realităţi. Pentru el o intrigă are aceeaşi valoare ca pentru un dramaturg. Şi cu toate astea, nu are nici cruzimea lui Ratler, nici neruşinarea lui Bonteen sau mânia trufaşă a lordului Fawn. Precum nici leneveala unui Laurence Fitzgibbon. Ci trudeşte pentru salariul său.

— Când am spus că-şi iroseşte viaţa, mă refeream la faptul că nu se însoară, preciză Laura. Dar poate-i mai bine ca un bărbat cu ocupaţia lui să rămână holtei. La această remarcă, Phineas se forţă să râdă, însă nu reuşi decât să se strâmbe. Subiectul e delicat, recunosc, urmă prietena, şi de aceea nu-l abordăm. Vom discuta despre altele, în salon, unde putem merge şi acum, dacă nu mai doreşti să bei vin.

Cina se încheiase fără să menţioneze niciuna din chestiunile pentru care venise la Saulsby, chibzui Phineas descumpănit. Iar vorbele strecurate în timpul mesei creaseră premise dintre cele mai neplăcute. Şi totuşi, trebuia să spună ce avea de spus.

— Nu-l văd pe lordul Brentford în seara asta? se interesă în drum spre salon.

— Dacă ţii neapărat, poţi să urci până în camera lui. Fiindcă el nu coboară.

— O, nu-l deranjez. Toată graba provine din faptul că mâine sunt nevoit să plec.

— Aşa repede, Phineas! exclamălaura cu mâhnită surprindere.

— Trebuie. Am întâlnire cu domnul Monk. Şi cu alţii.

— Onorezi eu o vizită foarte scurtă reîntoarcerea mea acasă? La domeniul Loughlinter nu am sperat să te văd, dar în Casa tatălui meu credeam că rămâi mai mult.

Drept răspuns, Phineas repetă angajamentele sale din Londra, explicându-i, pe c-it se pricepu mai convingător, motivul care-l determinase – să vină pentru o noapte, şi care nu era altul decât stăruitoarea chemare a Laurei.

— N-am să te supăr eu imputări, Phineas, şopti resemnată.

— Nici eu nu. Ţi-aş da prilejul să mi le faci, dacă mi-ar sta în putinţă.

— Cred că a sosit timpul să-mi povesteşti întrevederea cu domnul Gresham, îl îmbie după ce li se aduseseră cafelele şi rămaseră singuri. Şedeau aşezaţi în dreptul unei ferestre deschise, cu vedere spre terasa din faţa conacului, spre gazoanele îngrijite şi parcul ce se desfăşura mai în depărtare. Era o noapte molatecă şi. În aer plutea – mireasma puternică a florilor. Trecuse de ceasul nouă; soarele coborâse demult în amurg şi, din

înaltul bolţii, o lună perfect rotunda revărsa o lumină gălbuie dar limpede.

— Ce-ai zice de o plimbare prin parc? sugeră ea mai înainte ca Phineas să fi început relatarea. E mai bine să ne mişcăm decât să lâncezim între patru pereţi. Mă duc să-mi iau pălăria. Să ţi-o aduc şi, pe a ta?

La puţine minute, traversau amândoi terasa, apoi grădina din faţa ei, îndreptându-se către parc. Ideea plimbării fusese cum nu se poate mai fericită pentru discuţia care urma.

— Se vede că nu eşti de acord cu oferta domnului Gresham, pentru că altminteri mi-ai fi vorbit despre ea până acum, începu Laura.

— Încă un mi-am dat încuviinţarea, o informă Phineas.

— Dar niciun ai refuzat-o?

— Nu. Mă aşteaptă. Voi telegrafia răspunsul mâine de dimineaţă. Şi va cuprinde un „da” sau „nu”, deoarece timpul domnului Gresham e preţios.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Phineas, nu te lăsa dominat de resentimente într-un moment decisiv ca acesta, îl dojeni amica. Gândeşte-te la cariera ta, nu la apucăturile domnului Gresham.

— Vai de mine! Dar nu-i reproşez nimic omului. Ci numai am repetat indicaţia dumisale, Mi-a zis că un „da” sa „nu” este suficient ca răspuns.

— Trebuie să fie „da”…

— Nu se poate, lady Laura. Ceea ce mi-am dorit cu ardoare acum şase luni, în clipa de faţă mă oripilează. E atâta îmbrânceală pe banca miniştrilor din Parlament, încât a sta pe ea înseamnă înjosire.

— Oare ocupanţii se înghiontesc mai tare decât cu trei ani în urmă? îl întrebă ea cu tâlc.

— Mi se pare că da. Sau mă şochează mai mult. Deşi

nu pentru toţi înseamnă umilinţă, cum spuneam adineaori. La domnul Palliser, spre exemplu, nu poate fi vorba de aşa ceva. E înjosit doar acela care se înghesuie pentru o pâine şi trebuie să lupte ca într-un naufragiu. Când te trezeşti instalat pe nepusă masă, fără să fi visat că vei ajunge vreodată acolo, este destul de plăcut. Noul venit, picat ca din ceruri, îşi închipuie că şi el are dreptul să stea cot la cot cu cârmuitorii Marii Britanii. Dar când aştepţi să ocupi acest loc, şi tânjeşti după el – cum a fost cazul meu – să-l cerşeşti prin amici şi să ţi se refuze, când toată lumea te ştie drept aspirant ce nu are dreptul să aspire, plăcerea dispare, te rog să mă crezi.

— Eram convinsă că asta ţi-e cariera, suspină întristată.

— Şi eu mi-am închipuit la fel.

— Bine, dar ce-ai să faci, Phineas? Fără niciun venit, doar nu poţi trăi.

— Va trebui să încerc, îngăimă el. Şi râse.

— Nu vrei să împarţi cu o bună prietenă avuţiile ce-i aparţin?

— Nu, lady Laura. Aşa ceva nu se poate.

— Nu văd raţiunea. În felul acesta ţi-ai câştiga independenţa.

— Ba, dimpotrivă. M-aş înrobi.

— Eşti prea mândru şi nu vrei să-mi datorezi nimic.

„Nu numai ţie, ci nimănui de pe acest pământ1, ar fi vrut să-i răspundă. Dar cum s-ar fi potrivit afirmaţia cu proiectul de a-i cere mâna unei bogătaşe ca Marie Goesler, de care trebuia să vorbească în minutele următoare?. Ar fi sunat cam anapoda. Sau oricum se impunea completată cu o explicaţie, prin care să demonstreze că una, e să te prevalezi de avuţiile unei soţii îndrăgite, şi cu totul altceva să primeşti ajutorul unei simple prietene. Numai că această clarificare ar fi complicat şi mai mult situaţia, care

începea să-l apese. Ce-ar fi fost să scape de încordare, anunţând imediat vestea cu însurătoarea? în definitiv, tot trebuia să o facă. Şi chiar înaintea întoarcerii în conac. Într-o străfulgerare de câteva clipe procedă la o nouă examinare a conştiinţei. Se putea socoti în vreun fel vinovat faţă de Laura? în toţi. Anii de când o, întâlnise nu se purtase decât corect. Nu o trădase în nicio împrejurare. Nu-i ascunse niciun secret. Îi menajase susceptibilităţile; Nu o jignise cu un singur cuvânt. Deci nu avea nimic să-şi impute. Mărturisirea lui o va supăra. Ştia de pe acum. Însă nu putea s-o evite. Şi ca atare o va rosti.

— Laura, începu stânjenit, uitând, de emoţie, să folosească titlul nobiliar, consider de datoria mea să-ţi anunţ că am hotărât s-o cer în căsătorie pe doamna Goesler.

— Aaa, da? Atunci te-ai asigurat băneşte, îi ripostă sfidătoare.

— Dacă vrei să mă judeci în felul acesta, nu am putinţa să te opresc. Dar nu cred c-o merit.

— De ce nu-mi istoriseşti tot? V-aţi logodit?

— Nu. Încă nici n-am cerut-o… (i

— Şi atunci de ce vii la mine să-mi spui. Ce ai de gând? Tocmai la mine – dintre toate făpturile de pe lume? Uneori am impresia că nu există inimă mai împietrită decât a ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi aduce astfel de învinuire!

— De ce nu? Ai uitat povestea cu Violet? Tot pe mine m-ai ales confidentă. Pe nefericita de mine! Am putut îndura calvarul de atunci fiindcă Violet era bună, cinstită, o fată pe care-o puteam iubi, chiar de mi-ar fi răpit ce-mi aparţinea. Şi m-am silit pe cât mi-a stat în puteri să te ajut, luptând împotriva inimii. Şi a fratelui meu. Aşa am făcut. Martor mi-e cerul. Dar acum ce mă aşteaptă? Cum am să

îndur lovitura? Pe această femeie o detest.

— Pentru că nu o cunoşti, căută Phineas s-o îmblânzească.

— N-o cunosc! îngână cu dispreţ. Te consideri mai clarvăzător decât alţii? A fost amanta bătrânului Duce de Omnium…

— E o minciună, protestă el.

— Şi de fapt ce mă priveşte pe mine? Mi-e de-ajuns să te ştiu odată căpătuit şi că-ţi păstrezi locul în Parlament fără să mai asuzi pentru o pune. Dar n-o să ne mai vedem.

— Aşa ceva nu pot crede.

— Ba s-o crezi. Fiindcă n-am s-o primesc pe această femeie în casă şi nici eu n-am să-i trec pragul vreodată, în fond ce motiv aş avea?

— Faptul că mi-e soţie – în caz că va fi – nu reprezintă un motiv? întrebă el nedumerit.

— Sunt sigură, Phineas, că nu există bărbat mai obtuz ca tine!

— De ce îmi spui asta? Pentru că am sperat să nu mă cert cu cea mai veche şi bună prietenă?

— Da, sir. Fiindcă-ţi închipui că însurătoarea nu schimbă nimic între noi. Te-ai întrebat însă o clipă cum aş putea vorbi, despre tine celeilalte femei? Sau cum aş putea s-o aud pronunţându-ţi numele? Să ştii că vestea ta m-a omorât, Phineas.

„Nu-i adevărat, lady Laura. Singură ţi-ai pus capăt zilelor din secunda când l-ai ales pe Kennedy de bărbat”. Aşa merita să-i răspundă dacă ar fi avut necesara tărie. Dar se dovedi incapabil să-i riposteze, de parcă amuţise subit.

După un răstimp de tăcere o auzi murmurând:

— Va să zică totul e stabilit…

— Încă un O corectă el.

— Astea-s vorbe de adormit copiii! răbufni indignată. Şi mă revoltă modul cum te prefaci. Căsătoria este fixată. Doar nu era să-ţi rişti viitorul fără siguranţa unui aranjament. Viaţa te-a învăţat să fi precaut. Şi în acelaşi timp diplomat. Acum îmi explic raţiunea vizitei tale. Ai venit să-mi comunici că te însori.

— În parte, da, îi confirmă cu sinceritate.

— Dacă ai fi avut inimă, mă ocoleai, sir.

— Nu din cruzime am venit să-ţi vorbesc, o încredinţa Phineas.

Fără să ştie când, ajunseseră în mijlocul parcului, înconjuraţi de verdeaţă şi de copaci seculari, prin care luna îşi prelingea lumina bălaie. Deodată Laura se întoarse cu faţa, îl cuprinse cu braţele după gât, îşi lipi obrajii de pieptul său şi începu să plângă. O vreme, cât hohoti deznădăjduită, o ţinu şi Phineas îmbrăţişată, dar când o văzu că-şi înalţă creştetul, căutându-i privirea, îşi retrase mâinile de pe ea. Laura îi scoase pălăria, îi depărtă şuviţa de păr de pe frunte, şoptindu-i cu adoraţie:

— Oh, Phineas! Iubirea mea! Idolul la care m-am închinat uitându-l pe Dumnezeu!

Apoi şi-au reluat plimbarea, rătăcind pe sub arbori aproape un ceas, după care Laura părea mai liniştită şi cu judecată. Mărturisi că demult bănuia că va avea loc această căsătorie, aşteptând-o ca pe o lovitură năprasnică. De asemeni repetă în câteva rânduri că n-o va putea „frecventa” pe doamna Goesler în calitate de soţie a lui Phineas, dar se abţinu s-o mai ponegrească.

— E mai cuminte să nu ne mai vedem nici noi doi. Îmi spune inima că-i mai bine, zise într-un târziu. Peste ani, când vom fi bătrâni, putem să ne reîntâlnim – dacă voi trăi până atunci. Presimţeam această ruptură. Şi înţelept ar fi să ne despărţim chiar acum.

În realitate nu o făcu însă, continuând să cutreiere

parcul şi să-i vorbească o bună parte din noaptea aceea. Nu mai aruncă imputări; nici la viitor nu se referi, evocând doar întâmplările trăite alături de Phineas cu o fidelitate prin care arăta că nicio faptă a lui şi niciun cuvânt rostit nu pierise în uitare.

— Ce mi se întâmplă acum, e numai din vina mea, declară la întoarcerea în salon. Cu ani în urmă nu bănuiam cât de statornică poate fi inima unei femei. Trebuia să fi ştiut acest lucru, pentru că, iată, plătesc cu viaţa ignoranţa din tinereţe.

Înainte de a pleca la culcare, Phineas o sărută pe obraji şi pe frunte. Era ultimul bun rămas, deoarece, poldvit înţelegerii, el pornea a doua zi către Londra fără – o mai revadă.

CAPITOLUL LXXIX

ÎN SFÂRŞIT!

RĂSPUNSUL CĂTRE şeful guvernului îl telegrafie din gara Saulsby, după ce cumpără biletul de tren, şi-l formulă întocmai cum sugerase marele demnitar. Gresham îi dăduse ideea să-i comunice hotărârea printr-o simplă afirmaţie sau negaţie. Şi Phineas i-o urmă cu fidelitate, aşa că mesajul cuprindea doar un „NU”. Când îl aşternu pe hârtie, i se păru lipsit de bună cuviinţă. Dar pe moment nu găsi nicio altă expresie prin care să-l îndulcească. Abia la Londra îl amendă printr-o scrisoare politicoasă, în care mulţumi pentru generoasa propunere, explicând totodată motivele refuzului său laconic: dramaticele întâmplări trăite în ultimele două, trei luni, îl făcuseră cu totul inapt pentru o funcţie de răspundere. După alcătuirea epistolei petrecu o noapte în Metropolă, după care porni din nou către Matching. Prietenii de aici îi aflaseră între timp decizia, astfel că la sosire l-au întâmpinat cu declaraţii de simpatie şi de regrete.

— Îmi pare rău că a trebuit să renunţi, îi declară

ducele când se revăzură. Şi afirmaţia lui era sinceră, pentru că realmente îl preţuia.

— Eşti încă tânăr şi vei avea destule alte ocazii în genul acesta, deşi mi-ar fi plăcut să reprimeşti vechea funcţie la Colonii, îi spuse fostul său şef, lordul Cantrip.

— Nădăjduiesc, cel puţin, să nu fi împotriva noastră, îl înţepă sir Harry Coldfoot.

„Ce pretenţii putem avea de la el? comentau în spatele său. L-au dat peste cap procesul şi închisoarea”.

— Nu este tocmai plăcut să te ştii acuzat de crimă şi să trăieşti o lună sau două în coşmarul că vei atârna în spânzurătoare, se arăta Sir Gregory Grogram plin de înţelegere. Va veni şi ziua când se va restabili. Numai să nu fie prea târziu.

— Aşadar ai optat pentru libertate? îl interpelă Marie Goesler în aceeaşi seară.

— Întocmai, îi confirmă zâmbitor.

— În faţa unui fapt împlinit, ce-aş putea să mai spun? Fără îndoială că intuiţia te-a îndemnat spre hotărârea cea dreaptă. J

— Numai că odată rostită, mă simt năpădit de regrete;

— Asta e firea omului, îi surâse îngăduitoare.

— Simplu de zis. Dar culmea e că eu însumi nu reuşesc să-mi justific atitudinea. Toţi prietenii de sub soare au căutat să-mi deschidă capul, avertizându-mă că greşesc. Şi în pofida teoriilor auzite, am procedat altfel. Oare de ce? Poate fiindcă mi se pierise un post nu din pricină că liderul Gresham mă considera omul cel mai chemat să-l ocup, ci datorită faptului că trecusem prin ameninţarea spânzurătoarei şi meritam o gratificaţie. Îmi amintesc că în copilărie am primit un cal de lemn pentru că binevoisem să mă prăvălesc de pe acoperişul casei fără a-mi rupe gâtul. Pe atunci darul m-a încântat. Însă acum nu-l mai pot

accepta ca răsplată pentru că nu am murit.

— Şi totuşi… dacă jucăria era amuzantă… încercă Marie să-l contrazică.

— Dar nu era, o întrerupse Phineas pe un ton categoric.

— Să ştii că nu am nimic împotriva deciziei luate, îl linişti ea.

— Şi eu repet că jucăria nu este amuzantă. Ispiteşte numai când e văzută în vitrină, dar o dată ce ai obţinut-o, nu te distrează deloc. Ca să mă înţelegi bine, am să-ţi relatez o întâmplare foarte recentă. O deţin dintr-o sursă precisă, pe care nu am dezlegarea să o divulg. E vorba de vechiul şi mult iubitul prieten Laurence Fitzgibbon căruia, ca înalt demnitar, i s-a cerut avizul asupra unei investiţii făcută din visteria statului, în valoare de treizeci sau patruzeci de mii de lire. Se cuvine să precizez de la bun început că, în asemenea situaţii, Laurence nu prea îşi manifestă un punct de vedere. Însă de astă dată i-a căşunat să-şi exprime părerea. Drept urmare, a întocmit un raport – sau a pus pe cineva să-l alcătuiască – în care demonstra, în calitate de şef al unui departament important, urgenta necesitate a investiţiei cu: pricina.: *u*, v

— Aflu cu satisfacţie că domnul Fitzgibbon este aşa de activ şi energic, intercala Marie în deriziune.

— Raportul lui a fost însă interceptat de ministrul finanţelor, care l-a luat pe Laurence de-o parte, prevenindu-i că propunerea investiţiei, este utopică.

— O intervenţie corectă şi perfect constituţională, adăugă Marie şi mai ironică.

— Absolut corectă şi constituţională, surâse Phineas tot în derâdere. Numai că dandanaua nu a-a încheiat aici. Trebuia menţionată şi în Cameră, unde Laurence a luat cuvântul şi, cu obişnuita-i fluenţă, plus agreabilul său accent irlandez, a explicat adunării că cele câteva zeci de

mii de lire ar fi aruncate în stradă, dacă s-ar investi în scopul propus. Intervenţia sa oratorică a produs o adâncă impresie şi întreaga lui atitudine în incidentul istorisit i-a scos în lumină deosebitele-i calităţi de înalt dregător, răscumpărându-i multe păcate.

— Constat că domnul Fitzgibbon nu-ţi prea stârneşte admiraţie, îl provocă interlocutoarea.

— Ba îmi provoacă dezgust, recunoscu încruntat. Şi dacă întâmplarea l-ar fi privit doar pe el, nu merita osteneala s-o povestesc. Dar latura cea mai semnificativă rezidă în faptul că pirueta amicului meu nu a scandalizat pe nimeni. Ministrul finanţelor îl consideră un colaborator ideal, iar domnul Gresham e fericit să se înconjoare de elemente aşa de flexibile. Adică de cozi de topor.

— După cât îmi dau seama, nu te mai ispitesc funcţiile guvernamentale, observă Marie. Ai impresia că-ţi impun compromisuri?

— În această ţară şi dregătorilor săraci, da. Un om înstărit îşi poate permite luxul de a nu se plia. Ştiindu-i bogat, nici maimarii săi nu aşteaptă să-l vadă servil. Pe când cel lipsit de mijloace, trebuie să joace după cum i se cântă. Şi asta înseamnă o viaţă de câine.

— Ceea ce nu mi-aş alege, să fiu în locul dumitale, conchise prietena cu gravitate.

Despre cutezătorul său plan de a o cere în căsătorie nu pomeni deocamdată nimic. Sorocise pentru a doua zi delicata sa tentativă. Şi până atunci nădăjduia să aibă necesarul răgaz de a o pregăti. Fiindcă nu era vorba numai de o simplă formulă, cum se obişnuieşte în majoritatea cazurilor, ci socotea că-i datorează o seamă de explicaţii care se cereau aranjate. Nu putea, bunăoară, să-i declare că o iubeşte fără să amintească şi de trecut. Doar existase o vreme când Marie Goesler îi oferise dragostea şi toate avuţiile ei, şi fusese obligat s-o respingă. Trebuia, prin

urmare, să evoce momentul acela, legându-l de clipa prezentă. Apoi se impunea să-i descrie adevărata lui stare materială. Să-i Spună cât era de sărac, deşi aproape cu siguranţă Marie cunoştea realitatea la fel de bine ca el. Asta nu excludea însă clarificarea făţişă – mai ales că spera să-i găsească o formă de exprimare prin care s-o încredinţeze deplin că nu o cerea pe motiv că este bogată, ci numai fiindcă o iubea. Natural, ar fi fost imposibil să-i vorbească despre toate acestea în salonul ticsit şi în preajma urechilor indiscrete. De altminteri, nu peste mult, Marie primi invitaţia să cânte la pian. Şi, conform obiceiului., se execută prompt, lăsându-l de unul singur. Cineva îi propuse o partidă de whist, dar în starea lui sufletească mimai de jocuri de cărţi nu-i ardea. Aşa că se eschivă. Şi, retrăgându-se într-un colţ, urmări sunetul magic ai clapelor.

Dacă încercarea de a doua zi decurgea sub o zodie prielnică, acea muzică fermecată – sau mai exact pianista – îl va desfăta toată viaţa, cugetă transportat. Dar avea oare temeiuri să se aştepte la un noroc aşa mare? Că Marie Goesler îl preţuia ca prieten, nu se îndoia nicio clipă. I-o dovedise în atâtea ocazii şi într-un mod care convinsese o lume întreagă. Atâta doar că şi lady Laura îl aprecia foarte mult când îi făcuse propunerea să-l ia de bărbat. Îl socotea prietenul cel mai de preţ. Şi totuşi, nu-l acceptase ca soţ. Aproape la fel se întâmplase şi cu Violet Effingham care, prin drăgălăşenia şi atenţiile arătate, îi crease iluzia că-l socoteşte mai mult decât un simplu amic. Însă cu Marie Goesler nu se putea înşela. Îl iubise cu adevărat. Dar şi el o iubise cândva pe Laura Standish; îl duruse refuzul ei şi, o bucată de vreme, se simţise cumplit de nefericit. Cu timpul, sentimentele lui se schimbaseră, şi astăzi simţea cu totul altceva pentru iubita de odinioară. Dar nu cumva survenise aceeaşi prefacere şi în sufletul doamnei Goesler?

se gândi alarmat. Încolţit de îndoieli, căută reazxn în ideea de la care pornise. Marie Goesler ţinea la el ca prieten. De asta putea să jure. Dar el nu-i purta aceeaşi afecţiune Laurei? îşi aminti aproape imediat. Şi apoi dacă, în ciuda oricărui ataşament, femeia la care aspira voia să-i plătească ofensa de acum câţiva ani? Era firesc să dorească o revanşă. Or dintre toate, care putea să fie mai nimerită decât aceea de a-l respinge, întocmai cum făcuse şi el?

— Oare mâine, înaintea amiezii, te găsesc în salonaşul de la etaj? o întrebă la sfârşitul micului recital.

Încăperea la care se referise constituia un fel de refugiu anume amenajat pentru ea în perioada cât îl veghease pe răposatul Duce de Omnium. Iar mai apoi lăsat în folosinţă exclusivă, pentru a nu fi silită să stea încarcerată în camera de dormit când dorea să evite gloata musafirilor de la Matching.

— Mă găseşti, cum de un, îl asigură Marie. După micul dejun vreau să fac o plimbare prin parc. Dar sunt sigură că n-o să dureze prea mult. Căldura toridă mă va goni înăuntru. Aşa că rămân în salonul meu până la masa de prânz. Pe la douăsprezece şi jumătate o aştept pe ducesă. E ora la care mă vizitează zilnic, mai mult ca să se plângă de oaspeţi. Sau vrei cumva să fim singuri? întrebă pe tonul cel mai firesc, închipuindu-şi că poate amicul simţea nevoia unei discuţii mai speciale în legătură cu fostul proces ori cu numirea ce-o declinase. Desigur nu suspecta un moment adevăratele sale intenţii. Şi nu doar atunci, dar nici când îl văzu apărându-i în prag a doua zi, cu puţin înainte de amiază.

— Până la urmă n-am mai ieşit să mă plimb, îl anunţă de cum intră în salon. Nu am avut curajul să înfrunt arşiţa soarelui.

— Am bănuit eu, fiindcă nu te-am zărit nicăieri.

— Dacă te-aş fi găsit undeva, te înştiinţam că rămân toată dimineaţa în casă. Aş fi putut să-ţi trimit un bilet. Numai că… numai că nu am făcut-o.

— Eu am venit ca să… începu Phineas. Dar Marie îl întrerupse.

— Ştiu dinainte ce te aduce la mine, îi zise convinsă că numai o supărare îl mânase într-acolo.

— De astă dată nu poţi ghici, continuă el. Am venit să-ţi spun că te iubesc.

— O, Phineas! Te-ai îndurat… în sfârşit?! exclamă gâtuită de emoţie.

Şi într-o secundă i se aruncă în braţe. Explicaţiile şi asigurările ce-au urmat nu veneau de la Phineas, care şi le ticluise din timp şi cu mare migală, ci de la Marie. Abia târziu. Când. Se desprinseră din îmbrăţişare şi se aşezară pe o canapea, apucă şi; el să-i vorbească.

— Nu ştiu dacă am dreptul la o femeie ca tine, îi declară cu timiditate…

— De ce nu?

— Pentru că eşti bogată, pe când eu sunt sărac.

— Mă mâhnesc asemenea vorbe şi te rog să nu le mai repeţi niciodată, îi spuse ţinându-l de mână. De aci înainte socoteşte-te asociatul meu în afaceri – cu drepturi şi griji egale. Şi te asigur că vei avea de trudit. Va trebui să faci dese călătorii la Viena; să te îngrijeşti de proprietăţile de acolo, să aduni chiriile şi să vezi de partea contabilă. Despre toate acestea vom discuta oricând este cazul. Dar de proveniența banilor, în nicio împrejurare.

— Şi n-ai să mă suspectezi că te-am vrut pentru ei

— M-ai surprins vreodată depriciindu-mă? îi zise cu un aer superior. S-ar putea să mă socotesc într-atât de respingătoare şi lipsită de preţ încât să nu merit dragostea unui bărbat? Ştiu că mă iubeşti, Phineas. Însă nu am fost sigură decât în ultima vreme că mi-o vei mărturisi. Cât

despre mine… o, Doamne, cât am putut să sufăr!

— Spune-mi că mă iubeşti, Marie.

— Ţi-am arătat-o demult şi destul de elocvent, cred. Dragostea mea datează aproape de când te cunosc. Şi de atunci nu a slăbit o clipită. Şi mai adaug ceva care s-ac putea să mă coboare în ochii tăi. Eşti unicul bărbat care mi-a sădit iubirea în inimă. Soţul meu a fost extrem de mărinimos. Însă fiind mult mai vârstnic, nu pretind că l-am iubit ca pe tine. Şi am mai iubit un om. Deşi cu totul într-altfel, zise culcându-şi capul pe umărul lui. Pe bătrânul Duce de Omnium. În legătură cu el am să-ţi divulg într-o zi un secret pe care nu l-am împărtăşit nimănui.

— Aş vrea să-l aud acum.

— Nu. E mai bine să-l afli după căsătorie… Sau ca să nu te roadă curiozitatea prea mult, ţi-l spun pe loc: m-a cerut în căsătorie.

— Cine? Bătrânul duce? se arătă Phineas uluit.

— Bineînţeles. Şi eu am refuzat să devin… ducesă.

Lady Glencora a fost la curent cu toată povestea. Şi tocmai atunci îmi sfărâmam inima, în neştire, din pricina ta! Dar am trecut peste suferinţe, iar inima mi-e întreagă şi plină de dragoste pentru tine. Vai, Phineas, sunt tare fericită!

Exact cum îl informase cu o zi înainte, la douăsprezece şi jumătate se deschise uşa şi în cadrul ei apăru Ducesa de Omnium.

— Vai de mine, nu v-am deranjat! exclamă stânjenită. Întrerup vreo destăinuire?

— Nu ducesă, o încredinţă Phineas.

— E cazul să mă retrag? Dispar într-o clipă dacă vă faceţi cumva confidenţe.

— Le-am epuizat, vorbi Marie, ridicându-se în picioare. Şi de fapt nu au fost multe. Domnul Finn m-a cerut în căsătorie, r

„Şi tu ce-ai răspuns?

— Nu i-am putut refuza o favoare aşa de măruntă.

— Cred şi eu, după drumul pe care l-ai bătut până la Praga pentru o dublură de cheie! chicoti Glencora încântată. Te felicit din tot sufletul, domnule Finn.

— Vă mulţumesc, Alteţă.

— Şi pe când nunta? continuă aferată.

— Încă nu ne-am gândit la asta. Nu-i aşa, domnule Finn? rosti Marie, întorcându-se către Phineas.

— Adelaide Palliser se cunună aici mai spre toamnă, şi ar fi bine să profitaţi de ocazie, sugeră binevoitoarea ducesă.

Însă ideea ei nu a prins, fiindcă însemna o nuntă mult prea zorită şi făcută de mântuială. Pentru oricine căsătoria este un pas important şi presupune o seamă de aranjamente. Dar evenimentul căpăta infinită amploare când era vorba de o femeie cu bogăţiile doamnei Goesler. Oricât s-ar fi grăbit ea să se arunce în braţele mirelui cu avere cu tot, nu o putea face cu pripeala unei fiice de pastor, de pildă. Drept urmare, discuţia cu ducesa nu a dus la fixarea unei date precise. S-a hotărât totuşi să se anunţe vestea cea fericită oaspeţilor aflaţi în conac. Şi astfel, în aceeaşi zi, toţi au luat cunoştinţă că tânărul care declinase funcţia de subsecretar de stat fusese acceptat de către fabuloasa bogătaşă Marie Goesler din Park Lane – cum era cunoscută în societatea înaltă.

— Sunt teribil de bucuroasă că nu ai primit nicio funcţie în echipa domnului Gresham, îi spuse lui Phineas la proxima lor revedere în Londra. Când îţi dădeam poveţe contrare, nu eram sigură de căsătoria noastră. Acum însă, poţi aştepta momentul prielnic, şi când va veni, să devii demnitar sub auspicii mai luminoase.

CAPITOLUL LXXX
EPILOG

Ajunşi în acest punct al naraţiunii, ne mai rămâne doar să-i adunăm firele din care a fost ţesută şi să le înnodăm la un loc pentru a nu lăsa niciunul încâlcit sau răzleţ.

Pastorul Emilius, aşa cum s-a mai arătat undeva, a fost destul de favorizat de noroc, neputând fi implicat, cu suficiente probe materiale, în tragedia din Aleea Bolton. În schimb, condamnarea pentru delictul de bigamie l-a smuls dintre oameni pe o perioadă de câţiva ani, redându-i în acelaşi timp libertatea oropsitei lady Eustace. În ultima vreme nobila văduvă se afla la Neapole, de unde pornise zvonul că s-ar mărita cu lordul George de Bruce Carruthers, a cărui stare materială se deteriorase considerabil de un timp. Să sperăm că această căsătorie – în ipoteza că se va încheia – le va aduce amândurora prosperitate şi fericire.

Familia Chiltern îşi duce existenţa tot la conacul Harrington, iar treburile vânătoreşti merg ireproşabil în ţinutul Brake. Cu toate astea, lordul tot se mai plânge de pădurile Trumpeton, susţinând că-i va trebui o muncă de o viaţă ca să repare stricăciunile pricinuite de administratorul Fothergill. Dar vorba-ceea, cine a pomenit ca un maestru de vânătoare să nu aibă de suferit de pe urma marilor proprietari, pe ale căror terenuri se statornicesc vulpile?

Despre moşierul Spooner se ştie doar că a rămas holtei, împărţind existenţa cu vărul său Ned, şi că niciunul dintre vecini nu se aşteaptă să mai vadă o stăpână la conacul Spoon. În iarna care a urmat zguduitoarei decepţii sentimentale, uitase până şi de pasiunea sa cinegetică şi, după cum umbla vorba, tradusese în faptă ameninţarea de a-şi îneca iubirea în băutură. Noroc că Ned l-a cam luat din scurt, trimiţându-l cu forţa în străinătate, de unde, după câteva luni, s-a întors „proaspăt şi înflorit ca un

trandafir11 – după descrierea confraţilor vânători. Toţi fuseseră la curent cu amorul bietului lor prieten, însă de faţă cu dânsul nu s-a suflat o şoaptă, încât nefericita-i păţanie a devenit un fel de legendă misterioasă. Iar acum, când curtezanul s-a lecuit, se prea poate să savureze dulcile amintiri ale iubirii neîmplinite.

Căsătoria lui Gerard Maule cu Adelaide Palliser s-a celebrat cu mult fast la Matching şi a fost consemnată de marile cotidiene britanice sub titlul „o nuntă în societatea înaltă. Privit din acest unghi favorabil, evenimentul a căpătat o nouă dimensiune pentru bătrânul Maule, la care se mai adăuga şi amănuntul respectabilei moşteniri a miresei de la fostul Duce de Omnium. În consecinţă, domnul Maule senior a încheiat pe loc armistiţiu cu fiul, primindu-i la dispoziţie conacul „Maule Abbey", în convingerea mult trâmbiţată că „nimic nu era mai indicat pentru tinerii însurăţei ca o reşedinţă nobilă şi cu veche tradiţie 8. Se ştie că proprietatea se afla într-o totală stare de decrepitudine, dar după reparaţii capitale şi mobilarea interioară, soţii Maule au luat-o în folosinţă. La străduinţele Adelaidei, comodul Gerard a făgăduit că va deveni fermier, iar vânătoarea va ocupa un loc secundar în noua sa existenţă, participând numai la expediţiile din imediata vecinătate. Să sperăm că nu se va dezice de promisiunile lui cât priveşte neobositul şi întreprinzătorul său tată, de un timp a pus ochii pe altă văduvă, cu un venit de trei mii de lire pe an, care s-a instalat nu demult într-o casă de toată splendoarea, situată în Piaţa Cavendish.

Despre lordul Fawn nu se poate vorbi de bine. Pentru el slujirea guvernului nu implica niciunul din neajunsurile care deranjau sensibilitatea lui Phineas Finn – şi, ca atare, ar fijost de-a pururea fericit la departamentul Coloniilor sau al Indiei, dacă nu apărea catastrofa cu Bonteen care i-a distrus viaţa. În urma procesului, s-a trezit acuzat că

depusese mărturii eronate, punându-i grumazul lui Phineas în mare pericol; şi această învinuire l-a năruit sufleteşte. Iar colac peste pupăză, l-au mai târât şi la anchetarea pastorului Emilius, de pe urma căreia şi-a pierdut judecata cea limpede. Cu mintea sleită, a plecat în străinătate, în căutarea sănătăţii şi a liniştei. Să nădăjduim că într-o bună zi se va întoarce în patrie complet refăcut şi în stare să o slujească.

Quintus Slide, editorul ziarului „People's Banner" şi-a primit o binemeritată pedeapsă, deşi tardivă şi mâi degrabă simbolică faţă de mârşăvia faptelor sale. Otrăvit de achitarea lui Phineas şi de magnifica perspectivă de a intra în guvern, neostoitul gazetar a continuat să-l atace prin articole furibunde, plodind pentru ţinerea sa la index – chiar după ce se ştia că refuzase numirea la Colonii – sau asociindu-l cu lady Laura – şi după ce devenise de notorietate căsătoria lui cu Marie Max Goesler. Repetatele defăimări la adresa Laurei Kennedy i-au atras, până în cele din urmă, anatema lordului Chiltern, care i-a deschis un proces de calomniere. La sfârşitul acestuia, proprietarul gazetei s-a văzut nevoit să plătească atât cheltuielile de judecată cât şi importante daune, ceea ce l-a condus la încheierea că Slide era mult prea limbut pentru profilul jurnalului său şi prea costisitor pentru buzunarele personale. Şi astfel, falnicul gazetar a ajuns să ocupe o funcţie minoră la gazeta „The Ballot Box" – considerată drept cea mai democratică publicaţie din câte se tipăresc în Londra. Se pare, totuşi, că Slide intenţionează să-şi caute norocul peste ocean, la vreun ziar New Yorkez.

Laurence Fitzgibbon a jucat o carte extrem de rentabilă ascultând, cu supunere, indicaţia ministrului de finanţe, fiindcă de atunci nu s-a mai urnit de pe jilţul de înalt dregător. De altminteri este recunoscută gratitudinea oamenilor de stat în asemenea împrejurări. Nu există

compromis făcut de un subaltern care să nu fie răsplătit. Tot despre Laurence se mai vorbeşte că şi-ar folosi o bună parte din harul său oratoric încercând să-şi încredinţeze consoarta de puritatea aerului din Mayo. În lungile lui pledoarii se sileşte să-i demonstreze cât de recomandabilă ar fi atmosfera de acolo şi cât de mult bine i-ar face. Numai că toate strădaniile se dovedesc vane, căci din ziua căsătoriei, nevasta se ţine scai de el în metropolă.

Se aude că Barrington Erle ar primi departamentul Irlandei, deşi prietenii nu-l prea văd nimerit pentru această funcţie.

Căsătoria lui Phineas cu Marie Goesler s-a oficiat abia în luna octombrie şi a fost urmată de o călătorie în străinătate care a durat până către sfârşitul iernii. Phineas primise dezlegarea oficială a preşedintelui Camerei – şi alta neoficială din partea alegătorilor săi – de a lipsi de la întrunirile Paiiamentului, considerându-se că, după suferinţele îndurate, merita cel puţin această destindere. Primul popas l-au făcut la Viena, iar de acolo au mers în Italia, dispărând din preajma amicilor londonezi şase luni încheiate. În aprilie s-au întors la Londra, şi reşedinţa din Park Lane şi-a redeschis porţile cu mare – *eclat*. * Despre Phineas se zice că ar fi cel mai norocos om din câţi au existat pe pământ – o părere la care autorul acestei cronici va adera doar în clipa când o să-l vadă muncind cu foloase. Iar până atunci poate nu este mult, dacă le dăm ascultare celor care-l cunosc de aproape şi susţin că în curând va prelua un departament.

Despre lady Laura multe nu se pot spune. Sărmana femeie duce o viaţă de pustnică la conacul Saulsby, îngrt* jindu-şi părintele. Şi atât.

1 Strălucire (Ei.), I

Ducele de Omnium mai are foarte puţin ca să pună la punct faimosul sistem zecimal. De aceea osteneşte din

greu, părul i-a încărunţit, spatele 1 s-a gheboşat şi amicii şuşotesc între ei că nu va apuca venerabila vârstă a unchiului său. Ceea ce se prea poate. Numai că va lăsa în urmă o mare înfăptuire. Pe când ilustrul înaintaş nu a lăsat nicio dâră.

Iar în privinţa ducesei ce completare s-ar mai putea face? Este şi va rămâne aceeaşi lady Glencora.

I *Anthony Astle-y Cooper Shaftsbury* (1621 – 1633), susţinătorul regelui şi oponentul lui Oorowell în vestitul război parlamentar.

I Vin din Bordeaux.